Proemium

Super euangelio ſancti Luce Continuum ſancti thome.

Inter cetera incarnationis chriſti myſteria q̄ yſaias propheta diligenter ⁊ aperte prenunciat dicit: Induã celos tenebris: ⁊ ſaccũ ponã operimentũ eoꝝ. dominus dedit mihi linguã eruditã vt ſciã ſuſtẽtare eũ q̃ lapſus ẽ verbo. Erigit mane: mane erigit mihi aurẽ vt audiã quaſi magiſtrũ. Ex quibꝰ verbis ⁊ accipere poſſumꝰ euãgelij ſm̃ Lucã materiã: modũ ſcribẽdi: finẽ: ⁊ cõditionẽ ſcriptoris. AVG. de cõ. euan. Lucas enĩ circa ſacerdotalẽ dñi ſtirpẽ atq̃ ꝑſonã magis occupatꝰ videt̃. vñ ꝑ vitulũ ſignificatꝰ eſt: ꝓpẽ maximã victoriã ſacerdotis. AMBRO. Vitulꝰ enĩ ſacerdotalis ẽ victima. vñ bñ cõgruit vitulo hic euãgelij liber q̃ a ſacerdotibus ĩchoauit: ⁊ cõſũmauit ĩ vitulo: q̃ oĩm peccata ſuſcipiẽs ꝓ totiꝰ mũdi vita ẽ imolatꝰ: ⁊ ĩpam vituli ĩmolationem lucas ſtilo quodã pleniore diffudit. GLO. Quia igitur paſſionẽ chriſti ꝓncipalit̃ exponere lucas intendit: ⁊ euãgelij materia ſignificari põt in eo q̄ꝺ dicit̃: Induã celos tenebris: ⁊ ſaccũ ponã operimentũ eoꝝ. Nã ad litterã ĩ paſſiõe chriſti tenebre facte ſũt: ⁊ ĩ diſcipulis fides obſcurata ẽ. HIE. ſup yſaiã: Et chriſtꝰ deſpectꝰ erat ⁊ ignobilis qñ pẽdebat in cruce: ⁊ abſcõditꝰ ẽ vultus eiꝰ atq̃ deſpectꝰ: vt hũana corpe diuina potẽtia celaret̃. HIE. Sermo aũt luce tã ĩ euãgelio q̃ ĩ actibꝰ apoſtoloꝝ cõptior ẽ: ⁊ ſeculari redolet eloquẽtia. vñ ſubdit̃: Dñs dedit mihi liguã eruditã. AMBRO. Nã lꝫ ſcriptura diuina mũdane euacuet ſapie diſciplinã: q̄ ĩ maiore fucata verborũ ambitu: q̄ rerũ rõe ſubnixa ſit: tañ ſiquis ĩ ſcripturis diuĩs etiã illa q̃ imitanda illi putãt q̄rat: ĩueniet. Sanctꝰ enĩ lucas velut quendã hiſtoricũ ordinẽ tenuit: ⁊ plura nobis geſtoꝝ dñi miracula reuelauit: ita tamẽ vt oẽs ſapĩe virtutes euãgelij ipſiꝰ cõplecteret̃ hiſtoria. Quid enĩ ꝓcellẽtius ad ſapiam naturalẽ: q̃ q̄ ſpiritũ ſanctũ creatorẽ et dñice ĩcarnatiõis extitiſſe reſerauit: Docet moralia ĩ eodẽ libro: queadmodũ. ſ. amare inimicũ debeam. Docet etiã rationalia cũ lego: quoniã q̃ fidelis ẽ in minimo: ⁊ ĩ magno fidelis ẽ. EVSE. ĩ eccleſiaſtica hiſtoria: Is ergo genere quidẽ antiochenꝰ: arte medicꝰ: ſm̃ hãc medicinã quã ex apoſtoloꝝ vel ſocietate vel traditõe ſuſceperat: duos nobis medicinales libros q̃bus nõ corpa ſed aĩe curent̃ explicuit. vñ ſequit̃: Vt ſciã ſuſtẽtare eũ q̃ lapſus ẽ verbo. HIE. ſup yſaiã: Dicit enĩ ſe a dño accepiſſe ſermonẽ: quoniã lapſũ errantẽq̃ populũ ſuſtẽtet ⁊ reuocet ad ſalutẽ. GRECVS expoſitor: Cũ aũt lucas bone idolis eẽt ⁊ capacitatis ſtrẽnue ⁊ grecoꝝ ſciẽtiam cõſecutꝰ ẽ. Grãmaticã ſiquidẽ atq̃ poeſim ad ꝑ͞tus ꝑfecte: Rethoricã autẽ ⁊ perſuadendi leporẽ aſſecutꝰ ad plenũ: neq̃ philoſophie muneribus caruit: deniq̃ ⁊ medicinã acq̃rit. Et quoniaꝫ nature velocitate ſatis de humana guſtauerat ſapia: ad altiorẽ cõuolat. Accelerat igit̃ ad iudeã ⁊ viſibiliter ⁊ verbotenꝰ chriſtũ adit. Cunq̃ veritatẽ cognoſceret verꝰ efficit̃ chriſti diſcipulꝰ: plurimũ magiſtro commoratꝰ. GLO. vñ ſubdit̃: Erigit mane quaſi a iuuẽtute ad ſecularẽ ſapiam. Mane erigit mihi aurẽ ad diuina: vt audiã q̃ſi magiſtrũ. ſ. ipm̃ chriſtum. EVSE. in eccle. hiſtoria: Tradũt autẽ q̄ euãgeliũ ſuũ ex pauli ore cõſcripſerit: ſicut ⁊ marcꝰ que ex petri ore fuerãt ꝑ͞dicata cõſcripſit. CHRY. ſup mattheũ: Vterq̃ autẽ eoꝝ magiſtrũ imitatꝰ ẽ: hic q̃dem paulũ ſup flumina fluentẽ: ille autẽ petrũ breuiloquio ſtudentẽ. AVG. de cõ. euan. Eo autẽ tẽpore ſcripſerũt quo nõ ſolũ ab eccleſia chriſti: verũ etiam ab ipſis adhuc ĩ carne manẽtibus apoſtolis ꝓbari meruerũt. Et hec proemialiter dicta ſufficiãt.

Quoniãquidẽ multi conati ſũt ordinare narrationẽ q̃ in nobis cõplete ſũt rerũ: ſicut tradiderũt nobis q̃ ab initio ipi viderũt: ⁊ miſtri fuerũt ſ͞monis. Viſum ẽ ⁊ mihi aſſecuto a ꝑ͞cipio oĩa diligẽter ex ordĩe tibi ſcribere optĩe theophile: vt cognoſcas eorum verborũ de q̃bus eruditꝰ es veritatẽ. EVSE. ĩ eccleſiaſtica hiſtoria: Lucas ĩ initio euãgelij ſui cãm cur ſcripſerit ĩdicauit: videlꝫ quoniã multi alij temere ꝓ̃ſumpſerãt enarrare res q̃ ſibi magis erãt ad liquidũ cõperte. Et hoc ẽ q̄ꝺ dicit: Quoniãquidẽ multi conati ſũt ordĩare narraõeꝫ rerũ. AMBR. Nam ſicut multi ĩ iudeorũ populo diuino ĩfuſi ſpũ prophetauerũt: alij autẽ pſeudo ꝓphete erãt potiꝰ q̃ prophete: ſicut ⁊ nũc ĩ nouo teſtamẽto multi euãgelia ſcribere conati ſũt que boni nũmularij nõ ꝓbarũt. ⁊ aliud quidẽ fert̃ euãgeliũ quod duodecĩ ſcripſiſſe dicitur. Auſus ẽ etiã baſilides euãgeliũ ſcribere. Fert̃ aliud ſm̃ thomã: ⁊ aliud ſm̃ matthiã. BEDA: Multos ergo eos nõ taꝫ numeroſitate q̃ hereſeos multifarie diuerſitate cõmendat: q̃ nõ ſpiritus ſancti munere donati: ſed vacuo labore conati magis ordinauerũt narrationẽ q̃ hiſtorie texuerũt veritatẽ. AMB. Qui enĩ conatꝰ ẽ ordinare: ſuo labore conatꝰ ẽ: nec ĩpleuit ſine cõatu. Sũt enĩ ⁊ donationes: ⁊ grã dei: q̃ vbi ſe ĩfuderit rigare cõſueuit: vt nõ egeat: ſed rñdet ſcriptoris ingeniũ. Et iõ bene dicit: Rerũ que ĩ nobis cõplete ſũt: vel q̃ ĩ nobis redundãt: q̄ꝺ enĩ redũdat nulli deficit: ⁊ de cõpleto nemo dubitat: cũ fidẽ effectꝰ aſtruat: exitus ꝓdat. ORI. Dicit autẽ Rerũ: quia nõ ſm̃ phantaſiã iuxta hereticos exercuit ieſus carnalẽ ipſiꝰ aduentũ: ſed cũ veritas eſſet reuera negociũ ꝓſecutꝰ ẽ. Affectũ autẽ ſuũ ĩdicat ex hoc q̄ꝺ ait: Que ĩ nobis completa ſũt. i. que ĩ nobis mãifeſtiſſime ſũt oſtenſe: certa enĩ fide ⁊ ratiõe cognouerat: neq̃ ĩ aliq̊ fluctuabat. CHRY. Euãgeliſta autẽ nõ ſolũ teſtimonio cõtentus ẽ ꝓprio: ſed ad apoſtolos totũ refert: ĩde robur venat̃ ſermoni: ⁊ ideo ſubdit: Sicut tradiderũt nobis: q̃ ab initio ipſi viderũt. EVSE. ĩ eccle. hiſto. Certꝰ ẽ q̄ veritatẽ vel paulo exponẽte: vel alijs apoſtolis q̃ ab initio ipi viderãt vel ſibi tradiderãt cõſecutus ſit. CHRY. Dicit aũt: Viderũt: quia hic maxime robur nanciſcit̃ credulitatis: q̄ꝺ addiſcit̃ ab his q̃ ꝓ̃ſentialiter viderũt. ORI. Palã ẽ autem q̄ cuiuſdã doctrĩe finis ẽ in ipſa doctrina: ſicut geometrice. alteriꝰ vero doctrine finis ĩ opere cõputat̃: ſicut medicĩe: ⁊ ita ẽ ĩ ſermõe dei. Et iõ poſtq̃

ſignificauerat ſcientiã ex hoc qḋ dixerat: Ipſi vide-
rũt. demõſtrat opera: et hoc qḋ ſequit̃: Et miniſtri
fuerũt ſermõis vel verbi. AMBRO. Nã cõgruit
iſta locutio vt mai⁹ myſteriũ verbi q̃ʒ auditũ eẽ cre
damus: ſed qꝛ nõ prolatiuũ verbũ ſed ſubſtãtiale ſi-
gnificat̃: nõ vulgare verbũ ſed celeſte ĩtelligamus:
cui apoſtoli miniſtrarũt. CYRIL. Quod autẽ di-
cit hui⁹ verbi viſores fuiſſe apoſtolos cõcordat cuʒ
iohãne q̇ dicit: Uerbũ caro factũ ẽ ꝛ habitauit ĩ no
bis: ꝛ vidim⁹ gloriã ei⁹. Uerbũ nãqꝫ mediãte carne
viſibile factũ ẽ. AMB. Nõ ſolũ autẽ ſm corp⁹ vi
derũt dñm: ſed etiã ſm verbũ. Uiderũt enĩ verbum
q̇ cũ moyſe ꝛ helia viderũt gloriã verbi. alij nõ vide
rũt: q̇ corp⁹ tñmodo videre potuerũt. ORI. Et in
exodo quidẽ ſcriptũ ẽ: Populus videbat vocẽ dñi:
vox autẽ audit̃ poti⁹ q̃ʒ videt̃. Sed ꝓpterea ita ſcri
ptũ ẽ: vt oſtẽderet̃ nobis alijs videre oculis vocem
dñi q̇bus illi aſpiciũt q̇ merent̃. Porro ĩ euãgelio
nõ vox cernit̃: ſed ſmo q̇ voce p̄ſtãtior ẽ. THEO.
Ex hoc enĩ manifeſte innuit̃: qꝫ lucas nõ fuit diſci-
pulus ab initio: ſed ꝓceſſu tẽporis. Alij autẽ fuerũt
diſcipuli ab initio: vt petr⁹ ꝛ filij zebedei. BEDA:
Et tamẽ matthe⁹ quoqꝫ ꝛ iohãnes ĩ multis q̃ ſcri-
berẽt ab his q̇ infantiã: pueritiã: genealogiãqꝫ eius
ſcire ꝛ geſtis ĩtereſſe potuerãt audire op⁹ habebãt.
ORIGE. Deĩde facultatẽ ſcribẽdi replicat: qm̃ ea
q̃ ſcripſit: nõ rumore cognouit: ſed ab initio fuerat
ĩpe ſubſecut⁹. vñ ſequit̃: Uiſum ẽ ꝛ mihi aſſecuto a
p̄ricipio oĩa diligẽter ex ordĩe tibi ſcribere optime
theophile. AMBRO. Cũ dicit: Uiſũ ẽ ꝛ mihi non
negat deo viſũ: a deo enĩ p̄parat̃ volũtas hominũ.
Prolixiorẽ aũt hũc euãgelij librũ q̃ʒ ceteros eẽ ne-
mo dubitauerit: ꝛ iõ nõ ea q̃ falſa ſunt: ſʒ q̃ vera ſibi
vẽdicat. Et iõ dicit: Aſſecuto quidẽ oĩa viſũ ẽ ſcribe
re. nõ oĩa: ſed ex oĩbus: qꝛ q̃ fecit ieſus ſi ſcribãt̃ oĩa:
nec ĩpm mundũ cape arbitror. cõſulto autẽ q̃ ab a-
lijs ſũt ſcripta p̄terijt: vt ꝓprijs q̇buſdã ſinguli euã-
gelioꝝ libri myſterioꝝ geſtorũqꝫ miraculis emine-
rẽt. THEO. Scribit aũt ad theophilũ virũ ĩclytũ
fortaſſis ꝛ p̄ricipẽ: qꝛ qḋ dicit Optĩe: nõ dicebatur
niſi p̄ncipib⁹ ꝛ p̄ſidib⁹: ſicut ꝛ paul⁹ feſto p̄ſidi dixit:
Optĩe feſte. BEDA: Theophil⁹ aũt ĩterp̄retatur
amãs deũ: vel amat⁹ a deo. q̇ſq̇s ergo amat deũ ſi-
ue a deo ſe deſiderat amari: ad ſe ſcriptũ putet euã-
geliũ: ꝛ vt ſibi datũ mun⁹ ſibiqꝫ cõmendatũ pignuſ
cõſeruet. Nõ aũt nouoꝝ quorũlibet eidẽ theophi-
lo ꝛ velut ignotoꝝ rõ pãdenda: ſʒ eoꝝ de q̇bus eru-
ditus ẽ verborũ ꝓmittit̃ veritas exprimẽda cũ ſub-
dit̃: Ut cognoſcas eoꝝ verborũ de q̇bus erudit⁹ es
veritatẽ. ſ. vt quo ordĩe a dño geſtũ dictũve ſit:
agnoſcere queat. CHRY. Uel aliter: vt certitudi
nẽ habeas ꝛ ſecur⁹ exiſtas: que auditu preceꝑas ꝓ
ſpicies ĩ ſcriptura. THEO. Plerũqꝫ enĩ cum ſine
ſcripto aliq̇d dicit̃: calũniant̃ illud quaſi falſũ. cuʒ
vero q̇s q̃ dicit ſcripſerit: tũc magis credim⁹: q̇ſi ni-
ſi putaret vera non ſcriberet. CHRY. Uel aliter:
Totũ euãgeliſte ꝓemiũ duo cõtinet: cõditionẽ eo-
rũ q̇ ãte eũ euãgeliũ ſcripſerãt: puta matthei ꝛ mar
ci: ꝛ rurſũ cur ꝛ ĩpe ſcribere ꝓpoſuit. Cũ vero dixiſ-
ſet: Conati ſũt. vocabulũ potens applicari ꝛ ad p̄re
ſũptuoſe aggrediẽtes materiã ꝛ ad honeſte ꝑtractã
tes illã. Duab⁹ additiõib⁹ dubiã ſniam certificat: ꝑ
mo quidẽ qꝛ dixit: Que ĩ nobis cõplete ſunt rerũ. ſe
cũdo qꝛ dixit: Sicut tradiderunt nobis q̇ ab initio
ipſi viderũt. Simul aũt h̄ quod dico Tradiderũt: i-
dicare mihi videt̃ qꝫ ꝛ ipſi moneãt ꝓpagare: velut
enĩ illi tradiderũt: ipſos quoqꝫ oportebit accipien
tes ſeriatim adinuicẽ ꝓmulgare. Nõdũ autẽ cõme
dãtes ſcripture q̃ tradita fuerãt: cõtingebãt ĩconue
niẽtia plurima ꝓuenire diuturnitate tẽporis. vnde
merito qui de p̄rimis viſorib⁹ verbi ꝛ miniſtris ꝟbi
aceperãt in ſcriptis vniuerſo mũdo traditionẽ p̄bi
terũt: ꝛ calũnias ꝓpellẽtes: ꝛ obliuionẽ deſtruẽtes:
ꝛ ex ipſa traditiõe integritatẽ accõmodãtes. .I.

Fuit ĩ dieb⁹ herodiſ regis iude
ſacerdos q̇daʒ nõie zacharias
d̄ uice abia: ꝛ uxor illi⁹ de filia
b⁹ aaron: ꝛ nomẽ ei⁹ eliſabeth. Erãt
aũt iuſti ambo añ deũ: incedẽtes in
oĩb⁹ mãdatis ꝛ iuſtificationib⁹ dñi ſi
ne q̃rela. Et nõ erat illis fili⁹: eo q̇
eſſet eliſabeth ſterilis: ꝛ ambo pro
ceſſiſſent in diebus ſuis.

CHRY. Euãgelice narratiõis exordiũ a zacharia
ſumit ꝛ natiuitate iohãnis: mirũ ãte mirũ ediſſerẽs
min⁹ añ mai⁹. nã qm̃ virgo paritura erat: p̄parauit
gr̃a vt vet⁹ p̄ri⁹ cõciperet. Declarat autẽ tẽpus cum
dicit: Fuit ĩ dieb⁹ herodis. et adijcit dignitatẽ cum
ſubdit: Regis iude. Alı⁹ autẽ herodes fuit q̇ iohã
nẽ occidit: ſed ille tetrarcha fuit: hic autẽ rex. BE
DA: Tẽpus autẽ herodis alienigene regiſ dñico at
teſtat̃ aduẽtui. Predictũ nãqꝫ fuerat: qꝛ nõ defici-
et p̄riceps de iuda: neqꝫ dux de femore ei⁹ donec ve
niat q̇ mittẽdus ẽ. Ex quo enĩ patres ex egypto exie
rũt ſue gẽtis iudicib⁹ vſqꝫ ad ſamuel ꝓphetã: ac de
ĩde regib⁹ vſqꝫ ad trãſmigrationẽ babylonie regeba
tur. Poſt redditũ vero babylonie ꝑ põtifices reruʒ
ſũma gerebat̃: vſqꝫ ad hircanũ regẽ ſimul ꝛ põtifi
cẽ: quo ab herode ĩterempto: iudee regnũ ipſi hero-
di alienigene iuſſu auguſti ceſaris tradit̃ gubernã-
dum: cui⁹. xxxi. ãno iuxta ꝓphetiã ſupradictã q̇ mit
tẽdus erat aduenit. AMBRO. Docet aũt nos di
uina ſcriptura ñ ſolũ mores ĩ his q̇ p̄dicabiles ſũt:
ſed etiã parẽtes oportere laudari: vt veluti trãſmiſ-
ſa ĩmaculate puritatis hereditas: in his quos volu
mus laudare p̄cellat. Nõ ſolũ igit̃ a parẽtibus ſed
etiã a maiorib⁹ ſancti iohãnis nobilitas ꝓpagatur
nõ ſeculari p̄tãte ſublimis: ſed religiõis ſucceſſione
venerabilis. Plena ẽ igit̃ laudatio q̃ gen⁹: mores:
officiũ: factũ: iudiciũ cõp̄rehẽdit. officiũ ĩ ſacerdo
tio. vñ dicit: Sacerdos quidã nomĩe zacharias.
BEDA ĩ ho. De ſacerdotali enĩ proſapia Iohãnes
ort⁹: vt eo potẽtius imitationẽ ſacerdotij p̄conizar
ret quo ĩpʒ ad ſacerdotale gen⁹ p̄tinere clareſceret.
AMBRO. Gen⁹ autẽ cõp̄rehẽdit ĩ maioribus. vñ
ſequit̃: De vice abia. i. nobil̃ iter familias. BEDA.
Erãt enĩ p̄ricipes ſanctuarij. i. ſũmi ſacerdotes tã d
filijs eleazar q̃ʒ de filijs ithamar: quoꝝ vices ſm mi
niſteria ſua vt igrederent̃ domũ dei. xxiiij. ſortibus
dauid diſtixit: in quibus familie abia de qua zacha

rias ortus ē: ſors cōtigit octaua. Nō autē fruſtra p̄ mus noui teſtamēti pco ī octaue ſortis iure naſci- tur: quia ſicut ſeptenario ſepenūero ,ppter ſabbatū ver⁹ teſtamentū: ſic nouū aliquotiēs p̄ octonariū ,pter ſacramētū dñice vel noſtre reſurrectiōis exp mitur. THEO. Volēs etiā oñdere ꝙ legaliter ex ſacerdotali genere erat ſubdit: Et vxor illi de filiab⁹ aarō: ⁊ nomē ei⁹ elizabeth. Leuitici. xxij. Nō eniȝ pmittebaᷓ de alia tribu vxorē accipe: ſed de ſua. Eli ſabeth iterpretaᷓ requies: zacharias vero memoria dñi. BEDA ī bo. Juſtis enī parētibus iohānes ē genit⁹: vt eo cōfidētius iuſticie p̄cepta populis da- ret: quo hec ipſa nō quaſi nouitia didiciſſe: ſed ve- lut hereditario iure a progenitorib⁹ accepta ſerua- ret. vñ ſequiᷓ: Erāt autē ambo iuſti añ deū. AM- BRO. Et ſic mores ī equitate cōprehēdit. Vñ aūt dicit añ deū. fieri enī pōt vt aliq̄s affectata bonita- te populari iuſt⁹ videaᷓ mihi: iuſtus aūt añ deū nō eſt: ſi iuſticia nō ex mētis ſimplicitate formeᷓ: ſȝ adu latiōe ſimuleᷓ. Perfecta igiᷓ laus ē añ deū iuſtū eē: ſol⁹ enī pfectior ē q̄ ab eo ,pbatur: q̄ nō pōt fal- li. Factū autē cōprehēdit ī mādato: ī iuſtificatione iudiciū. vñ ſequiᷓ: Incedētes ī oībus mādatis ⁊ iu- ſtificatiōibus dñi. Cū enī mādatis celeſtib⁹ obedi- mus: ī mādatis dñi īcedim⁹. cū cōgrue iudicamus: tenere dñi iuſtificatiōes videmur. Prouidere autē oȝ bona nō ſolū corā deo: ſed etiā coram hominibus. vñ ſequiᷓ: Sine querela. Nulla enī querela ē vbi ⁊ mētis bonitas cōcordat ⁊ facti: ⁊ plerūq̄ȝ iuſticia duriori hominū querelā excitat. ORI. Pōt etiaȝ aliq̄d iuſtū iniuſte fieri: vt ſi iactātie cā quis paupe- ri elargiaᷓ qd nō ē ſine q̄rela. Sequiᷓ: Et nō erat il lis fili⁹: eo ꝙ erat ſterilis elizabeth ⁊ ambo ,pceſſiſ- ſent in dieb⁹ ſuis. CHRY. Nō ſolū autē elizabeth erat ſterilis: ſed ⁊ patriarcharū cōiuges: Sara: Re- becca: Rachel: quod dedec⁹ erat antiq̄s. nō poſſu- mus dicere ꝙ peccati effect⁹ eſſet ſterilitas. cūcti iu ſti cūcti virtuoſi. Hec aūt fuit ſterilitatis cā: vt cū videris virginē parientē dñm: nō ſis īcredul⁹ exer- citās mentē tuā ī aluo ſteriliū. THEO. Et vt etiā tu addiſceres ꝙ lex dei multiplicationē filioȝ non appetit corporalē: ſed magis ſpūalem. Proceſſerāt autē ambo: nō ſolū ſm corp⁹: ſed ſm ſpiritū aſcēſi- ones in corde ponētes: ⁊ vitā ſuā vt diē ⁊ nō vt no ctem habētes: quaſi ī die honeſte ambulātes.

Factū ē aūt cū ſacerdotio funge reᷓ zacharias ī ordie uicis ſue añ de um ſm cōſuetudineȝ ſacerdotij ſor te exijt ut incēſum poneret: igreſſuſ ī templū dñi. Et oīs multitudo po puli erat orās foris hora incēſi.

BEDA: Per moyſen dñs vnū cōſtituit ſummuȝ ſacerdotē: cui mortuo vnū ſuccedere iuſſit: ⁊ h̄ vſq̄ȝ ad dauid tēpora ſeruatū ē: a quo plures fieri domi no agēte decretū ē. vñ nūc zacharias in ordie vicis ſue ſacerdotio funct⁹ eſſe aſſeriᷓ cū dicitur: Factuȝ ē aūt cū ſacerdotio fungereᷓ zacharias ī ordie vicis ſue ante deū ſm cōſue. ſacer. ſorte exijt vt īcenſū po neret igreſ. ī tem. dñi. AMBRO. Videᷓ aūt hic za charias ſumm⁹ deſignari ſacerdos: q: ſemel in āno ſol⁹ ſūmus ſacerdos ī ſecūdo ſanctuario ītrabat: ñ ſine ſanguie quē offerret ,p ſe ⁊ ,p populi delictis. BEDA: Nō aūt nūc noua ſorte elect⁹ ē cū incē- ſum eſſet adolēdū: ſȝ priſca ſorte cū ex ordie ſui pon tificat⁹ ī vicē abia ſuccederet. Sequiᷓ: Et oīs mul- ti. po. erat orās foris hora incēſi. Incēſum ī ſcā ſan- ctoȝ a pōtifice deferri expectāte foris templū oī po pulo decio die ſeptimi mēſis ē iuſſū: ⁊ hāc diē expi ationis ſiue ,ppitiatiōis vocari: c⁹ diei myſteriuȝ a- poſtol⁹ ad hebreos pandēs: ieſū oñdit pōtificē eſſe verū: q̄ ī ſanguie ,pprio celi ſecreta ſubijt: vt ,ppitiuȝ nobis faceret patrē: ⁊ iterpellaret ,p peccatis eoruȝ q̄ adhuc ,p forib⁹ orātes expectāt. AMBR. Hic ē autē ille ſūmus ſacerdos q̄ adhuc ſorte queriᷓ: q̄a ver⁹ adhuc ignoraᷓ. q̄ eniȝ ſorte eligiᷓ: huano iudi- cio nō cōprehēdiᷓ. Ille igiᷓ querebaᷓ: ⁊ ali⁹ figura baᷓ. ver⁹ in eternū ſacerdos q̄ nō hoſtiarū cruore: ſȝ ,pprio patrē deū generi recōciliaret humano: ⁊ tūc quidē vices erāt: nūc aūt ē perpetuitas.

Apparuit autē illi angel⁹ dñi ſtāſ a dextris altaris incenſi. Et zacha rias turbat⁹ ē uidēs: ⁊ timor irruit ſu per eū. Ait aūt ad illū angel⁹: Ne timeas zacharia: qm̄ exaudita ē de p̄catio tua. Et uxor tua elizabeth pariet tibi filiū: ⁊ uocabis nomē ei⁹ iohānē: ⁊ erit gaudiū: ⁊ tibi exulta tio: ⁊ mlti ī e⁹ natiuitate gaudebūt.

GHRY. Ingreſſus zacharias ī templū vt p̄ces fer ret ,p cūctis ad deū: ⁊ q̄ſi dei ⁊ hominuȝ mediator: vidit angelū ītus ſtantē. vñ dr: Apparuit aūt illi an gel⁹ dñi ſtās a dextris altaris incenſi. AMB. Bñ appuiſſe diciᷓ ei q̄ eū repēte cōſpexit: ⁊ h̄ ſpeciali ter: aut de angelis aut de deo ſcriptura diuīa tene- re cōſueuit: vt qd non pōt p̄uideri: apparere dicaᷓ. Nō enī ſimiliter ſēſibilia vidēnᷓ: ⁊ is cui⁹ ī volūta- te ſitū ē videri: ⁊ c⁹ nature ē nō videri. ORI. Et hoc tm̄ ī p̄ſenti ſeculo dicim⁹: ſȝ ⁊ ī futuro cū migra uerim⁹ a mūdo: nō oībus vel de⁹ vel āgeli appare- būt: ſed ille tm̄ videbit q̄ mundū habuit cor. Locus āt nec nocere poterit quēq̄ȝ nec iuuare. CHRY. Māifeſte autē apparuit: nō ī ſomnis: eo ꝙ nimis arduū annūciabaᷓ. vñ māifeſtiori ⁊ mirabiliori viſi one egebat. DAMA. Cū angeli nō vt ſūt homi- nib⁹ pateſiūt: ſed trāſfigurati ,put poſſūt viſores a- ſpicere ī quodcūq̄ȝ iuſſerit dñs. BASI. Dicit autē Altaris incēſi. eo ꝙ alterū erat altare deputatuȝ ad holocauſta. AMB. Nō īmerito autē āgelus vide tur ī tēplo: q: veri ſacerdotis annūciabaᷓ iā aduen tus: ⁊ celeſte ſacrificiū parabaᷓ: ī quo angeli miniſtra rēt: nō enī dubites aſſiſtere angelū qñ chriſt⁹ īmo- latur. Apparuit autē a dextris altaris incēſi: quia diuīe īſigne miſicordie deferebat. Dñs enī a dextriſ ē mihi: ne cōmouear. CHRY. Nō pōt aūt hō quā tūcūq̄ȝ ſit iuſt⁹ abſq̄ȝ timore cernere angelū. vñ ⁊ nūc zacharias aſpectū nō tolerās p̄ſentie angeli:

nec fulgorẽ illũ valẽſ ſufferre turbaẜ. Et h̄ ẽ qḋ ſub
diẜ: Et zacharias turbat⁹ ẽ vidẽs. Sicut aũt auriga
pterrito: loraq; dimittẽte corruũt eq̃ pcipites: totaq;
q̃driga puertiẜ: ſic accidere cõſueuit aĩe quotiẽs ab
aliquo ſtupore vel ſolicitudĩe deprimiẜ. vñ ⁊ h̄ ſub
diẜ: Et timor irruit ſup eũ. ORI. Noua q̃ppe faci
es hũanis ſe obtutib⁹ pbens turbat mentẽ animũ
q; cõſeruat. vñ angel⁹ ſciẽs hãc humanã ẽẽ naturã
primũ pturbatõi medeẜ. Nã ſequiẜ: Ait aũt ad illũ
angel⁹: ne timeas zacharia. ATHANA. ĩ vita an
tonij. vñ nõ difficilis ẽ bonoꝝ ſpirituũ maloꝝq; di
ſcretio. ſi enĩ p⁹ timorẽ ſucceſſerit gaudiũ: a dño ve
niſſe ſciam⁹ auxiliũ: q: ſecuritaſ aĩe pſentis maieſta
tis iudiciũ ẽ. ſi autẽ icuſſa formido pmãſerit: hoſtis
ẽ q̃ videẜ. Nõ ſolũ autẽ trepidantẽ refocillat: ſ; etiã
nouo letificat nũcio ſubdẽs: Quoniã exaudita ẽ de
pcatio tua: ⁊ vxor tua elizabeth pariet tibi filiũ.
AVG. de queſt. euã. Ubi pmo hoc attendẽdum ẽ:
q: nõ ẽ veriſimile vt cũ p peccatis populi vel salu
te vel redẽptione ſacrificiũ ille offerret: qḋ potuerit
publicis votis relictis hõ ſenex vxorẽ habẽs p acci
piẽdis filijs orare pſertim: nã nemo orat accipe qḋ
accepturũ ẽẽ deſpat. Uſq; adeo autẽ ille iã ſe habi
turũ filios deſpabat: vt hoc angelo pmittẽti ñ cre
deret. Ergo qḋ ei diciẜ: Exaudita ẽ depcatio tua. p
populo itelligẽdũ ẽ: cui⁹ populi q̃ñ ſal⁹ ⁊ redẽptio
⁊ peccatoꝝ abolitio p chriſtum futura erat: adhuc
nũciaẜ zacharie naſcitur⁹ fili⁹: q: pcurſor chriſti de
ſtinabaẜ. CHRY. Uel q; ſit exaudita ei⁹ depcatio
pbat p hoc: q; gignẽdus erat ei fili⁹ clamans: Ecce
agn⁹ dei q̃ tollit peccata mũdi. THEO. Quaſi ipo
dicẽte: vñ erit mihi h̄ mãifeſtũ: ait angel⁹ ex hoc q;
eliſabeth pariet: credes q; peccata populo ſũt remiſ
ſa. AMB. Uel aliẜ: Plena ſemp ⁊ redũdãtia ſunt
diuia bñficia nõ exiguo ↄſtricta munere: ſed vberi
bonorũ coaceruata cõgeſtu: vt hic primũ pcatiõis
fruct⁹ pmittiẜ: deĩde ſterilis part⁹ vxoris: Cui⁹ no
mẽ pnũciat ſubdẽs: Et vocabis nomẽ ei⁹ iohãnẽ.
BEDA: Singularis meriti ĩdiciũ daẜ: quotiens
hominibus a deo vel ĩponitur nomẽ vel nũciatur.
CHRY. ſup iohãnẽ: Illud quoq; oꝫ exprimere: q̃ñ
ĩ q̃bus ab ipſa teneritate ĩfantie virt⁹ refulgere de
bebat: a pĩcipio diuinit⁹ ſumebãt nomĩa. His ve
ro q̃ poſtea debebãt excreſcere: nomẽ poſtea ĩpone
baẜ. BEDA: Iohãnes ergo ĩterptaẜ ĩ quo ẽ grã:
vel dñi grã: quo nomĩe declaraẜ pĩo pentibus eiuſ
grãm q̃bus decrepitis naſcereẜ fili⁹ eſſe donatã: de
ĩde ipſi iohãni q̃ magn⁹ corã dño erat futurus: po
ſtremo etiã filijs iſrael quos ad dñm erat cõuerſu
rus. vñ ſequiẜ: Et erit gau. tibi ⁊ exul. ORI. Q̃ñ. n.
iuſtus oriẜ ĩ mũdo: miſtri natiuitatis ei⁹ letanẜ. q̃ñ
vero ille naſciẜ q̃ quaſi ad penas ⁊ ergaſculum rele
gatur: miſter cõſternaẜ ⁊ cõcidit. AMB. Sãctuſ
aũt nõ ſolũ parentũ grã: ſed etiã ſal⁹ ẽ plurimoꝝ.
vñ ſequiẜ: Et multi ĩ natiuitate e⁹ gaudẽbũt. Admo
netur h̄ loco ſanctoꝝ generatiõe letari: admoneẜ
pentes grãs agere. nõ enĩ mediocre mun⁹ ẽ dei: da
re liberos: ppagatores generis: ſucceſſiõis heredes.

Erit enĩ magn⁹ corã dño: ⁊ uinũ
⁊ ſiceraꝫ nõ bibet. Et ſpũ ſcõ reple
biẜ adhuc ex utero matriſ ſue: ⁊ mł
tos filioꝝ iſrł cõuertet ad dñm de
um ipoꝝ. Et ipſe pcedet añ illũ in
ſpũ ⁊ uirtute helie: ut cõuertat cor
da patrũ ĩ filioſ ⁊ ĩcredulos ad pru
dentiã iuſtoꝝ: parare domino ple
bem perfectam.

AMB. P⁹ leticiã plurimoꝝ magnitudo virtut
pmittiẜ cũ diciẜ: Erit enĩ magn⁹ corã dño. Nõ co
poris ſed aĩe magnitudinẽ declarauit. Eſt corã do
mĩo magnitudo aĩe: magnitudo v̄tutis. THEO.
Multi nãq; magni dicitur: ſ; corã hominibus ñ co
rã deo ſicẜ hypochrite. ita aũt ⁊ parẽtes iohãnis iu
ſti corã dño dicti ſũt. AMB. Deniq; nõ fines ali
cui⁹ ppagauit ĩperij: nõ triũphos bellici certamis
reportauit: ſ; qḋ ẽ ãplius pdicãs ĩ deſerto: delicias
hominũ corporiſq; laſciuiã magna animi v̄tute do
pſſit. vñ ſequiẜ: Et vinũ ⁊ ſicerã nõ bibet. BEDA:
Sicera ĩterptaẜ ebrietas: quo vocabulo hebrei oẽ
qḋ iebriare põt poculũ ſiue de pomis ſiue de frugi
bus: ſeu de qualibet alia materia cõfectũ ſignificãt.
Propriũ vero ĩ lege nazareoꝝ erat vino ⁊ ſicera tẽ
pore obſecratiõis abſtinere. vñ iohãnes ceteriq; ta
les vt ſemp nazarei. i. ſancti manere poſſint: ſemper
his abſtinere ſatagũt. nõ enĩ decet vino ĩ quo ẽ lu
xuria inebriari eũ q̃ multo ſpũs ſancti deſiderat im
pleri. vñ recte cui vini ebrietas tolliẜ: ſpũs grã cu
mulaẜ. Sequiẜ aũt: Et ſpũ ſãcto replebiẜ adhuc ex
vtero matris ſue. AMB. Cui ſpũs ſanct⁹ ĩfundiẜ:
magnarũ ẽ plenitudo virtutũ. Siquidẽ ſanct⁹ Io
hãnes anteq; naſcereẜ: matris adhuc ĩ vtero poſit⁹
ſpũs accepti grãm deſignauit: cũ ĩ vtero parẽtis ex
liẽs dñi euãgelizauit aduentũ. Alius ẽ ſpũs vite h⁹:
ali⁹ grẽ. Ille naſcẽdo ſumit exordiũ: moriẽdo defe
ctũ. Iſte nõ etatib⁹ coerceẜ: nõ obitu extinguiẜ: non
aluo matris excludiẜ. GRECVS: Quod aũt erit
op⁹ iohãnis: q̃d ve p ſpiritũ ſanctũ pageẜ: oſidit ſub
dẽs: Et multos filioꝝ iſrael cõuertet ad dñm deum
ipoꝝ. ORI. Iohẽs quidẽ plurimos cõuertit: dñi
autẽ op⁹ ẽ vt oẽs ad deũ patrẽ cõuertat. BEDA:
Cũ aũt iohãnes q̃ chriſto teſtimoniũ phibẽs: ĩ eũ ſi
de populos baptizabat: dr̄ filios iſrael ad dñm deũ
ipoꝝ cõuertiſſe: pꝫ chriſtũ dñm deũ ẽẽ iſrael. vñ deſi
nãt arriani chriſtũ dñm deũ ẽẽ negare. Erubeſcant
fotiniani chriſto ex virgĩe pncipiũ dare. Ceſſet ma
nichei aliũ populi iſrael atq; aliũ chriſtianoꝝ deũ
credere. AMB. Nõ aũt egem⁹ teſtimõio: q; pluri
moꝝ ſanct⁹ iohãnes corda cõuertit: ĩ quo nobis p
phetice ſcripture ⁊ euãgelice ſuffraganẜ. Uox enĩ
clamãtiſ ĩ deſerto: Parare viã dño. Nõ enĩ de ſe: ſ;
de dño pdicabat pnũcius chriſti. ⁊ iõ ſequiẜ: Et ipſe
pcedet añ illũ ĩ ſpũ ⁊ virtute helie. Qui pcedet añ il
lũ q̃ pnũcius nat⁹ ⁊ pnũcius mortu⁹ ẽ. Bñ etiã ad
gitur: In ſpũ ⁊ virtute helie. ORI. Nõ dicit ĩ aĩa
helie: ſ; ĩ ſpũ ⁊ v̄tute. Spũs enĩ q̃ fuerat ĩ helia vẽit
ĩ iohãne: ⁊ ſimiliẜ virt⁹ eius. AMB. Nũq; n. ſine
v̄tute ſpũs vel ſine ſpũ virtus: ⁊ iõ in ſpũ ⁊ virtute:
q: ſãctus helias ⁊ virtutẽ habuit magnã ⁊ grãm. vir
tutẽ vt ad fidẽ aĩos populoꝝ a pfidia retorqueret:
v̄tutẽ abſtinẽtie atq; patiẽtie ⁊ ſpũm pphetiã. in

deſerto helias: in deſerto iohānes. Ille achab regis iram nō ꝗſiuit: hic ſpreuit herodis. Ille iordanē diuiſit: hic ad lauacrū ſalutare cōuertit. Ille prioris ſequētis dñici pcurſor aduētus. BEDA: Nō aūt de helia p malachiā pdictū ē: hoc p angelū de iohā ne dicit: cū ſubdit: Ut cōuertat corda patrū i filios ſpiritualē antiquoꝝ ſanctoꝝ ſciam populis pdicādo infundēs. Et icredulos ad prudētiā iuſtoꝝ: q̄ eſt nō de legis opibus iuſtitiā pſumere: ſʒ ex fide ſalutē ꝗrere. GRECVS: Uel aliť: Parētes iohis ⁊ apoſtoloꝝ iudei fuerūt: ſed tñ cōtra euāgeliū ex ſupbia ⁊ īfidelitate ſeuiebāt. Itaqꝫ tanꝗ̄ benigni filij iohānes pa⁹ ⁊ apoſtoli cōſequēter eis veritatē monſtrabāt: ppriā iuſticiā ⁊ prudētiā eos attrahētes. Sic enī helias reliꝗas hebreoꝝ cōuertit ad apoſtolorū veritatē. BEDA: Quia vero zachariā p plebe ſupplicātē dixerat exauditū: ſubiūgit: Parare dño plebē pfectā. i quo docet quo ordīe plebs eadē ſaluari ⁊ pfici debeat: ad pdicationē. ſ. iohānis penitēdo ⁊ credēdo i chriſtū. THEO. Uel aliť: Iohānes plebē parauit: nō icredulā: ſʒ pfectā. i. prepatā ad ſuſcipiendū chriſtū. ORI. Sacramētū aūt iohānis vſqꝫ nūc expleť i mūdo. Quicūqꝫ enī crediturus ē i ieſum chriſtū: antea ſpūs ⁊ virt⁹ iohānis ad animā il li⁹ venit: ⁊ pparat dño populū perfectū.

Et dixit zacharias ad angelum: Unde hoc ſciā? Ego. n. ſuʒ ſenex: ⁊ uxor mea pceſſit i dieb⁹ ſuis. Et rńdens angel⁹ dixit ei: Ego ſuʒ gabriel q aſto añ deū: ⁊ miſſus ſū loq ad te: ⁊ hec tibi euangelizare. Et ecce eris tacēs ⁊ nō poteris loq uſqꝫ i diē quo hec fiāt: p eo ꝙ nō credidiſti uerbis meis q̄ iplebūť i tpe ſuo. Et erat plebs expectās zachariā: ⁊ mirabanť ꝙ tardaret ipſe i templo. Egreſſus autē nō poterat loq ad illos. Et cognouerūt ꝙ uiſionē uidiſſet in tēplo: ⁊ ipſe erat innuēs illis: ⁊ pmanſit mutus.

CHRY. Habito reſpectu zacharias ad ppriā etatē: ꝗnetiā cōiugis ſterilitate cōſpecta diffiſus ē. vñ dicit: Et dixit zacharias ad angelū: vñ h̄ ſciā: ꝗſi dicat: quo h̄ fiet: Et cāʒ dubitatōis ſubdit: Ego enī ſū ſenex: ⁊ vxor mea pceſſit i dieb⁹ ſuis. q. d. Etas itempeſta: natura icepta: ego generās debilis: terza ſteriľ. Nō aūt cenſeť pp h̄ dign⁹ eē venia ſacerdos: dū ſenē rerū expoſtulat. qꝛcūqꝫ enī de⁹ aliquē idicat oʒ i fide ſuſcipe: nā ſup h⁹mōi diſceptare cōtumacis ē aīe. vñ ſequiť: Et reſpō. ange. dixit ei: Ego ſū gabriel q aſto añ deū. BEDA. q. d. Si hō talia ſigna promitteret: ipune ſignū flagitare liceret: at cū angelus pmittat iā dubitare ñ decet. Sequiť: Et miſſus ſuʒ loq ad te ⁊ hec tibi euāgelizare. CHRY. Ut cū audias me a deo miſſū fore: nihil hūanū eſtimes ex hiſ q̄ tibi dicunť. Neqꝫ enī ex me loquor: ſʒ mittētis relata denūcio. hec ē enī nūcij bonitas: vt nihil ex ſe referat. BEDA: Ubi notādū ē ꝙ angel⁹ ſe ⁊ ante deū ſtare ⁊ ad euāgelizādū zacharie miſſū teſtatur. GRE. i ho. Quia ⁊ cū ad nos veniūt angeli: ſic exteri⁹ implēt miſteriū: vt tñ nūqꝫ iteri⁹ deſint p cōtemplationē: qꝛ ⁊ ſi circūſcript⁹ ē angelic⁹ ſpūs: ſūmus tñ ſpūs q̄ de⁹ ē: circūſcript⁹ nō ē. Angeli itaqꝫ etiaʒ miſſi añ ipm ſūt: qꝛ quolibet miſſi veniāt: itra ipſuʒ currūt. BEDA: Dat autē ei ſignū: qḋ rogať: vt qḋ diſcredēdo locut⁹ ē: iā tacēdo credere diſcat. vñ ſeqtur: Et ecce eris tacēs: ⁊ non poteris loq. CHRY. Ut a vi generatiua ad organa vocalia vincula tranſferanť: nec ituitu ſacerdotij ei parciť: ſʒ ob h̄ plectebať ampli⁹ qꝛ circa fidē ceteris preeſſe debebat. THEO. Sʒ qꝛ verbū qḋ iugi aīo habeť pōt ēt ſurdū ſignificare: qꝛ hñ tal' eriť ſurd⁹ ⁊ ñ poterit loq. Cōuenienter enī hec duo paſſus ē: tāqꝫ enī iobediēs ſurditatē icurrit: ⁊ tanꝗ̄ cōtradictor taciturnitatē. CHRY. Dicit autē: Et ecce. q. d. i h̄ inſtāti. Sʒ cōſidera miſerationē dñi i h̄ qḋ ſequiť: Uſqꝫ i diē quo hec fiēt. q. d. Cū p euētus rerū qḋ dico oñdo: ⁊ noueris te iure punitū tūc te de pena eripiā. Et cāʒ pene oñdit cū ſubdiť: Pro eo ꝙ nō credidiſti verbis meis. q̄ iplebunť i tēpore ſuo: nō attēdēs virtutem ei⁹ q̄ miſit me: cui ego aſſiſto. Si autē his q̄ erga natiuitatē mortalē icredul⁹ erat puniť: qualiť q̄ celeſtē ⁊ ieffabilē calūniatur vitabit vltionē? GRECVS: Dū aūt hec itrinſec⁹ agerētur: dilatio tēporis admirari cogebat expectantē foriſec⁹ multitudinē. vñ ſequiť: Et erat plebs expec. zacha. ⁊ mira. ꝙ tar. ipe i tēplo. Cūqꝫ p diuerſa vagareť ſuſpicio: q̄libet dictabat ad libitū donec zacharias egrediēſ docuit ſilēdo qḋ latēdo ppeſſus ē. vñ ſequiť: Egreſſus aūt nō poterat loq ad illos: ⁊ cogno. ꝙ viſionē vidiſſet in tēplo. THEO. Innuebat autē populo zacharias forte cām taciturnitatis iterrogāti: quā loq ñ valēs: p nutū declarabat. vñ ſequiť: Et ipſe erat innuens illis ⁊ pmāſit mut⁹. AMB. Eſt aūt mutus quidē ſine verbo corporales act⁹ indicare moliēs: nec exprimens eius voluntatem.

Et factū ē ut ipleti ſunt dies officij ei⁹ abijt in domū ſuā. Poſt hos aūt dies cōcepit elizabeth uxor eiuſ ⁊ occultabat ſe mēſib⁹ qnqꝫ dicenſ: Quia ſic fecit mihi dñs in dieb⁹ quibus reſpexit auferre obprobrium meum inter homines.

BEDA: Uicis ſue tēpore pōtifices tēpli tñ officijs mācipati nō ſolū a cōplexu vxorum: ſʒ ab ipo quoqꝫ domoꝝ ſuarū abſtinebāt igreſſu. vñ dicit: Et factū ē vt ipleti ſūt dies officij ei⁹: abijt i domū ſuā. Quia enī tūc ſacerdotalis ex ſtirpe aaron ſucceſſio querebať: neceſſario tēpus ſubſtituēde ſoboli pcurabatur. At qꝛ nūc nō carnalis ſucceſſio ſʒ pfectio ſpiritalis iquiriť: ſacerdotib⁹ vt ſemp altari queant aſſiſtere: ſemp caſtitas obſeruāda pcipiť. Sequitur: Poſt hos autē dies cōcepit elizabeth vxor ei⁹. P⁹ dies. ſ. officij zacharie cōpletos. Geſta ſūt auteʒ hec

mẽſe ſeptẽbri.viij.calendas octobꝛis: qñ opoꝛtebat
iudeos ieiuniũ ſcenophegie celebꝛare:iminẽte equi-
noctio ĩ quo icipit nox eẽ maioꝛ q̃ʒ dies: qꝛ chꝛiſtũ
oꝫ creſcere:iohãnẽ autẽ minui. Nec fruſtra tũc dies
ieiunioꝝ erãt:qꝛ ꝑ iohannẽ erat hominibus afflictio
pñie ꝑdicãda. Sequit̃: Et occultabat ſe mẽſibꝰ qn-
q̃ʒ. AMBRO. Que cã occultationis niſi pudoꝛ?
Sũt eni quedã tempoꝛe ꝑſcripta cõiugio: qñ dare
operã ꝓcreãdis liberis ſit decoꝝ: dũ ãni vigẽt: duʒ
ſuſcipiendoꝝ liberoꝝ ſpes ẽ. At vbi ⁊ matura eui ſe
nectꝰ ſucceſſerit: ⁊ etas ẽ regẽdis liberis habilioꝛ q̃ʒ
creãdis pudoꝛ ẽ legittimis lʒ ferus geſtare ĩdicia: ⁊
grauari aliene etatis onere: ⁊ tumeſcere aluũ nõ ſui
tẽpoꝛis fructu. Pudebat ergo ꝑꝑ etatẽ: vñ intelligi
põt cã qꝛ iã nõ cõueniebãt iter ſe cõcubitu cõiuga
li. neq̃ʒ eni ea q̃ ſenilẽ nõ erubeſceret coitũ: erubeſce
ret partũ: hec tñ erubeſcit onꝰ parẽtis: q̃ʒdiu neſcit
myſteriũ religiõis. Sʒ que occultabat ſe qꝛ cõcepe-
rat filiũ: iactare ſe cepit qꝛ generabat ꝓphetam.
ORI. Et iõ dicit: Mẽſibꝰ q̃nq̃ʒ.i. donec maria cõ-
ciperet: ⁊ fetꝰ eiꝰ exultãs cum gaudio ꝓphetaret.
AMBRO. Et q̃ʒuis partꝰ ſui erubeſceret etatẽ: ru-
ſus caruiſſe ſe gaudebat obꝓꝛobꝛio dicẽs: Quia ſic
fecit mihi dñs. GHRY. Scilʒ ſoluit ſterilitatẽ: do
nuʒ ſupꝛa naturã cõceſſit. ⁊ petra ĩfructuoſa ſpicas
virẽtes ꝓduxit. abſtulit dedecꝰ dũ genitricem fecit.
vñ ſequit̃: In die.q̃.re.auf.ob.meũ inter ho. AM-
BRO. Pudoꝛ eni ẽ femis nuptiarũ ꝑmia nõ habe
re: q̃bus hec ſola ẽ cã nubẽdi. CHRY. Dupliciter
igit̃ gaudet dũ ⁊ a nota ſterilitatis ipaʒ eripuit do-
minꝰ: ⁊ qm̃ illuſtrẽ partũ enixa ẽ. Nõ eni vt ĩ cete-
ris gignẽtium ſolꝰ cõcubitꝰ iteruenit: ſed grã cele-
ſtis hꝰ ortꝰ fuit exoꝛdiũ. BEDA: Myſtice autẽ ꝑ
zachariã ſacerdotiũ iudeoꝝ: ꝑ elizabeth ſpõt lex ipa
deſignari: q̃ ſacerdotũ doctrinis exercitata ſpirita-
les deo filios gignere debebat: ſed nõ valebat: quia
neminẽ ad ꝑfectionẽ adduxit lex. Erãt ambo iuſti.
qꝛ bona ẽ lex ⁊ ſacerdotiũ ꝓ illo tẽpoꝛe ſanctum.
Ambo proceſſerãt ĩ diebus ſuis: qꝛ adueniente chꝛi
ſto iã incuruant̃ ad ſeniũ. Ingredit̃ zacharias tem-
pliũ: qꝛ ſacerdotũ ẽ ĩtrare ĩ ſanctuariũ myſterioꝛum
celeſtiũ. Foꝛis oꝛat multitudo qꝛ myſtica penetra-
re neq̃t. Dũ altari thimiama iponit: naſciturũ iohã
nẽ agnoſcit: qꝛ dũ doctoꝛes flãma diuine lectionis
ardẽt: grãm dei ꝑ ieſum ꝓditurã reperiũt. ⁊ h̃ ꝑ an
geliũ: qꝛ lex ꝑ angelos oꝛdĩata eſt. AMB. In vno
autẽ vox totiꝰ plebis obmutuit: qꝛ ĩ vno totꝰ ad de
um loquebat̃ populꝰ. trãſiuit eni ad nos dei verbũ
⁊ ĩ nobis nõ tacet. Mutꝰ ẽ q̃ nõ ĩtelligit legẽ. Cur
eni tibi magis videat̃ mutꝰ eẽ q̃ ſomnũ q̃ʒ qui my-
ſteriũ neſcit. Innuẽti ſimilis ẽ populꝰ iudeoꝝ: qui
actuũ ſuoꝝ ꝑſtare nõ põt rationẽ. BEDA: Et ta
men elizabeth cõcipit iohãnẽ: qꝛ ĩterioꝛa legis ſacra
mẽtis chꝛiſti abundãt. Conceptũ quinq̃ʒ mẽſibꝰ oc
cultat: qꝛ moyſes quinq̃ʒ libꝛis myſteria chꝛiſti deſi
gnat. ſeu quia chꝛiſti diſpẽſatio in q̃nq̃ʒ mũdi etati
bus per ſanctoꝝ dicta vel facta figurat̃.

**In mẽſe aũt ſexto: miſſus eſt an
gelꝰ gabriel a deo in ciuitatẽ galilee
cui nomẽ nazareth: ad uirginem de
ſponſatam uiro: cui nomen erat
ioſeph de domo dauid: ⁊ nomẽ uir
ginis maria.**

BEDA: Quia chꝛiſtĩ ĩcarnatio vel ſexta etate ſe
culi futura: vel ad ĩpletionẽ legis erat ꝑfutura: re
cte ſexto mẽſe cõcepti iohãnis miſſus ad mariã an
gelꝰ naſciturũ nũciat ſaluatoꝛẽ. vñ dicit̃: In menſe
autẽ ſexto. Menſeʒ ſextũ martiũ ĩtellige: cuꝰ.xxv.
die dñs noſter ⁊ cõceptus tradit̃ ⁊ paſſus: ſicut ⁊
xxv. die mẽſis decẽbꝛis natꝰ. qꝛ ſi vel hoc die vt nõ
nulli arbitrant̃ equinoctiũ vernale: vel illo ſolſtiti
um bꝛumale fieri credamꝰ: cõuenit cũ lucis incremẽ
to cõcipi vel naſci eũ q̃ illumĩat omnẽ hominẽ ve
nientẽ ĩ hũc mundũ. At ſiquis añ dñice natiuitat
⁊ cõceptiõis tẽpus cõſiderat lucẽ vel creſcere vel te
nebꝛas ſupare cõiecerit: dicimꝰ ⁊ nos qꝛ iohannes
añ faciẽ aduẽtus eiꝰ regnũ celoꝝ euãgelizabat.
BASI. Adeũt autẽ nos celeſtes ſpũs: non q̃ñ ex ſe
ipis: ſed ex eo qꝫ diuine ſapiẽ decoꝛẽ cõſpiciũt. vñ ſe
quit̃: Miſſus ẽ angelꝰ gabriel a deo. GRE ibi.
Ad mariã eni virginẽ nõ quilibet angelꝰ: ſʒ gabriel
archãgelꝰ mittit̃. ad hoc q̃ppe miniſteriũ ſummum
angelũ venire dignũ fuerat: q̃ ſummũ omniũ nũcia
bat: Qui iccirco priuato nomie cẽſet̃: vt ſignet̃ ꝑ vo
cabulũ ĩ oꝑatione q̃d valeat. Gabriel eni dei foꝛtitu
do noĩatur. ꝑ dei ergo foꝛtitudinẽ nũciandꝰ erat: q̃
virtutũ dñs ⁊ potẽs ĩ ꝑlio ad debellãdas ꝑtãtes ae
reas veniebat. GLO. Addit̃ autẽ ⁊ locꝰ quo mit
tit̃ cũ ſubdit̃: In ciui.gali.cui no.nazareth. Naza
reꝰ.n.i.ſanctꝰ ſcõꝝ nũciabat̃ vẽturꝰ. BEDA ibi.
Aptũ aũt hũane reſtauratiõis ꝑncipiũ: vt angelꝰ a
deo mitteret̃ ad virginẽ ꝑtu cõſecrãdũ diuio: qꝛ ꝑi
ma ꝑditiõis hũane fuit cã cũ ſerpẽs a diabolo mit-
tebat̃ ad mulierẽ ſpũ ſupbie decipiẽdam. vñ ſequitur:
Ad virginẽ. AVG. de ſancta vĝinitate. Illũ enim
ſolũ vĝinitas decẽter parere potuit: q̃ ĩ ſua natiui-
tate parẽ habere ñ potuit. Opoꝛtebat eni caput no
ſtrũ ꝑꝑ ĩſigne miraculũ ſm̃ coꝛpꝰ naſci de virgine:
q̃õ ſignificaret mẽbꝛa ſua de virgie etiã ſm̃ ſpiritũ
naſcitura. HIE. ĩ ſmõe aſſũ. Et bñ angelꝰ ad virgi
nẽ mittit̃: qꝛ ſemꝑ ẽ angeliſ cognata vĝinitas. Pro
fecto ĩ carne ꝑter carnẽ viuere ñ terrena vita ẽ ſed ce
leſtis. CHRY. Nõ ãt angelꝰ pꝰ partũ ãnũciat vir
gini: ne nimiũ ex ĩde turbaret̃. Et iõ añ cõceptionẽ
illã alloq̃t̃: ñ ĩ ſõnis: ĩmo viſibilit̃ aſſiſtit. nã q̃ñ ma
gnã valde relationẽ accipiẽs: egebat añ rei euẽtu vi
ſiõe ſolẽni. AMB. Bñ ãt vtrũq̃ʒ poſuit ſcriptura:
vt ⁊ deſpõſata eẽt ⁊ vĝo. Seq̃t̃.n. Deſponſatã viro.
Uirgo: vt exps viril̃ cõſoꝛtij videret̃. Deſpõſata: ne
temerate vĝinitatis adureret̃ ĩfamia: cui grauis al-
uus coꝛruptele videret̃ ĩſigne ꝑferre. Maluit autẽ
dñs aliquos de ſuo oꝛtu q̃ʒ de matris pudoꝛe dubi
tare. ſciebat.n. tenerã eẽ virgĩs verecũdiã ⁊ lubꝛicã
famã pudoꝛis: nec putauit oꝛtꝰ ſui fidẽ matris iniu
rijs aſtruẽdã. Seruat̃ itaq̃ʒ ſcẽte marie ſicut pudoꝛ
ĩtegra: ita ⁊ ĩuiolabil̃ opiniõe vĝinitas. nec decuit
ſiniſtra virginibꝰ opiniõe viuẽtibꝰ velamẽ excuſati
onis relinq̃: qꝛ ĩfamata mr̃ quoq̃ʒ dñi videret̃. Quid
aũt iudeis: q̃d herodi poſſet aſcribi: ſi natũ videret̃
ex adulterio ꝑſecuti? Queãdmodũ aũt ipe diceret

Nō veni legē ſoluere:ſ3 adīplere ñ videret̄ cepiſſe a
legis iīuria:cū ꝑtus īnupte lege dānet̄. Quid ꝙ ēt
fides marie vbis magı̄ adſciſcit̄:ꝛ mēdacij cā remo
uet̄:videt̄.n.culpā obūbrare noluiſſe mēdacio īnu
pta ꝑgnās. Cūm āt mētiēdi deſpōſata ñ hūit:cū cō
pta ꝑgnās. Nō me
iugū ꝑmiū ꝛ grā nuptiaꝝ part⁹ ſit femiarū. Nō me
diocris quoq; cā ē vt vgīnitas marie falleret ꝑrici
pē mūdi:q̄ cū deſpōſatā viro cerneret:partū nō po
tuit habere ſuſpectū. ORI. Si.n.nō habuiſſet ſpō
ſū:ſtati cogitatio tacita diabolū ſubrepſiſſet: quō q̄
nō accubuit cū viro ꝑgnās eēt:⁊ d3 iſte cōcept⁹ eſſe
diuin⁹:d3 aliqd hūana natura eē ſublimi⁹. AM
BRO. Sed tñ magis refellet ꝑricipes ſeculi:demo
num eni malicia facile ēt occulta dep̄hēdit. At vo
q̄ ſecularib⁹ vāitatib⁹ occupāt̄:ſcire diuia ñ poſſūt
q̄neriā locupletioꝛ teſtis pudoꝛis marit⁹ adhibet̄:
q̄ poſſet ꝛ delere iīuriā ꝛ vīdicare obꝓbriū:ſi non
agnoſceret ſacramētū. de q° ſubdit̄: Cui nomē erat
ioſeph de domo dauid. BEDA ī ho. Nō ñ tm̄ ad
ioſeph:ſ3 ēt ꝑtinet ad mariā. Leḡ nāq; erat p̄ceptū:
vt de ſua q̄ſq; tribu aut familia accipet vxoꝛē. Seq̄
tur: Et nomē virgīs maria. BEDA ſup lucā: Ma
ria hebraice ſtella maris:ſyriace vō dña vocatur:ꝛ
merito q2 hec toti⁹ mūdi dominum lucē ſeculis me
ruit generare perennem.

Et igreſſ⁹ āgel⁹ ad eā dixit: Aue
grā plena dñſ tecū:bñdicta tu ī mu
lierib⁹. Que cū audiſſet turbata eſt
in ſermone eius:ꝛ cogitabat qualis
eſſet iſta ſalutatio.

AMB. Diſce virginē moꝛib⁹: ola ī penetralibus
quā nemo viroꝝ videret:ſol⁹ āgel⁹ repiret. vñ dr̄: Et
igreſſ⁹ ange.ad eā. Et ne qdē degeneri depꝛauaret̄ af
fatu:ab āgelo ſalutat̄. GRECVS: Cōtra vocē p̄
us editā mulieri dirigit̄ nūc ſmo ad vginē. In illa
doloꝛib⁹ ꝑtus ē cā peccati pūita.ī hac ꝑ gaudiū me
ſticia pellit̄. vñ iocūditatē ñ abſurde p̄nūciat āgel⁹
vgini dicēſ: Aue. Nō āt digna cognoſceret̄ ſpōſaliū
atteſtat̄:cū dicit: Grā plena.q̄ſi.n.q̄dā arꝛa aut doſ
ſpōſi oīdit̄ ꝙ fecūda ſit gratijs. Voꝝ.n.q̄ dicit: hec
ſūt ſpōſe:alia ſpōſi. HIE. ī ſmōe de aſſū. Et bñ grā
plēa:q2 ceteris ꝑ ꝑtes p̄ſtat̄: Marie vō ſimul ſe to
tā īfudit grē plenitudo. Vere grā plēa:ꝑ quā largo
ſpūs ſci ībꝛe ſupfuſa ē oīs creatura. Iā aūt erat cu3
virgīe:q̄ ad vginē mittebat āgelū: ꝛ p̄ceſſit nūciū ſu
um dñs:nec teneri potuit locis q̄ oīb⁹ habet̄ in lo
cis. vñ ſeq̄t̄: Dñs tecū. AVG. ī ſer. de nati. Magiſ
q̄ mecū:ipe.n.ī tuo ē coꝛde:in tuo fit vtero:adīplet
mētē:adīplet vētrē. GRECVS: Hoc āt ē totū le
gatiōis cōplemētū. dei.n. verbū vt ſpōſus ſupꝛa rō
nē vnionē efficiēs tāq; ipe germinās: idē ꝙ germia
tus totā naturā hūanā ſibiipi cōfoꝛmauit. Vltimū
vō ponit̄ tāq; ꝑfectiſſimū ꝛ cōpēdioſū. Bñdicta tu
ī mulierib⁹. Vna.ſ.ꝑ cūctis mulierib⁹:vel ēt bñdicā
tur ī te mulieres:ſicut mares ī filio:ſ3 magis vterq; ī
vtriſq;. Velut.n.ꝑ vnā ꝛ vnū feminā ꝛ marē pecca
tū ſimı̄ ac triſticiaītrauit:ſic ꝛ nūc ꝑ vnā ꝛ vnū bñ
dictio reuocata ē ꝛ leticia:ꝛ ad ſingulos ē ꝓfuſa.
AMB. Diſce āt virginē verecūdia:q2 pauebat. nam
ſeq̄t̄: Que cū audiſſet:turbata ē ī ſermōe ei⁹. Trepi
dare virginū ē:ꝛ ad oēs īgreſſ⁹ viri pauere: oēs viri
affat⁹ vereri. Diſce vgo verboꝝ vitare laſciuiā: Ma
ria etiā ſalutationē āgeli verebat̄. GRECVS: Cū
aſſueta foꝛet his viſionib⁹: Euāgeliſta ñ viſiōi: ſ3 re
latib⁹ turbationē attribuit dicēs: Turbata ē ī ſmo
ne e⁹. Attēde āt virgīs ꝛ pudicā ꝛ ꝑudētē ꝛ animā
ſimul ꝛ vocē. audita letitia dictū examinauit: ꝛ ne
q; māifeſte obſtitit ꝑ īcredulitatē:nec ſtatī paret ex
leuitate:eue leuitatē euitās ſimul ꝛ duritiam zacha
rie. vñ ſeq̄t̄: Et cogitabat q̄lis eēt iſta ſalutatio. Nō
cōceptio:nā adhuc ignoꝛabat īmēſitatē myſterij:ſ3
ſalutatio:nūqd libidioſa:vt a viro ad virginē:an di
uina dū dei faceret mētionē dicēſ: Dñs tecū. AM
BRO: Bñdictiōis ēt nouā foꝛmulā mirabat̄: que
nuſq; ē añ cōperta:ſoli marie hec ſuabat̄. ORI.
Si.n.ſciuiſſet maria ad aliū quēpiā ſimilē factū eē
ſmonē:vtpote q̄ hēbat legis ſciam:nūq; eā q̄ſi pere
grinā talis ſalutatio exterruiſſet.

Et ait angel⁹ ei: Ne timeas ma
ria:īueniſti.n.grām apō deū. Ecce
cōcipies ī utero ꝛ paries filiū: ꝛ uo
cabis nomē e⁹ ieſū. Hic erit magn⁹
ꝛ fili⁹ altiſſimi uocabit̄. Et dabit il
li dñs de⁹ ſedē dauid p̄ris eiuſ: ꝛ re
gnabit ī domo iacob ī eternum: ꝛ re
gni ei⁹ non erit finis.

BEDA: Quia ſalutatiōe īſolita virginē turbata3
viderat:q̄ſi familiari⁹ notā vocās ex noīe: ne timer̄
debeat iubet. vñ dr̄: Et ait ei āgel⁹: ne timeas maria.
GRECVS. q.d. Nō acceſſi deceptur⁹, imo dece
ptiōis abſolutionē depꝛomere. Nō veni p̄daturus
īuiolabilē tuā virginitatē:ſ3 ꝯditoꝛis puritatis ꝛ cu
ſtodis cōtubernia reſerare. Nō ſū ſerpētis miſter:ſ3
ꝑimētis ſerpētē legat⁹. ſpōſaliū tractatoꝛ:nō īſidia
rū molitoꝛ. Sic ḡ nequaq; diſtrahētib⁹ ipam conſi
deratiōib⁹ vexari ꝑmiſit:ne diiudicaret̄ īſid⁹ mini
ſter negocij. CHRY. Qui āt apō deū meret̄ grā3:
ñ h3 qd timeat. vñ ſeq̄t̄: Inueniſti eni grām apō de
u3. Qualit̄ āt illā q̄ſq; repiet:niſi hūilitate mediāte?
Hūilib⁹ eni dat deuſ grām. GRECVS: Inuenit
n.grām vgo coꝛā deo:q2 ſplēdoꝛe pudicitie ꝓpꝛia3
exoꝛnās aīam:gratū deo ſe habitaculū p̄pauit: nec
ſolū celibatū īuiolabilē cōſeruauit: ſ3 ēt īmaculatā
cōſciam cuſtodiuit. ORI. Inuenerāt eni plures
grām añ eā: Et iō ſubdit qō ꝓpꝛiū ē dicēs: Ecce cō
cipies ī vtero. GRECVS: Qō dr̄ ecce:celeritate3
ꝛ p̄ſentiā denotat:īſinuās cū e⁹ vbo celebratā eē cō
ceptionē. Dicit āt: Cōcipies ī vtero: vt demonſtret
dñm ab ipo vtero virgīali ꝛ de noſtra ſubſtātia car
nē ſuſcipe. Venit.n. diuinū vbū emūdaturū naturā
hūanā ꝛ ꝑtum:ꝛ nr̄e generatiōis p̄moꝛdia. Et iō ſi
ne peccato ꝛ hūano ſemīe ꝑ ſingula ſicut nos ī car
ne cōcipit̄: ꝛ nouē mēſiū ſpacio geſtat̄ in vtero.
GRE. S3 qm̄ cōtigit ſpecialit̄ diuinū cōcipi ſpiri
tū:ꝛ ſpiritū parere ſalutarē ſm ꝓphetā. iō addidit:
Et paries filiū. AMB. Nō āt oēs ſūt ſicut maria:
vt dū de ſpū ſcō cōcipiūt:verbū pariāt. Sūt āt q̄ ab
oꝛtiuū excludāt verbū anteq; pariāt. Sūt q̄ ī vtero

chriſtū habe.it:ſʒ nōdū formauerit. ¶GRE. Cū aūt
expectatio pt⁹ mulierib⁹ tio:ē icutiat:ſedeat timor]
metū dulcis ptus relatio:cū ſubdit: Et vocabis no
mē ei⁹ ieſū. Saluatoris eni aduētus ē cuiuſlibet tio
ris ꝓpulſio. ¶BEDA: Jeſus āt ſaluator ſiue ſaluta
ris iterptat. ¶GRECVS: Dicit āt:tu vocabis ñ pa
ter:pře.n.caret ꝗ̄tū ad iferiorē generationē:ſicut ⁊
matre reſpectu ſupne. ¶CIRYL. Hoc āt nomē de
nouo fuit vbo ipoſitū:natiuitati congruēs carnis:
ſm illud ꝓpheticū: Uocabit tibi nomē nouū qḋ
os dñi nominauit. ¶GRECVS: Uerū qꝛ hꝯ nomē
cōmune ē ſibi cū ſucceſſore moyſi: Jccirco innuēs
angel⁹ ꝙ nō erit ſm illi⁹ ſimilitudinē ſubiūgit: Hic
erit magn⁹. ¶AMB. Dictū ē quidē ēt de iohāne qꝛ
erit magn⁹:ſʒ ille ꝗ̄ſi hō magn⁹: hic ꝗ̄ſi de⁹ magn⁹.
Late eni fundit dei virt⁹:late celeſtis ſubſtātie ma
gnitudo porrigit.nō loco claudit:nō opiniōe cō
prehēdit:nō eſtiatiōe cōcludit:nō etate variat.
ORI. Uide ḡ magnitudinē ſaluatoris qūo in toto
orbe diffuſa ſit.aſcēde i celos: quo celeſtia repleue
rit.deſcēde cogitatiōe ad abyſſos:⁊ vide eū illuc de
ſcēdiſſe.ſi hꝯ videris:pariter itueberis ope cōpletū:
hic erit magn⁹. ¶GRECVS: Neqꝫ carnis aſſūptō
deitatis derogat celſitudini: imo poti⁹ hūanitatis
hūilitas ſublimat.vñ ſequit: Et fili⁹ altiſſimi voca
bit. Nō vtiqꝫ tu ipones vocabulū:ſʒ ipe vocabit. a
quo:niſi a cōſubſtātiali gēitore:null⁹.n.filiū nouit
niſi pr̄. Penes quē vo ifallibilis ē noticia gēiti:nec
ver⁹ iterpres ē erga ipoſitionē ɔgruā nomis.pp qḋ
dicit: Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹.ab eterno ſiqdē ē ꝗ̄buis
nūc ad noſtrā doctrinā nomē e⁹ patuerit. Et iō ait:
vocabit:ñ fiet vl̄ generabit.nā ⁊ añ ſecl̄a fuerat cō
ſubſtātial̄ pr̄i. Hūc ḡ cōcipies.h⁹ mr̄ efficieris. hūc
virgīalis cella ɔcludet:c⁹ celeſte ſpaciū capax ñ exti
tit. ¶CHRY. Ceterū ſiqdē enorme ꝗ̄buſdā videtur:
deū habitar corp⁹. Nōne ſol c⁹ ē corp⁹ ſēſibile quo
cūqꝫ radios mittit:ñ ledit i ꝓpa puritate: Multo
ḡ magis iuſticie ſol ex vtero virgīali mūdiſſimū cor
p⁹ aſſumēs:nō tm̄ cōtamiat⁹ ñ ē:imo etiā ipaꝫ ma
trē ſanctiorē oñdit. ¶GRECVS: Et vt virginē red
deret memorē ꝓphetaru ſubdit: Et da.il.do.de⁹ ſe.
dauid pr̄is e⁹.vt noſcat liqdo:qm̄ q̇ naſcitur⁹ ē ab
ea ipe ē chriſt⁹ quē illi ꝓmiſerūt ex dauid ſemie na
ſciturū. ¶CIRYL. Nō tm̄ ex ioſeph ē editū corpus
chriſti mūdiſſimū:ſm.n. vnā lineā cognatiōis ꝓflu
xerāt ioſeph ⁊ virgo:ex q̄ formā hūanitatis vnigēi
tus ſūpſit. ¶BASI. Nō aūt i materiali ſede dauid
ſedit dñs trāſlato iudaico regno ad herodē: ſʒ ſedē
appellat dauid:i q̄ reſedit dñs idiſſolubile regnum.
vñ ſeqt: Et regna.i do.iacob i eternū. ¶CHRY. Di
cit aūt ad pñs domū iacob eos q̇ de nūero iudeoꝝ
crediderūt i illū. Ut.n.paul⁹ dicit: Nō oēs q̇ ex iſra
el ſūt:hij ſūt iſraelite: ſʒ q̇ ſūt filij ꝓmiſſiōis cōputāt
i ſemie. ¶BEDA: Uel domū iacob totā eccleſiā di
cit:vel q̄ de bona radice nata:vl̄ cū oleaſter eēt:me
rito tm̄ fidei i bonā ē iſerta oliuā. ¶GRECVS: Nl̄
liuſ aūt ē ieternū regnat niſi dei ſoli⁹:quo fit vt ⁊ſi
pp icarnationē dicat dauid ſedē accipe:tm̄ idē ipe
inquātū de⁹ rex etern⁹ agnoſcit. Seqt: Et regni ei⁹
nō erit finis.nō ſolū inꝗ̄tū de⁹ ē:ſʒ etiā i eo ꝙ hō.⁊
i pñti quidē hꝫ regnū multoꝝ:finalit vero vniuerſo
rū:cū ei oīa ſubijciant. ¶BEDA: Omittat ergo ne

ſtori⁹ dicere hominē tm̄ ex virgine natū: ⁊ hunc a
verbo dei nō i vnitate pſone eſſe receptū. Angelus
eni q̇ eundē ipſum patrē habere dauid: quē filiū al
tiſſimi vocari ꝓnūciat:in duabus naturis vnā chri
ſti perſonā demōſtrat. Nō aūt ideo futuri tēporis
verbis angelus vtitur:qꝛ ſm hereticos chriſt⁹ ante
mariā nō fuerit:ſed qꝛ ſʒ eandē perſonā hō cū deo
idē filij nomen ſortitur.

¶ Dixit aūt maria ad āgelū: Quō
fiet iſtud qm̄ uirū ñ cognoſco: Et
rñdēs angel⁹ dixit ei: Spūs ſanct⁹
ſupueniet i te:⁊ uirt⁹ altiſſimi obum
brabit tibi: Jdeoqꝫ ⁊ qḋ naſcet ex te
ſanctū:uocabitur filius dei.

¶AMB. Neqꝫ nō credere angelo maria debuit:ne
qꝫ tam temere vſurpare diuina.vñ dicit: Dixit aūtē
maria ad angelū: Quomō fiet iſtud. Temperatior ē
iſta reſpōſio ꝗ̄ verba ſacerdotis. Hec ait: Quomo
do fiet iſtud. Jlle reſpōdit:vñ hoc ſciā: Negat ille
ſe credere:⁊ quaſi fidei adhuc aliū querit auctorē.
Jſta ſe facere profitet: nec dubitat eſſe faciendū
quod quomodo fiat inqrit. Legerat maria: Ecce cō
cipiet i vtero:⁊ pariet filiū.iō credidit futurum:ſed
quomodo fieret ante nō legerat.nō eni quēadmo
dum fieret:vel ꝓphete tanto fuerat reuelatū.tantū
eni myſteriū nō homis fuit:ſed angeli ore promen
dum. ¶GRE.niſenus: Attēde etiā munde virginis
vocē:partū annūciat angelus:ipſa vero virginitati
innititur:preſtantiorē incorruptibilitatē angelica
viſione diiudicans.vñ dicit: Quoniā virum nō co
gnoſco. ¶BASI. Cognitio multifarie dicitur. dici
tur enim cognitio noſtri cōditoris ſapientia:ac ma
gnalium ſuorū noticia: necnon mandatorū cuſto
dia:⁊ que fit apud eum appropinquatio ⁊ copula
nuptialis:vt hic accipit. ¶GRE.niſenus: Hec igi
tur marie verba indiciū ſunt eoꝝ que tractabat in
mentis archano:nam ſi cauſa copule cōiugalis io
ſeph deſpōſari voluiſſet: cur admiratiōe ducta eſt
dū ſibi narratur conceptio:cū nimirū ipſa poſtu
laretur ad tēpus mater effici iuxta legē naturā. Ue
rum:quia oblatū corpus deo quaſi quodā ex ſacris
inuiolabile reſeruari decebat.⁊ ideo dicit: Quoniā
virū nō cognoſco.q.d. Etſi ſis angelus: tamen ꝙ vi
rum cognoſcam:ex impoſſibilibus cernit.qualiter
igitur mater ero carens cōiuge: ioſeph quidē i ſpō
ſum agnoui. ¶GRECVS: Sed conſidera qualiter
virgini ſoluit dubium angelus:ac explanat intemē
ratum connubiū ⁊ ineffabilē partum. Sequit eni:
Et reſpōdens angelus dixit ei: Spiritusſanctus ſu
perueniet in te. ¶CHRY.q.d. Non queras ordinē
naturalem:vbi naturam tranſcendunt ⁊ ſuperant
que tractantur. Dicis:quomodo fiet iſtud: quoni
am virum non cognoſco: quinimmo ꝓpterea con
tinget ꝙ es coniugis inexperta:nam ſi virum expe
ta fuiſſes:non digna cenſereris hoc myſterio: non
quia prophanū ſit coniugium:ſed qꝛ virginitas po
tior. Decebat enim cōmunem omniū dominū ⁊ in
natiuitate nobiſcum participare:⁊ ab ea diſcrepa
re.ꝙ eni ex vtero naſceret:habuit commune nobi

ſcti.ꝙ aũt abſqꝫ cõcubitu naſcereť plꝰa nobis obti-
nuit q̃ꝫ beatũ corpꝰ illō qḋ ob exuberãtẽ mundiciã
virginis marie vt videť donũ aĩe ad ſeipm allexit.
In ſingulis.n.ceteris vir vtiqꝫ aĩa ſyncera ſcĩ ſpũs
impetrabit pñciã:ſꝫ nũc caro receptaculuꝫ efficitur
ſpũs. GRE.niſenꝰ: Tabulas.n.nr̃e nãe q̃s culpa
ↄfregerat:denuo verꝰlegiſlator de terra nr̃a ſibi do
lauit:abſqꝫ ↄcubitu diuinitatis ſue corpꝰſuſceptibi
le creãs:qḋ diuinꝰdigitꝰſculpſit.ſ. ſpũs ſupueniens
virgini. CHRY. Inſup ⁊ virtꝰaltiſſimi obũbrabit
tibi.Altiſſimi regis virtꝰchriſtꝰeſt: qui ꝑ aduẽtũ ſpi
ritusſancti formať in virgiẽ. GRE.xviij.moraliuꝫ.
Per obũbratõis.n.vocabulũ incarnãdi dei vtraqꝫ
natura ſignificať:vmbra.n.a lumĩe formať ⁊ corpe
Qui aũt per diuinitatẽ lumẽ eſt:q2 ğ lumẽ ĩcorpeuꝫ
in eius erat vtero corpãdũ:recte ei dr̃: Virtꝰaltiſ-
ſimi obũbrabit tibi.i.corpꝰ in te humanitatis acci-
piet incorpeũ lumẽ diuinitatis:h̃.n.marie dr̃,ꝑpter
mẽtis refrigeriũ celitꝰdatũ. BEDA: Nõ ergo vi-
rili qḋ cognoſcis ſemine: ſed ſpũſſancti quo ĩpleris
ope ↄcipies.cõcupiſcẽtie in te nõ erit eſtus: vbi vm
brã faciet ſpũſſanctꝰ GREGO.niſenꝰ: Vel dicit
Obũbrabit tibi.q2 ſicut corpis vmbra p̃cedẽtiũ cha
ractere cõformať: ita indicia deitatis filij ex virtu-
te generãdi patebũt. Sicut.n.in nobis quedã viuifi
ca virtꝰin materia corpali cõſpiciť q̃re hõ formať:
ſic in virgine altiſſimi virtꝰꝑ viuificãtẽ ſpm pariter
corpori viuificã materiã carnis ex v̾gineo corpe ad
formãdũ nouũ hoiem aſſumpſit. vnde ſequiť: Ideoqꝫ
⁊ quod naſceť ex te ſanctũ. ATHANA. Profite
mur.n.qm̃ nãe humane aſſumptũ ex maria corpuſ
veriſſimũ extitit: ⁊ ideꝫ ſm nãm corpi noſtro: ſoror
niqꝫ nr̃a maria:cũ omẽs ab adã deſcẽderimus.
BASILI. Unde ⁊ paulꝰdicit: Miſit deꝰfiliuꝫ
ſuũ natũ nõ per mulierẽ:ſed ex muliere. Nam hoc
quod dico per mulierẽ trãſiturã poterat indicare
natiuitatis ſentẽtiã.quod aũt diciť:ex muliere:ma
nifeſtat cõmunionẽ nature geniti reſpectu parẽtꝭ
GREGO.xviij.mora. Ad diſtinctõem autẽ no-
ſtre ſanctitatis ieſus ſingulariter ſanctꝰnaſciturus
aſſeriť.nos quippe ↄſi ſancti efficimur: non tamẽ
naſcimur:quia ipa nature corruptibilis cognatiõe
cõſtringimur. ille autẽ ſolus veraciter ſanctꝰeſt: q̃
ex coniũctõne carnalis copule cõceptꝰnon eſt:qui
nõ ſicut hereticꝰ deſipit:alter in humanitate:alter
in deitate eſt:vt purꝰ homo cõceptꝰatqꝫ editus: et
poſt per meritũ vt deus eſſet accepit. Sed nũciãte
angelo ⁊ aduenĩẽte ſpũ:mox v̾bũ in vtero:mox intͣ
vterũ v̾bũ caro.vñ ſequiť: Uocabiť filiꝰdei. GRE
CVS: Tu aũt attẽde q̃liter virgini angelꝰtotã tri-
tatẽ edidit: dũ ſpmſcm̃ ↄmemorat virtutẽ ⁊ altiſſi-
mi:trinitas enĩ indiuiſibilis eſt.

¶ Et ecce eliſabeth cognata tua: ⁊
ipſa concepit filiũ in ſenectute ſua.
Et hic menſis eſt ſextuſ illi: que uo
catur ſterilis: quia non erit impoſſi
bile apud deum om̃e uerbũ. Dixit
autem maria: Ecce ancilla domini
fiat mihi ſm uerbum tuum. Et di
ſceſſit ab illa angelꝰ.

CHRYSO. Quoniã precedẽs dictum ſupera-
bat virginis mẽtem ad humiliora declinauit: ſmo-
nem per ſenſibilia ipi ſuadens. Unde dicit: Et ecce
Eliſabeth cognata tua. Animaduerte Gabrielis in-
duſtriam: non memorauit eam Sare vel Rebecce
vel Rachelis: quia antiquiora erant exempla: ſed
imminens factum inducit: vt eius mẽtem corrobo
ret: ⁊ ob hoc ⁊ etatem commemorauit: cum dicit:
Et ipa concepit filium in ſenectute ſua. Et defectũ
nature. Sequitur enim: Et hic menſis eſt ſextus illi
que vocatur ſterilis. Non eniꝫ a principio conce-
ptus Eliſabeth ſtatim annunciauit: ſed actoꝰſex mẽ
ſium ſpacio: vt tumor vẽtris perhibeat argumentũ
GREGO.nazãzenꝰ. Sed queret aliquis: Qualr̃
ad dauid chriſtꝰreferť: Siquidẽ maria de ſanguĩe
manauit aarõ: cuiꝰ cognatã angelꝰeliſabeth aſſeru
it:ſꝫ h̃ nutu ſupno cõtigit vt regiũ genꝰſacerdotali
ſtirpi iũgereť vt chriſtꝰqui rex ẽ ⁊ ſacerdos ab vtꝰqꝫ
ſm carnẽ naſcereť. Legiť ⁊ ĩ exodo: Qm̃ aarõ pri-
mꝰ ſm legem ſacerdos duxit ex tribu iude ↄiugem
eliſabeth filiã aminadab: ⁊ attẽde ſacratiſſimã ſpũſ
adminiſtratiõem: dũ ⁊ hãc zacharie cõiugẽ ſtatuit
eliſabeth vocari: reducẽs nos ad illã eliſabeth quã
duxerat aaron. BEDA: Sic ğ ne virgo ſe parere
poſſe diffidat: accepit exẽpluꝫ ſterilis anꝰpariture:
vt diſcat oĩa deo poſſibilia: etiã q̃ nãe ordine videť
eẽ ↄ̃ria.vñ ſeqť: Quia nõ erit impoſſibile apud deũ
oẽ verbuꝫ. CHRY. Ipe nãqꝫ cũ ſit nãe dñs cũcta
poteſt cũ velit: qui cũcta ꝑagit ⁊ diſpõit: vite mor-
tiſqꝫ loca gubernãs. AVGV. ↄ̃ fauſtũ: Quiſquis
autem dicit: Si oĩpotẽs deus eſt: faciat vt ea que
facta ſunt facta non fuerint: non percipit ſe dicere
vt ea que vera ſunt: eo ipſo ꝙ vera ſunt falſa ſint.
Poteſt enim facere ꝙ aliquid nõ ſit qḋ erat: velut
cũ aliquẽ q̃ cepit eẽ naſcẽdo: faciat nõ eẽ moriẽdo.
Quis aũt dicat: vt id qḋ iã nõ eſt: faciat ñ eẽ: q̃cq̇d
.n.ꝑteritũ ẽ: iã nõ eſt: ſi de ipo fieri aliq̇d põt: adhuc
eſt de quo fiat. Et ſi ẽ: quõ ꝑteritũ ẽ: nõ ğ eſt qḋ ve
re diximꝰfuiſſe: ſꝫ iõ verũ ẽ illud fuiſſe: q2 in noſtra
ſñia verũ ẽ: nõ in ea re q̃ iã nõ ẽ: hãc aũt ſñiam deꝰ
falſã facere nõ põt. Oĩpotẽtem aũt deũ nõ ita dici
mꝰac ſi eũ etiã mori poſſe credamꝰ. Ille plane oĩpo
tẽs vere ſolꝰdr̃: qḋ vere ẽ: etiã a quo ſolo ẽ q̇cq̇d ali
quo modo ẽ. AMBRO. Uide aũt hũilitatẽ v̾gis
vide deuotõem. Seqť.n. Dixit au.ma. Ecce an.dñi.
Ancillã ſe dicit q̃ mr̃ eligiť: nec repẽtina exaltata ꝑ
miſſiõe eſt. Mitẽ.n.humileqꝫ paritura: humilitatẽ
debuit etiã ipa p̃ferre. ſiľ etiã ancillã ſe dicẽdo: nul
lã ſibi p̃rogatiuã tãte gr̃e vendicauit: dn̄ faceret qḋ
iubereť.vñ ſequiť: Fiat mihi ſm verbũ tuũ. Habes
obſequiũ: vide votũ. Ecce ancilla dñi: appatꝰofficij
eſt: Fiat mihi ſm v̾bũ tuũ.cõceptꝰẽ voti. EVSE.
Aliꝰ aliud quiddã in pñti ſermone v̾ginis extollet
apicibꝰ: hic quidã ↄſtãtiã: hic obediẽtie ꝑmptitudi-
nẽ: aliꝰ ꝙ ñ allecta ẽ tã ſplẽdidis ⁊ arduis ꝑ magnũ
archãgelũ ꝑmiſſiſ pollicitꝭ: aliꝰ ꝙ nõ exceſſit modũ
in dãdo inſtãtias: ſꝫ eq̄lr cauit ⁊ eue leuitatẽ et za-
charie ĩobediẽtiã: mihi aũt hũilitatꝭ ꝑfũditas ñ mi-
nꝰↄſpiciť admirãdã. GRE.xviij.mo. Per ĩeffabile
nãqꝫ ſacramẽtũ cõcepto ſancto ꝑtu inuiolabili ſm

veritatē vtriuſqȝ nāe eadē virgo ancilla dn̄i fuit et
mater. BEDA: Accepto aūt virginis ꝯſenſu mox
angel⁹ celeſtia repetit. vn̄ ſequit̄: Et diſceſſit ab illa
angel⁹. EVSE. Nō ſolū impetrās qđ optabat: ſꝫ
ſtupēs in virginea forma ⁊ virtutis plenitudine.

¶ Exurgēs aūt maria in dieb⁹ illis
abijt in mōtana cū feſtinatōe in ciui
tatē iuda: ⁊ intrauit in domū zacha
rie: ⁊ ſalutauit eliſabeth. Et factū ē
ut audiuit ſalutatōnem marie eliza
beth: exultauit infanſ in utero eius
Et repleta eſt ſpūſancto eliſabeth:
⁊ exclamauit uoce magna ⁊ dixit:
Bn̄dicta tu int̄ mulieres: ⁊ bn̄dict⁹
fruct⁹ uētris tui. Et unde hoc mihi
ut ueniat mr̄ dn̄i mei ad me? Ecce
eni ut facta ē uox ſalutatōnis tue in
aurib⁹ meis: exultauit in gaudio in
fans i utero meo. Et beata que cre
didiſti: quoniam perficiētur ea que
dicta ſunt tibi a domino.

AMBRO. Angel⁹ cū abſcōdita nunciaret vt fi
des aſtrueret: exēplo femine ſterilis ꝯtēptū v̄ginis
nūciat. Ubi h̄ audiuit maria: non q̄ſi incredula de
oraculo: nec q̄ſi incerta de nūcio: nec quaſi dubitāſ
de exēplo: ſꝫ quaſi leta ꝓ voto: religioſa ꝓ officio: fe-
ſtina pre gaudio in mōtana ꝑrexit. vn̄ dr̄: Exur. aūt
ma. in die. il. abi. in mōtana. Quo eni iā deo plena:
niſi ad ſupiora cū feſtinatiōe conſcēderet. ORI.
Jeſus eni qui in vtero illi⁹ erat feſtinabat adhuc i
vētre mr̄is iohānē poſitū ſanctificare. vn̄ ſeq̄t: Cū
feſtinatōne. AMBRO. Neſcit tarda molimina
ſpūſſancti grā: Diſcite v̄gines non demorari in pla
teis: nō aliquos i publico miſcere ſmones. THE.
Propē h̄ abijt in mōtana: qꝛ zacharias in mōtanis
habitabat. vn̄ ſeq̄t: In ci. iu. ⁊ intra. do. zacharie.
AMBRO. Diſcite vos ſācte mulieres ſedulitatē
quā p̄gnātib⁹ debeatis exhibere cognatis. Mariaȝ
aūt que ſola in intimis penetrabilib⁹ v̄ſabat̄: non a
publico v̄ginitatis pudor: nō a ſtudio aſpitas mon
tiū: nō ab officio ꝓlixitas itineris retardauit. Diſci-
te etiā virgines humilitatē marie: venit ꝓpinq̄ ad ꝓ
ximā: iunior ad ſeniorē: nec ſolū vēit: ſed ⁊ p̄or ſalu
tauit. vn̄ ſeq̄t: Et ſalu. eliſab. Decet. n. vt q̄to caſtior
v̄go tāto humilior ſit: noueritqȝ deferre ſenioribus.
Sit mgr̄a humilitatis in q̄ ē ꝓfeſſio caſtitatis. Eſt
etiā cā pietatis: qꝛ ſupior venit ad inferiorē: vt infe
rior adiuuet̄: maria ad eliſabeth: chriſt⁹ ad iohānē.
CHRY. ſup Mat. Uel al'r celabat q̄ ſupradicta
ſunt in ſe virgo: nec cuiq̄ hoim p̄ādit: nō eni crede
bat ab alijs poſſe fidē adhiberi mirādis relatib⁹: im
mo magis putabat ſe pati ꝯuitia: ſi diceret: q̄ſi vo-
lēs ſcel⁹ ꝓpriū palliare. GRECVS: Ad ſolā autē
refugit eliſabeth: ſic eni ꝯſueuerat ꝓp cognatiōeȝ ⁊
ꝓp ceterā hmōi ꝯiūctōem. AMB. Cito aūt euēt⁹
marie ⁊ p̄ñtie dn̄ice bn̄ficia declarāt̄. nā ſequit̄: Et
fac. eſt vt audi. ſalu. ma. eli. exul. inf. in vte. ei⁹. Uide
diſtinctōem ſingulorūqȝ v̄borū ꝓpetates: vocem p̄or
eliſabeth audiuit: ſed iohēs p̄or grām ſenſit. illa nāe
ordine audiuit: iſte exultauit rōne myſterij. illa ma
rie: iſte dn̄i ſenſit aduētū. GRECVS: Propha. n.
parēte acuti⁹ vidꝫ ⁊ audit: ſalutatqȝ ꝓphetatū: ſꝫ qꝛ
verbiſ nō poterat: ſaltat in vtero: qđ maximū exiſtit
in gaudio. Quis vnq̄ nouit tripudiū natiuitate āte
qui⁹? Inſinuauit grā q̄ nāe ignota extiterāt: reclu-
ſus vētre miles agnouit dn̄m ac regē oriturū: vētris
tegmine nō obſtāte myſtice viſiōi. inſpexit. n. ñ pal-
pebris: ſed ſpū. ORIGE. Nō aūt antea repletꝰ fu
erat ſpū donec aſſiſteret q̄ chriſtū gerebat in vtero.
tūc autē ⁊ ſpū erat plen⁹: ⁊ reſultabat in parēte. vn̄
ſequit̄: Et reple. ē ſpūſcō eliſabeth. Nō aūt dubiū ē
q̄n que tūc repleta eſt ſpūſcō: ꝓp filiū ſit repleta.
AMB. Illa aūt que ſe occultauerat ⁊ cōcepit fi
liū: iactare ſe cepit qꝛ generabat ꝓphā: ⁊ q̄ erubeſce
bat ante benedicit. vn̄ ſeq̄t: Et excla. vo. mag. ⁊ dixit:
Bn̄di. tu in. mulieres. Magna voce clamauit: vt̄ho
dn̄i ſenſit aduētū: qꝛ religioſū credidit ꝑtū. ORI.
Dicit aūt: Bn̄dicta tu iter mulieres. Nulla. n. vnq̄
tāte fuit grē ꝑticeps aut eſſe poterit: vni⁹. n. diuini
germinis parēs eſt vnica. BEDA: Eadē aūt voce
ab eliſabeth q̄ a gabriele bn̄dicit̄: q̄ten⁹ ⁊ angelis et
hoīb⁹ venerāda mōſtret̄. THEO. Quia vō alie ſā
cte mulieres fuerūt q̄ tn̄ genuerūt filios pctō inqui
natos ſubiūgit: Et bn̄. fru. vē. tui. Uel aliť intelligē
dixerat: Bn̄dicta tu inter mulieres. deide q̄ſi interro
gāte aliquo q̄re ſubiūgit: Et bn̄. fru. vē. tui. ſic dicit i
pſalmo: Bn̄dict⁹ q̄ venit in noīe dn̄i de⁹ dn̄s ⁊ illu
xit nobis. Cōſueuit. n. ſacra ſcriptura: ⁊: ꝓ qꝛ ſcipe.
ORI. Fructū aūt vētris dei genitricis om̄m dixit.
qꝛ nequaq̄ ex viro: ſed ex ſola maria proceſſit: nā qui
ſemē ſupſert a p̄rib⁹ fruct⁹ eor̄ exiſtūt. GRECVS
Sol⁹ ergo hic fruct⁹ bn̄dictus: qꝛ abſqȝ viro ⁊ abſqȝ
pctō ꝓducit̄. BED. Iſte ē fruct⁹ q̄ dauid ꝓmittit:
De fructu ventris tui ponā ſup ſedē tuā. SEVE.
In q̄ ꝑte emergit eutycis redargutio: dū fruct⁹ ven
tris chriſt⁹ aſſerit̄. Oīs. n. fruct⁹ eſt eiuſdē nature cū
plāta. vn̄ ⁊ virginē relinq̄t eiuſdē fuiſſe nāe cū ſcō
do adā qui tollit pctā mūdi. Sed ⁊ qui fantaſticā
opīonē de carne chriſti ꝯfingūt: in vero dei genitri
cis ꝑtu erubeſcāt: nā ip̄e fruct⁹ ex ipa ſubſtātia pce
dit arboris. vbi ſunt etiā dicētes: quaſi ꝑ aq̄ductū
chriſtū tranſiſſe per virginē aduertāt ex dictis eliſa
beth: quā repleuit ſpūs chriſtū fructū fuiſſe ventris
Sequit̄: Unde hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei
ad me? AMBRO. Non quaſi ignorās dicit: ſcie
eni eſſe ſancti ſpūs grām ⁊ operatōem: vt mater do
mini mrēm ꝓphete ad ꝓfectū ſui pignoris ſalutꝫ: ſꝫ
quaſi ñ humani hoc meriti: ſed diuine gratie mun⁹
eſſe cognoſcat. Ita dicit: Unde hoc mihi. hoc eſt q̄
iuſticia: quib⁹ factis: pro quib⁹ meritis. ORYGE.
Cōuenit aūt hoc dicēs cū filio: nā ⁊ iohānes indi
gnū ſe ſentiebat aduētu chriſti ad ip̄m. Matrē aūt
dn̄i nūcupat adhuc virginē exītē: ꝓoccupās euētū
ex dicto ꝓphetico. Diuina aūt ꝓmiſſio duxerat ma
riā ad eliſabeth: vt iohis teſtimoniū ab vtero ꝓue
niret ad dn̄m. ⁊ tūc. n. iohānē domin⁹ in ꝓphetā
cōſtituit. vn̄ ſequit̄: Ecce. n. vt fa. eſt vox ſalu. tue in

ſpiri.me.exul.in.in dte.meo. AVG. ad dardanū:
Hoc aūt vt diceret ſicut euāgeliſta prelocut⁹ eſt: re/
pleta eſt ſpūſcō: quo pculdubio reuelāte cog̊uit q̇d
illa exultatio ſignificaſſet. infantis enī illiuſ veniſſe
mrēm: cui⁹ ipe pcurſor ꝛ demōſtrator eēt futurus.
Potuit ergo eē iſta ſignificatio rei tāte a maiorib⁹
cognoſcēde nō a puulo cognite. nō enī dixit: Exul
tauit i fide infans in vtero meo: ſed exultauit i gau
dio. Uidem⁹ aūt exultatōem nō ſolū puulor: ſ etiā
pecorū. nō vtiq de aliqua fide vl' religiōe vl' q̇cūq
rōnabili cognitōe venientē: ſed hec inuſitata ꝛ no/
ua extitit: quia in vtero ꝛ ei⁹ aduētu que oīm ſalua
toē fuerat paritura. Ideo hec exultatio ꝛ tāq mrī
dñi reddita reſalutatio ſicut ſolēt miracula fieri: fa
cta eſt diuinit⁹ in infante: nō humanit⁹ ab infante
q̄q etiā ſi vſq adeo in illo puero eſt accelerat⁹ vſuſ
rōis ꝛ volūtatis: vt intra viſcera materna iā poſſet
agnoſcere credere ꝛ ↄſentire. Etiā hoc in miraculis
habēdū diuine potētie: nō ad humane trahēdū ex/
emplar nature. ORIGE. Uenerat aūt mater dñi
viſura eliſabeth miraculoſum cōceptū quē retule/
rat angelus: vt p hoc ſequaᷣ credulitas potioris ad
virginē manaturi. Et ad hāc fidē facit ſermo eliza/
beth dicētis: Et beata que credidiſti: qm̄ pficient ea
que dicta ſunt tibi a dño. AMBRO. Uides mi/
nime dubitaſſe mariā: ſed credidiſſe: ꝛ iō fructū fi/
dei ↄſecutā. BED. Nec mirū ſi dñs redēptur⁹ mū
di: opatōem ſuā inchoauit a mr̄e: vt p quā ſal⁹ om
nib⁹ parabaᷣ: eadē pſona fructū ſalutis hauriret ex
pignore. AMBRO. Sed ꝛ vos beati q̇ audiuiſtiſ
ꝛ credidiſtis: quecūq enī crediderit aīa ꝛ cōcipit ꝛ
generat dei verbū ꝛ opa ei⁹ agnoſcit. BED. Omis
aūt aīa que verbū dei mēte cōcepit: virtutū ſtatim
celſa cacumina greſſu ↄſcēdit amoris: quaten⁹ ciui
tatē iuda. i. ↄfeſſiōis ꝛ laudis arcē penetrare ꝛ vſq
ad pfectōem fidei ſpei ꝛ charitatis: quaſi trib⁹ in ea
mēſib⁹ valeat cōmorari. ORI. ſup ezech. Simul ꝛ
de pterito ꝛ de pñti ꝛ de futuro p pphetie ſpm̄ ta/
cta eſt: que ꝛ eā pmiſſiōib⁹ angeli credidiſſe cog̊uit
ꝛ mrēm nominās q redēptorē humani generis in
vtero portare intellexit: etiā cū oīa pficiēda pdice/
ret: q̇d etiā de futuro ſeq̄reᷣ aſperit.

Et ait Maria: Magnificat ani ma mea dominum.

AMBRO. Sicut petm̄ a mulierib⁹ cepit: ita et
bona a mulierib⁹ inchoāᷣ. vñ nō ocioſum videᷣ q
ꝛ ante iohānē eliſabeth pphetizat: ꝛ maria ante do
mini gnātōem. Sequiᷣ aūt vt marie quo pſona me
lior: eo pphetia ſit plenior. BASI. Uirgo enī intē
tōe ſublimi ac ſpeculatōe pfunda immēſitatē cōtē
plās myſterij quaſi pfūdi⁹ gradiēs magnificat deū
vñ dr̄: Et ait maria: Magni. ani. me. dñm. GRE
CVS: quaſi diceret: Mirabilia que de⁹ pnūciauit
in meo corpe exercebit: ſ aīa mea infructuoſa apō
deū nō erit. Cōuenit aūt mihi ꝛ volūtatis fructum
afferre: nā q̄tū amplo decor miraculo: tātū tene/
or glorificare in me mirabilia opātē. ORI. Si aūt
dñs nec augmētū nec detrimētū recipe pōt: q̇d eſt
q̇d maria loq̇ᷣ: Magnificat aīa mea dñm: Sed ſi
ↄſiderē dñm ſaluatorē imaginē eē inuiſibilis dei: et
aīam factā ad ei⁹ imaginē vt ſit imago imaginis: tē

videbo qm̄ in exēplo eorū q̇ ſolēt imagines pigere:
qm̄ magnificauero aīa mea ope: cogitatōe: ſmone
tūc imago dei grādis efficiᷣ: vt ipſe dñs cui⁹ imago
eſt in aīa mea magnificaᷣ.

Et exultauit ſpiritus meus: in in deo ſalutari meo.

BASI. Prim⁹ ſpūs fruct⁹ eſt pax ꝛ gaudiū. Quia
ergo virgo ſancta totā ſibi hauſerat ſpūs grām: me/
rito ſubiūgit: Et exul. ſpi. me. in de. ſalu. meo. Idem
aīam dicit ꝛ ſpm̄. Cōſueta aūt in ſcripturis exulta/
tōis platio: inſinuat alacrē quēdā ꝛ iocoſū habitu
aīe in his qui digni ſūt. Proīde ḡgo exultat i dño
ineffabili cordis tripudio: ꝛ reſultatōne in ſtrepitu
honeſti effect⁹. Seq̇ᷣ: In deo ſalu. meo. BEDA:
Quia eiuſdē ieſu. i. ſaluatoris ſpūs ḡginis: eterna di
uinitate letatur: cui⁹ caro tpali cōceptōne fetatur.
AMB. Magnificat ergo aīa marie dñm: ꝛ exul/
tat ſpūs ei⁹ in deo: eo q aīa ꝛ ſpū pr̄e filioq deuota
vnū deū p quē oīa pio venerāᷣ affectu. Sit autē in
ſingulis marie aīa vt magnificet dñm. Sit i ſingul'
ſpūs marie vt exultet in dño. Si ſm carnē vna mr̄
eſt chriſt⁹: ſm fidē tñ oīm fruct⁹ ē chriſt⁹. Oīs enim
aīa accipit dei ḡbū: ſi tñ immaculata ꝛ immunis a
vitiis intemerata caſtimoniū pudoris cuſtodiat.
THEO. Ille aūt deū magnificat: q̇ digne ſequiᷣ
chriſtū: ꝛ dū chriſtian⁹ vocaᷣ: chriſti nō minuit di/
gnitatē: magna ꝛ celeſtia opādo: ꝛ tūc ſpūs eius. i.
ſpiritale criſma exultabit. i. pficiet: ꝛ nō mortificabi
tur. BASI. Si qn̄ ḡo lux i cor ſuum irrepſit ꝛ ad
deū diligēdū ꝛ ↄtēnēda corpea: p illā obſcurā ꝛ bre
uē imaginē pfectā pcipe iuſtor cōſciam abſq vlla
difficultate ↄſequētiū i dño gaudiū. GRE. Priuſ
aūt aīa magnificat dñz vt poſtea exultet in deo: ni/
ſi enī antea crediderim⁹ exultare nō poſſumus.

Quia reſpexit humilitatē ancille ſue: ecce enim ex hoc beatam me di cent omnes generationes.

GRECVS expoſitor: Cām māifeſtat cur ſe ma
gnificare deū deceat: ac exultare in illo dicēſ: Quia
reſpexit hūilitatē ancille ſue. q. diceret: Ipſe pſpexit
non ego expectaui: humilibus erā contenta. Nunc
autem ad ineffabile ↄſiliū eligor: ꝛ exaltor de terra
ad ſidera. AVG. in ſ. de aſſū. O vera hūilitas: que
deū hōib⁹ pepit: vitā mortalib⁹ edidit: celos innoua
uit: mūdū purificauit: paradiſū apuit: ꝛ hoīm aīas
liberauit. Facta ē marie hūilitas ſcala celeſtis: per
quā de⁹ deſcēdit ad terras. Quid. n. ē dicere reſpexit
niſi approbauit: Multi. n. videᷣ in ↄſpectu hoīz hūi
les eē: ſ eor hūilitas a dño nō reſpiciᷣ. Si. n. veraci
ter hūiles eēnt: deīde ab hōib⁹ nō ſe laudari vellent
nō in h mūdo: ſ in deo ſpūs eor exultaret. ORI.
Sed q̇d hūile atq deiectū q̇ dei filiū geſtabat i vte/
ro: Sꝫ ↄſidera qm̄ hūilitas in ſcripturis vna de ḡtu/
tib⁹ predicaᷣ: q̇ a phis modeſtia dr̄. Sꝫ ꝛ nos eā poſ
ſum⁹ appellare quodā circuitu: cū aliq̇s nō ē īflat⁹:
ſ ipe ſe deiecit. BED. Cui⁹ aūt hūilitas reſpicitur
recte beata ab omnib⁹ cognominaᷣ. vnde ſequitur
Ecce enī ex hoc beatā me dicent oēs generatōnes.
ATHANA. Si enī ſm pphetaz beati ſunt qui
hñt ſemē in ſyon: ꝛ primos in hieruſalē: q̄tū debet

eſſe pconiū diuine ac ſacroſancte virginis marie: q̄ ſm carnē verbi genitrix eſt effecta. GRECVS: Non aūt ſe beatā appellat inani vexata gloria. vñ enī foc⁹ in ipa ſupbie que ſe ancillā dñi nūcupauit ſed ſacro tacta ſpū que futura ſunt pſciuit. BED. Decebat enī vt ſicut p ſupbiā pmi parētis mors in mundū intrauit: ita p humilitatē marie vite itroit⁹ videret. THEO. Et iō dicit: Oēs gnātōes. nō ſolū eliſabeth: ſꝫ etiā oēs credētiū natiōes.

Quia fecit mihi magna q potēs eſt: ⁊ ſanctum nomē eius.

THEO. Oſtēdit virgo nō p ſuā virtutē ſe btām predicādā: ſed cām aſſignat dicēs: Quia fe. mi. mag. qui po. ē. Que tibi magna fecit: Credo vt creatura ederes creatorē: famula dominū generares: vt p te mūdū de⁹ redimeret: p te illuminaret: p te ad vitā reuocaret. TYTVS: Quomodo vō magna niſi ꝙ manēs illibata cōcipio ſuperās nutu dei nām: Digna reputata ſum viro: nō quomodocūqꝫ genetrix effici: ſed vnigeniti ſaluatoris. BEDA: Reſpic aūt hoc ad initiū carminis vbi dictū eſt: Magnificat aīa mea dñm. Sola enī aīa illa cui dñs magna facere dignat dignis eū pconiis magnificare poteſt. TYTVS: Dicit aūt: Qui potēs eſt: vt ſiqs diffidat in cōceptōis negocio: dū virgo manēs cōcepit: retorqueat miraculū ad potentiā operātis. Nec quia vnigenit⁹ acceſſit ad feminā: ex hoc inquinat: quia ſanctū eſt nomē ei⁹. BASILI. Sanctū vō dr nomē dei: nō qꝛ in ſyllabis quādā ſignificatiuā vtutē ɔtineat: ſed quia quomodolibet dei ſpeculatio ſancta dinoſcit ⁊ ſyncera. BEDA: Singularis. n. potētie diuine traſcēdit oēm creaturā ⁊ ab vniuerſis que fecit lege ſegregat: quod greca locutōe melius intelligit. In quo ipm verbū quod dicit agion: q̄ſi extra terrā eſſe ſignificat.

Et miſericordia eius a progenie in progenies: timentibus eum.

BEDA: A ſpecialib⁹ ſe donis ad gnālia dei iudicia cōuertens: toti⁹ humani generis ſtatū deſcribit ſubdēs: Et mīa ei⁹ a pge. i. pge. timē. eū. q. d. Nō ſolū mihi fecit magna qui potēs eſt: ſed ⁊ in omni gēte qui timet deū accept⁹ eſt illi. ORIGE. Miſericordia enī dei vt dicit aug⁹: nō in vna gnātōe ſꝫ i ſempiternū extenditur a generatiōe in generatiōem. GRECVS: Et mīa eius quā habet in generatōe generationū: ego concipio: ac ipe corpori animato cōiungit: noſtrā tractās ſalutē ſoli⁹ intuitu pietatis. Miſeret aūt nō qualitercūqꝫ ſꝫ his quos timor ei⁹ cōpeſcuit in qualibet natōe. vñ dicit: Timētib⁹ eū. qui. ſ. penitētia ducti ⁊ ad fidē ⁊ penitētiā ɔuertūt nam qui obſtinati ſunt: incredulitatis vicio clauſerūt ſibi ianuā pietatis. THEO. Vel per hoc inuit ꝙ timētes miſericordiā cōſequet in generatiōe iſta. i. in pñti ſeculo ⁊ futurā. i. i ſeculo futuro. In h ſeculo cētuplū accipiētes: in illo vō multo maiora.

Fecit potentiā in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui.

BEDA: Humani generis ſtatū deſcribēs q̄d ſuperbi ⁊ quid humiles mereāt oñdit dicēs: Fecit potē. in bra. ſuo. i. in ipo dei filio. ſicut enī tuū brachiū eſt quo operaris: ſic brachiū dei dictū eſt ei⁹ verbū: per quod opat⁹ eſt mūdū. ORIGE. Timētib⁹ autē ſe fecit potētiā in brachio ſuo: quia lꝫ infirm⁹ ad deum acceſſeris: ſi timueris eū: promiſſam virtutē cōſequeris. THEO. In brachio ſuo. ſ. ei⁹ filio incarnato potētia fecit: quia natura deuicta eſt virgine parēte: ⁊ deo humanato. GRECVS: Vel dicit: Fecit, p faciet potētiā: nō vt dudū per moyſen contra egyptios: nec p angelū: puta quādo mīta milia rebelliū pſtrauit aſſyriorū. nec quoqꝫ alio mediāte niſi in ppo brachio triumphū docuit intelligibiles hoſtes ſupādo. vñ ſequit: Diſpſit ſup. mē. cordis ſui. ſ. quālibꝫ mētē elatā: nō parētē ei⁹ aduētui: q̄ntiā aperuit ⁊ vitioſas oſtēdit ſupbas cogitatiōes eoꝝ. CIRYL. Magis autē ppe demonū hoſtili catua intelligēda ſunt hic: hos enī ſeuiētes in tra diſſipauit aduenīēs dñs: ⁊ cōpeditos ab eis obediētie ſue reſtituit. THEO. Pōt hoc etiā de iudeis intelligi: quos in oēm diſpſit regionē: ſic nūc diſpſi ſunt.

Depoſuit potentes de ſede: ⁊ exaltauit humiles.

BEDA: Quod dixit: Fecit potentiā in brachio ſuo. ⁊ qđ pmiſerat: Et miſericordia ei⁹ a pge. in pge. his verſiculis per ſingula cōtinuata eſt annectēdi quia. ſ. p omēs ſeculi generatōes ⁊ perire ſuperbi et humiles exaltari: pia iuſtaqꝫ diuine potētie diſpēſatōe nō ceſſant. vñ dr: Depo. potē. de ſe. ⁊ ex. hūiles. CIRYL. Magna ſapiebāt demones ⁊ diabolus: gētiliū ſapiētes: pharisei ⁊ ſcribe: hos tñ depoſuit: erexitqꝫ humiliātes ſe ſub potēti manu dei: dās illis virtutē calcādi ſerpētes ⁊ ſcorpiōes: oēmqꝫ ptātem inimici. Erāt ⁊ qñqꝫ iudei ptāte ſupbi: ſed pſtrauit hos incredulitas: ex gētib⁹ aūt ignobiles ⁊ hūiles p fidē ad apicē ɔſcēderūt. GRECVS: Deitatis enī tribunal nr̄ intellect⁹ eē cogſcit: ſꝫ iniq̄ vtutes poſt trāgreſſionē icubuerūt pcordiis pthoplaſti tāqꝫ in ppo ſolio. Ob h q̄ veit dñs: ſpūs iiquos eiecit a ſedib⁹ volūtatū ⁊ pſtratos a demōiis exaltauit: eoꝝ cōſciētias purgās ⁊ eoꝝ mētē ſtatuēs ppriā ſedē.

Eſurientes impleuit bonis: ⁊ diuites dimiſit inanes.

GLO. Quia hūana pſpitas pcipue in honorib⁹ potētatuū: ⁊ in abūdātia diuitiaꝝ ɔſiſtere videt: ꝑ ɔiectōeꝫ potētiū ⁊ exaltatōem hūiliū ō diuitū ɔtinitōe ⁊ paupū repletōe mētōeꝫ facit di. Eſu. ip. bo. ⁊ di. di. ina. BASI. Diſpōit q̄dē nos ptīs vbū etiā q⁹ ad ſenſibilia edocēs reꝝ mūdanaꝝ icertitudinē. Caduca ſiqdē ſunt h: ſic vnda q̄ ab ipetu vētoꝝ hicīde diffūdit. Intellectualr aūt ſumēdo eſuriebat gen⁹ humanū exceptis iudeis: hos nāqꝫ ditauerat legis traditio ⁊ ſcōꝝ dogmata pphaꝝ. Quia vō nō humiliter heſerūt vbo hūanato dimiſſi ſūt inanes: nihil deferētes: nō fidē: nō ſciam: ⁊ ſpe bonoꝝ puati ſunt: ⁊ a terrena hieruſalē ⁊ a vita futura excluſi. Quos vō de gētib⁹ fames ⁊ ſitis cōtriuerat: cū heſiſſent dño repleti ſūt ſpiritalib⁹ bonis. GLO. Qui etiā eīa toto ſtudio q̄ſi eſuriētes deſiderāt ſaturabūt: cū chriſt⁹ appuerit in glia: ſed qui terrenis gaudēt in fine toti⁹ beatitudinis inanes dimittent.

Suſcepit iſrl' pueruꝫ ſuũ: recoꝛ
datꝰ mie ſue. Sicut locutꝰ ē ad pr̃es
nr̃os abraã: ꝛ ſemini eiuſ in ſecula.
GLO. Poſt generalē diuine pietatis ꝛ iuſticie
cõmemoꝛatõem ad ſingularē noue incarnatõis di
ſpẽſatõem cõuertit verba dicēs: Suſce. iſra. pu. ſuũ.
q̃ſi medicꝰ egrũ: viſibilis in hoĩes factꝰ vt faceꝛ iſrl'
.i. videntē deũ puerũ ſuũ. BEDA: Obedientē. ſ. ꝛ
humilē: nã qui cõtemnit humiliari: nõ põt ſaluari.
BASI. Iſrael. n. dicit nõ mãlem quē ſola nobilita
bat appellatio: ſed ſpiritalē qui nomē fidei retiebit
hĩs oculos tendẽtes ad deũ videndũ per fidē. Po
teſt etiã ad iſrl' carnalē hoc adaptari: cũ ex eo infi
niti crediderũt. Hoc aũt fecit recoꝛdatꝰ miſicoꝛdie
ſue. hoc. n. impleuit qd̾ abꝛae ꝓmiſit di. Om̃ benedi
cent in ſemine tuo oẽs cognatõnes terre. Huius g̾
ꝓmiſſiõis dei genitrix recoꝛdata dicebat: Sicut lo
cu. eſt ad pa. no. abra. ꝛ ſe. eiꝰ in ſcl'a. Nã ꝛ abꝛae di
ctũ eſt: Statuã pactũ meũ inter me ꝛ te: ꝛ inter ſe
men tuũ poſt te in gnãtõibꝰ ſuiſ federe ſempiterno
vt ſim deꝰ tuꝰ ꝛ ſeminis tui poſt te. BED. Semen
aũt dicit nõ tã carne ꝓgenitꝰ q̃ꝫ fidei eiꝰ veſtigia ſe
cutus: quibꝰ aduentꝰ ſaluatoꝛis in ſecula ꝓmiſſus ē.
GLO. Quia ipa promiſſio hereditatis nullo fine
claudet: ꝛ vſq; in finē ſeculi credẽtes nõ deerũt: et
beatitudinis gloꝛia erit perennis.

Mãſit aũt maria cũ illa q̃ſi men
ſibus tribꝰ: ꝛ reuerſa ē ĩ domũ ſuã.
AMBRO. Tãdiu mãſit maria: q̃ꝺdiu eliſabeth
pariẽdi tempꝰ impleret. vnde dicit̾: Mãſit au. ma.
cũ illa qua. mē. tri. HIERO. In ſexto. n. mēſe cõ
ceptõis ꝑcurſoꝛis venit angelꝰ ad mariã que mãſit
cũ eliſabeth mẽſibꝰ tribꝰ: ꝛ ſic nouē mēſes implent̾.
AMBRO. Nõ aũt ſola familiaritas ē cã ꝙ diu
mãſit: ſed etiã tãti nati ꝑfectio. nã ſi ꝑmo ingreſſu
tãtus ꝓgreſſus extitit vt ad ſalutatõem marie exul
taret infans in vtero: repleret̾ ſpũſancto mr̃ infãt
q̃tũ putamꝰ vſu tãti tꝑis ſancte marie addidiſſe ꝑñ
tiã: Bene ergo inducit̾ exhibuiſſe officiũ: ꝛ myſticũ
numerũ cuſtodiſſe. BEDA: Anima enĩ caſta que
ſpũalis verbi deſideriũ cõcipit: neceſſe eſt vt alta
celeſtis exercitꝰ iuga ſubeat: ꝛ quaſi triũ mẽſiũ dies
ibi demoꝛata: quouſq; fidei ꝛ ſpei ꝛ charitatis luce
radiet̾: ꝑſeuerare nõ deſiſtat. THEO. Quãdo vo
eliſabeth paritura erat virgo receſſit. vnde ſeq̃t̾: Et
re. eſt in do. ſuã. ſ. ꝓpter multitudinē que ad ꝑtũ cõ
gregari debebat. incõueniēs aũt erat in talibꝰ virgi
nē eſſe p̄ñte. GRECVS: Mos enĩ eſt virginibꝰ
cedere: quotiēs pregnãs parit. Vt aũt ꝓpriã appli
cuit domũ: alio quidē nullatenꝰ abiit. ibi vo mane
bat vlteriꝰ donec adeſſe partꝰ hoꝛã cog̃uit: ibiq; io
ſeph dubitãs ab angelo edocet̾.

Eliſabeth aũt impletũ eſt tẽpus
pariẽdi: ꝛ ꝑpit filiũ. Et audierunt
uicini ꝛ cognati eiꝰ q꞉ magnificauit
dominus miſericoꝛdiã ſuam cum il
la: ꝛ congratulabantur ei.
AMBRO. Si diligẽter aduertas plenitudinis
verbũ: nuſq; inuenies poſitũ niſi in gnãtõe iuſtoꝝ
vnde ꝛ nũc dicit̾: Eli. aũt imple. eſt tem. pari. Pleni
tudinē enĩ hꝫ iuſti vita: inanes aũt ſunt dies ĩpioꝝ.
CHRY. Iccirco aũt deꝰ elizabeth partũ retarda
uit: vt gaudiũ augeret̾ ꝛ famoſioꝛē faceret mulierē.
vnde ſequit̾: Et audi. vici. ꝛ cog. eiꝰ: q꞉ mag. do. miſ.
ſuã cũ illa: ꝛ cõgra. ei. Naꝫ qui ſterilitatē eiꝰ cog̃ue
rant: teſtes diuine gr̃e ſunt effecti. Nemo aũt viſo
infante cũ ſilẽtio diſcedebat: ſed deũ qui illũ ex in
ſperato cõceſſerat collaudabat. AMBRO. Habꝫ
enĩ ſanctoꝝ editio leticiã plurimoꝝ: qm̃ cõm̃une
eſt bonũ. iuſticia. n. cõmuniſ eſt virtꝰ: ꝛ ideo in oꝛto
iuſti future vite inſigne ꝑmittit̾: ꝛ gr̃a ſecuture vtu
tis exultatõe vicinoꝝ ꝑfigurate deſignat̾.

Et factũ eſt: in die octauo uene
rũt circũcidere puerũ: ꝛ uocabant
eũ nomine patris ſui zachariã. Et
reſpõdẽſ mater eiꝰ dixit: Nequaq̃ꝫ
ſed uocabit̾ iohãneſ. Et dixerũt ad
illã: Quia nemo ē in cognatiõe tua
qui uocet̾ hoc noĩe. Innuebãt autē
pr̃i eiꝰ: quē uellet uocari eũ. Et po
ſtulãs pugillarē ſcꝑſit dicēs: Iohã
nes eſt nomē eius. Et mirati ſunt
uniuerſi. Apertũ ē ãt ilico os eiꝰ: ꝛ li
gua eiꝰ: ꝛ loquebat̾ benedicẽs deũ.
CHRY. Circũciſionis noꝛma primo tradita eſt
abꝛae in ſignũ diſtictiõis: vt genꝰ ꝑriarche ĩpmixtũ
conſeruetur: et ſic promiſſa bona conſequi valeant
Ubi autem pacti conſumatur negociũ: appoſitum
ſignũ de medio tollit̾. ſic igit̾ ꝛ ꝑ chriſtũ circũciſiõe
ceſſante baptiſmꝰ ſuccedit: ſed antea iohãnē circũ
cidi decebat. vnde dicit̾: Et fa. eſt in die octa. vene.
circũ. puerũ. Dixerat enĩ dñs: Infans. viij. dierũ cir
cũcidat̾ in vobis. Hãc aũt tꝑis mẽſurã a diuina cle
mẽtia cõſtitutã autumo duplici de cã. ꝑmo quidē
vt in tenerrima etate leuiꝰ patiat̾ doloꝛē ſectõiſ car
nis. Secũdo vt ex ipis opibꝰ moneamur qm̃ hꝰ age
bat̾ in ſignũ. tener enĩ puer minime diſcernit q̃ cir
ca ipm fiũt. Poſt circũciſionē aũt nomē ĩponebat̾
vñ ſequit̾: Et vo. eũ no. pa. ſui zachariã. Hoc aũt iõ
fiebat: quia ꝑus opoꝛtet ſumere ſignaculũ dñi: ꝛ po
ſtea nomē hũanũ. vel q꞉ nullꝰ niſi ꝑus abiiciat car
nalia qd̾ ſignificat circũciſio dignꝰ eſt ꝙ ĩ libro vi
te nomē eiꝰ ſcribat̾. AMBRO. Mire aũt ſanctꝰ
euãgeliſta ꝑmittẽdũ putauit: ꝙ plurimi infãtē pr̃is
noĩe zachariã appellãdũ putarũt: vt aduertas mr̃i
nõ nomē alicuiꝰ diſplicuiſſe degeneris: ſꝫ id ſcõ iſu
ſum ſpũ: qd̾ ab angelo añ zacharie fuerat ꝓnũciatũ
Et quidē ille mutꝰ intimare vocabulũ filij neq̃t vxoꝛi
ſꝫ ꝑ ꝓphetiã eliſabeth didicit: qd̾ nõ didicerat a ma
rito. vñ ſequit̾: Et rñ. mr̃ eiꝰ dixit: Neq̃. ſꝫ vo. iohẽs.
Nec miret̾ ſi nomē mĺr qd̾ nõ audiuit aſſeruit: qm̃
ſpũs ei ſcĩs q̃ angelo mãdauerat reuelauit: neq; po
terat dñi ignorare ꝓnũciũ: q̃ ꝓphauerat xp̃m. Et bñ ſe
quit̾: Et dix. ad il. q꞉ ne. ē in cog. tua: qui vo. hoc no
mine. vt intelligas nomē non generis eſſe ſꝫ vatis.

Zacharias quoq; nutu interrogauit. vnde ſequit̄: Innuebāt aūt patri eiꝰ quē vellꝫ vocari eū. Sed q̄ꝛ incredulitas ei affatū eripuerat ⁊ auditū: q̄ꝺ voce n̄ poterat: manu litteris eſt locutꝰ. vñ ſeq̄t̄: Et poſtu. pugil. ſcri. dicēs: Johā. eſt no. eiꝰ. Hoc eſt: nō ei noſ nomē imponimꝰ qui iam a deo nomen accepit.

ORIGE. Zacharias quidē interp̄tat̄ memoꝛ dei Johānes aūt ſignificat demōſtrātē. ceterū ⁊ abſentis memoꝛ ⁊ p̄ñtis demōſtratio eſt. Debebat aūt iohānes nō memoriā dei vt abſentis exp̄mere: immo digito demōſtrare preſentē dicēs: Ecce agnus dei.

CHRY. Quietiā hoc nomē iohānes gratia dei interp̄tat̄. q̄ꝛ ergo gratia diuina fauēte nō natura eliſabeth huc filiū cepit: beneficij memoriā in nomine pueri conſcripſerūt. THEO. Quia vō cū muliere circa h̄ nomē pueri pater mutꝰ ꝯcoꝛdauit Sequit̄: Et mirati ſunt vniuerſi. Nemo eni huiꝰ nois erat i cognatōe eoꝝ vt aliq̄s diceret: q̄ꝛ antea h̄ ambo cogitaſſent. GRE. nazanzenꝰ: Editꝰ ergo iohānes zacharie ſoluit ſilentiū. vñ ſeq̄t̄: Aptū eſt aūt illico os eiꝰ: ⁊ lingua eius. Abſurdū. n. erat vt cū vox vbi p̄greſſa fuiſſet: pater maneret eliguis. AMB. Merito etiā cōtinuo reſoluta eſt lingua eiꝰ: q̄ꝛ quā vīxerat incredulitas ſoluit fides. Credamꝰ igit̄ ⁊ nos vt lingua nr̄a que incredulitatis viculis eſt ligata: rōis voce ſoluat̄. ſcribamꝰ ſp̄ū myſteria: ſi volumus loq̄. Scribamꝰ ꝑ nūciū chriſti: ſꝫ nō in tabul̄ lapideis: ſed in tabulis coꝛdiſ carnalibꝰ. Eteni qui iohānē loquit̄: chriſtū ꝓphetizat. Sequit̄. n. Et loq̄. bn̄. deū.

BED. Allegoꝛice aūt iohāniſ celebrata natiuitas gr̄a noui teſti eſt incboata: cui vicini ⁊ cognati nomē p̄ris q̄ȝ iohānis īponere mallebāt: q̄ꝛ iudei q̄ legis obſeruatōe quaſi affinitate iūcti erāt: magis iuſticiā q̄ ex lege eſt ſectari: q̄ȝ fidei grām ſuſcipe cupiebāt. ſed iohānis: h̄ eſt gr̄e dei vocabulū: mat̄ verbis p̄r litteris nunciare ſatagunt: q̄ꝛ ⁊ lex ip̄a pſalmiq; ⁊ ꝓphete aptis ſīiarū vocibꝰ grām chriſti p̄dicāt et ſacerdotiū illud vetꝰ figurās cerimoniarū ac ſacrificioꝝ vmbꝛis eidē teſtimoniū ꝑhibet. Pulchꝛeq; zacharias. viij. die ꝑlis edite loquit̄: q̄ꝛ ꝑ dn̄i reſurrectionē q̄ octaua die hoc ē poſt ſeptimū ſabbati facta eſt: occulta legalis ſacerdotij archana patuerūt.

Et factꝰ eſt timoꝛ ſuꝑ omnes uicinos eoꝝ: ⁊ ſuꝑ oīa mōtana iudee diuulgabant̄ oīa uerba hec: ⁊ poſuerunt oēs qui audierāt in coꝛde ſuo dicētes: Quis putas puer iſte erit? Eteni manus dn̄i erat cum illo.

THEO. Sicut in taciturnitate zacharie miratꝰ eſt ppl̄s: ita ⁊ cū locutꝰ ē. vnde dr̄: Et fa. eſt ti. ſu. oēs vici. eo. ⁊ ſu. om. mō. iu. diuul. om. ver. hec. vt ꝑꝑ hec duo magnū aliq̄d circa natū puerū vniuerſi exiſtimēt. hec aūt oīa diſpēſatiue fiebāt: vt qui teſtis eſſe chriſti debebat exiſteret fidedignꝰ. vnde ſequit̄: Et poſue. oēs qui au. in coꝛ. ſu. di. Quiſ. puer iſte erit?

BED. Precurrētia. n. ſigna prebent iter p̄curſoꝛi veritatis: ⁊ futurus ꝓpheta p̄miſſis cōmēdat̄ auſpicijs. vnde ſequit̄: Eteni ma. do. erit cū illo. GLO. Prodigia. n. deꝰ in illo ꝑagebat que nō faciebat iohannes: ſed dextra diuina. GRECVS: Myſtice aūt tp̄e diuine reſurrectōis p̄dicata gr̄a chriſti ſalubꝛis timoꝛ nō ſolū iudeoꝝ q̄ꝛ erāt vicini vel ſitu loci vel ſcīa legis: ſed etiā exteroꝝ gentiū coꝛda ꝯcuſſit: nec tm̄ mōtana iudee ſed oīa mūdani regni mūdaneq; ſapiētie culmina chriſti fama trāſcēdit.

Et zacharias p̄r eiꝰ repletꝰ ē ſpū ſcō: ⁊ ꝓphetauit dicēs: Bn̄dictꝰ dominus deꝰ iſrael: q̄ꝛ uiſitauit ⁊ fecit redēptionē plebis ſue.

AMBRO. Bonꝰ deꝰ ⁊ facilis indulgere peccatis nō ſolū ablata reſtituit: ſed etiā inſperata ꝯcedit. Nemo ergo diffidat: nemo veteꝝ cōſciꝰ delictorū p̄mia diuina deſꝑet. Nouit deꝰ mutare ſniam ſi tu noueris emēdare delictū. Ille ſiquidē dudū mutꝰ ꝓphetizat. vnde dicit̄: Et zacha. pa. eiꝰ reple. eſt ſpū ſancto. CHRY. Scilꝫ opatōe ſancti ſp̄us: ne quocūq; modo grām ſp̄ūs ſancti nactus: ſed ad plenū. ⁊ fulgebat in eo ꝓphetie donū. vnde ſequit̄: Et ꝓphetauit. ORIGE. Plenꝰ aūt ſp̄ū ſācto zacharias duas ꝓphetias gn̄aliter nūciat: p̄mā de chriſto: alterā de iohāne: quod manifeſte de verbis illiꝰ phat̄ in quibꝰ quaſi de p̄ñti: ⁊ quaſi iam verſarent̄ in mūdo loquit̄ de iohāne: ⁊ p̄mo de ſaluatoꝛe dicēs: Bn̄di. dn̄s de. iſ. q̄ꝛ vi. ⁊ fe. re. ple. ſue. CHRY. Dū deū benediceret zacharias: viſitatōem dicit eſſe factam ab eo erga ppl̄m ſuū: ſiue mālēs iſraelitas quiſ velit accipe: venit. n. ad oues q̄ ꝑierāt domꝰ iſrl̄: ſiue ſpūales. i. fideles q̄ digni fuerūt hac viſitatōe efficacq; erga ſe diuinā ꝓuiſionē faciētes. BED. Uiſitauit aūt dn̄s plebē ſuā quaſi lōga infirmitate tabeſcētē ⁊ q̄ſi venditā ſub pctō vnici filij ſui ſāguie redemit. Nō q̄ꝛ zacharias p̄ꝛio faciēdū cognerat: ꝓphetico moꝛe quaſi iā factū viderat. Dicit aūt: plebē ſuā. ſi q̄ꝛ veniēs ſuā inuenit: ſꝫ q̄ꝛ viſitādo ſuā fecit.

Et erexit coꝛnu ſalutis nobis in domo dauid pueri ſui.

THEO. Uidebat̄ deꝰ doꝛmire peccata multa recipiēs: ſed in nouiſſimis incarnatꝰ tp̄ibꝰ excitatꝰ eſt ⁊ cōtriuit demones qui nos oderāt. vñ dr̄: Et erex. coꝛ. ſa. no. in do. da. pue. ſui. ORIGE. Quia de ſemine dauid ſm̄ carnē natꝰ eſt chriſtꝰ. vnde dictum Coꝛnu ſalutis nobis in domo dauid. ſicut ⁊ alibi dictū eſt: Uinea facta eſt in coꝛnu. i. in ieſu chriſto.

CHRY. Coꝛnu aūt nominat poteſtatē: gloriā: et famā: metaphoꝛice a brutis aīalibꝰ illud accipiēs: q̄ hꝰ loco munimīs ⁊ gl̄a coꝛnua deꝰ dedit. BED. Coꝛnu etiā ſalutis regnū ſaluatoꝛis chriſti vocat̄. Oſſa ſiquidē oīa carne inuoluta ſunt. Coꝛnu excedit carnē: ⁊ iō coꝛnu ſalutis regnū chriſti vocat̄ q̄ mūdꝰ ⁊ carnis gaudia ſupant̄: in cuiꝰ figurā dauid ⁊ ſalomō coꝛnu olei ſunt in regni gloriā cōſecrati.

Sicut locutꝰ eſt ꝑ os ſcōꝝ qui a ſeculo ſunt prophetarum eius.

THE. Nō de domo dauid xp̄ſ naſceret̄: micheas mentōem facit dicēs: Et tu bethleē t̄ra iuda neq̄q̄ minima es: ex te eni exiet dux: qui reget ppl̄m meū iſrl̄. Sed ⁊ omēs ꝓphete de incarnatiōe dixerūt. Et

ideo dicit: Sicut locu. eſt p os ſanctorũ ꝓphetarũ.
GRECVS: Per quod innuit deũ per illos eſſe lo
cutũ: ⁊ nõ eſſe humanũ quod dixerunt. BEDA:
Dicit autẽ: Qui a ſeculo ſunt. quia tota veteris teſti
ſcriptura ꝓphetice de chriſto ꝓceſſit: nã ⁊ ipſe pater
adam ⁊ ceteri patrũ factis ſuis eius diſpẽſatõi teſti
moniũ reddũt.

Salutem ex inimicis noſtris: et de manu omnium qui oderũt nos.

BEDA: Cũ ꝑmo breuiter ꝑmiſiſſet: Erexit cornu
ſalutis nobis: ↄtinuo explanãs quid dixerit ſubdit
Salutẽ ex inimicis. quaſi diceret: erexit nobis cor/
nu. i. erexit nobis ſalutẽ ex inimicis noſtris: Et de
manu õmiũ qui oderũt nos. ORIGE. Nõ aũt
nunc de corꝑalib⁹ inimicis dici: ſʒ de ſpirita/
libus. Venit enĩʒ dñs ieſus fortis in ꝑlio deſtruere
oẽs inimicos noſtros: vt nos de eorũ inſidijs ⁊ ten
tationibus liberos faceret.

Ad faciẽdã miam cũ patrib⁹ noſtris: ⁊ memorari teſtamẽti ſui ſancti. Juſiurãdũ qḋ iurauit ad abraã patrẽ noſtrum daturum ſe nobis.

BEDA: Dixerat dñm iuxta eloquiũ ꝓphetarũ i
domo dauid naſciturũ: dicit eundẽ ad explẽdũ te/
ſtamẽtũ qḋ abrae diſpoſuit nos eẽ liberaturũ: quia
bis ꝑcipue patriarchis de ſuo ſemine: vel ↄgregatio
gentiũ: vel chriſti eſt incarnatio ꝓmiſſa. ꝓmittitur
aũt dauid: quia abrae ſanct⁹ eccl'ie cet⁹ eſt ꝓmiſſus:
dauid aũt ꝙ ex eo chriſt⁹ naſcitur⁹ eſſet: audiuit. Et
ideo poſt id qḋ dictũ eſt de dauid: ſubdit de abraã
dicẽs: Ad faciẽdã miam cũ pa. noſtris. ORIGE.
Ego puto ꝙ in aduẽtu dñi ſaluatoris ⁊ abraam et
Jſaac ⁊ iacob functi ſunt mĩa eius. Nõ ẽ eĩʒ credi/
bile vt qui ꝑus viderũt diẽ illi⁹ ⁊ letati ſũt: ⁊ poſtea
in aduẽtu ipſius nihil vtilitatis acciperẽt: cũ ſcriptũ
ſit: Pacẽ faciẽs ꝑ ſanguinẽ crucis ſue: ſiue ſup ẽraʒ
ſiue in celis. THEO. Chriſti etiã gratia ſe vſqʒ ad
illos extẽdit: q mortui extiterũt: quia ꝑ eũ reſurge/
mus nõ ſolũ nos: ſed ⁊ qui fuerũt ante mortui. Fe
cit ⁊ miſericordiã cũ patrib⁹ noſtris: ſm ꝙ eoꝝ ſpeʒ
⁊ deſideriũ impleuit. vnde ſequit: Et memorari te/
ſtamẽti ſui ſancti. illi⁹. ſ. de quo dicit: Bñdicẽs bñ/
dicã tibi: ⁊ multiplicabo te. Multiplicat⁹ eſt enim
abraã in oĩb⁹ gentib⁹ ꝑ imitatõem fidei ei⁹ adoptatꝫ
in filios: ſed etiã patres vidẽtes ſuos filios talia be
nefacere cepiſſe cõgaudẽt ⁊ recipiũt miſicordiã in
ſcipiſ. vnde ſequit: Juſiurãdũ qḋ iu. ad abra. pa. no.
datu. ſe nobis. BASILI. Nemo aũt audiẽs ꝙ iu/
raſſet dñs abrae ad iurãdũ ſit ꝓmpt⁹: ſicut. n. furor
de deo dictus nõ ſignificat paſſiõem ſed punitio/
nẽ: ſic neqʒ de⁹ iurat vt hõ: ſed verbũ eius loco iura
mẽti nobis ad veritatẽ exprimit: immutabili ſentẽ
tia quod promiſſum eſt approbans.

Ut ſine timore de manu ĩimicorum nr̃orũ liberati ſeruiamus illi.

CHRY. Quia erectũ nobis cornu ſalutis ex do
mo dauid: dixerat ꝙ ꝑ ipſm ⁊ gloriã pricipam⁹ ⁊ di
ſpẽdia inimici vitauim⁹. vñ dicit: Ut ſine ti. de ma.
inimi. no. li. ſui. illi. Duo ꝑdicta nõ facile repiet ali
quis ſeſe comitãtia. plures. n. euitãt ꝑicula: ſed vita
glorioſa priuãt: ſicut ſceleris patratores q de carce/
re ex indulgẽtia regia abſoluũt. ecõtra gaudẽt ãge/
li gloria: ſed ob hãc ꝑiclitari cogũt: ſicut milites bel
licoſi vitã inclytã amplexãtes ſecuritate multotiẽs
caruerũt. Sed hꝫ cornu ⁊ ſaluat ⁊ glorificat. ſaluat
quidẽ eripiẽs a manib⁹ hoſtiũ: nõ leuit ſed verifice:
vt nõ ſit vltra timẽdũ. Et hꝫ eſt qḋ dic: Ut ſine tĩore
ORI. Uel ait crebro de hoſtiũ manu aliq liberã/
tur: ſed nõ abſqʒ timore. Cũ. n. met⁹ ⁊ diſcrimẽ ãte
ꝓceſſerit: ⁊ ſic de inimicoꝝ manu qs eruat: liberat⁹
eſt quidẽ: ſed nõ ſine timore: iḋ dixit ꝙ chriſti aduẽ
tus ſine timore nos a manibus hoſtium eripi fecit.
Non. n. eorũ inſidias ſenſimus: ſed repente ab eis
nos ſegregans: eduxit ad fortis proprie manſionẽ.

Jn ſanctitate ⁊ iuſticia corã ipſo omnibus diebus noſtris.

CHRY. Glorificat zacharias dñm: qꝛ fecit nos
ſibi ſuire cũ plena fiducia: nõ carnal'r vt iudei ĩ ſan
guine victimarũ: ſʒ ſpirital'r in bonis opib⁹. Et hꝫ ẽ
qḋ dicit: Jn ſancti. ⁊ iuſti. Eſt. n. ſanctitas apta cir/
ca deũ eq̃tas. Juſticia vo q eſt circa hoĩes: puta ꝙ
aliqs reuerẽter exeq̃t diuina: ⁊ quo ad hoĩes lauda
bil'r cõuerſet. Dicit aũt: nõ corã hoĩb⁹ vt hypocrite
volẽtes hoĩb⁹ placere ſʒ corã deo: ſic hi quorũ cõmẽ
datio nõ eſt ab hoĩb⁹ ſed a deo: ⁊ hoc nõ ſemel aut
ad tp̃s ſed ſingulis dieb⁹ ⁊ q̃diu vixerit. vnde dicit:
Oib⁹ dieb⁹ nr̃is. BEDA: Nã q vel ante mortẽ ab
ei⁹ ſuitio diſcedit: l' immũdicia q̃lib; ſiue ĩiuſticia fi/
dei ſue ſinceritatẽ cõmaculat: vel corã hoĩb⁹ tñ et
nõ corã deo: ſanct⁹ ⁊ iuſt⁹ eſſe cõtẽdit: nõdũ ꝑfecte
ↄ manu ſpiritaliũ inimicorũ liberat⁹ dño ſuit: ſʒ ex
emplo veterũ ſamaritanorũ dijs gẽtiũ pariter ⁊ de/
monio ſeruire conatur.

Et tu puer ꝓpheta altiſſimi uocaberis: preibis eni ante faciẽ domini parare uias eius.

AMBRO. Pulchre cũ de dño ꝓpharet: ad pro
pheta ſua vba conuertit: vt hꝫ quoqʒ bñfactũ eẽ dñi
deſignaret: ne cũ publica numeraret: ſua q̃ſi igrat⁹
tacuiſſe videret. vñ d'r: Et tu pu. ꝓ. al. voca. ORI.
Jḋ reor zachariã feſtinaſſe vt loq̃ret ad puerũ: qa
ſciebat eũ p⁹ paululũ in eremo moraturũ: nec ſe ei⁹
poſſe hr̃e p̃ñtiã. AMBRO. Sed fortaſſe ꝙ octo
dieꝝ infantẽ alloq̃t: veꝝ ſi tenem⁹ ſupiora: intelligi
m⁹ ꝑfecto ꝙ potuit vocẽ pr̃is nat⁹ audire: q marie
ſalutatõem añq̃ʒ naſceret audiuit. ſciebat ꝓpha ali
as eẽ aures ꝓphe: q ſpũ dei nõ corpis etate reſuãt:
hẽbat intelligẽdi ſenſũ: q exultãdi hẽbat affectũ:
BEDA: Niſi forte putãd⁹ ẽ zacharias ꝑp eos qui
aderãt potius inſtruẽdo futura ſui filij q dudũ per
ãgelũ didicerat: mox vt loq potuit ꝑdicare voluiſſe
Audiãt arriani ꝙ chriſtũ quẽ iohẽs ꝓphetãdo prei
bat altiſſimũ vocat: ſic in pſalmo d'r: Hõ nat⁹ ẽ ĩ ea:
⁊ ipſe fũdauit eã altiſſim⁹. CHRY. Sic aũt regib⁹
cõmilitones ſunt q eis viciniores exiſtũt: ſic iohan
nes cum eſſet amicus ſponſi deprope eius aduentũ
ꝓceſſit. ⁊ hoc eſt quod ſubdit: Preibis eni ante fa/
ciem domini parare vias eius. Alii eni ꝓphete emi
nus chriſti myſteriũ predicauerũt: hic vero propius

predicauit vt eū ceteris indicaret. GRE.xix.mor. Quiſq̄s aūt p̄dicādo a ſordib⁹ vitiorꝝ corda audientiū mūdat: veniētis ſapiētie ad cor viam prepat.

Ad dandā ſcientiā ſalutis plebi eius: in remiſſionē peccatorū eorꝝ.

Qualiter p̄curſor viā dn̄i prepauit exponit ſubdens: Ad dan. ſciam ſalu. ple. ei⁹. Sal⁹ dn̄s ieſus eſt data eſt aūt plebi ſciā ſalutis. i. chriſti a iohāne: qui teſtimoniū p̄hibebat de chriſto. BEDA: Qui enī ieſu. i. ſaluatoris nomē exponere deſiderās ſalutis mētōem frequētat: ſed ne tpalē ſalutē ꝓmitti putarent ſubdit: In remiſſiōem peccatorū eorū. THE. Nō enī aliter cognitus eſſet de⁹: niſi plebi peccata dimiſiſſet. Dei enī eſt peccata dimittere. BEDA: Uerū iudei chriſtū ſuſcipe: ſed antichriſtū malunt expectare: q2 nō int⁹ a peccati dn̄io: ſed foris ab humane ſeruitutis iugo cupiūt liberari.

Per uiſcera miſericordie dei noſtri: in qb⁹ uiſitauit noſ oriēs ex alto

THEO. Quia de⁹ peccata nobis dimiſit: nō ꝑ opa noſtra ſed ꝓpter miam ſuā: ideo ↄueniēter addidit: Per viſce. miſe. dei nr̄i. CHRY. Quā quidē miſericordiā nō ip̄imet inquirētes inueniem⁹: ſed deſuper nobis de⁹ aperuit. vnde ſequit̄: In quib⁹. ſ. miſericordie opib⁹: Uiſitauit nos. aſſumpta carne: Oriēs ex alto. GRECVS: In altis ꝑmanēs tn̄ i terrenis p̄ns: nō diuiſionē patiēs: neq3 circūſcriptionē qō intellect⁹ noſter cōprehēdere non pōt: nec vlla ſerie verborū exp̄mere.

Illuminare his qui in tenebris τ in umbra mortis ſedēt: ad dirigēdos pedes noſtros in uiā pacis.

BEDA: Recte chriſt⁹ oriens vocat̄: q2 nobis ortum vere lucis aperuit. vnde ſequit̄: Illuiare his q̄ in tene. τ in vm. mor. ſedēt. CHRY. Tenebras hic appellat nō materiales: ſed errorē τ a fide diſtātiā. BASI. Tenebroſa enī erat plebs gētilis q̄ idolorꝝ cultu grauabat̄: donec lux orta diſpſit caliginē et ſplēdorē veritatis expandit. GREGO. iiii. mora. Umbra vero mortis obliuio mētis accipit̄. Sic enī mors hoc quod interficit agit: vt nō ſit in mēoria. vnde iudeorū pp̄ls qui dei oblit⁹ fuerat: dicitur in vmbra mortis ſedere. Umbra etiā mortis mors carnis accipit̄: q2 ſicut vera mors eſt qua anima ſepat̄ a deo: ita vmbra mortis eſt qua caro ſeparat̄ ab aīa vnde voce martyrū dicit̄: Operuit nos vmbra mortis. Per verbū etiā mortis imitatio diaboli q̄ mors ī apocalypſi dicit̄ deſignat̄: quia ſicut vmbra iuxta qualitatē corpis ducit̄: ita actiōes iniquorū de ſpecie imitatōis eius exprimūt̄. CHRY. Recte autē dicit: Sedēt. nō enī ambulam⁹ in tenebris: ſed ſedebamus. THEO. Nō ſolū aūt oriēs dn̄s his qui ī tenebris ſedēt illuminat: ſed aliquid amplius facit vnde ſequit̄: Ad dirigēdos pedes nr̄os in viā pacis Uia pacis eſt via iuſticie ad quā direxit pedes. i. affect⁹ animarū noſtrarū. GREGO. in home. Tūc enī greſſus nr̄os in viā pacis dirigim⁹: quando ꝑ illud actionū iter ꝑgim⁹: in quo ab auctoris nr̄i grā nō diſcordem⁹. AMBRO. Simul τ illud aduerte q̄ paucis helizabeth: q̄ multis zacharias ꝓphetzet: τ vterq3 ſancto implet⁹ ſpiritu loquebat̄: ſ3 diſciplina ſeruat̄: vt mulier diſcere magis q̄ diuina ſtudeat q̄ docere.

Puer aūt creſcebat τ cōfortabatur ſpū: τ erat in deſertis uſq3 ī diē oſtenſiōis ſue ad iſrael.

BEDA: Predicator penitētie futur⁹: vt liberi⁹ auditores ſuos a mūdi illecebris erudiēdo ſubtraheret primeuā in deſertis trāſigit vitā. vnde dicit̄: Puer aūt creſcebat. THEO. Scōm corpalē etatē: τ cōfortabat̄ ſpū. Simul enī cū corpe ſpūale donū creſcebat: τ ſpūs operatōes in eo magis ac magis ↄ̄debant̄. ORIGE. Uel creſcebat ſpū nec in eadē ꝑmanebat mēſura qua cepat: ſed ſemꝑ creſcebat ſpūs in eo: ſemꝑ voluntas ei⁹ ad meliora tēdēs habebat ꝑfect⁹ ſuos: τ mens diuini⁹ aliquid cōtēplabat̄ Exercebat ſe memoria: vt pura in theſauro ſuo recōderet. Addit autē: Et cōfortabat̄. Infirma n. eſt humana natura. Legim⁹ enī: Caro autē infirma. Cōfortāda eſt itaq3 ſpū: ſpūs enī ꝓmpt⁹. Multi cōfortant̄ carne: athleta dei ſpiritu roborād⁹ eſt: vt ſapientiā carnis elidat. vnde receſſit fugiēs tumultū vrbiū ꝓpter frequētiā. Sequit̄ n. Et erat in deſertis vbi purior aer eſt: celū aperti⁹: τ familiarior de⁹: vt q2 nōdū baptiſmi τ p̄dicatōis temp⁹ aduenerat: vacaret orōib⁹ τ cū angelis cōuerſaret̄: appellar3 dn̄m τ illū audiret dicētē: Ecce aſſū. THEO. Ut erat in deſertis vt extra multorū malicia nutriret̄: τ vt neminē vereret̄ arguere. Si. n. fuiſſet in mūdo: forte fuiſſet amicitia τ cōuerſatōe hoim deprauatus: ſimul etiā vt eēt fidedign⁹ qui p̄dicatur⁹ erat chriſtū. Occultabat̄ aūt in deſertis: donec placuit deo ipm̄ iſrlitico pplo demōſtrare. vn̄ ſequit̄: Uſq3 ad diem oſtēſiōis ſue ad iſrl̄. AMBRO. Pulchre aūt tēp⁹ quo fuit in vtero, ꝓpha deſcribit̄: ne maneret plenitudo taceat̄: ſed tp̄s ſilet infantie: eo q̄ pſētia mr̄is dn̄i in vtero roborat̄: q̄ infantis īpedimēta neſciuit. II.

Factū eſt aūt in diebuſ illis exijt edictu3 a ceſare auguſto: ut deſcriberet̄ uniuerſ⁹ orbis. Hec deſcriptio prima facta eſt a preſide ſyrie cyreno. Et ibant omnes ut profiterēt̄ ſinguli in ſua3 ciuitatē. Aſcēdit aūt τ ioſeph a galilea de ciuitate nazareth ī iudeā ciuitatē dauid que uocat̄ bethleē: eo q̄ eſſet de domo τ familia dauid: ut ꝓfiteretur cum maria deſponſata ſibi uxore pregnante.

BEDA: Naſcitur⁹ in carne dei fili⁹: ſicut de virgine nat⁹ virginitatis ſibi dec⁹ oſtdit eē gratiſſimū: ita pacatiſſimo tpe ſeculi, pereat̄: q2 pacem querere docuit: τ pacis ſectatores inuiſere deſignat̄. Nulli aūt potuit magꝭ eſſe pacis indiciū q̄ vna toti orbe

deſcriptiõe cõcludi:cui⁹ moderato: auguſt⁹:tanta
duodecim ãnis circa tẽpus dñice natiuitatis pace
regnauit:vt bellis toto orbe ſopitis ꝓphete ꝑſagiuz
ad lrãm videaṫ ipleſſe.vñ dicit: Factū ē aūt in die
bus illis:Exiit edic.a ceſa.auguſto vt deſcri. vniuer
ſus orbis. GRECVS:Tūc etiã naſciṫ chriſt⁹: cuz
pꝛincipes iudeorū defecerãt: ⁊ ad romanos pꝛīcipes
traſlatū erat imperiū:qbus iudei tributa ſoluebãt.
⁊ ſic ipleṫ ꝓphetia predicẽs nõ deficere ducē de iu
da nec pꝛīcipē femoꝛib⁹ e⁹:donec veniat q̇ mitten-
dus ē. Ji vero ceſare auguſto.xlij.annū īperij pera-
gẽte:exiit ab eo edictū totū orbē cõſcribi ad tributa
ſoluẽda:qđ cuidã noīe cyrino ceſar cõmiſerat: quē
iudee ⁊ ſyrie preſidē ſtatuit. vñ ſeqṫ: Hec deſcriptio
pꝛima facta ē a ꝑſide ſyrie cyrino. BEDA:Signat
hãc deſcriptionē vel pꝛimã eē earū:q̄ totū orbē cõ-
cluſerit:qꝛ plereqꝫ iã ꝑtes terrarū ſepe legunṫ fuiſſe
deſcripte: vel ꝑmo tūc cepiſſe qñ cyrin⁹ ī ſyriã miſ-
ſus ē. AMBRO. Pulchꝛe aūt ꝑſidis nomē addi
dit:vt ſeriē tẽpoꝛis deſignaret.nã ſi cõſules aſcribū
tur tabulis emptiõis:quãtomagis redẽptioni oīm
debuit tẽpus aſcribi. BEDA: Supna aūt diſpē-
ſatiõe ꝓfeſſio cẽſus ita deſcripta ē:vt in ſuã quiſqꝫ
patriã ire iuberet:ſm q ſequiṫ : Et ibãt oēs vt ꝓfi-
terēṫ ſinguli ī ciuita.ſuã.Quod idẽ factū ē: vt dñs alibi
cõcept⁹:alibi nat⁹:īſidiãtis herodis furoꝛē facilius
euaderet.vñ ſequiṫ: Aſcē.au. ⁊ ioſeph a galilea de ci
ui.naza.ī iudeã. CHRY. Dño ãt dirigẽte auguſt⁹
h̄ edictū cẽſuit:vt vnigeniti ꝑſentie famuleṫ. naz h̄
edictū matrē attrahebat ī patriã:quã ꝓphete pꝛedi
xerãt.ſ.ī bethleē iude.vñ dicit : ciuitatē dauid q̄ vo-
caṫ bethleē. GRECVS: Jđ autē addidit ciuitatē
dauid:vt ꝓmiſſionē factã dauid a deo ex fructu vē
tris e⁹ rex ꝑpetu⁹ adueniret:eē cõpletã annunciet.
vñ ſequiṫ: Eo q eēt de domo ⁊ familia dauid. Per
h̄ autē q ioſeph erat de cognatiõe dauid:cõtentuſ
fuit eu̾ãgeliſta ipam quoqꝫ virginē de cognatione
dauid ꝓmulgare:cū lex diuina ꝑciperet cõiugales
copulas ex eadē ꝓgenie cõtrahi.vñ ſequiṫ: Cū ma-
ria deſpõſata ſibi vxoꝛe pꝛegnante. CIRYL. Dicit
aūt eã fuiſſe deſpõſatã innuēs q ſolis ſpõſalib⁹ ꝑ-
cedẽtibus ē cõceptio ſubſecuta:neqꝫ enī ex virili ſe
mīe ſancta virgo cõcepit. GRE. ī ho. Myſtice ãt
naſcituro dño mūdus deſcribiṫ:qꝛ ille apparebat ī
carne q̄ electos ſuos aſcriberet ī eternitate. AM-
BRO. Et dū ꝓfeſſio ſingulariſ oñdiṫ:ſpiritalis im
plicaṫ:nõ terrarū regi dicãda ſed celi. ꝓfeſſio iſta fi
dei cẽſus aīoꝝ ē. Abolito enī ſynagoge cenſu vetu
ſto:nou⁹ cẽſus eccleſie parabaṫ. deniqꝫ vt ſcias cen
ſum nõ auguſti eē ſed chꝛiſti : tot⁹ oꝛbis ꝓfiteri iu-
beṫ. Quis aūt poterat ꝓfeſſionē toti⁹ oꝛbis exigere:
niſi q̄ toti⁹ oꝛbis habebat īperiū: Nõ enī auguſti
ſed dñi ē terra ⁊ plenitudo e⁹. BEDA: Qui etiam
vocabulū auguſti ꝑfectiſſime cõpleuit:vtputa ſuos
⁊ augere deſiderãs: ⁊ augere ſufficiēs. THEO. Cõ
ueniēs etiã erat:vt ꝑ chꝛiſtū cult⁹ multoꝝ deoꝝ de-
ficeret: ⁊ vn⁹ deuſ coleret:vñ vnus rex oꝛbi iperaſſe
deſcribiṫ. ORI. Diligẽtius autē intuẽti ſacramen
tū quoddã videṫ figurari:qđ ī toti⁹ oꝛbis ꝓfeſſione
deſcribi opoꝛtuit chꝛiſtū:vt cū oībus ſcript⁹ ſancti-
ficaret oēs: ⁊ cū oꝛbe relat⁹ in cẽſum cõmunionem
ſui ꝑberet oꝛbi. BEDA: Sicut autē tūc imperãte
auguſto ⁊ ꝑſidẽte cyrino ibãt ſinguli ī ſuã ciuitatē
vt ꝓfiterenṫ cẽſum.ſic mõ imperante chꝛiſto ꝑ do-
ctoꝛes eccleſie ꝑſides ꝓfiteri debem⁹ cẽſum iuſticie.
AMB. Hec ē ergo ꝑma ꝓfeſſio mẽtium dño cui
Oēs ꝓfitenṫ:nõ ꝑconis euocatõe ſed vatis dicẽtiſ:
oēs gẽtes plaudite mãibus. deniqꝫ vt ſciãt cẽſum eſ
ſe iuſticie:venīūt ad eū ioſeph ⁊ maria: h̄ ē iuſtus ⁊
virgo. Jlle q̄ verbū ſeruaret:iſta que pareret. BE-
DA: Ciuitas noſtra ⁊ pr̄ia ē beata ad quã creſcẽti-
bus quotidie virtutib⁹ ire debem⁹. Quotidie autē
ſancta eccleſia ſuū comitata doctoꝛē de rota mūda
ne cõuerſatiõis qđ galilea ſonat : ſanctitatē iuda.ſ.
cõfeſſionis ⁊ laudis aſcẽdēs:cẽſum ſue deuotionis
regi eterno ꝑſoluit:que ī exẽplo beate virgis marie
cõcepit nos virgo de ſpū:que alij quidē deſpõſata
ab alio fecundaṫ:dū ꝑpoſito ſibi põtifici viſibiliter
iungiṫ:ſed īuiſibilis ſpūs virtute cumulaṫ īdicans
ipſo nomīe q inſtãtia loquẽtis magiſtri nil valẽ:ni
ſi augmẽtū ſupni iuuaminis vt audiaṫ accepit.

Factū ē aūt cū eēnt ibi:ipleti ſūt
dies ut pareret. Et pepit filiū ſuuz
ꝑmogēitū: ⁊ pãnis eū iuoluit:et re
clinauit eū ī ꝑſepio:qꝛ nõ erat ei lo
cus in diuerſoꝛio.

AMBRO. Breuiter ſanct⁹ lucas ⁊ qño ⁊ quo
tẽpoꝛe ⁊ quo loco ſm carnē chꝛiſt⁹ nat⁹ ſit:explica
uit dicēſ: Factū ē aūt cū eſſent ibi:ipleti ſūt dies vt
pareret. Quo quidē qꝛ nupta cõcepit : ſed virgo ge-
nerauit. GRE. niſenus: Apparēs enī vt hõ non ꝑ
oīa legi hūane nature ſubijciṫ. nã qđ ex muliere na
ſcitur:humanitatē redolet. Uirginitas vero q̄ ortui
deſeruiuit:oñdit q̄ꝫ trãſcēderet hominē. Hui⁹ ergo
iocūda poꝛtio:oꝛt⁹ imaculat⁹:ꝑtus faciḷ:abſqꝫ cor-
ruptela natiuitas:nec ex luxu icipiens: nec doloꝛis
edita:qꝛ nãqꝫ ea que nature noſtre moꝛtē ꝑ culpaz
īſeruit dãnata ē:vt cū doloꝛib⁹ pareret : oportebat
parentē vite cū gaudio partū ꝑficere. Eo autē tẽpo
re ꝑ īcoꝛruptionē virgineã ad vitã trãſmigrat moꝛ-
taliū: ī quo diminui incipiūt tenebꝛe: ⁊ nocturna ī
mēſitas exuberãtia deficere cogiṫ. Moꝛs enī pec-
cati finē ꝑauitatis attigerat:ſꝫ decetero tẽdit ad ni
hilū ꝓpter lucis ꝑñiam que radijs euãgelicis totuz
oꝛbē luſtrauit. BEDA: Eo etiã tẽpoꝛe dignat⁹ eſt
īcarnari:quo mox nat⁹ cẽſu ceſaris aſcribereṫ:atqꝫ
ob noſtri liberationē ipe ſeruitio ſubdereṫ. vñ etiã nõ
ſolū ꝓpter indiciū regij ſchematis:ſed etiã ꝓpt no-
minis ſacramentū dñs ī beethleem naſciṫ. GRE.
Bethleem q̄ppe dom⁹ panis interꝑtatur. Jpe nãqꝫ
ē q̄ ait: Ego ſū panis viu⁹ q̄ de celo deſcẽdi. Locus
ergo ī quo dñs naſciṫ dom⁹ panis antea vocabaṫ
qꝛ futurū erat vt ibi ille ꝑ naturã carniſ appareret:
q̄ electoꝛum mẽtes iterna ſatietate reficeret. BE-
DA: Sed ⁊ viſqꝫ ad cõſummationē ſeculi dñs ī na
zareth cõcipi:in bethleem naſci nõ deſinit:cū quili-
bet audientiū verbū floꝛe ſuſcepto domū ī ſe eterni
panis efficit:quotidie ī vtero virginali hoc ē in aīo
credentiū ꝑ fidē concipiṫ:per baptiſmū gigniṫ. Se
quitur: Et peperit filiū ſuū pꝛimogenitū. HIE. cõ
tra heluidiū: Ex hoc heluidius nititur appꝛobare ꝑ-

mogenitũ dici nõ poſſet: niſi eũ qui habeat ⁊ fres:
ſicut vnigenitus ille vocaẗ q̄ parẽtib⁹ ſit ſol⁹ filiuſ.
Nos autẽ ita diffinim⁹: Vnigenit⁹ ẽ primogenit⁹
nõ oĩs primogenit⁹ ẽ vnigenit⁹. Primogenitũ nõ
eſſe dicim⁹ eũ quẽ alij ſubſequũtur: ſed ante quẽ nl'
lus: alioquin ſi nõ ẽ primogenit⁹ niſi is quẽ ſequã
tur ⁊ fratres tãdiu ſacerdotib⁹ primogenita nõ de
bentur: quãdiu ⁊ alij fuerĩt procreati: ne forte par
tu poſtea nõ ſequẽte vnigenit⁹ ſit ⁊ nõ primogeni
tus. BEDA: Eſt etiã vnigenit⁹ ĩ ſubſtãtia diuini
tatis: primogenit⁹ ſuſceptiõe hũmanitatis: primo
genitus ĩ grã: vnigenit⁹ in natura. HIE. cõtra hel
uidiũ: Nulla autẽ ibi obſtetrix: nulla muliercularũ
ſolicitudo ĩterceſſit. Ipſa pãnis inuoluit infantem
ipſa mater ⁊ obſtetrix fuit. vñ ſequiẗ: Et pãnis eum
ĩuoluit. BEDA: Qui totũ mundũ vario veſtit or
natu: pãnis vilib⁹ ĩuoluiẗ: vt nos ſtolã primã reci
pere valeamus: p quẽ oĩa facta ſũt: manus pedeſq̄
aſtringere: vt noſtras manus ad opus bonũ exerci
tet pedeſq̄ ſint in viaʒ pacis directi. GRECVS:
O admirabilẽ coartationẽ ⁊ peregrinationẽ quam
ſubijt q̄ cõtinet orbẽ: ab initio captat penuriã: ⁊ eã
in ſeipſo decorat nimirũ ſi voluiſſet venire poterat
mouẽdo celũ: cõcutiendo terrã: emittẽs fulmĩa: nõ
autẽ ſic proceſſit. nõ eniʒ pdere ſed ſaluare volebat:
ab ipſis primordijs humanã cõculcare ſuperbiã: at
q̄ iõ nõ tñ homo fit: ſed etiã hõ paup: ⁊ pauperem
matrẽ elegit: que caret his q̄bus natũ infantẽ recli
net. Sequiẗ eñ: Et reclinauit in p̄ſepio. BEDA:
Duri p̄ſepis anguſtia cõtinetur cui celũ ſedes eſt: vt
nos p celeſtis regni gaudia dilatet. Qui panis ẽ an
geloruʒ in p̄ſepio reclinaẗ: vt nos quaſi ſancta ani
malia carnis ſue frumẽto reficiat. CIRYL. Repe
rit etiã hominẽ factũ beſtialẽ ĩ aĩa: ⁊ ideo ĩ p̄ſepio
loco pabuli poniẗ: vt vitã beſtialẽ mutãtes: ad cõſo
nam homini pducamur ſcientiã: pertingẽtes nõ fe
num: ſed panẽ celeſtẽ vite corp⁹. BEDA: Qui au
tem ad dextrã patris ſedet: in diuerſorio loco eget:
vt nobis ĩ domo patris ſui multas mãſiones prepa
ret. vñ ſequiẗ: Quia non erat ei locus in diuerſorio.
Naſciẗ nõ in parentũ domo: ſed in diuerſorio ⁊ in
via: quia p ĩcarnatiõis myſteriũ via factus eſt: qua
nos ad patriã vbi veritate ⁊ vita fruemur adduce
ret. GRE. in ho. Et vt oñderet: q̄ per humanitatẽ
quã aſſũpſerat: quaſi ĩ alieno naſcebaẗ nõ ſm pote
ſtatẽ: ſed ſm naturã. AMB. Propter te ergo ĩfir
mitas: in ſe potẽtia: ppter te inopia: in ſe opulẽtia.
noli hoc eſtimare quod cernis: ſed quod redimeris
agnoſce. Plus dñe ieſu iniurijs tuis debeo q̄ redẽ
ptus ſuʒ: q̄ operibus q̄ creat⁹. Nõ prodeſſet naſci:
niſi etiam redimi profuiſſet.

Et paſtores erãt in regiõe eadẽ
uigilãtes: ⁊ cuſtodiẽteſ uigilias noc
tiſ ſup gregẽ ſuũ. Et ecce ãgel⁹ dñi
ſtetit iuxta illoſ: ⁊ claritas dei circũ
fulſit illoſ: ⁊ timuerũt timore mag
no. Et dixit ill' ãgel⁹: Nolite time
re. Ecce.n. euãgelizo uob̄ gaudiuʒ
magnũ q̄d erit oĩ pplo: q̄ natus eſt
uobis hodie ſaluator q̄ ẽ xp̄ſ dñs in
ciuitate dauid. Et hoc uobis ſignũ
Inuenietis infantẽ pannis inuolu
tum: et poſitũ in preſepio.

AMB. Videte quẽadmodũ diuina curia fidem
aſtruat. Angelus mariã: angel⁹ ioſeph: angelus pa
ſtores edocet. de q̄bus dr̄: Et paſtores erãt ĩ regiõe
eadẽ vigilãtes ⁊ cuſtodiẽtes vigilias noctis ſup gre
gẽ ſuũ. CHRY. Joſeph quidẽ ĩ ſomnis apparuit
angel⁹: paſtorib⁹ autẽ viſibiliter q̄ſi rudiorib⁹. ſñ au
tem angel⁹ iuit hieroſolymã: nõ requiſiuit ſcribas ⁊
phariſeos: erãt eñ corrupti: ⁊ p̄ inuidia cruciabanẗ.
Sed hi erãt ſynceri: antiquã cõuerſationẽ patriar
charũ ⁊ moyſi colẽteſ. Eſt aũt ſemita quedã ad phi
loſophiã pducẽs: ĩnocẽtia. BEDA in ho. Nuſq̄
autẽ ĩ tota veteris teſtamẽti ſerie reperim⁹ angelos
qui tã ſedulo apparuere patrib⁹: cũ luce appar[u]iſ
ſe. Sed hoc priuilegiũ recte huic tẽpori ẽ ſeruatum,
quãdo exortũ eſt ĩ tenebris lumẽ rectiſ corde. vnde
ſequiẗ: Et claritas dei circũfulſit illos. AMB. Ex
vtero fundiẗ: ſed coruſcat a celo: terreno in diuer
ſorio iacet: ſed celeſti lumĩe viget. GRECVS: Ve
rũ pauidi facti ſunt ĩ miraculo. vñ ſequiẗ: Et timue
rũt timore magno. Sed angel⁹ eũ pauor ĩgueri[t]
fugat ipm. vñ ſequiẗ: Et dixit illis angelus: nolite ti
mere. nõ ſolũ ſedat terrorẽ ſed etiã alacritatẽ infun
dit. Sequiẗ eñ: Ecce eñ euã. vo. gau. ma. quod erit
oĩ populo. Nõ ſoli populo iudeorũ: ſed etiã oĩbus.
Cauſa autẽ gaudij oñditur: nou⁹ ⁊ admirabilis p
tus manifeſtaẗ ex ipſis noĩb⁹. Nã ſequiẗ: Quia na
tus eſt nobis hodie ſaluator qui ẽ chriſt⁹ dñs. quo
rum primũ. ſ. ſaluator ẽ actiõis: tertiũ autẽ. ſ. domi
nus maieſtatis. CIRYL. Sed id q̄d in medio po
nitur. ſ. chriſtus nõ natura ſignificat: ſed hypoſta
ſim 9poſitã. In chriſto eñ ſaluatore vnctionẽ fore
celebratã fatemur: nõ tamẽ figuralẽ ſicut olim ĩ re
gibus ex oleo quaſi ex pphetica grã: neq̄ ad pfecti
onẽ alic⁹ negocij: iuxta illud yſaie: Hec dicit domi
nus chriſto meo cyro. Qui quãq̄ eſſet idolatra: di
ctus chriſt⁹ vt celeſti cẽſura totã occuparet babylo
niorũ puinciã. Fuit aũt vnct⁹ ſaluator ſpũ ſancto
hũanitus ĩ forma ſerui. vngẽs aũt vt de⁹ ſpũ ſancto
credẽtes in eũ. GRECVS: Hui⁹ autẽ natiuitatis
⁊ tẽpus oñdit: cũ dicit: Hodie. ⁊ locũ cũ ſubdit: In
ciuitate dauid. ⁊ ſigna cũ ſubiũgit: Et h̄ vobis ſignũ
Inuenietis infantẽ pãnis inuolutũ: ⁊ poſitũ ĩ p̄ſe
pio. Ecce paſtorib⁹ angeli paſtorũ p̄cipuũ predicãt
tanq̄ agnũ ĩ antro mãifeſtatũ ⁊ editũ. BEDA:
Crebris autẽ ĩfantia ſaluatoris ⁊ angelorũ p̄conijs
⁊ euãgeliſtarũ nobis ẽ cõculcata teſtimonijs: vt no
ſtris alti⁹ cordibus q̄d p nobis factũ ſit ĩfigaẗ. Et
notandũ q̄ ſignũ nati ſaluatoris daẗ nõ tyrio exce
ptum oſtro: ſed pãnis ſqualẽtibus inuolutũ: nõ ĩ or
natis auro ſtratorijs: ſed ĩ p̄ſepib⁹ inueniẽdũ. MA
XIMVS ĩ ſer. natiui. Sed ſi tibi pãni forſitan vile
ſcũt: angelos collaudãtes admirare. Si p̄ſepe deſpi
cis: erige parũper oculos: ⁊ nouã ĩ celo ſtellã prote
ſtantẽ mũdo natiuitatẽ dominicã cõtuere. Si cre

dis vilia: crede mirifica. Si de his que humilitatis
ſunt diſputas: q̃ alta ſũt celeſtia venerare. GRE.
in ho. Myſtice autẽ ꝙ vigilãtibus paſtoribꝰ ange-
lus apparet: eoſq; claritas dei circũfulſit: hoc ẽ ꝙ il-
li ꝓ ceteris videre ſublimia merent̃: q̃ fidelibꝰ gregi-
bus preeſſe ſollicite ſciũt. Dũq; ipſi pie ſup gregẽ vi-
gilãt: diuina ſup eos latiꝰ grã coruſcat. BEDA i
home. Significãt eni myſtice paſtores iſti gregum
doctores quoſq; ac rectores fideliũ animarũ. Nox
cuꝰ vigilias cuſtodiebãt ſup gregẽ ſuũ ꝑicula tẽta-
tionũ idicat qbus ſe ſuoſq; ſubiectos cuſtodire nõ
deſiſtũt. Et bñ nato dño paſtores ſup gregẽ vigilãt:
qñ natus ẽ q̃ dicit: Ego ſum paſtor bonus: ſed ⁊ tẽ-
pus iminebat quo idẽ paſtor oues ſuas que diſper-
ſe erãt ad vite paſcua reuocaret. ORI. Ceteruz ſi
ad ſecretiorẽ oportet aſcẽdere intellectũ: dicã quoſ-
dam fuiſſe paſtores angelos q̃ res humanas rege-
rent. Et cũ horũ vnuſquiſq; ſuã cuſtodiã conſerua-
ret: veniſſe angelũ nato dño: ⁊ annunciaſſe paſtori-
bus ꝙ verꝰ eſſet paſtor exortus. Angeli eni ante ad-
uentũ ſaluatoris: parũ poterãt cõmiſſis ſibi vtilita-
tis afferre. Vix eni aliquis vnus ex ſingulis gẽtibuſ
credebat i deũ: nũc autẽ ppl̃i accedũt ad fidẽ ieſu.

**Et ſubito facta ẽ cũ angelo mul-
titudo militie celeſtiſ: laudãtiũ deũ
⁊ dicẽtiũ: Gloria i altiſſimiſ deo: ⁊ i
ẗra pax hoĩbꝰ bone uolũtatis.**

Beda: Ne parua vnius angeli videret̃ auctoritas:
poſtq̃ vnus ſacramẽtũ noue natiuitatis edocuit:
ſtati multitudo celeſtiũ agminũ affuit. vñ dicit̃: Et
ſubito facta ẽ cũ angelo multitudo militie celeſtiſ.
Bñ chorus adueniẽs angelorũ militie celeſtis vo-
cabulũ accipit. Qui ⁊ duci illi i ꝓlio q̃ ad debellan-
das aereas ꝑtãtes apparuit humiliter obſecũdat: ⁊
ipe poteſtates eaſdẽ cõtrarias ne mortales tñ tẽta-
re valeãt: quantũ volũt fortiter armis celeſtibꝰ per-
turbat. q: vero deus ⁊ hõ naſcit̃: iure hominibus pax
⁊ deo gloria canit̃. vñ ſequit̃: Laudãtiũ deũ ⁊ dicẽ-
tiũ: Gloria i altiſſimis deo. vno angelo: vno euange-
lizãte nũcio natũ i carne deũ mox multitudo mili-
tie celeſtis in laudẽ creatoris ꝓrumpit: vt ⁊ chriſto
deuotionẽ impẽdat: ⁊ nos ſuo iſtruat exẽplo: quo-
tiens aliquis fratrũ ſacre eruditiõis verbũ iſonue-
rit: vel ipi que pietatis ſũt: ad mẽtẽ reduxerimꝰ: deo
ſtatim laudes corde ore ⁊ ope reddamꝰ. CHRY.
Et oli quidẽ angeli ad puniendũ mittebant̃: puta
ad iſraelitas: ad dauid: ad ſodomitas: ad gemitꝰ cõ-
uallem: nũc ecõtra canũt i terra grãs agẽtes deo:
eo ꝙ ſuũ deſcenſum ad homines eis reſeruauit.
GRE. xxviij. moraliũ. Simul etiã laudãt quia redẽ-
ptioni noſtre voces ſue exultatiõis accomodãt: ſi-
mul etiã q: diũ nos cõſpiciũt recipi: ſuũ gaudẽt nu-
merũ ipleri. BEDA: Optãt etiã pace hominibꝰ cuz
ſubdũt: Et in terra pax hominibus: q: quos infirmos
prius abiectoſq; deſpexerãt: naſcẽte in carne domi-
no iã ſocios venerãtur. CIRYL. Hec autem pax
ꝑ chriſtũ facta ẽ. Recõciliauit eni nos per ſe deo ⁊
patri: culpã hoſtilẽ de medio auferẽs: duos popu-
los i vnũ hominẽ pacificauit: ac celicolas ⁊ terre-
nos in vnũ gregẽ cõpoſuit. BEDA: Quibus autẽ
hominibꝰ pacẽ poſcãt: exponũt dicẽtes: Bone vo-
lũtatis: eis. ſ. qui ſuſcipiũt natũ chriſtũ. nõ eni ẽ pax
impijs: ſed pax multa diligẽtibus nomen. ORI.
Sed diligẽſ lector inquirat quomõ ſaluator dicat:
Nõ veni pacẽ mittere ſup terrã: ⁊ nũc angeli de eꝰ
natiuitate cantãt: In terra pax hominibus. ſed hꝰ qḋ
pax eſſe dicit̃ i hominibus bone volũtatis ſoluit que-
ſtionẽ. pax eni quã nõ dat dñs ſup terrã: nõ eſt pax
bone volũtatis. AVGV. xiii. de trinitate. Perti-
net eni iuſticia ad bonã volũtatẽ. CHRY. Aſpice
autẽ mirandũ ꝓceſſum. angelos ad nos deduxit ꝑi-
us: ac deīde duxit hominẽ ad ſuperna. factũ ẽ celũ
terra: cũ terrena debet recipere. ORI. Myſtice au-
tem videbãt angeli ſe opus qḋ eis creditũ fuerat i-
plere nõ poſſe abſq; eo qui vere ſaluare poterat: et
medicinã ſuã iferiorẽ eẽ q̃z hoĩm cura poſcebat. vñ
ſicut ſi veniat aliquis q̃ habeat ſummã i medicina
notitiã: ⁊ illi q̃ prius ſanari nequiuerant: cernẽtes
ad magiſtri manus putredines ceſſare vulnerũ: nõ
inuideãt: ſed in laude medici erũpant: ⁊ dei qui ſibi
egrotãtibuſq; tãte ſciẽtie hominẽ miſerit: multitu-
do angelorum aduentu chriſti deum laudent.

**Et factũ eſt ut diſceſſerũt ab eis
angeli in celũ: paſtores loq̃bant̃ ad
iuicẽ: Trãſeamꝰ uſq; bethleẽ: et ui-
deamꝰ hoc uerbũ qḋ factũ ẽ: qḋ fe-
cit dñs ⁊ oñdit nobis. Et uenerũt
feſtinãtes: ⁊ iuenerũt mariam et io-
ſeph: ⁊ ifãtẽ poſitũ i ꝑſepio. uidẽteſ
aũt cognouerũt ḋ uerbo: qḋ dictũ
erat illis de puero hoc. Et oẽs qui
audierũt mirati ſũt: et ḋ his q̃ dicta
erãt a paſtoribꝰ ad ipos. Maria ãt
ꝯſuabat oĩa uerba hec: ꝯferẽs i cor-
de ſuo. Et reuerſi ſunt paſtoreſ glĩ-
ficãtes ⁊ laudãtes deũ i oĩbꝰ q̃ audi-
erãt ⁊ uiderãt: ſic̃ dc̃m ẽ ad illos.**

GRECVS: Que viſa ſunt ⁊ relata ſtuporẽ igeſ-
ſerũt paſtoribus: ⁊ ſic ouilia ſua omiſerũt: ⁊ ꝓfecti
ſunt nocte bethleem: lucẽ indagãtes ſaluatoris. vñ
dicitur: Et factũ ẽ vt diſceſſerũt ab eis angeli in ce-
lum: paſtores loquebant̃ adinuicẽ: Trãſeamus vſ-
q; bethleẽ ⁊ vi. hoc ver. quod fa. ẽ. BEDA: Vere
quaſi vigilãtes: nõ dixerũt videamꝰ puerũ: ſed ver-
bũ quod factũ ẽ. i. verbũ quod ſemꝑ erat videamus
quomõ ꝓ nobis caro factũ ẽ: ſiquidẽ hoc ipm ver-
bum dñs eſt. Sequit̃ eni: Quod fecit dñs: ⁊ oſten-
dit nobis. i. videamus quomõ verbũ ipſuz ipſe ſe fe-
cerit: ⁊ oñdit nobis carnem ſuã. AMB. Vide q̃z
ſingulariter ſcriptura ſingulorũ libret momẽta ver-
borũ. Etenĩ cũ caro domini videt̃: videt̃ verbũ: qḋ ẽ
filius nõ mediocre fidei tibi hꝰ videat̃ exemplũ: nõ
vilis ꝑſona paſtorũ. ſimplicitas eni querit̃: nõ am-
bitio deſiderat̃. Et venerũt feſtinãtes. nemo eni cũ
deſidia chriſtũ requirit. ORI. Quia vero feſtinan

tes venerūt: ⁊ nō pedetētim: Jō ſequit᷑: Et inuene/
rūt mariā. que. ſ. fudit ieſum ī ꝑtu. Et ioſeph. ſ. diſpē
ſatorē ortus dominici. Et infantē poſitū ī preſepio
ſ. ipm ſaluatorē. BEDA: Eſt autē iuſti ordinis: vt
honore digno celebrata verbi īcarnatiōe: ad ipam
quādoq; verbi gloriā intuendā pertingat᷑. vñ ſequi
tur: Uidētes autē cogno. de verbo qḋ dictū erat il
lis de puero hoc. GRECVS: Occulta. ſ. fide feli/
cia relata cōtinentes: nec contēti de veritate: ſtupe
re qui primitus viderāt ⁊ ꝑceperāt angelo nuncian
te: nō ſolū marie ⁊ ioſeph promebāt: ſ; etiā ceteriſ: ⁊
quod ē ampli⁹ eoꝝ mētib⁹ infigebāt. vñ ſequit᷑: Et
oēs qui audierūt mirati ſunt: ⁊ de his q̄ dicta erāt
a paſtorib⁹ ad ipſos. Quomō enī nō erat mirandū
videre celicolā ī terrenis: ⁊ terrā pace cōciliari cele
ſtibus ⁊ ineffabilē illū infantulū numine quidē ce
leſtia: hūanitate vero terreſtria connectentē adin/
uicē: ⁊ ſui cōpagine fedus mirandū preſtantem.
GLO. Nec ſolū mirant᷑ de incarnatiōis myſterio:
ſed etiā de tanta paſtorū atteſtatiōe: qui fingere in
audita neſcirēt: ſed ſimplici facūdia vera ꝑdicarent.
AMBRO. Nec contēnenda putes quaſi verba
vilia propheta a paſtorib⁹: ⁊ maria colligit fidem.
vñ ſequit᷑: Maria autē ꝯſeruabat oīa verba hec cō
ferens in corde ſuo. Diſcam⁹ ſancte virginis in oī/
bus caſtitatē: que nō minus ore pudica q̄; corpore:
argumēta fidei cōferebat in corde. BEDA in ho
melia: Uirginalis enī pudicicie iura cuſtodiens: ſe/
creta chriſti que nouerat nemini diuulgare vole/
bat: ſed cōferebat ea que facienda legerat cū his q̄
iā facta cognouit: nō ore promēs: ſed clauſo in cor
de cuſtodiēs. GRECVS: Quicquid etiā ei retule
rat angel⁹: quicq̄d a paſtorib⁹ audierat: cūcta ꝯgre/
gabat in mēte ⁊ ad inuicē cōparans: vna ī omnibus
mater ſapiē cernebat concordiā: vere deus erat qui
nat⁹ erat ex ea. ATHANA. Singuli autē ī chri
ſti natiuitate exultabāt nō hūanitus: ſicut ī puero
nato ſoliti ſunt homines cōgaudere: ſed in chriſti ꝑ
ſentia ⁊ lucis diuine fulgore. vñ ſequitur: Et reuerſi
ſunt paſtores glorificātes ⁊ laudātes deū in omni/
bus que audierāt. BEDA. ſ. ab angelis. Et vide/
rāt. ſ. in bethleem ſicut dictū ē ad illos. i. in hoc glo
rificāt ꝙ nō aliud veniētes inuenerāt q̄; dictū eſt
ad illos: ſiue ſicut dictū ē ad illos gloriā deo laudeſ
q; referūt: etenī hoc illis facere dictū eſt ab angelis
nō quidē verbo iperātibus: ſed formā ſue deuotio/
nis offerētibus: cū deo in excelſis gloriā reſonarēt.
BEDA: Myſtice autē ītellectualiu; paſtores gre/
gum. imo cūcti fideles exēplo horū paſtorū tranſe/
ant cogitatione vſq; in bethleem: ⁊ incarnatione;
chriſti dignis celebrēt honorib⁹. Trāſeamus autem
abiectis cōcupiſcētiis carnalib⁹ toto mētis deſide/
rio: vſq; ad bethleem ſupernā. i. domū paniſ viui: vt
quē illi in preſepio videre vagientē: nos ī patris ſo/
lio mereamur videre regnantē. Nō eſt aūt tāta bea
titudo cū deſidia ac torpore querēda: ſed alacriter
ſūt chriſti ſequēda veſtigia. Uidētes autē cognoue
rūt. Et nos que dicta ſunt de ſaluatore noſtro ple
na dilectiōe feſtinem⁹ amplecti: vt hoc ī futuro ꝑ/
fecte cognitiōis viſu cōprehēdere valeamuſ. BE/
DA ſup lucā: Dñici etiā gregis paſtores precedētiū
patrū vitā in qua panis vite ſeruat᷑ quaſi bethleem
port⁹ contemplādo ſubeūt: nihilo; ī hac aliud repe
riunt: q̄; virginalē eccleſie pulchritudinē quaſi ma
riā: virilē ſpiritaliū doctoꝝ cetū: quaſi ioſeph: ⁊ hu/
milē chriſti aduentū ſcripture paginis ſacre inſer/
tū quaſi in ꝑſepio poſitū chriſtū infantem. ORI.
Uel preſepe illud iſrael erat ſm illud yſaie: Cogno
uit bos poſſeſſorē ſuū: ⁊ aſinus ꝑſepe dñi ſui. BE/
DA in home. Nō celauere autē ſilētio paſtores q̄
agnouerāt: q: eccleſie paſtores ī hoc ordinati ſunt:
vt que in ſcripturis didicerūt: auditorib⁹ oſtdant.
BEDA ſup lucā: Magiſtri etiā ſpiritaliū gregum
mō ceteris dormiētibus cōtemplando celeſtia ſub
eunt: modo fideliū exempla querēdo circūeunt: mō
ad publicū paſtoralis officij docēdo reuertuntur.
BEDA in ho. Unuſquiſq; etiā qui priuatus viue/
re credit᷑: paſtoris officiū tenet: ſi bonorū actuū co/
gitationūq; mundarū aggregās multitudinē hanc
iuſto moderamīe gubernare ſcripturarū paſtu nu
trire: ⁊ cōtra demonū iſidias ſeruare contēdit.

**Et poſtquā conſumati ſūt dies
octo: ut circūciderec᷑ puer: uocatū
nomen eius ieſus. Qḋ uocatū ē ab
angelo ꝑus q̄; in utero cōciperet᷑.**

BEDA in ho. Expoſita natiuitate dñica: ſubiun
git euāgeliſta atq; ait: Et poſtq̄; cōſūmati ſunt dieſ
octo vt circūcideret᷑ puer. AMBRO. Quis puer
niſi ille de quo dictū eſt. Puer natus ē nobis ⁊ fi/
lius datus ē nobis: factus ē enī ſub lege: vt eos qui
ſub lege erāt lucrifaceret. EPIPHA. Dicūt autē
hebiōis ⁊ cherinthi ſequaces ſufficit diſcipulo: ſi ſit
ſicut magiſter ei⁹. Circūcidit autē ſe chriſt⁹: tu ergo
circūcidaris. Fallūt autē deſtruētes ſua ꝑncipia. ſi
enim fateret᷑ hebion chriſtū deū celit⁹ deſcendentē
octauo die fuiſſe circūciſum: tūc ꝑberet circūciſiōis
materiā argumēti: ſed cū nudū hūc aſſerit hominē:
nō puer eſt cā vt circūcidatur ſicut nec īfantes ſūt
ſue circūciſionis auctores. Nos enī deum ipm fate
mur celitus deſcendentē ⁊ ī clauſtro virgineo mo/
ram debitā fetib⁹ ꝑtraxiſſe: quoadusq; ſibi ex vtero
virgineo hūanitatis carnē ꝑfecte cōponeret. q̄ cir/
cūciſus ē veraciter: nō apparēter octauo die: quate
nus eū ad ſpiritalē effectū figure ꝑuenerūt: ta; ab
ipo q̄; a ſuis diſcipulis diuulgētur nō vltra figure:
ſed veritas. ORI. Sicut enī mortui ſum⁹ cū illo
moriēte: ⁊ cōſurrexim⁹ reſurgēti: ſic cu; eo circūci
ſumus. vñ nequicq̄; nūc īdigem⁹ circūciſiōe carna/
li. EPIPHA. Plurib⁹ autē ex cauſis circūciſus
eſt chriſt⁹. Et primo quidē vt oſtdat carnis veritatē
cōtra manicheū: ⁊ illos q̄ apparēter eū dicūt ꝓdiſ/
ſe. Deide vt pateat ꝙ nequaq̄; deitati cōſubſtātiale
corp⁹ extiterit: vt fatur apolinaris. neq; celitus de/
tulit illud: vt aſſerit valētinus: ⁊ vt cōfirmet circū
ciſionē: quā olim īſtituerat eius aduētui ſeruientē
q̄nē etiā vt nulla ſit iudeis excuſatio. nā niſi circum/
ciſus fuiſſet: obijcere poterāt: ꝙ nō poſſent incirci
ciſum chriſtū recipē. BEDA in ho. Ut etiā nobis
obediēdi virtutē cōmēdaret exemplo: ⁊ vt eos qui
ſub lege poſiti legis onera portare nequiuerāt: ſua
cōpaſſiōe iuuaret: vt q̄ in ſimilitudīe carnis pecca/
ti aduenit: ꝑ remedium quo caro peccati cōſueuerat

mūdari nō reſpuit. Idē enī ſalutifere curatiōis au
xiliū circūciſio in lege cōtra originalis peccati vul
nus agebat: qđ nūc baptiſmus reuelate grē tēpore
cōſueuit: excepto ꝙ regni celeſtis ianuā nōdū itra
re poterāt: tñ i ſinu abrae poſt mortē beata requie
cōſolati ſuperne pacis igreſſū ſpe felici expectabāt.
ATHANA. Nihil enī aliud exp̄mebat circūci
ſio: niſi generatiōis vetuſte ſpoliationē ꝑ h̄ ꝙ circū
cidebaꝛ ps corporis: q̄ corpaꝛ natiuitatiſ cā exiſtit.
Hoc autē tūc tēporis agebaꝛ i ſignū futuri ꝑ chri
ſtū baptiſmatis: Idcirco poſtq̄ꝫ venit ſignatū ceſſa
uit figura. vbi nāqꝫ tota vetuſtas tolliꝛ ꝑ baptiſmū
ſupſluū ē qđ ꝑtis ſectio p̄figurat. CIRYL. Octa
uo autē die cōſuetū erat carnalē celebrari circūciſi
onē: octauo enī die chriſtꝰ a mortuis reſurrexit: ꝛ i
ſinuauit nobis ſpiritalē circūciſionē dicēs: Euntes
docete oēs gētes baptizātes eos. BEDA: In eiuſ
autē reſurrectiōe p̄figurata ē vtraqꝫ noſtra reſurre
ctio ꝛ carnis ꝛ ſp̄us. chriſtꝰ enī circūciſus noſtram
docuit: ꝛ nūc ꝑ ipm a vitiorū labe purgandā: ꝛ in
nouiſſimo die a mortis peſte reſtaurādā. ꝛ ſicut do
minꝰ octaua die h̄ ē pꝰ ſeptimā ſabbati reſurrexit:
ita ꝛ ipi poſt ſex hꝰ ſeculi etates: ꝛ ſeptimā ſabbati
aīarū q̄ nūc interī i alia vita geriꝛ: q̄ſi octauo tēpo
re ſurgemꝰ. CIRYL. Scđm aūt legiſ p̄ceptū eodē
die ipoſitionē nomis recepit. vñ ſequiꝛ: Vocatū ē
nomē eiꝰ ieſus. qđ iterp̄taꝛ ſaluator. editꝰ eniꝫ fuit
ad totiꝰ orbis ſalutē: quā ſua circūciſiōe p̄figurauit:
ſm ꝙ apoſtolꝰ dicit: Circūciſi eſtis circūciſiōe nō
mañfacta i expoliatōe corpis carnis. ſ. i. circūciſiōe
chriſti. BEDA: Sed ꝛ h̄ qđ eodē die ſue circūciſi
onis nomē accepit: ad imitationē priſce obſeruati
onis fecit. Abraā enī q̄ primū circūciſiōis ſacramē
tū accepit: i die ſue circūciſionis āplificatiōe nois
bñdici ꝓmeruit. ORI. Nomē autē ieſu glorioſū
oīqꝫ cultu digniſſimū: nomē qđ ē ſup oē nomē: nō
decuit primū ab hominibus appellari: neqꝫ ab eis af
ferri i mūdū. vñ ſignāter euāgeliſta ſubdit: Qđ voca
tū ē ab angelo priuſq̄ꝫ i vtero cōciperet. BEDA:
Huiꝰ aūt nois etiā electi i ſua ſpiritali circūciſione
ꝑticipes exiſtere gaudēt: vt ſicut a chriſto chriſtiāi:
ita etiā a ſaluatore ſaluati vocētur: qđ illiſ a deo vo
cabulū nō ſolū priuſq̄ꝫ i vtero eccleſie ꝑ fidē conci
perēt: ſed etiā añ tēpora ſecularia vocatū eſt.

**Et poſtq̄ꝫ ipleti ſūt dies purga
tōis eiꝰ ſm legē moyſi: tulerūt illū i
hierl̄m: ut ſiſterēt cū dño: ſicut ſcri
ptū eſt i lege dñi: Quia oē maſculi
nū ad aperiēs uuluā ſcm̄ dño uoca
bitur. Et darent hoſtiam ſm ut di
ctum eſt i lege dñi: par turturꝫ aut
duos pullos colūbarꝫ.**

CIRYL. Poſt circūciſionem rurſus expectatur
purgatiōis tēpus. vñ diciꝛ: Et poſtq̄ꝫ ipleti ſūt dies
purgatiōis eꝰ ſm legem moyſi. BEDA: Si legis
ipiꝰ verba diligētiꝰ iſpexeris: ꝑfecto reperiēs quod
ipſa dei genitrix ſicut a cōmixtione virili: ſic a legali
fuit iure imunis. Nō enī oīs mulier pariēs: ſed ea q̄
ſuſcepto ſemīe pepit deſignaꝛ imunda: rituqꝫ legis
doceꝛ eē mūd. id. a: ad diſtictionē. ſ. illiꝰ que vgo cō
cepit ꝛ pepit. Sed vt nos a legiſ vīculo ſolueremur
ſicut chriſtꝰ: ita ꝛ beata maria legi ē ſpōte ſubiecta.
TYTVS. Vñ elegāter euāgeliſta ꝓtulit ꝙ cōple
ti ſūt dies purgatiōis eꝰ ſm legē: nā reuera nō incū
bebat neceſſitas virgini ſacre: vt dies purgatiōis eꝰ
expectareꝛ: que cū ex ſp̄ū ſancto ɔcepiſſet caruit cō
iugio. Sequiꝛ: Tulerūt illū i hieruſalē vt ſiſterēt eū
dño. ATHANA. Sꝫ qñ a paternis aſpectibꝰ la
tuit dñs: aut q̄s locꝰ excipiꝛ ab eius iperio: vt ibi exi
ſtēdo ſemotꝰ a patre ſit: niſi afferaꝛ hieroſolymā: et
itroducaꝛ i templū? Sꝫ forte cauſa noſtri huiꝰmo
di ſcripta ſūt. Sicut enī nō grā ſui hō factꝰ ē: ꝛ cir
cūciſus i carne: ſed vt nos ꝑ grāꝫ faceret deos: ꝛ vt
ſpiritaliter circūcidamur: ſic ꝓpter nos ſiſtiꝛ dño:
vt diſcamꝰ deo p̄ſentare noſipſos. BEDA: Poſt
triceſimū autē ꝛ tertiū circūciſiōis diē dño ſiſtitur:
myſtice iſinuās neminē niſi circūciſum vitijs: dñi
cis dignū eē cōſpectibꝰ: neminē niſi mortalitatiſ ne
xibus abſolutū ſupne ciuitatis gaudia poſſe p̄fecte
ſubire. Sequiꝛ: Sicut ſcriptū ē in lege dñi. ORI.
Ubi ſūt qui deū legis negāt a chriſto fuiſſe i euan
gelio p̄dicatū? An putandū ē: ꝙ filiū ſuū bonꝰ deꝰ
ſub lege inimici fecit: quā ipe nō dederat? In lege
enī moyſi ſcriptū ē qđ ſequiꝛ: Quia oē maſculinū
adaperiēs vuluā ſanctū dño vocabitur. BEDA:
Quod dicit: Adaperiēs vuluā. ꝛ homis ꝛ pecoris p̄
mogenitū ſignificat: qđ vtrūqꝫ ſanctū dño vocari:
atqꝫ iđ ſacerdotis eē p̄ceptū ē: ita dūtaxat vt ꝑ ho
mis p̄mogenito p̄ciū accipe: ꝛ oē aīal imundū redi
mi faceret. GRE. niſenꝰ: Hoc aūt legis decretū i
ſolo icarnato deo ſingulariꝛ: ꝛ ab alijs differēter i
pleri videꝛ. Ipe nāqꝫ ſolꝰ ieffabiliꝛ cōceptꝰ: ac incō
p̄hēſibiliter editꝰ: virginalē vterū aperuit: non añ a
cōnubio reſeratū: ſeruās ꝛ poſt partū mirabile iuio
labiliter ſignaculū caſtitatis. AMB. Nō enī viri
lis coitꝰ vulue virginalis ſecreta reſerauit: ſꝫ imacu
latū ſemē iuiolabiliꝛ vtero ſp̄ūs ſanctꝰ ifudit. Qui ḡ
vuluā ſanctificauit alienā: vt naſcereꝛ ꝓpheta: hic
ē q̄ aperuit matri ſue vuluā: vt imaculatꝰ exiret.
BEDA: Quod ḡ ait: Adaperiēs vuluā. cōſuete na
tiuitatis more loquiꝛ: nō ꝙ dñs ſacri vētris hoſpi
tiū: qđ igreſſus ſanctificaret: egreſſus deuirginaſſe
credēdus ſit. GRE. niſenꝰ: Solꝰ aūt hic ꝑtus ma
ſculinꝰ ſpiritaliter eē cōſpiciꝛ: q̄ nil de femineitate
culpe portauit. vñ reuera ſanctꝰ vocatꝰ ē. vñ ꝛ ga
briel q̄ſi h̄ decretū ad ipm ſolū ꝑtinere memorans
dicebat: Qđ ex te naſceꝛ ſanctū: vocabiꝛ filiꝰ dei. Et
i ceteris quidē p̄mogenitis ſanctos illoſ vocari euā
gelica ſolertia ſtatuit: tāq̄ꝫ oblatiōe diuīa ſortitos
huiuſmōi nomē: at i totiꝰ p̄mogenito creature qđ
naſciꝛ ſanctū ꝓnūciat angelꝰ q̄ſi ꝓprie ſanctū exi
ſtēs. AMB. Solꝰ enī ꝑ oīa i natis de femīa ſan
ctus dñs ieſus q̄ terrene cōtagia corruptele imacu
lati partꝰ nouitate nō ſenſerit: ꝛ celeſte depulerit:
nā ſi lrām ſeq̄mur: quō ſanctꝰ oīs maſculꝰ: cū mul
tos ſceleratiſſimos fuiſſe nō lateat? Sꝫ ille ſanctꝰ
ꝑ quē figurā futuri myſterij legis diuine p̄ſcripta ſi
gnabāt: eo ꝙ ſolꝰ ſanctꝰ eccleſie virgīs ad generan
dos populos apiret genitale ſecretū. CIRYL. O
ꝓfūditas ſciētiarū ſapīe ꝛ ſciētie dei: offert hoſtias

qui ꝑ ſingulas hoſtias honorat̃ cũ patre: figuras le
gis cuſtodit veritas: q̃ legis ẽ cõditor ſicut de⁹ legẽ
cuſtodiuit vt hõ. vñ ſequit̃: Et vt darent hoſtiã ſm
ꝙ dictũ erat ĩ lege dñi: Par turturũ: aut duos pul
los colũbaꝝ. BEDA ĩ ho. Hoſtia autẽ hec paupe
rũ erat. ꝓcepit qꝓpe dñs ĩ lege: vt qui poſſẽt agnum
ꝓ filio aut filia: ſimul ⁊ turturẽ ſiue colũbaꝫ offer
rent. Qui vero nõ ſufficiebãt ad offerendũ agnum:
duos iã turtures vel duos colũbe pullos offerrẽt:
ergo dñs cũ diues eſſet: paup fieri dignat⁹ ẽ: vt nos
ſua pauptate diuitiarũ ſuarũ donaret eẽ ꝑticipeſ.
CIRYL. Videndũ aũt q̃d hec oblata ĩſinuãt. Ni
mirũ loquaciſſima ẽ turtur ĩ auib⁹: at colũba ẽ aĩal
mãſuetũ. Talis autẽ ſanct⁹ ẽ erga nos ſaluator mã
ſuetudinẽ ꝑfecte colẽs: ⁊ turt̃ orbẽ allexit: replẽs or
tũ ſuũ ꝓpriis melodiis. Occidebat̃ ergo turt̃: at co
lũba vt ipe ꝑ figuras nobis pãdat̃ paſſur⁹ ĩ carne ꝓ
vita mũdi. BEDA ĩ ho. Vel colũba ſimplicitatẽ:
turt̃ ĩdicat caſtitatẽ: q: ⁊ colũba ſimplicitatis: ⁊ ca
ſtitatis amator ẽ turt̃: ita vt ſi cõiugẽ caſu ꝑdiderit
nõ vltra aliã q̃rere curet. Merito ergo turt̃ ⁊ colũ
ba dño offerunt̃ ĩ hoſtiã: q: ſimplex ⁊ pudica fide
liũ ↄuerſatio ẽ illi iuſticie ſacrificiũ gratũ. ATHA
NA. Iõ vero bina iuſſit offerri: q: homĩe cõſiſtẽte
ex aĩa ⁊ corpe: duplũ a nobis poſcit de⁹: caſtitatẽ ⁊
mãſuetudinẽ: nõ ſolũ corpis ſed etiã aĩe: alioq̃n erit
hõ fictor ⁊ hypocrita: gerẽs ĩ tegumẽtũ occulte ma
licie ĩnocẽtiã apparentẽ. BEDA ĩ ho. Cum vero
vtraq̃ȝ auis ꝓpter cõſuetudinẽ gemẽdi ꝓſentes ſan
ctoꝝ luct⁹ deſignat: in h̾ tamẽ differũt ꝙ turt̃ ſoli
uagus: colũba aũt gregatim volare ↄſueuit: ⁊ ob id
iſte ſecretas orationũ lachrymas: illa publicoſ eccle
ſie cõuent⁹ ĩſinuat. BEDA ſup lucã: Vel colũba
que gregatim volat: actiue vite frequẽtiam demon
ſtrat. Turtur q̃ ſingularitate gaudet: ſpeculatiue vi
te culmĩa denũciat. Et q: eque vtraq̃ȝ cõditori acce
pta ẽ hoſtia: ↄſulte lucas vtrũ turtures an pulli co
lũbarũ ꝓ dño ſint oblati nõ dixit: ne vnũ alteri vi
uẽdi ordinẽ ꝓferret: ſed vtrũq̃ȝ ſequẽdũ doceret.

Et ecce hõ erat in hieruſalẽ cui
nomẽ ſymeõ. Et hõ iſte iuſt⁹ ⁊ tio
ratus expectãs conſolationẽ iſrl̃: ⁊
ſpũſſanct⁹ erat ĩ eo. Et rñſum acce
perat a ſpũ ſcõ: nõ uiſurũ ſe morteꝫ
niſi pri⁹ uideret chriſtũ dñi. Et ue
nit ĩ ſpũ ĩ tẽplũ. Et cũ ĩduceret pue
rũ ieſũ parẽtes ei⁹: ut facerẽt ſm cõ
ſuetudinẽ legis ꝓ eo: ⁊ ipſe accepit
eum in ulnas ſuas.

AMB. Nõ ſolũ ab ãgelis ⁊ ꝓphetis a paſtorib⁹
⁊ a parẽtibus: ſed etiã a ſeniorib⁹ ⁊ iuſtis generatõ
dñi accepit teſtimoniũ. vñ dicit̃: Et ecce hõ erat in
hieruſalẽ cui nomẽ ſymeon: ⁊ hõ iſte iuſt⁹ ⁊ timo
rat⁹. BEDA: Quia difficulter iuſticia ſine timo
re cuſtodit̃: nõ illũ dico timorẽ q̃ tẽporalia ſibi bo
na ſubtrahi ꝑhorreſcit: quẽ perfecta dilectio foras
mittit: ſed timorẽ dñi ſanctũ q̃ manet ĩ ſecula: quo
iuſt⁹ deũ quãto ardẽtius diligit: tãto ſolerti⁹ offen
dere cauet. AMB. Et bñ iuſt⁹ q̃ nõ ſuã ſed populi
grãm requirebat. vñ ſequit̃: Expectãs cõſolationẽ
iſrael. GRE. niſen⁹. Nõ vtiq̃ȝ mũdanã felicitatẽ
ĩ ↄſolationẽ iſrael prudẽs ſymeõ expectabat: ſed ve
rã trãſlationẽ ad veritatis decorẽ ꝑ ſeparationẽ a
legis vmbra: habuerat nãq̃ȝ ꝑ oracula ꝙ viſur⁹ eſſet
chriſtũ dñi priuſq̃ȝ de ſeculo pñti tranſmigraret: vñ
ſequit̃: Et ſpũs ſanct⁹ erat ĩ eo. a quo. ſ. iuſtificabat̃
Et reſpõ. ac. a ſpũ ſan. nõ vi. ſe mor. niſi pus videret
chriſtũ dñi. AMB. Cupiebat ipſe quidẽ corporee
vinculis fragilitatis abſolui: ſed expectabat videre
ꝓmiſſũ: ſciebat enĩ q: beati oculi q̃ viderẽt. GRE.
xviij. mora. In quo etiã diſcim⁹ quãto deſiderio ex
plebe iſraelitica ſancti viri ĩcarnatiõis ei⁹ myſteriũ
videre cupierunt. BEDA: Videre aũt mortẽ expe
riri eã ſignificat: multũq̃ȝ felix mortẽ videbit carnis
quicũq̃ȝ chriſtũ dñi pri⁹ oculis carnis videre ſatage
rit: cõuerſationẽ habẽdo ĩ celeſti hieruſalẽ. tẽpli dei
limĩa frequẽtãdo: h̾ ẽ ſanctoꝝ ĩ q̃bus deus habitat
exẽpla ſectãdo: Eadẽ autẽ ſpũs grã q̃ olim venturũ
ꝓcognouerat ⁊ nũc veniẽtẽ cognouit. vñ ſequit̃: Et
venit ĩ ſpũ ĩ templũ. ORI. Et tu ſi vis tenere ieſũ
⁊ amplexari manib⁹: oĩ labore nitere: vt ducẽ habe
as ſpiritũ: veniaſq̃ȝ ad tẽplũ dei. Sequit̃ enĩ: Et cũ
indu. pue. ieſum parẽ. ei⁹. ſ. maria mat̃ ⁊ ioſeph qui
putabat̃ pater. Ut facerẽt ſm cõſuetudinẽ legis ꝓ
eo: ⁊ ipe accepit eũ ĩ vlnas ſuas. GRE. Quã bea
tus ille ſacer ad ſacra ĩtroit⁹: ꝑ quẽ ad vite terminũ
maturauit. Beate man⁹ q̃ verbũ vite palpauerũt:
⁊ vlne quoq̃ȝ quas ad ſuſceptionẽ pauit. BEDA:
Accepit aũt iuſt⁹ ſm legẽ puerũ ieſum ĩ vlnas ſuas
vt ſignificet iuſticiã operũ q̃ ex lege erat ꝑ man⁹ ⁊
brachia figuratorũ: humili quidem: ſ; ſalutari fidei
euãgelice grẽ imitãdũ. Accepit ſenior ĩfantem chri
ſtũ: vt ĩſinuet h̾ ſeculũ q̃ſi ſenio iã defeſſuꝫ ad ĩfan
tiam ⁊ innocẽtiã chriſtiane cõuerſatiõis rediturũ.

Et bñdixit deũ ⁊ dixit: Nũc di
mittis ſuũ tuũ dñe ſm uerbũ tuuꝫ
ĩ pace. Quia uiderũt oculi mei ſalu
tare tuũ. Qð paraſti añ faciem oĩm
populoꝝ. Lumẽ ad reuelationẽ gẽ
tiũ: ⁊ gloriã plebis tue iſrl̃.

ORI. Si ad tactũ fimbrie veſtimẽti mulier ſana
ta ẽ: q̃d putãdũ ẽ de ſymeone q̃ ĩ ſuas vlnas accepit
ĩfantẽ: ⁊ gaudebat vidẽs puulũ a ſe geſtari: q̃ vene
rat ad victos reſoluẽdos: ſciẽs neminẽ eũ poſſe de
clauſtro corpis emittere cum ſpe future vite: niſi iſ
quẽ ĩ brachiis cõtinebat. vñ dicit̃: Et benedi. deũ et
dixit: Nũc dimit. ſer. tuum dñe. THEO. Nõ dicit
dñe cõfitẽtis ẽ: ꝙ ipe mortis ẽ ⁊ vite dñs: ⁊ ſic pue
rũ quẽ ſuſcepit deũ cõfitet̃. ORI. q. d. q̃diu chri
ſtũ nõ tenebã: clauſus erã: ⁊ de vĩculis exire nõ po
terã. BASI. Si aũt voces iuſtorũ ĩquiras: oẽs ſu
per h̾ mũdo ⁊ ei⁹ flebili mora ĩgemiſcit. Heu mihi
dicit dauid: q: ĩcolat⁹ me⁹ ꝓlongat⁹ eſt. AMB.
Vide ergo iuſtũ velut corporee carcere molis ĩclu
ſum velle diſſolui: vt ĩcipiat eẽ cũ chriſto. ſed q̃ vult
dimitti: veniat in templũ: veniat ĩ hieruſalem: expe

cret chriſtū dñi: accipiat ī maībus verbū dei: ⁊ com
plectat̄ velut quibuſdā fidei ſue brachiis: tūc dimit
te: vt ñ videat mortē q̄ viderit vitā. GRECVS:
Symeon aūt bñdicebat deū iter cetera: ꝙ ꝓmiſſa
ſibi facta ſortita erāt efficacie veritatē: nā cōſolatio
nē iſrael oculis ꝑſpicere meruit: ⁊ manibꝰ portare.
⁊ idō dicit: Secūdū verbū tuū. i. cū finē obtinuerim
ꝓmiſſorū. at vbi viſibiliter ſenſi qđ deſiderabā: nūc
ſoluis tuū ſeruū: nec guſtu mortis attonitū: nec he
ſitatiōis cogitatiōibꝰ cōturbatū. ⁊ idō ſubdit̄: In pa
ce. GRE. niſenꝰ: Quia poſtq̄ chriſtꝰ culpā hoſti
lē deſtruxit: nos quoq̄ patri recōciliauit: facta eſt
trāſlatio ſanctorū ī pace. ORI. Quis ē aūt q̄ d̄ ſe
culo iſto recedit ī pace: niſi is q̄ ītelligit ꝙ deꝰ erat
in chriſto mūdū recōcilians ſibi: nihilq̄ habēt inimi
cū deo: ſed oēm pacē bonis ī ſe operibꝰ aſſumpſit.
GRECVS: Fuerat autē ſibi repromiſſum ñ viſuꝝ
ſe mortē: niſi priꝰ videret chriſtū dñi: ⁊ idō īpletū oſt
dens ſubdit: Quia viderūt oculi mei ſalutare tuū.
GRE. niſenꝰ: Beati oculi tui tā aīe q̄ corpis: hi q̄
dē viſibiliter deū ſuſpiciētes: illi vero nō ſolū que
viſa ſunt attēdētes: imo illumiati fulgore ſpūs dñi
verbū ī carne cognoſcētes. ſalutare nāq̄ quod tuis
oculis ꝑcepiſti: ipſe ieſus ē: quo nomīe ſalꝰ declara
tur. CIRYL. Fuerat aūt chriſti myſteriū qđ pa
tuit ī vltimis tēporibꝰ ſeculi ꝑparatū añ mūdi origi
nē. vñ ſequit̄: Qđ paraſti añ faciē oīm populorū.
ATHANA. ſ. cōfectā toti mūdo ꝑ chriſtū ſalutē.
qualiter ḡ ſupradictū ē: ꝙ expectabat iſrael cōſola
tionē: eo ꝙ. ſ. tūc futurā eē cōſolationē iſrael agno
uit ī ſpūcū ⁊ oībus populis paratum ē ſalutare.
GRECVS: Attēde etiā ſagacitatē digni ⁊ venerā
di ſenis: anteq̄ dignꝰ videret̄ beate viſiōis: preſtola
bat̄ ſolamē iſrael. Ut aūt qđ ſperabat obtinuit: ex
clamat ſe vidiſſe ſalutē oīm populoꝝ: adeo eī infan
tis ineffabile iubar illuſtrauit eū: vt ꝓceſſu tēporis
ſecutura mox ſibi fierēt nota. THEO. Signanter
aūt dicit: Añ faciē. vt. ſ. oībus eiꝰ incarnatio appare
ret. hoc autem ſalutare dicit eē gentiū lumē: ⁊ glo
riā iſrael. vñ ſequit̄: Lumē ad reuelationē gētiū.
ATHANA. Gētes enī añ chriſti aduentum ī vlti
mis tenebris erāt cōſtitute: cognitiōe diuīa ꝑuate.
CIRYL. Sed chriſtꝰ adueniēs factꝰ ē lux tenebro
ſis ⁊ erraticis: quos diabolica manꝰ preſſit. Uoca
ti ſūt antē a deo patre ad notitiā filij: q̄ ē lux vera.
ATHANA. Iſrael aūt lꝫ tenuiter lege illumina
bat̄: ⁊ idō nō dicit ꝙ lumē illis ꝓtulerit: ſed ſubdit:
Et gloriā plebis tue iſrael. Memorās antiquam hi
ſtoriā: ꝙ ſicut olim moyſes dñm alloquēdo glorio
ſam retulit faciē: ſic ⁊ ipi diuinā hūanitatis lucē ꝑ
tingētes: verꝰ abijciētes velamē: ī eandē imaginem
trāſformarent̄ de gloria ī gloriā. CIRYL. Nā ⁊ſi
quidā eorū īobediētes fuerīt: tñ reliquie ſalue facte
ſūt: ⁊ ꝑ chriſtū ꝑuenerūt ad gloriā. Harū ꝑmitie fue
re diui apoſtoli: quorū fulgores vniuerſū orbē illu
mināt. fuit etiā chriſtꝰ ſingulariter iſrael gloria: q̄a
ſm carnē ex eis ꝓceſſit: q̄uis cūctis vt deꝰ ꝑeſſet ꝑ
ſecula bñdictꝰ. GRE. niſenꝰ: Et idō ſignāter dixit:
Plebis tue: q̄ nō ab eis tñ ē adoratꝰ: ſꝫ īſup ex eis
ē ſm carnē natꝰ. BEDA: Et bñ reuelatio gētium
iſraelis glorie ꝓfert̄: q̄ cū plenitudo gentiū introie
rit: tūc omnis iſrael ſaluus erit.

Et erāt pr̄ eiꝰ ⁊ mr̄ eiꝰ mirantes
ſup his q̄ dicebant̄ de illo. Et bñdi
xit illis ſymeon: ⁊ dixit ad mariam
matrē eiꝰ. Ecce poſitꝰ ē hic ī ruinaꝫ
⁊ ī reſurrectionē multoꝝ ī iſrl̄: ⁊ in
ſignū cui cōtradicet̄. Et tuā ipſius
aiāꝫ ptrāſibit gladiꝰ: ut reuelentur
ex multis cordibꝰ cogitatiōes.

GRECVS: Trāſcēdentiū rerū noticia: quotiens
ī memoriā venerit: totiēs renouat ī mēte miraculū
vñ dr̄: Et erāt pater eiꝰ ⁊ mater mirātes ſup hiſ que
dicebant̄ de illo. ORI. Tā ab angelo q̄ a multi
tudie celeſtis exercitꝰ: necnō ⁊ a paſtoribꝰ ⁊ ipo ſy
meone. BEDA: Patrē ſaluatoris appellat: nō ꝙ
vere pr̄ fuerit ei: ſed quo ad famā marie cōſeruādaꝫ
pr̄ ſit ab oībus eſtiatus. AVG. Quāuis ⁊ eo mō
pr̄ illiꝰ valeat dici quo ⁊ vir marie recte ītelligit̄ ſi
ne cōmixtiōe carnis: ipa copulatiōe cōiugij multo
videlꝫ cōiunctiꝰ q̄ſi eēt aliūde adoptatꝰ. neq̄ enim
ꝓpterea nō erat appellādꝰ ioſeph pr̄ chriſti: q̄ non
eū cōcūbendo genuerat: q̄ñquidē pr̄ eēt: ⁊ ei quē ñ
ex ſua cōiuge ꝓcreatū aliunde adoptaſſet. ORI.
Qui aūt altiꝰ aliq̄d inq̄rit: pōt dicere q̄ñ generatio
nis ordo a dauid vſq̄ ad ioſeph deducit̄: ne videre
tur fruſtra ioſeph nomīari: q̄ pr̄ nō fuerat ſaluato
ris: vt generatiōis ordo haberet locū: pr̄ dñi appel
latus ē. GRE. Laudibꝰ aūt diuinis exhibitis: ver
tit ſe ſymeon ad bñdictionē adducētiū puerū. vnde
ſequit̄: Et bñdixit illis ſymeon. Bñdictiōe igit̄ vtrū
q̄ donat: occultorūꝫ vero ꝑſagia dirigit tñ ad ma
trē: q̄tenus ꝑ cōmunē bñdictionē nō ꝑuet̄ ioſeph ſi
militudīe patriſ: ꝑ ea vō q̄ dicit mr̄i ſeorſū a ioſeph:
verā eā ꝑdicit genitricē. vñ ſequit̄: Et di. ad ma. ma
trē eiꝰ: ecce poſi. ē hic ī rui. ⁊ reſurrec. mul. ī iſrael.
AMB. Uide vberē ī oēs grām dñi ī generatiōe dif
fuſam: ⁊ ꝓphetiā īcredulis negatā eē: nō iniuſtis.
Ecce ⁊ ſymeon ꝓphetizat ī ruinā ⁊ reſurrectioneꝫ
multorū veniſſe chriſtū ieſum. ORI. Qui ſimplici
ter exponit: pōt dicere ī ruinā eū veniſſe īfideliū: ⁊ ī
reſurrectionē credētiū. CHRY. Sicut enī lux ⁊ſi
oculos debiles turbet lux ē: ſꝫ nō ſaluator perſeue
rat: ⁊ſi corruāt plurimi: neq̄ enī ē eiꝰ officiū deſtru
ctio: ſed eorū veſanie. quāobrē nō ſolū ex ſalute bo
norū: ſed etiā ex maloꝝ diſſipatiōe vtus eius oñdit̄:
nā ſol quoniā multū radiat: ꝓpterea viſus debiles
ꝑcipue ꝑturbat. GRE. niſenꝰ: Attēde aūt diſtincti
onis exquiſitā prolationē: preparatio q̄ppe ſalutis di
citur corā oī populo: ſed caſus ⁊ ſubleuatio pluriū.
Diuinū enī propoſitū ē ſalus ⁊ nō deificatio ſingu
lorū: caſus aūt ⁊ ſubleuatio cōſiſtit in pluriū inten
tione credētiū ⁊ nō credentiū. Quod aūt iacētes ⁊
īcreduli ſubleuētur: nō ē abſurdū. ORI. Qui aūt
curioſus īterpres ē: dicit nequaq̄ eū cadere q̄ ante
nō ſteterit. Da mihi igit̄ qui fuerit ille q̄ ſtetit: in cꝰ
ruinā ſaluator aduenerit. GRE. Sed ꝑ hoc deſi
gnat ruinā ad īfima: q̄ſi nō puniēdus equaliter añ
īcarnatiōis myſteriū ⁊ poſt datā diſpēſationē ⁊ ꝑ
dicationē. Et maxime hi ſunt ex iſrael: quos neceſ

ſe erat ⁊ priſtinis bonis carere ⁊ penas luere grauiores ꝙ̄ oẽs alie gẽtes:eo ꝙ dudũ ꝓphetatũ in eis ⁊ adoratũ ⁊ ex eis productũ mĩme ſuſceperũt. Jccirco ſpecialiter eis minatꝰ ruinã:nõ ſolũ a ſpiritali ſalute:ſed etiã ꝓpter deſtructionẽ vrbis ⁊ habitãtiũ ciuitatẽ. Reſurrectio vero ꝓmittitꝰ credẽtibus: partim quidẽ velut ſub lege iacẽtibus ⁊ ab eius ſeruitute ſubleuãdis:partim vero velut cõſepultis cũ chriſto ⁊ ei cõſurgẽtibus. His aũt verbis ĩtellige ꝑ concordiã ĩtellectũ:ad dicta ꝓphetica vnũ ⁊ eũdẽ deũ ⁊ legiſlatorẽ:⁊ in ꝓphetis in nouo teſtamẽto locutum eſſe. lapidẽ nãq; ruine ⁊ petrã ſcãdali futurũ: ne cõfundantur credẽtes in eũ ſermo propheticus declarauit. ORI. Eſt autẽ ⁊ altius quid intelligẽdum aduerſus eos qui cõtra conditorẽ latrãt dicẽtes: Ecce deus legis ⁊ prophetarũ: videte qualis ſit: ego inquit occidam:⁊ ego viuificabo. Si propterea cruẽtus ẽ iudex ⁊ crudelis cõditor:manifeſtiſſimuʒ eſt ⁊ ieſum eſſe illius filiũ.eadẽ ſiquidẽ de eo hꝰ ſcripta ſunt:ꝙ veniat in ruinã ⁊ reſurrectionẽ multorum. AMB. Ut.ſ.iuſtoꝝ iniquorũq; merita diſcernet:⁊ pro noſtrorũ qualitate factorũ iudex verus ⁊ iuſtus aut ſupplicia decernat: aut premia.

ORI. Uidendũ eſt aũt ne forte ſaluator nõ aliis atq; aliis in ruinã venerit ⁊ in reſurrectionẽ:quia.n. peccato ſtabã:primo mihi vtilitas fuit vt caderem: ⁊ peccato morerer. Deniq; ⁊ ſancti prophete quando anguſtius aliquid contẽplabantꝰ cadebãt in faciem ſuã:vt peccata per ruinã plenius purgarentꝰ. Hocipſum ⁊ ſaluator tibi primũ concedit. peccator eras:cadat in te peccator:vt poſſis dehinc reſurgere ⁊ dicere: Si commortui ſumus:⁊ conuiuemꝰ.

CHRY. Reſurrectio quidem eſt cõuerſatio noua. cũ enim laſciuus caſtus efficitꝰ:auarus miſericors: atrox manſueſcit:reſurrectio celebratꝰ: mortuo quidem peccato:reſurgẽte vero iuſticia. Sequitur: Et ĩ ſignum cui cõtradicetur. BASIL. Signũ contradictionẽ accipiẽſ proprie crux dicitꝰ a ſcriptura. Fecit enim inquit moyſes ſerpentẽ eneũ ⁊ poſuit pro ſigno. GRE. Diſcet aũt dedecus glorie. Huiꝰ.n. rei nobis chriſticolis ẽ hoc ſignũ ĩdiciũ: cõtradictionis vero dũ ab his quidẽ accipitꝰ vt ridiculoſũ ⁊ horribile:ab his vero admodũ ad venerandũ. Uel forſan ipm chriſtũ nominat ſignũ:tãq; ſupra naturam exiſtentẽ ⁊ ſignorũ auctorẽ. BASI. Eſt enĩ ſignũ alicuiꝰ rei mirabilis ⁊ occulte indicatiuũ:viſuʒ quidẽ a ſimplicioribꝰ:ĩ tellectũ vero ab habẽtibꝰ exercitatũ ĩtellectũ. ORI. Omnibꝰ aũt q̄ de chriſto narrat hiſtoria cõtradicitꝰ:nõ ꝙ cõtradicãt hi q̄ credebãt ĩ eũ. Nos quippe ſcimꝰ oĩa vera eſſe que ſcripta ſũt:ſed qꝛ apud ĩcredulos vniuerſa q̄ de eo ſcripta ſũt:ſignũ ſũt cui contradicetꝰ. GRE. niſenus: Hec ſiquidẽ de filio dicũtur: ſpectãt tñ ad eiꝰ genitricẽ:dũ ſingula ſibi aſſumit ſimul periclitata ⁊ glorificata:nec tamẽ proſpera:ſed illa denũciat etiam doloroſa. nã ſequitꝰ: Et tuã ipſiꝰ animã pertrãſibit gladiꝰ. ORI. Nulla docet hiſtoria beatã mariam ex hac vita gladij occiſione migraſſe:preſertim cum nõ aĩa:ſed corpꝰ ferro ſoleat interfici. vñ reſtat ĩtelligi gladiũ illũ de quo dicitꝰ: Et gladiꝰ in labijs eoꝝ hꝰ eſt dolorẽ dñice paſſiõis animã eiꝰ ꝑtranſiſſe:q̄ ⁊ ſi chriſtũ vtpote dei filiũ ſpõte ꝓpria mori:morteq;

ĩpaꝫ nõ dubitaret eſſe deuicturũ:ex ſua tñ carne ꝓcreatũ:nõ ſine doloris affectu potuit videre crucifigi. AMB. Uel prudentiã marie nõ ignarã myſterij celeſtis oſtẽdit. viuum ẽ enim verbũ dei ⁊ validũ:⁊ acutius omni gladio acutiſſimo. AUGU. de queſti. no. ⁊ ve. teſtamẽti: Uel per hoc ſignificauit ꝙ in maria per quã geſtũ eſt incarnationis myſteriũ in morte domini ſtupore quodã dubitauit: vidẽs filium dei ſic humiliatũ vt vſq; ad mortẽ deſcenderet. Et ſicut gladiꝰ pertrãſiens iuxta hominẽ timorem facit:nõ percutit: ita dubitatio meſticiã fecit: nõ tamen occidit:quia nõ ſedit in animo:ſed pertranſiit quaſi per vmbram. GRE. niſenus: Sed nec ipſam ſolam in ea paſſione occupari ſignificat cum ſubditur: Ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes: quod dicit vt euentum deſignat:non autem cauſaliter ponitur. His eniʒ omnibus eueniẽtibꝰ: ſecuta eſt erga multos intentionũ directio. Quidã enim deum fatebantur in cruce:alij ne ſic ab inſanijs ⁊ criminatiõibus deſiſtebant. Uel hoc dictum eſt:quatenus tempore paſſiõis pateãt ex pluribus cordibus meditatiões:⁊ emendentꝰ per reſurrectionem. velox enĩ illis poſt ambiguitatẽ certitudo ſupervenit:niſi forte reuelationẽ illuminationẽ quis eſtimet:vt ſolitũ eſt ſcripture. BEDA: Sed ⁊ vſq; ad cõſummationẽ ſeculi p̄ſentis eccleſie animã gladius duriſſime tribulatiõis ꝑtranſire nõ ceſſat: cum ſigno fidei ab improbis cõtradici:cũ audito dei verbo multos cũ chriſto reſurgere:ſed plures a credulitate ruere gemebũda pertractat: cũ reuelatis multorum cordiũ cogitatiõibꝰ: vbi optimũ euãgelij ſeuit ſemẽ:vbi ʒiʒania viciorũ vel plus iuſto preualere vel ſola germinare cõſpicit. ORIGE. Cogitationes etiã male ĩ hominibus erant:que propterea reuelate ſunt vt occideret eas ille qui ꝓ nobis mortuus eſt. Quãdiu enĩ abſcõdite erãt: ĩpoſſibile erat eas penitꝰ ĩterfici. vñ ⁊ nos ſi peccauerimꝰ:debemꝰ dicere: Iniq̃tatẽ meã nõ abſcõdi. Si.n. reuelauerimꝰ peccata noſtra:nõ ſolũ deo:ſʒ his q̄ poſſunt mederi vulneribꝰ noſtris delebuntꝰ peccata noſtra.

¶ Et erat anna ꝓphetiſſa filia phanuel de tribu aʒer: hec ꝓceſſerat in diebus multis:⁊ uixerat cum uiro ſuo annis ſeptem a uirginitate ſua. Et hec uidua uſq; ad annos octogintaquatuor q̄ nõ diſcedebat de tẽplo:ieiunijs ⁊ obſecratiõibus ſeruiens nocte ac die. Et hec ipſa hora ſuꝑueniẽſ ꝯfitebatꝰ dño:⁊ loq̄batꝰ d̃ illo oibꝰ q expectabãt redẽptiõem iſrl.

AMB. Prophetauerat ſymeõ:ꝓphetauerat copulata coniugio:ꝓphetauerat vgo:debuit ⁊ vidua ꝓphetare:ne q̄ ꝓfeſſio deeſſʒ aut ſexꝰ. ⁊ idõ dr̃: Et erat ãna ꝓphetiſſa filia phanuel d̃ tribu aʒer. THEO. Immoratꝰ euãgeliſta circa anne deſcriptionẽ: ⁊ p̃rẽ ⁊ tribũ enarrãs: teſtes q̄ſi m̃ltos adducẽs q̄ p̃rẽ ⁊ tribũ viderũt. GRE. niſenꝰ: Ul' qꝛ tũc tp̃is cũ hac a

lie q̃dã eodẽ noĩe nũcupabaẗ. Ut igiẗ ad eã mãifeſta diſcretio fieret: patrẽ eius cõmemorat: ⁊ generis qualitatem deſcribit. AMBRO. Antea vero ⁊ ſtipendiis viduitatis ⁊ moribus talis inducitur vt digna fuiſſe credaẗ que redẽptorẽ omniũ nũciaret. vnde ſequiẗ: Hec ꝓceſſerat in dieb⁹ multis ⁊ vixerat cũ viro ſuo annis ſeptẽ a ṽginitate ſua: ⁊ hec vidua vſq̧ ad annos octuagĩtaq̃tuor. ORI. Neq̧. n. ſpũſſanct⁹ fortuitu habitauit in ea: bonũ enim eſt primũ: ſiqua poteſt virginitatis grãm poſſidere. Si autẽ hoc non potuerit: ſed euenerit ei vt perdat virum: vidua ꝑſeuerẽ. quod quidẽ non ſolũ poſt mortẽ viri ſed etiã cum ille viuit debet habere in animo: vt etiã ſi nõ euenerit: volũtas ipi⁹ ⁊ ꝓpoſitum a domino coronetur: ⁊ dicat: Hoc voueo: hoc promitto: ſi mihi humanũ aliquid quod nõ opto cõtigerit: nihil aliud faciam q̃ incõtaminata ⁊ vidua ꝑſeuerẽ. Juſte ergo ſancta mulier ſpiritũ ꝓphetandi meruit accipere: quia longa caſtitate: longis etiã ieiuniis ad hoc culmẽ aſcẽderat. vnde ſequiẗ: Que non diſcedebat de templo ieiuniis ⁊ obſecrationibus ſeruiens die ac nocte. GREGO. In quo liquet q̧ ceterarũ ṽtutũ inerat ei congeries: ⁊ aſpice conformẽ ſymeoni ṽtutibus: ſimul enĩ erãt in templo: ſimul etiã digni reputati ſunt ꝓphetica gratia. vnde ſequiẗ: Et hec ipſa hora ſuꝑueniẽs confitebaẗ domino. GRE. niſenus: Hoc eſt regratiabaẗ vidẽdo mũdi ſalutẽ in iſrl̃: ⁊ confortabaẗ de ieſu: quoniam ipe eſſet redẽptor: idemq̧ ſaluator. vnde ſeq̃ẗ Et loquebaẗ de illo omnib⁹ qui expectabãt redemptõem iſrl̃. Uerum quia anna propheti ſſa modicũ aliquid ⁊ non nimis clarũ de chriſto diſſeruit euangelium: non ſeriatim induxit que ab ea ſunt dicta. Forſan aũt ob hoc aliquis ſymeonẽ ꝑueniſſe fatebitur: eo q̧ is quidem formã legis gerebat. nam ⁊ ipſius nomẽ notat obediẽtiã: illa vero gratie: quod interpretatio nominis manifeſtat: inter quos chriſtus medius erat. iccirco illum quidẽ dimiſit cum lege morientem: hanc vero fouet vltra viuentem per gratiam. BEDA: Juxta intellectũ etiam myſticũ anna eccliam ſignificat: que in preſenti ſponſi ſui eſt morte q̃ſi viduata. Numer⁹ etiã annorũ viduitatis ei⁹ tps eccle deſignat: quo i corpe ꝯſtituta pegrinata dño. ſepties q̃dẽ duodeni. 84. faciũt: ⁊ . 7 . q̃dẽ ad h⁹ ſcli curſũ q̃ dieb⁹ 7. voluiẗ. xij. ṽo ad pfcõẽ doctrine aplice ꝑtinẽt. Ideoq̧ ſiue vniuerſalis eccleſia: ſeu quelibet anima fidelis que totũ vite ſue tempus apoſtolicis curat mancipare inſtitutis: octogintaquatuor annis domino ſeruire laudatur. Tempus etiam ſeptem annorũ quo cum viro ſuo manſerat congruit: nã propter dominice priuilegiũ maieſtatis quo in carne verſatus docuit: in ſignũ perfectionis ſimplex ſeptem annorũ eſt numerus expreſſus. Arridet etiam eccleſie myſteriis ⁊ anna: et gratia eius interpꝛetabatur: ⁊ filia eſt phanuelis: qui facies dei dicitur: ⁊ de tribu azer. i. beati deſcẽdit.

Et ut pfecerunt oĩa ſm legẽ dñi reuerſi ſũt in galileã in ciuitatẽ ſuã nazareth. Puer aũt creſcebat: ⁊ cõfortabaẗ plen⁹ ſapiẽtia: ⁊ gratia dei erat i illo. Et ibãt parẽtes ei⁹ ꝑ oẽs annos in hierlm̃ i die ſolẽni paſche.

BEDA: Pretermiſit hoc loco lucas que a mattheo ſatis expoſita nouerat: dominũ videlicet poſt hoc ne ab herode necandus inueniret: in egyptũ a parẽtibus eſſe delatũ: defunctoq̧ herode ſic demum in galileam reuerſum: nazareth ciuitatẽ ſuã inhabitare cepiſſe. Solent enim euangeliſte ſinguli ſic omittere quedam: que vel ab aliis commemorata viderunt: vel ab aliis commemorãda in ſpiritu preuiderũt: vt continuata ſue narratõnis ſerie: quaſi nulla pretermiſiſſe videãtur: que tamen alterius euãgeliſte conſiderata ſcriptura quo loco trãſita fuerint: diligens lector inueniat. Unde multis pretermiſſis lucas dicit: Et vt perfecerũt omĩa ſm legem domini: reuerſi ſunt in galileã ciuitatẽ ſuam nazareth. THEO. Erat quidem eorũ ciuitas bethleem ſicut patria: nazareth vero tanq̃ habitaculũ. AVGV. de cõcor. euãge. Forte autem hoc mouet: quomodo dicat mattheus ꝓpterea cum puero parentes eius iſſe in galileã: quia metu archelai in iudeam ire noluerũt: cum propterea magis iſſe in galileam videanẗ: quia ciuitas eorũ erat nazareth galilee: ſicut lucas hic non tacet. Sed intelligendũ eſt: vbi angelus in ſomniſ in egypto dixit ad ioſeph Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrem eius: ⁊ vade in terram iſrl̃: ſic intellectũ ꝑmo eſſe a ioſeph: vt putaret iuſſum ſe eſſe ꝑgere in iudeam: ipſa enĩ intelligi ꝑmitus potuit terra iſrl̃. porro aũt poſtea quoniã cõperit illic regnare filiũ herodis archelaũ: noluit obiicere ſe illi ꝑiculo: cum poſſet terra iſrl̃ etiam ſic intelligi: vt etiã galilea illi deputareẗ: quia ⁊ ipſam popul⁹ iſrl̃ incolebat. GRECVS: Uel aliẗ: Enumerat hic lucas temp⁹ ante deſcẽſum in egyptum: neq̧. n. ante purgatõem eam ioſeph duxiſſ. Añ ṽo q̃ in egyptũ deſcẽderẽt: nõ receꝑant ꝑ oracula vt nazareth ꝑgerẽt: immo quaſi liberti⁹ in patria cõuerſantes illuc vltro ꝑgebant. Cũ. n. ad nihil aliud aſcẽſus in bethleẽ eueniſſet: niſi cauſa deſcriptiõis expedito eo cui⁹ cauſa aſcẽderãt: deſcẽdũt in nazareth. THEO. Poterat aũt ſm corp⁹ ex ipo vtero in mẽſura mature etatis ꝓdire: ſed videreẗ hoc ſm phãtaſiã: ꝓpterea paulatim creſcit. vnde ſequitur: Puer aũt creſce. ⁊ cõfortabaẗ. BEDA: Notãda eſt diſtĩctio ṽborũ: q: dñs ieſus chriſt⁹ in eo q̧ puer erat. i. habitũ hũane fragilitatis iduerat: creſcere ⁊ cõfortari habebat. ATHA. Ceterũ ſi ſm quoſdam caro in diuinã nãz mutata ẽ: quõ capiebat augmẽtũ: increato. n. augmẽtũ attribuere nefariũ eſt. CIRYL. Decẽter ṽo etatis incremẽto ſapiẽ diuitit augmẽtũ cũ dicit: Et ꝯfortabaẗ. ſ. ſpũ: nã iuxta mẽſurã etatis corporee: nã diuina ſapiam ꝓpriam reuelabat. THEO. Si. n. dũ pu⁹ etate erat oẽm ſapiam demõſtraſſet: videreẗ ꝓdigiũ: ſꝫ ꝑ ꝓfectũ etatis ſeipm oñdebat: vt totũ impleret orbẽ. Nõ aũt q̃ſi ſuſcipiens ſapiam ſpũ ꝯfortari dr̃: q͛ô. n. ab ĩitio pfectiſſimũ ẽ: quõ põt deĩde pfecti⁹ fieri. vñ ſeq̃ẗ: Ple. ſapi. ⁊ grã dei erat in illo. BED. Sapia q̃dẽ: q: in ipſo habitat oĩs plenitudo diuinitatis corpalr̃. grã autẽ q: homini ieſu chriſto magna grã donata eſt: vt ex quo hõ fieri cepiſſet: pfectus eſſet ⁊ de⁹: multo aũt

magis in eo ꝙ verbũ dei ⁊ deus erat. nec ꝯfortari i⸗
digebat: nec hēbat augeri. Adhuc aũt cũ puulꝰ eſſet
hēbat grãm dei: vt quõ in illo oĩa mirabilia fuerãt
ita ⁊ pitia mirabilis eēt: vt dei ſapiã ꝯpleret̃. Seq̃t̃:
Et ibãt parẽtes eiꝰ ꝑ oẽs annos in hie. in die ſolẽni
paſche. CHRY. In hebreoꝝ ſolẽnitatibꝰ nõ ſoluꝫ
tempꝰ ſed etiã locũ obſuare lex iuſſerat: ⁊ ideo nec
dñi parẽtes extra hieroſolymã celebrare paſcha vo
lebãt. AVGV. de con. euã. Quõ aũt ibãt parẽtes
eius ꝑ oẽs annos pueritie chriſti in hieruſalẽ: ſi ar⸗
chelai timore illuc ꝓhibebãt̃ accedere: hoc mihi diſ
ſoluere nõ eſſet difficile: nec ſi aliquis euãgeliſtarũ
expſſiſſet q̃diu regnet archilaꝰ. Fieri. n. poterat vt
ꝑ diẽ feſtũ inter tam ingẽtẽ turbã latẽter aſcende⸗
rẽt mox reuerſuri: vbi tamẽ alijs diebꝰ habitare me
tuerũt: vt nec ſolẽnitate ꝑtermiſſa eẽnt irreligioſi:
nec cõtinua mãſiõe ꝯſpicui. cuꝫ vº etiã de regno ar
chelai oẽs q̃ fuerit diuturnũ tacuerit. Iſte quoqꝫ i
tellecꝰ pꝫ: ꝙ lucas dicit: ꝑ oẽs annos eos aſcẽdere
ſolitos in hieruſalẽ: tũc accipimꝰ factũ: cum iã non
timeret̃ archelaꝰ.

Et cuꝫ factꝰ eſſet annorũ duode
cim: aſcẽdẽtibꝰ illis in hieroſolymã
ſm cõſuetudinẽ diei feſti: conſũma
tiſq; diebꝰ cũ redirẽt: remãſit puer
ieſus in hirl'm: ⁊ nõ cognouerũt pa
rẽtes eius. Exiſtimãtes aũt illũ eẽ
in comitatu: uenerũt iter diei: et re
quirebãt eũ iter cognatos ⁊ notos
Et non inueniẽtes: regreſſi ſunt in
hierl'm: regrẽtes eũ. Et fcm̃ ẽ poſt
triduũ inuenerũt illũ in tẽplo ſedẽtẽ
in medio doctoꝝ audiẽtẽ illos: ⁊ in
terrogãtẽ eos. Stupebãt autẽ oẽs
qui eũ audiebant ſuꝑ ꝓudẽtia ⁊ rñ
ſis eius. Et uidẽtes ammirati ſunt
Et dixit mr̃ eius ad illuꝫ: Fili qd fe
ciſti nobis ſic? Ecce pr̃ tuꝰ ⁊ ego do
lẽtes querebamꝰ te. Et ait ad illos
Quid ẽ ꝙ me q̃rebatis? Neſcieba
tis qa in his q̃ pris mei ſunt oꝫ me
eſſe. Et ipi non intellexerũt uerbũ
quod locutus ẽ ad eos.

CIRYL. Quia dixerat euãgeliſta ꝙ puer creſce⸗
bat ⁊ cõfortabat̃: ꝓprium ſermonẽ viuificat: indu
cens ieſum vna cũ ſacra virgine in hieruſalẽ aſcen⸗
dentẽ. vñ dr̃: Et cũ factꝰ eẽt ie. an. xij. aſcẽ. ill' hiero.
GRECVS: Non enĩ indiciũ ſapiẽtie trãſcẽdit e⸗
tatis menſurã: ſed quo tp̃e penes nos diſcretõis rõ
ꝑfici cõſueuit. xij. ſ. anno chriſti ſapiẽtia demõſtra⸗
tur AMBRO. Vl' a. xij. anno dominice ſumitur
diſputatõnis exordiũ: hic enĩ ꝑdicãde fidei euan⸗
gelizantiũ numerus debebat̃. BASI. Poſſumus

⁊ hoc dicere: quia ſicut ſeptenario numero ſic duo
denario qui multiplicatis inter ſeinuicẽ ſeptenarij
partibꝰ conſtat: vel rerũ vel temporũ vniuerſitas ac
ꝑfectio deſignet̃: atqꝫ ideo quo omĩa loca vel tem⸗
pora doceat occupari: recte a duodecimo numero
iubar chriſti ſumit exordiũ. BEDA: in homelia:
Quod aũt dominꝰ per omnes annos cũ parẽtibus
in paſcha hieroſolymã venit: humilitatis eſt huma
ne indiciũ: hoĩs nãqꝫ eſt ad offerẽda deo ſacrifi⸗
cia cõcurrere: ⁊ eum oratiõibꝰ cõciliare. Fecit ergo
dominꝰ inter homines homo natus: quod faciẽdũ
hominibꝰ per angelos imꝑauit deus. vnde dicitur:
Scd'm ꝯſuetudinẽ diei feſti. Sequamur igitur iter
humane cõuerſatõis eius: ſi deitatis gloriã delecta
mur ĩtueri. GRECVS: Celebrato aũt feſto alijs
remeantibꝰ ieſus latẽter remãſit. vnde ſequit̃: Con
ſummatiſqꝫ diebꝰ cũ redirẽt: remãſit puer ieſus i hie
ruſalẽ: ⁊ nõ cognouerũt parẽtes eius. Dicit autem
cõſummatis diebꝰ: quia ſeptem diebꝰ durabat ſolẽ
nitas. Ideo aũt latẽter remanet: ne parentes impe
dimẽto eſſent diſputatõni pagẽde cum legiſpitis:
vel forſitan hoc euitãs videat̃ parẽtes contẽnere ſi
mãdantibꝰ nõ pareret. Latenter ergo remanet: ne
aut retrahatur: aut ſit inobediẽs. ORIGE. Non
aũt miremur parẽtes vocatos: quorũ alter ob par⸗
tum: alter ob obſequiũ patris ⁊ matris meruerunt
vocabula. BEDA: in home. Sed queret aliquis:
Quomodo dei filiꝰ tãta parẽtũ cura nutritꝰ potue
rit obliuiſcẽdo relinqui? Cui reſpõdẽdũ: Quia filijs
iſrl' moris fuit vt tempibꝰ feſtis vel hieroſolymã cõ
fluẽtes: vel ad ꝓpa redeũtes: ſeorſum viri ſeorſũ fe
incederẽt: infanteſqꝫ vel pueri cũ quolibꝫ parẽte in
differẽter ire potuerint: ideoqꝫ mariã vel ioſeph vi
ciſſim putaſſe puerũ ieſum quẽ ſecũ nõ cernebant:
cũ altero parẽte reuerſũ. vnde ſeq̃t̃: Exiſti. au. il. eẽ i
comi. vene. iter diei: ⁊ req̃. eũ int̃ cognatos ⁊ notos
ORI. Sicut aũt qñ inſidiabãt̃ ei iudei: elapſus eſt
de medio eoꝝ ⁊ nõ appuit: ſic ⁊ nũc puto remãſiſſe
pueꝝ ieſum: ⁊ parẽtes eius, vbi remãſerit ignoraſſe.
Seq̃t̃. n. Et nõ inue. re. ſunt in hie. req̃. eũ. GLO.
Vna q̃dẽ die reuerſi ſũt a hierl'm: ſecũda q̃runt iter
cognatos ⁊ notos: ⁊ nõ inueniẽtes ĩtia die regreſſi
ſunt in hieruſalẽ: ⁊ ibi ĩuenerũt. vñ ſequit̃: Et factũ
eſt pꝰ tri. inue. eũ in tẽplo. ORI. Nõ ſtatĩ vt q̃rit̃
ĩuenit̃: nõ. n. inter cognatos ⁊ carnis ꝓpiquos in
uenit̃ ieſus: neqꝫ. n. poterat humana cognatio dei fili
um cõtinere. Nõ inuenit̃ int̃ notos: q2 maior ẽ hu
mana noticia. in multoꝝ comitatu nõ põt inueniri:
nec vbiqꝫ ĩuenerũt: ſed in tẽplo. Et tu ergo q̃re ieſũ
in tẽplo dei: q̃re in eccl'ia vbi chriſti ſmonẽ atqꝫ ſan
ctitatẽ inuenies. [...] pietiã. i. filiũ dei repies. AMB. Poſt triduũ reperi
rit̃ in tẽplo: vt eẽt indicio q2 poſt triduũ triũphalis
paſſiõis in ſede celeſti ⁊ honore diuino fidei nr̃e ſe
oſtẽderet: reſurgens qui mortuꝰ credebat̃. GLO.
Vel q2 queſitꝰ aduentꝰ chriſti a patriarchis ante le
gẽ nõ eſt inuẽtꝰ: q̃ſitꝰ a ꝓphetis ⁊ iuſtis ſub lege nõ
eſt inuẽtꝰ: q̃ſitꝰ a gentilibꝰ ſub gr̃a inuenit̃. ORI.
Quia vº puulꝰ erat: inuenit̃ in medio ꝓceptoꝝ ſan
ctificãs ⁊ erudiẽs eos. vnde dicit̃: Sedẽtẽ in medio
doctoꝝ audiẽtẽ illos ⁊ interrogãtẽ. ⁊ hoc pietatis
officio vt nos doceret quid pueris q̃uis ſapiẽtes ⁊
eruditi ſunt cõueniret: vt audiãt potius magiſtros

q̄ꝫ docere deſiderēt: ⁊ ſe vanā oſtētatōe nō iactent
Interrogabat aūt nō vt addiſceret: ſed vt īterroga
tus erudiret. ex vno quippe doctrine fonte manat
⁊ interrogare ⁊ reſpōdere ſapiēter. vnde ſeq̄t: Stu
pe. au. om. qui eū audie. ſu. pru. ⁊ rn̄. ſuis. BEDA:
Ad oſtēdēdū. n. quia homo erat: hoīes mgros hūi
liter audiebat. ad ꝓbandū vō quia deꝰ erat: eiſdē lo
quētibꝰ ſublimiter reſpōdebat. GRECVS: Que
rit. n. rōnabilr: audit prudēter: reſpōdetq̄ꝫ prudētiꝰ
quod ſtuporē faciebat. vnde ſequit̄: Et vi. admi. ſūt.
CHRY. ſup iohēm: Nullū quippe miraculū egit
dn̄s in pueritia: hoc tamē vnū ꝓdit lucas: ꝑ qđ mi
rabilis videbat. BEDA: Diuina ſiquidē līgua ſa
piētiā ꝓdebat: ſed infirmitatē etas p̄tēdebat hūanā
vnde iudei inter alta que audiūt: ⁊ infirma q̄ vidēt
dubia admiratōe turbāt̄. nos aūt neq̄q̄ꝫ miremur:
ſi ſciētes ſm̄ ꝓpham ꝙ ſic puulꝰ natus eſt nobis: ꝙ
ꝑmanet deꝰ fortis. GRECVS: Miranda vō dei
genitrix maternis affecta viſceribꝰ: q̄ſi cū lamentis
inquiſitōem doloroſam oñdit: ⁊ omīa ſicut mat̄ et
fiducialiter ⁊ humilr̄ ⁊ affectuoſe exp̄mit. vn̄ ſeq̄t̄:
Et dixit mr̄ eiꝰ ad illū: Fili quid feciſti nobis ſic: Ec
ce pa. tu. ⁊ ego do. quere. te. ORI. Nouerat virgo
ſacrata hūc nō eſſe filiū ioſeph: ⁊ tamē p̄rē vocat
illiꝰ ſponſum ſuū: ꝓpter iudeoꝝ ſuſpicionē eſtimātiū
ipm̄ vulgo fore cōceptū. Dicet̄ aūt forte ſimpliciꝰ ꝙ
eū honorauit ſpūſſanctꝰ p̄ris noīe: eo ꝙ puerū ieſuꝫ
educauit. artificioſiꝰ vō eo ꝙ genealogiā ioſeph ex
dauid ꝓducit: ne ſupflua cēſeret̄. Cur autē dolētes
eum querebāt: an ex eo ꝙ ꝑiret puer: an errauerit:
Abſit: Nūq̄d enī fieri poterat vt ꝑditū formidarēt
infantē: quē dn̄m eſſe cognouerāt: ſed quō tu ſiq̄n
ſcripturas legis queris in eis ſenſuꝫ cū dolore: nō ꝙ
ſcripturas erraſſe arbitreris: ſed veritatē quā īrīſecꝰ
hūt queris inuenire. ita illi querebāt ieſuꝫ: ne forte
relinquēs eos reuerſus eſſet ad celos: cū illi placuiſ
ſet iterū deſcēſurꝰ. Oportet ergo eū qui q̄rit ieſū nō
negligēter ⁊ diſſolute trāſire ſicut multi querūt: et
nō inueniūt: ſed cum labore ⁊ dolore. GLO. Uel
metuebāt ne qđ herodes in infantia eiꝰ patraſſe q̄ſi
erat: tūc iā in pueritia poſitū inuēta opportunitate
alii interficerent. GRECVS: Sed ipe dn̄s rn̄det
ad omīa ⁊ corrigēs quodāmodo dictū eiꝰ de eo qui
putabat̄ pater. verū p̄rē manifeſtat docēſ nō ꝑ in
fima gradi: ſed in altū extolli. vnde ſequit̄: Et ait ad
illos: Quid eſt ꝙ me querebatis: BED. Et qđ po
tius debebat ei cui eſt eternꝰ filiꝰ: mētis oculos at
tollere cogit. vnde ſequit̄: Neſcie. q2 in his que pa.
mei ſunt opor. me eſſe. AMBRO. Due ſūt ī chri
ſto generatōes: vna eſt p̄rna: altera mr̄na: p̄rna di
uinior: mr̄na vō que ī nr̄m laborē vſumq̄ꝫ deſcēdit
CIRYL. Hoc igit̄ dicit oſtēdēs ſe mēſurā hūanā
trāſcēdere: ⁊ innuēs ꝙ ſacra virgo effecta ſit mini
ſtra negocii cū pepit carnē. ipe vō nālr̄ ⁊ vere deus
erat: ⁊ filiꝰ p̄ris eccelſi. Hinc aūt valentini ſeq̄ces au
diētes ꝙ tēpluꝫ erat dei pudeāt dicere ꝙ creator ⁊
legis deꝰ ⁊ tēpli nō ipe pr̄ eſt chriſti. EPIPHA.
Attēdat ⁊ hebion ꝙ poſt annos. xii. ⁊ nō poſt trice
ſimū annū chriſtꝰ repit̄ ſtupēdꝰ in ſermonibꝰ gratie.
quāobrē nō eſt dicere ꝙ poſtq̄ꝫ venit ad eū ſpūs in
baptiſmo: factꝰ fuit chriſtꝰ: ſed ab ipa pueritia ⁊ tē
plū agnouit ⁊ p̄rē. GRECVS: Hec eſt demon
ſtratio p̄ma ſapiētie ⁊ virtꝰ pueri ieſu. que nāq̄ꝫ pue
rilia eiꝰ vocāt: diabolice putamꝰ eſſe ꝯſideratōis: ni
ſi quis ea ſola velit acceptare nequāq̄ꝫ his q̄ tene
mus oppugnātia: ſed magis ꝯſona ꝓpheticis dictis
quia ſpecioſus p̄ filiis hoīm: ⁊ matri obediēs: ⁊ mo
ribꝰ facetꝰ: ⁊ viſu nō modicū venerādꝰ ⁊ placidꝰ: ad
loquēdū facūdꝰ: dulcis ⁊ ꝓuidꝰ: ⁊ multū ſtrēnuita
te cognitꝰ tanq̄ꝫ qui repletꝰ ſapiā fuerat: ⁊ ſic ī aliis
ſic cōuerſatōis humane atq̄ꝫ locutiōis q̄uis ſupra
hoīem terminꝰ ⁊ rō: māſuetudo enī ſibi p̄cipuū. Su
per hec aūt omīa vbi aſcēdit ſup verticem eius: nec
humana manꝰ excepta mr̄na. hinc aūt poſſumꝰ vti
litatē ꝯſequi. Dū enī mariā increpat dn̄s querenteꝫ
ipm̄ inter ꝓpīquos: omiſſionē vinculoꝝ ſanguinis
aptiſſime ſuggerit: oñdēs ꝙ nō cōtigit metā perfe
ctōnis attingere eū: qui adhuc vagat̄ in his q̄ corpi
cōferūt: ⁊ ꝙ hō deficit a pfectōne ꝑ affectū cogna
torū. Sequit̄: Et ipi nō intel. ver. qđ locu. ē ad illos
BEDA: Quia. ſ. de ſua diuinitate ad eos loq̄bat̄.
ORI. Uel neſciebāt vtrū dicēs in his que patris
mei ſunt: ſignificaret in tēplo: an aliquid altiꝰ ⁊ qđ
magis edificat. Unuſq̄ſq̄ꝫ. n. nr̄m ſi bonꝰ fuerit: po
ſſeſſio dei p̄ris eſt. Siq̄s aūt nr̄m ſeſſio dei p̄ris eſt
hꝫ in medio ſui ieſum.

**Et deſcendit cū eis: et uenit na
nazareth ⁊ erat ſbditꝰ illis. Et mat̄
eius cōſeruabat omnia uerba hec ī
corde ſuo. Et ieſuſ ꝓficiebat ſapien
tia ⁊ etate ⁊ gr̄a apud deū ⁊ hoīes.**

GRECVS: Totā intermediā chriſti vitā que eſt
inter oſtēſionē etatis ⁊ tempꝰ baptiſmatis velut im
munē alicuiꝰ famoſi ⁊ publici miraculi ⁊ doctrine
euāgeliſta ſub vno verbo colligit dicēs: Et deſcen.
cū eis: ⁊ venit nazareth. ORI. Crebro ieſus deſcē
dit cum diſcipulis ſuis nec ſemꝑ verſat̄ in mōte: q2
nō valebāt qui variis morbis laborāt aſcendere in
mōtem: idcirco ⁊ nūc deſcēdit ad illos qui deorſuꝫ
erāt. Seq̄t̄: Et erat ſubditꝰ illis. GRECVS: Quā
doq̄ꝫ enī verbo p̄mꝰ legē inſtituēs: ipe ſecūdario ope
cōprobabat: ſicut illud: Bonꝰ paſtor animā ſuā po
uit pro ouibꝰ ſuis. Ipo nāq̄ꝫ paulo poſt noſtraꝫ ſa
lutem exquirēs aīam expoſuit ꝓ p̄am. aliquādo vō
p̄us viuēdi ꝓponit exemplar: ⁊ poſtea ꝓmebat ver
botenus ſanctionē: ſicut hic: hec tria pre ceterꝭ ope
monſtrās: diligere deuꝫ: honorare parētes: deū vō
⁊ ipis p̄ferre parētibus. Cum enī rep̄hēderet̄ a pa
rentibꝰ minoris cure cetera reputat q̄ꝫ que ſunt dei
deniq̄ꝫ ipis quoq̄ꝫ parētibus obedientiā preſtat.
BED. Quid enī mgr̄ virtutis niſi offiī pietatꝭ im
pleret: Quid inter nos aliud q̄ꝫ quod agi a nobis
vellet ageret: ORIGE. Diſcamuſ ergo ⁊ nos filii
parentibꝰ noſtris eſſe ſubiecti. ꝙ ſi patres non fue
rint: ſubiiciamur his qui patrū habent etatē. Jeſus
filius dei ſubiicitur ioſeph ⁊ marie: ego vero ſubii
ciar epiſcopo qui mihi conſtitutꝰ eſt pater: puto ꝙ
intelligebat ioſeph quia maior ſe erat ieſus: et trepi
dus moderabatur imperiū. Uideat ergo vnuſq̄ſq̄ꝫ
ꝙ ſepe qui ſubiectus eſt maior ſit: quod ſi intellexe
rit: nō eleuabitur ſuperbia qui eſt ſublimior digni
tate: ſciēs ſibi meliorē eſſe ſubiectū. GRE. niſenꝰ:

Amplius qm̃ impuberibus adhuc ē ĩpfecta diſcre-
tio: egetq; p̱ puectos ad ſtatū pueꝛi pfectioꝛē: iō cū
pertigiſſet duodecimū annū: paret parētib⁹ vt oſtē
dat ꝙ quicq̃d per pmotōez pficit̃: anq̃ʒ ad finē pue
niat: obediētiā tā̃q̃ʒ pducētē ad bonū vtilr̃ āplexat̃
BASI. in libro religionū: Ab ipa autē pmeua eta
te parētib⁹ obediēs quēlibet laboꝛē coꝛpeū hūilr̃ et
reuerēter ſuſtinuit. Cū enī hoīes eēnt honeſti ꝛ iu
ſti: egeni tñ necioꝛ penuriā patiētes: teſte pſepi pt⁹
venerādi miniſtro: māifeſtū eſt ꝙ ſudoꝛes coꝛpeos
cōtinuo frequētabāt: necīa vite ſibi quetētes. ieſus
aūt obediēs illis vt ſcriptura teſtat̃: etiā in ſuſtinē-
do laboꝛes ſubiectōem plenariā ſuſtiebat. AMB.
Et miraris ſi pr̄i defert qui ſubdit̃ mr̄i: nō vtiq; ĩfir
mitatis: ſed pietatis eſt iſta ſubiectio: attollat lʒ ca-
put heretic⁹ vt alienis auxilijs aſſerat eū q̃ mittit̃ in
digere. Nunquid ꝛ humano egebat auxilio: vt ma
terno ſeruiret impio: deferebat ācille: deferebat ſi-
mulato pr̄i: ꝛ miraris ſi deo detulit: an hōi deferre
pietatis eſt: deferre deo infirmitatis. BED. Vir-
go aūt ſiue q̃ intellexit ſiue q̃ nondū intelligere po
tuit oīa ſua pit̃ in coꝛde quaſi ruminā̃da ꝛ dilgēti⁹
ſcrutā̃da recōdebat. vnde ſequit̃: Et mr̄ ei⁹ dr̃. omia
ver. hec cōſe. in coꝛde ſuo. GRECVS: Cōſidera
prudētiſſimā mulierē mariā: vere ſapiē mrē̃m: q̃lit̃
ſcholaris ſit pueri. Nō enī vt puero: neq; vt viro: ſʒ
vt deo vacabat: vlteri⁹ ꝛ illi⁹ voces diuinas ꝛ opera
reputabat. icc̃irco nil ex dictis aut actis ab eo ĩcaſ-
ſum illi patebat: ſed ſicut ipm̃ verbū p̃us ĩ viſcerib⁹
ita nūc eiuſdē modos ꝛ dicta cōcipiebat: ꝛ ĩ coꝛde
ſuo quodāmodo fouebat. ꝛ hoc quidē iā ſecū ĩ pñ-
ti cōtēplabat̃: hoc aūt expectabat in futurū clarius
reuelā̃dū. ꝛ hac quidē tanq̃ʒ regula ꝛ lege ꝛ p totaʒ
vitā vtebat̃. vnde ſequit̃: Et ieſus pficiebat etate et
ſapiā ꝛ grã apud deū ꝛ hoīes. THEO. Sʒ inqui
unt: Quomodo pōt eq̃lis pr̄i eſſe in ſubſtā̃tia: qui. ſ.
impfect⁹ creſcere dr̃: nō aūt in eo ꝙ eſt verbū dr̃ in
cremētū ſuſcipe: ſed in eo ꝙ fact⁹ eſt homo. Si eniʒ
vere pfecit: poſtq̃ʒ factū eſt caro qui añ impfect⁹ ex
titerat: quid ergo grã̃s agim⁹ ei velut incarnato p
nobis: Qualr̃ aūt ſi ipe eſt vera ſapiā: in ſapiā pōt
augeri: vel q̃liter qui ceteris largit̃ grã̃m: ipe in grã
pmouet̃: Ampli⁹ ſi nemo ſcā̃daliʒat̃ cū audit ꝙ ver
bū ſeipm̃ humiliauerit: infima quedā de deo verbo
ſentiēs: ſed poti⁹ mirat̃ mĩam eius: quō nō eſt ſup-
uacaneū ſcā̃daliʒari audiēdo ꝙ pfecit: Nam ſicut
p nobis humiliat⁹ eſt: ſic p nobis pfecit vt nos ĩ eo
pficiam⁹ qui lapſi fuim⁹ p pctm̃. nā q̃cquid ſpectat
ad nos ipe vere p nobis chriſt⁹ ſuſcepit: vt cūcta re-
foꝛmet in meli⁹. CIRYL. Et attēde ꝙ nō dixit p
ficere verbū ſed ieſum: ne ſimplex verbū pficere ĩtel
lligas: ſed verbū caro factū. THEO. Et ſic v̄buʒ
in carne paſſum fatemur: q̃uis ſola caro fuit paſſa
quia caro verbi erat que patiebat̃: ita pficere dr̃ ex
eo ꝙ hūanitas pficiebat ĩ ipo. GRE. naʒāʒenus.
Dicit̃ aūt ſm̃ humanitatē pficere: nō ꝙ ipa ſuſcipi-
at augmētum que ab initio fuit pfecta: ſed ex eo ꝙ
paulatim manifeſtabat̃. HEO. Nā̃lis enī lex re-
ſpuit hoīem ſenſu maioꝛe vti q̃ʒ etas coꝛpis patiat̃.
erat itaq; verbū factū hō pfectū: cū ſit virt⁹ ꝛ ſapiā
pr̄is verū quia dā̃dū erat aliquid nr̄e nāe moꝛibus
ne aliq̃ō extraneū a vidētib⁹ reputet̃ tanq̃ʒ hō pau-
latiʒ creſcēte coꝛpe manifeſtabat ſeipm̃: ꝛ quotidie
ſapiētioꝛ ab audiētib⁹ ꝛ vidētib⁹ cenſebat̃. GRE
CVS: Pꝛoficiebat ergo ſm̃ etatē quidē coꝛpe ĩ vi
rilē ſtatū pmoto: ſapiētia aūt per eos qui ab eo di
uina docebāt̃: grã vō qua cuʒ gaudio pmouemur:
credentes in fine obtinere que ab ipo pmiſſa ſunt:
vt hoc quidē apō deū ex eo ꝙ aſſumpta carne pai-
nū opus pegit: apud hoīes vō per cōuerſatōem eo
rum a cultu idoloꝝ ad ſumme trinitatis noticiā.
THEO. dicit enī: Apud deū ꝛ hoīes: q2 p̃us decet
placere deo ꝛ poſtea hōib⁹. GRE. niſen⁹. Differē
ter etiā pficit verbū in his qui ipm̃ ſuſcipiūt: ſm̃. n.
mēſurā illius apparet: aut infans: aut adultus: aut
perfectus.
Ca. III.

Anno āt q̃ndecio iperij tybe
rij ceſaris pcurante pontio
pilato iudeā: tetrarcha aūt
galilee herode: philippo aūt fratre
ei⁹ tetrarcha iturce ꝛ traconitidiſ re
gionis: ꝛ lyſania abiline tetrarcha:
ſub p̃ncipibus ſacerdotū āna ꝛ cay
pha: factum eſt uerbuʒ domini ſup
iohanne ʒacharie filium in deſerto.
GRE. in home. Redēptoꝛis pcurſoꝛ quo tempe
verbū pdicatōis accepit: memoꝛato romane repu.
p̃ncipe ꝛ iudee regib⁹ deſignat̃ cū dicit̃: Anno autē
xv. imperij tyberij ceſaris. quia enī illū pdicare ve-
niebat qui ex iudea quoſdā ꝛ multos ex gētibus re
dēptur⁹ erat: per regē gentiū ꝛ p̃ncipes iudeoꝝ pdi
catōis ei⁹ tpa deſignant̃. Quia aūt gētilitas collig ē
da erat in romana republica: vn⁹ pfuiſſe deſcribē
cū dr̃: Imperij tyberij ceſaris. GRECVS: Mo-
tuo enī auguſto monarcha a quo romani p̃ncipes
nomē auguſti adepti ſunt: tyberi⁹ poſt illū ad mra
monarchie ſuccedēs. xv. annum ſuſcepti p̃ncipat⁹
agebat. ORIGE. Et in pphetico quidē ſermone
ſolis iudeis pꝛedicato: ſolū iudeoꝝ regnū deſcribit̃
Viſio inquit Iſaie in dieb⁹ oʒie ioathan achas re-
gum iuda. at in euā̃gelio quod erat pdicā̃dum vni-
uerſo mūdo dñiū deſcribit̃ tyberij ceſaris: qui toti⁹
oꝛbis domin⁹ videbat̃. verū ſi ſolū hi qui ſunt de gē
tib⁹ eſſent ſaluā̃di: ſatis erat ſoli⁹ tyberij facere men
tionē. Sed q2 opoꝛtebat ꝛ iudeos credere: ob hoc
etiā iudeoꝝ regna deſcribūtur: ſeu tetrarchie cum
ſubdit̃: Pꝛocurā̃te pōtio pilato iudeā: tetrarcha āt
galilee herode: philippo autē fratre eius tetrarcha
iturce: ꝛ traconitidis regiōis: ꝛ lyſania abiline te-
trarcha. GRE. in home. Quia enī iudea erat pro
culpa pfidie diſpgēda: in iudee regno per partē et
partē plurimi p̃ncipabāt̃: ſʒ illud: Omne regnū in
ſeipm̃ diuiſum deſolabit̃. BEDA: Pilat⁹ quidem
xij. anno tyberij ceſaris in iudeā miſſus pcuratiōē
gētis ſuſcepit: atq; ibi per decē cōtinuos ānos vſq;
ad ipm̃ pene finē tyberij pdurauit. Herodes aūt et
philipp⁹ ꝛ lyſanias filij ſunt herodis illi⁹: ſub q⁹ do
minus natus eſt: inter quos ꝛ ipe herodes archela
us frater eoꝝum decem annis regnauit: qui a iu-
deis apud auguſtū criminatus: apud viennā exilio

perit. Regnū aūt iudee quo minus validum fieret idē auguſtꝰ p tetrarchias diuidere curauit. ‖GRE. in home. Et qꝛ iohānes illū ꝑdicauit: qui ſimul rex ꝛ ſacerdos exiſteret: lucas euāgeliſta ꝑdicatiōis eiꝰ tpa non ſolū per regnū: ſed etiā per ſacerdotiū deſignauit. vñ ſubdit: Sub ꝑnci. ſacer. anna ꝛ caypha. ‖BED. Ambo qdē icipiēte ꝑdicatōne iohīs. i. annas ꝛ cayphas ꝑncipes fuere ſacerdotū. ſed annas illū annū: cayphas vo eū quo crucē dñs aſcēdit ad miniſtrabat: tribꝰ aliis in medio pōtificatu ꝑfunctꝭ. vez hi maxime q̄ ad dñi paſſiōem ptinēt: ab euāgeliſta cōmemorāt. Legalibꝰ nāqꝫ tūc ꝑceptꝭ vi ꝛ ambitōe ceſſantibꝰ: nulli pontificatꝰ honoꝛ vite vel generis merito reddebat: ſꝫ romana ptāte ſūma ſacerdotii ꝑſtabat. Joſephꝰ. n. refert ꝙ valeriꝰ gracchus āna a ſacerdotio deturbato iſmahelē pōtificē deſignauit filiuꝫ baphi: ſꝫ etiā hūc ñ multo pꝰ abiiciēs: eleazarū ananie pōtificis filiū ſubrogauit. pꝰ annuꝫ ſo ꝛ hūc arcꝫ officio ꝛ ſimoni cuidā caphi filio pōtificatꝰ tradidit miniſteriū: quo nō āpliꝰ ipe q̄ꝫ vniꝰ anni ſpacio ꝑfūctꝰ ioſephū cui ꝛ cayphas nomē fuita cepit ſucceſſorē: p h̄ oē tps qꝰ dñs nr̄ docuiſſe deſcribit: intra q̄drienniū ſpacia coartat. ‖AMB. Cōgregatur ꝰ aūt eccl'iam dei filiꝰ añ opat in ſuulo. Et ideo biī dr̄: Factū eſt verbū dñi ſup iohēꝫ zacharie filiū. vt eccl'ia nō ab hoīe cepit ſꝫ a verbo: biī aūt lucas cōpēdio vſus ē: vt iohēm declaret ꝑphaꝫ dī. Factū eſt ſup eū vbū dei: alia nō adderet. nullꝰ. n. eget iudicio ſui. q̄ vo dei abūdat: vnum itaqꝫ dicēs: oīa declarauit. At vo mattheꝰ ꝛ marcꝰ veſtitu ꝛ cincu ꝛ cibo ꝑphetā declarare voluerunt. ‖CHRY. Verbū aūt dei hic mādatū eſſe dr̄: qꝛ nō a ſe vēit zacharie filiꝰ ſꝫ deo ipm mouēte. ‖THEO. Per totuꝫ aūt tps pteritū vſqꝫ ad ſui oſtēſionē occultꝰ fuit in deſto. ꝛ h̄ eſt quod ſubdit: In deſto. vt nulla ſuſpicio innaſcat hoībꝰ vt gr̄a affinitatis ad chriſtum vl' cōuerſatōis a teneris annis: talia de ipo teſtaretur vñ ipe teſtificās dicebat: Ego neſciebā illū. ‖GRE. niſſenꝰ. Simul' etiā qui ī ſpū ꝛ vtute helie hāc vitā īgreſſus eſt: amotꝰ a cōuerſatōe humana inuiſibiliū ſpeculatōi vacās: ne hmōi fallacias q̄ p ſenſus ingerunt: aſſuetꝰ q̄dā ꝯfuſiōe ac errorē īcurreret erga viri boni diſcretōem. Et iō ad tātā diuinaꝝ grārū elenatꝰ eſt apicē: vt pluſq̄ ꝑphetꝭ ſibi gr̄a infunderet: qꝛ mūdꝰ ꝛ exps cuiuſlibꝫ nālis paſſiōis deſideriū ſuū a pñꝰ vſqꝫ ad finē diuinis aſpectibꝰ obtulit. ‖AMBRO. Deſtū etiā ē ipa eccl'ia: qꝛ plēs filii deſte magis q̄ eiꝰ q̄ hꝫ vir. Factū ē ḡ vbū dñi vt que erat āte deſerta: fructū nobis terra generat.

¶ Et uenit in oēꝫ regionē iordāis pꝛedicās baptiſmū pnīe in remiſſionē peccatoꝝ: ſicut ſcriptū eſt ī libro ſermonū yſaie ꝑphete: Uox clamātis in deſerto: parate uiā dñi: rectas facite ſemitas eius. Omis uallis im plebit: ꝛ oīs mōs ꝛ collis humiliabitur. Et erunt praua in directa et aſpera in uias planas: ꝛ uidebit omnis caro ſalutare dei.

‖AMBRO. Factū vbū vox ſecuta eſt. Verbū. n. ꝑus intꝰ opat: ſeq̄t nobis offiñ. vñ dr̄: Et ve. in oēm regi. iordanis. ‖ORI. Jordanis idē ē qḋ deſcēdēs: deſcēdit eni dei fluuiꝰ aqua ſalubris. Que autē loca decebat pābulare baptiſtā: niſi iordani circūadiacētia: vt ſiquē penitere cōtingeret, ptinꝰ occurreret fluēti humilitas ad recipiēdū pnīe baptiſmū. Subdit. n. Predi. bapti. peni. in remiſ. pctōꝝ. ‖GRE. in home. Cūctis legētibꝰ liq̄t: qꝛ iohānes baptiſmū penitētie nō ſolū ꝑdicauit: vez etiā quibuſdā dedit: tñ baptiſmū ſuū in remiſſionē pctōꝝ dare nō potuit. ‖CHRY. ſup iohēm: Cū eni nōdū oblata eſſet hoſtia: nec deſcēdiſſet ſpūs: q̄liter erat fiēda remiſſio? Quid ē ergo qḋ lucas dicit: In remiſſionē pctōꝝ? Erāt ſiq̄dē iudei ignari: nec culpas ꝓpas ꝑpēdebāt. Qm̄ igit hec erat cā maloꝝ vt pctā agnoſcerēt ad redēptorē querēduꝫ: venit iohēs hortās illos pnīam agere: vt p pnīam effecti melioꝛes atqꝫ cōtriti ad recipiēdā veniā ſatagāt. Apte ergo cū dixiſſet: ꝙ vēit ꝑdicās baptiſmū pnīe in remiſſionē pctōꝝ. q. d. Jdcirco ſuadebat illis penitere: vt ſubſequētē veniam faciliꝰ impetrarēt: credētes in chriſtū. naꝫ niſi pnīa ducerēt: nequaq̄ꝫ expoſcerēt grāꝫ. vñ baptiſma illō nullā aliā hꝫ cām: niſi ꝙ ꝑpatoriū erat ad fidē chriſti. ‖GREGO. in home. Vel iohēs dr̄ ꝑdicās baptiſmū pnīe in remiſſionē pctōꝝ: qm̄ baptiſmū qḋ pctā ſolueret: qꝛ dare nō poterat ꝑdicabat: vt ſicut incarnatū vbū pris ꝑcurrebat vbo ꝑdicatōis: ita baptiſmū pnīe quo pctā ſoluūt: ꝑcurreret ſuo baptiſmate quo pctā ſolui nō pñt. ‖AMBRO. Et ideo pleriqꝫ ſancto iohāni typū legis imponūt: eo ꝙ lex pctīn denūciare potuit: donare nō potuit. ‖GRE. nazāzenꝰ. Et vt aliquatenꝰ ō baptiſmatū differētia diſſeramꝰ baptiſauit moyſes: ſꝫ in aqua nube ꝛ mari: h̄ aūt figuralr̄ agebat. Baptiſauit quoqꝫ iohēs nō vtiqꝫ ritu iudeoꝝ. nō ſolū in aqua: ſed etiā in remiſſionē peccatoꝝ: nō tamē oīo ſpiritalr̄: neqꝫ eni addit in ſpū. Baptiſat ieſus: ſed in ſpū: ꝛ hic eſt ꝑfectio. Eſt quoqꝫ quartū baptiſma: qḋ fit p martyriū ꝛ ſanguinē: quo etiā ipe chriſtꝰ eſt baptiſatꝰ: qḋ ceteris eſt venerabiliꝰ nimis eatenꝰ quatenꝰ iteratis cōtagiis nō fedat. Eſt etiā q̄ntū ex lachꝛymis: laborioſius tamē iuxta quod quidē ſingulis noctibꝰ ſuū rigāt cubile ꝛ ſtratū in lachꝛymis. Sequit: Sic ſcriptū eſt in libro Jſaie ꝑphete: Uox clamātis in deſerto. ‖AMBRO. Biī vox dicit iohānes vbi ꝑnūcius: quia vox ꝑcedit īferioꝛ: verbū ſequit qḋ ꝑcellit quia derelicte ac deſtitute iudee ſolatiū redēptiōis annūciat. Quid autē clamaret apit: cū dr̄: Parate viā dñi: rectas facite ſemitas eius. Omis eni q̄ fideꝫ rectā ꝛ bona opa ꝑdicat: quid aliud q̄ꝫ veniēti dño ad corda audiētiū viā parat: vt rectas deo ſemitas faciat: dū mūdas in animo cogitatōes p ſmonē bone ꝑdicatōis format. ‖ORIGE. Vel in corde nr̄o via ꝑpāda eſt dño. magnū eni eſt coꝛ hoīs ꝛ ſpacioſum: ſi tamē fuerit mūdū: neqꝫ in corpis quātitate: ſꝫ in vtute ſenſuū magnitudinē eiꝰ itellige: q̄ tātam ſciaꝫ capiat vitatꝭ. Prepa ḡ in tuo corde viā dño p ꝯuerſatōeꝫ bonā: ꝛ egregiis l' ꝑfectꝭ opibꝰ, dirige ſemitā vite: vt in te ſermo dei abſqꝫ offenſa pābulet. ‖BASI. Et qꝛ ſemita iſta via quā ꝑcedentes calca

uerãt ⁊ quã ꝑores hoĩes corruperũt eã iterato diri gere iubet ſermo illis qui a ꝑcedẽtiũ zelo recedunt. ¶CHRY. Clamare aũt: Parate viam dñi: nõ regis erat ſed ꝑcurſoris officiũ. Et ideo eũ vocauerat vocẽ: quia verbi erat ꝑcurſor. ¶CIRYL. Sed q̃ſi quis reſpõderet ⁊ diceret: Qualiter viã ꝑparabimꝰ dño: vel qualiter eiꝰ ſemitas rectas faciemꝰ: cũ plura ſint impedimẽta boneſtã vitã volẽtibꝰ ducere: Ad hoc ꝓpheticꝰ ſermo reſpõdet: Sũt enĩ vie quedã ⁊ ſemite nequaq̃ȝ ad eũdũ habiles: adeo vt alicubi ad tumulos ⁊ iuga tollant̃: alicubi decliues ſint. ⁊ ad hoc remouẽdũ dicit: Omĩs val. imple. ⁊ om. mõs ⁊ col. hũiliabit̃. Quedã viaꝝ ineq̃liter diſpoſite ſunt: ⁊ dum nũc ſurſuȝ erigũt: nũc vergũt deorſũ: valde ſunt ad eũdũ difficiles. ⁊ q̃ſtũ ad h̾ ſubdit: Et erũt praua in directa: ⁊ aſpa in vias planas. Hoc aũt intelligitur actũ eſſe: ꝑ nr̃i ſaluatoris potẽtiã: quõdã. n. euãgelice cõuerſatõis ⁊ vite iter erat ad eundũ difficile: eo ꝙ ⁊ mẽtes ſinguloꝝ mũdane voluptates opp̃ſſerãt: vt aũt deꝰ factꝰ homo pctĩ dãnauit in carne: explanata ſunt oĩa: ⁊ reddita ſunt ad eũduȝ facilia: ⁊ nec coll̾ nec vall̾ ꝑficere volẽtibꝰ obuiat. ¶ORI. Qñ enĩ venit ieſus ⁊ ſpm̃ ſuũ miſit: oĩs vallis repleta eſt opibꝰ bonis ⁊ fructibꝰ ſpũſſancti: quos ſi habueris nõ ſolũ vallis eſſe deſiſtis: ſed etiã mons dei eſſe incipies. ¶GRE. niſenꝰ: Uel quietã in v̾tutibꝰ cõuerſatiõem ſignificat ꝑ dualles: ſm̃ illud pſalmi. Ualles abũdabũt frumẽto. ¶CHRY. Elatos antẽ ſupbos noĩe mõtis denũciat: quos chriſtꝰ hũiliauit Colles aũt deſpatos appellat: nõ ſolũ ob ſupbiam mẽtis ſue: ſed ꝓpter deſpatõis ſterilitatẽ: collis eniȝ nullos fructꝰ producit. ¶ORI. Uel intelligas qñ mõtes ⁊ colles qui ſunt aduerſarie ptãtes: ꝑ aduẽtũ chriſti ꝓſtrati ſunt. ¶BASI. Sicut aũt colles reſpectu mõtiũ magnitudine differũt: in aliis ſũt idẽ: ſic ⁊ aduerſe ptãtes ꝓpoſito quidẽ cõformes ſunt: immanitate tamẽ offenſionũ ſecernũt. ¶GRE. in ho. Uel vallis impleta creſcit: mõs aũt ⁊ collis humiliatus decreſcit: quia in fide chriſti ⁊ gẽtilitas plẽitudinẽ gratie accepit: ⁊ iudea ꝑ horrorẽ ꝑfidie h̾ vnde timebat ꝑdidit. Humiles. n. donũ accipiũt quod a ſe corda ſupbientiũ repellũt. ¶CHRY. Uel ꝑ h̾ declarat legis difficultatẽ in fidei facilitatẽ cõuerſaȝ: ac ſi dicat: nõ vlteriꝰ ſudores ⁊ dolores inueniẽt: ſȝ gratia ⁊ remiſſio pctõꝝ facilẽ viã pariũt ad ſaluteȝ. ¶GRE. niſenꝰ: Uel iubet valles impleri: deiici v̾o colles ⁊ mõtes: volẽs oſtẽdere ꝙ nec ob defectum virtutis ordo ſit cõcauꝰ: nec diſcrepet ob exceſſum. GRE. in ho. Praua aũt directa fiũt: cũ malorũ corda ꝑ iniuſticiã detorta ad iuſticie regulã dirigũtur Aſpa aũt in vias planas immutãt̃: cũ immites atq̃ȝ iracũdie mẽtes ꝑ infuſionẽ ſupne gr̃e ad lenitatem mãſuetudinis redeũt. ¶CHRY. Deide hoꝝ ſubiicit cãm dicẽs: Et vide. om. ca. ſalu. dei. oſtẽdẽs qñ vſq̃ȝ ad fines mũdi diffũdet̃ euãgelii virtꝰ: atq̃ȝ cognitio ex more ferino ⁊ obſtinata volũtate: ad manſuetudinẽ ⁊ lenitatẽ humanũ genꝰ cõuertẽs. Nõ autẽ ſolũ iudei ⁊ ꝓſeliti: imo tota humana nã ſalutare dei videbit. ¶CHRY. i. patris qui filiũ miſit vt noſtruȝ ſaluatorẽ. Caro aũt ad pñs accipit̃ ꝓ toto homine ¶GRE. in home. vel aliter: Omis caro. i. oĩs hõ ſalutare dei videlȝ chriſtũ ĩ hac vita videre nõ potuit ꝓpheta ergo oculũ ad extremũ iudicii diẽ tẽdit: q̃ hũc oẽs ⁊ electi ⁊ reprobi pariter videbũt.

Dicebat ergo ad turbas que exiebãt ut baptizarent̃ ab ĩpo: Genimina uiperarũ: qs oſtẽdet uobis fugere a uẽtura ira? Facite ergo fructuſ dignos pnĩe: ⁊ ne cepitis dicere: patrẽ habemꝰ abraã. Dico eni uob: q̃ȝ potẽs eſt deꝰ de lapidibꝰ iſtis ſuſcitare filios abrae. Iã eni ſecuris ad radicẽ arboris poſita eſt. Omniſ ergo arbor non faciens fructũ bonuȝ excidetur: ⁊ in ignem mittetur.

¶CHRY. Manẽs aliquis in p̾ſtino ſtatu ⁊ mores ſuos ⁊ ꝯſuetudinẽ nõ relinquẽs: neq̃ȝ nũc ad baptiſmũ venit. Siqs g̊ velit baptizari: egrediat̃. vñ ſignãter dicit̃: Et dice. ad tur. que exi. vt bap. ab eo. Egrediẽtibꝰ itaq̃ȝ ad lauacrũ turbis loq̃t̃ q̃ ſequunt̃ Si enĩ iam egreſſi eſſent: neq̃ȝ ad eos diceret: genimina viperaꝝ. ¶CHRY. Ille itaq̃ȝ cultor deſerti videns oẽs incolas paleſtine cõſtãtes ipm̃ ⁊ admirãtes: nõ flectebat̃ ꝓ tãta reuerẽtia ſȝ inſurgẽs ipoſ arguebat. Sacra aũt ſcriptura ſm̃ ſtimulãtes paſſiones plerũq̃ȝ feraꝝ noĩa ĩponit hoĩbꝰ. Interdũ canes eos nominãs cã ꝓcacitatꝭ: equos ad luxũ: aſinos ꝓpter dementiã: et leones ⁊ pardos cã rapacitatꝭ ⁊ petulãtie: aſpides cauſa doli: ſerpẽtes ⁊ vipas cauſa veneni ⁊ calliditatꝭ. Unde ⁊ nunc iohes iudeos audacter genimina vipaꝝ vocat. ¶BASI. Oꝫ autẽ ſcire ꝙ hec noĩa natꝰ ⁊ filiꝰ de aĩalibꝰ dicit̃. genimẽ v̾o põt dici fetꝰ anteq̃ȝ effigiet̃: fructꝰ etiã palmarũ genimina dicũt̃: raro aũt in aĩalibꝰ accipiũt̃ ⁊ ſp̃ in malo. ¶ORI. Ferũt aũt viperã marẽ coeũdo necare: cuiꝰ ſemẽ excreſcẽs perimit matrẽ: ⁊ ſic ꝓdit ĩ lucẽ ſciſſo parẽtis vtero in vindictã quodãmõ parentis genitoris: ita parricida eſt ꝓles vipa. Tales erãt iudei qui prẽs ſpiritales eorũ atq̃ȝ doctores occidebãt. Quid autẽ ſi ĩuenit eos peccãtes ſed incipiẽtes cõuerti: nõ debebat eis ꝯuitiari ſȝ ꝑmulcere: Dicendũ ꝙ nõ adhibebat mẽtẽ his q̃ fiebãt exteriꝰ: mẽtis enĩ eoꝝ archana cog̃uerat dño reuelãte. nimis eniȝ ſe iactabat in ꝓgenitoribꝰ. Hãc g̊ radicẽ ſcĩdẽs nominat illos genimina vipaꝝ: ñ quidẽ vituperãs patriarchas: aut eos vipas nominãs. ¶GRE. Sȝ ꝙ ꝑ h̾ ꝙ bonis inuidẽt eoſq̃ȝ ꝑſequunt̃: patrũ ſuoꝝ carnaliũ vias ſeq̃ẽtes: q̃ſi venenati filij de venefic parẽtibꝰ nati ſunt. Quia v̾o ſupradicta ſñia ĩtendit q̃ extremo chriſtꝰ examine ab oĩ carne videbit̃: recte ſubdit̃: Quis oñdit vobis fugere a vẽtura ira: Uentura ira ẽ aĩaduerſio vltõis extreme. ¶AMBRO. Oñdit̃ aũt his dei miſeratõe infuſa prudẽtia: vt gerãt ſuoꝝ pniam delictoꝝ: futuri terrorẽ iudicij pauẽda deuotõe metuẽtes: aut fortaſſe iuxta q̃d ſcptũ ẽ Eſtote prudẽtes ſic ſpẽtes. oñdũt hĩe prudẽtiã nãlẽ q̃ ꝓfutura videãt ⁊ ſpõte ꝯpoſcãt: ſȝ adhuc nonã nõ reliquãt. ¶GRE. ĩ home. Quia v̾o nũc fugere ab ira pctõꝝ nõ valet: q̃ nũc ad lamẽta pnĩe ñ recurrit.

Subdiť: Facite ergo fructus dignos penitentie.
CHRY. Nō enī ſatis eſt penitētibus peccata di-
mittere ſed op⁹ eſt ei⁹ fruct⁹ ferre ſm illud: Declina
a malo: ⁊ fac bonū. ſicut nō ſufficit ad ſanatōem ſa
gittā euellere: ſꝫ oꝫ vlceri medicamētū appōere. Nō
aūt dicit fructū: ſed fruct⁹ copiā deſignās. GRE.
in home. Nec ſolū fruct⁹ pnie: ſed dignos pnie ad-
monet eſſe faciēdos. Quiſqꝫ enī illicita nulla cōmi-
ſit: huic concediť vt licitis vtať: ac ſiqs in culpā lap
ſus ē tāto a ſe licita debet abſcidere: q̄to meminit
ſe ꝑpetraſſe illicita. Neqꝫ enī par fructus eſſe boni
opis debet ei⁹ qui min⁹ ⁊ qui ampli⁹ deliq̄t: aut ei⁹ q̄
in nullis: ⁊ ei⁹ qui in quibuſdā facinoꝛib⁹ cecidit. ꝑ
hoc ergo cuiuſlibet cōſcia cōuenit: vt tāto maioꝛa
q̄rat bonoꝝ operū lucra ꝑ pniam: q̄to grauioꝛa
ſibi intulit dāna ꝑ culpā. MAXI. Pnie fruct⁹ eſt
īpaſſibilitas aīe q̄ plenarie nō fruimur: dū interdū
paſſiōib⁹ inſtigamur: nondū. n. fruct⁹ pnie dignos
pagim⁹. peniteam⁹ ḡ veraciť: vt a paſſiōib⁹ expediti
pctōꝝ veniā cōſeq̄mur. GRE. ī ho. Sꝫ iudei de ge-
neris nobilitate gl'iantes: iccirco ſe agnoſcere pctō-
res nolebāt: q2 de abrae ſtirpe deſcēderāt: q̄b⁹ rc̄e dī
Et ne ceperit dicere: patrē hēm⁹ abraā. CHRY.
Nō h̄ indicās q2 ab abraā nāli origine nō deſcēde-
rāt: ſed q2 nihil ꝓdeſt ab abraā deſcēdiſſe: niſi ſꝫ vir-
tutē cognatōem obſuēt. Cognatōis naqꝫ leges cō-
ſueuit ſcriptura vocare: nō eas q̄ ſm nām cōſiſtūt: ſꝫ
que deriuāť a vtute vel vitio. Quib⁹ naqꝫ ſe q̄ſqꝫ cō-
formē ſtatuit: hoꝝ fili⁹ vel frater vocať. CIRYL.
Quid. n. cōfert carnalis generoſitas: niſi cōſilibus ſtu-
diis fulciať: Vanū eſt igiť extolli de bonis ꝓdeceſ-
ſoꝛib⁹: ⁊ deficere ab eoꝝ vtutib⁹. BASI. Neqꝫ enī
equū velocē eē facit pris erga curſu ſtrēnuitas: ſed
velud ceteroꝝ aīaliū ꝓbitas cōſiderať in ſingulis: ſic
quoqꝫ laus ꝓpa viri diſcerniť quā ꝑntiū bonoꝝ ī ſe
cōꝓbat argumētū. Turpe naqꝫ ē alienis oꝛnari de-
coꝛib⁹: quē vt⁹ ꝓpa non venuſtat. GRE. niſenus
Sic igiť iudeoꝝ ꝓmulgato exilio: cōter ingerit duo-
catōem gentiliū: quos lapides appellat. vn̄ ſeq̄ť: Di-
co. n. vobis q2 pōt de⁹ de lapidib⁹ iſtis ſuſcitare fili-
os abrae. CHRY. q. d. Ne puteris q2 ſi vos perieri-
tis filiis pueť patriarcha. pōt. n. de⁹ etiā ex lapidib⁹
homies illi ꝑbere: ⁊ ad illū ꝑducere ſanguinē: nā ⁊
ab ipſo ꝑncipio ſic euenit. Et naqꝫ q̄ḋ ē ex lapidibuſ
hoīes fieri: eq̄pollet erit⁹ filiī ab illo emoꝛtuo vtero
fare. AMBRO. Sed lꝫ de⁹ poſſit diuerſas cōuer-
tere ⁊ mutare nās: tn̄ mihi pl⁹ myſteriū: q̄ꝫ miracu-
lū ꝓdeſt. Quid. n. aliud q̄ꝫ lapides habebāť: q̄ lapidi-
bus ſuiebāt: ſiles vtiqꝫ his q̄ fecerāt eos. Prophať
igiť ſacoſis gētiliū fides infundēda pctōꝛib⁹ ⁊ futu-
ros ꝑ fidē abrae filios oꝛaculo pollicēť. Ut aūt ſci-
as q2 lapidib⁹ cōpati ſunt hoīes: arboꝛib⁹ quoqꝫ ho-
mines cōpauit cū ſubdit: Iā. n. ſecuris poſita ē ad ra-
dicē arboꝛis. Exēpli aūt ideo facta ē mutatio vt illo
cōpatōis ꝓceſſu q̄dā intelligať hōi clemētioꝛ iā ꝓfe-
ctus. ORI. Et quidē ſi iā vigeret cōſūmatio: ⁊ tem-
poris finis inſtaret: nulla mihi q̄ḋ naſcereť. dicerēt
. n. ꝓpterea h̄ ꝓphetatū eē: q2 illo tpe cōplebiť. Cū
aūt tanta poſt ſecula fluxerit quo ſpūſſcūs h̄ dicit
ego puto iſrl'itico ꝑplo ꝓphetari q2 pciſio ei⁹ vicina
ſit. His. n. q̄ egrediebāť ad eū vt baptizarēť: hec iter
cetera loq̄bať. CIRYL. Securī ergo ī pn̄ti noīat
moꝛtiferā irā: q̄ diuinit⁹ irruit in iudeos ꝓpter exer-
citā impietatē in chꝛiſtū: nō tn̄ heſiſſe radici. ſecurī
ꝓnūciat: ſed ad radicē. i. iuxta radicē poſitā. Deciſi
naqꝫ fuerūt rami: nec radicit⁹ extirpata ē plāta: re-
liquie enī iſrl' ſalue fiēt. GRE. in home. vel aliter:
Arboꝛ hui⁹ mūdi eſt vniuerſū gen⁹ humanū. Secu-
ris vō eſt redēptoꝛ noſter: qui velut ex manubꝛio ⁊
ferro teneť ex humanitate: ſed incidit ex diuinitate
que videlꝫ ſecuris iā ad radicē arboꝛis poſita eſt: q̄a
tn̄ ꝑ patiētiā expectat: videť tn̄ quid factura eſt. Et
notādū q2 nō iuxta ramos ſecurim poſitā: ſꝫ ad ra-
dicē dicit. Cū. n. maloꝝ filii tollūť: q̄d aliud q̄ꝫ rami
infructuoſe arboꝛis abſcidūť: Cū vō tota ſimul ꝓ-
genies cū parēte tolliť: infructuoſa arboꝛ a radice
abſciſa ē. Unuſq̄ſqꝫ aūt ꝑuerſus paratā citi⁹ gehen-
ne cōcrematōem inuenit q̄ fructū boni opiſ cōtēnit
vn̄ ſeq̄ť: Ōis ḡ ar. q̄ nō fa. fru. bo. exci. ⁊ in ig. mitteť
CHRY. Elegāter dictū ē: Nō faciēs fructū. ⁊ ad-
iicit Bonū. officioſū enī hoc aīal de⁹ ⁊ creauit ⁊ nā-
lis eſt ſibi exercitioꝝ inſtātia: ociū vō innāle. Obeſt
enī inertia cūctis coꝛpis membꝛis: nulli aūt vt aīe.
Ea naqꝫ cū cōtinuo ſit nālr mobilis: ociari nō pa-
tiť. ſicut aūt ociū malū eſt: ita ⁊ indecēs exercitium
Ex eo aūt q2 ꝑmiſit pniam: ꝓdicat q2 ſecuris adiacꝫ:
non quidē incidēs: ſed terroꝛē incutiēs. AMB.
Faciat ergo fructū qui pōt grē: q̄ debet pnie: adeſt
dn̄s qui fructū req̄rat: fecūdos viuificet: ſteriles re-
p̄hendat.

Et interrogabant eum turbe di-
centes: Quid ergo faciemus? Rn̄-
dens aūt dicebat illiſ: Qui hꝫ duas
tunicas det nō habēti: ⁊ qui habet
eſcas ſilr faciat. Venerūt aūt ⁊ pu-
blicani ut baptizarēť: et dixerūt ad
illū: Mgr: quid faciem⁹? At ille di-
xit ad eos: Nihil ampli⁹ q̄ꝫ q̄ḋ cōſti-
tutū eſt uobis faciatis. Interroga-
bāt aūt eū ⁊ milites dicētes: Quid
faciem⁹ ⁊ nos? Et ait illis: Nemi-
nem concutiatis neqꝫ calūniā facia-
tis: ⁊ cōtēti eſtote ſtipēdijs ueſtris.

GRE. in home. In ꝑmiſſis vbis baptiſte iohan-
nis cōſtat q2 audiētiū coꝛda turbata ſunt q̄ cōſiliū
q̄rebāt: cū ſubinfert: Et iter. eū tur. di. Quid ḡ facie-
m⁹? ORI. Tres oꝛdines inducūť ſuſcitātiū iohē
ſup ſalute ſua: vn⁹ quē ſcriptura appellauit turbas:
ali⁹ quē publicanos noīat: terti⁹ q̄ militū appellati-
one cēſeť. THE. Et q̄dē publicanis ⁊ militibus a
malo abſtinere ꝑcipit. Turbis aūt q̄ſi nō malicioſiſ
exiītib⁹ bonū aliquod ꝑcipit obſeruari. vnde ſeq̄tur
Rn̄dēs aūt di. il. q̄ ha. du. tu. det non hn̄ti. GRE.
in home. Propter h̄ q2 tunica pl⁹ eſt neceſſaria vſui
noſtro q̄ꝫ palliū: ad fructum dignū penitētie perti-
net: vt nō ſolū exterioꝛa quecūqꝫ ſed ipa nobis val-
de neceſſaria diuidere cum ꝓximis debeam⁹. ſ. vel
tunicā qua veſtimur: vel eſcā qua carnaliter viui-

mus.vnde ſequit᷑: Et qui habꝫ eſcas ſimiliter faciat
BASI. Hic aūt docemur ꝙ ex oī eo qđ affluit ſu
pra ꝑpriā vict'ꝰ neceſſitatē: tenemur erogare illi qui
nō habet ꝑpter deū: qui q̄cūq; poſſidemꝰ largitꝰ eſt.
GREGO. in home. Quia.n.in lege ſcriptū ē: Di
liges ꝓximū tuū ſicut teipm. minꝰ ꝓximū amare cō
uincit᷑ qui nō cū eo in neceſſitate illiꝰ etiā ea q̄ ſunt
ſibi neceſſaria ptit᷑. iccirco de diuidēdis cū ꝓximo
duabꝰ tunicis dat᷑ ꝑceptū: qm̄ ſi vna diuidit᷑ nemo
veſtit᷑. Inter hec autem ſciendū eſt q̄tum mīe opa
valeāt: cū ad fructꝰ dignos penitētie ipa pre ceteris
ꝑcipiūt᷑. AMBRO. Alia.n.officia ꝑcepta ꝓpria
ſunt ſingulorū: mīa coīs eſt vſus: ideo cōe ꝑceptū ē
oībꝰ vt ↄferāt nō habēti. Miſericordia eſt plenitu
do virtutū: mīe tamē ipiꝰ ꝓ poſſibilitate ↄditōi hu
mane mēſura ſeruat᷑: vt nō ſibi vnuſquiſq; totū eri
piat: ſed qđ hꝫ cū paupe ptiat᷑. ORIGE. Profun
diorē aūt locꝰ iſte recipit intellectū: Quō.n.nō de
bemꝰ duobꝰ ſuire dn̄is: ſic nec duas hr̄e tunicas: ne
ſit vnū indumētū veteris hoīs ⁊ alterū noui: ſed de
bemꝰ nos exuere veterē hoīem ⁊ ei dare q̄ nudꝰ eſt.
Aliꝰ.n.habet vnū: aliꝰ vō oīno non habet. Cōtraria
.ſ.fortitudo: ⁊ quō ſcriptū eſt vt in ꝓfundū marꝭ ꝓ
cipitemꝰ nr̄a delicta: ſicut ꝓijci a nobis oportꝫ vitia
atq; pctā: ⁊ iacere ſup eū qui eorū nobis cā extitit.
THEO. Quidā autē tunicas duas eſſe dixit ſpm̄
ſcripture ⁊ lrām. hn̄tē vō duo hec monet iohānes:
vt inſtruat ignorātē ⁊ det ei ad minꝰ lrām BED.
Quātā aūt baptiſte ſermo virtutē habuerit: hinc ꝓ
bat᷑: cū ⁊ publicanos ⁊ milites ad ↄſiliū ſalutis ſue
coegerit inquirendū. vn̄ ſequit᷑: Venerūt aūt publi
cani vt baptizarēt᷑ ⁊ dixerūt: Mgr̄ quid faciemus?
CHRY. Magna eſt virtutis fortitudo dum feli
citatis viam inquirūt ab indigno locupletes. BE
DA: Precepit ergo eis ne vltra preſcriptū exigant.
vn̄ ſequit᷑: Et ille dixit ad eos: Nihil amplius q̄ qđ
vobis cōſtitutū eſt faciatis. Publicani vō appellā
tur hi qui vectigalia publica exigūt: ſiue q̄ cōducto
res ſunt vectigaliū fiſci: vel rerū publicarū: necnon
⁊ hi qui ſeculi huiꝰ lucra ꝑ negocia ſectant᷑. Eodeꝫ
vocabulo cenſent᷑: quos oēs parit᷑ in ſuo quēq; gra
du ab agēda fraude coercet: vt dū ꝑmo ſe ab aliē
rū tētarēt appetitu: tandē ad ꝓpria cū ꝓximis com
municāda ptingerēt. Sequit᷑: Interro. aūt eū ⁊ mi.
di. Quid faciemꝰ ⁊ nos? Iuſtiſſimo aūt moderami
ne ꝑmonet: ne ab eis calūniando predā requirāt: q
bus militādo ꝓdeſſe debuerāt. vn̄ ſequit᷑: Et ait ill᷑:
neminē cōcutiatis.ſ.ꝑ violentiā. Neq; calūniaꝫ fa
ciatis.ſ.ꝑ fraudulentā maliciā. Et cōtenti eſtote ſti
pēdijs veſtris. AMBRO. Docēs iccirco ſtipēdia
militie cōſtituta: ne dū ſumptꝰ querit᷑: ꝑdo graſſet᷑.
GRE. nazāzenꝰ: Stipēdiū.n.appellat impialē ꝓ
uiſionē ⁊ deputata ꝑ legē dignitatibꝰ munera.
AVGV. cōtra fauſtū: Sciebat enī eos cū milita
rent nō eſſe homicidas: ſed miſtros legis. ⁊ nō vlto
res iniuriarū ſuarū: ſed ſalutis publice defenſores:
alioquin reſponderet eis; Arma abijcite: militiam
iſtam deſerite: neminem percutite: vulnerate: pro
ſternite. Quid enim culpatur in bello: an quia mo
riunt᷑ quādoq; morituri: vt domenit᷑ in pace victuri
hoc reprehēdere timidorū eſt nō religioſorū: nocē
di cupiditas: vlciſcēdi crudelitas: impacatꝰ atq; im
placabilis animꝰ: feritas rebellādi: libido dominādi
⁊ ſiqua ſiīa. Hec ſunt que in bellis iure culpant᷑: q
plerūq; vt etiā inde puniant᷑ aduerſus violētiā reſi
ſtentiū: ſiue deo ſiue aliquo legitimo impio iubēn
te: gerēda ipa bella ſuſcipiūt᷑ a bonis: cū in eo rerū
humanarū ordine inueniūt᷑: vbi eos vel iubere tale
aliquid vel in talibꝰ obedire iuſte ipe ordo ↄſtrigit.
CHRY. ſup Mat. Volebat aūt iohānes quādo
publicanis ⁊ militibꝰ loquebat᷑: ad aliā maiorē phi
loſophiā ipos traducere: ſed qm̄ nōdū erāt ad illa
idonei: minora reſerat: ne ſi potiora ꝓferret neq̄
illis intēderēt: ⁊ his etiā priuarēt᷑.

¶ Exiſtimāte autē poplo ⁊ cogitā
tibus oībꝰ in cordibꝰ ſuis de iohāne
ne forte ipe eſſet chriſtus. Reſpōdit
iohānes dicēs oībꝰ: Ego quidē aq̄
baptiſo uos. Veniet aūt fortior: cu
ius nō ſum dignꝰ ſoluere corrigiam
calciamētoꝝ eius: ipſe uos baptiza
bit in ſpūſancto ⁊ igni. Cuiꝰ uentila
brū in manu eius: ⁊ purgabit areaꝫ
ſuā: ⁊ cōgregabit triticuꝫ in horreū
ſuum: paleas auteꝫ comburet igni
inextinguibili.

ORIGE. Dignū erat vt plꝰ iohāni q̄ ceteris ho
minibꝰ deferretur: qui aliter q̄ cūcti mortales vixe
rat: quā ob cām diligebāt quidē eū iuſtiſſime ſꝫ nō
ſeruabāt in charitate modū. vnde dr̄: Exiſti. au. po.
⁊ cogi. omni. in cor. ſu. de iohā. ne for. eēt chriſtꝰ.
AMBRO. Quid aūt ineptiꝰ: q̄ ꝙ is qui in alio
eſtimat᷑: in ſeipo eſſe nō credit᷑: quē ꝑ mulierē vetu
rū putabāt: ꝑ virginē veniſſe nō credūt: ⁊ vtiq; diui
ni aduētus ſignū in virginis partu nō in mulieris
cōſtitutū eſt. ORIGE. Habꝫ aūt ꝑiculū dilectio
ſi modū trāſeat: debꝫ enī qui aliquā diligit naturā
⁊ cauſas cōſiderare diligēdi: ⁊ non plus diligere q̄
meret᷑. nā mēſurā charitatis modūq; ſi trāſcēderit:
⁊ qui diligit ⁊ qui diligit᷑ in pctō erit GREGO.
Unde iohānes nō fuit gloriatꝰ in habita opiōe de
ipo ab oībus: nec aliquatenꝰ viſus eſt ꝑmatū appe
tere: ſed infimā humilitatē amplexꝰ ē. vnde ſequit᷑:
Reſpō. iohā. di. oī. Ego q̄dem bapti. vos in aqua.
BEDA: Quō aūt reſpōdit eis qui in decreto cor
dis qui chriſtꝰ eſſet cogitabāt? niſi quia nō ſolū co
gitabāt: ſed etiā ſicut aliꝰ euāgeliſta declarat miſſis
ad eū ſacerdotibꝰ ac leuitis an eēt chriſtꝰ inq̄rebāt.
AMBRO. Uel videbat iohānes cordis occulta
Sed cōſideremꝰ cuiꝰ gratia: dei enī munꝰ eſt q̄ reue
lat: nō virtꝰ hoīs qui diuino magis adiuuat᷑ benefi
cio q̄ naturali cernit officio. Cito aūt reſpōdēs ꝓ
bauit non eſſe ſe chriſtū qui viſibili operat᷑ officio:
nā cū ex duabꝰ naturis.i. ex aīma homo ſubſiſtit ⁊
corpe: viſibile ꝑ viſibilia: inuiſibile ꝑ inuiſibilia my
ſteriū cōſecit᷑. aqua enī corpꝰ abluit᷑: ſpū aīe delicta
mūdant᷑: lꝫ etiā in ipo fonte ſanctificatio diuinita
tis aſpiret: ⁊ ideo aliud fuit baptiſma pnīe: aliud gra
tie. Iſtud baptiſma ex vtroq; illud ex vno. Opus

hominis ē gerere penitentiā delictoꝝ: dei munus
eſt grām iplere myſterij. Declinās ergo maieſtatis i
uidiā nō verbo ſed ope declarauit nō eſſe ſe chriſtū
vñ ſequit̄: Venit enī fortioꝛ me poſt me. In hoc ꝙ
dicit fortioꝛ me: compatione nō fecit. neq̄ enī iter
dei filiū ⁊ hominē vlla poterat eſſe compatio: ſ; qꝛ
multi fortes fortioꝛ: nemo niſi chriſtꝰ. Denique nō ſe
cit compatione eo ꝙ addiderit: Cuiꝰ nō ſum dignꝰ
ſoluere corrigiā calciamentoꝝ eiꝰ. AVG. de con.
euan. Matheꝰ quidem dicit: Cuius nō ſum dignꝰ
calciamēta portare. Itaq̄ ſi ad rē ꝑtinet ad aliqd
aliud itelligere in eo ꝙ dictū ē: Calciamēta porta
re: ⁊ corrigiā calciamētoꝝ ſoluere: vt vnus euāgeli
ſtarū hoc aliud diceret: oēs verū narrauerunt.
Si autē nihil itēdit iohānes cū de calciamētis dñi
diceret: niſi excellētiā eiꝰ ⁊ humilitatē ſuā: quodli
bet horū dixerit: ſiue de ſoluēda calciamētoꝝ corri
gia ſiue de portādis calciamētis: eandē tñ ſniam te
nuit. Quiſq̄ etiā verbis ſuis ꝑ calciamētoꝝ memo
riā eandē ſignificationē hūilitatis expſſit. AM
BRO. Per hoc etiā ꝙ dicit: Cuiꝰ nō ſum dignus
calciamēta portare: euāgelice predicatiōis oñdit i
apoſtolos grām eſſe collatā: q̄ ſūt calciati i euange
liū. videt̄ tñ iō hoc dicere: ꝙ pleruq̄ iohes pſonam
accipit populi iudeoꝝ. GRE. Sed ⁊ iohānes ſe i
dignū eē ad ſoluendū corrigiā calciamēti eiꝰ denū
ciat: ac ſi apte dicat: Ego redēptoris veſtigia denu
dare nō valeo: q̄ ſpōſi nomē mihi imeritꝰ nō vſur
po. Mos enī apud veteres fuit: vt ſiquis eā que ſi
bi cōpeteret accipe nollet vxorē: ille ei calciamētū
ſolueret: qui ad hāc ſpōſus iure ꝓpinquitatis veni
ret. Vel qꝛ calciamēta ex mortuis aīalibus fiūt: icar
natus dñs quaſi calciatꝰ apparuit: q̄ morticina no
ſtre corruptiōis aſſumpſit. Corrigia ḡ calciamenti ē
ligatura myſterij. Iohānes itaq̄ ſoluere corrigiā cal
ciamēti eiꝰ nō valet: qꝛ icarnatōis myſteriū nec ipe
inueſtigare ſufficit: q̄ hāc ꝑ ꝓphetie ſpiritū agnouit.
CHRY. Et qꝛ dixerat ꝙ ſuū baptiſma nil plus ha
beret q̄ aquā: cōſequēter oñdit excellētiā exhibiti ꝑ
chriſti baptiſmatis cū ſubdit: Ipſe vos baptizabit i
ſpū ſancto ⁊ igne. ꝑ ipam dicti metaphorā oſtēdēs
abundantiā grē. nō enī ait: Dabit vobis ſpiritū ſan
ctū: ſed Baptizabit. ac rurſus ꝑ id qđ de igne ſubij
cit: oñdit virtutē grē: ⁊ ſic chriſtus aquā vocat ſpūs
grām: oñdens ꝑ vocabulū aque nitorē q̄ contingit
ex ea: ⁊ cōſolationē imenſam q̄ mētibus capacibus
illiꝰ ingerit̄. ſic ⁊ iohānes ꝑ ignis vocabulū expmit
feruorē ⁊ rectitudinē grē: necnō ⁊ peccatoꝝ ꝯſum
ptionē. BEDA: Põt ⁊ ſpūs ſanctꝰ noīe ignis ſan
ctificatꝰ itelligi: qꝛ incēdit ꝑ amorē: ⁊ ꝑ ſapiam coꝛ
da q̄ replet illuminat. vñ ⁊ apoſtoli baptiſma ſpūſ in
ignis viſione ꝑcipiūt. Sūt q̄ ita exponūt: ꝙ in pſen
ti i ſpū ⁊ i futuro baptizaremur i igne: vt videlicet ſi
cut i remiſſionē oīm peccatoꝝ ex aqua ⁊ ſpū rena
ſcimur: ita ⁊ tūc de leuibꝰ q̄buſdā peccatis purgato
rij ignis baptiſmate mundemur. ORI. Et quō io
hānes iuxta iordanē fluuiū veniētes ad baptiſmū
pſtolabat̄ ⁊ alios abigebat dicēs: Generatio vipera
rum. eos vero q̄ cōfitebant̄ peccata: ſuſcipiebat. ſic
ſtabit i igneo flumie dñs ieſus iuxta flāmeā rūphea:
vt quicūq̄ poſt exitū vite hꝰ ad paradiſū trāſire de
ſiderat: ⁊ purgatiōe idiget: hoc eū lauamie baptizet:
⁊ ad ꝑadiſum trāſmittat: eū vero q̄ nō habet ſignū
priorū baptiſmatum lauacro igneo nō baptizet.
BASI. Nō aūt ꝓpter hoc qđ dicit: Baptizabit voſ
i ſpū ſancto. integrū q̄s eē baptiſma fatebit̄: in quo
nomē ſoliꝰ ſpūs iuocatū ē. oportet enī ſemꝑ illiba
tā manere aſſignatā traditionē i viuificāte gratia:
nā addere vel minuere quicq̄ excludit a vita perpe
tua. ſicut enī credimꝰ ſic ⁊ baptiſma ſuſcipimꝰ i no
mie patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti. ORI. Per h̄ ergo
qđ dicit: Baptizabit i ſpū ſancto. oñdit abūdantiā
grē ⁊ bñficij copiā. Ne autē aliq̄ putēt ꝙ dona lar
giri ⁊ ptās ⁊ volūtas ē creatori: punire vero inobe
diētes nullā ſibi fore cām: ob hoc ſubdit: Cuiꝰ ven
tilabrū i manu eiꝰ: oñdens ꝙ nō ſolū munificꝰ ē di
gnis: ſed etiā ꝑuaricationū vltoꝛ. Vētilabrū autem
ꝓmptitudinē iudicij expmit: nō enī cū inducijs: ſed
i iſtanti ⁊ abſq̄ quolibet iteruallo ſepat dānandos
a collegio ſaluādoꝝ. CIRYL. Per h̄ autē qđ ſub
dit: Et ꝑmūdabit areā ſuā. deſignat baptiſta eccleſiā
ꝑtinere ad chriſtū q̄ſi ad dñm. BEDA: Per areā
enī pſens eccleſia figurat̄: i qua multi ſunt vocati:
pauci vero electi. cuiꝰ aree purgatio ⁊ nūc viritim
gerit̄: cū quiſq̄ ꝑuerſus vel ob māifeſta peccata de
eccleſia ſacerdotali caſtigatiōe eijcit̄: vel ob occul
ta poſt mortē diuina diſtrictiōe dānat̄. Et vniuer
ſaliter i fine ꝑficiet̄: qñ mittet filiꝰ hoīs angelos
ſuos ⁊ colligēt de regno eiꝰ oīa ſcandala. AMB.
Vētilabri ergo idicio diſcriminādoꝝ dñs declara
tur ius habere meritoꝝ: eo ꝙ dū frumēta vētilant̄
in area: plena a vacuis velut quodā aure ſpirantis
examine ſeparant̄. vñ ſequit̄: Et cōgre. tri. in hoꝛ. ſu
um: pale. aūt cōbu. igne inexting. Per hāc compati
onē dñs oñdit ꝙ iudicij die ſolita merita: fructuſq̄
virtutis ab ianis iactātie exilijſq̄ factoꝝ ifructuo
ſa leuitate diſcernat: ꝑfectioꝛis meriti viros locatu
rus i māſione celeſti. Ipſe enī ꝑfectioꝛ fructꝰ ē qui
meruit eiꝰ eē cōformis: q̄ ſicut granū tritici excidit:
vt plurimos fructus afferret. CIRYL. At palee lē
tos ⁊ inanes ſignāt: ⁊ quolibet vēto peccati vētila
tos ⁊ volubiles. BASI. Conferūt autē his qui di
gni ſunt regno celoꝝ velut palee tritico: nō tñ itui
tu diuine charitatis ⁊ ꝓximoꝝ hoc faciūt: ſiue ſpi
ritalibus donis ſiue coꝛpalibꝰ bñficijs. ORI. Vl
qꝛ abſq̄ vēto nō poſſūt triticū ⁊ palee ſepari: iō h;
vētilabrū i manu ſua qđ alios paleas: alios triticū
eſſe demōſtrat. Cū enī eſſes palea leuis. i. icredulus:
oñdit te eē tētatio quod latebas. Cū aūt fortit̄ tē
tamēta toleraueris: nō te facit fidelem tētatio atq̄
patientē: ſed virtutē que i te latebat ꝓfert i mediū.
GRE. niſenꝰ: Expedit autē ſcire ꝙ nec bona que
ꝑ repromiſſiōes repoſita ſūt honeſte viuentibus ta
lia ſūt: vt verbo valeat explicari: quia nec oculus vi
dit: nec auris audiuit: nec in coꝛ hoīs aſcēderūt.
Nec peccatoꝝ pene ad aliquid eoꝝ q̄ in pſenti ſen
ſum afficiūt ꝓportionē habēt. ⁊ q̄uis aliqua illaꝝ
penarū per noſtra nominētur vocabula: differt ta
men nō modicū. Cū enī audis ignē: aliud quidā cō
ijcere doceris: ex eo ꝙ addit̄: Inextinguibili. quod
in iſtū ignē nō cadit. GRE. x. moꝛa. Miro mō ex
preſſus ē ignis gehēne. ignis nāq̄ noſter coꝛporeꝰ
per cōgeſta ligna nutrit̄: nec valet niſi forꝰ ſubſiſte
re. at cōtra gehēne ignis cū ſit coꝛporeus: ⁊ in ſe miſ

I

ſos reprobos corporaliter exurat. lignis nõ nutrit̃: ſed creatus ſemel inextinguibilis durat.

¶ Multa qdẽ ⁊ alia exhortãs euã gelizabat populo. Herodes aũt te trarcha cũ corriperet̃ ab illo de he rodiade uxore fratris ſui: ⁊ de omi bus malis q̃ fecit herodeſ: adiecit ⁊ hoc ſup oia: ⁊ iclu ſit iohãnẽ i carcer̃

ORI. Annũciauerat iohãnes chriſtũ: baptiſmũ ſpũſanctiꝑdicabat: ⁊ cetera q̃ euãgelij tradit hiſto ria. Exceptis g̃ his alia annũciaſſe mõſtrat̃ i eo qð dicit̃: Multa quidẽ ⁊ alia exhortãs euangelizabat populo. THEO. Exhortatio enĩ ei⁹ erat bona do ctrina: ⁊ iõ cõueniẽter euãgeliũ dicit̃. ORIG. Et q̃ñ in euãgelio ſm iohãnẽ de chriſto refert̃: q: mĺ ta ⁊ alia locut⁹ ẽ: ſic ⁊ in pſenti loco itellige quod lucas hic dixit: qm̃ maiora quedã a iohãne annũ ciabant̃: q̃z vt deberẽt lr̃is credi. Miramur aũt Jo hannẽ quo iter natos mulierũ maior nemo fuerit: ꝙ in tantã opinionẽ meritis virtutis aſcẽderit: vt a pleriſq; chriſt⁹ putaret̃: Sed illud multo mirabili⁹ ꝙ nõ timuit herodẽ: nõ formidauit iteritũ. vñ ſeq̃t̃: Herodes autẽ tetrarcha cũ corriperet̃ ab illo. EVSE. Dicit̃ aũt Tetrarcha. ad differẽtiã alteri⁹ hero dis quo regnãte nat⁹ ẽ chriſt⁹. erat enĩ ille rex: hic aũt tetrarcha. Erat aũt illi cõiunx arethe regis ara bũ filia: quã cũ cõiunx eẽt fratris ſui philippi more ſacrilego duxit: q̃uis ꝓlem haberet a fratre. his enĩ ſolũ licebat hoc agere: quorũ fratres ſine ꝓle vitam cõpleuerãt. Sup hoc herodẽ repͥhẽderat baptiſta. primo quidẽ diligẽter ei⁹ audiebat ſmones: cũ ſci ret eos põderoſos ⁊ cõſolatiõe plenos: ſꝫ herodia dis ꝯcupiſia cogebat eũ aſpernari verba iohãnis: vñ ⁊ eũ detrudit i carcerẽ. Et h̃ eſt qð dicit̃: Adiecit ⁊ hec ſup om. ⁊ iclu. iohã. i car. BEDA: Nõ autem his dieb⁹ capt⁹ ẽ iohãnes: ſed iuxta euãgeliũ iohan nis poſt aliqua geſta ſigna a dño: ⁊ poſt eiuſ baptiſ mũ diffamatũ: ſꝫ a luca ꝑpter exagger ãdã maliciã herodis ꝓoccupatũ ẽ: q̃ cũ videret ad ꝑdicationẽ io hãnis multos cõſtuere: milites credere: publicanos penitere: totũ vulgus baptiſma ſuſcipe: ipſe ecõuer ſo nõ ſolũ iohannẽ contẽnit: ſed vĩculat ⁊ occidit. GLO. Aũ etiã q̃z lucas aliq̃d narret de actib⁹ ie ſu: dicit iohãnẽ ab herode captũ: vt oñdat ſe ſolum mõ eadẽ facta ꝑcipue deſcripturũ: que eo anno ge ſta ſũt quo iohãnes captus ẽ vel punitus.

¶ Factũ ẽ autẽ cũ baptizaret̃ oiſ po pul⁹: ⁊ ieſu baptizato ⁊ orante aper tũ ẽ celũ: ⁊ deſcẽdit ſpũs ſanct⁹ cor porali ſpecie ſicut columba i ipm: ⁊ uox de celo facta ẽ: Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹ in te cõplacuit mihi.

AMB. Pulchre i his que a ceteris dicta ſunt: lu cas cõpendiũ ſumpſit. Et itelligendũ magis ꝙ a io hãne dñs baptizat⁹ ẽ: q̃z expſſuz reliq̃t. vñ dicit̃: Fa ctũ ẽ autẽ cũ baptizaret̃ oĩs popul⁹: ⁊ ieſu baptiza to ⁊ orãte: apertũ eſt celũ. Baptizat⁹ ẽ aũt dñs non mũdari volẽs: ſed mũdare aquas: vt ablute ꝑ carnẽ chriſti que peccatũ nõ cognouit: baptiſmatis ius haberẽt. GRE. nazanzenus: Accedit etiã chriſtuſ ad baptiſmũ: forſan ſanctificãs baptiſtã: qð aut̃ nĩ li dubiũ ẽ vt totũ veteranũ adã imergat aque. AMB. Que etiã fit dñici cã baptiſmatiſ: dñs ipſe de clarat dicẽs: Sic decet iplere iuſticiã. q̃ ẽ ergo iuſti cia niſi q: quod alterũ tibi facere velis prior ipſe in cipias: ⁊ tuo alios horteris exẽplo: Nemo igit̃ refu giat lauacrũ gr̃e: quãdo chriſt⁹ lauacrũ pnie nõ re fugit. CHRY. Fuerat autẽ baptiſma iudaicũ: qð ſordes carnis amouebat: nõ cõſciẽtie crimia. No ſtrũ aũt baptiſma ſepat a peccatis: lauat animã: ⁊ ſpũs copiã elargit̃. baptiſma vero iohãnis iudaico pſtanti⁹ fuit. neq; enĩ ad obſeruãtiã corporaliũ mũ dificationũ iducebat: ſed monebat a vitio i virtutẽ cõuerti. Noſtro võ baptiſmate min⁹: eo ꝙ nec ſpi ritũſanctũ admĩſtrabat: nec remiſſionẽ que ꝑ gratiã fit exibebat: cũ quaſi finis quidã eẽt vtrorũq; bap tiſmatũ. Sed neq; iudaico baptiſmate nec noſtro ba ptizatus ẽ chriſt⁹: q: nec idulgẽtia peccatorum ege bat: nec illa caro expers erat ſpũs ſancti: q̃ ꝑ ſpiritũ ſanctũ ab ipſo pricipio cõcepta ẽ: ſed baptizat⁹ ẽ io hãnis baptiſmate: vt ex ipſa natura baptiſmatiſ ſciaſ quia neq; cã peccati neq; ꝑpter indigẽtiã doni ba ptiſat⁹ ẽ. Dicit aũt: Baptizato ⁊ orãte. vt ꝑpendas ꝙ ſuſcepto baptiſmate oportuna ſit ingis oratio. BEDA: Quia ⁊ ſi peccata ſũt oĩa i baptiſmo laxa ta: nõ adhuc terrene carnis eſt fragilitas ſolidata. nã quaſi trãſito mari rubro gratulamur ſubmerſos egyptios: ſed i deſerto mũdane cõuerſatiõis hoſtes occurrũt alij: q̃ duce chriſti gratia noſtro ſudore vi cant̃: donec ꝑueniamus ad patriã. CHRY. Dicit autẽ apertũ ẽ celũ: tanq̃ hacten⁹ reclũſũ fuiſſet. Jã autẽ ouili ſupno ⁊ infimo i vnũ redacto: ⁊ vno cõ ſtẽte oviũ paſtore: celũ patuit: ⁊ hõ terricola aggre gatus ẽ angelis. BEDA. Nõ enĩ ei celũ tũc aper tum ẽ: cui⁹ oculi celorũ iteriora cernebãt: ſed virtus ibi baptiſmatis oñditur: de quo quiſq; cũ egredit̃: re gni celeſtis ei ianua aperit̃: dũq; caro inorcia frigõ ribus tãgit̃ aquis oppoſita quondã noxijs nuͤbꝫ extinguit̃ ignea. CHRY. Deſcẽdit etiã ſpũs ſan ctus ad chriſtũ tanq̃ ad generis noſtri principiũ: vt i chriſto ſit pͥmo qui nõ ſibi ſed nobis pon⁹ illũ ſuſcepit. vñ ſequit̃: Et deſcẽdit ſpũſanct⁹ corporali ſpecie ſicut colũ. in ipſũ. Nõ exiſtimet aliq̃s ꝙ eũ ñ habuit eũ ſuſcepit ipm: nãq; illũ deſurſũ tanq̃ deus mittebat: at idẽ vt hõ recipiebat iferius. Igit̃ ex eo deuolauit in eũ: ex ipſi⁹ deitate ad eius humanita tem. AVG. xv. de trini. Abſurdiſſimũ aũt ẽ cũ iã xxx. annorũ eẽt accepiſſe ſpiritũ ſanctũ: ſed venit ad baptiſmũ ſicut ſine peccato ita nõ ſine ſpũ ſancto. Si enĩ de iohãne ſcriptum ẽ: ſpũſancto replebit̃ ab vtero matris ſue: q̃d de homĩe chriſto credẽdũ eſt: cui⁹ carnis ipſa conceptio nõ carnalis ſed ſpiritalis fuit: Nũc ergo corp⁹ ſuũ. i. eccleſiã ꝑfigurare digna tus ẽ: in qua baptizati ꝑcipue accipiũt ſpiritumſan ctũ. CHRY. Redolebat illud baptiſma aliq̃d ve tuſtatis: ⁊ ꝑtim ſapiebat nouitat ẽ. ꝙ enĩ baptiſma ſuſcipet a ꝑpheta: oſtẽdebat aliq̃d vetuſtatis. ꝙ aũt ſpũs deſcẽderit: nouũ aliq̃d deſignabat. AMB. Merito aũt ſpũs ſe i corpore demõſtrauit: qui i di

uinitatis ſubſtātia nō videť. Aduertam⁹ myſteriuꝫ
quare ſicut colūba: ſimplicitatē enī lauacri requirit
grā: qm̄ ī typo veteri colūba quondā ad illā archaꝫ
que ſola fuit diluuij īmunis reuerſa ē. CHRYS.
Uel nūc vt māſuetudinē magiſtri declaret: ī ſpecie
colūbina apparet: ī pēthecoſte aūt queādmodum
igniſ: vt oſīdat penā. Cū enī oportebat delictꝭ igno
ſcere: māſuetudo neceſſaria erat: ſed vt adepti ſum⁹
grām: reſtat examinis ⁊ iudicij tēpus. CYPRIA.
de vnitate eccleſie: Eſt autem colūba ſimplex ⁊ letū
aīal nō felle amarū: nō morſib⁹ ſeuū: nō vngule la-
ceratiōe violentū: hoſpitia hūana diligere: vnī⁹ do
mus noſſe cōſortiū: cū generant filios ſimul ſedere
cōmeāt: volatu inuicē coherere: cōuerſatiōe cōmu-
ni vitā ſuā degere: oris oſculo cōcordiā pacis agno
ſcere: legē circa oīa vnanimitatis īplere. CHRY.
Et quidē chriſt⁹ in ortu ſuo per plurima ſe māifeſta
uerat oracula: verū q: noluerūt aduertere: cum me
dio latuerit tēpore: rurſum ſe ab alio clariore pate-
fecit pricipio: nō ſtella ſed deſup īdicabat pater in
vndis iordanis: ⁊ ſpūs deuolabat ꝑtrahēs illā vo-
cē ſup verticē eius q̄ baptizabať. vñ ſequiť: Et vox
de celo fa. ē: Tu es fili⁹ me⁹ dile. in te cōpla. mihi.
AMB. Uidim⁹ ſpiritū ſed ī ſpecie corporali. Et pa
trē quē videre nō poſſum⁹: audiamus. Inuiſibilis
enī ē pater: ſꝫ ⁊ fili⁹ inuiſibilis ſm diuinitatē: ſed de-
mōſtrare ſe voluit ī corpore. ⁊ q: pater corp⁹ nō ge
rebat: iō ꝓbare voluit nobis ī filio ſeſe pſentem di-
cēs: Tu es fili⁹ me⁹. ATHANA. Sacra quidem
ſcriptura ex noīe filij duplicē ītellectū oſīdit. vnuꝫ
quidē vt ī euāgelio diciť: Dedit eis ptātē vt fiant fi
lij dei. alterū aūt ītellectū iuxta quē iſaac ē fili⁹ ab-
rae. Chriſt⁹ ergo nō ſimpliciť diciť dei fili⁹: ſed cuꝫ
articulari additiōe: vt cōprehēdam⁹ qm̄ ipſe ſolus
ē q̄ reuera ⁊ ſm naturā ē fili⁹: quāobrē ⁊ vnigenit⁹
diciť: nā ſi ſm īſaniā arrij diciť fili⁹: ſicut q̄ h̄ nomē
ꝑ gratiā aſſequunť: ī nullo a nobis differre videbi-
tur. Reſtat ergo ſm aliū ītellectū fatēdū eē chriſtū
filiū dei: ſm quē iſaac fili⁹ abrae eſſe cognoſciť. qd̄
enī ab alio naturaliť gigniť: nō aūt ab extrīſeco ſu
mit exordiū. filiū natura recēſet: ſed dicit: Nūquid
vt hoīs ē paſſibilis natiuitas filij: mīme. ſed deus
cū ſit īdiuiſibilis īpaſſibiliť pater ē filij. vñ verbū pa
tris diciť: q: nec ipm vt humanū paſſibiliť ꝓduciť:
⁊ cū ſimplex ſit natura diuina: vnī⁹ ſoli⁹ filij pater
ē: ⁊ ꝓpter h̄ addiť: Dilect⁹. CHRY. Cū eniꝫ quis
vnū ſolū poſſidet maxīe diligit. ſi vero pr̄ factus ſit
pluriū: diſpartit⁹ affect⁹ remittiť. ATHA. Cum
aūt ante a ꝓpheta ꝓtulerit dei promiſſa dicentis:
Mittā chriſtū filiū meū nūc apud iordanē: q̄ſi con
ſūmato ꝓmiſſo decēter ſubiūgit: In te cōplacui mi
hi. BEDA: Ac ſi dicat: in te placitū mihi cōſtitu-
ti. hoc ꝑ te gerere qd̄ mihi placet. GRE. Uel ali
ter: oīs q̄ penitēdo corrigit aliqua q̄ fecit: eo ipſo ꝙ
penitet ſe ſibi diſplicuiſſe īdicat: q: emēdat qd̄ fecit.
⁊ oīpotēs pr̄ hūano mō de peccatorib⁹ locut⁹ ē di
cēs: Penitet me feciſſe hominē: q̄ſi ſibimetipi diſpli-
cuit ī peccatorib⁹ quos creauit. ī ſolo aūt chriſto ſi
bi cōplacuit: q: ī ſolo eo nō īuenit culpā: ī qua ſe re
prehēdat quaſi ꝑ penitētiā. AVGV. de cō. euan.
Quod āt matthe⁹ dicit: Hic ē fili⁹ me⁹: Lucas aūt:
Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹. ad eandē ſniam explicandā
valet. vox enī celeſtis vnū horū dixit: ſed mattheus
oſīdere voluit ad id valere quod dictū ē: hic ē filius
me⁹: vt illis q̄ poti⁹ audiebāt: īdicareť ꝙ ipſe eſſet fi
lius dei. nō enī chriſto īdicabať q̄ ſciebat: ſꝫ audie-
bāt qui aderāt: ꝓp quos etiā ipa vox facta eſt.

¶ Et ipſe ieſus erat īcipiens quaſi
ānorū trigīta ut putabať fili⁹ ioſeph
q fuit heli: qui fuit mathat: q fuit le
ui: q fuit melchi: q fuit ianne: q fuit
ioſeph: qui fuit mathathie: qui fuit
amos: q fuit naum: q fuit heſli: qui
fuit nage: q fuit maath: qui fuit ma
thathie: q fuit ſemei: q fuit ioſeph:
q fuit iuda: q fuit iohanna: q fuit re
ſa: q fuit zorobabel: q fuit ſalathiel:
q fuit neri: qui fuit melchi: q fuit ad
di: q fuit thoſan: q fuit helmadā: q
fuit her: q fuit ieſu: q fuit heliezer:
q fuit iorīꝫ: q fuit mathat: q fuit le
ui: q fuit ſymeon: q fuit iuda: q fuit
ioſeph: q fuit iona: q fuit heliachiꝫ:
qui fuit melcha: qui fuit mēna: qui
fuit mathatha: qui fuit nathan: qui
fuit dauid: q̄ fuit ieſſe: q fuit obeth:
qui fuit booꝫ: qui fuit ſalmon: qui
fuit naaſon: qui fuit aminadab: qui
fuit arā: qui fuit eſrō: qui fuit pha
reſ: qui fuit iude: qui fuit iacob: qui
fuit iſaac: qui fuit abrahe: q̄ fuit tha
re: qui fuit nachor: qui fuit ſaruch:
qui fuit ragan: qui fuit phalech: qui
fuit heber: qui fuit ſale: q fuit chay
nā: qui fuit arphaxat: qui fuit ſem:
qui fuit noe: qui fuit lamech: qui fu
it mathuſale: qui fuit enoch: qui fu
it iareth: qui fuit malalehel: qui fu
it chaynā: qui fuit enoſ: q fuit ſeth:
qui fuit adā: qui fuit dei.

ORI. Cū aūt baptizatū dn̄m dixiſſet: generatio-
nē dn̄i exponit n̄ a ſupiorib⁹ ad īferiora deducēs: ſꝫ
a chriſto vſq꜄ ad ipm ꝑuenit deū. vñ dicit: Et ipe ie-
ſus erat īcipiēs q̄ſi ānorū. xxx. Qn̄ enī baptizat⁹ ē ⁊
myſteriū ſecūde generatiōis aſſūpſit: tūc diciť ince-
piſſe: vt tu quoq꜄ ꝓorē natiuitatē deſtruas: ⁊ ī ſecū
da regeneratiōe naſcaris. GRE. Nazāzen⁹: Eſt er
go cōſiderādū q̄s eēt q̄ baptizat⁹ eſt: ⁊ a quo ⁊ qn̄.
Mūd⁹ ſiquidē ⁊ a iohāne ⁊ iā īceptis miraculiſ: vt
⁊ hic ſuſcipiam⁹ doctrinā nos ꝓmūdādi ⁊ hūilitatē

amplexādi: qn̄ ꝛ ī pfectiōe ꝛ ſpiritalis ꝛ carnal̃ eta
tis p̄dicādi: quoꝝ̄ p̄mū dictū ſit baptiſma ſuſcipiēti
bus ꝛ nō p̄muniētib⁹ ſe p habitū bonū: nā ꝛſi rela-
xatione peccatoꝝ faciat donū baptiſmi: verēdū tñ
ē: ne ad eundē vomitū reuertamur. Sc̄dm dictū eſt
aduerſus īſurgētes cōtra diſpēſatores myſterij: ſiq̄
dē ipi dignitate p̄cellūt. Tertiū editū ē illis q̄ de iu-
uēta cōfidūt: ꝛ quodlibet tēpus arbitrant̃ ad p̄lati
onē vel doctrinā ſpectare. Purgat̃ ieſus: ꝛ tu pur-
gationē cōtēnis a iohāne: ac tu ī tuū monitorē īſur
gis tricenari⁹: tu aūt docēdo ſeniores lanuginē pre
uenis. Sed aſſūt danielis ꝛ ſimiliū exēpla ī ore: nā
q̄libet nori⁹ ad r̄ndendū patus ē. Nō ē aūt lex ec-
cleſie qd̄ raro cōtingit: eo ꝙ nec vnica hirundo ver
ſtatuit. CHRY. Uel iccirco vſq̧ ad illā etatē que
cūcta peccata recipit: expectat totā legē pficiēs: ne
q̄s dicat ꝙ iō legē ſoluit ꝙ eā nō poterat conſuma
re. GRECVS: Ob h̄ etiā tricenari⁹ accedit ad ba
ptiſma: vt oñdat ꝙ ſpiritalis regeneratio viros pa-
rit pfectos ſm̄ ſpiritalē etatē. BEDA: Pōt etiaꝫ
tricenalis baptizati ſaluatoris etas: noſtri etiā ba-
ptiſmatis ſemiare myſteriū ꝑpter fideꝫ. ſ. trinitatis
ꝛ operationē decalogi. GRE. Baptizādū ē tñ in-
fantulos ſi neceſſitas vrgeat: nā vtili⁹ ē īſenſibiliter
ſanctificari q̄ꝫ nō ſignatos trāſmigrare. Sed dices:
Chriſt⁹ tricenari⁹ baptizat̃ cū de⁹ eēt: tu vero iubeſ
accelerare baptiſma. cū dixiſti de⁹: ad obiectū ſolui
ſti. Ipſe nō īdigebat purgamīe: nec aliqd̄ īminebat
ei piculū dū differret baptiſma. at tibi ī paruū ñ re-
dūdat piaculū: ſi trāſmigres ī corruptiōe nat⁹: non
aūt īcorruptōis veſte īdut⁹. Et quidē bonū ē baptiſ
mi mūdiciā cuſtodire: ſed poti⁹ ē īterdū paulīſp ma
culari q̄ꝫ grā carere oīno. CIRYL. Licꝫ tñ chri-
ſtus ſm̄ carnē careat patre: ſuſpicabant̃ aliq̄ eū pa
trē hr̄e. vñ ſequit̃: Ut putabat̃ fili⁹ ioſeph. AMB.
Bñ: Ut putabat̃: q̄ vere nō erat. ſed iō putabat̃: qꝛ
eū maria q̄ ioſeph viro ſuo erat deſpōſata genuerat
Cur aūt ioſeph magis q̄ꝫ marie generatio deſcribi-
tur: cū maria de ſpū ſancto genuit chriſtū: ꝛ ioſeph
a generatiōe dñi videat̃ alien⁹ dubitare poſſem⁹:
niſi cōſuetudo nos īſtrueret ſcripturaꝝ: q̄ ſemp viri
originē querat: marie cū ī ioſeph etiaꝫ origo ſit ma-
rie: nā cū vir iuſt⁹ fuerit ioſeph: vtiq̧ ex tribu ſua: ꝛ
ex patria ſua accepit vxorē. ita ꝛ cēſus tēpore aſcen
dit ioſeph de domo ꝛ de patria dauid vt ꝓfiteretur
cū maria vxore ſua: q̄ ex ea domo ꝛ ex eadeꝫ patria
ꝓfeſſionē defert: vtiq̧ eiuſdē trib⁹ ꝛ eiuſdeꝫ patrie
ſe eē deſignat. vñ generationē ioſeph explicās ſub-
dit: Qui fuit bely. Illud aūt aduertamuſ ꝙ ſanctus
matthe⁹ iacob q̄ fuit pater ioſeph filiū nathā eē cō
memorat: lucas vero ioſeph cui deſpōſata fuit ma-
ria filiū bely eē deſcripſit: quomō vni⁹ duo patres
ſ. bely ꝛ iacob eē potuerūt. GRE. nazan. Dicunt
aūt q̄dā ꝙ vnica ē ſucceſſio a dauid vſq̧ ad ioſeph:
lꝫ diuerſis nominibus ab vtroq̧ euāgeliſta narratur.
Sed h̄ abſurde fatent̃: qm̄ initiū hui⁹ generatiōis
duos fratreſ obtinuit: nathā. ſ. ꝛ ſalomonē. vñ gene
ratiōes diuerſimode ꝓfluxerūt. EVSE. Ipſoꝝ er
go verboꝝ ſnie ītellectū attētiuſ explicem⁹. ſi eni ap
probāte mattheo ioſeph eſſe filiū iacob: lucas ſimi-
liter approbaſſet ioſeph eſſe filiū bely: eſſet aliq̄ con
trouerſia. Ceterū cū approbāte mattheo lucas plu-
riū opinionē declararet: nō ꝓpriā dicēs vt putaba
tur: nō arbitror aliquod relinq̄ dubiū. Cū eni eēnt
īter iudeos diuerſe opinioneſ de chriſto: ꝛ oēs redu
cerēt ipꝫ ad dauid: ꝑpter ꝓmiſſiones ei factas: plu
rimi autē aſſererēt chriſtū a dauid eē futurū: p ſalo
monē ꝛ alios reges: quidā hāc opinionē vitabant:
eo ꝙ plurima de regibus dicunt̃ enormia. Et ꝙ de
iechonia hieremias dixit: ꝙ nō orieẽ ſemē ex eo col
locandū ī ſede dauid: quoꝝ opinionē cōmemorat
lucas ſentiēs enarrare mattheū qualis eſſet veritas
generatiōis. ꝛ hec ē p̄ma rō. Eſt ꝛ alia profundior:
Matthe⁹ eni cū inciperet ſcribere añ cōceptionē ma
rie ꝛ carnalē natiuitatē ieſu: opportune velut in hi
ſtoria p̄mittit carnalē ꝓgeniē: vñ ꝛ generationē a
ſuperiorib⁹ deriuat deſcēdēs. Cū eni verbū dei car-
nē acciperet deſcēdebat: ſed lucas ad factā p lauacrū
regenerationē ꝓſilit: ꝛ ibi aliā generū ſucceſſionē
exponit: ꝛ ab īmis ad prima ſubleuās ꝛ pariẽ. ꝛ pec
catorū quos narrauit matthe⁹ memoriaꝫ abdicat:
eo ꝙ quicūq̧ ī deo renaſcit̃: ſit alien⁹ a criminoſis
parētibus dei fili⁹ fact⁹: ꝛ eoꝝ q̄ ſm̄ deū vitā dux
rūt honeſtā. Sic eni abrae dictū ē: Tu ꝓficiſceris
ad patres tuos: nō quidē carnales ſed ī deo patres:
ꝑpter ſimilitudinē honeſtatis. Igit̃ ei q̄ ī deo na-
ſcitur aſcribit parētes qui ſūt ſm̄ deū p equipantiā
morū. AVG. de que. no. ꝛ ve. teſtamēti: Uel aliẽ:
Matthe⁹ a dauid p ſalomonē deſcēdit ad ioſeph:
lucas vero ab hely q̄ tēpore fuit ſaluatoris aſcendit
p traducē nathā filij dauid ꝛ hely: ꝛ ioſeph iūxit tri
bum oñdens vni⁹ generis eē vtriq̧: ac p hoc nō ſo
lū ioſeph filiū eē ſaluatorē: ſed ꝛ hely. Ipſa eni rati-
one qua ioſeph fili⁹ dicit̃ eē ſaluator: ipa etiā ē ꝛ he
ly filius ꝛ ceteroꝝ omniū q̄ de eadē tribu ſūt. hīc ē
qd̄ dicit apoſtolus: Quoꝝ patres ꝛ ex q̄bus chriſt⁹
ſm̄ carnē. AVG. de queſti. euā. Uel tres cauſe oc
currūt: quarū aliquā euāgeliſta ſecut⁹ ſit. aut. n. vn⁹
euāgeliſta patrē ei⁹ a quo genit⁹ ē nomiauit: alter
vero vel auū maternū vel aliquē de cognatis maio
ribus poſuit. aut vn⁹ erat ioſeph naturalis pater: ꝛ
alter eū adoptauit. aut more iudeorū cuꝫ ſine filiis
vnus deceſſiſſet: eius vxorē ꝓpinquus recipiēs filiū
quē genuit ꝓpinquo mortuo deputauit. AMB.
Tradit̃ eni nathā q̄ a ſalomone gen⁹ duxit: iacob
generaſſe filiū: ꝛ vxore ſupſtite deceſſiſſe: quam po
ſtea melchi accepit vxorē: ex qua generat⁹ eſt hely.
Rurſus hely fratre iacob ſine liberis decedente co-
pulat⁹ ē fratris vxori ꝛ generauit filiū ioſeph: q̄ iu-
xta legē iacob fili⁹ dicit̃: qm̄ ſemē fratris defuncti
iuxta legis veteris ſeriē ſuſcitabat. BEDA: Uel a
liter: Jacob fratris hely ſine liberis defuncti vxorē
de mādato legis accipiēs genuit ioſeph: natura q̄
dem germinis filiū ſuū: ſm̄ vero legis p̄ceptū efficit̃
fili⁹ hely. AVG. de cō. no. ꝛ ve. teſti: Probabilius
eni ītelligim⁹ lucā adoptātis originē tenuiſſe q̄ no
luit ioſeph genitū dicere ab illo cui⁹ filiū eſſe nar-
rauit. cōmodi⁹ eni fili⁹ dict⁹ ē a quo fuerat adop-
tatus q̄ꝫ diceret̃ ab illo genit⁹ cuius carne nō erat
natus. Matthe⁹ aūt dicēs: Abraā genuit iſaac. Iſa
ac autē genuit iacob: atq̧ in h̄ verbo qd̄ eſt genuit
pſeuerās donec ī vltimo diceret: Jacob aūt genuit
ioſeph: ſatis expſſit ad eū ſe patrē pduxiſſe originē
generātiū a quo ioſeph ñ adoptat⁹ ſed genit⁹ erat.

ſi etiã genitũ lucas diceret ioſeph ab hely: nec
ſic nos h verbũ pturbare deberet: neqꝫ enĩ abſurde
quiſqꝫ dr nõ carne ſed charitate genuiſſe quẽ ſibi fi
liũ adoptauit. Merito aũt lucas adoptatiõis origi
nẽ ſuſcepit: qꝛ p adoptationẽ efficimur filij dei. per
carnalẽ vero generationẽ fili⁹ dei poti⁹ ꝑpter nos
fili⁹ hoĩs fact⁹ ẽ. CHRY. Quia vero hec ps euã
gelij cõſiſtit ĩ ſerie nominũ: nihil pcioſũ exĩde acqri
eſtimãt. Ne igit h patiamur: expiamur etiã hunc
paſſũ ſcrutari. Eſt eniꝫ ex nudis noĩbus copioſum
haurire theſaurũ: qꝛ pluriũ rerũ ĩdicatia ſũt nomia:
nã ↄ diuinã clemẽtiã ꝛ oblatas a mulierib⁹ gratiaꝝ
actiões ſapiũt. cũ enĩ filios ĩpetrabãt: nomẽ ĩpone
bãt a dono. GLO. Interꝑtat igit bely de⁹ meus
vel ſcãdẽs. Qui fuit mathat. i. donans peccata. Qui
fuit leui. i. addit⁹. AMB. Pulchre lucas qñ filios
iacob nõ poterat plures cõprehẽdere: ne extra gene
ratiões euagari ſupflua ſerie videret: lꝫ ĩ aliis. i. lõge
poſteriorib⁹: patriarcharũ tñ antiq noia ñ ptermit
tẽda arbitrat⁹ ẽ: ioſeph: iude: ſymeonis: ꝛ leui. Qua
tuor enĩ genera ĩ his cognoſcim⁹ fuiſſe virtutũ: in
iuda paſſiõis dñice p figurã myſteriũ ꝑphetatũ: in
ioſeph pceſſiſſe caſtitatis exẽplũ: in ſymeõe vĩdictaꝫ
pudoris: ĩ leui officiũ ſacerdotiſ. vñ ſequit: Qui fuit
melchi. i. rex me⁹. Qui fuit iane. i. dextra. Qui fuit io
ſeph. i. accreſcẽs. fuit ãt ali⁹ iſte ioſeph. Qui fuit ma
thathie. i. donũ dei vel aliqñ. Qui fuit amos. i. one
rãs vel onerauit. Qui fuit naũ. i. cõſolatio vel cõſo
lator. Qui fuit eſly. i. adiuua me. Qui fuit nagge. i.
meridies vel meridianũ. Qui fuit naat. i. deſideriuꝫ.
Qui fuit mathathie. vt ſupra. Qui fuit ſemei. i. obe
diẽs. Qui fuit ioſeph. i. augmẽtũ. Qui fuit iuda. i. cõ
fitẽs. Qui fuit iohãna. i. dñs vel grã ei⁹ vel dñs mi
ſericors. Qui fuit reſa. i. miſericors. Qui fuit zoroba
bel. i. pnceps vel magiſter babylonis. Qui fuit ſala
thiel. i. petitio mea de⁹. Qui fuit neri. i. lucerna mea.
Qui fuit melchi. i. regnũ meũ. Qui fuit addi. i. robu
ſtus vel violẽtus Qui fuit coſã. i. dominãs. Qui fu
it helmadã. qd ẽ dei mẽſura. Qui fuit her. qd ẽ vigi
lãs vel vigilia vel pellice⁹. Qui fuit ieſu. qd ẽ ſalua
tor. Qui fuit eliezer. i. de⁹ me⁹ adiutor. Qui fuit iorã
i. dñs exaltãs vel exaltãs. Qui fuit mathat vt ſupra.
Qui fu. leui. vt ſupra. Qui fuit ſymeõ. i. audiuit triſti
tiã vel ſignũ. Qui fuit iuda. vt ſupra. Qui fuit ioſeph
vt ſupra. Qui fuit iona. i. colũba vel dolẽs. Qui fuit
eliachi. qd eſt dei reſurrectio. Qui fuit melcha. i. rex
e⁹. Qui fuit mẽna. qd eſt viſcera mea. Qui fuit ma
thathia. i. donũ. Qui fuit nathã. i. dedit vel dãtis.
AMB. Per nathã aũt expreſſã aduertim⁹ ꝑphetie
dignitatẽ: vt qꝛ vn⁹ oia chriſt⁹ ieſus: ĩ ſingulis quo
qꝫ maiorib⁹ genera virtutũ diuerſa pcederẽt. Seq
tur: Qui fuit dauid. ORI. Dñs deſcẽdẽs ĩ mũduꝫ
aſſũpſit peccatorũ hoĩm pſonã: ꝛ naſci voluit d ſtir
pe ſalomõis: vt refert matthe⁹ cui⁹ peccata ſcripta
ſũt: ꝛ ceteroꝝ ex qbuſ multi fecerũt malũ ĩ cõſpectu
dei. Qui vero aſcẽdit ꝛ ſecũdo p baptiſmũ ort⁹ eſſe
deſcribit: vt refert lucas: nõ p ſalomonẽ ſed per na
thã naſcit: q arguit patrẽ ſup vrie morte ortuqꝫ ſa
lomonis. AVG. ĩ libro retracta. Dicẽdũ aũt qꝫ h⁹
nõĩ nomis ꝑpheta arguit dauid: ne puteť idẽ fuiſ
ſe hõ cũ alter fuerit. GRE. nazan. Sꝫ ad dauid vl
tra ſm vtriuſqꝫ euãgeliſtã ẽ generis pceſſus ĩdiuiſibi
lis. vñ ſequit. Qui fuit ieſſe. GLO. Interꝑtatur da
uid mãu fortis: Ieſſe incẽſum. Sequit: Qui fuit o
beth. qd ẽ ſeruit⁹. Qui fuit booꝫ. quod ẽ fortis. Qui
fuit ſalmõ. qd ẽ ſenſibilis vel pacific⁹. Qui fuit na
aſon. qd ẽ auguriũ ꝉ ſpẽtin⁹. Qui fuit aminadab. i.
popul⁹ volũtari⁹. Qui fuit arã. qd ẽ erect⁹ vel excel
ſus. Qui fuit eſrõ. i. ſagitta. Qui fuit phares. qd ẽ di
uiſio. Qui fuit iude. i. cõfitẽs. Qui fuit iacob. qd eſt
ſupplãtator. Qui fuit iſaac. qd ẽ riſus vel gaudiuꝫ.
Qui fuit abraã qd ẽ pater multarũ gẽtiũ vel vidẽs
populũ. CHRY. Matthe⁹ quidẽ tanqꝫ q iudeis
ſcribebat: nihil ſtuduit vlteri⁹ ſcribere: niſi qꝫ ab ab
raam ꝛ dauid chriſt⁹ pceſſerat: hoc enĩ marie pla
cabat iudeos. Lucas vero ſicut q oibus cõiter loq
bať vlteri⁹ ꝑtendit ſmonẽ attigẽs vſqꝫ ad adã. vñ
ſequit: Qui fuit Thare. GLO. Qd iterꝑtať explo
ratio ſiue neqtia. Qui fuit nachor. qd ẽ reqeuit lux.
Qui fuit ſeruth. qd ẽ corrigia vel cõprehẽdẽs loruꝫ
vel pfectio. Qui fuit ragan. qd ẽ egrot⁹ vel paſcenſ.
Qui fuit phales. qd ẽ diuidẽs vel diuiſum. Qui fuit
heber qd ẽ trãſit⁹. Qui fuit ſale. quod ẽ tollẽs. Qui
fuit chynan: qd ẽ lamẽtatio vel poſſeſſio eorum.
BEDA: Nomẽ ꝛ generatio chaynan iuxta hebrai
cã veritatẽ neqꝫ ĩ geneſi neqꝫ ĩ verbis dierũ ĩuenit.
ſed arfaxat ſelaa vel ſale filiũ nullo ĩterpoſito genu
iſſe phibeť. Scito ġ lucã hãc generationẽ de. lxx. in
terpretũ editõe ſumpſiſſe: vbi ſcriptũ ẽ qꝫ arphaxat
cxxxv. annorum genuerit cainan: ꝛ ipſe cainan cum
xxxv. fuerit annorũ genuerit ſela. Sequit: Qui fuit
arfaxat. GLO. Qd ẽ ſanãs depopulationeꝫ. Qui
fuit ſem. qd ẽ nomẽ vel nominatuſ. Qui fuit Noe.
qd ẽ requies. AMB. Noe quidẽ iuſti iter dñicas
generatiões cõmemoratio non debuit ꝑtermitti: vt
qꝛ edificator eccleſie naſcebať: cũ ſui generis aucto
rẽ pmiſiſſe videať: qꝛ eã ĩ typo añ fundauerat. Qui
fuit lamech GLO. qd ẽ humiliatũ vel pcutientem
pcuſſũ vel humilẽ. Qui fuit mathuſale. qd ẽ mortis
emiſſio vel mortu⁹ ꝛ iterrogauit. AMB. Cui⁹ vl
tra diluuiũ numerãť anni: vt qñ ſol⁹ ẽ chriſt⁹ vn⁹
cui⁹ vita nullã ſentit etatẽ: ĩ maiorib⁹ quoqꝫ ſuis ñ
ſenſiſſe diluuia videreť. Qui fuit enoch. ꝛ hic pieta
tis dñice ꝛ diuinitatis mãifeſtũ ĩdiciũ eſt: eo qꝫ nec
mortẽ ſẽſerit dñs: ꝛ ad celũ remeauerit: cui⁹ generꝭ
auctor rapt⁹ ad celũ ẽ. vñ mãifeſtũ ẽ chriſtũ potuiſ
ſe nõ mori: ſed voluiſſe vt nobiſ mors illa pdeſſet. ꝛ
ille quidẽ rapt⁹ ne malicia mutaret cor ei⁹: dñs au
tem quẽ malitia ſeculi mutare nõ poterat: eo vñ ve
nerat: nature ſue maieſtate remeauit. BEDA:
Pulchre aũt a baptizato dei filio vſqꝫ ad deũ prę
aſcendẽs. lxx. gradu enoch ponit: q dilata morte trã
ſlatus ẽ ĩ padiſum: vt ſignificet eos q ĩ gratiã ado
ptionis filiorũ ex aqua ꝛ ſpũ ſancto regeneranť: in
terim poſt corporis abſolutionẽ eternã ſuſcipiẽdoſ
ĩ requiẽ. Septuagenari⁹ enĩ ꝑpter ſeptimã ſabbati
illoꝝ requiẽ ſignificat q iuuãte dei gratia decalogũ
legis ĩplerũt. GLO. Interꝑtatur aũt enoch dedi
catio. Qui fuit iared. qd ẽ defendẽs ſiue continens.
Qui fuit malaleel. qd ẽ laudat⁹ dei vel laudãs deũ.
Qui fuit caynan. vt ſupra. Qui fuit enos. i. hõ deſpe
rãs vel violẽtus. Qui fuit ſeth. qd ẽ poſitio ſiue po
ſuit. AMB. Seth poſterior fili⁹ ade nõ ſiletur: vt
cũ due ſint populi generatiões ſignificareť ĩ typo

i poſterioꝛe poti⁹ ꝙ̄ i pꝛoꝛe generatiõe chꝛiſtum nu
merandũ. Sequit᷑: Qui fuit adã. GLO. Quod eſt
hõ vel terren⁹ vel idigẽs. Qui fuit dei. AMBRO.
Quid pulchꝛi⁹ potuit cõuenire: ꝙ̄ vt ſancta genera
tio a dei filio incipet ⁊ vſ꜡ ad dei filiũ duceretur:
creatuſ꜡ pcederet i figura vt nat⁹ i veritate ſeque⸗
ret᷑: ad imaginẽ factus piret: ppter quẽ dei imago
deſcẽderet. Putauit etiã lucas ad deũ chꝛiſti oꝛigi⸗
nẽ referendã: ꝙ ver⁹ chꝛiſti generatoꝛ de⁹ ſit: vl̄ ſm
generationẽ verã pater: vel ſm lauacrũ ⁊ regenera⸗
tionẽ myſtici auctoꝛ muneris. Et iõ nõ a pmo gene
rationẽ ei⁹ cepit deſcribere: ſ꜡ poſtea ꝙ̄ baptiſma e⁹
explicuit: vt ⁊ ſ꜡ naturã ⁊ ſm gratiã dei filiũ demõ⸗
ſtraret. Quod aũt euidẽtius diuie generatiõis indi
ciũ: ꝙ̄ qd̄ de generatiõe dictur⁹ patrẽ pmiſit loquẽ
tem: Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹. AVG. de con. euan.
Satis etiã p hoc demõſtrauit: ñ ſe iõ dixiſſe ioſeph
filiũ hely ꝙ de illo genit⁹: ſ꜡ ꝙ ab illo poti⁹ illi fue⸗
rit adoptat⁹: cũ etiã ipm adã filiũ dixit cũ ſit factus
a deo: ſed p gratiã quã poſtea peccãdo amiſit tanꝙ̄
fili⁹ i padiſo cõſtitut⁹ ſit. THEO. Ideo etiã gene⸗
rationẽ finit i deũ: vt addiſcam⁹ ꝙ q̇ i medio ſunt
patres chꝛiſt⁹ ad deũ eriget: ⁊ filios dei faciet: vt ẽt
crederet᷑ chꝛiſti generatio ſine ſemie fuiſſe. q. d. Si
nõ credis ꝙ ſecũdus adã fact⁹ ſit ſine ſemine: deue
nias ad pꝛimũ adã: iuenies eũ abſ꜡ ſemie factum a
deo. AVG. de con. euã. Et matthe⁹ quidẽ ſignifi⸗
care voluit dñm deſcẽdentẽ ad noſtrã moꝛtalitatẽ
iõ generatiões ab abꝛaã vſ꜡ ad chꝛiſti natiuitatem
deſcẽdẽdo cõmemoꝛauit ab initio euãgelij ſui. Lu⸗
cas autẽ nõ ab initio: ſed a baptiſmo chꝛiſti genera
tiones narrat: nec deſcẽdendo ſed aſcendẽdo tãꝙ̄
ſacerdotẽ expiãdis peccatis magis aſſignãs: vbi te⸗
ſtimoniũ phibuit dicẽs: Ecce q̇ tollit peccata mun
di. Aſcẽdendo aũt puenit ad deũ cui mũdati ⁊ expi
ati recõciliamur. AMB. Nec ſic euãgeliſte diſcre
pare videant᷑: q̇ veterẽ oꝛdinẽ ſũt ſecuti. Nec mirer]
ſi ab abꝛaã plures ſm lucã ſucceſſiões vſ꜡ ad chꝛi⸗
ſtũ ſũt: paucioꝛes ſm mattheũ: cũ p alias pſonas ge
nerationẽ fatearis eẽ decurſam. Põt eni fieri vt a⸗
lij longeuã trãſegerit vitã: alteri⁹ vero generatiõis
viri i matura etate deceſſerit: cũ videam⁹ ꝙ̄plures
ſenes cũ ſuis nepotib⁹ viuere: alios vero viros ſtati
filiis obire ſuſceptis. AVG. de cõ. euã. Cõuenien
tiſſime autẽ lucas baptizato dño generatiões per
lxxvii. pſonas ſurſum verſus numerat: nã ⁊ aſcẽdẽs
ad deũ cui p peccatoꝝ obliuionẽ recõciliamur expſ
ſus ẽ: ⁊ p baptiſmũ fit homini omniũ remiſſio pec⸗
catoꝝ que illo numero ſignificat᷑: naꝫ vndecies ſe⸗
ptẽ. lxx. ⁊ ſeptẽ ſũt. In denario aũt pfectio beatitu⸗
dinis ẽ: quod trãſgreſſio denarij deſignat peccatuꝫ
p ſuperbiã plus aliq̇d haberi cupiẽtis. hoc aũt ſepti
es ppterea ducit᷑: vt motu homis facta ſignificetuꝛ
illa trãſgreſſio. Ternario eni numero icoꝛpoꝛea ps
homis ſignificat᷑: quaternario vero coꝛp⁹. mot⁹ au
tem i numeris nõ exprimit᷑ cũ dicim⁹: vnũ duo tria
ſed cũ dicim⁹: ſemel bis ter. vñ p ſepties. xi. ſignifica⸗
tur motu hominis facta trãſgreſſio. CA. IIII.

IESUS aũt plen⁹ ſpũ ſcõ re
greſſuſ ẽ a ioꝛdane: ⁊ ageba
tur i ſpũ i deſ᷑to dieb⁹ q̄dra
gita: ⁊ tẽtabat᷑ a diabolo. Et nihil
mãducauit i dieb⁹ ill᷑: ⁊ cõſũmatis
illis eſurijt. Dixit aũt illi diabolus:
Si fili⁹ dei es: dic lapidi huic ut pa
nis fiat. Et rñdit ad illũ ieſ⁹: Scri
ptũ ẽ: qꝛ ñ in pane ſolo niuit hõ: ſed
in omni uerbo dei.

THEO. P⁹ baptiſmũ chꝛiſt⁹ tẽtat᷑: inuẽs nobis
ꝙ poſtꝙ̄ erim⁹ baptizati tẽtatiões iminent nobis.
vñ dicit᷑: Jeſus aũt ple. ſpi. ſan. regreſ. ẽ a ioꝛdane.
CIRYL. Dudũ dixit de⁹: Nõ pmanebit ſpũs me⁹ i
hominibus iſtis: eo ꝙ ſũt caro. vbi vero regeneratiõe
p aquã ⁊ ſpiritũ ditati ſumus: facti ſum⁹ diuie na⸗
ture pticipes. p ſpũs aũt pticipationẽ pmogenitus
aut i multis fratrib⁹ pmus. Recepit ſpiritũ q̇ ⁊ ſpũ
datoꝛ ẽ: vt etiã ad nos p ipm pueniat gra ſpũs ſan⸗
cti. ORI. Qñ igit᷑ legis ieſum plenũ ſpũ ſancto: ⁊
i actib⁹ ſcribit᷑ de apoſtolis: ꝙ repleti fuerit ſpiritu
ſancto: vide ne equales putes eẽ apoſtolos ſaluato
ri. Quo eni ſi volueris dicere: Hec vaſa plena ſũt vi
no vel oleo: nõ ſtati dices ꝙ equali mẽſura ſũt ple
na: ſic ⁊ ieſus ⁊ paul⁹ pleni erãt ſpũ ſancto: ſed vas
pauli multo min⁹ erat ꝙ̄ ieſu: ⁊ tñ erat ſm menſu⸗
rã ſuã vtrũꝙ̄ repletũ. accepto itaꝙ̄ a ſaluatoꝛe ple⸗
no ſpũ ſancto baptiſmo q̇ ſup eũ i ſpecie colũbe de
cel᷑ venerat: ducebat᷑ a ſpũ: qꝛ quotquot ſpiritu dei
ducunt᷑: hi filij dei ſũt. iſte aũt ſupꝛa oẽs ppꝛie filius
dei erat. BEDA: Ne cui autẽ veniret i dubium a
quo ſpũ ductũ ſiue expulſũ: alij euãgeliſte dixerunt
i deſertũ: cõſulte lucas demũ itulit: Et agebat᷑ i deſer
tũ ſpũ. xl. dieb⁹. ne q̇d cõtra eũ valuiſſe ſpũs putare
tur imũdus: q̇ plen⁹ ſpũ ſcõ quecunꝙ̄ volebat age
bat. GRECVS: Si vero nos arbitrio ppꝛio no⸗
ſtrã vitã diſponim⁹: quo ipe trahebat᷑ iuit⁹: Quod
g̊ dicit᷑ agebat᷑ ſpũ: huiuſmõi hꝫ itellectum: Spõte
ſpiritalẽ duxit cõuerſationẽ: vt locũ exhiberet tẽta⸗
ti. BASI. Nõ eni verbo puocãs inimicũ. ſed ope
viſitãs q̇rit deſertũ: delectat᷑ eni diabol⁹ i deſerto: ñ
patit᷑ eẽ i vrbib⁹: cõtꝛiſtat ipm cõcoꝛdia ciuium.
AMB. Agebat᷑ igit᷑ i deſertũ cõſilio vt diaboli p
uocaret: nã niſi ille certaſſet: non mihi iſte viciſſet.
Myſterio: vt illũ adã de exilio liberaret: q̇ de padi⸗
ſo i deſertũ eiect⁹ ẽ. Exẽplo: vt oñderet nobis diabo
lũ ad melioꝛa tendẽtib⁹ iuidere: ⁊ tũc magis eẽ ca⸗
uendũ ne myſterij grãm deſerat mẽtis ifirmitas. vñ
ſequit᷑: Et tẽtabat᷑ a diabolo. CIRYL. Ecce fact⁹
ẽ i athletis iubẽs agones de⁹ i his q̇ coꝛonat ſcõs
vertices. GRE. iij. mo. Hoſtis tñ noſter mẽtẽ me⸗
diatoꝛis dei ⁊ hoim tẽtatiõe quaſſare nõ valuit: ſic
eni dignat⁹ ẽ tẽtatiões exteri⁹ ſuſcipe: vt tñ e⁹ mẽs
iteri⁹ diuinitati iherẽs icõcuſſa pmaneret. ORI.
Tẽtatur aũt ieſus a diabolo. xl. dieb⁹: ⁊ q̇ fuerit ten
tamẽta neſcim⁹: q̇ iõ foꝛſitã ptermiſſa ſũt: qꝛ maioꝛ
ra erãt ꝙ̄ vt lr̄is crederent᷑. BASI. Vel oĩs per q̇
dragenã intẽtat⁹ mãſit: nouerat eni diabol⁹ ꝙ ieiu
nabat: ⁊ nõ fameſcebat: ⁊ iõ nõ audebat accedere.
vñ ſequit᷑: Et nihil mãdu. i il. die. Jeiunauit ſiq̇dem
oñdẽs: ꝙ illi q̇ ſe vult ad pugnas tẽtationũ accigere
re ſobꝛietas ẽ neceſſaria. AMB. Tria igit᷑ ſũt q̇re

ad vſū ꝑficiūt ſalutis hūane: ſacramētū: deſertuȝ: ie-
iuniū. Nemo niſi q̄ legittie certauerit: coronat̄. ne-
mo aūt ad certamē virtutis admittit̄: niſi pri⁹ ab oī-
bus ablut⁹ maculis delictorꝫ grē celeſtis munere
cōſecret̄. GRE. xl. ſiquidē diebus ieiunauit nihil
māducās: erat enī de⁹. nos aūt ieiuniū poſſibilitati
ꝓportionam⁹: lȝ zel⁹ aliq̄bus ꝓgredi ſuadeat vltra
poſſe. BASI. Sed tn̄ ñ ſic vtēdū ē carne: vt ꝑ ege-
ſtatē alimēti naturalis vigor ei⁹ ſoluat̄: neqȝ vt ad
vltimatū torporē itellect⁹ vrgeat̄ ꝑ diſſolutiōis ex-
ceſſū. vñ dn̄s noſter ſemel h̄ ꝑegit: ſȝ ꝑ totū ꝯſequēs
tēpꝰ codie debito gubernauit corp⁹: ⁊ ſimilit̄ moy-
ſes ⁊ helias. CHRY. Ualde aūt prudēter factuȝ ē
q̄ i ieiunādo eoꝝ nō exceſſit numerū: ne. ſ. putaret̄
apparēter veniſſe: nō aūt recepiſſe verā carnē: aut ꝑ-
ter hūanā eē naturā. AMB. xl. aūt dierū myſticū
numerū recognoſcis: tot enī dieb⁹ aquas abyſſi ef-
fuſas eē meminiſti: ⁊ tot ieiunio dierū ſanctificato
refuſā celi ſerenioris oñdit clemētiā. tot ieiunio die-
rū moyſes ꝑceptionē legis emeruit. tot annos in e-
remo cōſtituti patres panē angelorū cōſecuti ſūt.
AVG. de cō. euā. Numer⁹ aūt iſte laborioſi h⁹ tem-
poris ſacramētū: quo ſub diſciplina regis chriſti ad-
uerſus diabolū dimicam⁹. Hic enī numer⁹ tēpora-
lē vitā ſignificat: tpa enī ānorū quadriptitis vicib⁹
currit. xl. aūt quater habēt decē. Porro ipa decem
ab vno vſqȝ ad quatuor ꝓgrediēte numero cōſum-
mant̄: qd̄ declarat q̄ xl. dierū ieiuniū: h̄ ē humilia-
tionē aīe cōſecrauit ⁊ lex ⁊ ꝓphete ꝑ moyſen ⁊ he-
liā: ⁊ euāgeliū ꝑ ipſi⁹ dn̄i ieiuniū. BASI. Uerū q̄a
nō eſurire ſupra hominē ē. aſſūpſit dn̄s paſſionē fa-
mis idicās ei nō eē peccatū: ⁊ cōceſſit cū voluit na-
ture hūane q̄ ſua ſūt pati ⁊ agere. vñ ſequit̄: Et con-
ſumatis illis eſuriit. Nō coact⁹ ad neceſſitatē q̄ pre-
eſt nature. ſed q̄ſi ꝓuocās diabolū ad duellū. Sen-
tiēs enī diabol⁹ q: vbi fames ibi ībecilitas. aggredi-
tur ad tētandū: ⁊ q̄ſi tētationū excogitator: famem
chriſto patiēti: ſuadebat lapidib⁹ appetitū ſedare. vñ
ſequit̄: Dixit aūt illi dia. ſi fili⁹ dei es: dic lapidi huic
vt panis fiat. AMB. Tria ꝑcipue docemur tela eſ-
ſe diaboli: q̄bus ad cōuertēdā mentē hoīs cōſueuit
armari: gule vnū: aliud iactantie: tertiū ābitiōis. In-
de ergo cepit vñ iā vicit. ſ. adā. Diſcam⁹ igit̄ cauere
gulā cauet̄ luxuriā: q: telū ē diaboli. Sȝ q̄d ſibi vult
talis ſmo: Si fili⁹ dei es: niſi q: cognouerāt dei fi-
liū eē venturū: ſed veniſſe ꝑ hāc īfirmitatē corporis
nō putabat: Aliud explorātis: aliud tētantis: iō ꝓ-
fitet̄ ſe credere: ⁊ homī conat̄ illudere. ORI. Ro-
gato autē patre a filio panē: nec dāte lapidē ꝓ pa-
ne: iſte quaſi aduerſari⁹ ⁊ fallax: ꝓ pane dat lapidē.
BASI. Suadebat quidē lapidib⁹ appetitū ſeda-
re: h̄ ē ꝑmutare deſideriū ab alimēto naturali ad exi-
ſtētiā ꝑter naturā. ORI. Puto etiā q̄ vſqȝ hodie
lapidē diabol⁹ oñdit: ⁊ hortat̄ ſingulos ad loquen-
dū: dic vt lapis iſte panis fiat. Si videris hereticos
dogmatū ſuorū mēdaciū ꝓ pane cōedere: ſcito lapi-
dē eorꝫ eē ſmonē quē mōſtrat ei diabol⁹. BASI.
Diſſipator aūt tētationū chriſt⁹: nō repellit a natu-
ra famē. vñ ſequit̄: Et rñdit ad illū ieſus: ſcriptū eſt
q: nō i ſolo pa. vi. hō. ſed i oī verbo dei. THEO. q.
d. nō ſolis panib⁹ hūana natura ſuſtētat̄. imo ſuffi-
cit verbū dei ad nutriendū vniuerſā naturā hūanā.

Taliter paſt⁹ ē iſrahelitic⁹ popul⁹ colligens annis
xl. māna: ⁊ gaudēs volatiliū ꝑda. Diuino cōſilio he-
lias cōuiuas habuit coruos. Heliſe⁹ herbis agreſti-
bus ſocios nutriuit. CIRYL. Uel aliter: Terrenis
cibis terrenū noſtrū alit̄ corp⁹: aīa vero rōnalis di-
uino verbo vigorat̄ ad bonā habitudinē ſpūs: non
enī naturā icorporeā corp⁹ alit. GRE. Uñ ñ alit̄
vētus pane: nec ꝑ carnes hñ ſe hȝ aīa ⁊ pigueſcit. a-
liis epulis vita ſublimis educat̄ ⁊ creſcit nutrimen-
tū boni caſtitas panis: ſapiā pulmentū: iuſticia po-
tus: ipaſſibilis ſtat⁹ delectatio bñ ſapere. AMB.
Uides igit̄ quo genere vtat̄ armorū quo hoīem a
ſpiritalis nequitie icurſiōe defēdat aduerſum icita-
mēta gule. nō enī quaſi de⁹ vtit̄ ptāte: q̄d enī mihi
ꝓderat: Sȝ quaſi hō cōi ſibi accepit auxilio vt diui-
no pabulo lectiōis intentus famē corpis negligat:
alimētū verbi acq̄rat. nō enī pōt q̄ verbū ſequit̄ pa-
nē deſiderare terrenū: hūanis enī diuina ꝑſtare nō
dubiū ē. ſimul cū dicit: Nō i ſolo pane viuit homo.
oñdit hominē eſſe tētatum hoc eſt ſuſceptionē no-
ſtram: non ſuam diuinitatem.

¶ **Et duxit illū diabol⁹: ⁊ oñdit il-
li oīa regna orbis terre i momēto tē-
poris: ⁊ ait illi: Tibi dabo ptātē hāc
vniuerſā ⁊ gloriā illorū: q: mihi tra-
dita ſūt: ⁊ cui volo do illa. Tu ergo
ꝓcidēs ſi adoraueris corā me: erūt
tua oīa. Et rñdens ieſus dixit illi:
Scriptū ē: Dominū deū tuuȝ ado-
rabis: ⁊ illi ſoli ſeruies.**

THEO. Primo inimic⁹ chriſtum de gula tētaue-
rat: ſicut ⁊ adā: deīde de cupiditate ſiue auaricia: in
h̄ q̄ oñdit ei oīa regna mūdi. vñ ſequit̄: Et du. illuȝ
diabol⁹ ⁊ oñdit ei oīa reg. or. ter. in mo. temporis.
GRE. i ho. Quid mirū ſi ſe ꝑmiſit ab illo i monteȝ
duci: q̄ ſe ꝑtulit ēt a mēbris ipſi⁹ crucifigi. THEO.
Sed qualit̄ oñdit ei oīa regna orbis terre: Quidaȝ
dicūt q̄ mēte hec ei oñdit. ego aūt dico q̄ ſenſibilit̄
⁊ i phātaſia apparere fecit. TYTVS: Uel deſcri-
pſit orbē vbo ⁊ velut quandā domū intētiōi ei⁹ ma-
nifeſtat vt exiſtimabat. AMB. Bñ aūt i momēto
tēporis ſecularia ⁊ terrena mōſtrant̄. nō enī tā cō-
ſpectus celeritas idicat̄: q̄ȝ caduce fragilitas ptātis
exprimit̄. In momēto enī cūcta illa ꝑtereūt: ⁊ ſepe
honor ſeculi abijt anteq̄ȝ venerit. Sequit̄: Et ait illi
Tibi da. pote. hāc vniuerſam ⁊ gloriā illorꝫ: q: mihi
tradita ſūt: ⁊ cui volo do illa. GRECVS: In vtro-
q̄ȝ mētiebat̄: neqȝ enī habebat: nec cōferre poterat
quo carebat. null⁹ enī obtinet poteſtatē: ſed ad pu-
gnā ē aduerſari⁹ derelict⁹. AMB. Alibi enī legis:
q: oīs ptās a deo ē. itaqȝ a deo ē poteſtatū ordina-
tio: a malo ambitio ptātis: nec ē poteſtas mala: ſed
is qui male vtit̄ ptāte. Quid ergo bonū ē vti pote-
ſtate: ſtudere honori: bonū ſi deferat̄ non eripiat̄.
Diſtingue tñ h̄ipſum bonū: ali⁹ enī bon⁹ in ſeculo:
ali⁹ ꝑfecte virtutis vſus. Bonū ē enī deū querere: ⁊
cognoſcēde diuinitatis ſtudiū nullis occupationi-
bus impediri. q̄ ſi is q̄ deū querit ꝓpter fragilitatē

carnis ⁊ mētis anguſtias ſepe tētaꝛ:q̄tomagis qui
ſeculū querit:obnoxi⁹ ē. Docemur ergo ambitionē
deſpicere:eo ꝙ diabolice ſubiecit poteſtati. TY-
TVS: Habet aūt forēſis gratia domeſticū ꝑiculū:
⁊ vt dominetur aliis ꝑus ſeruit. curuatur ad obſequiū
vt honore donetur:⁊ dū vult eſſe ſublimior:ſimulate
humilitate fit vilior. vnde ſubdit: Tu ergo ſi adora-
ueris corā me:erūt tibi oīa ſubdita. CIRYL. Quō
tu cuius ſors ē ieꝛtinguibilis flāma: qualiter oīum
domino que ſunt ſpōdes:putaſti cultorem habere
cui⁹ metu tremūt vniuerſa. ORI. Uel aliter: To-
tū duo reges certatim regnare feſtināt. peccati rex
peccatoribus diabol⁹:⁊ iuſticie rex iuſtis chriſtus:
ſciensq̧ diabol⁹ ad hoc veniſſe chriſtū:vt regnū ei⁹
tolleret:oſīdit ei oīa regna mūdi. Nō quidē regnū
perſarū:medorū:ſed regnū ſuū quomodo regnaret
in mūdo:quō.ſ.alij regnentur a fornicatiōe:alij ab
auaricia. Et oſīdit ei in pūcto temporis. hoc ē ī pre-
ſenti temporū curſu:quia ad compatiōnē eternita-
tis:puncti obtinet īſtar:neq̧ enī neceſſarium habe
bat ſaluator:vt ei diuti⁹ hui⁹ ſeculi negocia mōſtra
rentur:ſed ſtatim vt aciē luminū ſuorū ad contem-
plandū vertit:⁊ peccata regnātia ⁊ eos qui regna-
rent a vitiis cōſpexit. dicit ergo ad eum: Uenisti vt
aduerſus me de īperio dimices: adora me ⁊ accipe
regnū quod teneo. Uerū dn̄s vult quidē regnare:⁊
quaſi iuſticia vt abſq̧ peccato regnet. vult gentes ſi
bi eē ſubiectas:vt ſeruiāt veritati:nec ſic vult regna
re ceteris:vt ipſe regnet ab alio. vn̄ ſequitur: Et reſpō
dens ieſus ⁊ dixit illi:ſcriptū ē: Dominū deū tuum
adorabis:⁊ illi ſoli ſerujes. BEDA: Dicēs diabo-
l⁹ ſaluatori: Si ꝓcidēs adoraueris me. ecōtrario au
dit:ꝙ ipſe magiſter adorare eū debeat quaſi domi-
num ⁊ deū ſuū. CIRYL. Qualiter autē ſi ſm̄ here
ticos fili⁹ ē creatura adorator:' qō crimē īferret ad
uerſus eos:q̄ ſeruierūt creature ⁊ nō creatori:ſi filiū
ſm̄ eos creaturā exiſtentē colim⁹ tāq̄ deū. ORI.
Uel aliter: hꝰ inq̄t oēs ꝓpterea mihi volo eſſe ſubie
ctos:vt dn̄m deū adorēt:⁊ ipi ſoli ſeruiāt: tu autē a
me vis incipe peccatū qō ego diſſolutur⁹ huc veni.
CIRYL. Hoc aūt mādatū ei⁹ tetigit ītima: an̄ ad
uentū enī ei⁹ ipe vbiq̧ colebatur. lex autē diuina eij-
ciens ipm̄ a dominio vſurpato adorare ſtatuit ſolū
eū:q̄ naturaliter de⁹ ē. BEDA: Querat aūt aliq̄s
quō cōueniat qō hic ꝑcipitur:ſoli dn̄o ſeruiendū apo
ſtoli verbo q̄ dicit: Per charitatem ſuite inuicem.
Sed ī greco dulia itelligitur ſeruit⁹ cōis hꝰ ē ſiue deo
ſiue homini exhibita:ſm̄ quā iubemur ſuire inuicē
Latria autē vocatur ſeruitus diuinitatis cultui debi
ta:qua iubemur ſoli deo ſeruire.

Et duxit illū ī irl'm: ⁊ ſtatuit eū
ſup pinnā templi:⁊ dixit illi: Si fi
lius dei es:mitte te hinc deorſum.
Scriptū ē enī ꝙ angelis ſuis māda
uit de te:ut cōſeruēt te: ⁊ q2 in māi
bus tollēt te: ne forte offendas ad
lapidē pedē tuū. Et rn̄dens ieſus
ait illi: Dictū eſt: Nō tētabis dn̄m
deū tuum. Et conſūmata omni tē
tatione: diabolus receſſit ab illo uſ
q̧ ad tempus.

AMB. Sequitur iactātie telū:quo in ꝓcliue delin
quitur:q2 dū homines gloriā virtutis ſue iactare deſi
derāt:de loco meritorū ⁊ ſtatiōe recedunt. vn̄ dicitur:
Et du. il. ī hieru. ⁊ ſta. eū ſupra pinnaculū templi.
ORI. Sequebatur plane quaſi athleta ad tētationē
ſpōte ꝓficiſcēs:⁊ quodāmō loquebatur: Duc quo vis
⁊ īuenies me ī omibus fortiorē. AMB. Iſta ē au
tē iactātia vt dū ſe putat vnuſquiſq̧ ad altiora cō-
ſcēdere:ſublimiū vſurpatiōe factor ad īferiora tra
batur. vn̄ ſequitur: Et dixit illi:ſi fili⁹ dei es:mitte te
hic deorſū. ATHANA. Nō aūt cōtra diuinita-
tē certamē diabol⁹ iniit:neq̧ enī audebat. ⁊ iō dice
bat: Si fili⁹ dei es. ſed cū hoīe certamē iniit quem
quondā ſeducere potuit. AMB. Uere aūt diabo
lica vox ē:q̄ mentē homīs de gradu altiori meritor
ꝑcipitare contēdit:ſimul īfirmitatē ſuā diabol⁹ ma
liciāq̧ deſignat:q2 nemini pōt nocere niſi deorſū
ſe miſerit. nā qui relictis celeſtib⁹ terrena elegit:vo-
luntariū quoddā precipitium vite labētis īcurrit ſi
mul quoniā telū ſuū diabolus vidit obtuſum: qui
omnes homines ꝓprie ſubiecerat poteſtati: plus ce
pit q̄ hominē iudicare. Trāſfigurat autem ſe ſatha
nas velut angelū lucis:⁊ de ſcripturis ſepe diuinis
laqueū fidelib⁹ parat. vn̄ ſequitur: Scriptum eſt.n.
quoniam angelis ſuis mandauit de te: vt cōſeruēt
te:⁊ quia in manibus tollent te: ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum. ORI. Unde tibi diabo
le ſcire ꝙ iſta ſcripta ſunt:nunquid legiſti prophe-
tas vel diuina eloquia:' legiſti quidem:non vt ipſe
ex lectiōe eorū melior fieres:ſed vt de ſimplici litera
eos qui amici ſunt lr̄e interficias. ſcis qui ſi de aliis
eius voluminibus loqui volueris:non decipies.
AMB. Ergo nō te capiat hereticus: q2 pōt de ſcri-
pturis aliqua exempla ꝓferre. vtitur ⁊ diabol⁹ teſtio
niis ſcripturarū:nō vt doceat:ſed vt fallat. ORI.
Uide aūt quō ⁊ ī ipſis teſtimonijs verſipellis ē:vult
enī minuere gloriā ſaluatoris:q̄ſi angelor indigeat
auxilio offenſur⁹ pedē niſi eor manib⁹ ſubleuetur.
Hoc enī teſtimoniū nō de chriſto: ſ3 de ſanctis ge
neraliter ſcriptū ē. neq̧ enī idiget angelor auxilio
q̄ maior ē angelis:q̄npoti⁹ diſce diabole:ꝙ niſi de⁹
adiuuaret angelos:offenderēt pedē ſuū: ⁊ tu ꝑpte
rea cū fulgure cecidiſti:q2 credere ī ieſū xp̄3 dei filiū
noluiſti. Quare aūt ſiles qō ſequitur: Sup aſpidē et
baſiliſcū ambulabis:' niſi q2 tu es baſiliſc⁹: tu draco:
tu leo. AMB. Sed dn̄s rurſus neq̧ q̄ de ſe fuerāt
prophetizata ad arbitriū diaboli putauit eſſe facien
da:ſed diuinitatis proprie auctoritate ſeruata verba
tic eius occurrit:vt quia ſcripturarum exemplū ꝓ
tenderat:ſcripturarum vinceretur exemplis. vnde
ſequitur: Et reſpondens ieſus ait illi: Dictum eſt quia
non tētabis dominum deum tuum. CHRY. Dia
bolicum enim eſt ſeipſum inijcere ad pericula: ⁊ tē
tare ſi eripiat. CIRYL. Nō enim tētantibus lar
gitur deus auxilia:ſed credentibus in eū. vnde chri
ſtus tētantibus eum non oſtendebat miracula: ſ3
bus dicebat: Generatio praua ſignum querit ⁊ non
dabitur ei. CHRYSO. Aſpice autem quomodo
non turbatus eſt dominus:immo de ſcripturis hu

millime cũ iniquo diſceptat: ⁊ ꝯformeris chriſto ꝑ
poſſe. Nouit diabolꝰ arma chriſti quibꝰ ſuccubuit:
ex mãſuetudine euȝ cepit: ex humilitate deuicit. Tu
quoq; cũ videris hoiem effectũ diabolum: ⁊ tibi ob
uiantẽ eo modo deuicas. doceas aı̃aȝ tuã formare
os cõdeces dñi chriſti: ſicut enĩ cuȝ romanis forſan
reſidet iudex: nõ exaudiet reſpõſum ignorãtẽ eo mõ
loqui quo ipſe: ſic ⁊ chriſtꝰ niſi ſuo modo loquaris:
nõ exaudiet te: nec vacabit tibi. GREGO. niſenꝰ
Legitime aũt pugnãti agonũ repit terminꝰ: vel ꝗ
aduerſariꝰ ſua ſpõte cedat vicẽti: vel trino caſu de
ponit ſm pugnatorie artis decretũ. vnde ſequit: Et
cõſum. om. tẽta. dia. receſ. vſq; ad tẽ. ab illo. AM
BRO. Nõ dixiſſet ſcptura oẽm tẽtatõnem cõſum
matã: niſi in tribꝰ ꝑmiſſis eſſet oı̃m mã delictoꝝ: qa
cauſe tentationũ cauſe cupiditatũ ſunt. ſ. carniſ ob
lectatio: ſpes glorie: auiditas potẽtie. ATHA. Ac
ceſſerat qdẽ ad eũ hoſtis vt ad hoiem: nõ īueniens
aũt in ipo antiq̃ ſui ſemĩs ſigna diſceſſit. AMB.
Uides ergo ipm diabolũ ı̄ ſtudio nõ eſſe ꝑtinaceȝ:
cedere vere ſolere ṽtuti: ⁊ ſi īuidere nõ deſinat tamẽ
inſtare formidat: q2 frequẽtiꝰ refugit triũphari. au
dito itaq; dei noie receſſit inquit vſq; ad tempꝰ: po
ſtea enĩ nõ tẽtaturꝰ: ſed apte pugnaturus venit.
THEO. Uel q2 de voluptate tẽtauerat in deſto
receſſit ab eo vſq; ad tẽpꝰ crucis: in quo euȝ erat de
triſticia tẽtaturꝰ. MAXI. Uel diabolꝰ in deſerto
chriſto ſuggeſſerat ꝓferre mũdi mãm diuino amori
quẽ dñs retrocedere iuſſit: qđ erat indiciũ diuini a
moris. vñ poſtea ſatagebat ꝑuaricatiõem eũ facere
dilectõis ad primos. ⁊ ideo docẽte eo ſemitas vite:
ꝓuocabat ad illiꝰ inſidias phariſeos ⁊ ſcribas: vt ad
eos odiũ ꝯuertat: ſed dñs dilectõis intuitu quem
habebat in eos monebat: arguebat: beneficia ꝯferre
nõ ceſſabat. AVGV. de cõ. euã. Totũ aũt hoc ſi
milr mattheꝰ narrat: ſed nõ eodẽ ordine. vnde incer
tũ eſt quid ꝓus factũ ſit: vtrũ regna terre ꝓus demõ
ſtrata ſint ei: ⁊ poſtea in pinnã tẽpli leuatꝰ ſit: an h
prius ⁊ illud poſtea: nihil tñ ad rẽ dũ oı̃a facta eſſe
manifeſtũ ſit. MAXI. Ob hoc aũt euãgeliſtaruȝ:
hic iſte: illã do ille ꝑmittit: q2 inanis gloria ⁊ auari
cia adinuicẽ ſeſe gignũt. ORI. Johãnes aũt quia a
deo exordiũ fecerat dicẽs: In ꝑncipio erat verbum
tẽtatõem dñi nõ deſcpſit: q2 deus tẽtari nõ põt: de
quo ei erat ſermo: q2 vo in matthei euãgelio ⁊ ı̄ lu
ca generatio hois ſcribit ⁊ in marco: hõ aũt ẽ q2 tẽ
tatur: ideo mattheꝰ lucas ⁊ marcus tentationẽ dñi
deſcripſerũt.

Et regreſſus eſt ieſus in uirtute
ſpũs in galileã: ⁊ fama exijt per uni
uerſam regionẽ de illo. Et ipſe do
cebat in ſynagogis eoꝝ: ⁊ magnifi
cabat ab oı̃ibꝰ: Et uenit nazareth
ubi erat nutritꝰ: ⁊ intrauit ſm ꝯſue
tudinẽ ſuã die ſabbati in ſynagogã:
⁊ ſurrexit legere. Et traditus ẽ illi
liber Jſaie ꝓphete: ⁊ ut reuoluit li
brũ inuenit locũ ubi ſcriptum erat:

Spũs domini ſup me: ꝓpter quod
unxit me: euãgelizare pauperibꝰ mi
ſit me: ſanare cõtritos corde: ꝑdi
care captiuis remiſſionẽ: ⁊ cecis ui
ſum: dimittere cõfractos in remiſſi
onẽ: ꝑdicare annũ dñi acceptũ: ⁊ di
em retributõnis. Et cum plicuiſſȝ
libꝝ reddidit miniſtro ⁊ ſedit. Et
omniũ in ſynagoga oculi erãt inten
dẽtes in eũ. Cepit autem dicere ad
illos: quia hodie impleta eſt hec ſcri
ptura in auribus ueſtris.

ORI. Quia dominꝰ tentatorẽ vicerat: virtꝰ ei ad
dita eſt: quãtũ. ſ. ad manifeſtatiõem. vnde dicit: Et
regreſſus eſt ieſus in virtute ſpũs in galileã. BED.
Uirtutẽ ſpiritꝰ ſigna miraculoꝝ dicit. CIRYL.
Agebat aũt miracula: nõ ab extrīſeco ⁊ quaſi acq̃ſi
tam hñs ſpũſſancti grãm ſicut alij ſancti: ſed potius
cũ eſſȝ nãlr dei filiꝰ ⁊ cõſors omniũ que ſunt patri
tanq̃; ꝓpa virtute ⁊ operatõe vtit ea que ẽ ſpũſſan
cti. Decebat aũt extũc eum notũ fieri: ⁊ humanati
onis fulgere myſteriũ apud eos qui erãt de ſangui
ne iſrl. ideo ſequit: Et fama exijt ꝑ vniuerſam regio
nem de illo. BEDA: Et quia ſapiẽtia pertinet ad
doctrinã: virtꝰ vero refert ad opa: vtraq; hic coniũ
gunt. vnde ſequit: Et ipe docebat in ſynagogis eoꝝ.
Synagoga grece: latine dr cõgregatio: quo noie nõ
ſolũ turbarũ ꝯuẽtũ: ſed ⁊ domũ in qua ad audiẽdũ
verbũ dei cõueniebãt iudei appellare ſolebãt: ſicut
nos eccleſias ⁊ loca ⁊ choros fideliũ vocamꝰ. veruȝ
differt inter ſynagogã que cõgregatio: ⁊ eccleſiaȝ q̃
cõuocatio interptat: q2. ſ. ⁊ pecora ⁊ queq; res ꝯgre
gari in vnũ pñt: cõuocari nõ pñt: niſi rõne vtentia.
Ideo noue grẽ populũ quaſi maiore dignitate ꝑdi
tũ: rectiꝰ eccleſiã q̃; ſynagogã nominare apoſtolicis
doctrinis viſum eſt. Merito aũt ⁊ magnificatus a
pñtibꝰ aſſeuerat ꝓcedẽtibꝰ factoꝝ dictorũue īdicijs
cum ſequit: Et magnifica. ab omnibꝰ. ORIGE.
Caue aũt ne beatos tñ illos iudices: ⁊ te arbitreris
ꝑuatũ eſſe chriſti doctrina: quia nũc etiã in toto or
be docet ꝑ organa ſua: ⁊ nũc magis glorificat ab oı̄
bus q̃; illo tpe quo tñ in vna ꝓuĩcia cognoſcebat.
CIRYL. Largit aũt ſui noticiã illis int quos edu
catꝰ eſt ſm carnẽ. vnde ſeqt: Et venit naza. vbi erat
nutritꝰ. THEO. Ut ⁊ nos doceat ꝓus ꝓpꝛos bñfici
are ⁊ docere: deinde ⁊ ad reliquos amicitiã ꝓgere.
BEDA: Cõſueuebãt aũt die ſabbati in ſynagogis:
vt feriatis mũdi negocijs ad medicãda legis monita
q̃eto corde reſiderẽt. vñ ſeqt: Et intra. ſm ꝯſue. ſuaȝ
die ſab. in ſynagogã. AMB. Ita autẽ dñs ad oı̃a
ſe curuauit obſeq̃a: at ne lectoris quidẽ aſpnaret offi
ciũ. vnde ſequit: Et ſurrexit legere: ⁊ traditus eſt illi
liber Jſaie. Accepit quidẽ librũ: vt oſtẽderȝ ſeipſum
eſſe qui locutꝰ eſt in ꝓphetis: ⁊ remoueret ſacrilegia
ꝑfidoꝝ: qui aliũ deum dicũt veteris teſtamẽti aliũ
noui: vel qui initiũ chriſti dicũt eſſe de ṽgine. Quõ
eniȝ cepit ex virgine: qui ante virginẽ loquebatur:

ORIGE. Nō aūt fortuitu reuoluit libꝛ: ⁊ caput de ſe vaticinās reppit lectōis: ſed hoc ꝓuidentie dei fuit. vnde ſequit᷑ Et vt reuol. li. inue. lo. vbi ſcri. erat: ſpūs dñi ſup me. chriſtꝰ enī eſt qui ita cōmemoꝛat. ATHA. Explicās enī nobis cām facte in mūdo reuelatōis ⁊ ſue humanatōis hoc dicit: ſicut. n. filiꝰ cū ſit ſpūs datoꝛ: nō recuſat fateri tanq̄ȝ homo q̄ i ſpū dei eijcit demonia: ita nō recuſat dicere: ſpiritꝰ dñi ſup me: ꝓ eo q̄ factꝰ eſt hō. CIRYL. Similit᷑ aūt fatemur eū vnctū fuiſſe inquātū carnē ſuſcepit vnde ſequit᷑: Propter qḋ vnxit me. nō enī vngit᷑ diuina natura: ſed qḋ nobis cognatū exiſtit: ſic etiā ⁊ q̄ dicit ſe miſſum: imputādū eſt humanitati. nā ſequitur: Euāgelizare paupe. mi. me. AMBRO. Uides trinitatē coeternā atq̄ȝ ꝑfectā: ipm loquit᷑ ſcriptura ieſum deū hoīemq̄ȝ in vtero perfectū: loquit᷑ ⁊ prēȝ ⁊ ſpm̄ſanctū qui cooꝑatoꝛ oñdit᷑: qn̄ coꝛꝑali ſpecie ſicut colūba deſcēdit in chriſtū. ORI. Pauperes aūt natōes dicit: iſti aūt erāt paupes nihil oīo poſſidētes: nō deū: nō legē: nō ꝓphetas: nō iuſticiā: reliquaſq̄ȝ virtutes. AMBRO. Uł vniuerſalr̄ vngit᷑ oleo ſpiritali ⁊ virtute celeſti: vt pauꝑtatē cōditōis humane theſauro reſurrectōnis rigaret eṫno. BEDA: Mittit᷑ etiā euāgelizare paupibꝰ dicēs: Beati paupes: q̄ȝ veſtrū eſt regnū celoꝝ. CIRYL. Forſitan enī paupibꝰ ſpū in his oſtēdit exhibitū liberale donū īter omia dona que ꝑ chriſtū obtinet᷑. Seq̄t᷑ Sanare cōtritos coꝛde. vocat cōtritos coꝛde debiles: fragilē mentē hn̄tes: ⁊ reſiſtere nequeūtes inſultibꝰ paſſionū: quibus remediū ſanitatis ꝓmittit.

BASI. Uel ꝯtritos coꝛde venit ſanare. i. remediū dare hn̄tibꝰ coꝛ cōtritū a ſathana ꝑ peccatū: eo q̄ ꝓ ceteris peccatū coꝛ hūanū ꝓſternit. BEDA: Uel q̄ȝ ſcriptū eſt: Coꝛ cōtritū ⁊ humiliatū deꝰ nō ſpnit ideo miſſum ſe dicit ad ſanādū cōtritos coꝛde ſm illud pſalmi: Qui ſanat cōtritos coꝛde. Seq̄t᷑: Et predicare captiuis remiſſionē. CHRY. Captiuatōis vocabulū multiplex eſt. Eſt enī captiuatio bona: ſicut paulꝰ dicit: Captiuātes oēm intellectū ad obedientiā chriſti. Eſt ⁊ praua ⁊ ſenſibilis que eſt a coꝛꝑalibꝰ hoſtibꝰ: ſed deterioꝛ eſt ītelligibilis de q̄ h̄ dicit: Fungit᷑ enim peccatū peſſima tyrānide: ꝑcipiēs mala ⁊ obediētes cōfundēs: ab hoc intelligibili carcere nos chriſtꝰ eripuit. THEO. Pn̄t aūt ⁊ hec ꝺ mortuis intelligi: qui captiui exn̄tes ſoluti ſunt ab inferni dñio ꝑ chriſti reſurrectōem. Sequit᷑: Et viſū cecis. CIRYL. Profluētes ei a diabolo tenebras in coꝛda humana: Chriſtꝰ quaſi ſol iuſticie remouit faciēs hoīes filios nō noctis ⁊ tenebraꝝ ſed lucꝭ ⁊ diei. Qui enī aliquādo errabāt: ꝑceperūt iuſtoꝝ ſemitas. Sequit᷑: Dimittere cōfractos in remiſſiōem. ORI. Quid enī ita fractū atq̄ȝ colliſum fuerat vt homo: qui a ieſu dimiſſus eſt ⁊ ſanatuſ. BEDA: Uel dimittere cōfractos in remiſſiōem. i. eos qui legis pōdere īpoꝛtabili fuerāt depſſi releuare. ORI. Iſta aūt oīa ꝑdicta ſunt: vt poſt viſiōem ex cecitate poſt libertatē ex vinculiſ: poſt ſanitatē a diuerſ vulneribꝰ veniamꝰ ad annū dñi acceptū. vnde ſequit᷑: Predicare annū dñi acceptū. Aiūt aūt quidā iuxta ſimplicē intelligētiā anno vno euāgeliū ſaluatoꝛeȝ in iudea ꝑdicaſſe. ⁊ hoc eſt qḋ dr̄: Predicare annuȝ dñi acceptū. Uł annꝰ dñi acceptꝰ eſt totū tp̄s eccl'ie quo dū verſat᷑ in coꝛꝑe ꝑegrinat᷑ a dño. BEDA: Neq̄ȝ enī ſolꝰ ille annꝰ quo dñs ꝑdicabat fuit acceptabilis: ſed etiā iſte quo ꝑdicat apl's dicēs: Ecce nūc tp̄s acceptabile. Poſt annū ſane dñi ſubdit: Et diē retributiōis. i. extreme. qn̄ reddet vnicuiq̄ȝ ſm opus ſuū. AMBRO. Uel diē hūc annū dñi acceptū dicit ꝑpetuis diffuſum tꝑibꝰ: qui redire in oꝛbē laboris neſciat: cōtinuatōeȝ fructꝰ hoībꝰ ⁊ q̄eti idulgeat. Sequit᷑: Et cū pli. li. red. mini. ⁊ ſedit. BED. Librū audiētibꝰ illis qui aderāt legit: ſed lectū miniſtro reddidit: q̄ȝ dū eſſet in mūdo palā locutꝰ eſt docēs i ſynagogis ⁊ tēplo: ſed ad celeſtia reuerſurꝰ his qui ab initio viderāt: ⁊ miniſtri ſermonis fuerāt euāgelizādi offiīn tradidit. Stās legit: q̄ȝ nobis ſcpturas q̄ de ipo erāt aperuit: q̄ȝ in carne dignatꝰ eſt opari. ſꝫ reddito libꝛo reſidet: q̄ȝ ſe ſupne quietis ſolio reſtituit. Stare enī opātis eſt: ſedere aūt quieſcētis vł iudicātis: ſic ⁊ ꝑdicatoꝛ verbi ſurgat: legat. i. opet᷑ ⁊ ꝑdicet ⁊ reſideat. i. ꝑmia quietis expectet. Reuolutū aūt librū legit: q̄ȝ eccl'iam miſſo ſpū oēm veritatē docuit: plicatū miniſtro reddidit: q̄ȝ nō oīa oībꝰ dicēda: ſꝫ ꝓ captu audiētiū cōmittit doctoꝛi diſpēſandū dixit. Sequit᷑: Et oīm in ſyna. ocu. erāt intē. i eū. ORI. Et nūc etiā ſi volumꝰ: oculi noſtri pn̄t intēdere ſaluatoꝛē. Cū enī ꝑncipale coꝛdis tui direxeris ad ſapientiā: veritatē deiq̄ȝ vnigenitū cōtēplādū: oculi tui intuent᷑ ieſum. CIRYL. Tūc aūt aīm oculos conuertebat ad ſe: quodāmodo ſtupētiū qualr̄ litteras nouit q̄s nō didicit: ſed qm̄ mos erat iudeis: ꝓmulgatas de chriſto ꝓphetias dicere ꝯſūmari: vel i quibuſdā eoꝝ ꝑpoſitis: vel in aliquibꝰ factis ꝓphetis dñs hoc ꝑdicauit. vnde ſequit᷑: Cepit aūt di. ad il. q̄ȝ ho. imple. eſt hec ſcp̄. in au. veſtris. BEDA: Quia. ſ. ſicut illa ſcriptura ꝑdixerat: ⁊ magna faciebat: et maioꝛa dñs euāgelizabat.

¶ Et oēs teſtimoniū illi dabant: ⁊ mirabant᷑ in uerbis grē: q̄ ꝓcedebāt de oꝛe ipſiꝰ ⁊ dicebāt: Nōne hic ē filius ioſeph? Et ait illis: Utiq̄ȝ dicetis mihi hāc ſilitudinē: Medice cura teipm̄. Quāta audiuimꝰ facta in capharnaum: fac ⁊ hic in patria tua. Ait aūt: Amē dico uobis: q̄ȝ nemo ꝓpheta acceptꝰ ē i patria ſua. In ueritate dico uobis multe uidue erāt in diebꝰ helie in iſrael quādo clauſū eſt celū annis tribꝰ ⁊ mēſibꝰ ſex: cuȝ facta eſſet fames magna in oī terra ⁊ ad nullā illaꝝ miſſus eſt helias: niſi in ſarepta ſidonie ad mulierē uiduā. Et multi leproſi erāt in iſrael ſub heliſeo propheta: ⁊ nemo eoꝝ mundatꝰ eſt niſi naaman ſyrꝰ.

CHRY. Cū veniſſet i nazareth dñs a miraculis

abſtinet: ne ꝓuocaret eos ad maiorẽ liuorẽ. Pretẽ-
dit aũt eis doctrinã nõ minꝰ admirãdã miraculis.
erat .n. quedã diuina grã ineffabilis in dictis ſalua
toris ↄcurrẽs: aĩas ꝑmulcẽs auditoꝝ. vñ dr̃: Et oẽs
teſti. il. da. ⁊ mira. in v. grẽ q̃ pce. de ore ipiꝰ. BED.
Teſtimoniũ illi dabãt atteſtãdo illũ vere ẽe vt dixe
rat: de quo ꝓpħa ↄcinerat. CHRY. Sꝫ ſtulti ad-
mirãtes ſmonis vtutẽ ꝑuipẽdũt ipm ab eo q̃ puta-
bat̃ pr̃. vñ ſeq̃t̃: Et dice. Nõ. hic ẽ filius ioſeph. CI
RYL. Sed qd impedit vt venerabiliſ ⁊ admirabilis
ſicſſi filiꝰ eẽt vt putabat̃ ioſeph: Nõne vides diuina
mira: ſathanã iã ꝓſtratũ: nonnullos ab his egritu
dinibꝰ liberatos. CHRY. Pꝰ multũ enĩ tẽpꝰ ⁊ ſi-
gnoꝝ oñſiões ꝑfectꝰ eſt ad eos: nec eũ ſuſtinuerũt:
ſed iterũ ſe ſuccẽdebãt inuidia. vñ ſeq̃t̃: Et ait illis:
vtiqꝫ dice. mi. hãc ſili. Medice cu. teipm. Quãta au
diuimꝰ facta in capharnaũ: fac ⁊ hic in patria tua.
CIRYL. Cõmune quidẽ ꝓuerbiũ apud hebreos
ad improꝑiũ excogitatũ: clamabãt enĩ aliq̃ ↄtra me
dicos infirmos: Medice ſana teipm. GLO. Qua
ſi diceret: Qui in capharnaũ pl'es te curaſſe audiui
mꝰ: cura etiã teipm. i. fac ſil'r in tua ciuitate: vbi ↄce
ptꝰ es ⁊ nutritꝰ. AVGV. de q. euã. Cũ aũt iã ma-
gna ab illo facta fuiſſe cõmemorãt: q̃ ſe nõdũ nar-
raſſe ſcit: qd euidẽtiꝰ q̃ꝫ h' eũ ſciẽter ꝓoccupaſſe nar
rãdũ: Nec enĩ tãtũ ab eiꝰ baptiſmo ꝓgreſſus ẽ vt
oblitꝰ puteт: nõdũ ſe aliq̃d cõmemoraſſe de his q̃ in
capharnaũ geſta fuerãt. AMBRO. Non ocioſe
autẽ ſaluator ſe excuſat q' nulla in patria ſua mira
cula vtutis opatꝰ ſit: ne fortaſſiſ aliq̃s viliorẽ patrie
nobiſ eſſe debere putaret affectũ. Nã ſequit̃: Ait ãt
Amẽ di. vo. q: ꝓphe. ne. acce. ẽ in pa. ſua. CIRYL.
q. d. Multis multa ꝓdigia iter vos a me fieri: penes
quos ſum nutritꝰ: ſed nõ latet me quedã cõis q̃ mlt̃
tis accidit paſſio. cõtẽnũt̃ enĩ quodãmõ ſemp etiã
optima queqꝫ quãdo nõ raro cõtingũt alicui: ſed
ſuppetit ad velle: ⁊ ſic etiã ↄtigit in hoĩbꝰ: familia-
ris enĩ q' ſemꝑ preſto eſt: debita reuerẽtia priuat̃ a
notis eius. BEDA: Propham aũt dici in ſcptur̃
chriſtũ ⁊ moyſes teſtis eſt qui dicit: Prophetã vo
bis ſuſcitabit deꝰ de fratribuſ veſtris. AMB. Hoc
aũt exemplo declarat̃ q' fruſtra opẽ mĩe celeſtis ex
pectes: ſi aliene fructibꝰ virtutis inuideaſ. Aſpnator
enĩ deꝰ iudeoꝝ eſt: ⁊ ab his qui diuina beneficia in
aliis ꝑſequunt̃: miracula ſue ptãtis auertit. Dñice
quippe carnis actꝰ diuinitatis exẽplũ eſt: ⁊ inuiſibi-
lia eiꝰ nobis ꝑ ea que ſunt viſibilia demõſtrãt̃. Ui-
dete igit̃ quid mali inuidia afferat: indigna ꝑp inui-
diã patria iudicat̃: in qua ciuis opet̃ q̃ digna ſunt:
in q̃ dei filiꝰ naſceret̃. ORI. Q̃ſtũ ad luce hiſtoriã
ꝑtinet: nedũ ĩ capharnaũ feciſſe aliq̃ ſignũ deſcri-
bit̃: nã anteq̃ꝫ veniret in capharnaũ in nazareth di
xiſſe legit̃ quecũqꝫ audiuimꝰ facta ĩ capharnnũ. vñ
puto in pñti ſmone aliq̃d latitare myſteriũ: ⁊ naza-
reth eſſe typũ iudeoꝝ: capharnaũ typũ gẽtiũ. Erit
enĩ tps qñ dicturꝰ eſt populꝰ iſrł q̃ oñdiſti vniuerſo
orbi oñde ⁊ nobis. ꝓdica ſmonẽ tuũ pplo tuo iſrł:
et ſaltẽ cũ ſubitrauerit plenitudo gẽtiũ tũc oĩs iſrł
ſaluꝰ fiat. Quãobrẽ videt̃ mihi ↄueniẽter rñdiſſe ſal
uator: Nemo ꝓpħa acceptꝰ eſt in patria ſua. plꝰ iux-
ta ſacramẽtũ q̃ꝫ iuxta lrãm: lꝫ ⁊ hieremias in ana-
thoth patria ſua nõ fuerit acceptꝰ: ⁊ reliq̃ ꝓphete.

ſed magis videt̃ mihi intelligi vt dicamus patriam
oĩm ꝓphetarũ fuiſſe populũ circũciſiõis. Et natõcs
quidẽ ſuſceperũt vaticiniũ ieſu chriſti: magis hñtes
moyſen ⁊ ꝓphetas de chriſto ꝑdicãtes: q̃ꝫ illi qui ex
his nõ ſuſceperũt ieſum. AMB. Pene autẽ apto
cõpatõis exemplo: arrogãtia ciuiũ retũdit̃ inuidoꝝ
oñicũqꝫ factũ ſcripturis docet̃ veteribus cõuenire
Nam ſequit̃: In veri. di. vo. mul. vi. erãt in iſrł ĩ die.
helie. Nõ q' helie dies fuerũt: ſed in quibus helias
opatꝰ eſt. CHRY. Ipſe quidẽ terreſtris angelꝰ cele
ſtis homo: qui nec tectũ nec mẽſam nec amictũ ha
bebat vt multi: clauẽ celoꝝ gerit in ligua. Et h̃ eſt
quod ſequit̃: Quãdo clau. eſt celũ an. tri. ⁊ mẽſi. ſex.
Poſtq̃ꝫ aũt celũ ſerauit: terrãqꝫ reddidit ſterilẽ: re-
gnabat fames ⁊ cõſumpta ſunt corpa. vnde ſequit̃:
Cũ facta eſſet fames in terra. BASI. Ut enĩ aſpe
rit ex ſaturitate non modicũ generari aꝑprobriũ: ꝑ
famẽ illis ieiuniũ attulit: quo culpã eoꝝ que ĩ im-
mẽſum creſcebat cohibuit. Corui aũt facti ſunt iu-
ſto cibi miniſtri: qui cõſueuerũt alioꝝ pabula vſur
pare. CHRY. Sed quoniã exiccatꝰ eſt fluuius ex
quo pocula iuſte dabãtur: vade inquit deus in ſa-
reptã ſidonie: illic mãdabo mulieri vidue vt paſcat
et. vnde ⁊ hic ſequit̃: Et ad nullã earũ miſſus eſt he
lias niſi in ſarepta ſidonie ad mulierẽ viduã. Quod
ex quadã dei diſpẽſatõe factũ eſt: fecit enĩ deus eũ
per longũ iter ꝑgere vſqꝫ in ſidonẽ: vt viſa mũdi pe
ſte poſcat a domino pluuias. Multi aũt tũc tẽpis
opulẽti erãt: ſed nullus tale aliquid fecit vt vidua.
reuerentiã enĩ mulieris ad prophetã: non pꝛediorũ
ſed volũtatis fiebant diuitie. AMBRO. Myſti-
ce aũt dicit: In diebus helie. quia dies faciebat illis
qui in eiꝰ opibꝰ lucẽ videbãt grẽ ſpiritalis. ⁊ idõ apie-
bat̃ celũ vidẽtibꝰ diuina myſteria: claudebat̃ qñ fa-
mes erat: q' nulla erat cogñſcẽde diuinitatiſ vbertas
In vidua aũt illa ad quã helias directꝰ eſt: typꝰ ec-
cleſie premiſſus ẽ. ORIGE. Occupãte enĩ fame
pplm iſrł. ſ. audiẽdi ſermonẽ dei: venit propheta ad
viduã: de qua dr̃: Multi filij deſte magis q̃ꝫ eius q̃
habet virũ. ⁊ cũ veniſſet: panẽ illiꝰ ⁊ alimẽta multi-
plicat. BED. Sidonia aũt venatio inutilis: Sare
pta incẽdiũ vel anguſtia panis interpꝛtat̃. Quibus
omnibꝰ gentilitas exprimit̃: que inutili venatõi de
dita. i. lucris ⁊ negocijs ſeculi ſeruiens: incendiũ car
nalium cupiditatũ: paniſqꝫ ſpiritalis anguſtias pa
tiebatur: donec helias. i. propheticus ſermo ceſſãte
ſcripturarũ intelligẽtia: pro perfidia iudeoꝝ venit
ad eccleſiam vt receptus paſceret ⁊ reficeret corda
credentiũ. BASI. Quelibet etiã anima viduata
⁊ priuata virtute ⁊ diuina noticia: poſtq̃ꝫ diuinum
verbum recipit propria delicta cognoſcẽs: docetur
nutrire verbũ virtutũ panibꝰ: ⁊ irrigare fonte vite
doctrinã veritatis. ORIGE. Sed ⁊ aliud ad eũ-
dem ſenſum pertinẽs loquit̃ cum ſubdit: Et multi
leproſi erant in iſrael ſub heliſeo propheta: ⁊ nemo
eoꝝ mundatꝰ eſt niſi naaman ſyrus: qui vtiqꝫ non
erat ex iſrael. AMB. Myſtice autẽ ppl's eccleſiã
contingit vt ſequatur populus ille ex alienigenis
congregatus: ante leproſus ꝑus q̃ꝫ myſtico baptiza
ret̃ in flumine. i. poſt ſacramẽta baptiſmatis: macu
lis corporis ⁊ mẽtis ablutis immaculata virgo ce
pit eſſe ſine ruga. BED. Naam ĩ enĩ qui decorus

interp̄tat̃ populū ſignificat nationū:qui ſepties la
uari iubet̃:q̄ illud baptiſma ſaluat qḋ ſeptiformis
ſp̄ūs regenerat. Caro ei⁹ poſt lauacrū ſic͂ pueri app̄
q̄ mr̄ gr̄a oēs in vnā parit infātiā.vel q̄ chriſto cō
formatur de quo dr̄: Puer nat⁹ eſt nobis.

¶ Et repleti ſunt oēs in ſynagoga
ira hec audiētes. Et ſurrexerunt ⁊
eiecerunt illū extra ciuitatē: ⁊ duxe
rūt illū uſq̄ ad ſupciliū mōtis: ſup
quē ciuitas illorū erat edificata : ut
precipitarēt eum. Ipſe autem tran
ſiens: per medium illorum ibat.

GRECVS: Quia prauā eorū intētōnem redar-
guerat: iō indignāt̃. ⁊ hoc eſt qḋ dr̄: Et repleti ſunt
oēs in ſynagoga ira. ꝓ eo etiā qḋ dixerat: hodie cō
pleta eſt hec ꝓphetia. arbitrati ſunt q̄ ſeip̄ cōparet
ꝓphetis: ⁊ iō indignāt̃ ⁊ fugāt eū extra ciuitatē. vn̄
ſequit̃: Et ſurre. ⁊ eiece. il. ex. ciuitatū. AMBRO.
Nec mirū ſi pdiderūt ſalutē: qui eiecerūt de ſuis fi-
nib⁹ ſaluatorē. Dn̄s aūt qui docuerat ap̄ĺos exēplo
ſui oīb⁹ oīa fieri: nec volētes repudiat : nec inuitos
alligat: nec eijciētib⁹ reluctat̃: nec rogātib⁹ deeſt: nō
mediocriter aūt inuidia ꝓdit̃: q̄ charitatis oblita ī
acerba odia cauſas amoris inflectit. Cū enī ip̄e do-
min⁹ ꝑ populos beneficia diffunderet: illi iniurias
irrogabāt. vn̄ ſequit̃: Et duxe. il. vſq̄ ad ſupci. mōtis
ſup quē ciuitas illoꝝ erat edificata: vt p̄cipitarēt eū
BEDA: Peiores ſūt iudei diſcipuli: diabolo ma-
giſtro. Ille v̄o ait: Mitte te deorſum. iſti facto mit
tere conāt̃: ſed illorū mēte mutata ſubito vel obſtu
pefacta deſcēdit: q̄ adhuc illis penitētie locū reſer-
uat. vnde ſequit̃: Ip̄e au. trāſi. ꝑ mediū illorū ibat.
CHRY. In quo ⁊ que ſunt humanitatis: ⁊ que
ſunt diuinitatis oſtēdit. ſtare enī in medio inſidiā-
tiū ⁊ nō apprehēdi: diuinitatis eminētiā oſtēdebat
diſcedere v̄o diſpenſatōnis approbat myſterium.
AMBRO. Simul intellige nō ex neceſſitate fu-
iſſe: ſed volūtariā corporis paſſiōem. etenī qn̄ vult ca
pit̃: quādo vult labit̃. Nā queādmodū a paucis te
neri potuit qui a populo nō tenet̃: ſed voluit ſacri
legiū eſſe multorū: vt a paucis quidē affligeret̃: ſed
pro toto orbe moreret̃. Quinetiā malebat iudeos ad
huc ſanare q̄ pdere: vt efficaci furoris exitu deſine
rēt velle qḋ implere nō poſſent. BEDA: Nondū
etiā venerat hora paſſiōis: que in paraſceue paſche
futura extiterat: necdū locū paſſiōis adierat qui nō
in nazareth : ſed hieroſolymis hoſtiarū ſanguine fi-
gurabat̃: nec hoc gen⁹ mortis elegerat : qui crucifi-
gendū ſe a ſeculo ꝑconabat̃.

¶ Et deſcēdit in capharnaū ciuita
tē galilee: ibiq̄ docebat illos ſabba
tis. Et ſtupebāt in doctrina ei⁹: qa
in ptāte erat ſermo ip̄i⁹. Et in ſyna
goga erat hō hn̄s demoniū imūdū
et exclamauit uoce magna dicens :
Sine : quid nobis et tibi ieſu naza
rene: Veniſti pdere nos. Scio te q̄
ſis ſanct⁹ dei. Et increpauit illū ie
ſus dicēs: Obmuteſce: ⁊ exi ab eo.
Et cum ꝓieciſſet illud demoniū in
mediū exit ab illo: nihilq̄ illum no
cuit. Et fact⁹ eſt pauor in omnibus
⁊ colloquebant̃ ad inuicē dicentes:
Quod eſt hoc uerbū: quia in ptāte
⁊ uirtute impat immūdis ſpiritib⁹
⁊ exeūt. Et diuulgabatur fama de
illo in omnē locū regionis.

AMBRO. Nō indignatōe commot⁹ dn̄s: nec
ſcelere offenſus iudeā deſeruit: qn̄ etiā immemor in
iurie: memor clemētie: nūc docēdo: nūc ſanādo in
fide plebis corda demulcet. vn̄ dr̄: Et deſcēdit ī ca-
phar. ciui. gali. ibiq̄ doce. illos ſabbatiſ. CIRYL.
Quāuis enī ſciret q̄ inobediētes eēnt ⁊ duri cordis
tn̄ viſitat illos ſicut bon⁹ medic⁹ illos qui vltima la
borāt egritudine tentat ſanare. Docebat aūt in ſy-
nagogis cōfidenter ſm̄ illud Iſaie: Neq̄ occulte
locut⁹ ſum: nec in obſcuro loco terre. In ſabbato
quoq̄ diſputabat cū eis: q̄ vacabāt. Mirati ſunt
ergo de doctrine virtute in ptātis magnitudine. vn̄
ſequit̃: Et ſtupe. in doctri. ei⁹ q̄ in ptā. erat ſ. ip̄ius.
.i. nō blād⁹ ſed impioſus ad ſalutē. Iudei aūt puta-
bāt eſſe chriſtū: ſicut aliquē ſanctoꝝ aut ꝓphetarū.
Ut aūt maiorē de eo opionē accipiāt trāſcēdit mē
ſurā ꝓpheticā. nō. n. dicebat: Hec dic̄ dn̄s. vt ꝓphe
ꝯſueuerāt dicere: ſ; ſic̄ dn̄s legis q̄ ſunt ſupra legem
ꝓferebat: trāſſerēs litterā ad veritatē: ⁊ figuras ad
ſp̄ūalē intelligētiā. BEDA: Sermo etiā doctoris
ī ptāte fit: cū ea q̄ docet opat̃: q. n. facto deſtruit qḋ
p̄dicat cōtēnit̃. CIRYL. Opportune aūt dogma-
tib⁹ plerūq̄ ardua miſcet opa : quos. n. nō diſponit
rō ad cogſcēdū: hos inſtigat ſignoꝝ oſtēſio. vn̄ ſeq̄t̃:
Et in ſyna. erat hō ha. demo. imūdū. AMB. Sab-
bato medicine diuine opa cepta ſignificat: vt inde
noua creatura cepit vn̄ vet⁹ creatura an̄ deſinit: ne
ſub lege eē dei filiū: ſ; ſupra legē in ip̄o p̄n⁹ deſigna-
ret. Bene etiā ſabbato cepit: vt ip̄m ſe oſtēderet crea
torē: q̄ opa opib⁹ interſerit: ⁊ ꝓſeq̄t̃ op⁹ qḋ ip̄e ante
iā cepat: vt ſi domū faber renouare diſponat: nō a
fundamētis ſ; a culminib⁹ incipit ſoluere vetuſtatē
ita ibi p̄us manū admouet vbi an̄ deſiderat. Deide
a minorib⁹ incipit: vt ad maiora ꝑueniat. liberare a
demone etiā hoīes ſ; in v̄bo dei pn̄t: reſurrectiōem
mortuis impare diuine ſoli⁹ ē ptāt. CIRYL. Ca-
lūniabāt̃ aūt iudei gl̃iam chriſti dicētes: Hic nō ei
cit demones niſi in beelzebub p̄ncipe demoniorū:
ad qḋ remouēdū cū repſentarēt̃ demones inuicte
ptāti ei⁹: nec tolerarēt ꝯgreſſū deitat: ſeuā voces e-
mittebāt. vn̄ ⁊ h̄ ſeq̄t̃: Excla. vo. ma. di. Sine: qḋ no.
⁊ tibi ieſu naza: ve. ꝑ. nos. BED. q. d. Paululū a
me vexādo q̄ſce: cui nulla ē ſocietas cū nr̄a fraude
AMB. Nec quēq̄ mouere d; q̄ ieſu nazareni no
mē ī h̄ libro diabol⁹ dixiſſe p̄m⁹ īducit̃: nec. n. ab eo
chriſt⁹ nomē accepit: qḋ de celo angel⁹ ad v̄ginē de
tulit. Eſt hui⁹ impudētie diabol⁹: vt inter hominos

aliquid ꝓmus vſurpet: ꝛ ad hoīes quaſi nouū defe-
rat: quo terrorē ſue ꝑtātis incutiat. vnde ſequitur:
Scio eñ te: quia ſis ſanct⁹ dei. ATHA. Nō dice
bat eum ſanctū dei: quaſi aliis ſanctiſ ſiliis: ſed quaſi
eo ſingulariter ſancto exñte cū articuli adiectōne.
Ipe eſt eñ naturalr̄ ſanct⁹ cui⁹ ꝑticipatiōe oēs alij
ſancti vocanť. neq; tamē hoc dicebat quaſi eū vera
citer noſſet: ſed ſe cognoſcere fingebat. CIRYL.
Putauerūt eñ demones ꝙ ꝑ hmōi laudē facerēt
ipm inanis glorie amatorē: vt abſtineret ab eoꝝ cō
trarietate: vtpote pro gratia grām recōpenſans.
CHRY. Uoluit etiā demō ꝑturbare ordinē rerū:
ꝛ apłoꝝ rapere dignitatē: ꝛ ſuggerere multis vt ei
obediāt. ATHA. Quāuis igiť vera fatereť: cōpe-
ſcebat tamē ei⁹ ſermonē ne ſimul cū veritate etiam
ſuā iniquitatē ꝓmulget: vt nos etiā aſſuefaciat ne
curem⁹ de talib⁹: eť ſi vera loqui videanť. Nefas eſt
eñ vt cum aſſit nobis ſcꝑtura diuina: inſtruamur
a diabolo. vnde ſequiť: Et increpa. il. di. obmute. et
exi ab illo. BEDA: Diuina aūt ꝑmiſſiōe liberād⁹
a demone homo ꝓiciť in mediū: vt virt⁹ patefacta
ſaluatoris: plures ad viam ſalutis inuitet. vñ ſequiť
Et cū ꝓie. il. demo. in me. exijt ab illo: nihilq; illi no
cuit. Uideť aūt repugnare quod hic dr̄ Marco: q̄
ait: Et diſcerpēs eum ſpūs immūd⁹: ꝛ exclamās vo
ce magna exiuit ab eo. Niſi intelligam⁹ hoc dixiſſe
marcū: diſcerpēs eum: quod hic lucas dicit: Et cum
ꝓieciſſet illū in mediū: vt ꝙ ſecutus ait: Nihilq; illi
nocuit. intelligať quia iactatio illa mēbroꝝ atq; ve-
xatio nō eum debilitauit: ſicut ſolēt exire demonia
etiā quibuſdā mēbris amputatis ꝛ euulſis. vñ meri
to ꝓ tam integra reſtitutōe ſanitatis miranť. nā ſe-
quiť: Et fact⁹ eſt pauor in om. ꝛ colloq. adin. dicen.
Quod eſt hoc ver. qꝺ in ꝑtā. ꝛ vir. ipe. immū. ſpiri. ꝛ
exeūt. THEO. Quaſi dicāt: quale eſt ꝑceptū hꝰ qꝺ
ꝑcepit: Exi ab eo: ꝛ exit. BEDA: Expellere q̄dem
demonia ꝛ hoīes ſancti: ſed in verbo dei poſſunt:
ipm aūt dei verbum ꝓpa ꝑtāte virtutes operatur.
AMBRO. Myſtice aūt qui ī ſynagoga ſpm̄ ha
bebat immūdū popul⁹ eſt iudeoꝝ qui innodat⁹ dia
boli laqueis: ſimulatā corꝑis mūdiciā interioꝝ mē-
tis ſordib⁹ inquinabat: ꝛ bene ſpm̄ immūdū hēbat:
quia ſpm̄ ſanctū amiſerat: introierat eñ diabol⁹ vn
de chriſt⁹ exierat. THEO. Sciendū eſt etiā ꝙ mlt̄-
ti nūc demonia hñt. ſ. qui demonioꝝ deſideria im-
plent: vt furioſi hñt demoniū ire: ꝛ ſic de ceteris: ſ;
dñs in ſynagogā venit cum mens hoīs fuerit ꝯgre
gata: ꝛ tunc dicit demoni inhabitāti: obmuteſce. ꝛ
ſtatim eiciēs eum in mediū: egrediť ab eo. nō enim
decet hoīem ſemꝑ iracūdū eſſe: beſtiale nāq; hoc ē:
nec ſemꝑ abſq; ira: inſenſibile nāq; hꝰ eſt: ſ; medium
iter ambulare oꝫ: ꝛ irā cōtra mala hr̄e: ꝛ ſic ꝓijcitur
homo cū immūd⁹ ſpūs ab eo egrediť.

**¶ Surgēs autē ieſus de ſynagoga
introiuit in domū ſimonis. Socr⁹
autē ſimonis tenebať magnis febri
bus: ꝛ rogauerūt illū ꝓ ea. Et ſtās
ſup illā impauit febri ꝛ dimiſit illaꝫ
ꝛ cōtinuo ſurgens miniſtrabat illis**

AMBRO. Poſtq; lucas virū a ſpiritu nequicie
liberatū ante premiſit: ſubſtituit femine ſanitatem.
Utrūq; eñ ſexum domin⁹ curaturus aduenerat: ꝛ
prior ſanari debuit qui prior creatus eſt. vnde dici-
tur: Surgens autē de ſynagoga introiuit in domū
ſimonis. CHRY. Manebat enim apud diſcipu-
los honorās ipos: ꝛ ob hoc animoſiores reddens.
CIRYL. Aſpice āt quō manet penes viꝝ iopē xp̄s:
q̄ ſpōtaneā paupꝑtatē ꝓ nobis paſſ⁹ ē vt diſcam⁹ cū
paupꝑib⁹ ꝯuerſari: nec ſpnere depſſos ꝛ paupeř. Seq
tur: Socrus autē ſimonis tenebať magnis febribus
ꝛ rogauerūt illum pro ea. HIERO. ſuper Mat.
Modo ſaluator rogatus: modo vltro curat egro-
tos oſtendēs ſe contra peccatoꝝ quoq; paſſiones
ꝛ ꝑcibus ſemper annuere fideliū: ꝛ ea que ipi mini-
me in ſe intelligūt vel intelligēda dare: vel nō intel
lecta dimittere ſm̄ illud: Delicta quis intelligit: ab
occultis meis mūda me domine. CHRY. Quod
autem matthe⁹ hic reticuit non differt. illud eñ eſt
breuitatis: hoc autē exquiſite interꝑtatōnis. Sequi
tur: Et ſtans ſuper illam: impauit febri ꝛ dimiſit illā
BASI. In quo lucas figurauit ſermonē tāq; de
precepto animali ſenſibili facto ſic dicēs febri impe
ratum: ꝛ ꝙ febris non omiſit impantis operatōem
vnde ſequiť: Et cōtinuo ſurgēs miniſtrabat illis.
CHRY. Quia eñ morbus curabilis erat: per mo
dum medēdi poteſtatē ſuam declarauit: facienſ qꝺ
minime ars medicine facere potuiſſet. Poſt febris
eñ ſedatōem multo tempore patiētes egent: vt p̄ſti
ne reſtituanť ſanitati: tūc autē ſimul omnia facta
ſunt. AMBRO. Si aūt altiori cōſilio iſta ꝑpēda
mus: animi debem⁹ intelligere ꝛ corꝑis ſanitatē: vt
p̄us anim⁹ qui ſerpētis laborabat inſidijs abſolut⁹
ſit. Deniq; nō p̄us eua eſurijt q̄ ſerpētis eā verſutia
tētauit: ꝛ ideo aduerſus ipm auctorē peccati prius
debuit medicina ſalutis opari. Fortaſſis etiā in ty-
po mulieris illi⁹ varijs criminū febrib⁹ caro nr̄a lan
gueſcebat: nec minorē febrē amoris eſſe dixerim q̄
caloris. BEDA: Si eñ virū a demonio liberatuꝫ
moraliter animū ab immūda cogitatōe purgatum
ſignificare dixerim⁹: ꝯſequēter femina febrib⁹ tēta
ſed ad impiū domini curata: carnē oſtēdit a concu
piſcētie ſue feruore ꝑ cōtinētie ꝑcepta frenatam.
CIRYL. Et nos ergo ſuſcipiam⁹ ieſum. cum eñꝫ
viſitauerit nos: ꝛ portamus eum in mente ꝛ corde:
tūc enormiū voluptatū eſtum extinguet: ꝛ incolu-
mes faciet vt miſtrem⁹ ei: hꝰ ē ei bñplacita pagam⁹.

**¶ Cum aūt ſol occidiſſet oēs q ha
bebāt infirmos uarijs lāguoribus
ducebāt illos ad eū: at ille ſingulis
man⁹ imponens curabat eos. Exie
bant aūt demonia a multis claman
tia ꝛ dicētia: quia tu es fili⁹ dei. Et
increpās non ſinebat ea loqui: quia
ſciebant ipm eſſe chriſtum.**

THEO. Cōſiderādū eſt turbe deſideriū: nā cum
ſol occidiſſet: adducūt ad eum infirmos: non a tpe
impediti. vnde dicitur: Cū autē ſol occi. omnes qui

habebant infirmos varijs languorib⁹ ducebãt illos
ad eũ. ORIGE. Ideo quidẽ circa ſolis occaſuꝫ .i.
elapſa die illos educebãt: qꝛ verecundabãtᷣ vel time
bãt phariſeos: vel qꝛ de die intẽti erãt circa alia: vel
qꝛ putabãt nõ licere ſanare in ſabbato: ipſe aũt ſana
bat eos. vnde ſequitᷣ: At ille ſingu. ma. impo. cu. oẽs
CIRYL. Quãuis aũt vt de⁹ potuiſſet oẽs v̄bo pel
lere morbos: tñ tãgit eos: oſtendẽs ꝓpriã carnẽ effi
cacẽ ad preſtãda remedia: nã caro dei erat. Sic eniꝫ
ignis appoſit⁹ vaſi eneo imp̄mit ei ꝓpe caliditatis ef
fectũ: ſic omnipotẽs dei verbũ cũ vniuit ſibi veraci
ter aſſumptũ templũ ex virgine animatũ ⁊ intelle
ctũ particeps ſue ptãtis ei⁹ effectũ inſeruit. Tãgit et
nos: immo poti⁹ nos illã tãgam⁹: qtenus ⁊ nos ab
aiarũ infirmitatib⁹ liberet: necnõ a demonũ impu
gnatiõe ⁊ ſuperbia. Sequitᷣ enĩ: Exie. au. demo. a mĩ.
cla. ⁊ dicẽ. qꝛ tu es fi. dei. BED. Demonia filiũ dei
cõfitentᷣ. ⁊ ſicut poſtea dicitᷣ: Sciebãt ipſꝫ eẽ chriſtũ
qꝛ cũ ieiunio fatigatũ eũ diabol⁹ videret: verũ hoĩeꝫ
intellexit: ſed qꝛ tẽtãdo nõ ꝓualuit: vtrũ fili⁹ dei eẽt
dubitabat. nũc aũt per ſignoꝝ potẽtiã vel itellexit
vel poti⁹ ſuſpicat⁹ eſt eſſe filiũ dei. Nõ igitᷣ iõ iudeis
eũ crucifigere pſuaſit: quia chriſtũ ſiue dei filiũ non
eſſe putauit: ſed qꝛ ſe morte illi⁹ nõ vidit eẽ dãnãdũ
De hoc. n. myſterio a ſeculis abſcõdito dicit apl'us:
ꝙ nemo p̄ncipũ h⁹ ſeculi cognouit. Si enĩ cogno
uiſſent: nũqꝫ dñm glorie crucifixiſſent. CHRY.
In hoc aũt ꝙ ſeqᷣ: Et increpãs nõ ſinebat ea loq.
pcipe chriſti humilitatẽ. Nõ ſinebat vt demones i
mũdi eũ manifeſtarẽt. nõ enĩ oportebat eos ſubri
pe officij aplici gliam: nec decebat chriſti myſteriũ
ligua feda publicari. THEO. Quia nõ ẽ ſpecioſa
laus in ore pctõris: vel qꝛ nolebat inuidiã accẽdere
iudeoꝝ: ex h⁹ ꝙ ab oĩb⁹ laudaretᷣ. BED. Ipi ãt apl'i
p̄cipiuntᷣ reticere de illo: ne diuina maieſtate p̄dica
ta: paſſiõis diſpenſatio differretᷣ.

¶ Facta aũt die egreſſus ibat in de
ſertũ locũ: ⁊ turbe requirebãt eum
⁊ uenerũt uſqꝫ ad ipſm: ⁊ detinebãt
illuꝫ ne diſcederet ab eis. Quib⁹ ille
ait: Quia ⁊ alijs ciuitatib⁹ oportet
me euangelizare regnũ dei: qꝛ ideo
miſſus ſum. Et erat predicans in
ſynagogis galilee.

¶ CHRY. Poſtqꝫ ſatis vtilitatis populis p mira
cula eſt colatũ oportebat eũ abeſſe: maiora nanqꝫ
putantᷣ miracula poſt abſentiã opantis: dũ ipſa ma
gis exclamãt ⁊ vice vocis fruuntᷣ. vnde dicitᷣ: Fa. ãt
die egreſ. ibat in deſ. locũ. GRECVS: Abijt etiaꝫ
in deſtũ vt marc⁹ dicit ⁊ orabat: nõ ꝙ ipſe orõe indi
geret: ſed vt nobis bone operatiõis fieret forma.
CHRY. Phariſei quidẽ ipſis ꝓdigijs p̄dicãtib⁹ po
tentiã chriſti ſcãdalizabãtᷣ. Populi v̄o eloquia au
diẽtes acquieſcebãt ⁊ ſequebãtᷣ. vnde ſequitᷣ: Et tur
be requirebãt eũ ⁊ venerũt vſqꝫ ad ipſm ⁊ detinebãt
illũ ne diſcederꝫ ab eis: nõ quidẽ aliqui p̄matũ aut
ſcribaꝝ ſed quoſcũqꝫ malicie fuc⁹ nõ denigrauerat
⁊ illeſam hebãt dſciam. GRECVS: Nõ aũt mar
cus dicit apl'os ꝑueniſſe ad eũ dicẽtes: ꝙ oẽs qrũt
te: Lucas v̄o dicat ꝑpl'os ꝑueniſſe: nõ diſcepant ab
inuicẽ. Applicuerãt enĩ ad ipſm populi: apoſtoloꝝ
ſequẽtes veſtigia. Dñs aũt gaudebat detẽt⁹ ſed mã
dabat vt eũ dimitterẽt: vt etiã alij ꝑcipes forẽt ei⁹
doctrine: quaſi tpe ſue p̄ñtie non multũ duraturo.
vnde ſequitᷣ: Quib⁹ ait: Quia ⁊ alijs ciui. oꝫ me euã.
reg. dei: qꝛ ideo miſſus ſum. Marcus dicit: Ad hoc
veni. oſtẽdẽs diuinitatis ei⁹ celſitudinẽ ⁊ voluntariã
exinanitõem. Lucas v̄o dicit: Ad hoc miſſus ſum. i.
incarnatõem oñdẽs: necnõ bñplacitũ pãis miſſio
nẽ appellãs. ⁊ ille quidẽ ſimpl'r dic: Ut p̄dicẽ. iſte
v̄o regnũ dei adiũgit qð eſt ipſe chriſtus. CHRY.
Simul etiã ↄſidera ꝙ poterat in eodẽ loco manẽ
do oẽs attrahere ad ſe: nõ tamẽ hoc fecit: p̄bẽs no
bis exemplũ vt ꝑambulem⁹ ⁊ requiram⁹ ꝑeũtes: ſic
paſtor ouẽ ꝑditã: ⁊ medic⁹ accedit ad infirmũ. vna
enĩ aĩa recupata: poterit aliquis mille delicta abo
lere. vnde ⁊ hic ſequitᷣ: Et erat p̄dicãs in ſynagogis
galilee. frequẽtabat quideꝫ ſynagogas: docẽs illos
ꝙ nõ eẽt ſeductor: nã ſi iugiter inhabitata coleret:
diffamarẽt eũ velut latitantẽ. BEDA: Si aũt oc
caſus ſolis mors dñi exp̄mitur: die redeũte reſurre
ctio illi⁹ indicatᷣ cui⁹ manifeſta luce a credẽtiũ tur
bis requiritᷣ: ⁊ in gentiũ deſerto inuẽt⁹: ne abeat de
tinetᷣ: maxime cum hoc cõtigerit p̄ma ſabbati quo
reſurrectio celebrata eſt.

Ca. V.

Factũ eſt aũt: cũ turbe irru
erẽt in eũ ut audirẽt uerbũ
dei: ⁊ ipſe ſtabat ſec⁹ ſtagnũ
genezareth. Et uidit duas naues
ſtãtes ſecus ſtagnũ: piſcatores aũt
deſcẽderãt ⁊ lauabãt rhetia. Aſcen
dens autẽ in unã nauim que erat ſi
monis: rogauit eũ a terra reducere
puſillum. Et ſedens docebat de na
uicula turbas.

AMBRO. Ubi domin⁹ impertiuit multis varia
genera ſanitatũ: nec tempe nec loco cepit a ſtudio
ſanandi turba cohiberi. veſpera incubuit: ſequeba
tur ſtagnum ⁊ turbe vrgebãt. vnde dicitur: Factũ
eſt autẽ cum turbe irruerẽt in eum. CHRY. Erãt
enim ei cõnexi diligentes eum ⁊ mirãtes: tenere cu
pientes. Quid enim diſceſſiſſet dum huiuſmodi mi
racula faciebat: qui voluiſſet ſolam ꝓſpicere faciem
⁊ os talia loquẽs? Neqꝫ enim in agẽdo miracula
ſolum admirabilis erat: ſed ⁊ viſus eius abũdabat
plurima gratia. vnde ⁊ loquentẽ eum audiunt in ſi
lentio: ſeriem locutõis non irrumpẽtes. dicitᷣ enim
Ut audirent verbũ dei: ⁊ ipſe ſtabat ſecus ſtagnum
genezareth. BEDA: Stagnũ genezareth idem di
cunt eſſe quod mare galilee vel mare tyberiadiſ. ſed
mare galilee ab adiacente prouintia dicitur: mare
autem tyberiadis a proxima ciuitate. Porro gene
zareth a laci ipſius natura: que criſpãtibus aquis de
ſeipſo ſibi excitare aura perhibetur: greco vocabu
lo quaſi generãs ſibi aurã dicitᷣ. neqꝫ enĩ in ſtagni
morem ſternitᷣ aqua: ſed frequẽtibuſ auris ſpirãtib⁹
agitatᷣ: hauſto dulcis ⁊ ad potandum abilis. Sed

hebree lingue cõſuetudine oīs aq̃r cõgregatio ſiue
dulcis ſiue ſalſe mare nũcupatur. THEO. Fugit
aũt dñs gl'iam q̃tomagis ipa eũ ſequebat̃: & ideo a
turbis ſe ſepans aſcēdit in nauē: Et vidit du. na. ſtā
tes ſec' ſtā. piſca. au. deſcē. & laua. rhetia. CHRY.
Quod ſignũ erat vacatōis. Scðm vo mattheũ iue-
nit eos reficiētes rhetia: tãt' eñi erat pauptatis ex-
ceſſus: vt laniata repararēt: noua nequeuntes hr̃e:
volēs aũt diligēter cõgregare ſpectaculũ: vt nemo
remaneret poſt tergũ: ſ; oēs facie ad faciē cernerēt:
aſcēdit in nauim. vnde dicit̃: Aſcē. au. in vnā na. q̄
erat ſimo. roga. eũ a ter. redu. puſillũ. THEO. Vi-
de aũt chriſti māſuetudinē: quō rogat petrũ: & pe-
tri obediētiā: quō in oībus fuit obediēs. CHRY.
Poſtq̃ vo multa pegerat miracula iterũ doctrinā
pponit: & exiſtēs in mari piſcat̃ exiſtētes in terra. vñ
ſequit̃: Et ſedēs do. tur. de nauicula. GRE. nazan
zenus: Fictis condeſcēdens vt a pfundis extrahat
piſcē hoīem. ſ. natãtē in mobilib' reb' & a mari hu-
ius vite pcellis. BEDA: Myſtice aũt due naues
circūciſionē & pputiũ figurãt: quas videt dñs: q: in
vtroq; pp'lo nouit qui ſunt ei': & ad future vite trã-
qllitatē quaſi ad litt' videndo: hoc eſt miſicordit'
viſitādo pduhit. Piſcatores ſunt eccl'ie doctores: q̄
nos p rhete fidei cõphēdũt: & quaſi littori ſic t̃re vi-
uentiũ aduehũt. Sed hec rhetia modo laxãt̃ in ca-
pturã: modo lota plicāt̃: q: nō oē tps eſt habile do-
ctrine: ſed nũc exercēda eſt lingua doctoris: & nũc
ſuimet cura gerēda. Nauis ſimonis eſt eccl'ia pmiti
ua: de qua paul' dicit: Qui opat' eſt petro in apl'a-
tũ circūciſiōis. bene vna dicta q: multitudinis cre-
dentiũ erat cor vnũ & aīa vna. AVGV. de cõ. euā.
De qua docebat turbas: q: de auctē eccl'ie docet gē-
tes. q' aũt dñs aſcēdēs in nauim rogat eum a terra
reducere puſillũ: ſignificat tēpate vtēdũ vbo ad tur-
bas: vt nec terrena eis pcipiãt̃: nec a terrenis in pfũ-
da ſacramētorũ recedãt̃. Vel pus in primis regiōi-
bus gentib' pdicādũ: vt q̄ð poſtea dicit: Duc ĩ altũ:
ad remotiores gētes poſtea pdicādũ pcipiat.

Ut ceſſauit aũt loqui: dixit ad ſi
monē: Duc ĩ altum: & laxate rhetia
ũra in capturã. Et rñdens ſimon
dixit illi: Preceptor p totā noctem
laborãtes nihil cepim': in uerbo ãt
tuo laxabo rhete. Et cũ hoc feciſſēt
concluſerũt piſciũ multitudinē co
pioſam. Rũpebat̃ ãt rhete eor̃. Et
annuerũt ſocijs q erãt in alia naui:
ut uenirēt, & adiuuarēt eos. Et ue
nerũt & ipleuerũt ãbas nauiculas:
ita ut pene mergerentur.

CIRYL. Poſtq̃ ſufficiēter populũ docuerat: re
greditur ad magnificētias pprias & p piſcatoria
miniſteria piſcat̃ diſcipulos. vnde ſequit̃: Ut au. ceſ
ſa. loqui: dixit ad ſimonē: Duc in altũ: & laxate rhe.
ve. in capturā. CHRY. Cōdeſcēdēs eñi hoīb' ſic
magos p ſid' vocauit: ſic & piſcatores p piſcatoriam
artē. THEO. Petr' aũt nō diſtulit. vnde ſequit̃:
Et rñ. ſimō di. illi: Prece. p to. no. labo. ni. cepimus.
Nō aũt addidit: Nō te audiā: nec ſecũdis laborib'
me exponam: ſed magis ſubdidit: In verbo aũt tuo
laxabo rhete. Quia vo turbā de nauicula dñs iſtru-
xerat: non ſine mercede nauicule dñm dereliquit:
dupliciter beneficiās ipm: quia pmo dedit ei multi-
tudinē piſciũ: & deinde diſcipulũ ipm fecit. vnde ſe-
quit̃: Et cũ hoc feciſ. cõclu. piſci. mul. copioſã. Tot
aũt piſces cepit: vt nō poſſet eos foras educere: ſed
a ſocijs auxiliũ peteret. vnde ſequit̃: Rũpe. au. rhete
eo. & annue. ſo. qui erãt in alia naui vt veni. & adiu.
eos. Per nutũ ipos vocat: quia ex ſtupore propter
capturā piſciũ loqui nō poterãt. & ſequit̃ de eor̃ au-
xilio cũ dicit̃: Et vene. & imple. am. naui. ita vt pene
mergerent̃. AVGV. de con. euā. Johānes q̄dem
videt̃ ſimile miraculũ dicere: ſed illud lōge aliud eſt
quod factum eſt poſt reſurrectōnem dñi ad mare
tyberiadis: ibi eñi nō ſolũ ipm tēp' valde diuerſu; ē
ſed etiā res ipa plimũ diſtat. nā rhetia illic ĩ dexterā
partē miſſa: cētũ quinquagītatres piſces ceperũt:
magnos quidē: ſed ptinuit ad euāgeliſtā dicere: q̄
cũ tam magni eſſent: rhetia nō ſunt diſrupta: reſpi-
cientē. ſ. ad hoc factũ q̄ð lucas cõmemorat: vbi pre
multitudine piſciũ rhetia rũpebãtur. AMBRO.
Myſtice aũt nauis petri ſm mattheũ fluctuat: ſm
lucā replet̃ piſcib': vt & pncipia eccl'ie fluctuãtis: et
poſteriora exuberãtis agnoſcas. Non turbat̃ iſta q̄
petrũ habet: turbat̃ illa que iudā hab;. in vtraq; pe-
trus: ſed qui ſuis meritis firm' eſt: turbat̃ alienis. Ca-
ueam' igit̃ pditorē: vt p vnũ plurimi fluctuem'. Il-
lic turbatio vbi modica fides: hic ſecuritas vbi pfe-
cta dilectio. deīq; cũ alijs impat̃ vt laxēt rhetia ſua
ſoli tamē petro dicit̃: Duc in altũ: hoc ē in pfundũ
diſputationũ. Quid eſt tam altũ q̃ ſcire dei filium?
Que ſunt aũt apoſtolorũ que laxari iubent̃ rhetia?
niſi verborũ cõplexiōes: & quaſi quidā orōis ſinus et
diſputationũ receſſus: qui eos quos ceperit non a-
mittãt. Et bene apoſtolica inſtrumēta piſcādi rhe-
tia ſunt: que nō captos pimũt ſed reſeruãt: & fluctu-
antes de infimis ad ſupna trãſducũt. Dicit autem:
Preceptor p totā noctē laborãtes nihil cepim'. q̄a
nō hoc humane facũdie opus: ſed ſupne vocatiōis
eſt mun'. Qui aũt nihil ante ceperãt: magnā ĩ vbo
dñi cõcludũt piſciũ multitudinē. CIRYL. Hoc au-
tem fuit figura futuri: nō. n. incaſſũ laborabũt euā-
gelice doctrine rhete tēdētes: ſed greges gentiũ ag-
gregabũt. AVGV. de cõ. euā. q' aũt rhetia rũpe-
bant̃ piſciũ copia & nauicule implete ſunt: ita vt pe-
ne mergerent̃: ſignificat hominũ carnaliũ multitu-
dinē tãtā futurā in eccl'ia vt etiā diſruptōe pacis p
hereſes & ſciſmata ſcinderent̃. BEDA: Rumpit̃
aũt rhete: ſed nō labit̃ piſcis: q: ſuos dñs inter perſe-
quētiũ ſcādala ſeruat. AMBRO. Alia aũt nauis
eſt iudea: ex q̄ iohānes & iacob' eligũt̃. Hi igit̃ de ſy-
nagoga ad nauim petri: hoc eſt ad eccleſiā cõuene-
rũt vt implerent ãbas nauiculas: oēs eñi in noīe ie-
ſu genu flectũt: ſiue iude' ſiue grec'. BEDA: Uel
alia nauis eſt eccleſia gentiũ: que & ipa vna nauicu-
la nō ſufficiēte piſcibus implet̃ electis: Quia nouit
dñs qui ſunt eius: & apud ipm cert' eſt ſuorũ nume-
rus electorũ. dũq; tot in iudea credituros ñ inuenit

quot ad fidē vitāq̨ predeſtinatos nouit eternā: q̄ſi
alteri⁹ nauis receptacula piſcib⁹ querēs ſuis. corda
quoq̨ gentiū fidei grā replet: ⁊ bene rupto rheti ſo
cia nauis aduocat̄. Quādo aūt iudas ꝓditor: ſimō
mag⁹: ananias: ⁊ ſaphira: ⁊ multi diſcipl'orū abiert
retro: ac deinde barnabas ⁊ paul⁹ a gētiū ſunt apo
ſtolatu ſegregati. AMBRO. Poſſum⁹ tñ ⁊ aliaȝ
eccl'iam intelligere nauim alteri⁹: ab vna eni plēs
eccl'ie deriuant̄. CIRYL. Innuit aūt ſocijs vt au
xiliarent̄ eis. Multi eni ſequūt̄ apl'orū labores: ⁊ ꝑ
us illi qui euāgeliorū ediderūt ſcpturas: poſt quos
alij p̄ſides ⁊ ppl'orū paſtores: ⁊ in deitat) doctrina
periti. BED. Harū aūt impletio nauiū in fines ſe
culi creſcit: ſed ꝙ implete mergūt̄: hoc eſt ī ſubmer
ſione premūt̄: nō eni ſunt ſubmerſe ſed periclitate.
Apl's exponit: In nouiſſimis dieb⁹ erūt tpa piculo
ſa: ⁊ erūt hoīes ſeipos amātes: ⁊ cetera. nam mergi
naues eſt homies in ſeculo ex quo electi ꝑ fidē fue
rant morū prauitate relabi.

¶ Quod cū uideret ſimō petr⁹ ꝓci
dit ad genua ieſu dicens: Exi a me
dñe: q2 homo pctōr ſum. Stupor
eni circūdederat eū: ⁊ oēs qui cum
illo erāt in captura piſciuȝ quā cepe
rant. Silr̄ autē iacobū ⁊ iohānē fili
os zebedei: qui erāt ſocij ſimonis.
Et ait ad ſimonē ieſus: Noli time
re: ex hoc iā hoīes eris capiens. Et
ſubductis ad terrā nauib⁹: relictis
omnibus ſecuti ſunt eum.

AMBRO. Admirabat̄ petr⁹ dona diuina: ⁊ q⁹
pl⁹ metuerat p̄ſumebat magis. vnde dicit̄: Quō cum
vide. ſimō petr⁹ ꝓci. ad ge. ie. di. Exi a me dñe: q2 hō
pec. ſum. CIRYL. Reducēs eni ad ꝯſciam patra
ta delicta: tremit ⁊ trepidat ⁊ velut immūd⁹ mūdū
nō credat ſe poſſe ſuſcipe: accepat eni a lege diſtin
guēdū eſſe inter maculatū ⁊ ſanctū. GRE. niſſen⁹
Cum eni mādaſſet demergere rhetia: tota copia pi
ſciū capta eſt: q̄tū ip̄e maris dñs ⁊ terre voluerat.
Vox eni verbi ſemꝑ eſt vox virtutis: cui⁹ p̄cepto in
origine mundi lux ⁊ cetere creature ꝓdibāt. In his
admirat̄ petr⁹. vnde ſequit̄: Stupor eni circū. eū: ⁊
om. qui cū illo erāt in captu. piſ. quā cepe. ſilr̄ autē
iaco. ⁊ iohā. fili. zebe. qui erāt ſo. ſimonis. AVG.
de cō. euā. Andreā nō noīat: qui tamē intelligit̄ in
ea naui fuiſſe ſm̄ matthei ⁊ marci narratōnem. Et
ait ad ſimonē ieſus: Noli timere. AMBRO. Dic
⁊ tu: Exi a me dñe: q2 pctōr ſum. vt reſpōdeat deus
Noli timere. Indulgēti dño peccatū fatere. Vides
q̄ bon⁹ dñs qui tantū tribuit hoīb⁹: vt viuificandi
habeāt ptātē. vnde ſequit̄: Ex h̄ iā hoīes eris capiēs
BEDA: Hoc ad ip̄m petrū ſpal'r ptinet. exponit
eni ei dñs quid hec captura piſcium ſignificet: q. ſ.
ip̄e ſicut nūc ꝑ rhetia piſces: ſic aliquādo ꝑ verba ſit
captur⁹ hoīes: totuſq̨ facti hui⁹ ordo quid in eccl'ia
cui⁹ ip̄e typū tenet quotidie gerat̄ oſtēdit. CHRY.
Cōſidera aūt eorū fidē ⁊ obediētiā. hntes eni opus
pre manibus appetibilis piſcatōis cū audiſſent ma
dantē: nō diſtulerūt: ſed relictis oīb⁹ ſequebāt̄. Ta
lem eni obediētiā requirit a nobis chriſt⁹: vt eā nō
ꝑtermittam⁹: etiā ſi aliquid valde neceſſariū vrgeat.
Unde ⁊ ſequit̄: Et ſubductis ad terrā nauib⁹: relic.
om. ſecu. ſunt eū. AVGV. de cō. euā. Mattheus
⁊ marc⁹ breuiter hoc p̄ſtringūt: queadmodū geſtuȝ
ſit quod lucas hic apti⁹ explicauit. Hoc tamē vide
tur diſtare ꝙ tñ petro a dño dictū cōmemorat: Ex
hoc iam hoīes eris capiēs: qō illi ambob⁹ fratribus
dictū eſſe narrauerūt. Sed potuit vtiq̨ p̄us hoc pe
tro dici: cū de capta ingēti multitudine piſciū mira
ret̄: qō inſinuat ambob⁹ poſtea: qō illi duo cōmē
rauerūt. vel intelligēdū eſt hoc p̄mo fuiſſe factū qō
lucas cōmemorat: nec tunc eos a dño vocatos: ſed
tñ fuiſſe p̄dictū petro: ꝙ hoīes eēt captur⁹: nō aūt
ꝙ nunq̄ piſces eēt captur⁹. vnde dat̄ loc⁹ intellige
re eos ad capturā piſciū remeaſſe: vt poſtea fieret qō
matthe⁹ ⁊ marc⁹ narrāt: tūc nō ſubductis ad terraȝ
nauib⁹ tanq̄ cura redeūdi: ſed ita eū ſecuti ſūt: tanq̄
vocātē aut iubentē. Sed ſi ſm̄ iohānē iuxta iorda
nē ſecuti ſunt eū petr⁹ ⁊ andreas: quō ab alijs euan
geliſtis dicit̄ ꝙ eos in galilea piſcātes inuenit: ⁊ ad
diſcipulatū vocauit: niſi q2 intelligēdum eſt nō ſic
eos vidiſſe dñm iuxta iordanē: vt ei inſepabil'r cohe
rerēt: ſed tñ cognouiſſe quis eēt: eūq̨ miratos ad ꝓ
pria remeaſſe. AMBRO. Myſtice aūt quos pe
trus in verbo capit: in verbo credidit: negat ſuā p̄e
dā: negat ſuū mun⁹: Exi inq̄t a me dñe. Noli timere
⁊ tu que tua ſunt dño deferre: q2 que ſua nobis il
le cōceſſit. AVGV. de que. euā. Vel aliter ex ꝑſo
na eccl'ie carnalib⁹ hoīb⁹ plene petr⁹ dicit: Exi a me
q2 homo peccator ſum. tanq̄ eccl'ia turbis carnaliū
impleta ⁊ eorū morib⁹ pene ſubmerſa: regnū ſpirita
liū in quib⁹ maxime ꝑſona chriſti eminet: a ſe quo
dāmodo repellit. Nō eni hoc voce lingue dicūt ho
mines bonis miniſtris dei vt eos a ſe repellāt: ſȝ vo
ce morū ⁊ actuū ſuadēt a ſe recedi: ne ꝑ bonos re
gant̄: ⁊ eo vehemēti⁹ quo deferūt eis honorē et ho
norificētiā eorū ſignificauerit. petr⁹ cadēs ad pedes
dñi: mores autēȝ in eo ꝙ dixit: Exi a me. BEDA:
Cōfortat autē dñs timorē carnaliū: ne quis vel de
ſua ꝯſcia culpe tremēs: vel de aliorū innocētia ſtu
pens ſanctitatis iter formidet aggredi. AVG. de
que. euā. Dñs aūt eū nō receſſit ab eis: ſignificat in
bonis ⁊ ſp̄ualib⁹ viris nō eē oportere hāc voluntatē
vt peccatis turbarū cōmoti: quo quaſi ſecuri⁹ tran
quilliuſq̨ viuāt: mun⁹ eccl'iaſticū deſerāt. ꝙ aūt ſub
ductis ad terrā nauib⁹: relictis oīb⁹ ſecuti ſunt eū:
pōt ſignificare finē tpis quo ab hui⁹ mūdi ſalo: qui
chriſto inheſerūt penit⁹ receſſuri ſunt.

¶ Et factū eſt: cū eēt in una ciuita
tū: ⁊ ecce uir plen⁹ lepra uidēs ieſuȝ
⁊ ꝓcidēs in faciē ſuā: rogauit euȝ di
cens: Dñe ſi uis potes me mūdare.
Et extendēs manū tetigit eū dicēs
Volo: Mūdare. Et ꝯfeſtim lepra
diſceſſit ab illo. Et ipſe p̄cepit illi ut
nemini diceret: ſed uade oſtende te

ſacerdoti: ⁊ offer pro emundatione
tua ſicut precepit moyſes i teſtimo
nium illis. Perambulabat autē ma
gis ſmo de illo: ⁊ cōueniebāt turbe
multe ut audirēt: ⁊ curarent ab in
firmitatibꝰ ſuis. Ipſe autem ſece
debat in deſertum: ⁊ orabat.

AMB. Quarto ſigno ex quo in capharnaū dn̄s
uenit: leproſus ſanat. Si autē quarto die ſolem illu
minauit: ⁊ clariorē ceteris fecit: hoc clariꝰ opus eſti
mare debemꝰ de quo dicit: Et factū ē cū eſſet i vna
ciui. ⁊ ecce vir plenꝰ lepra. Bene vbi leproſus mūda
tur: certꝰ nō exprimit locꝰ: vt oñdatur nō vnū po
pulū ſpecialis alicuiꝰ ciuitatis: ſ; oēs populos fuiſ
ſe ſanatos. ATHANA. Adorauit autē leproſus
dn̄m dei exiſtentē i corpe: ⁊ neq; ꝓpter carnē puta
uit eē creaturā verbū dei: nec ꝓ eo ꝙ verbū erat vi
ſibile reddit carnē q̄; veſtiebat: imo vt i tēplo creato ad
orabat oīm creatorē i faciē ꝓcidēs. Sequit enī: Et
vidēs ieſum ⁊ ꝓcidēs i faciē rogauit eum. AMB.
Quod i faciē ꝓcidit: humilitatꝭ ē ⁊ pudoris: vt vnꝰ
quiſq; de vite ſue maculis erubeſcat: ſ; cōfeſſionem
verecūdia nō repreſſit: oñdit vulnus. remedium po
ſtulauit dicēs: Dn̄e ſi vis potes me mūdare. De volū
tate dn̄i nō quaſi pietatis icredulꝰ dubitauit: ſed q̄
ſi iniquitatis ſue cōſcius nō pſumpſit. religiōis aūt
⁊ fidei plena cōfeſſio ē. i volūtate dn̄i tribuit pote
ſtatē. CIRYL. Nouerat enī leprā experimētis me
dicorum nō cedere: ſed vidit diuina maieſtate pelli
demones: ⁊ ceteros ab aliis valitudinibus curari: q̄
cōiecit diuina dextra fieri. TYTVS: Addiſcamus
enī ex verbis leproſi corporaliū infirmitatū mede
lam nō querere: ſed diuino bn̄placito totū cōmitte
re qui nouit opportuna ⁊ oīa iudicio diſpoſuit.
AMB. Eo autē ſanat genere quo fuerat obſecratꝰ.
vn̄ ſequit: Et extēdens ieſus manū tetigit illū. Lex
tangi leproſos ꝓhibet: ſed q̄ dn̄s legis ē nō obſequi
tur legi: ſed legē facit. Nō ergo tetigit: q: ſine tactu
mūdare nō poterat: ſed vt ꝓbaret q: ſubiectꝰ non
erat legi nec contagiū timebat vt homīes: ſed quia
cōtaminari nō poterat: q: alios liberabat. ſimul eſt
rio vt lepra tactu dn̄i fugaret: que ſolebat cōtamia
re tangentē. THEO. Ipſiꝰ enī ſacra caro ē pur
gatiua ⁊ vitā tribuēs: ſicut exiſtēs verbi dei caro.
AMB. In hoc aūt qḋ ſubdit: Uolo. mūdare. habet
volūtatē: habes ⁊ pietatis effectū. CIRYL. A ma
ieſtate aūt ꝓceſſit imperioſū mādatū: qualiter igit
i ſeruis cōputat vnigenitꝰ filiꝰ q̄ volēdo tantūmō
cūcta pōt: Legit de deo patre ꝙ oīa quecūq; vo
luit fecit. Qui vero ſui patris ptāte fungit: quō di
uerſificabit i natura ab eo: Solēt etiā quecūq; ſūt
eiuſdē virtutis: eiuſdē eē ſubſtātie. Mirare tn̄ i his
chriſtū diuīe ⁊ corporalit operantē. diuinū enim ē
ita velle vt pſto fiāt oīa: hūanū aūt extēdere dexte
rā. Unus itaq; chriſtꝰ ex vtriſq; pficit: eo ꝙ verbū
caro factū ē. GRE. niſenꝰ: Et q: cū vtraq; homīs
particula aīa. ſ. ⁊ corpe vnita eſt deitas: p vtraq; pate
bāt ſupne nature idicia. Corpꝰ enī recōditū i ſe lu
men declarabat: cū palpādo pſtabat remedio: ſ; aīa

ꝓpotenti volūtate diuinā oñdebat virtutē: velut. n.
ſenſus tactꝰ ꝓprius corpis ē: ſic ⁊ aīe volūtariꝰ mo
tus: vult aīa: tāgit corpus. AMB. Dicit ergo volo
ꝓpter photinū. impat ꝓpter arriū. tangit ꝓpter ma
nicheū. Nihil aūt mediū ē iter opꝰ dei atq; pceptū:
vt itelligas medētis affectū: virtutē opis. vn̄ ſequit:
Et cōfeſtim lepra diſceſſit ab illo. Sed ne lepra trā
ſire poſſit i medicū. vnuſqſq; dn̄ice hūilitatis exem
plo iactātiā vitet. nā ſequit: Et pcepit illi vt nemini
diceret. vt. ſ. doceret nō vulgāda noſtra bn̄ficia ſed
pmēda: vt nō ſolū a mercede abſtineamꝰ pecunie: ſ;
etiā gratie aut fortaſſe illa ſilētij cā ē impati ꝙ meli
ores putabat: q̄ fide magis ſpōtanea q̄; ſpatis bene
ficiis credidiſſet. CIRYL. Leproſo etiā ſilēte ſuffi
ciebat ipa negocij vox ad narrandū oībus agnoſcē
tibus p eū poteſtatē curātis. CHRY. Et q: vt plu
rimū homīes dū egrotāt dei ſūt memores: vt aūt cō
ualeſcūt hebetant. mandat vt deū p oculis habeat:
dās gloriā deo. vn̄ ſequit: Sed vade: oñde te ſacer
doti. vt. ſ. mādatus leproſus cōmitteret ſe ſacerdotꝭ
aſpectui: ac ſic p illiꝰ cenſurā numeraret iter ſuos.
AMB. Et vt etiā itelligeret ſacerdos nō legis or
dine ſ; grā dei ſupra legē eē curatū: vt dū mādatur
ſacrificiū ſm pceptū moyſi oñderet dn̄s q: legē nō
ſolueret: ſed ipleret. vn̄ ſequit: Et offer ꝓ emū. tua ſi
cut pcepit moyſes. AVG. de queſti. euā. Videt h̄
approbare ſacrificiū qḋ p moyſen pceptū ē: cū id n̄
recipiat eccleſia: qḋ iō iuſſiſſe itelligi pōt: q: nōdū
ceperat eē ſacrificiū ſanctū ſanctoꝝ qḋ corpꝰ eiꝰ ē:
non enī oportebat auferri ſignificatīa ſacrificia pri
uſq̄; illud qḋ ſignificabat cōfirmatū eſſet cōteſtati
one apoſtoloꝝ pdicantiū ⁊ fide credētiū populoꝝ.
AMB. Uel q: lex ſpiritalis ē: videt ſacrificiū mā
daſſe ſpiritale. vn̄ dixit: Sicut pcepit moyſes. Deni
q; addidit: In teſtimoniū illis. TYTVS: Heretici
ppterā h̄ accipiūt: dicētes i obprobriū legis eē dictū
Qualiter aūt iuberet offerre ꝓ emūdatiōe ſm pce
ptū moyſi. CHRY. Dicit ḡ: In teſtimoniū illis. q:
ex hoc facto oñditur chriſtū incōpabili excellentia
moyſi pferri: q: enī moyſes iſufficiēs erat a ſorore
lepre pellere morbū: orabat dn̄ū vt eā liberaret. ſ; ſal
uator in ptāte diuina ꝓtulit: Uolo. mūdare. CI
RYL. Uel i teſtimoniū illis: h̄ ē ad rephenſionē eo
rū ⁊ ad ꝓbationē ꝙ legē reuereor. Cū enī te cura
uerim: mitto te ad ſacerdotū expientiā: vt atteſterꝭ
mihi ꝙ nō ſū puaricatꝰ i legē. ⁊ q̄uis dn̄s ipendēs
remedia moneret nemini dicere: iſtruēs nos euita
re ſuperbiā: fama tn̄ eiꝰ volabat vndiq; iſtillās au
ditui cūctoꝝ miraculū. vn̄ ſequit: Perambu. autē
ma. ſer. de illo. BEDA: Uniꝰ aūt ꝑfecta ſaluatio
multas ad dn̄m cogit turbas. vn̄ ſequit: Et cōueni.
tur. mul. vt audi. ⁊ cura. ab īfirmita. ſuis. Ut enim
leproſus exteriꝰ ⁊ iterius ſe ſanatū doceret: pceptū
bn̄ficiū vt marcꝰ ait etiā iuſſus non tacet. GRE.
vi. mora. Redēptor aūt noſter p diē miracula i vrbi
bus exhibet: ⁊ ad oratiōis ſtudiū in nocte pnoctat.
vn̄ ſequit: Ipſe aūt ſece. in deſer. ⁊ orabat. vt pfectꝭ
videl; pdicatoribꝰ īnuat quatenꝰ nec actiuā amore
ſpeculatiōis funditꝰ deſerāt: nec cōtemplatōis gau
dia opatiōis nimietate contēnāt ſ; q̄eti: nec contē
plātes ſorbeāt ꝙ occupati erga ꝓximos loquētes
ꝓfundāt. BEDA: Quod autē ſecedit orare: non

ei nature tribuas q̄ dicit: Volo. mūdare. ſed ei que
extendēs manū tetigit leproſum: nō q̄ iuxta neſto
riū gemīa ſit filij pſona: ſed eiuſdē pſone ſicut natu
re: ſic ⁊ opatiōes ſunt due. GRE. nazanzen⁹: Et
opa quidē i populo: oratiōes autē i deſerto page
bat: vt plurimū ſanciēs q̄ liceat parū q̄ſcere: vt mē
te ſyncera cū deo colloquamur. Neqꝫ enī ipē indi
gebat remotiōe: q2 nō erat i eo qd̄ remitterer cū de
us eēt: ſ3 vt pateat nobis ⁊ opatiōis hora ⁊ altioris
ſolertie. BEDA: Typice aūt leproſuſ hūanū gen⁹
languidū peccatis deſignat: plenū lepra: q2 oēs pec
cauerūt ⁊ egēt grā dei: vt. ſ. extēta manu. i. verbo dei
humanā cōtingēte naturā: a priſci erroris varieta
te mūdenť: ⁊ offerāt p emūdatiōe corpora ſua ho
ſtiā viuā. AMB. Si aūt lepre medicia verbū ē: cō
tēptus verbi lepra mētis ē. THEO. Vide autē q̄
poſtq̄3 mūdatus ē aliqs tūc dign⁹ ē offerre hoc mu
nus. ſ. corp⁹ ⁊ ſanguinem domini: quod eſt diuine
vnitum nature.

Et factū ē i una dierū: ⁊ ipē ſede
bat docēs. Et erāt phariſei ſedētes
⁊ legis doctores q uenerāt ex oī ca
ſtello galilee ⁊ iudee ⁊ hierl'z: ⁊ uirt⁹
dñi erat ad ſanādū eos. Et ecce ui
ri portātes i lecto hominē q erat pa
lytic⁹. Et querebāt eū inferre ⁊ po
nere añ eū. Et nō iuenientes q̄ pte il
lū īferrēt p̄ turba: aſcenderūt ſupra
tectū: ⁊ p tegulas ſūmiſerūt eū cū
lecto i mediū añ ieſū. Quoꝝ fidem
ut uidit dixit: Hō remittunť tibi
pctā tua. Et ceperunt cogitare ſcri
be ⁊ phariſei dicētes: Quis ē hic q
loqtur blaſphemias? Quis pōt di
mittere peccata: niſi ſol⁹ de⁹? Ut co
gnouit aūt ieſus cogitatiōes eorū:
rñdens dixit ad illos: Quid cogita
tis i cordib⁹ ueſtris? Quid ē facili⁹
dicere: dimittūť tibi peccata: an di
cere ſurge ⁊ ābula? Ut autē ſciatis
q2 fili⁹ hoīs h3 ptātē i terra dimittē
di peccata: ait paralytico: Tibi dico
ſurge: tolle lectū tuū: ⁊ uade in do
mū tuā. Et cōfeſtī cōſurgēs corā
ill' tulit lectū i quo iacebat: ⁊ abijt in
domū ſuā magnificās deū. Et ſtu
por apprehēdit oēs ⁊ magnificabāt
deū. Et repleti ſūt tiore dicētes: q2
uidimus mirabilia hodie.

CIRYL. Scribe ⁊ phariſei q̄ facti fuerāt pdigio
rū chriſti viſores: audiebāt ipm quoqꝫ docentē: vñ
dicit: Et factū ē i vna dierū: ⁊ ieſus ſede. do. ⁊ erant
phari. ſedē. ⁊ legis doc. q̄ vene. ex oī caſtel. gali. ⁊ iu.
⁊ hieruſalē. ⁊ vir. dñi erat ad ſanan. eos. Nō q̄ſi mu
tuo accipet ptātem alteri⁹: ſed q̄ſi de⁹ ⁊ dñs ppia
operabať virtute. Fuūt autē homies ſepe donoꝝ ſpi
ritaliū digni: ſed pleriqꝫ deficiūt ea rōne quam no
uit donoꝝ largitor: qd̄ i chriſto ñ accidit: affluebat
enī i preſtādis remedijs virtus diuia. Quia vero ne
ceſſariū erat: vbi tāta ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ turba cō
uenerat: aliqd fieri ex his q̄ virtuti atteſtarenť ipi⁹
corā eis q̄ eū paruipēdebāt factū ē quoddā miracu
lū i palytico. in quo q2 defeciſſe videbať medicina
lis ars: portabať a proximis ad ſupernū ⁊ celeſtē me
dicū. vñ ſequiť: Et ecce viri por. i lec. homi. q̄ erat pa
ralytic⁹ ⁊ querebāt eū īfer. ⁊ po. añ eum. CHRY.
Mirādi vero ſūt q̄ palyticū adduxerūt: qualr̄ cum
nequiſſētītrare p oſtiū: nouū aliqd ⁊ alienū attēta
rūt. vñ ſeqť: Et nō iue. q̄ pte eū īfer. p tur. aſcē. ſupra
tec. detegētes aūt tectū deponūt grabatū ⁊ ponūt i
medio palyticū. vñ ſequiť: Et p tegu. ſubmiſe. illū cū
lec. i me. añ ieſum. Dicet aliqs demiſſum fuiſſe loci
a quo p tegulas depoſuerūt palytici lectum. BE
DA: Dominē aūt dñs a palyſi curatur⁹ pmo pec
catoꝝ vincula diſſoluit vt oſtēderet eū ob nexus cul
parū artuū diſſolutiōe dānari: nec niſi his relaxatis
mēbrorū poſſe recupatione ſanari. vñ ſequiť: Quo
rū fidē vt vi. dixit: Homo: remit. ti. pec. tua. AMB.
Magn⁹ dñs q̄ alioꝝ merito ignoſcit alijs: ⁊ dum
alios pbat: alijs relaxat errata. Cur apud te hō col
lega nō valeat: cū apud deū ſeru⁹ ⁊ īteruenīēdi me
ritū ⁊ ius habeat īpetrādi: ſi grauiū peccatoꝝ diffi
dis veniā: adhibe pcatores: adhibe eccleſiā q̄ p te p
cetur: cui⁹ cōtemplatiōe qd̄ tibi dñs negare poſſet:
īgnoſcat. CHRY. Occurrebāt aūt ⁊ ī hoc ipi⁹ patiē
tis fides: nō enī ſuſtinuiſſet ſe īferius ſubmitti: niſi
credidiſſet. AVG. de queſti. euā. Quod aūt dicit:
Hō: dimittunť tibi peccata. ad h̄ īſinuandū valet:
q2 homī dimittebanť peccata: q̄ hoc ipo q̄ hō erat
ñ poſſet dicere: Nō peccaui. ſimul etiā vt ille q̄ ho
mini dimittebat ītelligereť de⁹. CHRY. Nos au
tē ſi corpaliter patimur: ſatagim⁹ nociuū abijcere.
cū vero male ſit aīe ⁊ differim⁹: atqꝫ iō nec a corpo
ris nociuis curamur. Abſcidam⁹ igiť fontē maloꝝ
⁊ ceſſabūt egritudinū fluxus. Metu aūt multitudi
nis ſuā intētionē apire phariſei nō audebāt: ſed ſo
lū i cordibus ſuiſ meditabanť. vñ ſequiť: Et cepe. co
gitare ſcri. ⁊ pha. dicētes: Quis ē hic qui lo. blaſphe
miam? CIRYL. In quo mortis pcipitāt ſniam.
Erat enī mādatū i lege. q̄ quicūqꝫ blaſphemaret in
deū: morte puniretť. AMB. Itaqꝫ ab ipſis et ope
rib⁹ ſuis dei fili⁹ accipit teſtimoniū: nā ⁊ validi⁹ ꝙ
ad fidē qd̄ cōfitenť inuiti: ⁊ pniciōſi⁹ ad culpā qd̄
negāt: q̄ ſuis aſſertiōibus relinquunť. vñ ſequitur:
Quis pōt peccata dimittere niſi ſol⁹ de⁹? Magna
ī fide plebis amētia: vt cū cōfeſſa fuerit ſoli⁹ dei eſſe
donare peccata: nō credat deo peccata donāti.
BEDA: Verū enī dicūt: q2 nemo peccata dimitte
re niſi de⁹ pōt: q̄ p eos quoqꝫ dimittit q̄b⁹ dimittēdi
tribuit ptātem. Et iō chriſt⁹ vere deus eſſe pbať: q2
dimittere peccata q̄ſi deus pōt. AMB. Dñs autē

ſaluos volēs facere peccatores: ex occultorū cogni
tiōe deū ſe eſſe demōſtrat. vñ ſequit̄: Ut autem co
gnouit deꝰ cogita. eoꝝ: rñdens di. ad illos: Quid co
gi. i cor. veſtris: CIRYL. q. d. O phariſei q̄ dicitis:
Quis pōt peccata dimittere niſi ſolꝰ deus: Rñdeo
vobis: Quis pōt ſecreta cordis ſcrutari niſi ſolꝰ deꝰ:
q̄ ꝑ ꝓphetas dicit: Ego dñs: ſcrutās corda ⁊ ꝓbans
renes. CHRY. Si ergo icreduli eſtis erga primuꝫ
ſ remiſſionē peccati: ecce aliud adiicio dū itima ve
ſtra patefacio: qn etiā aliud: dū palytici corpꝰ cōſo
lido. vñ ſubdit: Quid ē facilius dicere: dimit. ti. pec.
an dicere ſur. ⁊ am. Palā quidē ē q̄ cōſolidare cor
pus faciliꝰ ē: quāto nāꝗ nobilior ē aīa corpe: tāto
ē excellētior abſolutio criminū. verū q̄ illud n̄ cre
ditis: eo ꝙ lateat: adiiciā qđ minꝰ ē: aptius tñ: qtenꝰ
qđ ē magis occultū ꝑ h̄ demōſtret̄. Et quidē cū al
locutꝰ ē ifirmantē: nō dixit: dimitto tibi peccata: ꝑ
p̄ꝗā exprimēs ptātē: ſed Remittuntur tibi peccata.
Cogētibus aūt illis euidētiꝰ ꝓpriā declarat poteſta
tē dicēs: Ut āt ſcia. q̄ fi. ho. pote. hꝫ i ter. dimit. pec.
THEO. Uide ꝙ i terra dimittit peccata. dū eniꝫ
ſumus i terra: peccata nr̄a delere poſſumus. poſtq̄
vero a terra tollimur: nō valebimꝰ cōfiteri: claudit̄
eni ianua. CHRY. Demōſtrat aūt peccatorum ve
niā ꝑ corpis ſanationē. vñ ſequit̄: Ait palytico ti. di
co ſur. Ipam vero corpis ſanationē demōſtrat ꝑ le
cti portationē: vt ſic nō reputet̄ fantaſia qđ factuꝫ
ē. vñ ſequit̄: Tol. graba. tuū. ⁊ va. i do. tuā. q. d. Ego
volebā ꝑ tuā paſſionē curare illos q̄ ſani vident̄: in
firmant̄ aūt i aīa: ſed q̄ nolūt: vade tuā correcturꝰ
familiā. AMB. Nec mora vlla ſanitas iteruenit:
vnū dictoꝝ remedioꝝꝗ mometū eſt. vñ ſequit̄: Et
cōſe. ſur. corā illis tulit lec. i quo iace. ⁊ abijt in do.
ſui magni. deū. CIRYL. Quo facto patuit ꝙ filiꝰ
hominis pōt i terra relaxare peccata qđ ꝓ ſe ⁊ ꝓ no
bis dixerat: ipe nāꝗ vt deꝰ factꝰ hō tāq̄ dñs legis
peccata dimittit. Sortiti ſumꝰ etiā nos ab eo tā mi
rabilē gratiā. Dictū ē. n. diſcipulis: Quorū remiſeri
tis peccata: remittunt̄ eis. Quō aūt non magis ipſe
peccata dimittit: q̄ ceteris ptātē faciēdi h̄ tradidit:
CHRYS. Reges aūt terreni ⁊ principes homici
das abſoluētes a pena p̄ſenti liberāt: a crimibus ex
piare aūt nō poſſūt. AMB. Spectāt aūt ſurgētē
icreduli: mirant̄ abeuntē. vñ ſequit̄: Et ſtupor apꝓ
hēdit om. ⁊ magnifi. deū. CHRY. Paulati ſerpūt
iudei magnificātes deū: nō tñ putāt eū deū: eſſe. ob
ſtabat eni eis caro: nec tñ erat modicū eſtiare eū ꝓ
cipuū eē mortaliū: ⁊ a deo ꝓceſſiſſe. AMB. Diui
ni aūt opis miracula malūt timere q̄ credere. vñ ſe
quit̄: Et reple. ſūt ti. dicēt eſt: q̄ vidimꝰ mirabi. hodie.
Si aūt credidiſſēt: nō timuiſſēt vtiꝗ ſꝫ dilexiſſent.
ꝑfecta eni dilectio foras timorē excludit. Nō ocio
ſa aūt huiꝰ palytici nec anguſta medici a ē: qn̄ orat
ſe pmittit: nō ꝓpter ſuffragiū: ſꝫ ꝓpter exemplū.
AVG. de queſti. euā. De palytico. n. pōt itelligi ani
mā diſſolutā mēbris: h̄ ē opatiōibꝰ chriſtū q̄rere. i.
voluntatē verbi dei. Impediri aūt a turbis. ſ. cogita
tionū: niſi tecta. i. opta ſcripturarū apiat: ⁊ ꝑ hoc ad
noticiā chriſti ꝑueniat: h̄ ē ad eiꝰ hūilitatē, fidei pie
tate deſcēdat. BEDA: Et bn̄ domꝰ ieſu tegul̄ cō
tecta deſcribit̄: q̄ ſub tētibili literarū velamīe ſpiri
talis grē virtꝰ inenit̄. AMB. Unuſq̄ſꝗ aūt eger

petēdo peccatores ſalutis dꝫ adhibere: ꝑ quos no
ſtre vite cōpago reſoluta actuūꝗ noſtroꝝ clauda
veſtigia verbi celeſtis remedio reformētur. Sit igit̄
aliq̄ monitores mētis q̄ animū hoīs q̄uis exterio
ris corpiſ debilitate torpētē ad ſupiora erigāt: quo
rū rurſus adminiculis ⁊ attollere ⁊ hūiliare ſe facil̄
añ ieſum locet̄: dñico videri dignꝰ aſpectu: hūilita
tē. n. reſpicit dñs. AVG. de queſti. euan. Hi ergo a
q̄bus deponit̄: doctores eccleſie pn̄t ſignificare. ꝙ
aūt cū lecto deponit̄: ſignificat ab homīe i iſta car
ne adhuc cōſtituto chriſtū debere cognoſci. AM
BRO. Dñs aūt plenā ſpē reſurrectiōis oñdenſ: pec
cata donat animoꝝ debilitatē carnis excludit: hoc
eſt. n. totū hominē eē curatū. Quānis igit̄ magnuꝫ
ſit hominibus peccata dimittere tñ multo diuiniꝰ ē
reſurrectionē donare corpibus: qn̄quidē deꝰ reſur
rectio ē. lectꝰ aūt q̄ tolli iubet̄: nihil ē aliud q̄ cor
pus humanū. AVG. de queſti. euā. Ut n̄ iā i car
nalibuſ gaudijs tanq̄ i lecto req̄eſcat ifirmitas ani
me: ſꝫ magis ipa cōtineat affectiōes carnales: ⁊ ten
dat ad domū ſuā. i. requiē ſecretorum cordis ſui.
AMB. Uel domū repetere ſuā: hoc ē ad ꝑadiſū re
dire. ea. n. eſt vera domꝰ: q̄ hominē p̄ma ſuſcepit: nō
iure amiſſa ſed fraude. Merito ḡ reſtituit̄ qn̄ vene
rat q̄ nexū fraudis aboleret iuſꝗ reformaret.

Et poſt hec exijt: ⁊ uidit publi
canū noīe leui ſedentē ad teloniū: ⁊
ait illi: Sequere me. Et relictis oī
bus: ſurgēs ſecutꝰ ē euꝫ. Et fecit ei
cōuiuiū magnū leui in domo ſua. ⁊
erat turba mlt̄a publicanoꝝ ⁊ alio
rū q cū ill̄ erāt diſcūbētes. Et mur
murabāt phariſei: ⁊ ſcribe coruꝫ di
cētes ad diſcipuloſ eiꝰ: Quare cum
publicāis ⁊ peccatoribꝰ māducatis
⁊ bibitis: Et rñdens ieſus dixit ad
illos: Nō egēt q ſani ſūt medico: ſꝫ
qui male habent. Nō. n. ueni uoca
re iuſtos: ſed peccatores ad pn̄iam.

AVG. Pꝰ palyticū ſanatū de cōuerſiōe publica
ni ſubiūgit. dicēs: Et pꝰ hec exijt ⁊ vidit publicanuꝫ
noīe leui: ſedentē ad teloneū. Ipe ē mattheꝰ q̄ ⁊ le
ui. BEDA: Sꝫ lucas ⁊ marcꝰ ꝓp honorē euāgeli
ſte nomē tacēt vulgatū. Mattheꝰ āt i ſmōis p̄nci
pio accuſator ſui factꝰ: mattheū ſe ⁊ publicanū no
miat: ne q̄s a ſalute deſperet ꝓ imanitate peccatoꝝ
cū ipe de publicano i apl̄m ſit mutatus. CIRYL.
Publicanꝰ eni fuerat leui: vir auarus: effrenis erga
ſupflua: alieni amator: Hoc. n. ē. publicanoꝝ offici
um: ſꝫ ab ipis officinis malicie detrahit̄: Chriſto eū
vocēte. vñ ſeq̄t̄: Et ait illi: Seq̄re me. AMB. Seq̄
iubet n̄ corpis greſſu: ſꝫ mētis affectu. Itaꝗ ille ver
bo vocatꝰ: ꝓpria dereliq̄t q̄ rapiebat aliena. vñ ſeq̄t̄
Et relictis oībus ſurgēs ſecutꝰ ē eū. CHRY. Ubi
⁊ vocātis v̄tutē ⁊ vocati obediētiā cōſidera. Neꝗ
n. obſtitit: neꝗ facillauit: ſꝫ ꝓtinꝰ paruit: nec i pro

pziā domū ire voluit vt ſuis ħ ītiaret : ſic̄ nec piſca/
tores. BASI. Nec ſolū fenora telonei poſtpoſuit
ſed etiā contēpſit picula q̄ ſibi ac ſuis accidere pote
rāt: dū calculos telonei dimitteret īpfectos. THE.
Et ſic ab accipiēte cēſū a trāſeūtib⁹: chriſt⁹ cēſū acce
pit: n̄ q̇dē e⁹ accipiēs pecuniā: ſ₃ totalr̄ eū trāſferēs
ad ſuū cōſortiū. CHRY. Uocatū āt leui dn̄s ho/
norauit: dū cū eo cōfeſtī epulat⁹ ē. ħ. n. ei maiorē p̄
ſtabat fiduciā. vn̄ ſeq̇t̄: Et fecit ei dui. mag. leui ī do.
ſua. Nec ſolū cū eo diſcūbit: imo cū plurib⁹. vn̄ ſeq̇/
tur. Et erat tur. mul. publica. ꝛ alio. q̄ cū il. erāt diſcū
bē. Cōuenerāt. n. publicani ad eū ſic̄ ad collegam ꝛ
hominē eiuſdē officij. ſ₃ ꝛ ipe gloriās de p̄ſētia chri/
ſti cōuocauit oēs. Chriſt⁹ ēt q̄ōlibet gen⁹ remedij
exhibebat: ꝛ n̄ ſolū diſputādo ꝛ p̄ſtādo ſanitatis re
media: vel ēt redarguēdo emulos: ſ₃ ēt cōcedēdo nō
nullos errātiū corrigebat: īde nos īſtruēs q̄ q̄ōlibet
op⁹ ꝛ tp̄s pōt nobis vtilitatē afferre. S₃ nec publi/
canoꝝ p̄ticipationē vitauit pp̄ vtilitatē ſequētē mo
re medici: q̄ niſi tāgeret ſaniē: n̄ liberaret a morbo
AMB. Cū peccatorib⁹. n. māducādo ēt cū gētibuſ
n̄ p̄hibet nos inire cōuiuiū. CHRY. S₃ tn̄ dn̄s in
culpat⁹ ē īde a phariſeis iuidētib⁹ ꝛ volētib⁹ a chri
ſto diſcipl'os ſepare. vn̄ ſeq̇t̄: Et murmu. phari. ꝛ ſcri
be dicē. ad diſci. e⁹: Quare cū publi. ꝛ pecca. mādu. ꝛ
bibitis: AMB. Serpētina vox ē: hāc p̄mā vocē ſer
pēs emiſit dicēs eue: Quid dixit de⁹: nolite mādu/
care. ꝛc̄. ḡ patris ſui venena diffūdūt. AVG. de cō.
euā. Uidet̄ aūt lucas ħ aliquāto differēti⁹ ab aliis
euāgeliſtis cōmemoraſſe. n̄. n. dicit tm̄ dn̄o obiectū
eē: q̄ cū publicāiſ ꝛ phariſeiſ māducaret ꝛ biberet: ſ₃
diſcipul' q̄ de ipo ac de ip̄is accipet̄. Propterea. n.
matthe⁹ ꝛ marc⁹ ō chriſto diſcipul' obiectū narrāt:
q̄ꝛ q̄ diſcipuli cū publicanis ꝛ peccatorib⁹ māduca
bāt: magiſtro magl obiiciebat̄: quem ſectādo imita
bāt̄. vna ḡ ſn̄ia ē tāto meli⁹ īſinuata: q̄nto q̄buſdā
v̄bis manēte v̄itate variata. CHRY. Ipe āt dn̄s i
cōtrariū eoꝝ ſmonē cōuertit: oñdēs n̄ eē culpā cū₃
peccatorib⁹ cōuerſari: ſ₃ ēt cōſonū miſicordie p̄pe.
vn̄ ſeq̇t̄: Et r̄ndēs ieſus dixit ad il. Nō egēt medico
q̄ ſa. ſūt: ſ₃ q̄ male hn̄t. In quo cōmemorat eos cōis
īfirmitatis: ꝛ de numero lāguētiū eos eſſe oñdit. ſe
v̄o medicū eē latēter ſubiūgit: Nō enī ve. vo. iu. ſed
peccatores. GRE. niſen⁹. q. d. Adeo peccatores n̄
abominoꝛ: q̄ꝛ eoꝝ tm̄ gr̄a veni n̄ vt maneāt peccato
res: ſ₃ vt cōuertāt̄: ꝛ bōi fiāt. AVG. de cō. euā. Un̄
addidit: In p̄niam. q̄ō ad explanandā ſn̄iam valet:
ne q̄ſq̄₃ peccatores ī h̄ipo q̄ peccatores ſunt: diligi
arbitret̄ a chriſto: cū illa ſimilitudine de egrotis. vn̄
hn̄ ītimet q̄d velit de⁹ vocādo peccatores tāq̄₃ me/
dic⁹ egrotoſ: vt ab iniq̄tate tāq̄₃ ab egritudīe ſalui fi
ant. AMB. S₃ q̄uō dn̄ iuſticias dilexit: neq₃ vidit
dauid iuſtū derelictū: ſi iuſt⁹ derelīq̇t̄: peccatoꝛ aſci
ſcit̄: nō ītelligas q̄ eos iuſtos dicit q̄ ex lege p̄ſumāt
ꝛ euāgelij gr̄am n̄ req̇rāt. Nemo aūt iuſtificat̄ ex le
ge: ſ₃ redimit̄ ex gr̄a. n̄ vocat ḡ eos q̄ ſe iuſtos dicūt:
v̄ſurpatores. n. iuſticie nō vocāt̄ ad gr̄am. nā ſi gr̄a
ē ex p̄nia: vtiq₃ q̄ faſtidit p̄niam abdicat gr̄a₃. BE
DA: Peccatores āt vocat eos q̄ ſua mala attēden/
tes: nec p̄ legē iuſtificari ſe poſſe putātes: chriſti gr̄e
ſe penitēdo deſpiciūt. CHRY. Ironice aūt dicit il
los iuſtos: ſicut q̄n̄ dr̄: Ecce adā fact⁹ ē q̄ſi vn⁹ no/
ſtrū. q̄ aūt null⁹ erat iuſt⁹ ſup terrā: oñdit paul⁹ di
cēs: Oēs peccauerūt: ꝛ egēt gr̄a dei. GRE. niſen⁹.
Uel dicit n̄ egere ſanos ꝛ iuſtos medico. ſ. angelos:
ſ₃ male hn̄tes ꝛ peccatores. i. nos q̄ꝛ morbū peccati
icurrim⁹: q̄ ī celis n̄ ē. BEDA: Per matthei āt ele
ctionē fides gētiū exp̄mit̄: q̄ p̄i⁹ mūdanis ībiabāt:
ſ₃ nūc chriſti corp⁹ ſedula deuotiōe cōficiūt. THE.
Uel publican⁹ ē, q̄ p̄ncipi mūdi ſeruit ꝛ debitū car
ni reddit: cui guloſ⁹ reddit eſcas: adult̄ voluptatē: ꝛ
ali⁹ aliō. Cū āt viderit eū dn̄s ſedētē ī telonco. i. nō
mouētē ſe ad maiorē neq̄ciā: tūc a malo erigēt: ꝛ ſe
quet̄ ieſū: ꝛ ſuſcipiet ī domo aīe dn̄₃. AMB. Qui
āt domicilio chriſtū recipit ītno: maximis delecta
tiōib⁹ exuberātiū paſcit̄ voluptatū: itaq₃ libēt dn̄s i
gredit̄ ꝛ ī ei⁹ recūbit affectu: ſ₃ ruꝛſ⁹ accēdit̄ iuidia
p̄fidoꝝ: ꝛ future pene ſp̄ēs p̄figurat̄: epulātib⁹. n. fi
delib⁹ ī regno celoꝝ p̄fidia ieiuna torq̄uebit̄. BE
DA: Uel p̄ ħ deſignat̄ iudeoꝝ iuidia q̄ de gētiū ſa
lute torq̄t̄. AMB. Simul ēt oñdit̄ quātū ſit inter
emulos legl ꝛ gr̄e: q̄ illi q̄ legē ſequūt̄ mētis famē
patiēt̄ eīnā. Qui v̄o v̄bū ī īteriorib⁹ aīe receperūt:
alimēti celeſtis ꝛ fōtis vbertate recreati eſurire ꝛ ſi
tire n̄ p̄nt. Et iō q̄ aīo ieiunabāt: murmurabāt.

At illi dixerūt ad eū. Quare di
ſcipl'i iohānis ieiunāt frequenter: ꝛ
obſecratōeſ faciūt: ſil'r ꝛ phariſeoꝝ:
tui āt edūt ꝛ bibūt? Quib⁹ ipe ait:
Nūq̄d poteſtis filioſ ſp̄ōſi: dū cū il
lis ē ſp̄ōſ⁹ facere ieiunare? Uenient
āt dieſ: ꝛ cū ablat⁹ fuerit ab illis ſp̄ō
ſus: tūc ieiunabūt i ill' diebuſ. Dice
bat āt ꝛ ſimilitudinē ad illoſ: Quia
nemo cōmiſſurā a nouo ueſtimēto
mittit i ueſtimētū uetuſ: aliogn ꝛ no
uu₃ rūpit: ꝛ ueteri n̄ cōuēit ꝯmiſſu
ra a nouo. Et nemo mittit uinū no
uu₃ i utres ueteres: aliogn rūpit ui
nu₃ nouū utres: ꝛ uinū effundet̄ ꝛ
utres p̄ibūt. S₃ uinū nouū i utres
nouos mittēdū ē: ꝛ utraq₃ cōſeruā
tur. Et nemo bibēs uet⁹ ſtati uult
nouū: dicit eni₃: Uetus meliuſ eſt.

CIRYL. Poſtq̄₃ p̄mū v̄bū acceperūt a chriſto ab
aliis ad alia ſe trāſferūt: volētes oñdere ſacros diſci
pulos ꝛ ip̄₃ cū eis ieſū mīme curaſſe de lege. vn̄ dr̄.
At illi dixerūt ad eū: Quare diſci. iohā. ieiu. freq̄uē.
ꝛ obſecra. faci. ſimil' ꝛ phari. tui āt edūt ꝛ bibunt?
Quaſi. d. cōeditis cū publicanis ꝛ peccatorib⁹: cū
iubeat lex īmūdo n̄ cōicare: ſ₃ ī excuſationē p̄uarica
tōis vobis accedit miſicordia. Cur ḡ n̄ ieiunatis: vt
mos ē ſm̄ legē volētib⁹ viuere: S₃ ſacti q̄dē iccirco
ieiunāt. vt corp⁹ affligētes q̄etēt paſſiōes ip̄i⁹. Sed
chriſt⁹ n̄ egebat ieiunio ad p̄fectionē v̄tutis: cū tāq̄₃
de⁹ abſolut⁹ eēt a quolibet viculo paſſiōis: ſ₃ nec ē

comitia ieiunio egebat:ſʒ pꝛīceps gr̄e eius: ſine ieiu
nio decorata vꝛtuoſe cōuerſabat̄.qꜭ ſi chriſt⁹.xl.die/
b⁹ ieiunauerat:nō h̄ fuit vt ī ſe paſſionē moꝛtifica/
retꝫ vt noꝛmā abſtinētie oſ̄daꝛ carnalib⁹ AVG.
de cō.euā.Euidēter aūt lucas alios de alijs h̄ dixiſ
ſe narrauit.vñ ⁊ mattheꝰ dicit:Tūc acceſſerūt ad eū
diſcipuli iohānis dicētes: Quare nos ⁊ phariſei ie/
iunam⁹:niſi qꜭ ⁊ ipi aderāt:⁊ oēſ certatiʒ vt qſqꜫ po
terat h̄ obiecerūt. AVG.ī codē: Eſt aūt duplex ie
iuniū:vnū ī tribulatiōe ad ꝓpiciādū deū ī peccatis
aliud ī gaudio:cū tāto min⁹ delectāt carnalia:quā
to ſpiritaliū maioꝛ ſarcia ē. Interrogatus ergo dñs
cur diſcipli ei⁹ n̄ ieiunarēt.de vtroqꜫ ieiunio r̄ndit.
⁊ p̄mo de ieiunio tribulatiōis.Seq̄t̄.n.Quibus ipe
ait: Nūqd po.fi.ſpō.dū cū il.ē ſpon.fa.ieiunare?
CHRY.Quaſi.d.Pꝛeſēs tēp⁹ leticie ē ⁊ alacritatis
nō igit̄ imiſcēda ſūt triſtia CIRYL.Saluatoꝛis ei
n̄ri ī h̄ ſeculo demōſtratio nihil aliud fuit q̄ꜫ q̄daꝫ
feſtiuitas: ītelligibilit̄ q̄ſi quādā ſpōſā copulās illi
noſtrā naturā:vt quōdā ſterilis fecūda fieret. Igit̄
filij ſpōſi eē noſcūt̄ q̄cūqꜫ vocati ſūt ab eo ꝑ nouam
⁊ euāgelicā diſciplinā : nō aūt ſcribe cū phariſeis q̄
ſolā legi vmbrā cōſiderāt. AVG.de cō.euā . Per
h̄ autē qꜭ ſol⁹lucas dicit: Nō poteſtis filios ſpōſi fa
cere ieiunare.ītelligit̄ eos ipos q̄ loq̄bant̄ fuiſſe fa/
cturos vt lugētes ieiunarēt filij ſponſi : qm̄ ipi eēnt
ſpōſū occiſuri. CIRYL.Ubi vō ↄceſſerat fili⁹ ſpō
ſi qꜭ n̄ decebat eos laboꝛare tāqꜫ q̄ ſpiritalē ſolēni/
tatē habebāt:ne iter nos ānullaret̄ ieiuniū diſpēſa
tiue ſubiūgit dicēs: Ueniēt aūt dies cū ablat⁹ fue/
rit ab eis ſpōſ⁹:tūc ieiunabūt ī illis dieb⁹. AVG.
de q̄ſti.euā.q.d. Tūc deſolabūt̄ ⁊ ī meroꝛe ⁊ luctu
erūt:donec eis ꝑ ſpiritūſanctū gaudia ↄſolatoꝛia re
tribuant̄. AMB.Uel alit̄ : Nō h̄ ieiuniū relegat̄
quo cōficit̄ caro:⁊ coꝛpis luxuria caſtigat̄: h̄ ieiu/
niū nos cōmēdat deo.ſʒ n̄ poſſum⁹ ieiunare q̄ xp̄m
hēm⁹ ⁊ chriſti carnē epulamur ⁊ ſāgninē BASI.
Filij etiā ſpōſi ieiunare neq̄unt:h̄ ē aīe nutrimētū
n̄ ſumere:nec viuere ī oī v̄bo qꜭ de oꝛe dei ꝓcedit.
AMB.Sʒ q̄ ſūt illi dies q̄bus nobis chriſt⁹ aufe/
ret:cū ipe dixerit: Uobiſcū ero vſqꜫ ad cōſūmatio/
nē mūdi.ſʒ nemo tibi chriſtū pōt auferre:niſi te illi
ipe auferas. BEDA: Quādiu enī ſpōſ⁹ nobiſcū ē
ī leticia ſum⁹:nec ieiunare poſſum⁹ nec lugere. Cū
aūt ꝑ peccata ille recedit:tūc īdicēdū ē ieiuniū: ⁊ re
q̄rend⁹ luct⁹. AMB.Deniqꜫ de aī dictū ē ieiunio
vt ſeq̄ētia declarāt:Seq̄t̄ enī : Dicebat aūt ſimili/
tudinē ad illos:Qꝛ nemo cōmiſſurā.ī.ꝑticulā abla
tā a veſtimēto nouo imittit ī veſtimētū vet⁹.Appel
lauit vet⁹:qꜭ exuēdū apoſtol⁹ eſtiauit dicēs:Spo/
liate vos veterē hominē cū actib⁹ ſuis. In eadē igit̄
foꝛma ſeries cōuenit p̄ceptoꝝ:ne act⁹ veteris ⁊ no/
ui hoīs miſceam⁹. AVG.de q̄ſti.euan.Uel aliter:
Dono ſpūſācti p̄cepto.Gen⁹ aūt ieiunij qꜭ fit ꝑ le
ticiā iā renouati ī vitā ſpiritalē cōueniētiſſime cele
brat:qꜭ anqꜫ accipiāt dicit eos eē tāqꜫ vetera veſti
mēta:q̄b⁹ icōuenieter pān⁹ nou⁹ aſſuit̄.ī.aliq̄ ꝑti/
cula doctrie q̄ ad noue vite tempantiā ꝑtinet : qꜭ ſi
h̄ fiat ⁊ ipa doctria quodāmō ſcidit̄:q̄ docet gene/
rale ieiuniū n̄ a cōcupia ciboꝝ tm̄:ſʒ ab oī leticia tē/
poꝛaliū delectationū:c⁹ ꝑticulā q̄ ad cibos ꝑtinet:
dicit nō opoꝛtere hoībus adhuc veteri cōſuetudini

deditis ipartiri:qꜭ ⁊ illic q̄ſi cōciſio videt̄ fieri: ⁊ ipi
vetuſtati nō cōuenit.Dicit ēt eos eē ſimiles veteri/
b⁹ vtrib⁹.vñ ſeq̄t̄:Et nemo mit.vinū no.ī vtres vete
res. AMB.Fragilitas hūane cōditiōis apit̄:cum
coꝛpa noſtra exuuijs defūctoꝝ aīaliū compant̄.
AVG.de q̄ſti.euā.Ueterib⁹ aūt vtribus compant̄
apl̄i q̄ vino nouo q̄ſi ſpiritalib⁹ p̄ceptis facili⁹ diſrū
punt̄ q̄ꜫ cōtineāt.vñ ſeq̄t̄:Alioq̄n rūpit vinū nouū
vtres:⁊ ipm̄ effūdet̄:⁊ vtres peūt.Erūt āt noui vtreſ
cū p⁹ aſcēſionē accepto deſiderio cōſolatiōis eius.
oꝛādo ⁊ ſꝑando īnouabūt̄.vñ ſeq̄t̄:Sʒ nouū vinuꝫ
ī vtres nouos mittēdū ē.⁊ vtraqꜫ ↄſuāt̄. BEDA:
Uino fidē ītus reficimur:veſte aūt foꝛis tegimur.
Ueſtis ḡ ſūt bōa opa q̄ foꝛis agim⁹:q̄bus coꝛā hoi/
bus lucem⁹:vinū feruoꝛ fidei ſpei ⁊ charitat̄. Alit̄:
Ueteres vtres ſūt ſcribe ⁊ phariſei:nou⁹ pān⁹:⁊ no
uuꝫ vinū p̄cepta euāgelij. GRE.niſen⁹: Uinū enī
de nouo elicitū:ꝓpter feruoꝛē natural̄ hūidi fumo
ſū ē deſpumās naturali agitatiōe a ſe materialē im/
mūdiciē. Tale nouū teſtamētū ē:qꜭ antiq̄ vtres q̄ ꝓ
pter icredulitatē īueterati ſūt:nō capiūt: imo ſcidū
tur excellētia doctrie: necnō ⁊ grām ſpūs ī caſſum
fluere faciūt:qꜭ ī maliuolā aīam n̄ itroibit ſapīa.
BEDA:Sʒ cuicūqꜫ aīe nōdū ī nouitate ſed ī vetu/
ſtate malicie ꝑſeuerāti:nouoꝝ myſterioꝝ ſacramen
ta n̄ dn̄t cōmitti:q̄ etiā p̄ceptis euāgelicis p̄cepta le
gis miſcere volūt:vt galathe vinū nouū ī vtres vete
res mittūt.Seq̄t̄:Et nemo bibēs vet⁹ ſtati vult no
uuꝫ.dicit.n.vet⁹ meli⁹ ē:qꜭ iudeis vite veteris ſaliua
ībutis:noue gr̄e p̄cepta ſoꝛdebāt:qꜭ maioꝝ traditio
nib⁹ cōmaculati dulcedinē ſpiritaliū v̄boꝝ perci/
pere non valebant. CA.VI.

Factū ē āt ī ſabbato ſecūdo
p̄mo cū trāſiret ꝑ ſata uelle
bāt diſcipuli ei⁹ ſpicaſ:⁊ mā
ducabāt cōfricātes māib⁹:Quidaꝫ
aūt phariſeoꝝ dicebāt illiſ:Quid fa
citis qꜭ nō licꝫ ī ſabbatis? Et reſpō
dēs ieſus ad eos dixit: Nec hoc le
giſtis qꜭ fecit dauid:cū eſuriſſet ipe
⁊ q̄ cū illo erāt:q̄uo intrauit ī domū
dei:⁊ panes ꝓpoſitiōis ſūpſit ⁊ mā
ducauit:⁊ dedit hiſ qui cū ipo erāt:
quos nō licet māducare niſi tātū ſa
cerdotib⁹. Et dicebat illis:qꜭ dn̄ſ ē
filius hoīs etiā ſabbati.

AMB.Nō ſolū cōprehēſiōe verboꝝ:ſed etiā ipo
vſu ſpecieqꜫ geſtoꝝ icipit hominē dn̄s veteris obſer
uatiōe legis exuere.vñ d̄r:Factū ē autē ī ſab.ſcōo p̄
mo cū trāſiret ꝑ ſata:velle.diſci.ei⁹ ſpicas ⁊ mandu
cabāt cōfricā.manib⁹ ſuis. BEDA . Nō habētes
enī diſcipuli ſpaciū manducādi ꝓpter īpoꝛtunita/
tē turbaꝝ:eſuriebāt vt homīes:ſed vellentes ſpicas
inediā cōſolabant̄:qꜭ ē indiciū auſterioꝛis vite:nō
p̄parata eſcas ſed ſimplices querere cibos. THE.
Dicit autē ī ſabbato ſecūdo p̄mo:qꜭ iudei oēm feſti

nitatē ſabbatū nūcupabāt: reqes enī dr̄ ſabbatum.
Multotiēs ḡ cōtigebat ī paſceue feſtiuitas: ⁊ voca
bāt paſceuē feſtū ꝓpter ſabbatū. deīde ꝑncipale ſab
batū ſecūdū ꝑmū dicebāt: qḋ ſcḋm exīs a ꝑcedētis
diei feſtiuitate. CHRY. Duplex enī erat feſtum ⁊
pr̄cipal' feſti ⁊ alteri⁹ ſolēnitat̄ ſabbati. ISIDO.
Uel dicit ſecūdo ꝑmo: qꝛ ſcḋm erat paſcha: ꝑmū au
tē azimoꝝ: cū imolarēt enī paſcha ī ſero: ſequēti die
feſtū azimoꝝ celebrabāt. ꝙ aūt ita ſit: patet ex h̄ ꝙ
apoſtoli vellebāt ſpicas: ⁊ mādūcabāt: ī illo nāqꝫ tē
poꝛe ſpice flectūt̄ a fructu. EPIPHA. Dic igitur
ſabbati viſi ſūt trāſeūtes p ſegetes ⁊ ſpicas edebāt:
oñdentes qm̄ diſſolutū ē vīculū ſabbati: vbi magnū
aduenit ſabbatū: h̄ ē chꝛiſtus q̄ fecit nos q̄eſcere ab
ope delictoꝝ noſtroꝝ. CIRYL. Phariſei aūt ⁊ ſcri
be ignari ſacrarū ſcripturarū. ī vnū cōſpirauerāt ad
repꝛehēdēdū chꝛiſti diſcipulos. vñ ſeq̄t̄: Quidā aūt
phariſeoꝝ dice. ill. Quid fa. qḋ ñ lꝫ in ſabbatis: Dic
mihi tu cū ī ſabbato tibi mēſa ꝑponit̄: nōne frāgis
panē: Quid igit̄ alios repꝛehēdis: BEDA: Alij vo
dicūt ipi dn̄o hec fuiſſe obiecta. ſed a diuerſis: ⁊ ipi
dn̄o: ⁊ diſcipulis potuerūt obijci. ⁊ cuicūqꝫ obiectū
ad ipm̄ marie reſpicit. AMB. Dn̄s aūt defēſores
legis arguit neſcire q̄ legis ſūt: exēplū īducēs dauid
vñ ſequit̄: Et reſpō. ieſ⁹ ad eos di. Nec h̄ legiſtis qḋ
fecit dauid: ⁊. q̄ cū eo erāt. CIRYL. Quaſi. d. Lꝫ
expꝛſſe dicat lex moyſi: Judicate iuſtū iudicium: nec
cōſiderabis pſonā ī iudicio: q̄liter īcrepatis diſcipu
los q̄ vſqꝫ ī hodiernū diē extollitis dauid vt ſanctū
⁊ ꝓphetā: cū moyſi ꝑceptū ñ ſeruauerit. CHRY.
Et attēde ꝙ qñcūqꝫ dn̄o fit ſmo ꝓ ſuis. i. diſcipu
lis: ſeruos ducit ī mediū. ſ. dauid ⁊ ſacerdotes. qñ v
ro ꝓ ſe ītroducit patrē ſicut ibi: Pater me⁹ vſqꝫ mō
operat̄: ⁊ ego opoꝛ. THEO. Aliter aūt eos repri
mit cū ſubdit̄: Et dicebat illis. qꝛ dn̄s ē fili⁹ hoīs ē
ſabbati. q. d. Ego ſū dn̄s ſabbati tāqꝫ diſpoſitoꝛ: ⁊ ſi
legiſlatoꝛ ptātē habeo ſoluere ſabbatū. fili⁹ enī ho
minis vocat⁹ ē chꝛiſt⁹: q̄ dei exiſtēs fili⁹ miraculoſe
dignat⁹ ē fili⁹ hoīs ꝓpter hoīes fieri ⁊ vocari.
CHRY. Marc⁹ aūt de cōi natura h̄ ipm̄ ꝓtuliſ
ſe fatet̄. dicebat enī: ꝓpter hoīes ſabbatū factū ē:
nō hō ꝓpter ſabbatū. Expedit igit̄ poti⁹ ſabbatum
homī ſubijci q̄ꝫ huic colla ſubijcere ſabbato. AM
BRO. Nō mediocre aūt myſteriū h̄ ē. Ager enī eſt
hic mūdus: agri ſeges ī ſatiōe hūani generis fecūdi
tas numeroſa ſanctoꝛum. Spice agri fruct⁹ eccleſie
quos opibus diſcutiētes ſuis apoſtoli paſcebāt̄: no
ſtro ſe alētes ꝓfectu: ⁊ tāqꝫ folliculis coꝛpoꝝ men
tiū fruct⁹ ad fidei lucē ꝑclaris operū ſuoꝝ miracul̄
eruebāt. BEDA: Spicas enim cōfricāt: qꝛ ī illis
quos ī coꝛp⁹ chꝛiſti volūt traijcere: moꝛtificāt vete
rē hominē: cū actib⁹ ſuis a terrena intētiōe extrahē
do. AMB. Sꝫ h̄ putabāt iudei ſabbato nō licere.
chꝛiſt⁹ aūt noue grē munere deſignabat otiū legis
opus grē: mire tñ ſecūdo ꝑmū: nō ꝑmo ſecūdū ſab
batū dixit: qꝛ ſabbatū illud ex lege ſolutū ē qḋ erat
pꝛimū: ⁊ h̄ pꝛimū factū ē quod ſecūdo cōſtitutū eſt
Sabbatū igitur dicit̄ ſecūdū iuxta numerū: pꝛimūꝫ
iuxta operatiōis grām. meli⁹ eſt enim ſabbatū quo
impunitas dat̄: q̄ꝫ quo pena pꝛeſcribit̄. Hoc foꝛte ꝑ
mum ē: hoc ī pꝛedeſtinatiōe cōſilij ⁊ ſcḋm ī ſanctio
ne decreti. Deīde ꝙ dauid cū ſocijs fugit: hic pꝛefi
guratus ī lege chꝛiſtus ē: q̄ cū apoſtolis pꝛincipem
mundi lateret. Quomodo aūt ille obſeruatoꝛ legis
atqꝫ defenſoꝛ: panes ⁊ ipſe māducauit: ⁊ dedit his q̄
ſecū erāt: quos nō licebat manducare niſi ſacerdo
tibus: niſi vt ꝑ illā demōſtraret figurā ſacerdotalē
cibū ad vſū trāſire populoꝝ: ſiue ꝙ oēs vitā ſacerdo
talē debem⁹ imitari: ſiue qꝛ omnes filij eccleſie ſacer
dotes ſūt. vngimur enī ī ſacerdotiū ſanctū offerētes
tes noſmetipoſ deo hoſtias ſpirituales. Si aūt ſabba
tū ꝓpter hoīes factū ē: vtilitas aūt hominū poſtu
labat eſurientē hominē qui diu fuerit terre fructi
bus abdicatis veteris panis vitare ieiunia: non vti
qꝫ lex ſoluitur: ſed impletur.

Factū ē aūt ⁊ ī alio ſabbato: ut ī
traret ī ſynagogam ⁊ doceret. Et
erat ibi hō ⁊ man⁹ e⁹ dextra erat ari
da. Obſuabāt āt ſcribe ⁊ phariſei: ſi
ī ſabbato curaret: ut īuenirēt ūde ac
cuſarēt eū. Ipſe uero ſciebat cogita
tiōes eoꝝ: ⁊ ait hoī q hēbat manūꝫ
aridā. Surge ⁊ ſta ī mediū. Et ſur
gēs ſtetit. Ait āt ad illos ieſ⁹. Inter
rogo uos ſi lꝫ ſabbatis bñfacere: an
male: aīaꝫ ſaluā facere an pdere: Et
circūſpectis oib⁹ dixit hoī: Extēde
manū tuā. Et extēdit: ⁊ reſtituta ē
man⁹ ei⁹. Ipſi autē repleti ſūt īſipiē
tia: ⁊ colloquebant̄ adinuicēꝫ quid
nam facerent de ieſu.

AMBRO. Hic ad alia pꝛogreditur domin⁹: naꝫ
qui totū hominē ſaluum facere diſpoſuerat: per ſin
gula membꝛa currebat. vñ dicitur: Factū eſt autem
in alio ſabbato vt intraret in ſynagogā ⁊ doceret.
BEDA: Sabbatis maxime curat ⁊ docet: nō ſolū
pꝛopter inſinuandum ſpiritale ſabbatum: ſed etiaꝫ
pꝛopter celebꝛiorē populi conuentū. CIRYL. Do
cebat autē reuera trāſcendentia intellectū: ⁊ que ſa
lutis future per eū reſerabant audientibus ſemitaꝫ
deinde pꝛecedēte doctrina. ſubito diuinā oſtende
bat virtutē. vñ ſequitur: Et erat ibi homo ⁊ manus
eius dextra arida. BEDA: Quia vero deſtructio
nem ſabbati quā in diſcipulis arguebant: pꝛobabi
li magiſter excuſauerat exemplo: nūc ipſum obſer
uando magiſtrū calūniari volunt. vñ ſequitur: Ob
ſeruabant autē ſcribe ⁊ phariſei ſi in ſabbatis cura
ret: vt. ſ. ſi non curet: crudelitatis vel imbecillitatis:
ſi curet trāſgreſſiones vicio arguāt. vñ ſequitur: Ut
inuenirent vñ accuſarent illū. CIRYL. Hic enim
eſt mos aduerſarij: paſcit in ſe doloꝛis moꝛbū alioꝝ
pꝛeconijs: ſed domin⁹ nouit omnia: ⁊ coꝛda rimat̄.
vñ ſequit̄: Ipſe autem ſciebat cogitatiōes eoꝛum. ⁊
ait homini qui habebat manū aridā: ſurge ⁊ ſta in
medio. Et ſurgens ſtetit: vt foꝛſan incitaret ad pie
tatem crudelē phariſeū: ⁊ ipſa paſſio flammas miti
garet liuoꝛis. BEDA: Pꝛeueniēs autē dominus

calũniam quã ſibi preparabant: arguit eos qui pre/
cepta legis male interpretãdo: etiam a bonis operi
bus ſabbato eſtimabant feriandum: cũ lex a ſerui/
li opere. i. a malis abſtinere precipiat in ſabbato. vñ
ſequitur: Ait autem ad illos ieſus: Interrogo vos:
ſi licet ſabbato bene facere an male? CIRYL. Ni
mis ẽ idonea queſtio: nam ſi licet in ſabbato bene
facere: nec aliquid obſtat vt laborantes a deo miſe/
ricordiam cõſequentur: deſinas colligere aduerſus
chriſtum calũniam. Si autẽ nõ licet in ſabbato be/
nefacere: ⁊ lex prohibet animarũ ſalutẽ: factus es
legis accuſator. Ipſam quoq̃ ſabbati ſanctionẽ ſi
velimus diſcutere: ad opus pietatis ĩtroductũ fuiſ/
ſe reperiemus. Iuſſit enĩ in ſabbato feriari: vt quie/
ſcat inquit puer tu⁹: ⁊ ancilla tua: bos tuus ⁊ q̃li
bet pecus tuũ. q̃ vero bouis miſeref ⁊ ceterorũ peco
rũ: quomodo nõ miſerebif hominis graui morbo pre
ſſi? Lex aũt in p̃ſentibus formã p̃figurauit futu
rorũ in quibus vtiq̃ malorũ ferie ſunt non bonorũ:
nã licet ſecularia opera conquieſcãt: nõ ocioſus ta
men boni operis actus eſt: ĩ dei laudes requieſcere.
AVG. de queſti. euã. Cũ aũt domin⁹ corp⁹ cura/
uerit: ſic iterrogauit: Animã ſaluã facere an pdere?
Vel q̃ illa miracula ꝓpter fidẽ faciebat: vbi ſal⁹ ẽ
aĩe. vel q̃ ipſa ſanatio man⁹ dextre ſalutẽ aĩe ſigni/
ficabat: q̃ a bonis operib⁹ ceſſans: aridã quodãmõ
dexterã habere videbaf. vel aĩam p homĩe poſuit: ſi
cut dici ſolet: Tot aĩe ibi fuerũt. AVG. de cõ. euã.
Sed põt mouere quõ matthe⁹ dixerit: q̃ ipi iterro/
gauerit dñm ſi licet curare ſabbato: cũ lucas hic il/
los poti⁹ a dño iterrogatos eẽ phibeat. itaq̃ intelli
gendũ ẽ q̃ illi p̃us iterrogauerũt dñm: ſi licet ſabba
to curare. Deide itelligẽs cogitatiões eorũ: aditũ ac
cuſandi q̃rentiũ: cõſtituit ĩ medio eũ quẽ fuerat ſa/
natur⁹: ⁊ iterrogauit q̃ marc⁹ ⁊ lucas eũ iterrogaſ/
ſe cõmemorãt. Sequif: Et circũſpectis oĩbus. TY
TVS: Quaſi collectis oĩm oculis: q̃netiam ĩcitata
mẽte eorũ ad cõſiderationẽ negocii dixit homi: Extẽ
de manũ tuã: Ego tibi mãdo q̃ creaui hominẽ. au/
dit aũt q̃ leſam habebat manũ: ⁊ ſan⁹ fit. vñ ſequif:
Et extẽdit ⁊ reſtituta ẽ ſani. man⁹ ei⁹. Quoſ ãt opor
tebat ĩ miraculo ſtupere augẽt malitiã. vñ ſequif:
Ipſi autẽ repleti ſũt ĩſipiẽtia ⁊ colloquebanf adin
uicẽ q̃d nã facerẽt de ieſu. ORI. Et vt narrat mat
the⁹: Exeũt: ⁊ cõſiliãf: vt occidãt eũ. CIRYL. Cer
nis o phariſee operãtẽ diuĩe ac ſupna maieſtate li/
berãtẽ languẽtes: ⁊ mortem portas ex liuore. BE/
DA: Hõ aũt iſte hũanũ gen⁹ ſignificat ĩ fecũditate
boni opiſ arefactũ: p manu ĩ p̃mo parẽte ad pomũ
extẽſa: ſanauit ĩnocẽs man⁹ ĩ cruce extẽſa. ⁊ bñ ma
nus ĩ ſynagoga erat arida: q̃ vbi mai⁹ donũ ſciẽtie:
ibi trãſgreſſor maiori ſubiacet culpe. AMB. Audi
ſti igif verba dicẽtis: Extẽde manũ tuã. Cõmunis
iſta generaliſq̃ medicia ẽ: ⁊ tu q̃ putas manũ habe
re te ſanã: caue ne auaricia vel ſacrilegio cõtrahaf.
Extẽde ſepi⁹ eã: vt ꝓximũ iuues: vt vidue p̃ſidiũ fe/
ras: eripias iniurie quẽ vides iniuſte cõtumelie ſub
iacere. extẽde ad pauperẽ: q̃ te obſecrat. extende ad
dñm p peccatis tuis: ſic man⁹ extẽdif: ſic ſanaf.

Factũ ẽ aũt: ĩ illis dieb⁹ exijt ĩ mõ
tẽ orare: ⁊ erat pnoctãſ ĩ orõne dei.

Et cũ dieſ fact⁹ eẽt uocauit diſcipu
los ſuos: ⁊ elegit duodecĩ ex ipſis
quos ⁊ apoſtolos noiauit: ſimonẽ
quẽ cognomiauit petrũ: ⁊ andream
fratrẽ e⁹: iacobũ ⁊ iohãnẽ: philippũ
⁊ bartholomeũ: matheũ ⁊ thomã:
iacobũ alphei: ⁊ ſimonẽ q̃ uocaf ze
lotes: ⁊ iudã iacobi: ⁊ iudã ſcarioth
qui fuit proditor.

GLO. In ſurgẽtib⁹ aduerſariis cõtra chriſti mira
cula ⁊ doctrinã: apoſtolos elegit q̃ſi defẽſores veri/
tatis ⁊ teſtes: quorũ electiõi orationẽ p̃mittit. vñ di/
cif: Factũ ẽ aũt ĩ illis dieb⁹: exijt ĩ montem orare.
AMB. Noli ĩſidiatrices apire aures: vt putes filiũ
dei q̃ſi infirmũ rogare vt ĩpetret: q̃d ĩplere nõ poſ/
ſit. ꝑtãtis enĩ autor obediẽtie magiſter ad p̃cepta v̈/
tutis ſuo nos ĩformat exemplo. CIRYL. Scrute
mur igif ĩ his q̃ chriſt⁹ egit: q̃liter nos doceat orati
onibus diuinis ĩſiſtere: ſemotim. ſ. ⁊ ſecreto: nemine
vidẽte. amota quoq̃ mũdana ſollicitudĩe: vt ſurſũ
ad diuĩe ſpeculatiõis ĩtuitũ erigaf intẽtio: q̃d deſi/
gnaf ĩ h̃ q̃ ſemotĩ orabat ieſus exiẽs ĩ montem.
AMB. Vbiq̃ etiã ſol⁹ obſecrat: dei enĩ cõſiliũ hũa
na vota nõ capiũt. Nec q̃ſq̃ iterior põt eẽ ꝑticeps
chriſto: nõ aũt oĩs q̃ orat: aſcẽdit ĩ mõtẽ: ſed q̃ orat
a terrenis ad ſupiora ꝓgrediẽs: ſed ñ ille q̃ de ſeculi
diuitijs aut de honore ſollicit⁹ ẽ. Oẽs ſublimes in
montẽ aſcẽdũt. q̃re ĩ euãgelio: ĩuenies ſolos ĩ mon/
tem cũ dño aſcẽdiſſe diſcipulos. Spẽs aũt tibi chri
ſtiane daf: forma p̃ſcribif quã debeas emulari: cũ
ſequif: Et erat pnoctãs ĩ oratiõe dei. Quid. n. te pro
ſalute tua facere o3: qñ p te chriſt⁹ in oratiõe pnoc/
ctat? CHRY. Et ſurge igif tu tẽpore noctis. Pu/
rior ẽ tũc tẽporis aĩa: ĩpe tenebre ſilẽtiũ nimiũ poſ/
ſũt ſufficiẽter ad cõpunctionẽ pducere. Ceterum ſi
ipm quoq̃ celũ ĩſpicias pũctatũ ſtellis q̃ſi infinitis
luminibus. ſi cõſideres q̃ q̃ p diẽ ſaltãt: iniuriantur q̃:
hi tũc nihil a mortuis diſcrepãt: deteſtaberis quẽ/
libet auſum hũanũ. Hec oĩa ſufficiũt ad aĩam erigẽ
dã: tũc nõ vexat inaniſ gloria: nõ accidia: nõ cõcita/
tio occupat: nõ ſic ignis ferri ſequeſtrat rubiginẽ
velut nocturna oratio eruginẽ peccatorũ. Quẽ die
ſol pcuſſit: nocte refrigeraf: quẽlibet rorẽ ſuperant
nocturne lachryme: ⁊ cõtra cõcupiam valẽt ⁊ quẽ
libet timorẽ: ſi vero p̃dicto rore non foueaf hõ: are
ſcit ſub die. Quapropter l3 nõ multũ ores noctu: ſe/
mel ora vigilãdo: ⁊ ſufficit. oñde q̃ nõ ſolũ ad corp⁹
nox ꝑtinet: ſed etiã ad animã. AMB. Quid autẽ
te facere cõuenit cũ vis aliq̃d officiũ pietatis adori
ri: qñ chriſt⁹ miſſur⁹ apl'os p̃us orauit: Seq̃f. n. Et
cũ dies fa. eẽt voca. diſci. ſu. ⁊ elegit. xij. ex ipis: quos
⁊ apo. noiauit. Quos. ſ. ad ꝓpagãdũ auxiliũ ſalutis
hũane p terrarũ orbẽ ſatores fidei deſtiauit. Siml'
aduerte celeſte cõſiliũ: nõ ſapiẽtes aliquos nõ diui
tes: nõ nobiles: ſed piſcatores ⁊ publicanos quos
dirigeret elegit: ne diuitijs aut potẽtie nobilitatiſq̃
auctoritate traxiſſe aliquos ad ſuã grãm videretur:
vt veritatis rõ nõ diſputationis grã p̃ualeret. CI/

RYL. Attēde aūt maximā euāgeliſte ſedulitatē.nō
ſolū dicit electos fuiſſe ſacros apoſtolos:imo noia
tim eos enumerat:ne quiſq̄ audeat alios īſcribere
apoſtolorū catalogo. Simonē quē cognomiauit
petrū:ꝛ andreā fratrē ei⁹. BEDA: Nō mō primū
eū cognomiauit:ſed lōge pus cum ab andrea addu
cto dicit: Tu vocaberis cephas:qḋ īterp̄tatur petr⁹
Sꝫ volēs lucaſ noīa apoſtoloꝝ enumerare:cū neceſ
ſe hr̄et petrū dicere:breuiť voluit īnuere:ꝙ n̄ h̄ ātea
cognoiareť:ſꝫ ita dn̄s cognoiauerit. EVSE. Se
cūda āt ordiatio ē iacobi ꝛ iohis.vn̄ ſeqť: Jacobū ꝛ
Johānē.ābos.ſ.filios zebedei:q̄ ēt piſcatores fuerūt
P⁹ hos āt dicit: Philippū ꝛ bartholomeū. Philip
pū dicit iohānes fuiſſe de bethſayda:cōciuē andree
ꝛ petri.ipſe quoq̄ bartholome⁹ vir ſimplex ꝛ experſ
ſciētie mūdane ꝛ amaritudis. Matthe⁹ vō ex his q̄
pus cēſus exigebāt vocatus ē.de quo ſubdit: Mat
theū ꝛ thomā. BEDA: Matthe⁹ cōpari ſuo tho
me ī ordie:hūilitat̄ cā ſe ſupponit:cū a ceteris euā
geliſtis plat⁹ ſit. Seqť: Jacobū alphei ꝛ ſimonem q̄
vocať zelotes. GLO. Quia.ſ.fuit de chana galilee
q̄ īterp̄tať zel⁹: qḋ addiť ad differētiā ſimōis petri.
Seqť: Judā iacobi ꝛ iudā ſcarioth q̄ fuit ꝓditor.
AVG. de cō.euā. In noīe iude iacobi lucas videť
diſcrepare a Mattheo q̄ eū thadeū appellat. Sed
q̄s vnq̄ ꝓhibuit duob⁹ vel trib⁹ noīb⁹ vnū hoīem
vocari: Eligiť āt iudas ꝓditor n̄ p īprudētiā: ſꝫ p ꝓ
uidētiā.ſuſcepat q̄dē hoīs fragilitatē:ꝛ iō nec has p
tes recuſauit īfirmitatis hūane.voluit ab ap̄lo ſuo
tradi:vt tu a ſocio ꝓdit⁹ moderate feras:tuū erraſ
ſe iudiciū piſſe bn̄ficiū. BEDA: Myſtice āt mōs
ī quo ap̄los elegit:altitudinē deſignat iuſticie:q̄ in
ſtituēdi erāt ꝛ eā predicaturi:ſic ꝛ lex in mōte data
fuit. CIRYL. Qḋ ſi libet īterp̄tationē ap̄licoꝝ no
minū ſcire:ſcito ꝙ petr⁹ dr̄ diſſoluēs vel agnoſcēs:
andreas decora potētia vel rn̄dēs:iacob⁹ āt ſupplā
tator doloris:iohēs dn̄i gr̄a:matthe⁹ donat⁹:philip
pus os magnū vel orificiū lāpadis:bartholome⁹ fi
li⁹ aq̄s ſu pēdētis:thomas abyſſ⁹ vł gemin⁹:iacob⁹
alphei ſupplātator greſſ⁹ vite: Judas confeſſio: ꝛ ſi
mon obediētia.

¶ Et deſcēdēs cū illis ſtetit ī loco
campeſtri:ꝛ turba diſcipuloꝝ ei⁹ ꝛ mł
titudo copioſa plebis ab oī iudea ꝛ
hieruſalē:ꝛ maritima:ꝛ tyri:ꝛ ſido
nis:q venerāt ut audirēt eū:ꝛ
ſanarenť a lāguorib⁹ ſuis. Et q ue
xabāť a ſpiritib⁹ imūdis curabanť.
Et oīs turba querebāt eū tangere:
q2 uirt⁹ d̄ illo exibat:ꝛ ſanabat oēs.

CIRYL. Celebrata ordiatiōe ap̄loꝝ:plurib⁹ ɔgre
gatis ꝛ d̄ regiōe iudeoꝝ:necnō a maritia tyri ꝛ ſido
nis q̄ erāt idolatre:ɔſtituit eos toti⁹ orbis doctoreſ:
vtpote q̄ euocarēt iudeos a legis ſeruitute:cultores
āt demonū ab errore gētili ad v̄itatis cognitionē.
vn̄ dr̄: Et deſcē.de mō.cū il.ſte.ī lo.cam.ꝛ tur. diſci.
ei⁹.ꝛ mul.copi.ple.ab oī iu.ꝛ hieruſalē ꝛ maritima.
BEDA: Nō a ꝓprio mari galilee maritimā di
cit:q2 h̄ nō miraculi loco ponereť:ſꝫ a mari magno
cognomiať:ī quo etiā tyr⁹ ꝛ ſidon cōp̄hēdi pote
rāt.de q̄bus ſequiť: Et tyri ꝛ ſidonis. Que q2 ciuita
tes gentiū ſūt:cōſulte nomiatim ponunť: vt quāta
ſit fama virtutiſq̄ ſaluatoris īīmeť:q̄ externas quoſ
ad ſanitatē doctrināq̄ capeſſendā ciuitates accer
ſat.vn̄ ſequiť: Qui venerāt vt audirēt eū. THEO.
Hoc ē ad animarū medelā vt ſanarenť a lāguorib⁹
ſuis:h̄ ē ad medelā eorū corporū. CIRYL. Poſt
q̄ aūt ſacerdos publicauit apoſtolos: plurima ar
dua fecit miracula:vt q̄ cōuenerāt iudei ꝛ gentiles
ſcirēt eos decoratos eſſe a chriſto dignitate apoſto
latus:ꝛ ꝙ ipſe nō erat ſicut vn⁹ alioꝝ hoim: magis
aūt de⁹:vt verbū īcarnatū.vn̄ ſequiť. Et oīs turba q̄
rebat eū tan.q2 vir.de illo exi.ꝛ ſana.oēs. Neq̄.n.
alienā virtutē accipiebat chriſt⁹:ſꝫ cū naturalr̄ eſſꝫ
de⁹:ꝓpriā virtutē ſup īfirmos emittēs ſanabat oēs.
AMB. Aduerte aūt oīa diligēter: quō ꝛ cū apo
ſtolis aſcēdat ac deſcēdat ad turbas: quō eū turba
ſequiť ad excelſa.deniq̄ vbi deſcēdit īuenit īfirmoſ
in excelſis eni īfirmi eē nō poſſūt. BEDA: Raro
h̄ quoq̄ vſpiā vel turbas dn̄m ad altiora ſequi: vel
quempiā debilē īuenies ī mōte curari:ſed extīcta fe
bre libidinū:accēſaq̄ ſcientie luce pedetētim queq̄
ad culmē ſubire virtutū. Turba aūt que dn̄m tange
re potuit:ſpūs illius virtute ſanať vt ſup̄a lepꝛoſus
dn̄o tangēte mūdať. Tact⁹ ergo ſaluatoris:op⁹ ē ſa
lutis:quē tāgere ē fideliter ī eū credere:a quo tangi
eſt eius munere ſanari.

¶ Et ipſe eleuatis ocul'ī diſcipulos
ſuoſ dicebat: Bti pauperſ: q2 ueſtrū
ē regnū dei. Bti q nūc eſuritis:qiā
ſaturabimi. Bti q nunc fletis: q2 ri
debitis. Bti eſtis cū uos oderit ho
mies:ꝛ cum ſeparauerit uos ꝛ expro
brauerit:ꝛ eiecerit nomē ueſtruꝫ tā
q̄ꝫ malū pp filiū hoīs. Gaudete il
la die:ꝛ exultate:ecce eni merceſ ue
ſtra multa ē ī celo. Scdm̄ hec.n.fa
ciebāt ꝓphetis patres eorum:

CIRYL. P⁹ ap̄lorū ordiationē ad euāgelice vite
nouitatē:ſaluator ſuoſ diſcip̄loſ rectificauit. AM.
Diuinitat̄ āt ꝓmptur⁹ oracła īcipit eſſe ſublimior:
ꝛ ſi ī hūili ſtabat:tn̄ oc̄los eleuauit.vn̄ dr̄: Et ipſe ele
uat̄ ocul'. Quid ē leuaŕ oc̄los:niſi īteri⁹ lumē apire
BE. Et q̄uis generalr̄ oīb⁹ loq̄ť:ſpeciali⁹ tn̄ oc̄los ī
diſcip̄los leuat. Seqť.n. In diſcip̄los ſuos.vt his q̄
v̄bū ītēta cordis aur̄ p̄cipiūt: latī⁹ ſapor̄ ītimi lumi
apiat. AM. Quatuor āt tm̄ btitudies lucas poſuit:
octo vō matthe⁹.ſꝫ ī iſtis octo ille ſūt q̄tuor:ꝛ ī iſtis
q̄tuor ille octo. Hic.n.q̄tuor velut v̄tutes ap̄lex⁹ eſt
cardiales.ille ī ill' octo myſticū ordinē reſeruauit.ſic.n
ſpei nr̄e octaua pfectō ē: ita octaua ſūma v̄tutū ē.
Primā āt btitudinē paup̄tat̄ vtq̄ euāgeliſta poſu
it.ordie.n.pria ē:ꝛ parēs q̄dā v̄tutū: q2 q̄ ɔtēpſit ſe
cularia:ipſe merebiť ſepitna. Nec pōt q̄ſq̄ meritū x
gni celeſt̄ adipiſci:q̄ mōi cupiditatē p⁹ ſe emergēdi

nō hꝫ facultatē. vñ ſeqͥᷓ:Dicebat:Bt̄i paupes. CI
RYL. In euāge° q̄dē q̄ḋ ē ſꝫ mattheū btōs fieri di
cit paupes ſpū: vt itelligam⁹ eſſe pauperem ſpiritu
hñtē intellectū modeſtū ⁊ quodāmodo remiſſum.
vñ dicit ſaluato:Diſcite a me:qꝛ mitis ſum ⁊ hūilis
corde. Hic aūt beatos aſſerit paupes nō addito ſpū
paupes appellās diuitias ɔtēnētes. decebat eniꝫ vt
cū pnūciaturi eēnt ſalutiferi euāgelij dogma:mētē
nō gererēt cupidā:ſed pmptū affectū haberēt erga
maio:a. BASI. Nō aūt oīs quē pauptas pmit be
at⁹ eſt:ſꝫ qui chriſti pceptū mūdanis ptulerit opib⁹.
Plures enī paupes ſunt in ſubſtātia: auariſſimi tñ
ſm affectū:quos nō ſoluat pauptaſ:ſꝫ affect⁹ dānat
Nihil.n.inuolūtarioꝝ beatificabile eſt:eo ꝙ omis
virt⁹libero deſignaᷓ arbitrio. Beat⁹ g̊ paup:q̄ſi xp̄i
diſcipul⁹ q̄.p nobis pauptatē ſuſtinuit. nā ipſe dn̄s
q̄libet op⁹impleuit:q̄ḋ ad btītudinē ducit ſe pbēſ
exēplar diſcētib⁹. EVSE. Sed cū celeſte regnū in
multis gradib⁹ bonoꝝ ɔſidereᷓ:pm⁹grad⁹ſcādētiuꝫ
eſt eoꝝ qui diuino intuitu colūt pauptatē:taleſ aūt
fecit eos q̄ pmo facti ſunt ei⁹ diſcipuli. Ob h̄ in eoꝝ
pſona dicit:Quia vr̄ꝫ ē regnū dei. q̄ſi demōſtratiue
hoc pferēs ad pñtes ad quos etiā oculos eleuauit.
CIRYL. Poſtq̄ꝫ igiᷓ mādauit pauptatē colere:ea
quē ɔſequiᷓ inopiā:coronat hono:ib⁹. Cōtigit aūt
pauptatē colentes neceſſarioꝝ incurrere defectū:⁊
vix acq̄rere victū:iccirco nō ſinit diſcipulos puſilla
nimes ſup hoc fieri dicēs: Beati q̄ nūc eſuritis.i.btī
q̄ caſtigatis corp⁹ vr̄m:⁊ ſuituti ſubicitis: q̄ in fame
⁊ ſiti vbo opā datis:qꝛ celeſtiū tūc gaudioꝝ hēbitis
vbertate pfrui. GRE. niſen⁹: Alti⁹ aūt ſiue ſm ſen
ſibilē eſcā diuerſificaᷓ pticipantiū appetit⁹ad come
ſtibiliū ſpēs:ſic ⁊ ī cibo aīe: ab his quidē opinabile
ab his aūt appetiᷓ q̄ḋ naturalr̄ eſt bonū. vñ hic ſm
mattheū beatificaᷓ:q̄ iuſticiā loco cibi ⁊ pot⁹repu
tāt.nō inq̄ꝫ pticularē:ſed vlēm virtutē quā q̄ eſurit
beatificādū dicit. BED. Aptiſſime nos inſtruens
nūq̄ꝫ nos ſat̄ iuſtos eſtimare debere:ſꝫ quotidianū
iuſticie ſemp amare pfectū:ad cui⁹ pfectā ſaturitatē
nō in h̄ ſclō ſꝫ in futuro poſſum⁹ puenire pſalmiſta
oſīdit dicēs:Satiaboꝛ cū manifeſtabiᷓ glīa tua. vñ
ſeqͥᷓ:Quia ſaturabimi. GRE. Auidis.n.iuſticie de
ſideratoꝝ copiā ſpōdet. Nihil.n.eoꝝ q̄ ſm⁹volupta
tē in vita q̄ranᷓ ſatiat inq̄rētes. Solū aūt ṽtutiſ ſtu
diū ſubſeq̄ᷓ pmiū q̄ḋ indeficiēs gaudiū inſerit aīe.
CIRYL. Conſeqͥᷓ aūt inopiā nō ſolū defect⁹rerū
ad delectatōēs faciētiū:ſꝫ etiā depſſus vult⁹ pp me
ſticiā.vñ ſeqͥᷓ: Btī q̄ nūc fletis. Beatificat flētes:nō
eos q̄ ſimplr̄ ab oculis lachrymas emittūt. Cōe enī
eſt h̄ tā fidelib⁹ q̄ꝫ infidelib⁹ ſi quod triſtiū accidat.
Magis aūt illos beatos aſſerit:q̄ leuē vitā ⁊ impli
citā carnalib⁹voluptatib⁹ deditā vitāt:refutātes de
litias ⁊ pene lachrymātes ppē odiū mūdano:um.
CHRY. Magnū q̄ḋ vō ſm deū triſticia ē:⁊ impe
trat ei pniam in ſalutē.vñ paul⁹ cū nō hrēt ſuos de
fect⁹ flere:p aliēis lugebat:tal̄ luct⁹ē alacritat̄ mā
vñ ſeqͥᷓ:Quia ridetis. Etenī ſi nihil pſum⁹ his p q̄b⁹
flem⁹:tñ pficim⁹ nobiſmetipſis:nā q̄ ſic aliena defleᷓ
mltomagis nō pteribit inflebilr̄ ſua delicta. Mag̃
aūt nec facile labeᷓ in ſcel⁹: nō diſſoluamur in hac
breui vita:ne ſuſpirem⁹in infinita. Nō q̄ram⁹ dele
cias a q̄b⁹ manat luct⁹ ⁊ doloꝛ nimi⁹: ſed triſtemur
triſticia q̄ germinat veniā. Eſt etiā dn̄m ſepi⁹repire
lugētē:ridētē neq̄q̄ꝫ. BASI. Promittit aūt fletib⁹
riſū:nō q̄dē emiſſū p mādibulas ſonū:ſꝫ merā ⁊ ip
mixtā cuilibꝫ ɔ̄ſticie alacritatē. BE. Qui g̊ pp diui
tias hedītat̄ chriſti: pp panē vite etnē: pp ſpē cele
ſtiū gaudioꝝ:flet⁹:eſuriē:pauptatēqꝫ pati deſiderat
beat⁹ eſt. Multo aūt beatioꝛ q̄ has ṽtutes inter ad
uerſa ſeruare nō trepidat.vñ ſequiᷓ: Beati eri.cum
vos ode.hoīes. Lꝫ.n.hoīes odiāt corde nephādo:di
lectū coꝛ chriſto ledere nequeūt. Sequiᷓ: Et cū ſepa
ra.vos:ſeparēt ⁊ a ſynagoga expellūt.chriſt⁹ īuenit
⁊ ɔfirmat. Sequiᷓ: Et exp:obrauerit. exp:obrēt no
mē crucifixi. Ipe cōmo:tuos ſibi corresſuſcitat:⁊ cō
ſedere facit in celeſtib⁹. Sequiᷓ: Et eiece.no.veſtrū
tanq̄ꝫ malū.vbi nomē chriſtianoꝝ ſignificat q°a gē
tilib⁹iudeiſqꝫ ſepiſſime q̄ꝫtū ad ipos mēorie ab:aſuꝫ
⁊ ab hoīb⁹eſt abiectū:nulla exn̄te cā odij:niſi ppter
filiū hoīs qui.ſ.credētes nomē chriſti:ſuū cognomē
facere voluerūt. Docet g̊ eos ab hoīb⁹inſectādos: ſꝫ
vltra hoīes eſſe beandos.vñ ſequiᷓ: Gau.in il.die et
exul.ec.n.mer.ve.mlᷓ.eſt in celo. CHRY. Multuꝫ
⁊ paucū mēſuraᷓ dignitate pferētis. Queram⁹ igiᷓ
q̄s mltā pmiſit mercedē:ſi q̄dē ppha vel apl̄s velut
hō paucū eſſe mltū exiſtimauit.nūc aūt dn̄s q̄ poſſi
det pennes theſauros:opes q̄ quēlibꝫ intellectū trā
ſcēdūt:mltā pollicit⁹eſt mercedē. BASI. Rurſus
magnū aliq̄n abſolutā hꝫ intētōē:ſic magnū ē celū
⁊ magna ē t̄ra:aliq̄n vō ad aliq̄d hꝫ relatiōē:vt ma
gn⁹equ⁹:⁊ bos in ɔpatōe filiū.ſic arbitroꝛ mltā fo
re mercedē repoſitā patiētib⁹obp:ob:ia pp chriſtū:
nō tāq̄ꝫ ɔpatā ad ea q̄ penes nos ſūt:ſꝫ in ſe multaꝫ
exn̄tē ⁊ tāq̄ꝫ a deo donatā. DAMA. Illa etiaꝫ q̄
mēſurari vel̄ nūerari pn̄t:tminate ingeruᷓ.q̄ḋ āt ex
q̄dā excellētia oēm trāſcēdit mēſurā ⁊ nūeꝝ: indet
minate dr̄ magnū ⁊ mltū:puta q̄n dicim⁹mltā eſſe
dei miaꝫ. EVSE. Deīde muniēs diſcipl̄os ad pu
gnā aduerſarioꝝ quā paſſuri erāt p totū o:bē pdi
cātes ſubdit:Scōm h̄.n.facie.p.pa.eoꝝ. AMB.
Quia pp h̄as iudei vſqꝫ ad mo:tē corpis pſecuti ſūt
BED. Quia vera dicētes ſolēt pſecutōēꝫ pati:nec
tñ iō pphe antiq̄ tioꝛe pſecutōis a ṽitat̄ pdicatōne
defecerūt. EVSE. Hoc aūt dicebat muniēs diſci
pulos ad pugnā aduerſarioꝝ:pdicātes p totū o:bē.
AMB. In h̄ g̊ q̄ḋ dicit: Btī paupes.habes tpātiā
q̄ te a pctō abſtinet:ſeculū calcat:illecebroſa n̄ q̄rit
Btī q̄ eſurit̄:habes iuſticiā.q̄.n.eſurit:eſuriēti ɔpa
tiᷓ:cōpatiēdo largiᷓ:largiendo fit iuſt⁹:qꝛ iuſticia
ei⁹manet in eternū. Btī q̄ nūc fletis.hēs prudētiā:
cui⁹ eſt flere quotidiana:⁊ ea q̄ eterna ſunt querere
Btī eritis cū vos oderīt hoīes.hēs fo:titudinē: ſed
eā q̄ nō odiū mereᷓ ex crimīe:ſꝫ pſectiōem patiaᷓ ex
fide. Sic.n.ad paſſiōis pueniᷓ coronā:ſi grām hoīm
negligas:diuinā ſeq̄r̄.g̊ tēpātia cordis hꝫ mūdiciaꝫ
iuſticia pacē:miam prudētia:māſuetudinē fo:titu
do. Cōnere ſibi ſunt ⁊ cōcathenate ṽtutes:vt q̄ vnā
hꝫ:plēs hr̄e videaᷓ.⁊ ſanct̄ vna cōpetit virt⁹:ſꝫ eius
que fuerit vberioꝛ eſt pmiū. Quāta hoſpitalitas ī a
braam:q̄ꝫta humilitas:ſed quia fide pſtitit: fidei p
ceteris meruit pncipatū. Ergo vnicuiqꝫ plura pmia
quia plurima incētiua virtutū: ſed quo in aliq° me
rito copioſius:hoc etiā in pmio redūdātius:

Verūtamē ue uob diuitibus qui

habetis ꝯſolatõem ueſtrã. Ve uob q ſaturati eſtis: qꝛ eſurietis. Ve uobis qui ridetis nunc: qꝛ lugebitis ⁊ flebitis. Ve cũ bñdixerint uob oẽs homies: Scõm hec enim faciebant prophetis patres eoꝝ.

CIRYL. Predicto ꝙ paupertas ꝓpter deũ cauſa ſit cuiuſlibet boni: ⁊ ꝙ eſurire ⁊ flere non vacabit mercede ſanctoꝝ: trãſfert ſermonẽ ad oppoſita: et inuit ipa damnatõis ⁊ ſupplicij fore materiã. vnde dicit: Verũtamẽ ve vobis diuitib' qui ha. ꝯſo. vrãm CHRY. Hec enĩ dictio ve: ſemp in ſcpturis dicit his qui nõ poſſunt euadere a futuro ſupplicio. AMBRO. Licꝫ autẽ pecuniarijs copijs multa ſunt lenocinia delictoꝝ: pleraq₃ tñ ſunt incentiua virtutũ. Quãq₃ virt' ſubſidia nõ reqrat: et cõmẽdatio ſit collatio paupis: q₃ diuitis liberalitas: tñ nõ eos q̇ hẽant diuitias: ſed eis q̇ vti his neſciãt: ſnie celeſtl auctẽ ꝯdẽnat. Nã vt ille paup laudabilior ẽ q̇ ꝓmpto largit affectu: ita criminoſior diues eſt: q̇ de eo cõferre grãm deo debuit qḋ accepit: nec cẽſum ad cõem vſum datũ ſine vſu abſcõdere. Nõ cẽſus igit ſed affect' in crimie eſt. Et q̃q₃ nulla pena grauior ſit q₃ ſucceſſoꝝ ꝓfutura cõpẽdijs anxio timore ſuare: tñ qm̃ auaritie deſideria ꝯgerẽdi q̇dã voluptate paſcũt: q̇ cõſolatõem vite pñtis habuerũt: remuneratõem ꝑpetuã ꝑdiderũt. Poſſum' tñ hic diuitẽ intelligere populũ iudeoꝝ vel hereticos vel certe phariſeos: qui vbertate vboꝝ ⁊ quodã ambitioſe facũdie p̄monio delectati: ſimplicitatẽ vere fidei ſupergreſſi: theſauros inutiles cõdiderũt. Seq̇t: Ve vo. q̇ ſatu. eſt): qꝛ eſuriet). BED. Diues ille purpurat' ſaturabat epulãs quotidie ſplẽdide: ſed dirũ ve ſuſtiebat eſuriẽs: qñ de lazari quẽ deſpexerat digito guttã aq̃ q̃rebat. BASI. Qḋ autẽ neceſſaria ſit abſtinẽtie rõ palã eſt ex eo ꝙ apl's eã inter fruct' ſpirit' enumerauit. Subiectio. n. corporis ꝑ nihil aliud ſic obtinet: ſicut ꝑ abſtinẽtiã q̇ ſicut quodã freno decet cõpeſcere iuuẽtutis feruorẽ. Eſt igit abſtinentia interẽptio crimis: amotio paſſionũ: vite ſpiritalis initiũ: obtũdẽs in ſe illecebraꝝ aculeũ. Ne aũt coicidẽtia fiat cũ inimicis dei: docet accipi quodlibꝫ cũ exigit tp̃s: ad oſtẽdẽdũ ꝙ mũdis omia mũda. Procedẽdo quidẽ ad neceſſaria vite: abſtinẽdo aũt oĩo ab his que faciũt ad voluptatẽ. Attamẽ nec eandẽ horã ſibi cũctis ſancire poſſibile: nec modũ nec mẽſurã. Sit aũt cõmunis intẽtio nõ expectare repletionẽ. Replere nãq₃ vẽtrẽ: ipm quoq₃ corp' inutile facit erga ꝓp̄as opatiões: ſomnolẽtũ ⁊ ad nocumẽta diſpoſitũ. BED. Aliter: ſi beati ſunt illi qui iuſticie ſemp eſuriũt opa: infelices ecõtra eſtimãdi ſunt: q̇ ſibi in deſiderijs placẽtes nullã viri boni famẽ patiũtur. Seq̇t: Ve vo. qui ride. nũc: qꝛ luge. ⁊ flebitis. BASI. Cũ dñs ridẽteſ nũc arguat: palã ẽ ꝙ nũq₃ erit fideli tp̃s riſus: ⁊ p̄cipue in tãta multitudie coꝝ qui in pctõ moriũt: ꝓ quib' oportet lugere. Superflu' aũt riſuſ eſt ĩmoderãtie ſignũ ⁊ effrenis aĩe motus: ſed vſq₃ ad vult' iocũditatẽ exp̄mere paſſionẽ anime nõ decet. CHRY. Dic aũt mihi: cur ꝯcuteris ⁊ defluis qui debes aſſiſtere terribili iudicio: et ponere rõẽꝫ de omnib' ſic opatis. BEDA. Quia vo ipa peccati nutrix adulatio: ſicut oleũ flãmis: ſic in culpa ardẽtib' ſolita eſt miniſtrare fomẽtũ ſubdit: Ve cũ bene. vo. om. hoies. CHRY. Nõ aũt cõtrariũ eſt quod h̄ dr̃ ei quod alibi dñs dicit: Luceat lux veſtra corã hõibuſ. vt. ſ. manifeſtem' bñ agere ad gl'iam dei: nõ ad ꝓp̄am. Perniciosum enĩ q̇d eſt inanis gl'ia: ⁊ inde ſumit ortũ iniq̇tas atq₃ deſperatio: ⁊ mat malorꝫ auaricia. ꝙ ſi viã queris diuertẽdi ab hoc: dirigas aſpectũ ſemp ad deũ: ⁊ eſto cõtent' ea que apud eũ eſt gl'ia. nã ſi in q̇libet facultate doctiores eligere oportꝫ in arbitros: quõ vtutis experimẽtũ plurib' credis: nõ aũt illi qui p̄ oib' eã nouit ⁊ dare ⁊ coronare poteſt: a quo ſi gl'iam cupis: vita laudẽ humanã. De nullo. n. alio magis ꝯſueuimus admirari: q₃ ꝗ reſpuẽte gl'iam. ꝙ ſi nos mltomagi dñs oĩm. Deinde illud cõſideres: ꝙ hoĩm gl'ia celeriter deficit: qꝛ ꝑ curſum tp̃is obliuiõi tradit. Sequit: Scõm hec facie. ꝓphe. pa. eoꝝ BED. Pſeudo ꝓphete ſignificãt: eo ꝙ ad captãdũ vulgi fauorẽ futura ꝓloqui conẽt. Itaq₃ dñs in mõte beatitudines ſolũmodo ꝓboꝝ: in cãpo vo etiã ve deſcribit reproboꝝ: qꝛ rudes adhuc auditores neceſſe ẽ terrorib' ad bona cõpelli: ꝑfectos aũt ſatis ẽ p̄mijs inuitari. AMB. Et attẽde ꝙ matthe' p̄miũ ad vtutẽ ⁊ fidẽ ꝓplos ꝓuocauit: h̄ aũt etiã a crimib' atq₃ pctis futuroꝝ ſuppliciorꝫ denũtiatõe deterruit.

Sed uob dico q auditis: Diligite inimicos urõs: bñ facite his qui uoſ oderũt. Bñdicite meledicẽtib' uob: ⁊ orate ꝓ calũniãtib' uos. Et qui te ꝑcutit i maxillã: p̄be ⁊ alterã ⁊ ab eo qui aufert tibi ueſtimẽtũ: et tunicã noli ꝓhibere. Oi aũt petenti te retribue: ⁊ qui aufert q̇ tua ſunt: ne repetas. Et ꝓut uultiſ ut faciant uob hoieſ: ⁊ uoſ facite ill' ſimilit.

BED. Quia dixerat ſupra q̇d ab iimic' pati poſſent: nũc q̇lr cũ eiſdẽ inimicis agere debeãt: oſtẽdit dicẽs: Sꝫ vo. di. q̇ audit). AMB. Nõ ocioſe pluriũ factoꝝ celeſtiũ enumeratõe ꝓgreſſus ad hũc locũ fert' venit: vt ppl's diuinis miracul' roboratus vltra legis tramitẽ vtutũ veſtigiis ꝓgredi edoceret. Deniq₃ inter tria maxia ſpẽ: fidẽ: ⁊ charitatẽ maior ẽ charitas q̇ ordinat cũ dr̃: Dili. ini. vrõs. BASI. Inimici q̇dẽ ꝓp̄ũ ẽ obeẽ ⁊ inſidiari. Oĩs igit q̇ qualicũq₃ nocet alicui dr̃ iimic'. CIRYL. Cõueniẽſ aũt erat hmõi ꝯuerſatio doctorib' ſcis q̇ ꝑdicaturi erãt vbiq₃ t̃raꝝ ſalutarẽ ſmonẽ: quos ſi ꝯtigeret velle recipe de ꝑſeq̇ntib' vĩdictã: omiſiſſet eos ad cognitionẽ vitat) vocare. CHRY. Nõ aũt dic: Ne odio hẽas: ſꝫ diligas: neq₃ ſimpl'r mãdauit diligere: ſꝫ et bñ facere. vñ ſeq̇t: Bñ faci. his q̇ ode. vos. BASI. Cũ q₃ hõ ex corpe ꝯſiſtit ⁊ aĩa: ſm aĩaꝫ q̇dẽ bñ faciẽ ꝙ eis ꝯuerſiõis hmõi arguẽtes ⁊ ꝯmonẽtes eos: ⁊ oĩo ad ꝯuerſionẽ manuducẽtes: ſm corp' aũt bene faciẽtes eis i neceſſarijs victui. Seq̇t: Bñdicite maledicẽ. vobis.

CHRY. Qui.n.pcutiũt ꝓprias aĩas: digni ſunt la
chrymis ⁊ fletibꝰ nõ maledictõibꝰ. Nihil.n.deteſta
biliꝰ eſt aĩa maledicta: nec immũdiꝰ lĩgua que male
dictões offert. Homo es: aſpidũ venena ñ euomas:
nec vertaris ĩ beluã. Eſt tibi datũ os ñ vt mordeas:
ſed vt alioꝝ vulnera ſanes. Inimicos aũt mãdauit
nobis annumerare gradui amicoꝝ. nõ quorũcũqꝫ:
ſed pcipuoꝝ p quibꝰ orare ſolemꝰ. vnde ſeqͥt: Orate
p pſequẽtibꝰ vos. Pleriqꝫ aũt ecõtra procũbẽtes: ⁊
frõte ſup terrã pcutiẽtes: ⁊ manꝰ expãdẽtes: non p
ſuis criminibꝰ orãt deũ: ſed aduerſus ĩimicos qđ ni
hil aliud eſt ꝙ̃ ſeipm trãſfodere. Cũ q̃ ꝓhibuit ↄtra
inimicos orare: pcaris vt te maledicẽtẽ inimicis ex
audiat: quõ poſſibile eſt audiri qñ ꝓuocas: exaudi
turũ verberãdo inimicũ corã rege: ⁊ ſi nõ manibus:
verbis tamẽ. Quid facis hõ: ſtas vt veniã impetres
pctõꝝ: ⁊ imples os amaritudine. Mitigationũ ẽ tẽ
pus orõis ⁊ gemitꝰ: nõ furoris. BED. Sꝫ merito
mouet qđ: quõ in ꝓphetis inueniũt multe impcati
ones aduerſus inimicos: Ubi vidẽdũ eſt: qꝛ ꝓphete
p impcatõem quid eẽt futurũ cecinerũt: nõ optãtis
voto: ſed ſpũ pũidẽtis. CIRYL. Uetꝰ aũt lex mã
dabat nõ offendere alios: vel ſi pus fuerĩmꝰ leſi: nõ
vltra ꝓportões ledẽtiũ iras ꝓtẽdere. ſed pfectio leg̃
in chriſto eſt ⁊ in ſuis mãdatis. vnde ſequit: Et q̃ te
pcuſſerit in maxillã: pbe ei ⁊ alterã. CIRYL. Naꝫ
⁊ medici cũ calce feriunt ab inſanis: tũc maxĩe miſe
rẽtes: ⁊ accĩgũt ſe ad eoꝝ remedia. Tu quoqꝫ ſileꝫ
habeas ↄiecturã erga pſequẽtes. Ipi nãqꝫ ſunt qui
pcipue infirmant: nec pus deſiſtamꝰ ꝙ̃ totã ama
ritudinẽ euomuerit: tũc vberes grãs aget tibi: ⁊ ipe
deꝰ te coronabit: eo ꝙ frẽm tuũ a peſſima egritudĩe
liberaſti. BEDA: Fere aũt cũcti ↄ hoc mãdatũ p
cedimꝰ: ⁊ pſtim potẽtes vel pncipes: nõ ſolũ ſi paſſi
fuerint cõtumelias: ſed ⁊ ſi pſtita eis nõ ſit reuerẽtia
aduerſarios reputãtes quicũqꝫ eos minus reueriti
ſunt ꝙ̃ ſe reputauerit dignos. Eſt aũt magna infa
mia pncipis eſſe ꝓmptũ ad vindictã: nã ⁊ qualiter
aliũ docebit nil mali p malo repẽdere: qui nocenti
retribuere ſatagit. CIRYL. Uult autẽ dñs inſup
eſſe cõtẽptorẽ rerũ. vnde ſequit: Et ab eo q̃ aufert ti
bi veſtimẽtũ: etiã tunicã noli ꝓhibere. Hec eſt.n.vtꝰ
anime que omnino auerſa eſt a paſſione cupidita
tis diuitiarũ. Decet.n.eũ qui piꝰ ẽ: ⁊ obliuiſci maloꝝ
vt ⁊ ea quibꝰ caros amicos iuuamꝰ pſequẽtibꝰ cõfe
ramꝰ. CHRY. Nõ aũt dixit: Fer humilr iniuriã
tis impetũ: ſed ꝓcedas p ſapientiã: ⁊ vlteriꝰ te diſpo
nas ad patiẽdũ que ille cupiat facere: ſupãs inſolẽ
tiã eiꝰ vbertate prudẽti: vt habito pudore ĩ excellẽti
patiẽtia tua diſcebat. Sed dicet aliqs: Quõ põt h̃
fieri cũ videris deũ factũ hoĩem tot paſſum p te: ad
huc queris ⁊ dubitas: quõ poſſibile ſit neqͣtiis ĩgͥ̃ce
re ↄſueoꝝ: qs tale paſſus ẽ q̃le dñs tuꝰ: dũ ligaret: fla
gellaret: ſputa pferẽt: mortẽ patiẽs: vñ ſeqͥt: Oĩ aũt
petẽti te tribue. AUGU. Nõ dicit oĩa petẽti: ſꝫ vt
id des qđ iuſte ⁊ honeſte potes. i. qđ nec tibi nec al
teri noceat ꝙ̃tũ ſciri aut credi ab hoĩe põt: ⁊ cui iu
ſte negaueris qđ petit: iudicãda eſt iuſticia: ⁊ aliqñ
meliꝰ aliqđ tribues: cũ petẽtẽ iniuſta correxeris.
CHRY. In h̃ tamẽ peccamꝰ nõ modicũ: nõ ſoluꝫ
non dãdo potẽtibꝰ: ſꝫ ⁊ eos increpãdo. Cur inquit
nõ laborat: cur ocioſus aliſ dic mihi ⁊ tu laborãdo
poſſides: ſꝫ ⁊ ſi laboras: ad h̃ laboras vt vitupes aliũ
ꝓpter vnicũ panẽ ⁊ tunicã appellãs cupidũ ĩbuas
nec cõuitieris. Cur nec tu miſereris: ⁊ volẽtibꝰ diſ
ſuades: Si cũctis indiſter erogauerimꝰ: ſemp miſe
rebimur. Quia.n.abrã cunctos recipiebat: recepit ⁊
angelos. Nam ⁊ ſi homicida ſit ⁊ pdo: nõne tibi di
gnꝰ videt panis hũdi. Nõ igit ſimꝰ ſeueri alioꝝ cẽſo
res: ne nos quoqꝫ exqͥſite iudicemur. Seqͥt: Et q̃ au
fert que tua ſunt: ne repetas. CHRY. A deo pcipi
mꝰ omĩa: qđ aũt dicimꝰ meum ⁊ tuũ: nuda tñ ſunt
verba. ſi nãqꝫ domũ tuã aſſeris: emiſiſti vbũ carens
ſubſiſtẽtia rei: nã ⁊ aer ⁊ ſolũ ⁊ cemẽtũ creatoꝛ̃ ſũt.
Tu etiã ipe qui domũ deſtruxiſti: ſed ⁊ ſi tuꝰ ſit viſus
dubitat: nõ ſolũ ꝓpt̃ mortẽ: ſed etiã ꝓpt̃ reꝝ euẽtus
aĩa tua nõ poſſidet a te: ⁊ quo pacto tue reputabũt
opes: Uult aũt deꝰ tua fore: q̃ tibi p frĩbus credita
ſunt. fiẽt aũt tua: ſi p aliis diſpẽſaueris. Sin võ tibi
affluẽter expẽderis: q̃ ſunt tua iã facta ſunt aliena.
Sꝫ pp nefandã opũ cupidinẽ hoĩes in curiis contri
ſtant: ↄ qđ chriſtꝰ ait: Et q̃ aufert q̃ tua ſunt: ne rpe
tas. AUGU. de ver. do. in mõ. Qđ de veſte: domo
fundo: iumẽto: ⁊ gnãlr oĩ pecunia dicit. Nõ auteꝫ
chriſtianũ oꝫ ſic poſſidere ſeruũ quõ equũ aut argẽ
tũ. ſeruꝰ ſi honeſtiꝰ a te regeret: ꝙ̃ ab illo qui eũ tibi
cupit auferre: neſcio vtrũ q̇ſqꝫ dicere audeat euꝫ de
bere ↄtẽni. CHRY. Eſt aũt nobis inſita lex nãlis
p quã dinoſcimꝰ qđ ſit virtꝰ ⁊ vitiũ. vnde ſeqͥt: Et ꝓ
ut vul. vt fa. vo. ho. ⁊ vos fa. il. ſilr. Nõ ait: Quecũqꝫ
nõ vultis vt faciãt: nec vos faciatis. Cũ eñi due ſint
vie que ducũt ad virtutẽ. ſ. abſtinẽtia mali: ⁊ opatio
boni: hãc ponit p iſtã ⁊ p illã ſignificãs: ⁊ ſi qͥdeꝫ di
xiſſet: Ut ſitis hoĩes: diligite beſtias: eſſet mandatũ
difficile. ſi võ hoĩes diligere iuſſit: ad qđ nãlis mo
nitio eſt: quã difficultatẽ res cõtinet: quã leones ⁊
lupi ſeruãt: in quibꝰ nãlis cognatio amicitiã cogit
Oſtẽdit igit ꝙ chriſtꝰ nihil ſtatuit noſtrã trãſcẽdẽs
nãm: ſed quod dudũ inſeruit cõſciẽtie noſtre: docꝫ
vt ppͣa volũtas pro lege ſit tibi: vt ſi vis bene tibi:
bene facias alii: ſi vis vt alius tui miſereatur: proxi
mi miſerere.

Et ſi diligitis eos qui uos diligũt
q̃ uob̃ eſt gr̃a: Nã ⁊ pctõres diligẽ
tes ſe diligũt. Et ſi bñfeceritis his q
uob̃ bñfaciũt: que uob̃ eſt gr̃a: Siq
dem ⁊ pctõres hoc faciũt. Et ſi mu
tuũ dederitis his a qbꝰ ſpatis recipe
q̃ gr̃a eſt uob̃: Naꝫ ⁊ pctõres pctõ
ribꝰ fenerãt ut recipiãt eq̃lia. Uerũ
tñ diligite inimicos uñõs: bñfacite:
⁊ mutuũ date: nihil inde ſperãtes:
⁊ erit merces uñ̃a m̃lta: ⁊ eritis filij
altiſſimi: qꝛ ipe benignꝰ ẽ ſup ingͣtos
⁊ malos. Eſtote ergo miſericordes
ſicut ⁊ pater ueſter miſericors ẽ.

CHRY. Dixerat dñs diligẽdos eſſe inimicos: ne
aũt putares hyꝑbolice eſſe dictũ: eſtimãs ſolum ad

terrorē eis dici:adijcit rōem dicēs:Etſi diligi.il.qui
vos dili.que vo.eſt grā:· plures quidē cauſe ſunt q̄
dilectōes ↄſtituūt. Dilectio vō ſpiritalis vniuerſas
p̄cellit.nihil enī terrenū eā parit:nō vtilitas:nō bn̄
ficiū:nō natura:nō tēpus:ſʒ de celo deſcēdit.Quid
aūt miraris ſi nō indiget beneficio vt ↄſiſtat:·q̄ndo
nec ex caſu malorū p̄uertit̄.pater quidē paſſus īiu/
rias:rūpit ſed⁹amoris:coniux poſt iurgia virū relin
quit.fili⁹ſi longeuū videat prēm grauat̄.at paulus
ibat ad lapidātes:benefactur⁹eis moyſes lāpidat̄ a
iudeis:ꝛ orat ꝓ eis. Ueneremur itaqꝫ ſpiritales ami
citias:quia ſunt inſolubiles.vnde arguēs volentes
pigreſcere ſubdit: Nam ꝛ peccatores diligētes ſe di
ligūt.q.d.Quia volo vos his amplius aliquid poſſi
dere nō moneo amicos diligere:ſed etiā inimicos.
Benefaciētib⁹etiā benefacere cōmune eſt omnib⁹
Oſtēdit aūt ſe parū pl⁹petere q̄ꝫ ſit moris pctōꝝ
qui benefaciūt amicis.vnde ſequit̄: Etſi benefa.his
qui vo.bene fa.que vo.eſt grā:·ſiquidē ꝛ peccato. h
faciūt. BEDA: Non ſolū aūt dilectōem vel bene
ficiū peccatorū quaſi infructuoſam redarguit : ſed
etiā mutuū.vnde ſequit̄: Etſi mutuū dederitis his a
quib⁹ſperatis recipe:que grā eſt vobis:· Nā ꝛ pec/
catorib⁹fenerant̄.i. mutuāt vt recipiāt equalia .
AMBRO. In tres autē p̄tes philoſophia ſibi vi/
det̄ diuiſiſſe iuſticiā:vnā in deū que pietas vocatur:
alterā id parētes vel reliquū gen⁹humanū:tertiā in
mortuos vt his exequiarū iura ſoluant̄:at domin⁹
legis oraculū ac ꝓphetie faſtigiū ſupgreſſus in eos
quoqꝫ qui leſerūt:pietatis conterit officiū cū ſubdit
Uerūtamē diligite inimicos veſtros. CHRY. In
quo pl⁹tibi q̄ꝫ illi cōferes:ille enī diligit̄ a cōſeruo:
tu vō efficieris ſimilis deo. eſt aūt maxime virtutis
quādo nocere volētes beneficijs ↄplectimur.vnde
ſubdit̄: Et benefacite.ſicut enī fornacē ſuccēſam aq̄
proiecta extinguit:ſic iram ratio cū lenitate . quod
enī eſt aqua igni:hoc eſt ire humilitas:ꝛ manſuetu
do.Et ſicut nō extinguit̄ ignis ꝑ ignē:ſic nec ira per
iram mitigat̄. GREGO.niſen⁹: Debet aūt homo
vitare dānoſaꝫ ſollicitudinē:ne querat ab inope di
uitiarū augmēta eris ꝛ auri metallorū ſteriliuꝫ exi/
gens fructū.vnde ſubdit: Et mutuū date nihil ſperā
tes. Malignā fenorū excogitatōnem ſiquis appel/
let furtū ꝛ homicidiū:nō peccabit.nam quid refert
ſuffoſſo pariete quenq̄ꝫ erepta poſſidere: ac fenorū
neceſſitate poſſidere illicita. BASI. Tal̄ aūt auari
cie mod⁹tolleos merito nūcupat̄ in greco: a piēdo
pp mali fecūditatē. Alia ſiqdē ı̄ctu tpis adoleſcūt
ꝛ pariunt:ꝛ fen⁹ſtatī cū orit̄ incipit ꝑcreare. Aliaū
que citi⁹pariūt:citi⁹a generatōe deſiſtūt. Sed num
mus auarorū cū tempe ꝓpagat̄: animalia trāfferen
tia partū ad ꝓpos alūnos:ipa parere ceſſant.es aūt
auarorū ꝛ ſupueniētia ꝑcreat:ꝛ p̄cedētia renouat:
Nō attētes igit̄ mortiferā beluā. Que nāqꝫ vtilitas
que cauet̄:·hodierna paupies que iterato irruet:au
gmētata iam meditare vnde reſtituas. vnde intātū
multiplicabit̄ cēſus:vt tuā partim releuet egeſtatē:
ꝑtim integret capitale:ꝛ inſup pariat fen⁹. Sed ais
Qualiter ergo victū acquirā:·labora:ſerui: tādē mē
dica.vnūquodqꝫ tolerabili⁹eſt fenoris mutuo. Di/
cis aūt: Bonā eſt illud mutuū cui ſpes retributiōis
nō heret:· Cōſidera virtutē ſermonis:ꝛ miraberi pie

tatē auctoris. Cū datur⁹es paupi diuine charitatis
intuitu:idipm ad mutuū eſt ꝛ donū:donū quidem
ob inſperatā retributōem:at mutuū ob munificen
tiam dn̄i qui vice illius reſtituit.vnde ſequit̄. Et erit
merces vr̄a multa . Nō vis oīpotentē tibi obligari
ad reſtitutiōem:an quēq̄ꝫ opulentiū ciuiū ſi fideiu/
beat acceptas:deū aūt ꝑ pauperib⁹fideiubētē repu
dias:· CHRY. Attēde mutui naturā mirabilē:ali⁹
recipit:ꝛ ali⁹obligat ſe ꝑ debitis cētuplū in p̄ſēti
reddēs:in futuro vō vitā eternā. AMBRO. Quā
ta miſericordie merces que filijs diuine miē aſciſcit̄
Sequit̄ enī: Et eritis filij altiſſimi.ſequere igit̄ miſe
ricordiā:vt merearis grām.late patꝫ benignitas dei:
ſup ingratos pluit: malis fecūda nō negat terra p/
uent⁹. Sequit̄:q ipe benigni⁹eſt ſuper ingratos ꝛ
malos. BED. Uel tpalia bona largiēdo: vel celeſ
ſtia dona ſingulari grā inſpirādo. CIRYL. Ma/
gnū eſt ergo p̄conium pietatis. reddit enī hec virtus
nos deo cōformes:ꝛ quaſi quedam ſigna ſublimis
nature nr̄is impmit aīab⁹.vnde ſequit̄: Eſtote ergo
miſericordes ſicut ꝛ pr̄ vr̄ miſicors eſt. ATHA.
Ut.ſ.aſpiciētes bn̄ficia ei⁹bona que facim⁹non ho
minū:ſed eius intuitu faciam⁹quaten⁹a deo nō ab
hominib⁹premia conſequamur.

Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimi
ni. Nolite cōdēnare ꝛ nō cōdēnabi
mini. Dimittite:ꝛ dimittemi. Da
te:ꝛ dabit̄ vob. Mēſurā bonā ꝛ cō
fertā ꝛ coagitatā ꝛ ſupeffluentē da
būt in ſinū veſtꝝ. Eadē q̄ppe mēſu
ra q̄ mēſi fueritis:remetiet̄ vob.

AMB. Addidit dn̄s nō temere iudicādū: ne cui
cōſci⁹ ipe delicti in alteꝝ cogar ferre ſnīam.vn̄ dic
Noli.iudi. CHRY. Nō iudices p̄cedētes te.i.q̄ di
ſcipul⁹es mgrm̄:pctōꝛ innocētē:quos nō oꝫ increpar
ſed monere ꝛ charitatiue corrigere. nec enī iudicā
dū ē in icertis ꝛ q̄libuſcūqꝫ q̄ nec ſilitudinē hn̄t pcī
aut q̄ nō ſūt grauia ſiue ꝓhibita. CIRYL. Sedat ſ
h peſſimā paſſionē nr̄aꝝ ↄſciaꝝ ↄtept⁹pncipiū. Sl
uis.n.deceat aliquos ſe circūſpicere ꝛ ſm̄ deū ↄuer
ſari:hoc nō faciūt: ſʒ examināt aliena. Et ſi videāt ali
quos infirmari:tāq̄ꝫ ꝓpꝛaꝝ paſſionū obliti faciūt h
detractōis mām. CHRY. Nec facile repies quēq̄ꝫ
neqꝫ prēmfamilias neqꝫ clauſtralē expte h⁹ erroris
Sūt aūt ꝛ he diabolice tētatōis inſidie:nā q̄ ſeuere
diſcutit aliēa: nūq̄ꝫ ꝓpꝛiꝝ reatuū merebit̄ veniā: vn̄
ſeq̄t̄: Et nō iudicabimi. Sic.n.pi⁹ ꝛ mitis repiunt pctō
rū tiorē:ſic ſeuer⁹ꝛ dir⁹adijc̄ crimib⁹ ꝓpis. GRE
niſen⁹: Nō igit̄ cū acrimōia p̄cipites in ſuos ſnīas
ne ſilia patiami:vocat.n.iudiciū aſpiorē dānatiōꝫ
vn̄ ſeq̄t̄: Noli.ↄdē.ꝛ nō ↄdē. Nō.n.iudiciū ci veia ꝑ
hibꝫ. BED. Breui aūt ſnīa cūcta q̄ de cōuerſādo
cū inimicis mādauerat:ↄphēdēdo cōcludit dicēs: Di
mit.ꝛ dimit.vo. Da.ꝛ da.vobis. Ubi dimittere nos
īiurias ꝛ dare bn̄ficia iubꝫ:vt ꝛ nobis pctā dimitt̄ ꝛ
vita det̄ eterna. CIRYL. q āt āplioꝛ mān recōpēſa
tōeꝫ accipiem⁹a deo q̄ largiflue donat diligētib⁹ēū
oſtendit ſubdēs: Mēſurā bonā ꝛ confertaꝫ ꝛ coa
gitatam:ꝛ ſupereffluentē dabunt in ſinū veſtrum.

THEO.q.d. Sicut ſi farinā ſine ꝑcitate mēſurare
velles: cōferres eā: coagitares: ⁊ ſupeffunderes abū
deſic oīs mēſurā magnā ⁊ ſupeffluētē dabit ī ſinū
veſtrū. AVGV. de cō. euā. Dicit aūt: Dabūt. quia
ꝑ illoꝝ merita quibꝰ vel calicē aque frigide in no-
mine diſcipuli dederūt: mercedē celeſtē recipe mere
bunť. Sequiť: Eadē quip. mē. qua mē. fue. re. vobis.
BASI. Qua eni mēſura vnuſquiſqꝫ veſtrū mēſu-
rat in bene opando aut peccādo: eadē vel p̄mia vel
penas ferer. THEO. Interrogabit autē fortaſſis
aliquis ſubtiliꝰ: Si eni ſupeffluēter reddiť: quō ea-
dem eſt mēſura: Ad qō dicimꝰ ꝙ nō dixit: In tāta
menſura remetieť vobis: ſꝫ in eadē. Qui eni bn̄ fecit
bene fiet ei: qō eſt remetiri eadē mēſura. Sed ſupef
fluentē mēſurā dicit: quia millies benefiet ei: ſic ⁊ ī
iudicādo. Qui eni iudicat: ⁊ deinde iudicať: accipit
eandē mēſurā. ſm̄ vͦ ꝙ ad plꝰ diiudicabať: quia ſi-
bi ſiſſem iudicauit: ſm̄ hoc ſupefluēs eſt menſura.
CIRYL. Hoc aūt ſoluit ap̄ls dicēs: Qui pce ſemi
nat: hoc eſt modice ⁊ manu tenaci: pce ⁊ metet: hͦ ē
nō copioſe. ⁊ qui ſeminat in bn̄dictōibꝰ: in bn̄dicti
onibꝰ ⁊ metet: hoc eſt copioſe. Siquis aūt nō habꝫ
ſi nō faciat: nō deliquit. In eo eni qō habꝫ accepta
tur: nō ī eo quo caret.

¶ Dicebat aūt illis ⁊ ſilitudinem:
Nunqd pōt cecꝰ cecū ducere? Nō
ne ambo in foueā cadūt? Nō eſt di
ſcipulꝰ ſupra mgr̄m: ꝑfectꝰ autē oīs
erit: ſi ſit ſic magiſter eiꝰ. Quid aūt
uides feſtucaꝫ in oculo fr̄is tui: tra
bem aūt q̄ in oculo tuo eſt nō ꝯſide
ras? Aut quō potes dicere fr̄i tuo
Frater ſine eijciā feſtucā d̄ oclo tuo
ipſe in oculo tuo trabem nō uides?
Hypochrita eijce p̄mū trabem de
oculo tuo: ⁊ tunc perſpicies ut edu
cas feſtucā de oculo fratris tui.

CIRYL. Addidit dn̄s p̄dictis pabolā valde ne-
ceſſariā. vnde dr̄: Dice. au. il. ⁊ ſimi. Erāt eni eiꝰ diſci
puli futuri mūdi doctores: vnde docebat eos ſcire
viā cōuerſatōis honeſte quaſi illuſtratā mentē hn̄
tes diuino fulgore ne ceci cecos ducerent. ⁊ iō ſub
dit: Nūquid po. ce. ce. duce. nōne am. in fo. cadūt?
Etſi cōtingat aliquos hoc attigere: vt equalē v̄tutē
docētiū virtute poſſideāt: ſiſtāt in mēſura docētiū
⁊ illoꝝ ſequāť veſtigia. vnde ſequiť: Nō eſt diſ. ſup
ma. ꝑfec. au. om. erit. ſ. diſcipulꝰ: ſi ſit ſicut mgr̄ eius.
Unde ⁊ paulꝰ dicit: Imitatores mei eſtote ſic ⁊ ego
chriſti: chriſto ergo nō iudicāte cur tu iudicas? neqꝫ
eni venit iudicare mūdū: ſed miſereri. THEO. vel
aliter: Si tu aliū iudicas: ⁊ ipſe in eiſdē peccas: non
ne aſſimilaris ceco cecū ducēti: quō eni ille a te du
ceť ad bonū: cū ⁊ tu pecces? Nō eſt eni diſcipulus
ſup mgr̄m? Si igiť tu peccas qui te mgr̄m ⁊ ducto
rē putas: vbi erit qui a te diſciplinať ⁊ duciť? Per-
fectꝰ eni erit diſcipulꝰ: ſi ſit ſicut mgr̄ eiꝰ. BEDA:
Uel ſenſus huius ſentētie pēdet ex ſupioribus: vbi
dāda elemoſyna ⁊ iniuria dimittēda p̄cipiť. Si te
inquit ira cōtra violētū ⁊ contra petentē auaricia
cecauerit: nūquid tu mēte viciata vitiū eius curare
poteris? Sic etiā magiſter chriſtꝰ qui quaſi deꝰ po-
tuit ſuas vlciſci iniurias: maluit pſecutores reddere
mitiores: eandē neceſſe eſt ꝙ diſcipuli qui puri ho
mines ſunt regulā pfectōis ſequāť. AVG. de cō.
euā. Uel qō dicit: Nūquid pōt cecꝰ cecū ducere? iō
ſubiūxit: vt nō ſperarēt a leuitis ſe accepturos men
ſurā illā de qua dixit: Dabūt in ſinū veſtrū. qm̄ deci
mas dabāt eis quos cecos dixit: qꝛ euāgeliū nō te-
nerēt vt illā remuneratōem ꝑ diſcipulos dn̄i potiꝰ
plebs inciperet iam ſperare: quos imitatores ſuos vo
lens oſ̄dere addidit: Nō eſt diſcipulꝰ ſup magiſtrū
THEO. Inducit aūt dn̄s ⁊ aliā pabolā de codeꝫ
ſubdēs: Quid aūt vides feſtucā. i. modicū criminis
in oculo fratris tui: Trabē aūt que ī oculo tuo ē ⁊ċ
. i. peccatū tuū maximū nō cōſideras. BED. Hoc
aūt ad ſupiorē ſenſum reſpicit: vbi cecū a ceco duci
. i. peccātē a peccatore caſtigari nō poſſe p̄monuit.
vnde diciť: Aut quō potes dicere fratri tuo: Frať
ſine eijciā feſtucam de oculo tuo: ipſe in oculo tuo
trabē nō vidēs. CIRYL. q. d. Qui grauibꝰ obno-
xius eſt peccatis que trabē vocat: qualr̄ dānat cū q̄
pauca vel nūqꝫ nil mali cōmiſit: hoc eni feſtuca ſi-
gnificat. THEO. Cōuenit aūt hoc oībꝰ ⁊ maxie
doctoribꝰ qui ſubditoꝝ cū mīma peccata puniant:
ꝓpa impunita relinquūt: pp hoc eos dn̄s hypochri
tas vocat: qui ex hoc alioꝝ peccata iudicāt vt iuſti
videāť. vn̄ ſeqť: Hypochrita eijce p̄mū tra. de oculo
tuo: ⁊ tūc pſpi. vt edu. feſtu. de oculo fratris tui.
CIRYL. Uidelꝫ teipſm̄ p̄mū mūdum oſ̄das a ma
gnis pctīs: ꝯſter ꝯſules, prio modica ꝯfitēti. BA-
SI. Uideť eni reuera cognitio ſuipſiꝰ grauiſſimū oīꝫ
neqꝫ eni ſolꝰ oculꝰ exteriora vidēs ſup ſe viſu n̄ vtiť
ſed ⁊ ipſe noſter intellectꝰ cū alienū velociť cōiectat
pctm̄: lētꝰ eſt erga ꝓpoꝝ ꝑceptōem defectū.

¶ Nō ē eni arbor bona q̄ facit fru
ctꝰ malos: neqꝫ arbor mala faciens
fructū bonuꝫ. Unaqq̄ꝫ. n. arbor de
fructu ſuo cognoſciť. Neqꝫ. n. de
ſpinis colligūt ficꝰ: neqꝫ de rubo ui
demiāt uuā. Bonꝰ hō de bono the
ſauro cordis ſui ꝓfert bonū: ⁊ malꝰ
hō de malo theſauro ꝓfert malum.
Ex abundatia eni cordis os loqť.

BED. Cōtra hypochritā q̄ cepat dn̄s exeqť dicēs
Nō ē. n. ar. bo. q̄ fa. fru. ma. ne. ar. ma. fa. fru. bonū. q
. d. Si verā ⁊ nō fictā vis hr̄e iuſticiā: q̄ v̄bis oſtētas
etiā facto ꝯpēſa: qꝛ ⁊ſi ſe bonū fingat hypochrita: n̄
ē bonꝰ q̄ facit opa mala: ⁊ſi rephēdat inſōtē: nō iō
malꝰ ē q̄ facit opa bōa. TYTVS: Hoc aūt audiēs
nō ſumas inde tibi fauorē inertie. nālr̄ enim arbor
moueť: tu vͦ libero arbitrio fungeris. ⁊ oīs arbor
ſterilis ad aliquid ordinata eſt: tu vero factꝰ es ad
opera virtutū. THEO. abbas: Non ergo peniten
tiam ſed ptinaciā mali excludit: cū eni mala ſit nō
poteſt fructus bonos ꝓducere: in virtutē vero con

uerſa fructificat. Quod aūt eſt arboribꝰ natura: hoc eſt nobis affectio. ⁊ ſi ergo arbor mala non pōt fructum bonū ꝓducere: poterit tamē. CHRY. Quāuis aūt fructꝰ cauſet̃ ex arbore: facit tamē noticiam arboris eo ꝙ arboris diſtictio per fructū apparet. vnde ſequit̃. Unaq̄qꝫ enī arbor de fru. ſuo cognoſcit̃. CIRYL. Sed ⁊ vita morū vniuſcuiuſqꝫ erit ſignificatiua: neqꝫ enī extrīſecis ornamētis ⁊ fictis humilitatibꝰ: vere felicitatis apphēdit̃ decor: ſed ⁊ ex his que aliquis opat̃: cuiꝰ rei exemplū ponens ſubdit: Neqꝫ enī de ſpinis colligūt ficus. AMBRO. In ſpinis iſtiꝰ mūdi ficꝰ illa repiri nō poteſt: que fecundis fructibus melior eſt: bone ſpes ei reſurrectōnis aptat̃. Uel quia vt legiſti: Ficꝰ dederūt groſſos ſuos: ꝙ immaturꝰ ⁊ caducꝰ ⁊ inutilis in ſynagoga fructus ante ꝓceſſit. vel quia immatura noſtra vita eſt in corpe: matura in reſurrectōne: ⁊ ideo ꝓcul a nobis debemꝰ ſeculares ſolicitudines abdicare q̄ mordent aīm: mentēqꝫ adurāt: vt maturos fructꝰ culture diligētis poſſimꝰ adipiſci. hoc ergo ad mūdū ⁊ reſurrectōem: alterū ad aīam ⁊ corpꝰ refert̃ cū ſubdit̃ Neqꝫ de rubo vindemiāt vuā. vel quia nemo peccatis fructū acquirit aīe ſue: que ſicut vua ꝓxima t̃ris corrūpit̃: in ſupioribꝰ maturat̃. vel quia nemo pōt dominatōem carnis euadere: niſi quē chriſtus redemerit qui ſicut vua pepēdit in ligno. BEDA: Uel ſpinas ⁊ rubū ſeculi curas ⁊ pūctōes puto eē viciorū: ficꝰ vo ⁊ vuā nouā cōuerſatōnis in feruorē dilectōis. nō autē de ſpinis ficꝰ: neqꝫ vua de rubo colligitur: quia mens adhuc veteris hominis cōſuetudine depſſa ſimulare pōt: ſed fructꝰ noui hoīs ferre n̄ pōt Sed ſciendū ꝙ ſicut ferax palmes ſepi inuolutꝰ recūbit: portāſqꝫ fructū ſpina nō ſuū vſibꝰ ſeruat hūanis: ſic dicta vel acta malorū ſi quādo ꝓſunt bonis nō hoc ipi faciūt mali: ſed fit de illis dei cōſilio. CIRYL. Poſtq̄ꝫ aūt oñdit ꝙ ex opibꝰ pōt diſcerni homo bonꝰ ⁊ malꝰ: ſicut ex fructibꝰ arbor: nunc idē oſtēdit ꝑ aliud ſignū dicēs: Bonꝰ ho. de bo. theſau. cor. ſui ꝓ. bo. ⁊ ma. ho. de ma. ꝓ. malū. BEDA: Idē eſt theſaurꝰ cordis quod radix eſt arboris. Qui ergo in corde theſaurū patiētie ꝑfectiqꝫ hꝫ amoris: optimos fructus effundēs diligit inimicū: ⁊ cetera facit que ſupra edocuit. at qui theſaurū nequā corde ſeruat: cōtraria facit. BASI. Uerbi etiā ꝯditio cor a quo ꝓceſſit manifeſtat: euidēter oſtendēs diſpoſitōem ꝓcordiorū noſtrorū. vnde ſequit̃: Ex abūdātia enī cordis os loquit̃. CHRY. Naturalis. n. cōſequētia eſt vt cū intꝰ abūdet neq̄tia: effluāt ore tenus verba nequā. vnde cū audiueris hoīem inhoneſta ꝓferentē: nō tantā in eo putes latere maliciam: q̄ta vbis exprimit̃: ſꝫ cōiecta fontē riuo eē vberiorē. BED. Per oris etiā locutōem dñs vniuerſa q̄ dictu vel factu vel cogitatu de corde ꝓferimꝰ inſinuat: moris enī eſt ſcripturarū verba ꝓ rebꝰ ponere.

Quid autē uocatis me domine domine: ⁊ nō facitis que dico? Omnis qui uenit ad me: ⁊ audit ſermones meos: ⁊ facit eos: oſtēdā uobis cui ſimilis ſit. Similis eſt hōi edificanti domū qui fodit i altū: ⁊ poſuit fundamētū ſupra petrā. Inūdatione aūt facta illiſum eſt flumē domui illi: ⁊ nō potuit eā mouere. Fūdata enī erat ſupra petrā. Qui autē audit ⁊ nō facit ſimilis eſt hōi edificāti domū ſuā ſupra terrā ſine fundamēto: in quā illiſus eſt fluuius: ⁊ continuo cecidit: ⁊ facta eſt ruina domus illiꝰ magna.

BEDA: Ne aliquis ſibi fruſtra blandiret̃ ex eo ꝙ dictū eſt: Ex abūdātia cordis os loquit̃. q̄ſi verba ſolū ⁊ nō magis opa veri chriſtiani querant̃: ꝯſeq̄nter dñs adiūgit: Quid aūt vocatis me dñe dñe: ⁊ nō fa. que dico? q. d. quid folia recte ꝯfeſſiōis vos gemiare iectatis: qui nullos opis boni fructus oſtēditis? CIRYL. Cōuenit aūt ſoli ſupme oīm nature dominatiōis ⁊ nomē ⁊ res. ATHA. Nō eſt ergo ſ verbū hominis ſed dei oſtendētis ꝓpꝛium omni a patre dñs enī eſt qui natꝰ eſt a ſolo dño: nō timeas autē dualitatē: nō enī ſm naturā ſeparant̃. CIRYL. Que aūt ſit vtilitas in mandatorū obſeruatōe: ⁊ que dānū accidere poſſit ex inobediētia oſtēdit ſubdēs Omnis qui ve. ad me: ⁊ au. ſermo. meos: ⁊ facit eos oſtēdā vobis cui ſil̃is ſit. Silis eſt hōi edifi. do. qui fo. in altū: ⁊ po. funda. ſupra petrā. BED. Petra aūt chriſtꝰ qui fodit in altū: qui preceptis humilitatis terrena omīa de cordibꝰ fideliū eruit: ne propter commodū temꝑale ſeruiāt deo. BASI. Ponere aūt fundamentū ſupra petrā hoc ē inniti fidei chriſti: vt immobilis ꝑſeueret in aduerſis ſiue humanitus ſiue diuinitꝰ accidāt. BEDA: Uel fundamentū domꝰ ipa eſt intētio bone cōuerſatōnis: que ꝑfectus verbi auditor in adimplēdis chriſti mādat̃ ſirmiter inſerit. AMBRO. Uel oīm fundamētū docet eſſe virtutū: obediētiā celeſtiū ꝓceptorū: ꝑ quā domꝰ hec noſtra nō in ꝑfluuio voluptatū: nō neq̄tie ſpiritalis incurſu: nō imbre mūdano: nō hereticorū poſſit nebuloſis diſputatōibꝰ ꝯmoueri. vn̄ ſeq̄t̃ Inunda. au. fa. illi. ē flu. do. il. ⁊ nō po. eā mouere. BED. Inūdatio tribꝰ modis fit: vel immūdorū ſpirituū: vel improborū hoīm: vel ipa mētis aut carnis inq̄etudine. ⁊ q̄tū ꝓpꝛiis viribꝰ hoīes fidūt: inclinant̃: q̄tum vo inuictiſſime illi petre adherēt: etiā labefactari nequeūt. CHRY. Oſtēdit etiā nobis dñs ꝙ nullā parit fides vtilitatē: ſi feda ſit ꝯuerſatio. vn̄ ſeq̄t̃: Qui aūt au. ⁊ non fa. ſil̃is eſt hōi edi. do. ſu. ſu. ter. ſine fundamēto. BEDA: Domꝰ diaboli mūdus q̄ in maligno poſitꝰ eſt: quē ſup terrā edificat: q2 obſequētes ſibi de celis ad terrena detrahit. ſine fūdamēto edificat: q2 oē peccatū fundamentū nō hꝫ: q2 nō ex ꝓpꝛia ſubſiſtit: malū q̄ppe ſine ſubſtātia eſt: ꝙ tñ q̄ꝙcūqꝫ fit: in boni nā ꝯualeſcit. Quia vo a fidō dr̃ fundamētū: poſſumꝰ etiā fundamētū ꝓ fūdo poſitū nō incōueniēt̃ accipe: ſic̃ q̄ in puteo mergit̃: puteī fundo retinet̃: ſic aīa corruēs: q̄ſi in quodā ſiditei fundo retinet̃ ... loco ꝯſiſtit: ſi ſe in aliqua peccati menſura continet. Sed cū peccato in quo labit̃ nō pōt eſſe contenta: dū quotidie ad deteriora deicit̃: q̄ſi in puteo i quo cecidit: fundū nō inuenit quo figat̃. Ingruēte aūt

qualibet tētatōe: ⁊ vere mali ⁊ ficte boni peiores fi
unt: donec ad extremū ꝑpetuā labāť in penā. vnde
ſequiť: In quā illi eſt fluui. ⁊ conti. ceci. ⁊ facta eſt
ruina domus illius magna. Poteſt etiā per impe
tū fluminis extremi iudicij diſcrimen intelligi: quā
do vtraqꝫ domo conſummata: ibunt impij in ſup
plicium eternum: iuſti autem in vitam eternam.
CIRYL. Uel ſup terrā ſine fundamēto edificāt:
qui ſup harenā dubietatis que ſm opionē eſt pōit
fundamētū ſpiritalis fabrice: qđ pauce ſtille tētati
onū diſſipauit. AVGV. de cō. euā. Hūc aūt ſmo
nē dñi plurū ſic exorſus eſt lucas ſicͭ ⁊ matthe⁹. vtqꝫ
eni dixit: Beati paupes. deide multa que ſequūť in
vtriuſqꝫ narratōne ſilia ſunt: ⁊ ad extremū ſermonis
ipſa cōcluſio prſus eadē repiť. ſ. de hoīe qui edificat
ſupra petrā ⁊ ſup harenā. poſſet ergo facillime cre
di eidē lucas dñi inpoſuiſſe ſmonē: aliqͣs tñ preter
miſiſſe ſentētias qͣs matthe⁹ poſuit. Itē alias poſu
iſſe qͣs matthe⁹ nō dixit: niſi moueret ꝙ matthe⁹ in
mōte dicit habitū ſmonē a dño ſedēte: lucas autē i
loco cāpeſtri a dño ſtāte: nō tñ iſtos duoſ ſmones
lōga tpis diſtātia ſepari iꝑrobabiliter creditur: ꝙ ⁊
ante ⁊ poſtea quedā ſilia vel eadē ambo narrarūt:
qꝛ ſꝫ illud poſſit occurrere in aliqua excellētōri pte
mōtis: pmo cū ſolis diſcipulis fuiſſe dñm: quando
ex eis illos. xii. elegit: deinde cū eis deſcēdiſſe de mō
te. ſ. de ipa mōtis celſitudine in cāpeſtrē locū. i. i ali
quā equalitatē que in latere mōtis erat: ⁊ multas tur
bas cape poterat: atqꝫ ibi ſtetiſſe donec ad eū turbe
cōgregarēť: ac poſtea cū ſediſſet acceſſiſſe ꝓpinquis
diſcipulos ſuos atqꝫ illis ceteriſqꝫ turbis preſentib⁹
vnū habuiſſe ſmonē. CA.VII.

Cum autē iple ſſet oīa uerba
ſua in aures plebis: itrauit
capharnaū. Cēturiōis aūt
cuiuſdā ſu⁹ male hñs erat moritu
rus: q illi erat ꝑcioſus. Et cū audiſ
ſet de ieſu: miſit ad eū ſenioreſ iude
orū: rogās eū ut ueniret ⁊ ſaluaret
ſeruū ei⁹. At illi cū ueniſſēt ad ieſū
rogabāt eū ſollicite dicētes ei: quia
dign⁹ ē ut hoc illi pſtes. Diligit eniꝫ
gētē noſtrā: ⁊ ſynagogā ipſe edifica
uit nobis. Jeſus aūt ibat cum illiſ.
Et cū iam nō lōge eſſꝫ a domo: mi
ſit ad eū cēturio amicoſ dicēſ: Dñe
noli uexari. Nō. n. ſum dign⁹ ut ſb
tectū meuꝫ intres: ꝑꝑ qđ ⁊ meipm
nō ſuꝫ dignū arbitrat⁹ ut uenirē ad
te: ſꝫ dic uerbo ⁊ ſanabiť puer me⁹.
Nā ⁊ ego hō ſū ſb ꝑtāte ꝯſtitut⁹ ha
bēs ſb me milites: ⁊ dico huic uade
⁊ uadit: ⁊ alio ueni ⁊ uenit: ⁊ ſeruo
meo fac hoc ⁊ facit. Quo audito ie
ſus mirat⁹ eſt ⁊ ꝯuerſus ſequētib⁹ ſe
turbis dixit: Amē dico uob: nec in
iſrł tātā fidē inueni. Et reuerſi qui
miſſi fuerāt domum inuenerūt ſer
uum qui languerat ſanuꝫ.

AVGV. de con. euan. Hic intelligēdū eſt: quia
non anteqꝫ her verba terminauit intraſſet: ſed non
eſſe expreſſum poſt quātū tēporis internallū cum
iſtos ſermones terminaſſet intrauerit capharnauꝫ.
ipſo quippe internallo leproſus ille mundatus eſt:
quē ſuo loco mattheus interponit. AMBRO.
Pulchre aūt vbi precepta cōpleuit: forma docetur
ſuorū preceptorū exequi. nam ſtatim gētilis cēturi
onis ſeruus domino curādus offerť. vnde ſequitur
Centurionis autē cuiuſdā ſeruus male habēs erat
moriturus: qui illi erat ꝑcioſus. ꝙ moriturū dixerit
euāgeliſta non fefellit: moritur⁹ enim erat niſi fuiſ
ſet ſanatus a chriſto. EVSE. Strēnuus ſiquidē i
becillis erat iſte cēturio: ⁊ militib⁹ romanis ꝑfectus
Quia vero ſpecialis ſeruiēs eius domi languēs iace
bat: conſiderās quales ſaluator erga ceteros virtu
tes agebat ſanādo languidos: ⁊ iudicās ꝙ non ſm
vires humanas hec agebanť miracula mittit ad eū:
vt ad deum: non habito reſpectu ad apparēs orga
num: quo cum hominib⁹ cōuerſabať. vnde ſequiť:
Et cum audiſſet de ieſu: miſit ad eum ſeniores iude
orū rogās eum vt veniret: ⁊ ſaluaret ſeruū ſuum.
AVGV. de cō. euāge. Quomodo ergo veruꝫ erit
quod mattheus narrat: Acceſſit ad eum quidā cen
turio: cum ipe non acceſſerit: vbi diligēter aduertē
tes intelligam⁹ mattheū non deſeruiſſe vſitatū mo
dum loquēdi. ſi enim ipa peruētio vſitate diciť per
alios fieri: quātomagis acceſſus per alios fieri pōt.
Non ergo abſurde mattheus per alios facto acceſ
ſu cēturionis ad dominū: compēdio dicere voluit:
ipm poti⁹ acceſſiſſe ad chriſtū: qꝫ illos ꝑ quos verba
ſua miſit: quia quo magis credidit: eo magꝭ acceſſit
CHRY. Qualr etiā matthe⁹ dicit ꝙ ipe dixit: Nō
ſum dign⁹ vt intres ſub tectū meū. lucas aūt h̄ dicit
Quoniā rogat vt veniat. Sed mihi videť: ꝙ lucas ſi
gnificat nobis iudaicas blādicias. Credibile eni eſt
vt cum vellet abire cēturio: retraherenť a iudeis blā
dientib⁹ ⁊ dicētib⁹: quia nos eūtes ducem⁹ eū. vnde
⁊ eorū preces adulatōib⁹ plene ſunt. Sequiť enim:
At illi cum veniſ. ad ieſum: roga. eum ſolli. dicētes:
quia dign⁹ eſt vt hoc illi preſtes: dili. enim gentē no
ſtram: ⁊ ſynagogā ipe edificauit nobis. Decebat ſi
quidē ipſos dicere: quoniā ipe volebat venire ⁊ ſup
plicare: nos autē detinuimus calamitatē videntes
⁊ cadauer quod in domo iacebat: aut ꝓmere fidei
eius immenſitatē: ſed nolebāt ꝓpter inuidiā fidem
viri detegere: ne magn⁹ aliquis eſſe videreť cui ꝑces
porriguNť. ꝙ autē mattheus ſignificat ipm iſrłitaꝫ
non eſſe: lucas vero dicit: Quoniā edificauit ſyna
gogam: non eſt cōtrariū. Potuit eni ⁊ iudeus non
eſſe: ⁊ ſynagogam cōſtruxiſſe. BEDA: In hoc au
tem oſtendunt: quia ſicut nos eccleſiam: ſic etiam
illi ſynagogā non cōuentū ſolummodo fidelium:

ſed etiã locũ quo cõueniebãt ſint ſoliti appellare.
EVSE. Et ſeniores quidẽ iudeoꝝ ꝓ modic] ſum
ptib⁹ ad op⁹ ſynagoge datis grãm poſcũt: ſed dñs ñ
ꝓpter hoc ſed ꝓ maiori: volẽs. ſ. generare credulita
tẽ in cũctis mortalib⁹ ꝑ ſuã virtutẽ ſemetipm exhi
buit. vnde ſequit: Jeſus autẽ ibat cũ illis. AMB.
Nõ vtiq nõ ideo faciebat qꝛ abſens curare nõ po
terat: ſed vt formã tibi daret humilitatis imitande:
ad reguli filiũ noluit ꝑgere: ne videret magis diui
tijs detuliſſe. hic ipe ꝑrexit: ne videret in cẽturionis
famulo cõditõem deſpexiſſe ſeruilẽ. cẽturio võ mi
litari tumore depoſito reuerẽtiã ſumit: ⁊ ad fidẽ fa
cilis: ⁊ ad honorificẽtiã ꝓmpt⁹. vñ ſeqꝫ: Et cũ lõ. cẽt
a domo: miſit ad eum cẽtu. ami. di. dñe noli vexari.
Nõ. n. hoĩs ſed dei ptãte cõiecit dari a chriſto hoĩ
bus ſanitatẽ. Judei qdẽ dignitatẽ ei⁹ ptẽderãt: iſte
võ indignũ ſe aſſeruit: nõ ſolũ beneficij: ſed etiã ſu
ſceptõis dñi: Nõ. n. dign⁹ ſũ: vt ſub tectũ meũ itres.
CHRY. Poſtq̃ꝫ. n. liberat⁹ ẽ a iudeorũ tedio: tunc
mittit dicẽs: Ne putes pre tedio me nõ veniſſe: ſed
indignũ reputauit ei domi recipe. AMB. Dñi aũt
lucas in occurſum amicos dicit eſſe a cẽturiõe trãſ
miſſos: ne pñtia ſua: ⁊ generare dñi verecũdiã vide
ret: ⁊ officio ꝓuocaſſe. vnde ſequit: Propt quod et
meipm nõ ſum dig. arbi. vt veni. ad te: ſed dic tñ v.
⁊ ſana. pu. meus. CHRY. Vbi attẽde cẽturionẽ
debitã opinionẽ hñtẽ de dño. nõ enĩ dixit: Ora: ſed
tñmodo iube: dubitãs ne ſe humiliando rẽnueret.
Subdit: Nã ⁊ ego homo ſum ſub ptã. cõſti. ha. ſub
me mili. ⁊ di. huic va. ⁊ va. ⁊ alio ve. ⁊ ve. ⁊ ſ. me. fac
hoc ⁊ facit. BED. Hoĩem ſe vt ptãti vel tribuni vł
pſidis ſubditũ dicit: imparẽ tñ minorib⁹: vt ſubaudi
atur eũ multomag] qui de⁹ ẽ nõ ꝑ aduẽtũ tñ cor
poris: ſed ꝑ angeloꝝ miniſteria poſſe implere quod
vellet. repellẽde enĩ erãt vel infirmitates corpũ vel
fortitudines cõtrarie: ⁊ verbo dñi: ⁊ miniſterijs an
gelorũ. CHRY. Eſt aũt hic notãdũ ꝙ hꝫ vbũ Fac:
impiũ deſignat dictũ ſeruo: ob hoc de⁹ cũ hoĩeꝫ vel
let creare: nõ ait vnigenito: Fac hoĩem: ſed faciam⁹
hoĩem: vt per formã conſenſus verborũ declararet
equipantiã. Quia ergo in chriſto cõſiderabat excel
lentiã dñi: ob hoc ait: Dic verbo. nã ⁊ ego dico ſuo
meo ⁊c. chriſt⁹ aũt nõ eũ rephẽdit: ſed ei⁹ intẽtiõem
roborauit. vnde ſequit: Quo audito ieſus mirat⁹ eſt
BED. Sed quis in illo fecerat ipam fidẽ: niſi ille
qui admirabat: ſed ⁊ ſi ali⁹ eã feciſſet quid miraret:
qui pſci⁹ erat: ꝙ ergo mirat dñs: nobis mirãduꝫ eſſe
ſignificat. oẽs enĩ tales mot⁹ cũ de deo dicũt: nõ ꝑ
turbati animi ſigna ſunt ſꝫ docẽt]mgři. CHRY.
Vt aũt liqueat tibi ꝙ dñs hoc ideo dixit: vt alios i
ſtruat. prudẽter enĩ euãgeliſta hoc aperiẽs ſubdit:
Amẽ di. vo. nec in iſrł tan. fi. inueni. AMBRO.
Et quidẽ ſi ſic legas: In nullo tantã fidẽ inueni in
iſrł. ſimplex intellect⁹ ⁊ facilis eſt. ſi võ iuxta grecos
nec in iſrł tantã fidẽ inueni: fides hmõi etiã electo
rib⁹ ⁊ deũ vidẽtib⁹ antefert. BED. Nõ aũt de oĩ
bus retro patriarchis ⁊ ꝓphetis: ſed de pñtis eui lo
quit hoĩb⁹: quib⁹ ideo cẽturiõis fides antefert: quia
illi legis ꝓphetarũq monitis edocti: hic aũt nemĩe
docẽte ſpõte credidit. AMBRO. Probat autẽ fi
des dñi: ⁊ ſerui ſanitas roborat. vnde ſequit: Et re.
qui miſ. fue. do. inue. ſer. qui lang. ſanũ. Põt ğ meri

tũ dñi ⁊ famulis ſuffragari: nõ ſolũ fidei merito: ſꝫ
⁊ ſtudio diſcipline. BEDA: Plenius autẽ hec ex
plicat matthe⁹: ꝙ dicẽte dño cẽturioni: Vade ſicut
credidiſti fiat tibi: ſanat⁹ ſit puer ex illa hora. Sed
beato luce moris eſt que plene viderit ab alijs euã
geliſtis expoſita abbreuiare: vł etiã de induſtria pre
terire: que võ ab eis omiſſa vł breuiter cognouerit tacta
dilucidare ſolerti⁹. AMB. Myſtice aũt ſeruo cẽ
turionis ppł's nationũ qui mũdane ſeruitutis vincu
lis tenebat: eger letalib⁹ paſſiõib⁹: bñficio dñi ſanã
dus exprimit. BED. Cẽturio aũt cui⁹ fides ĩfadi ꝑ
fert: electos e gẽtib⁹ oñdit: q q̃ſi cẽtenario milite ſi
pati virtutũ ſpiritaliũ ſunt pfectõe ſublimes. nũer⁹
enĩ cẽtenari⁹ q de leua trãſfert ad dexterã in celeſ
te ſignificatõe poni cõſueuit. Tales ğ ꝓ his neceſſe
eſt dño ſupplicẽt: q adhuc ſpũ ſuitutis pmũt. nos
aũt q de gẽtib⁹ credim⁹: nõ ipi ad dñm venire poſ
ſum⁹ quẽ in carne videre nõ valem⁹: ſed ad eũ acce
dere debem⁹ ꝑ fidẽ. Seniores aũt iudeoꝝ mittere ſꝫ
eſt ſummos eccłie viros qui nos ad dñm pceſſerũt:
ſuppliciter obſecrãdo patronos acq̃rere: qui nobis
teſtimoniũ reddẽtes ꝙ eccłiam edificare curemus:
ꝓ nřis pctis intercedãt. Pulchre aũt dr: qꝛ ieſus nõ
lõge erat a domo: qꝛ ꝓpe timẽtes eũ ſalutare ipius.
⁊ q̃ nãli lege recte vtit: quo bona q̃ nouit opat: eo
illi qui bon⁹ ẽ apiat. AMB. Nõ vult aũt ieſum ve
xari cẽturio: qꝛ quẽ iudeoꝝ ppł's crucifixit: inuiola
tũ ab iniuria manere deſiderat ppł's nationũ. ⁊ qd
ad myſteriũ ſpectat: vidit in pectora adhuc gẽtiliũ
nõ eẽ penetrabilẽ chriſtũ. BED. Milites autẽ ⁊
ſerui q cẽturioni obediũt: vtutes ſunt nãles: q̃ꝝ co
piã multi ad dñm veniẽtes deferũt ſecũ. THEO.
vel aliter: Cẽturio eſt intellect⁹ q multoꝝ ĩ militia
pnceps exiſtit: dñ mł'tas in hac vita res hꝫ. Hꝫ autẽ
ſeruũ infirmũ: irrõnabilẽ aĩe ptẽ iraſcibilẽ ⁊ ꝯcupi
ſcibilẽ dico. Et mittit ad ieſum mediatores iudeos
. i. ꝯfeſſiõis cogitatões ⁊ verba: ⁊ confeſtim ſuſcipit
ſeruũ ſanum.

¶ Et factũ eſt: deinceps ibat ieſus
in ciuitatẽ que uocat naym: ⁊ ibant
cuꝫ eo diſcipuli eius: ⁊ turba copio
ſa. Cũ aũt appropiquaret porte ci
uitatis: ecce defunct⁹ efferebat fili⁹
unic⁹ matris ſue. Et hec uidua erat
⁊ turba ciuitatis mł'ta cũ illa. Quã
cũ uidiſſet dñs: mia mot⁹ ſup eã di
xit illi: Noli flere. Et acceſſit et te
tigit loculũ. Hi aũt qui portabant
ſteterũt. Et ait: Adoleſcẽs: tibi di
co ſurge. Et reſedit q erat mortu⁹
⁊ cepit loqui: ⁊ dedit illũ matri ſue
Accepit autẽ oẽs timor: ⁊ magnifi
cabãt deum dicẽtes: Quia ꝓpheta
magn⁹ ſurrexit in nobis: ⁊ quia de⁹
uiſitauit plebem ſuam. Et exijt hic

ſermo in uniuerſam iudeā de illo: ꝛ
i oēm circa regionem.
CIRYL. Mira domin⁹ miris annectit: ꝛ ſupra q̄
dem accerſitus occurrit: hic vero non vocat⁹ acce
dit. vñ dicit: Et fa. ē dein. ibat i ciui. q̄ vocat naym.
BEDA: Nayʒ ē ciuitas galilee i ſecūdo miliario
montis thabor. diuino aūt nutu multa turba domi-
num comitat: vt multi eſſent tāti miraculi teſtes.
vñ ſequit: Et ibāt cū illo diſcipuli eius ꝛ turba co-
pioſa. GRE. niſenus: Reſurrectionē autē experi-
mentū nō ita verbis ſicut operib⁹ a ſaluatore didi-
cimus: q̄ ab īferiorib⁹ inchoās op⁹ miraculi: fidem
noſtrā aſſuefacit ad maiora. Primo quidē i egritu-
dine deſpata ſerui cēturionis: reſurrectiōis incepit
poteſtatē. poſt hec altiori ptāte ducit homies ad fi
dem reſurrectiōis: dū ſuſcitauit filiū vidue: q̄ fereba
tur ad monumētū. vñ ſequit: Cum autē appropin.
por. ciui. ecce defun. efferre. fi. vni. matris ſue. Diceret
enī aliqs de puero cēturionis: ꝙ moritur⁹ nō erat
et igit temerariā linguā ꝯpeſceret: iā defūcto iuue
ni chriſtū obuiare fatet vnico filio vidue. nā ſequi-
tur: Et hec vidua erat: ꝛ tur. ciui. mul. cū illa. Erūne
molē breuib⁹ verbis explicuit. Mater vidua erat ꝛ
nō ſperabat vlteri⁹ filios pcreare: nō hēbat i queʒ
aſpectū dirigeret vice defūcti. hūc ſolū lactauerat:
ſol⁹ aderat alacritatis cā i domo: q̄cquid matri dul
ce ac pcioſum hic ſol⁹ extiterat. CIRYL. Miſerā
da paſſio ꝛ ad fletū ꝛ lachrymas poteſt puocare. vñ
ſequit: Quā cū vidiſ. do. miſe. mot⁹ ſup eā dixit illi:
noli flere. BEDA. q. d. Deſiſte quaſi mortuū flere
quē mox viuū reſurgere videbis. CHRY. Iubens
aūt ceſſare a lachrymis: q̄ cōſolatur meſtos: monet
nos pſentib⁹ defunctis cōſolationē recipe reſurre-
ctionē ſperātes: tenet autē feretrū vita obuiās mor
ti. vñ ſequit: Et acceſſit ꝛ tetigit locu. hi au. q̄ porta.
ſteterūt. CIRYL. Iō autē nō ſolo verbo peragit
miraculū: ſed ꝛ feretrū tāgit: vt cognoſcas efficax eē
ſacri chriſti corp⁹ ad humanā ſalutē: ē enī corp⁹
vite ꝛ caro verbi omnipotētis cui⁹ habet virtutē. ſi
cut enī ferrū adiunctū igni pficit op⁹ ignis: ſic poſt
q̄ caro vnita ē verbo qd̄ viuificat oīa: ipſa quoq̄
facta ē viuificatiua ꝛ mortis. TYTUS. Nō autē
ſaluator ſimilis ē helie deflēti filiū ſaraptane. nec q̄
lis heliſe⁹: q̄ pprium corp⁹ applicuit corpori defūcti:
nec qualis ē petrus: q̄ p thabita orauit: ſed ipſe q̄ nō
entia velut entia vocat: q̄ mortuos vt viuos alloq̄
pōt. vñ ſequitur: Et ait: adoleſcēs tibi dico ſurge.
GRE. niſen⁹: Qui dixit adoleſcentē: florētis ſignifi
cauit tēporis horā: primā producentē lanugineʒ: q̄
paulo ante mulcebris erat maternoꝝ oculorū aſpe
ctuiā aſpirās ad tēpus ſpōſaliū virga generis: ſuc-
ceſſiōis ramus: bacul⁹ ſenectutis. TITUS. Incō-
tanter autē erect⁹ ē cui ſunt mādata directa. diuīa
enī poteſtas ē irrefragabilis: nulla mora: nulla ora
tionū īſtantia. vñ ſequit: Et reſedit q̄ erat mor. ꝛ ce.
lo. ꝛ dedit illū matri ſue. Indicia ſūt hec vere reſur-
rectiōis: corp⁹ enī exanime loq̄ nō pōt. nec reportaſ
ſet mulier ad domū defunctū filiū inanimatum.
BEDA: Pulchre aūt euāgeliſta dñm prius miſeri-
cordia motū eē ſup matre: ac ſic filiū reſuſcitare te-
ſtatur: vt in vno nobis exēplū imitāde pietatis dñ-
deret: in altero fidē mirāde poteſtatis aſtrueret. vñ
ſequit: Accepit au. oēs ti. ꝛ magnificabāt deū dicē
tes: q2 ppheta mag. ſur. i nobis: ꝛ q2 deus viſitauit
plebē ſuā. CIRYL. Hoc magnū fuit in populo i
ſenſibili ꝛ igrato: poſt modicū enī nec pphetā: nec
ad vtilitatē populi pcedere ipm exiſtimauit. Nemi
nē autē habitātium iudeā hoc miraculū latuit. vñ
ſequit: Et exiit hic ſermo i vniuerſam iudeā: ꝛ i oēʒ
circa regionē. AMBRO. Idoneū aūt ē dicere: ꝙ
ſeptē reſurrectiōes añ dominicā narrant: quaꝝ pri
ma eſt filij ſaraptene: ſecūda filij ſunamitis: tertia q̄
facta ē in reliquijs heliſei: quarta q̄ facta ē in nayʒ:
q̄nta filie archiſynagogi: ſexta laſari: ſeptima i chri-
ſti paſſiōe: multa nāq̄ corpora ſanctoꝝ ſurrexerūt.
octaua ē chriſti q̄ expers mortis remāſit vlteri⁹ i ſi-
gnū ꝙ cōis reſurrectio q̄ morte futura ē in octaua
etate: nō tollet morte: ſed īdiſſolubilis pmanebit.
BEDA: Defunct⁹ autē q̄ extra portā ciuitatis mul
tis ē ītuētib⁹ elat⁹. ſignificat hominē letali funere
criminū ſoporatū: ꝛ aīe morte nō cordis adhuc cu
bili tegentē: ſed ad multoꝝ noticiā p locutiōis ope-
riſue iudiciū quaſi p ciuitatis hoſtia ppalantem.
Portā enī ciuitatis puto aliquē de ſēſibus eſſe cor-
poralib⁹: qui hūi fili⁹ vnic⁹ matris ſue fuiſſe phibet:
q2 vna ē ex multis pſonis collecta mater eccleſia. vi
duā aūt eſſe eccleſiā: oīs aīa q̄ ſe dñi morte redēptā
meminit agnoſcit. AMB. Hāc enī viduā populo
rū turba circūſeptā plus video eſſe q̄ feminam q̄ re
ſurrectionē vnici adoleſcētis filij a pōpa funeris re
uocat: ad vitā ſuarū cōtemplatiōe lachrymarū: q̄ fle
re phibet eū cui reſurrectio debebatur. BEDA:
Vel nouati dogma cōfundit: q̄ dū penitētiū mun-
dationē euacuare conat: matrē eccleſiā de natoꝝ
ſuoꝝ ſpiritali extinctiōe plorantē ſpe vite reddende
negat cōſolari debere. AMBRO. Hic aūt mor-
tuus i loculo materialib⁹ quatuor ad ſepulchrū fe-
rebatur elemētis: ſed ſpem reſurgēdi habebat: q2 fe-
rebatur i ligno: qd̄ etſi nobis ante nō pderat: tamen
poſteaq̄ chriſt⁹ id tetigit: pficere cepit ad vitā: ꝛ ē
indicio ſalutē populo p crucis patibulū refunden-
dā. In ſecreto. n. iacem⁹ exanimes: cū vel ignis i mo
dice cupiditatis exeſtuat: vel frigid⁹ humor exūdat:
ꝛ pigra quadā corpis habitudine vigor hebetat ani
morū. BEDA: Vel loculus in quo mortu⁹ effert
male ſecura deſperati corporis cōſciētia eſt. q̄ vero
ſepeliendū portāt: vel īmunda deſideria: vel blandi
menta ſunt ſociorū: qui dño loculū tangente ſtete-
rūt: q2 ſuperni formidine iudicij tacta ꝯſcientia: car
nales ſepe voluptates ꝛ iiuſte laudātes coercens
ad ſe reuertit: vocātiq̄ ad vitā reſpōdet ſaluatori.
AMB. Si ergo graue peccatū ē: qd̄ penitentie tue
lachrymis ipe lauare nō poſſis: fleat p te mater ec-
cleſia: aſſiſtat ꝛ turba iā reſurgēs a funere: ꝛ īcipies
alia vita loqui timebūt oēs: vni⁹ enī exēplo omnes
corrigunt. Laudabūt etiā deū q̄ tanta nobis reme-
dia vitāde mortis īdulſit. BEDA: Viſitauit autē
deus plebē ſuā: nō ſolū ſemel verbū ſuū incorporan
do: ſed ſemp i corda mittēdo. THEO. Viduā etiā
potes ītelligere animā virū amittentē. i. diuinū ſer-
monē: filius enī ē ītellectus q̄ extra ciuitatē effert
viuentiū. Locul⁹ ei⁹ ē corp⁹ eius qd̄ quidā dixerūt
eſſe per ſepulchrū. Tangēs autē eū dñs eleuat ipſuʒ

iuuenescere faciēs eū qui ſurgēs a peccato īcipit lo
qui: ⁊ alios edocere. Nō enī pri⁹ ei crederet.

**Et nunciauerūt iohāni diſcipuli
ei⁹ de oībus his. Et cōuocauit du
os de diſcipulis ſuis iohannes. Et
miſit ad ieſū dicēſ: Tu es q uentur⁹
es: an aliū expectam⁹? Cū autē ue
niſſent ad eū uiri dixerūt: Johānes
baptiſta miſit nos ad te dicens: Tu
es q uēturus es: an aliū expectam⁹
In ipſa autē hora multos curauit
a languorib⁹ ſuis ⁊ plagis: ⁊ ſpiriti
bus malis: ⁊ cecis multis donauit
uiſuȝ. Et reſpōdēs dixit illis: Eun
tes renūciate iohāni q̄ audiſtis ⁊ ui
diſtiſ. Quia ceci uidēt: claudi ambu
lāt: leproſi mūdantur: ſurdi audiūt
mortui reſurgūt: paupes euāgelizā
tur: ⁊ beatus eſt quicūq; non fuerit
ſcandalizatus in me.**

CIRYL. Miraculū qḋ omnes ībabitātes iude
am ⁊ galileā ſciuerāt: referūt ſancto baptiſte q̇dam
ex eius diſcipulis. vñ ſequit̄: Et nūciauerūt iohāni
diſcipuli ei⁹ de oībus his. BEDA: Non ſimplici
corde vt oppinor: ſed īuidia ſtimulate. nā ⁊ alibi cō
querunt̄ dicētes: Rabbi: q̄ erat tecū trās iordanē: ec
ce hic baptizat: ⁊ oēs veniūt ad eū. CHRY. Tunc
autē magis ad eū erigimur: cū incubit neceſſitas: ⁊
iō iohānes detruſus in carcerē qñ magis diſcipuli
ei⁹ īdigebāt ieſu: tūc mittit eos ad chriſtū. Sequit̄
enī: Et cōuo. duos diſci. iohānes: ⁊ miſit eos ad ieſū
dicēs: Tu es q̄ vēturus es: an aliū expectam⁹? BE
DA: Nō ait: Tu es q̄ veniſti: ſed Tu es q̄ vētur⁹ es.
Et ē ſenſus: Māda mihi: q̄ īterficiēdus ab herode
⁊ ad īferna deſcēſurus ſum: vtrū te ⁊ infimis debeā
nunciare q̄ ſuperis nūciaui: an hoc nō cōueniat fi
lio dei: ⁊ aliū ad hec ſacramenta miſſurus es. CI
RYL. Sed oīno reprobāda ē talis opinio: nūq; enī
reperim⁹ ſacramēta ſcripturā diſſerere: q̄ infernali
bus pnunciauerit baptiſta iohānes ſaluatoris ad
uentū. Illud ⁊ verū ē dicere: q̄ nō ignorauit bapti
ſta virtutē myſterij īcarnatiōis vnigeniti. vñ ⁊ hoc
cū alijs nouerat: q̄ illumiaturus erat in īferno ma
nētes: cū p oībus guſtauerit mortē tā viuis q̄ȝ mor
tuis. Sȝ qñ ſmo ſacre ſcripture hūc quidē predixit
venturū tāq; deū ⁊ dñm: alij vero miſſi ſūt ſicut fa
muli ante chriſtū: iō oīm ſaluator ⁊ dñs a pphetis
nomiabatur: q̄ venit: vel q̄ vētur⁹ ē: ſȝ illud pſalmi:
Bñdictus q̄ venit ī noīe dñi. ⁊ ī Abacuc: Poſt mo
dicū q̄ vēturus ē: veniet: ⁊ nō tardabit. Igit̄ diuin⁹
baptiſta quaſi nomē accipiēs a ſacra ſcriptura: mi
ſit quoſdā diſcipulorū ſuorū q̄ſituros: an ipe ſit q̄ ve
nit: vel qui vēturus ē. AMB. Sed qūo fieri poſſȝ
vt ō quo dixerat: Ecce q̄ tollit peccatū mūdi: adhuc
eū dei filiū eē nō crederet? aut enī inſolētie ē ei tri
buere diuina que neſcit: aut de dei filio dubitaſſe
fidie ē. Nōnulli aūt de ipo iohāne īntelligūt magnū
quidē ita pphetā vt chriſtū agnoſceret: ſed tñ non
tāq; dubiū ſed tāq; piū vatē quē vēturū crediderat
nō crediſſet moriturū. Nō igit̄ fide ſȝ pietate du
bitauit: ſicut ⁊ petr⁹: ppiti⁹ tibi eſto dñe: nō fiet h.
CIRYL. Uel ex diſpēſatiōe īterrogat: nouerat. n.
vt pcurſor paſſiōis chriſti myſteriū: ſed vt diſcipuli
ſuis cōſtet: quāta ſit excellētia ſaluatoris: ex ppiis
diſcipulis prudētiores miſit: quos pcepit ſciſcitari
⁊ viua ſaluatoriſ voce conijcere: ſi ipe ē q̄ expectaba
tur. vñ ſubdit̄: Cū āt ad eū veniſ. viri dixe. Johānes
baptiſta mi. nos ad te di. Tu es q̄ vētu. es: an aliū
expectam⁹? Sciēs aūt vt deus quo aīo miſiſſet eos
iohānes: ⁊ cām aduētus eorū: tūc tēpore egit vberi
ora miracula. vñ ſequit̄: In ipſa autē hora curauit
multos a lāguorib⁹ ⁊ plagis ⁊ ſpiritib⁹ malis: ⁊ ce
cis multis donauit viſū. Nō dicit eis expſſe: Ego ſū
ſed ducit eoſ magis ad rei certitudinē: vt cōgnita
tione ſumētes fidē ipſi⁹ reuertant̄ ad eū q̄ miſit eoſ
vñ nō ad verba: ſȝ ad ppoſitū mittētis riſum exhi
buit: nā ſequit̄: Et rñdens di. ill. Eūtes renūciate io
hāni q̄ vidi. ⁊ andiſtis. q. d. narrate iohāni: q̄ quidē
audiſtis p pphetas: cōſumari vero vidiſtis a me. Ea
enī tūc agebat: q̄ pdixerāt pphete eū facturum. de q̄
bus ſubdit̄: Quia ceci vidēt: claudi ambulāt: lepoſi
mūdant̄: ſurdi audi. mor. reſurgūt. AMB. Pleni
ſane teſtimoniū: quo dñm ppheta cognoſceret: de
ipſo enī fuerat pphetatū: Quia dñs dat eſcā eſuriē
tibus: erigit eliſos: ſoluit cōpeditos: illumiat cecos.
⁊ q̄ iſta facit regnabat in eternū. Ergo nō humane
iſta: ſed diuine virtutis īſignia ſūt. Dui⁹ aūt euāge
lij exēpla vel rara vel nulla īueniunt̄. vnus thobias
oculos recepit: ⁊ hec fuit angeli nō hominis medici
na. helias mortuū ſuſcitauit: ipſe tamē rogauit ⁊ fle
uit: hic iuſſit. heliſe⁹ leproſum mūdari fecit: nō tamē
ibi valuit precepti auctoritas: ſed myſterij figura.
THEO. Sūt etiā hec verba Iſaie dicētis: De⁹ ipſe
veniet: ⁊ ſaluabit nos: tūc aperient̄ oculi cecorū: ⁊
aures ſurdorū patebūt. tūc ſaliet ſicut ceru⁹ claud⁹.
BEDA: Et qḋ his nō min⁹ ē ſubdit: Paupes euā
gelizant̄ paupes. ſ. ſpū vel opib⁹ itus illuminant̄: vt
iter diuites ⁊ egenos: ī pdicatiōe nulla diſtātia ſit.
h̄ magiſtri cōprobauit veritatē qñ oīs q̄ apud eum
ſaluari pōt equalis eſt. AMB. Sed tñ pua adhuc
iſta dñice teſtificationis exempla: plenitudo fidei
crux dñi: obitus ſepultura ē. vñ addidit: Et beatuſ ē
q̄ nō fuerit ſcādalizat⁹ ī me. Crux enī etiā electiſ ſcā
dalū poſſet afferre: ſed nullū h̄ maius diuine pſone
ē teſtimoniū. Nihil enī ē qḋ magis eſſe vltra huma
na videat̄: q̄ȝ totū ſe obtuliſſe p mūdo. CIRYL.
Uel p hoc volebat oñdere q̄ quecūq; verſabantur
in cordib⁹ eorū: ab oculis ipſi⁹ effugere nequiuerūt.
ipſi enī erāt q̄ ſcādalizabant̄ de ipo. AMB. My
ſtice autē ī iohāne ſupra dixim⁹ typū eſſe legis q̄ p
nuncia fuit chriſti. Mittit ergo iohānes diſcipuloſ
ſuos ad chriſtū: vt ſupplemētū ſciētie cōſequantur:
q̄ plenitudo legis ē chriſt⁹. Et fortaſſe iſti diſcipuli
ſūt duo populi: quorū vnus ex iudeis credidit: alter
ex gētibus: q̄ iō credidit q̄ audiuit. Uoluerūt ergo
⁊ iſti videre: q̄ beati oculi qui vidēt. Cū aūt veneīt

ad euāgeliū ꝛ cognouerit illumiari cecos:ambula-
re claudos:tūc dicēt: Oculis noſtris perſpexim⁹.vi
demur enī nobis vidiſſe q̄ legim⁹:aut fortaſſe in ꝑ-
te quadā corporis noſtri:omēs videmur īueſtiga-
re ordīe ſeriē paſſiōis: fides enī ꝑ paucos ad plures
peruenit. Lex ergo chriſtū venturū annunciat:euan-
gelij ſcriptura veniſſe confirmat.

Et cū diſceſſiſſēt nūcij iohānis:
cepit de iohanne dicere ad turbas:
Quid exiſtis i deſertū uidere? Arū
diné uēto agitatā? Sȝ quid exiſtis
uidere? Hominé mollib⁹ ueſtimen
tis idutū? Ecce qui in ueſte ꝑcioſa
ſūt ꝛ delitijs:in domib⁹ regū ſūt.
Sed qd exiſtiſ uidere? Prophetā.
Utiq̄ȝ dico uobis:ꝛ pluſq̄ȝ prophe
tam. Hic é de quo ſcriptū é: Ecce
mitto angelū meū añ facié tuā: qui
pꝛepabit uiā tuā añ te. Dico.n.uo
bis maioꝛ iter natos mulierū ꝓphe
ta iohāne baptiſta nemo é. Qui aūt
minoꝛ é i regno dei maioꝛ é illo.

CIRYL. Cōiecit dñs tāq̄ȝ hominū ſecreta cogno
ſcēs aliquos dicturos: ſi vſq̄ȝ hodie ignorat iohan-
nes ieſum:qualiter eū oñdebat nobis dicens: Ecce
agn⁹ dei q̄ tollit peccatū mūdi. vt igiť ſanaret hāc
paſſionē q̄ eis acciderat:dānū quod ex ſcādalo pro
cedebat excluſit.vñ diciť: Et cū diſceſ.nuncij iohan
nis:cepit di.de iohāne ad tur. Quid exiſtis in deſer
tū videre: arundi.vēto agitatā:q.d. mirati eſtis de
iohāne baptiſta ꝛ pluries prexiſtis ad eū percurrē-
tes tā lōga deſerti itinera.fruſtra ſiquidē ſi ſic leuē
ipm exiſtimat]:vt ſimilis ſit arūdini declinātis quo
cūq̄ȝ agitat vētus. Talis enī eſſe videť:ſi que cogno
uit ex leuitate ſe ignorare fateť. TYTVS. Nō aūt
exiſtis in deſertū :vbi nulla iocunditas:ciuitatibus
omiſſis:niſi de hoc viro curā gerētes. GRECVS:
Hoc aūt poſt receſſū diſcipuloꝝ iohānis dñs dixit:
Nō enim eis ꝓferre volebat baptiſte preconia :ne
blādientis verba eſſe putarenť. AMB. Nō ocio-
ſe autē iohānis hic ꝑſona laudať:q̄ vite amore poſt
habito iuſticie formā nec mortis terrore mutauit.
Deſerto enī mūdus hic cōparari videť:adhuc ſteri-
lis adhuc icultus:in quē negat nobis dñs ita pro-
deundū:vt mēte carnis īflatos natoſq̄ȝ virtutis iter
ne viros ꝛ fragiliſ glorie ſecularis ſublimitate iactā
tes exemplari quodā ꝛ imagine nobis putem⁹ imi-
tandos:quos ꝓcellis hui⁹ mūdi obnoxios vita mo
bilis inquietat:iure arundini compandos. GRE-
CVS: Eſt etiā īfallibile teſtimoniū vite iohānis ve
ſtitus cū carcere:in quē detruſus nō fuiſſet:ſi ſciuiſ
ſet fauere pꝛīcipibus.vñ ſequiť: Sed q̄d exiſtis vide
re:ho.molli.veſtimētis idutū:ecce q̄ in ve.ꝑcio.ſūt:
ꝛ in delitijs i domi.regū ſūt. Molli.veſtimētis idu
tos viuētes i delitijs ſignificat. CHRY. Mollis
autē veſtis diſſoluit rigidā animā:ꝛ ſi rigidū corpꝰ
aſſumat ꝛ aſperū:facile per huiuſmōi mollitiē deli-
catū reddit ꝛ fragile. Facto vero corpe mollioꝛi ne
ceſſe é ꝛ aīam ꝑticipare leſionē:nā vt plurimū ope-
rationes ipſi⁹ cōſonant diſpoſitiōibus corpis. CI
RYL. Qualiter ergo tanta ſedulitas religiōis vt car
nales paſſiōes ſubijceret:ad tantā ignorantiā deue
niret: niſi ex mētis leuitate quā nō aſperitates : ſed
illecebre mūdane delectāt? Igitur ſi velut nō colen
tem delicioſa iohannē imitamini:date ei robur cō
tinētie competēs.ſi vero nihil ampli⁹ debeť hone-
ſte cōuerſatiōi:quid omiſſa reuerētia delicatoꝝ in
colā deſerti:vileq̄ȝ tegumē ꝛ cameloꝝ vellus mira-
mini? CHRY. Per vtrūq̄ȝ aūt dictoꝝ deſignat:ꝙ
Johannes nec naturaliter nec facile mobilis erat:
nec vlla voluptate flectereť. AMB. Et q̄uis ple-
roſq̄ȝ mollioꝛes cura veſtis effeminet: tamē alia vi-
detur hic indumēta ſignificare:hūana.ſ.corpa:qui-
bus aīa noſtra veſtiť: Sūt aūt mollia indumēta de
licioſi actus ꝛ moꝛes.hi vero quibus fluida delitijs
mēbra ſoluunť:regni celeſtis exteriores ſunt: quos
rectores mūdi huius atq̄ȝ tenebraꝝ ceperūt. hi ſunt
enī reges q̄ dominanť ſuoꝝ operum emulos. CI-
RYL. Sed forte incōueniens é circa hoc excuſare
iohannē:fatemini enī eū imitabilem eſſe. vnde ſub
dit: Sed quid exiſtis videre ꝓphetā :vtiq̄ȝ dico vo-
bis pluſq̄ȝ ꝓphetā. ꝓphete naq̄ȝ predicabāt venturꝫ.
hic aūt nō ſolū venturū ꝑdicauit: ſed ꝛ preſentē in
dicauit dicēs: Ecce agn⁹ dei. AMB. Maioꝛ ſane
ꝓpheta:in quo finis é ꝓphetarꝫ:quia multi cupie
rūt videre quē iſte cōſpexit:quē iſte baptizauit. CI
RYL. Cū igiť ꝛ a loco ꝛ a veſtib⁹ ꝛ ex cōcurſu ho-
minū moꝛē ei⁹ deſcripſerit : itroducit ꝓphete teſti-
moniū dicēs: Hic eſt de quo ſcriptū é.ſ.ī malachia:
Ecce mitto angelū meū. TYTVS: Angelū appel-
lat hominē:nō qꝛ natura eſſet angel⁹:hō enī natu-
raliter erat:ſed qꝛ opus angeli exercebat nunciādo
chriſti aduētū. GRECVS: Quod aūt ſubdit: An
te faciē tuā. ꝓpinquitatē deſignat:apparuit enī ho
minibus ꝓpe chriſti aduentū.qua propter ꝛ pluſq̄ȝ
prophetā ipm eſſe exiſtimandū é.nā ꝛ hi qui in mi
litijs collaterales ſunt regibus digniores ꝛ familio
res ſunt. AMB. Uiā autē dñō nō ſolum naſcēdi
ſm carnē ordine fideiq̄ȝ nūcio:ſed etiā ꝑcurſu quo-
dā parauit paſſiōis.vñ ſequiť: Qui prepabit viā tuā
ante te. AMB. Si autem ꝛ chriſtus ꝓpheta:quō
maioꝛ hic oībus? ſed iter mulieris non virginis na
tos:maioꝛ enī his fuit:q̄bus equalis poterat eſſe ſoꝛ
te naſcēdi.vñ ſequiť: Dico enī vobis:maioꝛ iter na-
tos mulierū ꝓpheta iohāne bapti.nō é. CHRY.
Sufficit quidē domini vox pꝛebēs teſtimoniū pre-
eminētie iohānis iter homies: repiet aūt qui vult ꝛ
rei veritatē conſonā:ſi mēſam eius cōſiderauerit: ſi
vitā:ſi mētis excellētiā.velut enī q̄ celitus deſcēdiſ-
ſet:degebat ī terra:fere nullā gerēs curā de corpe in
tellectualiter erect⁹ ī celū:ꝛ ſoli deo cōiunctus: de
nullo mūdanoꝝ ſolicitus:ſermo ſeuer⁹ ꝛ lenis.naȝ
cū populo iudeoꝝ viriliter ꝛ feruēter:cū rege auda
cter:cū ꝓprijs diſcipulis leniter conferebat:nil fru-
ſtra vel leuiter:ſed oīa cōuenienť agebat. ISIDO.
abbas: Maioꝛ etiā iter natos mulierū iohānes : eo
ꝙ ab ipſo matris vtero ꝓphetauit: ꝛ poſitus in te-

nebris lumē qḋ iā venerat nō ignorauit. AMB.
Deniq; coſq; cū dei filio nō poterit iohānis eſſe vl-
la collatio: vt ⁊ infra angelos eſtimet̄. vñ ſequitur:
Qui autē minor ē in regno dei: maior ē illo. BE-
DA: Hec ſentētia duob⁹ modis pōt ītelligi. aut .n.
regnū dei appellauit: quod nondū accepim⁹: ī quo
ſunt angeli: ⁊ quilibet in eo minor: maior ē quolib;
iuſto portāte corpus: quod aggrauat animā. aut ſi
regnū dei ītelligi voluit hui⁹ tēporis eccleſiā: ſeipm
dñs ſignificauit ꝙ naſcēdi tēpore minor erat iohā
ne. maior autē diuinitatis auctoritate ⁊ ptāte dñi-
ca. ꝑinde ſm primā expoſitionē ita diſtinguit̄: Qui
aūt minor ē in regno dei. ac deīde ſubinferēt: Ma-
ior ē illo. ſm poſteriorē vero ita: Qui autē minor ē.
ac deīde ſubinfertur: In regno dei maior eſt illo.
CHRY. Ut eni copia laudū iohānis occaſionē iu
deis nō daret preferēdi iohānē chriſto ħ ſubdidit:
Ne aūt putes ꝙ compatiue ſe dixerit maiorē iohā-
ne. AMB. Alia eni ē iſta natura: nec cū humanis
generatiōibus companda. Nō pōt eni homini. cū
deo vlla eſſe collatio. CIRYL. Myſtice autē cū
iohānis prerogatiuā oſidit: īter natos mulierū po-
nit ex oppoſito aliquid maius eo. ſ. qui ꝑ ſpiritum
ſanctū nat⁹ eſt filius dei. regnū eni donū dei ſpūs
eſt. Quamuis ergo ſm operationem ⁊ ſanctitatē.
minores ſumus his qui legis myſteriū ſunt aſſecu-
ti: quos iohānes ſignifica: tamē maiora per chriſtū
attigimus pricipes facti diuine nature.

Et ois popul⁹ audiēs: ⁊ publica
ni iuſtificauerunt deū: baptizati ba
ptiſmo iohannis. Phariſei aūt ⁊ le
giſpiti cōſiliū dei ſpreuerūt ī ſemet
ipſos: nō baptizati ab eo. Ait autē
dñs: Cui ergo ſimiles dicā homies
generatiōis hui⁹ ⁊ cui ſimiles ſunt?
Similes ſūt pueris ſedētibus in fo
ro ⁊ loquētib⁹ adinuicē ⁊ dicētibus:
Cantauim⁹ uobis tybijs ⁊ nō ſalta
ſtis: lamētauimus ⁊ nō ploraſtis.
Uenit autē iohānes baptiſta: neq;
manducās panē: neq; bibēs uinū:
⁊ dicitis Demoniū hȝ. Uenit filius
homis māducās: ⁊ bibēs: ⁊ dicitis.
Ecce hō deuorator: ⁊ bibēs uinū
amic⁹ publicanorum ⁊ peccatorū.
Et iuſtificata eſt ſapientia ab omni
bus filijs tuis.

CHRY. Premiſſa cōmēdatiōe iohānis: magnū
phariſeorū ⁊ legiſperitorū ꝓdidit crimē: q̇ nec poſt
publicanos baptiſma iohānis acceperūt. vñ dicit̄:
Et ois po. au. ⁊ publi. iuſtifica. deū bapti. bapti. io-
hānis. AMB. Iuſtificat̄ de⁹ ꝑ baptiſmū: dū ſe ho
mines peccata ꝓpria cōfitēdo iuſtificāt. q̇ eni pec-
cat ⁊ ꝯfitet̄ deo peccatū: iuſtificat deū credēs ei vi-
centi: ab eoq; gratiā ſperās. In baptiſmate igit̄ iuſti
ficat̄ de⁹: ī quo ē ⁊ cōfeſſio ⁊ venia peccator. EV
SE. Quia etiā crediderūt: iuſtificauerūt deū. appa
ruit eni eis iuſt⁹ ī oībus q̇ fecit. phariſei aūt repellē
do iohānē tāq; inobediētes: nō cōſonabāt prophe
te dicēti: Ut iuſtificeris ī ſermonib⁹ tuis. vñ ſequit̄:
Phari. aūt ⁊ legiſpe. cōſiliū dei ſpreue. ī ſemetipſos
nō bapti. ab eo. BEDA: Hec verba ſiue ex ꝑſona
euāgeliſte ſiue ex ꝑſona ſaluatoris vt quibuſdā pla
cet dicta ſūt. ꝙ autē dicit: In ſemetipſis. vel cōtra ſe
metipſos: ſignificat q; q̇ gratiā dei reſpuit: cōtra ſe
metipm facit. vel ad ſemetipſos miſſum dei cōſiliū
ſtulti ⁊ īgrati vitupantur noluiſſe recipe. Cōſilium
ergo ē dei ꝙ ꝑ paſſionē ⁊ mortē chriſti ſaluare de
creuit: quod phariſei ⁊ legiſpiti ſpreuerūt. AMB.
Nō condēnam⁹ ergo ſicut phariſei cōſiliū dei qḋ
eſt ī iohānis baptiſte. hoc ē cōſiliū qḋ magni cōſili
angel⁹ reperit. Iohānis cōſiliū nemo contēnit: dei
cōſiliū quis refutet? CIRYL. Erat autē quidam
mod⁹ ludēdi talis cōſuetus apud filios iudeorū. hi
partiebat̄ puerorū caterua: q̇ rerū pſentis vite deri
dētes repentinā trāſmutationē: hi quidē canebāt:
hi vero merebāt. ſed nec gaudētib⁹ cōgaudebāt me
rētes: nec qui gaudebāt cōformabāt ſe fletib⁹. dein
de arguebāt ſeinuicē īproperātes īcōpaſſiōis mali
tiā. tale qḋ paſſam fuiſſe iudeorū plebē vna cū prin
cipibus chriſt⁹ inuehebat. īde ex ꝑſona chriſti ſubdit:
Cui ergo di. ſimiles ho. gene. hui⁹ ⁊ cui ſi. ſūt: Simi
les ſūt pue. ſedē. ī foro. ⁊ loquē. adinui. ⁊ dicē. Canta
uim⁹ vobis tybijs ⁊ nō ſalta. lamēta. ⁊ nō ploraſtis.
BEDA: Generatio iudeorū cōparat̄ pueris: quia
doctores olī ꝓphetas habebāt: de qbus dicitur: Ex
ore infan. ⁊ lactē. pfe. laudē. AMB. Cātauerunt
autē ꝓphete ſpiritalib⁹ modulis publice ſalutis can
cula reſultātes: fleuerūt threnis flebilib⁹ iudeorū du
ra corda mulcētes. Hoc cāticū nō ī foro: nō in pla
teis canebat̄: ſed ī hieruſalē. ipſa ē eni dñicū forū in
quo ꝑceptorū celeſtiū iura cōdunt̄. Canticū autē
⁊ lamēto nil aliud ē q̄ȝ exceſſus. h̄ quidē gaudii: il-
lud vero meroris. Reſonat autē quedā cōſona me-
lodia ex organo muſico: ſm quā dū hō pede ⁊ mo
tu cōſono corpis cōmouet̄: intrīſecā diſpoſitionē
maīfeſtat: ⁊ iō dicit: Lamētauim⁹. ⁊c. AVG. de q
ſtio. euā. Hec aūt ptinent ad iohānē ⁊ chriſtū. Ab
eni dicit: Lamētauimus: ⁊ nō ploraſtis. ad iohānē
ptinet cui⁹ abſtinētia a cibis ⁊ potu luctū peniten
tie ſignificabat. vñ exponēdo ſubdit: Uenit eni io-
hānes baptiſta neq; māducās panē: neq; bibēs vi-
num ⁊ dicitis: Demoniū hȝ. CIRYL. Preſumunt
crimīari virū qualibet admiratiōe dignum. Demo
niū habere dicūt mortificātē legē peccati. q̄ latȝ in
mēbris. AVG. de que. euā. Quod aūt dixerat: Cā
tauim⁹ tybijs: ⁊ nō ſaltaſtis. ad ipm dñm ptinet: q
vtēdo de ceteris cibo ⁊ potu: letitiā regni ſignifica-
bat. vñ ſequit̄: Uenit filius ho. man. ⁊ bi. ⁊ di. Ecce
hō deuo. ⁊ bibēs vinū. TITVS: Noluit eni chri
ſtus abſtinere ab huiuſmōi cibis ne occaſionē da
ret hereticis: q̇ dicūt creaturas eſſe malas ⁊ vitupe
rāt carnes ⁊ vinū. CIRYL. Ubi autē potuerit oſ
dere dñm vocatorē: inuenit̄ enim chriſt⁹ vbiq; re
mere īmoderātiā ⁊ ad modeſtiā ducēs. Cōuerſaba
tur autē cū publicanis ⁊ peccatorib⁹. vñ cōtra cum

dicebãt: Amic⁹ publicanorũ ꝛ peccatorũ: cũ tñ nullatenus ipſe poſſet i peccatũ i icidere: ſed ecõtra fiebat eis cã ſalutis: nõ eni coinquinaẜ ſol radiãs ſup totã terrã ꝛ frequẽter ſupueniẽs ĩmundis corporibus: nec ſol iuſticie ledeẜ cõuerſando cũ prauis. Nemo aũt coneẜ cõparare ꝓpriã menſurã dignitati xpiſti: ſed qlibet ꝓpriã fragilitatẽ cõſideranſ uitet cõſortia taliũ. praua nãqꝫ colloqa mores corrumpũt bonos. Sequiẜ: Et iuſtificata ẽ ſapiã ab oibus filiis ſuis. AMB. Sapiã dei fili⁹ ẽ ꝑ naturã: nõ ꝑ ꝓfectũ que iuſtificaẜ ꝑ baptiſma: i eo ꝙ nõ ꝑ cõtumaciã refutaẜ: ſed ꝑ iuſticiã dei mun⁹ agnoſcitur. In eo ergo iuſtificatio dei ẽ: ſi non ad idignos ꝛ obnoxios: ſed ꝑ inocẽtes ꝑ ablutionẽ ſanctos ꝛ iuſtos videaẜ ſua munera trãſtuliſſe. CHRY. Filios aũtẽ ſapie dicit ſapiẽtes. cõſueuit eni ſcriptura malos magis ex peccato ꝙ̃ ex noie indicare: bonos aũtẽ filios appellare iformãtis eos ṽtut. AMB. Bene aũtẽ dicit: Ab oibus qꝛ circa oẽs iuſticia reſeruaẜ: vt ſuſceptio fiat fideliũ ꝛ eiectio perfidorũ. AVG. de queſti. euã. Uel dicit: Iuſtificata ẽ ſapiã ab oibus filiis ſuis. oñdit filios ſapiẽtie intelligere: nec i abſtinẽdo nec i mãducãdo eſſe iuſticiã: ſed in equanimitate tolerãdi inopiã. nõ enim vſus ſed cõcupiſcẽtia reprehẽdenda ẽ: dũmõ cõgruas i generibus alimẽtorũ his cũ qbus tibi viuendũ eſt.

¶ Rogabat aũt illũ quidã de phariſeis ut mãducaret cũ illo. Et igreſſus domũ phariſei diſcubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix ut cognouit ꝙ ieſus accubuit i domo phariſei: attulit alabaſtrum unguẽti: ꝛ ſtãs retro ſec⁹ pedes eiuſ lachrymis cepit rigare pedes ei⁹: et capillis capitis ſui tergebat: ꝛ oſculabaẜ pedes ei⁹: ꝛ unguẽto ungebat. Uidẽs aũt phariſe⁹ q uocauerat eũ: ait itra ſe dicẽs: Hic ſi eẽt ꝓpheta ſciret utiqꝫ que ꝛ q̃lis ẽ mulier q̃ tãgit eũ: qꝛ peccatrix ẽ. Et rñdens ieſus dixit ad illũ: Simon habeo tibi aliqd dicere. At ille ait: Magiſter dic. Duo debitores erãt cuidã feneratori: un⁹ debebat denarios qngẽtos: ꝛ ali⁹ qnquagita. Nõ habentibus ill' unde redderẽt: dõauit utriſqꝫ. Quis ergo eũ pl⁹ diligit? Rñdẽſ ſimõ dixit: Eſtimo: qꝛ is cui pl⁹ donauit. At ille dixit ei: Recte iudicaſti. Et cõuerſus ad mulierẽ: dixit ſimoni: Uides hãc mulierẽ. Intraui i domũ tuã: aquã pedib⁹ meis nõ dediſti. Hec aũt lachrymiſ rigauit pedes meos: ꝛ capill' ſuis terſit. Oſculũ mihi nõ dediſti: hec aũt ex quo intraui nõ ceſſauit oſculari pedes meos. Oleo caput meũ nõ unxiſti: hec aũt unguento unxit pedes meos. Propter qđ dico tibi: Remittunẜ ei peccata m'ta: qm̃ dilexit multũ. Cui aũt min⁹ dimittiẜ min⁹ diligit. Dixit aũt ad illã: Remittũẜ tibi peccata. Et ceperũt q ſimul accũbebant dicere itra ſe: Quis ẽ hic q etiã peccata dimittit? Dixit autẽ ad mulierem: Fides tua te ſaluam fecit. Uade in pace.

¶ BEDA: Quia ſuperi⁹ dictũ fuerat: Et oĩs populus audiẽs ꝛ publicani iuſtificauerũt deũ baptizati baptiſmate iohãnis. Idẽ euãgeliſta q̃ verbis ꝓpoſuerat etiã factis aſtruit: iuſtificatã. ſ. ſapiam a iuſtis ꝛ penitẽtibus dicẽs: Rogabat autẽ illũ quidã phariſeus vt mãducaret cũ illo. GRE. niſen⁹: Hec cõſcriptio quendã vtilẽ itellectũ ſapit. Sũt enĩ pleriqꝫ eorũ q̃ ſe iuſtificãt iflati ſuſpitiõe vani ſenſus: priuſ ꝙ̃ veniat verũ iudiciũ: ſepantes ſeipſos velut agnos ab hedis: nec tecto nec eſcis cũ pleriſqꝫ cõmunicare volẽtes: abominãtes oẽs quicũqꝫ nõ extremum ſed mediũ tenẽt callẽ i vita. Lucas ergo plus mẽdicus animarũ ꝙ̃ corporũ oñdit ipm deũ ꝛ ſaluatorẽ noſtrũ piiſſime alios viſitantẽ. vñ ſequiẜ: Et ingreſſus domũ phariſei diſcubuit. Nõ vt aliqđ de viciis eius ſortiaẜ: ſed vt ipartiaẜ de iuſticia ꝓpria. CIRYL. Mulier autẽ ihoneſte vite: promẽs autem fidelẽ affectũ: venit ad chriſtũ quaſi potentẽ veniam cõmiſſiorũ largiri. Sequiẜ enĩ: Et ecce mulier que erat i ciuitate peccatrix: vt cogno. ꝙ ieſus accubuit in domo phariſei: attulit alabaſtrũ vnguẽti. BEDA: Alabaſtrũ eſt gen⁹ marmoris cãdidi variis colorib⁹ intercicti: qđ ad vaſa vnguẽtaria cauari ſolꝫ: eo ꝙ optie ſuare ea icorrupta dicaẜ. GRE. in ho. Quia enĩ hec mulier turpitudĩs ſue maculas aſpexit: lauãda ad fontẽ miſericordie cucurrit: cõuiuantes nõ erubuit. nã qꝛ ſemetipam grauiter erubeſcebat it⁹: nihil eẽ credidit qđ verecũdareẜ foris. Diſcite quo dolore ardet: que flere ꝛ iter epulas nõ erubeſcit. GRE. niſen⁹: Indignitatẽ autẽ ſuã oñdẽs ſtabat poſt tergũ deiectis luminibus ꝛ effuſa coma pedes amplectẽs: lachrymiſqꝫ eius ꝑfundẽs: rebus triſtẽ animũ oſtẽdebat veniã implorãs. Sequiẜ. n. Et ſtans retro ſecus pe. eius: lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. GRE. in ho. Oculis enĩ terrena cupierat: ſed hos iã ꝑ penitẽtiã conterẽs flebat. Capillos ad cõpoſitionẽ vultus exhibuerat: ſed iã capillis lachrymas tergebat. vñ ſequiẜ: Et capillis capitis ſui tergebat. ore ſuperba dixerat: ſed pedes dñi oſculãs

hoc in redēptoꝛis ſui veſtigia figebat. vñ ſequit᷑: Et oſculabatur pedes eius. Unguentū ſibi pꝛo odoꝛe ſue carnis exhibuit. Quod ergo ſibi turpiter exhibuerat: hoc iā deo laudabilit᷑ offerebat. vñ ſequitur: Et vnguēto vngebat. Quot ergo ī ſe habuit oblectamēta: tot de ſe īuenit holocauſta. Cōuertit ad virtutū numerū: numerū criminū: vt totū deo ſeruiret ī penitentia. q̄cquid ex ſe deū contēpſerat in culpa. Sic igitur meretrix effecta ē honeſtioꝛ virginibꝰ. Poſtq̄ꝫ enī accēſa ē penitētia: exarſit in chꝛiſti amoꝛe: et hec quidē que dicta ſunt agebant᷑ exteriꝰ. que vero reuoluebat eius intētio multo feruētioꝛa his erāt. que ſolus deꝰ inſpiciebat. GRE. in ho. Hec autē phariſeus intuēs deſpicit: ⁊ nō ſolū venientē peccatricē mulierē: ſed etiā ſuſcipientē dominū repꝛehendit. vidēs autē phariſeus qui vocauerat eū: ait intra ſe dicēs: Si hic eſſet ꝓpheta: ſciret vtiq̄ꝫ que ⁊ qualis mulier ē que tāgit eū. Ecce phariſeꝰ veracit᷑ apō ſe ſupbuſ ⁊ fallaciter iuſtꝰ: egrū repꝛehēdit de egritudine: medicū de ſubuētiōe: q̄ pꝛofecto mulier ſi ad phariſei pedes vēiſſet: calcibꝰ repulſa diſcederet. Inquinari enī ſe alieno peccato crederet: q2 hunc vera ſua iuſticia nō replebat. Sic ⁊ quidā ſacerdotali officio p̄diti: ſiq̄d foꝛtaſſe iuſte exteriꝰ vel tenuiter egerint: ꝓtinus ſubiectos deſpiciūt: ⁊ peccatoꝛes quoq̄ꝫ ī plebe poſitoſ dedignant᷑. Neceſſe eſt autē vt cū peccatoꝛes quoſq̄ꝫ cōſpicimꝰ: noſmetipos pꝛiꝰ ī eorū calamitate defleamꝰ: q2 foꝛtaſſe ī ſimilibꝰ aut lapſi ſumꝰ aut labi poſſumꝰ. Opoꝛꝫ aūt vt ſolicite diſcernamꝰ: q2 diſtrictionē debemꝰ vicijs: cōpaſſionē nature. Si enī feriēdꝰ ē peccatoꝛ nutriēdꝰ ē ꝓximꝰ cū vero iā ꝑ penitentiā ꝑcutit ipe qđ fecit: iā noſter ꝓximꝰ peccatoꝛ nō ē: q2 hic ī ſe punit qđ iuſticia diuina repꝛhēdit. Inter duos ꝗ̄ egros medicꝰ aderat: ſꝫ vnꝰ ī febꝛe ſenſū tenebat: alt᷑ ſenſū ꝑdiderat mentis. Illa q̄ppe flebat qđ fecerat: phariſeꝰ aūt de falſa iuſticia elatꝰ: vī ſue valitudīs exaggerabat. TYTUS: Dñs aūt nō v̄ba eiꝰ audiēs ſꝫ cogitatiōes īſpiciens: dīm ſe ꝓphetarū oñdit. vñ ſequit᷑: Et rñdēs ieſꝰ dixit ad illū: Simon habeo tibi aliq̄d dicere. GLO. Nō quidē dixit eiꝰ cogitatiōi rñdēs. Phariſeꝰ autē ex verbis dñi attētioꝛ ē factꝰ. vñ dicitur: At ille ait: Magiſter dic. GRE. De duobꝰ aūt ei debitoꝛibꝰ paradigma opponit᷑: quoꝝ vnꝰ minꝰ: aliꝰ amplius dꝫ. vñ ſequit᷑: Duo debitoꝛes erāt cuidā feneratoꝛi: vnꝰ debebat denarios q̄ngētos: ⁊ aliꝰ q̄nquagita. TYTUS. q. d. Neq̄ꝫ tu abſq̄ꝫ debito es: q̄d igit᷑ ſi ī paucioꝛibꝰ teneris? nō ſupbias: q2 tu quoq̄ꝫ venia eges. vñ de venia ſubdit dicēs: Nō haben. aūt il. vñ red. donauit vtriſq̄ꝫ. GLO. Nullꝰ enī pōt ꝑ ſeipꝫ a debito peccati liberari: niſi diuīa grā veniā conſequat᷑. GRE. ī ho. Utroꝛūq̄ꝫ aūt debito dimiſſo: q̄ſ ampliꝰ largitoꝛē debiti diligat phariſeꝰ īterrogat᷑. Sequit᷑ enī: Quis ergo plꝰ eū diligit? Quibꝰ verbis ꝓtinus ille rñdit: Eſtio q2 is cui plꝰ donauit. Qua ī re notādū ē ꝙ dū ſua ſñia phariſeꝰ cōuincit᷑: quaſi freneticꝰ funē poꝛtat ex quo liget᷑. vñ ſequit᷑: At ille dixit ei: Recte iudicaſti. Enumerant᷑ aūt ei bona peccatricis: enumerant᷑ ⁊ mala falſi iuſti. vñ ſequit᷑ Et cōuer. ad muli. di. ſimoni: vides hāc mulierē. itraui ī do. tuā. AMB. q. d. facilis ē vſus aquarū: nō ē facilis lachꝛymarū effuſio: tu ꝓmptis nō es vſus

hec effudit nō ꝓmpta lauās lachꝛymis pedes meoſ lauit maculas ꝓpꝛiaſ: terſit comis: vt ꝑ eas ſibi aſſumat ſacros ſudoꝛes: ⁊ q̄bus venata ē ad peccati iuuentutē: venata ē ſanctitatē. CHRY. Sicut autē vbi vehemēs imber ꝓrumpit: fit ſerenitas: ſic lachꝛymis effuſis apparet trāquillitas: ⁊ perit caligo reatuū ⁊ ſicut ꝑ aquā ⁊ ſpiritū: ſic ꝑ lachꝛymas ⁊ cōfeſſionē denuo mūdamur. vñ ſequit᷑: Propter quod dico tibi: remittunt᷑ ei peccata multa: q2 dilexit mult. Nā q̄ vehemēter ſe igreſſerūt malis: rurſus ⁊ bonis vehemēter inſiſtēt: cōſcij ad quot debita ſe obligauerūt. GRE. Tāto ergo ampliꝰ peccati rubigo cōſumit᷑: quāto peccatoꝛis coꝛ magno charitatis igne cōcremat᷑. TYTUS: Contigit aūt ſepiꝰ eū q̄ multū peccauit: ꝑ cōfeſſionē purgari. Pauca vero peccantē: ex arrogātia nō venire ad ꝯfeſſiōis remediū. vñ ſequit᷑: Cui aūt minꝰ dimittitur: minuſ diligit. CHRY. Qpꝰ ē ergo nobis feruēti aīa: q2 nihil impedit hominē fieri magnū. Nullꝰ ergo cōſtitutoꝛi in peccatis deſperet. nemo virtuoſus domitꝰ nec hic cōfidat. Sepe enī meretrix p̄cedet eū: nec ille diffidat: poſſibile nāq̄ꝫ ē eū etiā pꝛimos ſupare. vñ ⁊ hic ſubdit᷑: Dixit āt ad illā: Remit. tibi pec. tua. GRE. Ecce q̄ ad medicū venerat egꝛa ſanata ē: ſed de ſalute eiꝰ adhuc alij egꝛotāt. Sequit᷑ enī: Et cepe. q̄ ſimul accū. dicere ītra ſe: q̄s ē hic q̄ etiā pec. dimittit? ſꝫ celeſtis medicꝰ egꝛos nō reſpicit: quos etiā de medicamēto fieri deterioꝛes vidit: eā autē quā ſanauerat ꝑ pietatis ſue ſñiam cōfirmat. vñ ſequit᷑: Dixit autem ad muli. fi. tua te ſal. fecit. q2 ſ. hoc qđ petit poſſe ſe accipe nō dubitauit. THEO. Poſtq̄ꝫ aūt ei peccata dimiſit: nō ſiſtit ī remiſſionem peccati: ſed adiicit operationē boni. vñ ſubdit᷑: Uade ī pace. i. in iuſticia: q2 iuſticia ē pax homīs ad deū: ſicut peccatū eſt inimicitia īter deū ⁊ hominē. q. d. operare oīa q̄ ad pacē dei te ducunt. AMB. Hoc autē loco plerīq̄ꝫ pati vident᷑ ſcrupulū queſtiōis: vtrū videant᷑ euangeliſte diſcoꝛdaſſe de fide. GRECUS: Quia enī quatuoꝛ euāgeliſte dicūt chꝛiſtū vnctum fuiſſe vnguēto a muliere: tres puto fuiſſe mulieres ex perſonarū qualitate: ex modo agēdi: ex differētia tempoꝛum. Iohānes quidē narrat de maria ſoꝛoꝛe lazari quoniā ſex diebꝰ ante paſcha vnxit pedes ieſu ī pꝛopꝛia domo. At mattheꝰ: Poſtq̄ꝫ dñs dixerat: Scitis q2 poſt biduū fiet paſcha. ſubdit ꝙ ī bethania ī domo ſimonis lepꝛoſi mulier fudit vnguentū ſup dñi caput: nō autē vnxit pedes vt maria. Marcꝰ etiam mattheo ſimiliter: lucas autē nō circa tempus paſche: ſed ī medio euāgelij hoc refert. chꝛiſoſtomꝰ aūt binas aſſerit has mulieres fuiſſe: vnā quidē q̄ continetur ī iohāne: alterā vero cuiꝰ mentio fit a tribus. AMB. Hanc ergo mulierē īducit mattheꝰ ſupa caput chꝛiſti effudentē vnguentū: ⁊ iō noluit dicere peccatricē. nā peccatrix ſm̄ lucā ſupꝛa chꝛiſti pedes effudit vnguentū. Pōt ergo nō eadē eſſe: ne ſibi contrariū euāgeliſte dixiſſe videant᷑. Pōt etiam queſtio meriti ⁊ tēpoꝛis diuerſitate diſſolui: vt adhuc illa peccatrix ſit: iā iſta ꝑfectioꝛ. AUG. de cō. euā. Eandē enim mariā bis hoc feciſſe arbitroꝛ intelligendū: ſemel. ſ. ꝙ lucas narrauit cū pꝛimo accedēſ cū humilitate ⁊ lachꝛymis meruit remiſſionē peccatoꝛū. vñ iohānes cū de lazaro reſuſcitādo cepiſſet

loqui: anteq̃ veniret i bethaniã dicit: Maria autē
erat que vnxit dñm vnguēto: ⁊ terſit pedes eius ca-
pillis ſuis: cui⁹ frater lazarus infirmabatur. Iaʒ ita
q̄ hoc maria fecerat. Quod autē in bethania rurſũ
fecit: aliud ē: quod ad luce narrationē non ptinet
ſed pariter narrat̄ ab alijs tribus. GRE. i home.
Myſtico autē itellectu phariſeus de falſa iuſticia
preſumēs iudaicũ populũ. peccatrix mulier: ſed ad
veſtigia domini veniēs ⁊ plorãs cōuerſam gentili-
tatem deſignat. AMB. Uel princeps huius ſecu-
li quidã leproſus eſt. dom⁹ autē ſimonis leproſi ter
ra ē ergo domin⁹ ex illis ſuperiorib⁹ locis deſcēdit
in terrã. neq̃ eni ſanari potuiſſet hec mulier q̄ ſpe-
ciem habet aīe vel eccleſie niſi chriſt⁹ veniſſet in ter-
ram. Merito autē ſpeciē accipit peccatricis: q: chri
ſtus quoq̃ formã peccatoris accepit: itaq̃ ſi conſti
tuas animã fideliter appropinquantē deo: nō pec
catis turpibus ⁊ obſcenis: ſed pie ſeruientē dei ver-
bo habentē imaculate fiduciã caſtitatis: ad ipſum
chriſti caput aſcēdit. Caput autē chriſti deus ē. ſed
q̄ caput non tenet ipſi: ille pedes teneat. Peccator
ad pedes: iuſtus ad caput: habet tamē etiã ea q̄ pec
cauit vnguentũ. GRE. Quid aliud vnguento ni-
ſi bonus odor opinionis exprimit̄: ſi igit̄ recta ope
ra agim⁹: q̄bus opinione boni odoris eccleſiã reſp-
gamus: quid in corpe dñi niſi vnguentũ fundim⁹.
Sed ſec⁹ pedes mulier ſtetit: cōtra pedes eni domi
ni ſtetim⁹: cũ in peccatis poſiti eius itinerib⁹ retine
bamur. ſed ſi ad verã pniam poſt peccata conuerti
mur: iã retro ſecus pedes ſtamus: q: ei⁹ veſtigia ſeq̃
mur que ipugnabam⁹. AMB. Defer ⁊ tu poſt pec
cata pniam: vbicũq̃ audieris chriſti nomē accurre
In cuiuſcũq̃ iteriorē domũ ieſum itraſſe cognoue
ris: ⁊ ipſe feſtina cũ reppereris ſapiam cũ reppereris
iuſticiã i aliquibus penetralib⁹ recũbentē: accurre
ad pedes: hoc ē vel extremã partē querere ſapiē: la-
chrymis cōfitere peccata. Et fortaſſe iō nō lauit pe
des ſuos chriſt⁹: vt eos lachrymis nos lauem⁹. Bo
ne lachryme que nō ſolũ noſtrũ poſſunt lauare de-
lictũ: ſed etiã verbi celeſtis rigare veſtigiũ: vt greſſus
eius nobis exuberēt. bone lachryme i q̄bus nō ſolũ
redēptio peccatorũ: ſed etiã iuſtorum refectio eſt.
GRE. Lachrymis eni dñi pedes rigam⁹: ſi quibuſli
bet vltimis mēbris domini cōpaſſiōis affectu incli
namur. Capillis pedes dñi tergim⁹: quãdo ſanctis
eius q̄bus ex charitate cōpatimur: ex his que nobiſ
ſuperfluūt miſeremur. AMB. Expande etiã capil
los: ſterne ante eũ oēs corporis tui dignitates. non
mediocres capilli ſunt q̄ poſſunt pedes tergere chri
ſti. GRE. Oſculat̄ mulier pedes quoſ terſit: quod
nos quoq̃ plene agim⁹ ſi ſtudioſe diligimus: quos
ex largitate cōtinem⁹. Pōt quoq̃ per pedes ipʒ my
ſteriũ icarnatiōis eius itelligi. oſculamur igit̄ redē-
ptoris pedes cũ myſteriũ icarnatiōis ei⁹ ex toto cor
de diligim⁹. Unguēto pedes vngim⁹: cũ ipam hũi-
litatis ei⁹ potentiã ſacri eloquij bona opinione p-
dicam⁹. ſed hoc etiã phariſe⁹ vidit: ⁊ vidit q: cũ iu-
daicus popul⁹ gentilitatē deũ pdicare cōſpicit: ſua
apud ſe malitia tabeſcit: ſic autē phariſe⁹ retundit̄:
et per eũ pfidus ille popul⁹ oſtēdatur: q: videlʒ infi
delis ille popul⁹: nec ea que extra ſe erãt: nunq̃ p
dño tribuit. Cōuerſa autē gētilitas p eo nō ſolum
rerũ ſubſtãtiã: ſed etiã ſanguineʒ fudit. vñ phariſeo
dicit: Aquã pedib⁹ meis non dediſti. hec aũt lachry
mis riga. pe. meos. Aqua quippe extra nos ē: lachry
marũ humor itra nos ē. Infidelis etiã ille populus
deo oſculũ nō dedit: quia ex charitate eũ amare no
luit: cui ex timore ſeruiuit. oſculũ quippe dilectiōis
ē ſignũ: vocata autē gētilitas redēptorē ſui veſtigia
oſculari nō ceſſat: q: i eius ɔtinuo amore ſuſpirat.
AMBRO. Nō mediocris autē hec meriti eſt de
qua dicitur: Intraui exquo nō ceſſauit oſculari pe
des meos. vt aliq̄s niſi ſapiam loqui neſciat: niſi iu-
ſticiam diligere: niſi caſtitatē libare: niſi pudicitiaʒ
oſculari. GRE. Phariſeo aũt dicitur: Oleo caput
meũ nō vnxiſti: q: ipam quoq̃ diuinitatis potētiã
in qua ſe iudaic⁹ popul⁹ credere ſpopondit: digna
laude pdicare neglexit. Hec autē vnguēto vnxit pe
des meos: q: dñi incarnatiōis ei⁹ myſteriũ gētilitas
credidit: ſumma laude ei⁹ etiã ima pdicauit. AM
BRO. Beat⁹ q̄ pōt ⁊ oleo vngere pedes chriſti: ſed
beatior q̄ vngit vnguēto: multorũ eni florũ in vnuʒ
collecta ſparſit. ⁊ fortaſſe iſtud vnguentũ nō poſſʒ
alius niſi eccleſia ſola deferre que diuerſi ſpiramis
īnumerabiles habet flores: ⁊ iō nemo pōt tantũ di
ligere quantũ illa que i pluribus diligit. In domo
autē phariſei. i. in domo legis ⁊ pphete: non phari
ſeus ſed eccleſia iuſtificat̄. Phariſe⁹ eni nō credidit
iſta credebat. lex myſterium nō habet: quo occulta
mundant̄. ⁊ iō qđ i lege min⁹ ē: cōſummat̄ i euan
gelio. Duo aũt debitores duo populi ſũt feneratori
illi theſauri celeſtis obnoxij. Nō materialē autē fe-
neratori huic debem⁹ peccuniã: ſed meritorũ ex aīa
era virtutũ: quarũ merita grauitatis pondere: iuſti
cie ſpecie: ſono cōfeſſionis expendunt̄. Nō medio-
cris aũt ē iſte denari⁹ i quo regis imago formatur.
veh mihi ſi nō habuero qđ accepi: aut quia diffici-
le quiſq̃ ē: qui feneratori huic debitũ integrum poſ
ſit exoluere. veh mihi ſi nō petiero cōcedi mihi debi
tum. Sed quis ē populus iſte q̄ amplius debet: niſi
nos q̄bus amplius creditũ eſt. Illis credita ſũt elo-
quia dei. nobis creditur virginis partus emanuel. i.
nobiſcũ de⁹: domini crux: mors: reſurrectio. itaq̃
nō ē dubiũ q̄ plus debet qui pluſ accipit ſm homi
nes. plus fortaſſe offendit: qui plus debuerit. Sʒ p
miſericordiã dñi cã mutatur: vt amplius diligat q̄
amplius debuit: ſi tamen gratiã conſequatur. Et iō
quoniã nihil eſt quod digne deo referre poſſimuſ.
veh mihi ⁊ ſi nō dilexero. Reddamus ergo amorem
pro debito: amplius eni diligit cui donat̄ ampli⁹.

CAP. VIII.

Et factum eſt deicepſ ⁊ ipſe
iter faciebat per ciuitates ⁊
caſtella predicãs ⁊ euange
lizans regnũ dei: ⁊ duodecim cũ il
lo: ⁊ mulieres alique q̄ erãt curate
a ſpiritibus malignis ⁊ infirmitati
bus: maria q̄ vocat̄ magdalene de
qua ſeptē demonia exierãt: ⁊ iohan
na uxor chuze pcuratoris herodis

⁊ ſuſanna ⁊ alie multe que miniſtra
bant ei de facultatibus ſuis.

THEO. Qui celitus deſcēdit vt exemplum fieret
nobis ⁊ forma: inſtruit nos nō pigritare in docen
do. vn̄ dicit̄: Et factū eſt deinceps ⁊ ipſe iter faciebat
per ciuitates ⁊ caſtella p̄dicans ⁊ euāgelizās regnū
dei. GRE. nazāzenꝰ: Vadit quippe de loco in lo
cum: nō ſolū vt plures lucret̄: ſed etiā vt multa de
dicet loca. Dormit: laborat: vt ſomnū ⁊ laborē ſan
ctificet. plorat vt det preciū lachrymis. p̄dicat cele
ſtia: vt audiētes exaltet. TYTVS: Qui enim de ce
lo ad terrā deſcēdit: annunciat habitātibus terraꝫ
regnū celeſte: vt terrā in celū cōuertat. Quis autem
p̄dicare debebat regnū dei: niſi filius dei cuiꝰ eſt re
gnū: venerūt plures prophete: nō tamen predicaue
rūt regnū celorū. nam qualiter eorū que nō viderūt
ſermonē pretenderēt: ISIDO. abbas: Hoc auteꝫ
regnū dei aliquibꝰ videt̄ altiꝰ ⁊ meliꝰ regno celeſti
Quibuſdā vero vnū ⁊ idē ſm̄ eſſentiā ſꝫ diuerſimo
de nominari: aliquando quidem regnum dei a re
gnante aliquando autem regnum celorum a ſubdi
tis angelis ⁊ ſanctis qui celi dicuntur. BEDA:
More autē aquile prouocantis ad volandum pul
los ſuos dominus pedetentim diſcipulos ſuos ad
ſublimia erigit. Siquidem primo docet in ſynago
gis ⁊ miracula facit: ex his duodecim quos apoſto
los nominat elegit: poſtmodum omnes predicans
ſecum ducit. vn̄ ſequitur: Et duodecim cum illo.
Non docentes aut predicantes: ſed inſtruendi ab
eo. Ne autem femineus ſexus prohiberi videretur
ſequi chriſtum ſubditur: Et mulieres alique q̄ erāt
curate a ſpiritibus malis ⁊ infirmitatibus: Maria
que voatur magalena de qua ſeptem demonia exi
erant. BEDA: Maria magdalena ipſa eſt cuius
tacito nomine proxima lectio penitentiam nomi
nat. Nam pulchre euangeliſta vbi eam cum domi
no iter facere cōmemorat: noto hāc vocabulo ma
nifeſtat. vbi vero peccatricē ſed penitentē deſcribit
mulierē generaliter dicit. ne nomen tante fame pri
ſci erroris nota fuſcaret: de qua demonia ſeptē exiſ
ſe referuntur. GRE. in ho. Quid eni per ſeptē de
monia niſi vniuerſa vitia ītelligūt̄: Quia enī ſeptē
diebꝰ oē tēpus cōprehēdit̄: recte ſeptenario nume
ro vniuerſitas figurat̄. Septē ergo demonia maria
habuit. que vniuerſis vitiis plena fuit. Sequitur: Et
iohāna vxor chuze. pcur. hero. ⁊ ſuſanna: ⁊ alie mul
te que miniſtra ei de facultatibꝰ ſuis. HIE. cōtra
vigilantiū: Cōſuetudis iudaice fuit: nec ducebat̄ in
culpā more gētis antiquo: vt mulieres de ſubſtātia
ſua victū atqꝫ veſtitū p̄ceptoribꝰ darēt: hoc q: ſcan
dalū facere poterat in natiōibꝰ paulꝰ ſe abieciſſe cō
memorat. Miniſtrabāt autē dn̄o de ſubſtātia ſua:
vt meteret earū carnalia: cuiꝰ ipſe metebant ſpirita
lia: nō q̄ īdigeret cibis dn̄s creaturarū: ſed vt typuꝫ
oñderet magiſtrorū. q̄ victu atqꝫ veſtitu de diſcipu
lis deberēt eē cōtenti. BEDA: Interp̄tatur autē
maria amarum mare ꝓpter penitētie rugitū: Ma
gdalene turris: vel meliꝰ turrēſis: a turre de qua d̄r:
Factꝰ es ſpes mea turris fortitudis: a facie inimici.
Iohāna domꝰ eiꝰ vel domꝰ miſericors ītep̄tat̄: vi
delicet: q: eius eſt oē quod viuimus. Si autem ma

ria mundata a ſorde vitiorū eccleſiam de gentibus
inſinuat: cur non iohanna eandem deſignat eccle
ſiam: quondam idolorum cultui ſubditā: Naꝫ qui
libet malignus ſpiritus dum pro regno diaboli fa
cit: quaſi herodis procurator exiſtit. Interp̄tat̄ ſu
ſanna liliū: aut gr̄a eiꝰ: ꝓpter odoriferū celeſtis vite
cādorē aureūqꝫ iterne dilectiōis ardorē.

Cū aūt turba plurima conueni
ret ⁊ de ciuitatibꝰ properēt ad euꝫ:
dixit per ſimilitudinē: Exijt q ſemi
nat: ſeminare ſemē ſuū. Et dū ſemi
nat: aliud cecidit ſecꝰ uiā: ⁊ cōculca
tū ē: ⁊ uolucreſ celi comederūt illō.
Et aliō cecidit ſupra petrā: ⁊ natū
aruit: q: nō hēbat hūorē. Et aliō ce
cidit iter ſpinas: ⁊ ſimul exorte ſpie
ſuffocauerūt illud. Et aliud cecidit
i terrā bonā: ⁊ ortū fecit fructū cen
tuplū. Hec dicens clamabat: Qui
hꝫ aures audiēdi audiat. Interro
gabāt aūt eū diſcipuli eiꝰ: q̄ eēt hec
pabola: Quibꝰ ipſe dixit: Vobis da
tū ē noſſe myſteriū regni dei: ceteriſ
aūt i pabolis: ut uidētes nō uideāt:
⁊ audiētes nō itelligāt. Eſt aūt hec
pabola: Semē ē uerbū dei. Qō aūt
ſecꝰ uiā: hi ſūt q audiūt: deide uenit
diabolꝰ ⁊ tollit uerbū ō corde eoꝝ:
ne credētes ſalui fiāt. Nā qō ſupra
petrā: q cū audierit cū gaudio ſuſci
piūt uerbū: Et hi radices ñ hñt: q:
ad tēpus credūt: ⁊ i tp̄e tētatiōis re
cedūt. Qō autē in ſpinas cecidit: hi
ſūt q audierūt: ⁊ a ſolicitudinibuſ ⁊
diuitijs ⁊ uoluptatibꝰ uite euntes
ſuffocātur: ⁊ ñ referūt fructū. Qō
autē in bonā terrā: hi ſūt q in corde
bono ⁊ optimo audiētes uerbū reti
nēt: ⁊ fructū afferūt in patiētia.

THEO. Qō dauid i pſona chriſti p̄dixerat: aperi
am i pabolis os meū: hic dominꝰ implet. vn̄ dicit̄:
Cū aūt tur. plu. cue. ⁊ de ciuita. ꝓpe. ad eū: dixit p ſi
militudinē: Loquit̄ autē dn̄s p ſimilitudinē: pmo
quidē vt attētiores faceret auditores: cōueniebant
enī homies i obſcuriſ ſe exercitare: ⁊ ſpnere manife
ſta. deīde vt nō caperēt īdigni que myſtice dicebā
tur. ORI. Et iō ſignāter dicit̄: Cum turba plurima
cōueniret. Nō. n. ſunt m̄lti: ſꝫ pauci qui per artam

viā incedūt: ⁊ qui inueniūt viam que ducit ad vitā.
vnde mattheuſ dicit ꝙ extra domū docebat ꝑ para
bolas: ſed intra domū parabolā diſcipulis expoſuit
EVSE. Satis aūt cōgrue chriſtus primā ꝓponit
parabolā multitudini: nō ſolū tūc aſtantiū: ſed etiā
futurorū poſt illos inducentē ad audiētiā verborū
ſuorū cū dicit: Exijt qui ſeminat ſeminare ſemē ſuū
BED. Satorē iſtum nullū melli⁹ ꝙ̄ filiū dei intel
ligere poſſumuſ: qui de ſinu patriſ qua creature nō
erat acceſſus egrediens: ad hoc venit in mundū: vt
teſtimoniū perhiberet veritati. CHRY. Exijt aūt
qui vbiq; nō localiter: ſed per amictū carnis nobis
appropiquauit. Deceter autē aduentū propriū chri
ſtus exitū nominat: eramuſ eni excluſi a deo: ⁊ ſicu
ti cōdemnati ⁊ rebelles regi eiecti ſunt: qui vō cuȝ
recōciliare vult eos exeūdo ad ipos extra cū eis lo
quitur: donec dignos iaȝ factos aſpectu regio eos
introducat: ſic etiā chriſtus fecit. THE. Exijt autē
nūc nō vt agricolas perderet aut cōbureret terraȝ:
ſed exijt ſeminare. ſepe eni agricola qui ſeminat ob
aliam cauſam exijt: nō ſolum vt ſeminet. EVSE.
Exiuerūt autē nōnulli a patria celeſti ⁊ ad homies
deſcenderūt: nō tamē vt ſererēt: neq; enim ſatores
erant: ſed adminiſtratorij ſpiritus in miniſteriū miſ
ſi. Moyſes etiā ⁊ prophete poſt eum nō inſeruerūt
hominib⁹ myſteria regni celorū: ſed retrahēdo inſi
pientes ab errore nequicie ⁊ idolorū cultu: quaſi co
lebāt animas hominū ⁊ in noualia redigebāt. So
lus autē omniū ſator verbum dei exiuit euangeliza
turus noua ſemina. ſ. myſteria regni celorū. THE.
Non ceſſat autē dei filius ſemꝑ in noſtris anima
bus ſeminare: nō ſolum cum docet ſed etiā cū creat
in noſtris animab⁹ ſeminat ſemina bōa. TYTVS:
Exijt autē vt ſeminaret ſemē ſuum: nō autē accepit
verbum quaſi mutuatū: cum ipe naturaliter ſit ver
bum dei viui. Nō eſt igitur ſuum ꝓpꝛium ſemē pauli
vel iohānis: ſed habēt cum acceperint. Chriſt⁹ autē
habet ꝓpriū ſemē proferēs doctrinā ex ſua natura.
vnde ⁊ iudei dicebāt: qualiter hic litteras nouit ꝙ̄ſi
nō didicit. EVSE. Docet igit̄ duos eſſe grad⁹ eorꝫ
qui recipiūt ſemina: primū quidē eorū qui digni fa
cti ſunt vocatōne celeſti: ſed labūtur a gratia ꝓpter
negligentiā ⁊ torporē: ſecūdum vō multiplicātium
ſemen in bonis fructibus. Ponit autē ſm matthe
um tres differētias in quolibet gradu. Naȝ qui cor
rumpūt ſemē: nō ſimilē habēt perditōis modum: ⁊
qui ab eo fructificāt: nō equam recipiūt copiā. Sa
ne actiones perdentiū oſtēdit ſemen. Quidam eniȝ
cum nō peccauerit: ſuis animabus inſita ſibi ſemi
na ſalubria perdiderūt: ſubtracta ab intētōne ⁊ me
moria eorū per ſpiritus malignos ⁊ demones: qui
volant per aerem vel viros fallaces ⁊ callidos que
volatilia nūcupauit. vnde ſubdit: Et dum ſeminat:
aliud cecidit ſecus viam. THEO. Non dixit ꝙ ſe
minās proiecit aliud ſecus viam: ſed ꝙ ſemē cecidit
Qui enim ſeminat docet rectū ſermonē: ſed ſermo
diuerſimode cadit in audiētes: vt quidā eorū via di
catur: Et cōculcatū eſt: ⁊ volucres celi comede. illō.
CIRYL. Arida eni eſt ⁊ inculta quod ammodo
omis via: eo ꝙ a cūctis cōculcat̄: ac nihil ex ſemini
bus humat̄ in ea. Sic igit̄ habētes cor indocile non
penetrat diuina monitio vt poſſit laudē germiare

virtutū: ſed tales ſunt via frequētata immūdis ſpiri
tib⁹. Sūt iterū aliqui leuiter gerētes fidē in ſe: ꝙ̄ſi in
verborū ſimplicitate: horꝫ fides caret radice. de qb⁹
ſubdit̄: Et aliud ceci. ſupra petrā ⁊ natū aruit: q꞉ nō
habe. humo. BED. Petrā dicit durū ⁊ indomitū
cor: hoc eſt aūt humor ad radicē ſeminis: qō iuxta
aliā parabolā oleū ad lāpades virginū nutriēdas. i.
amor ⁊ pſeuerātia virtutis. EVSE. Sūt etiā aliq̄
qui per auariciā ⁊ appetitū voluptatū ⁊ mūdanas
ſolicitudines quas quidā ſpinas nūcupāt imiſſum
ſibi ſemē ſuffocari fecerūt. de quib⁹ ſubdit̄: Et aliud
ceci. inter ſpi. ⁊ ſimul exor. ſpine ſuffocauerūt illud.
CHRY. Sicut eni ſpine nō permittūt oriri ſemē
ſed ex cōdenſatōe ſuffocāt immiſſum: ſic ſolicitudi
nes vite pn̄tis ſemē ſpiritale fructificare nō ſinunt
increpādus autē eſſet agricola qui ſuꝑ ſenſibiles ſpi
nas ⁊ petrā ⁊ viā ſeminaret. Nō. n. poſſibile eſt pe
trā terrā fieri: nec viā nō eſſe viam: nec ſpinas non
eſſe ſpinas: in rōnalib⁹ aūt ſec⁹ eſt. Poſſibile eſt eni
petrā cōuerti in terrā pinguē: ⁊ viā nō cōculcari: ⁊
ſpinas diſſipari. CIRYL. Sūt aūt terra pinguis
⁊ ferax: anime honeſte ⁊ bone: que in ꝓfundo ſuſci
piūt verbi ſemina ⁊ retinēt ⁊ fouēt. Et ꝙ̄tū ad hoc
ſubdit̄: Et aliud cecidit in terrā bonā: ⁊ ortū fec̄ fru
ctum centuplum. Cum enim in mentē mundā ab
omnib⁹ ꝑturbantib⁹ verbū diuinū infundit̄: tūc im
mittit radices in ꝓfundū: ⁊ germinat tanq̄ ſpica: ⁊
cōuenieter ꝑficit̄. BED. Fructū eni cētuplū fru
ctum ꝑfectū dicit. nam denari⁹ numer⁹ ꝑ ꝑfectōne
ſemꝑ accipit̄: quia in decem p̄ceptis legis cuſtodia
continet̄. Denari⁹ aūt numer⁹ ꝑ ſemetipm multipli
catus: in cētenariū ſurgit: vnde cētenari⁹ magna ꝑ
fectio ſignificat̄. CIRYL. Que aūt ſit ſnīa ꝑabole
accipiam⁹ per eum qui eam cōpoſuit. vnde ſequit̄:
Hec dicēs clamauit: Qui hꝫ au. audi. audiat. BA
SI. Audire ꝑtinꝫ ad intellectū. vnde ꝑ hoc domin⁹
excitat ad exaudiēdū attēte mētōem eorū q̄ dicūt̄.
BEDA: Quotiēs eni hec admonitio vel in euan
gelio vel in apocalypſi iohāniſ interponit̄: myſticū
eſſe quod dicit̄: querēdūq; a nobis intēti⁹ oſtēdit̄.
vnde diſcipuli ignorātes ſaluatorē interrogāt. Seq̄
tur enim: Interrogabāt aūt diſcipuli eiuſ que eſſet
hec parabola. Nemo tamē putet finita mox para
bola diſcipulos hoc interrogaſſe: ſed vt marcus ait
cū eēt ſingularis interrogauerūt eū. ORI. Eſt aūt
parabola ſermo quaſi facti: non aūt facti: iuxta qō
dicit̄: poſſibil' aūt fieri rerū ſignificatiu⁹: ꝑ trāſſum
ptōem earū que in parabola dicunt̄. Enigma vero
eſt ꝓceſſus ſermonis in his que tradūt̄ quaſi facta:
que tn̄ nō ſunt facta: nec poſſibilia fieri: ſignificāt
vō aliq̄d in occulto: ſicut qō dicit̄ in libro iudicū ꝙ
ligna iuerūt vt vngerēt ſibi regē. Nō ē aūt ad lrāȝ
factum quod dicit̄: Exijt qui ſeminat ſicut ea q̄ nar
rat hiſtoria: poſſibile tn̄ fuit fieri. EVSE. Dn̄s vō
docuit eos cām quare turbis ꝑ ꝑabolas loquebat̄.
vnde ſubdit̄: Quib⁹ ipe dixit: Uobis eſt datū noſſe
myſteriū regni dei. GREGO. nazāzen⁹: Cū h̄ au
dis: nō introducas diuerſas nās ſm quoſdā hereti
cos: qui putāt hos quidē eē ꝑeūtis nāc: hos vō ſalu
bris: quoſdā vō ſic ſe habere vt eorum voluntas eos
ducat ad peius vel melius. Sed addas ei quod dr̄:
Uobis datum eſt. i. volentibus ⁊ ſimiliter dignis.

THEO. Dis aūt qui ſunt indigni tātis myſterijs obſcure dicūť. vn̄ ſeqť: Ceteris aūt in ꝑabolꝭ: vt vi/dentes nō videāt: ⁊ audiētes nō intelligāt. Uidere enī ſe putāt: nō vident aūt: ⁊ audiūt quidē: ſed non intelligūt. Duiꝰ ergo gratia hoc eis chriſtꝰ abſcōdit: ne maiꝰ eis preiudiciū generet ſi poſtq̄ꝫ nouerint: chriſti myſteria contēpſerint. Qui enī intelligit: et poſtea ſpernit: grauiꝰ punieť. BED. Recte igiť in parabolis audiuerūt: quādo clauſis ſenſibꝰ cordis: nō curāt cognoſcere veritatē: obliti enī quod dn̄s dixerat: Qui habet aures audiendi audiat. GRE. in home. Dominꝰ aūt dignatꝰ eſt exponere quod di/cebat: vt ſciamꝰ rerū ſignificatōes querere etiā ī his que per ſemetipſm voluit explanare. Sequitur eniꝫ: Eſt aūt hec parabola: Semē ē verbū dei. EVSE. Deſtruētiū autē immiſſa ſemina ſuis animabꝰ tres dicit eſſe cauſas. Quidā enī deſtruūt in ſe ſemen re/conditū: dantes leuiter auditū volētibus fallere: de quibꝰ ſubdit: Quod aūt ſecꝰ viam: hi ſunt qui audi/unt: deinde venit diabolꝰ ⁊ tollit verbū de corde eo/rum: ne credētes ſalui fiāt. BED. Qui. ſ. verbū qđ audiūt: nulla fide: nullo intellectu: nulla ſaltem tē/tande vtilitatis actōe ꝑcipe dignanť. EVSEBI. Quidā vō cum in mētis ꝓfundo nō ſuſceperit ver/bum dei: facile extinguūť adueniēte aduerſitate: de quibꝰ ſubdiť: Nam qui ſupra petrā: hi ſunt qui cuꝫ audie. ſuſci. ver. ⁊ hi radi. non ha. quia ad tem. cre. ⁊ in tempo. tēta. recedūt. CIRYL. Cum enī intrant eccleſiā letāter attētant diuina myſteria: ſed ex leui volūtate. vt autē egreſſi ſunt eccleſiā: obliuiſcunť ſa/crariū diſciplinarū: ⁊ ſi fides chriſtiana nō fluctuet permanēt: turbāte vō perſecutōe ꝓfugam hn̄t men/tem: fides eorū caret radice. GREGO. in homeľ. Multi boni operis initia ꝓponūt: ſed mox vt fati/gari aduerſitatibꝰ vel tentatōnibꝰ ceperint: inchoa/ta derelinquūt. Petroſa ergo terra humorē nō ha/buit: que hoc quod germinauerat: ad fructꝰ perſeue/rantiā nō perduxit. EVSE. Quidā vero ſuffocāt recōditū in eis ſemen diuitijs ⁊ illecebris: quaſi qui/buſdā ſuffocantibꝰ ſpinis. de quibꝰ ſubditur: Quod aūt in ſpinis cecidit: hi ſunt qui audie. ⁊ a ſollicitu. ⁊ diuiti. ⁊ volupta. vite eun. ſuffo. ⁊ nō refe. fructū. GREGO. in home. Mirū quomodo dominus diuitias ſpinas interꝑtatuſ ſit: cum ille pungāt: iſte delectēt: ⁊ tamē ſpine ſunt: quia cogitationū ſuarū punctōnibꝰ mentē lacerāt: ⁊ cum vſq̄ꝫ ad peccatuꝫ pertrahūt: quaſi inflicto vulnere cruentāt. Duo au/tem ſunt que diuitijs iungit: ſollicitudines: ⁊ volu/ptates: quia per curam mentē opprimūt: ⁊ ꝑ affluē/tiam reſoluūt. ſuffocāt aūt ſemen: quia importunis cogitatōnibus guttur mētis ſtrangulāt: ⁊ dum bo/num deſideriū intrare ad cor nō ſinūt: quaſi adituꝫ vitalis flatus vetant. EVSE. Hec autē ex prouiſi/one a ſaluatore predicta ſunt. Sic aūt ſe habere pa/tefacit effectus: nō eniꝫ aliter aliqui a verbo diuini cultus deficiūt: niſi ſm̄ aliquē modorū predictorū ab eo. CHRY. Et vt plura breuibꝰ comprehendā: hi quidē tanq̄ꝫ negligētes audire: hi tanq̄ꝫ delicati ⁊ debiles: hi vero tanq̄ꝫ ſerui facti voluptatis ⁊ rex mūdi: a bono deſiſtūt. Bonus etiā ordo vie: petre: ⁊ ſpinarū: opus eſt primo memorie ⁊ cautele: dein/de fortitudinis: conſequēter contēptus preſentiū.

Conſequēter ponit bonā terrā contrario modo ſe habētē ad viā ⁊ petrā ⁊ ſpinas cū ſubdit: Qđ auteꝫ in terrā bonā: hi ſunt qui in corde bono ⁊ optimo verbū recipiūt: ⁊ fructū afferūt in patiētia. Nā qui ſecꝰ viā poſiti ſunt: nō retinēt verbū: ſed rapit eis ſe/mē diabolꝰ. qui vō ſunt in petra: nō ſuſtinēt in pa/tiētia tentatōis inſultū ꝓpter imbecillitatē. qui vō ſunt in ſpinis: nō fructificāt ſꝫ ſuffocāť. GRE. in home. Terra ergo bona fructū ꝑ patiētiā reddit: q2 nulla ſunt bona que agimꝰ: ſi nō eq̄nimiť etiā pro/ximorū mala toleramꝰ. fructū ḡ ꝑ patiētiā reddūt: q2 cū humiliter verba ſuſcipiūt: poſt flagella ad reqem ſublimiter cū gaudio ſuſcipiūť.

Nemo aūt lucernā accēdēs ope/rit eam uaſe: aut ſubtꝰ lectuꝫ ponit: ſed ſupra cādelabrū ponit: ut intrā/tes uideāt lumē. Non eſt enim oc/cultū qđ nō manifeſteť: nec abſcon/ditū quod nō cognoſcať: ⁊ in palaꝫ ueniat. Uidete ergo quid audiatis. Qui enī habet dabitur illi: ⁊ q̄cūq̄ꝫ non habet: etiam quod putat ſe ha/bere auferet ab illo.

BEDA: Quia ſupra dixerat aplis: Uobis datū eſt noſſe myſteriū regni dei: ceteris aūt in ꝑabolis: nūc oſt̄dit ꝑ eos aliquādo etiā ceteris idē myſteriū eſſe reuelandū dicēs: Ne. au. lu. accē. ope. eam vaſe aut ſub. le. po. ſꝫ ſu. cāde. po. vt intrā. vi. lumē. EV/SE. q. d. Sicut lucerna accēdiť vt luceat: nō vt ope/riať ſub modio vel lecto: ſic ēt ſecreta regni celorū ī ꝑabolꝭ edita: q̄uis lateāt alienos a fide: nō tn̄ penes oēs manifeſtū hēbūt ſenſū. vn̄ ſubdit: Nō. n. eſt oc. qđ nō mani. ne. abſcō. qđ nō co. ⁊ in pa. veiat. q. d. q̄uis plīma in ꝑabolis dicta ſūt: vt videntes nō vi/deāt: ⁊ audiētetes nō intelligāt: ꝓp ſui īcredulitatē totꝰ tn̄ ſmo patebit. AVGV. de que. euā. Uel aliť. Totā his vbis typice docet fiduciā ꝑdicādi: ne q̄ſ ti/more carnaliū incōmodoꝝ lucē ſcie abſcōdat. vaſis. n. ⁊ lecti nomīe carnē: lucerne aūt vocabulo vbuꝫ deſignat: quod ob metū carnaliū īcōmodoꝝ occul/tat: qui ipſam carnē ꝓponit manifeſtatōi veritatis: ⁊ ea quaſi opit verbū: qui ꝑdicare trepidat. Supra cādelabrū aūt ponit lucernā: qui corpꝰ ſuū miniſte/rio dei ſubijcit: vt ſupior ſit ꝑdicatio veritatis: ⁊ in/ferior ſeruitꝰ corpis. ORIGE. Sed ⁊ qui vult ad aptare lucernā ꝑfectioribꝰ chriſti diſcipulis: ꝑſuade/bit nobis per ea que dicta ſunt ō iohanne: qm̄ ipſe erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. n̄ decet ḡ eū q lucernā rōnalē accēdit in aīa: abſcōdere eā ſub lecto vbi q̄e/reqeſcit: nec ſub aliquo alio vaſe: q2 q facit h̄: nō ꝑ/uidet intrātibꝰ domū quibꝰ lucerna pateť: ſꝫ eā ſup/ponere candelabro. i. omni eccleſie. CHRY. Hoc aūt dicēs inducit eos ad vite diligētiā: docens eos ſtrēnuos eſſe quaſi expoſitos aſpectibꝰ oīm: ac pu/gnātes in mundo quaſi in theatro. q. d. ne conſide/retis q2 manemꝰ in modica parte mūdi: eritis enim omnibꝰ noti: quia tantā virtutē īpoſſibile eſt latere. MAXI. Uel forſan ſeipm̄ appellat dn̄s lucernā

radiantẽ cũctis habitãtib⁹ domũ.i.mundũ: cum ſit naturaliter deus: ⁊ fact⁹ diſpẽſatiue caro: ⁊ ſic quaſi lux ad inſtar lucerne retinet in teſta carnis p mediam animã: ſicut per lichnũ ignis in teſta lucerne. Uocat aũt candelabrũ eccl'iam: ſupra quã verbum diuinũ effulgẽs: quaſi quãdam domũ illuminat radiis veritatis. Dicit aũt ſĩilitudinarie vas aut lectuʒ corpalẽ cultũ legis ſub quo cõtineri nõ vult. BEDA: Inſtãter aũt nos dñs docet verbo auſcultare vt etiã ⁊ noſtro illud pectore cõtinue ruminare: et alieno eructare ſufficiam⁹ auditui. vnde ſequit̃: Uidete ergo quõ audia. Qui.n.ha.da.il. ⁊ quicũq; nõ ha.etiã qđ pu.ſe ha.auſe.ab illo.q.d.tota intẽtione verbo quod auditis operã date: quia qui amorẽ hʒ verbi: dabit̃ illi ⁊ ſenſus intelligendi quod amat: at qui verbi audiẽdi amorẽ nõ habet: ⁊ſi vel naturali ingenio: vel litteratorio callere ſe putauerit exercitio: nulla ſapiẽtie dulcedine gaudebit. Sepe.n.deſidioſus ingeniũ accipit: vt de negligẽtia iuſti⁹ puniatur: q: qđ ſine labore aſſequi poterit: ſcire cõtẽnit: ⁊ nõnũq; ſtudioſus tarditate intelligẽtie p̃mit̃: vt eo maiora p̃mia retribut̃õis inueniat: quo magis ſtudio inuẽtiõis elaborat.

Uenerũt aũt ad illuʒ mat̃ ⁊ frẽs ei⁹: ⁊ nõ poterant adire eũ p̃ turba. Et nunciatũ eſt illi: Mr̃ tua ⁊ frẽs tui ſtant foris: uolentes te uidere. Qui reſpõdẽs dixit ad eoſ: Mater mea ⁊ fratres mei hi ſunt: q uerbũ dei audiũt ⁊ faciunt.

TYTUS: Derelictis cognatis carnalib⁹ dñs inſiſtebat doctrine paterne. q: võ deſiderabat̃ pp abñtiã: accedit ad eũ. vñ dr̃: Uene.au.ad illũ ma. ⁊ fra.ei⁹: ⁊ nõ pote.adi.eũ p̃ turba. Si audiueris de fratrib⁹ dñi addiſce pietatẽ: ⁊ intellige grãm. nullus eñi ſm diuinitatẽ ſaluatoris frater ẽ: vnigenit⁹ eñi eſt: ſʒ pietatis gr̃a cõmunicauit nobis in carne ⁊ ſanguine: ⁊ fact⁹ eſt frater noſter cũ eſſet nãlr̃ de⁹. BEDA: Fratres tñ dñi ſm carnẽ dicũt̃: non filij btẽ marie genitricis dei: nec filij ioſeph de alia vxore ſm quoſdã putãdi ſunt: ſʒ eoꝝ poti⁹ intelligẽdi ſunt etiaʒ cognati. TYTUS: Putabãt aũt frẽs ei⁹: q cũ eoꝝ audiẽ pitiã dilteret pplʒ: reuerit⁹ mr̃nũ nomẽ: ⁊ flex⁹ amore mr̃no. vñ ſequit̃: Et nũcia.ẽ il. Mr̃ tu. ⁊ fra. tu.fo.ſtãt vo.te videre. CHRY. Cõſidera q̃le erat aſtãte ei toto pp'lo: ⁊ ab ore ei⁹ pẽdẽte iaʒ inchoata doctrina: eũ foras extrahere. Ob h̃ dñs q̃ſi increpãdo rñdit. Sequit̃: Qui rñ.di.ad eos: Mr̃ me. ⁊ fra. me.hi ſunt: q̃ ver.dei au. ⁊ faciũt. AMB. Moralit̃ mgr̃ qui de ſe ceteris p̃bet exemplũ: p̃ſcpturis ceteris qñ qui nõ reliq̃rit prẽm aut mrẽm ſuã: nõ eſt filio dei dign⁹. Sẽtẽtie huic ipe p̃m⁹ ſe ſubijcit: nõ q mr̃ ne refutet pietatis obſeq̃a: ipi⁹ eñi p̃ceptũ eſt: q̃ non honorificauerit prẽm ⁊ mrẽm morte moriet̃. ſed q: plus ſe myſterijs ampli⁹ q̃ȝ mr̃nis affectib⁹ debere cognoſcit: neq; tñ iniurioſe refutãt̃ parẽtes: ſʒ religioſiores copule mẽtiũ docẽt̃ eſſe q̃ȝ corpũ: g̃ h̃ nõ vt q̃dã heretici tendiculas aucupãt̃ mr̃ negat̃: q̃ etiã de cruce agnoſcit̃: ſed neceſſitudini corpali p̃ſcriptorũ celeſtiũ forma p̃fert̃. BED. Hi igit̃ qui verbũ dei audiũt ⁊ faciũt mr̃ dñi vocãt̃: eo q illum quotidie ſuo exẽplo vel dicto q̃ſi parturit in cordib⁹ p̃iorũ. frẽs quoq; ſunt ei⁹: cũ ⁊ ipi faciãt volũtatẽ pr̃is ei⁹ qui in celis eſt. CHRY. Nõ aũt h̃ dixit increpando matrem: ſed eam plurimũ adiuuando. Nam ſi erga ceteros ſollicitus erat: vt generaret eis de ſe debitam opinionem: multomagis erga matrẽ. nõ autem eleuaſſet eaʒ ad illa faſtigia: ſi ſemp expectaret honorari ab eo tanq̃ȝ a filio: nõ aũt eũ dñm reputaret. THEO. Quidã võ hoc ſic intelligũt: q chriſto docẽte quidã inuidẽtes: ſubſanãtes eũ ſup doctria ei⁹ dixerũt: Mr̃ tua ⁊ frẽs tui ſtãt foris volẽtes te videre: tanq̃ȝ pp h̃ ignobilẽ eũ demõſtrarẽt. ⁊ ideo q̃ mẽtẽ eoꝝ cognouit: ſic eis rñdit: qm̃ nõ nocet vilis cõſanguinitas. ſed ſi ignobilis quis exiſtat: audiat ãt verbũ dei: ipm̃ cõſanguineũ reputat. q: tamẽ audire ſolũ neminẽ ſaluat: ſed magis cõdẽnat: ſubiũgit: Et faciũt. Decet.n.audire ⁊ facere. verbũ aũt dei dic̃ ſuam doctrinã. queciiq;.n.ipe dicebat: patris erãt. AMB. Myſtice aũt nõ debuit foris ſtare: q̃ chriſtũ querebat. Unde ⁊ ille ait: Accedite ad eũ: ⁊ illuminamini. Si.n.foris ſtãt: nec ipi agnoſcũt̃ parẽtes ⁊ pp nr̃m fortaſſe nõ agnoſcũt̃ exemplũ: queãdmodũ nos nõ agnoſcimur ſi foris ſtem⁹. Jllõ quoq; intelligere nõ abhorret: q: p figurã parẽtũ demõſtrat iudeos: ex q̃b⁹ ẽ chriſt⁹ ſm carnẽ: eccl'iamq; ſynagoge credidit p̃ferẽdã. BED. Int⁹.n.eo docẽte venientes intrare nequeũt: cui⁹ ſpiritalr̃ itelligere dicta negligũt. p̃occupãs aũt turba intrauit in domũ: q̃a differẽte iudea gẽtilitas cõfluxit ad chriſtũ. foris aũt ſtãtes volũt chriſtũ videre: q̃ ſpiritalẽ in lege ſenſuʒ q̃rẽtes: ſeſe ad cuſtodiã littere foris fixerũt: ⁊ q̃ſi chriſtũ poti⁹ ad docẽda carnalia cogũt exire: q̃ȝ ſe ad diſcenda ſpiritalia cõſentiunt intrare.

Factũ eſt aũt in una dierũ: ⁊ ipſe aſcẽdit in nauiculã: ⁊ diſcipuli eius ⁊ ait ad illos: Tranſfretem⁹ trãs ſtagnũ. Et aſcenderũt. Et nauigantibus illis: obdormiuit. Et deſcẽdit procella uenti in ſtagnũ: ⁊ compellebant̃ ⁊ periclitabant̃. Accedẽtes autem ſuſcitauerũt eũ dicẽtes: Preceptor perimus. At ille ſurgẽs increpauit uentum ⁊ tempeſtatẽ aque et ceſſauit: et facta eſt trãquillitas. Dixit autem illis: Ubi eſt fides ueſtra Qui timentes mirati ſunt ad inuicem dicentes: Quis putas hic eſt? Quia et uentis et mari imperat: et obediunt ei?

CIRYL. Quia diſcipuli oẽs beneficiatos a chriſto videbant: decebat etiã ipos ſenſim in beneficiis chriſti delectari. nõ eñi ſilr̃ quis cõſiderat: que fiunt in alienis corpib⁹ ⁊ in ſuo: ⁊ ideo domin⁹ diſcip'los

⁊ mari ⁊ vẽtis expoſuit. vnde dicit̃: Factũ eſt autez
in vna dieꝝ: ⁊ ipe aſcẽdit in vnam nauiculã: ⁊ diſci
puli eius: ⁊ ait ad illos: Trãſfretem⁹ trans ſtagnũ:
⁊ aſcẽderũt. CHRY. Uitãs quidẽ lucas queſtio-
nẽ que ſibi fieri poſſet de tẽpoꝝ ordine: dicit euz in
vna dierũ intraſſe nauiculã. CIRYL. Si aũt vigi
lante dño accidiſſet tẽpeſtas: vel nõ timuiſſent di-
ſcipuli: vel nõ exhorruiſſent vel nõ credidiſſent euz
poſſe tale aliquid facere. Quapropt̃ dormit p̃ſtans
temp⁹ timori. Sequit̃. n. Nauigãtib⁹ aũt illis obdor
miuit. ⁊ deſcẽ. procel. ven. in ſtagnũ. AMBRO.
Supra habes quia pnoctabat in orõe: quõ hic i tẽ
peſtate dormit: ſed exp̃mit̃ ſecuritas tẽpeſtatꝭ: quõ
oĩb⁹ timẽtib⁹ ſol⁹ intrepid⁹ quieſcebat: ſed q̃ſcebat
corpis ſomno: cũ intẽderet diuinitatis myſterio: ni
hil enĩ ſine verbo fit. CIRYL. Cũ magna autẽ di
ſpẽſatõe videt̃ eſſe pactũ: ne mox poſtq̃ʒ tẽpeſtas in
uadere cepit nauiculã: q̃rerẽt ab eo ſuffragiũ. Sed
poſtq̃ʒ malũ inualuit: vt mãifeſtioꝛ fiat diuine ma-
ieſtatis p̃tãs. vnde dicit̃: Et cõpellebãt̃ ⁊ piclitabãt̃
Quod q̃dẽ dñs p̃miſit exercitatõis gratia: vt cũ cõ-
feſſi fuerit piculũ: cognoſcãt miraculi magnitudi-
nẽ. Unde poſtq̃ʒ magnitudo piculi in intolerabilẽ
metũ eos vrgebat: tanq̃ʒ aliã ſpem nõ hñtes ſalutis
niſi ſolũ ip̃m dñm virtutũ: eũ excitauerũt. Sequit̃:
Accedẽ. au. ſuſci. eum dicẽtes: Preceptoꝛ: perimus.
AVGV. de con. euã. Matthe⁹ quidẽ dicit: Domi-
ne ſalua nos perim⁹: marc⁹ aũt: Mgr̃ nõ ad te atti
net: q꞉ perim⁹: Eadẽ aũt eſt ſentẽtia excitãtiũ dñm
volẽtiũq̃ʒ ſaluari. Nec op⁹ eſt querere: quid hoꝝ po
tius chriſto dictũ ſit: ſiue enĩ aliquid hoꝝ triũ dixe-
rint: ſiue alia verba que null⁹ euãgeliſtaꝝ cõmemo-
rauit: tantũdẽ aũt valẽtia: quid ad rẽ intereſt: q̃q̃ʒ
etiã hoc fieri potuerit: vt plurimũ eũ excitãtib⁹ oĩa
hec: aliud aũt ab alio diceret. CIRYL. Non aũt
erat poſſibile eos perire: exiſte cũ eis oĩpotente. vñ
illico ſurgit chriſt⁹ qui habet oĩm p̃tãtẽ: ⁊ ſedat dſe
ſtim pcellã ⁊ ventoꝝ impetũ: ⁊ ceſſauit tẽpeſtas: et
facta eſt trãquillitas: in quo oñdit ſe deũ eſſe: cui i
pſalmo dicit̃: Tu dñaris p̃tãti maris: motũ aũt flu-
ctuũ ei⁹ tu mitigas. BEDA: Sic igit̃ in hac naui
gatõe dñs vtrãq̃ʒ vni⁹ eiuſdẽq̃ʒ pſone naturã oñdit
dũ is qui vt homo dormit in naui: furorẽ maris vt
de⁹ verbo coercet. CIRYL. Simul aũt cũ tempe-
ſtate aquarũ: ſoluit tẽpeſtatẽ aĩaꝝ. vnde ſeq̃t̃: Dixit
aũt illis: Ubi eſt fides veſtra: In quo verbo oñdit
q̃ timorẽ nõ facit tẽtationũ inductio: ſed imbecilli
tas mẽtis. Sicut enĩ aurũ pbat̃ in igne: ſic in tenta-
tõib⁹ fides. AVGV. de con. euã. Hoc aũt ab aliis
euãgeliſtis aliis verbis dictũ eſt. Matthe⁹ enĩ dicit
eũ dixiſſe: Quid timidi eſtis modice fidei: Marcus
aũt dicit: Quid timidi eſtis: ne dũ habetis fidem:
.i. illam pfectã velut granũ ſynapis. hoc ergo ⁊ ille
ait: Modice fidei. lucas aũt: Ubi eſt fides veſtra:
Et totũ quidez dici potuit: Quid timidi eſtis: Ubi
ẽ fides veſtra: Modice fidei. vnde aliud hic: aliud
ille cõmemorat. AMBRO. Pacata igit̃ tẽpeſta-
te ad imperiũ chriſti: diſcipuli ſtupefacti miraculo
ſuſurrabãt ad inuicẽ. vnde ſequit̃: Qui timẽtes mi-
rati ſunt ad inuicẽ dicẽtes: Quiſputas hic eſt: q꞉ et
vẽtis impat ⁊ mari: ⁊ obediũt ei. Nõ aũt diſcipuli
vt ignorãtes eũ hoc dixerũt ad inuicẽ: Nouerãt eũ

deũ eẽ ⁊ filiũ dei ieſum. admirãt̃ aũt innate p̃tãtis
abundãtiã: ⁊ diuinitatꝭ gloriã: q̃uis ſilis nobis eẽt
⁊ viſibilis ſm carnẽ. vnde dicũt: Quis eſt hic. i. q̃lis
⁊ q̃t⁹ ⁊ in q̃ta virtute ⁊ maieſtate. Impioſum. n. ẽ
op⁹ dñantiũ p̃ceptũ: nõ ſeruilis petitio. BED. Et
nõ diſcipuli, ſʒ naute ⁊ alii mirant̃ qui in naui erãt.
Allegorice aũt mare vel ſtagnũ tenebroſus ẽ ⁊ ama
rus mũdi eſtus. Nauicula arboꝛ crucis: cui⁹ bñficio
fideles adiuti emerſis mũdi fluctib⁹ obtinẽt litt⁹ pa
trie celeſtis. AMB. Itaq̃ʒ dñs qui ſe intelligit pp
diuinũ in terras myſteriũ veniſſe: relictã nauẽ aſcẽ
dit parẽtib⁹. BED. Aſcẽdũt aũt ⁊ diſcipuli admo
niti cũ eo. vnde ipe ait: Siquis vult poſt me venire
abneget ſemetip̃m: ⁊ tollat crucẽ ſuã: ⁊ ſequat̃ me.
Diſcipulis nauigãtib⁹. i. fidelib⁹ ſeculũ calcãtibus: ⁊
futuri ſeculi animo quietẽ meditãtibus: ⁊ p ſancti
ſpũs flatũ: vel etiã pp̃iũ remigii conatũ inſidos mũ
di faſt⁹ certatim poſt terga iactãtib⁹: ſubito obdor
miuit dñs. i. aduenit temp⁹ dñice paſſiõis: ⁊ deſcen
dit pcella: quia dño ſomnũ mortis in cruce ſubeũte
fluct⁹ pſecutionũ demoniacis flatibus excitati exur
gũt. fluctib⁹ aũt nõ dñi patiẽtia turbat̃: ſed diſcipu
loꝝ imbecillitas cõcutit̃ ⁊ trepidat: qui ſuſcitarunt
dñm: ne eo dormiẽte pereãt: q꞉ cui⁹ mortẽ viderant
reſurrectõem optãt: que ſi differret̃: ipi in ppetuum
perirẽt. Unde ſurgẽs increpat vẽtũ: q꞉ celeſti reſur
rectõe p mortẽ deſtruit ſupbiã diaboli q̃ hẽbat im-
periũ mortꝭ. Tẽpeſtatẽ aũt aq̃ facit ceſſare: q꞉ rabiẽ
iudeorum morti ei⁹ inſultãtiũ reſurgẽs labefacit.
AMB. Et aduertas ſiñ tẽtatõe nẽinẽ poſſe ex h̃ vi
te curriculo demigrare: q꞉ exercitiũ fidei tẽtatio eſt
Subiecti igit̃ ſum⁹ neq̃cie ſpiritalis pcellis: ſʒ q̃ſi pui
giles naute gubernatorẽ excitem⁹ q̃ nõ fuiat: ſʒ iper
vẽtis: q̃ etñ iã nõ dormiat ſui corpis ſomno: ⁊ caue
am⁹ tñ ne nr̃i corpis ſomno nobis dormiat ⁊ quie
ſcat. Dñi aũt arguit̃ q̃ p̃ñte chriſto timebãt: cũ vtiq̃ʒ
ibi aderat q̃ pire nõ poſſit. BED. Cu ſile ẽ q̃ poſt
mortẽ diſcipulis apparẽs exp̃robrauit incredulita-
tẽ coꝝ: ⁊ ſic tumidis gurgitib⁹ ſedatis: patefecit cun
ctis potentiã ſue diuinitatis.

¶ Et nauigauerũt ad regionẽ gera
zenoꝝ: q̃ ẽ ɔtra galileã. Et cũ de na
ui egreſſus eẽt ad terrã: occurrit illi
uir q̃dã q habebat demoniũ iã tpib⁹
mltis: ⁊ ueſtimẽto nõ induebatur:
neq̃ʒ i domo manebat: ſʒ i monumẽ
tis. Is ut uidit ieſũ, pcidit añ illũ: ⁊
exclamãs uoce magna dixit: Quid
mihi ⁊ tibi eſt ieſu fili dei altiſſimi:
Obſecro te ne me torq̃as. Precipie
bat. n. ſpũi imũdo: ut exiret ab hoĩe
Mltis. n. tpib⁹ arripiebat illũ: ⁊ ui
ciebat̃ cathenis ⁊ ɔpedib⁹ cuſtodit⁹
⁊ ruptis uincl'agebat̃ a demõio i de
ſerta. Interrogauit ãt illũ ieſus dicẽs:

Qͦ tibi nomē ē? At ille dixit: Le
gio. Quia intrauerāt demonia mľ
ta in euȝ. Et rogauerūt illū: ne impa
ret illis ut in abyſſum irēt. Erat āt
ibi grex porcoꝝ multorū paſcētiū i
mōte: ⁊ rogabāt eū ut ꝑmitterȝ eis
in illos ingredi. Et ꝑmiſit illis. Ex
ierūt ergo demonia ab hoīe: ⁊ intra
uerūt in porcos: ⁊ īpetu abijt grex
ꝓceps in ſtagnū: ⁊ ſuffocat⁹ ē. Qͦ ͦ
ut uiderūt factū q̄ paſcebāt fugerūt:
⁊ nūciauerūt in ciuitatē ⁊ in uillas.
Exierūt aūt uidere qͦ factū ē: ⁊ ue
nerūt ad ieſum: ⁊ inuenerūt hoīem
ſedētē a quo demonia exierāt: ueſti
tū ac ſana mēte ad pedeſ ei⁹: ⁊ timu
erūt. Nūciauerūt aūt illis ⁊ qui ui
derāt: quō ſan⁹ factus eēt a legiōe.
Et rogauerunt illū oīs multitudo
gerazenorū: ut diſcederet ab ipſis:
q̄ꝛ magno timore tenebāť. Ipe aūt
aſcēdēs nauim reuerſus ē. Et roga
uit illū uir a quo demonia exierant
ut cū eo eſſet. Dimiſit aūt eū ieſus
dicens: Redi in domū tuā: ⁊ narra
quanta tibi fecit deus. Et abijt per
uniuerſam ciuitatē predicās: quan
ta feciſſet illi ieſus.

CHRY. Saluator nauigādo vna cuȝ diſcipulis
ad portū ꝑuenit. vnde diciť: Et nauigaue. au. ad re
gio. geraze. que eſt cōtra galileā. TYTVS: Veraci
ora exemplaria nec gerazenorū hn̄t nec gadarorū: ſȝ
gergeſinorū. eſt eni gadara ciuitas in iudea: ſtagnū
aūt vel mare nullaten⁹ inueniť in ea. ſed geraza ciui
tas arabie eſt: nec ſtagnū nec mare iuxta habēs. Eſt
aūt gergeza aqua: gergezei vrbs antiqua iuxta tybe
riadū ſtagnū: circa quā eſt rupes ſtagno vicino: in
quod oſtendiť deiectos fuiſſe porcos a demonibus
quia tamen geraza ⁊ gadara confiniū hn̄t cū terra
gergeſinorū: veriſimile eſt ide ad horū terrā porcos
fuiſſe adductos. BEDA: Geraza eni vrbs eſt inſi
gnis arabie trans iordanē iuxta mōtē galaad: quaȝ
tenuit trib⁹ manaſſe: nō longe a ſtagno tyberiadis
in quo porci ꝓcipitati ſunt. CHRY. Cū autē dn̄s
deſcēdiſſet a mari: occurrit ei aliud terribili⁹ mira
culū. nā demoniac⁹ tanq̄ȝ ſeru⁹ vidēs dn̄m ſuitutēȝ
cōfiteť. vnde ſequiť: Et cū egreſ. eſſet ad ter. occur.
ei vir quidā qui demoniū habebat iā tp̄ib⁹ multis.
AVGV. de con. euā. q̄ȝ matthe⁹ duos dicit fuiſſe
demoniacos: marc⁹ ⁊ lucas aūt vnū cōmemorant:
intelligas vnū eoꝝ fuiſſe ꝑſone alicuius clarioris ⁊
famoſioris: quē regio illa maxime dolebat: ⁊ ꝓ cui⁹
ſalute plurimū ſatagebat. Hoc volentes ſignificare
duo euāgeliſte ſolū cōmemorandū iudicauerūt: de
quo facti hui⁹ fama lati⁹ ꝓclariuſq̄ȝ fragauerat.
CHRY. Vel lucas elegit ex illis duob⁹ eū qui ſe
nior erat. vnde flebili⁹ narrat ei⁹ infortuniū cū ſub
dit: Et veſti. nō indue. neq̄ȝ in do. ma. ſed in mo. Vi
ſitant aūt demones mortuorū ſepulchra: volentes
imbuere hoīes ꝑiculoſa doctrina: q̄ȝ. ſ. mortuorū
anime demones fiūt. CIRYL. q̄ȝ aūt nudus pete
bat defunctorum ſepulchra: demoniace ferocitatis
erat indiciū. ꝑmittit aūt quoſdā diſpēſatiue de⁹ ſub
eſſe demonib⁹: vt nos ꝑpēdam⁹ ꝑ eos qualeſ ſunt
demones erga nos: vt rēnuamus eis ſubijci velle: ⁊
ſic vno patiēte edificenť q̄ȝplures. CHRY. Quia
vō hoīem eum populi fatebanť: acceſſerūt demōes
diuinitatē ꝓdicātes ipſius: quā etiā mare ſua tran
quillitate clamauerat. vnde ſequiť: Is vt vidit ieſuȝ
ꝓci. ante il. ⁊ excla. vo. ma. dixit. CIRYL. Attēdas
hic timorē annexū audacie ⁊ deſperatiōi multe. ſi
gnū eni diabolice deſpatōis eſt in audiēdo dicere:
Quid mihi ⁊ tibi eſt ieſu fili dei altiſſimi? Timoris
vō cū precať. Obſecro te ne me torqueas. Sed ſi no
ſti eū eē filiū dei altiſſimi: fateris eū deū celi ⁊ terre
⁊ eoꝝ que cōtinēť in eis. Qualr̄ igiť nō tua imo ſua
vſurpas? ⁊ dicis: Quid mihi ⁊ tibi? Quis aūt princi
pū terrenoꝝ oīo ſuſtinebit a barbaris laceſſiri ſuo
ſubiectos imꝑio. vn̄ ſeq̄ť: Precipie. n. ſpi. imū. vt exi.
ab hoīe. Et neceſſitatē ꝓcepti oñdit ſubdēs: Mľtis
. n. tē. arri. il. ⁊ vicie. ca. ⁊ cōpe. cuſto. ⁊ ru. vin. age. a
demo. i deſerto. CHRY. Unde q̄ꝛ nemo audebat
demoniacū tenere: ipe chriſt⁹ ad eū vadit alloquēs
ipm̄. Seq̄ť: Introga. au. il. ie. di. Qͦ ti. no. ē? Non
velut inſci⁹ nomē inquirit: ſed vt cōfeſſa peſte quaȝ
tolerabat: virtus curātis gratior emicaret. BED.
Sed ⁊ noſtri tp̄is ſacerdotes qui ꝑ exorciſmi grām
demones eijcere norūt: ſolēt dicere patiētes nō alr̄
valere curari: niſi oē qͦ ab immūdis ſpiritib⁹ vigilā
tes dormiētesue ꝑtulerit ꝯfitēdo patēter exponant
⁊ maxime qn̄ corꝑis humani cōcubitū petere ſe ac
patrare ꝯfingūt. vn̄ ⁊ h̄ ꝯfeſſio ſubdiť: At ille dixit:
Legio. q̄ꝛ intra. demo. mľ. in eū. GRE. niſen⁹: Imi
tātes quidā demones ſuꝑnas malicias ⁊ legiōs an
gelicas dicūt ſe legionē: ſicut ⁊ eoꝝ ꝓnceps dicit ſe
poſiturū thronū ſuꝑ aſtra: vt fiat altiſſimo ſimilis.
CHRY. Poſtq̄ȝ aūt dn̄s ſuꝑuenerat: demonibus
creaturā dei ꝑturbātib⁹ putabāt eū ꝓpter exceſſum
eorū que fiebāt nō expectare tp̄s ſupplicij. ⁊ q̄ꝛ cul
pā diffiteri nō poterāt: iſtāt ne cito ſuſtineāt penā.
vn̄ ſeq̄ť: Et roga. eū ne im. il. vt in abyſ. irēt. THE.
Qͦ quidē poſtulāt demones volēteſ adhuc cū hoī
b⁹ cōuerſari. CIRYL. Hoc aūt palā ē: q̄ȝ emule ca
terue maieſtatis diuine: ineffabili potētia ſaluatorꝫ
detrudebāť ad īferna. MAXI. Statuit āt de⁹ vni
cuiq̄ȝ maneriei pctōꝝ ꝯſonā penā: gehēnā ignis ꝓꝓ
carnis incēdiū: ſtridorē dētiū ꝓ p riſū laſciuū: into
lerabilē ſiti ꝓꝓ voluptatē ⁊ crapulā: ꝑuigilē vermē
ꝓꝓ obliquū ⁊ malignū cor: caliginē ꝑpetuā ꝓpter
ignorātiā ⁊ fallaciā: limbū abyſſi ꝓpter ſuperbiam
vnde demonib⁹ tanq̄ȝ ſuꝑbis abyſſus delegať. Seq̄
tur: Erat aūt ibi grex mul. por. paſcētiū in monte.

AVGV. de cõ. euã. Nõ marc⁹ dixit circa montẽ
fuiſſe gregẽ porcoꝝ: lucas aũt ĩ mõte: nõ repugnat.
grex. n. porcoꝝ tã magn⁹ fuit: vt aliqͩ ei⁹ eẽt ĩ mõte
aliquid circa mõtẽ. erãt. n. duo milia porcoꝝ: ſicut
marc⁹ expſſit. AMB. Demones aũt celeſtis luminis
claritatẽ ſuſtinere nõ poterãt: vt ꝗ oculos dolẽt ra
dios ſol' ferr̃ ñ pñt. CIRYL. Et iõ turba ĩmũdoꝝ
ſpũuꝫ petit mitti in ꝯforme ſibi gregẽ ĩmũdoꝝ por
coꝝ. Sequit᷑: Et roga. eũ: vt pmit. eos in il. ingredi.
ATHA. in vita antonij: Nõ ſi ſup porcos ptãteꝫ
nõ hñt: multomagis nullũ hñt dñiũ cõtra homies
factos ad imaginẽ dei. oporꝫ ergo deũ ſolũ timere
illos aũt ꝯtẽnere. CIRYL. Dñs auteꝫ cõceſſit eis
ptãtẽ vt hoc inter cetera fiat nobis cauſa ſalutis et
roboris ſpes. Sequit᷑: Et pmiſit illos. Cõſiderare ḡ
oꝫ ꝙ demones praui ſunt ⁊ hoſtiles his qui eis ſũt
ſubditi: vt poteſt patere ex eo ꝙ pcipitauerũt ⁊ ſuf
focauerunt in aquis. vnde ſequit᷑: Exie. ergo demo.
ab ho. ⁊ intra. in por. ⁊ impe. abijt grex p pcepſ ĩ ſta.
⁊ ſuffo. eſt. Et ideo cõceſſit eis chriſt⁹ petẽtib⁹: vt ex
euentu appareat ꝙ̃ ſint crudeles. Erat etiã neceſſa
riũ oſtẽdere filiũ dei, puidẽtiã rerũ habere nõ min⁹
ꝙ̃ pater: vt equalitatis decoꝛ in vtroqꝫ appareat.
TYTVS: Fugã aũt paſtores arripiũt: ne cũ por
cis perirẽt. vnde ſequit᷑: Nõ vt vide. fa. qui paſce. fu.
⁊ nũcia. in ciui. ⁊ in vil. ⁊ hmõi terro. ciui. intulerũt
Duxit aũt eos ad ſaluatorẽ dãni neceſſitas. Seqͭ:
Exie. au. vide. qõ fa. eſt: ⁊ vene. ad ieſuꝫ. Ubi ꝯſidera
ꝙ dñs de⁹ hoĩes punit in reb⁹: ꝯfert bñficiũ aĩabus.
Cũ aũt pfecti eẽnt: viderũt ſanũ eũ qui iugiter vexa
bat᷑. Sequit᷑: Et inue. ho. ſe. a quo demo. exi. veſtitũ
Qui antea cõtinuo nudus erat: ac ſana mẽte ad pe
des eius. nõ enĩ diſcedit a pedib⁹ a quib⁹ eſt nactus
ſalutẽ: ⁊ ſic agnoſcẽtes ſignũ: mirati ſunt paſſiõiſ re
mediũ: ⁊ obſtupuerũt in facto. Sequit᷑: Et timuert.
Hoc aũt factũ ptim viſu cõpiũt: ptim verbis audi
uerãt. Sequit᷑: Nũciauerũt aũt illis ꝗ viderãt: quõ
ſan⁹ fact⁹ eſt a legione. Oportebat aũt eos ſupplica
re dñõ ne inde recederet: ſed cuſtos eſſet regiõis: ne
demones haberẽt acceſſum ad eos: ſed pꝛe timoꝛe
ppam ſalutẽ amiſerũt: rogãtes ſaluatorẽ recedere.
Sequit᷑: Et roga. il. om. multitu. regiõis geraſenoꝝ
vt diſcederet ab ipis: quia timoꝛe magno tenebant᷑
THEO. Timebãt enĩ ne iterũ dãnũ aliquod pa
terent᷑: ſicut paſſi fuerãt in ſubmerſione porcorum.
CHRY. Attẽdas aũt chriſti humilitatẽ: poſtꝙ̃. n.
collat] a ſe talib⁹ beneficijs emittebãt eũ: nõ obſtat
ſed diſcedit: eos qui ipos indignos ſua doctrina p
mulgauerãt relinquẽs. Sequit᷑: Ipe aũt aſcendẽs
nauẽ reuerſus eſt. TYTVS: Sed eo deſcẽdẽte il
le qui paſſus fuerat a ſaluatoꝛe nõ diſcedit. Seqͭ:
Et rogabat illũ a quo demonia exierãt: vt cũ eo eẽt
THEO. Nam ſicut exptus timebat ne forte elon
gatus a ieſu rurſus demonib⁹ eſſꝫ paratus: domin⁹
aũt oſtẽdit ei ꝙ ꝙ̃uis nõ ſit cum eo pſentialiter: tñ
poteſt eum gratia ſua ptegere. Sequit᷑ enĩ: Dimiſit
aũt ieſus dicẽs: Redi in domũ tuã: ⁊ narra ꝙ̃ta tibi
fecit deus. Non aũt dixit: Quanta tibi feci ego. for
mam pbens humilitatis: vt rectitudines noſtraſ re
feramus in deum. TYTVS: Nec tamẽ puaricat᷑
in lege veritatis. quicquid enĩ fili⁹ operat᷑: pr̃ opat᷑.
Cur aũt qui vbiqꝫ omnes liberatos monebat nulli
dicere: huic liberato a legiõe dicit: Narra ꝙ̃ta tibi
fecit deus: quia. ſ. tota regio illa deũ ignorabat irre
tita cultib⁹ demonum. Uel verius: quãdoquidẽ ad
patrẽ retorquet miraculũ dicit: Narra. cum vo loq̃
tur de ſeipo monet nulli dicere. Ille aũt qui libera
tus eſt a demonib⁹: nouerat deũ eſſe ieſum: ⁊ ideo
predicauit quãta fecit illi ieſus. Sequit᷑ enĩ: Et abijt
per vniuerſam ciuitatẽ predicãs ꝙ̃ta illi fecit ieſus
CHRY. Et ſic illos qui ſe indignos ſua doctrina
pmulgauerãt derelinquẽs: ſtatuit eis eum in magi
ſtrũ qui fuerat demonib⁹ liberatus. BEDA: My
ſtice aũt geraza ſignificat natiõeꝫ gentiũ quas poſt
paſſiõem ⁊ reſurrectõem ſuam domin⁹ per predica
tores viſitauit. vnde geraſa vel gergeſi vt quidaꝫ lo
gunt: interptatur colonũ eijciẽs. i. diabolũ a quo p̃
us incolebat᷑: vel aduena ppinquãs qui pꝰus longe
erat. AMBRO. Lꝫ aũt diſcordet numer⁹ curato
rũ a chriſto ſm lucam ⁊ mattheũ: tamẽ concordat
myſteriũ. Ut enĩ iſte qui habebat demoniũ populi
gẽtilis eſt figura: duo quoqꝫ illi ſimiliter figurã po
puli gẽtilis accipiũt: quoniã cum tres filios noe ge
nerauit: ſem chaꝫ ⁊ iaphet: ſem tantũmodo familia
in poſſeſſiõem aſcita eſt dei: ex duob⁹ illis diuerſaꝝ
nationũ populi pullularũt: qui multis inquit tẽpo
ribus habebat demoniũ: vtpote q: diluuio vſqꝫ ad
aduentũ dñi vexabat᷑. Nud⁹ aũt erat: q: tegumẽtuꝫ
nature ſue ⁊ virtutis amiſit. AVGV. de que. euã.
In domo nõ habitabat: hoc eſt in ꝯſcia ſua nõ re
quieſcebat. In monumẽtis manebat. i. in mortuis
opib⁹ hoc eſt peccatis delectat᷑. AMB. Uel quid
ſunt corpa pfidoꝝ: niſi quedã ſepulchꝛa in quibus
dei verba nõ habitãt. AVG. de que. euã. Nõ aũt
cõpedib⁹ ferreis ⁊ cathenis ligabat᷑: ſignificat gra
ues ⁊ duras leges gentiũ: quib⁹ etiã in eoꝝ republi
ca peccata cohibẽt᷑. ꝙ aũt vĩculis talib⁹ diruptis a
gebat᷑ a demonio in deſertũ: ſignificat ꝙ etiam ipis
trãſgreſſis legib⁹ ad ea ſcelera cupiditate ducebat᷑:
que iam vulgarẽ cõſuetudinẽ excederet. ꝙ vo in eo
legio demonũ erat: ſignificate ſunt gẽtes que mltis
demonib⁹ ſeruiebãt: ꝙ ĩ porcos paſcẽtes in mõtib⁹
demonia ire cõceſſa ſunt: ſignificãt etiã ĩmũdos et
ſupbos homies quib⁹ demonia dominãt᷑ ppꝛ idoꝛ
loꝝ cultus. AMB. Porci enĩ hi ſunt: qui immũ
doꝝ viſu animaliũ vocis ⁊ rõis exptes. luculẽtis vi
te ſue actib⁹: naturaliũ coinꝗnauerũt oꝛnamenta
virtutũ. AVGV. de que. euã. ꝙ aũt in ſtagnũ pci
pitati ſunt: ſignificat ꝙ iam clarificat᷑ ecclia: ⁊ libe
rato populo gentiũ a dominatõe demonioꝝ in ab
ditis: agũt ſacrilegos rit⁹ ſuos ꝗ chriſto credere no
luerũt: ceca ⁊ pfũda curioſitate ſubmerſi. AMB.
Impetũ aũt fecerũt in pceps: qm̃ nulli⁹ meriti cõſe
platõe reuocat᷑: ſed tanqꝫ de ſupioꝛib⁹ ad inferioꝛa
p improbitatis pcliue detruſi: inter fluẽta mũdi h⁹
interclũſo pereũt ſpũs cõmeatu. Neqꝫ enĩ in his q̃
fluido eſtu voluptatiſ huc atqꝫ illuc ferũt᷑: illi⁹ ſpũs
põt eſſe cõmerciũ. Uidem⁹ igit᷑: q: hõ ipe ſue eſt au
ctoꝛ erũne: nã niſi quis porci moꝛe vixiſſet: nũqꝫ ac
cepiſſet in eũ diabol⁹ ptãtẽ: aut ſi accepiſſet nõ vt p
deret: ſed vt pbaret. ⁊ fortaſſe diabol⁹: q: p⁹ dñi ad
uẽtũ bonos iam depdari nõ poterat: nõ oĩm hoim
ſed leuiũ querit interitũ: vt latro nõ armat ſed ini
diat᷑ inermib⁹. Uiderũt hoc mgri gregũ ⁊ fugerunt

Naſſeni vel philoſophie pfeſſores vel pncipes ſy-
nagoge pereūtib⁹ populis poſſunt ferre medicinā:
ſol⁹ eſt chriſt⁹ qui aufert peccata populorū. AV-
GV. de que. euā. Uel qꝛ porcoꝝ paſtores fugientes
ita nūciauerūt: ſignificat quoſdā pmates impiorū
tanq̄ chriſtianā legē fugiētes: potētiā tn̄ ei⁹ p gētes
ſtupēdo ꝛ mirādo pdicare. qꝛ aūt geraſeni cogno-
ſcētes qḋ factū eſt: rogāt ieſum vt ab eis diſcederet
magno timore ꝑpulſi: ſignificat magnitudinē vetu-
ſta ſuauitate delectatā: honorare q̇dē ſed nolle pa-
ti chriſtianā legē: dū dicūt qꝛ eā implere non pn̄t.
Admirātes tamē fidelē populū a pſtina pdita con-
uerſatōe ſanatū. AMBRO. Uel in geraſenoꝝ ci-
uitate ſpecies ſynagoge videt̄ exiſtere qui rogabant
vt diſcederet: qꝛ timore magno tenebant̄. Infirma
eni mens nō capit dei vbū: nec pōt pond⁹ ſuſtinere
ſapie. Et ideo diuini⁹ moleſt⁹ nō fuit: ſed aſcendit ab
inferiorib⁹ ad ſupiora: a ſynagoga. ſ. ad eccleſiam: et
egreſſuſ ē p ſtagnū. nēo ei ō eccīa ad ſynogagā ſine
picūlo trāſit ſalutis. Sed ille q̄ de ſynagoga ad ec-
cleſiā trāſire deſiderat: crucē ſuā tollat: vt diſcrimē
euadat. AVGV. de cō. euā. Nō aūt ille ſanat⁹ cu-
pit iā eſſe cū chriſto: ꝛ dr̄ ei: Redi in domū tuam: et
narra q̄ta tibi fecit de⁹. ſic intelligit̄: vt ſic q̄ſquis
intelligat poſt remiſſiōem pctōꝝ redeūdū ſibi i cō-
ſciam bonā ſicut in domū: ꝛ ſeruiēdū euāgelio pp
eoꝝ ſalutē: vt deinde cū chriſto requieſcat: ne cū ppro-
pere vult eſſe cū chriſto negligat myſteriū pdicatio-
nis fraterne redēptōi accōmodatū.

Factū eſt aūt cū rediſſet ieſus ex-
cepit illū turba. Erāt aūt oēs expe-
ctātes eū. Et ecce uenit uir cui no-
men iairus: ꝛ ipe pnceps ſynagoge
erat: ꝛ cecidit ad pedes ieſu rogans
eū ut intraret in domū ei⁹: qꝛ unica
filia erat ei fere annoꝝ duodeci: ꝛ
hec moriebat̄. Et cōtigit dū iret: a
turbis ꝯpmebat̄. Et mlr q̄dā erat
in fluxu ſauguis ab annis duodeci:
q̄ in medicos erogauerat oēm ſbāz
ſuam: nec ab ullo potuit curari. Ac-
ceſſit retro ꝛ tetigit fimbriam ueſti-
mēti eius: ꝛ cōfeſtim ſtetit flux⁹ ſan-
guinis ei⁹. Et ait ieſus: Quis ē qui
me tetigit? Negātib⁹ aūt oib⁹ dixit
petr⁹ ꝛ qui cū illo erāt: Preceptor:
turbe te cōpmūt ꝛ affligūt: ꝛ dicis
q̄s me tetigit? Et dixit ieſus: Teti-
git me aliq̄s? Nā ꝛ ego noui uirtu-
tē de me exiſſe. Uidēs aūt mulier:
quia nō latuit: tremēs uenit ꝛ pci-
dit ante pedes eius: ꝛ ob quā cauſā
tetigerit eū indicauit corā omni po-
pulo: ꝛ quēadmodū confeſtim ſana-
ta ſit. At ipe dixit ei: Filia: fides tua
ſaluā te fecit. Uade in pace.

AVG. de con. euā. P⁹ narratū aū geraſenos mi-
raculū: trāſit ad narrādū de archiſynagogi filia di-
cēs: Fa. eſt au. cū re. ie. exce. il. tur. Erāt. n. om expec.
eū. THEO. Simul q̇dē pp doctrinā ꝛ pp miracu-
la. AVGV. de cō. euā. Nō vō adiūgit: Et ecce vir
cui no. iair⁹. nō continuo factū accipiēdū ē: ſʒ pꝰus
illud de cōuiuio publicanoꝝ: ſicut narrat matthe⁹:
cui rei ſic cōiūgit h̄: vt nō poſſit aliud factū ꝯnt̄ in-
telligi. TYTVS: Eſt aūt poſitū nomē iudeoꝝ cā q̄
tūc nouerut qḋ accidit: vt nomē demōſtratio mira-
culi fiat. Acceſſit aūt nō aliq̄s infimoꝝ: ſed pnceps
ſynagoge: vt magis obturarēt̄ iudeoꝝ ora. vn̄ ſequit̄
Et ip. pn. ſyna. erat. Acceſſit aūt ad chriſtū cā neceſ-
ſitatis: vrget eni aliqn̄ dolor ad agēdū ea que decēt
ſm illud pſalmi: In chamo ꝛ freno maxillas eoꝝ
cōſtrige: q̄ nō approximāt ad te. THEO. Uñ ne-
ceſſitate inſtāte cecidit ad pedes ei⁹. Seq̄t: Et ceci.
ad pe. ieſu. Decebat aūt vt abſq̄ neceſſitate cogente
caderet ad pedes ei⁹: ꝛ cognoſceret ipm deum eſſe.
CHRY. Sʒ ꝯſidera ei⁹ inertiā: q̄rit. n. a chriſto vt i
domu veniat. Seq̄t: Rogās eū vt intra. do. ei⁹. igno-
rās. ſ. qꝛ abſens poterat liberare. nā ſi ſciuiſſʒ dixiſſet
ſic cēturio: Dic vbo ꝛ curabit̄ filia mea. GRE. Tā
aūt aduēt⁹ ei⁹ ponit̄ cū ſubdit̄: Quia vni. fi. erat illi.
dom⁹ fūdamētū: ſucceſſio gener]. Fere annoꝝ. xij.
in ipo. ſ. flore etat]: ꝛ h̄ moriebat̄. p thalamis efferē-
da ad tumulū. CHRY. Aduenerat aūt dn̄s: nō vt
iudicaret mūdū: ſʒ vt ſaluaret. q̄ꝓpt nō examinat
dignitatē petēt]: ſʒ eq̄nimit̄ arripit op⁹ ſciēs qḋ q̄re-
bat̄. vocabat̄ aūt ad remediū egrotāt]: nouit āt ſe ſu-
ſcitaturꝫ iā mortuā: inſtruꝫ trenis firmā ſpē reſurre-
ctōis. AMB. Suſcitatur⁹ aūt mortuā ad faciēdū
fidē: emorroiſſā curauit: ſic vt ꝛ reſurrectio tpalis i
paſſiōe dn̄i celebrabat̄: vt ppetua illa credat̄: Et cō-
tigit dū iret a turba ꝯpmebat̄. CIRYL. Nō maxi-
mū erat indiciū qꝛ verā carnē iduerat: ꝛ oēs ꝯculca-
ret ſupbiā. neq̄ꝫ. n. a lōge ſeq̄bāt̄: ſed eū circūdabant.
GRE. Quedā āt mlr graui morbo detēta: ob cui⁹
īfirmitatis curā medici oēs diuitias ꝯſūpſerāt: ſolā
ſpē in tāta diffidētia reppit: vt pcideret dn̄o. de q̄ ſe-
q̄t̄: Et mlr q̄. erat in flu. ſan. ab an. xij. q̄ in me. ero. ō.
ſub. ſuā: nec ab il. po. cu. ac. retro. TYTVS: Qualr
aūt nō ē digna pconio h̄ mlr: q̄ virib⁹ ꝯtictis cor-
poreis ob ꝯtinuū ſanguis fluxū: ꝛ tāto pplo ꝯcurrē-
te circa illū affectu roborata: ꝛ fide petierat pplm:
ꝛ retro latēs tetigerat fimbriā veſtimēti. Seq̄t: Teti.
fim. veſti. ei⁹. CIRYL. Neq̄ꝫ. n. licebat imūdis vel
tāgere queq̄ꝫ ſcōꝝ: vl appropiq̄re viro ſcō. CHRY.
Ritu āt legi] h⁹i paſſio reputabat̄ imūdicia magna.
alr ēt: Nōdū. n. nec ipa hēbat dignā opionē ō eo. ñ
.n. putauiſſʒ latere: ſʒ tamē ꝯfiſa de ſanitate accedit.
THE. Sic āt cū aliq̄s ocl̄ꝫ lucerne lucēti adhibet
aut igni ſpinas ſtati opāt̄: ſic q̇dē q̄ fidē affert potē-
ti curare: ſtati curatōꝫ ꝯſeq̄t̄: Et ꝯfe. ſte. flu. ſan. eius.
CHRY. Nō āt ſola veſtimēta ipi⁹ mlierē ſaluauert̄:
nā ꝛ milites ſortiti ſūt ea itra ſe: ſʒ fidei eius intētio.

THEO. Credidit enī ⁊ ſaluata eſt. ⁊ vt congruū
fuit pmo tetigit chriſtū intellectualiter: deinde cor
poraliter. GREGO. Audiuit aūt domin⁹ tacitas
mulieris cōſideratōes: liberauit tacentē: paſſus ſua
ſpōte ſanitatē rapinā: ſed poſtea miraculū publicat
vnde ſequit̄: Et ait ieſus: quis ē qui me tetigit? CI
RYL. Nō enī latuit dominū ppetratū miraculū: ſꝫ
qui cūcta cogſcit: quaſi neſciret interrogat. GRE
CVS: Neſcientib⁹ aūt diſcipulis quod querebat̄: ſꝫ
putātib⁹ de ſimplici quodā tactu dicere: dn̄i queſti
oni reſpondēt. Sequit̄ enī: Negātib⁹ aūt om. di. pe.
⁊ qui cum illo erāt: pceptor: turbe te comp. ⁊ affli.
⁊ dicis: quis me tetigit? Et ideo domin⁹ tactuꝫ ſua
reſpōſione diſtiguit. Sequit̄ enim: Et dixit il. ieſus:
Teti. me ali. ſicut etiā dicebat: Quis habet aures au
diendi audiat. Cū tñ omnes habeāt hmōi corpalem
auditū: ſed nō eſt vere audire: ſi audiat̄ incaute: nec
vere tāgere: ſi infideliter tangat̄. CIRYL. Propa
lat aūt cōſequēter quod factū eſt: cū ſubdit̄: Nam
⁊ ego noui virtutē de me exiſſe. CIRYL. Reſpon
det ſm opinionē audientiū: his tamē nobis mani
feſtat̄ ꝙ ipe ver⁹ eſt de⁹: ⁊ ex eo quod pdigialr̄ factū
eſt ⁊ ex ſermonib⁹. tranſcēdit enī naturā noſtram ⁊
forſan angelicā: poſſe queq̄ꝫ virtutē emittere quaſi
a propa natura. Cōuēit aūt hoc ſoli ſupme nature:
nulla naq̄ꝫ creaturarū aliquā gerit ſaluādi ptātem
vl̄ etiā aliqua alia. ſ. miracula faciēdi: ſed diuinitus
preſtitā. nō enī ambitōe glorie: nō dimiſit latere di
uine virtutis oſtenſionē qui multotiēs precepat ta
ceri ſua miracula: ſed quia ſpectabat ad vtilitatē eo
rum qui vocabāt̄ p fidē ad grām. CHRY. Primo
enim ſoluit feminēū metū: ne remorſum cōſcientie
pateret̄ quaſi ſurripiēs grām. Secūdo corrigit eam:
quia latere putauerat. Tertio fidem eius expmit cū
ctis: vt ⁊ alij imitent̄: proditq̄ꝫ nō minus miraculū
retentōe ſanguinis: dum oſtēdit ſibi cūcta patere.
CIRYL. Inſup pncipē ſynagoge pſuadebāt idu
bitabiliter credere ꝙ a laqueis mortis eripiet filiaꝫ
eius. CHRY. Ob hoc aūt domin⁹ nō ſtatim eam
manifeſtauerat: vt oſtenſo ꝙ omnia ſibi liquent: fa
ciat mulierē pdicare quod factū eſt: vt ſuſpitiōe mi
raculū careat. vnde ſequit̄: Vidēs aūt muli. q: non
la. eum tre. ve. ⁊ pci. ante pedes eius: ⁊ ob quā cām
teti. eum indi. co. om. po. ⁊ queād. cōfeſtim ſa. ſit.
ORIGE. Eandē aūt ſanitatē quā nacta eſt muli
er ex cōtactu verbi cōfirmauit ſaluator. vnde ſeq̄t̄:
At ipe dixit illi: fi. fi. t. te ſal. fe. vade in pace. i. eſto ſa
na a tuo flagello: ⁊ ſanat quidē pmo p fidē animā
deinde vō corpus. TYTVS: Vocat aūt filiā iam
fidei cauſa ſanatā: fides enī grām adoptōis īpendit
EVSE. Dicūt aūt hanc mulierē in pameade que
eſt ceſarea philippi vnde fuit oriunda ſtatuiſſe triū
phos inſignes collati ſibi beneficij a ſaluatore: ſta
bat naq̄ꝫ ſuper altā baſim ad limina dom⁹ ei⁹ eneuꝫ
ſimulacrū mulieris flexis genib⁹: manibuſq̄ꝫ iūctis
quaſi precaret̄: ex cuius oppoſito aliud erectū ſimu
lacrū ad inſtar viri: eiuſdēq̄ꝫ materie amictū diploi
de ⁊ manū verſus mulierē extendēſ: ante cui⁹ pedes
ſuper ipam baſim aliena ſpecies plante orta: q̄ vſq̄ꝫ
ad enee diploidis oras pertingēs medicina omniū
paſſionū eſſe ferebat̄. Hāc aūt ſtatuā dicebat repre
ſentare chriſtū: quā maxim⁹ deſtruxit. AMBRO.
Myſtice autem reliquerat in geraſenis ſynagogā
chriſtus: ⁊ quē ſui nō receperāt: recepimus alieni.
BED. Vel in fine ſeculi domin⁹ eſt ad iudeos re
diturus: atq̄ꝫ ab eis per fidei cōfeſſiōem libēter acci
piendus. AMBRO. Quē autē putam⁹ ſynagoge
pncipē eſſe: niſi legē cui⁹ contēplatōem domin⁹ ſy
nagogā non penit⁹ dereliquit. BEDA: Vel pain
ceps ſynagoge moyſes intelligit̄: vnde bene iair⁹ i.
illuminās vel illuminat⁹ vocatur: quia qui accepit
verba vite dare nobis: ⁊ per hoc ceteros illumat: et
a ſpūſancto illuminat̄. cecidit aūt archiſynagogus
ad pedes ieſu: quia legiſlator cum tota patrū pgēie
chriſtū in carne apparentē longe ſibi pferendū eſſe
cognouit. Si enī caput chriſti deus: cōueniēter pe
des accipiēdi ſunt icarnatio qua terrā noſtre mor
talitatis tetigit. rogauit aūt intrare in domuꝫ eius:
quia ei⁹ videre deſiderabat aduentū. Filia aūt vni
ca ei⁹ eſt ſynagoga: que ſola legali eſt inſtitutiōe cō
poſita: que. xij. etatis anno: hoc eſt tēpe pubertatis
appropinquāte moriebat̄: quia nobiliter a pphetis
educata: poſtq̄ꝫ ad intelligibiles annos puenerat: i
quib⁹ ſpiritales deo fructuſ gignere debebat: ſubito
errorū lāguore cōſternata: ſpiritalis vite viā amiſit.
⁊ ſi chriſt⁹ nō ſuccurreret corruiſſet in mortē. Ad pu
ellā aūt ſanādā pgens domin⁹ a turba cōprimit̄: q
genti iudee ſalutaria monita prebēs: carnalium po
pulorū eſt cōſuetudine grauat⁹. AMBRO. Ad
hāc aūt pncipis filiā dum pperat dei verbum vt ſal
uos faceret filios iſrl̄: ſancta eccleſia ex gentib⁹ con
gregata que inferiorū lapſu criminū deperibat: pa
ratā alijs fide pripuit ſanitatē. BED. Dupliciter
aūt ſanguinis flux⁹ poteſt intelligi: hoc eſt ⁊ ſuper
idolatrie pſtitutione: ⁊ ſuper his que carnis ⁊ ſan
guinis oblectatiōe patrāt̄. AMBRO. Quid aūt
ſibi vult ꝙ hec pncipis filia annorū duodecī more
batur: ⁊ mulier iſta fluxu ſanguinis ab annis duo
decim laborauit: niſi vt intelligat̄ q: q̄diu ſynago
ga viguit: laborauit eccleſia. BED. Vna enī pene
ſeculi etate ſynagoga i patriarchis naſci cepit: ⁊ gē
tiliū natōem idolatria fedauit. AMB. Sicut aūt
illa in medicis erogauerat omnē ſubſtantiā ſuā: ita
cōgregatio gentiū amiſerat omnia dona nature.
BED. Medicos aūt intellige ſiue falſos theolo
gos ſiue philoſophos: legūq̄ꝫ doctores ſecularie: q
multa de virtutib⁹ vitijſq̄ꝫ diſſerētes: vtilia ſe viuen
di inſtituta mortalib⁹ dare pmittebāt: ſeu ipos mū
dōs ſpūs qui velut hominib⁹ cōſulēdo: ſe p deo
colēdos ingerebāt: quib⁹ audiēdis gētilitas quāto
magis nālis induſtrie vires expēderat: tāto minus
potuit ab iniq̄tatis ſue ſorde curari. AMBRO.
Audiēs aūt egrotare populū iudeorū: ſperare cepit
ſalutis ſue remediū. Temp⁹ veniſſe cognouit: quo
medic⁹ adeſſet de celo: ſurrexit vt occurret fide pri
or: pudore cōtactior: hoc enī eſt pudoris ⁊ fidei
agnoſcere infirmitatē: non deſperare veniā. verecū
da ergo fimbriā tetigit: fidelis acceſſit: religioſa cre
didit: ſapiēs ſanatā ſe eſſe cognouit. ſic ſancta plebs
gentiū que deo credidit: peccatū erubuit vt deſere
ret: fidē detulit vt crederet: deuotōnem exhibuit vt
rogaret: ſapientiā induit vt ſanitatē ſuā ipa ſentiret
fiduciā ſumpſit: vt fateretur ꝙ preripuiſſet alienū.
Retro aūt tāgitur chriſt⁹: quia ſcriptū eſt: Poſt dn̄m

deī tuū ambulabis. BEDA: Et ipſe ait. Siquis
mihi miniſtrat: me ſequat̄. ſiue q2 preſentē in carne
dn̄m nō vidēs: vel quia pactis diſpēſatiōis ſacram̄
tis p fidem cepit veſtigia eius ſubſequi. GRE.iij.
mora. Permanēte autē turba vna redēptorem no/
ſtrū mulier tetigit: q2 carnales quiq3 i eccleſia eum
cōprimūt a quo lōge ſūt: ⁊ ſoli tangūt: qui huic ve/
raciter humiles adiungunt̄. Turba igit̄ p̄mit: ⁊ nō
tangit: q2 ipoꝛtuna eſt p preſentiā: ⁊ abſens per vi/
tam. BEDA: Vel vna credula mulier dn̄z tangit
q2 qui diuerſis hereſibus iordinate affligit̄: ſolo ca/
tholice eccleſie corde fideliter querit̄. AMB. Nō
enī credūt qui cōprimūt: credūt qui tangūt. fide tā/
gitur chriſtus: fide videt̄. Deniq3 vt fidē credētis ex
primeret dicit: Ego cognoui virtutē d me exiſſe. qd̄
et euidētius inditūr: q2 nō itra poſſibilitatē cōditi
onis humane atq3 itra corporis clauſtrū diuinitas
coartata eſt: ſed vltra finē noſtre mediocritatis vir/
tus exundat eterna. nō enī hūana ope plebs gentiū
liberat̄: ſed dei mun⁹ ē cōgregatio nationū: que eti
am breui fide miſericordiā iclinat eternā. Nā ſi cō/
ſiderem⁹ quāta ſit fides noſtra: ⁊ itelligam⁹ quan/
tus ſit dei fili⁹: videm⁹ q2 compatione eius fimbriā
tantūmō tangam⁹: ſupiora vero veſtimēti ei⁹ neq̄/
uimus attigere. Si igit̄ ⁊ nos curari volumus fide
tangam⁹ fimbriā chriſti: nō autē latet eū quicūq3
tetigerit. Beat⁹ q̄ extremā partē verbi tetigerit: naz
tota quis pōt cōprehendere.

**Adhuc illo loquēte: uenit quidā
ad principē ſynagoge dicēs ei: quia
mortua ē filia tua: noli uexare illū
Jeſus aūt audito hoc uerbo: rn̄dit
patri puelle. Noli timere: Crede
tm̄ ⁊ ſalua erit. Et cū ueniſſet domū
non p̄miſit itrare ſecū quēq3 niſi pe
trū ⁊ iacobū ⁊ iohānē: ⁊ patrē ⁊ ma
trā puelle. Flebāt aūt oēs ⁊ plange
bāt illā. At ille dixit: Nolite flere.
Non ē mortua puella: ſed dormit.
Et deridebāt eū: ſciētes q2 mortua
eſſet. Ipſe aūt tenens manū ei⁹: cla
mauit dicens: Puella ſurge. Et re
uerſus ē ſpirit⁹ eius ⁊ ſurrexit con
tinuo. Et iuſſit illi dare mādu care.
Et ſtupuerūt parētes ei⁹ qbus p̄ce
pit ne alicui dicerēt qd̄ factū erat.**

CHRY. Oportune dn̄s expectabat puelle mortē:
vt p̄palaret̄ reſurrectiōis miraculū: ppter quod ⁊
tardi⁹ icedit ⁊ loquit̄ cū muliere diuti⁹ vt archiſyna
gogi filia expiraret: ⁊ hui⁹ aduentus nūcij adueni/
ret. Vñ dicit̄: Adhuc illo loquēte ve. qui. ad prin.
ſyna. di. ei q2 mor. ē fi. t. no. vex. il. AVG. d cō. euā
g. Sed cū matthe⁹ archiſynagogū nō morituraz fi/
liam ſuā narret dn̄o nūciaſſe: ſed oīno defunctā: lu
cas aūt ⁊ marc⁹ nondū mortuā: vſq3 adeo vt dicāt
veniſſe poſtea qui mortuā nūciaret: cōſiderandū ē
ne repugnare videat̄. Et intelligendū ē breuitatis h̄
cā mattheū poti⁹ dicere voluiſſe: rogatū eē dn̄m vt
faceret qd̄ eū feciſſe manifeſtū ē. ſ. mortuā ſuſcitare.
Attēdit. n. nō verba patris de filia ſua ſed qd̄ eſt po
tiſſimū volūtatē. Sane ſi alij duo vel q̄ſq3 eoꝝ pa/
trē cōmemoraſſet dixiſſe: qd̄ veniētes de domo di/
xerūt: vt iā n̄ vexaret̄ ieſus: q2 puella mortua fuiſſ3:
repugnarēt eius cogitatiōi verba que poſuit mat/
the⁹. Nūc vero illud nūciantib⁹ ⁊ p̄hibentibus ne
magiſter veniret: nō legit̄ q̄ ipe cōſenſerit. vñ domi
nus nō diffidentē rep̄hendit: ſed credentē robuſti⁹
cōfirmauit. vñ ſequit̄: Jeſus aūt au. hoc ver. reſ. pa.
pu. no. ti. ſed crede tm̄: ⁊ ſalua erit. ATHANA.
Fidē dn̄s exigit ab iuocātibus eū: nō q2 indiget ad
miniculo alioꝝ: ipſe nāq3 ⁊ dn̄s ⁊ largitor eſt fidei.
Sed ne videret̄ ex acceptiōe p̄ſonaꝝ ſua dona con
ferre: oñdit q̄ credētibus fauet: ⁊ ne ſine fide accipi
ant bn̄ficia: ⁊ ea p ifidelitatē aboleāt. vult enī bene
faciēs durare grām: ⁊ ſanās incōcuſſum p̄manere
remediū. THEO. Mortuā aūt ſuſcitatur⁹ eiecit
oēm quaſi nos docēs abſq3 inani gloria eē: ⁊ nihil
ad demōſtrationē facere. ⁊ q̄ cū quis d3 miracula
p̄petrare nō decet ipm eē i medio plurimoꝝ: ſed ſo
litariū ⁊ ab alijs ſeparatū. Et cū pue. ad do. nō p̄mi.
itra. ſecū quēq3 niſi petrū ⁊ iohannē ⁊ iacobū: ⁊ pa/
trem ⁊ matrē puelle. Solos autē hos itromiſit tan
q̄3 diſcipulos: diſcipuloꝝ vertices: ⁊ potētes miracu
lū occultare. nō enī volebat ipm ante tēpus pluri/
bus reuelari: forte ppter inuidiā iudeoꝝ. Sic ⁊ cū
quis nobis iuidet: nō debemus iuſticias noſtras ei
reuelare: ne ei maioris inuidie occaſio tribuatur.
CHRY. Ceteros autē diſcipulos nō aſſūpſit: p̄uo/
cās eos ad appetitū maiorē: ob id quoq3 q̄ nōdum
erāt plene diſpoſiti: vt ⁊ alij iſtos imitent̄. Aſſum/
pſit etiā p̄entes i teſtes: ne quis dicere poſſet fallax
eſſe reſurrectiōis indiciū. Ad h̄ etiā illud nota q̄ de
flētes excluſit a domo: ⁊ idignos oñdit huiuſmodi
viſiōe. Sequit̄ enī: Flebāt enī oēs ⁊ plāgebāt illā.
Quod ſi tūc excluſit multomagis nūc: tūc enī n̄ pa/
tuerat i ſomnū mortē fuiſſe cōuerſam. Null⁹ ergo
de cetero ſe cōtendat iniuriā inſerens chriſti victo/
rie q̄ ſupauit mortē: ⁊ eā i ſomnū cōuertit: ad cuius
oſtenſionē ſubdit̄: At ille dixit: No. fle. nō eſt enim
mor. ſed dormit. Oñdens ſingula ſibi fore in prom/
ptu: ⁊ q̄ eā viuificaret: quaſi ſuſcitaret in ſomno: ni
hilominus tamē deridebāt eū. Sequit̄ enī: Et deri/
debāt eū ſciētes q2 mortua eſſet. Quos nō obiurga
uit: nec deriſionē rep̄ſſit: vt etiā deriſio fiat mortis i
diciū. nā q2 vt plurimū poſt acta miracula homies
p̄ſeuerēt icreduli: verbis p̄prijs eos p̄uenit. vt autē
quaſi per viſum diſponeret ad reſurrectiōis fidē te/
net manū puelle. vñ ſequit̄: Ipſe autē te. ma. e. cla.
di. pu. ſurge. Cūq3 tenuiſſet ſuſcitat eā. vñ ſequit̄: Et
reuer. ē ſp̄us eius ⁊ ſur. cōtinuo. Nō enī ifudit aliā
animā: ſed illā eādē que expirauerat reſtituit. Nec
ſolūmō ſuſcitat: imo iubet etiā illā cibari. Sequitur
enī: Et iuſſit illi da. man. ne. ſ. phātaſticū eſſe videat̄
quod factū ē: nec ipſe p̄pinat: ſed alijs mandat. Si
cut ⁊ in lazaro dixit: Soluite eū ac deide participē
mēſe fecit. GRECVS: Deinde ſtupefactos mira

culo ⁊ pene clamãtes parẽtes cohibet ne factũ pre
dicẽt. Sequit̃. n. Et ſtu. pa. e. qui. p̃cece. ne alicui di
cerẽt qđ factũ erat. Oſtendẽs ꝙ largitoꝛ bonoꝝ ẽ:
nõ autẽ cupid⁹ glorie: datqꝫ totum nihil recipiẽs.
Qui vero venat̃ operũ gloriã aliq̃d quidẽ exhibuit:
aliq̃d vero recepit. BEDA: Myſtice autẽ ſaluata
a fluxu ſanguinis muliere: moꝛ filia principis moꝛ
tua nunciat̃: q꞉ dũ eccleſia a vicioꝝ labe mũdata ẽ:
continuo ſynagoga pfidia atqꝫ inuidia ſoluta eſt.
Perfidia quidẽ q꞉ in chriſtũ credere noluit: inui
dia vero q꞉ eccleſiam crediſſe doluit. AMB. Ad
huc autẽ ⁊ ſeruuli pꝛĩcipis ĩcreduli erãt ad reſurre
ctionẽ quã ieſus ĩ lege p̃dixit: in euãgelio cõpleuit.
vñ dicũt: Noli vexare illũ. q̃ſi ſit ſibi ĩpoſſibile ſuſci
tare mortuã. BEDA: Uel p eos ſignificat̃: qui a
deo deſtitutũ ſynagoge ſtatum vidẽt: vt reſtaurari
poſſe nõ credãt. ĩdeoqꝫ p ſuſcitatiõe illi⁹ ſupplicãduꝫ
eſſe eſtimẽt: ſed q꞉ ĩpoſſibilia ſunt apud homĩes. vñ
domin⁹ ei dixit: Noli timere: crede tñ ⁊ ſalua erit.
Pater puelle cet⁹ doctoꝝ legis accipit̃: q̃ ſi credere
voluerit etiã ſubiecta ei ſynagoga ſalua erit. Itaqꝫ
cũ veniſſet ĩ domũ. AMB. Paucos future reſur
rectionis arbitros aſciuit. nõ enĩ a multis cõtinuo
ẽ credita reſurrectio. Que tñ tãte diuerſitatis ẽ cã:
Supra publice filius vidue ſuſcitat̃: hic remouent̃
plures arbitri. ſed puto ꝙ pietas ibi dñi declaratur:
q꞉ vidua mater vnici filij nõ patiebat̃ moras. ẽ eniꝫ
forma ſapiẽtie ĩ filio vidue cito eccleſiã credituraꝫ.
In archiſynagogi filia credituros quidẽ iudeos: ſꝫ
ex plurib⁹ pauciores. Deniqꝫ dicẽte dño: Nõ ẽ moꝛ
tua puella: ſed dormit: deridebãt. Quicũqꝫ enim nõ
credit: irridet. Fleãt igit̃ mortuos ſuos q̃ putãt moꝛ
tuos vbi reſurrectiõis fides ẽ: nõ mortis ſpecies ſed
quietis ẽ. BEDA: Synagoga etiã q꞉ ſpõſi leticiã
qua viuere poſſit amiſit: quaſi inter plangẽtes moꝛ
tua iacẽs: nec hoc ip̃m quare plangatur: ĩtelligit.
AMB. Tenẽs autẽ dñs manũ puelle ſanauit eam.
beat⁹ enĩ ſi cui⁹ man⁹ ſap̃ia teneat: ĩducat ĩ penetra
lia ſua: iubeat mãducare. panis enĩ celeſtis ẽ dei ver
bũ. ĩde ⁊ illa ſap̃ia q̃ dei corpis ⁊ ſanguinis altaria
repleuit alimẽtis. Uenite inq̃t edite panes meos ⁊
bibite vinũ qđ miſcui vobiſ. BEDA: Surrexit au
tem puella cõtinuo: q꞉ chriſto manũ confortãte hõ
a morte aĩe reſipiſcit. Sũt enĩ nõnulli q̃ iacẽte tm̃
cogitatiõe peccati ſibi mortẽ conſciſcũt. ſed tales ſe
viuificare ſignificãs dñs: ſuſcitauit filiã archiſyna
gogi. Alij vero ip̃m malũ qđ delectant̃ agẽdo moꝛ
tuũ ſuũ quaſi extra portas efferũt: ⁊ hos ſe ſuſcitare
demõſtrãs: ſuſcitauit filiũ vidue extra portas ciui
tatis. Quidã vero etiã peccati cõſuetudĩe ſe quaſi ſe
peliẽdo corrũpunt: ⁊ ad hos etiam dirigẽdos adeſt
gr̃a ſaluatoris: ad quod intimandũ reſuſcitauit laſa
rũ quatuoꝛ dies ĩ monumẽto habentẽ. Quãto aũt
grauioꝛ ẽ mors aĩe: tãto acrioꝛ penitẽtis feruoꝛ inſi
ſtat. vñ iacentẽ in cõclaui mortuã leui voce reſuſci
tat: delatũ foras iuuenẽ plurib⁹ dictis corroborat.
Ad quadriduanũ vero ſuſcitãdũ fremuit ſpũ: lachry
mas fudit: ⁊ voce magna clamauit. Sꝫ ⁊ hic notã
dũ ꝙ publica noxia publico egẽt r̃medio: leuia pec
cata ſecreta queũt penitẽtia deleri. Puella ĩ domo
iacẽs paucis arbitris reſurgit. iuuenis extra domũ
turba multa comitãte ſuſcitat̃. lazar⁹ de monumẽ
to vocatus multis populis innotuit. CA. IX.

Conuocatis autẽ ieſus duo
decim apoſtolis: dedit illis
uirtutẽ ⁊ ptãteꝫ ſup oĩa de
monia: ⁊ ut languores curarẽt. Et
miſit illos p̃dicare regnũ dei: ⁊ ſana
re infirmos. Et ait ad illos: Nihil
tuleritis ĩ uia: neqꝫ uirgã neqꝫ perã
neqꝫ panẽ neqꝫ pecuniã: neqꝫ duas
tunicas habeatis. Et ĩ quãcũqꝫ do
mum ĩtraueritis ibi manete: ⁊ inde
ne exeatis. Et quicũqꝫ non recepe
rint uos exeũtes de ciuitate illa: eti
am puluerẽ pedũ ueſtroꝝ excutite
in teſtimoniuꝫ ſupra illos. Egreſſi
autẽ circuibant per caſtella: euange
lizantes ⁊ curantes ubiqꝫ.

CIRYL. Decebat ĩſtitutos miniſtros ſacrarũ do
ctrinarũ poſſe mira p agere ⁊ p ipſos effectus cre[di]
ꝙ eſſent dei miniſtri. vñ dicit̃: Conuocatis autẽ xii.
apo. dedit illis virtutẽ ⁊ poteſtatẽ ſup oĩa demõia.
In quo eleuatũ ſupciliũ diaboli flectit: qui dicebat
aliquãdo: Nõ ẽ qui contradicere valeat. EUSE.
Et vt p eos venet̃ genus hũanũ: non ſolũ dat eis vt
prauos ſpũs pellãt: ſed etiã qualibet ĩfirmitatem ſa
nẽt ex eius ĩperio. vñ ſequit̃: Et vt lãguores curarẽt.
CHRY. Attendas hic diuinã filij ptãtem nature
corpali nõ cõuenientẽ: agere nãqꝫ miracula aderat
ſanctis: nõ natura: ſꝫ pticipatiõe ſpũſancti. Super
h̃ autẽ alijs cõcedere ptãtem prorſus alienũ erat ab
eorũ virtute. Qualiter enĩ poſſet natura creata ſup
ſpũs dona poſſidere dñm: At dñs noſter ieſus chri
ſtus tãqꝫ naturaliter de⁹ exiſtẽs impertitur huiuſmo
di gr̃am q̃bus vult: nõ inuocãs in eos alienã virtu
tem: ſed infundẽs ex pmptuarijs pp̃ijs. CHRY.
Poſtqꝫ autẽ ſatis cõfortati fuerãt et ei⁹ comitiua
⁊ cõpotes nacti ſũt argumẽtũ virtutis eius mittit
eos. vñ ſequit̃: Et mi. ill. p̃di. reg. dei. ⁊ ſan. infir. Ubi
cõſidera ꝙ nõ cõmittit̃ eis aliqđ ſenſibile dicere ſi
cut moyſes ⁊ pphete q̃ terrã ⁊ bona terrena pmit
tebãt. hi vero regnũ celoꝝ ⁊ quecũqꝫ cõtinent̃ ĩ eo.
GRE. nazanzen⁹: Mittẽs aũt diſcipulos ad p̃dicã
dum dñs multa eis iniunxit: quoꝝ ſũma eſt ſic eos
virtuoſos eſſe ſic cõſtantes atqꝫ modeſtos: ⁊ vt hoc
uiter loquar celeſtes vt nõ min⁹ pp̃ter eorũ modũ
viuẽdi qꝫ pp̃ter verbũ euãgelica doctrina ppaga
retur. Et iõ cũ eris ⁊ baculi carẽtia ⁊ amict⁹ ſingu
laritate mittebant̃. Et iõ ſubdit: Et ait ad illos: Ni
hil tuleritis ĩ via: neqꝫ virgã: neqꝫ perã: neqꝫ pecuni
am: neqꝫ duas tunicas habeatis. CIRYL. Pluri
ma quidẽ p hoc cõſtituebat. p̃mo quidẽ ĩſuſpectos
reddẽs diſcipulos: ſcđo ſequeſtrans eos a qualibet
cura: vt totũ ſtudiũ adhiberẽt verbo: tertio docens
eos pp̃iã virtutẽ. Sed forſan dicet aliq̃s cetera q̃
dem habere rationẽ: ſed nõ habere peram ĩ via. nec

duas tunicas:nec baculũ:cuiꝰ rei cã ꝑcipit:Volẽs
ſeccitare eos ĩ qualibet diligentia. Et vt loquar ex
hominibus angelos faciet eos:dirimẽs a qualibet cu
ra vite vt vna ſola cura detineant doctrine. EV/
SE. Volẽs igit eos carere cupidine rer ĩ ſolicitudi
nibus vite ꝓſtatus ẽ hec:ſumebat.n.experimentũ
fidei ⁊ animoſitatis eorũ ꝗ habito in mãdatis extre
me vitã ducere paupertatis nõ effugiũt que iubent:
decebat enĩ eos quoddã cõmerciũ facere:⁊ recipiẽ
tes ſalubres virtutes recõpenſare obediẽtia mãda/
torũ:⁊ cũ milites eos faceret regni dei:accingit eos
ad pugnã ĩ hoſtes:monẽs colere paupertatẽ. nullꝰ
enĩ militãs deo iplicat ſe vite ſecularis negocijs.
AMB. Qualis ergo eẽ debeat ꝗ euãgelizat regnuꝫ
dei ꝑceptis euãgelicis deſignat:hoc ẽ vt ſubſidij ſe/
cularis amminicula nõ reqrat:fideiqꝫ totꝰ inherẽs
putet quo minꝰ iſta reqrat:magis poſſe ſuppetere.
THEO. Sic enĩ ipſos medicos mittit ꝙ neqꝫ pa
nes ipſos portare vult:nec aliqd aliud qbus idigẽt
multi. AVG. de con. euan. Vel dominꝰ hec poſſi
dere diſcipulos ac ferre noluit:nõ ꝙ neceſſaria nõ
ſint ſuſtẽtationi huiꝰ vite:ſed qꝛ ſic eos mittebat:vt
eis hec deberi mõſtraret ab illis qbus euãgeliũ cre/
dẽtibus annũciarent:vt ſic ſecuri nõ poſſiderẽt:ne/
qꝫ portarẽt huic vite neceſſaria:nec magna: nec mi
nima. Jõ poſuit ſm marcũ nec virgã:oñdẽs a fide/
libus ſuis oĩa deberi miniſtris ſuis nulla ſupflua re
quirẽtibus. Hãc autẽ poteſtatẽ virge nomine ſigni
ficauit:cũ diceret: Ne qd tollerẽt ĩ via niſi virgam
tñ. AMB. Põt etiã ꝗ volũt hoc ad eũ deducere
tractatũ:vt ſpiritalẽ tãtũmõ locꝰ iſte firmare videa
tur affectũ:q velut idumẽtũ quoddã videat corpo/
ris exuiſſe:nõ ſolũ ptãte reiecta cõtemptiſqꝫ diuitijſ
ſed etiã carnis ipſiuſ illecebris abdicatis. THEO.
Quidã etiã apoſtolos ñ portare perã neqꝫ baculuꝫ
aut duas tunicas ſic itelligũt:ꝙ nõ theſaurizent. hꝫ
enĩ pera innuit cõgregãs multa.neqꝫ ſint iracũdi ⁊
tribulati ſpũs: qđ ſignificat baculꝰ neqꝫ ſint ficti ⁊
duplici corde quod ſignificat tunica duplex. CI/
RYL. Sꝫ diceret aliqs:vñ eis neceſſaria erũt:Et iõ
ſubdit:Et ĩ qcũqꝫ do.itra.ibi ma.⁊ ĩde ne exie.q.d.
ſufficiat vobis diſcipulorũ fructꝰ ꝗ recipiẽtes a vo/
bis ſpiritalia vos ꝓcurabũt. Juſſit aũt eos ĩ vna do
mo manere:vt nec hoſpitẽ grauẽt: eũ.ſ.dimittendo
nec ipi guloſitatis ⁊ leuitatis ſuſpitionẽ ĩcurrãt.
AMB. Alienũ nãqꝫ a ꝑdicatore regni celeſtis aſſe
rit curſitare ꝑ domos:⁊ iuiolabilꝭ hoſpitij iura mu/
tare. Sed vt hoſpitij gr̃a deferẽda cẽſet: ita etiã ſi ñ
recipiant excutiẽdũ puluerẽ egrediẽdũqꝫ de ciuita
te mãdat cũ ſequit:Et quicũqꝫ nõ rece. vos exe. de
ciui.illa:etiã puluerẽ pedũ ve.excu.ĩ teſti. ſuꝑ illos.
BEDA: Puluis excutit de pedibꝰ apoſtoloꝝ in
teſtimoniũ laboris ſui:ꝙ igreſſi ſũt ĩ ciuitatẽ ⁊ ꝑdi/
catio apoſtolica ad illos vſqꝫ ꝑuenerit.ſiue excutit
puluis cũ nihil ab eis accipiãt:nec ad victũ quideꝫ
neceſſariũ ꝗ euãgeliũ ſpreuerũt. CHRY. Nã ipro
babile valde ẽ contẽnentes ſmonẽ ⁊ patrẽfamiliaſ
ſe famulis benignos oñdere:vel bñdictiões eoꝝ exi/
gere. AMB. Vel mediocris ⁊ boni remuneratio
docet hoſpitij:vt nõ ſolũ pacẽ tribuamꝰ hoſpitibꝰ:
verũ etiã ſiqua eos terrene obumbrãt delicta leuita
tis:receptis apoſtolice ꝑdicatiõis veſtigijs auferan
tur. BEDA: Qui vero ꝑfidia negligẽtia vel etiam
ſtudio verbũ dei contẽnũt:hoꝝ vitãda cõio ẽ:excu
tiendꝰ puluis pedũ ne geſtis ianibꝰ pulueri cõpa/
rãdis mẽtis caſte veſtigiũ polluat. EVSE. Cũ au
teꝫ ꝑcinxiſſet dñs diſcipulos ſuos tãqꝫ milites dei
diuinis virtutibꝰ ⁊ ſapie monitis:mittẽs eos iudeiſ
vt doctores:⁊ medicos ipi ſm hꝫ ꝓcedebãt. vñ ſequi
tur:Egreſſi aũt circu.ꝑ caſt.euã.⁊ curã.vbiqꝫ. Quaſi
doctores quidẽ euãgelizãtes:ſed q̃ſi medici pſtãtes
remedia:⁊ verba miraculis cõprobantes.

Audiuit autẽ herodes tetrarcha
oĩa ꝗ fiebãt ab eo: ⁊ heſitabat:eo ꝙ
diceret a qbuſdã: qꝛ iohãnes ſurre
xit a mortuis:a qbuſdaꝫ uero qꝛ he
lias apparuit: ab alijs aũt qꝛ ꝓphe
ta unꝰ de antiqs ſurrexit. Et ait he
rodeſ. Johãnẽ ego decollaui: Quiſ
eſt autẽ iſte de quo ego talia audio:
Et querebat uidere eum.

CHRY. Multo trãſacto tp̃e ñ a ꝑncipio ꝑcepit
herodes facta ieſu:vt pateat tibi tyranni ſupbia.vñ
dr̃: Audiuit aũt hero.tetra.oĩa ꝗ fi.ab eo THEO.
Jſte herodes erat filiꝰ magni herodis ꝗ pueros iter
emit:ſed ille qdẽ rex erat: iſte aũt tetrarcha. Jnq̃re
bat aũt de chriſto qs eſſet.vñ ſequit: Et heſitabat.
CHRY. Peccatores.n.ſciẽtes ⁊ neſciẽtes q̃nqꝫ ſtre
pitũ ꝑtimeſcũt:peccatũ aũt nemine arguẽte homi/
nẽ ꝓdit:nemie accuſãte cõdẽnat: ⁊ timidũ ⁊ pigrũ
reddit deliquẽtẽ. Lã aũt tioris ponit dñter cuꝫ dr̃:
Eo ꝙ di.a ꝗ.ꝙ Johẽſ ſur.a mor.a ꝗ.vo qꝛ He.ap.ab
alijs ãt qꝛ ꝓph.vnꝰ de anti.ſurrex. THEO. Judei
enĩ reſurrectionẽ mortuoꝝ expectab.it ĩ vita carna
li ⁊ ĩ cõmeſſatiõibꝰ ⁊ potibꝰ. Sꝫ reſurgẽtes ñ erũt ĩ
carnalibꝰ actibꝰ. CHRY. Cũ g̃ audiſſet herodes
qbus ieſꝰ vteret miraculꝭ ait: Johannẽ ego decolla
ui.qđ ñ erat oſtẽtatiõiſ verbũ:ſꝫ cõſolãtis ſuũ timo
tẽ:⁊ pſuadẽtis aie ꝑturbate recolere ꝙ ipe eũ occi/
dit. Et qꝛ iohãnẽ decollauerat ſubdit: Quis aũt iſte
de quo au.tã. THEO. q.d. Si iohãnes ẽ ⁊ a mor
tuis reſurrexit:videns eũ cognoſcã.vñ ſeqt: Et que.
vi.eũ. AVG. de cõ.euã. Lucas aũt huc eũdẽ narrã
di ordinẽ quẽ marcꝰ tenẽs ñ cogit credi rerũ geſta/
rũ eũdẽ ordinẽ fuiſſe. Jn his etiã ṽbis marcꝰ atteſta
tur.ad hꝫ dũtaxat:ꝙ alij dixerit ñ herodes:iohãnẽ a
mortuis ſurrexiſſe:ſꝫ qꝛ heſitãtẽ cõmemorauit hero/
dẽ.itelligẽdũ ẽ aũt poſt iſtã heſitationẽ cõfirmaſſe
ĩ aĩo ſuo qđ ab alijs dicebat:cũ ait pueris ſuis ſicut
mattheus narrat: Hic ẽ iohãnes baptiſta:ipſe ſurre
xit a mortuis:aut ita ꝓnuncianda ſũt hec ṽba mat
thei vt heſitantẽ adhuc indicẽt.

Et reuerſi apoſtoli narrauerunt
illi q̃cũqꝫ fecerũt:⁊ aſſũptis illis ſe
ceſſit ſeorſũ ĩ locũ deſertũ q eſt beth
ſaide. Quõ cũ cognouiſſent turbe ſe
cute ſunt illũ:⁊ excepit eos ⁊ loque

bať illis de regno dei: ꝛ eos q cura idigebāt: ſanabat. Dies aũt ceperat decliare. Et accedētes duodecĩ dixerũt illi: Dimitte turbas: ut eũtes i caſtella uillaſqꝫ q̃ circa ſunt diuertãt: ꝛ iueniãt eſcas: qꝛ hic i loco deſerto ſum⁹. Ait aũt ad illos: Uos date illis mãducaꝛ. At illi dixerũt: Nõ ſũt nobis pluſq̃ꝫ qnqꝫ panes ꝛ duo piſces niſi forte nos eamuſ ꝛ emam⁹ i oẽs hãc turbã eſcas. Erãt aũt fere uiri qnqꝫ milia. Ait aũt ad diſcipulos ſuos: Facite illos diſcũbere p cõuiuia qnq̃genos: ꝛ ita fecerũt. Et diſcubuerũt oẽs. Acceptis aũt qnqꝫ panib⁹ ꝛ duob⁹ piſcib⁹: reſpexit i celũ ꝛ bñdixit illis: ꝛ fregit ꝛ diſtribuit diſcipul' ſuiſ ut ponerẽt añ turbas. Et mãducauerũt oẽs: ꝛ ſaturati ſũt. Et ſublatũ ẽ quod ſuperfuit illis fragmentorum cophini duodecim.

AVG. de cõ. euã. Matthe⁹ ꝛ marc⁹ ex p̃cedẽtiũ occaſiõe narrãt queãdmodũ ſit iohãnes ab herode occiſus: lucas aũt q̃ iã lõge ſupra de paſſiõe iohannis narrauerat: poſtq̃ꝫ cõmemorauit illaꝫ herodis heſitationẽ de domo quiſnã eẽt: cõtinuo ſubiũgit: Et reuer. apo. nar. illi que fecerũt. BEDA: Nõ ſolũ aũt narrãt que ipſi fecerũt ꝛ docuerũt: ſed etiam q̃ iohãnes eis i docẽdo occupat⁹ ſit paſſus: vel ſui vel eiuſdẽ iohãnis ei diſcipuli renũciant ſicut mattheus iſinuat. ISIDO. Quia vero dñs viros ſanguinũ abominaꝛ: ꝛ cõmorãtes cũ eis: ſi a p̃priis criminib⁹ nõ diſcedãt: poſt occiſionẽ baptiſte deſerẽs occiſores diſceſſit. vñ ſequiť: Et aſſũptis illis ſeceſſ. ſeoꝛ. i lo. deſ. qui ẽ bethſaida. BEDA Eſt aũt bethſaida i galilea ciuitas andree ꝛ petri ꝛ philippi apoſtoloꝝ p̃pe ſtagnũ genezareth. Nõ aũt timore mortis h̃ egit: vt quidã arbitranť: ſed parcẽs inimicis ſuis ne homicidio homicidiũ iungerẽt: ſimul ꝛ oportunũ ſue paſſiõis tẽpus expectas. CHRY. Nõ autem pri⁹ ſed relato ſibi qđ acciderat diſceſſit: manifeſtãs p ſingula carnis veritatẽ. THEO. Indeſertũ autẽ locũ abiit dñs: qꝛ operatur⁹ erat miraculũ panũ: ne q̃s diceret: de ciuitate p̃pe exiſtẽte oblati ſũt panes. CHRY. Uel vadit i deſertũ locũ vt nemo ſequereť. Sed nec ſic plebs diſceſſit. ſed comitatur ipſum. vñ ſequiť: Qđ cũ cognouiſ. turbe ſecu. ſũt illũ. CIRYL. Hi quidẽ poſtulãtes a demonib⁹ liberari: hi vero languoꝝ remotionẽ: necnõ quos eius oblectabat doctrĩa illũ attẽtiſſime viſitabant. BEDA: Ipſe autẽ vt potẽs piuſq̃ꝫ ſaluatoꝛ excipiẽdo fatigatos: docẽdo iſcios: ſanãdo egrotos: reficiẽdo ieiunos: quantũ deuotiõe credẽtiũ delecteť: iſinuat. vñ ſequiť: Et excepit illos ꝛ lo. il. de regno dei ꝛ eos q̃ cura idigebãt ſanabat. THEO. Ut addiſcas q̄ que ſm nos eſt ſapia diuidiť verbo ꝛ opere qđ decet dicere operata: ꝛ opari dicta. Reclinante autẽ die: diſcipuli iã icipiẽtes alioꝝ curam habere turbe miſerẽtur. vñ ſequiť: Dies autẽ cepat declinare. ꝛ acce. xij. dix. illi. Dimit. tur. vt eun. i caſtella villaſq̃ꝫ que circa ſũt diuer. ꝛ iue. eſcas: qꝛ hic i loco deſerto ſum⁹. CIRYL. Sicut eni dictũ ẽ diuerſarũ paſſionũ poſtulabat remedia. ꝛ q̄ videbãt diſcipuli ſolo nutu poſſe p̃fici: qđ ifirmi petebãt: dicũt. Dimitte eos: ne ampli⁹ anxienť. Aſpice aũt exuberantem mãſuetudinẽ ei⁹ q̃ rogať: nõ eni illa tñ largiť que poſtulãt diſcipuli: ſed ſequẽtib⁹ ipm adiicit bona munifice dextre: mãdãs eis eſcas exhiberi. vñ ſeqtur: Ait aũt ad illos: Uos da. il. man. THEO. Nõ aũt hoc diť coꝝ reſpõſionẽ ignorãs: ſed volẽs ipos iducere vt dicerẽt quot paneſ haberẽt: ꝛ ſic magis oñdereť ex eoꝝ cõfeſſione miraculũ panũ quãtitate audita. CIRYL. Sꝫ qđ mandabať itolerabile diſcipulis erat: q̃ nõ habebãt penes ſe niſi q̃nq̃ panes ꝛ duos piſces. vñ ſequiť: At illi dixe. Nõ ſũt nobis pluſq̃ꝫ quinq̃ꝫ panes ꝛ duos piſces: niſi forte eamus ꝛ ema. i om. hãc tur. eſ. AVG. de con. euan. In q̄bus quidẽ verbis lucas i vnã ſniam cõſtrinxit reſpõſionẽ philippi dicẽtis: Ducẽtoꝝ denarioꝝ panes nõ ſufficiũt eiſ: vt vnuſq̃ſq̃ꝫ modicũ q̄d accipiat ꝛ reſpõſionẽ andree dicẽtis. Eſt puer vn⁹ hic q̄ habet quinq̃ꝫ panes hordeaceos ꝛ duos piſces: vt narrat iohãnes. Qđ eni ait: Nõ ſũt nobis pl⁹ q̃ q̃nq̃ panes ꝛ duo piſces: ad andree retulit reſpõſionem. Qđ vero adiũxit: Niſi forte nos eam⁹ ꝛ emam⁹ in oẽm hãc turbã eſcas. videť ad reſpõſionẽ philippi p̃tinere: niſi q̄ de ducẽtis denariis tacuit: q̃uq̃ ꝛ in ipſi⁹ andree ſnia h̃ poſſet itelligi. Cũ eni dixiſſet: Eſt puer vnus hic q̃ h̃ꝫ q̃nq̃ panes hordeaceos ꝛ duos piſces. adiũxit: Sed hec q̄d ſũt iter tãtos: hoc ẽ diſferẽtie niſi forte nos eam⁹ ꝛ emam⁹ i oẽm hãc turbã eſcas. Ex qua varietate verboꝝ: reꝝ aũt ſniarũq̃ꝫ cõcordia ſatis apparet ſalubriť nos doceri: nihil querendũ i verbis niſi loquentiũ volũtatẽ: cui demõſtrãde iuigilare debẽt oẽs veridici narratores: cum de homie vel de angelo vel de deo aliq̄d narrãt. CIRYL. Ut aũt adhuc ad magiſ ardua ferať miraculũ: oñditur nõ parua fuiſſe multitudo viroꝝ: vñ ſequiť: Erãt autẽ viri fere quinq̃ꝫ milia: exceptis mulierib⁹ atq̃ꝫ pueris vt alius euangeliſta refert. THEO. Docet autẽ dñs q̄ decet cũ hoſpitamur aliquẽ: reclinare ipm: ꝛ ois cõſolatiõis p̃ncipẽ facere. vñ ſequiť: Ait aũt ad diſci. faci. il. diſcũ. p cõui. q̃nquagenos ꝛ ita fecerũt: ꝛ diſcũ. fece. omẽs. AVG. de cõ. euã. Qđ lucas hic dicit: quinquagenos illos eſſe diſcũbere: marc⁹ vero q̃nquagenos ꝛ centenos. iđ nõ mouet: qꝛ vn⁹ ptem dixit: alter totũ. ex ſi alius de q̃nquagenis tñ cõmemoraret: ali⁹ de centenis tñ: valde videreť eẽ contrariũ: nec ſatis dinoſcereť vtrũq̃ꝫ dictũ eſſe. vnũ aũt ab altero: alterũ ab altero eẽ cõmemoratũ: ꝛ tamẽ attẽtius cõſideratũ iueniri debuiſſe q̃s nõ fateať h̃ iđ dici: qꝛ exiſtit ſepe aliqua eiuſmõi q̃ parũ intendentib⁹ temere radi

citibus cōtraria videant̄: ⁊ nō ſint. CHRY. Et qꝛ
credendū erat chriſtū veniſſe a patre factur⁹ mira
culū aſpexit ī celū. vñ ſequit̄: Acce. aūt qnqꝫ panib⁹
⁊ duob⁹ piſcib⁹ reſpexit ī celū. CIRYL. Hoc etiā
diſpēſatiue ꝓ nobis fecit: vt diſcam⁹ ꝙ in ꝑncipio
mēſe cū frāgere debem⁹ panē: debem⁹ deo offerre
⁊ dicere ſup ipm bñdictionē ſupernā. vñ ſequit̄: Et
bñdixit ⁊ fregit: ⁊ diſci. ſuis diſtri. vt pone. ante tur
bas. CHRY. Dat quidē eis ꝑ man⁹ diſcipuloꝝ ho
norādo eos: ⁊ ne dēt obliuioni iā pacto miraculo.
nō aūt ex nō entib⁹ facit eſcas ad paſcendū turbaſ
vt obturet os manichei aſſerētis alienā eē ab eo cre
aturā: oſidens ſe eē victualiū largitorē: ⁊ eū q̄ dixit:
Germinet terra. Multiplicat quoqꝫ piſces: ad ſigni
ficandū ꝙ tā mari q̄ꝫ aride dñabat̄. Vñ aūt in lan
guētibus ſpāle pegit miraculū: agit ⁊ bñficiū gene
rale alēs oēs etiā nō languētes. vñ ſequit̄: Et man
du. om. ⁊ ſaturati ſūt. GRE. niſen⁹: Quib⁹ nec ce
lū fluebat māna: nec tell⁹ iuxta ſui naturā ꝓducēs
frumentū eoꝝ ſatiſfaciebat egeſtati: ſed ieffabilibuſ
horreis diuīe potētie bñficiū affluebat. Panis para
tur fact⁹ ī manib⁹ miniſtrātiū: necnō ꝑ ſaturitatē
edentiū augmētatur. Eſum etiā piſciū eoꝝ neceſſita
ti nō admiſtrabat mare: ſed ille q̄ ī mari piſciū gen⁹
ſtatuit. AMB. Nō exiguo ſed multiplicato cibo
populū liquet eē ſatiatū: vidēs icōprehēſibili quo
dā rigatu iter diuidētiū manus quas nō fregerant
multiplicare pticulas: ⁊ itacta frangentium digitis
ſpōte ſua fragmēta ſurripe. CIRYL. Nec viſqꝫ ad
huc nō puenit miraculū: ſed ſequit̄: Et ſubla. eſt qḋ
ſupfuit eis frag. cophini. xij. Vt hinc eēt manifeſta
certificatio ꝙ op⁹ charitatis ī ꝓximos vberē vendi
cat retributionē a deo. THEO. Et vt addiſcerem⁹
quātū hoſpitalitas pōt: ⁊ quātū augent̄ noſtra cū
indigētibus ſubuenim⁹. CHRY. Fecit aūt ſuper
abundare nō panes ſed fragmēta: vt oñdat illoꝝ
panū eē reliquias: que tot facte ſunt: vt totidē eēnt
cophini quot ⁊ diſcipuli. AMB. Myſtice autē
poſtqꝫ illa q̄ eccleſie typū accepit fluxu curata ſan
guinis: poſtea q̄ꝫ apoſtoli ad euāgelizandū ſūt deſti
nati gratie celeſtis impartit̄ alimentū. Sed qbus i
partiat̄ adverte: nō ocioſis: nō ī ciuitate quaſi ī ſy
nagoga: vel ſeculari dignitate reſidētibus: ſed inter
deſerta querētibus Chriſtū. BEDA: Qui dereli
cta iudea q̄ ꝓphetie ſibi nō credēdo caput abſtule
rat: ī deſerto eccleſie que virū nō habebat: verbi pa
bula largit̄. Petentē vero deſerta gentiū chriſtum
multe fideliū caterue relictis menib⁹ priſce conuer
ſatiōis ⁊ varioꝝ dogmatū ſequunt̄. AMB. Qui
aūt faſtidiūt: ipſi excipiunt̄ a chriſto: ⁊ cū ipſis loq̄
tur dei verbū: nō de ſecularib⁹: ſed ō regno. Et qui
corporalis gerūt vlcera paſſiōis: his medicinā ſuā
libēter idulget. Vbiqꝫ autē myſterij ordo ſeruat̄. vt
pri⁹ ꝑ remiſſionē peccatoꝝ vulneribus medicīa tri
buat̄: poſtea alimonia mēſe celeſtis exuberet. BE
DA: Die autē declināte turbā reficit. i. fine ſeculoꝝ
appropiquāte: vel cū ſol iuſticie ꝓ nobis occubuit.
AMB. Q̄ꝫqꝫ nondū validiorib⁹ hec turba reficiat̄
alimētis. primū. n. ī modū lact quinqꝫ ſūt panes: ſecū
dus ſeptē: tertiū ipm corp⁹ chriſti ē eſca ſolidior. Si
q̄s autē petere cibū veret̄: ipe relictis ſuis oībus ſe
ſtinet ad dei verbū. Dū aūt aliq̄s audire incipit dei
verbū. icipit eſurire. Incipiūt apoſtoli eſurientē vi
dere. ⁊ ſi illi adhuc nō itelligāt q̄d eſuriāt intellexit
chriſt⁹: ſcit ꝙ nō ſecularē cibū eſuriāt: ſed cibū chri
ſti. nōdū. n. itellexerāt apoſtoli cibū credētes nō eē
venalē. Nouerat chriſt⁹ nos poti⁹ eē redimendos:
ſuas vero epulas eē gratuitas. BEDA: Nōdū au
tē erant apoſtolis niſi qnqꝫ panes moſayce legis: ⁊
duo piſces vtriuſqꝫ teſtamēti: q̄ ī abdito myſterioꝝ
latētiū q̄ſi aquiſ abyſſi regebant̄. Quia vero quinqꝫ
ſūt exterioris homīs ſēſus: qnqꝫ milia viri dñm ſecu
ti deſignāt eos q̄ ī ſeculari adhuc habitu poſiti: ex
terior ib⁹ q̄ poſſidēt bñ vti nouerūt: q̄ qnqꝫ panib⁹
alunt̄: qꝛ tales neceſſe ē legalib⁹ adhuc ꝑceptis in
ſtrui. nā q̄ mūdo ad itegrū renūciāt: euāgelica refe
ctiōe ſublimes ſūt. Diuerſi aūt cōuiuantiū diſcubi
tus: deſignāt diuerſos ꝑ orbē terrarū eccleſiarū cō
uētus: q̄ vnā catholicā faciūt. AMB. Hic vero pa
nis quē frāgit Jeſus: myſtice quidē dei verbū ē ⁊ ſer
mo de chriſto: q̄ cū diuidit̄ auget̄. de paucis enī ſer
monib⁹ populis redundātē alimoniā miniſtrauit.
Dedit ſmones nobis velut panes: q̄ noſtro dū libā
tur ore geminant̄. BEDA: Turbis aūt eſuriētib⁹
ſaluator nō noua creat cibaria: ſed acceptis his que
habuerūt diſcipuli bñdicit: qꝛ veniēs ī carne: ñ alia
q̄ꝫ ꝑdicta ſūt ꝑdicat: ſed ꝓphetie dicta myſterijs grē
grauida demōſtrat. Reſpicit ī celū: vt illuc dirigen
dā mētis aciē: ibi lucē ſciētie doceat eē querēdam.
Frāgit ⁊ ante turbas ponēda deſtribuit diſcipulis
qꝛ legis ⁊ ꝓphetie ſacrā eis vt ꝑ mundū ꝑdicēt pa
tefecit. AMB. Nō ocioſe autē q̄ turbe ſupſunt a
diſcipulis colligunt̄: qꝛ ea que diuina ſūt apud ele
ctos facili⁹ poſſis q̄ꝫ apud populos repire. Beatus
ille q̄ pōt colligere: q̄ etiā doctis ſupſunt. Qua rati
one autē cophinos chriſt⁹. xij. ipleuit: niſi vt illō po
puli iudaici ſolueret: qꝛ man⁹ ei⁹ ī cophino ſeruie
rūt: hic ē popul⁹ q̄ añ lutū ī cophinis colligebat: ſꝫ
iā ꝑ crucē chriſti vite celeſtis operat̄ alimoniam.
Nec paucoꝝ hoc mun⁹ ſed omniū eſt. nā ꝑ. xij. co
phinos tāq̄ꝫ tribuū ſingularū fidei firmamentū re
dūdat. BEDA: Vel ꝑ cophinos. xij. apoſtoli figu
rant̄. ⁊ oēs ſequētes doctores: foris quidē homini
b⁹ deſpecti: ſed itus ſalutaris cibi reliquijs cumulati.

¶ Et factū ē cū ſol⁹ eēt orās: erant
cū illo ⁊ diſcipuli: ⁊ iterrogauit illoſ
dicēs: Quē me dicūt eē turbe? At
illi rñderūt ⁊ dixerūt. Johannē ba
ptiſtā: alij aūt heliā: alij uero qꝛ un⁹
ꝓpheta ō ꝑorib⁹ ſurrexit. Dixit au
tem illis: Vos aūt quē me eſſe dici
tis? Rñdēs ſimō petr⁹ dixit: Chri
ſtū dei. At ille icrepans illos prece
pit ne cui diceret hec dicēs: qꝛ opor
tet filiū hominis multa pati ⁊ repro
bari a ſeniorib⁹ ⁊ pricipib⁹ ſacerdotū
⁊ ſcrib⁹ ⁊ occidi: ⁊ tertia die rſurget.
CIRYL. Sequeſtrat⁹ a populis dñs: ⁊ ſeorſū po

ſitus vacabat oratiōibus.vñ dicit᷑: Et factū ē cū ſo-
lus eſſet orās: erāt cū illo ꝛ diſcipuli. Formā eni in
hoc ſeipm cōſtituebat: docēs diſcipulos artē facilē
doctrinaliū dogmatū.reor eni oportere populorū
antiſtites etiā meritis p̄eſſe ſubditis ſuis: i rebus ne
ceſſarijs iugiter cōuerſantes: ꝛ illa tractātes quib⁹
de⁹ placat᷑. BEDA: Aderāt aūt diſcipuli dño ſed
ipe patrē ſol⁹ orauit: qꝛ poſſūt ſancti dño fidei amo
riſqꝫ ſocietate cōiungi: vbiqꝫ ſol⁹ obſecrat: qꝛ dei cō
ſiliū hūana vota nō capiūt: nec quiſqꝫ pōt iteriorū
pticeps eē cū chriſto. CIRYL. Poterat aūt orati
onis negociū turbare diſcipulos: videbāt eni hūani
tus orare: quē olī viderāt auctoritate diuina pagē
tem miracula. Ut igit᷑ hui⁹ ꝓpelleret turbationem
eos iterrogat: nō qꝛ neſciret ab exteriorib⁹ ſibi col-
lata p̄conia: ſed vt eos a pluriū opinione auferret:
ꝛ rectā fidē eis iſereret. vñ ſequit᷑: Et iterrogauit il-
los dicēs: Quē me dicūt eſſe turbe? BEDA: Pul
chre domin⁹ fidē diſcipulorꝫ exploratur⁹: prius tur
barū ſniam iterrogat: ne illorū cōfeſſio: nō veritati
agnitiōe ꝓbata: ſed vulgi videat᷑ opiniōe formata:
nec compta credere: ſed iſtar herodis de auditis he
ſitare putent᷑. AVG. de con. euā. Pōt aūt illō mo
uere ꝙ lucas dñm iterrogaſſe diſcipulos ſuos quē
illū dicerēt homies: tūc dixit cū eēt ſol⁹ orās: ꝛ adeſ
ſent etiā ipſi. porro autē Marc⁹ i via dicit illos h̄
ab eodē iterrogatos. ſed h̄ eū mouet: qꝛ nūqꝫ orauit
i via. AMB. Nō ē aūt ocioſa turbe opinio quam
diſcipuli rñdent: cū ſubdit᷑: At illi reſpōderunt ꝛ di
xerūt: Johānē baptiſtā quē decollatū ſciebāt. Alij
aūt heliā quē venturū putabāt: alii aūt qꝛ ꝓpheta
vn⁹ de priorib⁹ ſurrexit. Sed h̄ querere alteri⁹ pru-
dentie ē. nā ſi paulo apoſtolo ſatis ē nihil ſcire niſi
chriſtū ieſum ꝛ hūc crucifixū: qd ampli⁹ nihil deſi-
derandū ē ſcire qꝫ chriſtū? CIRYL. Uide āt i iter
rogationib⁹ elegantiā. Dirigit eni oēs eos ad extri
ſecas laudes: vt eis vniuerſis verā opinionē gene-
ret. vñ cū dixiſſet diſcipuli plebis opinionē: eorꝫ ſen
tentiā iterrogat cū ſubdit᷑: Dicit autē illis: Uos au
tē quē me eē dicitis? O qꝫ p̄cipuū illud vos: Excipit
eos ab aliis vt eorū vitēt opiniones. q.d. Uos q̄ cē
ſura mea vocati eſtis ad apoſtolatū teſtes miracu-
lorū meorꝫ: quē me eē dicitis? Preuenit aūt petrus
ceteros: fitqꝫ os toti⁹ collegii: eructatqꝫ diuini amo
ris eloquia: p̄fertqꝫ fidei cōfeſſionē cum dicit᷑: Rñ
dens aūt petr⁹ dixit: chriſtū dei. Nō ait ſimpliciter
eū eſſe chriſtū dei: ſed magis cū articulo: vñ in greco
habet᷑: Ton chriſton. Nā plures diuinit⁹ vncti: di-
uerſimode vocati ſūt chriſti. Quidā .n. vncti fuerūt
i reges: quidā in ꝓphetas. nos aūt p chriſtū ſancto
puncti ſpū: nomē obtinuim⁹ chriſti: ſed vn⁹ ſol⁹ eſt
q̄ ē chriſt⁹ dei ꝛ patris quaſi ipſo ſolo ꝓpriū haben
te patrē q̄ i celis ē. ꝛ ſic lucas cōcordat quidē in ſen
tentiis cū mattheo: q̄ narrauit petrū dixiſſe: Tu es
chriſt⁹ fili⁹ dei viui. ſed vtēs breuiloquio ait eum di
xiſſe chriſtū dei. AMB. In vno eni h̄ nomie ꝛ di
uinitatis ꝛ icarnatiōis expſſio ꝛ fides ē paſſionis.
Complex⁹ ē itaqꝫ oīa q̄ ꝛ naturā ꝛ nomē expreſſit:
i quo ſumma virtutū ē. CIRYL. Sed notandum
ꝙ vnū cōfeſſus eſt eſſe chriſtū prudētiſſimus petr⁹:
cōtra preſumētes emanuelē i duos chriſtos diuide
re. Neqꝫ eni ſciſſitat⁹ ē deos dicēs: Quē dicunt ho
mines eſſe diuinū verbū. ſed filium hominis quē pe
tr⁹ cōfeſſus ē eſſe filiū dei. In hoc ergo admirādus
eſt ꝛ dign⁹ fact⁹ tam p̄cipuis honorib⁹: qꝛ quē ad-
miratus ē in forma noſtra hūc credidit eſſe chriſtū
patris. ſ. hominē factū verbū quod ꝓceſſit de pris
ſubſtātia. AMB. Domin⁹ autē ieſus chriſt⁹ predi
cari ſe primo noluit: ne vll⁹ ſtrepit⁹ naſceret᷑. eū ſeq
tur: At ille increpās eos p̄cepit ne cui dicerēt. Mul
tis ex cauſis iubet tacere diſcipulos: vt fallat prīci
pem mūdi: vt declinet iactantiā: doceat humilitatē
ergo chriſt⁹ noluit gloriari: ꝛ tu q̄ ignobilis natus
es gloriaris? Simul ne rudes ꝛ impfecti adhuc di-
ſcipuli maxime predicatiōis molibus opprimant᷑.
Prohibētur ergo euāgelizare cū dei filiū: vt euāgeli
zarēt poſtea crucifixū. CHRY. Opportune etiam
domin⁹ tūc vetuit nulli dicere ꝙ ipſe eſſet chriſtus
quaten⁹ ſublatis de medio ſcādalis: ꝛ crucis con-
mato patibulo: habitualiter iprimeret᷑ audientium
mēti conueniēs de eo opinio. nā radicatū ſemel ꝛ
poſtmodū euulſū: vix vnqꝫ denuo inſitū retinebit᷑.
Quod aūt ſemel inſitū pſeuerat imobile ō facili cō
creſcit. nā ſi petrus ex ſolo auditu ſcādalizatus eſt:
qd qꝫplures paterētur: cū audiſſent filiū dei eſſe lu
derent autē crucifixū ꝛ cōſputū. CIRYL. Opor
tebat ergo diſcipulos eū vbiqꝫ terrarū p̄dicare: hoc
enim erat opus electorū ab eo ad apoſtolat⁹ offici
um. Sed vt ſacra ſcriptura teſtat᷑: tēpus eſt vniuſ-
cuiuſqꝫ rei. Dicebat eni vt crux ꝛ reſurrectio impleretur:
ꝛ ſic ſequeret᷑ apoſtolorꝫ p̄dicatio. vñ ſequitur: Di
dicēs: qꝛ oportet filiū homis multa pati ꝛ reprobari
ri a ſenio. ꝛ pricipibus ſacerdotū ꝛ ſcribis: ꝛ occidi.
ꝛ tertia die reſurgere. AMB. Forſaſſe qꝛ ſciebat
dñs difficile paſſiōis ꝛ reſurrectiōis myſterii etiā
diſcipulos credituros: ipſe voluit eſſe ſue paſſionis
ꝛ reſurrectionis aſſertor.

¶ Dicebat aūt ad oēs. Siqs uult
p⁹ me uenire: abneget ſemetipſū: ꝛ
tollat crucē ſuā quotidie: ꝛ ſeqt᷑ me
Qui eni uoluerit aīam ſuā ſaluā fa
cere pdet illā. Nā q pdiderit aīam
ſuā ꝓpt᷑ me: ſaluā faciet illā. Quid
eni ꝓficit hō ſi lucret᷑ uniuerſū mun
dū: ſe aūt ipſū pdat ꝛ detrimētū ſui
faciat? Nā q me erubuerit: ꝛ meoſ
ſmones hūc fili⁹ hōis erubeſcet cū
uenerit in maieſtate ſua ꝛ pris ꝛ ſcō
rū angelorꝫ. Dico autē uobis: uere
ſūt aliq hic ſtātes: q non guſtabunt
mortem donec uideāt regnum dei.

CIRYL. Cū magnanimi ſtrenuos in armis ad
audaciā prouocāt: nō ſolū eis honores pollicendo
victorie: ſed etiā ipm pati generoſum eſſe fatentes.
Tale quid videm⁹ docere dominū ieſum chriſtum.
predixerat eni apoſtolis ꝙ oporteret eū perpeti iu-

deoꝝ calũnias occidi: ⁊ tertia die reſurgere. Ne igi-
tur putarẽt chriſtũ quidẽ paſſurũ ꝑſecutiones pro
vita mũdi: eis vero liceret lentã vitã ducere: oſtẽdit
neceſſario ꝙ per equa certamĩa gradi decet cupien
tes eius gloriã obtinere. vñ dicit: Dicebat autẽ ad
oẽs. BEDA: Pulchre poſuit ad oẽs qui ſuperio-
ra que ad fidẽ dñice natiuitatis vel paſſiõis ꝑtinẽt
cũ ſolis diſcipulis ſeorſum egit. CHRY. Cũ autẽ
ſaluator ſit pi⁹ ⁊ benign⁹. nullũ inuitũ aut coactũ
habere vult famulũ: ſed ſpõtaneos ⁊ grãs agẽtes ei
ꝓ famulatu. ⁊ iõ neminẽ cogẽdo aut neceſſitatem
ĩponẽdo: ſed ꝑſuadẽdo ⁊ bñfaciẽdo vniuerſos volẽ
tes attrahit dicẽs: Siqͣs vult. BASI. Uitã autẽ
ꝓpriã in formã optime cõuerſatiõis tradidit volen
tibus ei obedire cũ dicit: Poſt me venire. nõ obſe-
cutionẽ corporalẽ ĩſinuãs: eſſet enĩ ĩ oĩbus impoſſi
bilis dño iam in celis exiſtẽte: ſed debitã cõuerſati-
onis ꝑ poſſe imitationẽ. BEDA: Niſi aũt quiſ a
ſemetipſo deficiat ad eũ ꝙ ſupra ipm ẽ nõ appropin-
quat. vñ dicit: Abneget ſemetipm. BASI. Abne-
gatio quidẽ ſuiipſi⁹ ẽ totalis preteritoꝝ obliuio: ⁊
receſſus a ꝓpriis volũtatibus. ORI. Abnegat etiã
aliqͣs ſeipm dũ vitã pri⁹ ĩ malitia cõſuetã alteratio-
ne debita cõmutat: puta ꝙ dudũ ĩ laſciuia vixerat.
abneget ſemetipm laſciuũ cũ ſit caſt⁹: ⁊ ſimiliter ab
ſtinẽtia cuiuſlibet crimĩs ſuiipſi⁹ abnegatio ẽ. BA
SI. Appetit⁹ aũt mortis tollerãde ꝓ chriſto ⁊ morti
ficatio membroꝝ que ſũt ſuꝑ terrã: ⁊ viriliter diſpo
ni ad oẽ periculũ ſuſtinendũ ꝓ chriſto: ⁊ nõ affici
qͥcqͣ ad vitã preſentẽ hoc eſt tollere crucẽ ſuã. vñ
ſubdit: Et tollat crucẽ ſuã quottidie. THEO. Cru
cem hic dicit mortẽ exprobrabilẽ innuens. ꝙ ſiquis
vult chriſtũ ſequi: non debet effugere ꝓpter ipſum
etiã exprobrabilẽ mortẽ. GRE. in ho. Duob⁹ etiã
modis crux tollit: dũ aut ꝑ abſtinentiã affligit cor
pus: aut ꝑ cõpaſſionẽ afficit anim⁹. GRECVS.
Recte autẽ diũgit hec duo: abneget ſemetipſũ: ⁊ tol
lat crucẽ ſuã. Sicut enĩ ꝙ paratus eſt aſcẽdere crucẽ
ſumit in mẽte ſua mortis intẽtionẽ: ſicqꝫ vadit vt nõ
eſtimãs ampli⁹ hãc vitã ꝑticipare: ita ꝙ ſeqͥ vult do
minũ: primo debet abnegare ſeipm ⁊ ſic tollere cru
cem: vt ei⁹ volũtas ſit ꝓmpta ad omnẽ miſeriã ſuſti
nendã. BASI. In hoc igit cõſiſtit ꝑfectio vt ĩpoſ
ſibiliter ſe habeat ſm affectũ etiam ad ipm viuere: ⁊
habeat ĩ ꝓmptu mortis reſpõſum vt nequaqͣ in ſe
ipo cõfidat. Sumit aũt exordiũ ꝑfectio ab exterioꝝ
alienatiõe: puta poſſeſſionũ vel inanis glorie vel ꝓ-
ſcie affectiõis inutiliũ rerũ. BEDA: Predictã igi-
tur crucẽ ⁊ quottidie tollere ⁊ ea ſumpta dñm ſeqͥ
iubemur ꝙ crucẽ propriã baiolauit. vñ ſequit: Et ſe-
quat me. ORI. Hui⁹ autẽ cãm aſſignat ſubdens:
Qui enĩ voluerit animã ſuã ſaluã facere: ꝑdet illam
i. ꝙ vult ſm vitã preſentẽ viuere: ⁊ ꝓpriã animã in-
ſenſibilib⁹ cõſeruare: hic eã ꝑdet: nõ ducẽs eam ad
termĩos beatitudĩs. Ecõtrario aũt ſubdit: Nã ꝙ per
diderit aĩam ſuã ꝓpter me: ſaluã faciet illã. i. qui ne
gligit ſenſibilia ĩtuitu veritatis: expõnẽs ſe morti. hu
iuſmõi aĩam perdẽs ꝓ chriſto eã poti⁹ ſaluabit. Itaqꝫ
ſi aĩam ſaluari beatũ ẽ: relatũ ad eã ꝙ ẽ ĩ deo ſalutẽ:
debet eſſe ⁊ quedã bona ꝯditio aĩe ꝙ fit ĩtuitu chri-
ſti. Uidet etiã mihi ꝑ ſimile ei qõ ẽ abnegare ſeipm
ſm ꝑdicta dicere: ꝑdere quẽlibet ꝓpriã aĩam pecca

tricẽ: vt ſumat eã que ꝑ virtutem ſaluat. CIRYL.
Qõ autẽ incõparabiliter exercitiũ pacis chriſti: ſu-
peret delitias ⁊ ꝓcioſa mũdi ĩſinuat ſubdẽs: Quid
ꝓficit homĩ ſi lucret vniuerſum mundũ: ſeipm aũt
ꝑdat ⁊ detrimentũ ſui faciat: q. d. Cũ aliqͣs aſpiciẽs
preſentẽ dulcedinẽ aut vtilitatẽ: renuit quidẽ pati:
eligit aũt ſplẽdide viuere ſi ſit opulẽtus: qõ inde ſi-
bi cõmodũ erit cũ ꝑdiderit aĩam: Trãſit enĩ huius
mũdi figura ⁊ amena velut vmbra diſcedũt. Nõ. n.
ꝓderũt theſauri ĩpietatis: eripit aũt a morte iuſticia.
GRE. ĩ home. Quia ergo ſancta eccleſia hꝫ aliud
tẽpus ꝑſecutionis: atqꝫ aliud pacis: dñs vtraqꝫ tem
pora deſignauit ĩ ꝓceptis. nã ꝑſecutionis tẽpore po
nẽda ẽ aĩa: quod ſignificauit dicẽs: Qui perdiderit
aĩam. Pacis aũt tẽpore ea que ampli⁹ dñari poſſũt
frangẽda ſũt deſideria ꝯrena: qõ ſignificauit dicẽs:
Quid ꝓficit homini: Pleruͣqꝫ aũt labẽtia cũcta de
ſpicim⁹: ſed tñ adhuc hũane verecũdie vſu prepedi-
mur: vt rectitudinẽ quã ſeruam⁹ in mẽte nõdũ exꝓ
mere valeam⁹ ĩ voce. Sed huic quidẽ vulneri con-
gruũ dñs ſubiũgit medicamentũ dicẽs: Nã qui me
erubuerit ⁊ meos ſermones. hũc fili⁹ homĩs erube-
ſcet. THEO. Erubeſcit chriſtũ ꝙ dicit: Nunquid
credã crucifixo: Sed ⁊ ſeniores ei⁹ erubeſcit: ꝙ euã-
gelii ruditatẽ contẽnit. ꝙ aũt hũc dñs erubeſcet in
regno ſuo tale ẽ: ſicut ſi aliqͣs paterfamilias habẽs
ſeruũ prauũ: erubeſcat eũ nomĩare. CIRYL. Incu
tit aũt eis timorẽ dicẽs ſe celit⁹ deſcenſurũ: nõ in ꝓ
ſtina humilitate ⁊ mẽſura ꝓportionabili nobis: ſꝫ
in gloria patris miſtrantib⁹ angelis. Sequit enim:
Cũ venerit ĩ maieſtate ſua ⁊ patris ⁊ ſanctoꝝ ange
loꝝ. Peſſimũ igit ⁊ dãnoſum notari inimicitia ⁊
operis inertia: qñ tãtus iudex deſcẽderit: agminib⁹
circũſtantibus angeloꝝ. Hinc aũt ꝑcipias: ꝙ carne
ſumpta ⁊ ſanguĩe fili⁹ nõ min⁹ ẽ deus: ꝙ ſe pollice
tur ĩ maieſtate dei patris venturũ: ⁊ ꝙ ei tãqͣ iudi-
ci omniũ miſtrabũt angeli: ꝙ fact⁹ ẽ hõ ſimilis no-
bis. AMB. Semꝑ aũt dñs ſicut exigit ad ꝓmia fu
tura virtutũ: atqꝫ vtilẽ ſeculariũ rerũ docet eſſe con
tẽptũ: ita etiã infirmitatẽ mẽtis hũane ꝓſentiũ re-
numeratiõe ſuſtẽtat. Arduũ qͥppe ẽ crucẽ tollere: ⁊
animã ꝑiculis: morti corp⁹ offerre: negare qͣd ſis: cũ
velis eẽ quod nõ ſis: raroqꝫ qͣuis excelſa virt⁹ futu
ris cõmutat ꝓſentia. ergo bonus magiſter ne qͣs de
ſperatiõe frãgat aut tedio: cõtinuo ſe vidẽdũ fideli
bus pollicet dicẽs: Dico aũt vobis vere: ſũt aliqͥ hic
ſtãtes ꝙ nõ guſtabũt mortẽ: donec videãt regnum
dei. THEO. Ideſt gloriã ĩ qua iuſti erũt. hoc aũt
dixit de trãſfiguratõe ꝙ forma erat future glorie: ac
ſi diceret: ſũt aliqͥ hic ſtãtes. ſ. petr⁹ iacob⁹ ⁊ iohãnes
ꝙ nõ attingẽt mortẽ: donec ĩ tẽpore trãſfiguratõis
videãt in qua gloria erũt ꝙ me cõfitent. GRE. in
home. Uel regnũ dei hoc loco ꝓſens eccleſia voca-
tur. ⁊ quidã ex diſcipulis vſqꝫ adeo ĩ corpore victu-
ri erãt vt eccleſiã dei cõſtructã cõſpicerẽt: ⁊ contra
mũdi hui⁹ gloriã erectã. AMB. Itaqꝫ ſi ⁊ nos vo
lum⁹ mortẽ nõ timere: ſtem⁹ vbi chriſt⁹ ẽ. ſoli enim
nõ queunt guſtare mortẽ: qui ſtare poſſunt cũ chri
ſto. in quo licꝫ ex verbi ipſi⁹ qualitate perpendere:
nec tenuem quidem ſenſum mortis habituros: qui
chriſti videant meruiſſe cõſortia. Certe mors corpo
ris liberãdo guſtet: vita aĩe poſſidẽdo teneat. Nõ

enī hic mors corꝑis: ſed anime denegatur.

¶ Factū ē aūt pᵒ hec uerba fere dieſ octo: ⁊ aſſūpſit petrū ⁊ iacobū ⁊ io hāné: ⁊ aſcēdit i mōtē ut oraret. Et facta ē dū oraret ſpecies uultᵒ eiᵒ altera: ⁊ ueſtitᵒ eiᵒ albᵒ: ⁊ refulgens. Et ecce duo uiri loq̄bant̄ cum illo. Erāt aūt moyſes ⁊ helias uiſi i maieſtate ⁊ dicebant exceſſū eius: qué completurus erat in hieruſalé.

EVSE. Cū dn̄s diſcipulis ſuis ſecū apparitionis ſue ꝓmulgauerit īgēs myſteriū ne ſolis v̄bis credere viderēt̄: ꝓcedit ad opa oſ̄dēs eis oculata fide imaginē regni ſui. vn̄ dr̄: Factū ē aūt pᵒ hec v̄ba fere dies octo ⁊ aſ. pe. ⁊ iac. ⁊ io. ⁊ aſcē. i mō. vt ora. DAMA. Matthēᵒ quidē ⁊ marcᵒ ſexto die pᵒ factā ꝓmiſſionē diſcipul: lucas aūt pᵒ octauū dicit celebratā fuiſſe trāſfigurationē: nec ē diſſonātia i dictis: ſ; q̄ ſex nūerauerūt dēptis extremis: pmo dico ⁊ vltio qᵒ pollicitᵒ ē: ⁊ quo fecit: medios cōputauerūt. At q̄ octo cōnumerauit: vtrūq; ꝑdictoꝝ cōputauit. Sꝫ cur n̄ oēs: ſ; aliq̄ vocati ſūt ad hāc viſionē? Unᵒ q̄dē erat q̄ ſolᵒ īdignᵒ erat diuinitatis viſiōe. ſ. iudas ſm̄ illō: Tollat̄ ipiᵒ: ne videat gloriā dei. Si ſolᵒ ꝑ̄ eſſet omiſſᵒ: tāq; īuidᵒ ad maiorē eēt maliciā ꝓuocatᵒ. Proīde ꝓditori tollit ꝓditiōis occaſionē: cū dimiſit īferiᵒ reliquā apoſtoloꝝ cōgeriē. Aſſūpſit aūt tres: vt i duobᵒ vl̄ tribᵒ ſtet oē verbū. Petrū q̄dē aſſūpſit: volēs teſtimoniū qō teſtatᵒ fuerat ei oſ̄dere ꝑ p̄ris teſtimoniū cōfirmari: ⁊ q̄ſi ꝑſidē futuꝝ totiᵒ eccleſie. Sꝫ iacobū aſſūpſit tāq; moritū ꝓ chriſto an̄ oēs diſcipulos: iohānē v̄o tāq; theologie puriſſimū organū: vt viſa gloria filij q̄ n̄ ſubiacet tēpori reſonet illō: In ꝑ̄ncipio erat v̄bū. AMB. Uel petrᵒ aſcēdit: q̄ claues regni celoꝝ accepit: iohānes cui cōmittit̄ mr̄: iacobᵒ q̄ primᵒ ſoliū ſacerdotale cōſcendit. THEO. Ul̄ aſſumit hos tāq; hāc rē celare potētes ⁊ nulli alij reuelare. Aſcēdit aūt i mōtē vt oraret: docēs nos ſolitarios ⁊ aſcēdētes orare ad nihil terrenoꝝ declinātes. DAMA. Aliť tn̄ orāt ſui: aliter orabat dn̄s. nā ſui orātis oro ē ꝑ ītellectᵒ aſcēſū ad eū. ſ; ſacer ītellectᵒ chriſti q̄ ſm̄ hypoſtaſiꝫ deo vnitᵒ erat: māuducēs nos ad aſcēſū quo ꝑ oratiōnē ad deū aſcēdit̄: ⁊ docēs q̄ aduerſariᵒ dei n̄ ē: ſ; tāq; ꝑ̄ncipiū veneraꝫ genitorē q̄netiā alliciēs tyrānū exploratē ſi deᵒ eēt: qō miraculoꝝ virtᵒ ꝑdicabat q̄ſi ſub quadā eſca hamū cōtegeret: vt q̄ ſpe deificatōis amauerat hominē: corpᵒ amictu decenter amaret̄. vn̄ ſeq̄t̄: Et facta ē dū oraret ſpēs vultᵒ eiᵒ altera. CIRYL. Nō tāq; corpe hūanā formā mutāte: ſ; q̄dā ſplēdida gloria ſupueniēte. DAMA. Uidēs aūt diabolᵒ orōnibᵒ refulgētē: recordatᵒ ē moyſi cᵒ glorificata ē facies. ſ; moyſes q̄dē glorificat̄ extriſecus adueniēte gloria: dn̄s aūt ex īnato glorie diuine fulgore. Cū. n. ſ; hypoſtaſis vnionē vna ⁊ eadē ſit gloria v̄bi ⁊ carnis: trāſfigurat̄: n̄ q̄ſi accipiēs qō n̄ erat ſ; qō erat māifeſtās diſcipul. vn̄ ſm̄ mattheū dr̄: q̄ trāſfiguratᵒ ē corā eis: ⁊ q̄ facies eiᵒ refulſit vt ſol. qō enī ē ī ſenſibilibᵒ ſol: h̄ ī intelligibilibᵒ deᵒ. Et ſicut ſol q̄ ē lucis fons de facili videri nō pōt: lux autē eiᵒ ex eo q̄ ad terrā ꝑuenit aſpicit̄: ſic facies chriſti intēſius refulget vt ſol: veſtimēta eiᵒ dealbant̄: vn̄ ſeq̄t̄: Et veſtitᵒ eiᵒ albᵒ refulgēs. Illuſtratᵒ. ſ. per diuine lucis ꝑticipationē. His aūt ita ſe habētibus vt vnᵒ oſ̄deret̄ dn̄s noui ⁊ veteris teſtamēti: ⁊ hereticoꝝ ora obturent̄: ⁊ fides fiat reſurrectiōis: necnō q̄ trāſfigurabat̄ viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dn̄s crederetur. Moyſes ⁊ helias tāq; famuli aſſiſtūt dn̄o i gloria. vn̄ ſequit̄: Ecce duo viri loquebant̄ cū illo: erāt autē moyſes ⁊ helias viſi ī maieſtate. Oportebat. n. vt vidētes cōſeruoꝝ gloriā ⁊ fiduciā mirarent̄ q̄dē piū dominicū deſcēſum: zelarēt vero eos q̄ p̄ius laborauerāt: viſuri amenitatē futuroꝝ bonoꝝ: ⁊ magis fortificarent̄ i laboribᵒ. nā q̄ labor nouerit emolumēta: labores facilius tolerabit. CHRY. Aliter quoq; q̄m vulgus aſſerebat eū eē heliā vl̄ hieremiā vt diſcerneret̄ iter dn̄m ⁊ famulos: ⁊ vt pateat eū nō eſſe aduerſariū dei ⁊ legis trāſgreſſorē: eos ſibi aſſiſtētes mōſtrauit. Nō enī legiſlator moyſes ⁊ q̄ ꝓ gloria diuina zelatᵒ ē helias aſtitiſſēt ei. ſ; ⁊ ꝓp̄ virtutes viroꝝ demōſtrādas: nā vterq; ꝓ mādatis diuinis q̄ꝫpluries ſe morti expoſuerat. Uolebat etiā diſcipulos eos imitari i regimīe populi: vt fierēt mites ſicut moyſes: ⁊ zelātes ſicut helias. Inducit etiā eos vt oſ̄dat crucis gloriā: ad cōſolādū petrum ⁊ alios paſſionē timētes. vn̄ ſeq̄t̄: Et dicebāt exceſſū eiᵒ quē cōpleturᵒ erat i hieruſalē. CIRYL. Uideliꝫ myſteriū diſpēſatiōis ī carne: necnō ſalutiferā paſſionē cōpletā i venerabili cruce. AMB. Myſtice autē pᵒ v̄ba ꝑdicta trāſfiguratio chriſti oſ̄dit̄: q̄m is qui v̄ba chriſti audit ⁊ credit: reſurrectiōis gloriā videbit. octaua enī die facta eſt reſurrectio. vn̄ ⁊ pleriq; pſalmi ꝓ octaua ſcribūt̄: aut forte vt oſ̄deret nobis qō dixerat: q̄ is q̄ ꝓpter dei verbū ꝑdiderit aiam ſuam ſaluā faciet eā: q̄m ꝓmiſſa ſua i reſurrectiōe reſtituet. BEDA: Nam ſicut ipſe poſt ſeptimā ſabbati qua ī ſepulchro quieuerat a mortuis reſurrexit ⁊ nos poſt ſex ſeculi etates ⁊ ſeptimā: quietis aiarū que īterim in alia vita gerit̄: quaſi octaua etate reſurgemᵒ. AMB. Sed mattheus ⁊ marcus pᵒ dies ſex aſſūptos h̄ eſſe cōmemorarūt: de quo poſſemus dicere q̄ poſt ſex milia annoꝝ: mille enī anni i conſpectu dei tāq; dies vna. ſed plures q̄ꝫ ſex milia computant̄ anni: ⁊ maluimᵒ ſex dies ꝑ ſimbolū intelligere q̄ ſex diebus mūdi opera ſunt creata: vt per tēpus opera: ⁊ per opera mundū ītelligamus. Et ideo mundi tēporibus impletis: reſurrectio futura monſtratur. aut q̄ꝛ is qui ſupra mundū aſcēderit: ⁊ huiᵒ poſt ſeculi momēta tranſcenderit: velut in ſublimi locatᵒ: future reſurrectionis fructus expectabit in eternum. BEDA: Unde in montem oraturus ⁊ trāſfiguraturus aſcendit: vt oſtēdat eos qui fructū reſurrectiōis expectant: ⁊ regem in decore ſuo videre deſiderāt: mentē excelſis habitare: ⁊ cōtinuis precibus debere incūbere. AMB. Putarē ī tribus quibus ducunt̄ ad montē myſtice genᵒ humanū cōprehenſum: quia ex tribus filijs noe genus omne deſfluxit humanum: niſi electos cernerem. tres igitur eliguntur qui aſcendunt in montem: quia nemo poteſt reſurrectionis videre gloriam: niſi qui myſterium

trinitatis incorrupta fidei ſynceritate ſeruauerit.
BED. Tranſfiguratˀ autē ſaluator gloriā future
vel ſue vel noſtre reſurrectōis oſtēdit: qui q̄lis tūc
apoſtolis apparuit: poſt iudiciū cunctis apparebit
electis. Veſtitˀ aūt dn̄i ſanctorū illiˀ corpˀ accipitur
qui videlʒ dn̄o in terris cōſiſtēte deſpectˀ videbat:
ſed illo mōtē petēte nouo cādore refulget: q2 nunc
filii dei ſumˀ ꝛ nōdū apparuit quid erimˀ. Scimus
aūt q2 cū apparuerit: ſil'es ei erimˀ. AMBRO.
Vel aliter: Pro tua poſſibilitate tibi verbū aut mi‑
nuit aut creſcit: ac niſi altiora prudētie cacumē aſcē
das nō tibi apparet q̄nta ſit gloria in dei verbo. Ve
ſtimēta aūt verbi ſunt ſermones ſcripturarū: ꝛ q̄daʒ
intellectˀ indumēta diuini. Et ſicut veſtitˀ albˀ reful
ſit: ita in oculis tue mētis diuinarū lectionū ſenſus
albeſcit. Inde apparet moyſes ꝛ helias: hoc eſt lex
ꝛ ꝓpheta in verbo. neqʒ eni lex poteſt eſſe ſine vbo:
nec ꝓpheta niſi qui de dei filio ꝓphetauit.

Petrus uero ꝛ qui cū illo erant:
grauati erāt ſomno. Et euigilanteſ
uiderūt maieſtatē eiˀ: ꝛ duos uiros
qui ſtabāt cū illo. Et factū eſt cū di
ſcederent ab illo: ait petrˀ ad ieſum:
Preceptor: bonū eſt nos hic eſſe: et
faciamˀ tria tabernacula: unū tibi: ꝛ
unū moyſi: ꝛ unū helie. Neſciens
quid diceret. Hec aūt illo loquēte
facta eſt nubes ꝛ obūbrauit eos: et
timuerūt intrātibˀ illis in nubē. Et
uox facta eſt de nube dicēs: Hic ē
filˀ meˀ dilectˀ: ipm̄ audite. Et duʒ
fieret uox inuētˀ eſt ieſus ſolˀ: ꝛ ipſi
tacuerunt: ꝛ nemini dixerūt in illis
diebˀ quicq̄ʒ ex his que uiderāt.

THEO. Chriſto vacāte oratōni petrˀ ſomno de
primit: infirmˀ eni erat: ꝛ quod humanū erat imple‑
uit. vnde dicit: Petrˀ vo ꝛ qui cū illo erant grauati
erāt ſomno. Excitati aūt gl'iam eius cernūt: ꝛ duos
viros cū eo. vnde ſequit: Et vigilā. vide. maieſta. eiˀ:
ꝛ duos viros qui ſtabāt cū illo. CHRY. Vel ſom
nū vocat ingeſtū eis nimiū ſtuporē ex illa viſione:
neqʒ eni nocturnū tempˀ erat: ſed lucis excellentia
grauabat oculorū debilitatē. AMBRO. Premit
eni incomꝓhēſibilis ſplēdor diuinitatis n̄ri corpis
ſenſus: nam ſi ſolis radiū e regiōe oculorū cōtuētiū
corpa nequit acies cōtinere: quō dei gl'iam huma‑
noꝝ ferret corruptela mēbrorū: Et fortaſſe iō gra‑
uati ſomno erāt: vt reſurrectiōis viderēt ſpēm poſt
quietē. Itaqʒ vigilātes viderūt maieſtatē eiˀ: nemo
eni niſi vigilās gl'iam videt chriſti. Delectatˀ eſt pe
trˀ ꝛ quē ſeculi huiˀ illecebroſa nō caperēt gloria re
ſurrectōis illexit. vnde ſequit: Et fa. eſt cū diſce. ab
il. ait pe. ad ie. ꝓcep. bonū eſt nos hic eſſe. CIRYL.
Eſtimabat forſan diuˀ petrˀ imminere tempˀ regni
dei: ꝛ ideo approbat mōtis incolatum. DAMA.

Nō eſt aūt bonū petre tibi q2 chriſtus ibi moretur:
q2 ſi manſiſſet: nequaq̄ʒ tibi facta ꝓmiſſio cōſeque
retur effectū. neqʒ eni claues obtinuiſſes regni: nec
mors tyrāni abolita eſſet. Non queras ante tempˀ
felicia: vt adam deificatōem. Erit quādo hunc aſpe
ctum indeſinēter ꝑcipias: ꝛ cohabitabis illi qui lux
eſt ꝛ vita. AMBRO. Petrˀ aūt nō ſolū affectū: ſʒ
etiā factorū deuotōe ꝓſtātior ad edificāda taberna
cula tria impiger operariˀ cōmunis obſequii mini‑
ſteriū pollicet. Sequit eni: Et faciamˀ tria taberna
cula: vnū tibi: ꝛ vnū moyſi: ꝛ vnū helie. DAMA.
Non aūt te dominˀ tabernaculorū ſed vniuerſalis
eccleſie cōſtructorē cōſtituit: verba tua: tui diſcipu
li: oues tue mandauerūt effectū: chriſto tabernacu‑
lum cōſtruētes: necnō ꝛ ſeruis eius. Hoc autē non
ex intentōne petrus proferebat: ſed inſpiratōne ſpi
ritus reuelātis futura. vnde ſequit: Neſciens quid
diceret. Neſciebat etiā quid diceret: neqʒ enim ade
rat tempˀ finis ſeculi: nec participāde a ſanctis ꝓ‑
miſſe ſpei: ꝛ cū iam ſumeret exordiū diſpēſatio quo
pacto chriſtū oportebat deſiſtere a mūdi dilectōne
volentē pati ꝓ eo. DAMA. Decebat etiā nō ſolū
ꝓſtringere fructū incarnatiōis ad opus exiſtentiū
in mōte: ſed diffundi ad omnes credētes quod per
crucē ꝛ paſſionē erat ꝯſummādū. TYTVS: Igno
rabat etiā petrus quod dixerat: quia nō oportebat
tribˀ tria tabernacula facere: Non eni cōnumerāt
domino famuli: nec cōparant creature creatori.
AMBRO. Neqʒ capit humana cōditio in h' cor
ruptibili corpe facere tabernaculū deo: ſiue in ani‑
mo ſiue in corpe ſiue in quolibet alio loco. Et q̄uis
neſciret quid diceret: tamē pollicebat offiiū: cū non
incōſulta petulātia: ſed primatū deuotio fructˀ pie
tatis accumulat. Nam qō ignorabat cōditōis fuit:
quod ꝓmittebat deuotōis. CHRY. Vel alit: Au‑
diebat q2 oportebat ipm̄ mori ꝛ tertia die reſurgere
videbat aūt multā diſtantiā ꝛ ſolitudinē. vnde cōſi
derauit q2 plurimā haberet locˀ tutelā ob hoc dixit
Bonū eſt nos hic eſſe. Aderat quoqʒ moyſes q̄ nu
bem intrauit: ꝛ helias qui in monte ignē deduxit.
Igit euāgeliſta cōfuſionē mētis eiˀ ex qua nō ꝓfere
bat oſtēdēs dixit: Neſciēs quid diceret. AVGV.
de con. euan. Quod aūt hic lucas dixit de moyſe et
helia: Et factū eſt dū diſcederēt ab illo: ait petrˀ ad
ieſum: Preceptor: bonū eſt nos hic eſſe. Non debʒ
putari cōtrariū ei qō mattheˀ ꝛ marcˀ ita cōuixerūt
petrū hec ſuggeſſiſſe: q̄ſi adhuc moyſes ꝛ helias cū
dn̄o loq̄rent. nō. n. exꝑſſerūt tūc ſed tacuerūt potiˀ
quod iſte addidit illis diſcedētibˀ hoc petrū domi‑
no ſuggeſſiſſe. THEO. Petro aūt dicēte: Facia‑
mus tria tabernacula. dominˀ tabernaculū nō ma‑
nufactum fabricat: ꝛ in eum ingredit cum ꝓphetis
vnde ſubdit: Hoc autē illo loquēte facta eſt nubes
ꝛ obumbrauit eos: vt oſtēderet q2 nō minor eſt ꝓe
Sicut eni in veteri teſtamēto in nube habitare do
minˀ dicebat: ſic ꝛ nūc nubes ſuſcepit dn̄m: nō cali
ginoſa ſed lucida. BASI. Nā obſcuritas legis trā
ſierat. ſicut enim fumˀ ab igne: ſic nubes a luce cau‑
ſata eſt. Verū quia nebula ſignū trāquillitatis eſt:
quies future māſiōis oſ̄ndit per nubis operimentū.
AMB. Diuini eni ſpiritˀ ē obumbratio iſta que
non caligat affectibˀ hominū: ſed reuelat occulta.

ORIGE. Hãc aũt gloriã diſcipuli ſufferre neq̃/
untes: ꝓcubuerũt humiliari ſub potenti dextra dei
nimiũ timẽtes: cũ ſcirẽt ꝙ dictũ fuit moyſi: Non vi
debit homo faciẽ meã ⁊ viuet. vnde ſeq̃ẗ: Et timue.
intrã. il. in nubẽ. AMB. Cognoſce aũt nubẽ iſtaꝫ
nõ coacti aeris caligine piceã: ⁊ que celũ tenebrarũ
horrore ſubtexerat: ſed lucidã nubẽ que nos nõ plu
uialib⁹ aquis ĩmadidet: ſed qua mentes hoĩ in voce
dei oĩpotẽtis emiſſa fidei ros rigauit. Sequiẗ enim
Et vox fa. eſt de nu. di. hic eſt fili. me. dilect⁹. Nõ he
lias fili⁹: nõ moyſes fili⁹: ſed Hic eſt fili⁹: quẽ ſoluꝫ
videtis. CIRYL. Qualr̃ ergo oportebat eũ qui re
uera fili⁹ ei⁹ factũ vel creatũ exiſtimare: deo p̃re de/
ſup intonãte: Hic eſt fili⁹ me⁹. q. d. nõ vn⁹ ex filijs: ſꝫ
qui vere ⁊ nãlr̃ fili⁹: ad cui⁹ exẽplar alij ſunt adopti
ui. Illi ergo iuſſit obedire cum ſubdit: Ipm audite.
Et magis q̃ꝫ moyſen ⁊ heliã. qꝛ chriſt⁹ eſt finis legis
⁊ ꝓphetarũ. vnde ſignãter euãgeliſta ſubdit: Et duꝫ
fieret vox: inuent⁹ eſt ieſus ſol⁹. THEO. Ne. ſ. pu/
taret aliquis hoc dictuꝫ: hic eſt fili⁹ me⁹ dilectus. de
moyſe vel helia fuiſſe ꝓlatũ. AMB. Receſſerũt ḡ
illi: vbi ceperat dñs deſignari: tres etiã in principio
videẗ: vn⁹ in fide: pfecte enĩ fidei vnũ ſunt. Ergo ⁊ il
li quaſi recipiũẗ in chriſti corp⁹: qꝛ ⁊ nos vnũ erim⁹
in chriſto ieſu: aut fortaſſe qꝛ lex ⁊ ꝓphete ex verbo.
THEO. Que aũt ex verbo ceperũt: ĩ vbo deſinũt.
ꝑ hoc. n. innuit ꝙ vſq̃ꝫ ad temp⁹ aliquod lex ⁊ ꝓphe
ꝓpparerẽt: ſicut hic moyſes ⁊ helias. Poſtmodũ ãt
ſ⁹ ieſus illis recedẽtib⁹: nam tũc euangeliũ manet
ſoã ſactis legalib⁹. BED. Et nota ſicut dñõ ĩ iorda
ne baptiſato: ſic etiã in mõte clarificato toti⁹ t̃nita/
tis myſteriũ declarari: qꝛ gl̃iaꝫ illi⁹ quã in baptiſma
te cõfitemur: in reſurrectõe videbim⁹. Nec fruſtra
ſpũſſanct⁹ hic in lucida nube: illic appet in colũba:
qꝛ qui nũc ſimplici corde fidẽ quã ꝑcipit ſeruat: tũc
luce apte viſiõis que crediderat ↄtẽplabiẗ. ORI.
Nõ vult aũt ieſus dici que ipi⁹ ſpectãt ad gl̃iam an̄
ſuã paſſiõem. vnde ſequiẗ: Et ipi tacue. ⁊ ne. dixe. in
il. die. quicq̃ꝫ de his que viderãt. Offenſi. n. fuiſſent:
⁊ ꝑcipue vulg⁹ ſi vidiſſet crucifigi eũ q̃ ſic fuerat glo
rificat⁹. DAMA. Hoc etiã ꝑcepit dñs: ſciens di/
ſcipulos impfectos qui nõdũ ſortiti erãt plenã ſpi/
rit⁹ ꝑticipatõeꝫ: nec corda alioꝝ q̃ ñ viderãt ſubuer/
terẽẗ triſticia. Et ne ꝓditoꝛ ĩcitareẗ ad inuidie rabiẽ

Factũ eſt aũt in ſequẽti die deſcẽ
dentib⁹ illis de mõte: occurrit illis
turba multa. Et ecce uir de turba
exclamauit dicẽs: magiſter obſecro
te: reſpice in filiũ meũ: qꝛ unicuſ eſt
mihi. Et ecce ſpũs apphẽdit euꝫ: et
ſubito clamat: ⁊ elidit ⁊ diſſipat euꝫ
cũ ſpuma: ⁊ uix diſcedit dilaniãs eũ
Et rogaui diſcipulos tuos ut eijce
rẽt illũ: ⁊ nõ potuerũt. Rñdẽs aũt
ieſus dixit: O generatio infidelis ⁊
ꝑuerſa: uſq̃ꝫquo ero apud uos ⁊ pa
tiar uos? Adduc huc filiũ tuũ. Et
cũ accederet: eliſit illum demoniũ ⁊
diſſipauit. Et increpauit ieſus ſpiri
tum immundũ ⁊ ſanauit puerũ: et
reddidit illũ patri eius. Stupebãt
autẽ oẽs in magnitudine dei.

BED. Loca reb⁹ cõgruũt. In mõte domin⁹ orat
trãſformaẗ: diſcipul' archana ſue maieſtatis aperit
in inferiora deſcẽdẽs: turbe occurſu excipiẗ. vñ di:
Factũ eſt au. in ſe. die deſcẽ. il. d mõ. oc. il. tur. mlta
Surſum patris vocẽ pãdit: deorſum ſpũs malos ex
pellit. vñ ſeq̃ẗ: Et ec. vir de tur. excla. di. Ma. obſe. te
reſpi. in fi. meũ. TYTVS: Videẗ mihi ſapiens q̃de
hic eſſe. nõ. n. dixit ſaluatori: Fac h̃ vel illud: ſed re
ſpice. Hoc. n. ſufficit ad ſalutẽ ſicut ꝓpheta dicebat:
Reſpice in me ⁊ miſere mei. Et dicit: In filium meũ:
vt rõnabilẽ demõſtret inuerecũdiã: ꝙ ſol⁹ in multi
tudine clamat. Addit: Quia vnic⁹ ẽ mihi. q. d. null⁹
ali⁹ expectaẗ futur⁹ remediũ ſenectutis. Cõſequẽter
explicat paſſionẽ: vt audiẽtẽ moueat ad pietatẽ di
cens: Et ecce ſpi. appꝛe. eũ ⁊ ſub. cla. ⁊ eli. ⁊ diſ. eũ cũ
ſpu. ⁊ vix diſce. dila. eũ. Deinde videẗ criminari diſci
pulos. Sed magis rñdit ꝙ iuſte verecũdiã depoſue
rit dicẽs: Et roga. diſci. tu. vt eij. il. ⁊ nõ potuerũ. q. d.
nõ puteſ ꝙ leuiẗ ad te ꝑuenerĩ: ſtupẽda ẽ dignitas
tua: nec ſtatim te moleſtaui: ad diſcipulos tuos ac/
ceſſi ꝑmo: nũc qꝛ nõ curauerũt: cogoꝛ pficiſci ad te
vnde ⁊ dñs nõ ipm ſed gen⁹ incredulũ icrepat. Se
quiẗ: Rñ. au. ie. O gnã. infi. ⁊ puer. vſq̃ꝫquo ero apd
vos: ⁊ pa. vos. CHRY. Sed hũc hoiem mlũ infir/
mari in fide euãgelioꝝ ſcptura oñdit ex plib⁹ ex co
. ſ. ꝙ dixit: Adiuua incredulitatẽ meã: ⁊ ſi potes. ⁊ ex
eo ꝙ chriſt⁹ dixit: Credẽti oĩa poſſibilia ſunt. CI/
RYL. Unde meli⁹ puto incredulũ reputatũ demo
niaci prẽm ꝙ ⁊ ſacros apl'os abiurgauit dicẽs eos
nõ poſſe impare demonib⁹: poti⁹ aũt erit honorã
do deũ ab eo petere grãm: annuit. n. venerat⁹. Qui
aũt dicit debilitati erga v̇tutẽ que eſt in ſpũs mali/
gnos: eoſ qui a chriſti adepti ſunt ptãtẽ eiciẽdi eos
grãm magiſ calũniaẗ q̃ꝫ fulgẽtes ea in quib⁹ chriſt⁹
opaẗ. vñ offendiẗ chriſt⁹ accuſatis ſanctis quib⁹ erat
cõmiſſum verbũ ꝑdicationũ ſacrarũ. ꝑꝑ qd̃ dñs in
crepat eũ ⁊ ↄcordes ei dicẽs: O generatio infidelis
⁊ ꝑuerſa. q. d. Cauſa tue infidelitatis: gratia effectũ
ſortita nõ eſt. CHRY. Non aũt dirigit ſermonẽ
ad eũ tm̃ ſed ad omẽs iudeos: ne faciat eũ beſitare:
oportebat enĩ ſcãdalizari q̃ꝫplures. THEO. g aũt
dicit: Peruerſa. demõſtrat ꝙ nõ a ꝑncipio nequã na
turaliter inerat eis malicia: ſed natura quidã erant
recti ſemẽ abꝛae exiſtẽtes: ſed per maliciã erãt ꝑuerſi
CIRYL. Quaſi neſcientes ꝓcedere rectis inceſſi
bus. cum eis autẽ qui ſic ſunt diſpoſiti: chriſt⁹ com
morari dignaẗ. vnde diciẗ: Vſq̃ꝫquo ero apud vos
⁊ patioꝛ vos: ferẽs quaſi moleſte eoꝝ cõuerſatiões
ꝓpter prauitatẽ ipoꝝ. CHRY. Per hoc etiã oſtẽ
dit deſideratuꝫ ſibi eſſe ſuum receſſum: ꝙ non erat
graue crucis patibulũ: ſed magis ipoꝝ cõuerſatio.
BEDA: Non ꝙ tedio ſuparatus ſit mãſuet⁹ ⁊ mit
ſed in ſilitudine medici ſi egrotũ videat contra ſua

pcepta ſe gerere dicat: vſqꝫquo accedā ad domū
tuā: me aliud iubente: te aliud faciēte. Jn tantū āt
nō eſt irat⁹ hoī: ſed vitio vt ſtatim intulerit. Adduc
huc filiū tuū. TYTVS: Poterat quidē ſolo iuſſu
eū liberare: ſed ꝓpalat ſuā paſſiōem ſubiiciēs infir-
mi pn̄tiū viſioni. Deinde demoniū poſtꝗ̄ dominū
ſenſit: cōcutit puerū. vnde ſequit̄: Et cū acce. eli. illū
demo. ⁊ diſſipauit. vt ſic ꝑus exprimat̄ paſſio: deide
adhibeat̄ remediū. CHRY. Nō tamē hoc dn̄s ad
oſtētatōnem facit: ſed cauſa patris: vt cū viderit de
moniū cturbari ꝓpter ſolā vocatōem: ſic ſaltē idu-
cat̄ ad fidē futuri miraculi. de quo ſequit̄: Et incre.
ieſus ſpm̄ immū. ⁊ ſanauit pue. ⁊ red. il. patri eius.
CIRYL. Antea aūt nō erat patris ſed demōis oc
cupātis. Subdit aūt euangeliſta ſtupere plebem in
magnalijs dei dicens: Stupebāt aūt oēs in magni-
tudine dei. qđ dicit ꝓpter donum chriſti: qui ſacris
quoqꝫ apoſtolis cōtulit poteſtatē agēdi diuina mi
racula ⁊ impandi demonib⁹. BED. Myſtice aūt
ꝓ qualitate meritorū quotidie alijs aſcēdit domi
nus dū ꝑfectos quoꝝ ↄuerſatio in celis eſt ſublimi⁹
extollēdo glorificat: ⁊ de eternis inſtruit: ⁊ docet q̄
a turbis audiri nō valēt. Alijs aūt deſcēdit: dū terre
nos ⁊ inſipiētes cōfortat: docet ⁊ caſtigat. Hūc aūt
demoniacū: matthe⁹ lunaticū: marc⁹ ſurdū ⁊ mutū
deſcribit. Significat enī illos qui vt luna mutant̄
ꝑ diuerſa vitia creſcētes ⁊ decreſcētes: qui muti ſūt
nō cōfitēdo fidē. Sic ſurdi: nec ipm̄ fidei audiendo
ſermonē. dū puer aūt ad dn̄m accedit elidit̄: q꞉ con
uerſi ad dn̄m plerūqꝫ a demonio graui⁹ pulſant̄: vt
vel odiū virtutis incutiat: vl' expulſiōis ſue vindicet
iniuriā: ſicut eccleſie ꝑmordijs tot grauiſſima itulit
certamina: quot ſuo regno doluit ſubito illata di-
ſpēdia. Nō puerū aūt qui vim patiebat̄: ſꝫ demonē
qui inferebat increpat: q꞉ qui peccātē emēdare deſi
derat: vitiū arguēdo ⁊ odiēdo depellere: ſed hoīem
debet amando refouere donec ſanatū ſpiritalib⁹ ec
cleſie poſſit reddere patrib⁹.

**Omnibuſqꝫ mirātib⁹ in oīb⁹ que
faciebat: dixit ad diſcipulos ſuos:
Ponite uos in cordib⁹ ueſtris ſmo
nes iſtoſ. Fili⁹ enī hois futurū eſt ut
tradat̄ in man⁹ hoim. At illi ignora
bāt uerbū iſtō: ⁊ erat uelatū añ eos
ut non ſentirēt illud: ⁊ timebant eū
interrogare de hoc uerbo.**

CIRYL. Oīa quecūqꝫ opabat̄ ieſus admirati-
one digna penes omēs erāt. irradiabat. n. quiddā ꝓ
cipuū ⁊ diuinū in qualibet opatōe ipi⁹ ſm̄ illō: Glo
riā ⁊ decorē ſuppones ei. Etſi oēs quidē mirarēt̄ in
his que faciebat: ipe tñ h̄ que ſequūt̄: nō oīb⁹ ſꝫ di-
ſcipulis retulit. vñ dr̄: Oībuſqꝫ mirā. in oī. q̄ facie. di
xit ad diſci. ſuos: Po. vos in cordi. ve. ſermo. iſtos.
Oſtēderat in mōte diſcipulis gl'iam ſuā: ⁊ poſt hoc
liberauerat q̄ndā a ſpū nequā: ſed oportebat eū ſu-
ſtinere paſſionē ꝓ nobis. Poterāt aūt diſcipuli cō
turbari dicētes: Nūquid decepti ſum⁹ dū deū eē eū
arbitraremur? Ut ergo ſcirēt quid circa ipſum fu-
turū erat velut quoddā depoſitū iubet eos in mēte
hr̄e paſſiōis myſteriū dicēs: Poni. vos in cor. veſtri.
Nō dicit Uos: diſtiguit eos ab alijs. Neqꝫ. n. opor-
tebat vulgares ſcire qm̄ paſſur⁹ eēt: ſed erāt potius
certificādi: qm̄ mortu⁹ reſurgēt deſtruēs mortē ne
ſcādalizarēt. TYTVS: Cūctis igit̄ admirātibus ſi
gna: ipe ꝑnūciat paſſionē: nō. n. ſigna ſaluāt: ſꝫ crux
beneficia ꝑſtat. vñ ſubdit: Fili⁹. n. ho. futu. ē vt tra-
da. in ma. hoim. ORI. Nō aūt exꝑmit manifeſte
a quo tradēd⁹ ſit: aliquis. n. dicit eū traditurū a iu-
da: aliquiſ a ꝑp'o. Paul⁹ aūt dicit ꝙ de⁹ pr̄ ꝓ nobis
oībus tradidit eū: ſed iudas tanꝗ̄ ꝓ pecunia tradēs
eū hoſtiliter ꝑdidit: ſed pater beneficij cā. THEO.
Eorū aūt infirmitati dn̄s cōdeſcēdēs: ⁊ eos diſcipli
na quadā gubernās: quod de cruce dictū eſt intelli
gere nō ꝑmiſit. vnde ſequit̄: At il. igno. ver. iſtud: et
erat vela. an. eos vt nō ſenti. illud. BED. Hec igrā
tia diſcipuloꝝ nō tam de tarditate ꝗ̄ de amore na
ſcit̄: q̄ carnales adhuc ⁊ myſterij crucis ignari: queꝫ
dn̄m rerū crediderūt: moriturū credere nequiuerūt
Et q꞉ ꝑ figuras eū ſepe loquētē audire ſolebāt: etiā
que de ſua traditōe loquebat̄: figuratiue eū illud ſi
gnificare putabāt. CIRYL. Dicet aūt aliqs forſā:
qualr̄ ignorauerūt diſcipuli crucis chriſti myſteriū
cum per vmbrā legis in plurib⁹ locis tāgeret̄? Sed
vt paul⁹ cōmemorat vſqꝫ ad hodiernū diē qm̄ legit̄
moyſes velamē adiacet cordi eoꝝ. Expedit ergo ac-
cedētes ad chriſtum dicere: Detege oculos meos ⁊
cōtēplabor mirabilia de lege tua. THEO. Uide
etiā diſcipuloꝝ reuerētiā in h̄ qđ ſeq̄t̄: Et time. int̄.
eū de h̄ ver. Nā timor grad⁹ eſt reuerētie.

**Intrauit aūt cogitatio in eoſ: qs
eoꝝ maior eēt. At ieſus uidēs cogi
tatōes cordis illoꝝ apphēdit pueꝝ
⁊ ſtatuit illū ſecus ſe: ⁊ ait ill': Qui
cūqꝫ ſuſcepit puerū iſtū i noie meo:
me recipit. Et qcūqꝫ me recepit: re
cipit eū q me miſit. Nā q minor eſt
int̄ oēs uos: hic maior ē. Rñdēſ aūt
iohānes dixit: Preceptor: uidimus
quēdā i noie tuo eijciētē demonia ⁊
ꝓhibuim⁹ eū: q꞉ nō ſeq̄t̄ nobiſcum.
Et ait ad illos ieſus: Nolite ꝓhibe
re. Qui. n. ñ ē aduerſū uoſ: ꝓ uobē**

CIRYL. Inſidiat̄ diabol⁹ mltimode diligētib⁹
optimā vitā. ⁊ ſiqdē ꝑ carnales illecebras obſidē va
let alicui⁹ mētē affect⁹ voluptatū exacuit: ſiqs hos
effugerit laqos cupidinis: gl'ie ſuſcitat paſſionē: q̄
qdē paſſio vane gl'ie inuaſit quendā ap'loꝝ ſuoꝝ. vñ
dr̄: Jntra. au. cogi. in eos quis eo. eēt maior. hoc enī
cogitare ē cupiētis ceteris ſupeē. Improbabile aūt
puto oēs hāc egritudinē incurriſſe: ⁊ idō ne crimine
aliqđ ↄ aliquē diſcip'loꝝ euāgeliſta machiari videt̄
exꝑmit indeēminate dicēs: ꝙ itrauit i eos cogitatio.
THEO. Videt̄ autē hanc paſſionē ex hoc ortam
fuiſſe ꝙ demoniacū curare nō valuerūt: eis de hoc

altercātibꝰ: vno dicēte ꝙ nō ꝓpter meā impotētiā
ſed alteriꝰ curari nō voluit: vt ex hoc accēſa conten
tio fuerit quis eorū maior eſſet. BED. Uel quia
viderat petrū iacobū ⁊ iohannē ſeorſum ductos in
montē: ⁊ petro claues regni celorū ꝓmiſſas fuiſſe:
rati ſunt vel ipſos tres ceteris: vel petrū omnibꝰ eſſe
prelatū: vel qui tributi ſolutōne petrū ipſi domino
parificatū viderāt: ipſum pre ceteris arbitrabant̄ ꝓ
ferendū. Sed diligēs lector hanc intra eos queſtio
nem ꝓpter didrachma redditū inueniet fuiſſe ver
ſatam. Deniq̄ꝫ matthęꝰ hoc in capharnaū memorat
eſſe geſtū. dicit autē marcus: Et venerūt capharnaū
qui cum in domo eſſent interrogabat eos: quid in
via tractabatis? At illi tacebāt. Siquidē inter ſe in
via diſputauerūt quis illorū eſſet maior. CIRYL.
Dominꝰ aūt qui nouit ſaluos facere: vidēs in mēte
diſcipulorū ſuper hoc cogitatōnem exortam velut
quandā amaritudinis radicē ꝓus ꝙ̄ augmentū ſu
ſciperet: radicitꝰ eam euellit. cum. n. inchoāt paſſio
nes in nobis facile deuincūt: ſed aucte difficile ſūt
mobiles. vnde ſequit̄: At ieſus vi. cog. cor. eo. appre.
pu. ſta. eū pe. ſe. Diſcat qui nudū hominē putat eſſe
ieſum ſe erraſſe. Quis enī verbū caro factū ſit: māſit
tamē deus: nam ſoliꝰ dei eſt poſſe rimari corda ⁊ re
nes. ꝙ aūt puerū aſſumpſit ⁊ ponebat penes ſe: age
bat̄ cauſa apoſtolorū vtilitatis ⁊ noſtre. Depaſcitur
enī inanis glorie morbꝰ vt plurimū: qui ꝑeminēt in
hoībꝰ alijs. Puer aūt ſyncerā gerit mentē: īmacula
tum cor: ⁊ manet in ſimplicitate cogitationū: non
ambit honores: nec nouit cuiuſuis ꝑrogatiue mo
dum: nec refugit videri nō minꝰ ſe habere: multā ge
rit ſeueritatē in mēte ⁊ corde. Tales autē dominus
amplexat̄ ⁊ diligit: ⁊ ꝓpe ſe dignat̄ habere. q. qui ele
gerūt que ſua ſunt ſapere. Ait. n. Diſcite a me: q: mi
tis ſum ⁊ humilis corde. vnde ſequit̄: Et ait: Quicunq̄ꝫ
ſuſcepit iſtū in nomine meo: me recipit. q. d. quādo
vna ⁊ eadē eſt merces honorātibꝰ ſanctos: ſiue for
ſan minimꝰ ſit: ſiue preclarꝰ honore ⁊ gloria: quia in
eo chriſtꝰ ſuſcipit̄: quo nō vanū eſt petere inuicem
fungi ꝑrogatiua. BED. In hoc aūt nō ſimpliciter
paupes chriſti ab hiſ qui velint eſſe maiores: ꝑ eius
docet honore ſuſcipiēdos: vel malicia puulos iſtos
eſſe ſuadet. vnde cum diceret: Quicūq̄ꝫ ſuſcepit pue
rum iſtū: addit in nomine meo. vt. ſ. formā virtutis
quā natura duce puer obſeruat: ipſi pro noīe chriſti
ratōnis induſtria ſequant̄. Sed quia ⁊ ſe in puero
ſuſcipi docet ⁊ ipſe puer natꝰ eſt nobis: ne putaret̄
hoc eſſe ſolū quod videbat̄ ſubiūxit: Et quicūq̄ꝫ me
recipit: recipit illū qui miſit me. Talē ſe vtiq̄ꝫ ac tan
tum credi volēs: qualis ⁊ quātꝰ eſt pater. AMB.
Qui enī imitatorē chriſti recipit: chriſtū recipit: ⁊ q̄
imaginē dei recipit: deum recipit. Sed quia imagi
nē dei nō poteramꝰ videre: facta eſt nobis ꝑ incar
natōēꝫ preſens: vt recōciliaret̄ nobis que ſupra nos
eſt diuinitas. CIRYL. Adhuc autē magis īſinuat
promiſſi verbi intentōem dicens: Nam qui minor
eſt inter vos omnes: hic maior eſt. Quod de mode
ſto dicit: qui nihil de ſe ſublime putat ꝓpter hone
ſtatem. THEO. Quia dominꝰ dixerat: Qui minor
eſt inter vos omnes hic maior eſt. timuit iohannes
ne forte malū aliquid fecerint: ꝓpria poteſtate quē
dam hominē prohibētes: nam ꝓhibitio nō minorē

prohibentē oſtēdit: ſed maius aliquid ſapientē. vn
de ſubdit̄: Reſpōdēs aūt iohānes dixit: Preceptor
vidimꝰ quendā in nomine tuo eijcientē demonia:
⁊ ꝓhibuimꝰ eum. Non quidē inuidētes: ſed operati
onem miraculorū diiudicātes. non enī cum eis mi
raculorū poteſtatē accepat: neq̄ꝫ eum dominꝰ mīſe
rat ſicut illos: neq̄ꝫ ieſum in omnibꝰ ſequebat̄. vnde
ſubdit: Qui nō ſequit̄ te nobiſcū. AMBRO. Io
hānes enim plurimū diligēs: ⁊ ideo reamatꝰ exclu
dendum putat beneficio eum qui nō vtatur obſe
quio. CIRYL. Sed oportebat magis pēſare non
hūc ipſm eſſe miraculorū auctorē: ſed grām que eſt i
eo qui in virtute chriſti miracula ꝑficit. Quid autē
ſi non cōnumerat̄: multe ſunt differētie chriſti do
norū: ſed quia tradidit ſaluator ptātē apl̄is vt ſpūs
immūdos eijcerēt: putauerūt nulli aliorū ꝙ̄ ſibi ſol
licere cōceſſam gerere dignitatē: ⁊ ideo accedūt ſci
ſcitantes ſi liceat ⁊ alios hoc agere. AMBRO.
Nō repℏendit̄ aūt iohānes quia amore faciebat: ſꝫ
docet̄ vt nouerit infirmorꝫ eē firmorūq̄ꝫ diſtātiā. Et
iō dn̄s ꝗ̄ſi fortiores remunerēt: tn̄ nō excludit īfirmos
vn̄ ſequit̄: Et ait ad il. ie. Noli. ꝓhi. Qui. n. nō eſt ad
uer. nos: ꝓ no. ē. Bene dn̄e: nā ⁊ ioſeph ⁊ nicodemꝰ
occulti diſcipuli ꝓpter metū: in tp̄e tn̄ ſuū ſibi offi
nō negauerūt. ſed tn̄ qui alibi dixiſti: qui nō eſt me
cū aduerſum me eſt: ⁊ qui mecū nō colligit diſpgit:
api nobis ne videat̄ cōtrariū. ⁊ puto q: ſiq̄s mentiū
ꝯſidēt ſcrutatorē: nō dēat dubitare vniuſcuiuſq̄ꝫ fa
ctū mēte diſcernit. CHRY. Illic. n. cū dixit: Qui
nō eſt mecū aduerſum me eſt: oſ̄dit diabolum ⁊ in
deos ſibi eſſe cōtrarios: ħ aūt oſ̄dit eū qui in noīe
chriſti demones eijciebat in pte cū eis exiſtere. CI
RYL. q. d. Pro vobis qui chriſtum diligitis: ſunt
qui ꝑſequi volūt que ad ipiꝰ gloriā ſpectāt: eiuſdem
grā coronati. THE. Mirare aūt chriſti virtutē: q̄
lit̄ ꝑ indignos ⁊ nō diſcipulos eiꝰ grā opat̄: ſicut et
ꝑ ſacerdotes ſanctificāt̄ hoīes: q̄uis ſacerdotes ſan
cti nō fuerint. AMB. Cū aūt ħ eos qui prīt pma
nus impōem immūdis īpare ſpiritibꝰ in nomie ieſu
neget eſſe ꝓhibēdos: ſm mattheū dicit his: Nō no
ui vos. Sed aduertē dēmꝰ nō eſſe ſniaꝝ diſcordiam
ſed illud cēſeri ꝙ nō ſolū officiū in clericos: ſed etiā
virtutis opa reqrant̄: tantūq̄ꝫ eē chriſti nomē vt et
parū ſanctis opituleť ad grām. vnde nemo purgari
hoīs ſibi grām vēdicet: in quo etnī noīs vtꝰ opera
ſit. nō. n. merito ſuo diabolꝰ: ſed odio ſui vincatur.
BED. Itaq̄ꝫ i hēticiſ ⁊ malꝫ catholiciſ nō ſacta coia
in q̄bꝰ nobiſcū ſūt: ⁊ aduerſū nos nō ſūt: ſꝫ diuiſiōeꝫ
paci vitatiq̄ꝫ ꝯriā q̄ aduerſū nos ſūt ⁊ dūm ñ ſequū
tur: nobiſcū deteſtari ⁊ ꝓhibere debemꝰ.

Factū eſt aūt duꝫ cōplerent̄ dies
aſſumptōis eiꝰ ⁊ ipſe faciē ſuā firma
uit ut iret in hieruſalē. Et miſit nū
cios ante conſpectū ſuū: ⁊ eūtes in
trauerūt in ciuitatē ſamaritanorꝫ
ut pararēt illi. Et nō receperūt eū:
quia facies eiꝰ erat eūtis hieruſaleꝫ.
Cū uidiſſent aūt diſcipuli eiꝰ iacobꝰ

⁊ iohãneſ dixerũt: Dñe uis dicimꝰ ut ignis deſcẽdat de celo ⁊ ꝯſumat illos: Et ꝯuerſus increpauit illoſ dicẽs: Neſcitis cuiꝰ ſpũs eſtis. Filius hoĩs nõ uenit aĩas ꝑdere ſ; ſaluare Et abierũt in aliud caſtellu;.

CIRYL. Cum immineret tp̃s quo decebat dñm pacta paſſiõe ſalubri: celũ aſcẽdere: decreuit aſcẽdẽ hieroſolymã. vnde dicit̃: Factũ eſt au. dũ cõple. di. aſſum. eiꝰ ⁊ ipſe faci. ſu. firma. vt iret ĩ hieruſalẽ TYTVS: Quia ibi oportebat verũ agnum offerri vbi figuralis agnꝰ immolabat̃. Dicit aũt: Firmauit faciẽ ſuã. i. nõ huc ⁊ illuc ibat: nec ꝑambulabat municipia: ſed iter tenebat verſus hieruſalẽ. BED. Ceſſẽt ergo pagani quaſi hoĩem videre crucifixũ: quẽ ⁊ tẽpus ſue crucifixionis cõſtat quaſi deũ ꝓuidiſſe: ⁊ q̃ ſpõte crucifigẽdꝰ locũ quo crucifigẽdꝰ erat firmata facie. i. obſtinata atq; imperterrita mẽte petiſſe. CIRYL. Miſit aũt nũcios paraturos ei ⁊ comitibus eiꝰ hoſpitiũ: qui cum iuiſſent ad terrã ſamaritanoꝝ: nõ fuerunt admiſſi. vnde ſequit̃: Et mi. nũ. ſu. ante cõſpe. ſuum. Et eun. intraue. in ciuita. ſamari. vt para. il. ⁊ nõ recepe. illum. AMB. Diſce q; recipi noluit ab his quos ſciebat nõ ſimplici mẽte conuerſos: nam ſi voluiſſet ex indeuotis deuotos feciſſet. ſed deꝰ quos dignat̃ vocat: ⁊ quẽ vult religioſu; facit. Cur aũt nõ receperũt euãgeliſta memorat dicens: Quia facies eiꝰ erat euntis in hieruſalẽ THE. Sed ſi intelligamꝰ q; ꝓpter hoc illũ nõ receperunt: q; ire hieruſalẽ determinauerat: inueniũt̃ hi excuſati qui nõ receperũt eum. Sed dicendũ eſt q; in h̃ q; dicit euãgeliſta: Et nõ receperũt illũ. intelligit̃ illud q; neq; in ſamariã venit. deinde quaſi aliquo interrogãte: quare nõ receperũt ipm̃: neq; eos adiuit: h̃ dicit̃: nõ q; impotẽs eſſet: ſed q; illuc ire nolebat: ſ; magis hieroſolymã. BED. Uel hieruſalẽ ire conſpiciũt ſamaritani: dñm nõ recipiũt. nõ. n. coutunt̃ iudei ſamararitanis: vt iohãnes oſtẽdit. CIRYL. Sed cũ dominꝰ qui omĩa nouerat ſciret q; eiꝰ nunciĩ nõ eſſent a ſamaritanis recipiẽdi: ideo tamẽ ꝓcepit eis q; p̃cederẽt: quia mos erat ei omĩa ſatagẽ erga ꝑfectũ diſcipuloꝝ. Aſcẽdebat quidẽ hieroſolymã ꝓpinquãte tempe paſſiõis. vt igit̃ quãdo pati eũ viderẽt ſcandalizarent̃: cõſiderãtes q; oportet patientes eſſe cum cõtumelias inferũt aliqui: p̃miſit quaſi quoddã ꝓludiũ ſamaritanoꝝ repulſam. Profuit aũt eis ⁊ aliter. Futuri. n. erant doctores orbis terrarũ: ciuitates ⁊ villas ꝑcurrẽtes ad ꝑdicãdũ euãgelicã doctrinã: quibꝰ aliquãdo occurrẽt aliq̃ minime recipiẽtes ſacratã ꝑdicatõem: quaſi nõ cõcedentes ſecũ cõmorari ieſum. Docuit igit̃ eos q; diuinã; annũciãtes doctrinã pleni eſſe debebãt mãſuetudine. Nõ aũt hoſtiles ⁊ iracũdi: ⁊ in peccãtes in eos atrociter inſurgẽtes: ſed adhuc non ſunt tales: imo zelo feruido cõcitati: volebant ignẽ de celo ſup eos deducere. Sequit̃: Cũ vi. au. diſci. eiꝰ iaco. ⁊ io. dixe. Dñe vis dici. vt ig. deſcẽ. de ce. ⁊ ꝯſũ. illos: AMB. Sciebat. n. ⁊ phinees reputatũ ad iuſticiã: quia ſacrilegos interemerat: ⁊ ad ꝑces helie ignem deſcendiſſe de celo: vt ꝓphete vindicaret̃ iniuria. BED. Sancti enim viri qui optime ſcirẽt mortẽ iſtã que aĩam diſſoluit a corpore nõ eſſe formidandã: ſ; eoꝝ tamẽ animũ qui illã timerẽt: nõnulla peccata morte punirẽt quo ⁊ viuẽtibꝰ vtilis metꝰ incuteret̃ illis qui morte puniebant̃: nõ ipſa mors noceret: ſed peccatũ quod augeri poſſet ſi viuerẽt. AMB. S; vindicet̃ qui timet: vindictã nõ querit: qui nõ timet. ſimiliter oſtẽdit̃ nobis in apoſtolis fuiſſe merita ꝓphetarũ: quãdo eandẽ ſibi ꝑtãtẽ quã ꝓpheta meruit impetrãdi iure ꝑſumũt: q; ad ſermonẽ ſuũ ignis de celo deſcẽderit: q̃m filij ſunt tonitrui TYTVS: Cenſet̃ aũt ab eis multo iuſtiꝰ eſſe ſamaritanos perire: dñm nõ admittẽtes: q̃; q̃nquagita ſeruũ excludere tẽtantes. Dominꝰ aũt in eos nõ cõmouet̃: vt oñderet quia nõ habet vltionis ſtudiũ ꝑfecta virtꝰ nec vlla ſit iracũdia vbi plenitudo eſt charitatis. nã nec excludẽda eſt infirmitas: ſed iuuãda. ꝓcul a religioſis indignatio: ꝓcul a magnanimis cupiditaſ vltionis. vnde ſequit̃: Et cõuer. incre. il. ⁊ di. Neſcitis cu. ſpi. eſtis: BED. Reꝑhẽdit in eis dñs nõ exẽplũ ꝓphete ſancti: ſed ignorãtiã vindicandi que adhuc erat in rudibꝰ: animaduertẽs eos nõ amare correptõnem: ſed odio deſiderare vindictã. Itaq; poſtea q̃; eos docuit: quid eẽt diligere ꝓximũ tanq̃; ſeipm̃: infuſo ⁊ ſpũſancto nõ defuerũt tales vindicte q̃; uis multo rariꝰ q̃; in veteri teſtamẽto: quia ſic ſeq̃t̃: Filiꝰ ho. nõ ve. ani. ꝑde. ſed ſaluare. q. d. ⁊ vos ergo qui eiꝰ ſpũ ſignati eſtis etiã acta eiꝰ imitamini: nũc pie cõſulẽtes: ſed in futuro iuſte iudicãtes AMB. Nõ eni ſemꝑ in eos qui peccauerũt eſt vindicãdũ: quia nõnũq̃; ampliꝰ ꝓdeſt clemẽtia tibi ad patientiam: lapſo ad correptõem. Deniq; ſamaritani citiꝰ crediderũt a quibꝰ hoc loco ignis arcet̃.

Factũ eſt autẽ ambulãtibꝰ illis in uia dixit quida; ad illũ: Sequar te quocũq; ieris. Dixit illi ieſus: Uulpes foueas habent: ⁊ uolucres celi nidos: filiꝰ aũt hoĩs nõ h; ubi caput ſuũ reclinet. Ait aũt ad alterũ: Seq̃re me. Ille autẽ dixit: Dñe ꝑmitte mihi ꝑmu; ire: ⁊ ſepelire patrem meũ. Dixitq; ei ieſuſ: Sine ut mortui ſepeliãt mortuos ſuos: tu autẽ uade ⁊ annũcia regnũ dei. Et ait alter: Sequar te dñe: ſ; ꝑmitte mihi primũ renũciare his qui domi ſunt Ait ad illũ ieſus: Nemo mittens manũ ſuam ad aratrũ ⁊ aſpiciẽs retro: aptus eſt regno dei.

CIRYL. Etſi munificꝰ ſit oĩm dñs: nõ ſimpliciter ⁊ improuide ſingulis dat ⁊ ſuperna diuina dona: ſed illis qui digni ſunt recipe: qui. ſ. aĩa; ſuã alienãt a maculis prauitatũ: ⁊ hoc nos docet euãgelicoꝝ vboꝝ ſtꝰ cũ di: Factũ ẽ au. ãbu. il. i via: di. q̃. ad illũ

Sequar te quocūq̧ ieris. Primo quidem plurima
cōtinet in acceſſu inertia: ɔſter oſ̄dit q̄ plenus ſit
impudētia nimia. neq̧. n. ſiſr chriſtū ſequi petebat:
ſicut alii plures de populo: ſed magis inſiliebat ad
apl̄icas dignitates: cū paulus dicat: Non aſſumat
quiſq̧ ſibi honorē: ſed a deo vocat⁹. ATHA. Au
ſus etiā fuit cōpare ſe incomp̄hēſibili ſaluatori ptā
ti dicēs: Seq̄r te quocūq̧ ieris. eo q̄ ſeq̄ ſaluatorē
ſimpl̄r ad ei⁹ audiēdū doctrinā poſſibile ē humane
nature ꝓpetate qua fungit̄ erga hoīes: nō eſt autē
poſſibile ſecū cōcurrere vbilibet exiſti: ipſe nāq̧ icō
p̄hēſibilis eſt: ꝛ nō circūſcribit̄ loco. CIRYL. Alio
quoq̧ modo nō īmerito recuſabilē facit eū. dcebat
enī ipm crucē ſuā accipe ad ſequendū dn̄m: ꝛ abre
nūciare p̄ntis vite affectib⁹. ꝛ hoc dn̄s in eo rep̄hē
dit: nō vitupās ſed corrigēs. Seq̄t̄: Et ait ieſus: Vul
pes foueas hn̄t: ꝛ volu. ce. ni. ſu. fili. aūt ho. nō hꝫ vbi
ca. ſu. reclinet. THEO. Quia. n. viderat dn̄m mul
tū populū adducētē putauit q̄ ab eis hr̄et preciū: ꝛ
q̄ ſi ipe dn̄m ſequeretur poſſet pecuniā cōgregare.
BED. Unde dr̄ ei: Quid me ꝓpter diuitias ꝛ luc̄
hui⁹ ſeculi cupis ſequi: cū tāte ſim paupertatis: vt nec
hoſpitiolū quidē habeam ꝛ non meo vtar tecto.
CHRY. Aſpice qual̄r paupertatē quā dn̄s docue
rat: ꝑ opa demōſtrat. Nō erat ei mēſa: nō cādelabꝝ
nō dom⁹: nec quicq̄ȝ aliud taliū. CIRYL. Myſti
ce aūt ſignificatio: vulpes ꝛ volatilia celi malignas
ꝛ aſtutas ptātes demonum vocat. q. d. qn̄ vulpes ꝛ
volatilia in te māſionē hn̄t: qual̄r chriſt⁹ in te reqe
ſcet: Quid cōe eſt luci ꝛ tenebris. ATHA. Vl̄ in
h̄ dn̄s magnitudinē ſui muneris docet. q. d. Omīa
gnābilia circūſcribi p̄nt: verbum v̄o incōp̄hēſibil̄
ptātis eſt. Et ideo ne dicas: Seq̄r te quocūq̧ ieris.
Ceterū ſi velis diſcipul⁹ fieri: abdices irrōnabilia: eo
q̄ impoſſibile eſt eū qui morat̄ in irrōnabilitate ſibi
diſcipulū fieri. AMBRO. Vel vulpes hereticis
ɔpat: fallax quippe aīal ꝛ inſidiis ſemp intētū: ꝛ ra
pinā fraudis exercet. Nihil tutū: nihil ocioſum: ni
hil patit̄ eſſe ſecurū: eo q̄ intra hoſpitia hoīm p̄daꝫ
reqrit. Ita ſunt heretici: qui domū ſibi parare non
norūt: ſed circūſcptōib⁹ ſuis alios decipe conant̄. h̄
aīal neq̧ māſueſcit vnq̄ȝ. vn̄ apl̄s ait: Hereticū poſt
vnā correctōem deuita. volucres v̄o celi frequēt̄ ad
neqcie ſpirital̄ ſilitudinē deriuātur: ꝛ veluti nidos
quoſdā ſtruūt ī pectorib⁹ iprobo꜡. ꝛ iō dn̄ante v̄ſu
tia in affectib⁹ ſingulo꜡ nulla pōt diuinitatis eſſe
poſſeſſio. Ubi aūt mētē ꝓbauerit inoxiā: ſupra ipm
quodāmodo vim ſue maieſtatis reclinat: q꜡ ꝓfuſio
re q̄dā grā pectorib⁹ inſonat̄. Sic igit̄ nō videt̄ cōue
nire rōi vt ſimplicē fidelēq̧ ipm arbitremur: q̄ dn̄i
dignatiōe reſpuit̄: cum indefeſſi famulat⁹ obſequiū
ſpopōdiſſet. Sed dn̄s nō obſequio꜡ ſpēm: ſed puri
tatē q̄rit affect⁹. nec obſequiū ei⁹ admittit̄: cui⁹ nō
ꝓbat̄ offin. circūſpectū eteni fidei dꝫ eē hoſpitiū: ne
dū infidelib⁹ nr̄e dom⁹ intēna referam⁹: in alienā p̄fi
diā īprouida crudelitate labamur. Itaq̧ vt aduer
ſitas deū nō cultū aſpnātē eē ſed fraudis: q̄ repudia
uit fraudulētū elegit innocētē. Seq̄t̄: Ait aūt ad al
terū: Seq̄re me. Sed h̄ dicit ei cui⁹ p̄rēm iā ſciebat
mortuū. vn̄ ſeq̄t̄: Ille aūt dixit: Dn̄e pmitte mi. p̄. ire
ꝛ ſepe. pa. meū. BED. Nō diſcipulatū reſpuit: ſed
expleta p̄mū p̄rīi funeris pietate: liberior aſſeq̄ deſi
derat. AMB. Sed dn̄s quos miſerat̄ aduocat. vn̄
ſeq̄t̄: Dixitq̧ ieſus: Sine vt mor. ſepe. mor. ſu. tu aūt
va. ꝛ annū. reg. dei. Cū religioſū hūani corpis ſepeli
endi accipim⁹ offin: quō p̄rīi quoq̧ funeri ſepultu
ra ꝓhibet̄: niſi vt itelligas hūana poſthabēda diui
nis: bonū ſtudiū: ſed mai⁹ impedimētū. nam qui ꝑ
titur ſtudium: deriuat affectum. qui diuidit curam
differt ꝓfectū: ergo p̄us ſunt obeūda q̄ maria: nā ꝛ
apl̄i ne occuparēt̄ ſtudio diſpēſandi miſtros paupi
bus ordinarūt. CHRY. Quid aūt magis neceſſa
riū p̄rīis exeq̄s: qd facili⁹: cū nō eēt mltū tpis dā
dū: ꝑ h̄ docemur q̄ mīmū tp̄s fruſtra ducē docet. ꝛ
ſi mille cogētia ſunt: immo p̄ferre ſpiritalia cūctis
admodū neceſſariis. Diabol⁹. n. inſiſtit attēti⁹ volēs
aliquē aditū iuenire: ꝛ ſi modicā ſumat negligentiā
magnā opat̄ puſillaminitatē. AMB. Nō g̃ p̄rīi
funeris ſepultura ꝓhibet̄: ſed neceſſitudini generis
diuine religiōis pietas antefert̄. Illō ɔſortib⁹ relin
quit̄: h̄ mādat̄ electꝭ. quō aūt mortui ſepelire mortu
os p̄nt: niſi geminā h̄ itelligas mortē: vnā nāe: alte
ram culpe. Eſt etiā mors tertia: in q̄ pctō morimur
deo viuim⁹. CHRY. Cū g̃ dixiſſet mortuos ſuos:
oſ̄dit hūc nō eē mortuū ei⁹. puto. n. ō nūero infide
liū fuiſſe defūctū. AMB. Aut q꜡ ſepulchꝛi patēs
ē gutt̄ ipio꜡: mēoria eo꜡ abolēda p̄ſcribit̄: quo꜡ ſil
cū corpe meritū occidit: nec reuocat̄ ab offō patris
fili⁹ ſed fidelis a p̄fido cōicatōe ſecernit̄: nō interdi
ctū ē mūeris: ſꝫ religiōis myſteriū cōionē nobis cū
gētib⁹ mortuis nō futurā. CIRYL. vel alr̄: Erat. n.
p̄r ſenectute grauat⁹. putat autē honeſtū aliq̄d agē
dū, ꝓponēt obſuare ei debitā pietatē: ſm illud: Ho
nora p̄rēm tuū ꝛ mrēm tuā. vn̄ vbi vocat⁹ ē ad euā
gelicū myſteriū dicēte dn̄o: Seq̄re me. q̄rebat indu
cias q̄ ſufficere poſſent ad decrepiti p̄ris ſuſtētatio
nē dicēs: Permitte mihi p̄mū ire ꝛ ſepelire patrem
meū. nō q̄ defunctū patrē ſepelire rogaret: neq̧. n.
chriſt⁹ h̄ agē volētē īpediuiſſet: ſed dixit ſepelire. i. ſu
ſtētare in ſenectute. Sed dn̄s ad eū dixit: Sine mor
tuos ſepelire mortuos ſuos. erāt. n. ꝛ alii curatores
linea parētele aſtricti: ſꝫ vt eſtimo mortui eo q̄ nō
dū chriſto crediderāt. Hic p̄cipe q̄ p̄ferenda ſit pie
tas q̄ deo tenemur amori parētū: quib⁹ reuerētiam
exhibem⁹: q꜡ ꝑ eos geniti ſum⁹. Sed oīm de⁹ cū nō
eēm⁹ ad eē nos cōduxit: parētes aūt facti ſunt mini
ſtri introit⁹ ad eē. AVG. ō cō. euā. Hoc g̃ dicebat
dn̄s illi cui dixerat: Seq̄re me. Ali⁹ v̄o diſcipul⁹ mi
ſit ſe in medio: cui nemo aliq̄d dixerat. vn̄ ſeq̄t̄: Et
alt̄ ait: Seq̄r te dn̄e. ſed p̄mū pmitte mihi ire ꝛ renū
ciare his q̄ domi ſunt: ne forte quō fieri ſolet q̄rant
me. CIRYL. Imitāda aūt hmōi ꝓmiſſio ꝛ oī lau
de plena: ſed q̄rē renūciare his q̄ domi ſunt. licētiā
do ſe ab eis: oſ̄dit q̄ vtcūq̧ diuiſus ſit a dn̄o: dū h̄
p̄fecte adire ꝓpoſuerit mētē. nā velle ɔſulē ꝓpios ī
ɔſenſuros: huic ꝓpoſito indicat ſe vtcūq̧ labētē ꝑ
qō dn̄s hoc iprobat. Sequit̄: Ait ad illū ieſus: Ne
mittens manū ſuaꝫ in aratrū ꝛ reſpiciēs retro apt⁹
eſt regno dei. Appoſuit manū aratro: qui affectuo
ſus ē ad ſequendū: tamen reſpicit retro: qui dilatio
nem perit: occaſione redeūdi ad dominum: ꝛ cum
ꝓpinquis cōferēdi. AVGV. de verbis domini. q.
dicat ei: Uocat te oriēs: ꝛ tu attēdis occidētem.
BED. Manū ēt cuilibꝫ ī aratrū mittē ē q̄ſi quodā

compūctōis instrumēto: ligno ꝛ ferro dn̄ice paſſio
nis duriciem ſui cordis atterere: atq; ad ſerēdos bo
nis operū fruct⁹ aperire: quā ſiquis excolere inci⸗
noſi operū fruct⁹ aperire: quā ſiquis excolere inci⸗
piēs cū vxore loth ad ea que reliquerat reſpicē dele
ctatur: futuri iā regni munere ꝑuaꝛ. GRECVS:
Crebri naq; intuit⁹ eorū que deſeruim⁹ ꝓpter ꝯſue⸗
tudinē trahūt ad retroacta: violētū eī qḋ vſus ē ad
retinēdū ſibi. Nōne habit⁹ ex vſu: ex habitu vō na⸗
tura innaſciꝛ: Naturā vō amouere vel alterare diſ
ficile. Nā ꝛſi paulisꝑ declinet coacta: redit ad ſeipā
velociter. BEDA: Si aūt ſecutur⁹ dn̄m diſcipul⁹
quia vel domi renūciare velit arguiꝛ: quid fiet illis:
q̄ nulla vtilitatis grā ſepe viſitāt domos illoꝝ quos
in mūdo reliquerūt?

CA.X.

Post hec aūt deſignauit do
min⁹ ꝛ alios ſeptuagintadu
os: ꝛ miſit illos binos ante
faciē ſuā in oēm ciuitatē ꝛ locū quo
erat ipſe uēturus. Et dicebat illis:
Meſſis quidē multa: opari autem
pauci. Rogate ergo dn̄m meſſis ut
mittat oparios in meſſem ſuam.

CIRYL. Certificauerat de⁹ p ꝓphetas: q euāge
liū ꝑdicatio ſalutaris comꝑhenſura erat nō ſolū iſrl'
ſed etiā gentiū greges. Et ideo a chriſto p⁹. xii. apl'os
ꝛ alii. lxxii. ſunt inſtituti. vn̄ dr̄: Poſt hec aūt deſigna⸗
uit dn̄s ꝛ alios. lxxii. BED. Bene. lxxii mittūꝛ: qa
totidē mūdi gētilib⁹ euāgeliū ꝑdicādū erat: vt quō
xii. ꝑmo ꝓpter. xii. trib⁹ iſrl': ita ꝛ hi ꝓpter exteras gē⸗
tes deſtinarēꝛ imbuēdas. AVGV. de que. euāge.
Sicut etiā. xxiiii. horis tot⁹ orbis pagiꝛ atq; luſtraꝛ:
ita myſteriū illuſtrādi orbis p euāgeliū trinitatꝭ in
lxxii. diſcipulis intimaꝛ: ter eī3. xxiiii. ſeptuagitaduo
faciūt. BED. Sicut aūt. xii. apl'os formā epoꝝ pre
mōſtrare nemo eſt qui dubitet: ſic ꝛ hos. lxxii. figu⸗
rā pſbyteroꝝ. i. ſecūdi ordinis ſacerdotū geſſiſſe.
Sciendū eſt tamē ꝛſi ꝑmis eccleſie tēpib⁹ vt apo
ſtolica ſcptura teſtis eſt: vtriq; pſbyteri vtriq; voca
banꝛ ꝛ epi: quoꝝ vnū ſapiētie maturitatē: aliud in⸗
duſtriā cure paſtoralis ſignificat. CIRYL. Huius
etiā forma in verbis moyſi figuraꝛ: qui iubēte deo
lxx. elegit quib⁹ de⁹ ſpm̄ infundebat. In numeris ēt
ſcptū eſt de filiis iſrl' q venerūt in helim: quod iter⸗
pretaꝛ aſcēſus: ꝛ erāt ibi. xii. fontes aquarum: et. lxx.
palme. Cōuolātes eni ad augmentū ſpiritale repe⸗
rimus. xii. fontes. ſ. ſacros apoſtolos: a quib⁹ hauri
mus ſalutis ſciam. Sicut a fontib⁹ ſaluatoris: ꝛ. lxx
palmas hos. ſ. qui nūc deſtinati ſunt a chriſto. Eſt
.n. palma arbor bone medulle: bene radicata ꝛ ferti
lis: ꝛ ſemꝑ naſcēs in aq̄s: alta ſimul ꝛ frōdes porri⸗
gēs ſurſum. Sequiꝛ: Et miſit illos binos. GRE. i
home. Binos in ꝑdicatōe diſcipulos mittit: q2 duo
ſunt pcepta charitatis: dei. ſ. amor ꝛ ꝓximi. Et min⁹
q̄ inter duos charitas haberi nō pōt: q̄tenꝰ hic no⸗
bis tacit⁹ innuat: quia qui charitatē erga alterū nō
habet ꝑdicatōis officiū ſuſcipe nullatenus debet.
ORIGE. Sicut etiā ex. xii. bini ꝛ bini numerati
fuerūt: vt in eoꝝ cathalogo matthe⁹ oſtēdit. q enī3
bini famularenꝛ dei verbo antiquū eſſe videꝛ. Edu⸗
xit enī de⁹ iſrl' de egypto per man⁹ moyſi ꝛ aarō. Io
ſue quoq; ꝛ caleph cōcordātes ꝑcauerūt ꝓuocatū3
a. xii. exploratorib⁹ populū. vnde diciꝛ: Frater a fra
tre adiut⁹ vt ciuitas vallata. BASI. Simul etiā p
hoc indicauit q ſi aliqui pares ſunt in ſpiritalibus
donis: hoc nō ſinet in eis ꝑualere ꝓꝑe opiōis paſſio
nem. GREGO. in home. Bene aūt ſubdiꝛ: Ante
faciē ſuā in omēm ciuitatē ꝛ locū quo erat ipſe vē⸗
turus. Predicatores aūt ſuos domin⁹ ſequiꝛ: q2 pre
dicatio ꝑuenit: ꝛ tūc ad mētis noſtre habitalū dn̄s
venit quādo verba exhortatōis ꝑcurrūt: atq; p hoc
veritas in mēte ſuſcipiꝛ. Hinc ꝑdicatorib⁹ Iſaias di
cit: Parate viā dn̄i: rectas facite ſemitas dei noſtri.
THEO. Deſignauerat aūt domin⁹ diſcipulos ꝓꝑ
multitudinē doctorib⁹ indigentē. ſicut. n. agri ſpica
ti multos meſſores deſiderāt: ſic qui credituri erant
innumerabiles exñtes: multis doctorib⁹ indigebāt.
vn̄ ſeq̄ꝛ: Meſſis q̄dē multa. CHRY. Sed q̄r meſ
ſem vocat: cū res ad pn̄s exordiū ſumāt: nōdū tāto
aratro: aut ſulcis ꝓductis de meſſibus tractat. pote
rāt enī diſcipuli vacillare: ꝛ ſecū meditari: ꝛ dicē q̄li
ter nos numer⁹ breuis emēdare poterim⁹ totū mun
dū: idiote ſophiſtas: munitos nudi: dn̄antes ſubie
cti: Ne igiꝛ ꝯſideratōe taliū turbarēꝛ: vocat euāge⸗
liū meſſem. q. d. parata ſunt oīa: mitto vos ad paratā
collectōem fructuū eodē die: ꝛ ferē poteſtis ꝛ metē
Sicut ḡ colon⁹ exiēs ad meſſes letaꝛ: ſic etiā vos mlꝉ
to ampli⁹ ꝛ alacri⁹ neceſſariū ē exire in mūdū: nā h̄
negociū meſſis ē: agros nobis exhibēs ꝑparatos.
GRE. in ho. Sed nō ſine graui merore loq̄ poſſu
m⁹ qḋ ſubdiꝛ: Opa. ve. pauci. q2 ꝛſi ſunt q̄ bona au⸗
diāt: deſunt q̄ dicāt: Ecce mūd⁹ ſacerdotib⁹ plen⁹. ſ3
tn̄ in meſſe dei rar⁹ valde repiꝛ opator: q2 offm̄ q̄de3
ſacerdotale ſuſcipim⁹: ſ3 op⁹ officii nō iplem⁹. BE⸗
DA: Sic aūt meſſis multa ē oīs turba credētiū: ita
oparii pauci ſunt apl'i: ꝛ imitatores eoꝝ q̄ mittunꝛ
ad meſſem. CIRYL. Sic aūt agri ſpacioſi meſſo⸗
res mltos exigūt: ſic ꝛ mltitudo credituroꝝ chriſtū
vn̄ ſubdit: Roga. au. do. meſ. vt mit. ope. in meſ. ſuā.
Illud aūt attēde q cū dixiſſet: Rogate dn̄m meſſis
vt mittat oparios in meſſē ſuā: ipſe poſtmodū h̄ pe
git. Ipſe igiꝛ ē dn̄s meſſis: ac p eū ꝛ cū eo de⁹ pr̄ oib⁹
dn̄aꝛ. CHRY. Mltiplicauit aūt poſtmodū eos:
nō addēs ad nūeꝝ: ſ3 ꝯcedēs ꝟtutē. Inſinuat aūt q̄3
magnū donū ē oparios mitti in meſſē diuinā: p h̄
qḋ dic: dn̄m meſſis ſuꝑ h̄ eē rogādū. GRE. Per
h̄ etiā inducendi ſunt ſubditi: vt p ſuis paſtorib⁹ ro
gēt: vt digna eis opari valeāt: nec ab exhortatōe tor
peat ligua. ſepe. n. p ſua neq̄cia ꝑdicātiū reſtrigiꝛ li
gua. Sepe vō ex ſubiectoꝝ culpa agiꝛ: vt eis q̄ pre⸗
ſunt ꝑdicatōis ſermo ſubtrahaꝛ.

Ite: ecce ego mitto uos ſic agnoſ
inter lupos. Nolite portare ſaccu
lū neq; perā neq; calciamēta: ꝛ ne
minē per uiam ſalutaueritis.

CIRYL. Narrat lucas cōſequēter. lxx. diſcipl'os
vēdicaſſe ſibi a chriſto apoſtolicā eruditōem: mode
ſtiā: innocentiā: equitatē: nihilq; mūdanorū ſacris
ꝑdicatōib⁹ ꝓferre: aſpirare aūt adeo ad fortitudinē
mētis vt nullū terribiliū formidēt: neq; ipā3 mortē

vñ dicit: Ite. CHRY. Erat enĩ inter omĩa picula
eoꝝ ſolatiũ virtꝰ mittẽtis eos. ⁊ ideo dicit: Ecce ego
mitto vos. q. d. hoc ſufficit ad cõſolatõem veſtrã: ħ
ſufficit ad ſperãdũ ⁊ nõ timendũ ſupueniẽtia mala
que ſignificãt ſubdẽs: ſicut agnos inť lupos. ISI-
DO. abbas: Denotãs ſimplicitatẽ ⁊ innocẽtiã: naꝫ
debacchãtes ⁊ ſua enormitate iniuriãtes nature ñ
agnos appellat ſed hedos. AMB. Cõtraria autẽ
ſunt ſibi iſta aĩalia vt alia ab aliis deuoreñ. ſ. agni a
lupis: ſed bonꝰ paſtor lupoſ gregi ſuo timore nõ no
uit. Ideoqꝫ iſti diſcipuli nõ in predã ſed ad gratiaꝫ
dirigũť: ſolicitudo. n. paſtoris boni efficit vt lupi ĩ
agnos audere nihil poſſint. Mittit ergo agnos in-
ter lupos vt cõpleref illud: Tunc lupi ⁊ agni ſimť pa
ſceñ. CHRY. Hoc. n. fuit manifeſtũ indiciũ ꝑclari
triũphi: vt cũ circũdati eẽnt diſcipuli chriſti ab ho
ſtibꝰ: quaſi agni inter lupos eos tamẽ ꝯuerterẽt.
BED. Uel ſpãlr lupos vocat ſcribas ⁊ phariſeos
qui ſunt clerici iudeoꝝ. AMB. Uel lupis ſunt he
retici cõpandi. lupi. n. beſtie ſunt que inſidiãť ouibꝰ
⁊ circa paſtorales verſanť caſas. Habitacula domo
rũ ĩtrare nõ audẽt. ſomnũ canũ: abſẽtiã aut deſidiã
paſtoꝝ explorãt: ouiũ gutť inuadũt: vt cito ſtragu-
lẽt: feri: rapaces: nã corpis rigidiores: vt ſe facile nõ
poſſint ĩflectere. ĩpetu quodã ſuo ferũť: ⁊ ideo ſepe
deludũť. Siquẽ pores hoĩem viderit: vocẽ eiꝰ q̃daꝫ
nature vi ferũť eripe. ſi aũt homo ꝑus viderit: exagi-
tati memorãť. Si heretici inſidiãť ouilibꝰ chriſti: fre
mũt circa caulas nocturno tpe. ſemp. n. pfidis nox
eſt: qui lucẽ chriſti nebulis praue interptatõnis ob
ducũt. ſtabula tamẽ chriſti intrare nõ audẽt: ⁊ iõ ñ
ſanãť: ſicut curatꝰ eſt ille in ſtabulo qui incidit ĩ la
trones. Explorãt paſtoris abſẽtiã: quia pñtibꝰ paſto
ribꝰ oues chriſti incurſare nõ pñt. Quadã etiã mẽt]
intẽtiõe duri ac rigidi nequaq̃ ſolent a ſuo errore
deflectere: quos ſcpture verꝰ interps chriſtꝰ illudit:
vt in vanũ ſuos effundãt impetꝰ: ⁊ nocere nõ pñt:
qui ſiquẽ verſuta diſputatõis ſue circũſcptiõe pue-
niunt: faciũt obmuteſcere. mutꝰ eſt. n. qui verbũ dei
nõ eadẽ qua eſt gloria cõfiteť. Caue igiť ne tibi vo
cem tollat hereticꝰ: ne porẽ nõ ipe dephẽderis. ſer-
pit. n. dũ latet eiꝰ pfidia. ſi aũt cõmẽta impietatiſ eiꝰ
agnoueris: iacturã pie vocis timere nõ poteris. Hut
tur inuadũt: vitalibꝰ vulnꝰ affigũt dũ aĩam petunt.
Si etiã audies aliquẽ ſacerdotẽ dici ⁊ rapinas eius
cognoſcis: foris ouis: intꝰ lupꝰ eſt qui humane nec]
inſaturabili crudelitate: rabiẽ ſuã deſiderat explere
GREGO. ĩ paſtorali: Multi. n. cũ regiminis iura
ſuſcipiũt: ad lacerãdos ſubditos inardeſcũt: terrorẽ
ptãtis exhibẽt. Et qꝛ charitatis viſcera nõ hñt. dñũ
videre appetũt: patres ſe eſſe minime recognoſcũt:
humilitatis locũ in elatõem dñatõis immutãt. Cõ
tra que omĩa cõſiderãdũ nobis eſt qꝛ ſic agni inter
lupos mittũť: vt ſenſum ſeruãtes innocẽtie morſuꝫ
malicie nõ habeamꝰ. Qui. n. locũ ꝑdicatõis ſuſcipit
mala inferre nõ debet: ſed tolerare. Quẽ ⁊ ſiqñ zelꝰ
rectitudinis exigit: vt erga ſubiectos ſeuiãt: intꝰ pr̃
na pietate diligat: quos foris q̃ſi inſeq̃ndo caſtigat
Nõ tũc rector bene exhibet: cũ terrene cupiditatis
honoribꝰ neq̃q̃ mentis colla ſuppõit. vnde ſubdiť:
Nolite portare ſacculũ neqꝫ perã. GRE. nazãzenꝰ
Quorũ ſumma eſt vt adeo virtuoſi exiſtãt: qꝫ nõ mi
nus ꝑpter vite modũ q̃ ꝑpter eoꝝ verbũ euãgeliũ
ꝑficiat. GRE. in ezechielẽ: Tãta. n. ꝑdicatori debꝫ
eſſe in deo fiducia: vt pñtis vite ſumptibꝰ q̃uis nõ
ꝑuideat: tamẽ ſibi hoſ nõ deeſſe certiſſime ſciat. Ne
dũ mẽs eiꝰ occupať ad tempalia: minꝰ aliis ꝑuideat
eterna. CIRYL. Sic igiť pcepat: nec de ipo ſubie
cto curã habere cũ dixerat: Mitto vos ſicut agnos
inter lupos. Nec etiã cõceſſit ſollicitos eſſe erga ex
trinſeca corpi: cũ dixit: Nolite portare ſacculũ neqꝫ
perã. Nec etiã cõceſſit portare aliq̃d eoꝝ q̃ nõdum
vnita ſunt corpori. vnde ſubdit: Neqꝫ calciamenta.
Nõ aũt ſacculũ ⁊ perã portare ꝓhibuit: ſed nec ali-
quã ſtudii diſtractõem pmiſit aſſumere: qui nec ab
obuiãtiũ ſalutatõe diſtrahi voluit. vnde ſubdit: Et
neminẽ ꝑ viã ſalutaueritis. Nõ ⁊ dudũ ab heliſeo
dictũ fuit. q. d. recto tramite ad opꝰ ꝑcedite: nõ alĩ
nãtes benedictõibꝰ benedictõnes. Damnũ. n. eſt ex
pẽdere tempꝰ ꝑdicatõibꝰ cõpetẽs. AMB. Nõ q̃
dominꝰ ꝓhibuit qꝫ beniuolẽtie diſplicerer officiũ:
ſed qꝫ perſequẽde deuotõnis intẽtio plꝰ placeret.
GRE. nazãzenꝰ: Mãdauit etiam hoc eis dñs ad
verbi gl̃iam: ne videreť ĩ eis magis vigere blãdicias
voluit etiã eos nõ eſſe ſolicitos in verbis alienis.
GRE. in home. Hec aũt verba ſiq̃s etiã ꝑ allego-
riã velit intelligi: pecunia clauſa in ſacculo ẽ ſapia
occulta. Qui igiť ſapie verbũ habet: et hoc erogare
ꝓximo negligit: q̃ſi pecuniã in ſacculo ligatã tenet.
Per perã vo onera ſeculi: ꝑ calciamẽta mortuoꝝ
operũ exempla ſignificãť. Qui ergo offm ꝑdicatõis
ſuſcipit: dignũ nõ eſt vt opꝰ ſeculariũ negociorum
portet. nedũ hoc eiꝰ colla dep̃mit: ad ꝑdicãda cele
ſtia nõ aſſurgat: nec debet ſtultoꝝ opũ exempla cõ
ſpicere: ne ſua opa q̃ſi ex mortuis pellibꝰ credat mu
nire: ne. ſ. qꝛ alios talia feciſſe cõſiderat: ſe etiã face
re licẽter putet. AMB. Nihil etiam dñs in nobis
mortale vult eſſe. Mortale. n. atqꝫ terrenũ calcia-
mẽtũ moyſes iubeť ſoluere cũ mittereť ad ppl'ꝫ libe
randũ: qd ſiquẽ mouet: q̃ rõe in egypto calciati iu
bentur edere agnũ: apl'i aũt ſine calciamẽto ad ꝑdi
candũ euãgeliũ dirigũť. Is cõſiderare debet q̃ in
egypto poſitꝰ debet adhuc morſus cauere ſerpẽtis:
mĩta. n. venena ĩ egypto. Et q̃ typo paſcha celebrat
patere põt vulneri. q̃ aũt miniſter eſt veritatiſ: vene
na nõ trepidat. GRE. in ho. Dis aũt q̃ ſalutat in
via ex occaſiõe ſalutat itineris: ñ ex ſtudio optãde
ſalutis. Qui igiť nõ amore eterne patrie: ſed pmioꝝ
ambitu ſalutẽ audiẽtibꝰ ꝑdicat: q̃ſi ĩ itinere ſalutat
q̃a ex occaſione: ⁊ nõ ex intẽtiõe ſalutẽ audiẽtibꝰ
exoptat.

In quãcũqꝫ domũ intraueritis
ꝑmũ dicite: pax huic domui. ⁊ ſi ibi
fuerit filiꝰ pacis: requieſcet ſup illuꝫ
pax ueſtra: ſin aũt ad uos reuerteť.
In eadẽ aũt domo manete: edẽtes
⁊ bibentes que apud illos ſunt. Di
gnus eniꝫ eſt operariuſ mercede ſua.
Nolite trãſire de domo in domuꝫ
Et in quãcũqꝫ ciuitatẽ intraueritis

τ ſuſceperint uos: manducate: q̄ ap
ponunt̃ uobis: τ curate infirmos q̄
i illa ſunt: τ dicite illis: Appropinq̄
bit in uos regnū dei. In quācunqȝ
autē ciuitatē intraueritis τ nō ſuſce
perint uos: exeūtes in plateas eius
dicite: Etiam puluerē q̄ adheſit no
bis de ciuitate ueſtra extergim⁹ in
uos. Tn̄ hoc ſcitote qꝛ appropiqua
bit regnū dei. Dico uobis: qꝛ ſodo
mis in die illa remiſſius erit q̄ȝ illi
ciuitati.

CHRY. Honoꝝ oīuȝ mater pax eſt ſine qua cete
ra inania ſunt: ꝓpter qđ dn̄s diſcipulis intrantib⁹
domos: illico pacē iuſſit ꝓferre tanq̄ȝ bonoꝝ īdiciū
dicens: In quācūqȝ domū ītraueritis ꝑmum dicite
pax huic domui. AMBRO. Ut. ſ. pacis ꝓferam⁹
nunciū: ipſe ꝑm⁹ ingreſſus pacis bn̄dictōe celebret̃.
CHRY. Un̄ pontifex eccleſie tradit eam dicens:
Pax vobis. Implorāt aūt pacē ſancti: nō ſolū eā q̄
verſat̃ inter hoīes adinuicē: ſed τ eā que ꝑtinet ad
noſipſos. nā ſepi⁹ in pectore bellū gerim⁹: τ nullo
moleſtāte turbamur: necnō praua deſideria ꝯ nos
crebro inſurgūt. TYTVS: Dicit̃ aūt: Pax huic do
mui. ſ. habitantib⁹ domū: oēs alloquātur: maiores
pariter τ minores: neqȝ cū indignis veſtra ſalutatō
origet̃. vn̄ ſubdit̃: Et ſi ibi fuerit filius pacis: requi
eſcet ſup illū pax veſtra. q. d. vos quidē ꝓferetis ver
bum: res aūt pacis applicabit̃ meo iudicio vbicūqȝ
dignū eē videbit̃: Siquis aūt nō ſit dign⁹: nō eſtis
delūſi: nec vboꝝ veſtroꝝ gr̄a periit: imo reciprocat̃
ad vos. Et hoc ē qđ ſubdit̃: Sin autē ad vos reuer
tet̃. GREGO. Pax enī que ab ore ꝑdicatoris of
fert̃ aut requieſcet in domo: ſi in ea fuerit quiſqȝ ꝑ
deſtinat⁹ ad vitā: τ celeſte vbū ſequit̃ qđ audit. aut
ſi null⁹ audire voluerit: ipſe ꝑdicator ſine fructu nō
erit: qꝛ ad eū pax reuertit̃: dū ei a dn̄o ꝓ labore ſui
operis merces recōpenſat̃. Si aūt pax veſtra recipi
tur: dignū eſt vt ab eis terrena ſtipendia cōſeq̄mur
quib⁹ patrie celeſtis p̄mia offerimus. vn̄ ſequit̃: In
eadē aūt domo manete edētes τ bibētes que apud
illos ſunt. Ecce q̄ perā ſaculū portari ꝓhibuit: ſum
ptus τ alimenta ex eadē ꝑdicatōe ꝯcedit. CHRY
Sed ne aliquis diceret: cōſumo res ꝓprias parādo
aduenis menſam: illū ꝑmo intrantē facit tibi pacis
donū offerre: cui nihil eſt equale: vt ſcias te maiora
q̄ des ſuſcipere. TYTVS: Uel aliter cōtinua: Qꝛ
nō eſtis cōſtituti iudices eoꝝ: q̄ ſunt digni vel indi
gni: edatis τ bibatis q̄ vobis offerunt̃ ab eis. Dimit
te aūt mihi eoꝝ: q̄ vos recipiūt examen: niſi vobis
quoqȝ ſit notū nō eē ibi filiū pacis: tūc enī fortaſſis
recedere debetis. THEOPHI. Uide igit̃ qua
liter diſcipulos mendicare inſtituit: τ ꝓ ꝑcio eos nu
trimentū hr̄e voluit. nā ſubdit̃: Dign⁹ eſt enī opera
rius mercede ſua. GREGO. Sūt enī iā de mer
cede operarij ipſa alimēta ſuſtentatōis: vt hic mer
ces de labore ꝑdicatōis inchoet̃: que illic de verita
tis viſione ꝑficit̃. Qua in re conſiderandū eſt: q̄ vni
noſtro operi due mercedes debent̃: vna in via que
nos in labore ſuſtētat: alia in patria: q̄ nos reſurre
ctione remunerat. Merces itaqȝ q̄ in p̄nti recipitur
hoc in nobis debet agere: vt ad ſequentē mercedē
robuſti⁹ tendat̃. Uerus ḡ quiſqȝ ꝑdicator nō iō ꝑdi
care debet: vt in hoc tp̄e mercedē accipiat: ſed ideo
mercedē recipere: vt ꝑdicare valeat. Quiſquis nāqȝ
iō ꝑdicat: vt hic laudis vel muneris mercedē recipi
at: eterna mercede ſe ꝑuat. AMBRO. Subditur
virt⁹ alia: ne de domo ad domū quis vaga facilita
te demigret. Sequit̃ enī: Nolite trāſire de domo ī
domū. vt. ſ. amore hoſpitali ſeruem⁹ cōſtantiā: neqȝ
aliquā amicitie neceſſitudinē facile reſoluamus.
BEDA: Deſcripto aūt diuerſe dom⁹ hoſpitio: qđ iā
in ciuitatib⁹ agere debeāt docet: piis. ſ. in oībus cōi
care: ab impioꝝ vō ꝑ oīa ſocietate ſecerni. vn̄ ſequit̃
Et in quācūqȝ ciuitatē ītraueritis: τ ſuſceperint vos
mādūcate que apponūt̃ vobis. THEO. Quāuis
modica exiſtāt: τ vilia nihil amplius inq̄rentes: de
nūciat etiā eis vt operātes miracula hoīes ad ſuas
ꝑdicationes attraherēt. vnde ſubdit: Et curate infir
mos: qui in illa ſunt. Et dicite illis: appropiquauit
in vos regnū dei. Si enī prius curaueritis: deide do
cueritis: ꝓſperabit̃ ſmo: τ hoīes credēt regnū dei
appropinquare. nō enī curarent̃: niſi hoc aliq̄ virt⁹
diuina ꝑficeret. Sed etiā cū ſȝ aīam curātur: appro
pinquat ī eos regnū dei: qđ longe eſt ab eo cui do
minat̃ peccatū. CHRY. Uide autē dignitatē apo
ſtoloꝝ: nihil ſenſibile monent̃ ꝓferre: qualia circa
moyſen τ ꝓphetas. ſ. bona terrena: ſed quedā noua
τ mirabilia. ſ. regnū dei. MAXI. Dicit̃ aūt appro
pinquauit. nō vt oñdat tēporis breuitatē: neqȝ eniȝ
regnū dei venit cū obſeruatione: ſed oñdit diſpoſitō
nem hoīuȝ ad regnū dei: quod quidē potētia eſt in
omnib⁹ credētib⁹: actu vero in his qui reſpuūt cor
poralē vitā: τ ſolā eligūt ſpiritalē: q̄ dicere poſſunt:
Uiuo aūt nō ego: ſȝ viuit ī me chriſt⁹. AMBRO
Deinde docet excutiēdū de pedib⁹ puluerē: ſiquis
recipiēdos ciuitatis hoſpitio nō putauerit dicens:
In quācūqȝ ciui. ītraue. τ nō rece. vos: exeuntes in
pla. dicite: etiā puluerē pedū q̄ adheſit in nobis de
ciui. veſtra extergi. ī vos. BEDA: Uel ad cōteſta
tionē terreni laboris: quē ꝓ illis inaniter ſuſcepert̃:
vel vt oñdat̃ vſqȝ adeo ſe ab ipſis nihil terrenū que
rere: vt etiā puluerē de terra eoꝝ nō ſibi patiant̃ ad
herere. Uel ꝑ pedes ipſum opus τ inceſſus ꝑdicatō
nis ſignificat̃: puluis vō quo aſpergunt̃: terrene le
uitas ē cogitationis: a qua τ ſummi doctores īmu
nes eē nequeunt. Qui ergo ſpreuerit doctrinā: labo
res τ pericula docentiū: ad teſtimoniū ſue damna
tionis inflectūt. ORIGE. Extergendo ḡ puluereȝ
pedū in eos quodamodo dicūt: puluis peccatorum
nr̄oꝝ merito veniet ſup vos. Et attēde q̄ quecunqȝ
ciuitates nō ſuſcipiūt apoſtolos ſanāqȝ doctrinam
hn̄t plateas: iuxta illud: Lata eſt via q̄ ducit ad ꝑdi
tionē. THEO. Et ſicut recipientib⁹ apoſtolos ap
propinquare regnū dei dicit̃ in bn̄ficiū: ſic non reci
pientibus in ꝑiudiciū. vn̄ ſubdit: Tn̄ hoc ſcitote q̄ꝛ
appropinquauit regnū dei. Sicut aduētus regis eſt
q̄buſdā ad penā: quibuſdā vō ad honorē. vn̄ de eo
rum pena ſubdit̃: Dico aūt vobis qꝛ ſodo. ī illa die

remiſ.erit: ꝙ̄ illi ciuitati. EVSE. Nā in ciuitate ſo
domitaꝝ nō caruerūt angeli hoſpitio: ſꝫ loth īuēt⁹ ē
dign⁹ eos hoſpitari. Si ḡ ad acceſſū diſcipuloꝝ nec
vnus īueniet̄ i ciuitate q̄ eos recipiat: quo nō peioꝛ
erit ciuitate ſodomoꝝ. Hic ſ᷑mo docebat eos au
dacter aggredi regulā paupertatis. non enī poſſꝫ ↄſi
ſtere ciuitas nec villa nec vicus ſine aliquo incola
noto deo. nā nec ſodoma ſubſiſteret n̄ repto loth:
quo recedente tota repēte perijt. BEDA: Sodo
mite quoqꝫ ipſi ↄ̄ ſi īhoſpitales fuerit īter cetera car
nis animeqꝫ flagitia: nulli tñ apud eos tales hoſpi
tes quales apoſtoli repti ſūt. et loth quidē aſpectu
ꝛ auditu iuſtus erat: nō tamē ibi aliquid docuiſſe
aut ſigna feciſſe perhibet̄.

**Ve tibi coꝛozaim: ue tibi bethſai
da qꝛ ſi i tyro ꝛ ſydone facte fuiſſēt
uirtutes q̄ facte ſunt i uobis: olim i
cilitio ꝛ cinere ſedentes peniterent.
Verūtñ tyro ꝛ ſydoni remiſſi⁹ erit i
iudicio q̄ꝫ uobis. Et tu capharnaū
uſqꝫ ad celū exaltata: uſqꝫ ad infer
num demergeris. Qui uos audit
me audit: ꝛ qui uos ſpernit me ſper
nit. Qui aūt me ſpernit: ſpernit euꝫ
qui miſit me.**

AMBRO. Docet dn̄s grauioꝛi pene obnoxios
foꝛe q̄ euāgeliū nō ſequēdū ꝙ̄ q̄ legē iudicauerunt
eſſe ſoluendam dicens: Ue tibi coꝛozaim. Ue tibi
bethſaida. BEDA: Coꝛozaiꝫ: bethſaida: ꝛ caphar
naum: tyberias quoqꝫ quas iohānes nominat: ci
uitates ſunt galilee ſite in littoꝛe laci genezereth: q̄
ab euāgeliſtis mare galilee vel tyberiadis appella
tur. plāgit ḡ dn̄s has ciuitates: que poſt tāta mira
cula atqꝫ v̄tutes nō penituerūt: peioꝛeſqꝫ ſūt gētili
bus: naturale tñ ius diſſipantib⁹: qꝛ poſt deſcripte
legis cōtēptū: filiū quoqꝫ dei ꝛ gloꝛiā ei⁹ ſpernere n̄
timuerūt. vnde ſeq̄t̄: Quia ſi i tyro ꝛ ſido. facte fuiſ.
virtu. q̄ i vobiſ fc̄e ſunt: oli in cilitio ꝛ cinere ſedētes
peniterēt. In cilitio qḋ de pilis capraꝝ ↄtexit̄: aſpe
rā peccati pūgētis memoꝛiā ſignificat. In cinere āt
moꝛtis cōſiderationē: p quā in puluerē redigimur
demōſtrat. Poꝛro in ſeſſione humilitatē ꝓpꝛie con
ſciētie ſignificat. Impletū aūt videm⁹ hodie dcm̄ .ſ.
ſaluatoꝛis: qꝛ coꝛozaim ꝛ bethſaida p̄n̄te dn̄o crede
re noluerūt. Tyrus aūt ꝛ ſidon ꝛ quondā dauid ac
ſalomoni amice fuere: ꝛ poſt euāgeliſantib⁹ chꝛiſti
credidere diſcipulis. GHRY. Deploꝛat autē dn̄s
has ciuitates ad nr̄ꝫ exēplū: eo ꝙ effuſio lachꝛyma
rū ꝛ gemit⁹ amar⁹ ſup patiētes inſenſibilitatē dolo
ris: nō modicū antidotū ē: ꝛ ad coꝛrectionē patien
tiū: ꝛ ad remediū ingemiſcētiū ſup eos. Nō ſolū āt
p deploꝛationē īducit eos ad bonū: ſꝫ etiā p terroꝛē
vn̄ ſeq̄t̄: Uerūtñ tyro ꝛ ſidoni remiſſi⁹ erit ꝙ̄ vobis
ī iuditio. Hoc ꝛ nos audire debem⁹: nō enim ſolis
illis: ſꝫ etiā nobis pei⁹ iudicium ſtatuit: niſi receperi
mus intrātes ad nos hoſpites quoꝝ puluerem p̄ce
pit excutere. Cū aūt plurima ſigna feciſſet dn̄s i ca

pharnaū: ꝛ eā īcolā habuiſſet: videbat̄ ſup alias ci
uitateſ exaltata: ſꝫ ꝓpter īcredulitatē cecidit i ruinā
vn̄ ſeq̄t̄: Et tu caphar. vſqꝫ i celū exal. vſqꝫ ad infer
nū demergeris: vt. ſ. iudiciū ſit ꝓpoꝛtionabile hono
ri. BEDA: Duplex aūt i hac ſn̄ia ſenſus ē. Uel iō
ad infernū demergeris: qꝛ ꝯ p̄dicationē meā ſuper
biſſime reſtitiſti: vt. ſ. itelligat̄ i celū exaltata p ſup
biā. Uel iō: qꝛ es exaltata vſqꝫ ad celū meo hoſpi
ꝛ meis ſignis: maioꝛib⁹ plecteris ſupplitijs: q: his
quoqꝫ credere noluiſti. Et ne q̄s putaret hāc icrepa
tionē vel tantūmodo ciuitatib⁹ vel pſonis ↄuenire
q̄ dn̄m in carne vidētes ſpernebāt: ꝛ nō oīb⁹ q̄ ho
die quoqꝫ euāgelij v̄ba deſpiciūt. Cōſequēter adiū
xit dicēs: Qui vos audit: me audit. CHRY. Per
qḋ docet q̄cq̄d p ſcōs ap̄los dicit̄ acceptādū eē: q̄a
q̄ illos audit: chꝛiſtū audit. Ineuitabilis ḡ pena he
reticis īminet: q̄ ap̄loꝝ negligūt v̄ba. Seq̄t̄ enī: Et q̄
vos ſpernit: me ſpernit. BEDA: Ut. ſ. in audiēdo
q̄ſqꝫ vl' ſpernēdo euāgelij p̄dicationē nō viles q̄ſq̄
pſonas: ſꝫ dn̄m ſaluatoꝛē: imo ipm̄ p̄rēꝫ ſpernere ſe
vl' audire diſceret. nā ſeq̄t̄: Qui aūt me ſpernit: ſper
nit euꝫ q̄ miſit me: qꝛ i diſcipulo magiſter audit̄: ꝛ i
filio p̄r honoꝛat̄. AVGV. de v̄bis dn̄i. Si aūt ſer
mo dei ad vos quoqꝫ puenit: ꝛ i eo loco vos ↄſtitu
it: videte ne ſpernatis nos: ne ad illū pueniat: qḋ no
bis feceritis. BEDA: Pōt ꝛ ita itelligi: Qui vos
ſpernit: me ſpernit. i. q̄ non facit miſericoꝛdiā vni de
fratrib⁹ meis minimis: nec mihi facit. Qui autē me
ſpernit: nolēs credere filiū dei: ſpernit eū q̄ me miſit
qꝛ ego ꝛ p̄r vnū ſum⁹. TYTVS: Simul aūt i hoc
diſcipulos cōſolat̄. q. d. Non dicatis: cur imus paſ
ſuri ↄtumelias: accomodate linguā: ego p̄bco grāꝫ
in me veſtra redundat cōtumelia.

**Reuerſi ſunt aūt ſeptuagitaduo
cū gaudio dicētes: Dn̄e etiā demo
nia ſubijciunt̄ nobis i noīe tuo. Et
ait illis: Uidebam ſathanā ſicut ful
gur de celo cadētem. Ecce dedi uo
bis ptātem calcandi ſupꝛa ſerpētes
ꝛ ſcoꝛpiones ꝛ ſup oēm uirtutē ini
mici: ꝛ nihil nobis nocebit. Uerum
tamē in hoc nolite gaudere qꝛ ſpūs
uobis ſubijciuntur. Gaudete autē
ꝙ noīa ueſtra ſcripta ſunt in celis.**

CIRYL. Supꝛa dcm̄ eſt ꝙ dn̄s miſit diſcipulos
grā ſpūs ſcī īſignitos: ꝛ facti p̄dicationis miniſtri
ptātem ſup īmūdos ſpūs acceperūt: nūc aūt reuerſi
cōfitent̄ honoꝛātis eos potētiam. vn̄ dicit̄: Reuerſi
ſunt aūt. lxxij. cū gaudio dicētes: dn̄e etiā demonia
ſubijciunt̄ nobis i noīe tuo. Uidebant̄ q̄dē gaude
re magis ꝙ facti ſunt miraculoꝝ auctoꝛes: ꝙ̄ ꝙ fa
cti ſunt p̄dicationis miniſtri. Erat aūt meli⁹ eos gaude
re i illis quos ceperāt: ſicut vocatis p ipm̄ dicit pau
lus: Gaudiū meū ꝛ coꝛona mea. GREGO. xxiij.
moꝛaliū: Mire aūt dn̄s vt i diſcipuloꝝ coꝛdib⁹ ela
tionē p̄meret: īdiciū ruine retulit: qḋ ipſe magiſter
elationis accepit: vt i auctoꝛe ſupbie diſcerēt qd̄ de

elationis vitio formidarent.vñ ſeqt̃:Uidebã ſatha
nã ſicut fulgur de celo cadentẽ. BASI.Dicitur ſa
thanas:eo q̇ aduerſat̃ bono:hoc eñ ſignificat no
men hebraicũ.ſ; diabol⁹ dr̃:eo q̇ cooperat̃ nobis i
malo: ꝛ accuſator fit. Natura ei⁹ ẽ icorporea:locus
aer. BEDA:Nõ aũt dicit:Nõ video:ſ; ꝑus vi
debã:qñ corruit.Qđ aũt ait:Sicut fulgur:vel ꝑcipi
tem de ſupnis ad ima lapſum ſignificat.vel q̇ deie
ctus adhuc trãſfigurat ſe ĩ angelũ lucis. TYTVS:
Se aũt dicit vidiſſe tanꝗ̃ iudicẽ ꝗ nouit icorporeo
rũ paſſiones.vel dicit:Sicut fulgur:q̇ natura fulgi
dus erat vt fulgur:ſ; fcũs ẽ tenebroſus,ꝓpt̃ affectũ:
q̇ qđ deſecit bonũ:hoc ipſe in ſe alterauit ĩ malũ.
BASILI.Supne eñ vtutes nõ ſũt naturaliter ſcẽ
ſ; ſ; analogiã diuini amoris mẽſurã ſcificatõis ſor
tiunt̃.Et ſicut ferrũ poſitũ ĩ igne nõ deſinit eẽ ferrũ
vehementi tñ flãme vnione tã effectu ꝗ̃ aſpectu in
ignẽ pmãſit:ſic ꝛ alme vtutes ex participatõe eius
qđ ẽ naturaliter ſacꝝ:inſitã hñt ſcificatõez:neq; eñ
cecidiſſet ſathanas: ſi natura fuiſſet inſuſceptibilis
mali. CIRYL.Uel aliter:Uidebã ſathanã ſicut ful
gur de celo cadentẽ.i.ab vltĩa vtute ĩ extremã fragi
litatẽ.Nã añ ſaluatoris aduẽtũ ſubegerat ſibi orbẽ
ꝛ ab oĩb⁹ colebat̃:ſ; cũ vnigenitũ vbum dei de celo
deſcẽdit:corruit tãꝗ̃ fulgur:q̇ cõculcat̃ ab adorã
tibus chriſtũ.vñ ſeqt̃:Et ecce dedi vo.poteſ.calcan.
ſupra ſerpẽ.ꝛ ſcorpi. TYTVS:Serpẽtes ꝗdẽ ali
q̃ figuraliter ĩ deſerto mordebant iudeos: ꝛ neca
bãt eos:eo q̇ ĩfideles erãt.venit aũt ꝗ ſpẽtes illos
pimeret eneus ſpens crucifixus:vt ſiqs credẽs ĩ eũ
ꝓſpexerit:liberet̃ a morſib⁹ ꝛ ſaluet̃. CHRY.De
inde ne putarem⁹ hoc dici de beſtiis ſubiũxit:Et ſu
pra oẽm vtutẽ ĩimici. BEDA:Hoc ẽ oẽ gen⁹ ĩmũ
dor ſpirituũ de obſeſſis corporib⁹ eiiciendi:ꝛ ꝗ̃tũ;
ad ipſos ſubdit:Et nihil vobis nocebit.Quanuis ꝛ
ad lrãm poſſit accipi. Paulus eñ a vipera ĩuaſus
nihil mali patit̃:ꝛ iohãnes hauſto veneno nõ ledi
tur.Hoc aũt iter ſerpẽtes ꝗ dente:ꝛ ſcorpiones qui
cauda nocẽt:diſtare arbitror:q̇ ſerpentes aperte ſe
uientes:ſcorpiones clanculo ĩſidiãtes vel hoĩes vel
demones ſignificẽt.vel ſerpẽtes ꝗ inchoãdis vtuti
bus venena praue pſuaſionis obiiciunt: ſcorpiones
ꝗ cõſummatas vtutes ad finẽ vitiare ĩtẽdũt. THEO.
Uel ſerpẽtes ſũt ꝗ viſibiliter nocẽt: veluti fornicati
onis ꝛ homicidii demon:qui vo inuiſibiliter nocẽt
ſcorpiones vocant̃:ſicut ĩ vitiis ſpiritalib⁹. GRE.
Uoluptas etiã ſerpẽs dicit̃ ĩ ſcriptura: cui⁹ natura
ẽ q̇ ſi caput ei⁹ muri ſtricturã attigerit:totũ ſequẽs
corp⁹ ad ſe trahit:ſic natura neceſſariũ conceſſit hoĩ
domiciliũ.S; p hãc neceſſitatẽ aggrediẽſ voluptas
animũ ad ĩmoderatũ quẽdã ornatũ puertit:ad hoc
ſubſequẽtẽ auariciã trahit:quã ĩpudicitia ſeqt̃.i.vlti
mũ mẽbꝝ ꝛ cauda beſtialitatis.S; queẽadmodũ nõ
eſt p caudã ſerpentẽ retrahi:ſic nõ eſt ĩcipiendũ ab
vltĩs ad euellẽdũ voluptates:niſi qs porẽ aditũ ob
tulerit malicie. ATHANA.Deludũt aũt nunc p
chriſti vtutẽ pueri voluptatẽ:ꝗ quondã ſeducebat
grãdeuos:ꝛ virgines pſeuerãt cõculcãtes ſerpẽtine
voluptatis fallacias.S; ꝛ ꝗdã ipſum aculeũ ſcorpi
onis.i.diaboli cõculcãtes.ſ.mortẽ:nõ timuerũt inte
ritũ:vbi gr̃a:martyres facti.pleriq; vero poſtpoſitis
terrenis libero greſſu cõuerſant̃ ĩ celis:ꝑncipẽ aeris
nõ timẽtes. TYTVS:S; q̇ leticia ꝗ eos letos vi
debat:inanẽ glãm ſapiebat.gaudebãt eñ q̇ q̇ſi ſub
limes effecti:terribiles hoĩb⁹ ꝛ demonib⁹ erãt.ideo
dñs ſubiũgit:Uerũtñ in hoc nolite gaudẽ: q̇ ſpũs
ſubiiciunt̃ vobis. BEDA:De ſubiectione ſpirituũ
cũ caro ſint gaudẽ,ꝓhibent̃:q̇ ſpũs eiicẽ ſicut ꝛ vir
tutes alias facẽ iterdũ nõ ẽ ei⁹ meriti ꝗ opat̃:ſ; ĩuo
catio nominis chriſti hoc agit ad cõdẽnationẽ eorũ
ꝗ ĩuocãt:vel ad vtilitatẽ eoꝝ ꝗ vidẽt ꝛ audiũt. CI
RYL.S; cur dñe nõ ſinis letari ĩ honorib⁹ a te col
latis cũ ſcriptũ ſit:In noĩe tuo exultabũt tota die?
Sed dñs eos ad mai⁹ gaudiũ erigit.vñ ſubdit:Gau
dete aũt q̇ noĩa veſtra ſcripta ſũt ĩ celis. BEDA:
q.d.Nõ oportet vos de demonũ humiliatõe ſed de
veſtra ſublimatione gaudere.Salubriter aũt ĩtelli
gẽdũ ẽ:q̇ ſiue celeſtia ſiue terreſtria qs opa geſſerit
p hoc q̇ſi lr̃is annotat⁹ apud dei memoriã fit eterna
liter affixus. THEOPHI.Scripta ſunt eñ noĩa
ſcõꝝ ĩ libro vite:nõ ĩcauſtro:ſed memoria dei ꝛ gr̃a
Et diabol⁹ ꝗdẽ deſup cadit:hoĩes vero ĩferi⁹ exiſtẽ
tes ſupi⁹ aſcribunt̃ ĩ celis. BASI.Quidã aũt ſũt ꝗ
ſcribũt̃ ꝗdẽ nõ ĩ vita:ſ; ſ; hieremiã ĩ terra:vt ſ; hoc
ĩtelligat̃ duplex ꝗdã deſcriptio: hoꝝ ꝗdẽ ad vitam
illoꝝ ad ꝑfectionem.Qđ autem dicit̃:Deleant̃ de li
bro viuẽtiũ.ĩtelligit̃ de his ꝗ digni putabãt̃ ĩ libro
dei ꝯſcribi.Et ſ; hoc fieri dr̃ ſcripture mutatio:qñ a
virtute delabimur in peccatum vel econtra.

¶ In ipſa hora exultauit in ſpũ ſcõ
ꝛ dixit:Cõfitebor tibi dñe pr̃ celi ꝛ
terre:q̇ abſcõdiſti hec a ſapiẽtibus ꝛ
prudẽtibus ꝛ reuelaſti ea paruulis.
Etiã pr̃ qm̃ ſic placuit añ te. Omia
mihi tradita ſunt a pr̃e meo. Et ne
mo ſcit qs ſit fili⁹ niſi pr̃: ꝛ qs ſit pr̃
niſi fili⁹:ꝛ cui uoluerit fili⁹ reuelare.

THEO.Sicut benign⁹ pr̃ vidẽs filios ſuos dirigi
gaudet.ſic ꝛ chriſt⁹ exultat:q̇ apl̃i tãtis bonis facti
ſũt digni.vñ dicit̃:In ipſa aũt hora exultauit ſpiritu
ſcõ. CHRY.Inſpexit ꝗdẽ p ſpũs opationẽ quam
apl̃is tradidit pluriũ acquiſitionẽ.vñ ĩ ſpũ ſcõ letat⁹
dr̃.i.in effectib⁹ ꝗ p ſpm̃ ſcm̃ ꝓueniũt.q̇ſi eñ amator
hoĩuz:gaudii reputabat materiã cõuerſionẽ errãtiũ
de quo gr̃as agit.vñ ſeqt̃:Cõfiteor tibi pr̃ dñe celi
ꝛ terre. BEDA:Cõfeſſio nõ ſemp pñiam ſ; gr̃arũ
actionẽ ſignificat:vt ĩ pſalmis ſepiſſime legimus.
CIRYL.Ecce aũt inquiũt illi:quoꝝ corda peruerſa
ſũt:gr̃as refert fili⁹ pr̃i tanꝗ̃ minor.Sed qđ ĩpedit
cõſubſtãtialẽ filiũ laudare ꝓpꝛium genitorẽ mundũ
ſaluãtẽ p eũ:q̇ ſi cenſes ꝯfeſſionis cã hũc eẽ mino
rem:aſpice q̇ vocat eũ pr̃em ſuũ ꝛ dñm celi ꝛ terre.
TYTVS:Alia eñ p chriſtũ ex nõ entibus ꝓducta
ſunt.ſ; ſol⁹ ipſe incõprehenſibiliter a pr̃e ẽ genitus.
ſoli⁹ eñ vnigeniti tãꝗ̃ veri filii pr̃is pr̃ ẽ.vñ ſol⁹ pr̃i
dicit:Cõfitebor tibi pr̃.hoc ẽ glorifico te.Ne mireris
ſi pr̃em fili⁹ glorificat:tota eñ hypoſtaſis vnigeniti
genitoris ẽ gl̃a:nã ꝗ fcã ſũt ꝛ celũ ꝛ angeli gl̃a ſunt
creatoris.veꝝ q̇ hec nimis ĩfime ſita ſunt:reſpectu
dignitatis ipſi⁹:ſol⁹ fili⁹ cũ de⁹ ꝑfecte ſit ſimilis ge

nitori:pfecte glorificat prem. ATHANA. Noui
mus etiā ſepi⁹ ſaluatorē hūanā pferre:hʒ enī adiū
ctam hūanitatē diuinitas:nec tñ ꝓpter corporis te
gimē deū ignores. Sʒ qd rñdēt ī hoc q̄ volūt ſubſi
ſtentiā eē mali:formāt vero ſibi deū aliū a vero pr̄e
chriſti. Et hūc dicūt eē vnigenitū mali creatorem:ꝛ
nequitie pncipē:necnō mūdialis machine ꝯditorē.
Ait aūt dñs approbās ῡba moyſi: Cōfiteor tibi pr̄
dñe celi ꝛ terre. EPIPHA. Editū aūt a martione
euangeliū hʒ: Regratior tibi dñe celi:tacens qḋ dr̄:
Et terre.ꝛ qḋ dr̄: Pr̄.ne ītelligat ꝙ vocat chriſtus
pr̄eʒ creatorē celi ꝛ terre. AMBRO. Poſtremo
aperit celeſte myſteriū:quo placuit deo vt paruulis
magis q̄ȝ prudētib⁹ hui⁹ mūdi ſuā grām reuelaret.
vñ ſeqͭ:ꝙ abſcōdiſti hec a ſapiētib⁹ ꝛ prudētib⁹:ꝛ
reuelaſti ea paruulis. THEOPHI. Pōt ſic diſtin
gui vt dicat A ſapiētib⁹.i.a phariſeis ꝛ ſcribis legē
īterptantib⁹. Et prudētib⁹.i.ab his qui a ſcribis fue
rāt docti.ſapiēs enim ē q̄ docet:prudēs vō q̄ docet.
Paruulos vero vocat dñs ſuos diſcipulos:quos
nō legis doctores:ſʒ de turba ꝛ piſcatores elegit: q̄
ſūt vocati ñ maliuoli q̄ſi paruuli. AMBRO. Ut
paruulū hic accipiam⁹ q̄ ſe exaltare non nouerit:ꝛ
phaleratis ſmonib⁹ artē ſue iactare prudētie:quod
phariſei pleriq̄ȝ faciūt. BEDA: Grās igit agit ꝙ
ap̄lis q̄ſi paruulis aduēt⁹ ſui aperuit ſacra: q̄ igno
rauerūt ſcribe ꝛ phariſei: q̄ ſibi ſapiētes videt:ꝛ ī cō
ſpectu ſuo prudētes. THEO. Abſcōdita igit ſunt
myſteria ab his q̄ putāt ſe eē ſapiētes:ꝛ nō ſūt.nā ſi
eēnt:eis reuelata fuiſſent. BEDA: Uñ ſapiētib⁹ꝛ
prudētib⁹ nō īſipiētes ꝛ hebetes:ſʒ paruulos.i. hu
miles oppoſuit:vt ꝓbaret ſe tumorē dānaſſe ñ acu
mē. ORIGE. Senſus enī defect⁹ ꝑparatio fit ſup
uenietis pfectōis. Qui enī nō ſentit ꝙ careat vō bo
no:ꝓpter bonū pñs qḋ ſibi ineē videt:vō bono pri
uat. CHRY. Nō aūt letat ꝛ grās agit: ꝙ dei my
ſteria latebāt ſcribas ꝛ phariſeos.hoc enī non erat
materia alacritatis:ſʒ gemit⁹.ſʒ de hoc grās agit:q̄a
qḋ ſapiētes nō nouerāt:hi nouerūt. Grās aūt ſuper
hoc agit pr̄i cū quo ipſe ſil' hoc facit:oñdens nimiā
dilectionē q̄ diligit nos. Oñdit aūt ꝯſiter ꝙ hui⁹ rei
ꝑma volūtas ſua ſit:ꝛ pr̄is q̄ ꝓp̄a volūtate hoc age
bat.vñ ſeqͭ: Etiā pr̄ q̄ȝ ſic pla.añ te. GRE. His ῡ
bis exēpla humilitatl accipim⁹:ne temē diſcutē ſup
na ꝯſilia de alioȝ vocatōe alioȝve repulſione p̄ſu
mam⁹.iuſtū.n.eē ñ pt:qḋ placuit iuſto. in cūctl g̃ q̄
exteri⁹ diſponūt:apta cā rōnis eſt occulte iuſticia
volūtatis. CHRY. Cū vero dixiſſet: Cōfiteor tibi
quia reuelaſti ea paruulis.ne putares ꝙ ip̄e chriſt⁹
hac virtute priuat⁹ nō poſſet hͦ facere: ſubiungit:
Oīa tradita ſūt mihi a patre meo. ATHANA.
Hoc nō recte ītelligētes arrij ſequaces delirāt in
dñm dicētes: Si data ſūt ei oīa.i. dominiū creatu
re:fuit temp⁹ quo ea nō habuit:ꝛ ſic nō ē de ſubſtā
tia patris:nā ſi eſſet:nō eſſet ei op⁹ recipe. ſed ex hͦ
magis demētia eoȝ carpet. Si enī pri⁹ q̄ȝ recepiſ
ſet vacabat creatura a verbo:qualiter ſaluabit illō
Oīa ī eo cōſiſtūt: Ceterum ſi ſimul poſtq̄ȝ facta eſt
creatura:tota fuit tradita ei:nō erat op⁹ tradere:ꝑ
ip̄m nāq̄ȝ facta ſūt oīa. Nō ergo vt ipſi putāt:ſigni
ficat hic creature dominiū:imo ſignificatiuū eſt hͦ
verbū facte diſpēſatiōis ī carne. poſtq̄ȝ enī hō pec

cauit:ꝑturbata ſūt oīa:vñ ῡbū caro fcm̄ ē:vt oīa re
ſtauraret. Data ſūt g̃ ei oīa:nō q̄ȝ ꝑtāte careret:ſʒ vt
ſaluator emēdet vniuerſa:vt ſicut ꝑ verbū oīa ī prī
cipio ītroducta ſūt ī eē:ita cū verbū caro fcm̄ ē ī ipo
oīa reſtaurent. BEDA. Uel dicit: Oīa ſibi tradi
ta:ñ mūdi elemēta:ſʒ hi qb⁹ paruulis ſpū ſacra fili
pr̄ reuelauit:ꝛ de quoȝ ſalute cū hec loqueret: ex
ultauit. AMBRO. Uel cū oīa legis: oīpotentē
agnoſcis:nō degenerē pr̄is cū tradita legis filiū oī
teris. Cui ꝑ naturā oīa vnī⁹ ſubſtātie iura ſūt ꝓp̄a
nō dono collata ꝑ grām. Cū aūt dixiſſet oīa ſibi fo
re a pr̄e tradita:aſcēdit ad ꝓp̄iā glām ꝛ excellētiā
oñdens ī nullo ſe ſuperari a pr̄e:ſubdit: Nemo no
uit q̄ ſit fili⁹ niſi pr̄:ꝛ q̄ ſit pr̄ niſi fili⁹. Nō valet enī
creature intētio cōprehēdere modū diuie ſubſtāie
q̄ oēm ſupat ītellectū:ꝛ decor ei⁹ q̄ȝlibet cōſideratī
onē trāſcēdit:ſed a ſeipſa qd ſit natura diuia cogno
ſcit.itaq̄ȝ pr̄ ꝑ id qḋ ē nouit filiū:ꝛ fili⁹ ꝑ id qḋ ē no
uit pr̄em:nō īteruenīēte aliq̄ dīa quātū ad diuini
tatis naturā.ꝙ enī ſit de⁹:credim⁹. Quid aūt natu
raliter ſit incōprehēſibile ē. Sic g̃ creat⁹ ē fili⁹:quo
ſol⁹ ſciret pr̄eʒ:aut quō ſolo pr̄e ſciret: Scire nāq̄ȝ
naturā diuinā īpoſſibile ē cuilibet creature.ſcire āt
quodcūq̄ȝ eoȝ q̄ creata ſūt qd ſit:nō trāſcēdit quē
libet ītellectū:q̄ȝuis ſuper noſtȝ ſenſuȝ. ATHA.
Hoc aūt dño dicēte cōſtat arrianos ei obſiſtē dum
dicūt nō videri pr̄em a filio. Sʒ eoȝ oñdit inſania ſi
ſeipm nō nouit verbū:qḋ oib⁹ pr̄is ꝛ ſui ꝑſtat noti
ciā. Seqͭ enim: Et cui voluerit fili⁹ reuelare. TI
TVS: Eſt aūt reuelatio traditio notionis iuxta ꝓ
portionē nature ꝛ virtutū vniuſcuiuſq̄ȝ:ꝛ vbi q̄dem
ē natura cōſimilis:ibi ē cognitio ſine doctrina: hic
aūt ē ꝑ reuelationē diſciplina. ORIGE. Uult āt
reuelare vt verbū nō irrac̄ōnabiliter ꝛ tāq̄ȝ iuſticia
q̄ nouit digne ꝛ tp̄a reuelādi ꝛ mēſuras reuelatōis
Reuelat aūt remouēs oppoſitū cordi velamē:nec
nō tenebras q̄s poſuit ī ſui latibulū.ſed qm̄ ex hoc
putāt q̄ alteri⁹ ſūt opinionis:cōſtruūt nefariū ſuum
dogma:ꝙ.ſ.ignot⁹ erat pr̄ ieſu ſcīs antiq̄s. Dicēdū
ē eis:qm̄ qḋ dr̄ cuicūq̄ȝ vult fili⁹ reuelare non ſolū
retorquet ad tp̄s futuȝ:ex quo ſaluator hoc ꝓtulit:
ſed etiā ad tp̄s ꝑteritū:ꝙ ſi velint hoc verbū reuela
re ꝑ peccato ſumē:dicēdū ē eis ꝙ nō ē idē cognoſcē
ꝛ credē. Alij dat ꝑ ſpm̄ ſmo ſcie:alij fides ī eodem
ſpū. Erāt g̃ ꝑmo q̄dē credētes:nō aūt cognoſcētes.
AMBRO. Ut ſcias aūt q̄ȝ ſicut fili⁹ patrē quib⁹
vult reuelat:etiā pater reuelat qb⁹ vult filiū. Audi
dñm dicentē: Beat⁹ es ſimon bariona:q̄ȝ caro ꝛ ſan
guis nō reuelauit tibi:ſed pr̄ me⁹ q̄ ī celis ē.

Et cōuerſus ad diſcipulos ſuos
dixit: Bti oculi q uidēt q̄ nos uide
tis. Dico eni uobis:q̄ multi ꝓphe
te ꝛ reges uoluerūt uidere que uos
uidetis ꝛ nō uiderūt:ꝛ audire q̄ au
ditis:ꝛ non audierunt.

THEO. Q̄ȝ ſupius dixerat: Nemo nouit quid ſit
pater niſi fili⁹:ꝛ cui voluerit fili⁹ reuelare. verificat
diſcipulos quib⁹ pater ꝑ eū reuelabat.vñ dicit: Et
cōuerſus ad diſcipulos ſuos dixit: Bti oculi qui vi

deūt q̄ vos videtis. CIRYL. Conuertit̄ quidē ad
eos q̄ repellēs iudeos ſurdos ⁊ cecā mētē gerētes
nec vidē volētes: totū ſe ꝓbebat diligētibꝰ eū: ⁊ bea
tos aſſerit oculos vidētes q̄ priꝰ alijs ipſi videbant.
Illud tñ ſcire ꝯuenit: q2 vidē nō ſignificat actū ocu
loꝝ ſ3 mētis recreationē ī ꝑſtitis beneficijs: puta ſi
quis dicat: Iſte vidit bona tp̄a. i. gauiſus eſt ī bonis
tēpoꝝibꝰ: ſ3 illud: Uideas bona hieruſalē. Multi
eñi iudeoꝝ viderūt chriſtū diuine operātē: corpora
li. ſ. intuitu: nec tñ oībꝰ bt̄ificatio cōuenit. nō eñi cre
diderūt: ſ3 neq3 viderūt glaꝫ dei oculis mētis. Btī ſū
t ergo oculi noſtri ī hoc: q2 fide vidimꝰ v̄bū ꝓ no
bis hoīem fc̄m: īprimēs nobis decorē ſui numinis.
ut nos ſibi cōformes faciat ꝑ ſc̄ificationē atq3 iuſti
ciā. THEO. Bt̄ificat āt eos ⁊ oēs ſimilr̄ q̄ eū fide
recipiūt: ex hoc q2 antiq̄ ꝓphete ⁊ reges deū ī carne
vidē ⁊ audire optauerūt. vñ ſequit̄: Dico eñi vo. q2
multi ꝓphe. ⁊ re. volu. vidē q̄ vos vide. ⁊ nō vide. ⁊
audi. q̄ vos audi. ⁊ nō audi. BEDA: Mattheus
apꝰ ꝓphetas ⁊ iuſtos appellat: ipſi. n. ſūt reges ma
gni q2 tētationū ſuaꝝ motibꝰ nō ſentiēdo ſuccūbere
ſed regēdo p̄eſſe noluerūt. CHRY. Ex hoc aūt di
co plures exiſtimāt ꝓphetas caruiſſe xp̄i noticia.
ſed ſi optauerūt vidē q̄ viderūt apl̄i: nouerūt illum
ventuꝝ ad hoīes: ⁊ diſpēſaturū q̄ diſpēſauit. nullꝰ eñi
hꝰ hoꝝ appetitū q̄ mēte nō cōcepit: nouerāt ḡ filiū
dei. vide non ſimpliciter dicit: Uoluerūt vidē me:
ſ3 q̄ vos videtis: nec audire me: ſ3 q̄ vos auditis. Vi
derāt eñi ipm̄: nō tñ iā īcarnatū: nec ſic cū hoībꝰ cō
uerſantē: nec tāta maieſtate eis loquētē. BEDA:
Illi eñi a lōge inſpiciētes ꝑ ſpeculum ⁊ ī enigmate
viderūt. Apl̄i aūt ī p̄ntiaꝝ hn̄tes dn̄m q̄cūq3 voluiſ
ſent īterrogādo diſcētes: nequaq̄3 ꝑ angelos aut ali
as viſionū ſpēs opꝰ habebāt doceri. ORIGE. Sz
q̄re dicit pleroſq3 ꝓphetas optaſſe nō aūt oēs: q2 d
abrahā dr̄ q2 vidit diē chriſti ⁊ letatꝰ ē: quā viſionē
nō plures imo pauci ꝯtigerūt. fuerūt aūt alij ꝓphe
te ⁊ iuſti nō cauti: vt viſionē abrae ⁊ peritiā apoſto
loꝝ attingerent. Et hoc dicit nō vidiſſe ſ3 optaſſe

Et ecce qdā legiſꝑitꝰ ſurrexit tē
tans illū ⁊ dicēs: Magiſter qd faci
endo uitā eternā poſſidebo? At ille
dixit ad eū: In lege qd ſcriptum ē?
Quō legis? Ille rn̄dēs dixit: Dili
ges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo
⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex oībꝰ uiribꝰ tu
is: ⁊ ex oī mēte tua: ⁊ ꝓximū tuū ſi
cut teip̄m. Dixitq3 illi: Recte rn̄di
ſti: Hoc fac ⁊ uiues.

BEDA: Dixerat ſupra dn̄s q2 noīa eorum ſcripta
ſunt ī celis. vñ vt puto occaſionē tētandi dn̄m legiſ
peritꝰ aſſumpſit. vñ dicit̄: Et ecce q̄. legiſpe. ſurrexit
tētans illū. CIRYL. Erāt eñi q̄dā v̄boſi circūeun
tes totā regionē iudeoꝝ: incuſantes chriſtū ⁊ dicen
tes q2 p̄ceptū moyſi īutile dicet: ipe aūt q̄ſdā nouas
doctrinas ꝓmeret. volēs ḡ legiſperitꝰ ſeducē chriſtū
vt aliq̄d ꝯ moyſen loqueret̄: adeſt tētans ipm̄ ma
giſtrū vocās: doceri nō patiēs. Et quia dn̄s ſolitus

erat his q̄ veniebāt ad eū loq̄ de vita et̄na: vtitur
legiſperitꝰ eius eloquijs. Et qō tētabat aſtute nihil
aliud audit niſi que ꝑ moyſen edita ſūt. Sequit̄ eñi
At ille dixit ad eū: In lege q̄d ſcriptū ē: quō legis?
AMBRO. Erat eñi ex his q̄ ſibi legiſperiti vidēt̄
q̄ verba legis tenēt: vim legis ignorāt ⁊ ex ipſo legi
capitulo docet eē legis ignaros: ꝓbās q2 ī p̄ncipio
ſtatī lex p̄rem ⁊ filium p̄dicauerit: īcarnatōis dn̄ice
annūciauerit ſacr̄m. Sequit̄ eñi: Ille rn̄dens dixit:
Dili. dn̄m de. tu. ex to. coꝛ. tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex
om. viri. tuis: ⁊ ex tota mēte tua. BASI. Nō dicit̄
Tota mēte tua: ī cetera nō recipit ſectionē: nā q̄ātā
cūq3 dilectionē ī infirmis expēderis: hoc tibi neceſ
ſario a toto deficiet. Sicut eñi in vaſe aliquo pleno
liquoꝛe ī quātū emanat foꝛaſ: tātū neceſſe ē plenitu
dini derogari: ſic ⁊ ī aīa inquātū emanauerit ab ipſi
us dilectione ad illicita: in tātū minui neceſſariū eſt
amoꝛē ad deū. GREG. niſenꝰ: In tria aūt q̄dam
aīe vis diſcernit̄. Hec eñi ē augmētatiua ſolū ⁊ nu
tritiua: q̄ etiā ī plātis reꝑit̄. Alia eſt q̄ ſenſualiter di
ſponit̄: q̄ ſaluabat̄ ī natura irrationaliū aīaliū. Per
fecta aūt vis aīe eſt rōnalis: q̄ ī natura hūana cōſpi
cit̄. Dicēdo ḡ coꝛ: ſubſtātiā coꝛpoꝛalē ſignificauit. ſ.
nutritiuā. dicēdo v̄o aīam: mediocrē. i. ſenſitiuā. di
cendo v̄o mētē: altioꝛē naturā. i. ītellectiuā ⁊ ꝯſide
ratiuā potētiā. THEO. Hic igit̄ ītelligēdū eſt q2
oꝫ nos oēm virtutē aīe amoꝛi diuino ſubijcē: ⁊ hoc
viriliter ⁊ nō remiſſe. vñ addit̄: Et ex oībꝰ viribꝰ tuis
MAXI. Cū hac igit̄ intētione trinā ad deū dile
ctionē lex pertractat: vt auellat noſ a trina mūdi ha
bitudine: q̄ reſpicit̄ ad poſſeſſiones: ad glām: ⁊ ad
voluptates: in quibꝰ etiā tētatꝰ eſt chriſtꝰ. BASI.
Siq̄s aūt q̄rat quo pacto diuīa dilectio poterit ob
tineri: dicemꝰ q2 indocibilis ē diuīa dilectio. nam
nec lucis gaudē p̄ntia: nec vitā amplecti ab alio di
dicimꝰ: vel amare parētes aut alūnos: ⁊ multoma
gis diuīe dilectōis doctrina. Sed ſeminalis q̄dā rō
nobis inſita ē ītrinſecꝰ: hn̄s cāſ vt hō deo adhereat
quā rōnē accipiēs doctrina diuinoꝝ p̄ceptoꝝ colē
diligēter: cauteq3 fouere ⁊ ad ꝑfectionē diuīe gr̄e ꝑ
ducere ꝯſueuit. naturaliter eñi bonū amamꝰ: ama
mus etiā ꝓpriū ⁊ cognatū: necnō ⁊ bn̄factoꝛibꝰ ſpō
te affectionē totā ꝓfūdimꝰ. Sic igit̄ bonꝰ ē deꝰ: oīa
vero bonū deſiderāt qō volūtarie ꝑficit̄: naturalit̄
nobis ineſt: quē ⁊ſi ꝑ bonitatē minime nouiſſemꝰ:
ex hoc ipſo tñ q2 ab ipſo ꝓceſſimus tenemur ipm̄ vl
tra modū amare: tanq̄3. ſ. nobis cognatū. Maioꝛ ēt
ē ⁊ bn̄factoꝛ oībꝰ q̄ naturaliter diligūt̄. Eſt igit̄ p̄i
mū ⁊ p̄cipuū mādatū diuīe dilectōis: ſecūdū aūt ꝑ
mi cōpletiuū: ⁊ ab eo cōpletū quo monemur diligē
ꝓximū. vñ ſequit̄: Et ꝓximū tuū ſicut teipſū. Soꝛti
mur aūt a deo potētiā ad huiꝰ executōem mādati.
Quis aūt nō nouit q2 māſuetū ⁊ cōicatiuū aīal eſt
hō: nō aūt ſolitariū ⁊ ſilueſtre? Nihil eñi tā ꝓpriū ē
nr̄e nature: ſicut adinuicē cōicare: ⁊ mutuo īdigere:
⁊ cognatū diligē. Quoꝝ ḡ p̄ueniēs dn̄s nobis tradi
dit ſemīa: hoꝝ ꝯſter fructꝰ reqrit. CHRY. Tu tñ
attende q̄liter fere cū eodē exceſſu poſtulat vtrūq3
p̄ceptū. de deo eñi ait: Toto corde tuo. de ꝓxio: Si
cut teip̄m. Quō ſi diligēter ꝯſeruaret̄: nec ſeruꝰ eſſet
nec liber nec victoꝛ nec victꝰ: nec diues nec pauper:
nec notꝰ vnq̄3 eēt diabolꝰ. Potiꝰ eñi palee ignis ſu

ſtineret imiſſionẽ q̃ȝ feruorẽ charitatis diabolus: a deo cũcta ſupat dilectõis ↄſtãtia. GREGO. Cuȝ aũt dicat̃: Diliges ꝓximũ tuũ ſicut teipm. quo alteri miſerẽdo ꝓius ẽ: q̃ adhuc iniuſte viuẽdo fit ipi⁹ ſibi metipſi? CHRY. Cũ aũt legiſperit⁹ rñdiſſet q̃ cõti nebant̃ i lege: Chriſt⁹ cui nota ſunt oĩa: ſcidit falla tie eius rhetia. Sequit̃ eñi: Dixitqȝ illi: recte rñdiſti hoc fac ⁊ viues. ORIG. Ex his idubitãter colligit̃ ꝙ vita q̃ ꝑdicat̃ ſm mũdi creatorẽ deũ ⁊ antiq̃s ſcri pturas ab eo traditas: vita ꝑpetua ẽ. Atteſtat̃ enim dñs ſumẽti: ex deuteronomio q̃dẽ illõ: Diliges dñȝ deũ tuũ. ex leuitico v̉o illõ: Diliges ꝓximũ tuũ ſicut teipm. Hec aũt dcã ſũt ↄ̃ ſeq̃ces valẽtini baſilidis ⁊ martionis. Quid eñi aliud voluit nos facere ad que rendũ vitã eternã: niſi q̃ cõtinent lex ⁊ prophete?

Ille aũt uolẽs iuſtificare ſeipſuȝ dixit ad ieſũ: Et qs ẽ me⁹ ꝓximus? Suſpiciẽs aũt ieſus dixit: Hõ quidã deſcẽdebat ab hieruſalẽ i hiericho ⁊ icidit i latrones: q etiã diſpoliauerũt eũ: ⁊ plagis ipoſitis abierunt ſemiuiuo relicto. Accidit aũt ut ſacerdos qdã deſcẽderet eadẽ uia: ⁊ uiſo illo ꝑteriuit. Similit̃ ⁊ leuita: cũ eẽt ſecus locũ ⁊ uideret eũ ptrãſijt. Samaritan⁹ aũt qdã iter faciens uenit ſec⁹ eũ ⁊ uidẽs eũ: miſericordia motus ẽ. Et appropiãſ alligauit uulnera ei⁹: infundẽs oleũ ⁊ uinũ: ⁊ imponens illũ i iumẽtũ ſuũ duxit i ſtabulum: ⁊ curã ei⁹ egit. Et altera die ꝓtulit duos denarios: ⁊ dedit ſtabulario: ⁊ ait: Curã illi⁹ habe: ⁊ quodcũqȝ ſuperogaueris: ego cũ rediero reddã tibi. Quis hoꝝ triũ uidet̃ tibi ꝓxim⁹ fuiſſe illi qui icidit in latrones? At ille dixit: Qui fecit miſericordiã in illum. Et ait illi ieſus: Uade ⁊ tu fac ſimiliter.

CIRYL. Laudat⁹ legiſperit⁹ a ſaluatore ꝙ recte rñdit: i ſupbiã prupit: nullũ ſibi ꝓximũ putãs eẽ: q̃ſi null⁹ eẽt ei i iuſticia cõpand⁹. vñ dr̃: Ille aũt volẽs iuſtificare ſeipm: dixit ad ieſũ: Et q̃s ẽ me⁹ ꝓximus? Circũueniũt eñi eũ quodãmõ alternati vitia ⁊ fallacia q̃ tẽtando q̃ſiuerat: ad arrogãtiã lapſus. In hoc aũt ꝙ q̃rit: Quis ẽ me⁹ ꝓxim⁹: vacu⁹ a dilectõe ꝓximi oñdit̃: cũ nõ eſtimet aliquẽ ſibi ꝓximũ eẽ: ⁊ ꝑ ↄ̃ñs a dilectõe diuia: q̃m cũ fratrẽ nõ diligat quem videt: nõ põt deũ diligẽ quẽ nõ videt. AMBRO. Rñdit etiã ꝙ neſciret ꝓximũ ſuũ: q̄ȝ nõ credebat in chriſtũ: ⁊ q̃ chriſtũ neſcit: neſcit legẽ. Cũ eñi vitateȝ ignoret: quõ põt ſcire legẽ: q̃ annũciat veritatem.

THEO. Saluator aũt nõ actib⁹ aut dignitatib⁹ ſȝ natura determinat ꝓximũ. q. d. nõ putes ꝙ q̃uis iuſtus ſis: null⁹ tibi ſit ꝓxim⁹. Oẽs nãqȝ q̃ eadẽ naturam cõicant: ꝓximi tui ſũt. ſias igit̃ ⁊ tu eoꝝ ꝓxim⁹: nõ loco ſȝ affectu: ⁊ circa eos cura: ⁊ ad hoc ſamaritanũ i exẽplũ ducit. vñ ſeq̃t̃: Suſpiciẽs aũt ieſus dixit: Hõ q̃dã deſcẽ. ab hie. i hieri. GRE. Hñ ẽ generis appellatio. nõ eñi ait: Deſcẽdit q̃dã: ſȝ Hõ q̃dã. nam ſmo ſit de tota hũanitate. AVG. de que euã. Hõ eñi iſte ipſe adã itelligit̃ i genere hũano. Hieruſalẽ ciuitas pacis: illa celeſtis: a cu⁹ btĩtudine lapſus ẽ. Hiericho iterptat̃ luna: ⁊ ſignificat mortalitatẽ noſtrã ꝓpter hoc ꝙ naſcit̃: creſcit: ſeneſcit: ⁊ occidit. AVGV. ↄ̃ pelagiũ: Uel hieruſalẽ q̃ iterptat̃ viſio pacis: paradiſũ dicim⁹. Añ eñi q̃ȝ peccaret hõ i viſione pacis erat: hoc ẽ i paradiſo: vbi q̃cq̃d videbat pax erat ⁊ leticia. Inde deſcẽdit q̃ſi humiliatus ⁊ miſer fcũs ꝑ peccatũ. hierico. i. imũdũ: i quo oĩa orta occidũt ſicut luna. THEO. Nõ aũt dicit Deſcẽdit: ſed Deſcẽdebat: ſemp eñi hũana natura ad iferiora tendebat: ⁊ nõ i pte ſȝ i toto vite attẽdebat paſſibili. BASI. Couenit etiã hoc ſiq̃s loca ꝑſpexerit. hiericho eñi tenet loca ↄuallia paleſtine. hieruſalẽ v̉o in cacumine ſita ẽ occupãs apicẽ mõtis. venit igit̃ hõ ab altis ad iſima vt a latronib⁹ caperet̃: q̃ icolebant deſertũ. vñ ſeq̃t̃: Et icidit i latrones. CHRY. Pmũ iſti⁹ hõis miſerãd⁹ ẽ caſus: q̃ iermis ac deſtitut⁹ i latrones iciderit: quiqȝ iprouid⁹ icautuſqȝ eã viaȝ elegerit: q̃ euadere ꝑdonũ man⁹ nequerit. nõ eñim poſſet iermis armatos: iprouid⁹ peſſimos: icaut⁹ nociuos effugẽ. Quippe cũ malitia ſemp armata ſit dolis: crudelitate ſepta: munita fallacia: ⁊ ad nocendi ſeuiciã ꝑparata. AMBRO. Qui ſũt aũt iſti latrones niſi angeli noctis atqȝ tenebraꝝ: i quos nõ incidiſſet: niſi eis mãdati celeſtis deui⁹ ſe feciſſet obnoxium. CHRY. In exordio igit̃ mũdi nocẽdi fallaciã diabol⁹ ẽ opat⁹ i hoiem: i quẽ fallẽdi vir⁹ exercuit: ⁊ malicie nocẽtiã dedicauit. AVGV. ↄ̃ pelagiũ: Incidit ḡ i latrones. i. i diabolũ ⁊ angelos ei⁹ q̃ ꝑ inobediẽtiã ꝑmi hõis hũanũ gen⁹ deſpoliauerũt bono. ſ. poſſibilitatis: liberi arbitrij ꝑdito. vñ ſequit̃: Qui etiã deſpoliauerũt eũ: ⁊ plagis ipoſitis abierũt. In illo eñi peccãte plagã fecit: i nos v̉o plagas: cũ ꝑ vnũ peccatũ qđ ↄ̃hum⁹ ſupaddim⁹ multa peccata. AVGV. de q̃. euã. Uel ſpoliauerũt hoiem imortalitate: ⁊ plagis ipoſitis peccata ſuadẽdo reliquerũt ſemiuiuũ: q̄ȝ ex pte q̃ põt itelligẽ ⁊ cognoſcẽ deũ viuus ẽ hõ: ex pte aũt q̃ peccat] ↄtabeſcit ⁊ ꝑmit̃: mortuus ẽ. ⁊ hoc ẽ qđ ſubdit̃: Semiuiuo relicto. AVGV. ↄ̃ pelagiũ: Semiuiu⁹ eñi hȝ vitalẽ motũ. libe rũ arbitriũ vulneratũ: ꝙ ad eternã vitã quã ꝑdiderat redire nõ ſufficiebat. ⁊ iõ iacebat: q̄ȝ vires ei ꝑpe ad ſurgẽdũ nõ ſufficiebãt: vt ad ſe ſanãdũ medicum i. deũ reqreret. THEO. Aut ſemiuiu⁹ dr̃ hõ ꝑ peccatũ: q̄ȝ aĩa imortalis ẽ: corp⁹ v̉o mortale. ita vt medietas hõis morti ſuccũbat. aut q̄ȝ hũana natura in chriſto ſperabat ↄſeq̃ ſalutẽ: ita vt̃ nõino morti ſuccũberet: ſȝ iquãtũ adã peccauerat: mors i mũdũ intrauit: i chriſti v̉o iuſtificatõe mors erat deſtruenda. AMBR. Uel ſpoliãt q̃ accepim⁹ idumẽta ḡre ſpiritalis: ⁊ ſic vulnera iferre ↄſueuerũt. nã ſi itemerata que ſuſpſim⁹ idumẽta ſeruem⁹: plagas latronum

ſentire nõ poſſum⁹. BASI. Uel põt ītelligi q̈ ex
pollueriſt eũ: plagis pus ipoſitis: p̄cedũt enĩ vulne
ra nudīatē: vt ītelligas q̈ peccatũ gr̃e p̄cedit caren
tiā. BEDA: Dicũt aũt plage peccata: q꞉ his natu
re hũane ītegritas violat̃. Abierũt aũt nõ ab īſidijs
ceſſando: ſʒ īſidiaꝝ fraudes occultãdo. CHRYS.
Hic itaq꞉ hõ .i. adã iacebat deſtitut⁹ ſalutis auxilio:
confoſſus vulnerib⁹ delictoꝝ: cui nec ſacerdos aaron
tranſiēs ſacrificio potuit ꝓfuiſſe. Seq̃t̃ enim: Accidit
aũt vt ſacer. q̃dã deſcē. eadē via: ⁊ viſo eo p̄teriuit.
Nec etiã ei⁹ frater moyſes leuita: ꝑ legē potuit ſub
uenire. vñ ſeq̃t̃: Similr̃ ⁊ leuita cũ eēt ſec⁹ locũ ⁊ vi/
deret eũ ptrāſijt. AVGV. ꝯ pelagiũ: Uel in ſacer/
dote ⁊ leuita duo tpa ītelligũt̃: legis .ſ. ⁊ ꝓphetaꝝ. ī
ſacerdote lex ꝑ quã ſacerdotiũ ⁊ ſacrificia īſtituta
ſūt. in lege vaticiniũ ꝓphetaꝝ: quoꝝ tēporib⁹ hũanũ
gen⁹ ſanari nõ potuit: q꞉ ꝑ legē ꝯditio peccati non
abolenit. THEO. Dicit āt p̄teriijt: q꞉ lex venit ⁊
ſtetit vſq꞉ ad tps ꝓfixũ: deīde nõ valēs curare abijt.
Unde etiã q̈ lex nõ ad hoc data ē p̄cogitatiue vt ho
minē curaret: nõ enĩ poterat hõ a p̄ncipio ſuſcipere
chriſti myſteriũ. ⁊ iõ dicit: Accidit vt ſacerdos q̃dã.
qõ cõſueuim⁹ dicē ī his q̃ nõ p̄meditatiue fiũt. AV.
de ſbis dñi: Uel q꞉ hõ deſcēdēs a hieruſalē ī hieri
cho iſraelita fuiſſe ītelligit̃: qõ ītelligi põt q꞉ tranſi
ens ſacerdos vtiq꞉ genere prim⁹ p̄terijt iacētē. Trã
ſijt leuita: ⁊ hic genē prim⁹: iacentē ⁊ ipſe cõtēpſit.
THEO. Miſerti inq꞉ illi⁹ fouere eũ cogitauerunt:
poſtmodũ vo tenacitate deuicti abierũt retroꝛſum.
hoc enĩ deſignat qõ dicit: p̄terijt. AVGV. de
ſbis dñi: Trãſijt ſamaritan⁹ genere lõgiquus: miſe
ricodia prim⁹: fecit qõ ſeq̃t̃: Samaritan⁹ aũt q̃dã
iter faciēs venit ſec⁹ eũ. In quo ſamaritano ſe vo/
luit intelligi dñs nr̃ ieſus chriſt⁹. ſamaritan⁹ enĩ cu
ſtos īterpretat̃: ⁊ de ipſo dr̃: Non doꝛmit neq꞉ doꝛ
miet q̃ cuſtodit iſrael: q꞉ reſurgēs a moꝛtuis iã non
moꝛit̃. Deniq꞉ cũ dcũ eēt illi: Q꞉ ſamaritanus es: ⁊
demoniũ habes: negauit ſe hr̃e demoniũ: q꞉ ſe no/
uerat demoniũ expulſoꝛē: nõ ſe negauit infirmi cu/
ſtodē. GRECVS: Uocat aũt hic chriſt⁹ ſe ſama/
ritanũ oportune: cũ enĩ alloqueret̃ legiſperitũ ſup/
biētē in lege: voluit exp̄mē q̃n nec ſacerdos nec
leuita ⁊ q̃ cõuerſabant̃ in lege: legis ꝓpoſitũ imple
bant: ſed ipe venit cõſũmatur⁹ legis ꝓpoſitũ. AM
BRO. Hic autē ſamaritan⁹ ēt erat deſcēdēs. Quis
enĩ eſt q̃ deſcendit de celo: niſi q̃ aſcendit in celũ fili
us hõis q̃ ē in celo? THEO. Dicit aũt Iter faciēs.
quaſi ex ꝓpoſito hoc ſtatuēs: vt nos curaret. AV
GV. ꝯ pelagiũ: Uenit aũt ī ſimilitudine carnis pec
cati iõ ſecus eũ quaſi in ſimilitudine. GRECVS:
Uel ſec⁹ viã venit: fuit enĩ vere viatoꝛ: nõ deuiatoꝛ
grã noſtri deſcendēs ad terrã. AMBRO. Ueni/
ens aũt fact⁹ eſt cõpaſſionis nr̃e ſuſceptione finiti/
mus ⁊ miſericoꝛdie collatione vicin⁹. vñ ſequit̃: Et
videns eũ miſericordia mot⁹ ē. AVG. ꝯ pelagiũ:
Uidens quidē eũ iacentē: non valentē: nõ currentē
⁊ ideo miſericoꝛdia mot⁹ eſt: q꞉ in eo nullũ meritũ
inuenit quo curari dign⁹ eſſet: ſed ipſe de peccato
dãnauit peccatũ in carne. vñ ſequit̃: Et appꝛopians
alligauit vulnera ei⁹ īfundēs oleũ ⁊ vinũ. AVG.
de ſbis dñi: Quid enĩ tã longinquũ: q̃d tã remotũ:
q̃ deus ab hõibus: īmoꝛtalis a moꝛtalib⁹: iuſtus a
peccatoꝛibus: nõ loco lõge ſed diſſimilitudine. Cũ
ḡ haberet in ſe duo bona .ſ. iuſticiam ⁊ immoꝛtalita
tem: ⁊ nos duo mala .ſ. iniquitatem ⁊ moꝛtalitatē
ſi vtrũq꞉ malũ nr̃m ſuſcepiſſet: par noſter fuiſſʒ ⁊ li
beratoꝛe nobiſcũ op⁹ haberet. vt ḡ eēt nõ hoc quod
nos: ſed ꝓpe nos: nõ eſt ille peccatoꝛ vt tu: ſed fact⁹
eſt moꝛtalis qõ tu ſuſcipiēdo penã: ⁊ nõ ſuſcipiēdo
culpã: deleuit ⁊ penã. AVG. de que. euan. Alliga
tio vulneꝝ ē cohibitio peccatoꝝ: oleũ cõſolatio ſpei
bone apud īdulgētiã datã ad recõciliationē pacis:
vinũ exhoꝛtatio ad operandũ feruētiſſime in ſpũ.
AMBR. Uel cõſtringit vulnera nr̃a auſterioꝛe p̄
cepto: ſicut oleo fouet remiſſione peccati: ſic vino cõ
pungit denũciatõe iudicij. GRE. xx. moꝛa. Uel in
vino moꝛſum deſtructõis adhibet: in oleo mollicīē
pietatis: per vinũ vnguãt̃ putrida: ꝑ oleũ ſanãda fo
ueant̃. Miſcēda eſt ḡ lenitas cũ ſeueritate: ⁊ facien
dũ ē quoddã ex vtroq꞉ temperamētũ: vt neq꞉ mul
ta aſperitate exulcerent̃ ſubditi: neq꞉ nimia benigni
tate ſoluant̃. THEO. Uel aliter: Que ſm̃ hoīem
eſt cõuerſatio oleũ eſt: q̃ vo ſm̃ deũ vinũ ē: qõ diui/
nitatē ſignificat: quã nemo potuiſſet ſuſtinē: niſi ole
um haberet̃ .i. cõuerſatio hũana. vñ quedã operat⁹
eſt hũane: quedã diuinit⁹. Infudit ḡ oleũ ⁊ vinum:
q꞉ nos humanitate ⁊ diuinitate ſaluauit. CHRY.
Uel vinũ infudit .i. ſanguinē paſſionis ⁊ oleum chri
ſmatis. ſanctificatio cõfert̃ ꝑ chriſmatis vnctionem
a celeſti medico cõſciſſa loca ligãt̃: ⁊ ītra ſemetipſa
retinētia medicinã operãte medicamine: p̄ſtine ſani
tati reddunt̃. Infuſo ḡ vino ⁊ oleo īpoſuit eũ ſuper
iumētũ. vñ ſeq̃t̃: Et īponēs illũ in iumētũ ſuũ duxit
in ſtabulũ: ⁊ curã ei⁹ egit. AVG. de que. euã. Iu/
mentũ ei⁹ ē caro: in q̃ ad nos venire dignat⁹ ē. Im
poni iumēto: eſt in ipſaʒ īcarnatõem chriſti credere
AMBRO. Uel iumēto īponit dum peccata nr̃a
poꝛtat: ⁊ ꝓ nobis dolet: hõ enĩ iumēto ſimilis fact⁹
ē: ⁊ iõ ſupꝛa iumētũ ſuũ nos īpoſuit: ne nos eſſem⁹
ſicut equ⁹ ⁊ mul⁹: vt ꝑ nr̃i coꝛpoꝛis aſſũptõem infir
mitatē nr̃e carnis aboleret. THEO. Uel īpoſuit ī
ſuũ iumētũ .i. ī coꝛp⁹ ſuũ. mēbꝛa naq꞉ ſua nos fecit:
⁊ participes coꝛpis ei⁹: ⁊ lex q̃dē nõ oēs ſuſcipiebat
Moabite inquit ⁊ ãmonite nõ ītrabũt ī eccl̃aʒ dei.
nũc vero ī omni gente q̃ timet dñm: ab eo ſuſcipit̃
volēs credere ⁊ ps eccl̃e fieri: ꝓpter hoc dicit: q̈ du
xit eũ in ſtabulũ. THEO. Eſt enĩ ſtabulũ eccleſia
que in itinere mũdi laſſatos: ⁊ ſarcinis delictoꝝ de/
feſſos ſuſcipit venientes: vbi depoſito onere pecca/
toꝝ viatoꝛ laſſus reficit̃: ⁊ refectus ſalubꝛi paſcua
reparat̃. Et hoc eſt quod dicit̃: Et curaʒ illius egit.
Totum enĩ quicq̃d contrariũ nocens ⁊ malum eſt
foꝛis eſt: q꞉ intra ſtabulum requies omnis ſalubꝛi/
taſq꞉ incluſa eſt. BEDA: Et bene iumēto īpoſituʒ
duxit in ſtabulum: q꞉ nemo niſi per baptiſmum coꝛ
poꝛi chꝛiſti adunatus: eccleſiã intrabit. AMBR.
Sed quia non vacabat: ſamaritano huic diu in ter
ris degere redeundũ erat vnde deſcenderat. vñ ſeq
tur: Et altera die ꝓtulit duos denarios ⁊ dedit ſta/
bulario: ⁊ ait: Curaʒ illius habe. Quis eſt iſte alter
dies: niſi foꝛte ille dominice reſurrectionis: de quo
dictũ eſt: Hec eſt dies quã fecit domin⁹. Duo autē
denarij ſunt duo teſtamenta que imaginē in ſe hñt
eterni regis expꝛeſſam: quoꝝ p̄cio vulnera nr̃a curã

tur. AVG. de que. euã. Uel duo denarij ſunt duo
ꝑcepta charitatis: quã ꝑ ſpm̃ ſcm̃ acceperũt apoſto
li ad euangelizandũ ceteris: vel ꝓmiſſio vite p̃ntis ⁊
future. ORIGE. Uel duo denarij videt̃ mihi eſſe
ſcia ſacrameti: quo pr̃ in filio ⁊ fili⁹ in pr̃e ſit: q̃ velut
mercede donat̃ eccl̃e angel⁹: vt diligẽti⁹ curet hoĩez
ſibi cõmendatũ: quẽ ꝑ anguſtia tẽporis etiã ipſe cu
rauerat. Et ꝓmittit̃ ei quicq̃d de ſuo ĩ medela ſemi
uiuentis expenderet: illico eẽ reddendũ. vñ ſeq̃t̃: Et
quodcũq; ſuperogaueritis ego cũ rediero reddam
tibi. AVG. de que. euã. Stabulari⁹ fuit apl̃s q̃ ſu
perogauit aut illud ↄſiliũ qd̃ ait: De virginib⁹ autẽ
ꝑceptũ dñi nõ habeo: cõſiliũ aũt do. aut ꝙ etiã ma
nibus ſuis opat⁹ eſt: ne infirmorũ aliquẽ in nouita
te euãgelij grauaret: cũ ei liceret ex euãgelio paſci.
Multũ etiã ſuperogauerũt apl̃i. ſʒ ⁊ ꝑ tpe doctores
q̃ vet⁹ ⁊ nouũ teſtamentũ expoſuere: ſuperogauerũt
ꝓ q̃bus retributõem accipiẽt. AMBRO. Beat⁹
g̃ ſtabulari⁹ q̃ alteri⁹ vulnera curare pot̃. Btũs ille
cui dicit ieſus: Quodcũq; ſuperogaueris: reuertens
reddã tibi. Sʒ qñ reuerteris dñe: niſi iudicij die? Nã
lʒ vbiq; ſis ſemp: ⁊ ſtans ĩ medio nr̃m nõ cerneris a
nobis: erit tñ tp̃us quõ vniuerſa caro te reſpiciet re
uertentẽ. Reddes g̃ qd̃ debes btĩs: q̃b⁹ es debitor.
Utinã nos ſim⁹ idonei debitores: vt qd̃ accepimus
poſſim⁹ exoluere. CIRYL. His g̃ ꝑmiſſis: oportu
ne iã dñs legiſperitũ ĩterrogauit ſubdẽs: Quis hor
triũ tibi videt̃ ꝓxim⁹ fuiſſe illi q̃ incidit ĩ latrones?
At ille dixit q̃ fecit miſericordiã in illũ. Neq; enim
ſacerdos neq; leuita fcũs fuit ꝓxim⁹ patiẽtis: ſʒ ille
q̃ eſt ei⁹ miſert⁹. Inutilis eſt eñi ſacerdotij dignitas
⁊ legis ſciã: niſi ꝑ bona opa cõfirmet̃. vñ ſeq̃t̃: Et ait
illi ieſus: vade tu ⁊ fac ſimilit̃. CHRY. q. d. Siquẽ
vides oppſſum nõ dicas: vtiq; neq; ẽ. ſed ſiue genti
lis ſit ſiue iude⁹ ⁊ ope ĩdigeat: nõ cauilleris auxilia
ri quecũq; mala fuerit paſſus. AVG. de doctrina
chriſtiana: Ex hoc ĩtelligim⁹ eũ eẽ ꝓximũ: cui vel ex
hibendũ ẽ officiũ miſericordie ſi ĩdiget: ⁊ exhibẽdũ
eẽt ſi ĩdigeret. Ex quo iã ↄñs eſt: vt etiam ille a quo
nobis viciſſim exhibẽdũ eſt ꝓxim⁹ nr̃ ſit: ꝓximi enĩ
nomẽ ad aliq̃d eſt: nec quiſq; eẽ ꝓxim⁹: niſi ꝓximo
pot̃. Nullũ aũt exceptũ eẽ cui miſericordie denege
tur officiũ: q̃s nõ videat? dicẽte dño: Bñfacite his q̃
vos oderũt. vñ manifeſtũ eſt hoc ꝑcepto quo iube
mur diligẽ ꝓximũ: etiã ſcõs angelos ↄtineri: a q̃b⁹
tanta nobis miſericordie ĩpendunt̃ officia: ex quo ⁊
ipſe dñs ꝓximũ nr̃m ſe dici voluit: ſignificãs ſe opi
tulatũ eẽ ſemiuiuo iacẽte ĩ via. AMBR. Nõ enĩ
cogitatio facit ꝓximũ ſed miſericordia: q: miſericor
dia ſm̃ naturã. nihil enĩ tã ſm̃ naturã q̃ꝫ iuuare cõ
ſortem nature.

Factũ eſt aũt dũ irẽt: ⁊ ipſe intra
uit ĩ quoddã caſtellũ: ⁊ mulier q̃dã
martha noĩe excepit illũ ĩ domũ ſuã
⁊ huic erat ſoror noĩe maria. Que
etiã ſedens ſec⁹ pedes dñi audiebat
uerbum illi⁹: martha aũt ſatagebat
circa frequẽs miniſteriũ. Que ſtetit
⁊ ait: Dñe: non eſt tibi cure ꝙ ſoror
mea reliq̃t me ſolã miniſtrare? Dic
ergo illi ut me adiuuet. Et rñdens
dixit illi dñs: Martha martha ſolli
cita es: ⁊ turbaris erga pluria. Por
ro unũ ẽ neceſſariũ: Maria optimã
partem elegit: q̃ non auferet̃ ab ea.

BEDA: Dilectio dei ⁊ ꝓximi q̃ ſupius v̾bis ⁊ pa
rabolis cõtinebat̃: hic ipſis reb⁹ ⁊ varietate deſigna
tur. Dicit̃ enĩ: Factũ eſt autẽ dũ irẽt: ⁊ ipſe ĩtrauit ĩ
quoddã caſtellũ. ORIGE. Cui⁹ q̃dẽ nomẽ lucas
hic tacet: ſed iohãnes exp̃mit vocãs ip̃m bethaniã.
AVG. de v̾bis dñi: Sed dñs qui in ſua ꝓpa venit:
⁊ ſui eũ nõ receperũt: ſuſcept⁹ eſt tanq̃ȝ hoſpes. Seq̃
tur enĩ: Et mulier q̃dam martha noĩe exce. il. in do.
ſuã. ſicut ſolent ſuſcipi peregrini: ſed tñ ſuſcepit fa
mula dñm: egra ſaluatorẽ: creatura creatorem. Ne
q̃s aũt dicat: O beati q̃ chriſtũ ſuſcipere in domum
ꝓpriã meruerũt: noli dolere cũ inquit: Quod enim
vni ex minimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Accepta
aũt forma ſerui: in illa paſci a ſeruis voluit dignatõ
ne: nõ cõditione. Habebat carnẽ in qua quidẽ eſuri
ret ⁊ ſitiret: ſed in eremo eſuriẽti ãgeli miniſtrabãt:
g̃ quo paſci voluit: paſcenti ꝑſtitit. Martha igitur
dñm paſcere diſponẽs: ⁊ ꝑparãs circa miniſterium
occupabat̃: Maria vero ſoror ei⁹ paſci magis ele
git a dño. Sequit̃ enĩ: Et huic ſoror noĩe maria: q̃
etiã ſedens ſec⁹ pedes dñi audiebat v̾bum illius.
CHRY. Nõ ſimpliciter dicit̃ de maria ꝙ ſederet
ꝓpe ieſum: ſed ſecus pedes illi⁹: vt oñdat diligentiã
aſſiduitatẽ: ⁊ ſollertiã erga auditionẽ: ⁊ multam re
uerentiã quã habebat ad dñm. AVG. de v̾bis do
mini: Quãto aũt humili⁹ ad pedes ſedebat: tãto am
pli⁹ capiebat. ↄfluit enĩ aqua ad humilitatẽ ↄuallis:
denatat de tumorib⁹ collis. BASI. Dis autẽ opa
tio ⁊ v̾bũ ſaluatoris regula eſt pietatis ⁊ v̾tutis: ob
hoc enĩ ĩduit corp⁹ nr̃m: vt nos cõuerſatione illius
imitemur ꝑ poſſe. CHRY. Exẽplo igit̃ ſuo docet
diſcipulos q̃liter ſe gerere debeãt ĩ domib⁹ eoꝝ qui
eos ſuſcipiũt: vt. ſ. applicãtes ad domũ nõ reſupini
q̃eſcãt: ſʒ poti⁹ repleãt ſuſcipientes ſacris ⁊ diuinis
doctrinis. hi v̾o q̃ domũ parãt: exeãt obuiã hilarẽ
⁊ feruẽter duab⁹ de cãis: ꝑmo q̃dẽ edificabũt̃ ĩ do
ctrinis eoꝝ: quos ſuſcipiũt: deinde ⁊ recipiẽt charita
tis mercedẽ. vñ ⁊ hic ſequit̃: Martha aũt ſatagebat
circa frequẽs miniſteriũ. AVG. de v̾bis dñi: Bñ
martha circa corporalẽ dñi neceſſitatẽ vel volũtatẽ
miſtrabat q̃ſi mortali: ſed q̃ erat ĩ carne mortali: in
ꝑncipio erat v̾bũ. Ecce qd̃ maria audiebat: Uerbũ
caro factũ ẽ. Ecce cui martha miniſtrabat: laborabat
iſta: vacabat illa. verũtñ martha laborãs: mihi ĩ illa
occupatõe ⁊ negocio miſtrãdi ĩterpellauit dñm: ⁊ d̃
ſorore ↄq̃ſta ẽ. Seq̃t̃ enĩ: Et ait dñe nõ ẽ ti. cu. ꝙ ſo.
ſoror mea reli. me ſo. mi. Erat enĩ maria ĩtenta dulcedinĩ
v̾bi dñi. a martha ↄuiuiũ dño ꝑabat̃: ĩ cuius ↄuiuio
maria iã iucũdabat̃. Cũ g̃ ſuauit̃ audiret v̾bũ dulce
ſimũ ⁊ corde ĩtenſiſſimo paſceret̃: ĩterpellato dño a
ſorore ſua: quõ putam⁹ eã timuiſſe ne diceret ei dñs:
Surge ⁊ adiuua ſororẽ tuã? Mira. n. ſuauitate te
nebat̃: q̃ ꝓfecto maior ẽ mẽtis q̃ȝ vẽtris: ſʒ cãȝ ſuã tã
q̃ȝ ocioſa iudici maluit ↄmittẽ. nec ĩ rñdẽdo volũt

laboꝛare.ſ.n.pararet rñdẽdi ſmõez remittẽt audiẽ di intẽtionẽ. Rñdit ğ dñs q̃ in verbo nõ laboꝛabat: q̃a verbũ erat. Seq̃tur enĩ: Et rñdẽs dixit illis dñs: Martha mar.ſol.es ⁊ turbaris erga plurima. Repetitio nois indiciũ ẽ dilectiõis: aut foꝛte monẽde intẽtiõis: vt audiat attẽti⁹. Bis vocata audit: Turbaris erga plurima.i.circa multa es occupata. vult enĩ hõ occurrere q̃ñ miſtrat: ⁊ aliq̃ñ nõ põt: q̃ritur qõ deeſt: paraꝛ qõ adeſt: diſtendiꝛ animus. nam ſi martha ſufficeret adiutoꝛiũ ſoꝛoꝛis non poſceret. multa ſũt: diuerſa ſũt: qꝛ carnalia ſũt: qꝛ tpalia ſunt ꝓponiꝛ aũt vnũ multis: nõ enĩ a multis vnũ: ſed mlta ab vno. vnde ſeq̃tur: Poꝛro vnũ ẽ neceſſariũ. Circa vnũ ſe voluit occupari ſm illud: Mihi adhere deo bonũ ẽ: vnũ ſũt pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpũſctũs: ad hoc vnũ non nos ꝑducit niſi multi habeamus coꝛ vnũ. CIRYL. Uel aliter cũ ſuſceperint aliq̃ frẽs deũ non ſollicitenꝛ erga multũ officiũ: nec poſcant que ꝑ manib⁹ nõ ſũt: ⁊ op⁹ exuperãt: grauat enim paſſim i q̃libet re qõ ſupfluit: generat enĩ volẽtib⁹ ꝯferre tediũ: ⁊ videꝛ q̃ ſint aliũ cã laboꝛ. BASI. Abſurdũ etiã eſt cibos ad ſuſtẽtionẽ coꝛpis ſumere: ac ꝑ eos iteꝝ officere coꝛpi: ⁊ impedire ipſũ erga mandatoꝝ diuioꝝ officiũ. Si ğ adueniat aliq̃s pauꝑ: ſumat foꝛmã ⁊ exemplar modeſtie ciboꝝ: nec cũ viuere volentiũ in delitijs menſam ꝓpꝛiã ꝑpare mus. vniformis enĩ ẽ chꝛiſtiani vita: ad vnã tẽdens intẽtionẽ. ſ. ad gloꝛiã dei. Multiformis v̓o ⁊ varia vita coꝝ q̃ deſoꝛis ſũt: ꝓhibito variata. Tu v̓o curſum copiã ciboꝝ ⁊ cã delectatõis fratri ꝑparaſ mẽſaꝫ: criminaris eũ voluptatis: ⁊ diffũdis in eũ guloſitatis obpꝛobꝛia: arguẽs delitias eius in eo qõ preparas: Nõ cõmendauit dñs marthã occupatã circa freq̃ẽs miniſteriũ. AVG. de ver. dñi: Quid ğ putam⁹ repꝛehẽſũ eẽ miniſteriũ marthe: quam cura hoſpitalitatiſ occupauerat: q̃ tãto hoſpite letabaꝛ: hoc ſi veꝝ ẽ: dimittãt hoies q̃ miniſtrãt egẽtib⁹: vacent verbo: occupenꝛ circa ſciẽtiã ſalutarẽ: nihil ſit cura eis q̃s pegrinus i vico ſit: q̃s egeat pane: vacẽt opa miſericoꝛdie: vni inſteꝛ ſciẽtie. THEO. Nõ ğ dñs hoſpitalitatẽ ꝓhibet: ſed plurimoꝝ turbationẽ ſciꝫ abſtractionẽ ⁊ tumultũ. ⁊ vide cõſiliũ dñi: q̃ ꝑ⁹ dñs nihil dixerat marthe: ſꝫ poſtq̃ꝫ illa ſoꝛoꝛem ab auditu ſtudebat euellere: tũc dñs occaſiõe habita icrepauit eẽ. vſq̃ꝫ enĩ adeo honoꝛaꝛ hoſpitalitaſ: donec ad neccĩa nos attrahit. Cũ v̓o icipit ab vtilioꝛib⁹ impedire: manifeſtũ ẽ q̃ honoꝛabilioꝛ ẽ diuinoꝝ audit⁹. AVG. de ver. do. Non ğ dñs op⁹ repꝛehendit: ſꝫ mun⁹ diſtinxit. Seq̃tur enĩ: Maria optimã partẽ elegit: q̃ non auferet ab ea. Nõ tu malã: ſed illa melioꝛẽ: vnde melioꝛẽ: quia ab ea non auferetur: a te auferet aliq̃ñ onus neceſſitatis. Non. n. cũ veneris ad illã patriã iuenies peregrinũ quẽ ſuſcipias hoſpicio: ſed bono tuo auferꝛ: vt qõ melius eſt detur. auferetur a te laboꝛ vt requies detur. Tu nauigas: illa in poꝛtu ẽ. eterna enĩ ẽ dulcedo veritatis: in hac tñ vita augeꝛ: in illa ꝑficieꝛ: nũq̃ꝫ auferetur. AMBRO. Agat ğ te ſicut mariã deſiderium ſapie: hoc enĩ mai⁹: hoc ꝑfecti⁹ op⁹: ne miniſterij cura cognitionem verbi celeſtis auertat. Nec arguas eos ⁊ ocioſos iudices: quos videas ſapie ſtudere. AVG. de queſt. euan. Myſtice aũt q̃ martha exceꝑit illũ in domũ ſuã: ſignificat eccleſiam que nũc excepit dñm in coꝛ ſuũ. Maria ſoꝛoꝛ ei⁹ que ſedebat ad pedes dñi ⁊ audiebat verbũ ei⁹: ſignificat eãdem eccleſiã: ſꝫ in futuro ſeculo: vbi ceſſans ab ope miniſterioq̃ꝫ indigẽtie: ſola ſapiã ꝑfruiꝛ. Qõ aũt cõqueriꝛ: q̃ ſoꝛoꝛ ei⁹ eã nõ adiuuet: occaſio datur ſententie dñi: qua oſtendit iſtã eccleſiã ſollicitam eſſe: ⁊ turbari erga plurima: cũ ſit vnũ neceſſariũ: ad qõ ꝑ miniſterij hui⁹ merita ꝑueniꝛ. Maria v̓o dicit optimã partẽ elegiſſe: qꝛ ꝑ hãc ad illã tendiꝛ: ⁊ non auferꝛ. GRE. vj. moꝛa. Uel ꝑ mariã q̃ verba dñi reſidens audiebat: ꝯtẽplatiua vita expmitur. ꝑ marthã exterioꝛib⁹ obſequijs occupatã: actiua vita ſignificaꝛ: ſed marthe cura nõ repꝛehẽdiꝛ: marie v̓o laudatur: q̃a magna ſũt actiue vite merita: ſꝫ ꝯtẽplatiue potioꝛa. vñ nec auferri vnq̃ꝫ marie ꝑs dicitur: quia actiue vite opa coꝛꝑe tranſeunt: contemplatiue aũt gaudia melius ex fine cõualeſcũt. CA.XI.

ET factũ ẽ cũ eſſet in quodã loco oꝛãs ut ceſſauit: dixit un⁹ ex diſcipulis ei⁹ ad eũ: Dñe doce nos oꝛare: ſic docuit iohãnes diſcipulos ſuoſ. Et ait illis: Cũ oꝛatis dicite: Pater ſcificeꝛ nomẽ tuũ: adueniat regnũ tuũ: paneꝫ nr̃m quotidianũ da nob̃ hodie: ⁊ dimitte nobis pctã nr̃a ſiquidẽ ⁊ nos dimittimus debẽti nobis: ⁊ ne nos inducas in tẽtationem.

BEDA: Poſt hiſtoꝛiã ſoꝛoꝝ que duas eccleſias vitas ſignificauerũt. nõ fruſtra dñs ⁊ ip̃e oꝛaſſe ⁊ diſcipulos oꝛare docuiſſe ſcribiꝛ: qꝛ ⁊ oꝛo quã docuit: vtriuſq̃ꝫ in ſe vite ꝯtinet myſteriũ: ⁊ ipſaꝝ ꝑfectio vitarũ: noſtris nõ virib⁹ eſt obtinẽda ſꝫ ꝑcibus. vñ diciꝛ: Et factũ ẽ cum eſſet in quodã loco oꝛans. CIRYL. Cum autẽ habeat omnis boni plenitudinem: cur oꝛat ſi plen⁹ eſt: ⁊ in nullo penitus eget: Ad hoc dicim⁹ q̃ competit ei ex modo diſpenſationis in carne: cũ voluerit humana ꝓſequi tpe ad hꝫ cõuenientẽ. Si. n. comedit ⁊ bibit: ñ icõgrue vtebaꝛ oꝛone: vt doceat nos nõ eſſe erga hoc tepidos: ſed attentius inſiſtere oꝛationib⁹. TYTVS: Cũ auteꝫ nouã ꝯuerſationẽ vidiſſent diſcipuli: nouã foꝛmaꝫ oꝛationis poſtulauerũt. cũ plures oꝛatiões ꝯtinerentur in veteri teſtamẽto. vñ ſeq̃tur: Ut ceſſauit: dixit vnus ex diſcipulis eius ad eũ: Dñe doce nos oꝛare. ne. ſ. cõtra deũ peccemus: aliqua q̃rẽtes ꝓ alijs: vel deo aſſiſtẽtes in oꝛatione nõ eo mõ quo expedit. ORIGE. Et vt oꝛationis doctrinã ꝓferat infert: Sic ⁊ iohã. do. diſci. ſuos. de quo. ſ. nos docuiſti: q̃ inter natos mulieꝝ null⁹ eo maioꝛ ſurrexit. ⁊ qꝛ ꝑcepiſti nobis petẽ eterna ⁊ grãdia: vñ erit nos ad hoꝝ ꝑuẽire noticiã: niſi a te deo ⁊ ſaluatoꝛe nr̃o GRE. niſenus: Oꝛationis ergo doctrinã explicat diſcipulis qui ſollerter noticiã oꝛonis expoſtulãt: oñdens q̃liter imploꝛari opoꝛteat diuinũ auditũ. BASI. Duo aũt ſũt modi oꝛatiõis. Un⁹ q̃dẽ lau-

dis cũ humilitate: ſecũdus vo petitionis remiſſioꝝ. Quotiens ġ oꝛas non ṗus ad petẽdũ ꝓrũpas. Sin aũt tuũ criminaris affectũ ꝙ neceſſitate coact⁹ ſup‑plices deo. Sꝫ cũ incipis oꝛare: quãlibet deſere cre aturã viſibilẽ ⁊ inuiſibilẽ. Sumas aũt exoꝛdium a laude illi⁹ q̃ cũcta creauit. vñ ſubdit̃: Et ait illis: Cũ oꝛaueritis dicite: pater. AVG. de ver. dñi: Prim⁹ ſermo quãte gratie: faciẽ tuã nõ audebas ad celũ leuare: ⁊ ſubito accepiſti gratiã xpi. Ex malo ſeruo fact⁹ ẽ bon⁹ filius: ideo pſume nõ de tua opatione ſꝫ de chriſti grã. Nõ ġ hic arrogãtia ẽ: ſꝫ fides. pdi‑care qͦ accepis: nõ ẽ ſupbia: ſꝫ deuotio. Ergo attol le oculos ad patrẽ q̃ te ꝑ lauacrũ genuit: q̃ ꝑ filium te redemit. patrẽ dicas q̃ſi fili⁹. Sꝫ noli tibi aliquid ſpẽalit̃ vẽdicare. ſoli⁹ chriſti ſpecialis ẽ pr̃: nobis ẽ pr̃ oĩb⁹ ĩ cõi: qꝛ illũ ſolũ genuit: nos aũt creauit. Et iõ ſcḋm matth. dr̃: Pr̃ nr̃. ⁊ addit̃: q̃ es in celis. In il‑lis. ſ. celis de q̃b⁹ dictũ ẽ: Celi enarrãt gl̃iã dei. Ce lũ ẽ vbi culpa ceſſauit: vbi nullũ moꝛtis ẽ vuln⁹. THEO. Nõ aũt dicit: Qui es in celis: tãq̃ꝫ ibi circũ ſcribat̃: ſꝫ vt ad celos erigat auditoꝛẽ ⁊ abſtrahat a terrenis. GREG. niſen⁹: Uide aũt quare ꝓpati‑onis op⁹ eſt: vt audacter poſſis deo dicẽ pr̃: qꝛ ſi ad res mũdanas intuitũ dirigis: aut hũanã gloꝛiã am bis: aut ſoꝛdes paſſibilis appetit⁹: ⁊ hãc oꝛonẽ enũ cies. Audire mihi videoꝛ deũ dicentẽ: Cũ coꝛrupte fueris vite ſi patrẽ vocas incoꝛruptibilitatis genito rẽ: feda voce inquinas incoꝛruptibile nomẽ. nam q̃ patrẽ mãdauit vocare: ꝓferre mẽdaciũ nõ ꝯceſſit. Omniũ vo bonoꝝ exoꝛdiũ ẽ gloꝛificare nomẽ dei ĩ vita nr̃a. vñ ſubdit: Scificet̃ nomẽ tuũ. Quis. n. eſt adeo beſtialis q̃ vidẽs in credẽtib⁹ vitã purã non gl̃ificet nomẽ ĩuocatũ ĩ tali vita. Igit̃ q̃ dic̃ ĩ oꝛone ſcificet̃ in me ĩuocatũ nomẽ tuũ: h̃ oꝛat noĩ ſui cõ currẽte ſubſidio: iuſt⁹ abſtinẽs ẽ a quolibet malo. CHRY. Sic̃ eni cũ q̃s celi pulchꝛitudinẽ aſpicit di‑cit: gloꝛia tibi de⁹: ſic etiã cũ aſpicit alicui⁹ v̾tute: q̃a hoĩs v̾tus multomagis q̃ꝫ celũ gloꝛificat deum. AVG. de ver. dñi: Uel dr̃: Scificet̃ nomẽ tuũ ĩ no bis: vt ad nos poſſit ei⁹ ſcificatio ꝑueĩre. TYTVS: Uel dic̃: Scificet̃ nomẽ tuũ. i. nota ſit tua ſcitas to‑ti mũdo: ⁊ laudet te decẽter. Rectos aũt decet col‑laudatio. Iuſſit igit̃ oꝛare ꝓ emẽdatiõe mũdi toti⁹. CIRYL. Quĩ penes eos ad quos nondũ ꝑuenit fides cõtẽnit̃ adhuc nomẽ dei. ſꝫ vbi iubar veritat̾ ſup eos eluxerit: eũ fatebit̃ ſcm̃ ſcõꝝ. TYTVS: Et qꝛ in noĩe ieſu ẽ gloꝛia dei pr̃is tũc nomẽ pr̃is ſcifi cabit̃: qñ chꝛiſt⁹ erit not⁹. ORIGE. Uel qꝛ no‑mẽ dei ab errantib⁹ attribuit̃ culturis: ⁊ creaturis nõdũ ẽ ſcificatũ: vt ſit ſepatũ a quib⁹ debuit ſepari. Decet ġ nos oꝛare vt nomen dei adaptet̃ ſoli vero deo. cui adaptat̃ qͦ ſubdit̃: Adueniat regnũ tuũ. vt. ſ. euacuet̃ ṗncipat⁹ ⁊ ptãs ⁊ virt⁹ ⁊ regnũ mũdi: q̃netiã petrũ qͦ regnat in moꝛtalib⁹ nr̃is coꝛꝑib⁹. GRE. niſen⁹: Imploꝛam⁹ etiã a dño liberari a coꝛ ruptiõe: eximi a moꝛte. Uel ſcḋm quoſdã: Adueniat regnũ tuũ. i. veniat ſup nos ſpũſſcũs tu⁹ vt purificet nos. AVG. de ver. do. Hic eni vẽit regnũ dei qñ eius ſum⁹ gratiã cõſecuti. Ipſe eni ait: Regnũ dei intra vos eſt. CIRYL. Uel q̃ hoc dicũt videt̃ op‑tare rurſũ refulgẽtẽ in mũdo oĩm ſaluatoꝛẽ. Mã‑dauit aũt in oꝛone petere illud tẽp⁹ reuera terribile

vt ſciãt ꝙ viuere decet eos nõ lente vel remiſſe vt il lud tẽp⁹ nõ parat eis flãmã ⁊ vindictã: ſꝫ magis ho neſte ſcḋm volũtatẽ ipſi⁹ vt eis tẽp⁹ illud nectat co‑ronas. vñ ſcḋm matth. ſeq̃t̃: Fiat voluntas tua ſic in celo ⁊ in terra. CHRY. q. d. pſta nobis dñe ꝯuer‑ſationẽ imitari celeſtẽ: q̃ten⁹ q̃cunq̃ꝫ tu vis: nos eti am velim⁹. GRE. Quĩ eni vitã humanã p⁹ reſur rectiõꝫ ſimilẽ dicit eẽ vẽturã vite angelice: ꝯſequẽs eſt vitã mũdanã ad vitã q̃ poſtmodũ ſperat̃ diſpo ni: vt in carne viuẽtes carnalit̃ nõ viuamus. Per h̃ aũt verus medic⁹ aĩe ſoluit moꝛbi naturã: vt quos occupauit infirmitas ꝑ hoc ꝙ a volũtate diuina re ceſſerãt: a moꝛbo denuo liberet copulatio ad volũ tatẽ diuinã. Eſt eni ſanitas anime executio debita volũtatis diuĩe. AVG. in encheridiõ: Apud euã‑geliſtã igit̃ mattheũ ſeptẽ petitões ꝯtinẽ videt̃ dñi ca oꝛatio. euãgeliſta vo lucas ĩ oꝛoe dñica petitões nõ ſeptẽ ſꝫ q̃nq̃ꝫ cõplex⁹ ẽ: nec abillo vtiq̃ꝫ diſcre‑pauit. Sꝫ quõ illa ſeptẽ ſũt intelligẽda: ipſe ſub bꝛe uitate cõmonuit. Nomen q̃ppe dei ſcificat̃ in ſpũ: dei aũt regnũ in reſurrectiõe futuꝝ ẽ. Oñdens ġ lu cas tertiã petionẽ duaꝝ ſupioꝝ eẽ quodãmõ repe‑titionẽ: magis eã ꝑtermittẽdo voluit intelligi. De inde tres alias adiũxit: Et p⁹ de pane quotidiano dicẽs: Panẽ no. quoti. da no. ho. AVG. de v̾bis dñi: In greco dr̃ epiuſion. hoc ẽ ſupſubſtãtialẽ: nõ iſte ẽ panis q̃ vadit in coꝛp⁹: ſꝫ ille panis vite eterne q̃ aĩe nr̃e ſubãꝫ fulc̃. Latin⁹ ãt hũc quotidianũ panẽ dic̃: quẽ greci dicũt aduenientẽ. Si quotidian⁹ ille ẽ panis: cur p⁹ annũ illũ ſumas: quẽadmodũ greci ĩ oꝛiẽte facere ꝯſueuerũt: Accipe quotidie qͦ quoti‑die tibi ꝓſit: ſic viue ꝙ quotidie merearis accipere. Moꝛs dñi ſignificat̃: ⁊ remiſſio pctõꝝ. q̃ vuln⁹ hꝫ: medicinã querit. Vuln⁹ ẽ: q̃a ſub pctõ ſum⁹. medi‑cina ẽ celeſte ⁊ venerabile ſacramẽtũ. Si quotidie accipis: quotidie tibi ẽ hodie. Chꝛiſt⁹ tibi quotidie reſurgit: hodie. n. eſt qñ chꝛiſt⁹ reſurgit. TYTVS: Uel panis aĩaꝝ diuina ẽ virt⁹ afferẽs futurã vitam ꝑhennẽ: ſic̃ panis ex terra ꝓdiens vitã tpalẽ ꝯſuat. Cũ aũt quotidianũ dixiſſet: diuinũ q̃ aduenit ⁊ fu tur⁹ ẽ ſignificat: quẽ nobis hodie pſtari reqrimus: poſcentes quoddã ei⁹ ṗncipiũ atq̃ꝫ guſtũ: qñ ſpũ‑tus in nobis inhabitãs v̾tutẽ opat̃: q̃ ſupat oẽm vir tutẽ humanã: puta caſtitatẽ: hũilitatẽ. CIRYL. Putãt aũt foꝛſan aliq̃ indecẽs: oĩa ſcõſ a deo q̃rere coꝛpalia. ⁊ ob hãc cãm applicãt qͦ dr̃: Ad ſpũalẽ ꝓfeſſionẽ. Ego aũt ꝯcedã ꝙ opoꝛtet ſcõs ṗcipue ſa tagere ad obtinẽda ſpiritalia dona. Illud tñ decet inſpicere qͦ irrepꝛhẽſibiliter petũt dño ṗcipiẽte pa nẽ cõem. ex eo ꝙ panẽ. iuſſit querere. i. quotidianũ alimẽtũ: videt̃ ꝙ nihil ꝯcedat eos habẽ: ſꝫ magi ho neſtã colere paupꝑtatẽ. nõ. n. ẽ habẽtiũ panẽ petẽ: ſꝫ oppſſoꝝ penuria. BASI. q. d. panẽ quotidianũ q̃ nr̃e ſubſtãtie ꝯpetit ad vitã diurnã: nõ tibi ipſi ꝯmẽ des: ſꝫ ad deũ cã ei⁹ refugias: expõnẽs ei neceſſita‑tẽ nature. CHRY. Poſtulãda ġ ſũt diuinit⁹ neccia vite: nõ ciboꝝ diuerſitates. ſ. ⁊ vina odoꝛifera ⁊ cetera q̃ delectãt guttur: onerãt ãt vẽtrẽ: ⁊ mẽtẽ ꝑturbãt. Sꝫ panis põt ſubſtãtiã coꝛpis ſuſtẽtare: ⁊ illũ q̃ no bis hodie tñmodo ſufficit: vt de craſtino nõ cogite mus: vnam ſolã petitionem ſenſibilem querimus: vt pſentib⁹ nõ affigamur. GREG. niſenus: P⁹ q̃

aūt ꝑ bona oꝑa fiduciā ſumē docuit: ꝯſequēter re-
miſſionē reatuū docet implorare. Sequit̄ enī: Et di-
mitte nobis peccata nr̄a. TYTVS: Hoc aūt addi-
tū eſt neceſſario: ꝓ eo ꝙ null⁹ ſine pctō reperitur: ne
impediamur a ſacra ꝑticipatione ꝓpter hūana pec-
cata. Cū enī teneamur exhibere chriſto oīmodam
ſanctitatē q̄ ſpūſſanctuꝫ habitare facit in nobis: re-
darguēdi ſum⁹ ſi nō obſeruem⁹ ei tēplū mūdū. Hu-
ic aūt defectui ſubuenit̄ ꝑ dei bonitatē indulgentē
humane fragilitati pctōꝝ punitionē. Hoc aūt ipſuꝫ
iuſte fit a iuſto deo: qm̄ nos q̄ſi habitatorib⁹ relaxa-
mus: his.ſ.q̄ nobis nocuerūt: ⁊ debita nō exhibue-
rūt. vn̄ ſubdit̄: Siquidē ⁊ ipi dimit. om. de. nobis.
CIRYL. Uult enī vt ita loq̄r: patientie quā hoīes
colūt imitatorē fieri deū: vt qualē ipſi exhibuerunt
ꝯſeruis bonitatē: talē pari lance recipe petāt a deo
qui iuſta recōpenſat: ⁊ nouit oīm miſereri. Hec igi-
tur aduertētes grates agēde ſūt debitorib⁹ noſtris:
ſūt enī nobis ſi ſapim⁹ cauſa indulgētie maxime: et
pauca exhibentes plurima repiem⁹. nā ⁊ nos mul-
ta debemus ⁊ magna debita dn̄o: quoꝝ ſi mīmam
partē a nobis vellet exigere: iā ꝑiſſemus. AVG.
de ver. dn̄i: Debitū aūt q̄d ē niſi pctm̄: Ergo ſi nō ac-
cepiſſes alieni fenoris pecuniā nō deberes: ⁊ iō pec-
catū tibi imputat̄. Habuiſti enī pecuniā cū qua di-
ues naſcereris ad imaginē ⁊ ſiſitudinē fact⁹ dei. ſed
ꝑdidiſti qḋ habebas: ſicut arrogantiā deſiderās vē-
dicare ꝑdidiſti humilitatis pecuniā: accepiſti a dia-
bolo debitū qḋ nō erat neceſſariū. cautionē tuā te-
nebat inimicus: ſꝫ eā dn̄s crucifixit: ⁊ ſuo cruore de-
leuit. Potēs ē aūt dn̄s q̄ abſtulit peccatū: ⁊ debita
nr̄a donauit: cuſtodire nos aduerſus diaboli inſi-
dias q̄ culpā generare ꝯſueuit. vn̄ ſequit̄: Et ne nos
inducas in tētationē. quā.ſ. ferre nō poſſum⁹. Sed
q̄ſi athleta talē vult tētationē: quā ferre poſſit hu-
mana ꝯditio. TYTVS: A diabolo enī tētari ē im-
poſſibile: ſed ne a deo relinq̄mur ad tētationes hec
depcamur. Qḋ aūt ex ꝑmiſſione diuina ꝯtingit: illō
de⁹ q̄ncq̄ facere dicit̄ ī ſcriptura: ⁊ ſm̄ hoc niſi ꝓhi-
beat tētationis inualeſcētiā que ſupra nos ē: tunc
nos in tētationē inducit. MAX. Uel mādat dn̄s
vt petam⁹: Ne nos inducas in tētationē. i. nō ꝑmit-
tas voluptuoſaꝝ ⁊ ſpōtaneaꝝ tētationū nos experi-
entiā pati. Jacob⁹ aūt docet ꝓ veritate certātes nō
remitti tētatiōib⁹ inuolūtarijs ⁊ cauſatiuis laboꝝ
dicens: Oē gaudiū exiſtimate frēs mei cū in tētatio-
nes varias incideritis. BASI. Nō tamē decet nos
q̄ndo petere afflictiōes corꝑales. vniuerſaliter. n.
ꝑcepit orare: non ſubire tētationē. ſꝫ poſtq̄ȝ aliquis
ſubiit: expetit a dn̄o petere virtutē ꝑferēdi vt ꝯſum-
metur in nobis illud: Qui ſuſtinet vſq̄ȝ ad finem ſal-
uus erit. AVG. in encheridion: At vō ꝙ matthe⁹
in vltimo poſuit: Sed libera nos a malo. iſte nō po-
ſuit: vt intelligam⁹ ad illud ſupi⁹ qḋ de tētatiōe di-
ctū ē ꝑtinere. Idē quippe ait: Sed libera. nō ait: Et
libera. tanq̄ȝ vnā petitionē demōſtrans: noli hoc:
ſed hoc. Sꝫ ſciat vnuſquiſq̄ȝ in eo ſe liberari a ma-
lo: ꝙ nō īferr̄ ī tētationē. AVG. de ver. dn̄i: Un⁹
quiſq̄ȝ enī petit vt a malo: hoc ē ab inimico ⁊ pctō
liberet̄. ſꝫ qui deo ſe cōmittit: diabolū nō timet: Si
enim deus ꝓ nobis: quis contra nos?

Et ait ad illos: Quis vr̄m hēbit
amicū ⁊ ibit ad illuꝫ media nocte: ⁊
dicet ad illuꝫ: Amice cōmoda mihi
tres panes: qm̄ amic⁹ me⁹ uenit de
uia ad me: ⁊ non habeo qḋ ponā añ
illum. ⁊ ille deint⁹ rn̄dēs dicat: noli
mihi moleſtuſ eſſe: iā oſtiū clauſū ē:
⁊ pueri mei mecum ſūt ī cubili: non
poſſuꝫ ſurgere ⁊ dare tibi? Et ille ſi
ꝑſeuerauerit pulſans: dico uobis:
⁊ ſi nō dabit illi ſurgēs: eo ꝙ amic⁹
eius ſit: ꝓpt̄ improbitatē tn̄ ei⁹ ſur-
get: ⁊ dabit illi quotquot hꝫ nec̄ioſ.

CIRYL. Docuerat ſupra ſaluator ad petitōꝫ apo-
ſtoloꝝ: q̄liter oportet orare. poterat aūt contingere
eos q̄ hoc ſalutare documētū recepant: effundē q̄-
dem ꝑces iuxta traditā formā: ſed negligēter ⁊ re-
miſſe hoc facere: deinde cū nō exaudiret̄ ꝑ primaꝫ
vel ſecūdā orationē deſiſtere ab orōnib⁹. Itaq̄ȝ ne
hoc pateremur: ꝑ modū parabole manifeſtat: ꝙ pu-
ſillanimitas in orationib⁹ dānoſa ē. Utiliſſimū vo
eſt ī eis patiētiā habere. vn̄ dr̄: Et ait ad illos: Quis
veſtrū habebit amicū? THEO. Amic⁹ iſte deus ē
qui oēs amat: ⁊ omnes ſaluos vult fieri. AMB.
Quis etiā eſt nobis amicior: q̄ȝ q̄ ꝓ nobis corpus
ſuū tradidit? Dat̄ aūt nobis hic alius ꝑcepti mod⁹:
vt oībus momētis: nō ſolū diebus: ſꝫ etiā noctibus
orō deferat̄. Seq̄tur enī: Et ibit ad illum media no-
cte. Sicut petijt dauid qn̄ dixit: Media nocte ſur-
gebam ad confitendū tibi. Neq̄ȝ enī timuit excita-
re dormiētē: quē ſcit ſemꝑ eē vigilātē. nā ſi ille tam
ſcūs: ⁊ qui regni erat neceſſitatib⁹ occupat⁹ ſepties
in die laudē dn̄o dicebat: quid nos face debemus:
quo frequēti⁹ carnis ac mētis fragilitate delinqui-
mus: ꝙ diligēdo dn̄m deū tuū nō ſolū tibi: ſꝫ etiaꝫ
alijs poteris emereri. Sequit̄ enī: Et dicet illi: Ami-
ce cōmoda mihi tres pa. qm̄ ami. me⁹ ve. ad me de
via: ⁊ nō ha. qḋ po. añ illū. AVG. ḋ ver. dn̄i: Qui
aūt ſūt iſti tres panes: niſi myſterij celeſtis alimen-
tū: fieri enī pōt vt aliquiſ paſſus fuerit amicū aliq̄d
interrogātē: ꝙ rn̄dere nō poſſit: ⁊ tunc ſe īuenit nō
habere: qm̄ coact⁹ ē dare. Uenit ergo tibi amic⁹ de
via. i. de vita huius ſeculi: in qua omnes velut pere-
grini trāſeūt: nec vllus q̄ſi poſſeſſor manet: ſꝫ omni
hoī dicit̄: Tranſi: da venturo locū: aut forte de via
mala: hoc eſt de vita mala fatigatus. neſcio q̄s ami-
cus tuus nō īueniēs veritatē: qua audita ⁊ ꝑcepta
beatus fiat: Uenit ad te tanq̄ȝ ad chriſtianū ⁊ dic̄:
Redde mihi rationē. Et interrogat qḋ forte tu per
ſimplicitatē fidei neſciebas: ⁊ non eſt vnde reficias
eſuriētē: ⁊ compelleris querere in dominicis libris
fortaſſis enī quod ille interrogauit: in libro poſituꝫ
eſt: ſed obſcurum eſt ipſum paulum aut petruꝫ aut
aliquem prophetam interrogare non ſineris. Jam
enim requieſcit familia iſta cū dn̄o iſto ſuo: ⁊ ſeculi
huius ignorantia valida eſt: hoc eſt nox media: ⁊
vrget amicuſ eſuriens: cui ſimplex fides nō ſufficit:

Nũqd deferẽdꝰ ē ꝗ̃ ad ipſum dñm: cũ quo familia
requieſcit: pulſa orãdo. de quo ſubdit̃: Et ille deín.
rñ. dicat: Noli mihi moleſtꝰ eẽ. q̃ differt dare: vult
vt ampliꝰ deſideres dilatũ: ne vileſcat cito datũ.
BASI. Forſitan etiã ob hoc differt q̃ſi ingeminãs
tuã aſſiduitatẽ: ⁊ frequentiam erga ſe: ⁊ vt agnoſcaſ
q̃d donũ dei ſit: ⁊ ĩ timore donata cuſtodias. Quic
quid enĩ aliq̃s multo labore habet: nitit̃ cuſtodire
ne cũ illud ꝑdiderit: ſuũ laborem amittat. GLO.
Non ꝗ̃ aufert impetrãdi licẽtiã: ſꝫ vehemẽtiꝰ acce-
dit deſideriũ orandi: oñſa difficultate ꝯſequẽdi. Se
quit̃ enĩ: Iã oſtiũ clauſũ ē. BEDA: Hoc ē oſtiuꝫ
qḋ apiri ſibi etiã paulꝰ expoſcit: nõ ſolũ ſuis: ſꝫ etiã
ppl'i orõnibꝰ obſecrãs ſe iuuari: vt aperiat̃ ſibi oſtiũ
ad loquẽdũ myſteriũ chriſti. Et fortaſſe illḋ ē oſti-
um qḋ apṫũ vidit iohãnes. cui dictũ ē: Aſcẽde huc
⁊ oſtendã tibi q̃ oportet fieri. AVG. de que. euã.
Significat̃ ergo tempus famis verbi: cum intelli-
gẽtia clauditur: ⁊ illi q̃ apoſtlicã ſapientiã tãq̃ꝫ pa-
nem erogãtes ꝑ orbẽ terre ꝑ̃dicauerũt: iam ſunt in
ſecreta quiete cũ dño. Et hoc ē qḋ ſubdit̃: Et pueri
mei mecũ ſũt in cubili. GREG. niſenꝰ: Opportu-
ne eos q̃ ꝑ arme iuſticie impaſſibilitatẽ vendicaue-
rũt ſibi pueros appellat: docẽs ꝙ bonum qḋ ꝑ ſtu
dia in nobis acquirit̃ ab initio fuerat in natura re-
poſitũ. nã qñ aliquis abrenũciãs carni ꝑ rõnẽ exer
citio vite virtuoſe paſſionẽ confutauit: tũc q̃ſi puer
inſenſibiliter ſe hꝫ erga paſſiões. Cubile aũt requiẽ
intelligimꝰ ſaluatoꝛ. GLO. Et ꝓpter ꝑ̃miſſa ſub-
dit: Nõ poſſũ ſurgere ⁊ dare tibi. qḋ ē ad difficulta
tẽ impetrandi referẽdũ. AVG. de que. euã. Uel
aliter amicꝰ ad quẽ venit̃ media nocte: vt accomo-
det tres panes: vtiq̃ꝫ ad ſĩilitudinẽ ponit̃ ſm quam
q̃s rogat deũ in media tribulatiõe ꝯſtituꝰ: vt ei tri-
buat intelligẽtiã trinitatis: qua pñtis vite ꝯſoletur
labores. Ipſa enĩ anguſtia media nox ē q̃ cogit̃ ve
hemẽter inſtare. In tribꝰ aũt panibꝰ etiã illud ſigni
ficatur vnius ſubſtãtie eẽ trinitatẽ. amicꝰ aũt veni-
ens de via intelligit̃ hoĩs appetitꝰ: q̃ debet rõni ſer
uire. ſeruiebat aũt ꝯſuetudini tꝑali: quaꝫ viã vocat
ꝓpter oĩa tranſeũtia. Cõuerſo aũt hoĩe ad deum:
etiã ille appetitꝰ a ꝯſuetudine reuocat̃. Sed ſi non
cõſolet̃ interius gaudiũ de doctrina ſpiritali: q̃ cre
atoris trinitas ꝑ̃dicat̃: magne anguſtie ſũt in hoĩe
que ꝑ̃mit erũna mortalis: cũ ab his q̃ foris delectãt
ꝑ̃cipit̃ abſtinẽtia: ⁊ intus non eſt refectio de leticia
doctrine ſpiritalis: tñ orando efficit̃ vt accipiat de
ſiderãs intellectũ a dño: etiã ſi hõ deſit ꝑ quẽ ſapiẽ
tia ꝑ̃dicet̃. Seq̃t̃ enĩ: Et ille ꝑſeuerauerit pulſans:
dico vobis. Et ſi nõ dabit illi ſurgẽs: eo ꝙ amicus
eiꝰ ſit: ꝓpter improbitatẽ tñ eius ſurget: ⁊ dabit illi
quotquot hꝫ neceſſarios. Cõpatio ē a minori. ſi enĩ
amicꝰ hõ ſurgit de lecto ⁊ dat: nõ amicicia ſꝫ tedio
cõpulſus: quãtomagis deꝰ dat: q̃ ſine tedio largiſſi
me donat qḋ petit̃. AVG. ḋ ver. dñi: Cũ aũt pue
neris ad tres panes: hoc ē ad cibũ ⁊ intelligẽtiã tri-
nitatis: habes ⁊ vnde viuas: ⁊ vñ paſcas. Ne time-
as: ne fineas: non enĩ panis ille finiet̃: ſꝫ indigẽtiaꝫ
tuã finiet. diſce ⁊ doce: viue ⁊ paſce. THEO. Uel
aliter: Media nox finis ē vite: in quo multi ad deũ
adueniũt. Amicꝰ aũt ē angelꝰ qui accipit animam.
Uel media nox eſt ꝓfundũ tẽtationũ in quo ꝯſtitu

tus petit a deo tres panes: neceſſitateꝫ. ſ. corꝑis aĩe
⁊ ſpũs: ꝑ q̃ in tẽtatõibꝰ nõ periclitamur. Amicꝰ aũt
qui de via venit: ipſe deꝰ ē q̃ in tẽtationibꝰ nos pro
bat: cui nõ hꝫ qḋ apponat q̃ in tẽtatiõe infirmatur.
Qḋ aũt dicit: Et clauſa ē ianua. intelligẽdũ ē ꝙ do-
cet nos ante tẽtatiões ꝑ̃paratos eẽ: poſtq̃ꝫ vo tẽtatio
ni incidimꝰ: ꝑ̃parationis ianua claudit̃: ⁊ imparati in
uenti: niſi deꝰ adiuuet periclitamur.

Et dico ego uobis: Petite ⁊ da
bit̃ uobis: q̃rite ⁊ iuenietis: pulſate
⁊ apiet̃ uobis. Oĩs eniꝫ q petit acci
pit: ⁊ q q̃rit iuenit: ⁊ pulſanti apiet̃.
Quiſ ãt ex uob̃ petit patrẽ petit pa
nẽ: nunqd lapidẽ dabit illi? Aut pi
ſcẽ: nunqd ꝓ piſce ſerpẽtẽ dabit illi?
Aut ſi petierit ouũ: nũqd porriget
illi ſcorpionẽ? Si ergo uos cũ ſitis
mali noſtis bona data dare filijs ue
ſtris: quãtomagis pr̃ ueſter celeſtiſ
de celo dabit ſpm̃ bonũ petẽtibꝰ ſe.

AVG. ḋ ver. dñi: Poſita ſĩilitudine adiũxit exhor
tationem dñs: ⁊ oĩno ſtimulauit nos q̃rere: petere:
pulſare: donec accipiamꝰ qḋ petimꝰ. vnde dicit: Et
ego dico vobiſ petite ⁊ dabit̃ vobis. CIRYL. Nõ
dic̃ Dico vobis: vim hꝫ iuramẽti: deꝰ enĩ nõ mẽtit̃.
Qñcũq̃ꝫ aũt innuit audiẽtibꝰ aliq̃d cũ iuramẽto: ↄ̃ſti
dit inexcuſabilẽ noſtre fidei paruitatem. CHRY.
Per petitionẽ aũt orationẽ oñdit: ꝑ inquiſitionem
vo ſtudiũ ⁊ ſolicitudinẽ cũ ſubdit: Querite ⁊ iuene
tis. que enĩ querunt̃ plurima cura indigẽt: qḋ ma-
xime ē in deo. Plura nãq̃ꝫ ſũt que ſenſũ nr̃m impe
diũt: ſicut ꝗ̃ aurũ ꝑditũ querimꝰ: ſic deũ ſolicite ꝑ
quiramꝰ. Oñdit etiã ꝙ q̃uis nõ aperiat illico ianu
am: ĩmorãdũ ē. vñ ſubdit: Pulſate ⁊ aperiet̃ vobiſ.
q: ſi q̃rens ĩmoraberis: vtiq̃ꝫ recipies. ob hoc reclu-
ſum ē oſtiũ vt faciat te pulſare: ideo nõ mox annuit
vt expoſcas. GRECVS: Uel ꝑ hoc ꝙ dicit: Pul
ſate: forſitan inſinuat petere cũ effectu. pulſat enim
aliq̃s manu. Boni aũt opis ſignũ eſt manꝰ. vel hec
tria pñt aliter diſtingui. virtutis enĩ initiuꝫ ē petere
notã viã veritatis. Secũdꝰ vo gradꝰ eſt q̃rere q̃liter
oporteat trãſire ꝑ viã. Tertiꝰ gradꝰ eſt vt cũ vtutes
attigerit: pulſet ad oſtiũ: vt intret ſpatioſam cogni-
tionẽ q̃ oĩa orãdo aliq̃s acq̃rit. Uel petere quidem
eſt orare: q̃rere vo ꝑ bona opa agere orõni ↄ̃digna
Pulſare aũt ē orõni ĩmorari nec deſiſtẽ. AVG.
de ver. do. Nõ aũt nos tãtũ hortaret̃: ut peteremꝰ
niſi dare vellet. Erubeſcat hũana pigritia: plꝰ vult
ille dare q̃ꝫ nos accipe. AMBRO. Qui aũt ꝓmit
tit aliq̃d: ſpem dꝫ afferre ꝓmiſſi: vt momẽtis obedi-
entia deferat̃: ꝓmiſſis fides. ⁊ iḋ ſubdit: Oĩs enĩ q̃
pe. acci. ⁊ q̃ q̃rit ĩuenit. ⁊ pul. aperiet̃. ORIG. Que
ret aũt aliq̃s q̃lit̃ q̃dã orãtes nõ exaudiãt̃? Ad qḋ
dicẽdũ: ꝙ q̃cunq̃ꝫ recto tramite ad q̃rendũ accedit:
nil omittẽs ex his q̃ conferũt ad petitoꝛ obtẽtũ: ac
cipiet reuera qḋ ꝑ̃catus eſt dari ſibi. Siquis autem
diuertẽs a propoſito vere petitionis: cum nõ petat

vt decet:non petit: Quo fit vt cũ nõ recipiat: quod
hic dicitur:nõ falſificet. Nam ⁊ magiſtro dicente:
Quicũq; vẽiet ad me: aſſequet diſciplinaꝝ peritiã
adire magiſtꝝ realiter accipim⁹.hoc ẽ vt feruẽter ⁊
diligẽter vacet documentis ipſi⁹.vñ ⁊ iacob⁹ dicit:
Petitis ⁊ nõ accipietis: eo ꝙ male petatis.ſ. cauſa
voluptatũ vanaꝝ. Sed dicet aliq̃s:imo cum aliqui
rogãt ꝓ diuina noticia obtinẽda: ⁊ recupatiõe vĩtu
tũ non obtinẽt.cui dicendũ:ꝙ nõ ꝓpter ſe bona pe
tiuerũt accipe:ſ; vt cõmendent ꝑ ea. BASI. Siq̃s
etiã ob corporẽ exhibeat ſe deſiderijs ⁊ traditor ſui
fiat in man⁹ hoſtiũ:hũc de⁹ nec adiuuat:nec exau-
dit:eo ꝙ ꝑ pctm̃ alienũ ſe fecit a deo.decet g̃ offerre
quidẽ quicq̃d intereſt ſua:clamare aũt ad deum vt
adiuuet eũ.Eſt aũt diuinũ ſubſidiũ implorãdũ: nõ
remiſſe ac mente huc illucq; vagãte:eo ꝙ talis nõ
ſolũ nõ impetrabit qđ petit: ſ; magi diũm irritabit.
nã ſi aliq̃s corã pncipe ſtans fixũ hab; ⁊ intrinſecũ
⁊ extrinſecũ oculũ:ne forſitan puniat: quãtomagiſ
corã deo attentũ ac tremebũdum oportet aſſiſtere.
Si vo debilitatus a pctõ fixe nequis orare quãtu;
cũq; potes teipſũ cohibeas: vt ſtando corã deo ad
eum dirigas intellectũ: ⁊ deus ignoſcit:eo ꝙ nõ ex
negligentia ſed ex fragilitate non potes vt oportet
aſſiſtere coram deo. Si ſic g̃ teipſũ cõpellis: ne di-
ſcedas donec accipias. Ideo g̃ qñq; petis ⁊ nõ ac-
cipis:q; ꝑperã poſtulaſti:vel infideliter vel leuiter:
vel nõ ꝯferẽtia tibi:vel deſtitiſti. Sepi⁹ aũt quidaꝫ
obuiãt dicentes: Quare oram⁹:an ignorat de⁹ qui
bus op⁹ ẽ nobis: Nouit quippe: ⁊ oĩa ſpũalia vbe
rius dat nobis ⁊ anteq̃; poſtulem⁹: ſed opa vĩtutis
⁊ regnũ celoꝝ oportet pus optare: optantẽ vo q̃re-
re ingerentẽ ꝑ fidẽ ⁊ patientiã q̃cquid intereſt ſua:
in nullo delicto redargutũ a ꝓpria ꝯſcia. AMB.
Ergo pceptiu⁹ locus frequẽter orãdi ſpes ẽ impe-
trandi:rõ aũt pſuadendi pus fuit in pcepto: poſtea
fit in exẽplo:qđ oñdit ſubdẽs: Quis autẽ ex vobis
patrẽ petit panẽ:nũq̃d lapidẽ dabit illi: CIRYL.
In quo inſtruit nos ſaluator quiddã neceſſariũ.fre
quẽter eni inconſulto voluptatũ impetu irruimus
ad pnitioſa deſideria. Cũ igit aliq̃d taliũ a deo peti
mus:neq̃q̃; impetrabim⁹:ad qđ oñdendũ vtit pa-
terni exẽplo ex his q̃ penes nos ſũt.cũ eni fili⁹ tuus
petit panẽ:gratãter ꝓpinas:q; cibũ petit opportu-
nũ: Qui vo ſenſus penuria lapidẽ poſcit vt comedat
nõ affers ei:ſ; potius ꝓhibes eũ a nociuo deſiderio:
vt ſit ſenſus: Quis aũt ex vo.pa.pe.panẽ. quẽ.ſ. pat
dat. Nũq̃d lapidẽ dabit illi:ſcil; ſi petierit. Eadem
quoq; rõ eſt in ſerpẽte ⁊ piſce de quo ſubdit: Aut
piſcẽ:nũq̃d ꝓ piſce ſerpentẽ dabit illi: Et ſiliter in
ouo ⁊ ſcorpione.de quo ſubdit: Aut ſi petierit ouũ
nunq̃d porriget illi ſcorpionẽ; ORIGE. Tu tñ
attende:ſi panis q̃dẽ eſt aĩe cib⁹ in ꝯgnitiõe:ſine q⁹
nõ ꝯtingit ſaluari:puta pſpicaꝝ rõ vite debite. piſcĩ
aũt ẽ amor diſcipline:puta mũdi ꝯſtitutionẽ agno
ſcere:elemẽtoꝝ effectũ: ⁊ q̃cũq; ꝯſequentẽ differit ſa
pia. Itaq; nec vice panis deus ꝓpiat lapidẽ:quẽ vo
lebat diabol⁹ a xpo mãducari:nec vice piſcĩ ſerpẽtẽ
quẽ comedũt ethiopes :indigni piſces comedẽ.nec
ſimpliciter dat vice nutritiue ⁊ vtilis nõ comeſtibi-
lia ⁊ nociua:qđ refert ad ſcorpionẽ ⁊ ouũ. AVG.
de queſt.euã. Vel poti⁹ intelligit charitas ꝓpt ma
iorẽ appetitũ tam neceſſariũ vt ſine illa cetera nihil
ſint:ſicut ſine pane menſa inops:cui cõtraria ẽ cor-
dis duritia quã lapidi ꝯpauit. Piſcis aũt intelligit
fides inuiſibiliũ vel ꝓpter aquã baptiſmi:vel q; de
inuiſibilib⁹ locis capit. Qđ etiã fides hui⁹ mũdi flu
ctib⁹ circũiactata nõ frangit:recte piſci cõpat. Cui
ꝯtrariũ poſuit ſerpẽtẽ ꝓpter venena fallacie:q̃ etiã
pmo male ſuadendo pſeminauit. In ouo intelligi-
tur ſpes:ouũ eni nondũ ẽ fetus pfectus:ſ; fouẽdo
ſperat. Cui ꝯtrariũ poſuit ſcorpionẽ: cui⁹ aculeus:
venenat⁹ retro timend⁹ ẽ:ſicut cõtrariũ ſpei ẽ retro
ſpicere:cũ ſpes futuroꝝ in illa q̃ ante ſũt ſe extẽdat.
AVG.de ver.do. Quãta tibi loq̃t mũdus:quãta
p⁹ dorſũ ſtrepit vt retro reſpiciat: O mũde imũde
q̃d ſtrepis:q̃d auertere conaris:tenere vis periẽs:
q̃d faceres ſi maneres: quem nõ deciperes dulcis: ſi
amar⁹ alimẽta mẽtiris: CIRYL. Ex pmiſſo autẽ
exẽplo cõcludit: Si g̃ vos cũ ſitis mali.i.cũ mentẽ
ſuſceptiuã prauitatis geratis:nõ aũt vniformẽ ⁊ fi-
xam in bono ſic de⁹. BEDA: Vel malos vocat
ſeculi amatores:q̃ dant illa q̃ ſm ſenſũ ſuũ iudicãt
bona:q̃ etiã in ſua natura ſũt bona ⁊ ad vſum infir
me vite ꝑtinẽt.vñ ſubdit: Noſtis bona data dare fi
lijs vr̃is. Apl̃i etiã q̃ merito electionis bonitatẽ hu
mani generis excellerant:ſupne bonitatis reſpectu
mali eẽ dicũt: q; nihil ꝑ ſemetipſũ bonũ niſi deitas
ſola. Qđ vo ſubditur: Quãtomagis pr̃ veſter de ce-
lo dabit ſpm̃ bonũ petẽtib⁹ ſe. Pro quo mattheus
poſuit: Dabit bõa petentib⁹ ſe.oñdit ſpm̃ſcm̃ pleni
tudinẽ bonoꝝ dei:q; oẽs vtilitates q̃ ex donoꝝ dei
gratia ſuſcipiũt:ex iſto fonte emanant. ATHA.
Niſi aũt ſpũſſcũs eẽt de ſubſtãtia dei qui ſol⁹ ẽ bo
nus:nequaq̃; hic appellaret bon⁹: qm̃ dñs renuit
dici bonus in eo ꝙ hõ fact⁹ eſt. AVGV.de ver.
do. Ergo auare q̃d queris: aut ſi aliud petas: quid
tibi ſufficiat:cui deus non ſufficit:

Et erat ieſus eijciẽs demoniũ ⁊
illõ erat mutũ:⁊ cũ eieciſſet demo
niũ locut⁹ ẽ mutus: ⁊ admirate ſũt
turbe. Quidã ãt ex eiſ dixerũt: In
beelzebub pncipe demonioꝝ eijcit
demonia. Et alij tẽtantes: ſignum
de celo querebãt ab eo.

GLO. Promiſerat dñs ꝙ ſpũs bon⁹ daret orã-
tibus:cui⁹ quidẽ bñficiũ ſubſequenti miraculo de
mõſtrat.vnde dr: Et erat ieſ⁹ eijciẽſ demoniũ ⁊ illõ
erat mutũ. THEO. Dicitur aũt mut⁹ vt in pluri-
bus q̃ non loquit. Dicit etiã ⁊ q̃ nõ audit:ſ; magis
ꝓprie q̃ nec audit nec loquit. Qui aũt a natiuitate
nõ audiuit:ex neceſſitate nõ loq̃tur. Ea eni loq̃mur
q̃ ꝑ auditũ loqui docemur. Siq̃s tñ ex aliqua paſ-
ſione ſupueniẽte auditũ amiſerit:hũc nihil ꝓhibet
loqui. Qui aũt dñõ oblat⁹ fuit: ⁊ mut⁹ erat lingua:
⁊ ſurdus auditu. TYTVS: Mutũ aũt vel ſurduꝫ
dicit demoniũ:qđ hanc ingerit paſſionem: ꝙ non
audiatur diuinũ verbũ. Nam demones auferẽtes
aptitudinẽ humani affect⁹:obtundũt anime noſtre
auditum:idcirco venit chriſt⁹ vt ⁊ eijciat demoniũ:
⁊ audiam⁹ verbum veritatis. vnum enim ſanauit

vt vniuerſalem preguſtationē faciat humane ſalu-
tis .vnde ſeq̃tur: Et cum eieciſſet demoniū: locutus
eſt mutus. BEDA: Demoniacus autē iſte apud
mattheū non ſolū mut⁹: ſed ⁊ cecus fuiſſe narraṫ.
Tria igitur ſigna ſiṁl in vno homie perpetrata ſunt.
Cecus videt: mutus loquiṫ: poſſeſſus a demone li
beraṫ. qḋ quotidie cōpleṫ in ꝯfeſſione credētiū: vt
expulſo pͥmū demone: fidei lumē aſpiciāt: deinde
ad laudes dei tacentia pͥus ora laxent. CIRYL.
Hoc aūt miraculo pacto extollebat eū multitudo
ꝑconiis: ⁊ gloria q̃ deū decet. vñ ſeq̃tur: Et admi. ſūt
turbe. BEDA: Turbis aūt que min⁹ erudite vide
bant: dñi ſemp facta mirantibus: ſcribe ⁊ phariſei
vel negare: vel ſiniſtra interꝑtatiōe ꝑuertē labora-
bāt: q̃ſi nō diuinitatis: ſʒ īmūdi ſpūſ opa fuiſſent. vñ
ſeq̃ṫ: Quidā aūt ex eis dixerūt: In beel. pͥnci. demo.
eiicit demonia. Beelzebub de⁹ erat acharon. nam
beel q̃dē ipſe baal: zebub aūt muſca vocaṫ. Dicitur
aūt beelzebub q̃ſi vir muſcaꝝ: ex cui⁹ ſpurciſſimo ri
tu pͥncipē demonioꝝ cognominabant. CIRYL.
Alii vo paribus ſtimulati liuoris aculeis: petebant
ab eo celeſte videre portētū. vñ ſeq̃ṫ: Alij tētātes ſi
gnū de celo q̃rebāt ab eo. Quaſi dicerent: q̃uis ab
hoīe demoniū eieceris: nō tñ hoc ē diuine opatiōis
argumētū: nōdū eni vidim⁹ aliq̃d ꝑoꝝib⁹ ſilē mira
culis. Moyſes eni trāſduxit populū p mediū ma-
ris: ioſue vo ſucceſſoꝛ ei⁹ ſolē retardauit ī gabaon:
tu vo nihil hoꝝ oñdiſti. Querere eni ꝓdigia de ce-
lo innuit: ꝙ huiuſmodi cogitationibus tūc tp̄is affi
ciebantur erga chriſtum.

¶ Ipſe aūt vidēs cogitatiōes eoꝝ
dixit eis: Oē r̃gnū ī ſeꝑdiuiſū: deſola
biṫ: ⁊ dom⁹ ſupra domū cadet. Si
aūt ⁊ ſathanas ī ſeipſū diuiſ⁹ ē: quō
ſtabit regnū ei⁹: q2 dicitis in beelze
bub me eijcere demōia. Si āt ego
ī beelzebub eijcio demonia: filij vr̃i
in quo eijciūt. Ideo ipi iudices vr̃i
erūt. Porro ſi ī digito dei eijcio de
mōia: ꝓfecto ꝑuēit ī voſ regnū dei.

CHRY. Cum phariſeoꝝ ſuſpitio irrationabilis
eſſet: metu multitudinis nō audebāt eā diuulgare:
ſʒ in aīo ſuo eā vertebāt. vñ dr̃: Ipe aūt vidēs cogi.
eoꝝ dixit eis: Oē reg. in ſe diui. deſo. ⁊ do. ſupra do.
cadet. BEDA: Nō ad dicta: ſʒ ad cogitata rn̄dit:
vt vel ſic cōpellereṫ credere potētie ei⁹ q̃ cordis vi
debat occulta. CIRYL. Nō aūt rn̄debat ex ſcri-
pturis: q2 nō attendebāt falſo eas exponētes: ſʒ ex
his rn̄det q̃ cōiter accidūt. Dom⁹. n. ⁊ ciuitas ſi fue-
rit diuiſa velociter diſſ. paṫ: ⁊ etiā regnū quo nihil
eſt validi⁹. firmat eni regna ⁊ domos ſubditoꝝ cō-
cordia. Si g̃ inquit ego p demonē demonia eijcio:
diſſenſio inṫ eos ē: ⁊ perit vͥtus eoꝝ. vñ ſubdit: Si āt
⁊ ſatha. in ſeip. diui. ē: quō ſta. reg. ipſi⁹: q2 diciṫ me
in beel. eijcē demōia: Nō eni ſathanaſ ſibiipi repu
gnat: nec ſuis ſatellitib⁹ nocet: ſʒ poti⁹ ſtatuit regnū
ſuū. Reſtat g̃ ꝙ diuina vͥtute cōteram ſathanam.
AMBRO. In hoc etiā oñdit regnū ſuū indiuiduū

eſſe atq̃ꝫ ꝑpetuū: ⁊ iō q̃ nō in chriſto ſpem gerūt: ſʒ
in pͥncipe demonioꝝ eijcere demones opinanṫ: eos
regnū negat eē ꝑpetuū: qḋ ſpectat etiā ad ꝑplm iude
oꝝ. Quō eni pōt regnū iudeoꝝ eſſe ꝑpetuū: qñ a le
gis ꝑplo ieſuſ negaṫ: q̃ ex lege debeṫ: ita ex p̄te ſe
fides iudaice plebis impugnat: impij glia diuidiṫ:
diuidēdo diſſoluiṫ. ⁊ iō regnū eccleſie manebit eter
nū: q2 indiuidua fides corp⁹ ē vnū. BEDA: Re-
gnū etiā patris ⁊ filij ⁊ ſpūſcī non ē diuiſū: qḋ eſt
eterna ſtabilitate māſuꝝ. Deſiſtāt igiṫ arriani mino-
rē patre filiū: filio vo ſpm̄ſcm̄ dicē: q2 quoꝝ vnum
ē regnū: hoꝝ ē ⁊ vna maieſtas. CHRY. Hec ē pͥ
ma ſolutio. Secūda vo q̃ ē de diſcipulis: quā ponit
ſubdēs: Si aūt ego in beel. eijcio demōia: filij vr̃i in
quo eijciūt: Nō dicit diſcipuli mei: ſʒ filij vr̃i: volēs
eoꝝ ꝑmulcere furorē. CHRY. Iudei nāq̃ꝫ ⁊ a iu-
deis ſm̄ carnē exorti ſūt chriſti diſcipuli: q̃ p̄tāte in
ſpūs īmūdos adepti erant a chriſto: ⁊ oppſſos ab
eo in noīe chriſti liberabāt. Cū g̃ filij vr̃i ſathanā in
noīe meo cōterūt: quō nō hʒ multā amētiā: debere
me a beelzebub virtutē hr̄e: dānabimi igiṫ ex ſide
natoꝝ vr̃oꝝ. vñ ſubdiṫ: Ideo ipſi iudices vr̃i erūt.
CHRY. Qñ eni ex vobis emanātes mihi obediūt:
liquet ꝙ ꝯdēnabūt opātes ꝯ̄tria. BEDA: Uel alit̃
Filios iudeoꝝ exorciſtas gētis illi⁹ ſignificat: q̃ ad
inuocationē dei eijciebant demones. q. d. Si expul
ſio demonū in filijs vr̃is de nō demonib⁹ reputaṫ:
q̃re in me idē op⁹ nō eandē habeat cām: Ergo ipſi
veſtri iudices erūt: nō p̄tāte ſʒ opatiōe: dū illi expul
ſionē demonū deo aſſignāt: vos beelzebub pͥncipi
demonioꝝ. CIRYL. Poſtq̃ꝫ g̃ qḋ dicitis calūnie
notā hʒ: manifeſtū eſt ꝙ in ſpū dei eijcio demonia.
vñ ſubdit: Porro ſi in digito dei eijcio demonia: ꝑ-
fecto ꝑuenit in vos regnuꝫ dei. AVG. de ver. do.
Nō lucas digitū dei dicit: vbi matthe⁹ dixit ſpū: ab
eadē ſn̄ia non recedit: q̃npotius ⁊ aliq̃d docet: ⁊ no
uerimus queadmodū intelligam⁹ vbicūq̃ꝫ ſcriptu-
rarū legerimus: digitū dei. AVG. de que. euang.
Diciṫ aūt ſpūſcūs digitus dei ꝓpͥ ꝑticipatiōnē do
noꝝ q̃ in eo danṫ vnicuiq̃ꝫ ꝓpria ſiue hoim ſiue an-
geloꝝ. in nullis eni mēbris nr̄is magis apparet par
titio q̃ꝫ ī digitis. CIRYL. Uel ſpūſcūs dr̃ digit⁹
dei. filius eni manus ⁊ brachiū patris dictus ē: ope
raṫ eni pr̄ cūcta p eū. Sicut igitur digit⁹ non ē alie
nus a manu: ſed ei naturaliter inſitus: ſic ſpūſcūs
conſubſtātialiter cōnexuſ eſt filio: ⁊ p eū oīa opaṫ.
AMBRO. Nec tñ tibi mēbroꝝ compactiōe no-
ſtroꝝ portio quedā videatur faciēda virtutis: indi-
uidue eni rei non pōt eſſe diuiſio. ⁊ iō ad formā vni
tatis: nō ad diſtinctionē poteſtatis referenda digni
tatis: nō ad diſtinctionē poteſtatis referenda digi
nūcupatio ē. ATHA. Ad p̄ſens aūt nō renuit do
min⁹ gratia ſue humanitatis dicere ſe minorē ſpū-
ſancto: dicens ſe in eo demones eijcere: q̃ſi nō ſuffi
ciente humana natura de demonū expulſione: niſi
virtute ſpūſſancti. CHRY. Et ideo ꝯuenēter dr̃:
Peruenit in vos regnū dei. i. ſi ego homo exiſtens
in ſpū diuino eijcio demones: ditata ē humana na-
tura in me: ⁊ aduenit regnū dei. CHRY. Dicit aūt
Sup vos: vt eos attrahēt. q. d. ſi vobis aduenit ꝓ-
ſpera: cur vr̃a bona faſtidiꝛtis: AMB. Sil oñdit
etiā ipialē q̃ndā eſſe ſpūſcī p̄tāte: in quo regnū eſt
dei: nos quoq̃ꝫ ī q̄b⁹ habitat ſpūs eē regalē domū.

TITUS: Uel dicit: Peruenit in vos regnū dei.
vt intelligat: puenit ꝯ vos: nō pro vobis: horrend⁹
eni est perfidis chriſti ſecund⁹ aduentus.

Cū fortis armat⁹ cuſtodit atriū
ſuū in pace ſūt ea q̄ poſſidet. Si āt
fortioꝛ eo ſupueniēs uicerit eū: uni
uerſa arma ei⁹ auferet in qb⁹ cōfide
bat: ⁊ ſpolia ei⁹ diſtribuet. Qui nō ē
mecū contra me ē: ⁊ q non colligit
mecum diſpergit.

CIRYL. Quia neceſſariū erat p multas cōſidera
tiōes detrahētiū retractare ſermonē: vtit̄ nūc exē
plo manifeſtiſſimo: qd demōſtrat volentib⁹ intue
ri: q principē hui⁹ ſeculi v̄tute ſibi inſita vicit dicēſ:
Cū for. ar. cuſto. atriū ſuū: in pace ſūt ea q̄ poſſidet.
CHRY. Forte vocat diabolū: nō qꝛ naturaliter
huiuſmoi ſit: ſꝫ innuēs antiquā ei⁹ tyrānidē: quam
puſillanimitas nr̄a cauſauit. CIRYL. Erat enī an̄
ſaluatoris aduētū violētia multa: rapiens alienos
greges. ſ. dei: ⁊ q̄ſi ad ꝓpriū ducens ouile. THE.
Arma aūt ei⁹ ſūt oēs ſpecies pctōꝝ: in qb⁹ confidēs
inualuit ꝯ hoīes. BEDA: Atriū vō illi⁹ mūdum
vocat: q in maligno poſit⁹ eſt: in quo vſqꝫ ad ſalua
toris aduentū potiebat̄ imperio: qꝛ in cordib⁹ infi
deliū ſine vlla cōtradictiōe quieſcebat: ſed fortiori
potentia chriſt⁹ victoꝛ oēs hoīes liberando ipſum
eiecit. vn̄ ſubdit̄: Si aūt fortioꝛ illo ſupuenerit ⁊ vi
cerit eū: vniuerſa arma ei⁹ auferet: in qb⁹ ꝯfidebat.
⁊ ſpolia ei⁹ diſtribuet. CIRYL. Poſtq̄ꝫ enim dei
ſūmi verbū toti⁹ fortitudinis datoꝛ: ⁊ dn̄s v̄tutū fa
ctum ē hō inuaſit illū: ⁊ arma ei⁹ abſtulit. BED.
Sūt aūt arma ei⁹ aſtutie: doliqꝫ nequitie ſpiritalis
ſpolia vō ei⁹ ipſi hoīeſ ſūt ab eo decepti. CIRYL.
Nā q̄ dudū irretiti fuerāt ab eo iudei in diuinam
ignorātiā ⁊ errorē: euocati ſūt p ſanctos aplo̅s ad
noticiā veritatis: ⁊ oblati ſūt deo patri p fidē adhi
bitā filio. BASI. Diſtribuit etiā ſpolia: exhibens
fideles cuſtodie angeloꝝ ad hoīm ſalutē. BED.
Uictoꝛ etiā chriſt⁹ ſpolia diſtribuit: qd eſt inſigne
triūphantis: qꝛ captiuā ducēs captiuitatē dedit do
na hoīb⁹: quoſdā q̄dē aplo̅s: alioſ euāgeliſtaſ: hos
ꝓphetas: illos paſtores ordinans ⁊ doctores.
CHRY. Deinde ponit̄ quarta ſolutio cū ſubditur:
Qui nō ē mecū. aduerſū me ē. Quaſi. d. ego volo ho
mines afferre deo: ſathanas aūt contrariū: q̄liter ḡ
q̄ mihi nō coopat̄: ſꝫ diſſipat q̄ mea ſūt: tā mihi con
ſentane⁹ fieret: vt vna mecū eijceret demones. Se
quitur: Et q̄ nō colligit mecū: diſpergit. CIRYL.
Quaſi. d. ego veni vt filios dei ab eo diſperſos con
gregē: ⁊ ipſe ſathanas cū mecū nō ſit: que collegi ⁊
ſaluaui tētat diſpgere. Qualiter ḡ q̄ meis diſpenſa
tionib⁹ refragat̄: virtutē mihi miniſtrat? CHRY.
At ſiqui nō coopat̄ aduerſari⁹ ē: multomagis qui
obſtat. videt̄ tn̄ mihi ⁊ iudeos ad pn̄s ſub enigma
te tangē: ordinās eos cū diabolo: nā ⁊ ipſi agebant
contra eū: ⁊ diſpgebant quos ꝯgregabat.

Cū imund⁹ ſpūs exierit de hoīe
ambulat p loca inaquoſa: q̄rēs reqē
⁊ non iueniēs dicit: Reuertar in do
mū meā: unde exiui. Et cū uenerit
iuenit eā ſcopiſ mūdatā. Tūc uadit
⁊ aſſumit ſeptē alios ſpūs ſecū neq
oꝛes ſe: ⁊ ingreſſi habitāt ibi ⁊ fiunt
nouiſſima hoīs illi⁹ peioꝛa pꝛoꝛib⁹.

CIRYL. Poſt p̄miſſa oſn̄dit dn̄s: vn̄ ꝯtigit pplo
iudeoꝝ vt ad huiuſmōi opiniones liberet̄ de chri
ſto dicens: Cū imūdus ſpūs exierit ab hoīe āmbulat
p loca inaquoſa: q̄rens requiē. Nō. n. hoc exēplum
ad iudeos ſpectet matthe⁹ expſſit dicēs: Sic erit et
generationi huic peſſime. Quādiu enī erant in egy
pto viuētes ritu egyptioꝝ: inhabitabat in eis ſpirit⁹
malign⁹: q̄ expulſus ē ab eis: qn̄ mactauerūt agnū
in figura chriſti: ⁊ liniti ſūt ei⁹ ſanguine: ⁊ ſic euita
uerūt deſtructorē. AMBRO. Itaqꝫ in vno hoīe
toti⁹ ppl̄i iudaici cōpatio ē: a quo p legē ſpūs imū
dus exierat. Sꝫ qꝛ ī gentib⁹ quoꝝ corda pꝰs arida
erāt: ſed poſtmodū p baptiſma roꝛe ſpūs humeſce
bant: ꝓpter fidē chriſti requiē diabol⁹ īuenire non
potuit. Immūdis . n. ſpiritib⁹ chriſt⁹ incēdiū ē: iō re
greſſus ē ad plebē iudeoꝝ. vn̄ ſeqt̄: Et nō iue. dic̄: re
uer. in do. meā vn̄ exiui. ORIGE. i. ad eos q̄ ſunt
ex iſrl̄: quos vidit nihil diuinū ī ſe ꝯtinētes: ſꝫ deſer
tos ⁊ vacātes habitatiōi ei⁹. vn̄ ſeqt̄: Et cū venerit:
iue. ſco. mūdatā. AMBRO. Forenſi. n. ⁊ pfūcto
ria ſpecie cōpta animo manet interioꝛ pollutioꝛ.
Neqꝫ enī ſacri fontis irriguo aut abluebat: aut re
ſtringebat ardorē: meritoqꝫ ad eū ſpūs redibat im
mūdus: adducēs ſecū ſeptē ſpūs neqores. vn̄ ſeqt̄:
Et tūc va. ⁊ aſſu. ſecū ſeptē alios ſpūs nequi. ſe: ⁊ in
greſſi ha. ibi. qn̄. ſ. in ebdoma legis ⁊ octaue myſte
riū cōmiſit. Itaqꝫ vt nobis multiplicat̄ ſeptiformis
ſpūs gr̄a: ita illis īmūdoꝝ ſpūuꝫ oīſ cumulat̄ īiuria.
Uniuerſitas enī hoc numero aliquotiēs ꝯphēdit̄.
CHRY. Incolūt aūt aīas iudeoꝝ demones peio
res pꝛoꝛib⁹: nā tūc tpiſ in ꝓphas ſeuiebāt: nūc vō ipī
dn̄o ꝓphetaꝝ iniuriāt̄: atqꝫ iō a veſpaſiano ⁊ tito
peioꝛa paſſi fuerūt: q̄ꝫ in egypto ⁊ in babylone. vn̄
ſeqt̄: Et ſūt no. ho. illi⁹ pei. pꝛoꝛib⁹. Tūc etiā aderat
eis diuina ꝓuiſio: ⁊ gr̄a ſpūſſci. nūc vō etiā hac cu
ra p̄uant̄: ꝓpt̄ qd v̄tutis maioꝛ penuria nūc: ⁊ erū
na intēſioꝛ: ⁊ demonum exactio ſeuioꝛ. CIRYL.
Sūt etiā nouiſſima peioꝛa pꝛoꝛib⁹: ſm̄ illud aplici:
Meli⁹ erat eis veritatis viā nō cognoſcere q̄ꝫ poſt
agnitā retroire. BEDA: Pōt etiam hoc accipi de
heretico quolibꝫ vel ſciſmatico vl̄ etiā malo catho
lico: de quo tpe baptiſmatis ſpūs exierat īmūd⁹: lo
caqꝫ īaquoſa pagrat. i. corda fideliū: q̄ a mollitie flu
xe cogitatōis expurgata ſūt: callid⁹ inſidiatoꝛ explo
rat: ſiquos ibi neq̄tie ſue greſſus figē poſſit. Dic̄ āt:
Reuer. ī do. meā vn̄ exiui. In q⁰ timēdū ē: ne culpa
quā ī nobis extictā credebam⁹: p incuriā nos vacā
tes oppmat. Inuenit aūt eā ſcopis mūdatā: hoc eſt
gratia baptiſmatis a pctōꝝ labe caſtigatā: ſꝫ nulla
boni operis induſtria cumulatā. Per ſeptē aūt ma
los ſpūs quos aſſumit: vniuerſa vitia deſignat. Ne
quioꝛes aūt dicūt̄: qꝛ nō ſolū hēbit illa ſeptē vitia:
que ſeptē ſpiritalib⁹ ſūt contraria virtutib⁹: ſed eti
am p hypocriſim ipſas ſe v̄tutes habere ſimulabit

CHRY. Non ſolum aūt illis: ſed ⁊ nobis hoc dicta accipiam⁹ q̄ ſequitur. Et erūt nouiſſima hoīs illius peioꝛa prioꝛib⁹. qꝛ ſi illuſtrati: ⁊ a p̄ſtinis malis remoti: denuo redim⁹ ad eandē nequitiā: grauioꝛ deinceps erit pena ſequētiū peccatoꝝ. BEDA: Poſſet etiā ſimpliciter intelligi dn̄m hec ad diſtinctionē ſuoꝝ: ⁊ ſathane opeꝝ adiunxiſſe: q̄ſ. ipſe ſemper polluta mūdare: ſathanas v̄o mandata grauioribus contaminare feſtinet.

Factū eſt autē cū hec diceret: extollēs uocē quedā mulier de turba dixit illi: Btūſ uēter q te poꝛtauit: ⁊ ubera q̄ ſuxiſti. At ille dixit: Quinimo: bti q audiūt uerbū dei: ⁊ cuſtodiunt illud.

BEDA: Scribiſ ⁊ phariſeis dn̄m tētātib⁹: ſimul ⁊ blaſphemantib⁹: incarnationē eius magna fiducia quedā mulier cōfitetur. vnde ſeqnſ: Factū eſt aūt cū hec diceret extol. vo. quedā mu. de tur. di. illi: Btūs ven. q̄ te poꝛ. ⁊ vbe. q̄ ſuxiſti. vbi ⁊ p̄ntiū calūniā. ⁊ futuroꝝ cōfundit hereticoꝝ pfidiam. nā ſicut tūc iudei ſanctiſpūs opera blaſphemādo veruꝫ dei filiū negabāt: ſic heretici poſtea negādo mariā ſemp virginē: ſpūſſancti coopante virtute: naſcituro vnigenito deo carnis ſue materiam miniſtraſſe: verū ꝯſubſtantialēq; patri: filiū hoīs fateri non debere dixerūt. Sed ſi caro verbi dei ſm̄ carnē naſcētis a carne virginis matris ꝓnunciaſ extranea: ſine cauſa venter q̄ eū poꝛtaſſet: ⁊ vbera q̄ lactaſſent: beatificanſ. Qua v̄o ꝯſequētia ei⁹ lacte credaſ nutritus: ex cui⁹ ſemine negaſ cōceptus: cū ex vni⁹ ⁊ eiuſdē fontis oꝛigine ſꝫ phyſicos vterq; vigoꝛ manare ꝓhibetur? Non aūt tm̄modo eā q̄ verbū dei coꝛpoꝛaliter generare meruerat: ſed ⁊ oēs q̄ idē verbum ſpiritaliter auditu fidei ꝯcipe: ⁊ boni opis cuſtodia vel in ſuo vel in proximoꝝ coꝛde parere: ⁊ q̄ſi alere ſtuduerint: aſſerit eſſe beatos. Sequiſ enī: At ille dixit: Quinimo: beati qui audiūt verbū dei: ⁊ cuſtodiunt illud. CHRY. Non fuit hoc rn̄ſum repudiantis matrem: ſed oſtendētis q̄ nihil ei partus profuiſſet: niſi valde bona ⁊ fidelis fuiſſet. Ceteꝝ ſi marie non ꝓderat ſine virtutib⁹ aīe chꝛiſtū ab ea ortū traxiſſe: multomagis nobis ſiue patrē ſiue fratrem ſiue filiū: virtuoſū habeam⁹. nos aūt abſiſtam⁹ ab illi⁹ virtute: nequaq̄ꝫ hoc ꝓdeſſe valebit. BEDA: Eandē aūt dei genitrix: ⁊ inde quidē beata: qꝛ vbi incarnandi miniſtra eſt facta tpaliſ. ſed inde multo beatioꝛ: qꝛ eiuſdem ſemp amandi cuſtos manebat eterna. Hac etiā ſententia ſapiētes iudeoꝝ ꝑcutit: qui verbum dei nō audire ⁊ cuſtodire: ſed negare ⁊ blaſphemare querebant.

Turbis aūt cōcurrentib⁹ cepit dicere: Generatio hec gn̄atio nequaꝫ eſt: ſignū querit: ⁊ ſignū nō dabitur ei niſi ſignū ione ꝓphete. Nā ſicut fuit ionas ſignū niniuitis: ita erit et filius hoīs generationi iſti. Regina auſtri ſurget in iudicio cum uiriſ generationis hui⁹ ⁊ ꝯdānabit illos: qꝛ uenit a finib⁹ terre audire ſapientiā ſalomonis. Et ecce pluſ q̄ꝫ ſalomō hic. Uiri niniuite ſurgēt in iudicio cū generatiōe hac ⁊ ꝯdēnabūt illā: quia penitētiā egerūt in p̄dicatione ione. Et ecce pluſ q̄ꝫ iona hic.

BEDA: Duplici dn̄s fuerat q̄ſtione pulſat⁹. Quidam enī calūniantur eū in beelzebub eieciſſe demonia: q̄bus hacten⁹ eſt rn̄ſū: ⁊ alij tētantes ſignuꝫ de celo querebant ab eo: q̄bus ab hinc rn̄dere incipit. vnde ſeqtur: Turbis aūt concurrētib⁹ cepit dicere: generatio hec generatio nequā ē. AMBRO. Ut ſcias ſynagoge populū defoꝛmari: vbi eccleſie btitudo laudatur. ſicut aūt fuit ionas ſignū niniuitis: ita erit ⁊ filius hoīs iudeis. vnde ſubdiſ: Signū q̄rit: ⁊ ſignū non dabiſ ei: niſi ione ꝓphete. BASI. Signū eſt res in propatulo poſita alicui⁹ occulti: continēs in ſe declarationē: ſicut ione ſignū deſcenſum ad inferos: ac iterū aſcenſum chꝛiſti reſurrectionem a moꝛtuis repſentat. vnde ſubdiſ: Nam ſicut ionas fuit ſignū niniuitis: ita ⁊ filius hoīs generationi iſti. BEDA: Signū eis tribuit: nō de celo: qꝛ indigni erant videre: ſꝫ de ꝓfundo inferni ſignū ſ. incarnatiōis nō diuinitatis: paſſionis nō gloꝛificationis. AMBRO. Ut aūt ione typus ſignū diuine paſſionis ē: ita etiā grauiū que iudei cōmiſerunt teſtificatio peccatoꝝ ē: ſimul aduertere licet ⁊ maieſtatis oꝛaculū ⁊ pietatis iudiciū. nāq; niniuitarū exemplo ⁊ denūciatur ſuppliciū: ⁊ remediū demōſtraſ. vnde etiā debēt iudei non deſperare indulgētiam: ſi velint agere penitentiā. THEO. Sed ionas p⁹ exitū ſuū a ventre ceti ſua p̄dicatione niniuitas conuertit: chꝛiſto v̄o reſurgenti iudeoꝝ generatio non credidit: vnde p̄iudiciū fuit eis: d̄ quo p̄iudicio ſubditur duplex exemplū cum dicitur: Regina auſtri ſur. in iudi. cū viris genera. hui⁹: ⁊ ꝯdēna. illos. BEDA: Non vtiq; ptāte iudicij: ſed cōparatione facti melioꝛis. vnde ſequitur: Quia venit a finib⁹ ter. au. ſapi. ſalo. ⁊ ecce pluſ q̄ꝫ ſalomon hic. Hic in iſto loco nō ꝓnomē: ſꝫ aduerbiū loci: ⁊ ſignificat. i. in p̄ſentia inter vos cōuerſaſ: q̄ incōpabiliſ ē ſalomone p̄ſtantioꝛ. CIRYL. Non aūt dixit: Maioꝛ ſalomone ego ſū: vt pſuadeat nobis humiliari: ſi fecidi ſumus ſpiritaliū gratiaꝝ. q. d. Feſtinauit ad audiendum ſalomonē mulier barbara: p tam longuꝫ iter auditura ſciētiam viſibiliū animantiū: ⁊ vires herbarū: vos aūt cū aſſiſtatis ⁊ audiatis de inuiſibilib⁹ ⁊ celeſtibus: ipſam ſapiētiā vos inſtruentē: ⁊ verba ſignis ⁊ opib⁹ comprobantē: alienamini ꝯ verbum ⁊ miracula inſenſibiliter p̄teritis. BEDA: Si autē regina auſtri q̄ electa eē nō dubitaſ: ſurget in iudicio cū reprobis: oſtiditur vna cūctoꝝ: bonoꝝ ſ. ⁊ maloꝝq; reſurrectio moꝛtaliū: ⁊ hoc non iuxta fabulas iudeoꝝ mille annis ante iudiciū: ſed in ipſo eē futura iudicio. AMBRO. In hoc quoq; iudeoꝛum plebē dānans: eccleſie myſteriū vehemēter exprimit que in regina auſtri p ſtudiū pcipiēde ſapientie de

totius orbis finibus cõgregat̃:vt pacifici ſalomõis
verba cognoſcat regina plane:cui⁹ regnũ ẽ indiui
ſum:de diuerſis ⁊ diſtãtibus populis in vnũ corp⁹
aſſurgẽs. GRE.niſen⁹: Sicut aũt illa regina erat
ethiopũ:⁊ lõge diſtãs: ſic in pñcipio nigra erat ec-
cleſia gentiũ:⁊ multũ diſtabat a veri dei noticia. At
vbi pacificus chriſt⁹ emicuit:tũc cecutiẽtib⁹ iudeis
accedũt gẽtiles offerũtq₃ chriſto pietatis aromata:
⁊ aurũ diuine noticie ⁊ gẽmas:obedientiã.ſ.pcepto
rũ. THEO.Uel q₂ auſter laudat̃ i ſcriptura:ſicut
calid⁹ ⁊ viuificãs.Aia igit̃ regnãs i auſtro.i.i ſpiri-
tali cõuerſatiõe.venit audire ſapiam ſalomonis re
gis pacifici dñi dei noſtri.i.i contẽplationẽ erigit̃:
ad quã null⁹ puenit:niſi regnet in bona vita. Po-
nit aũt cõſequẽter exemplũ de niniuitis dicẽs:Uiri
niniuite ſurgẽt i iudicio cũ generatiõe hac:⁊ cõdẽ-
nabũt illã. CHRY. Condẽnatiõis iudiciũ ex ſimi
libus vel diſſimilib⁹ fit.ex ſimilib⁹ quidẽ ſicut i pa-
bola de decẽ virginib⁹:ex diſſimilib⁹ aũt ſicut cum
niniuite condẽnant eos qui erãt tẽpore chriſti : vt
ſic fiat condẽnatio clarior. Nã illi quidẽ barbari:
hi vero iudei:hi refecti ,ppheticis documentis : illi
nunq̃ acceperãt auditũ diuinũ.illuc iuit ſeruus:huc
dñs.ille euerſionẽ pdicabat:iſte regnũ celoꝝ annũ-
ciat.notũ ẽ ergo cuilibet:q2 iudeos decebat potius
credere:accidit autẽ cõtrariũ.vñ ſubdit: Quia peni-
tentiã egerũt i pdicatione ione:⁊ ecce pluſq̃ ionas
hic. AMB. Scdm myſteriũ autẽ:ex duob⁹ cõſtat
eccleſia:vt aut peccare neſciat:q2.ſ. ptinet ad auſtri
reginã:aut peccare deſinat:quod.ſ. ptinet ad nini-
uitas penitẽtiã agẽtes. Pnia eni delictũ abolet:ſa
pientia cauet. AVG.de cõ.euã. Hoc aũt lucas na-
rat eo loco quidẽ quo matthe⁹:ſed aliquãto diſpa
ri ordie. Quis autẽ nõ videat ſupfluo q̃ri : quo illa
ordie dñs dixerit:cũ hoc diſcere debeam⁹: p euãge-
liſtarũ excellẽtiſſimã auctoritatẽ nõ eſſe mendaciũ.
Sed q̃ſq₃ nõ hoc ordie cuiuſq₃ ſermonẽ digeſſerit:
quo ille a quo ,pceſſit cũ ,pceſſit:cuȝ ipſius ordinis
nihil interſit ad rem:ſiue ita ſit ſiue ita.

Nemo lucernã accẽdit ⁊ i abſcõ
dito ponit neq₃ ſub modio ſ₃ ſupra
cãdelabrũ:ut q ingrediunt̃ lumẽ ui
deãt. Lucerna corpis tui ẽ ocul⁹ tu
us. Si oculus tuuſ fuerit ſimplex:
totũ corp⁹ tuũ lucidũ erit : ſi aũt ne
quã fuerit:etiã corp⁹ tuũ tenebroſũ
erit . Uide ergo ne lumẽ quod in te
eſt tenebre ſint. Si ergo corp⁹ tuuȝ
totũ lucidũ fuerit nõ habẽs aliquã
partẽ tenebrarũ:erit lucidũ totum.
Et ſic lucerna fulgoris illuiabit te.

CIRYL. Dicebãt iudei dñm exercere miracula :ñ
pp̃ter fidẽ:ſed ,ppter applauſus videntiuȝ. Repro-
bat igit̃ pñtẽ calũniã:inducẽs exemplũ lucerne
cũ dicit: Nemo lucernã accẽdit:⁊ in abſcõdito po-
nit:neq₃ ſub modio:ſed ſupra candelabrũ.vt qui in
grediunt̃ lumẽ videãt. BEDA: De ſeipſo domin⁹
hic loquit̃:oñdens ꝙ ſi ſupra dixerit nullũ generati-
oni nequã :niſi ſignũ ione dandũ : nequaq̃ tamen
lucis ſue claritatẽ fidelib⁹ occultandã. Ipſe quidẽ
lucernã accẽdit: que teſtã hũane nature flãma ſue
diuinitatis ĩpleuit:quã ,pfecto lucernã nec creden
tibus abſcõdere:nec modio ſupponere.h̃ ẽ ſub mẽ-
ſura legis ĩcludere:vel ĩtra vni⁹ iudee gẽtis terminoſ
voluit cohibere. Sed ſupra cãdelabrũ poſuit.i.eccle
ſiã:q2 in noſtris frõtibus fidẽ ſue ĩcarnatõiſ affixit:
vt q eccleſiã fideliter ĩgredi voluerit:lumẽ veritatis
palã queãt intueri. Deniq₃ pcipit ne opa tantũmõ:
ſed ⁊ cogitatiões:⁊ ĩpas etiã cordis ĩtentiões mun-
dare ⁊ caſtigare meminerit.nã ſequit̃: Lucerna cor
poris tui. AMB. Uel lucerna fides ẽ:iuxta quod
ſcriptũ ẽ: Lucerna pedib⁹ meis verbũ tuũ dñe . ver-
bũ eni dei fides noſtra ẽ.lucerna autẽ lucere nõ po
teſt:niſi aliũde lumẽ accepit:vñ ⁊ virt⁹ noſtre men
tis ⁊ ſenſus accẽdit̃:vt mna q perierat poſſit reperi
ri. Nemo ergo fidẽ ſub lege cõſtituat : lex eni intra
menſurã ẽ:vltra menſurã gr̃a:lex obumbrat. gratia
clarificat. THEO. Uel aliter:q2 iudei vidẽtes mi
racula accuſabãt ex eorũ mẽtis malicia : ,ppter hoc
dicit dñs:q2 accipiẽtes lucernã a deo: ĩtellectũ.ſ.ex
emulatiõe obſcurati miracula ⁊ bñficia nõ cogno
ſcebãt:ſed ad hoc ĩtellectũ a deo ſuſcepim⁹:vt ſupra
cãdelabrũ poneremꝰ:vt etiã alij q ĩgrediunt̃ lumen
videãt. Sapiẽs quidẽ iã ĩgreſſus ẽ . q vero addiſcit:
adhuc ambulat:q̃ſi phariſeis dicat: Oportet vos vti
ĩtellectu ad miraculorũ noticiam:⁊ alijs declarare:
qñ que videtis ſũt opa nõ beelzebub ſed filij dei.vñ
ſm hũc ĩtellectũ ſubdit: Lucerna corpis tui ẽ ocul⁹
tu⁹. ORI. Oculũ q̃ppe appellat ,ppriẽ ĩtellectum
noſtrũ:totã aũt animã quãuis nõ corporeã hic tro
pologice vocat corp⁹:illuſtrat̃ eni ab ĩtellectu ani-
ma tota. THEO. Sicut aũt corpis ocul⁹ ſi lucid⁹
fuerit:corp⁹ lucidũ erit:ſi vero tenebroſus ⁊ corpus
ſimiliter tenebroſum:ſic compatur ĩtellect⁹ ad ani-
mam.vñ ſubdit̃: Si ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex:totum
corp⁹ tuũ lucidũ erit:ſi aũt nequã totũ corp⁹ tuum
tenebroſum erit. ORI. Intellect⁹ eni a ſuo pñci-
pio i ſolo ſimplicitatis ſtudio ẽ:nullã cõtinentem
duplicitatẽ ⁊ dolũ ⁊ diuiſionẽ in ſe. CHRY . Si
ergo ĩtellectũ corrupim⁹ q põt ſoluere paſſiones:
totã leſim⁹ animã:patimurq₃ dirã caliginẽ:puerſio
ne excecati ĩtellect⁹.vñ ſubdit : Uide ergo ne lumẽ
qd i te ẽ:tenebre ſint. Nõ ſenſibiles dicit tenebras:
ſed intriſecã habẽtes originẽ:⁊ quas nobiſcũ paſſiȝ
deferim⁹:extincto nobis oculo aie:de cui⁹ luminis
virtute ſubdit dicẽs: Si ergo corp⁹ tuũ totũ lucidũ
fuerit:nõ habẽs aliquã partẽ tenebrarũ erit lucidũ
totũ.⁊ ſic lucerna fulgoꝝ illumiabit te. ORI. Id
eſt ſi corp⁹ tuũ ſenſibile factũ ẽ luminoſum illuſtra
to corpe a lucerna:adeo vt nõ ampli⁹ ĩte ſit mẽbrũ
tenebroſum:multomagis te nõ peccãte:in tantum
fiet lucidũ totũ tuũ corpus ſpiritale:vt cõpent̃ ſplẽ
dores eius illuſtrãti lucerne : dũ lux q erat i corpo-
re:q cõſueuerat eẽ caligo. dirigit̃ quocũq₃ pcepit
ĩtellect⁹. GRE.nazan. Uel aliter: Eccleſie lucerna
⁊ ocul⁹ ẽ prelat⁹.neceſſe ẽ ergo vt ſicut oculo puro
ſe habẽte corp⁹ dirigit̃:ĩpuro vero exiſtẽte deuiat:
ſic ⁊ in plato qualitercũq₃ ſe habeat : oportet parit̃
naufragiũ pati eccleſiam vel ſaluari. GRE.xxviij.

D

moral. Uel aliter appellatione corporis vnaqueqꝫ
actio itelligit̃: que intẽtionẽ ſuã quaſi intuentium
oculũ ſequit̃. Unĩ dicit̃: Lucerna itaqꝫ corpis ẽ ocu
lus. qꝛ p bone itẽtõis radiũ: merita illuſtrãt̃ actiõiſ
Si ergo ocul⁹ tuus ſimplex fuerit: totũ corp⁹ tuum
lucidũ erit. Quia ſi recte intẽdim⁹ p ſimplicitatẽ co
gitationis: bonũ opus efficit̃: etiã ſi min⁹ bonũ eſſe
videat̃. Et ſi ocul⁹ tuus nequã fuerit: totũ corp⁹ tu
um tenebroſum erit. Quia cũ pu̾ſa intẽtiõe quid
vel recte agit̃: ⁊ ſi ſplẽdere corã hominibus cernit̃: tñ
apud examẽ iterni iudicis obſcurat̃. vñ ⁊ recte ſub-
dit̃: Uide ergo ne lumen quod in te ẽ: tenebre ſint
Quia ſi hoc quod bene nos agere credim⁹: ex mala
intẽtione fuſcam⁹: quãta ipſa mala ſunt q̃ mala eẽ
⁊ cũ agim⁹ nõ ignoram⁹. BEDA: Cũ aũt ſubdit:
Si ergo corp⁹ tuũ lucidũ fuerit. Totũ corp⁹ noſtrũ
oĩa opera noſtra dicit. Si igit̃ bonũ bona intenti-
one patraueris: nõ habẽs i tua cõſcia aliquã partẽ
tenebroſe cogitatiõis. ⁊ ſi cõtigerit aliquẽ proximo
rũ tua bona actiõe noceri: tu tamẽ ꝓ tuo ſimplici
corde: ⁊ hic gr̃a ⁊ in futuro lucis gloria donaberis.
Quod ſignificat ſubdẽs: Et ſicut lucerna fulgoris il
luminabit te. Hec cõtra hypocriſim phariſeoꝝ ſub
dolo ſigna querẽtiũ ſpecialiter dicta ſunt.

Et cũ loqueret̃: rogauit illũ qui
dam phariſe⁹ ut prãderet apud ſe.
Jeſus aũt igreſſus recubuit. Pha
riſe⁹ aũt cepit itra ſe reputãſ dicere:
q̃re nõ baptizat⁹ eſſet an̄ prãdium.
Et ait dñs ad illũ. Nũc uos phari
ſei qd̃ de foris ẽ calicis ⁊ catini mũ
datis: qd̃ aũt itus ẽ ueſtrũ: plenũ ẽ
rapina ⁊ iniq̃tate. Stulti: nõne qui
fecit qd̃ de foris ẽ: etiã id qd̃ de ituſ
ẽ fecit? Uerũtñ qd̃ ſupeſt date ele
moſynã: ⁊ ecce oĩa mũda ſũt uobis
Sed ue uobis phariſeis q decima
tis mentã ⁊ rutã ⁊ oẽ olus: ⁊ prete
ritis iudiciũ ⁊ charitatem dei. Hec
autẽ oportuit facere ⁊ illa nõ omit
tere. Ue uobis phariſeis: q diligitis
primas cathedras i ſynagogis: ⁊ ſa
lutatiõis in foro. Ue uobis qꝛ eſtis
ut monumẽta q̃ nõ parẽt: ⁊ homieſ
ambulãtes ſupra neſciũt.

CIRYL. Phariſeus q̃uis tenax eſſet ſui ꝓpoſiti:
dñm tñ i ꝓpriã domũ vocat. vñ dicit̃: Et dũ loque.
roga. il. quidaꝫ phari. vt prande. apud ſe. BEDA:
Cõſulte lucas nõ ait: Et cũ hͦ loqueret̃: ſed Cũ loq̃-
ret̃: vt oñdat eũ nõ ſtatĩ finitis q̃ ꝓpoſuerat verbiſ:
ſed aliquot iterpoſitis apd̃ phariſeũ prãdere rogatũ
AVG. de cõ. euã. Ut eñi hͦ lucas narraret: digreſ-
ſus ẽ a mattheo circa illũ locũ vbi ãbo cõmemora-
uerãt qd̃ dictũ ẽ a dño de ſigno ione: ⁊ de regia au
ſtri: ⁊ de niniuitis: ⁊ de ſpũ imundo. poſt quẽ ſmo-
nẽ dicit matthe⁹. Adhuc eo loquẽte Ecce mater ei⁹
⁊ fratres ſtabãt foris querẽtes ei loq̃. lucas aũt i eo
ſermõe dñi cõmemoratis: etiã quibuſdã q̃ matthe⁹
dixiſſe dñm ꝑtermiſit ab ordie quẽ cũ mattheo te-
nuerat: digredit̃. BEDA: Itaqꝫ poſtq̃ nũciatis ſi
bi foris matre ⁊ fratrib⁹ ait: Qui eñi fecerit volũta-
tẽ dñi: hic frater me⁹ ⁊ ſoror mea ⁊ mater ẽ: dat̃ in-
telligi: rogat⁹ phariſei itraſſe cõuiuium. CIRYL.
Sed ipſe chriſt⁹ qui eoꝝ phariſeorũ nequicia noue-
rat: diſpẽſatie cõdeſcẽdit: ſatagẽs cõmouere eos ad
ſimilitudinẽ optimoꝝ medicoꝝ: q̃ graui⁹ ifirmanti-
bus afferũt remedia ſue iduſtrie. vñ ſequit̃: Et igreſ-
ſus recubuit. Dedit aũt occaſionẽ verbis chriſti ido
cilis phariſeus ſcãdalizat⁹: qꝛ cũ opinaret̃ eũ iuſtũ
⁊ ꝓphetã: nõ cõformabat̃ irrationabili eoꝝ cõſue
tudini. vñ ſubdit̃: Phariſe⁹ aũt cepit itra ſe reputãſ
dicere: quare nõ baptizat⁹ eẽt an̄ prãdiũ. AVG.
de verbis do. Oñi eñi die phariſei an̄q̃ prãderẽt ab
luebant ſe aqua: q̃ſi quottidiana lauatio poſſit cor
dis eẽ mũdatio. Apud ſeipm aũt phariſe⁹ cogitauit:
voce nõ ſonuit. Ille tñ audiuit q̃ iteriora cernebat.
vñ ſequit̃: Et ait dñs ad illũ: Nũc vos phariſei: qd̃ d̃
foris ẽ calicis ⁊ catini mũdatis: qd̃ autẽ itus ẽ vim
plenũ ẽ rapia ⁊ iniq̃tate. CIRYL. Poterat autẽ
dñs ⁊ aliis vti verbis: cõmouẽs phariſeũ inſanũ: ca
ptat tñ tẽpus: ⁊ ex his q̃ erãt ꝑ manibͦ cõtexit docu
mentũ. Hora nãq; mẽſe ⁊ pabuli: ſumit ꝓ exemplo
calicẽ ⁊ catinũ: oñdens ꝙ mũdos ⁊ lotos decet eẽ
ſyncere miſtrãtes deo: nõ ſolũ a ſpurcitia corporali
imo ab ea q̃ latet intriſecus penes mentẽ: ſicut ali
quod vaſoꝝ q̃bus ſeruit̃ i menſa: bonũ ẽ ⁊ extrinſe-
cis ⁊ intriſecis carere cõtagiis. AMB. Uide autẽ
corpora noſtra terrenoꝝ: ⁊ fragiliũ expſſione ſigni-
ficari: que breui lapſu p̄cipitata frãgunt̃: ⁊ facile ea
q̃ mens voluit iterne p ſenſus ⁊ geſta corpis prodit
ſicut illa que calix iteri⁹ cõtinet: foris lucẽt. vñ ⁊ in
poſteriorib⁹ nõ dubiũ ẽ vocabulo calicis paſſionẽ
corporis declarari. Cernis igit̃ ꝙ nos nõ exteriora
hui⁹ calicis ⁊ catini: ſed iteriora cõtaminãt: q̃ ꝑit
Quod itus ẽ veſtrũ. plenũ ẽ rapia ⁊ iniq̃tate. AV
GV. de verbis do. Sed Quomõ nõ pepcit homini
a quo fuerat iuitatus: Magis quidẽ obiurgando
pepcit: vt correcto i iudicio pceret. Deide oñdit no-
bis: qꝛ ⁊ baptiſma quod ſemel adhibet̃ p fidẽ mun
dat: fides aũt itus ẽ: nõ foris. fidẽ autẽ contẽnebãt
phariſei: ⁊ quod foris erat lauabãt: itus ignatiſſimi
manebãt: qd̃ dñs iprobat dicẽs: Stulti: nõne qui fe
cit quod de foris ẽ: etiã id qd̃ deitus ẽ fecit? BE
DA. q. d. Qui vtraq; hominis naturã fecit: vtraq; mũ
dari deſiderat hoc ẽ cõtra manicheos: q̃ aĩam tñ a
deo: carnẽ vero putãt a diabolo creatã. Hoc etiã ẽ
cõtra illos q̃ corpalia peccata: fornicationẽ. ſ. ⁊ fur
tum: talia peccata quaſi grauiſſima deteſtant̃: ſpĩt
talia vero que nõ min⁹ dãnat apoſtol⁹ vt leuia cõ
tẽnunt. AMB. Domin⁹ aũt quaſi bonus p̄ceptor
docuit quomõ noſtri corpis mũdare cõtagium de-
beamus dicẽs. Uerũtñ quod ſupeſt date elemoſinã
⁊ ecce oĩa mũda ſũt vobis. Uides quanta remedia.
Mũdat nos miſericordia: mũdat nos dei ſmo: iuxta
quod ſcriptũ ẽ: Jã vos mũdi eſtis ꝓpter ſermonem

quē locutꝰ ſū vobis. AVG.de elemoſyna: Miſe⸗
ricors monet miſericordiā fieri : ⁊ q̄ ſeruare querit
quos magno redemit ꝑcio:poſt grām baptiſmi ſor⸗
didatos:docet denuo poſſe ſeruari. CHRY. Dicit
autē: Date elemoſynā:nō iniuſticiā.ē eni elemoſy⸗
na que caret iniuſticia qualibet:hec oīa facit mun
da:⁊ ieiunio ē preſtātior:qđ q̄uis ſit laborioſius: il
la tamē ē lucroſior. Illuſtrat animā:īpinguat : bo⸗
nā efficit ⁊ decorā. Qui cogitat miſereri roganti:ci⸗
tius a peccatis deſiſtet. Sicut eni medicus q̄ crebro
vulneratis medet:frāgitur de facili in erūnis alior:
ſic ⁊ nos ſi vacauerimꝰ egenor auxiliis: facili cōtē⸗
nemus ꝑſentia:⁊ ī celū leuabimur. Nō paruū ē igi
tur elemoſyne cataplaſma:cū valeat oībus apponi
vulneribꝰ. BEDA: Dicit aūt: Quod ſupeſt.ſ.neceſ
ſario victui ⁊ veſtimēto. Neq̄ eni ita faciēda iubet
elemoſyna:vt te ipm cōſumas inopia :ſed vt tui cu⸗
ra corpis explera:inopē quātū vales ſuſtentes. Uel
ita itelligendū: Quod ſupeſt.i.qđ tā multo ſcelere ꝑ
occupatis ſolū remediū reſtat: Date elemoſynā:qui
ſermo ad oīa q̄ vtili miſeratiōe fiūt:valet. nō eni ſo
lū q̄ dat eſurieti cibū ⁊c.verū etiā q̄ dat veniā ꝑcan
ti:atq̄ orat ꝓ eo:⁊ q̄ corripit : ⁊ aliqua emēdatoria
pena plectit:elemoſynā dat. THEO . Uel dicit:
Quod ſupeſt.nā facultates preſident cupido cordi.
AMB. Totus itaq̄ pulcherrimꝰ abhīc dirigit lo
cus:vt q̄n nos ad ſtudiū ſimplicitatis īuitat: ſuper
flua iudeor ⁊ terrena condēnet: Et tñ ipſis peccato
rū abolitio ꝓmittit.ſi miſericordiā cōſequantur.
AVG.de ver.do. Si aūt mūdari nō poſſūt niſi cre
dentes in eū:q̄ fide mūdat cor:q̄d eſt qđ dicit: Date
elemoſynā:⁊ ecce oīa mūda ſūt vobis: Attēdamus
forte ⁊ ipſe exponit. Illi eni de omnibꝰ ſuis fructibꝰ
decimā partē detrahebāt:⁊ elemoſynas dabāt : qđ
nō facile aliq̄s facit chriſtianꝰ. Irriſerūt ergo illum
eū hoc dicentē:quaſi hominibus q̄ elemoſynas n̄ fa⸗
cerēt. Hoc deꝰ ſciēs ſubiūgit: Sed veh vobis phari⸗
ſeis q̄ decimatis mentā ⁊ rutā ⁊ oē olus : ⁊ ꝑteritis
iudiciū:⁊ charitatē dei. Nō ergo ē hoc facē elemo
ſynā:facere eni elemoſynā ē facere miſericordiā.ſed
itellige:a te icipe. Quomō eni es miſericors alteri:
ſi crudelis es tibi: Audi ſcripturā dicentē : miſerere
aīe tue:placens deo. Redi ad cōſcientiā tuā.quicū⸗
q̄ male aut īfideliter viuis:⁊ ibi īuenis medicantē
animā tuā:vel forte egeſtate obmuteſcētē. In iudi⸗
cio ⁊ charitate fac elemoſynā cū aīa tua. Quid ē iu
diciū: Diſplice tibi. Quid ē charitas: Dilige deū: di⸗
lige primū. Hāc elemoſynā ſi ꝑtermittis quantūuis
multa:nihil facis q̄n tecum nō facis. CIRYL. Uel
hoc dicit ī phariſeor reprehēſionē:q̄ illa ſola prece
pta attētius obſeruari iubebāt a populis ſubiectis:
que eā erāt illis reddituū fecundor. vñ nec mīma
olerū poſtponerēt : opꝰ aūt ingerēde dilectiōis ad
deū:⁊ iudicii iuſtā cenſurā negligebant. THEO.
Quia eni deū contēnebant īdifferēter ſacra tractā
tes:ꝑcipit eis dilectionē dei habere. Per iudiciū ve
ro dilectionē innuit ꝓmitī:nā q̄ aliq̄s iuſte iudicꝫ
primo ex eius dilectiōe ꝓuenit. AMB. Uel iudi
cium id ē:q̄ n̄ oīa q̄ agūt ī iudiciū referūt.charitatē.
id ē q̄ nō ex affectu diligāt deū. Sed ne rurſus fidei
ſtudioſos nos faciat operū negligētes:ꝑfectionē fi
delis viri breui ſermone ꝯcludit: vt ⁊ fide ⁊ operibꝰ
approbet dicēs:hec aūt oportuit facere: ⁊ illa non
omittere. CHRY. Ubi quidē ſermo iudaice mun
datiōis agebat totaliter ꝑteriuit. Sed quia decima
elemoſyna quedā ē:⁊ nondū erat tēpus exꝑſſe inte
rimēdi legalia:ꝓpter h̄ dicit . Hec oportuit facere.
AMB. Arrogantiā quoq̄ iactātiā iudeor redar⸗
guit:dū pmatus appetūt. Sequit enim: Ueh vobis
phariſeis q̄ diligitis primas cathedras ī ſynagogis:
et ſalutatiōes in foro. CIRYL. Per ea q̄bus illos
reprehēdit:nos facit meliores. Uult eteni nos am⸗
bitione carere:⁊ nō plus venari apparentiā q̄ veri
exiſtentiā:qđ tūc phariſei agebāt . Salutari eniꝫ ab
aliquibꝰ ⁊ ꝑſidere eis:nō vere nos idoneos eē oſtē
dit:pluribus eni hec cōtingūt cū boni non ſint. vñ
ſubdit: Ueh vobis q̄ eſtis vt monumēta que nō ap
parēt. Uolētes eni ab hominibus ſalutari: ⁊ eis ꝑſide
re vt magni eſtimētur:ab occultis ſepulchris n̄ diſ⸗
ferūt:que nitēt quidē extrīſecus ornamētis: ſūt aūt
plena oī ſpurcitia. AMB. Et quaſi ſepulchra:que
nō apparēt ſpecie fallūt:viſuq̄ decipiūt trāſeuntes
vñ ſequit: Et homines ambulātes ſupra neſciūt. ita
ſ.vt cū foris ſpecioſa ꝓmittāt:plena fetoris icludāt
CHRY. Sed q̄ tales extiterit phariſei:nō ē mira⸗
bile. Si autē nos digni reputati fieri tēpla dei : fia⸗
mus repēte ſepulchra ſolū fetorē cōtinentia : hoc ē
extreme miſerie. CIRYL. Ait aūt hic apoſtata iu⸗
lianus vitāda eē ſepulchra :que chriſtꝰ ipſe ait eſſe
mūda:ſed ignorauit vim verbor ſaluatoris. nō eni
iuſſit a monumētis diſcedere:ſed eis cōparauit pha
riſeorū ficticiū populum.

RE ſpōdens autē quidā ex legiſperi
tis ait illi: Magiſter:hec dicēs etiā
contumeliā nobis facis. At ille ait:
Et uobis legiſperitis ue : q̄ onera
tis homines oneribꝰ:q̄ portare non
pn̄t:⁊ ipſi uno digito ueſtro nō tan
gitis ſarcinas. Ue uobis qui edifica
tis monumēta ꝓphetar:patres au
teꝫ ueſtri occiderūt illos. Profecto
teſtificamini q̄ conſentitis opibꝰ pa
trū ueſtrorū:q̄n quidē ipſi eos occi
derūt:uos aūt edificatis eorū ſepul
chra . Propterea ⁊ ſapia dei dixit :
Mittaꝫ ad illos ꝓphetas ⁊ apoſto
los : ⁊ ex illis occidēt ⁊ ꝑſequētur:
ut inqratur ſanguis oīm ꝓphetarū
q̄ effuſus ē a cōſtitutiōe mundi a ge
neratione iſta:a ſanguine abel uſq̄
ad ſanguinē zacharie:q̄ periȷt iter al
tare ⁊ edē. Ita dico uobis requiret
ab hac generatōe. Ue uobis legiſpe
ritiſ q̄ tuliſtis clauē ſcie:ipi nō intro

iſtis:ꝛ eos q introibāt ꝓhibuiſtis. Cū aūt hec ad illoſ diceret:ceperūt phariſei ꝛ legiſperiti grauiter inſiſte re:ꝛ os eiꝰ opprimere de multis:iſi diātes ei ꝛ querētes aliquid capere de ore eius ut accuſarēt eū.

CIRYL. Redargutio que māſuetos trāſfert i melius ſupbis hominibus cōiter itolerabilis eē ſolet. vñ cū ſaluator reprehēderet phariſeos:tāq̄ deuiātes a recto calle:ꝓcellebaſ ex hoc legiſperitorū caterua. vñ diciſ: Rñdens autē quidā ex legiſperitis ait illi: Magiſter hec dicēs etiā nobis cōtumeliā facis. BEDA: q̄ miſera cōſciētia q̄ audito dei verbo ſibi cōtumeliā fieri putat:ꝛ cōmemorata pena perfidorū ſe ſemp itelligit eē dānādā. THEO. Erāt aūt alij legiſperiti a phariſeis.nā phariſei diuiſi ab alijs quaſi religioſi videbanſ:legis aūt periti ſcribe erāt doctoreſq̄ q̄ſtiōes legis ſoluētes. CIRYL. Chriſtus aūt legiſperitis iuectiuā igerit:ꝛ deprimit vanū eorū ſupercilium.vñ ſequiſ: At ille ait: Et vobis legiſperitis veh:q̄ꝛ homīes oneratis oneribꝰ: que portare nō poſſūt ꝛ ipſi vno digito nō tangitis ſarcinas. Exēplo patēti vtiſ ad eoſ dirigendū. Erat lex onerosa iudeis:vt fatenſ chriſti diſcipuli:ipi vero faſces iportabiles legis colligātes:ꝛ ſubditis ſupponētes: ipſi nullatenꝰ opari curabāt. THEO. Quotiens etiā doctor facit q̄ docet:alleuiat faſcē:tradēs ad exemplū ſeipm. Quādo vero nil agit eoꝝ q̄ docet: tūc graues faſces videnſ eis q̄ doctrinā ſuſcipiūt:vtpote q̄ nec a doctore poſſūt portari. BEDA: Recte autē audiūt q̄ ſarcias legis vno digito nō tāgerēt: h̄ ē nec in minimis quidē eā pficerēt:quā ſe contra morē patrū ſine fide ꝛ grā chriſti ſuare:ꝛ ſeruandā tradere pſumebāt. GRE. Tales quoq̄ mō plures ſūt iudices ſeueri peccantiū:ꝛ debiles agoniſte:itolerabiles legiſlatores:ꝛ debiles portitores: nec appropiquare volētes: nec palpare vite honeſtatem: quā irremediabiliter exigūt a ſubiectis. CIRYL. Poſtq̄ igiſ reprobauit oneroſā legiſperitoꝝ officinā:īducit cōmunē iuectiuā in cūctos pricipes iudeorū dicēs: Veh vobis q̄ edificatis monumēta ꝓphetarū:ꝛ patres veſtri occiderunt illos. AMB. Bonꝰ ē hic locꝰ aduerſus ſupſtitionē vaniſſimā iudeoꝝ:q̄ꝛ edificādo ſepulchra ꝓphetarū: patrū ſuoꝝ facta dānabāt:emulādo āt paterna ſcelera ī ſeipos ſniam retorq̄bāt.nō enī edificatio:ſꝫ emulatio loco criminis eſtimaſ.vñ ſubdit: Profecto teſtificamini: cōſentitis operibꝰ patrū veſtroꝝ:quoniā q̄dē ipi eoſ occiderūt:vos autē edificatis eoꝝ ſepulchra. BEDA: Simulabāt q̄dē ſe ob fauorē vulgi captādū: patrū ſuoꝝ horrere pfidiā:memorias ꝓphetarū:qui ab eis occiſi ſūt:magnifice ornādo:ſed ipo ope teſtificanſ:quātū paterne neq̄cie cōſentiāt:iniuriis agēdo dñm a ꝓphetis ꝓnunciatū.vñ ſubdiſ: Propterea ꝛ ſapia dei dixit: Mittam ad illos ꝓphetas:ꝛ apoſtolos:ꝛ ex illis occidēt ꝛ pſequenſ. AMB. Dei ſapia chriſtꝰ ē. Deniq̄ in mattheo habes: Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ꝛ ſapiētes. BEDA: Si autē eadē ſapia dei ꝓphetas apoſtoloſq̄ miſit: ceſſent heretici chriſto ex vgine pricipiū dare: omittāt aliū legis ꝛ ꝓphetarū:aliū noui teſtamēti deū pdicare:quāuis ſepe etiā apoſtolica ſcriptura ꝓphetas nō eos ſolū q̄ futurā chriſti icarnatiōnē:ſꝫ eos q̄ futura celeſtis regni gaudia pdicēt appellet. Sed nequaq̄ hos crediderī apoſtolis i catalogi ordie pferēdos. ATHANA. Siue aūt occidāt: mors occiſorū altiꝰ cōtra eos clamabit:ſiue pſequāſ:memorialia ſue iniq̄tatis emittūt. Fuga enī pſecutionē paſſoꝝ i magnū redūdat pſequētiū crimē.nemo.n.piū ꝛ māſuetū fugit:ſed potiꝰ auſterū ꝛ moribꝰ ihumanū iniq̄s. Et iō ſeq̄ſ: Ut inquiraſ ſāguis oīm ꝓphetaꝝ q̄ effuſus ē a cōſtitutiōe mūdi a generatiōe iſta. BEDA: Queriſ q̄uo ſanguis oīm ꝓphetarū atq̄ iuſtoꝝ ab vna iudeoꝝ generatiōe requiraſ: cū multi ſanctoꝝ ſiue ante incarnationē ſiue poſt ab alijs nationibꝰ ſint iterēpti. Sed moris ē ſcripturarum duas ſepe generatōes hominū bonoꝝ maloꝝq̄ cōputare. CIRYL. Et ſi ergo dicat demonſtratiue a generatiōe iſta: nō exprimit ſolū tūc aſtātes ꝛ audientes:ſed quēlibet homicidā:aſtruiſ enī ſimili ſimile. CHRY. Ceterū ſi dicat iudeos grauiora paſſuros:hoc nō ī merito fit:eo q̄ ꝛ peiora omnibus auſi ſūt:ꝛ nullo pteritorū caſtigati fuerūt.ſꝫ cū vidiſſent alios peccaſſe ꝛ punitos fuiſſe:ñ fuerūt meliores effecti:ſꝫ ſimilia cōmiſerūt:nō āt ita q̄ p cōmiſſis aliorū alij luāt penā. THEO. Oñdit aūt dñs iudeos eē heredes malicie cayn:ex eo q̄ ſubdit: A ſanguie abel:vſq̄ ad ſanguinē zacharie q̄ perijt iter altare ꝛ edē. Abel ſiquidē a cayn occiſus ē. Zachariā autem quē occiderūt iter altare ꝛ edē q̄dā dicunt eē antiquū zachariā filiū ioiade ſacerdotē. BEDA: Quare igiſ a ſāguie Abel q̄ pimus martyriū paſſꝰ ē:ī ciuit nō ē:ſꝫ q̄re vſq̄ ad ſanguinē zacharie: querēdū eſt: cū ꝛ mlti pꝰ eū vſq̄ ad natiuitatē chriſti:ꝛ ipo mox nato inocētes pempti ſint:niſi forte q̄ꝛ abel paſtor ouiū:zachariaſ ſacerdos fuit:ꝛ hic i cāpo:ille i atrio tēpli necatꝰ ē:vtriuſq̄ gradꝰ martyres ꝛ laici.ſ.ꝛ altaris officio mācipati: ſub eoꝝ itimanſ vocabulo. GRE. niſenꝰ: Quidā āt dicūt q̄ zacharias pr iohānis ſpū ꝓphetie cōijciēs myſteriū vginitatis itacte dei genitriciſ nequaq̄ ſeq̄ſtrauit illā a loco templi vginibꝰ deputato:volēs oñdere q̄ i ptāte cōditoris oīm erat nouū ortū oñdere:q̄ entre vigorē celibatꝰ nō auferret. Erat autē hic locꝰ mediꝰ iter altare ꝛ edē ī qua erat altare eneū ſitū:vbi pp̄ h̄ eū occiderūt. Aliūt ēt cū audirēt regē mūdi vēturū:diſpēſatiue metu ſubiectiōis aggrediuſ eū q̄ atteſtabaſ ortū ipiꝰ mactātes ſacerdotē i tēplo. GRECUS: Alij aūt aliā cām dicūt eē iteritꝰ zacharie.cū enī occiderētur īfantes: magnꝰ iohānes cū coetaneis ſuis occidēdꝰ erat:ſꝫ elizabeth eripiēs filiū de medio caedis:petijt eremū.vñ cū ſatellites herodis elizabeth:ꝛ puerū ñ iuenirēt:cōuertūt irā i zachariā: occidētes ipm miſtrātē i tēplo. Seq̄ſ enī: Veh vobis legiſperitis q̄ tuliſtis clauē ſciētie. BASI. Hec vox veh:q̄ i tolerabilibꝰ pferſ doloribꝰ:eis cōuenit q̄ paulo poſt detrudēdi erāt i gñue ſuppliciū. CIRYL. Clauē āt ſciētie ipam dicimꝰ eē legē. Erat enī lex vmbra ꝛ figura iuſticie chriſti. Decebat ḡ legiſperitos q̄ſi indagātes legē moyſi ꝛ dicta ꝓphetarū reſerare quodāmō populo iudeorū ianuaſ notitie chriſti. Hoc āt ñ

fecerūt: ſ3 ecōtra derogabāt diuinis miraculis: ⁊ cō
tra eiꝰ dogmata clamabāt: Quid eū auditis: ſic igi
tur tulerūt .i. abſtulerūt clauē ſciētie. vñ ſequit̄: Ipi
ñ introiſtis: ⁊ eos q̄ itroibāt: ꝓhibuiſtis. S3 ⁊ fides ē
clauis ſcie: fit enī p̄ fidē v̄itatis cognitio: ſm̄ illud
Iſaie: Niſi credideritis: ñ itelligetiſ. Suſtulerūt ḡ le
giſpiti clauē ſciētie: ñ pmittētes hoīes credere i xp̄3.
AVG. de queſti. euā. S3 ⁊ clauis ſciētie ē hūilitaſ
chriſti: quā3 nec ipi itelligē: nec ab alijs itelligi vole
bāt. AMB. Arguūt̄ ēt adhuc ſub noīe iudeoꝝ: ⁊
futuro ſupplitio ſtatuūt̄ obnoxij: q: cū doctrinā ſi
bi diuie cognitiōis vſurpēt: ⁊ alios ipediāt: nec ipi
qd̄ ꝓfitent̄ agnoſcāt. AVG. de cō. euā. Hec autē
oia matheꝰ narrat eē dicta poſtq̄ȝ dn̄s i hieruſalē
venerat. Lucas āt hic narrat cū adhuc dn̄s iter age
ret in hieruſalē: vñ mihi ſimiles vident̄ eē ſmones:
quoꝝ ille alterū: iſte alterum narrauit. BEDA:
Quātū āt v̄a ꝑfidie ſimulatōis ⁊ ipietatis ſue crimi
na audierit phariſei: ⁊ legiſpiti ipi teſtant̄: q̄ ñ reſipi
ſcere: ſ3 doctorē veritatis īſidijs moliūt̄ aggredi. Se
quit̄ .n. Cū āt h̄ ad illos diceret: ceperunt phariſei ⁊
legiſpiti grauit̄ īſiſtere. CIRYL. Sumit̄ āt īſiſtere
p̄ iſtare vel inuidere vel ſeuire. Ceperūt āt interrūpe
re ſmonē eꝰ i pluribꝰ. vñ ſeq̄t̄: Et os eiꝰ opprimē de
multis. THEO. Cū enī plures iterrogāt vnū d̄ di
uerſ materijs: cū neq̄at ſimul ex oībꝰ r̄ñdere: videt̄ i
ſpiētibꝰ q̄ dubitet. h̄ igit̄ igeniabāt̄ ⁊ illi nefarij ꝯ
ipm. S3 ⁊ alit̄ q̄rebāt os eiꝰ opprimē. ſ. vt ꝓuocarēt
eū ad aliq̄d dicēdū. vñ poſſet dānari. vñ ſequit̄: In
ſidiātes ei ⁊ querētes aliq̄d cape de ore eiꝰ: vt accuſa
rēt eū. Qd̄ p̄mo dixerat: Opprimē. nūc dicit Capere
vel Rape aliq̄d ex ore eiꝰ. Interrogabāt eū nūc qui
dē de lege: vt arguāt eū q̄ſi blaſphemū obloquentē
de moyſe: nūc vero de ceſare vt accuſent eū tāq̄ȝ iſi
dioſum ⁊ hoſtē maieſtatis ceſaree. CA. XII.

Ultis aūt turbis cōcurrēti
bꝰ ita ut ſe inuicē cōculcarēt
cepit dicere ad diſcip̄los ſu
os: Attēdite a fermēto phariſeoꝝ
qd̄ ē hypocriſis. Nihil enī optū eſt
qd̄ ñ reuelet̄: neq̄ȝ abſcōditū qd̄ nō
ſciat̄. Q̄m̄ q̄ i tenebris dixiſtis: i lu
mie dicēt̄: ⁊ quod i aure locuti eſtis
in cubiculis p̄dicabitur in tectis.

THEO. Phariſei q̄dē conabāt̄ ieſū cape i ſmōe:
vt populos ab eo abducerēt: h̄ āt i cōtrariū vertit̄.
Magis enī adibāt populi p̄ millenarios cōgregati
a deo cupiētes herere chriſto: vt ſe inuicē opprimerēt.
tā validū q̄d ē veritas: ⁊ dolꝰ ibecillis vbiq̄ȝ. vñ d̄r:
Multis aūt turbis circūſtātibꝰ ita vt ſe inuicē cōcul
carēt. ce. di. ad di. ſu. attē. a fer. pha. qd̄ ē hypocriſis.
CIRYL. Quia enī cauillatores erāt: ob h̄ chriſtuſ
ab eis ſibi cauere admonebat diſcipulos. GRE.
nazan. Eſt aūt q̄ñ fermētū laudat̄: tāq̄ȝ efficiēs pane
vitalē. Eſt āt q̄ñ vituperatur: ſignificās vetuſtā ⁊ acidā
maliciā. THEO. Uocat igit̄ fermētū hypocriſim
tāq̄ȝ alterātē ⁊ corrūpentē itentiōes hoīm q̄bus ſe
igeſſerit. Nihil enī ſic alterat mores vt hypocriſis.

BEDA: Nā ſicut modicū fermētū totam farine
maſſam corrūpit: ſic ſimulatio animū: tota virtutū
ſynceritate ⁊ veritate fraudabit. AMB. Pulcher
rimū aūt locū tenēde ſimplicitatis emulāde fide ſal
uatoꝛ itexuit: ne iudaice more ꝑfidie alia ꝓmamus
i affectu: alia voce ſimulemꝰ: cum vitio tp̄e occulta
cogitationū accuſantiū: aut etiā defendētiū ſecre
tū noſtre mētis aperitura videant̄. vñ ſubditur: Ni
hil autē opertū ē: qd̄ nō reuelet̄: neq̄ȝ abſcōditū: qd̄
nō ſciat̄. ORI. Aut ergo de illo tēpore h̄ dicit: q̄ñ
iudicabit deꝰ occulta hominū: aut id dicit: q: quā
tūcūq̄ȝ conet̄ aliq̄s occultare bona alioꝝ īfamijs:
bonū naturaliter latere nō p̄ōt. CHRY. q. d. di
ſcipulis: Q̄uis nūc quidā vocēt vos ſeductores ⁊ ma
gos: deteget oīa tempꝰ: ⁊ arguet eoꝝ calūniā: ⁊ ve
ſtrā declarabit virtutē. vñ quecūq̄ȝ vobis i p̄uo an
gulo paleſtine locutꝰ ſū: hec audacter ⁊ frōte dete
cta ⁊ qualibet ſublata formidine toti orbi p̄dicate.
Et iō ſubdit: Quoniā q̄ i tenebris dixiſtis: i lumine
dicent̄: ⁊ qd̄ i aure locuti eſtis: ⁊ i cubili p̄dicabit̄
tectis. BEDA: Uel h̄ dic̄: q: q̄ iter tenebras quon
dā ꝑſurarū carcerūq̄ȝ vmbras locuti vel paſſi ſunt
apoſtoli: nūc clarificata p̄ orbē: i eccleſia tectis eoꝝ
actibꝰ publice p̄dicant̄. Sane qd̄ dicit: Predicabi
tur i tectis: iuxta morē ꝓuincie paleſtine loquitur:
vbi ſolēt i tectis reſidere. nō enī tecta nr̄a more cul
minibꝰ ſublimata: ſ3 plano ſcemate faciūt equalia.
ergo dicit: Predicabit̄ i tectis. i. cūctis audiētibꝰ pa
lā dicet̄. THEO. Uel h̄ ꝓponit̄ phariſeis. q. d. O
phariſei q̄ i tenebris. i. qd̄ in opacis cordibꝰ v̄ris tē
tare me conamini i lumie dicet̄: Ego enī ſum lux:
⁊ i me luce notū fiet: q̄cquid veſtra machinat̄ cali
go: ⁊ qd̄ i aure locuti eſtis: ⁊ i cubiculis. i. q̄cq̄d mu
tuis ſuſurris veſtris auribꝰ iſtillaſtis: predicabit̄ in
tectis. i. ita mihi fuit audibile: ac ſi i tectis p̄dicatu3
fuiſſet: Hic etiā itelligere potes q̄ lux ſit euāgeliu3:
tecta vero alte apoſtoloꝝ anime. Quotquot vero
cōciliati ſūt phariſei: diuulgata ſūt poſtmodū ⁊ au
dita i euāgelio luce: ſtāte magno p̄cone ſpirituſan
cto ſuper apoſtolorum animas.

Dico autē uobiſ amicis meis ne
terreamini ab his q occidūt corpus
⁊ pꝰ hoc nō habēt ampliꝰ q̄d faciāt.
Oñdam aūt uob̄ quē timeatis: Ti
mete eū q poſtq̄ȝ occiderit: h3 pote
ſtatē mittere i gehēnā. Ita dico uo
bis hūc timete. Nonne q̄nq̄ȝ paſſe
res ueneūt dipondio: ⁊ unꝰ ex illis
nō ē in obliuiōe corā deo? S3 ⁊ ca
pilli capitis ueſtri oēſ numerati ſūt.
Nolite ergo timere: multis paſſeri
bus pluris eſtis uos.

CIRYL. Quoniā gemia ē cā ꝑfidie: q̄ aut ex inoli
ta malicia aut ex accidēti metu naſcit̄: ne q̄s metu
territꝰ deū: quē corde cognoſcit negare cogat̄: pul
chre addit: Dico autē vobis amicis meis: ne terrea

mini ab his q̄ occidūt corp⁹. CIRYL. Nō quibuſ
cū̄qꝫ eni ſimpliciter hic ſmo cōuenire videt̄: ſꝫ his q̄
deū ex tota diligūt mēte. q̄bus conuenit dicē: Quis
nos ſepabit a charitate chriſti: q̄ aūt ſi tales ſūt labi
les ſūt: ⁊ ad pſiliendū pati. porro dn̄s dicit: Maiorē
hac dilectionē nemo hꝫ: qꝫ vt aiam ſuā ponat q̄s p
amicis ſuis. Quo aūt nō ē icōuenientiſſimū chriſto
nō repēdē: qd̄ ab eo recepim⁹. AMB. Mortē etiā
docet nō eē terribilē: quā locupletiore fenore ſit i-
mortalitas redēptura. CIRYL. Eſt ergo aduertē-
dū q̄ laborib⁹ parant̄ corone: ⁊ hoīes q̄bus mor
tales vſqꝫ ad tēpus ſuā irā extēdūt: ſitqꝫ illis noſtre
pſecutōis finis corpalis iterit⁹. vn̄ ſubdit: Et poſt h̄
nō habēt ampli⁹ q̄d faciāt. BEDA: Ergo ſuperua
cua furiūt iſania: q̄ mortua martyrū mēbra ferl aui
buſqꝫ diſcerpēda pijciūt: cū nequaqꝫ oipotētie dei:
q̄n ea reſuſcitādo viuificet reſiſtē poſſint. CHRY.
Cōſidera qualit̄ dn̄s diſcipulos oib⁹ ſupiores cōſti
tuit: ipam mortē cūctis terribilē hortās otēnere. Si
mul aūt ⁊ documēta imortalitatis aīe oñdit eis cū
ſubdit. Oſtendā aūt vobis: quē timeatis: timete euꝫ
q̄ poſtqꝫ occiderit: hꝫ ptātē mittē i gehēnā. AMB.
Mors eni nature finis nō pene eſt. ⁊ iō mortē ſup
plicij corpalis eē defectū: penam vero aie, eē ppetuā
deūqꝫ ſolū eē metuēdū: c⁹ ptāti n̄ natura pſcribat: ſꝫ
eadē natura ſubiaceat. ocludit: Ita dico vobis: hūc
timete. THEO. Hic nota q̄ peccatorib⁹ quidem
mors ad ſuppliciū fert̄: ⁊ hic cruciatis ipſis p iteri-
tū: ⁊ cōſequēter i gehēnā detruſis: ſꝫ ſi ſmonē diſcuſ
ſeri: q̄d nā aliud itelliges. nō. n. dicit: Qui mittit i ge
hēnā: ſꝫ q̄ ptatē hꝫ mittere. Nō eni q̄cūqꝫ cū pecca-
to moriunt̄: ſtati detrudunt̄ i penā: ſꝫ fit iterdū re-
miſſio oblationū ⁊ orationū eā q̄ p defunctis dan
tur. AMB. Inſpirauerat ḡ dn̄s ſimplicitatis affe
ctū: virtutē mentis erexerat: fides ſola nutabat. Vn̄
eā de reb⁹ viliorib⁹ roborauit: ſubdēs: Nōne quinqꝫ
paſſeres venerūt dipōdio: ⁊ vn⁹ ex illis nō ē i obli
uiōe corā deo: q. d. ſi de⁹ obliuionē paſſerū n̄ hꝫ: ho
minū quō habere pōt. BEDA: Dipōdi⁹ gen⁹ eſt
pōderis leuiſſimi ex duob⁹ aſſib⁹ cōpoſiti. GLO.
Nō aūt i numeris ē vnū: h̄ i pōderib⁹ aſſis: qd̄ duo
h̄ dipōdius. AMB. Fortaſſe aūt dicat aliq̄s quō
apoſtol⁹ dixit: Nōne de bob⁹ cura eſt deo: cū bos
paſſere pcioſior ſit: ſed aliud ē cura: aliud ſciētia.
ORI. Ad lr̄am igit̄ acumē diuine pujſionis q̄ pro
cedit vſqꝫ ad mīma p hoc ſignificat̄. Myſtice autē
q̄nqꝫ paſſeres: ſpiritales ſenſus iuſti ſignificāt: qui
excelſa ⁊ ſupra hoīes ſentiūt: deū ītuētes: vocē audi
entes diuinā: guſtātes panē vite: olfaciētes odorem
vnguētorū chriſti: palpātes viuū verbū. Qui dipon
dio veneūtes. i. vilipēſi ab eis: q̄ ea q̄ ſunt ſpūs ſtulti
tiā iudicāt: nō dant̄ i obliuiōe corā deo. Dicit̄ autē
de⁹ aliquorꝫ imemor fieri propter eorꝫ facinora.
THEO. Vel hi q̄nqꝫ ſēſus duob⁹ aſſib⁹ vēdūt̄: no
uo. ſ. ⁊ veteri teſtamēto: ⁊ iō nō dant̄ obliuiōi a deo
quorꝫ. n. ſēſus tradunt̄ v̄bo vite: vt ſint apti ad ſpiri-
tale pabulū: horū ſemp memor ē dn̄s. AMB. Vel
aliter: Paſſer bon⁹ ē cui volādi natura ſuppeditat.
volādi eni nobis grām natura dedit: voluptas ab-
ſtulit: que malorꝫ meſſis grauat aīam: atqꝫ i naturā
corporee molis iclinat. Quinqꝫ igit̄ corpis ſenſus ſi
terrenarꝫ ſordiū cibū querāt: ad ſupiorꝫ operū fruct⁹
reuolare nō poſſūt. Eſt ḡ mal⁹ paſſer q̄ volādi vſuꝫ
terrene vitio labis aboleuerit: q̄les ſūt iſti paſſeres:
q̄ dipōdio veneūt luxurie. ſ. pcio ſecularis: aduerſa-
rius eni tāqꝫ captiua mācipia vilioris pcio eſtiatōis
adiicit. At dn̄s tāqꝫ ſpecioſa ſuitia: q̄ ad imaginem
ſui fecit: idoneos ſui opis eſtiat: ⁊ magno pcio nos
redemit. CIRYL. Eſt igit̄ ſibi cure diligēter noſſe
ſanctorꝫ vitā. vn̄ ſubdit̄: Sꝫ ⁊ capilli capitis vr̄i oēs
numerati ſūt. Per qd̄ ſignificat q̄ oia q̄ ad eos ſpe
ctāt: diligētiſſime nouit: diligentiā. n. cure adhibite
numeratio māifeſtat. AMB. Deniqꝫ numer⁹ ca
pillorꝫ nō i actu cōputatiōis: ſꝫ i facilitate cognitio
nis accipit̄: bn̄ tn̄ numerati dicūt̄: q̄ ea q̄ volumus
ſuare numeram⁹. CIRYL. Myſtice aūt caput q̄
dem homis itellect⁹: capilli vero cogitatiōes q̄ pa
tēt deo. THEO. Vel caput vniuſcuiuſqꝫ fideliū i
telliges apta chriſto cōuerſationē: crines āt c⁹ mor
tificatia corpis opa: q̄ numerant̄ a deo: ⁊ digna ſūt
pujſione diuina. AMB. Si igit̄ tāta dei ē maie-
ſtas: vt vn⁹ ex paſſerib⁹: aut noſtrorꝫ numer⁹ capil
lorꝫ pter ſciam dei n̄ ſit: qꝫ idignū ē eſtiare q̄ fideliū
corda dn̄s aut ignoret: aut ſpnat q̄ viliora cogno-
ſcat. vn̄ cōuenieter cōcludit: Nolite ḡ timere multi
paſſerib⁹ pluris eſtis vos. BEDA: Nō plures eſſe
legēdū ē qd̄ ad compatiōnē numeri ptinet: ſꝫ pluris
eſtis: h̄ ē apd̄ deū maioris dignitatis. ATHAN.
Quero aūt ab arrianis ſi quaſi dedignaret de⁹ alia
facere: ſolū filiū fecit: cetera vero filio ſubrogauit:
quō pujſiōe vtit̄ vſqꝫ ad tā modica: capillū ⁊ paſſe-
rē. Quorū eni pujſiōe fūgit̄: horꝫ creator ē ſuo v̄bo.

Dico aūt uobis: ois q̄cūqꝫ cōfeſ
ſus fuerit me corā hoīb⁹: ⁊ fili⁹ ho
minis cōfitebit̄ illū corā angel' dei.
Qui aūt negauerit me corā hoībus
negabit̄ corā angel' dei. Et ois q di
cit uerbū i filiū hois remittet̄ illi: ei
aūt q i ſpiritū ſāctū blaſphemauerit
nō remittet̄. Cū aūt iducēt uos i ſy
nagogas: ⁊ ad magiſtrat⁹ ⁊ ptātes
nolite ſoliciti eē: q̄liter aut q̄d rn̄de
atiſ: aut q̄d dicatiſ. Spūs. n. ſanct⁹
docebit uos in ipſa hora: quid opor
teat nos dicere.

BEDA: Supra dictū ē opa q̄libet ⁊ verba abſcō-
dita eē reuelāda: Nūc aūt cōcludit hāc reuelationē
nō i vili q̄ōlibet cōciliabulo: ſꝫ i oſpectu ſupne ciui
tatis eterniqꝫ regis ac iudicis agēdā dicēs: Dico āt
vobis: ois q̄cūqꝫ ofeſſus fuerit me corā hoībus: ⁊ fi
li⁹ homis confitebit̄ illū corā angelis dei. AMB.
Preclare etiā fidē acuēdo iteruit: ⁊ fidei ipi vtutiſ
fūdamēta ſubiecit: Nā vt fortitudis icētiuū ē fides
ita fidei fūdamētū ē fortitudo. CHRY. Nō eſt ḡ
dn̄s cōtent⁹ itriſeca fide: ſꝫ exteriorē cōfeſſionē ex
poſtulat: vrgēs nos ad fiduciā ⁊ maiorē affectū. Et
q̄ h̄ oībus vtile ē cōiter loq̄t̄ dicēs: Ois q̄cūqꝫ cō
feſſus fuerit me. CIRYL. Ait aūt paul⁹: Si cōfite

aris ore tuo dñm ieſū: ⁊ credas ī corde tuo: ꝙ deus
eū a mortuis ſuſcitauit: ſaluus eris. Totū chriſti my
ſteriū ī his īterptaꝰ: decet enī pri⁹ ortū a deo patre
verbū.ī. vnigenitū ex ipſi⁹ ſubſtātia fateri dñm oīm
nō tāq̄ ab extrīſeco: ⁊ furtiuū ſortitū dñm: ſ₃ exiſtē
tē reuera ⁊ naturalit̄ dñm: ſicut ⁊ pr̄. Cōſequēter
oꝫ fateri: ꝙ de⁹ hunc a mortuis ſuſcitauit: ipm.ſ. fa
ctū hominē: ⁊ paſſū in carne ꝓ nobis: ſic.n. reſurre
xit a mortuis. Quiſq̄ ḡ ſic cōfitebiꝰ chriſtū corā ho
minib⁹ videlicet deū ⁊ dñm: chriſt⁹ eū cōfitebiꝰ co/
rā āgel' dei: tūc tpis cū deſcēd₃ cū ſācris angel' ī glo
ria pr̄is ſui ī ſeculi cōſūmatiōe. EVSE. Quid aūt
erit glorioſi⁹ q̄ ipm vnigenitū dei v̄bū atteſtari ꝓ
nobis ī diuio iudicio: ac ipo effectu remūeratione₃
teſtimonii ꝓmere idītū ī aīam e⁹: cui teſtimoniū p/
hibeꝰ. nō.n. manēs extra eū: cui teſtimoniū reddeꝰ:
ſ₃ habitās ī eo ⁊ iplēs eū lumīe ſuo teſtimoniū da/
bit. Cū aūt corroboraſſet eos ſpe bōa ꝑ tāta ꝓmiſſa
ī terīi eos īducit terribilioꝛib⁹ minis dicēſ: Qui āt ne
gauerit me corā hoīb⁹: denegabiꝰ corā angelis dei.
CHRY. Et ī dānatiōe mai⁹ ſuppliciū: ⁊ ī hoīs ma
ior recōpēſatio poniꝰ. q.d. Tu h̄ ɔfiteris: aut negas
ego āt illic. Honoꝝ.n. maloꝝq̄ retributio cū augm̄
to ī futuro ſeculo te ꝑſtolaꝰ. EVSE. Opportune
āt hāc cōminationē pōit: ne ɔfeſſionē ipi⁹ cōtēne/
rēt ꝓp penā q̄ ē negari a filio dei: qḋ ē a ſapia dene
gari: ⁊ a vita deficere: ⁊ lumīe ꝓuari: ⁊ oīb⁹ deſtitui
bonis. S₃ ⁊ hec cūcta pati corā pr̄e q̄ ē ī celis ⁊ an/
gelis dei. CIRYL. Negātes āt ſūt ꝑmo q̄dē q̄ īmi
nēte ꝑſecutiōe fidē poſtpoſuerūt: abnegāt ēt hēſum
doctores ⁊ diſcipuli. CHRY. Sūt etiā alij abne/
gatiōis mōi: quos paul⁹ deſcribit dicēs: Cōfitenꝰ
ſe noſſe deū: factis āt negāt. Et iterū: Siq̄s ſuoꝝ ⁊
maxīe domeſticoꝝ curā ñ h₃: fidē negauit: ⁊ īfideli
ē deterioꝛ. Itē auariciā fugite: q̄ ē idolatria: poſtq̄
ḡ tot ſūt modi negatiōis: palā ꝙ totidē ſūt cōfeſſio
nis: quos q̄cūq̄ ſuauerit: audiet illā bt̄iſſimā voce₃
q̄ chriſt⁹ laudauit oēs q̄ cōfeſſi fuerīt eū. Attēde āt
verboꝝ cautelā: In greco.n. dicit q̄cq̄s ɔfitebiꝰ ī me
oſtēdēs ꝙ nō ꝓpꝛijs virib⁹: ſ₃ adiut⁹ ſupna gr̄a chri/
ſti aliq̄s cōfitebiꝰ. De negāte v̄o ñ dixit: ī me: ſ₃ me.
nā deſtitut⁹ gr̄a denegat: redarguiꝰ tñ: q2 deſtitutō
ꝓpꝛiū q̄ deſeriꝰ fit. BEDA: Ne āt ex eo ꝙ ait eos
q̄ ſe negauerīt eē denegādos: vna cūctoꝝ h̄ ē eoꝝ q̄
ſtudio: ⁊ eoꝝ q̄ īfirmitate vel ignorātia negāt cōdi/
tio putareꝰ: cōtinuo ſubiecit: Et oīs q̄ dicit verbū ī
filiū hoīs: remitteꝰ illi: ei aūt q̄ ī ſpiritūſanctū blaſ/
phemauerit ñ remitteꝰ. CIRYL. S₃ ſi h̄ vult īnu/
ere ſaluatoꝛ: ꝙ ſi qḋ iniurioſu₃ verbū dicaꝰ a nobis
ī hominē cōem: obtinebim⁹ ſi peniteam⁹ veniam.
Nulla difficultas ē ī ſmone: q2 cū naturaliꝰ bon⁹
ſit de⁹: emēdat volētes penitere. verū ſi ad ipm chri/
ſtū retorq̄aꝰ ſmo: q̄līter īcōdēnabilis ē q̄ dicit v̄/
ba ī eū. AMB. Utiq̄ filiū homis chriſtū ītelligi
mus: q̄ de ſpūſancto generat⁹ ex virgīe ē: eo ꝙ pareꝰ
e⁹ ī terris ſola ſit v̄go. Nūq̄d ergo maioꝛ ſpūſſanct⁹
chriſto: vt ī chriſtū peccātes veniā cōſeq̄nāꝰ: ī ſpiri/
tūſanctū delinquētes remiſſionē ñ mereanꝰ adipi/
ſci: S₃ vbi vnitas ꝑtātis ē: nulla cōpatiōis ē q̄ſtio.
ATHANA. Uiri quidē antiq̄: ſtudioſus orige/
nes: ⁊ mirādus theognoſt⁹ hāc cōſcribūt eē ſpirit⁹
ſancti blaſphemiā: qñ q̄ digni reputati ſūt dono ſpi
rituſſancti ꝑ baptiſmū regrediūꝰ ad peccādū. ob h̄
enī aiūt illos nec veniā obtinere: ꝓut paulus dicit:
Impoſſibile ē eos q̄ facti ſūt ꝑticipes ſpūſſancti: ⁊
ꝓlapſi ſūt reuocari ſurſū ad pñiam. Addit aūt vter/
q̄ ītētionē ꝓpꝛiā. nā origenes cām h⁹ ſic explicat:
De⁹ q̄dē pr̄ oīa ꝑcurrit: ⁊ ſingula cōtinet: virt⁹ āt fi
lij ad ſola rōnalia extēdiꝰ: ſpūs v̄o ſanct⁹ ſol⁹ ī eſt ꝑ
ticipātib⁹ eū ī domo baptiſmatis. Qñ ḡ cathecumi
ni peccāt ⁊ gētiles: peccāt ī filiū q̄ ī eis manet: pñt
tñ veniā obtinere: cū digni fiūt dono regeneratōiſ.
qñ vero baptizati delinquūt: dicit h̄ nephas attige
re ſpiritū: ad quē cū ꝑueniſſēt: peccauerūt. ⁊ iō irre/
uocabilē foꝛe dānationē. Theognoſt⁹ vero ait: ꝙ q̄
ꝑmū ⁊ ſcōm exceſſit limē: minoꝛē penā mereꝰ: ſed q̄
tertiū quoq̄ ꝑtrāſit: nō ampli⁹ accipiet veniā. Pri/
mū q̄dē ⁊ ſecūdū limē vocauit doctrinā pr̄is ⁊ filij.
tertiū v̄o ī ꝑticipatōe ſpūſſancti: ſcōm illō: Cū vene
rit ſpūs v̄itatis: docebit vos oēm v̄itatē: nō tāq̄ do
ctrina ſpūs dogma filij ſupet: ſ₃ q2 fili⁹ cōdeſcēdit
impfectis: ſpūs vero ſignaculū ē coꝝ: q̄ pficiūꝰ. Sic
igiꝰ ñ q2 ſupet ſpūs filiū: expers ē venie blaſphemia
ſpūs: ſ₃ q̄dē q2 impfectoꝝ ē remiſſio: pfectis v̄o nul/
la reſtat excuſatio: ſ₃ cū fili⁹ ſit ī pr̄e: ē ī illis ī q̄bus ē
pr̄. nec abeſt ſpūs. Indiuiſibilis ē.n. ſcā trinitas. Ad
hec: ſi oīa ꝑ filiū fcā ſūt: ⁊ oīa ī ipo ɔſiſtūt: erit ipe ni
mirū ī oīb⁹: vt neceſſariū ſit peccātē ī filiū: ī patrē ⁊
ī ſpiritūſanctū peccare. ſacrū āt baptiſma ī noīe pa
trī ⁊ filij ⁊ ſpūſſācti daꝰ: ⁊ ſic peccātes p⁹ baptiſmū
ī ſanctā trinitatē exercēt blaſphemiā. Ceteꝝ ſi pha/
riſei baptiſmū nō ſuſceperāt: q̄līter redarguebat eoſ
ac ſi blaſphemaſſēt ī ſpiritūſāctū: c⁹ nōdū erāt facti
ꝑticipes: ꝓſertī₃ cū ñ de peccatis ſimplr̄: ſ₃ ō blaſphe
mia eos īcrepabat: Differūt āt qñ q̄ peccat: trāſgre/
diꝰ legē: q̄ v̄o blaſphemat: ī ipa₃ offēdit deitatē. S₃
aliter: Si eis q̄ deliquūt p⁹ baptiſma ñ īdulgeꝰ vin
dicta reatuū: q̄līter ap̄lus penitēti ī coritho condo
nat: Retrogreſſos v̄o galathas parit: quouſq̄ chri/
ſt⁹ denuo formeꝰ ī eis. Cur āt ⁊ nouatū arguim⁹ in
terimētē pñiam p⁹ baptiſmū: ap̄lus āt ad hebꝛeos
ñ diſſipat pñia₃ pctōꝝ: S₃ ne putarēt ſcōꝫ ritū leḡ
pñie cauſa m̄lta foꝛe: ⁊ quotidiana baptiſmata: ob
h̄ peitere q̄dē monet: vnicā āt foꝛe īſinuat ꝑ baptiſ/
ma renouationē. Talia v̄o cōſiderās recurro ad di
ſpēſationē q̄ fit ī xp̄o: q̄ de⁹ exn̄s hō fact⁹ ē: tāq̄ de⁹
ſuſcitat moꝛtuos: ſicut carne veſtit⁹ ſitiebat: laboꝛa
bat: ⁊ patiebaꝰ. Qñ igiꝰ aliq̄ ſpectātes hūana vidēt
dñm ſitiētē ⁊ patiētē: ⁊ obloquūꝰ ī ſaluatoꝛē: velut
ī hoīe₃. peccāt q̄dē: pñt tñ cito cū penituerīt accipe
veniā: ꝑtēdētes ꝓ cā fragilitatē coꝛpis. Qñ v̄o rurſ⁹
aſpiciētes aliq̄ opa deitatis dubitāt de natura coꝛ/
poris: ipi quoq̄ nimiū peccāt. S₃ ⁊ his penitētibus
cito pōt ignoſci: eo ꝙ ⁊ ipi excuſationē hñt ab ope
rū magnitudīe. Qñ v̄o diuinitatꝭ opa retoꝛquēt ad
diabolū: merito irreuocabilē ferūt ſñiam: qñ arbi/
trati ſūt diabolū foꝛe deū: ⁊ verū deū nihil pl⁹ q̄ de
mones ī opib⁹ putauerūt hr̄e. Ad hāc ḡ ꝓfidiā pha/
riſei ꝑuenerāt. ſaluatoꝛe.n. oñdēte pr̄is opa: moꝛtu/
os ſuſcitās: cecos illūīās: ⁊ ſimilia faciens: h⁹mōi
opa dicebāt eē beelzebub: cū nāq̄ dicē poterāt vidē
tes mūdi oꝛdinē: ⁊ erga eū ꝓuiſionē: ꝙ mūd⁹ a beel
zebub ē creat⁹. Quādiu igiꝰ ad hūana ſpectātes mē
te claudicabāt dicētes: Nōne h̄ ē carpētarij fili⁹? ⁊

quõ lr̃as q̃s ñ didicit: nouit. Suſtiebat eos tãq̃ꝫ ĩ fi liũ hoĩs peccãtes: ſꝫ vt magꝭ ĩſaniũt dicẽtes: opa dei eẽ beelzebub: nõ ap̃lꝰ eos ſuſtinuit. Sic. n. ⁊ tãdiu pr̃es eoꝝ ſuſtinebat: q̃ꝺiu cã panis ⁊ aq̃ murmura bãt: ſꝫ poſtq̃ꝫ vitulũ cõflãtes ĩ eũ collata ſibi diuini tus bñficia referũt: puniti ſũt. ꝑmo q̃dẽ ñ paucis eo rũ occiſis: poſtmodũ dixit: Ego ãt ĩ die vltiõis viſi tabo h̃ peccatũ eoꝝ. Talẽ g̃ ⁊ nũc pharisei audiũt ſñiam: vt ĩ flãma diabolo pata: ꝑpetuo cõrodanť cũ eo. Nõ igiť faciẽdo collationẽ ĩter blaſphemiaꝫ dictã ĩ ipm: ⁊ ſpiritũſanctũ hec dixit: tãq̃ꝫ maioꝛ ſit ſpũs: ſꝫ vtraq̃ꝫ blaſphemia ĩ ipm ꝑlata: hãc minorẽ: illã validiorẽ oñdit. ipm. n. videntes hominẽ vitupa bãt: ⁊ eꝰ opa beelzebub eẽ dicebãt. AMB. Sic igi tur videť q̃buſdã: vt eũdẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpiritũſanctũ ĩtel ligamꝰ: ſalua diſtictiõe pſonaꝝ ⁊ vnitate ſubſtãtie: qꝛ vnꝰ ⁊ deꝰ ⁊ hõ chriſtꝰ ẽ ſpũs: ſicut ſcriptũ ẽ: Spi ritꝰ añ faciẽ veſtrã chriſtꝰ dñs: Idẽ ſpũſanctꝰ: qꝛ ⁊ pr̃ ſanctꝰ: ⁊ filiꝰ ſanctꝰ: ⁊ ſpũſãctꝰ. Si g̃ vtrũq̃ꝫ chri ſtus ẽ: q̃ ẽ diuerſitas niſi chriſti: vt ſciamꝰ qꝛ diuini tatẽ chriſti nobis negare ñ liceat. BEDA: Uel ali ter: Qui opa ſpũſancti dicit eẽ beelzebub iſti nõ di mitteť: neq̃ꝫ ĩ p̃ſenti ſeculo neq̃ꝫ ĩ futuro: ñ ꝙ nege mus ei ſi pñiam agẽ poſſit: poſſe dimitti a deo: ſꝫ ꝙ credamꝰ eũ blaſphemũ exigẽtibꝰ meritis: ſicut nũq̃ꝫ ad remiſſionẽ: ita nec ad ipos digne pñie fructꝰ eẽ ꝑuenturũ: ſm̃ illõ: Excecauit oculos eoꝝ ne cõuertã tur: ⁊ ſanẽ illos. CIRYL. Nõ ſi creatura eẽt ſpũſ ſanctꝰ: nõ aũt de diuina ſubſtãtia pr̃is ⁊ filii: q̃liter acta ĩ eũ cõtumelia tãtã fert penã: quãta ꝑmulgať cõtra blaſphemãtes ĩ deũ. BEDA: Neq̃ꝫ tñ q̃cũ q̃ꝫ ſpiritũſanctũ ñ eẽ: aut deũ ñ eẽ: ſꝫ patre filioq̃ꝫ mi norẽ cõfitereť: h̃ irremiſſibilis blaſphemie crimine teneť: qꝛ hũana ignorãtia ducti faciũt: ñ ĩuidentia diabolica ſicut p̃ncipes iudeoꝝ. AVG. de ver. do. Uel aliť: Si hic dicereť ꝙ blaſphemauerit quãcũq̃ꝫ blaſphemiã ĩ ſpiritũſanctũ: oẽm ĩtelligẽ deberemꝰ. Sed qꝛ dictũ ẽ: Qui blaſphemauerit ĩ ſpiritũſanctũ ille ĩtelligať q̃ nõ oĩ mõ: ſed eo mõ blaſphemauerit vt ei nũq̃ꝫ poſſit ignoſci. ſic enĩ dictũ ẽ: Deꝰ neminẽ tẽtat. ſ. nõ oĩ: ſed quodã tẽtatiõis mõ. Quis autẽ ſit iſte modꝰ blaſphemãdi cõtra ſpiritũſanctũ dicamꝰ. Primũ quidẽ credentiũ beneficiũ eſt in ſpiritũſan cto remiſſio peccatorum. contra hoc donum gra tuitum loquitur coꝛ impenitens: ipſa ergo impeni tentia eſt ſpiritus blaſphemia: que non remittitur neq̃ꝫ in hoc ſeculo neq̃ꝫ in futuro: quia penitentia ĩ petrat remiſſionem in hoc ſeculo: que valeat in fu turo. CIRYL. Cum autẽ tantum metũ ĩcuſſerit dominꝰ diſcedẽtibus a recta confeſſione: p̃cepit de cetero nõ curare de reſpõſo: eo ꝙ fideliter diſpoſi tis cõſtituit verba cõgrua ſpiritus tanq̃ꝫ doctoꝛ in habitans. vñ ſequiť: Cũ autẽ inducent vos in ſyna gogas ⁊ ad magiſtratus ⁊ poteſtates: nolite ſollici ti eſſe qualiter aut quid reſpondeatis: aut quid di catis. GLOSA: Dicit autem: Qualiter quantuꝫ ad modum proferendi. Quid: quantum ad moduꝫ inueniendi. Reſpondeatis interrogantibus. Aut quid dicatis: diſcere volentibus. BEDA: Cum enim propter chriſtum ducimur ad iudices: volun tatem tantum noſtram pro chriſto debemus of ferre. Ceterum in reſpondẽdo ſpiritusſancti gratia miniſtrabiť. vñ ſubdiť: Spũs. n. ſanctꝰ docebit vos ĩ ipa hora: q̃ oporteat vos dicẽ. CHRY. Alibi vero dr̃: Eſtote pati cũctis ad r̃ñdendũ: q̃cũq̃ꝫ q̃ſiuerit a vobis rõnẽ ſpẽi q̃ fouet vos. Qñ nãq̃ꝫ oriť ĩter ami cos agon: p̃cipit nos meditari. qñ võ terribile ẽ ꝓo riũ: ⁊ pauoꝛ circũquaq̃ꝫ: dat ꝓpriũ monimẽtũ vt au dẽdũ ſit: ⁊ loquẽdũ: ñ ãt obſtupeſcendũ. THEO. Qñ igiť duplex ẽ nr̃a ĩfirmitas: ⁊ aut pene formi dine martyriũ fugimꝰ: aut qꝛ rudes ſumꝰ ⁊ neſcimꝰ reddẽ rõnẽ fidei: vtrũq̃ꝫ excluſit. metũ q̃dẽ penaꝝ ĩ eo ꝙ dixit: Ne timeatis occidẽtes corpꝰ. timorẽ võ ĩſciẽtie ĩ h̃ ꝙ dixit: Nolite ſoliciti eſſe qualiter aut quid reſpondeatis.

Ait ãt ei q̃dã d̃ turba: Magr̃ dic frĩ meo: ut diuidat mecũ hereditatẽ. At ille dixit ei: Hõ: q̃s me ꝯſtituit iudicẽ aut diuiſoreꝫ ſupra uos? Di xitq̃ꝫ ad illoſ: Uidete ⁊ cauete ab oĩ auaricia: quia non in abũdantia cui uſq̃ꝫ uita eiꝰ eſt ex his q̃ poſſidet.

AMB. Totꝰ ſupioꝛ locꝰ ad ſubeundã ꝑ cõfeſſio ne dñi paſſioneꝫ aut contẽptu mortis aut ſpe p̃mij aut mãſuri denũciatiõe ſupplicij: cui nũq̃ꝫ venia la xeť ĩſtruiť. Et qñ auaricia plerũq̃ꝫ ſolet tentare vir tutẽ: etiã hꝰ abolẽde rei p̃ceptũ ſubiiciť ⁊ exẽplũ cũ dr̃: Ait ãt ei q̃dã de turba: Magiſter dic fratri meo vt diuidat mecũ h̃editatẽ. THEO. Ex duo fratres qꝛ de h̃editate pr̃na diuidẽda cõtendebãt: cõſequẽs erat vt alť alterũ fraudare ĩtẽderet. Dñs aũt docẽs nos ꝙ ñ oꝫ ad terrena flecti: repellit vocãtẽ eũ ad he reditatis diuiſionẽ. vñ ſeq̃ť: At ille dixit ei: Hõ quiſ me cõſtituit iudicẽ aut diuiſorẽ. ſ. facultatũ ſup vos. BEDA: Qui magiſtro ſupne pacis gaudia cõmẽ dãti: terrene diuiſionis vult ĩgerere moleſtiã: merito hõ vocať ſm̃ illõ: Cũ ſit iter vos zelꝰ ⁊ cõtẽtio: nõ ne hoĩes eſtis. CIRYL. Fuit ãt dei filiꝰ qñ factꝰ ẽ ſimilꝭ nobis: cõſtitutꝰ a deo pr̃e ĩ regẽ ⁊ p̃ncipẽ ſu per ſyon mõtẽ ſactũ eꝰ annũciãs mãdatũ diuinuꝫ. AMB. Bñ g̃ terrena declinat: q̃ ꝓp diuina deſcẽ derat: nec iudex dignať eẽ litiũ ⁊ arbiter facultatũ: viuoꝝ habẽs mortuoꝝq̃ꝫ iudiciũ: arbitriũq̃ꝫ merito rũ. Nõ ergo q̃d petas: ſꝫ a quo poſtules ĩtuendũ eſt nec maiorꝰ ĩtẽto aĩo putes mĩorꝰ obſtrepẽduꝫ. vñ ñ ĩmerito refutať h̃ frater: q̃ diſpẽſatorẽ celeſtiũ geſtiebat corruptibilibꝰ occupare: cũ ĩter fratres pa trimoniũ: ñ iudex medĩꝰ: ſꝫ pietas debeat ſeq̃ſtra di uidẽ: quãq̃ꝫ ĩmortalitatis patrimoniũ ñ pecunie ſit hoĩbꝰ expectãdũ. BEDA: Occaſiõe ãt huiꝰ ſtulti petitoris aduerſꝰ auaricie peſtẽ: ⁊ turbas etiã diſci pulos p̃ceptis pariť ⁊ exẽplis munire ſatagit. vñ ſeq̃ tur: Dixitq̃ꝫ ad illos: Uidete ⁊ cauete ab oĩ auaricia. Dicit aũt: Ab oĩ: qꝛ ñ nulla ſimplr̃ geri videť: ſꝫ iter nꝰ arbiť q̃ ĩtẽtiõe fiãt: diiudicat. CIRYL. Uel dic Ab oĩ auaricia. ſ. magna ⁊ pua. Eſt. n. ĩutilꝭ auaricia dicẽte dño: Domos zelatas edificabitis: ⁊ ñ habita bitis ĩ eis. ⁊ alibi: Decẽ iugera vineaꝝ faciẽt lagũcu lã vnã. ⁊ xxx. modij ſemĩs faciẽt modios tres. Sed ⁊ ſcđm aliũ modũ ẽ ĩutilis: quẽ oñdit ſubdẽs: quia ñ in abundantia cuiuſq̃ꝫ vita eiꝰ eſt ex his q̃ poſſidet.

THEO. Hoc dicit dñs refellẽſ auaroꝝ intẽtiões
qui vident̃ coaceruare diuitias: q̃ſi diu victuri. Sꝫ
nũquid te opulẽtia lõgeuũ efficiet? Quid igit̃ mani
feſte ſuſtines mala: incerta cã quietis: nã dubiũ eſt
an debeas attingere ſeniũ: cui⁹ gratia theſaurizas.

Dixit autẽ ſilitudinẽ ad illos di
cẽs: Hois cuiuſdã diuitis uberes
fruct⁹ ager attulit ⁊ cogitabat intra
ſe dicẽs: Quid faciã q̃ ñ habeo quo
cõgregeꝫ fructus meos? Et dixit:
Hoc faciã. Deſtruã horrea mea: ⁊
maiora faciã: ⁊ illuc cõgregabo oia
q̃ nata ſũt mihi ⁊ bona mea: ⁊ dicaꝫ
aie mee: Aia habes ml'ta bona poſi
ta i annos plĩmos: requieſce: comede
bibe: epulare. Dixit autem illi de⁹:
Stulte hac nocte aiam tuã repetũt
a te. Que aũt paſti cui⁹ erũt? Sic ẽ
q ſibi theſaurizĩſat: ⁊ ñ ẽ i deũ diues

THEO. Dicto q̃ ex affluẽtia opũ nõ ꝓtẽdat̃ vi
ta humana: ad hui⁹ fidẽ pabolã ſubdit dicens: Dixit
aũt ſili. ad il. di. Ho. cuiuſ. diui. vbe. fru. ager attulit.
BASI. Nõ facturi quidẽ ex vbertate fructuũ ali
q̃d boni et magis diuina lõganimitas pateat: que
vſq; ad malos ſuã bonitatẽ extẽdit: pluẽſ ſup iuſtoſ
⁊ iniuſtos. Que võ ſunt q̃ h hõ bñfactori recõpẽſat?
Nõ meminit coĩs nãe: nec arbitrat⁹ ẽ oportẽ q̃d ſu
pfluit: diſpẽſari egẽtib⁹: ⁊ horrea q̃dẽ crepabãt p̃ co
pia cõditoꝝ: auar⁹ tñ anim⁹ neq̃q̃ iplebat̃: nolẽs ve
terib⁹ cedẽ pp auariciã: noua nõ valens ſuſcipe ꝓpt̃
mltitudinẽ: pp q̃d impfecta ei⁹ ꝯſilia ⁊ ſteriles cure
vñ ſubdit̃: Et cogi in. ſe di. Quid fa. q̃ nõ ha. q̃ cõ.
fru. meos? Congrũt eque paupib⁹: an nõ quẽ p̃mit
inopia dicit: q̃d faciã? vñ vict⁹? vñ calciamẽta? talia
⁊ locuples ꝓfert. Urgẽt. n. ipius aiam diuitie a pm
ptuariis emanãtes: ne forte cũ exiuerit ꝓſint egenti
bus: ſili guloſoꝝ q̃ mallẽt edacitate crepare q̃ꝫ idi
gẽtib⁹ de reliq̃is ipſtiri. GREGO. xv. mora. P an
guſtia ex ſatietate nata. dicẽs. n. q̃d faciã? ꝓfecto in
dicat: q̃ votoꝝ ſuoꝝ effectib⁹ p̃ſſus ſub quodã rerũ
faſce laborabat. BASI. Erat quidẽ i ꝓmptu dicẽ
Aperiã horrea: cõuocabo egenos: ſed cogitat nõ vt
diſtribuat: ſed vt cõgreget. Sequit̃ eñi: Et dixit: hoc
faciã. Deſtruã horrea mea. Bene facis: nam digna
deſtructõe nequicie ꝓmptuaria: diſſolue horrea ex
quib⁹ nullã cõſolatõnem accepit ſubdit: Et maiora
faciam. At ſi ⁊ hoc impleueris: nũquid deſtrues ite
rum: quid ſtultius q̃ꝫ in infinitũ laborare? Horrea
ſunt tibi ſi vis pauperũ dom⁹. Sed dices: Cui iniu
riam facio ꝓpa retinẽdo? Nam ⁊ ſequit̃: Et illuc cõ
gregabo oia que nata ſunt mihi: ⁊ bona mea. Hic
mihi que tua? vnde ea ſumẽs in vitã tuliſti? ſic̃ qui
p̃ueniẽs ſpectacula ꝓhiberet aduenientes appropian
do ſibi: quod ad vſum cõmunẽ ordinat̃. Sic̃es ſunt
diuites qui cõmunia que preoccupauerũt eſtimãt
ſua eſſe. Si enim quilibet ſue neceſſitatis ſufficiẽtiã
recipiens: relinqueret ſuperfluũ indigẽti: non eſſet
diues nec paup. CIRYL. Attẽde ⁊ al'r eẽ friuolũ
ei⁹ vbũ cũ dic̃: Cõ. õ. q̃ na. ſũt mihi. q̃ſi ñ putaret ea di
uinit⁹ obtinẽ: ſꝫ fruct⁹ eẽ laborũ ſuoꝝ. BASI. Ete
rum ſi fateris ea tibi diuinitus ꝓueniſſe: an iniuſt⁹
eſt deus inequaliter res nobis diſtribuens? Cur tu
abũdas: ille vero mẽdicat? niſi vt tu bone diſpẽſati
onis merita cõſequaris: ille vero patiẽtie brauiũ de
corẽt. At tu nõne ſpoliator es: que diſpẽſanda ſuſce
piſti ꝓpria reputãdo? Eſt panis famelici quẽ tu te
nes nudi tunica: quã in cõclaui cõſeruas: diſcalcia
ti calceus qui penes te marceſcit: indigẽtis argentũ
q̃d poſſides inhumatũ: quo circa tot iniuriaris: quot
dare valeres. CHRY. Sed ⁊ in hoc errat: q̃ bona
putat que ſunt indifferẽtia. rerũ eñi quedã ſunt bo
ne: quedã male: quedã medie. Bona quidẽ ſunt ca
ſtitas ⁊ humilitas ⁊ huiuſmodi: que cum homo eli
git fit bonus. His aũt oppoſita ſunt mala: q̃ hõ duꝫ
eligit fit malus. Media vero ſunt vt diuitie: q̃ quã
doq; quidẽ ordinant̃ in bonũ. ſ. ad elemoſynã: quã
doq; ad malũ. ſ. ad auariciã. ⁊ ſimiliter inopia q̃ñq;
ad blaſphemiã: quãdoq; ad ſapientiã ſm affectum
vtentiũ. CIRYL. Diues igit̃ non parat p̃manẽtia
horrea ſed caduca: ⁊ quod ſtulti⁹ eſt: vite longitudi
nem ſibi taxat. Sequit̃ enim: Et dicam anime mee.
Anima habeſ multa bona poſita in annos plĩmos
Sed o diues fructus quidẽ habes in horreis: ſꝫ an
nos plurimos vnde poteris obtinere? ATHA.
Siquis autem ſic viuat: quaſi quotidie moriturus:
eo q̃ incerta eſt naturaliter vita noſtra non pecca
bit. ſemp enim maior timor plurimũ voluptatis diſ
ſoluit. Sed ecõtrario diues lõgeuitatem ſibi repro
mittẽs ad voluptates aſpirat. Sequit̃ enim: Requi
eſce. ſ. a labore. Comede: bibe: epulare. magno. ſ. ap
paratu. BASI. Tam improuid⁹ es erga bona aie:
vt eſcas corporeas anime aſcribas: ſiquidẽ virtuteꝫ
habet: ſi fecũda eſt operationũ bonarũ ſi deo adhe
ſit: bona plurima poſſidet: ⁊ bono gaudio gaudet.
Uerꝫ quia tot⁹ carnalis es paſſiõib⁹ ſubiectus a ven
tre nõ ab aia clamas. CHRY. Nõ aũt decet vaca
re delitiis ⁊ ipinguare corp⁹: ⁊ attenuare aiam: fa
cẽreq; ei grauare: ⁊ tenebras obducẽ: ſpiſſũq; velamẽ
eo q̃ i delitiis dñatiuũ aie ſeruit: ſeruile võ corpori
dñat̃. Alimtorũ aũt indiget corp⁹ nõ delitiaꝝ vt nu
triat̃: nõ vt ſcidat̃ ⁊ fluat. Neq;. n. aie ſoli: ſed ⁊ ipſi
corpi ſunt nociue delitie: eo q̃ ex forti fit debile: ex
ſano egrotatiuũ: ex agili graue: ex formoſo d̃forme
ex iuuene veteroſũ. BASI. Permiſſus aũt ẽ deli
berare in oib⁹ ⁊ manifeſtare ꝓpoſitũ ꝓpũ: vt condi
gnã mẽat̃ ſui effect⁹ ſniam. Sꝫ dũ i abdito loq̃t̃ elo
quia ei⁹ examinãt̃ in celo. Unde ſibi reſpõſa ꝓueiũt
Sequit̃ eñi: Dixit aũt illi de⁹: Stulte hac nocte ani
mã tuã repetũt a te. Audi cõueniẽs tibi ſtulticie no
mẽ: quod tibi null⁹ ipoſuit hoim: ſꝫ ipſe de⁹. GRE.
xxii. mora. Eadẽ nocte ſublat⁹ eſt: qui multa tempa
fuerat p̃ſtolat⁹: vt. ſ. qui in lõgũ ſibi ſubſidia colligẽ
do ꝓſpexerat: ſubſequẽtẽ diẽ vel vnũ minime vide
ret. CHRY. Dicit autem repetũt a te. Expoſcebãt
enim eam forſan terribiles quedaꝫ virtutes ad hoc
miſſe: quoniã ſi de ciuitate in ciuitatem trãſeuntes
egemus ductore: multomagis aia abſoluta a cor
pore: ⁊ ad futuram vitam tranſmigrans indigebit

ducatu. Ob hoc multotiẽs recuſat anima: ꝛ regredi
tur in ꝓfundũ: cũ debet exire a corpe. ſp.n.ſtimulat
nos ↄſcia peccatoꝝ: ſed ꝑcipue cuꝫ debemꝰ trahi ad
terribile iudiciũ. Tũc.n.tota cõgeries criminũ ĩno-
tuit: ꝛ ꝑ oculis poſita mẽtẽ ꝑcellit. ꝛ ſicut carcerati
ſemꝑ qdẽ doloroſi ſunt: tũc aũt ꝑcipue cũ debẽt iu-
dici ꝑſentari: ſic ꝛ anima maxime in ipo tpe de pec-
cato cruciat̃ ꝛ dolet. Multo aũt magꝭ cum fuerit
euulſa. ¶ GRE.xxv.mora. In nocte autẽ ablata eſt
anima: que in obſcuritate cordis eſt emiſſa. In no-
cte ablata eſt: que ↄſideratiõis lucẽ habẽ noluit: vt
qđ pati poterat ꝑuideret. Subdit aũt: Que aũt pa-
raſti: cuiꝰ erũt? ¶ CHRY. Hic.n.ea deſeres: nõ ſoluꝫ
nullũ inde ꝑcipiẽs cõmodũ: ſed ꝛ ſarcinã peccatoꝝ
portãs ſuꝑ humeros ꝓpꝛios. Et que quidẽ a te cõge-
ſta ſunt: pleruꝗꝫ in manꝰ inimicoꝝ ꝑueniẽt: a te vo
ſuꝑ his ratio requiret̃. Sequit̃: Sic eſt qui ſibi the-
ſau. ꝛ nõ eſt in deũ diues. ¶ BEDA: Hic.n.ſtultꝰ ẽ:
ꝛ in nocte rapiẽdꝰ. Ergo qui vult eſſe in deũ diues:
nõ ſibi theſauriꝫet: ſed pauꝑibꝰ poſſeſſa diſtribuat.
¶ AMB. Fruſtra.n.cõgreget opes: qui ſe hiſ neſcit
vſuꝝ. neqꝫ.n.noſtra ſunt: q̃ nõ poſſumꝰ auferre no-
biſcũ: ſola virtꝰ comes eſt defunctoꝝ: ſola nos ſeq̃t̃
mĩa: que tabernacula defunctis acquirit eterna.

¶ Dixitqꝫ ad diſcipulos ſuos: Ideo
dico uobis: Nolite ſoliciti eſſe ani
me ueſtre quid mãducetiſ: neqꝫ cor
pori quid induamini. Anima plus
eſt q̃ꝫ eſca: ꝛ corpꝰ plꝰ q̃ꝫ ueſtimẽtũ.

¶ THEO. Paulatim dñs ꝓducit ad ꝑfectiorẽ do
ctrinã. Docuit enĩ ſupꝛa cauendũ eſſe ab auaricia:
ſubdiditqꝫ parabolã diuitis inſinuãs ꝑ eã ꝙ ſtultꝰ
eſt qui ſuꝑflua cupit. Deinde ꝓcedẽte ſermone: neqꝫ
de neceſſarijs ſinit nos ſolicitudinẽ gerere: auaricie
radicẽ euellẽs. vnde dicit: Ideo di. vobis.q.d. Pꝰ q̃ꝫ
ſtultus eſt qui ſibi maiorẽ vite menſurã attribuit: ꝛ
exinde magis efficit̃ cupidꝰ: Nolite. ſolli. eſſe anime
ve. quid mãducetis. Non quia intelligibilis anima
comedat: ſed quia nõ videt̃ aliter animã poſſe con-
iunctã manere corpi: niſi dũ nutrimur. vel quia ani
mati corpis eſt nutrimẽtũ ſuſcipe: ↄgrue anime nu
triri attribuit: nam ꝛ virtus nutritiua dicit̃ anima:
vt ſic intelligat̃: Ne ſolliciti ſitis nutritiue parti aĩe
quid edatis: poteſt autẽ etiã corpꝰ mortuũ veſtiri.
vnde ſubdit: Neqꝫ cor. ve. quid induami. ¶ CHRY.
Nõ autẽ dicit̃ nolite ſolliciti eẽ: nõ idem eſt qđ no
lite operari: ſed nolite rebꝰ mũdanis mẽte affigi. Cõ
tingit enĩ aliquem operantẽ nihil ſollicitum eſſe.
¶ CIRYL. Pꝛeminet aũt anima cibo: ꝛ corpꝰ veſti-
tui. vnde ſubdit: Anima plꝰ eſt q̃ꝫ eſca: ꝛ corpꝰ plꝰ q̃ꝫ
veſtimẽtum.q.d. Deus qui quod maiꝰ eſt exhibuit:
quomodo nõ dabit quod minꝰ eſt? Nõ ergo mltũ
noſtra intẽtio modicis inſiſtat: nec intellectꝰ nr̃ ſer
uiat ad veſtitũ ꝛ victũ querendũ: magis aũt cogitet
quecũqꝫ ſaluãt animã ꝛ ſubleuãt ad regnũ celorũ.
¶ AMBRO. Nihil aũt moraliꝰ ad faciẽdã fidem
omnia credentibꝰ a deo poſſe cõferri: q̃ꝫ ꝙ aereꝰ ille
ſpiritꝰ vitale collegiũ anime corpiſqꝫ cõtubernio fe-
deratũ nõ deficit: niſi cũ venerit dies ſupꝛma moriẽ
di. Cum igit̃ anima indumẽto corpiſ veſtiat̃: ꝛ vigo
re anime corpꝰ animet̃: abſurdũ eſt vt victꝰ nobiſ co
piam defuturã putemꝰ: qui viuẽdi iugẽ ſubſtantiaꝫ
conſequamur.

¶ Cõſiderate coruos: qꝛ non ſemi
nant neqꝫ metũt quibꝰ non eſt cella
riuꝫ neqꝫ horreũ: ꝛ deꝰ paſcit illos.
Quãto magis uos plures eſtiſ illis
Quis aũt ueſtrum cogitãdo poteſt
adijcere ad ſtaturã ſuã cubitu unũ?
Si ergo neqꝫ quod minimũ eſt po
teſtis: quid de ceteris ſolliciti eſtis.

¶ CIRYL. Sicut ſupꝛa erigẽdo nos ad ſpiritaleꝫ
audaciã per aues induxit dicẽs: Multis paſſeribꝰ
pluris eſtis vos: ſic ꝛ nũc ex volatilibꝰ firmã ꝛ indu
bitabilem fiduciã nobis adducit dicẽs: Cõſiderate
coruos: quia nõ ſeminãt neqꝫ metũt. ſ. ad acq̃rẽduꝫ
cibũ: quibꝰ nõ eſt cellariũ neqꝫ horreũ. ſ. ad ↄſuãduꝫ
Et deꝰ paſcit illos: q̃ꝫto magis vos pluris eſtis illis.
¶ BED. i. cariꝰ voſ valetis: quia rõnale animal ſicut
homo: ſublimiꝰ ordinatũ eſt in rerũ natura q̃ꝫ irrõ-
nabilia: ſicut ſunt aues. ¶ AMBRO. Magnũ aũt
quod fide ſequamur exẽplũ: nã volatilibꝰ celi q̇bus
nullũ exercitiũ cultõis: nullꝰ de meſſiũ fecũditate ꝑ
uentꝰ eſt: indeficientẽ ꝓuidẽtia diuina largit̃ alimo
niã. Verũ eſt igit̃ cãm inopie noſtre auariciã videri
etenĩ illis iccirco ſine labore pabuli vſus exuberat:
quo fructuſ ad eſcã cõmunẽ datos: ſpãli quodã ne
ſciũt vẽdicare dñatu. Nos coĩa amiſimus: dũ ꝓpꝛia
vẽdicamꝰ. nã nec ꝓpꝛium q̇cq̃ꝫ vbi ꝑpetuũ nihil: nec
certa copia vbi incertꝰ euẽtꝰ. ¶ CHRY. Cũ aũt poſſꝫ
dñs exẽplũ ab hõibꝰ ſumẽ q̃ minime t̃rena curauerit:
heliã dico: moyſen: ꝛ iohãnẽ: ꝛ ceteros hmõi cõmẽo
rauit volatilia: ſequẽs verꝰ teſtĩn: qđ ad apẽ tranſmit
tit ꝛ formicã ꝛ alia hmõi: qbꝰ nãles quoſdã mores
inſeruit ↄditor. ¶ THEO. Iõ aũt omiſſa mẽtõe ali-
orũ volatiliũ: coruoꝝ mẽtõem facit: qꝛ pullos cor
uoꝝ ſpãli ꝓuidẽtia deꝰ nutrit. nã corui pariũt q̇dẽ:
nõ aũt nutriũt: ſed negligũt pullos ſuos: qbꝰ miro
modo ab aere pabulũ q̇dã aura delatũ ad os ꝑueit
qđ hiãtes ſuſcipiũt: ꝛ ſic nutriũt̃. forſã etiã ꝛ talia ꝑ
ſynodochẽ dicta ſunt: toto ſignificato ꝑ ptẽ. vñ in
mattheo dñs remittit ad volatilia celi: hic vo ſpãlr
ad coruos: tãq̃ꝫ guloſiores ꝛ rapaciores. ¶ EVSE.
In coruis etiã aliq̇d plꝰ ſignificat. auibꝰ.n. colligen
bꝰ legumĩa ꝓmptiꝰ ẽ alimẽtũ: veſcẽtibꝰ vo carnibꝰ ſic
coruis difficiliꝰ ẽ ad hñdũ: nec tñ hmõi aueſ defectũ
pabuli patiũt̃ ꝓp ꝓuidẽtiã dei diffuſã vbiqꝫ. Vtit̃ at
ad idẽ ꝛ t̃tio ſylogiſmo dicẽs: Quis aũt ve. cogi. po.
adij. ad ſta. ſu. cubi. vnũ? ¶ CHRY. Nota ꝙ aĩaꝫ q̇
dẽ ſemel dedit deꝰ ꝛ eadẽ ꝑſeuerat: ſꝫ corpꝰ quotidie
ſumit incremẽtũ. ꝑtrãſiẽs igit̃ aĩaꝫ q̃ſi nõ recipientẽ
augmẽtũ: de ſolo corpe fac̃ mẽtõnem: dãs intelligẽ
ꝙ nõ auget̃ ꝑ ſolũ alimẽtũ: ſꝫ ꝓuiſiõe diuina ꝑ h̃ ꝙ
nullꝰ nutrimẽtũ accipiẽdo aliq̇d ad ſuã ſtaturã ad-
iicẽ põt. vñ ↄcludit̃: Si g̃ neqꝫ qđ minimũ ẽ po. q̇d de
ce. ſolli. eſtis? ¶ EVSE.q.d. Si nullꝰ ſua cura corpo
reã ingeniatꝰ eſt ſibi ſtaturã. Sed neqꝫ termino tpiſ
vite põt alq̇s l' breuiſſimũ tpꝰs hore excogitãdo adi
cere: cur oportet ſuꝑflue de neceſſarijs vite cogitare

BED. Illi ergo tegẽdi corꝑis curã reliquite: cuiꝰ
videris cura factũ eẽ vt tãte ſtature corpꝰ habeatis.
AVG. de q̃. euã. Cũ aũt de augẽda corꝑiſ ſtatura
loqret: dicit ꝙ minimũ eſt h̃. ſ. deo corpa opari.

Cõſiderate lilia agri quõ creſcũt
Non laborãt neqȝ nent. Dico aũt
uobis: nec ſalomon in omni gloria
ſua ueſtiebat̃ ſicut unuȝ ex iſtis. Si
autẽ fenũ quod hodie eſt in agro: et
cras in clibanũ mittit̃ deuſ ſic ueſtit
quãto magis uos puſille fidei? Et
uoſ nolite querere quid mãducetis
aut quid bibatiſ: ⁊ nolite in ſublime
tolli. Hec autẽ omnia gẽtes mũdi
querũt. Pater autẽ ueſter ſcit quo
niam his indigẽtia. Uerũtamẽ que
rite primũ regnũ dei ⁊ iuſticiã eius
⁊ hec omnia adijcient̃ uobis.

CHRY. Sicut ſupiꝰ dominꝰ de alimentis mone
bat: ita ⁊ nũc monet de veſtitu dicẽs: Conſiderate
lilia agri: quõ creſcũt: nõ laborãt neqȝ nent. vt. ſ. ſibi
faciãt indumẽta. Sicut aũt ſupra cũ dñs dixit: Nõ
ſeminãt volatilia. nõ reprobauit ſementẽ ſȝ ſupfluã
curã: ſic cũ dixit: Nõ laborãt neqȝ nent. nõ opꝰ intẽ
emit: ſed cogitatõnem. EVSE. Siquis aũt morta
liũ vult decorari precioſo veſtitu: videat oculate ꝙ
deꝰ etiã vſqȝ ad flores qui ex terra oriunt̃: mĺtiplicẽ
ſui ſapientiã ꝓpagãs: ornauit hos diuerſis colorībꝰ
tenuibꝰ mẽbranis: floꝝ auro lõge melioreſ ticturas
accõmodãs: adeo ꝙ nec penes aliquẽ regẽ delicio
ſum: nec etiã ipm ſalomonẽ qui apud antiquos tã
in diuitijs ⁊ in delitijs celeber fuit: tã ꝑcioſũ opꝰ fu
erit inuentũ. vnde ſequit̃: Dico ãt vo. q: nec ſalo. in
oĩ glo. ſua veſtie. ſic vnũ ex iſtis. CHRY. Nõ vtit̃
hic volatiliũ exẽplo: cignũ cõmemorãs aut pauonẽ
ſed lilia. Uult. n. vtrĩqȝ declarare hẏpbolẽ. ſ. ab infir
mitate rerũ: que tñ ſunt ſortite decorẽ ⁊ a ꝑcio de
coris qui cõceſſus eſt lilijs. vnde poſtmodũ non vo
cat ea lilia ſed fenũ cũ ſubdit̃: Si aũt fenũ qȯ ĩ agro
eſt hodie. nec dicit: Cras non entia: ſed ſubdit: Sed
cras in clybanũ mittet̃. neqȝ dicit ſimplr̃: Deꝰ veſtit
ſed dicit: Deꝰ ſic veſtit. qȯ multã habet expſſionẽ. et
ſubdit: Quãtomagis vos: qȯ eſt expmẽtis ꝑcioſita
tem ⁊ prudẽtiã humani generis. Deniqȝ cũ increpa
re deceret: vtit̃ ⁊ hic moderãtia nõ infidelitatis: ſed
paucitatis fidei: arguẽs cũ ſubdit: Puſille fidei. vt p
hoc magis excitet nos ad dictorũ pſuaſionẽ: vt nõ
ſolũ nos cogitemꝰ de veſtibꝰ ſed nec affectemꝰ veſti
mẽtorũ decorẽ. CIRYL. Sufficit eni prudẽtibus
ſolꝰ cauſa neceſſitatis aptũ habere veſtitũ: ⁊ ciboꝝ
modeſtiã nõ excedẽtẽ: qȯ ſatis eſt. Sufficiũt etiam
ſanctis que ſunt in chriſto ſpiritales delitie ⁊ ſubſe
quẽs gloria. AMBRO. Nõ ocioſũ aũt videt̃: ꝙ
flos vel hõi ꝯfert̃ vel certe plꝰ pene q̃ȝ hõibꝰ in ſalo
mone ꝓfert̃ vt pre claritate coloris angeloꝝ celeſtiũ
gloriã putemꝰ expſſam: qui vere mũdi iſtiꝰ flores ſũt
ꝙ eorũ claritatibus mũdus ornat̃: ⁊ bonũ odorem
ſanctificatõis aſpirãt: qui nulla ſolicitudine ꝑpedi
ti: nullo vſu laboris exerciti: diuine in ſe liberalitatĩ
grãm: ⁊ celeſtis ſeruãt dona nature. vnde bene ⁊ h̃
veſtitꝰ gloria ſua ſalomõ: ⁊ alibi cooptus oſtẽdit̃ ꝙ
infirmitatẽ corporee nature velut virtute quadam
mẽtis ad opertã opeꝝ gloriã veſtiebat. Angeli vero
quoꝝ natura diuinior exps manet iniurie corꝑalis
recte lȝ maximo viro preferũtur: nec tamẽ in nobis
miam dei deſpare debemꝰ: quibꝰ p reſurrectõis gra
tiam dñs ſilẽm angeloꝝ ſpẽm pollicet̃. CIRYL.
Abſonũ aũt erat diſcipulos debentes normã ⁊ exẽ
plar cõuerſatõis honeſte alijs tradere: in ea incidẽ:
a quibꝰ diſcedẽdũ eſſe oportebat eos ꝯſulere. Et idõ
dñs ſubdit: Et vos nolite querere quid mãducetis:
aut quid bibatis. In hoc etiã dñs ꝯſuluit nõ modi
cũ ſtudio ſacrarũ ꝑdicationũ: monẽs diſcipulos ſo
licitudinẽ humanã abijcere. BED. Notãdũ tamẽ
eſt ꝙ nõ ait: Nolite querere aut ſoliciti eſſe de cibo
aut potu aut indumẽto: ſed q̃d mãducatiſ aut biba
tis: vbi mihi videt̃ argui q̃ ſpreto victu l' veſtitu cõi
lautiora ſibi vl' auſteriora ꝑ his cũ quibꝰ vitã ducũt
alimẽta vel indumẽta reqrũt. GRE. niſenꝰ. Sȝ di
cet̃: aliqui obtinuerũt dominia: honoreſ: ⁊ diuitias
cũ oraſſent: qual'r ergo ꝓhibẽs nos talia orãdo q̃rẽ
Et quidẽ ꝙ oĩa hec ad diuinũ ꝯſiliũ ptineãt oĩbus
patet: hec tñ a deo ꝯferũt̃ petẽtibꝰ vt diſcẽtes deum
nos exaudire in minoribꝰ petitõibꝰ: eleuemur ad al
tiorẽ affectũ. ſicut in pueris videmꝰ: q̃ mox nati ma
ternis adherẽt vberibꝰ: ſi võ pubuerit puulꝰ ſpernit
mãmas: q̃rit aut monile aut aliq̇d taliũ: quibꝰ ocu
lus delectat̃: poſtq̃ȝ aũt mens cũ corpe creuerit: ce
dens cũctis puerilibꝰ deſiderijs: q̃rit a parẽtibꝰ q̃ cõ
ueniũt vite pfecte. AVGV. de que. euã. Prohibi
ta aũt ſolicitudine de alimẽtis: ꝯñter ne extollãtur
admonuit dicens: Nolite in ſublime tolli. Primo
eĩ h̃ ad neceſſitatẽ cõplẽdã hõ q̃rit: cũ aũt his abũ
dauerit incipit de talibꝰ ſupbire. Tale ẽ hoc: ac ſi ſe
vulneratꝰ aliq̇s iactet: q: habeat mĺta emplaſtra in
domo: cũ h̃ illi bonũ eẽt vt vulnera nõ habẽt: ⁊ ne
vno quidẽ indigẽt ẽplaſtro. THEO. Uel eleuati
onẽ nihil aliud vocat q̃ȝ vagũ mẽtis motũ: alias ali
ud meditãtis: ⁊ ex h̃ ſaliẽtis ad aliud ⁊ ſublimia co
gitãtis. BASI. Et vt intelligas hmõi eleuatiõem:
memẽto vnitatis ꝓpe iuuẽtutis: ſi q̃n manẽs ſolꝰ co
gitaſti de vita ⁊ ꝓmotõibꝰ diſcurrẽs a ꝑncipatu in
ꝑncipatũ: amplexꝰes diuitiaſ: edificaſti palatia: ami
cis bñ feciſti: vltꝰes inimicos. ẽ aũt pctm̃ tal' abſtra
ctio: intẽta. n. circa ſupflua delectatio a veritate ſe
ducit. vñ ꝯueniẽter ſubdit: Hec. n. om. gẽ. mũ. q̃runt
. ſ. voluptatẽ: diuitias: ⁊ hmõi. GRE. niſenꝰ: Adhi
bẽ. n. ſolicitudinẽ rebꝰ apparẽtibꝰ ꝓpuȝ ẽ eoꝝ q̃ nul
lã ſupponũt ſpem futuri ſeculi: neqȝ metum iudicij
BASI. Sed de neceſſarijs vite ſubdit: Pr̃ aũt ve.
ſcit: q̃n his indiget. CHRY. Nõ dixit: Deꝰ. ſȝ Pr̃
vt ipos ad maiorẽ ꝓmouẽt fiduciã. Quis. n. eſt pr̃ q̃
patiatur neceſſaria filijs nõ miniſtrare: ſed ⁊ aliud
adijcit: Nõ. n. poteris dicẽ: ꝙ pater quidẽ ẽ: ignorat
tñ his nos indigere: nã qui naturã creauit: eiꝰ indi
gentiã nouit. AMBRO. Oſtẽdit aũt cõſequẽter
nec ad ꝑſens: nec in reliquũ fidelibus gratiã defu
turã: ſi modo qui diuina deſiderãt: frena nõ q̃rant

Indecorū quippe eſt homines curare de cibo: qui
militāt pro regno. Nouit rex queadmodū familiā
ſuā paſcat: alat: ꝛ veſtiat. vnde ſequit: Uerūtamē q̄/
rite primū regnū dei: ꝛ hec omnia adijcient vobis.
CHRY. Non regnū: ſed etiā opes chriſtꝰ pollicet
cū eo. Si.n. nos a curis eos eripimꝰ: q̄ ꝑtermittētes
ſua noſtrorū diligētiā hñt: mltomagis deꝰ. BED.
Indicat.n. aliud eſſe qḋ ꝑncipalr daẗ: aliud qḋ ſup
addiẗ: quia nobis intētōe eternitas: in vſu vō tꝑali/
tas eſſe debet.

Nolite timere puſillꝰ grex: quia
complacuit patri ueſtro dare uobis
regnū. Uendite que poſſidetiſ: ꝛ da
te elemoſynā: facite uobiſ ſacculos
qui nō ueteraſcūt: theſaurū nō defi
cientē in celis. Quo fur non appro
piat: neq; tinea corrūpit. Ubi enim
theſaurꝰ ueſter ē: ibi ꝛ cor urm̄ erit.

GLO. Poſtq̄ dominꝰ tempaliū curā a cordibꝰ
diſcipulorū remouit: hic excludit ab eis timorē: ex
quo ſupflua cura ꝓcedit dicēs: Noli.ti.puſil.grex.
THEO. Puſillū gregē dominꝰ vocat volētes di/
ſcipulos eius fieri: vel quia in hoc ſeculo ſancti pui
videnẗ cauſa volūtarie pauptatis: vel q᷑ ſupantur a
multitudine angelorꝫ: qui incōpabiliter ꝑcellunt q̄
noſtra ſunt. BED. Puſillū etiā dominꝰ gregē ele/
ctorū nominat: vel ad cōpatōnem maioris numeri
reprobovū: vl̕ potiꝰ ob hūilitatꝭ deuotōeꝫ CIRYL.
Quare aūt timere nō debēt oſtēdit ſubdens: Quia
compla.pa.ve.da.vo.regnū.q.d. Eum qui tā ꝑcioſa
largiẗ: qualiter pigebit erga vos clemētiā exercere:
Quāuis.n. hic grex paruꝰ ſit ꝛ natura ꝛ numero et
gloria: bonitas tamē patris cōceſſit ꝛ huic puſillo
gregi celeſtiū ſpirituū ſortē.ſ.regnū celorꝫ: ꝙ vt poſſi
deatis regnū celorū: opes terrenas ꝯtēnite. vn̄ ſubdi
tur: Uendite que poſſi.ꝛ da.elemoſynā. BED.q.
d. Nolite timere ne ꝓpter regnū dei militātibꝰ huiꝰ
vite neceſſaria deſint: quin etiam poſſeſſa ꝓpter ele
moſynā vendite: quod tūc digne fit: quādo qui ſe/
mel ꝓ domino ſuo omnibꝰ ſpretis: nihilominꝰ poſt
hoc labore manuū opaẗ. vnde ꝛ victū tranſigere: ꝛ
elemoſynā dare queat CHRY. Non eſt enī pctm̄
quod elemoſyna nequeat abolere: antidotū eſt cui
libet cōueniēs vulneri. Sed ꝛ elemoſyna nō ſolum
in pecunijs fit: ſed ꝛ in rebꝰ dū aliq̄s aliū ꝓtegit: dū
medicꝰ medeẗ: dū ſapiēs ꝯſulit. GRE. nazāzenus:
Uereor aūt ne putes pietatꝭ tibi neceſſitatē nō eſſe
ſꝫ arbitriū opinabar ꝛ ipe h᷑: ſꝫ terrēt me hedi ad fini
ſtrā ſtatuti: nō q᷑ rapuerūt: ſꝫ q᷑ chriſtū in egētibus
nō placarūt. CHRY. Nā ſine elemoſyna īpoſſibi
le ē regnū videꝛ. Sicut.n. fons ſi aq̄s in ſe cōtinuerit
vitiaẗ: ſic ꝛ diuites cū oīa penes ſe teneāt. BASI.
Sed q̄ret aliq̄s q̄d ꝯſiderātē oꝫ vendē q̄ poſſideṅt:
nunq̄d tanq̄ eiſ nālr noxiis vl̕ ꝓp tētatōem accidē
tē aīabꝰ ab eis: Ad h᷑ dicēdū ē: ꝑmo q̄dē ꝙ ſingulū
eorꝫ q̄ ſunt ſi ꝑ ſeipm malū extitēt nō eſſet creatura
dei: oīs.n. creatura dei bōa. dn̄ſ aūt q᷑ mādatū dn̄i/
cū nō docuit abijcē tāq̄ mala q̄ poſſideẗ ſꝫ diſpēſa/
re dicēs: Et date elemoſynā CIRYL. Moleſtū āt

forte eſt h᷑ mādatū diuitibꝰ: ſanā tn̄ mētē hñtibꝰ nō
ē inutile: theſaurizāt.n. ſibi regnū celeſte. vn̄ ſequit:
Fa.vo.ſac.q̄ nō veteraſcūt. BED. Elemoſynas vi/
delꝫ opādo: q̄rū merces in etnū maneat: vbi nō h᷑ ꝑ
ceptū eē putādū ē: vt nil pecunie reſueẗa ſanctꝭ vel
ſuis vel paupū vſibꝰ: cū ꝛ ipe dn̄s cui angeli miſtra
bāt loculos habuiſſe legaẗ a fidelibꝰ oblata ꝯſuans
ſꝫ ne deo ꝓp iſta ſuiaẗ: ꝛ ob inopie tiōe iuſticia de
ſeraẗ. GRE. niſenꝰ: Precipit aūt ſenſibiles ꝛ terre
nas opes ſurſū ꝯdē: qº vtꝰ corruptiua nō attigit. vn̄
ſubdit: The. nō defi. in ce. quo fur nō appro. neq; ti
nea corrūpit. THEO. q.d. Hic tinea demoliẗ: nō
aūt in cel. deīde q᷑ tinea q̄dā nō demoliẗ addidit ꝯ
fure: Aurū.n. nō demoliẗ tinea: ſꝫ fur tollit. BED.
Siue igiẗ h᷑ ſimplr̄ accipiēdū ē ꝙ pecunia ſuata de
ficiat: data aūt ꝓrio penneꝰ fructū ꝯferat in cel: ſeu
ita ꝙ theſaurꝰ boni opis ſi cōmodi trēſtris occaſiōe
ꝯdaẗ facile corruptꝰ intereat: at ſi celeſti ſolū itētiōe
ꝯgeraẗ non exteriꝰ hoīm fauorē: q̄ſi a fure q̄ deforis
rapit: nō intꝰ inani glīa q̄ſi a tinea que interiꝰ ſcidit
valet maculari. GLO. Uel fures ſunt hētici ꝛ de/
mones q̄ ad h᷑ intēti ſunt vt ſpiritalibꝰ nō ſpolient:
tinea q̄ veſtes latēter rodit iuidia ē q̄ ſtudiū bonū
lacerat: ꝛ ꝯpaſſionē vnitatꝭ diſſipat THE. Porro
q᷑ nō oīa furto tolluṅt addit potiorē rōnē ꝛ nullā
ꝓſus patiētē inſtātiā dicēs: Ubi enī ē the.ve.ibi ꝛ
cor ve.erit.q.d. Eſto ꝙ nec tinea demoliaẗ: nec fur
tollat: hocipm qḋ ē hr̄e cor affixū theſauro ſepulto
ꝛ diuinū opꝰ.ſ. aīam terre imergē q̄to ē dignū ſup
plicio. EVSE. Nā q̄libꝫ hō nālr dependet ab eo cir
ca qḋ ſtudet: illuc totū aīm applicat: vbi totū ꝯmo
dū poſſidē putauit. Un̄ ſiq̄s ī rebꝰ pn̄tis vite hꝫ totā
mētē ꝛ intētōem quā cor noīauit: in trenis vſaẗ. Si
vō mētē applicuerit ad celeſtia vbi mētem hēbit et
videaẗ ſolo corpe cū hoībꝰ ꝯuerſari: aīo vō iā ſit ag/
greſſus māſiōes celeſtes. BED. Hoc aūt nō ſolū ꝺ
pecunia: ſꝫ de cūctis paſſionibꝰ ſentiēdū ē. luxurioſi
epule ſunt theſauri: laſciui ludicra amatoris libido

Sint lūbi ueſtri precicti: ꝛ lucer
ne ardētes in manibꝰ ueſtris: ꝛ uos
ſimiles hominibꝰ expectātibꝰ domi
nū ſuū quādo reuertaẗ a nuptijs: ut
cum uenerit ꝛ pulſauerit confeſtim
aperiēt ei. Beati ſerui illi: quos cū
uenerit dominus inuenerit uigilan
tes. Amen dico uobis: ꝙ precinget
ſe ꝛ faciet illos diſcumbere: ꝛ trāſi
ens miniſtrabit illiſ. Et ſi uenerit in
ſecūda uigilia: ꝛ ſi in tertia uigilia ue
nerit: ꝛ ita inuenerit: beati ſunt ſer
ui illi. Hoc autem ſcitote: quoniā
ſi ſciret paterfamilias qua hora fur
ueniret: uigilaret utiq; : et non ſine
ret perfodi domum ſuam. Et uos
eſtote parati: quia qua hora non pu

tatis: filius hominis ueniet.

THEO. Poſtq̃ ſuũ diſcipulũ modeſtũ ſtatuit
dominus: ſpolians eum qualibet vite cura ⁊ eleuati
one iam nũc ad miniſtrandũ inducit dicẽs: Sint
lumbi veſtri pcincti. i. ſemp ꝓcliues ad exequẽdu
quedã opera domini noſtri: Et lucerne ardentes. i.
nõ ducatis vitã in tenebris: ſed aſſit vobis lux rõis:
oſtẽdens vobis agẽda ⁊ fugiẽda. Eſt enĩ hic mũdus
nõ: cincti võ lumbos ſunt qui practicã exequũtur
nam talis eſt miniſtratiuũ habit⁹ quib⁹ oportet adeẽ
⁊ lucerne ardẽtes. i. diſcretõis donũ: vt valeat dino
ſcere practic⁹ non ſolum quid oporteat agere: ſed ⁊
quomodo: alioq̃n in pcipicio ſupbie homĩes ruũt.
Notandũ aũt q pmo iubet lumbos pcingi: ſecũdo
lucernas ardere. nam pmo quidẽ eſt opatio: deide
ſpeculatio que eſt illuſtratio mẽtiſ. Ideo ſtudeam⁹
exercere virtutes vt duas lucernas habeam⁹ arden
tes. ſ. conceptũ mẽtis iugiter in anima emicãtẽ: q⁹
nos illuſtramur: ⁊ doctrinã q̃ ceteros illuminam⁹.
MAXI. Uel lucernas accẽſas docꝫ habẽ p orõẽꝫ ⁊
ↄtẽplatõem ⁊ ſpiritalẽ dilectõeꝫ. CIRYL. Uel ſub
cingi ſignificat agilitatẽ ⁊ ꝓmptitudinẽ ad ſuſtinẽ
da mala intuitu diuini amoris. Lucerne aũt accen
ſio ſignificat: vt non patiamur aliquos in tenebris
ignorãtie viuere. GREGO. in home. Uel aliť lũ
bos pcigim⁹ cũ carnis luxuriã per cõtinẽtiã coar
tamus. viris enĩ luxuria in lũbis eſt: feminis in vm
bilico. a pncipali igiť ſexu lumborũ nomĩe luxuria
deſignať. Sed quia min⁹ ẽ mala nõ agere: niſi etiã
quiſq ſtudeat bonis opib⁹ inſudare addiť: Et lucer
ne ardẽtes ĩ manib⁹ veſtris. Lucernas quippe ardẽ
tes in manib⁹ tenemus: cũ per bona opera primis
noſtris lucis exempla monſtramus. AVGV. de
que. euãge. Uel docet ⁊ lũbos pcingere, ꝑpter cõti
nẽtiam ab amore rerũ ſecularium: ⁊ lucernas arden
tes habere vt hoc ipm vero fine ⁊ recta intẽtõe fiat
GREGO. in home. Sed ſi vtrũq hoꝝ agiť: reſtat
vt quiſquis ille eſt totã ſpem ſuã in redemptoris ſui
aduentũ cõſtituat. vnde ſubdiť: Et vos ſimiľ. homi.
expe. do. ſu. quãdo reuer. a nuptijs. Ad nuptias q̃p
pe domin⁹ abijt: quia aſcẽdẽs in celũ: ſupnã ſibi mľ
titudinẽ angelorũ nou⁹ homo copulauit. THE.
Quotidie etiã in celis deſponſat ſanctorũ animas:
quas ei paul⁹ vel ali⁹ ſimilis offert virginẽ caſtã. Re
dit aũt a nuptijs celebratis in celis: forſan quidem
vniuerſaliter in cõſummatõe toti⁹: quãdo vẽiet de
celo in gloria patris: forſan etiã ſingulis horis aſtãs
inopinate particulari vniuſcuiuſq conſummatõi.
CIRYL. Cõſidera etiã q a nuptijs quaſi a ſolen
nitate venit: in qua ſemp exiſtit diuinitas: nihil. n.
poteſt icorruptibili nature inferre triſticiã. GRE.
niſenus: Uel aliter cõſummatis nuptijs: ⁊ deſpõſa
ta ſibi eccleſia: ⁊ admiſſa ea in thalamũ ſecretorũ: p
ſtolabanť angeli reditũ regis ad naturalẽ beatitu
dinem: quib⁹ ſimilem fieri decet noſtrã vitã: vt ſicut
illi ſine malicia cõuerſantes parati fuerũt domini
cũ regreſſum recipe: ſic ⁊ nos vigilãtes ad obedien
tiam ꝓmptos nos faciam⁹ cum aduenerit pulſans.
Sequiť enĩ: Ut cum vene. ⁊ pulſa. cõfe. aperi. illi.
GRE. in home. Uenit quippe cũ ad iudiciũ ꝓpe
rat: pulſat vero cum iam p egritudines moleſtã eſſe
mortem vicinã deſignat: cui cõfeſtim aperimus: ſi
hũc cum amore ſuſcipimus. Aperire enĩ iudici pul
ſanti nõ vult: qui exire de corpe trepidat: ⁊ eũ queꝫ
contempſiſſe ſe meminit: videre iudicem formidať.
Qui aũt de ſua ſpe ⁊ operatõe ſecurus eſt: pulſanti
cõfeſtim aperit: q: cũ temp⁹ ꝓpinque mortis agno
uerit: de gloria retributõis hilareſcit. vnde ſubditur
Beati ſerui illi: quos cũ venerit do. inue. vigilãtes.
Uigilat qui ad aſpectũ veri luminis mẽtis oculos
apertos tenet: qui ſeruat opando quod credit: qui
a ſe torporis ⁊ negligẽtie tenebras repellit. GRE.
niſenus: Propter hãc igiť vigiliã obſeruandã ſupra
domin⁹ monuit: vt ſint lũbi pcicti: ⁊ lucerne ardẽ
tes: lumẽ eĩ oppoſitũ oculis pellit ſomnolẽtiã ocu
lorũ. Lumbi etiã cingulo pſtricti reddũt corp⁹ inſu
ſceptibile ſomni: nam qui precictus eſt caſtitate et
pura cõſcientia illuſtrat⁹ pſeuerat in ſomnis. CI
RYL. Cum igiť domin⁹ veniẽs ſuos inſomnes iue
nerit ⁊ precictos: cor illuminatũ habẽtes: tunc eos
ꝓmulgabit beatos. Sequitur enĩ: Amẽ dico vobis
quia pcinget ſe. Ex quo pcipim⁹ q ſimilia nobis re
tribuet: dũ ſuccictis ſe pcinget. ORI. Erit enĩ pre
cinct⁹ iuſticia circa lũbos ſuos ſm Iſaiaꝫ. GRE.
Per quam precigit ſe. i. ad retributõnem preparat.
THEO. Uel preciget ſe in eo q nõ totam vberta
tem bonorũ largiť: ſed hanc cohibet ſm certã men
ſurã. Quis enĩ deũ capere poteſt quãtus eſt: vnde
ſeraphin mihi velari dicunť ꝑpter excellentiã diui
ni ſplẽdoris. Sequitur: Et faciet illos diſcumbere.
. i. omnino requieſcere. Sicut enĩ diſcumbẽs totum
corpus facit pauſare: ſic in futuro aduẽtu ſancti to
taliter requieſcẽt. hic enĩ non habuerũt requiẽ cor
poris: illic vero ſimul cum animab⁹ ſpiritalia corpa
incorruptõem ſortita: plena gaudebũt quiete. CI
RYL. Faciet igiť illos diſcũbere: quaſi feſſos refo
cillans: apponẽs delitias: ⁊ ſtatuẽs dapſidẽ dono
rum ſuorũ mẽſam. DIONY. in epiſtola ad tytũ:
Diſcubitũ enĩ opinamur quietẽ a multis laborib⁹:
⁊ vitã ſine leſione: ⁊ cõuerſatõem diuinã in lumine
⁊ regione viuentiũ vniuerſo ſancto affecto adiple
tam: ⁊ copioſam donatõeꝫ omniũ donorũ ſm quã
leticia adimplenť. hoc eſt enĩ q ieſus facit eos recũ
bere dans eis ꝑpetuã quietẽ: ⁊ diſtribuẽs eis bono
rum multitudinẽ. vnde ſequiť: Et trãſiẽs mini. illis.
THEO. Quaſi vicẽ equalẽ eis reddẽs: vt ſicut ipi
miniſtrauerũt ei: ita ⁊ ipe eis miſtret. GRE. i ho.
Trãſiẽs võ dictũ eſt cum de iudicio ad regnũ redit
vel dñs nobis poſt iudiciũ trãſit: q̃ ab humanitatis
forma in diuinitatis ſue ↄtẽplatõeꝫ nos eleuat. CI
RYL. Nouit aũt dñs lubricũ fragilitatis hũane ad
peccãdũ. ſed qm̃ bon⁹ eſt deſpare nõ ſinit: ſed magis
miſereť ⁊ dat nobis pniam in ſalutis antidotũ. ⁊ iõ
ſubdit: Etſi venerit in ſecũ. vigi. ⁊ſi in ter. vigi. vene.
⁊ ita inuene. beati ſunt ſerui illi. Diuidũt. n. excubã
tes in menijs ciuitatũ ⁊ hoſtiũ ſeruãtes aggreſſus:
noctẽ in tres aut quatuor vigilias. GREGO. in
home. Prima ergo vigilia primeuũ tempus eſt vite
noſtre. i. pueritia: ſecunda adoleſcẽtia vel iuuentus
tertia autem ſenectus accipitur. Qui ergo vigilare
in prima vigilia noluit: cuſtodiat in ſecundam. Et
qui in ſecunda noluit: tertie vigilie remedia non
amittat. vt qui cõuerti in pueritia neglexit ſaltem

in tempoꝛe iuuentutis vel in ſenectute reſipiſcat.
¶ CIRYL. De pᷓma tamē vigilia mentōem nō facit
quia pueritia nō puniťa deo: ſed veniā mereť. Se/
cūda vero ⁊ tertia etas debet obediētiā deo: ⁊ vitā
honeſtā ducere ad volūtatem ipſius. ¶ GRECVS:
Uel ad pᷓmam vigiliam pertinent diligentius vi/
uentes quaſi pᷓmum gradum ſoꝛtiti: ad ſecundam
vo medie ꝯuerſatiōis menſurā tenētes: ad tertiā vo
qui ſunt infra hos: ⁊ inde de q̄rta putādum eſt: ſi
cōtingat de q̄nta. Diuerſe eni ſunt ꝯuerſationū mē
ſure: ⁊ bonꝰ remunerator metiť vnicuiq; qḋ dignū
eſt. ¶ THEO. Uel quia vigilie ſunt hoꝛe nocť ꝓuo
cātes ſopoꝛē hōibꝰ: intelligas etiā in vita nr̄a eē q̄ſ/
dā hoꝛas que faciunt nos beatos ſi inſomnes repti
fuerimꝰ. Rapuit tibi aliq̄s facultateſ: defuncti ſunt
tibi filij: accuſatꝰ es. ſed ſi in his tempibꝰ non feceris
cōtra dei mādata quicq̄: vigilātē te inueniet in ſe/
cūda ⁊ tertia vigilia. i. in tpe malo pniciosū ſomnū
animabꝰ lentis inferente. ¶ GRE. in home. ad excu
tiendā vero noſtre mētis deſidiā etiā exterioꝛa dā/
na per ſilitudinē ad mediū deducūť. nam ſubditur
Hoc aūt ſcito: q̄ñ ſi ſci. paterfa. qua hoꝛa fur veni.
vigila. vti. ⁊ nō ſine. pfo. domū ſuā. ¶ THEO. Qui/
dam hūc furē intelligūt eſſe diabolū: domū: animā
pr̄ēmfamilias: hominē: nō tamē videť hec acceptio
ꝯſonare ſequētibꝰ. aduētꝰ eni dn̄i compať huic furi
tanq̄ ex inopinato ꝑueniēs ſm illud aplī: Dies do
mini ſicut fur: ita in nocte veniet. vnde ⁊ h̄ ſubdiť:
Et vos eſto. para. quia qua ho. nō pu. fi. ho. veniet.
¶ GRE. in home. Uel aliter: Neſciēte patrefamilias
fur domū perfodit: quia dū a ſui cuſtodia ſpūs doꝛ
mit: improuiſa moꝛs veniēs carnis nr̄e habitaculū
irrūpit: furi aūt reſiſteret ſi vigilaret: quia aduētꝰ iu/
dicis qui occulte aīam capit: pcauēs ei penitēdo oc
curreret: ne impenitēs periret. Hoꝛā vero vltimam
dominꝰ iccirco nobis voluit eſſe incognitā: vt dū
illam ꝓuidere non poſſumus: ad illā ſine intermiſ/
ſione ꝑparemur.

¶ Ait autē ei petrus: Domine ad
nos dicis hāc parabolā: an ⁊ ad om
nes? Dixit autē dominꝰ: Quiſpu
tas eſt fidelis diſpēſatoꝛ ⁊ prudens
quē ꝯſtituit dominꝰ ſup familiā ſuā
ut det illis in tempe tritici mēſurā?
Beatꝰ ille ſeruꝰ quē cū uenerit dn̄s
inuenerit ita facientē. Uere dico uo
bis: quoniā ſupra omia que poſſidz
cōſtituet illū? Q ſi dixerit ſeruus
ille in coꝛde ſuo: moꝛā facit dominꝰ
meus uenire: ⁊ ceperit ꝑcutere ſer
uos ⁊ ancillas: ⁊ edere ⁊ bibere: et
inebriari: ⁊ ueniet dominꝰ ſerui illiꝰ
in die qua non ſperat: ⁊ hoꝛa qua ne
ſcit: ⁊ diuidet eum: partēq; eius cū
infidelibus ponet.

¶ THEO. Petrus cui iam ꝯmiſſa eccleſia fuerat
quaſi omniū curam gerēs: inquirit vtrū ad omnes
dominꝰ parabolā protuliſſet. vnde diciť: Ait autē
ei petrus: Domine ad nos dicis parabolā hanc: an
ad omnes: ¶ BED. Duo dominꝰ in pᷓmiſſa parabo/
la mouerat: ⁊ ſe videlꝫ ſubito venturū: ⁊ illos para/
tos eum expectare debere. Sed de quo hoꝛū: an de
vtroq; petrꝰ interrogauerit: quoſue ſibi ſociſq; ſuis
cōparauerit cum ait: Ad nos dicis: an ad omnes:
nō facile patet. Et quidē in eo q̄ ait Nos ⁊ Omēs:
nō alios q̄ apoſtolos apoſtoloꝛūq; ſimiles ⁊ cete/
ros fideles vel chꝛiſtianos: ⁊ infideles: vel eos q̄ viri
tim. i. ſigillatim moꝛiētes: ſui iudicis aduentū nolen
tes volēteſq; ſuſcipiūt: ⁊ eos qui eos qui in vniuer/
ſali iudicio viui ſunt in carne reperiēdi ſignificare
putandꝰ eſt. Mirū eſt autē ſi petrꝰ dubitauit: vel oī
bus ſobꝛie ⁊ pie ⁊ iuſte viuendū expectātibus beati
ſpem: vel inopinatū ſinguloꝛū ⁊ omniū futurū eſſe
iudiciū. vnde reſtat intelligi his. ſ. duobus iam bene
cognitis ea que neſcire poterat queſiſſe: videlꝫ ſi ſub
limia illa vite celeſtis inſtituta: quibꝰ poſſeſſa ven/
dere ſacculos qui nō veteraſcerēt facere: lumbis ꝑ/
cinctis: lucerniſq; ardētibus vigilare preceperat: ad
apoſtolos ſolū ſimileſq; eoꝛū: aut ad omnes qui ſal
uandi ſunt pertineat. ¶ CIRYL. Ualidā autē men
tem habētibus conueniūt ardua: ⁊ excellētia man/
datoꝛū ſanctoꝛū: his vero qui nōdum ad hanc vir/
tutem contigerūt: conueniūt ea a quibꝰ omnis fa/
cultas excludiť. vnde dominꝰ exemplo manifeſtiſſi
mo vtitur: oſtendēs mandatū pᷓmiſſum conuenire
his qui admiſſi ſunt in gradū diſcipuloꝛū. Sequiť
enim: Dixit autē dominus: Quiſputas eſt fidelis
diſpēſatoꝛ: ¶ AMBRO. Uel aliter: Supioꝛis qui
dem in omnes precepti foꝛma eſt generalis: verum
ſeries ſequētis exempli diſpēſatoꝛibus: hoc eſt ſacer
dotibus videtur eſſe propoſita. vnde ſequiť: Dixit
autem dominꝰ: Quis putas eſt fidelis diſpēſatoꝛ ⁊
prudens quē conſtituit dominꝰ ſuper familiā ſuā:
vt det illi in tempoꝛe tritici mēſurā. ¶ THEO. q. d.
Predicta parabola cōmuniter omnes fideles atti/
git: ſed quid vobis apoſtolis ⁊ doctoꝛibus conue/
niat audiatis. Quero enim quis diſpēſatoꝛ inueniā
tur in ſe habens fidelitatē ⁊ prudentiā. ſicut enim in
diſpenſatōnibus facultatum: ſiue aliquis incautus
ſit fidelis domino exiſtens: ſiue etiam prudens ſit ⁊
infidelis: diſperiūt res domini: ſic ⁊ in rebus diui/
nis opus eſt fidelitate ⁊ prudētia. noui enim mul/
tos deum colentes ⁊ fideles: quia vero nō poterāt
prudenter eccleſiaſtica tractare negocia: nō ſolum
poſſeſſiones: ſed etiā animas deſtruebāt: vtentes in
peccatoꝛes indiſcreta virtute: per immoderata pe/
nitentie mandata: vel impoꝛtunā manſuetudinē.
¶ CHRY. Querit autē hic dominus: nō quaſi fide
lem ⁊ prudentē diſpenſatoꝛē ignoꝛās: ſed volēs in/
nuere raritatē rei: ⁊ huiuſmodi ꝓſulatus magnitu/
dinem. ¶ THEO. Quiſquis ergo fidelis fuerit inuē
tus ⁊ prudens: pꝛeſideat familie domini: vt ſingulis
tempoꝛibꝰ det tritici menſurā vel ſermonē doctri/
ne: quo paſcūtur anime: vel operū exemplū quo vi
ta infoꝛmetur. ¶ AVGV. de que. euā. Mēſurā aūt
dicit ꝓpter modū capacitatis quoꝛūcūq; audiētiū.
¶ ISIDO. Additū eſt etiā in tempe: q̄ beneficium

nõ ſuo tẽpe datũ reddit̃ caſſũ: ⁊ nomẽ beneficij perdit. Idem eſt panis eſurienti quidẽ appetibilis: ſaciatio autẽ nõ multũ. De his aũt ſerui diſpẽſatoris pmio ſubdit dicẽs: Beat⁹ ille ſeru⁹: quẽ cũ venerit dominus: inuenerit ſic facientẽ. BASI. Nõ dicit agentẽ a caſu: ſed ſic facientẽ. nõ eñi vincere ſolum cõuenit: ſed etiã certare legittime. hoc aũt eſt ſic ſingula exequi: ſicut recipim⁹ in mandatis. CIRYL. Sic ergo fidelis ſeru⁹ ⁊ prudẽs: opportuno tempore diſtribuẽs prudẽter cibaria famulis: hoc eſt ſpirituales eſcas beat⁹ erit: iuxta dictũ ſaluatoris: in hoc .n. obtinebit adhuc maiora: ⁊ merebit̃ pmia familiarib⁹ debita. vnde ſequit̃: Vere dico vobis: q̃ ſup omnia que poſſidet cõſtituet illũ. BEDA: Quanta eñi inter bonos auditores ⁊ bonos doctores eſt meritorũ diſtãtia: tanta eſt etiã premiorũ. hos enim adueniẽs cũ vigilantes inuenerit faciet diſcũbere: illos autẽ cum fideliter prudẽterq̃ diſpẽſantes inuenerit: ſuper omnia que poſſidet cõſtituet. i. ſuper omnia celeſtis regni gaudia: nõ vtiq̃ vt borũ dominium teneãt: ſed vt eorũ abundanti⁹ ceteris ſanctis eterna poſſeſſione fruant̃. THE. Vel ſup omnia bona ſua cõſtituet eum: nõ ſolũ ſuper ſuã familiã: ſed vt tam terrena q̃ celeſtia ei obediãt: qualis fuit ieſus naue ⁊ helias: alter ſoli: alter nubib⁹ mãdans: ⁊ omnes ſancti quaſi dei amici rebus dei vtuntur. Quicũq̃ etiã vitã virtuoſe pagit: ⁊ ſeruos ſuos. i. irã ⁊ cõcupiſcẽtiã recte diſpoſuit: exhibẽs tẽpib⁹ ſingulis menſurã frumẽti: ire quidẽ vt afficiat̃ in habẽtes odio deũ. cõcupiſcẽtie vero vt neceſſario vtatur carnis puiſiõe: ordinãs eam in deũ. Talis in q̃ conſtituet̃ ſuper omnia que poſſidet domin⁹: dignus omnia per ſpeculatiuũ intellectũ intueri. CHRY. Domin⁹ aũt nõ ſolũ ex honore bonis reſeruato: ſed ex minis pene in malos corrigit auditorẽ. vnde ſeq̃tur: Qd̃ ſi dixerit ſeru⁹ ille in corde ſuo: morã facit domin⁹ meus venire. BED. Nota inter vitia ſerui mali aſcriptũ: q̃ tardũ domini ſui reditũ putauerit. Nõ aũt inter boni virtutes annumeratũ: q̃ hũc citum ſperauerit: ſed tñ fideliter miniſtrauerit. Nil ergo meli⁹ eſt: q̃ vt patiẽter ſuſtineam⁹ ignorare qd̃ ſciri nõ poteſt: ſed tantũ laborem⁹ vt idonei inueniamur. THEO. Ex eo aũt q̃ nõ conſiderat̃ hora finis multa peccata eueniũt: nam ſi cogitarem⁹ dñm venire ⁊ preſto eſſe terminũ vite noſtre: min⁹ vtiq̃ peccaremus. vnde ſequit̃: Et ceperit pcutẽ pueros: ⁊ ancillas: ⁊ edere: ⁊ bibere: ⁊ inebriari. BED. In hoc ſeruo cũctorũ preſulũ malorũ narrat̃ dãnatio: qui neglecto domini timore nõ modo ipſi luxuriebant: ſed etiã ſubditos iniurijs ſtimulãt: q̃uis ⁊ typice poſſit intelligi pueros ⁊ ancillas pcutere: corda infirmorũ prauo exemplo vitiare. Edere autẽ: bibere: ⁊ inebriari facinoribus ⁊ ſeculi illecebris q̃ hominẽ dementãt occupari. de eius aũt pena ſubdit̃: Veniet domin⁹ ſerui illi⁹ die qua nõ ſperat. ſ. iudicij ⁊ diuidet eum. BASI. Non quidẽ diuidet̃ corpus vt hoc quidẽ exponat̃ tormentis: illud vero dimittat̃. nam fabuloſum eſt hoc neq̃ iuſti iudicij cũ deliquerit totũ: dimidiũ pati penam. nec anima ſecaſtota criminoſam cõſciẽtiã poſſidẽs: ⁊ cũ corpore mala coopans: ſed diuiſio ei⁹ ẽ pp̃etua alienatio anime a ſpiritu. Nũc eñi ⁊ſi non ſit gratia ſpiritus indignis: videt̃ tamẽ vtcũq̃ adeſſe conuerſionẽ eorũ expectãs ad ſalutẽ: tũc vero totaliter amputabit̃ ab anima. Spirit⁹ ergo ſanct⁹ ⁊ brauiũ eſt iuſtorum: et prima condẽnatio peccatorũ: qñ eũ idigni amittẽt. BED. Vel diuidet eũ a fideliũ cõſortio ſegregãdo: ⁊ eis qui nunq̃ ad fidẽ pertinuerãt ſociando. vnde ſequit̃: Partẽ eius cũ infidelib⁹ ponet. quia q̃ ſuorũ ⁊ domeſticorũ curam non habet: fidem negauit: et eſt infideli deterior vt ait apoſtolus. THEO. Recte etiã infidelis diſpẽſator cũ infidelib⁹ ptẽ accipiet: quia vera caruit fide.

Ille aũt ſeru⁹ qui cognouit volũtatem domini ſui: ⁊ nõ ſe pp̃auit: ⁊ nõ fecit ſm volũtatẽ eius plagis vapulabit multis: qui aũt non cognouit et fecit digna plagis vapulabit paucis. Omni aũt cui multũ datũ eſt: multũ queret̃ ab eo: ⁊ cui cõmẽdauerũt multũ: plus petent ab eo.

THEO. Hic nobis dñs mai⁹ aliquid ⁊ terribili⁹ oñdit. nõ .n. ſolũ diſpẽſator infidelis accepta puabitur gratia vt nihil eũ iuuet ad vitãdũ ſupplicia: ſed magis fiet ei dãnatõis cauſa dignitatis immẽſitas. vñ dicit̃: Ille aũt ſeru⁹ q̃ cognouit volũtatẽ dñi ſui ⁊ nõ fec̃ ſm volũtatẽ ei⁹ vapulapit mlt̃. CHRY. Non eñi ſimiliter in omnib⁹ omnia iudicant̃: ſed maior cognitio fit maioris pene materia. vñ ſacerdos eadẽ peccãs cũ populo: mlt̃a grauiora patiet̃. CIRYL. Homo .n. pſpicax qui turpiorib⁹ ſuã volũtatẽ inclinauit: inexcuſabile petm̃ cõmiſit: q̃ſi pp̃ter maliciã recedẽs a dñi volũtate: ſed hõ ruſtican⁹ rõnabili⁹ implorabit veniã vindicãtis. vnde ſubditur Qui au. nõ cog. ⁊ ſe. dig pla. vapu. pauc. THEO. Hic obijciũt aliq̃: merito punit̃ qui ſciẽs voluntatẽ dñi nõ pſequit̃. Sed cur punit̃ ignorãs: q̃ cum ipſe ſcire potuiſſet noluit: ſed pigritãs ipſe fuit ignorãtie ſue cauſa. BASI. Sed dices: ſi hic q̃dẽ multa ſuſtinet verbera: hic aũt pauca: qualr̃ dicũt q̃dã q̃ non imponit finẽ ſpplicijs. Sed ſciẽdũ ẽ q̃ h̃ qd̃ h̃ dicit̃ nõ numerũ penarũ: ſed differentiam indicat. põt .n. aliq̃s eẽ dign⁹ inextiguibili flãma: vel remiſſiori: ⁊ indeficiẽte vme: vel miti⁹ torquẽte vel forti⁹. THEO. Oſtẽdit̃ aũt dñs q̃re doctorib⁹ ⁊ ſciẽtib⁹ inferior pena debeat̃ cũ dicit: Omni au. cui mul. da. ẽ: mul. que. ab eo: ⁊ cui cõmẽ. ml̃. pl⁹ pe. ab eo. Dat̃ q̃dẽ doctorib⁹ grã faciẽdi miracula: ſed commẽdat̃ eis ſermonis ⁊ doctrine grã: ſed in dato quidẽ nõ dicit aliquid pl⁹ petendũ: ſed in cõmẽdato ſiue depoſito: nam grã vbi incremẽto eget: ⁊ a doctore req̃rit̃ ampli⁹. nõ .n. decet eũ torpere: ſed augere verbi talentũ. BED. Vel aliter: Multũ ſepe dat̃ etiã quibuſdã puatis quib⁹ etiã cognitio dñice volũtatis ⁊ exequẽdi q̃ cognoſcũt facultas impẽdit̃. Multũ autẽ commendat̃ illi: cui cũ ſua ſalute dominici quoq̃ gregis paſcendi cura cõmittit̃: maiori ergo gratia donatos ſi deliquerit: maior vindicta ſequet̃. Mitiſſima autẽ oĩm pena erit eorũ qui pter peccatũ quod originalr̃ traxerũt nullũ inſuper addiderũt: ⁊ in ceteris qui addiderũt

tāto qlibet ibi tolerabiliorē habebit dāatiōem: q̄
to hic minorē habuit iniqtatē.

Ignē ueni mittere in terrā: ⁊ qd
uolo niſi ut accēdat. Baptiſmo aūt
habeo baptizari: ⁊ quomodo coar
tor uſq̄ dum perficiat. Putatiſ q̄
pacē ueni mittere in terrā? Non di
co uobis: ſed ſeparatōem. Erūt eni
ex hoc quinq̄ in domo una diuiſi:
tres in duos: ⁊ duo in tres diuidēt
pater in filiū: ⁊ filius in patrē ſuum
mater in filiū: ⁊ filia in matrē: ſocrꝰ
in nurū ſuā: ⁊ nurꝰ in ſocrū ſuā.

AMBRRO. Diſpēſatoribus.i.ſacerdotibꝰ pre/
miſſa videntē eſſe ꝑpoſita: q̄ ſciāt ſibi grauē in futu/
rum penam eſſe ſubeundā: ſi familiā domini guber
nare neglexerint. ſed quia exiguꝰ eſt ꝑfectꝰ metu ſup
plicij ab errore reuocari: ideo dominꝰ ad querendā
cupiditatē diuinitatis inflammat dicēs: Ignē ve.
mitte. in terrā. Non vtiq̄ illū cōſumptorē bonorū
ſed bone volūtatis auctorē: qui aurea dñice domꝰ
vaſa meliorat: fenū vō cōſumit ⁊ ſtipulā. CIRYL.
Mos eſt autē ſacre ſcripture ignē quādoq̄ dicere
ſacros ⁊ diuinos ſermones. Sicut enī qui aurū et
argentū purgare nouerūt: per ignē cōſumūt eorum
ſordiciē: ſic ſaluator per euāgelica documēta in vir
tute ſpiritꝰ abſtergit intellectū eorū qui credunt in
eum. Hic eſt igit ignis ſalubris ⁊ vtilis: quo habita
tores terre frigidi quodāmodo ⁊ extincti ꝑpē pctīn
incaleſcūt ad pietatis vitam. CHRY. Terrā enim
ad p̄ns vocat: nō eam quā pedibꝰ terimꝰ ſed plaſma
tam manibꝰ eiuſ.ſ. hominē: cui dominꝰ ignē ingerit
ad cōſumptōem peccatorū ⁊ innouatōē animarū.
TYTVS: Eſt aūt intelligendū eū de celo veniſſe:
non enī ſi de terra veniſſet in terrā diceret: Ignem
veni mittere in terrā. CIRYL. Huiꝰ aūt ignis do/
minus accelerabat incendiū. vnde ſequit: Et quid
volo: niſi vt accēdat? Credebāt enim iam quidā ex
iſrl: quorū exordiū fuerāt venerādi diſcipuli. ſ; ignis
ſemel in iudea accēſus totū orbē occupare debebat
cōſummata tamē paſſiōis eius diſpēſatōne. vnde ſe
quit: Baptiſma aūt habeo baptizari. Nam ante ve
nerabilē crucē: ⁊ eius reſurrectōnem a mortuis: in
ſola iudea fiebat mentio predicatōis ⁊ miraculorū
ipius. poſtq̄ autē ꝑncipē vite inſaniētes occiderūt
tūc apoſtolis ꝑcepit dicēs: Eūtes docete oēs gētes.
GREGO. ſuper ezechielē: Vel aliter ignis ī terrā
mittit: cum per ardorē ſancti ſpiritꝰ afflata: terrena
mens a carnalibꝰ ſuis deſiderijs cremat: ſuccēſa au
tem ſpiritali amore malū quod fecit plāgit. ⁊ ſic ītra
ardet: quādo accuſante ſe conſciētia cor peccatoris
in dolore penitētie cremat. BED. Addit autem:
Baptiſmo habeo baptizari.i. ſanguinis ꝓprij tincti
one ꝑus habeo ꝑfundi: ⁊ ſic corda credētiū igne in/
flammari. AMBRO. Tanta autē eſt dñi digna
tio: vt infundēde nobis deuotōnis ⁊ conſummāde
ꝑfectōis in nobis: ⁊ maturāde pro nobis paſſionis

ſtudiū ſibi ineſſe teſtet. vnde ſequit: Et quō coartor
vſq̄ dum ꝑficiat. Quidā codices habēt: Et coāgor
.i. cōtriſtor. Cum enim in ſe nihil habet qō doleret
noſtris tamē angebat erūnis: ⁊ tempe mortis meſti
ciam pretēdebat: quā non ex metu mortis ſue ſed ex
mora noſtre redemptōnis aſſumpſerat. Qui. n. vſq̄
ad ꝑfectōem angit de ꝑfectōe ſecurꝰ eſt: quia eū cō
ditio corꝑalis affectꝰ non formido mortis offendit
nam qui corpus ſuſcepit omnia debuit ſubire que
corꝑis ſunt: vt eſuriret: ſitiret: angeret: ⁊ contriſtaret.
diuinitas autē per hos affectꝰ neſcit cōmutari. Si
mul etiā oſtendit: q̄ in certamine paſſiōis mori cor
poris: abſolutio anxietudinis: non coaceruatio ſit
doloris. BED. Quomodo aūt poſt baptiſma ſue
paſſiōis poſt ignis ſpiritalis aduentū terra ſit arſu
ra declarat ſubdens: Putatis quia pacē veni dare
in terrā: non dico vobis: ſed ſeparatōē. CIRYL.
Quid dicis domine? Non veniſti pacē daturꝰ: qui
factus es nobis pax: pacificās per crucē celeſtia et
terreſtria? qui dixiſti: Pacem meā do vobis. Sz ma
nifeſtū eſt q̄ vtilis quidē eſt pax: quādoq̄ aūt dam
noſa: ⁊ ſeparās ab amore diuino: per quam.ſ. cōſen
titur his qui a deo diſſidēt: ⁊ ob hoc federa terrena
docuit vitare fideles. vnde ſequit: Erūt enī quinq̄
ex hoc in domo vna diuiſi: tres in duos: ⁊ duo in
tres diuidentē: pater in filiū. AMB. Cū ſit pſona
rum videat facta ſubiectio patris ⁊ filij: mris ⁊ filie
ſocrꝰ ⁊ nurus: quinq̄ tamē ſunt: quia eadē mr que
ſocrꝰ accipi poteſt: que enim eſt mater filij: ſocrꝰ eſt
vxoris eſt. CHRY. Per hoc autē futurū euentū
ꝓtulit. Contigebat enī in eadē domo aliquem eſſe
fidelem: cuiꝰ pater vellet eū ad infidelitatē ꝑtrahē:
ſed intantū ꝑualuit virtꝰ doctrine chriſti: vt filij pa
tres dimitterēt: matreſq̄ filie: ⁊ liberos parētes. Li
buit enim fideles chriſti nō ſolū contēnere ꝓpria:
ſed ⁊ cūcta ſimul pati dūmodo cultu fidei non ca
reant. Si autē purꝰ homo eſſet: vnde ſuppeterz ei h
poſſe meditari: q̄ a patribꝰ pluſ amaret q̄ filij: ⁊ a fi
lijs pluſq̄ patres: ⁊ a viris pluſq̄ cōiuges: ⁊ hoc nō
in vna domo aut centū: ſed vbiq̄ terrarū. ⁊ non ſo
lum hoc ꝑdixit: ſed etiā opere cōſummauit. AM
BRO. Myſtica aūt interꝑtatiōe domꝰ vna: homo
vnꝰ eſt. duos aūt legimꝰ frequēter: animā ⁊ corpus.
q̄ ſi duobꝰ cōuenerit: efficit vtraq̄ vnū. aliud eſt qō
ſeruit: aliud cui ſubijcit. Tres aūt anime affectiōes
ſunt: vna rōnabilis: alia cōcupiſcibilis: tertia irāſci
tibilis. Duo ergo in tres ⁊ tres in duo diuidūt. Ete
nim per aduentū chriſti homo qui erat irrōnabilis
rōnabilis factꝰ eſt. Eramꝰ carnales terreni: miſit de
us ſpiritū ſuū in corda noſtra: facti ſumꝰ filij ſpiritu
ales. Poſſumꝰ etiā dicē q̄ hac domo ſunt alij quinq̄
.i. odor: tactus: guſtus: viſus: ⁊ auditus. Si ergo ſen
ea que audimꝰ aut legimus: ſenſu viſus atq̄ auditꝰ
excludamꝰ ſuꝑfluas voluptates corꝑis: que guſtu
tactuq̄ ⁊ odore ꝑcipiunt: duo in tres diuidimus:
eo q̄ mētis habitꝰ vitiorū nō capiat illecebris: aut ſi
quinq̄ ſenſuſ acceperimꝰ corꝑales: vitia iam corꝑis
⁊ peccata ſe ſeparāt. Poſſunt etiā caro videri atq̄
anima ab odore tactu guſtuq̄ luxurie ſeparata: fem
tior enim ratōis ſexus velut viriles fertur affectus:
hec mollior ē ſtudet tenere rōem. Et his itaq̄ diuer
ſarum cupiditatū motꝰ inoleuit. ſed vbi in ſe anima

redit degeneres abiurat heredes. Caro q̄ppe cupiditatib⁹ finis quas ſibi ipſa generauit: tanq̄ ſentib⁹ mũdi voluit eſſe cõfixam. Sed velut corpis quedã atq̄ aīe nur⁹ voluptas motui praue cupiditatis inhibit. Ergo q̄diu mãſit ĩ vna domo cõſpirãtibus vitijs in diuidua cõſenſio nulla videbat̃ eſſe diuiſio. vbi vo chriſt⁹ ignẽ quo delicta cordis exureret: vel gladiũ quo ſecreta penetrant̃ miſit ĩ terras: tunc caro atq̄ aīa regeneratiõis ĩnouata myſterijs copula poſteritatis eliminat: vt diuidant̃ parẽtes ĩ filios: dũ item peris mor⁹ intẽperantiã abdicat: ⁊ aīa declinat in cõſortiũ culpe. Filij quoq̄ ĩ parẽtes diuidunt̃: dũ renouati homiẽs vitia vetuſta declinãt: voluptaſq̄ adoleſcẽtior ſerioſe dom⁹ refugit diſciplinã. BEDA: Uel aliter: Per tres ſignificat̃ q̄ fidẽ trinitatis habẽt: ꝑ duo ĩfideles qui a fidei vnitate diſſentiũt. Pr autẽ diabol⁹ ẽ cui⁹ filij imitãdo eram⁹: ſʒ poſtq̄ venit ignis ille celeſtis: nos ab inuicem ſepauit ⁊ oſtdit alterũ patrẽ qui ẽ ĩ celis. Mater ſynagoga: filia ẽ eccleſia p̄mitiua: que ⁊ eã de q̄ua genus ducit ſynagogã fidei perſecutricẽ ſuſtinuit: ⁊ ipſa eidẽ ſynagoge fidei veritate cõtradixit. ſocrus ſynagoga: nurus eccleſia de gẽtibus: q2 ſpõſus eccleſie chriſt⁹ fili⁹ ẽ ſynagoge ſm carnẽ. Synagoga ergo in nurũ ⁊ in filiã ẽ diuiſa. que credẽtes de vtroq̄ populo pſequit̃: ſed ⁊ ille in ſocrũ ⁊ in matrẽ ſũt diuiſe: quia volunt carnalem circumciſionem ſuſcipere.

¶ Dicebat autẽ ad turbas: Cũ uideritis nubẽ oriẽtẽ ab occaſu ſtatim dicitis nymb⁹ uenit: ⁊ ita fit. ⁊ cum auſtrũ flantẽ dicitis: q2 eſt⁹ erit ⁊ fit Hypocrite faciẽ celi ⁊ terre noſtis pbare: hoc aũt tẽpus quomodo nõ pbatis? Quid autẽ ⁊ a uobis ipſis nõ iudicatis quod iuſtũ eſt.

THEO. Cũ de predicatiõe diſceptaſſet. ⁊ eam nominaſſet gladiũ: poterãt audiẽtes turbari neſciẽtes q̄d diceret. ⁊ iõ dñs ſubdit: ꝙ ſicut aereas diſpoſitiones ꝑ quedã ſigna cognoſcũt ſic deberẽt eius aduẽtum cognoſcere. ⁊ hoc ẽ q̄d dicit: Cũ videritis nubem orientẽ ab occaſu: ſtatĩ dicitis: Nimbus venit ⁊ ita fit. ⁊ cũ auſtrũ flantẽ dicitis: q2 eſtus erit: ⁊ ita fit. q. d. Uerba mea ⁊ opa mea me ĩdicãt cõtrarium vobis. poteſtis igit̃ cõiectare q2 nõ veni pacẽ dare ſed imbrẽ ⁊ turbinẽ. Ego enĩ ſum nubes ⁊ venio ab occaſu. i. ab hũana natura pridẽ multa ĩduta peccatorũ caligine. Ueni etiã ponẽ ignẽ. i. eſtũ ĩcitare. Sũ enĩ auſter vẽtus calid⁹ ⁊ oppoſit⁹ boreali frigiditati. BEDA: Uel q̄ ex elemẽtorũ ĩmutatiõe ſtatum aeraru q2 voluerũt: facilime prenoſcere potuerũt. Poſſẽt etiã ſi vellẽt tẽpus aduẽtus dñi ex dictis intelligere ꝓphetarũ. CIRYL. Prophete enĩ multifarie pnũciauerũt chriſti myſteriũ. Dicebat ergo ſi prudẽtes eſſent ad futura ꝓſpectũ intẽdere: nec ignorare futuras tẽpeſtates poſt vitã pſentẽ valerẽt. Erit enĩ vẽtus ⁊ pluuia: ⁊ ſuppliciũ futurũ ꝑ ignem ⁊ h̄ ſignificat̃ cũ dicit̃: Nimb⁹ venit. decebat etiam ſaluatis tẽpus nõ ignorare. ſ. aduẽtũ ſaluatoris: per quẽ ꝑfecta pietas ĩtrauit mundũ. Et h̄ ſignificat̃ cũ dicit̃: Dicitis q2 eſtus erit. vñ ĩ eoꝝ reprehẽſionẽ ſubdit̃: Hypocrite: faciẽ celi ⁊ terre noſtis pbare: h̄ autem temp⁹ q̄uo nõ pbatis? BASI. Eſt aũt notandũ ꝙ neceſſarie ſũt hũane vite ſiderũ cõiecture: dũmõ q̄s vltra menſurã nõ ꝑquirat eorũ indicia. Eſt n. nõnulla de pluuijs futuris ꝑcipere. plura quoq̄ de eſtib⁹ ⁊ ĩpetu vẽtorũ vel ꝑticularib⁹ vel vniuerſalibus vel violẽtis vel leuib⁹. Quãta vero cõmoditas ex eorũ cõiectura vite pſtet̃ q̄s neſcit? Intereſt enĩ naute ꝓnoſticari ꝓcellarũ picula: viatori mutationẽ aeris: colono fructuũ copiã. BEDA: Sʒ ne aliquid de turba ſe ꝓphetice lectiõis ignaros tẽporũ curſus pbare nõ poſſe cauſarent̃: vigilãter adiungit: Quid autẽ ⁊ vobis ipſis nõ iudicatis q̄d iuſtum ẽ. Q. d. etſi litteras neſciãt: naturali tñ ĩgenio poſſe dinoſcẽ eũ q̄ opa fecit q̄ null⁹ alius feciſſet ſupra hominẽ ⁊ deũ eẽ: vñ poſt hui⁹ ſeculi iniuſticias: iuſtũ creatoris iudiciũ eẽ venturũ. ORI. Niſi autẽ eſſet nobis natura inſitũ id quod iuſtũ eſt iudicare: nũq̄ ſaluator hoc diceret.

¶ Cũ aũt uadis cũ aduerſario tuo ad principẽ: ĩ uia da operã liberari ab illo: ne forte trahat te ad iudicẽ: ⁊ iudex tradat te exactori: ⁊ exactor mittat te in carcerẽ. Dico tibi: nõ exies inde donec etiam nouiſſimũ minutum reddas.

THEO. Poſtq̄ oñdit dñs laudabilẽ diſcordiã: ex hic docet laudabilẽ pacẽ cũ dicit: Cũ aũt va. cũ aduer. tuo ad p̄n. ĩ via da ope. li. ab illo. q. d. cũ trahit te aduerſari⁹ ad iudiciũ da operã. i. oĩbus modis excogites vt abſoluaris ab illo. Uel da operã. i. etſi nihil habeas: mutuũ accipe: vt abſoluaris ab illo: ne te corã iudice cõueniat. vñ ſequit̃: Ne forte trahat te apud iudicẽ ⁊ iudex tradet te exactori ⁊ exactor mittat te ĩ carcerẽ. CIRYL. In quo anguſtias patieris donec etiã nouiſſimũ aſſẽ exigẽt. Et h̄ ẽ q̄d ſubdit: Dico tibi: nõ exibis ĩde donec etiã nouiſſimũ minutũ reddas. CHRY. Uidet̃ mihi de pſentibus iudicib⁹ dicere: ⁊ de itinere ad pſens iudiciũ ⁊ de carcere hui⁹ mũdi. ꝑ hec enĩ que apparent ⁊ in promptu ſũt irrationabiles homiẽs ſe corrigere cõſueuerũt. frequẽter. n. nõ ſolũ ex futuris bonis vel malis cõmonet: ſed etiã ex pſentib⁹ ꝓpter groſſiores auditores. AMB. Uel aduerſarius noſter diabol⁹ ẽ q̄ ſerit illecebras delictoꝝ: vt habeat ĩ ſupplicio ꝑticipes: quos habuit ĩ errore conſortes. Aduerſari⁹ etiã nobis ẽ oĩs vicioꝝ vſus. Deniq̄ aduerſaria ẽ nobis mala cõſciẽtia: que nos ⁊ hic afficit: ⁊ in futurũ accuſabit ⁊ ꝓdet. Dem⁹ igit̃ operã vt dũ in h̄ ſum⁹ vite curriculo conſtituti: tanq̄ a malo aduerſario: ita ab improbo liberemur actu: ne dũ im⁹ cũ aduerſario ad magiſtratũ ĩ via noſtrũ condẽnet errorẽ. Quis autẽ ẽ magiſtratus: niſi penes quẽ oĩs poteſtas ẽ? Hic aũt magiſtratus tradit reũ iudici: ei ſ. cui viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ tribuit ptãtem. ſ. ieſu chriſto ꝑ quẽ occulta redarguunt̃: ⁊ improbi operis pena

P

mandať. Ipſe exactori tradit ꝛ in carcerē mittit: di
cit enī: Tollite ꝛ mittite illū ī tenebras exteriores:
ꝛ exactores ſuos mōſtrat eē angelos: de q̄bus dicit:
Exibūt angeli ꝛ ſepabūt malos de medio iuſtorū:
ꝛ mittēt eos. ī caminū ignis. Sed ſubdiť: Dico tibi
nō exies donec etiā nouiſſimū minutū reddas. Si/
enī q̄ pecuniā ſoluūt nō pri⁹ euacuāt fenoris nomē
q̄ȝ toti⁹ ſortis vſq̄ȝ ad minimū quocūq̄ȝ ſolutionis
genere quātitas vniuerſa ſoluať: ſic ꝯpenſatiōe cha
ritatis actuūq̄ȝ reliquorū vel ſatiſfactiōe quacunq̄ȝ
peccati pena diſſoluiť. ORI. Uel aliter: Quatuor
pſonas hic ponit: aduerſarii: pncipis: exactoris: ꝛ iu
dicis. apud mattheū vero pſona ptermiſſa ē princi/
pis: ꝛ ꝓ exactore miſter īcertus. Diſcrepāt etiā q̄ il/
le quadrantē iſte minutū poſuit: vterq̄ȝ autē dixit
nouiſſimū. Cūctis autē hominibus duos angelos ad
eſſe legim⁹: malū q̄ aduerſa exhortať: bonū q̄ optia
pſuadet. Ille aūt aduerſari⁹ noſter quotienſcunq̄ȝ
peccam⁹ exultat: ſciēs q̄ñ habet poteſtatē apō pri/
cipē ſeculi h⁹: q̄ ſe miſerat exultādi ꝛ gloriādi. Cum
articulo aūt ī greco eū poſuit: vt ex plurib⁹ vnū mō
ſtraret: q̄ȝ vnuſq̄ſq̄ȝ ſub ſue gētis ē pricipe. Da ergo
oper. ī vt libereris ab aduerſario tuo: ſiue a pricipe
ad quē te aduerſari⁹ trahit: habēdo ſapiam: iuſticiā
fortitudinē: ꝛ tempantiā. Si autē dederis operam
eſto ī eo q̄ dicit: Ego ſuȝ via: alioq̄n trahet te aduer
ſarius ad iudicē. Dicit autē Trahit: vt oñdat nolen
tes ad condēnationē cōpelli. Judicē autē aliū ne/
ſcio niſi dñm noſtrū ieſum chriſtū: q̄ tradit exacto/
ri. Singuli exactores ꝓprios habem⁹: dominantur
exactores ſi debuerim⁹ aliq̄d. ſi oībus vniuerſa red/
didero: nemo exactor ē: ꝛ ītrepida mēte rñdeo: Ni/
hil tibi debeo. Qō ſi debitor fuero: mittet me me ex/
actor in carcerē: nec patieť exire niſi debitū oīm per
ſoluero. nō enī habet exactor poteſtatē: vt mihi ſal/
tē quadrantē cōcedat. q̄ donauit debitori quingen
tos denarios: ꝛ alii quinquagita dñs erat. iſte qui
exactor ē dñs nō eſt: ſed a dño ad exigēda debita p̄/
poſit⁹. Nouiſſimū autē minutum dicit gracile ꝛ te
nue: peccata. n. noſtra aut pinguia ſunt aut tenuia.
beat⁹ igiť ē qui nō peccat. Scđo autē ſi tenue pec/
catū habeat: iter ipſa quoq̄ȝ tenuia diuerſitas ē: alio
quin ñ diceret: donec nouiſſimū redderet minutū.
Si enī parū debet: nō egredieť niſi ſoluat minimū
quadrantē. q̄ aūt magno debito fuit obnori⁹: infi/
nita ei ad reddendū ſecula numerabunť. BEDA:
Uel aliter: Aduerſari⁹ noſter ī via: ē ſermo dei con/
trarius noſtris carnalib⁹ deſideriis in pſenti vita: a
quo liberať q̄ p̄ceptis eius ſubdiť. alioq̄n tradeť iu
dici: q̄ȝ ſmone dñi contēpto: peccator re⁹ tenebiť ī
examīe iudicis: quē iudex exactori tradet. i. maligno
ſpiritui ad vltionē q̄ mittiť ī carcerē. i. in infernum.
vbi q̄ȝ ſemp ſoluere penas patiēdo ſed nūq̄ȝ pſoluē
do: veniā cōſequi nō poterit nūq̄ȝ exinde exibit: ſed
cū terribiliſſimo ſerpente diabolo perpetuas penaſ
luet.

CA. XIII.

Oderāt aūt quidā īpo ī tem
pore nunciantes illi de gali
leis: quorū ſanguinē pilat⁹
miſcuit cū ſacrificiis eoꝝ. Et reſpō
dēs dixit illis: Putatis q̄ hi galilei
p̄ oībus galileis peccatoreſ fuerint:
q̄ȝ talia paſſi ſunt? Nō dico uobis:
ſed niſi pniam habueritis oēs ſimili
ter pibitis ſicē illi decē ꝛ octo ſupra
quos cecidit turris ī ſyloe ꝛ occidit
eos. Putatis q̄ȝ ꝛ ipſi debitores fue
rint. pter oēs homines habitātes ī
hieruſalē. Nō dico uobis: ſed ſi nō
penitentiam habueritiſ omnes ſimi
liter peribitis.

GLO. Quia de penis peccātiū fecerat mentionē:
opportune nunciať quorundā peccātiū pena: ex c̄
exēplo etiā aliis peccatorib⁹ penā cōminať. vñ dici
tur: Aderāt quidā ipſo in tēpore nunciantes illi de
galileis: quorū ſanguinē miſcuit pilat⁹ cū ſacrificiis
eorū. CIRYL. Erant enī ſequaces dogmatū iude
galilei: cui⁹ mentionē lucas ī actib⁹ apoſtolorū fe
cit qui dicebat: nō oportet quēq̄ȝ vocari dñm. vñ q̄
plures eoꝝ: q̄ȝ ceſarē nō fatebanť dñm a pilato pu
niti ſunt. Dicebāt etiā nō oportere alias a ſtatutis
victimis ī lege moyſi offerre deo. vñ ꝓhibebant ſta
tutas a populo victimas ꝓ ſalute impatoris: ꝛ po
puli romani offerre. pilat⁹ ergo īdignat⁹ ī galileos
iuſſit inter ipas victimas: quas ritu legis ſe offerre
putabāt occidi: ita q̄ ſanguis offerentiū oblatis vi
ctimis miſcereť. Credēte aūt vulgo iuſtiſſime pdi
ctos talia paſſos eē quaſi ſcādala ſeminātes ī popu
lo: incitātes pncipes ī odiū ſubditoꝝ: narrauerunt
hec ſaluatori: volētes pcipere q̄d ei ſup hoc videreť.
Ipſe aūt peccatores hos eē ponit: nō tñ hic aſſerit
talia paſſos eſſe: tāq̄ȝ peiores nō patiētib⁹. vñ ſequi
tur: Et rñdens dixit illis: putatis q̄ hi galilei p̄ om
bus galileis peccatores fuerūt: q̄ȝ talia paſſi ſunt. nō
dico vobis. CHRY. Punit enī de⁹ quoſdā pecca
torū amputās eoꝝ nequiciā: ꝛ penā illi ſtatuēs leni
orē: ꝛ plene ſemouēs eos ab aliis ꝛ vīnētes in mali
tia corrigēs ꝑ horū dānationē. Rurſus alios hic ñ
punit vt ſi ſibi cauerīt penitētes: pſentē penā effugi
ent ꝛ futurū ſuppliciū. Si vero pſeuerauerīt: maioꝛ
patianť tormētū. TYTVS. Manifeſtat ꝛ hic q̄
queciīq̄ȝ ex iudiciis accidūt ī reorū ſuppliciū: nō ſolū
iudicantiū ptāte ſed etiā nutu dei cōtingūt. vñ ſiue
iuſta cōſciētia puniat iudex: ſiue aliud intēdens cō
dēnet: cōmēdandū ē negociū diuine cenſure. CI
RYL. Remoueť ergo populares ab iteſtinis inſidii
occaſiōe religiōis cōcitatiſ ſubiūgit: Sed niſi pniā
habueritis. ꝛ niſi ceſſaueritis cōſpirare cōtra pnci
pes. q̄ nutu diuino nō agitis. Omēs ſimul vt ſimili
ter pibitis. ꝛ veſter ſanguis veſtris victimis cōiūge
tur. CHRY. In hoc aūt oñdit q̄ illos pmiſit talia
pati: vt viuētes alienis piculis territi fierēt regni he
redes. Quid igiť dices vt melior ego ſiā: ille puniť:
nō iō: ſed puniť quidē ꝓpter ꝓpria crimina. Fit ve
ro ex h̄ vidētibus ſalutis materia. BEDA: Si q̄a
pniam nō habuerūt. xl. dñice paſſiōis anno venien
tes romani: quos deſignabat pilat⁹ ad eorū gentē

petiñes: ⁊ incipiẽtes a galilea. vñ dñica ꝑdicatio ce-
perat: radicit⁹ impiã gentẽ deleuerũt: ⁊ ñ ſolũ atria
tẽpli quo ſacrificia deferri cõſueuerãt: ſed iteriora
dom⁹ hũano ſanguie fedarũt. CHRY. Iterũ aũt
alii decẽ ⁊ octo obruti fuerãt a quadã turre: de qui
bus eadẽ ſubdit dicẽs: Sicut illi .xviij. ſup quos ce-
cidit turris in Siloa ⁊ occidit eos: putatis q: ⁊ ipſi
debitores fuerũt ꝑter oẽs homĩes habitãtes ĩ hieru
ſalẽ: nõ dico vobis. Nõ .n. hic omẽs punit dãs aliis
idicias penitẽdi: nec tñ cũctos future punitiõi reſ
uat ne plures ꝓuidentiam abnegarẽt. TYTVS.
Vna aũt turris comparatur toti ciuitati vt ps totiꝫ
pereat. vñ ſubdit: Sed ſi nõ pniam egeritis: omẽs
ſimiliter ꝑibitis .q. d. Tota ciuitas paulopoſt occu-
pabit ſi pſeuerauerit idigine ĩ infidelitate AMB.
Myſtice aũt ĩ illis quoꝝ ſanguinẽ pilat⁹ miſcuit
cũ ſacrificiis eorũ figura quedã videt: eos tangẽs: q
coactu diabolico nõ pure offerũt ſacrificiũ: quorũ
oratio ẽ ĩ peccatũ ſicut de iuda ſcriptũ eſt q ꝓditio
nẽ ſanguis dñici iter ſacrificia poſit⁹ cogitabat.
BEDA: Pilat⁹ .n. q interpretatur os malleatoris
diaboluꝫ ſignificat: ſemꝑ cedere paratũ. ſanguis pecca
tũ ſacrificia bonas actiones exprimũt. pilat⁹ g̃ ſan-
guinẽ galileoꝝ cũ ſacrificiis eoꝝ miſcet: qñ diabol⁹
elemoſinã ⁊ cetera bona fideliũ vel carnis delecta
tiõe vel hũane laudis ambitiõe vel qualibet alia pe
ſte cõmaculat. illi etiã hieroſolymite a ruina turris
oppreſſi ſignificãt iudeos q penitere noluerũt cum
manib⁹ ſuis eẽ perituros ne fruſtra .xviij. q numerus
apud grecos .x. ⁊ .viij. ẽ eiſdẽ lr̃is qbus nomẽ ieſu inci-
pit exprimit. Significat ãt iudeos hic marie perituros
q nomẽ ſaluatoris recipe noluerũt. illa tr̃is ſignifi-
cat illũ q ẽ turris fortitudĩs q merito ẽ ĩ ſiloa q int-
pretat miſſus: ſignificat enĩ eũ q miſſus a patre ve-
nit in mundũ q omẽs ſup quos cecidit cõteret.

Dicebãt ãt ⁊ hãc ſimilitudineꝫ.
Arborẽ fici hẽbat qdã plãtatã in vi
nea ſua: ⁊ venit querẽs fructũ ĩ illa:
⁊ nõ inuenit. Dixit aũt ad cultorẽ vi
nee. Ecce ãni tres ſũt ex quo venio
querẽs fructũ ĩ ficulnea hac: ⁊ nõ in
uenio. Succide ergo illã. Vt qd ẽt
terrã occupat? At ille rñdens dixit
illi: Dñe dimitte illã ⁊ hoc anno vſ
qꝫ dũ fodiã circa illã ⁊ mittã ſterco
ra. Et ſi quidẽ fecerit fructũ. ſin ãt
in futurũ ſuccides eam.

TYTVS: Iactabãt ſe iudei ex eoꝝ .xviij. pierãt ipſi
vo oẽs remãſerũt illeſi. vñ ꝓponit eis fici pabolaꝫ.
Dicit .n. Dicebat ãt hãc ſimilitudinẽ: arborẽ fici ha-
bebat qdã plãtatã ĩ vinea ſua. AMB. Vinea dñi
ſabaoth erat: quã dedit ĩ rapinã gẽtiũ. Apta aũt ſy-
nagoge arboris iſti⁹ comparatio ẽ: q: ſicut iſta arbor
redũdat foliis fluẽtibus: ſpem poſſeſſorib⁹ ſuis caſ
ſa ſperatorũ ꝓuentuũ expectatiõe deſtituit: ita ẽt ĩ
ſynagoga dũ doctores ei⁹ operib⁹ infecũdi: vbis tñ
velut foliis redũdãtib⁹ gloriat: ianis vmbra legis ex
uberat. Hec ẽt ſola arbor ab initio germinat poma
ꝓ floribus ⁊ poma decidũt: vt poma ſuccedãt: ma
nẽt tñ aliq prioꝝ parata nec decidũt. Etenĩ primũ ſy-
nagoge popul⁹ velut inutilis decidit fruct⁹: vt de pin
guedine religiõis antiq nou⁹ eccleſie popul⁹ emer-
geret: pmi tñ ex iſrael groſſi matureſcẽtes exẽplo pul
cherrimorũ gr̃a fructuuꝫ ceteris pſtiterũt: qbus dr̃:
Sedebitis ſup .xij. thronos. Nõnulli tñ ficũ iſtã nõ
ſynagoge ſed malitie ⁊ iprobitatis figurã putãt: Hi
tñ ĩ nullo diſtãt: niſi q ꝓ ſpecie genuſ eligũt. BE-
DA: Ipſe ãt dñs ſynagogã ꝑ moyſẽ iſtituit. ĩ carne
nat⁹ apparuit: ⁊ crebr⁹ ĩ ſynagoga docẽs fructũ fi
dei qſiuit: ſed ĩ phariſeorũ mẽte nõ iuenit. vñ ſequi-
tur: Et venit fructũ querẽs ĩ illa: ⁊ nõ iuenit. AM
BRO. Querebat ãt dñs: nõ q: fructũ ficulnee deeſ
ſe neſciret: ſed vt oñderet ĩ figura: q: fructũ ſynago-
ga iã habere deberet. Deniqꝫ ex ſequẽtib⁹ docet nõ
ſe añ tẽpus veniſſe: q ꝑ trienniũ venit. Sic .n. habes
Dixit ãt ad cultorẽ vinee: Ecce ãni tres ſunt ex quo
venio querẽs fructũ ĩ ficulnea hac: ⁊ ñ iuenio. Ve-
nit ad abraã: venit ad moyſen: venit ad mariã. h̃ eſt
venit ĩ ſignaculo: venit ĩ lege: venit ĩ corpe. aduẽtũ
ei⁹ ex bñficiis recognoſcim⁹. Alibi purificatio: alibi
ſanctificatio: alibi iuſtificatio ẽ. Circũciſio purifica
uit: lex ſanctificauit: gr̃a iuſtificauit. ergo popul⁹ iu
deoꝝ neqꝫ purificari potuit: q: circũciſionẽ corpis
nõ animi habuit: neqꝫ ſanctificari: q: vtutẽ legis ig
norãs: carnalia magis q̃ ſpiritualia ſequebat. neqꝫ
iuſtificari: q: delictoꝝ ſuoꝝ pniam nõ gerẽs: grãm
neſciebat. Merito g̃ null⁹ fruct⁹ ĩ ſynagoga inuen
tus ẽ: ⁊ iõ iubet excidi. Seqt .n. Succi. g̃ illã: vt qd
etiã terrã occupat? Bon⁹ ãt cultor: ⁊ fortaſſis ille ĩ
quo eccleſie fũdamẽtũ ẽ pſagiẽs: alterũ ad gẽtes: ſe
ãt ad eos q ex circũciſiõe ſũt eẽ mittẽdũ. religioſe ne
excidat iteruenit: fret⁹ vocatiõe ſua: ẽt populũ iu-
deorũ ꝑ eccleſiã poſſe ſaluari. vñ ſeqt: At ille rñdẽs
dixit illi: Dñe dimitte illã ⁊ h̃ ãno. Cito duritiã ſup
biãqꝫ iudeorũ cãs eẽ ſterilitatis agnouit. Itaqꝫ vẽit
excolere: q nouit vitia rephendere. vñ ſubdit: Vſqꝫ
dũ fodiã circa illã. Pollicet dura cordis eorũ apo-
ſtolicis ligonib⁹ eẽ fodiẽda: ne radicẽ ſapie: terrarũ
aceru⁹ obruat ⁊ abſcõdat. Subdit aũt: Et mittã ſter
cora. i. humilitatis affectũ ꝑ quẽ ĩ euãgeliũ chriſti ẽt
iude⁹ fore exiſtimat fructuoſus. vñ ſubdit: Et ſiqui
dẽ fecerit fructũ. bñ. ſ. erit. Sin aũt ĩ futurũ ſuccides
illã. BEDA: Qð quidẽ ꝑ romanos factũ ẽ a qui-
bus gẽs iudea ſucciſa ⁊ a terra ꝓmiſſiõis expulſa ẽ.
AVG. de ver. do. Vel aliter: Totũ arbor ficulnea
gen⁹ humanũ ẽ. pm⁹ enĩ hõ q peccauit foliis ficul-
nee pudẽda velauit: h̃ eſt mẽbra vñ nati ſumus.
THEO. Sꝫ ⁊ qſqꝫ noſtrũ fic⁹ ẽ ĩ vinea dei: h̃ ẽ ĩ ec
cleſia vel ĩ h̃ mũdo plãtata. GRE. ĩ ho. Tertio ãt
dñs ad ficulneã venit: q: natura generis hũani añ
legẽ: ſub lege: ſub gr̃a: expectãdo: admonẽdo: viſitã-
do reqſiuit. Sꝫ tñ ĩ trib⁹ ãnis fructũ ſe nõ inueniſſe
cõquerit: q: quorũdã prauoꝝ mẽtes nec iſpirata lex
naturalis corrigit: nec ꝑcepta erudiũt: nec icarnati
onis ei⁹ miracula cõuertũt. THEO. Tertio ãt na
tura nr̃a fructũ petita nõ tribuit: ſemel qdẽ cũ ĩ pa-
diſo puaricati ſum⁹ ꝑceptũ: ſecũdo cũ ĩ lege vituluꝫ
cõflauerũt: tertio cũ ſaluatorẽ renuerũt. Sꝫ ĩ trien-
niũ itelligẽdũ ẽ ꝓ trib⁹ etatib⁹: puerili: virili: ⁊ ſenili

GRE.ĩ bo. Sꝫ cũ magno tioꝛe audiẽdũ ẽ qđ dr:
Succidite eã:vt qđ terraꝫ occupat. Unuſqſqꝫ.n.iu/
xta modũ ſuũ inqᷓtũ locũ vite pñtis tenet:ſi fructuꝫ
bone opatiõis nõ exhibet: velut ĩ fructuoſa arboꝛ
terrã occupat:qꝛ ĩ eo loco ĩ quo ipe ẽ:⁊ aliis opan
di occaſionẽ negat. BASI. Propꝛiũ enĩ ẽ diuine
ꝓpiciatiõis nõ ſilẽter penas infligere:ſꝫ pmittẽ mi/
nas reuocãdo ad pñiam:ſicut niniuitis fecit. ⁊ nũc
cultoꝛi dicit: Succide eã: ꝓuocãs quidẽ ipm ad cu/
rã eiꝰ:ſuſcitãs vero ſterilẽ aĩam ad ꝓducẽdos debi
tos fructꝰ. GRE.nazan. Igit̃ nec nos feriamꝰ ſu/
bito:ſed ꝓualeamꝰ miſicoꝛdia:ne ſecemꝰ ficũ potẽ/
tem adhuc fructũ facẽ:quã foꝛſitã curabit periti cu
ſtodis ſtudiũ.vñ ⁊ hic ſubdit̃:Et ille rñdens dixit il
li:dimitte illã h̃ ãno vſqꝫ dũ fodiã circa illã. GRE.
ĩ bo. Per cultoꝛẽ vinee ꝓpoſitoꝝ oꝛdo exꝓmit̃ q̃ ꝑ/
ſunt eccleſie:q̃ñ ice vinee curã gerũt. THEO. Uel
paterfamilias deꝰ pr̃ ẽ:cultoꝛ vo chꝛiſtꝰ q̃ ficũ ãpu
tari vt ſterilẽ nõ pmittit:q̃ſi ad patrẽ dicẽt: Si p le/
gẽ ⁊ ꝓphetas fructũ pñie nõ dederũt:meis eos irri
gabo paſſiõibꝰ ⁊ doctrinis:⁊ foꝛſitan dabũt obedi/
entie fructũ. AVG. de ver. dñi: Uel colonꝰ q̃ iter
cedit ẽ oĩs ſanctꝰ q̃ itra eccleſiã oꝛat ꝓ eis q̃ ſũt ex/
tra eccleſiã dicens: Dñe dimitte illã h̃ ãno.i.tpe iſto
ſub grã vſqꝫ dũ fodiã circa illã: Circũfodere ẽ hũili/
tatẽ ⁊ patientiã docere. Foſſa enĩ ẽ humilis terra.
ſtercꝰ aũt ĩ bono ĩtellige:ſoꝛdes ſunt ſꝫ fructũ dãt:
ſoꝛdes cultoꝛis doloꝛ ẽ peccatoꝛis. Qui aũt agũt pe
nitẽtiã:ĩ ſoꝛdibꝰ agãt ⁊ veraciter agãt. GRE.ĩ bo.
Uel peccata carnis ſtercoꝛa vocant̃: ex ſtercoꝛe igi
tur ad fructũ reuiuiſcit arboꝛ:qꝛ de ꝯſideratiõe pec
cati ad bona ſe opa reſuſcitat animꝰ. Sꝫ ſũt pleriqꝫ
q̃ ĩcrepationes audiũt:⁊ tñ ad pñiam redire contẽ
nũt.ꝓpter qđ ſubdit̃:Et ſiquidẽ fecerit fructum.
AVG. de ver. do. Bñ.ſ.erit. Sinaũt ĩ futurũ ſucci/
des eã. q̃ñ.ſ.ĩ iudicio venies iudicare viuos ⁊ moꝛ/
tuos.interim mõ parcit. GRE.ĩ bo. Qui aũt nũc
nõ vult ad fecunditatẽ pingueſcere:p ĩcrepationeꝫ
illic cadit:vñ iã reſurgere per pñiam nõ valet.

Erat aũt docẽs in ſynagoga eo
rũ ſabbatis. Et ecce mulier q̃ habe
bat ſpiritũ ĩfirmitatis ãnis decem ⁊
octo:⁊ erat inclinata:nec oĩno pote
rat ſurſuꝫ reſpicere. Quaꝫ cũ uide
ret ieſus:uocauit eã ad ſe:⁊ ait illi:
Mulier:dimiſſa es ab infirmitate
tua. Et ipoſuit illi manꝰ:⁊ cõfeſtim
erecta ẽ:⁊ gloꝛificabat deũ. Rñdẽs
aũt archiſynagogꝰ indignãs:qꝛ ſab
batis curaſſet ieſus:dicebat turbe.
Sex dies ſũt in q̃bus oꝫ opari. In
his ergo uenite ⁊ curamini:⁊ nõ in
die ſabbati. Rñdẽs aũt ad illũ dñs
dixit: Hypocrite unuſqſqꝫ ueſtrũ
ſabbato nõ ſoluit bouẽ ſuuꝫ aut aſi
nuꝫ a pſepio ⁊ ducit adaq̃re? Hãc
aũt filiã abꝛae quam alligauit ſatha
nas ecce decẽ ⁊ octo ãnis:nõ opoꝛ
tuit ſolui uĩclo iſto die ſabbati? Et
cũ hec diceret erubeſcãt oẽs aduer
ſarij eiꝰ:⁊ oĩs populꝰ gaudebat ĩ uni
uerſis q̃ glorioſe fiebãt ab eo.

AMB. Cito qđ de ſynagoga dixerat ĩdicauit: ad
ĩpam vtiqꝫ arboꝛẽ veniſſe ſe mõſtrat:q̃ ĩ eadẽ ꝑdica
bat.vñ dr̃: Erat ãt docẽs ĩ ſynagoga eoꝝ ſabbatis.
CHRY. Docet quidẽ ñ ſeoꝛſũ:ſꝫ ĩ ſynagogis ſecur̃
ĩ nullo dubitãs:nec aliq̃d ꝯ legẽ moyſi ſtatuẽs. ſab
bato aũt:qꝛ tũc iudei legi vacabãt. CIRYL. Ad ex
pugnationẽ ãt coꝛruptiõis ⁊ moꝛtis ⁊ ĩuidie diabo
li cõtra nos:ꝓdiit ĩcarnatiõe v̄bi.⁊ h̃ apparet ex ip
ſis euẽtibꝰ. Seq̃t̃.n. Et ecce mulier q̃ hẽbat ſpirituꝫ
ĩfirmitatꝭ ãnis.xviij. Dicit ãt ſpiritũ infirmitatis qꝛ
mulier hec patiebat̃ atrocitate diaboli: derelicta a
deo ꝑꝑ ꝓpꝛia crimĩa vel ꝑꝑ trãſgreſſionem ade: ob
quã hũana coꝛpa ĩfirmitatẽ ⁊ moꝛtẽ ĩcurrerũt. Dat
ãt ſup h̃ deꝰ diabolo ꝑtãtem:vt hoĩes mole aduerſi
tatis depſſi:velĩt ad meliora trãſire: Genꝰ ãt ĩfirmi/
tatis oñdit dicẽs: Et erat ĩclinata:nec oĩno poterat
ſurſũ reſpicẽ. BASI. Brutoꝝ ſiq̃dẽ caput humi
deflexũ ẽ:terrã cernit. Caput hoĩs erectũ ẽ ĩ celũ: o/
culi ſupna cõſpiciũt.cõuenit enĩ q̃rere ſupna: tran
ſcẽdere t̃rena ĩtuitu. CIRYL. Oñdens aũt dñs ad
uentũ ſuũ ĩ hũc mũdũ diſſolutiuũ eẽ hũanarũ paſſi
onũ:mulierẽ ſanauit.vñ ſeq̃t̃: Quã cũ vidiſſet ieſus
vocauit ad ſe ⁊ ait illi: Mulier dimiſſa es ab ĩfirmi
tate tua. Uox aptiſſima deo plena maieſtate ſupna
Fugat enĩ moꝛbũ impatoꝛio motu: q̃ ẽt manꝰ illi ĩ
ponit. Seq̃t̃.n. Impoſuit illi manꝰ ⁊ cõfeſtiꝫ erecta
ẽ ⁊ gloꝛificabat deũ. In quo opoꝛtet ꝑpẽdere ſacrã
carnem induiſſe virtutem diuinã. Erat enĩ ipſiꝰ dei
caro:nõ ãt alicꝰ alteriꝰ:q̃ſi ſepatim exĩſte filio hoĩs
a filio dei:ſicut falſo aliq̃bus viſũ ẽ. Sꝫ igitate ſyna/
goge pſul:poſtq̃ꝫ vidit feminã humi repẽtẽ ſolo ta/
ctu erectã:⁊ diuina referẽtem magnalia ardẽs dñi
gloꝛia irretit̃ ĩuidia:arguitqꝫ miraculũ q̃ſi videret̃
ſolicitari ꝓ ſabbato.vñ ſeq̃t̃: Rñdẽs aũt archiſyna/
gogꝰ idignãs qꝛ ſabbato curaſſet hominẽ ieſus di/
cebat turbe: Sex dies ſũt ĩ q̃bus opoꝛtet opari:ĩ his
venite ⁊ curamini ⁊ ñ ĩ die ſabbati. Hoꝛtat̃ ceteris
diebꝰ diſpſos ⁊ ꝓpꝛiis vacãtes opibus ñ ſabbato vi
dert̃ ⁊ mirari ꝓdigia dñi. Sꝫ dic:lex ꝓhibuit ab ope
re manuali die ſabbati abſtinere:nũq̃d ab eo qđ ve
bo ⁊ oꝛe fit. Ceſſes ḡ cõcedere ⁊ potare ac loq̃ ⁊ pſal
lere ĩ ſabbato. Et ñ nec legẽ legis:cur tibi ſabbatuꝫ?
Ceterũ ñ manuale opus lex ꝓhibuit:q̃ñ manuale
opꝰ ĩ feminã v̄bo põt erigẽ? AMB. Deniqꝫ ⁊ deꝰ
ab opibus mũdi q̃euit:nõ ab opibus q̃bꝰ ſempit̃na
⁊ iugis opatio ẽ:ſicut filiꝰ ait: Pr̃ meꝰ vſqꝫ mõ ope
rat̃:⁊ ego opoꝛ.vt ad ſimilitudinẽ dei ſecularia nr̃a
opa ñ religioſa ceſſarẽt.vñ dñs ſpecial̃r ei rñdit. Se
quit̃ enĩ: Rñdit ãt ad illum dñs ⁊ dixit Hypocrita
vnuſq̃ſqꝫ vr̃ꝫ ĩ ſabbato ñ ſoluit bouẽ ſuũ aut aſinũ a
pſepio:⁊ ducit adaq̃re? BASI. Hypocrita ẽ q̃ in
theatro aſſumit alienã ꝑſonã: ſic ⁊ ĩ vita pñti q̃dã

alia gerūt ī corde: ⁊ alia ſupficialiť oſidūt hominibus
¶ CHRY. Pn̄ igiť dicit hypocritā pncipē ſynago-
ge: q2 faciē hēbat legis cultoris. Mēs vero eꝰ erat
verſuti ⁊ iudi. ñ enī turbať pp ſabbatū q2 violať: ſʒ
pp chriſtū q2 glorificať. Tu tñ attēde qꝫ vbi quidē
opꝰ fieri iuſſit: ſicut cū palytico iuſſit grabatū tollē
trā tulit ſmonē ad maiꝰ cōuincēs nos p dignitatē
patris cū dicit: Pr meꝰ vſqꝫ mō opatur: ⁊ ego ope-
ror. hic aūt vbi totū faciēs verbo: nihil aliud adiicit
ex his q̄ ipi faciebāt: calūniam ſoluit. ¶ CIRYL. Ar-
guit aūt archiſynagogꝰ vt hypocrita: dū bruta qui
di adaquat ī ſabbato. mulierē vō nō magis genere
q̄ fide filiā abrae nō dignā putat ſolui ab egritudi
nis vinculo. vñ ſubdit: Hāc āt filiā abrae quā alliga-
uit ſathanas: ecce. xviij. ānis ñ oportuit ſolui a vincu
lo iſto die ſabbati? Mallebat ſiquidē mulierē tāqꝫ
quadrupedia cernere terrā: q̄ʒ hoim ſtaturā recipe:
dūmō chriſtꝰ nō magnificareť. Nō āt erat eis q̄d
riderēt: ſed ipi ſibipis erāt irrefragabilis rephēſio.
vñ ſequiť: Et cū hec diceret erubeſcebāt oēs aduer-
ſarii eiꝰ. ſed populꝰ q̄ſi cōmoda ex miraculis dn̄s: le
tabať de ſignis. vñ ſeqť: Et oīs populꝰ gaudebat in
vniuerſis q̄ glorioſe fiebāt ab eo. Nā claritas opeꝝ
oēm queſtionē ſoluebat apud eos: q̄ nō querebāt
mētibꝰ puerſis. ¶ GRE. ī ho. Myſtice aūt h̄ ſignifi-
cat ficulnea īfructuoſa: qō mulier inclinata. hūana
enī natura ad peccatū ex volūtate corrueť: quia fru
ctū obediētie ferre noluit: ſtatū rectitudis amiſit. ⁊
h̄ ſignificat ficulnea reſuata: quod mulier erecta. ¶
AMB. Vel ſicꝰ ſynagogā figurat. Deniqꝫ ī mulie-
re īfirma q̄ſi eccleſie figura ſuccedit: q̄ cū mēſurā le-
gis ⁊ reſurrectiōis īpleuerit: ī illa q̄ete ppetua ī ſub-
lime erecta faſtigiū īclinationē nr̄e īfirmitatis ſen-
tire nō potuit. nec aliter curari potuiſſet hec muli-
er niſi q2 legē īpleuit ⁊ grām: nā ī decē v̄bis legis p
fectio ē ī octauo nūero reſurrectiōis plenitudo. ¶
GRE. ī ho. Vel aliter: Sexto die hō factꝰ ē: atqꝫ eo
d̄ ſexto die opa cūcta dn̄i pfecta ſūt. Senariꝰ aūt
nūerus ī trigonū ductꝰ. xviij. facit. q2 ḡ hō qui ſexto
die factꝰ ē: pfecta opa hr̄e noluit: ſed an̄ legē: ſub le
ge atqꝫ ī exordio īchoātis grē īfirmꝰ extitit. xviij. an
nis mulier curua fuit. ¶ AVG. de ver. do. Qō ergo
ſignificauit trienniū ī arbore: h̄. xviij. āni ī illa muli
ere: q2 ter ſeni. xviij. faciūt. Curua aūt erat: ſurſū aſpi
cere nō poterat: q2 ſurſū corda ſine cā audiebat. ¶
GRE. ī ho. Oīs enī peccator terrena cogitans: cele
ſtia nō requirēs: ſurſū reſpicē nō valet: q2 dū deſide
ria īferiora ſequiť: a mētis ſue rectitudie curuať. et
hoc ſemp videt: ⁊ ſine ītermiſſiōe cogitat. Vocauit
eā dn̄s: ⁊ erexit: q2 illumiauit ⁊ adiuuit. Vocat enī
q̄ſqꝫ: ſed nō erigit: q2 plerūqꝫ videmꝰ q̄ agēda ſūt: ſʒ
ea nō iplemꝰ. viſitata enī culpa obligat mentē: vt
nequaq̄ʒ ſurgē poſſit ad rectitudinē. Conať ⁊ labi-
tur: q2 vbi diu ſpōte pſtitit: ibi cū noluerit cadit. ¶
AMB. Qpꝰ aūt ſabbati ſignū futuri ē: qꝫ vnuſq̄ſqꝫ
ſtimuꝰ lege ⁊ grā: p miſericordiā dei corporee fra-
gilitatis moleſtiis exueť. Cur aūt aliud aīal indica-
uit niſi vt oſideret futurū: vt iudaicꝰ ⁊ gētilis popu
lus: ſitim corpis eſtuſqꝫ mūdi huiꝰ dn̄ici fōtis vber-
tate deponat: ⁊ ſic p euocationē duoꝝ populorū ec
cleſie ſaluī futurī. ¶ BEDA: Filia aūt abrae ē aīa
queqꝫ fidelis: vel eccleſia de vtroqꝫ populo ad fi-
dei vnitatē collecta. Idē ergo myſtice ē bouem vel
aſinū ſolutū a preſepio potū duci: qō ē filiā abrae a
vinculo noſtre inclinatiōis erigi.

¶ Dicebāt ergo: cui ſimile ē regnū
dei: ⁊ cui ſimile eſtimabo illud? Si
mile ē grano ſynapiſ: qō acceptū hō
miſit ī hortū ſuū ⁊ creuit: ⁊ factū ē ī
arborē magnā ⁊ uolucres celi rege
uerūt ī ramis eiꝰ. Et iterum dixit:
Cui ſimile eſtimabo regnū dei? Si
mile ē fermento qō acceptū mulier
abſcōdit ī farina ſata tria: donec fer
mentaretur totum.

¶ GLO. Erubeſcētibꝰ aduerſariis ⁊ populo gaudē-
te de his q̄ glorioſe fiebāt a chriſto: pfectū euāgelii
oſequēter ſub q̄buſdā ſimilitudinibꝰ māifeſtat. vñ
diciť: Dicebat ergo: Cui ſimile ē regnū dei: ⁊ cui ſi
mile eſtiabo illud? ſimile ē grano ſynapis. ¶ AMB.
Alio loco granū ſynapis legiť vbi cōferť. ergo ſi re-
gnū celorū ſicut granū ſynapis eſt: ⁊ fides ſicut gra
nū ſynapis: fides ē vtiqꝫ regnū celoꝝ: qō ītra nos ē
Granū quidē ſynapis res ē vilis ⁊ ſimplex: ſi teri ce-
perit: vim ſuā fūdit. Et fides ſimplex pmo videť: ſʒ ſi
atterať aduerſis: grām ſue virtutiſ effūdit. Grana ſy
napis martyres ſūt. habebāt odorē fidei: ſed latebāt
Venit pſecutio: cōtriti ſūt gladio: p totiꝰ mūdi ſmi
nos grana ſui ſparſere martyrii. Ipe etiā dn̄s granū
eſt ſynapis. Teri voluit: vt diceremus chriſti bonꝰ
odor ſumꝰ. ſeminari voluit velut granū ſynapis: qō
acceptū hō miſit ī ortū ſuū. In horto eīʒ chriſtus ca
ptus ⁊ ſepultꝰ ē. vbi etiā reſurrexit ⁊ factꝰ ē arbor.
vñ ſequiť: Et factū ē ī arborē magnā. Dn̄s. n. noſter
granū ē cū ſepeliť ī terra: arbor cū eleuať ī celū. Eſt
etiā arbor mundū obumbrās. vñ ſequiť: Et requie-
uerūt volu. celi ī ramis eiꝰ. Ptātes celorū ⁊ q̄cūqꝫ
ſpiritalibꝰ factis euolare meruerūt. Ramꝰ ē petrꝰ.
Ramꝰ ē paulꝰ: ī quorū ſynus ⁊ quoſdā diſputatio
num receſſus: q̄ eramꝰ lōge aſſumptis virtutū remi
giis aduolamꝰ. ḡ ſemia ī hortū tuū chriſtū hortꝰ vti
qꝫ locꝰ ē plenꝰ florū: ī quo grā tuis opis effloreat: ⁊
multiplex odor varie virtutis exalet. ¶ CIRYL. Vel
aliter: Regnū dei ē euāgeliū p qō acq̄rimꝰ poſſe re-
gnare cū chriſto. Sicut igiť ſynapis ſemen ſuperať
quidē quātitate a ſemibus olerū alioꝝ. Creſcit aūt
adeo vt pluriū fiat vmbraculū auiū: ſic ⁊ ſaluatoꝝ
doctrīa penes paucos erat ī pncipio. ſʒ poſtea rece
pit augmētū. ¶ BEDA: Hō aūt chriſtꝰ ē hortꝰ eſt ec
cleſia: eiꝰ diſcipulis colēda q̄ bñ diciť granum acce
piſſe: q2 dona q̄ nobis cū pr̄e tribuit ex diuinitate:
nobiſcū accipit ex hūanitate. Creuit aūt euāgelii p-
dicatio cūctū diſſemiata p orbē. Creſcit ⁊ ī mente
cuiuſqꝫ credētis: q2 nemo repēte fit pfectus. Creſcē
do aūt nō herbarū q̄ velociter areſcūt: ſed arborū ī-
ſtar exurgit. Rami huiꝰ arboris dogmatū ſūt diuer
ſitates: ī q̄bus aīe caſte virtutū pēnis ad ſupna ten-
dētes nidificāt ⁊ requieſcūt. ¶ THEO. Vel hō qui
libet granū ſynapis. i. euāgelicū ſermonē accipiens

R 3

⁊ ĩ horto aĩe ſue ſerẽs arborẽ magnam facit: vt ⁊ ramos ꝓducat: ⁊ celi volatilia. i. q̃ trenis ſupeminẽt: ĩ ramis p̃dicatiõis. i. ĩ expãſis cõſideratiõib⁹ requieſcũt. Paul⁹. n. quaſi granũ modicũ accepit ananie rudimentũ: ſed plãtans illud ĩ viridario ſuo: produxit multas ⁊ bonas doctrĩas: ĩ q̃bus habitãt q̃ ſunt ĩtellectu excelſi: puta dionyſi⁹ hierothe⁹ ⁊ alij q̃plures. Deĩde ſimile dicit fermẽto regnũ dei. Sequit̃. n. Et iterũ dixit: Cui ſimile eſtĩabo illud: ſimile eſt fermẽto. AMB. Pleriq̃ꝫ fermentũ chriſtũ putãt: q̃a fermentũ ex farina ṽtute nõ ſpecie generi ſuo p̃ſtat Sic ⁊ chriſt⁹ ex patrib⁹ eq̃lis corpore: ſed dignitate ĩcompabilis p̃eminebat. igit̃ ſancta eccleſia typum mulieris figurat. de qua ſubdit̃: Qđ acceptũ mulier abſcõdit ĩ farine ſata tria donec fermẽtaret̃ totũ. BEDA: Satũ ẽ gen⁹ mẽſure iuxta gen⁹ ꝓuincie paleſtine: vnũ ⁊ dimidiũ modium capiẽs. AMB. Farina h⁹ mulieris nos ſum⁹: que dñm Jeſum in ĩteriorib⁹ nr̃e mẽtis abſcõdit donec nr̃a ſecreta penetralia calor ſapie celeſtis obducat. Et qꝛ ĩ tribus mẽſuris abſcõditũ dicit eſſe fermentũ: cõgrue viſuꝫ ẽ vt dei filiũ crederem⁹ abſcõditũ ĩ lege: ac opertũ ĩ ꝓphetis: euãgelicis p̃dicatiõibus adimpletũ: me tñ ſeq̃ iuuat quod ip̃e dñs docuit: fermentũ eẽ ſpiritalem doctrinã eccleſie. Eccleſia aũt renatũ hominẽ ĩ corpe ⁊ aĩa ⁊ ſpũ fermẽto ſpiritali ſanctificat. cuꝫ tria hec pari quadã cupiditatũ lãce cõſentiũt: ⁊ eq̃lis aſpirat cõcordia voluptatum. Itaq̃ꝫ ſi ĩ hac vita tres mẽſure ĩ eodẽ mãſerint: donec fermẽtent̃ ⁊ fiant vnũ: erit ĩ futurũ diligẽtibus chriſtũ ĩcorrupta cõmunio. THEO. Uel ꝑ femĩa ĩtelligas animã: tria vero ſata trinã partẽ ei⁹: rõnabilẽ: iraſcibilẽ: et cõcupiſcibilẽ. Si igit̃ aliq̃s ĩ hac trina pte condiderit verbũ dei: faciet h̃ totum ſpiritale: vt nec rõnale peccet ĩ documẽtis: nec ira aut cõcupiſcẽtia enormiter ferãtur: ſed cõforment̃ verbo dei. AVG. de ver. do. Uel tria ſata farine: gen⁹ hũanũ eſt: qđ de tribus noe filijs ẽ reparatũ. Mulier q̃ abſcõdit fermentũ: dei ſapia eſt. EVSE. Uel aliter: Fermẽtũ dñs nomĩat ſpiritũſanctũ: qñ virtutẽ ꝓcedẽtẽ ex ſemine. i. ṽbo dei. Tria aũt ſata farine: ſignificãt notitiã patris ⁊ filij ⁊ ſpũſancti: quã mulier. i. diuĩa ſapiẽtia ⁊ ſpũſanct⁹ largit̃. BEDA: Uel fermẽtuꝫ dilectionẽ dicit: q̃ feruere facit ⁊ excitat mentẽ. Abſcõdit ergo mulier. i. eccleſia fermentũ dilectiõis in ſata tria: qꝛ p̃cipit vt diligam⁹ deũ ex toto corde: ex tota aĩa ⁊ ex tota ṽtute. Et h̃ donec fermẽtet̃ totuꝫ. i. donec charitas totã mentẽ ĩ ſui p̃fectõe cõmutet qđ hic inchoat̃: ſed in futurũ perficiet̃.

Et ibat p ciuitates ⁊ caſtella docẽs ⁊ iter faciẽs in hieruſalẽ. Ait ãt illi qdaꝫ: Dñe: ſi pauci ſũt q ſaluantur. Ipſe aũt dixit ad illos: Cõtendite ĩtrare p anguſtã portã: qꝛ multi dico uobis querẽt ĩtrare ⁊ non poterũt. Cũ aũt ĩtrauerit paterfamilias: ⁊ clauſit oſtiũ ĩcipietis foris ſtare: ⁊ pulſare ad oſtiũ dicẽtes: dñe aperi nob: ⁊ rñdẽs dicet uobis: Neſcio uos unde ſitis. Tũc ĩcipietis dicere: mãducauim⁹ corã te ⁊ bibim⁹ ⁊ in plateis nr̃is docuiſti. Et dicet uobis: Neſcio uos unde ſitis. Diſcedite a me oẽs operarij ĩiq̃tatis. Ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridor dentiũ: cũ uideritis abraã iſaac ⁊ iacob: ⁊ omẽs ꝓphetas ĩ regno dei: uos aũt expelli foras. Et uenient ab oriente ⁊ occidẽte ⁊ aq̃lone ⁊ auſtro: ⁊ accũbent ĩ regno dei. Et ecce ſunt nouiſſimi q erant primi: ⁊ ſunt primi qui erant nouiſſimi.

GLO. Premiſſis ſimilitudinib⁹ de multiplicatione euãgelice doctrĩe: ei⁹ diffuſiõi vbiq̃ꝫ p̃dicãdo intendit. vñ dicit̃: Et ibat p ciuitates ⁊ caſt. do. ⁊ iter faciẽs ĩ hieru. THEOPHI. Nõ enim ſola pua loca viſitabat: ſicut faciũt q̃ ſimplices fallere volũt. neq̃ꝫ ſolas ciuitates vt oſtẽtatores faciunt: ⁊ gloriã q̃rentes: ſed ſicut cõis dñs ⁊ pr̃ oĩbus ꝓuidẽs oĩa circuibat. Nõ aũt viſitabat municipia: vitãs hieruſalẽ: ac ſi timeret legiſperitorũ rep̃hẽſiones aut mortem q̃ poterat ide cõtingere. vñ ſubdit: Et iter faciẽſ ĩ hieruſalẽ. Nã vbi plures erãt egroti: ibi ſe medicuſ magis ĩgerebat. Sequit̃: Ait aũt quidam illi: dñe ſi pauci ſũt q̃ ſaluant̃. GLO. Que quidẽ q̃ſtio ad h̃ ptinere videt̃ de quo ſupra agebat̃. nã ĩ p̃miſſa ſimilitudĩe dixerat: q̃ꝛ requieuerũt volucres celi ĩ ramis ei⁹: p qđ ĩtelligi põt multos eẽ q̃ ſalutis requiẽ cõſequerent̃. Et qꝛ ille vn⁹ ꝓ oĩbus q̃ſierat: dñs nõ ſingulariter ei rñdet. vñ ſequit̃: Ipſe aũt dixit ad illos: Contẽdite ĩtra. p angu. por. BASI. Sicut. n. ĩ via terrena exit⁹ a recto multã latitudinẽ hꝫ: ſic q̃ egreditur a tramite ducẽte ad regnũ celorũ ĩ multa latitudine erroris repitur. Rectũ aũt iter ẽ anguſtũ: q̃libet declinatiõe piculoſa exiſte: ſiue dextrorſum ſiue ſiniſtrorſum: ſicut ĩ põte a quo vtrinq̃ꝫ diuertẽs flumini ĩmergit̃. CIRYL. Anguſta etiã porta eũmnã ⁊ patientiã ſanctorũ ſignificat. Sicut eñi pugnarũ victoria atteſtat̃ militis ſtrenuitatẽ: ſic p̃clarũ efficiet valida ꝑpeſſio laborũ ⁊ tẽtationuꝫ. CIRYL. Quid ẽ ergo qđ dñs alibi dicit: Jugũ meũ ſuaue ẽ: ⁊ on⁹ meũ leue: Nõ quidẽ cõtradicit̃ ſed h̃ dictũ ẽ ꝓpter tẽtationũ naturã: illud vero ꝓpter affectũ trãſeuntiũ. Eſt eñi moleſtũ aliq̃d nature facile reputari qñ id affectãtes amplectimur. Si etiam via ſalutis anguſta erit introitu: tamẽ p eã ꝑuenit̃ ad latitudinẽ: ecõtrario vero lata deducit ad interitũ. GRE. xi. mor. Dictur⁹ aũt anguſte porte introitũ p̃miſit: cõtendite: qꝛ niſi mẽtis cõtentio ferueat: vnda mũdi nõ vincit̃: p quã aĩa ſemp ad ima reuocat̃. CIRYL. Nõ videt̃ aũt dñs ſatiſfacere q̃rẽti. vtrũ pauci ſint q̃ ſaluent̃: dũ declarat viã p quã q̃ſq̃ꝫ põt fieri iuſt⁹. Sꝫ dicẽdũ: q̃ꝛ mos erat ſaluatoris nõ rñdere ĩterrogãtibus ſm̃ q̃ꝛ eis videbat̃: quo

tiēs inutilia querebāt: ſed reſpiciēdo qđ vtile audien tibus foret: Quid aūt cōmodi ꝓueniret audiētibus: ſcire an multi ſint q̄ ſaluent̄: an pauci: Neceſſariuꝫ aūt magis erat ſcire modū quo aliq̄s ꝑuenit ad ſalu tē. Diſpēſatiue ergo ad queſtiōis vaniloquiū nihil dicit: ſed trāſfert ſuū ſmonē ad rē magis neceſſariā. AVG. de ver. do. Uel aliter: Cōfirmauit dn̄s qđ audiuit. ſ. ꝙ pauci ſunt q̄ ſaluant̄: q2 ꝑ anguſtā poꝛ tā pauci intrāt. Alio aūt loco hoc ideꝫ ipē ait: Arta ē via q̄ ducit ad vitā: ⁊ pauci ſūt q̄ īgrediunt̄ ꝑ illā. vn̄ ſubdit: Quia mul. di. vo. querūt itrare. BEDA: Salutis amoꝛe ꝓuocati. Et n̄ poterūt. itineris aſpi tate deterriti. BASI. Uacillat enī aīa: quādoqui dē cōſiderat eterna eligēdo virtutē: qn̄ pſentia reſpi cit pferendo illecebras. hic intuet̄ ocia carnis: illic ſubiectionē ipſi⁹. hic ebrietatē: illic ſobrietatem. hic diſſolutos riſus: illic copiā lachrymarū. hic coꝛeas: illic oratiōes. hic fiſtulas: illic fletus. hic luxuriam: il lic caſtimoniā. AVG. de ver. do. Nō aūt cōtrari⁹ ſibi ē dn̄s q̄ dixit ꝙ pauci ſūt q̄ intrāt ꝑ anguſtā poꝛ tam. Et alibi dicit: Multi ab oriēte ⁊ occidēte ve niēt. pauci ſūt i cōparatiōe ꝑditorū: multi in ſocie tate angeloꝝ. Uix vident̄ grana qn̄ area trituraī: ſꝫ tāta maſſa ꝓceſſura ē de area hac: vt ipleat hoꝛreuꝫ celi. CIRYL. Quod aūt deteſtabiles ſint: q̄ itrare nō pn̄t ꝓuidēs exemplū declarauit ſubdēs: Cum aūt intra paterfa. ⁊ clau. oſtiū: īcipietis fo. ſta. ⁊ pul ſare oſtiū dicētes: Dn̄e aperi nobis. Sicut ſi pr̄fami lias q̄ multos ad cōuiuiū vocauit īgreſſo cū cōui uis ⁊ oſtio recluſo poſtmodū pulſantes aduenīāt. BEDA: Eſt aūt paterfamilias chriſt⁹: q̄ cū vbiq̄ꝫ ꝑ diuinitate ſit: illis iā int⁹ eē dicit̄: quos in celo ꝑ ſens ſua viſiōe letificat: ſed quaſi foris ē his quos ī hac ꝑegrinatiōe certātes occult⁹ adiuuat. Intrabit vero cū totā eccleſiā ad ſui cōtemplationē ꝑducet. Claudet oſtiū: cū reꝓbis locū penitētie tollet: qui foris ſtātes pulſabūt. i. a iuſtis ſegregati: miſericoꝛ diā quā contēpſerūt fruſtra iploꝛabūt. vn̄ ſequitur: Et rndēs dicet vobis: neſcio vos vnde ſitis. GRE. Ī mox. Scire dei ipꝛobare ē: ſicut ⁊ neſcire mentiri. Uir verax dicit̄ q̄ labi ꝑ mendaciū dedignat̄: nō ꝙ ſi mētiri velit neſciat: ſed ꝙ falſa loq̄ veritatis amo re contēnat. Ueritatis igit̄ lumē tenebras quas re ꝓbat ignoꝛat. Sequit̄: Tūc īcipietis dicere mādu cauim⁹ corā te: ⁊ bibim⁹: ⁊ ī plateis noſtris docui ſti. CIRYL. Hoc iſraelitis cōuenit q̄ ſm ritū legi offerētes deo victimas edebāt ⁊ gaudebant. Audie bāt quoq̄ꝫ ī ſynagogis libros moyſi: q̄ ī ſuis ſcriptis nō q̄ ſua ſunt: ſed q̄ dei dei tradebat. THEO. Uł ſimpliciter ad iſraelitas d̄r: eo ꝙ ex eis chriſtus ſm carnē nat⁹ ē: ⁊ cū eo cōedebāt ⁊ bibebāt: ⁊ eū ꝑdicā tem audiebāt. Sed ⁊ chriſtianis hec cōgruent. nos enī cōmedim⁹ coꝛp⁹ chriſti: ⁊ bibim⁹ ſanguinē eiuſ quotidie ad mēſaꝫ myſticā accedētes: docetq̄ꝫ ī pla teis animaꝝ noſtrarū. BEDA: Uel myſtice man ducat corā dn̄o ⁊ bibit q̄ verbi pabulū auide ſuſci pit. vn̄ quaſi exponendo ſubdit̄: In plateis noſtris docuiſti. Scriptura. n. ī obſcurioꝛib⁹ cib⁹ ē: q2 quaſi exponēdo frāgit̄: ⁊ māducādo glutit̄. Pot⁹ ē ī ap tioꝛib⁹: vbi ita ſoꝛbet̄ ſicut īuenit̄. Nō aūt feſtiuita tū epulatio iuuat: quē fidei pietas nō cōmēdat. nō ſciētia ſcripturarū notū deo facit: quē opeꝝ iniqui tas īdignū oſtn̄dit. vn̄ ſubdit̄: Et dicet vobis: Neſcio vos vn̄ ſitis. Diſcedite a me operarij iniq̄tatis. BASI. Illis foꝛſitan loq̄t̄ quos deſcribit apoſtol⁹ ī ꝓ pria pſona dicēs: Si liguis hoīm loquar ⁊ angeloꝝ ⁊ habeā oēm ſciētiā: ⁊ diſtribuero omēs facultates meas ī cibos pauperū: charitatē aūt nō habuero ni hil mihi ꝓdeſt. Quod enī nō fit diuini amoꝛis ītui tu: ſed ad acquirēdū ab hominibus laudē: nō inuenit laudē apud deū. THEO. Attēde etiā ꝙ deteſtabi les ſūt illi: ī quoꝝ plateis dn̄s docet. vn̄ ſi docenteꝫ eū audierim⁹: nō ī plateis ſed in anguſtiis ⁊ humili bus coꝛdib⁹: non erim⁹ deteſtabiles. BEDA: Du plex aūt oſtn̄ditur gehēne pena. ſ. frigoꝛis ⁊ feruoꝛis. vn̄ ſeq̄t̄: Ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridoꝛ dentiū. Flet⁹ enī de ardoꝛe: ſtridoꝛ dentiū de frigoꝛe ſolet excitari. Uel ſtridoꝛ dentiū ꝓdit īdignātis affectū: ꝙ q̄ ſero peni tet: ſero ſibi iraſcat̄. GLO. Uel ſtridebūt dentes q̄ hic de edacitate gaudebāt: flebūt oculi q̄ hic ꝑ cōcu piſcētias vagabant̄. Per vtrūq̄ꝫ aūt verā ipioꝝ re ſurrectionē deſignat. THEO. Pertinet etiā h̄ ad iſraelitas cū q̄bus loquebat̄: q̄ ex h̄ marie ꝓcellunt̄ ꝙ gētiles cū patrib⁹ requieſcūt: ipi v̄o excludūt̄: vn̄ addidit: Cū videritis abraā iſaac ⁊ iacob ⁊ oēs ꝓ phetas ī regno dei: vos aūt expelli foras. ⁊ venient ab oriēte ⁊ occidēte ⁊ ab aq̄lone ⁊ auſtro ⁊ accum bēt ī regno dei. EVSE. Predicti enī pr̄es an̄ tpa legis: ſm euāgelicā foꝛmā erroꝛē multoꝝ deoꝝ de relinquētes: aſſūpſerūt ſublimis dei notitiā: q̄b⁹ pa res facti ſūt multi gētiliū: ob ſimilē vitā. Filij aūt eoꝝ alienationē ſūt paſſi ab euāgelica diſciplina. vn̄ ſeq̄ tur: Et ecce ſūt nouiſſimi q̄ erāt p̄mi: ⁊ ſunt p̄mi qui erāt nouiſſimi. CIRYL. Iudeis enī q̄ primū locū tenebāt ꝑlate ſūt gētes. THEO. Nos aūt vt vide tur p̄mi ſum⁹: q̄ ab ipis cunabulis rudimēta accepi mus: ⁊ foꝛſitan erim⁹ nouiſſimi reſpectu gentiliū: q̄ circa finē vite crediderūt. BEDA: Multi etiā pri us feruētes poſtea toꝛpēt: multi pri⁹ frigidi ſubito ī ardeſcūt: multi ī ſeculo deſpecti ī futuro ſūt gloꝛifi cādi. Alij apud homīes glorioſi ī fine ſūt dānādi.

In ipa die acceſſerūt q̄dā phari ſeoꝝ dicētes illi: Exi ⁊ uade hic q2 herodeſ uult te occidere. Et ait ill': Ite ⁊ dicite uulpi illi. Ecce eijcio demōia ⁊ ſanitates pficio hodie et cras: ⁊ tertia die cōſumoꝛ. Uerūtn̄ oꝫ me hodie ⁊ craſ ⁊ ſequēti die am bulare: q2 n̄ capit ꝓphetā ꝑire extra hieruſalē. Hierl'm hierl'm q̄ occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q̄ mittūt̄ ad te. Quotiēs uolui cōgregare filios tuos: quēadmodū auis nidū ſuum ſub pēnis: ⁊ noluiſti. Ecce relinq̄t̄ uobis dom⁹ ur̄a deſerta. Dico āt uo bis: q2 n̄ uidebitis me donec ueniat cū dicetis: bn̄dict⁹ q̄ uēit ī noīe dn̄i.

CIRYL. Predicta dñi vba: phariſeoꝝ aïos ꝓuo-
cauerũt ad irã. videbãt. n. populos iã cõtritos fideꝫ
ei⁹ arripe: itaqꝫ quaſi perdẽtes officiũ populis p̄ſidẽ
di: ⁊ deficiẽtes ĩ lucro: ſimilãtes ſe eum diligere: ſua
dẽt illi vt ĩde diſcederet. vñ dꝛ: In ipa die acceſ. qui.
pha. di. illi. Exi. ⁊ va. hic: qꝛ hero. vult occi. te. Chriſt⁹
aũt q̃ renes ⁊ coꝛda ſcrutaꝛ: eis leniꝛ ⁊ figuraliꝛ rñ-
det. vñ Seqꝛ: Et ait illꝭ: Ite ⁊ dicite vulpi illi. BE-
DA: Propter dolos ⁊ ĩſidias herodẽ vulpẽ appel-
lat: qd̾ plenũ fraudis ẽ aïal: ĩ fouea ꝓpter ĩſidias la
tens: odoꝛe fetẽs: nũq̃ꝫ rectis itinerib⁹ incedẽs: que
oïa hereticis cõueniũt quoꝝ typũ herodes tenet: q̃
chꝛiſtũ. i. humilitatẽ chꝛiſtiane fidei ĩ credẽtibuſ co
nanꝛ extiguere. CIRYL. Uel aliter videꝛ hic ſer-
mo mutat⁹ eẽ ⁊ nõ ſpectare ad pſonã herodis: vt a
liq̃ putauerũt: ſed magis ad phariſaicas fictiões. pe
ne. n. ipm phariſeũ oñdit ꝓpe manentẽ dum dixit:
Ite ⁊ dicite vulpi huic. ſicut ĩ greco habeꝛ. vñ hꝰ pce
pit dicendũ qd̾ poterat vrgere phariſeoꝝ turbã. Ec-
ce inq̃t eijcio demonia: ⁊ ſanitates perficio hodie ⁊
cras: ⁊ tertia die cõſumoꝛ. Hoc ſe ꝑmittit operatu-
rũ: qd̾ iudeis diſplicebat. ſ. ꝙ ĩmundis imparet ſpiri
tib⁹: ⁊ eripet a moꝛbis ĩfirmãtes: vſqꝫ dũ ꝓpria ſpõ
te ſuſtineret crucis patibulũ. Qui vero pharisei cre-
debãt ꝙ manũ trepidaret herodis: q̃ dñs erat virtu
tũ: hꝰ ĩcludit dicẽs: Uerũtñ opoꝛtet me hodie ⁊ cras
⁊ ſequẽti die ambulare. Nõ dicit Opoꝛtet: nequaq̃ꝫ
ſibi neceſſitatẽ ĩgruentẽ oñdit: ſꝫ magis arbitrio ꝓ-
prie volũtatis ꝑgere quo volebat: quouſqꝫ finẽ ve-
nerãde crucis ſubiret: cui⁹ iã chꝛiſt⁹ ĩminere temp⁹
oñdit: cũ dixit: Hodie ⁊ cras. THEO. Ac ſi dicat:
Quid de moꝛte mea cogitatis: ecce fiet p⁹ modicuꝫ.
Quod aũt dꝛ: Hodie ⁊ cras. hꝰ multos dies ſignifi-
cat: ſicut ⁊ nos ĩ cõmuni ſmone ſoliti ſum⁹ dicere
Hodie ⁊ cras fit hꝰ qd̾ fiat ĩ tãta diſtãtia tẽpoꝛis. Et
vt euãgelicũ ſermonẽ euidẽtius exponam⁹: nõ ĩtel-
ligas ꝙ opoꝛtet me hodie ⁊ cras ãbulare: ſed ſiſtas
hodie ⁊ cras: deĩde ſic iũgas: Et ſequẽti die ambu-
lare: ſicut ⁊ pluries numerãdo cõſueuim⁹ dicẽ die
dñica: ⁊ ſecũda feria ⁊ tertia egrediar. q. cõputando
duas: vt tertia denoteꝛ: ſic ⁊ dñs quaſi cõputãdo di
cit: Opoꝛtet me hodie ⁊ cras: ⁊ poſtea tertio die ire
hieruſalẽ. AVG. de q̃ſti. euan. Uel myſtice ab illo
hec dicta ĩtelligũꝛ. vt referanꝛ ad coꝛp⁹ ei⁹ qd̾ ẽ ec-
cleſia. Expelluntꝛ eni demonia cũ relictiſ illis ſupſti
tionib⁹ credũt ĩ eũ gẽtes ⁊ pficiunꝛ ſanitates cum
ſm pcepta ei⁹ poſteaq̃ꝫ fuerit diabolo ⁊ huic ſecu-
lo renũciatũ vſqꝫ ĩ finẽ reſurrectiõis: q̃ tanq̃ꝫ tertia
ↄſũmabiꝛ: hꝰ ẽ ad plenitudinẽ angelicã. p coꝛpis ẽt
ĩmoꝛtalitatẽ pficieꝛ eccleſia. THEO. Sed qꝛ illi
dicebãt ei: Exeas hic: qꝛ herodes te querit occidere:
ĩ galilea loquẽtes vbi regnabat herodes: oñdit ꝙ ñ
ĩ galilea: ſꝫ ĩ hieruſalẽ poꝛdinatũ fuerat ei pati. vñ ſe
quiꝛ: Quia ñ capit ꝓphetã pire extra hieruſalẽ. Cũ
audis: Nõ capit. i. nõ decet extra hieruſalẽ ꝓphetã
ĩteremi: nõ putes viã coactiuã iudeis ĩductã: ſꝫ quã
tũ ad eoꝛũ affectũ ſanguĩs auidũ cõueniẽter hoc di
cit: velut ſiq̃s predonẽ atrociſſimũ videns dicat: Nõ
opoꝛtet hãc viã ĩ qua pdo inſidiaꝛ viatoꝛib⁹ immu
neꝫ eẽ a ſanguĩe: ſic ⁊ nõ opoꝛtebat alibi q̃ꝫ vbi mo
rabanꝛ pdones pire dñm ꝓphetarũ: nã aſſueti pro
phetarũ ſanguinib⁹: occidẽt ⁊ dñm. vñ ſeqꝛ: Hieru-
ſalẽ hieruſalẽ que occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q̃
mittunꝛ ad te. BEDA: Hieruſalẽ nõ ſaxa ⁊ edifi
cia ciuitatis. ſed habitatoꝛes vocat: quã patris plã-
git affectu. CHRY. Geminatio eni verbi miſeren-
tis ẽ. aut nimiũ diligẽtis: nã taq̃ꝫ ad amicã negligen
tem amatoꝛẽ: ⁊ id̾ puniẽdã dñs loq̃ꝛ. GRECVS:
Sed ⁊ nomis gemiatio vehemẽtẽ rẽphenſionẽ oñ-
dit: nã q̃ nouit deũ: quomõ dei miſtꝛos pſequiꝛ.
CIRYL. Quod aũt eẽnt ĩmemoꝛes diuinoꝝ bono
rũ oñdit ſubdẽs: Quotiẽs volui cõgregare filios tu
os: queẽadmodũ auis nidũ ſuũ ſub pẽnis ⁊ noluiſti
Manudixit eos p ſapiẽtiſſimũ moyſen: monuit p
ꝓphetas. voluit ſub alis. i. ſub tegmie ſue ṽtutis il-
los habere: at illi caruerũt tã deſiderabilib⁹ bonis ĩ
grati exiſtes. AVG. in enchi. Dicit aũt: Ego volui
⁊ tu noluiſti. q. d. Illud aggregaui mea volũtate ſe
per efficacẽ: te nolẽte feci: qꝛ ĩgrata ſemper fuiſti.
BEDA: Pulchꝛe aũt q̃ herodẽ de ſua nece tractan
tẽ vulpẽ vocauit: ſeipm aui cõparãt: qꝛ vulpes frau
dulẽter ſemꝑ auib⁹ ĩſidias intẽdit. BASI. Filios
etiã hieruſalẽ pullis ĩ nido comparauit: ac ſi dicat:
aues q̃ ĩ altũ cõſueuerũt volare: excepte ſũt a nocu-
mẽtis ĩſidiantiũ: tu tñ eris vt pull⁹ egẽs alieno ſuf-
fragio. Matre igiꝛ auolãte aufereriſ a nido: q̃ſi ipo
tẽs ad tutelã. ⁊ debilis ad fugã. vñ ſeqꝛ: Ecce relin.
do. ve. deſerta. BEDA: Ipam ciuitatẽ quã niduꝫ
vocauerat etiã nũc domũ iudeoꝛũ appellat. Occiſo
eni dño venerũt romãi: ⁊ quaſi nidũ vacuũ diripiẽ
tes: tulerũt locũ ⁊ regnũ. THEO. Uel dom⁹ vr̃a
i. templũ: ac ſi dicat: q̃ꝫdiu virt⁹ erat ĩ vobis: templuꝫ
erat meũ: ſed poſtq̃ꝫ feciſtis ipm ſpelũcã latronũ: ñ
ẽ de cetero dom⁹ mea ſed veſtra. Uel domum dicit
totã gentẽ iudeoꝛũ: iuxta illud: Dom⁹ iacob bñdici-
te dño. per qd̾ oñdit ꝙ ipe erat q̃ gubernabat eos: ⁊
eripiebat ab hoſtiũ manib⁹. Seqꝛ: Dico aũt vobis:
nõ videbitis me donec veniat: cũ diceris: Bñdict⁹
q̃ ve. in no. do. AVG. de con. euã: Huic narratiõi
luce nõ videꝛ aduerſari ꝙ turbe dixerũt: Ueniente
dño in hieruſalẽ: bñdict⁹ q̃ venit ĩ noïe dñi: qꝛ non
dũ illuc venerat: ⁊ nondũ dictũ erat. CIRYL. Di
ſceſſerat eni domin⁹ a hieroſolymis taq̃ꝫ indignos
exiſtẽtes ſui p̄ſentia deſerẽs: deinde multis miracu
lis factis. rurſum hieroſolymã redit: vbi ei turba oc
currit dicẽs: Oſanna filio dauid. Benedict⁹ q̃ venit
in nomĩe dñi. AVG. de con. euan. Sed qꝛ nõ di-
cit lucas quo inde tunc acceſſit dñs: vt nõ veniret
niſi eo tempoꝛe quo iã illud diceꝛet: Perſeuerat q̃p
pe in itinere ſuo donec veniat hieruſalẽ. De illo ſuo
aduẽtu quo ĩ claritate vẽturus ẽ hoc ſignificat.
THEO. Tũc eni ⁊ inuiti cõfitebunꝛ eũ ſaluatoꝛeꝫ
⁊ dñm: quãdo nullus erit eis inde pfectus. Dicens
aũt: Nõ videbitiſ me donec veniat ⁊c̃. nõ ſignificat
illã hoꝛã: ſed tẽpus crucis. q. d. poſtq̃ꝫ crucifixeritis
me: nõ ãplius videbitis me: donec veniã. AVG.
de con. euan. Intelligẽduſ ẽ ergo lucas velle pocc̃
paſſe anteq̃ꝫ ei⁹ narratio dñm pduceret hieruſalem
aut eidẽ ciuitati iã appꝛopinquantẽ talia reſpõdiſ-
ſe monẽtib⁹ vt caueret herodẽ: qualia matthe⁹ di-
cit eẽ locutũ cũ iã pueniſſet hieruſalem. BEDA:
Uel dicit: nõ me videbitis. q. d. niſi pniam egeritis
⁊ cõfeſſi fueritis me filiũ oipotentis patris: in ſecũ
do aduentu faciẽ meã non videbitis. CA. XIIII.

Et factū eſt cuȝ introiſſet ieſus in domū cuiuſdā principis phariſeorū ſabbato mādūcare panē: ⁊ ipi obſuabāt eū. Et ecce hō qdā hydropic⁹ erat ante illū. Et rñdēs ieſus dixit ad legiſpitos ⁊ phariſeos dicens: Si licet ſabbo curare? At illi tacuerūt. Ipe uero apphēſuȝ ſanauit eū ac dimiſit. Et rñdens ad illos dixit: Cui⁹ ueſtrū aſinus aut bos in puteū cadet: ⁊ nō cōtinuo extrahet illuȝ die ſabbati. Et nō poterāt ad hec reſpōdere illi.

CIRYL. Quāuis dñs maliciā phariſeoꝶ cognoſceret: tñ eoꝶ fiebat cōuiua vt pdeſſet pñtib⁹ p vba ⁊ miracula. vñ ſubdit: Et fa. eſt cū int. in do. cu. pn. pha. ſab. mā. pa. ⁊ ipi obſ. eū. ſ. ſ. reuerētiā legis cōtēneret: ⁊ an qcq̄ꝫ phibitoꝶ facēt i die ſabbati. Itaqꝫ hydropico veniēte in mediū: interrogatōe rephēdit inſolentiā phariſeoꝶ: eū arguere volētiū. vñ dicitur Et ecce homo quidā hydropic⁹ erat ante illū. Et reſpōdēs ieſus dixit ad legiſpitos ⁊ phariſeos: ſi licet ſabbato curare. BED. Qd̄ dicit̄ rñdiſſe ieſus: ad h̄ reſpicit qd̄ pmiſſuȝ eſt: Et ipi obſ. eū. Dñs. n. nouit cogitatōes hoim. THEO. In ſua aūt interrogatione deridet eos ſicut amētes: deo. n. bñdicēte ſabbatū: ipi phibēt opari bona in eo. dies aūt q̄ bonoꝶ operā nō admittit: maledicta eſt. BED. Sed merito interrogati tacēt: q2 ɔtra ſe dictū qcq̄d dixerit vidēt. Naȝ ſi licet ſabbato curare: q̄re ſaluatorē an curet obſuāt: ſi nō licet: q̄re ipo ſabbato pecora curant. vñ ſeq̄t: At illi tacuerūt. CIRYL. Neglectis igit̄ iudeoꝶ inſidiis: liberat a morbo hydropicū: qui metu phariſeoꝶ remedia nō poſtulabat pp ſabbatū: ſed ſolū aſtabat vt ex aſpectu miſt⁹ ei⁹ ſaluaret eum Qd̄ dñs cognoſcēs nō poſtulat ab eo ſi vellet ſalu⁹ fieri: ſed ptin⁹ eū ſanauit. vñ ſeq̄t: Ipe vō app. ſana. eū ac dimiſit. THE. In quo nō h̄ pſpexit dñs: ne ſcādaliȝaret phariſeos: ſꝫ vt bñfaciat egēti remediis decet. n. nos cū magna reſultat vtilitas nō curare ſi ſtulti ſcādaliȝēt. CIRYL. Sed q2 phariſei inepte tacuerūt: ſoluit chriſt⁹ inflexibilē eoꝶ ipudētiā cōſideratōib⁹ ſeriis ad h̄ vtēs. vñ ſeq̄t: Et rñ. ad il. dixit: Cu. ve. aſi. aut bos i pu. ca. ⁊ nō cō. ex. il. die ſabbati. THEO. q. d. Si phibuit lex miſeriꝫ in ſabbato ne curā habeas filii tui piclitātis in ſabbato: ſꝫ qd̄ dico filii qñ nec bouē pteris ſi piclitātē videris. BED. In quo ſic obſuatores ſuos phariſeos cōuincit: vt eoſdē etiā auaricie ɔdēnet: q̄ in liberatōe aīalis ſue auaricie ɔſulebāt. Quāto ḡ magis chriſt⁹ hoiem qui multo melior ē pecore debuit liberare. AVGV. de q̄. euā. Cōgruent aūt hydropicū aīali qd̄ cecidit i puteū ɔpauit: hūore. n. laborabat: ſic illā mulierē quā alligatā dixerat ⁊ ipe ſoluebat: vt ad aquā ducatur BED. Cōpetēti ḡ exēplo ſoluit qōem: vt oſtēdat eos violare ſabbatū in ope cupiditatis q̄ eū violare arguerūt in ope charitatis. vñ ſeq̄t: Et nō po. ad h̄ rñ. illi. Myſtice aūt hydropic⁹ ɔpat̄ ei q̄ flux⁹ carnaliū voluptatū exuberās aggrauat. hydropic⁹. n. morbus ab aquoſo hūore vocabulū trahit. AVG. de q̄. euā. Uel hydropicū recte ɔpam⁹ diuiti auaro. ſicut. n. ille q̄ītomagis abūdat humore inordinato: tāto ampli⁹ ſitit: ſic ⁊ iſte q̄ito eſt copioſior diuitiis qb⁹ nō bene vtit̄: tāto ardēti⁹ talia cōcupiſcit. GRE. xiiii. mo. Recte ḡ hydropic⁹ ante phariſeū curat̄: q2 p alterī⁹ egritudinē corpis in altero exprimit̄ lāguor ſeu egritudo cordis ⁊ mētis. BED. Bñ aūt in exēplo bouē ⁊ aſinū noīat: vt l' ſapiētes ⁊ hebetes: l' vtrūqꝫ ppl'm ſignificet. ſ. iudeū iugo leg̃ ꝑſſū: ⁊ gētilē nulla rōne domitū: omnes eni a puteo cōcupiſcentie demerſos domin⁹ extrahit.

Dicebat aūt ⁊ ad inuitatos parabolā: intēdēs quō pmos accubitus eligerēt: dicēs ad illos: Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias nō diſcūbas in pmo loco: ne forte honoratior te ſit inuitat⁹ ab illo: ⁊ ueniēs is q te ⁊ illuȝ uocauit dicat tibi: da huic locū: ⁊ tūc incipias cū rubore nouiſſimū locuȝ tenere. Sꝫ cū uocat⁹ fueris: uade recūbe in nouiſſimo loco: ut cuȝ ueuerit qui te inuitauit dicat tibi: Amice aſcēde ſupius. Tūc erit tibi gloria corā ſimul diſcūbentibus: quia oīs qui ſe exaltat humiliabitur: ⁊ qui ſe humiliat exaltabitur.

AMB. Prius curat⁹ eſt hydropic⁹ in quo flux⁹ carnis exuberās aīe granabat officia: ſpūs extinguebat ardorē. Deinde docet̄ humilitas: dū in cōuiuio nuptiali appetētia loci ſupioris arcet̄. vñ dr̄: Di. aūt ad inui. pa. intē. quō p. accu. eli. di. ad il. Cū inui. fu. ad nup. nō diſ. in p. loco. CIRYL. Proſilire enim pmpte ad honores q̄ nobis nō cōueniūt: idicat nos temerarios eē: ⁊ nr̄a facta vitupio replet. vñ ſequit̄: Ne for. hono. te ſit inui. ab eo: ⁊ ve. is q̄ te ⁊ il. inui. di. ti. Da huic lo. ⁊ tūc inci. cū ru. no. lo. tenē. CHRY. Et ſic q̄ cōcupiuit: neqꝫ obtinuit ābitioſ⁹ honoris ſꝫ paſſ⁹ ē repulſā ⁊ ſatagēs q̄lr abūdet honorib⁹ nō honorat̄. ⁊ q2 nihil ē eq̄pollēs modeſtie: auditorem ad oppoſitū duc̄. Nō ſolū phibꝫ ābire pmatū: ſed venerari vltia. vñ ſeq̄t: Sꝫ cū vo. fu. va. re. in no. loco. GRE. Si. n. aliq̄s nō vult aliis plocari: h̄ pueīt ex diuina ſnīa. vñ ſeq̄t: Et cū ve. q̄ te inui. di. ti. Amice aſcē. ſupi⁹. Hec dicēs nō grauit̄ obiurgat: ſꝫ lenit̄ iniūgit. ſuffic̄. n. monitio apud diſcretos: ⁊ ſic p hūilitate aliq̄s coronat̄ honore. vñ ſeq̄t: Tūc erit ti. glīa co. ſi. diſcūbētib⁹. BASI. Occupare igit̄ locū vltim in cōuiuiis iuxta mādatū dñicū cōueniēs ē: ſꝫ rurſus in hūc ɔtētiō ſe irruē reprobū tāqꝫ itereptoriū ordis ⁊ cauſatiuū tumlt⁹ ⁊ ō eo mota ɔtē° eq̄pabit vos litigātib⁹ de pmatu. Quapp ſicut hic dñs dicit

Expedit ꝯuiuiū faciēti cōmittere accubit⁹ ordineꝫ.
ſic ⁊ in patiētia nos mutuo ſuſtinebimus honeſte
⁊ ſm ordinē oīa ꝓſequētes:nō ad apparētiā pluriū
nec videbimur humilitatē ꝑtractare ꝑ vehemētem
cōtradictōem:magis aūt ꝑ humilitatē patiētiā ob-
tinebim⁹. Mai⁹ eſt.n.ex repugnātia ſupbie indiciū
q̄ꝫ ex ꝑmo accubitu quādo cū cū impio obtinemus
THEO. Nemo aūt putet ꝑmiſſam chriſti doctri
nā modicā eſſe ⁊ indignā culminis dei vbi. nō eni
piū diceſ eſſe medicū pollicitū ſanare podagrā:ictū
vo digiti l' dētis dolorē nolētē curare. Porro quō
ꝑua paſſio vane glīe: q̄ vſabat ꝑmos ꝑqrētes accu-
bit⁹. Decebat igiť hūilitatis mgr̄m oēꝫ ramū praue
radicis āputare:ſꝫ ⁊ illud ꝯſidera: quia ꝑſto cena ⁊
paſſiōe ꝑmat⁹ corā ſaluatore verāte miſeros oppor
tunitatē hēbat monitio. CIRYL. Oſtēſo igiť taꝫ
modico exemplo ambitioſoꝝ cōtēptū:⁊ nō ābitio-
ſorū exaltatōem:adijcit magnū ꝓuo gnālē ſniam ꝓ
ferēs cū ſubdiť: Quia oīs q̄ ſe exal.hu.⁊ q̄ ſe hu.exal
qō diciť ſm diuinū iudiciū: nō ſm humanā cōſue-
tudinē:ſm quā plures cōcupiſcētes honorē ꝯſequū
tur:alij vo ſe humiliātes inglorij remanēt. THE.
Porro nō finalr nec oīb⁹ hominib⁹ eſt reuerēd⁹: q̄
ſe honorib⁹ ingerit:ſed dū a quibuſdā honorať. alij
detrahūt ei:⁊ qñqꜫ etiā ipſi honorātes. BEDA:
Sed qm̄ hāc admonitōem euāgeliſta ꝑabolam vo
cat:breuiter intuēdū q̄d myſtice ſignificet:quiſquis
nuptias chriſti ⁊ eccleſie inuitat⁹ adierit: mēbris ec
cleſie ꝑ fidē cōiūct⁹ nō ſe extollat.q.ſublimior cete-
ris de meritis gloriādo. Dabat.n.locū honoratiori
poſt inuitato cū illoꝝ q̄ ſe in chriſto ſecuti ſunt agi
litate preiť:⁊ cū rubore nouiſſimū locū tenet qm̄ de
alijs meliora cognoſcēs q̄cq̄d de ſua opīone celſiꝫ
ſentiebat humiliat. Sed recūbit aliq̄s in nouiſſimo
loco ſm illud: Quāto magn⁹ es:humilia te ī oībus.
Veniēs aūt dn̄s quē humilē inuenerit: amici noīe
beatificās aſcēdē ſupi⁹ ꝑcipiet. Quicūqꜫ.n. hūiliaue
rit ſe ſicť puul⁹: h̄ ē maior in regno celoꝝ.pulchre āt
dr̄: Tūc erit tibi glīa:ne nē q̄rē īcipias qō tibi ſuať
ī fine. Pōt ēt ⁊ h̄ in hac vita intelligi: qꝛ quotidie
dn̄s ſuas nuptias inīt:ſupbos deſpiciēs:⁊ hūilibus
ſepe tāta ſui ſpūs onera ꝑſtās:vt diſcūbentiū.i. fide
liū cet⁹ eos admirādo glorificet. Ex ꝯcluſiōe vo gnā
li q̄ ſubdiť māifeſte claret ꝑcedētē dn̄i ſmonē typi-
ce itelligēdū. Neqꜫ.n.oīs q̄ ſe corā hōib⁹ exaltat hūi
liať:aut q̄ ſe in ꝯſpēu hoīm hūiliat:exaltať ab eis:ſꝫ
q̄ ſe de meritis eleuat humiliabiť a dn̄o:⁊ qui ſe de
beneficijs humiliat:exaltabiť ab eo.

Dicebat autē ⁊ ei qui ſe inuitaue
rat: Cū facis prandiū aut cenā noli
uocare amicoſ tuos neqꜫ fratreſ tu
os:neqꜫ cognatoſ:nꝫ uicioſ:nꝫ diui
tes:ne forte ⁊ ipi te reinuitēt: ⁊ fiat
tibi retributio. Sed cū facis conui
uiuꝫ:uoca paupes debiles claudos
⁊ cecos.⁊ beatus eris: quia non ha
bent retribuere tibi. Retribueť eniꝫ
tibi in reſurrectione iuſtorꝫ.

THEO. Ex duab⁹ partib⁹ cena cōpoſita.ſ.ex vo
cantib⁹ ⁊ vocatis:partē vocatorū ad humilitatē iaꝫ
monuerat. Conſequēter vocantē monēdo remūe-
rat retrahēs eum ne gratia hoīm cōuiuaret. vn̄ dr̄:
Dicebat aūt ei qui ſe inuitauerat: Cū facis prādiuꝫ
aut cenā:noli vocare ami.tuos:nꝫ fra.neqꜫ cogna.
neqꜫ vicinos diuites. CHRY. Multe cauſe ſunt
quib⁹ amicitie fed⁹ cōtrahiť:⁊ illicitas quidē preter
mittem⁹. Proponem⁹ aūt naturales ⁊ morales.na
turales quidē puta patris ad filiū:fratris ad fratrē:
⁊ aliorū huiuſmodi.quod ſignificat dicēs: Neqꜫ fra
tres neqꜫ cognatos. morales aūt ſunt puta cōuiua
fact⁹ eſt:aut cōuicin⁹ eſt: ⁊ q̄ſtū ad hos dicit: Neqꜫ
vicinos. BED. Fratres igiť ⁊ amicos ⁊ diuites al
terutrū cōuiuia celebrare nō quaſi ſcel⁹ interdicit:ſꝫ
ſicut cetera neceſſitatis humane cōmercia:ad ꝓme-
renda vite celeſtiſ ꝑmia:nil valere oſtēdit. vn̄ ſubdit
Ne forte ⁊ ipſi te reinuitent: ⁊ fiet tibi retributio.
Nō ait: Et fiat tibi peccatū. Cui ſimile eſt id qō ali
bi dicit: Et ſi bene feceritiſ his qui vobis bene faciūt
que vobis eſt gratia? Sūt tn̄ quedā mutua fratruꝫ
vicinorūqꜫ cōuiuia que nō ſolū in pn̄ti retributōeꝫ
ſed ⁊ damnatōem ꝑcipiūt in futuro: que aut colla
tōne omniū celebraňť aut vicib⁹ ſolēt cōtubernalib⁹
in quib⁹ ad hoc cōueniť vt feda geranť copia vini:⁊
inciteť libidinis diuerſa voluptas. CHRY. Non
igiť hac ſpecie alijs beneficia cōferam⁹: vt nobis re
tribuāt. Hec enī frigida eſt intētio:vnde talis ami-
citia celeri⁹ euaneſcit. Si vero pauperē vocaueris:
deū nunqꜫ obliuiſcentē habebis debitorē. vnde ſeq
tur: Sed cum facis conuiuiū:voca paupes:debiles
claudos:⁊ cecos. Quāto enī minor eſt frater:tanto
magis ꝑ eū chriſt⁹ accedit ⁊ viſitat. Nā qui magnū
ſuſcipit ſepe ꝑ vanā glīam facit: ſed vtilitas pluries
queriť vt ꝓmoueať ꝑ illū. Poſſem quidē pl'es ꝓpo-
nere ab h̄ celeberrimos ſanctoꝝ colētes: vt illis me
diātib⁹ ampliorē grām obtineāt ꝑncipuꝫ. Non igiť
illos queram⁹ qui nobis retribuere pn̄t. Sequiť enī
Et beat⁹ eris:qꝛ nō hn̄t retribuē tibi. Nō ergo tur
bemur:cū nō recipim⁹ beneficij recōpēſatōem: ſꝫ cū
receperim⁹:qm̄ ſi receperim⁹ nō ampli⁹ recipiemus
illic:ſed ſi minime retribuat homo:tūc tibi de⁹ retri
buet.vnde ſequiť: Retribueť.n.in reſurrecti. iuſtoꝝ
BED. Etſi oēs reſurgūt: iuſtoꝝ tn̄ reſurrectio dr̄:
quia in hac reſurrectōe beatos ſe eſſe non dubitāt
Ergo qui paupes ad ꝯuiuiū vocāt: in futuro ꝑmia
recipiēt. Qui aūt amicos:fratres:⁊ diuites vocāt:re
cipit mercedē ſuā. Sed ſi hoc ꝓpter deū facit in exē
plū filiorū iob:ſicut cetera fraterne dilectōis officia
ipſe qui iuſſit remunerat. CHRY. Sed dicis imū-
dus eſt paup ⁊ ſordid⁹:laua eū:⁊ fac tecū in menſa
ſedere. Si veſtes ſordidas habet: mūdū indumentū
exhibeas.chriſt⁹ accedit ꝑ eū:⁊ tu friuola loqueris.
GRE.niſen⁹ Nō g̃ negligas iacēteſ q̄ſi nullo ſint
digni:cogita q̄d ſint:⁊ ꝑcioſitatē eoꝝ inuenies. Sal
uatoris induerūt imaginē:futuroꝝ bonoꝝ heredes
regni clauigeri accuſatores ⁊ excuſatores idonei: ſꝫ
loquētes ſꝫ inſpecti a iudice. CHRY. Decet g̃ eos
ſurſū in ſolaria ſuſcipe: ſi nō plꝫ ſaltē deorſū vbi ſūt
ſubiugalia ⁊ famli xp̄ꝫ ſuſcipias: fiat ſaltē paup cu
ſtu⁹. vbi.n.ē elemoſyna:nō audet itrare diabol⁹. ſi
nō ſecū cōſedeas: mitte ſaltē eis de menſa fercula.

ORI. Myſtice ṽo qui vanā gl'iaȝ vitat: vocat ad ſpirituale cōuiuiū paupes.i.ĩgitos: vt dicet debiles ħ ẽ leſã oſciam hñtes: vt ſanet claudos.i.declinātes a rōe: et rectas ſemitas faciãt. Cecos.i.q̄ carēt ↄtēpla tōne diuitatis: vt verā lucē videãt. qđ aūt dr: Nō hñt retribuere tibi.i.nō nouerit reſpōſum pferre.

Hec cū audiſſet quidā de ſimul diſcūbētib⁹ dixit illi: Beat⁹ qui manducabit panē in regno dei. At ipe dixit ei: Hō qdā fecit cenā magnā: ⁊ uocauit multoſ. Et miſit ſuū ſuū hora cene dicere inuitatis ut uēirēt: q̄z iam pata ſunt oīa. Et ceperūt ſil' oēs excuſare. Prim⁹ dixit ei: Villā emi: ⁊ neceſſe habeo exire ⁊ uidere illā. Rogo te habe me excuſatū. Et alter dixit: Juga boum emi quinq̄z ⁊ eo pbare illa. Rogo te habe me excuſatū. Et ali⁹ dixit: Uxorē duxi: ⁊ iō nō poſſum uenire. Et reuerſ⁹ ſeruuſ nūciauit hec dn̄o ſuo. Tūc irat⁹ p̄rfamilias dixit ſuo ſuo: Exi cito i plateas ⁊ uicos ciuitatis: ⁊ paupes ac debiles ⁊ cecos ⁊ claudos introduc huc. Et ait ſeru⁹: Dn̄e factū ē ut impaſti: ⁊ adhuc locuſ eſt. Et ait dn̄s ſeruo: Exi in uias ⁊ ſepes ⁊ cōpelle intrare: ut impleaᷓ dom⁹ mea. Dico aūt uobis: q' nēo uiroꝝ illoꝝ qui uocati ſunt guſtabūt cenā meā.

EVSE. Docuerat ſupra domin⁹ ꝑpare cōuiuiū rependere nequeūtibus: cum ſit recōpenſandū in reſurrectōne iuſtoꝝ: ⁊ ideo quidā intelligēs vnum ⁊ idem eſſe reſurrectōem iuſtoꝝ ⁊ regnū dei: recōpēſatōem pdictā commēdat. Sequiᷓ eñi: Hec cum audiſſet qui. de ſimul diſcū. dixit illi: Bea. qui mādu. panē in regno dei. CIRYL. Homo iſte animalis erat: nō diligēter percipiēs ea que chriſt⁹ ptulerat: putauit.n. corporeas eſſe remuneratōnes ſanctoꝝ. AVGV. de ver. do. Vel quia in longiqua iſte ſuſpirabat: ⁊ panis iſte quem deſiderabat: ante illum diſcūbebat. Quis enī eſt panis regni dei: niſi q̄ dicit Ego ſum panis viuus qui de celo deſcēdi: nolite parare fauces ſed cor. BED. Sed quia nōnulli hūc panē fidete n⁹ quaſi adorādo percipiūt: dulcedinem vero eius attigere veraciter guſtādo faſtidiūt. Subiecta parabola domin⁹ taliū torporē celeſtib⁹ epulis dignū nō eſſe redarguit. Sequiᷓ eñi: At ille dixit ei: Homo quidā fecit cenā magnā: ⁊ voca. multos. CIRYL. Homo iſte de⁹ pater eſt: ſm q' imagines ad ſimilitudinē veritatis figuranᷓ. CHRY. Quotiens.n. punitiuā ſuā virtutē indicare vult de⁹: vrſa pardus: leo: ⁊ huiuſmodi nūcupaᷓ: quādo vero miſericordiā exp̄mere vult diciᷓ homo. CIRYL. Hic ergo cōditor omniū atq̄z glorie pater parauit cenā magnā in chriſto peractā. In nouiſſimis.n. temporibus ⁊ quaſi in occaſu noſtri ſeculi illuxit nobiſ dei filius: ⁊ mortē pro nobis ſuſtinēs: dedit nobis ꝓpriū corp⁹ comedere: vnde ⁊ agn⁹ in veſpe immolabatur iuxta legē moſaicā: merito igiᷓ cena dictū eſt patū in chriſto cōuiuiū. GRE. in home. Vel facit cenā magnā: quia ſocietatē nobis dulcedinis eterne preparauit. qui vocauit multoſ: ſed pauci veniūt: q̄z nōnunq̄z ipi qui ei p fidē ſubiecti ſunt: eterno ei⁹ cōuiuio viuēdo cōtradicūt. Hoc aūt diſtare inter delicias corpis ⁊ cordis ſolet: q' corpales delicie cū non habenᷓ: graue in ſe deſideriū accēdūt: cū vo habite edunᷓ: comedentē ꝓtin⁹ in faſtidiū p ſatietatē vertūt. At cōtra: ſpiritales delicie cum nō habēᷓ i faſtidio ſunt: cū vero habenᷓ: in deſiderio. Sed superna pietas cōtēptas illas delicias ad memorie nr̄e oculos reuocat: atq̄z vt faſtidiū noſtrū repellere debeamus inuitat. vnde ſequiᷓ: Et miſit ſeruū ſuum hora cene dicere inuitatis vt venirēt. CIRYL. Iſte ſu⁹ qui miſſus eſt ipe chriſt⁹ eſt: qui cū eſſet naturaliter de⁹ ⁊ ver⁹ dei filius: exinaniuit ſeipm formā ſerui accipiēs. Meli⁹ eſt aūt hora cene: nō enim a p̄ncipio verbū patris noſtrā naturā ſuſcepit: ſed in nouiſſimo tempe. Subdit aūt: Quia parata ſunt oīa. Parauit enī pater in chriſto bona collata mundo per ipm: peccatoꝝ amotōem: ſpūſancti participatōē ⁊ adoptōis ſplendorē: ad hoc vocauit chriſt⁹ per euāgelica documēta. AVGV. de ver. do. Vel aliter: Homo iſte mediator eſt dei ⁊ hominis chriſt⁹ ieſus. Miſit vt venirēt inuitati.i. per miſſos vocati ꝓphetas: qui olī inuitabāt ad cenā chriſti: ſepe miſſi ſunt ad populū iſrael: ſepe vocauerūt vt ad horā cene venirēt. Illi inuitātes acceperūt: cenā repudiarūt. prophetas legerūt: ⁊ chriſtū occiderūt: ⁊ tūc nobiſ cenā neſciētes parauerūt. Parata iam cena.i. immolato chriſto miſſi ſunt apoſtoli ad quos miſſi fuerāt añ ꝓphete. GRE. in home. Per hūc ergo ſeruū qui a patrefamilias ad inuitādū mittiᷓ: p̄dicatoꝝ ordo ſignificaᷓ. ſepe aūt ſolet euenire: vt perſona potens famulū habeat deſpectū: cūq̄z per eū domin⁹ aliq̄d mādat: nō deſpiciᷓ pſona loquētis ſerui: q̄z ſeruaᷓ ĩ corde mittētis reuerētia dn̄i. Offert ergo de⁹ qđ rogari debuit: non rogare. dare vult quod vix ſperari poterat: ⁊ tñ ſimul oēs excuſant. Sequiᷓ eñi: Et cepe. om. ſi. excuſare. Ecce hō diues inuitat: ⁊ paupes occurrē feſtināt. ad dī inuitamur ↄuiuiū: ⁊ nos excuſam⁹. AVG. de ver. do. Tres aūt fuerūt excuſationes de q̄b⁹ ſubdiᷓ: Prim⁹ dixit ei: Vil. emi: ⁊ ne. ha. exi. ⁊ vide. illā: ro. te ha. me excuſatū. Illa villa ēpta dn̄atio notaᷓ: ḡ ſupbia caſtigaᷓ vitiū p̄mū. p̄m⁹ enī hō dn̄ari voluit: qui dn̄ū hr̄e noluit. GRE. in ho. Vel p villā terrena ſubſtātia deſignatur: Exit ergo videre illam: qui ſola exteriora cogitat ꝓpter ſubſtātiam. AMBRO. Sic igiᷓ emerite militie viro cōdemnēdarū ſtipēdiū preſcribiᷓ facultatū: q' neq̄z ille qui ſtudiis intentus inferioribus: poſſeſſiōes ſibi terrenas coemit: regnū celi poſcit adipiſci: cum dominꝰ dicat: Vende omnia tua ⁊ ſequere me. Sequiᷓ: Et alter dixit: Juga boū emi q̄nq̄z: ⁊ eo pbare illa.

¶AVGV. de ver. domini: Quinq̃ iuga bouũ ſenſus
carnis hui⁹ quinq̃ numerantur. In oculis viſus eſt: in
aurib⁹ auditus: in narib⁹ odoratus: in faucibus gu
ſtus: in omnib⁹ mẽbris tactus. Sed quia iuga ſunt
in trib⁹ priorib⁹ ſenſib⁹ facilius apparet. Duo ſunt
oculi: due aures: gemine nares. Ecce tria iuga: ꝛ fau
cibus .i. ſenſu guſtandi geminatio quedã inuenitur.
quia nihil guſtãdo ſapit niſi lingua: ꝛ palato tan-
gatur: voluptas carnis que ad tactũ pertinet occul
te geminatur: eſt ꝛ forinſec⁹ ꝛ intrinſecus. Dicũtur aũt
iuga boum: quia per ſenſus iſtos carnis terrena re-
quiruntur. Boues eni terrã verſant: homines aũt re
moti a fide terrenis deditt: nolunt credere aliquid
niſi ad quod ſenſu corporis perueniũt quinq̃partito
Nõ inquit ergo credo: niſi quod video. Si talia co
gitarem⁹ quinq̃ illis iugis boũ a cena impediremur
vt noueritis aũt iſtorũ quinq̃ ſenſuũ non delecta-
tionẽ que mulcet: ꝛ ingerit voluptatẽ: ſed curioſita
tem quandã notatã fuiſſe. Non ait: quinq̃ iuga boũ
emi: eo paſcere illa: ſed eo ꝓbare illa. ¶GRE. in ho
me. Corporales etiã ſenſus quia interna cõprehen-
dere nequeũt: ſed ſola exteriora agnoſcũt: recte per
eos curioſitas deſignatur: que dum alienã querit
vitam diſcutere: ſemꝑ ſua intima neſciẽs ſtudet ex-
teriora cogitare. Sed notandũ ꝙ is qui ꝓpter villã
ꝛ is qui ꝓpter probãda iuga boum a cena ſui inui-
tatoris ſe excuſat: humilitatis verba permiſcet. dũ
enim dicit: Rogo. ꝛ venire contẽnit: humilitas ſo-
nat in voce: ſuperbia in actõne. Sequitur: Ali⁹ dixit:
Vxorẽ duxi: ꝛ ideo non poſſum venire. ¶AVGV.
de ver. do. Iſta eſt voluptas carnis que multos im
pedit: vtinã foris ꝛ nõ intus. Qui eni dixit: Vxorem
duxi: carnem amplexatur: carnis voluptatib⁹ iocũda
tur: a cena excuſatur: obſeruet ne fama interna mo
riatur ¶BASI. Dicit autẽ: Non poſſũ venire. eo ꝙ
intellect⁹ humanus vergẽs ad mũdanas illecebras
debilis eſt ad agendũ. ¶GRE. in home. Quãuis au
tem bonũ ſit cõiugiũ: atq̃ ad propagandã ſobolem
diuina ꝓuidẽtia conſtitutũ: nõnulli tamẽ per hoc
nõ fecunditatẽ prolis: ſed deſideria expetunt volu-
ptatis. Et iccirco per rem iuſtã ſignificari poteſt: nõ
incongrue res iniuſta. ¶AMBRO. Vel cõiugium
nõ reꝑhenditur: ſed ad maiorẽ honorẽ vocatur integri
tas: qm̃ mulier inupta cogitat que ſunt domini: vt
ſit ſancta corpe ꝛ ſpiritu: que aũt nupta eſt: cogitat
que ſunt mũdi. ¶AVG. de ver. do. Iohãnes autem
dicẽs: Omne quod eſt in mũdo cõcupiſcẽtia carnis
eſt: ꝛ cõcupiſcẽtia oculorũ ꝛ ambitio ſeculi inde ce
pit vbi euãgeliũ terminũ poſuit. Concupiſcẽtia car
nis vxorẽ duxi: cõcupiſcentia oculorũ quinq̃ iuga
boũ emi. Ambitio ſeculi: villã emi. Aperte aũt in to
tum cõmemorati ſunt quinq̃ ſenſus per ſolos ocu
los: quorũ eſt in quinq̃ ſenſib⁹ ꝑncipat⁹: ꝓpterea cũ
ꝓprie ad oculos pertineat viſus: ipm̃ videre ꝑ omnes
quinq̃ ſenſus ſolemus appellare. ¶CIRYL. Quos
aũt intelligem⁹ fuiſſe eos qui rẽnuerũt ꝓdictorũ cau
ſa venire: niſi ꝑſides iudeorũ: quos per totã ſacram
paginã de his redargutos eſſe videm⁹. ¶ORIGE.
vel aliter: Hi qui villã emerũt ꝛ refutãt cenam: ſunt
qui receperũt alia dogmata diuinitatis: nec experti
ſunt verbũ quod poſſidebat. Is aũt qui quinq̃ pa-
ria boum emit: eſt qui naturã intellectualẽ cõtem-
nit: ꝛ ſenſibilia ſequitur. vnde incorporeã naturã cõ-
ꝑhendere nõ poteſt. Qui aũt vxorẽ duxit: eſt qui cõ
iunct⁹ ẽ carni: voluptatũ magis amator q̃ dei ¶AM
BRO. Vel tria genera hoim a cõſortio iſtius cene
eſtimem⁹ excludi: gentiliũ: iudeorũ: ꝛ hereticorũ. iudei
corꝑali myſterio iuga ſibi legis imponũt. Quinq̃ au
tẽ iuga ſunt verborũ decẽ: vel quinq̃ libri veteris leg.
At vero hereſis velut eua femineo rigore fidei tentat
affectũ. Et apl's dicit auariciã eſſe fugiẽdã: ne impe
diti more gẽtili ad regnũ chriſti ꝑuenire nequeam⁹
ergo ꝛ ille qui villã emit alien⁹ a regno eſt: ꝛ ille q
iugũ poti⁹ legis q̃ gratie mun⁹ elegit: ꝛ ille q ſe ꝓpt
ducẽdã excuſat vxorẽ. Sequitur: Et re. ſer. nũcia. h' dño
ſuo. ¶AVG. quanto ſuꝑ gen. ad lrãm: Nõ ꝓpter infe
riorũ ſciam de⁹ nũcijs indiget q̃ſi ꝑ eos fiet ſciẽtior:
ſed nouit omia ſtabiliter atq̃ incõmutabiliter. Hꝫ
aũt nũcios ꝓpter nos ꝛ ꝓpter ipos: q2 illo modo deo
parere ꝛ aſſiſtere: vt eũ de inferiorib⁹ cõſulãt: eiuſq̃
ſuꝑnis iuſſis obtẽperẽt bonũ eſt eis in ordine ꝓpe
nãe. ¶CIRYL. Iudeorũ aũt ꝑmatib⁹ vocatõem ren
nuẽtib⁹ ſicut ipſi dicebãt: Nunquid aliq̃s ꝑncipũ cre
didit in eũ. indignatus eſt paterfamilias: q̃ſi eis di-
gnis idignatõe ꝛ ira. vnde ſequitur: Tũc ira. pr̃familias
¶BASI. Nõ ꝙ ire paſſio diuine ſubſtãtie accidat:
ſꝫ talis opatio q̃ in nobis ab ira fit: dei ira ꝛ idigna
tio dr̃. ¶CIRYL. Sic ergo indignat⁹ dr̃ pr̃familias in
ꝑncipes iudeorũ: ꝛ vocati ſunt loco eorũ qui erãt de
multitudine iudeorũ fragilẽ ꝛ impotẽtẽ mẽtẽ hñtes
Loquẽte .n. petro: ꝑmo quidẽ tria milia: deinde quinq̃
milia crediderũt: ꝛ poſtmodũ plĩm⁹ ppl's. vñ dr̃: Di
xit ſer. ſuo: Exi ci. in pla. ꝛ vi. ciui. ꝛ pau. ac debi. ce. ꝛ
clau. intro. huc. ¶AMB. Inuitat aũt paupes: debi
les: ꝛ cecos: vt oſtẽdatur ꝙ nullũ debilitas corpis ex-
cludit a regno rariuſq̃ delinquat: cui deſit illecebra
peccãdi: vel ꝙ infirmitas pctõrũ ꝑ miam dñi remit-
titur. vñ mittit ad plateas: vt de latiorib⁹ vitijs ad an
guſtã venirẽt viã. ¶GRE. in ho. Quia ergo venire ſuꝑ
bi rẽnuũt paupes eligũtur: dicũtur .n. debiles q iudicio
ſuo apud ſemetipos infirmi ſunt. nam paupes ꝛ q̃ſi
fortes ſunt: q poſiti in pauptate ſuꝑbiũt: ceci ſunt q
nulli⁹ ingenij lumẽ hñt: claudi ſũt q rectos greſſus
in opatõe nõ hñt. Sꝫ dũ horũ vitia in mẽbrorũ debi
litate ſignificãtur ſic illi pctõres fuerũt: q vocati veire
noluerũt: ita hi quoq̃ q inuitãtur ꝛ veniũt. ſꝫ pctõres
ſuꝑbi reſpuũtur: hũiles eligũtur. Hos itaq̃ elegit deus:
quos deſpicit mũd⁹: q2 plerũq̃ ipa deſpectio hoiem
reuocat ad ſemetipm̃. Et tanto celeri⁹ vocẽ dei aliq
audiũt: q̃to in h' mũdo nõ hñt vñ delectentur. Cum ergo
de vicis ꝛ plateis ad cenã quoſdã dñs vocat: illum
pplm̃ deſignat q tenẽ legis vrbanã ꝯuerſatõem no
uerat. Sꝫ mltitudo q̃ ex iſrl' pplo credidit: locũ ſuꝑ
ni cõuiuij nõ iplenit. vñ ſequitur: Et ait ſ. Dñe fa. eſt vt
ipe. ꝛ adhuc lo. ẽ. Intrauit .n. iã freq̃ntia iudeorũ: ſꝫ ad
huc loc⁹ vacat in regno vbi ſuſcipi debeat nũeroſi-
tas gẽtiũ. vñ ſubdit: Et ait do. ſ. Exi i vi. ꝛ ſe. ꝛ cõ. in
tra. vt iple. do. mea.. Cũ cõuiuas ſuos colligi ex vijs
ꝛ ſepib⁹ ꝑcepit: agreſtẽ pplm̃ .i. gẽtilẽ q̃rit. ¶AMB.
Vel mittit ad vias ꝛ circa ſepes: q2 hi apti ſũt i regno
celorũ: q nullis pñtiũ cupiditatib⁹ occupati: ad futu
ra feſtinãt i quodã bono volũtatis tmite ꝯſtituti. ct
q modo ſepis q̃ ab icult' culta ſecernat: ꝛ icurſ⁹ arc
ceat: beſtiarũ norit bona malaq̃ diſtiguẽ: ꝛ aduerſ⁹

tētamēta nequicie ſpiritalis fidei munimē ꝑtēdere
AVGV. de ver. dñi: Venerunt de plateis ⁊ vicis
gentes: venīūt de ſepibꝰ heretici. Nam ſepes qui cō-
ſtruit diuiſiões querūt: abſtrahant a ſepibꝰ: euellā-
tur a ſpinis: ſed cogi nolūt: volūtate inquiūt noſtra
intremus. Non hoc dñs imperauit: coge inquit ītra-
re: foris inueniat neceſſitas: naſcit inde voluntas.
GRE. in home. Qui ergo huiꝰ mūdi aduerſitati-
bus fracti a dei amore redeūt: cōpelluntur intrare.
Sed valde tremenda eſt ſentētia que ſubinfertur:
Dico aūt vobis q nemo virorū illorū q vocati ſunt
guſtabit cenā meā. Nemo ergo contēnat: nedū vo-
catꝰ excuſat: cū volūtatē habuerit intrare nō valeat

Ibant autē turbe multe cum eo
⁊ cōuerſus dixit ad illos: Siquis
uenit ad me: ⁊ nō odit patrē ſuuz et
matrē ⁊ uxorē ⁊ filios ⁊ frates ⁊ ſo
rores: adhuc autē ⁊ animā ſuā: nō
poteſt meus eſſe diſcipulꝰ. Et q nō
baiulat crucem ſuā: ⁊ uenit poſt me
non poteſt meuſ eſſe diſcipulus.

GRE. in home. Ad audita celeſtia ꝑmia inarde-
ſcit aīmꝰ: iāq3 illic cupit aſſiſtere: vbi ſe ſperat ſine fi
ne gaudere: ſed ad magna ꝑmia ꝑueniri nō pōt niſi
per magnos labores. vnde dicit: Ibāt aūt tur. mul.
cū eo: ⁊ conuer. dixit ad illos: Si quis ve. ad me: et
nō odit pa. ſuū ⁊ ma. ⁊ vxo. ⁊ fi. ⁊ fra. ⁊ ſoro. adhuc
aūt ⁊ ani. ſu. nō po. eſſe meus diſcipulꝰ. THEO.
Quia eni multi comitātū ipſuz nō ex toto affectu
ſed tepide ſequebant: oſtēdit qualē deceat eſſe ſuuz
diſcipulū. GRE. in ho. Sed percōtari libet quo-
modo parētes ⁊ carnaliter ꝓpinquos ꝑcipimur o-
diſſe: qui iubemur ⁊ inimicos diligere. Sed ſi vim ꝑ
cepti ꝑpendimus: vtrūq3 agere per diſcretōnem va
lemus: vt eos qui nobis carnis cognatiōe cōiuncti
ſunt: ⁊ quos ꝓximos nouimꝰ diligamꝰ: ⁊ quos ad-
uerſarios in via dei patimur: odiendo ⁊ fugiēdo ne
ſciamus. Quaſi eni per odiū diligit qui carnalit ſa-
piens: dum praua nobis ingerit: non auditur.
AMBRO. Etenī ſi ꝓpter te dominꝰ ſue renūciat
matri dicēs: Que eſt mater mea: ⁊ qui fratres mei:
cur tu dño tuo cupias anteferri: Sed neq3 ignora-
re nām neq3 ſeuire dñs iubet: ſed ita indulgē natu-
re vt venereris auctorē: nec a deo parētū amore de
ſiſtas. GRE. in ho. Vt aūt dñs demōſtraret h er-
ga ꝓximos odiū nō de affectōe ꝓcedere: ſed de cha
ritate: addidit dicēs: Adhuc aūt ⁊ aīam ſuā. Cōſtat
q amādo debet odiſſe ꝓximū q ſic eū odit ſicut ſe
ipm. tūc. n. bn aīam nrām odimꝰ: cū eiꝰ carnalibꝰ de
ſiderijs nō acqeſcimꝰ: cū eiꝰ appetitū frāgimꝰ: eius
volūtatibꝰ reluctamur. Que ḡ ↄtēpta ad meliꝰ duci
tur: qſi ꝑ odiū amat. CIRYL. Nō eſt aūt fugiēda
vita q in corpe viuit: ſed ſeruāda ſicut ⁊ paulꝰ ſua-
uit: vt chriſtū adhuc viuēs in corpe ꝑdicet. Sed vbi
oportebat vitā ↄtēnē vt curſū cōſūmaret: nec aīam
ꝑcioſā ſibi eē fatet. GRE. in ho. Hoc aūt aīe odiū
qlr exhibē debeat manifeſtat ſubdēs: Qui nō baiu
lat crucē ſuā ⁊ venit pꝰ me: nō pōt meꝰ eē diſcipulꝰ

CHRY. Nō aūt hoc dicit vt trabē ſup humeros
apponamus: ſ3 vt ſp mortē ꝑ oculis nrīs habeamꝰ:
ſic ⁊ paulꝰ moriebat quotidie: ⁊ mortē cōtemnebat.
BASI. Crucē etiā tollēs: mortē dñi annūciabat
dicēs: Mihi mūdꝰ crucifixꝰ eſt: ⁊ ego mūdo. qd etiā
nos in ipo baptiſmate anticipamus: vbi verꝰ hō nr
crucifixꝰ eſt: vt deſtruat corpꝰ pctī. GRE. ī home.
Vel q2 crux a cruciatu dicit: duobꝰ modis crucem
dñi baiulamꝰ: cū aut ꝑ abſtinētiā carnē affligimꝰ:
aut ꝑ ↄpaſſionē ꝓximi neceſſitatē illiꝰ nrām puta-
mus. Sed q2 nōnulli carnis abſtinētiā ꝑ deo: ſed ꝑ
inani glīa exhibēt: ⁊ ↄpaſſiōem nō ſpiritalr ſed car
nalr ipēdūt: recte addit: Et venit pꝰ me. Baiulare
.n. crucē ⁊ pꝰ dñm ire: ē l carnis abſtinētiā: l ↄpaſſi
onē ꝓxior ꝑ ſtudio eterne intentōnis exhiberi.

Quis. n. ex uobis uolēs turrim
edificare: nōne prius ſedēs cōputat
ſumptꝰ qui neceſſarij ſunt ſi habeat
ad ꝑficiēdū: ne poſtq3 poſuerit fun
damētū: ⁊ nō potuerit ꝑficere: oēs
q uidēt incipiāt illudere ei dicentes
Quia hic homo cepit edificare ⁊ nō
potuit cōſūmare? Aut qs rex iturꝰ
cōmittere bellū aduerſus aliū regē
nōne ſedēs ꝑus cogitat ſi poſſit cuz
decē milibꝰ occurrere ei: q cū uiginti
milibꝰ uenit ad ſe. Alioqui adhuc il
lo lōge agēte: legatiōem mittenſ ro
gat ea q pacis ſūt. Sic ergo omnis
ex uobis qui nō renūciat oibꝰ q poſ
ſidet: nō poteſt meus eē diſcipulus

GRE. in home. Quia ſublimia ꝑcepta data ſūt:
ꝓtinꝰ cōparatio edificāde ſublimitatis adiūgit cū dr:
Quis. n. ex vobis vo. tur. edifi. nōne ꝑus ſedēs com.
ſum. qui neceſ. ſunt: ſi habe. ad ꝑficiēdū. Omne eniz
qd agimꝰ: ꝑuenire ꝑ ſtudiū cōſideratiōis debemus.
Si igit humilitatis turrim cōſtruere cupimꝰ: prius
nos ꝑpare ad aduerſa huiꝰ ſeculi debemꝰ. BASI.
Vel turris eſt alta ſpeculatio ad cuſtodiā ciuitatis
⁊ ꝑceptiōem hoſtiliū occurſuū apta. ad huiꝰ inſtar
nobis datꝰ eſt intellectꝰ cōſeruatiuꝰ bonorū ꝑmedi
tatio cōtrariorū. ad huiꝰ edicaficatiōem ꝑcipit dñs
ſedētes ponere calculū: ſi ſuppetat facultas ad finē
GRE. niſenꝰ: Inſiſtēdū eſt eni vt cuiuſlibꝫ ardui
ꝓpoſiti terminꝰ attingat varijs augmētis mādato-
rū dei cōſummādo opꝰ diuinū: nā neq3 lapis vnus
eſt tota turris fabrica: neq3 vnicū mādatū ducit ad
anime perfectiōez. Sed fundamentū oportet ſubſi
ſtere: ⁊ ſm apoſtolū inſup apparatꝰ eſt auri ⁊ argē
ti ⁊ ꝑcioſorū lapidū apponēdꝰ. vnde ſubditur: Ne
poſteaq3 poſuerit fundamētū ⁊ non potuerit perfi
cere: omnes qui viderint incipiant illudere ei dicē-
tes: quia hic homo cepit edificare: ⁊ nō potuit cō-
ſummare. THEO. Nos enim debemus ponere
fundamentum: ideſt ſequi chriſti initium: ⁊ finem

non imponere:ſicut illi de quibus iohãnes dicit ꝙ
multi ex diſcipulis ei⁹ abierũt retroꝛſum. Uel fũda
mentũ intellige doctrinalẽ ſermonẽ: puta de abſti
nẽtia. Op⁹ eſt igiť predicto fundamẽto operatõnis
edificiũ:vt perficiať nobis turris foꝛtitudinis a facie
inimici. Alioqñ derideť homo a vidẽtib⁹ eũ tã ho
minib⁹ q̃ʒ demonibus. GRE. in home. In bonis
enim operatiõib⁹ intenti niſi cõtra malignos ſpũs
ſolicite vigilem⁹: ipos irriſoꝛes patimur quos ad ma
lum pſuaſoꝛes habemus. Sed ex minoꝛi ad maius
ſimilitudo ſubdiť: vt ex reb⁹ minimis maioꝛa pẽſen
tur. Naʒ ſequiť: Aut quis rex itur⁹ cõmittere bellũ
aduerſus aliũ regẽ: nõne pꝰus ſedẽs cogitat ſi poſſit
cum decẽ milib⁹ occurrere ei qui cũ viginti milib⁹
venit ad ſe. CIRYL. Incũbit.n.nobis pꝛeliũ con
tra ſpiritalia nequicie in celeſtib⁹. Urget auteʒ nos
ꝛ alioꝛũ hoſtiũ multitudo: carnale flagitiũ lex ſeui
ens in mẽbꝛis noſtris: ꝛ varie paſſiones hoc ẽ dira
hoſtiũ multitudo. AVGV. de que. euãge. Uel de
cem milia pliaturi cum rege qui habʒ viginti milia
ſignificat ſimplicitatẽ chꝛiſtiani hominis dimicaturi
cũ duplicitate diaboli. THEO. Eſt aũt rex pecca
tum regnãs in noſtro moꝛtali coꝛpoꝛe: ſed ꝛ noſter
intellect⁹ creatus eſt rex: ergo ſi repugnare velit pec
cato: toto animo cogitet ſecũ. Nam demones ſunt
peccati ſatellites qui videnť viginti miliũ numero
pꝛecellere decem milia noſtrũ: q2 cũ incoꝛpoꝛei ſint
nobis cõparati coꝛpoꝛeis multo maioꝛẽ foꝛtitudi
nem habere cenſenť. AVGV. de que. euã. Sicut
aũt de turri nõ perfecta per obpꝛobꝛiũ deterruit di
centiũ: quia hic homo cepit edificare: ꝛ non potuit
cõſũmare: ſic in rege cum quo iudicãdũ eſt: ipaʒ pa
cem accuſauit cum ſubdit: Alioqñ adhuc illo longe
agẽte legatõem mittẽs rogat ea que pacis ſunt. Si
gnificãs etiã minas imminẽtiũ tentationũ a diabo
lo nõ ſuſtinere eos qui renũciant omnib⁹ que poſſi
dent: ꝛ pacem cũ eo facere ꝯſentiẽdo illi ad cõmit
tendũ peccata. GRE. vel aliter: In illo tremendo
examine cũ rege noſtro ex quo ad iudiciũ nõ veni
mus: decem milia quippe ad viginti milia ſimplum
ad duplũ ſunt. Cũ duplo ergo exercitu contra ſim
plum venit: quia nos vix in ſolo ope ꝑpatos: ſimul
de ope ꝛ cogitatõe diſcutit. Dum ergo adhuc lõge
eſt: quia adhuc pꝛeſens per iudiciũ nõ videtur. mitta
mus ad eũ legatõem lachꝛymas noſtras: miſericoꝛ
die opera: hoſtias placatõis: hec eſt noſtra legatio:
que regẽ veniẽtem placat. AVGV. ad letũ: Quo
modo aũt pertineat iſte ſimilitudines ipa occaſiõe
ſatis aperuit dicẽs: Sic ergo omis ex vobis qui nõ
renũciat omnib⁹ que poſſidet: nõ põt me⁹ eſſe diſci
pulus. Itaqʒ ſumpt⁹ ad turrem edificãdã: ꝛ valẽtia
decẽ miliũ aduerſus regẽ qui viginti milia hʒ: nihil
aliud eſt q̃ʒ vt renũciet vnuſquiſqʒ omnib⁹ que ſũt
eius. Pꝛelocutio aũt ſupioꝛ cum extrema locutiõe
cõcoꝛdat. in eo enim ꝙ adhuc renũciat omnib⁹ que
ſunt eius etiã illud contineť: vt oderit patrem ſuuʒ
aut mrẽʒ ꝛ vxoꝛẽ ꝛ filios ꝛ fratres ꝛ ſoꝛoꝛes: adhuc
ꝛ animã ſuã. Omnia enim hec pꝛopꝛia alicuius ſunt
que plerũqʒ implicãt ꝛ impediũt ad obtinẽda non
iſta ꝑpꝛia tempaliter trãſitura ſed in eternũ manſura
cõmunia. BASI. Eſt aũt intẽtio domini ꝑ exẽpla
pꝛedicta: nõ vtiqʒ ꝓhibere poteſtatẽ ei⁹ diſcipulũ fieri ſꝫ

non fieri ſicut licet: vel nõ inchoare fundamẽtum
vel tractare pacem: ſed oſtẽdere impoſſibilitatẽ di
uini beneplaciti obſeruãdi inter diſtrahẽtia aiam
inter que piclitať facta venalis ab aſtutiis demonis
BEDA: Diſtat aũt inter renũciare omnib⁹: ꝛ re
linquere omnia. paucoꝛ enĩ pfectoꝛũ eſt relinquere
omnia: hoc eſt curas mũdi poſtponere: cũctoꝛũ aũt
fideliũ eſt renũciare omnib⁹: hoc eſt ſic tenere q̃ mũ
di ſunt: vt tñ ꝑ ea nõ teneanť in mũdo.

¶ Bonũ eſt ſal. Si autẽ ſal euanu
erit: in quo cõdieť? Neqʒ in terrã:
neqʒ i ſterqlĩniũ utile ẽ: ſʒ foꝛas mit
teť. Qui hʒ aures audiẽdi audiat.

BED. Dixerat ſuperi⁹ turrem virtutũ non ſolum
cõſummandã: ſed etiã inchoandã: ad quod ptinet
quod diciť: Bonũ eſt ſal. Bonũ eſt ſale ſapiẽtie ſpi
ritalis coꝛdis archana cõdire: immo cum apoſtolis
ſal terre fieri. EVSE. Sal enĩ ſm ſubſtantiã qui
dem ex aqua conſtat ꝛ ſpiritu: modicũ quid terre
ſtreitatis participãs. deſiccat autẽ fluidã naturam
coꝛruptoꝛũ coꝛpoꝛũ: vt moꝛtua coꝛpoꝛa conſeruet.
Merito igiť diſcipulos ſuos cõparat ſali: eo ꝙ ipſi
regenerati ſunt per aquaʒ ꝛ ſpiritũ. Cunqʒ toti ſpi
ritaliter viuerẽt ꝛ non ſm carnẽ ad modũ ſalis coꝛ
ruptam vitam hominũ in terra degentiũ conuerte
bant: ꝛ virtuoſa vita ſuos ſequaces oblectãdo con
diebant. THEO. Non ſolum aũt eos qui dona
ti ſunt magiſtrali gratia: ſed etiam idiotas expoſcit
ad modum ſalis fieri vtiles pꝛoximis. Si vero qui
futurus eſt vtilis aliis fiat repꝛobus: iuuari non po
terit. vnde ſequiť: Si aũt ſal euanuerit: in quo con
dietur? BED. q. d. Si quis ſemel condimẽto veri
tatis illuminatus ad apoſtaſiam redierit quo alio
doctoꝛe coꝛrigeť? qui. ſ. eam quã ipſe guſtauit ſapi
entie dulcedinẽ: vel aduerſis ſeculi perterritus: vel
illecebꝛis illect⁹ adiecit. vnde ſequitur: Neqʒ in ter
ram: neqʒ in ſterquilineũ vtile eſt: ſed foꝛas mitteť.
Sal enim cum ad condiẽdos cibos carneſqʒ ſiccã
das valere deſierit: nulli iam viſui aptũ erit. Neqʒ
enim in terram vtile eſt: cuius iniectu germinare ꝓ
hibetur: neqʒ in ſterquiliniũ agriculture pꝛofuturũ
ſic qui poſt agnitiõem veritatis retrocedit: neqʒ ipſe
fructũ boni opis ferre neqʒ alios excolere valet: ſed
foꝛas mittẽd⁹ eſt: hꝫ eſt ab eccleſie vnitate ſecernẽd⁹
THEO. Uerũ quia ſermo parabolic⁹ ꝛ obſcurus
erat: excitãs dñs auditoꝛes ne q̃litercũqʒ acciperẽt
qꝺ dictũ ẽ de ſale ſubdit: Qui hʒ aures audiẽdi au
diat. hoc eſt ſi cui ſapiã ineſt intelligat. Aures enim
hic cognoſcitiuã vim aĩe ꝛ aptitudinẽ intelligendi
accipe debem⁹. Audiat etiã nõ cõtẽnendo: ſed obe
diendo ꝛ faciẽdo que dicit. CAP. XV.

Erant aũt appꝛopinquãtes
ei publicani ꝛ peccatoꝛes ut
audirẽt illũ. Et murmura
bãt phariſei ꝛ ſcribe dicẽtes: Quia
hic peccatoꝛes recipit et manducat
cũ illis. Et ait ad illos parabolã iſtã

dicẽs: Quis ex uobis homo q̄ habȝ
centũ oues: ⁊ ſi ꝑdiderit unã ex illis
nõne dimittit nonagintanouẽ in de
ſerto: ⁊ uadit ad illam que perierat
donec inueniat eã? Et cũ inuenerit
eam: imponit in humeros ſuos gau
dens: ⁊ ueniẽs domũ cõuocat ami
cos ⁊ uicinos dicẽs illis: Cõgratu
lamini mihi: quia inueni ouem meã
que perierat. Dico uobis q̄ ita gau
dium erit in celo ſuꝑ uno peccatore
penitentiã agente: q̄ȝ ſupra nonagi
tanouẽ iuſtis q̄ non indigent pnia.

AMBRO. Didiceras in ſuperioribus ſecularibus
occupatoĩb⁹ nõ teneri: caduca nõ ꝓferre perpetuis.
Sed quia fragilitas humana firmũ nequit in tãto
ſeculi lubrico tenere veſtigiũ: etiã aduerſus errorẽ
remedia tibi bon⁹ medic⁹ demõſtrauit: ſpem venie
iudex miſericors nõ negauit. vnde ſubdit: Erãt aũt
appro. ei publi. ⁊ pecca. vt audi. eũ. GLO. i. qui pu
blica exigũt vectigalia vel cõducũt: ⁊ qui lucra ſecu
li per negocia ſectant. THEO. Hoc. n. exequebat
cui⁹ cauſa carnẽ ſuſcepat: admittens peccatores: ſic
medic⁹ egrotãtes. Sed phariſei vere criminoſi huic
pietati murmurare cõpẽſab.it. vnde ſequit: Et mur
mu. phã. ⁊ ſcri. di. quia hic pec. re. ⁊ man. cum illis.
GRE. in home. Ex qua re colligit quia vera iuſti-
cia cõpaſſionẽ cũ habet falſa dedignatõnẽ. q̄uis ⁊
iuſti ſoleãt recte peccatorib⁹ indignari. ſed aliud eſt
quod agit typo ſupbie: aliud quod zelo diſcipline:
quia iuſti etſi foris increpatões ꝑ diſciplinã exagge
rant: int⁹ tamẽ dulcedinẽ ꝑ charitatẽ ſeruãt. Pre-
ponũt ſibi in animo ipſos plerũq̃ quos corrigũt qõ
agẽtes ꝑ diſciplinã ſubditos ⁊ ꝑ humilitatẽ cuſto-
diũt ſemetipſos. At cõtra hi qui de falſa iuſticia ſup
bire ſolẽt: ceteros quoq̃ deſpiciũt: nulla infirmãtib⁹
miſericordia cõdeſcẽdũt. Ex quo ſe peccatores eſſe
nõ credũt: eo deteri⁹ peccatores ſiũt de quorũ nũero
phariſei erãt: qui dñ iudicãtes dñm q̄ peccatores ſu
ſciperet arẽti corde ipm fontẽ miſericordie deꝑhen
debãt. Sed quia egri erãt ita vt egros ſe eẽ neſcirẽt
quaten⁹ quod erãt agnoſcerẽt: celeſtis medic⁹ blan
dis eos fomẽtis curat. Sequit enim: Et ait ad illos
parabolã iſtã dicẽs: Quis ex vobis homo: ſimilitu-
dinẽ dedit: quã in ſe homo recognoſceret: ⁊ tñ ad
auctorẽ hoĩm ptineret. quia enĩ cẽtenari⁹ ꝑfect⁹ eſt
numer⁹: ipe centũ oues habuit cũ ſanctorũ angelorũ
⁊ hoĩm naturã poſſedit. vnde ſubdit: Qui hȝ centũ
oues. CIRYL. Hinc ꝑcipe latitudinem regni ſal
uatoris noſtri. Dicit enĩ oues eſſe centũ: referẽs nu
merũ ſubiectarũ ſibi rõnaliũ naturarũ ad integrã
multitudinẽ. Eſt enĩ centenari⁹ numer⁹ ꝑfect⁹ ex de
cem decadib⁹ cõſtitut⁹. Sed ex his vna oberrauit. ſ.
gen⁹ humanũ quod terrã colit. AMBRO. Diues
paſtor cui⁹ nos oẽs cẽteſima portio ſumus. vnde ſe
quit: Et ſi ꝑdiderit vnã ex illis. GRE. Una ouis
tũc perit: quãdo peccãdo homo paſcua vite relĩquit.

In deſerta aũt nonagintanouẽ remãſerãt: q̄ rõna
lis creature numerus: angelorũ videlȝ ⁊ hoĩm q̃ ad
videndũ deũ cõdita fuerat: pereũte hoĩe erat immi
nutus. vnde ſequit: Nõne dimittit nonagitanouẽ
in deſerto. quia. ſ. angelorũ choros reliquit in celo.
Tũc aũt homo celũ deſeruit: cũ peccauit. Et vt ꝑfe-
cta ſumma ouiũ integraret in celo: homo ꝑdit⁹ q̄re
batur in terra. vnde ſequit: Et vadit ad illã q̃ ꝑierat
donec inueniat illam. CIRYL. Nunquid aũt ſeui-
ens in reliquas mot⁹ eſt pietate vni⁹: nequaq̃. Sũt
enĩ ille in tuto circũſepiẽte illas potẽtiſſima dexte
ra: ſed magis oportebat miſereri pereũtis: ne imꝑfe
cta videret reſidua multitudo. Una enĩ reducta ſor
tit centenari⁹ ꝓpriam ſpẽm. AVG. de que. euã. Vl
illas nonagintanouẽ dixit quas reliquit in deſerto
ſupbos ſignificãs tanq̃ ſolicitudinẽ gerẽtes in aĩo
dũ ſolo ſe videri volũt: quib⁹ ad ꝑfectõem vnitas de
eſt. cum enĩ quiſq̃ a vera vnitate diuellit: ſupbe di-
uellit: ſue quippe poteſtatis eſſe cupiẽs: non ſequit
vnũ quod de⁹ eſt. vni aũt deputat omnes ꝑ pniam
recõciliãtes que humilitate obtinet. GRE. miſe-
ris: Cũ aũt paſtor inueniſſet ouẽ: nõ puniuit. Nõ
duxit ad gregẽ vrgẽdo: ſed ſupponẽs humero ⁊ por
tans clemẽter annumerauit gregi. vnde ſequit: Et
cũ inuenerit ouẽ imponit in humeros ſuos gaudẽs
GRE. in home. Ouẽ humeris ſuis impoſuit: quia
humanã naturã ſuſcipiẽs peccata noſtra ipſe porta
uit. Inuẽta aũt oue ad domũ redit: quia paſtor nr̃
reparato homine ad regnũ celeſte redĩt. vnde ſeq̃t:
Et veniẽs domũ cõuocat amicos ⁊ vicinos dicens
illis: Cõgratulamini mihi quia inueni ouẽ meam q̃
perierat. Amicos ⁊ vicinos vocat angelorũ choros
quia amici ei⁹ ſunt: quia volũtatẽ ei⁹ cõtinue in ſua
ſtabilitate cuſtodiũt. Vicini quoq̃ ei⁹ ſunt: q̄ clari
tatẽ viſionis illi⁹ ſua aſſiduitate ꝑfruũt. THEO.
Supne igit virtutes oues dicũt in eo q̄ oĩs natura
creata reſpectu dei beſtialis eſt. In eo vo q̄ rõnalis
eſt: amici ⁊ vicini dicũt. GRE. in home. Et notã-
dũ q̄ nõ dicit: Cõgratulamini inuẽte oui: ſȝ Mihi
quia videlȝ ei⁹ eſt gaudiũ vita noſtra: ⁊ cum nos ad
celũ reducimur: ſolẽnitatẽ leticie illius implemus.
AMB. Angeli aũt qñ ſunt rõnabiles: nõ imerito
hoĩm redẽptiõe letant. vnde ſequit: Dico vobis q̄
ita gaudiũ erit in celo ſuꝑ vno peccatore penitẽtiã
agẽte q̄ȝ ſupra nonagitanouẽ iuſtis: qui nõ indigẽt
penitẽtia. Hoc ꝓficiat ad incẽtiua ꝓbitatis: ſi vnus
quiſq̃ cõuerſionẽ ſuã gratã fore credat cetib⁹ ange
lorũ: aut quorũ affectare patrociniũ aut vereri debȝ
offenſam. GRE. in home. Pl⁹ aũt de cõuerſ. pec-
catorib⁹ q̄ȝ de ſtantib⁹ iuſtis in celo gaudiũ eſſe fa-
tet: quia plerũq̃ hi qui nullis ſe oppſſos peccatorũ
molib⁹ ſciũt. ſtãt quidẽ in via iuſticie: ſed tñ ad cele
ſtem patriã anxie nõ anhelãt: ⁊ plerũq̃ pigri rema
nent ad exercẽda bona ꝓcipua: q̄ ſecuri ſibi ſunt q̄
nulla cõmiſerit mala grauiora. At cõtra nõnunq̃
hi qui ſe aliqua illicita egiſſe meminerũt: ex ipſo ſuo
dolore cõpũcti ad amorẽ dei inardeſcũt. Et quia er
raſſe ſe a deo cõſiderãt dãna ꝓcedẽtia lucris ſequẽ-
tibus recõpenſant. Maius ergo gaudiũ fit in celo
q̄ ⁊ dux in ꝓlio plus eum militem diligit: qui poſt
fugam reuerſus hoſtem fortiter premit: q̄ȝ eum qui
nunq̃ terga prebuit: ⁊ nunq̃ aliquid fortiter fecit

Sic agricola illam amplius terram amat: que poſt
ſpinas vberes fructus profert: quã eam que nunquã
ſpinas habuit: ⁊ nūquã fertilē meſſem ꝓducit. Sed
inter hec ſciendū eſt: quia ſunt pleriq; iuſti in quo-
rum vita tantū eſt gaudiū: vt eis quelibet peccatoꝝ
pnīa ꝑponi nullatenꝰ poſſit. Hinc ergo colligēdū
quātū deo gaudiū facit qñ humiliter plāgit iuſtus.
ſibi facit in celo gaudiū: qñ hoc qđ male geſſit per
pnīam damnat iniuſtus.

¶ Aut que mulier hñs drachmas
decē: ſi ꝑdiderit drachmā unā: nō-
ne accēdit lucernā ⁊ euertit domū
⁊ querit diligēter donec iueniat eā.
Et cum inuenerit: cōuocat amicas
⁊ uicinas dicēs: Congratulamini
mihi: quia inueni drachmā quā ꝑdi-
deram. Ita dico uobiſ: gaudiū erit
angelis dei ſuper uno peccatore pe-
nitentiā agente.

CIRYL. Per precedentē parabolā in qua genꝰ
humanū dicebat ouis erratica: docebamur nos fo-
re creatura ſublimis dei qui fecit nos ⁊ nō ipſi nos
cuiꝰ paſcue oues ſumꝰ: ſubiūgit ſecūda parabola: q̃
genꝰ humanū comparat drachme q̄ perijt. Per quā
oſtēdit nos ad ſimilitudinē ⁊ imaginē regiā factos
eſſe. ſ. ſummi dei. Nam drachma numꝰ eſt impſſam
habēs regiā figurā. vnde dicit: Aut que mulier hñs
decē drachmas. GRE. in homel. Qui ſignificat ꝑ
paſtorē: ipſe ꝑ mulierē: ipſe enī deus: ipſe ⁊ dei ſapien-
tia. Angeloꝝ autē ⁊ hominū naturā ad cognoſcen-
dū ſe dominꝰ cōdidit: ⁊ ad ſimilitudinē ſuā creauit.
Decē ergo drachmas habuit: quia nouē ſunt chori
angeloꝝ: ſed vt cōpleret electoꝝ numerꝰ: homo deci-
mus eſt creatus. AVGV. de que. euan. Uel in no-
uem drachmis ſicut ⁊ in nonagintanouē ouibꝰ po-
nit eoꝝ ſignificatōnem qui de ſe preſumētes: pecca-
toribꝰ ad ſalutē redeūtibꝰ ſe preponūt. vnū enī deeſt
a nouem vt decē ſint: ⁊ a nonagintanouē vt centū
ſint: cui vni deputat omnes per penitētiā recōcilia-
tos. GRE. in home. Et quia imago exprimitur in
drachma: mulier drachmā ꝑdiderat: quādo homo
qui cōditꝰ ad imaginē dei fuerat: peccando a ſimili-
tudine ſui cōditoris receſſit. Et hoc eſt qđ ſubditur
Si ꝑdiderit drachmā vnā nōne accēdit lucernam.
Accēdit mulier lucernā quia dei ſapiētia apparuit
in humanitate. Lucerna quippe lumē in teſta eſt:
lumē vero in teſta eſt diuinitas in carne: accēſa au-
tem lucerna. Sequit: Et euertit domū. quia. ſ. mox
vt eiꝰ diuinitas per carnē claruit: omnis ſe nr̄a con-
ſciētia cōcuſſit: quia euerſiōis ſermo nō diſcrepat ī
eo qđ in alijs codicibꝰ legit emūdat: quia praua mēs
ſi non ꝓus pre timore euertit: ab aſuetis vitijs non
mundat. euerſa aūt domo: inuenit drachma. Seqt
enim: Et querit diligēter donec inueniat. quia. ſ. cū
perturbat cōſciētia hominis: repat in homine ſimi-
litudo cōditoris. GRE. nazāzenꝰ: Inuenta autē
drachma: celeſtes virtutes facit ꝑticipes gaudij: q̄s
miniſtras diſpenſatōis fecit. vnde ſequit: Et cū in-
uenerit cōuocat amicas ⁊ vicinas dicēs: Congratu-
lamini mihi quia inueni drachmā quā ꝑdideram.

GRE. in home. Superne enim virtutes tanto di-
uine ſapiētie iuxta ſunt: q̄to ei per grām continue
viſiōis appropinquāt. THEO. Uel amice ſunt vt
exequētes voluntatē ipſiꝰ: vicine ꝟo vt incorpee vel
forte amice ipſiꝰ ſunt omnes ſuperne virtutes: vici-
ne vero ſunt ꝓpinquiores. ſ. throni cherubin ⁊ ſera-
phin. GREGO. niſenꝰ: Uel aliter hoc reoꝛ dñm
nobis ꝓponere inquiſitōe perdite drachme: q2 nul-
la nobis a ceteris virtutibꝰ vtilitas ꝓuenit q̄s drach-
mas vocat: q̄uis ꝑſto ſint omnes vna ſola deficiē-
te anime viduate: qua. ſ. diuine ſimilitudinis nitoꝛē
ſoꝛtitur. Propter quod ꝑmo quidē iubet lucernā
accēdere. ſ. verbū diuinū quod abſcōdita patefacit.
Uel forſan penitētie lampadē: ſed in domo ꝓpa
. i. in ſeipſo ⁊ in ſua conſciētia opoꝛtet ꝑquirē drach-
mam perditā. i. regis imaginē: que nō penitꝰ depit:
ſed eſt tecta ſub fimo qui ſignificat carnis cōtagia:
quibꝰ ſtudioſe abſterſiſ. i. dilutis per ſolertiā vite elu-
ceſcet quod querit. vnde opoꝛtet ipſam q̄ venit gra-
tulari: necnō ad participia gaudij vocare vicinas. i.
cōtubernales virtutes. i. rōnabilē ⁊ cōcupiſcibilem
⁊ innatū iracundie affectū. Et ſique ſint tales vires
circa animā cōſiderate: quas docet gaudere in do-
mino: deinde cōcludens parabolā ſubdit: Ita dico
vobis: gaudiū erit angelis ſup vno peccatoꝛe pnīā
agēte. GREGO. in home. Penitentiā agere ē ꝑ-
terita mala plāgere ⁊ plangneda nō ꝑpetrare: nam
qui ſic alia deploꝛat: vt tamē alia cōmittat adhuc
pnīam agere aut ignoꝛat aut diſſimulat. Cogitādū
eſt etiā vt per hoc cōditoꝛi ſuo ſatiſfaciat: vt q̄ com-
miſit ꝓhibita ſibi: abſcindere debeat etiā conceſſa ⁊
ſeſe repꝛehendat in minimis: qui ſe meminit in ma-
ximis deliquiſſe.

¶ Ait autē: Homo quidā habuit
duos filios: ⁊ dixit adoleſcētioꝛ ex
illis patri: Pater: da mihi poꝛtiōē
ſubſtātie que me ꝯtingit. Et diuiſit
illis ſubſtantiā. Et nō poſt multos
dies: cōgregatis omnibꝰ adoleſcēti-
oꝛ filiꝰ ꝑegre ꝓfectus eſt in regionē
longinquā: ⁊ ibi diſſipauit ſubſtātiā
ſuam uiuēdo luxurioſe. Et poſtq̄
omnia cōſumaſſet: facta eſt fames
ualida in regione illa: ⁊ ipſe cepit ege-
re. Et abijt ⁊ adheſit uni ciuiū regi-
onis illiꝰ: ⁊ miſit illū in uillā ſuā ut
paſceret poꝛcos. Et cupiebat iplere
uētrē ſuū de ſiliquis quas poꝛci mā-
ducabant: ⁊ nemo illi dabat.

AMBRO. Tres ex oꝛdine lucas parabolas po-
ſuit: Ouis perierat ⁊ inuenta eſt: drachma perierat
⁊ inuēta eſt: filiꝰ qui erat moꝛtuꝰ reuixit: vt triplici
remedio ꝓuocati vulnera noſtra curemꝰ. Chriſtus

et paſtoꝛ te ſuo corpoꝛe vehit. querit vt mater eccle
ſia: recipit deus pater. pͥma miſericoꝛdiā: ſcd̄a ſuffra
gio: tertia recōciliatio. CHRY. Eſt etiā iter ꝑabo-
las ſupꝛadictas ratio diſtictionis ſm̄ ꝑſonas vt̄ mē
tes peccātiū: vt pater filiū recipiat penitentē q̄ arbi
trii ſua libertate vtit̄ vt cognoſcat vnde ceciderit.
Paſtoꝛ vero ouē errantē ⁊ nō ſapientē reuerti req̄
rat: ⁊ humeris ſuis referat: irrationabili aīali iprū-
dentē hominē comparās: q̄ alieno dolo circūuētuſ
errauerat ſicut ouis. Pꝛeſens ergo ꝑabola ꝓponit̄
cū dicit̄: Ait autē. Hō quidam habuit duos filios.
Sūt q̄ dicāt de duobꝰ filiis iſtis ſenioꝛē angelos eſ
ſe: iunioꝛē vero hominē ponūt q̄ in longinquā pere
grinationē abierit: q̄ñ i terrā de celis ⁊ ꝑadiſo ceci-
dit: ⁊ aptāt cōſequētia reſpiciētes ad cām vel ſtatū
ade. ſed hic ſenſus piꝰ quidē videt̄: neſcio tñ ſi veruſ
ſit: q2 iunioꝛ filiꝰ ad penitētiā venit ſua ſpōte: recoꝛ-
datus ꝑterite abūdantie patris ſui. Dñs aūt venient
ad pñiam vocauit humanū genꝰ: dū ſpōte ſua regre
di vñ ceciderat nō cogitaret. deīde ſenioꝛ filiꝰ in re-
ditu ⁊ ſalute fratris ſui triſtat̄: cū dñs dicat leticiā
eē apud angelos ſup vno peccatoꝛe pñiam agente.
CIRYL. Quidā vō p ſenioꝛē filiū dicūt ſignifica
ri iſrael ſm̄ carnē: p aliū vero q̄ diſceſſit a patre: de-
ſcribit̄ multitudo gentiū. AVG. de que. euā. Hic
ergo hō habēs duos filios: deꝰ habens duos popu
los itelligit̄: ⁊ tāq̄ duas ſtirpes generis hūani. vnā
eoꝛū q̄ permāſerūt i vniꝰ dei cultu: alterā eoꝛū q̄ vſ-
q̄ ad colendū idola deſerūt deū. Ab ipo ergo exoꝛ-
dio creature moꝛtaliū: maioꝛ filiꝰ ad cultū vniꝰ dei
ꝑtinet: minoꝛ aūt petit vt ſibi ꝑs ſubſtātie q̄ eū tan-
geret dare a patre. vñ ſeq̄: Et dixit adoleſcētioꝛ ex
illis patri: Pater da mihi poꝛtionē ſubſtantie q̄ me
cōtingit. tāq̄ aīa ꝑtāte ſua delectata: id qḋ illi eſt vi
uere itelligere meminiſſe vel īgenio alacri excellere
petit q̄ diuina ſūt munera. hec autē i ꝑtāte ſua acce
pit p liberū arbitriū. vñ ſequit̄: Et diuiſit illi ſubſtā-
tiā. THEO. Hoīs ſubſtātia rationalitas ē: quā
comitat̄ libertas arbitrij: ⁊ ſimiliter quecūq̄ domi-
nus dedit nobis ꝓ ſubſtātia noſtra putabit̄: vt celū
terra ⁊ vniuerſa creatura: lex ⁊ ꝓphete. AMB.
Uides aūt q̄ diuinū patrimoniū petētibus datur:
nec putes culpā patris q̄ adoleſcētioꝛi dedit nulla
dei regno īfirma etas: nec fides grauat̄ annis. Ipſe
certe ſe iudicauit idoneū q̄ popoſcit: atq̄ vtinā nō
receſſiſſet a patre impedimētū neſciſſet etatis. Seq̄
tur enī: Et nō poſt multos dies congregatis oībus
adoleſcētioꝛ filiꝰ peregꝛe ꝓfectus ē in regionē lon-
ginquā. CHRY. Minoꝛ filiꝰ i regionē lōginquā
ꝓfectꝰ ē nō localiter a deo decedēs: q̄ vbiq̄ ē: ſ3 af-
fectu. fugit enī deū peccatoꝛ: vt a longinquo ſtet.
AVG. de ver. do. Quiſq̄ enī ita vult eē ſimilis deo
vt foꝛtitudinē ſuā ad illū cuſtodiat: nō ab illo rece-
dat ei coherēdo vt cuſtodiat ſimilitudinē ⁊ imagi-
nē ad quā factꝰ ē. Poꝛꝛo nō ꝑuerſe vult imitari de
um: vt quō deꝰ nō habet a quo regatur: ſic ipe velit
ſua ꝑtāte vti: vt nullo regēte viuat qḋ reſtat: niſi vt
recedēs ab eiꝰ caloꝛe toꝛpeſcat: recedēſ a veritate va
neſcat. AVG. de que. euan. Quod aūt nō pꝰ mul-
tos dies dixit factū: vt congregatis oībus ꝑegꝛe ꝓfi
ciſceret̄ i regionē longinquā: que ē obliuio dei: h̄
ē quia nō multo poſt īſtitutionē hūani generiſ ꝑla-
cuit aīe p liberū arbitriū ferre ſecū velut quandam
potētiā nature ſue: ⁊ deſerere eū a quo cōdita eſt fi-
des de viribꝰ ſuis: quas vires tāto ꝯſumit citiꝰ: quā-
to eū deſeruit a quo date ſūt. vñ ſequit̄: Et ibi diſſi-
pauit ſubſtātiā ſuā viuēdo luxurioſe. Luxurioſam
vero vel pꝛodigā vitā vocat amantē fundē atq̄ ſpa
ciari pōpis exterioꝛibꝰ itus inaneſcētē: cū ea quiſq̄
ſequit̄: que ad alia ꝓcedūt: ⁊ relinq̄t eū q̄ ſibi ē inte
rioꝛ. vñ ſequit̄: Et poſtq̄ cōſūmaſſet oīa facta ē fa-
mes magna in regiōe illa. Fames ē indigētia verbi
veritatis. Sequit̄: Et ipe cepit egere. AMB. Me-
rito egere cepit: q̄ theſauros ſapiētie ⁊ ſciētie dei: di
uitiarūq̄ celeſtiū altitudinē dereliquit. Sequit̄: Et
abijt ⁊ adheſit vni ciuiū regiōis illiꝰ. AVGV. de
que. euāge. Unꝰ ciuiū regiōis illiꝰ aliq̄s aereꝰ prin-
ceps ē ad militiā diaboli ꝑtinēs: cuiꝰ villa ē modus
ꝑtātis ipſiꝰ. de qua ſequit̄: Et miſit illū i villā ſuam
vt paſceret poꝛcos. Poꝛci ſūt īmundi ſpūs qui ſub
ipo erāt. BEDA: Poꝛcos aūt paſcere: ē ea q̄bus ī
mūdi ſpūs gaudēt: opari. Sequit̄: Et cupiebat īple-
re ventrē ſuū de ſiliq̄s q̄s poꝛci mādu cabāt. AM
BRO. Siliqua genꝰ leguminis ē: itus inanis: foꝛiſ
molis: quo coꝛpꝰ nō reficit̄: ſed implet̄: vt ſit magis
oneri q̄ vſui. AVG. de que. euā. Silique ergo qui
bus poꝛcos paſcebat: ſeculares doctrīe ſūt: ſteriles:
vanitatē ꝑſonātes: de q̄bus laudes idoloꝝ fabula-
rūq̄ ad deos gentiū ꝑtinētium vario ſermone atq̄
carminibus ꝑcrepāt q̄bus demonia delectant̄. vñ cū
iſte ſatiari cupiebat: aliq̄d ſolidū ⁊ rectū qḋ ad bea-
tam vitā ꝑtineret īuenire volebat ī talibꝰ ⁊ nō po-
terat. vñ ſequit̄: Et nemo illi dabat. CIRYL. Sed
cū iudei multipliciter arguant̄ ī ſacra ſcriptura de
multis criminibꝰ: quō populi illi conuenient verba
maioꝛis filij dicētis: Ecce tot ānis ſeruio tibi: ⁊ nū-
q̄ mandatū tuū ꝑterivi. Eſt ergo hic ſenſus parabo
le: Arguētibꝰ eū phariſeis ⁊ ſcribis q̄ reciperet pec-
catoꝛes: ꝓponit ꝑſentē ꝑabolā: in qua hominē vo-
cat deū: qui pater ē duoꝝ fratrū: iuſtoꝝ. ſ. ⁊ peccato
rū: quoꝝ ꝑmus gradus ē iuſtoꝝ ab initio iuſticiam
ſequētiū. ſecūdus gradꝰ ē hominū p penitētiā ad iu
ſticiā reductoꝝ. BASI. Facit etiā ad antiquioꝛis
cōſiſtentiā magis animꝰ ſenilis ⁊ grauitas q̄ cani-
cies capilloꝝ: nec q̄ ſm̄ etatē eſt iuuenis icrepat̄: ſed
iuuenis moꝛibꝰ q̄ ſm̄ paſſiōes viuit. TYTVS. Ab
ijt ergo adoleſcentioꝛ nondū adultꝰ mēte: petitq̄ a
patre id qḋ ei de hereditate cōtingit: vt. ſ. nō ex ne-
ceſſitate ſeruiat: ſumus enī aīalia rationalia liberū
arbitriū habētia. CHRY. Dicit autē ſcriptura di-
uidere patrē ex equo filijs duobꝰ ſubſtantiā ſuā. i.
ſcientiā boni ⁊ mali: que vere ⁊ ꝑpetue ſūt opes be
ne vtēdi. Que enī ex deo ē ī pꝛima natiuitate homi
nibus ſubſtātia rōnalis equaliter cūctis naſcētibꝰ
dat̄. De ſubſequēti autē cōuerſatiōe vnuſq̄ſq̄ plus
aut minus huiꝰ ſubſtātie poſſidere īuenit̄: dū vnus
ea que ſūpſerit patris eē credens: quaſi paterna cu-
ſtodit: aliꝰ ſicut ꝓpꝛie poſſeſſionis licētia diſſipādiſ
abutit̄. Oñditur aūt libertas arbitrij: q2 pater q̄ ne-
q̄ diſcedere volentē retinuit: ne liberi arbitrij aufe
rat poteſtatē: neq̄ manere cupientē cogit abſcede-
re. Abijt autē lōge nō locoꝝ trāſlatiōe: ſed mentis
declinatiōe. vñ ſequit̄: Peregꝛe ꝓfectus eſt in regi-
onē longinquā. AMB. Quid enī longinquiꝰ eſt

q̄ʒ a ſe recedere: nec regionibꝰ ſed moribꝰ ſeparari: eteni qui ſe a chriſto ſepat: exul ē patrie: ⁊ ciuis mū/ di. Merito ergo ꝓdegit patrimoniū qui receſſit ab eccleſia. TYTVS: Unde ⁊ denomiatus ē ꝓdigus diſſipās ſubſtantiā ſuaʒ. i. intellectū rectū: caſtimo niā: documēta veritatis noticiam genitoris: memo riā creatiōis: ſenſum. AMB. Facta ē autē i regio ne illa fames nō epularū ſed bonoꝝ operū atq; vir tutū q̄ ſunt miſerabiliora ieiunia: eteniʒ q̇ recedit a verbo dei eſurit: q2 nō i ſolo pane viuit hō ſed in oī verbo dei: q̇ recedit a theſauro eget. Egere ergo ideo cepit ⁊ famē pati: q2 nihil ꝓdige ſatis eſt volūtati. abijt itaq; ⁊ adheſit vni ciuiū. Qui eni heret i laq̄o ē. ⁊ videt ciuis iſte princeps eſſe iſtius mūdi. Deni/ q; ad villā eiꝰ mittit quā emit: q̇ ſe excuſat a regno. BEDA: In villā eni mitti ē ſubſtātie mundialis cupiditate ſubiugari. AMB. Paſcit aūt porcos il los i quos petit diabolꝰ itroire: in ſordibꝰ ac fetore viuētes. THEO. Nos igit paſcit q2 alios ꝑcellit i vitio: vt ſūt lenones: archipcones: archipublicani: q̇ alijs ſūt doctores operatiōis male. CHRY. Vel ſpiritalibꝰ deſtitutꝰ operibꝰ quaſi prudētia ⁊ intel/ lectu porcos paſcere dicit hoc ē ſordidas ⁊ immun das i aīa ſua cogitatiōes nutrire: ⁊ dedit eſcas irra/ tionabiles praue cōuerſatiōis: dulces quidē egenti bonoꝝ: quia ſuaue puerſis videt oē opus carnee vo luptatis: q̄ virtutes aīe penitꝰ eneruat ⁊ perimit hꝰ modi cibos quaſi porcinos ⁊ male dulces. i. carna/ liū delectationū illecebras: ſiliquarū nomie ſcriptu ra deſignat. AMB. Cupiebat aūt ſiliq̄s ventrē im plere ſuū: nec eni alia ē cura luxurioſis niſi vt vētrē ſuū impleat. THEO. Quibꝰ nullus dat ſaturita/ tem maloꝝ: diſcat eni a deo q̇ talibus veſcit. Demo nes aūt ad hoc ſtudēt: ne vtiq; ſaturitas maloꝝ ꝑ/ ueniat. GLO. Vel nemo illi dabat: q2 cū diabolꝰ aliquē ſuū facit: vltra ei abundantiā non procurat ſciens eum eſſe mortuum.

In ſe autē reuerſus dixit: Quā ti mercennarij in domo patris mei abundant panibꝰ: ego aūt hic fame pereo. Surgā ⁊ ibo ad patrē meuʒ ⁊ dicā ei: Pater peccaui in celū ⁊ co ram te: iam nō ſum dignꝰ uocari fi lius tuꝰ: fac me ſicut unū de mercē narijs tuis. Et ſurgens uenit ad pa trem ſuū. Cū autē adhuc lōge eſſet uidit illū pater ipſius: ⁊ mīa motus eſt. ⁊ accurrēs cecidit ſup collū eiꝰ: ⁊ oſculatꝰ ē eū. Dixitq; ei filiꝰ: Pa ter peccaui in celū ⁊ corā te: iam nō ſum dignꝰ uocari filiꝰ tuus. Dixit autē pater ad ſeruos ſuos. Cito ꝓ ferte ſtolā primā: ⁊ induite illum: ⁊ date annulū in manu eius: ⁊ calcia mēta in pedes eius: ⁊ adducite uitu luʒ ſaginatū ⁊ occidite: ⁊ manduce mus ⁊ epulemur: quia hic filiꝰ meꝰ mortuus erat: ⁊ reuixit: perierat: ⁊ inuētus ē. Et ceperūt epulari.

GRE. niſennꝰ: Contēpſerat patrē i primo receſ ſu adoleſcētior filiꝰ: ⁊ opes paternas ꝓfuderat. At vbi lapſu tēporis ē attritꝰ laboribꝰ: dū mercēnariuſ fieret: ⁊ eodē cū porcis pabulo paſceret: redijt i do mū paternā caſtigatꝰ. vn̄ dicit: Ipſe au. i ſe reuer. di xit: Quāti mercē. i do. pa. mei abun. pa. ego aūt hic fame pereo. AMB. Bn̄ i ſe reuertit: q̇ a ſe receſſit eteni q̇ ad deū regredit: ſe ſibi reddit: ⁊ qui recedit a chriſto ſe ſibi abdicat. AVG. de que. euā. In ſe āt reuerſus ē cū ab eis q̄ forinſecꝰ fruſtra illiciunt ⁊ ſe ducūt: i cōſciētie ſue iteriora ſuā intētionē reduxit. BASI. Eſt āt ſm tres differētias obediētie diſcre tio. aut eni metuētes ſupplicia declinamꝰ a malo: ⁊ ſumꝰ i diſpoſitiōe ſeruili. aut mercedis lucra venan tes exequimur q̄ mandant mercēnarijs aſſimulati. aut ipſiꝰ grā boni ⁊ dilectiōis ad eū q̇ dedit legē ſer uimꝰ: ⁊ ſic diſpoſitionē redolemꝰ filioꝝ. AMB. Filiꝰ eni q̇ habet ſanctiſpūs pignꝰ i corde: ſecularis mercedis lucra nō querit: ſed ius ſuat heredis. Sūt etiā mercēnarij boni q̇ cōducunt ad vineā. Iſti nō ſiliquis: ſed panibꝰ abundāt. AVG. de que. euan. Vn̄ aūt hoc ſcire poterat in quo tanta erat obliuio dei: ſicut in oībus idolatris fuit: niſi quia iſta reco/ gitatio reſipiſcētis ē: cū euāgeliū ꝑdicaret: iam pote rat talis aīa aduertere multos ꝑdicare veritatē: iter quos quidā eſſent nō ipſiꝰ amore veritatis ducti: ſʒ cupiditate cōparandoꝝ ſecularium cōmodoꝝ qui ta men nō aliud annūciant: ſicut heretici: vn̄ mercēna rij recte appellant. In eadē q̇ppe domo eundeʒ pa nem verbi tractātes: nō tamē in hereditatē eternā vocati: ſed tēporali mercede cōducti. CHRY. Si gnāter autē ſubdit: Ego autē hic fame pereo. quaſi diceret: Ego nō alienꝰ: ſed filiꝰ boni patris: ⁊ frater filij obſequētis. ego liber ⁊ generoſus factꝰ ſum mi ſerior mercēnarius: a ſūma celſitudie ꝑme nobilita tis ad infimā humilitatē delapſus. GRE. niſenꝰ: Non prius aūt redijt ad priſtinā felicitatē q̄ʒ i ſe re diens ſentiret: opprimētis erūne preſentiā ⁊ medita retur penitētie verba que ſubdunt: Surgā. AVG. de que. euā. Quia iacebat. Et ibo. q2 lōge aberat. Ad patrē meū: q2 ſub pricipe porcorū erat. Cetera vero ſunt penitentiā meditātis in cōfeſſione peccati: nō dum tamē agētis. nō eni iā dicit patri ſed dicturuʒ ſe eſſe ꝓmittit cū venerit: Intelligas igitur hoc nūc accipiendū eſſe venire ad patrē in eccleſia cōſtituti per fidē: vbi peccatorū legitima ⁊ fructuoſa iaʒ poſ ſit eſſe cōfeſſio. dicit ergo dicturū ſe eſſe patri. AM BRO. Quā miſericors qui offenſus nec paternum nomē dedignat audire: Peccaui. hec eſt prima cō feſſio apud auctorē nature: preſulē miſericordie: ar bitrum culpe. Sed ⁊ſi deus nouit omia: vocē tamē tue cōfeſſionis expectat. Ore enim cōfeſſio fit ad ſa lute: quia alleuiat pondus erroris quiſquis ipſe ſe onerat: accuſatiōis excludit inuidiā: qui accuſato rem preuenit cōfitēdo. fruſtra velis occultare quē

nihil fallit: ꝛ ſine periculo prodas quod ſcias eē iaꝫ
cognitū.cōfitere magis vt interueniat ꝑ te chriſtus
roget ꝑ te eccleſia:illachrymet popul⁹: nec verear|
ne nō impetres. Aduocatus ſpōdet veniā. patron⁹
pmittit recōciliationē tibi paterne pietatiſ:pollice
tur aſſertor. Subdit autē: In celum ꝛ coram te.
CHRY. Dicēs Corā te:oñdit hunc patrē deū debe
re intelligi:de⁹ enī ſol⁹ cōſpector eſt omniū : a quo
nec in corde meditata peccata abſcōdi poſſunt.
AVG. de que.euā. Utrū aūt hoc eſt peccatū in ce-
lū quod ē corā te vt celū appellauerit ipam ſummi-
tatē patris.an poti⁹ peccaui i celū corā ſanctis ani-
mab⁹:corā te aūt i ipſo penetrali ɔſciētie ¶ CHRY.
Uel celū h̄ loco itelligat:q̄ enī i celū peccat : quod
eſt ſupernū tamē viſibile elementū ē:ipe ē q̄ peccat
in hominē quē ſuſcepit fili⁹ dei ꝑ ſalute noſtra.
AMB. Uel peccato aīe celeſtia ſignificant dona
ſpūs iminuta.vel qꝛ ab illi⁹ gremio matris hieruſa-
lē q̄ eſt i celo nō oportuit deuiari.deiectus aūt ſe ex
altare nō debet.vñ ſubdit: Iā nō ſum dign⁹ vocari
fili⁹ tuuſ.Et vt merito ſue humilitatis poſſit attolli
ſubdit:Fac me ſicut vnū de mercēnariiſ tuis. ¶ BE
DA: Ad filij affectū q̄ oīa que patris ſunt ſua eē nō
ambigit aſpirare nequaq̄ꝫ pſumit : ſed mercennarij
ſtatū iā ꝑ mercede ſuiturus deſiderat:verū nec hūc
quidē niſi paterna dignatiōe ſe mereri poſſe teſtat.
¶ GRE. niſen⁹: Hūc aūt filiū ꝓdigū ſpūſſanct⁹ no-
bis deſcripſit vt iſtruamur nos qualiter debeamus
cordis deplorare peccamina. ¶ CHRY. Qui poſtq̄ꝫ
dixit: Ibo ad patrē meū.q̄ ei cūcta attulit bona nō
māſit ſed totū iter trāſiuit.Sequit enī:Et ſurgēs ve
nit ad patrē ſuū.ſic ꝛ nos faciamus nec pigeat nos
lōgitudinis vie:qꝛ ſi voluerim⁹ fiet regreſſus celer ꝛ
facilis:dūmō deſeram⁹ peccatū qd̄ nos a domo pa
terna reducit.eſt aūt ꝛ pater redeūtibus clemēs:nā
ſubdit:Cū aūt adhuc lōge eſſet vidit illū pater ſu⁹.
¶ AVG. de que.euā. Ante enī q̄ꝫ itelligeret deū lon
ge exiſtēs eū tn̄ iā pie quereret vidit ille pater ipſi⁹.
Impios enī ꝛ ſupbos cōuenienter nō videre dicit
tāq̄ꝫ ante oculos nō habēs. Ante oculos enī habe-
ri nō niſi q̄ diligunt dici ſolēt. ¶ CHRY. Senſit au
tem pater pniam nō expectauit recipe cōfeſſionis
verba:ſed puenit petitionē miſericorditer agens.vñ
ſubdit:Et miſericordia mot⁹ ē. ¶ GRE. niſen⁹: Cō-
feſſionis meditatio placauit ei patrē vt obuiā iret
ei ꝛ oſcula collo cōferret.Sequit enī :Et occurrēs
cecidit ſup collū ei⁹ ꝛ oſculat⁹ eſt eū. Quod ſignifi-
cat rationale iugū homis ori īpoſitū ꝑ euangelicā
traditionē q̄ abiecit obſeruantiam legis. ¶ CHRY.
Quid enī ē aliud q̄ occurrit:niſi qꝛ nos peccatis in
pedientibus noſtra virtute ad deū puenire nō pote-
ramus: Ipſe aūt potēs ad iualidos puenire deſcen
dit.oſculat autē os:ꝑ quod emiſſa de corde confeſ
ſio penitētis exierat:quā pater letus excepit. ¶ AM
BRO. Occurrit igit tibi qꝛ audit te itra mentis ſe-
creta tractantē.Et cū adhuc lōge ſis: occurrit neq̄ꝫ
ipediat.cōplectit quoq̄ꝫ : i occurſu enī pſciētia eſt:
i cōplexu clemētia: ꝛ quaſi quodā patrij amoris af-
fectu ſupra collū cadit:vt iacentē erigat: ꝛ oneratuꝫ
peccatis atq̄ꝫ i terrena deflexū:reflectat ad celū. ma
lo ergo fili⁹ eē q̄ꝫ ouis. Ouis enī a paſtore repitur:a
patre fili⁹ honorat. ¶ AVG. de que.euā. Uel occur

rens cecidit ſup collū ei⁹.nō enī pater vnigenitū fi-
liū ſuū deſeruit:in quo vſq̄ꝫ in noſtrā longinquā ꝑ-
egrinationē cucurrit:qꝛ deus erat i chriſto mundū
recōcilians ſibi. Cadere autē ſup collū ei⁹ eſt humi
liari in amplexū eius brachiū ſuū : qd̄ eſt dñs ieſus
chriſtus . Cōſolari aūt verbo gratie dei ad ſpem in
dulgētie peccatorū:hoc ē poſt lōga itinera remean
tem mereri a patre oſculū charitatis. Incipit auteꝫ
iā cōſtitutus in eccleſia peccata confiteri:nec dicit
oīa q̄ dicturū ſe eſſe ꝓmiſerat.Sequit enī : Dixitq̄ꝫ
fili⁹ ei:pater peccaui i celū ꝛ corā te: ꝛ iā nō ſum di
gn⁹ vocari fili⁹. Hoc enī vult fieri per gr̄am: quo ſe
indignū ꝑ merita fatet. Nō addit qd̄ i illa medita-
tiōe dixerat: Fac me ſicut vnū de mercēnarijs tuiſ.
Cū enī panē nō haberet:vel mercēnarius eē cupie-
bat:quod poſt oſculū patris generoſiſſime iā dedi-
gnabat. ¶ CHRY. Pater autē ad filiū ſermonē nō
dirigit:ſed miſtris loquit:qꝛ q̄ penitet orat : ſed rñ-
ſum verbo nō accipit: miſericordiū vero efficaciter
in effectu intuet. Sequit enī: Dixit autē pater ad ſ
uos ſuos: Cito ꝓferte ſtolā primā ꝛ iduite illum.
THEO. Seruos vel angelos itelligas adminiſtra-
torios ſpūs:vel ſacerdoteſ q̄ baptiſmate ꝛ verbo do
ctrine animā veſtiūt ipo chriſto. Quotquot enī in
chriſto baptizati ſum⁹ chriſtū induim⁹. ¶ AVG. de
que.euā. Uel ſtola prima ē dignitaſ quā ꝑdidit adā
Serui q̄ eā ꝓferūt ſūt:recōciliatiōis ꝑdicatores.
AMB. Uel ſtola ē amict⁹ ſapientie: quo nuda cor
poris apoſtoli tegūt.accepit aūt ſapiam primā:ē.n.
ꝛ alia que myſteriū neſcit. Annul⁹ autē ē ſyncere fi
dei ſignaculū: ꝛ expreſſio veritatis:de quo ſequitur:
Et date ei annulū i manu ei⁹. ¶ BEDA: Id ē i ope
ratiōe:vt per opa fides clareſcat: ꝛ ꝑ fidē opera con
firment. ¶ AVG. de que.euā . Uel annul⁹ i manu
pign⁹ ē ſpūſſancti:ꝓpter gr̄e pticipationē que digi
to bene ſignificat. ¶ CHRY. Vel iubet annulū da-
ri ſiue ſignaculi ſalutaris ſimbolū: ſeu magis deſpō
ſatiōis inſigne ꝛ nuptiarū pign⁹:qbus chriſt⁹ eccle
ſiā ſpōſat:cū aīa reſipiſcēs per annulū fidei iungit.
AVG. de que.euā. Calciamēta autē i pedes:prepa
tio eſt euāgelizādi ad nō tangēda terrena de quib⁹
ſequit: Et calciamēta in pedes. ¶ CHRY. Uel man
dat calciamēta pedib⁹ iponi:aut ꝓpter cooperien-
da veſtigia:vt per lubricum mūdi iſti⁹ fixus icedat
aut ꝓpter mortificationē membrorū:vite enī noſtre
curſus i ſcripturis pes appellatur : ꝛ mortificatiōis
ſpecies calciamētis iponit:qꝛ de animaliū mortuo
rum pellib⁹ cōficiunt. Addit ꝛ vitulū illi ſaginatuꝫ
iugulandū in cōuiuij exhibitiōe. Sequit enī: Et ad
ducite vitulū ſaginatū.i. dñm ieſum chriſtū:quē vi-
tulū nominat ꝓpter hoſtiā corporis imaculati. Sa
ginatū aūt dixit:qꝛ pinguis ꝛ optim⁹ intantū eſt:vt
ꝑ totius mūdi ſalute ſufficiat. Nō aūt ipe pater vi-
tulū imolauit:ſed alijs imolandū tradidit.ꝑmitten
te enī patre cōſentiens fili⁹ ab hominibus crucifixus
eſt. ¶ AVG. de que.euan . Uel vitul⁹ ſaginat⁹ ē ipe
dñs ſm̄ carnē ſatiat⁹ obprobrijs. Qd̄ autē imparat
vt adducāt eū quid aliud ē niſi vt predicēt eū: ꝛ an
nunciando faciāt venire i exhauſta fame viſcera fi-
lij eſuriētis: Nā etiā vt occidāt eū iubet : hoc eſt vt
mortē ei⁹ īſinuēt.tūc enī cuiq̄ꝫ occidit: cū credit oc
ciſum. Sequit: Et māducem⁹. ¶ AMB. Hū carneꝫ

vituli qꝛ ſacerdotalis ē victima que ꝓ peccatis fie-
bat. Epulantē aūt iducit: cū dicit: Epulemur: vt oſtē
deret quoniā patern⁹ ē cibus ſal⁹ noſtra: ⁊ patris ē
gaudiū noſtroꝝ redēptio peccatoꝝ. CHRY. Ipſe
eni pater gaudet ī reditu filij: ⁊ cōuiuat ī vitulo: qa
miſicordie ſue fructū ī imolatiōe filij ſui gaudens
creatoꝛ in acq̄ſitione populi credētis epulat̄. vñ ſe-
quitur: Quia hic fili⁹ me⁹ mortu⁹ erat ⁊ reuixit: pe
rierat: ⁊ īuentus eſt. AMB. Ille perijt q̄ fuit: itaq̄
gētes nō. ſūt: chriſtian⁹ ē. Pōt tamē ⁊ hic vna ſpeci
es accipi generis humani: fuit adā: ⁊ in illo fuim⁹
omnes. perijt adā: ⁊ in illo oēs perierūt. Hō igitur ī
illo homīe q̄ perierat reformat̄. pōt ⁊ de agēte peni
tentiā dictū videri: qꝛ nō morit̄ niſi q̄ aliquādo vi-
xerit. Et gētes quidē cū crediderīt: per gratiā viuifi-
cant̄: q̄ vero lapſus fuerit per pñiam reuiuiſcit.
THEO. Quātū ergo ad vicioꝝ cōditionē mortu⁹
fuerat deſperat⁹. Sed quantū ad humanā naturā
q̄ mutabilis ē: ⁊ pōt a vitio ad virtutē cōuerti dep-
ditus dicit̄: nā min⁹ eſt pdi q̄ᵐ mori. Quilibet autē
reuocatus ⁊ mūdatus a crimine: ſaginati vituli pri
ceps cā leticie fit patri ⁊ famulis ei⁹. i. angelis ⁊ ſa
cerdotibus. vñ ſequit̄: Et ceperunt omēs epulari:
AVG. Iſte epule atq̄ feſtiuitas nūc celebrant̄: per
orbē terrarū eccleſia dilatata atq̄ diffuſa. vitul⁹. n.
ille ī corpoꝛe ⁊ ſanguīe dominico ⁊ offert̄ patri: ⁊
paſcit totam domum.

**Erat autē filius eius ſenioꝛ in a
gro. Et cū ueniret ⁊ appropinqua
ret domui audiuit ſymphoniam ⁊
choꝛū: ⁊ uocauit unū de ſeruis: ⁊ in
terrogauit quid hec eſſent. Iſq̄ di
xit illi: Frater tuus uenit: ⁊ occidit
pater tuus uitulū ſaginatū: quia ſal
num illū cepit. Indignatus eſt aūt
⁊ nolebat introire. Pater ergo illi⁹
egreſſus cepit rogare illū. At ille re
ſpondens dixit patri ſuo: Ecce tot
anniſ ſeruio tibi: ⁊ nunq̄ mandatū
tuū preterijui: ⁊ nunq̄ dediſti mihi
hedū ut cū amicis meis epularer.
Sed poſtq̄ filius tu⁹ hic qui deuo
rauit ſubſtantiā ſuā cū meretricibuſ
uenit: occidiſti illi uitulū ſaginatū.
At ipſe dixit illi: Fili tu ſemp mecū
es: ⁊ omnia mea tua ſunt. Epulari
autē ⁊ gaudere opoꝛtebat: quia fra
ter tuus hic moꝛtu⁹ erat ⁊ reuixit:
perierat ⁊ inuentus eſt.**

BEDA: Murmurātibus de peccatoꝝ ſuſceptio
ne ſcribis ⁊ phariſeis: treſ ꝑ oꝛdinē parabolas ſalua
toꝛ poſuit. Duab⁹ primis q̄ᵗum ipe cū angelis d̄ pe
nitentiū ſalute gaudeat īſinuat. In hac vero tertia
nō ſuū tantūmō ſuoꝝq̄ gaudiū demōſtrat: ſʒ ⁊ in-
uidentiū murmur reprehēdit. Dicit̄ eni: Erat autē
fili⁹ ei⁹ ſenioꝛ in agro. AVG. de que. euā. Maior
fili⁹ popul⁹ iſrael ē: nō quidē ꝓfectus ī longinquā
regionē: ſed tñ ī domo nō ē. In agro aūt ē. i. in ipſa
hereditaria opulētia legis: ⁊ ꝓphetaꝝ terrena poti
us operat̄. Veniēs aūt de agro: domū appropiqua
re cepit. i. laboꝛe ſeruilis opis improbato: ex eiſdem
ſcripturis eccleſie libertatē conſiderauit. vñ ſeq̄t̄: Et
cū veni. ⁊ appro. do. audi. ſimpho. ⁊ choꝛū. i. ſpūſan
cto plenos vocib⁹ cōſonis euangeliū ꝑdicare. Seq̄
tur: Et vocauit vnū de ſeruis: ⁊ iterrogauit q̄d h̄ eēt
. i. ſumit ad legendū aliquē ꝓphetarū: ⁊ ī eo querēt
quodāmō iterrogat. vñ iſta feſta ī eccleſia celebran
tur in qua ſe eē nō videt. Reſpondeat ei ſeruus pris
ꝓpheta. Sequit̄. n. Iſq̄ dixit illi: Frater tu⁹ venit.
⁊ occidit pater tuus vitulū ſaginatū: qꝛ ſaluū illum
recepit. q. d. In extremis terre fuit frater tu⁹: ſʒ ide
maioꝛ exultatio cantantiū dño canticū nouū: quia
laus eius ab extremis terre. ⁊ ꝓpter eū qui abſens
erat occiſus ē vir ſciēs ferre ībecillitatē: qꝛ q̄bus nō
eſt narratū de eo viderūt. AMBRO. Adoleſcēti
ori aūt filio. i. populo ⁊ gētibus iſrael tanq̄ maioꝛ
frater bñficiū paterne bñdictionis inuidit: quid fa-
ciebant iudei: qꝛ chriſt⁹ cū gētibus epularet̄. vñ ſeq̄
tur: Indignat⁹ eſt aūt ⁊ nolebat introire. AVG.
de que. euā. Indignat̄ etiā ⁊ nūc: ⁊ adhuc nō vult
intrare. Cū ergo plenitudo gentiū introierit: egredi
etur opoꝛtuno tēpoꝛe pater ei⁹: vt etiā oīs iſrael ſal
uus fiat. vñ ſequit̄: Pater ergo illi⁹ egreſſus cepit ro
gare eū. Erat eni quādoq̄ aperta vocatio iudeoꝝ ī
ſalutē euāgelij: quā manifeſtationē vocatiōis tanq̄
egreſſum patris appellat ad rogandū maioꝛē filiū.
Deīde que rñdit maioꝛ fili⁹: queſtiōes duas habet.
Sequit̄ eni: At ille reſpōdens dixit patri ſuo: Ecce
tot annis ſeruio tibi: ⁊ nūq̄ mandatū tuū preterijui
De mādato nō pretergreſſo facile illud occurrit: nō
de omi mādato dictū: ſed de vno maxime neceſſa-
rio: qꝛ nullū aliū deū preter vnū creatoꝛē omniū co
lere viſus ē. Neq̄ iſte filius in omībus iſraelitis: ſed
in his ītelligit̄ pſonā habere q̄ nūq̄ ab vno deo ad
ſimulacra cōuerſi ſūt. Quanq̄ eni terrena deſidera
ret: ab vno tñ deo iſte deſiderabat bona: q̄uis com
munia cū peccatoꝛib⁹. vñ ⁊ in pſalmo dicit̄: Ut iu-
mentū factū ſum apud te: ⁊ ego ſemp tecū. Sed q̄s
ē hedus quē nūq̄ accepit ad epulandū. Sequit̄ eni
Et nūq̄ dediſti mihi hedū vt cū amicis meis epula-
rer. Peccatoꝛ hedi nomīe ſignificari valet. AM-
BRO. Iude⁹ hedū requirit: chriſtian⁹ agnū: ⁊ ideo
illis barrabas ſoluit̄: nobis agnus īmolatur. Queri
etiā ī hedo videt̄: quia iudei ritū veteris ſacrificij ꝑ-
diderūt. vel qui hedū querūt: expectāt antichriſtū.
AVG. de que. euan. Sed nō inuenio exitū huius
ſentētie. Multū. n. abſurdū ē eū cui poſt dicit̄: Tu
mecū es ſemp: h̄ a patre optaſſe: vt antichriſto cre-
deret. Neq̄ oīno aliquē iudeoꝝ: qui antichriſtū cre
dituri ſunt: iſtū filiū fas ē ītelligi. Quo aūt epularet̄
ex illo hedo ſi ipſe eſt antichriſt⁹ qui ei nō crederet:
Ac ſi hoc ē epulari ex hedi occiſione: quod ē de an-
tichriſti ꝑditione letari: quomō dicit fili⁹ quē rece-
pit pater: hoc ſibi nō fuiſſe cōceſſū: cū omnes fili

dei de ei⁹ ꝑditione letaturi ſūt. Ipſum igiť ſibi dñz negatū ad epulandū cōqueriť: dū eū peccatorē pu tat. cū eni hed⁹ eſt illi gēti. i. cū eā ſabbati violatorē ꝯ ꝓbanatorē eſtimet: iucūdari epulis illi⁹ non me ruit. GRE. Quod aūt dicit: Cuz amicis meis. aut ex pſona principū cum plebe itelligiť: aut ex pſona populi iuda. HIE. Vel dicit: Nunq̄ꝫ dediſti mihi hedū. i. null⁹ ſanguis ꝓphete vľ ſacerdotis a roma no imperio nos liberauit. AMB. Impudēs autē fili⁹ ſimilis ē publicano iuſtificanti ſe: q2 legē ſerua bat in lra. ipſe accuſabat fratrē: q̄ cū meretricib⁹ pa ternā ſubſtantiā prodegiſſet. Sequiť eni: Sꝫ poſt q̄ fili⁹ tuus hic qui deuorauit ſubſtantiā ſuā cum meretricib⁹ venit: occidiſti illi vitulū ſaginatum. AVG. Meretrices aūt ſūt ſupſtitiones gentilium: cū qbus ſubſtantiā diſſipat: qui relicto vero cōnu bio veri dei: cū demone feda cupiditate fornicanť. HIE. In hoc aūt q̄ dicit: Occidiſti illi vitulū ſagi natū: cōfitetur veniſſe chriſtū: ſed inuidia non vult ſaluari. AVG. Nō aūt pater eū. q. mentientem re darguit: ſed ſecū pſeuerantiā ei⁹ approbās ad perfe ctionē potioris atq̄ꝫ iucūdioris exultatiōis inuitat. vñ ſequiť: At ipſe dixit illi: Fili tu ſemp mecum es. HIERO. Vel quod dixerat: iactātia ē nō veritaſ cui pater nō cōſentit: ſed alia compeſcit ratione di cens: Mecū es lege qua ſtringeris. nō q2 non pec cauerit: ſed quia de⁹ eū ſemper caſtigando retrarit. Nec miru ſi patri mentiť q̄ fratri inuidet. AMB. Sed bon⁹ pater etiā hūc ſalutare cupiebat dicens: Tu mecū ſemp es. vel quaſi iudeus in lege vel quaſi iuſt⁹ in cōmuniōe. AVG. Quid autē ſibi vult q̄ addidit: Et oīa mea tua ſunt. quaſi nō ſint ꝯ fratriſ ſed ſic a pfectis ꝯ imoꝛtalib⁹ filijs habētur oīa: vt ſint ꝯ omniū ſingula: ꝯ oīa ſingulorū vt eni cupi ditas nihil ſine anguſtia: ita nihil cū anguſtia chari tas tenet. Sed quō oīa: nōne ꝯ angelos de⁹ ī poſ ſeſſionē tali filio ſubiecifſe putādus ē: ſi poſſeſſionē ſic accipias vt eius poſſeſſoꝛ ipſe ſit dñs: non vtiq̄ꝫ oīa. Nō eni domini erim⁹: ſed cōſoꝛtes poti⁹ an gelorū. Si vero poſſeſſio ſic itelligiť: quō recte dici mus poſſidere aīas veritatē: nō iuenio cur nō vere ac ꝓprie id poſſum⁹ accipere: Nō eni illud loqui mur: et dominas veritatis dicamus aīas. Aut ſi no mine poſſeſſiōis ab hoc ſenſu ipedimur: illud quo q̄ auferať. nō eni ait pater: Oīa poſſides. ſed oīa mea tua ſunt: nec tamē vt ipſi⁹ dñi. Quod eni eſt in noſtra pecunia: pōt familie noſtre vel alimentū eē vel oꝛnamentū vel aliud huiuſmōi. Et certe cū ipſi patrē recte ille poſſit dicere: nō video quō ipſius re cte vocari poſſit: diuerſis diſtarat modis. Cū enim beatitudinē illā obtinuerim⁹: noſtra erūt ad vidēduz ſupioꝛa ad cōuiuendū equalia: ad dominādū iferio ra. Cōgaudeat igiť ſecuriſſimus maioꝛ frať. AM. Si eni deſinat iuidere: oīa ſua ſūt: vel Iude⁹ ſacra mēta veteris teſtamēti: vel baptizat⁹ noua etiā poſ ſidēs. THEO. Vel aliter: Totū pſona filij: q̄ videť murmurare: ſumiť ꝓ oibus quicūq̄ꝫ ſcādalizanť in ſubditis: ſicut Dauid itroducit perſonā paſſam ſcā dali i peccatoꝝ pace. TYTVS: Maioꝛ igiť filius ſicut agricola iſiſtebat agriculture: nō terreſtrē ſed anime agrū fodiēs: ꝯ ſalutis arboꝛes inſerēs. ſ. virtu tes. THEO. Vel erat in agro hoc ē ī mūdo colēs ꝓpriā carnē: vt repleať panib⁹: ꝯ ſeminās in lachꝛy mis vt ī gaudio metat. ſed cognitis geſtis nolebat ī trare ad cōmune gaudiū. CHRY. Queriť aūt ſi af ficiť paſſiōe liuoꝛis: dolēs ī ꝓſperis aliorū. Dicendū eſt aūt q̄ null⁹ ſanctoꝝ dolet ī talib⁹: imo bona ali orū ſua exiſtimat: nō aūt opoꝛtet oīa quecūq̄ꝫ para bola cōtinet: ad literā ptractare: ſed ſenſū elicientes cui⁹ cā cōponitur nihil aliud pſcrutari. Hec ḡ pa rabola ad hoc ē cōpoſita vt peccatoꝛes nō diffidāt reuerti: ſciētes q̄ magna cōſequēť. vñ itroducit ali os turbatos in eoꝝ bonis: vt idicet eos liuoꝛe tabe ſcētes: ſed tāto decoꝛe honoꝛatos redeūtes: vt etiā ī uidioſi poſſint alijs fieri. THEO. Vel phariſeorū intentionē coꝛrigit dñs p pſentē parabolā quos ex hypoſtaſi nominat iuſtos. q. d. Eſto vos vere iuſtoſ eſſe: nec trāſgreſſos aliqō mandatorū: nunqd igitur ꝓpter hoc nō opoꝛtet admittere a flagitijs redeun tes: HIE. vel aliter. Omis iuſticia in compatione dei eſt iiuſticia. vñ paul⁹: Quis me liberabit de coꝛ poꝛe moꝛtis hui⁹. vñ apoſtoli dedignati ſūt ꝓ peti tione matris filiorū zebedei. CIRYL. Quod ꝯ noſ ipſi qñq̄ꝫ patimur: viuūt eni quidā pſtantiſſimaz et optimā vitā. ali⁹ autem in ipſo ſenio multociēs ad deū cōuertiť: vel foꝛſitan extremū diē claudere de bēs hac diluit reat⁹ dño miſerāte. Hoc quidē aliqñ reſpuūt ex ipoꝛtuna puſillanimitate: nō attēdētes mentē ſaluatoꝛis qui de ſalute peuntium gaudet. THEO. Dicit ergo fili⁹ patri: Fratis duxi ī doloꝛi bus vitā a peccatoꝛib⁹ moleſtat⁹. ꝯ nūq̄ꝫ cā mei de creuiſti mactandū eē hedū. i. pſequentē me peccato rem: vt paululum recrearer: qualis hed⁹ fuit achab helie. Qui dicebat dñe ꝓphetas tuos occiderunt. AMB. Vel aliter notať hic frater vſqueadeo: vt ō villa venire dicať: hoc ē terrenis operib⁹ occupat⁹: ignorās q̄ ſunt ſpūs dei: vt deniq̄ꝫ nūq̄ꝫ ꝓ ſe vel he dū querať occiſum: nō eni ꝓ iuidia: ſꝫ ꝓ venia mū di agn⁹ ē imolatus. iuidus hedū querit. innocens agnū ꝓ ſe deſiderat imolari. iō ꝯ ſenioꝛ diciť: eo q̄ cito qs p inuidiā ꝯſeneſcat. iō ꝯ foꝛis ſtat: eo q̄ ma liuolētia eū excludat. iō choꝛū ꝯ ſymphoniā audire nō pōt: hoc ē ī nulla theatralis incētiua laſciuie: ſꝫ plebis cōcoꝛdiā cōcinentes q̄ de peccatoꝛe ſaluato dulcē letice ſuauitatē reſultat. q̄ eniꝫ ſibi iuſti vidē tur indignanť qñ alicui peccatū fatēti venia laxať Quis tu es q̄ dño cōtradicas: ne videlicet culpā re laxaret: cū tu cui volueris ignoſcas: ſed remittēdis poſt penitentiā debem⁹ fauere peccatis ne dum ve nie alteri⁹ iuidem⁹ ipi eā ñ mereamur a dño: nō in uideam⁹ de lōginq̄ regiōe remeātibus: q2 ꝯ nos fui mus ī regiōe longinqua.

CA.XVI.

Dicebat āt ꝯ ad diſcipulos ſuos. Hō quidā erat diueſ qui habebat uillicum: ꝯ hic diffamatus eſt apud illū: quaſi diſſi paſſet bona illiuſ: Et uocauit illuz. ꝯ ait illi: Quid hoc audio de te? red de rationē uillicationis tue. Iā eni nō poteris uillicare. Ait autez uilli

cus intra ſe: Quid faciã: quia domi
nus meus aufert a me uillicationē
Fodere nõ ualeo: mendicare erube
ſco. Scio quid faciã: ut cũ amotus
fuero a uillicatiõe: recipiãt me in do
mos ſuas. Cõuocatis itaq; ſingu
lis debitorib⁹ domini ſui: dicebat p̃
mo: Quantũ debes domino meo?
At ille dixit: Centũ cados olei. Di
xitq; illi: Accipe cautionē tuã: et ſe
de cito ſcribe quinquaginta. Deide
alio dixit. Tu uero quantũ debes?
Qui ait centũ choros tritici. Ait il
li: Accipe lr̃as tuas: et ſcribe. lxxx.

BEDA: Poſtq̃ murmurãtes de penitentiũ rece
ptione tribus parabolis ſaluator redarguit: quartam
mox quitãq; de elemoſyna dãda et pſimonia ſeq̃n
da ſubiũgit: q2 et ordo predicãdi aptiſſim⁹ eſt: vt p⁹
penitentiã elemoſyna ſubiungat᷑. vñ dicit᷑: Dicebat
aũt ad diſcipl'os ſuos: Hõ quidã erat diues qui ha
bebat villicũ. CHRY. Opinio quedã erronea ag
grauata mortalib⁹ auget crimina: minuit bona. Ea
vero ē opinari: q̄ ea quecũq; poſſidem⁹ in vſu vite
poſſideam⁹ vt dñi: et idõ etiã opportune ea apprehē
dimus tãq; bona pcipua. Sed cõtrariũ ē: nõ enim
nos vt dñi i vita pñti collocati ſum⁹ i ppria do
mo: ſed tãq; hoſpites et aduene quo nolum⁹ duci
mur: et quo tẽpore nõ putam⁹ q̃ nũc locuples eſt: i
breui fit mẽdicus. Ergo quicũq; ſis: noueris te ēē di
ſpenſatorē alienorũ: et trãſitorij vſus et breuis tibi in
ra cõceſſa ſũt. Abiecto ergo ab aĩa dominij faſtu: ſu
mas humilitatē et modeſtiã villici. BEDA: Villi
cus quippe ville gubernator ē. vñ et a villa nomen
accepit. Iconom⁹ aũt tã pecunie q̃ frugũ et omniũ
que habet dñs diſpēſator ē. AMB. Ex hoc ḡ diſci
mus nõ ipos ēē dños: ſed poti⁹ villicos alienarũ fa
cultatũ. THEO. Deide q̄ cũ nõ exercem⁹ diſpen
ſationē opũ ad libitũ dñi: ſed ad pprias illecebras:
cõmiſſis abutimur: criminoſi villici ſum⁹. vñ ſequi
tur: Et hic diffamat⁹ ē apud illũ: quaſi diſſipaſſz bo
na illius. CHRY. Interea euulſus a villicatõe exi
pit᷑. Sequit᷑ enĩ: Et vocauit illũ: et ait ei: Quid h̄ au
dio de te: Redde rationē villicatiõis tue. Iã enim
nõ poteris villicare. Quotidie talia nobis p affect⁹
exclamat dñs: oñdens nobis fruentem i meridie ſo
ſpitate: priuſq; veſperaſcat exanimē: et aliũ iter pran
dia expirantē: et diuerſimode ab hac villicatione di
ſcedimus. Sed fidelis diſpēſator q̃ de ppria diſpen
ſatione cõfidit: deſiderat cũ paulo diſſolui: et ēē cũ
chriſto. Is autē cui⁹ ſunt vota terrena: anxiat᷑ i exi
tu. vñ de hoc villico ſubdit᷑: Ait autē villic⁹ itra ſe:
Quid fa. q2 domi. me⁹. au. a me villicationē. fodere
nõ valeo: mẽdicare erubeſco. Impotentē ēē in ope
re crimē ē vite inertis. Nõ enĩ timeret ſi cõſueuiſſet
affectare labores. q̄ ſi ſm allegoriã accipiam⁹ para
bolã: poſt trãſmigrationē hic factã nõ eſt tempus
operãdi. Vita pñs habet exercitiũ mandatorũ: fu
tura vero ſolatiũ. Si nihil operat⁹ es hic: fruſtra in
futurũ curas: ſed nec mẽdicãdo pficies. Hui⁹ indi
ciũ ſũt virgines fatue: que imprudẽter a prudẽtibus
mẽdicauerũt: ſed reuerſe ſunt vacue. quilibet. n. ſuã
cõuerſationē vt tunicã iduit: nõ ē aũt eã exuere nec
cãbire cũ alio. Sed debitorũ remiſſionē igeniat⁹ ē
neq̃tie villic⁹: ſtatuēs ſibi malorũ remediũ in cõſer
uis. Sequit᷑ enĩ: Scio q̃d faciã: vt cũ amot⁹ fuero a
villicatiõe: recipiēt me i domos ſuas. Quotiēs enĩ
q̃s exitũ ſuũ pcipiēs: leuat bñficio ſarcinã peccatoꝝ
vel relaxãdo debita debitori: vel tribuēs i opib⁹ co
piã: ea que ſũt dñi largiēs: multos amicos conciliat
pbituros ſibi corã iudice teſtimoniũ veritatis nõ vo
cibus: ſed bonorũ operũ oſtēſione: quinetiã paturoſ
p teſtimoniũ refrigerij manſionē. Nihil ãt ē noſtrũ
ſed oĩa ſũt ditiõis dei. vñ ſequit᷑: Conuocatis itaq;
ſingulis debitorib⁹ dñi ſui dicebat pmo: Quantum
debes dño meo? At ille dixit: Centũ cados olei.
BEDA: Cados grece eſt amphora continēs vrnas
tres. Sequit᷑: Dixitq; illi: Accipe cautionē tuã et ſe
de: et cito ſcribe quinquagita. Dimidiã ei partē di
mittēs. Sequit᷑: Deide alio dixit: q̃tũ debes? ait: cē
tum choros tritici. Chor⁹ modijs. xxx. cõplet᷑. Seq̃t᷑
Ait illi: Accipe literas tuas: et ſcribe. lxxx. Quintam
partē ei dimittens. Simpliciter ergo ſic põt accipi.
Quiſq̃s indigētiã pauperis vel ex dimidia vel ex q̃n
ta alleuiat parte: miſericordie ſue mercede donãd⁹
ē. AVG. de que. euan. Vel q̄ de centũ cadis olei
quinquagita fecit ſcribi a debitore: et de centũ cho
ris tritici octoginta: ad hoc valere arbitror: vt ea q̃ i
ſacerdotes atq; leuitas iude⁹ quiſq; opatur. i eccle
ſia chriſti abundēt: vt cũ illi decimas darent: iſti di
midias dēt: ſicut de bonis ſuis fecit zache⁹ aut cer
te duas decimas dãdo. i. vnã quintã ſuperēt impen
dia iudeorum.

Et laudauit dominus uillicũ ini
quitatiſ: quia prudẽter feciſſet: q2 fi
lij huius ſeculi prudẽtiores filijs lu
cis in generatione ſua ſunt. Et ego
uobis dico: Facite uobis amicoſ de
mãmona iniquitatis: ut cũ defeceri
tis: recipiãt uos i eterna tabernacu
la. Qui fidelis eſt i minimo: et i ma
iori fidelis eſt: et q in modico iniqu⁹
eſt et in maiori iniquus ē. Si ergo i
iniquo mãmona fideles nõ fuiſtis:
quod uerũ eſt quis credet uob? Et
ſi in alieno fideles nõ fuiſtis: quod
ueſtrũ eſt qs dabit uobis. Nemo ſ
uus põt duob⁹ dñis ſuire. Aut. n.
unũ odiet: et alterũ diliget: aut uni
adherebit: et alterũ contēnet. Non

poteſtis deo ſeruire ꝛ mãmone.
¶AVG. Uillicũ quẽ dñs eijciebat a villicatu lau-
dauit dñs: eo ꝙ in futurũ ſibi ꝓſpexerit. vñ dicitur:
Et lauda. do. villi. iniq. qꝛ prudẽ. egiſſet. Non tñ oĩa
debem⁹ ad imitãdũ ſumere: nõ enĩ dño noſtro fa-
ciẽda ẽ in aliquo fraus: vt de ipſa fraude elemoſy-
nas faciam⁹. ¶ORI. Uerũ qꝛ gẽtiles dicũt pruden-
tiã eẽ virtutẽ: ꝛ diffiniũt eã peritiã bonoꝝ maloꝝ
ꝛ neutroꝝ: vel cognitionẽ agẽdoꝝ ꝛ nõ agendoꝝ:
cõſiderandũ ẽ vtrũ hec dictio plura aut vnũ ſignifi
cat. dicit̃ enĩ ꝙ de⁹ parauit celos prudẽtia: conſtat
bonã eẽ prudẽtiã qua dñs celos parauit. Dicit̃ etiã
i geneſi ſm. lxx. ꝙ ſerpẽs prudẽtiſſim⁹ erat: vbi pru-
dentiã nõ virtutẽ dicit: ſed aſtutiã ad mala iclinati
onẽ habẽtẽ: ꝛ ſm h̃ dicit̃: ꝙ dñs laudauit villicũ qꝛ
prudẽter egiſſet: h̃ ẽ callide ꝛ perperã. Et forſitã qḋ
dicit Laudauit: nõ ſm verã cõmendationẽ: ſed ab-
uſiue dictũ ẽ: vt cũ dicim⁹ aliquẽ cõmendari in me
diocrib⁹ ꝛ idifferẽtibus reb⁹: ꝛ quodãmõ mirãdos
ẽẽ cõcurſus et acumẽ q̃bus vigoꝛ mentis elicitur. ¶
AVG. de que. euã. E cõtrario dicũtur iſte ſimilitudi
nes: vt intelligam⁹ ſi laudari potuit ille a dño: q̃ frau
dẽ faciebat: quãto ampli⁹ placeãt deo q̃ ſm ei⁹ pre
ceptũ opa illa faciũt. ¶ORI. Filij quoqꝫ hui⁹ ſecu
li nõ ſapiẽtioꝛes ſed prudẽtioꝛes dicunt̃ lucis filijſ.
ꝛ h̃ nõ abſolute ꝛ ſimpliciter: ſed i genere ſuo. Seq̃
tur: Quia filij hui⁹ ſeculi prudẽtioꝛes filijs lucis in
generatiõe ſua ſũt. ¶BEDA: Filij lucis ꝛ filij h⁹ ſe
culi vocant̃: q̃o filij regni ꝛ filij pditiõis: cui⁹ enim
vnuſq̈ſqꝫ agit opa eius cognominat̃ ꝛ fili⁹. ¶THE.
Filios ergo hui⁹ ſeculi vocat cogitãtes q̃ ſibi cõmo
da ſũt i terra: filios vero lucis ſpiritales opes tractã
tes intuitu diuini amoꝛis. Inuenimur aũt i huma-
nis quidẽ adminiſtratiõib⁹ prudẽter oĩa diſponen
tes: ꝛ ſummope ſatagentes: vt ſi defecerim⁹ ab admi-
niſtratiõe habeam⁹ vite refugiũ: cũ vero diſpẽſare
debem⁹ diuina: nõ pmeditamur q̃ nobis poſtmodũ
ſit pfutura. ¶GRE. xviij. moꝛ. Ut ergo in ſua ma-
nu homies poſt moꝛtẽ quicq̈ꝫ iueniãt: añ moꝛtẽ di-
uitias ſuas i pauperũ manib⁹ ponant. vñ ſequit̃: Et
ego vobis dico facite vobis amicos de mammona
iniq̃tatis. ¶AVG. de ver. do. Quod hebꝛei vocant
mãmona: latine diuitie vocant̃: ac ſi diceret: Faci-
te vobis amicos de diuitijs iniq̃tatis. Hoc aũt q̃daꝫ
male itelligẽdo rapiũt aliena: ꝛ inde aliq̃d pauperi
bus largiunt̃: ꝛ putãt ſe facere quod preceptũ ẽ. In
tellect⁹ iſte coꝛrigẽdus ẽ. De iuſtis laboꝛib⁹ elemo-
ſynas facite: nõ enĩ coꝛrupturi eſtis iudicẽ chꝛiſtuꝫ:
ſi de pda inops dares aliq̃d iudici: vt ꝓ te iudicaret
ſi iudex ille ꝓ te iudicabit: tãta vis ẽ iuſticie: vt etiaꝫ
tibi diſpliceat. Noli tibi pigere talẽ deũ: fons iuſti-
cie ẽ. Noli ergo elemoſynas facere de fenoꝛe ꝛ vſu-
ris. fidelib⁹ dico: q̃bus coꝛp⁹ chꝛiſti erogam⁹. ſed ſi
pecunias tales habetis de malo ẽ qḋ habetis. Iam
nolite malũ facere. Zache⁹ dixit: Dimidiũ rerũ mea
rũ do pauperib⁹. Ecce q̃o currit q̃ currit facẽ ami-
cos de mãmona iniq̃tatis: ꝛ ne re⁹ alũde tenerer̃.
Si cui aliq̃d tuli: quadruplũ reddã. Eſt ꝛ ali⁹ itelle
ctus: Mãmone iniq̃tatis diuitie ſeculi ſũt omẽs vn
decũqꝫ ſint. Si enĩ veras diuitias queris: alie ſũt q̃-
bus iob nud⁹ abundabat: qñ i deũ coꝛ plenũ hẽbat
Iſte aũt ab iniq̃tate appellant̃ diuitie: qꝛ vere ñ ſũt
pauptate enĩ plene ſũt: ꝛ ſemp obnoxie caſib⁹. Si ei
vere diuitie eſſent: ſecuritatẽ tibi darẽt. ¶AVG. de
que. euan. Uel diuitie iniq̃tatis dicunt̃: qꝛ nõ ſunt
iſte diuitie niſi iniq̃s: ꝛ q̃ in eis cõſtituũt ſpẽ atqꝫ co
piã ſue btitudinis. A iuſtis vero cũ hec poſſident̃:
ẽ quidẽ iſta pecunia: ſꝫ nõ ſunt illis diuitie niſi cele
ſtes ꝛ ſpiritales. ¶AMB. Uel iniquuꝫ mãmona di-
xit: qꝛ varijs diuitiaꝝ illecebꝛis noſtras auaricias tẽ
tat affect⁹: vt velimus fuire diuitijs. ¶BASI. Uel ſi
ſucceſſeris patrimonio ab iniuſtis cõgꝛegata cepi-
ſti. i plurib⁹ enĩ pdeceſſoꝛib⁹ neceſſe ẽ aliquẽ reperi
ri q̃ iniuſte vſurpauerit aliena. Ponatur aũt vt nec
pater exegerit: ſed aurũ vñ habes? Siquideꝫ dicis a
me: ignar⁹ dei es: nõ habẽs noticiã creatoꝛis. ſi vero
a deo: dic nobis rationẽ pp quã eas accepiſti: an ñ
dei eſt terra ꝛ plenitudo ei⁹? ergo ſi cõis dñi noſtra
ſũt: erũt ꝛ ꝯſeruoꝝ noſtroꝝ. ¶THEO. Ille ergo di
cunt̃ opes neq̃cie quaſcũqꝫ dñs dedit ad impendia
neceſſitatatis fratrũ ac cõſeruoꝝ noſtroꝝ: nos vo
tenem⁹ nobis. Dicebat igit̃ a pꝛicipio oĩa paupib⁹
tradi. verũ qꝛ iniq̃tatis fuim⁹ villici: neq̃ter retinen-
tes qḋ deputatũ ẽ ad alioꝝ op⁹: nõ ẽ oĩno manen-
dũ i hac crudelitate: ſꝫ impartiendũ ẽ pauperib⁹: vt
recipiamur ab eis i celeſtib⁹ tabernaculis. Sequit̃
enĩ: Ut cũ defeceritis recipiãt vos in eterna taber-
nacula. ¶GRE. xxij. moꝛ. Si aũt eoꝝ amicitijs eter
na tabernacula acq̃rimus dãtes pẽſare debem⁹: qꝛ
patronis poti⁹ munera offerim⁹ q̃ꝫ egenis dona lar
gimur. ¶AVG. de ver. do. Qui ſũt enĩ q̃ habebũt ta
bernacula eterna: niſi ſancti dei? Et q̃ ſũt q̃ ab ipſis
accipiẽdi ſũt i tabernacula eterna: niſi q̃ eoꝝ indi-
gẽtie ſeruiũt: ꝛ quod eis op⁹ ẽ hilariter ſubmĩſtrant
Iſti ſũt mĩmi chꝛiſti: q̃ omĩa ſua dimiſerũt: ꝛ ſecuti
ſũt eũ. ꝛ q̃cq̃d habuerũt: pauperib⁹ diſtribuerũt: vt
deo ſine ſeculari cõpede expediti ſeruirẽt: ꝛ ab one-
ribus mũdi liberatos velut pẽnatos ſurſum hũeros
tollerẽt. ¶AVG. de que. euã. Nõ ergo eos a quib⁹
recipi volum⁹ i tabernacula eterna taq̈ꝫ debitoꝛes
dici fas ẽ itelligi: cũ iuſti ꝛ ſancti ſignificẽt̃ h̃ loco
q̃ eos itroducãt: q̃ neceſſitatib⁹ ſuis terrena bõa cõ
municauerũt. ¶AMB. Uel aliter: Facite vo. ami.
de iniquo mãmona. vt largiẽdo paupibus: angelo
rũ ceteroꝝumqꝫ ſanctoꝝ grãm cõparem⁹. ¶CHRY.
Attẽde etiã ꝙ nõ dixit: vt ſuſcipiãt vos i ſuis manſi
onib⁹: ñ enĩ ipi ſũt q̃ ſuſcipiũt. vñ cũ dixiſſet: Facite
vo. ami. addidit De mam. iniqui. oñdẽs ꝙ ñ ſimpl̃r
eoꝝ amicitia nobĩ patrociabit̃: niſi bõa opa nos co
mitẽt̃: niſi euacuem⁹ iuſte diuitias ꝯgeſtas iniuſte.
Ars igit̃ artiũ pitiſſima ẽ elemoſyna. nõ. n. nobĩ do
mos fabꝛicat luteas: ſꝫ vitã perennẽ ipẽdit. Singulaꝝ
artiũ alia alteri⁹ admiculo idiget. Cũ aũt miſereri
oꝫ: nulli⁹ alteri⁹ ſꝫ ſoli⁹ volũtatĩ ẽ opus. ¶CIRYL.
Sic igit̃ docebat xp̃s affluẽtes diuitijs ſũmoope di
ligẽ amicitiã paupeꝝ: ꝛ theſaurizare i cel̃. Nouerat
ãt hũane mẽtĩ deſidiã: q̃o ambiẽtes diuitias nullũ
charitatiuũ op⁹ ipẽdũt egẽtib⁹. ꝙ igit̃ talib⁹ null⁹
ſpiritaliũ donoꝝ fruct⁹ ꝓueniat: maĩfeſtis exẽplis
oñdit ſubdẽs: Qui fide. ẽ i mĩmo: ꝛ i maio. fide. ẽ. ꝛ
q̃ i modi. iniqu⁹ ẽ: ꝛ i maio. iniqu⁹ ẽ. Apis ãt nobis
dñs oculũ coꝛdis exponẽs qḋ dixerat: cũ ſubdit: Si
g̃ i iniquo mam. fide. ñ fui. qḋ verũ ẽ q̃s cre. vobis?

Eſt igiť minimũ iniq̄s mãmona.i.terrene diuitie:q̄
ſupna ſapiẽtibꝰ nihil eẽ videť. Arbitroꝛ ergo aliquẽ
eẽ in modico fidelẽ:cũ de his mĩmis oppſſis erũna
ſubſidiũ ĩpartiť. Itaq; ſi ĩ modico fuerimꝰ ꝑfidi:qᵒ
pacto ab eo obtinebimꝰ verũ.i.diuinoꝝ charíſma/
tũ nobis donũ:aĩe humane ĩprimẽs diuinã ſpeciẽ.
Q̄ð aũt ad hoc tẽdat intẽtio verboꝝ dñi:ꝑ ſequen/
tia pꝫ. Dicit.n. Et ſi ĩ alieno nõ fuiſtis fideles: qð ve
ſtrũ ẽ:q̄s dabit vobis? AMB. Aliene nobis diui/
tie ſũt:q: ꝑter naturã ſũt:neq; nobiſcũ naſcũť:neq;
nobiſcũ trãſeũt.chriſtꝰ ãt noſter ẽ:q: hoĩm vita eſt.
deniq; ĩ ꝓpria vẽit. THEO. Sic igiť huc uſq; do
cuit nos q̄ſ fideliter deceat diſpẽſare diuitias. ſꝫ q̄a
opũ diſpẽſatio ſm deũ nõ aliter obtineť:q̄ꝫ ꝑ ĩpaſſi
bilitatẽ aĩ ad diuitias ñ affecti ſubiũgit: Nemo ſer.
põt duo.do.ſer. AMB. Nõ q: duo:ſꝫ vnꝰ ẽ dñs.
nã ⁊ſi ſint q̄ mãmone ſeruiant:tñ nõ ille nouit aliq̄
iura dñatus:ſꝫ ĩpi ſibi iugũ ſuitutis ĩponũt. Unꝰ ẽ
dñs:q: vnꝰ ẽ deꝰ.vñ pꝫ patris ⁊ filij vnũ eẽ dñatũ.
Et huiꝰ rõnẽ aſſignat ſubdẽs: Aut.n.vnũ odio ha/
bebit ⁊ alte.dili.aut vni adherebit:⁊ alte contem.
AVG. de que.euã. Hec ãt nõ paſſim aut q̄ſi temeꝛ
dicta ſũt.nemo enĩ ĩterrogatꝰ vtrũ diligat diabolũ:
rñdet ſe diligẽ:ſꝫ potiꝰ odiſſe: deũ ãt ſe diligẽ ꝓcla/
mãt:ergo aut vnũ odiet.ſ.diabolũ:alteꝝ diliget.ſ.
deũ.aut alteri adherebit.ſ.diabolo:cuꝫ q̄ſi eiꝰ ꝓmia
tẽpoꝛalia ſectať:⁊ alterũ contẽnet.ſ.deũ:ſicut ſolẽt
minas eiꝰ poſtponẽ cupiditatibꝰ ſuis q̄ de bonita/
te eiꝰ ad ĩpunitatẽ ſibi blandiũť. CIRYL. Cõclu/
ſio ãt ẽ totiꝰ ſmonis qð ſeq̄ť: Non pote.deo ſer. ⁊
mam. Totũ igiť ſtudiũ trãſferamꝰ ad alterũ diuitijſ
abrenũciãtes. BEDA: Audiat ergo hᵒ auarꝰ:non
poſſe ſimul diuitijs chriſtoq; ſeruire:⁊ tñ non dixit:
Qui hꝫ diuitias:ſꝫ Qui ſuit diuitijs. Qui enĩ diuiti/
arũ ſeruꝰ ẽ:diuitias cuſtodit vt ſuuſ.q̄ aũt ſuitutis
excuſſit iugũ:diſtribuit eaſ vt dñs.ſꝫ q̄ ſeruit mãmo
ne:illi vtiq; ſuit q̄ rebꝰ iſtis terrenis merito ſue ꝑuer
ſitatis ꝑpoſitꝰ ⁊ ꝑnceps hᵒ ſeculi nominatur.

¶ Audiebãt aũt omnia hec phariſei
q̄ erãt auari:⁊ deridebãt illum. Et
ait illiſ: Uos eſtis q̄ iuſtificatis uos
corã hoibus: deꝰ ãt nouit corda ue
ſtra. Quia qð hoibus altũ ẽ:abomi
natio ẽ añ deũ. Lex ⁊ ꝓphete uſq;
ad iohannẽ: ex eo regnũ dei euange
lizať:⁊ oĩs ĩ illud uim facit. Faciliꝰ ẽ
aũt celũ ⁊ terraꝫ ꝑterire: q̄ꝫ de lege
unũ apicẽ cadeř. Oĩſ q̄ dimittit uxo
rẽ ſuã ⁊ alterã ducit:mechať. ⁊ q̄ di
miſſam a uiro ducit mechatur.

BEDA: Monuerat chriſtꝰ ſcribas ⁊ phariſeos de
ſua iuſticia nõ ꝓſumere:ſed peccatores penitẽtes re
cipe.⁊ elemoſynis ſua peccata redimire:ſed illi ꝑce/
ptoꝛẽ miſericoꝛdie hũilitatis ⁊ ꝑſimonie deridebãt
vñ diciť: Audie.ãt oĩa hec pha.q̄ erãt aua.⁊ deride/
bãt eũ. Duas ob cãs:q: vel minꝰ vtilia imparet: vel
q̄ ſe iã facta ſupfluis ĩgereret. THEO. At dñs de/
tegẽs ĩ eis occultã malitiã:oñdit eos ſimulare iuſti
ciã.vñ ſubdiť: Et ait illis: Uos eſtis qui iuſtificatis
vos corã homi. Iuſtificauit ſe corã hominibus q̄ pec/
catoꝛes tãq̄ ĩfirmos deſperatoſq; contẽnũt: ſe aũt
ĩpos tãq̄ ꝑfectos elemoſynarũ remedio opꝰ nõ ha
bere credunt:ſed noxij tumoꝛis altitudo: q̄ꝫ ſit iuſte
dãnanda videt ille q̄ illumĩabit abſcõdita tenebraꝝ
vñ ſeq̄ť. Deꝰ aũt no.coꝛ.ve. THEO. Et iõ abomina
biles ei eſtis ob arrogantiã ⁊ ambitũ hũani fauoꝛ.
vñ ſubdit: Quia qð hominibus altũ ẽ: abominatõ eſt
apud deũ. BEDA: Diſputantẽ aũt cõtra auaritiã
ſaluatoꝛẽ.phariſei deridebãt:quaſi cõtraria legi ꝓ
phetiſq; ꝑciperet:vbi multi ditiſſimi deo placuiſſe
leguntť.ſed ⁊ ĩpe moyſes populũ quẽ regebat:ſi legẽ
ſequereť:oĩbus terrenis bonis abundaturũ ꝑdixit q̄
bus dñs occurrẽs oñdit ĩter legẽ ⁊ euangeliũ:ſicut
ꝓmiſſionũ ita ⁊ ꝑceptoꝝ nõ minimã eẽ differẽtiã.
vñ ſubdit: Lex ⁊ ꝓphe.vſq; ad iohãnẽ. AMB. Nõ
q: lex defecit:ſꝫ q: ĩcepit euãgelij ꝑdicatio.videntur
n.minoꝛa ꝯpleri:cũ potioꝛa ſuccedãt. CHRY. Per
hᵒ aũt reddit eos celeres ad ſui fidẽ:q: ſi vſq; ad tem
pus iohãnis cõſũmata ſũt oĩa:ego ſũ q̄ venio. Non
enĩ deſtitiſſẽt ꝓphete:niſi veniſſeꝫ ego. Sed dices:
Qualiť ꝓphete vſq; ad iohãnẽ:cũ multo plures ꝓ/
phete ĩ nouo:q̄ꝫ ĩ veteri teſtamẽto fuerit: ſꝫ de illis
ꝓphetis dicit q̄ ꝓnũciauerũt chriſti aduentũ. EV/
SE. Nouerãt aũt ꝑoꝛes ꝓphete ꝑdicationeꝫ regni
celoꝝ:ſed nullꝰ eoꝝ expꝛſſe annũciauerat populo
iudeoꝝ:eo q̄ puerilẽ mentẽ iudei habẽtes ĩbecilles
erãt circa ꝑdicatiõis ĩmẽſitatẽ. Primꝰ aũt iohãnes
mãifeſte ꝑdicauit appropinquaſſe regnũ celoꝝ:
necnõ ⁊ peccatoꝝ remiſſionẽ ꝑ lauacrũ regenera/
tionis.vñ ſeq̄ť: Ex eo regnũ dei euãgelizať:⁊ oĩs ĩ il
lud vim facit. AMB. Lex enĩ multa ſcðm naturã
tradidit:vt naturalibꝰ ĩdulgẽtioꝛ deſiderijs ad iuſti
cie ſtudiũ nos vocaret.chriſtꝰ naturã ĩcidit:q: natu
rales quoq; amputat voluptates: ſed ideo vim faci
mus nature:vt non ad terrena demergat: ſed ad ſu
perna ſe erigat. EVSEBIVS: Magna enim pu/
gna incumbit moꝛtalibus in aſcenſu celoꝝ. q̄ ſi
homines carne moꝛtali veſtiti ſubiugent volupta/
tem:⁊ omnem illicitum appetitum:imitari volen/
tes vitam angelicam:quomodo non fit violenter?
Quis autem videns diuino inſudanteſ cultui:⁊ pe
ne ſuã carnem moꝛtificantes:non reuera fatebitur
illos vim inferre regno celoꝝ: ſed ⁊ ſiquis indaga/
uerit mirandum propoſitum venerandoꝝ marty/
rum:fatebitur eos vim irrogare in regnum celoꝝ
vt non ſolum tempoꝛalia iſta contemnant: ſed eti/
am linguas deridentium ſe talia contemnentes.
Hoc enim ſubiunxit euangeliſta cum dixiſſet: Peri
ſum fuiſſe ieſum:cuꝫ de contemnendis terrenis di/
uitijs loqueretur. BEDA: Ne autẽ putarent ĩ co
q̄ dixit: Lex ⁊ prophete vſq; ad iohannẽ:legis vel ꝓ
phetarum ab eo deſtructionẽ pꝛedicari:hoc exclu/
dit ſubdens: Facilius autem eſt celum ⁊ terram ꝑ
terire:q̄ꝫ de lege vnum apicem cadere. Preterit enĩ
figura huius mundi: de lege autem nec vnius qui/
dem litere ſũmitas.i.nec minima queq; a ſacramẽ
tis ſpiritalibus vacant:⁊ tamen lex ⁊ prophete vſq;
ad iohannẽ:quia non potuit vltra venturum pro
phetizari qð iohãnis ꝑconio iam veniſſe clarebat.

Quod autē de lege in perpetuū non violando pre
dixerat:vno exempli gratia de illo ſumpto confir-
mat teſtimonio dicēs:Omnis qui dimittit vxorem
ſuā ⁊ ducit alterā mechaꝛ:⁊ qui dimiſſā a viro du-
cit mechaꝛ. Ut ex hoc vno diſceret etiā in ceteris eū
nō ad ſoluēda:ſed implēda decreta legis veniſſe.
THEO. q.n.cū imꝑfectis lex imꝑfecte loqͤreꝛ:ex
hoc patet ꝙ duris ꝑcordijs iudeoꝝ ait: Si vir odio
habuerit ꝯiugē:dimittet eā: quia cū homicide eēnt
⁊ gauderēt in ſanguie:nec aſtrictoꝝ ſibi miſebanꝛ
adeo vt filios ⁊ filias mactarēt demonib⁹: nūc vō
ꝑfectioris doctrine op⁹ eſt. Ob hoc igiꝛ dico:ꝙ ſiqͤs
repudiat ꝯiugē: nō incūbente cauſa fornicatōnis
mechaꝛ: ⁊ qui aliā duxerit mechaꝛ. AMBRO.
Prius aūt dicendū arbitroꝛ de lege ꝯiugii:vt po
ſtea de ꝓhibēdo diuortio diſputem⁹. Quidā putāt
omne ꝯiugiū a deo eſſe:quia ſcriptū eſt:Quos de-
us ꝯiūxit:hō nō ſeparat. Quō ergo apl'us dixit:Si
infidelis diſcedit diſcedat. In quo oñdit nō a deo
eſſe omne ꝯiugiū: neqꝫ.n.chriſtiani gentilibus dei
iudicio ꝯiunguntur. Noli ergo vxorem dimittere:
ne deum tue copule diffitearis auctorē. Etenim ſi
alienos multomagis vxorios debes tolerare ⁊ emē
dare moꝛes:que cum paruulis feta dimittiꝛ. Duruꝫ
ſi excludas parentē: pignora teneas:vt ad ꝯtume-
liam parētis addas etiā pietatis iniuriā:durius ſi ꝓ
pter matrē etiam filios ſimul pellas:pateris ne libe
ros tuos viuēte te eſſe ſub vitricoꝛ ac incolumi ma
tre eſſe ſub nouercaꝛ Quā periculoſum ſi fragilem
adoleſcētie etatē errori offeras:qͤꝫ impiuꝫ ſi eius de-
ſtituas ſenectutē cui⁹ defloraueris iuuētutē. Pone
ſi repudiata nō nubat: ⁊ hoc tibi debuit diſplicere
cui adultero fidē ſeruat. Pone ſi nubat: neceſſitas
illi⁹ tui crimē ē:⁊ quod ꝯiugiū putas adulteriū eſt.
Hoc moraliter tamē:qꝛ ſupra ꝓpoſuerat regnū dei
euāgelizari: ⁊ cū dixiſſet de lege vnū apicē nō poſſe
cadere ſubiecit:Ois qui dimittit vxorē ſuā ⁊c. Vir
chriſtus eſt:vxoꝛ eccleſia:charitate vxoꝛ: integritate
virgo:ergo quē de⁹ traxit ad filiū:nō ſepat ꝑſecutio
nō auertat luxuria:nō ꝑhia depdeꝛ:heretic⁹ nō iſi-
ciat:iude⁹ nō ſepat. Adulteri ſunt oēs q̄ adulterare
cupiūt fidei ⁊ ſapiētie veritatē.

¶ Homo qdā erat diues q induebatur purpura ⁊ byſſo: ⁊ epulabaꝛ quotidie ſplēdide. Et erat qdā mēdic⁹ noie lazar⁹ q iacebat ad ianuam ei⁹ ulceribus plenuſ cupiēs ſaturari de micis q̄ cadebāt de mēſa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Sꝫ ⁊ canes ueniebant: ⁊ lingebant ulcera eiuſ.

BED. Admonuerat ſupra domin⁹ facere amicos
de māmona iniqͥtatis:quod audiētes phariſei deri-
debāt.deinde illa que ꝓpoſuerat:exēplis aſtruit di-
cēs:Hō q.erat diues. CHRY. Erat: nō Eſt.qꝛ ꝑte
riit qͣſi vmbra fugiēs. Nō aūt ois ſancta pauꝑtas:
aut diuitie crimioſe: ſꝫ vt luxuria infamat diuitias
ita pauꝑtatē ꝯmēdat ſanctitas. Seqͥꝛ: Et indu.pur.
⁊ byſſo. AMB. Purpura coloꝛ regii habit⁹ ē:⁊ cō
chis marinis ferro circūciſis emiſſa:byſſus vō gen⁹
lini cādidi ⁊ molliſſimi. GRE.in ho. Si aūt ſubti
liū ꝑcioſarūqꝫ veſtiū cult⁹ culpa nō eēt: neqͣꝫ ſmo
dei h̄ tā vigilāter exꝑmēt. Nemo qͥppe veſtimēta ꝑ-
cioſa niſi ad inanē gl'iam qͤrit:vt honoratioꝛ ceteriſ
eſſe videaꝛ. nemo enī vult ibi ꝑcioſis veſtib⁹ indui:
vbi ab aliis nō poſſit videri. CHRY. Linerē ⁊ pul
uerē ⁊ terrā purpura ⁊ ſerico ꝓtegebat ſm veſtimē
ta eius:ita ⁊ epule.⁊ nos qͣles epule:talia ⁊ veſtimē
ta.vnde ſequitur: Et epulabaꝛ quotidie ſplendide.
GREGO. ꝑmo moꝛa. Ubi ſollerter intuendū eſt
quia celebrari ſine culpa ꝯuiuia vix pn̄t: pene ſemꝑ
ꝯcomitaꝛ voluptas. Nam cum coꝛp⁹ in refectōnis
delectatōe reſoluiꝛ:coꝛ ad inane gaudiū relaxatur.
Sequitur: Et erat quidē mēdic⁹ nomine lazarus.
AMBRO. Narratio magis qͣꝫ parabola videtur
quādo etiā nomen exꝑmitur. Parabola vero illa
eſt:vbi exemplū ponitur: ⁊ tacētur nomina. Inter-
pretaꝛ aūt lazarus qui adiutus eſt:pauꝑ.n.erat: ⁊ il
lum domin⁹ adiuuabat. CIRYL. vel aliter: Pn̄s
ſermo de diuite ⁊ lazaro ſimilitudinarie ſcript⁹ eſt
in parabola: vt innoteſcat ꝙ qui terrenis affluunt
opib⁹:niſi velint opitulari neceſſitatib⁹ pauperum:
grauē icurrāt ſentētiā. Refert aūt traditio iudeoꝝ
lazarum quēdam fuiſſe tūc tempis in hieroſolymis
extrema ꝑſſum inopia ⁊ infirmitate: cui⁹ meminit
domin⁹ introducēs eum in exemplū ad maioꝛē ſer-
monis manifeſtatōnem. GREGO. in home. No
tandū etiā eſt:quia in populo plus ſolent nomina
diuitū qͣꝫ pauperū ſciri. Domin⁹ aūt nomē pauperis
dicit:⁊ nomē diuitis nō dicit:quia de⁹ humiles no
uit atqꝫ approbat.vt aūt ampli⁹ probareꝛ pauper:ſi
mul hūc ⁊ pauꝑtas ⁊ egritudo tabefecit. Sequitur
enim: Qui iacebat ad ianuā eius vlceribus plenus.
CHRY. Ideo iacebat ad ianuā ne diues diceret:
Non vidi:nemo mihi nūciauit.videbat eū exiens:et
reuertēs.ideo vlcerib⁹ plenus vt crudelitatē diuitis
ſuo coꝛpe demōſtraret. moꝛtē coꝛpis tui vides iace
re ante ianuā: ⁊ non miſereris.ſi dei ꝑcepta nō cōſi
deras:ſaltem cōditōis tue miſerere: ⁊ time ne ipe ta
lis efficiaris.egrotatio aūt habet aliquod ſolaciū:ſi
opes habet. Quāta ergo in iſto pena eſt:in quo int
tanta vulnera nō meminit doloꝛes plagarū:ſed fa-
meꝫ. Sequitur enī: Cupiens ſaturari de micis que
cadebāt de menſa diuitis.q.d. Nō ꝓiicis de mēſa h̄
ꝑbe in elemoſynā:fac dāna lucrū. AMB. Inſolē-
tia aūt diuitū in diuitiiſ competētib⁹ ſubinferꝛ. Se
quitur enī: Et nemo illi dabat. Ita enim ſunt cōdi-
tionis humane immemoꝛes:vt tanqͣꝫ ſupra naturā
ſiti: de miſeriis pauperū incētiua ſuarū capiāt volu
ptatū:rideāt inopē:inſultēt egēti: ⁊ quoꝝ miſereri
deceat:his auferāt. AVGV. de ver.dn̄i: Inexple-
bilis enī auaricia diuitū:nec timet deū: nec hoiem
vereꝛ.nō parcit patri:amico fidē nō ſeruat: viduaꝫ
opꝑmit:rem pupilli inuadit. GREGO. in home.
Inſuꝑ pauꝑ videbat ꝓcedentē diuitē ab obſequēti
bus circūfulciri: ſe in infirmitate ⁊ inopia a nullo
viſitari.nam quia nemo ei ad viſitādū aderat: teſtā
tur canes qui vulnera ei⁹ lingebāt. Sequiꝛ enī: Sed
⁊ ca.venie.⁊ linge.vlce.ei⁹. CHRY. Ulcera q̄ null⁹
hoim lauare dignabaꝛ ⁊ ꝯtare:fere mites lābunt.
GRE. in home. Ex vna ergo re omnipotēs deus

duo iudicia exhibuit: dū lazarū paperē ante ianuaꝫ
diuitis iacere ꝑmiſit:vt ⁊ diues impiꝰ dānatiōis ſibi
augeret vltōem: ⁊ tentatꝰ pauper creſceret ad remu
neratōem:quia cōſpiciebat quotidie cui miſereref:
videbat iſte de quo probaref.

¶ Factū eſt aūt ut moreref mēdicꝰ
et portaref ab angelis in ſinū abrae.
Mortuus eſt aūt ⁊ diues: et ſepul
tus eſt in inferno. Eleuās autē ocu
los ſuos cū eſſet in tormētis : uidit
abraā a longe ⁊ lazarū in ſinu eius :
⁊ ipſe clamās dixit: Pater abraā mi
ſerere mei: ⁊ mitte lazarū ut intigat
extremū digiti ſui in aquaꝫ:ut refri
geret linguā meā:quia crucior i hac
flamma. Et dixit illi abraaꝫ: Fili re
cordare qa recepiſti bona i uita tua:
⁊ lazarus ſimiliter mala. Nūc autē
hic conſolaf : tu uero cruciaris. Et
in his omnibꝰ iter nos ⁊ uos chaos
magnū firmatū eſt : ut hi qui uolūt
hinc tranſire ad uos ñ poſſint: neqꝫ
inde huc tranſmeare.

¶ CHRY. Audiuimꝰ quid vtriqꝫ in terra paſſi ſūt:
videamꝰ quid vtriqꝫ patianf apud inferos. Nō tēpa
le fuit ꝑteriit:quod ſequif eternū eſt. Vterqꝫ mortu
us eſt.illū angeli:hūc pene ſuſceperūt. Dicif eni: Fa
ctū eſt aūt vt more.mēdi. ⁊ porta.in ſinu abrae. Lā
te pene repēte delitiis cōmutanf. Portaf poſt tan
tos labores:quia defecerat: ne ſaltē ambulās labo
raret: ⁊ portabaf ab angelis. Nō ſuffecerat ad por
tandū paupē vnꝰ angelꝰ:ſed ꝓpterea plures veniūt
vt chorū leticie faciāt.gaudet vnuſquiſqꝫ angelꝰ tā
tuꝫ onꝰ tāgere:libēter talibꝰ oneribꝰ ꝑgrauanf vt du
cant homīes ad regna celorū. Portatꝰ eſt aūt i ſinu
abrae:vt illū palparet ⁊ refocillaret. Sinꝰ abrae pa
radiſuſ eſt. Ideo aūt angeli miniſtrātes tulerūt pau
perē: ⁊ locauerūt eū in ſinu abrae:quia lꝫ deſpectus
iacerꝫ:nō tamē deſperauit:nec blaſphemauit dicēs
Hic diues in neqcia viuēs gaudet: ⁊ tribulatōeꝫ nō
patif:ego vero nec obtinere valeo neceſſariā eſcam

¶ AVGV. de origine anime: Nō aūt abrae ſinū ex
iſtimas eſſe corporeū: vereor ne in re tanta iocul ari
ter nō ſerio agere credaris. Neqꝫ eni vſqꝫ adeo deci
peris:vt arbitreris corporeū ſinum homis vniꝰ ferre
tot aninas:immo vt ſꝫ te loquar tot corpora quot
illuc angeli:ſicut lazarum perferūt:niſi opineris for
taſſe illam vnam animā ſolā ad eundē ſinū perue
nire meruiſſe.ſi errare pueriliter non vis:ſinū abrae
intelligere remotā ſedem quietis atqꝫ ſecretā:vbi eſt
abraam: ⁊ ideo abraam dictā non ꝙ ipſius tm̄ ſit: ſꝫ
ꝙ ipſe multarū gentiū pater ſit: qui ad imitādū fidei
ꝑncipatū ꝑpoſitus eſt. ¶ GRE. in home. Cum autē
duo eſſent inferius corda:pauperis.ſ. ⁊ diuitis: vnꝰ

deſuper erat inſpector: qui ⁊ pauperē tentādo exer
cebat ad gloriā: ⁊ diuitē tolerādo expectabat ad pe
nam.vnde ſeqf: Mortuꝰ eſt aūt ⁊ diues. ¶ CHRY.
Mortuus quidē eſt tunc corpore:ſed erat illi ante
anima mortua:nihil eiꝫ agebat ex operibus anime.
nam totuſ feruor eius qui ꝓuenit ex dilectōe ꝓximi
expirauit: ⁊ erat corpore defuncto defunctior. Nul
lus aūt eſt qui ſepeliēdo diuiti miniſtraſſe dicaf vt
lazaro.eo nanqꝫ ꝙ in lato itinere delectatus mltos
habuit obſequētes adulatores: vt peruenit ad fineꝫ
ꝑuatus eſt omnibꝰ. Simpliciter eni ſequif: Et ſepl
tus eſt in inferno. Sed etiā anima eius duꝫ viueret
ſepeliebaf obruta corpore quaſi ſepulchro ¶ AVG.
de que.euan. Sepultura autē inferni penarū ꝓfun
ditas eſt:que ſuperboſ ⁊ imiſericordes poſt hāc vitā
vorat. ¶ BASI. Eſt autē infernꝰ quidā locus cōmu
nis in intimo terre obumbratꝰ vndiqꝫ ⁊ opacus:cu
ius eſt quoddā orificiū in profundū tendēs:per qđ
pater deſcēſus animabꝰ ad mala dānati. ¶ CHRY.
Vel ſic vt regū carceres extra manēt:ſic ⁊ extra mū
dum foris alicubi eſt infernus:vnde ⁊ exteriores te
nebre dicte ſunt. ¶ THEO. Quidā vero dicūt infer
nū eſſe tranſitū ab apparēti ad diſparēs ⁊ deformi
tatē anime. Quādiu eni anima peccatoris in corpe
eſt:apparet per ꝓpas operatiōes:vt auteꝫ euolat de
corpore fit deformis. ¶ CHRY. Sicut aūt pauperi
dū viueret grauiorē penā reddebat iacē ante ianuā
diuitis: ⁊ aliena bona ꝓſpicere:ſic diuiti mortuo au
gebat exitiū accubitꝰ in geenna: ⁊ ꝓſpectꝰ delectatio
nis lazari:ne ſolū tormētorū natura: ſed ⁊ collatōe
honoris illiꝰ itolerabiliꝰ ſentiret ſuppliciū.vn̄ ſeqf:
Eleuās aūt ocu.ſu.cū eēt in tor.vi.abra.a lōge. Ele
uauit qdē oculos:vt illū inſpiceret.lazarꝰ.n.ſurſum
erat:ille deorſum.illū plures angeli portabāt: iſtuꝫ
infinita tormēta poſſidebāt.vn̄ nō dicit: Cū eēt in
tormēto:ſed In tormētis.totꝰ.n.in tormētis erit.
oculos ſolos liberoſ habebat:vt alteriꝰ leticiā poſſit
aſpicē:vt magis torqaf:qꝛ nō hꝫ qđ aliꝰ hꝫ. alior di
uitie eorū qui in pauꝑtate ſūt:tormēta ſūt. ¶ GRE.
Si aūt abraā adhuc in imis nō eēt: hūc diues i tor
mētis poſitꝰ nō videret. Eos.n.q̇ celeſtis patrie vias
ſecuti ſunt:pꝰ egreſſuꝫ carnis inferni clauſtra tenu
erūt:nō vt pena quaſi pctōres plecteret:ſed vt illos
in locis remotioribꝰ reqeſcētes:qꝛ necdū interceſſio
mediatoris aduenerat : ab ingreſſu regni reatꝰ ꝑme
culpe retineret. ¶ CHRY. Multi aūt erāt pauꝑes
iuſti:ſed qui iacuit ad limina eiuſ aſpectui occurrit
ad eiꝰ triſticiā. Seqf: Et laza. in ſi.eiꝰ. Hic inoteſcit
ꝙ oēs q̇ a nobis offendūf:obiiciūf nr̄o aſpectui. Di
ues aūt lazarꝫ nō penes aliū iuſtū: ſed in ſinu abrae
videt.erat.n.abraā charitatiuꝰ: hic aūt crudelitatis
arguif. Ille ſedēs ante fores venabaf trāſeūtes: ⁊ in
domū patriā ingerebat:hic vo ⁊ manētes intꝰ auer
tebat. ¶ GRE. in ho. Qui nimiꝫ diues cū cuiꝰ i hac
vita miſereri nō voluit:in ſuo iā ſupplicio poſitꝰ pa
tronū q̄rit. ¶ THE. Nō tn̄ dirigit ſmonē ad lazarū
ſed ad abraā: qꝛ forſan erubeſcebat ⁊ putabat lazarꝫ
reminiſci malorꝫ ex propriis iudicāſ de illo.vn̄ ſeqf:
Et ipſe cla.dixit ¶ CHRY. Magne eni pene:magnā
vocē reddebat: Pater abraā.q.d. Patrē te voco na
tura:quomodo filius qui perdidit ſuam ſubſtanti
am:lꝫ meo vitio te parteꝫ ꝑdiderim. Miſerere mei.

Fruſtra agis penitentiã vbi nõ eſt penitẽtie locus.
Frustra te cogũt: nõ mẽtis affectus. Quicũqꝫ i re/
gno celoꝝ eſt: neſcio an ei⁹ qui in inferno eſt valeat
miſereri. Creatoꝛ creature miſeretur ſue. Un⁹ venit
medicus qui ſanaret moꝛboſ: alij ſanare nõ poterãt
Mitte lazaꝝ: erras miſer. Abraã mittere nõ põt: ſed
ſuſcipe põt: vt intigat extremũ digiti ſui in aquam.
Lazarũ videre nõ dignabaris: ⁊ nunc digitũ ei⁹ deſi
deras. Hoc quod petis: tu ei debebas facere cuꝫ ad/
huc viueret. Aquã deſideras: qui delicatoſ ciboſ añ
faſtidiebas. Uide cõſciam peccatoris: nõ totũ audꝫ
poſcere digitũ. Inſtruimur aũt q̃ꝫ ſit vtile i diuitijs
nõ cõfidere: ecce diues indiget paupe: qui q̃ñqꝫ eſu
riebat. Mutanť res ⁊ notificať omnib⁹ q̃s eſſet di/
ues: quis eſſet paup. ſicut. n. in theatris cũ aduesꝑe
raſcit ⁊ aſtãtes recedũt: exeũtes ⁊ amictũ deponen
tes: qui reges ⁊ ꝑtoꝛes viſi fuerãt: omnib⁹ vlceribus
pleni videnť vt ſunt: ſic ⁊ aduenięte moꝛte: ⁊ ſoluto
ſpectaculo: vniuerſi laruis egeſtatꝭ ⁊ diuitiaꝝ depo
ſitis: ex ſolis opib⁹ diiudicãť qui nã vere ſint diuites
qui paupes: qui glo:ioſi: q̃ue inglorij. GRE. in ho.
Diues. n. iſte qui vlcerato paupi mẽſe ſue vel minu
ta dare noluit: in inferno poſit⁹ vſqꝫ ad minima que/
renda ꝑuenit. nã guttã aque petiuit: q̃ micas panis
negauit. BASI. Cõdignũ aũt ꝑmiũ reddiť diuiti:
illi ignis ⁊ infernalis pena: ligua arefacta: vice lire
ſonãtis gemit⁹: vice pot⁹ deſideriũ ſtille: vice ſpecu/
latoꝝ enoꝛmiũ caligo ꝓfũda: vice ambit⁹ inceſſantꝭ
ꝑuigil vmes. vñ ſequiť: Ut refrigẽt lin. me. qꝛ cru. in
hac flãma. CHRY. Non aũt qꝛ diues fuerat toꝛq̃
bať: ſed qꝛ miſert⁹ nõ fuit. GRE. in home. Hic col
ligendũ eſt qua pena mulctãd⁹ ſit q̃ aliena diripit:
ſi inferni dãnatõe ꝑcutiť q̃ ꝓpa nõ largiť. AMB.
Cruciať etiã: quia luxurioſo carere delitijs pena eſt
aq̃ aũt eſt refectio aĩe in doloꝛib⁹ cõſtitute. GRE.
in home. Quid aũt eſt ꝙ in tormẽtis poſit⁹ linguaꝫ
ſui refrigerari poſtulat: niſi ꝙ is qui ꝯuiuẽdo de lo
q̃citate peccauerat: ꝑ retributõis iuſticiã in lingua
atroci⁹ ardebat: Abũdare. n. in ꝯuiuijs loq̃citaſ ſo
let. CHRY. Multa etiã lingua ei⁹ ſupba locuta ẽ
vbi peccatũ: ibi ⁊ pena. ⁊ quia plurimũ ligua pecca
uit: ampli⁹ toꝛqueť. AVG. de que. euã. Uel ꝙ lin/
guã ſuã vult refrigerarꝭ cũ in flãma tot⁹ arderet: ſi/
gnificat qđ ſcriptũ eſt: Moꝛs eſt vita in manib⁹ lin
gue. ⁊ qꝛ oꝛe cõfeſſio fit ad ſalutẽ: qđ ꝑ ſupbiã ille ñ
fecit. Extremũ aũt digiti: vel minimã opatõem ſignifi
cat qua ꝑ ſpm̃ſanctũ ſubueniť. AVG. de origine
aĩe. Dicis aũt mẽbra hic aĩe deſcribũť: ⁊ vis ꝑ ocl'm
totũ caput intelligi: qꝛ dict⁹ eſt leuare oculos ſuos:
ꝑ linguã fauces: ꝑ digitũ manũ. Quid aũt cauſe eſt:
vt noĩa iſta mẽbroꝛuꝫ in deo tibi coꝛp⁹ nõ faciãt: in
aĩa faciãt: An võ quia de creatura dicunť ꝓpe acci
piẽda ſunt: q̃ñ aũt de creatoꝛe tropice atqꝫ trãſlate
Penas itaqꝫ coꝛpeaſ datur⁹ es nobis: q̃ñ ñ creatoꝛ
ſed creatura. i. hõ dicit: Si aſſũpſero pẽnas meaſ di
luculo. Poꝛro ſi ꝓpterea liguã habuit diues ille coꝛ
poreã q̃ñ dixit: Refrigẽt liguã meã. in nobiſ quoqꝫ
adhuc in carne viuentib⁹ man⁹ hꝫ ipa ligua coꝛpea:
qꝛ ſcptũ ẽ: Moꝛs ⁊ vita in manib⁹ ligue. GRE.
niſſen⁹. Sicut aũt ꝑſtãtiſſima ſpeculoꝝ: tales repſen
tãt facieꝝ imagines: q̃les ⁊ ipe obiecte facies extãt:
letas quidẽ letãtiũ: triſtiũ võ triſtes: ſic ⁊ iuſtuꝫ dei
iudiciũ ſimile fit diſpõnibus noſtris. vnde qꝛ diues
nõ fuit miſt⁹ paupis iacẽtis ad ianuã: cũ mĩa egeat
nõ exaudiť. Sequiť. n. Et di. il. abra. Fi. recoꝛ. qꝛ re.
bo. in vi. tua. CHRY. Aſpice patriarche bonitatẽ
vocat illũ filiũ: qđ mãſuetudinẽ ei⁹ põt exp̃mẽ: nul/
lũ tñ ꝓbet auxiliũ ei q̃ ſe remedio ꝓuauerat. vñ dicit
Recoꝛdare. i. aĩaduertas peccata: ne obliuiſcaris ꝙ
fueriſ oblectat⁹ diuitijs: recepiſti bona in vita tua. i.
illa q̃ vera bona eẽ putabas: nõ poteſ i ⁊ ẽra regnaſ
ſe ⁊ hic regnare. diuitie nõ pñt eſſe vere ⁊ in terra ⁊
in inferis. Sequiť: Et laza. ſil'r mala. Nõ ꝙ lazar⁹ ea
mala putauerit: ſed ex cẽſura diuitis h̃ dicebat qui
inopiã ⁊ famẽ ⁊ duraꝫ egritudinẽ eſtimabat mala.
Qñ igiť infirmitatis ⁊ egrotatõis magnitudo ꝑmit
lazaꝝ cogitem⁹ ⁊ letãter accipiam⁹ mala ĩ vita nr̃a.
AVG. de que. euã. Hec igiť ei diciũť: qꝛ felicitatẽ di
lexit ſeculi: nec aliã vitã ꝑter illã ĩ q̃ ſupb⁹ tumebat
adamauit. Lazaꝝ aũt dicit mala recepiſſe: qꝛ ĩtelle/
xit hui⁹ ſeclĩ moꝛtalitatẽ: laboꝛes: ⁊ erũnas: penã eẽ
peccati: qꝛ oẽs in adã moꝛimur: qꝛ fact⁹ ẽ trãgreſſi/
one moꝛtal. CHRY. Dicit etiã: Recepiſti bona in
vita tua. q̃ſi debita. q. d. Siq̃d boni feciſti vñ ꝑmiuꝫ
debereť: oĩa recepiſti in illo mũdo: epulãs: ditatus:
oblectat⁹ ſucceſſib⁹ ꝓſpis. hic aũt ſiq̃d mali cõmiſit
vniuerſa recepit: pauptate: fame: ⁊ extremis oppſſ⁹
miſerijs. ⁊ vterqꝫ vr̃m huc mũd⁹ acceſſit: hic quidẽ a
peccatꝭ ꝑꝑ qđ ⁊ ꝯſolatõeꝫ ſoꝛtiť: tu võ a iuſticia ꝑꝑ
qđ imitigabilẽ ꝑfers penã. vñ ſeq̃ť: Nũc h̃ ꝯſola. tu
võ cruciarꝭ. GRE. in ho. Quecũqꝫ g̃ in h̃ ſeclo bñ
haberꝭ: cũ vos bona egiſſe recolitis: valde de ipis ꝑ
timeſcite: ne cõceſſa vobis ꝓſpitas eoꝛũdẽ remune
ratio ſit bonoꝝ: ⁊ cũ quolibet paupes nõnulla rep̃/
hẽſibilia ꝑpetrare ꝯſpicitis: qꝛ foꝛtaſſe quos ſupflui
tas tenuiſſime prauitatis coinq̃nat: camin⁹ paupta
tis purgat. CHRY. Sed dices: Nõne ẽ aliq̃s q̃ et
hic ⁊ illic venia ꝑfruať: Hoc q̃dẽ difficile ẽ: ⁊ ð nu
mero ĩpoſſibiliũ. nã ⁊ſi pauptas nõ vrgeat: vrget tñ
ambitio. Si egritudo nõ ſtimulet: ira inflãmat. ſi tẽ
tatões nõ imperũt: emergũt ſepi⁹ cogitatões inique
Nõ eſt aũt pu⁹ laboꝛ iracũdiã refrenare: cõpeſcẽ illi
cita deſideria: oſtẽtatões ſedare: deſpectõem remit/
tere: vitã aſpam ducere. Talia võ nõ agẽtẽ: ĩpoſſibi/
le eſt ſaluarꝭ. GRE. in home. Reſpõderi etiã põt
ꝙ mali in hac vita bona recipiũt: qꝛ oẽ ſuũ gaudiũ
felicitatẽ trãſitoꝛiã putãt. Juſti autẽ hr̃e h̃ q̃dẽ pñt
bona: nec tñ in recõpẽſatõe recipe: qꝛ dũ melioꝛa. i.
terrena appetũt: eoꝛũ iudicio quelibet bona affue/
rint: bona minime videnť. CHRY. Poſt mĩam aũt
dei in ꝓprijs ſtudijs ſperãdũ eſt de ſalute: nõ nũerã/
do patres aut ꝓrios vel amicos. Frater. n. nõ libe/
rat. ⁊ ideo ſubdiť: Et in his oĩb⁹ ma. cha. firma. ẽ inť
nos ⁊ vos. THEO. Chaos magnũ ſignificat iu/
ſtoꝛũ a pctõꝛib⁹ diſtãtiã. nã ſicut affect⁹ eoꝝ varij fu
erãt: ſic etiã mãſiões nõ modicũ differũt. CHRY.
Qđ firmatũ diciť: qꝛ nõ põt diſſolui: agitari: vel cõ
cuti. AMB. Inter diuitẽ igiť ⁊ paupẽ chaos ma
gnũ ẽ: qꝛ p⁹ moꝛtẽ nequeũt merita mutari. vñ ſeq̃ť:
Ut hi qui volũt hic ad nos trãſire nõ poſſunt: neqꝫ
inde huc trãſmeare. CHRY. q. d. Uidere poſſum⁹
trãſire nõ poſſum⁹: ⁊ nos videm⁹ q̃d fugerimus: et
vos videtis q̃d ꝑdideritis: ⁊ nr̃a gaudia cumulãt ve
ſtra toꝛmẽta: ⁊ veſtra toꝛm̃ta cumulãt nr̃a gaudia

GREGO.in home. Sicut enī trāſire reprobi ad
electos cupiūt.i.a ſuppliciorū ſuorū afflictōe migra
re:ita ad afflictos atq; in tormētis poſitos tranſire
iuſtorū eſt mente ire per miſericordiā: eoſq; velle li
berare:ſed iuſtorū anime q̄uis in ſue nature boni-
tate miſericordiā habeāt: iam tamē auctoris ſui iu-
ſticie coniūcte:tanta rectitudine reſtringunt:vt nul
la ad reprobos compaſſiōe moueant:nec iniuſti er
go ad beatiorē ſortem tranſeūt:quia damnatiōe p-
petua conſtringunt.nec iuſti ad reprobos tranſire
poſſunt:quia erecti iam per iuſticiā iudicii:eis nul-
lo modo ex aliqua cōpaſſione miſerent. THEO.
Hinc elicias argumentū contra origenis ſequaces
qui dicūt:Cū termin⁹ ſit imponend⁹ ſuppliciis:erit
temp⁹quo aggregabunt peccatores iuſtis et deo.
AVGV.de que.euan. Oſtendit enī per incōmu-
tabilitatē diuine ſentētie nullū auxiliū miſericordie
poſſe preberi peccatorib⁹a iuſtis:etiā ſi velint p̄bere
quo admonet vt in hac vita homies ſubueniāt:qui
bus poſſunt:ne ſi poſtea etiā optime recepti fuerit:
eis quos diligūt opitulari non valeāt. Illud.n.qđ
ſcriptū eſt:vt ⁊ ipſi recipiāt vos in eterna tabernacu
la:nō de ſuperbis ⁊ immiſericordib⁹ſcriptū eſt:ſ; de
his q̄ ſibi eos amicos de opib⁹miſericordie fecerūt:
quos iuſti nō velut ꝓpria poteſtate quaſi gratifican-
do recipiūt:ſed permiſſiōe diuina.

**Et ait: Rogo ergo te pat̄ ut mit
tas eū in domū patris mei. Habeo
enī quinq; fratres:ut teſtet illis:ne
⁊ ipſi ueniāt in hūc locū tormētorū
Et ait illi abraā: Habēt moyſen ⁊
ꝓphetas audiāt illos. At ille dixit:
Nō pater abraā: ſed ſiquis ex mor
tuis ierit ad eos:penitētiā agēt. Ait
autē illi:Si moyſen ⁊ ꝓphetas non
audiūt: neq; ſiquis ex mortuis re
ſurrexerit credēt.**

GRE.in home. Poſtq̄ ardenti diuiti de ſe ſpes
tollit:eius anim⁹ad ꝓpinquos quos reliquerat icur
rit.vnde dicit: Et ait: Ro.te pa.vt mit.eū in do.pa.
mei. AVGV.de que.euā. Lazarū petit mitti q; ſē
ſit ſe indignū qui teſtimoniū ꝑhibeat veritati. Et q̄a
nō impetrauerat pabulū refrigerari: multo minus
credit ſe relaxari poſſe ab inferis ad p̄dicatōem veri
tatis. CHRY. Uide aūt ꝑuerſitatē:nec in ipſis pe
nis continet veritatē. Si pater eſt abraā:quō dicis:
Mitte eū in domū patris mei:ſed nō es oblit⁹pris
tui: quia ille te ꝑdidit. GRE.in home. Reproborꝝ
autē mentē pena ſua quādoq; inutiliter erudit ad
charitatē:vt iam tūc etiā ſuos ſp̄aliter diligāt:q̄ hic
dum peccata diligerēt:nec ſe amabāt.vnde ſequit:
Habeo.n.q̄nq; fra.vt teſte.il.ne ⁊ ipſi veni.in hunc
locū tormētorꝝ. AMBRO. Ser⁹ autē diues iſte
magiſter eſſe incipit:cum iam nec diſcēdi temp⁹ha
beat vel docēdi. GRE.in home. Qua in re notan
dū eſt ardēti diuiti q̄ta ſupplicia cumulant:ad pe
nā nanq; ſuā ei cognitio ſeruat ⁊ memoria.cognouit
enī lazarꝝ quē deſpexit: ⁊ fratrꝝ ſuorꝝ meminit: quos
reliquit.vt.n.peccatores in ſupplicio ampli⁹ puniā
tur: ⁊ eorū vidēt glīam quos contēpſerūt: ⁊ de illo-
rū pena torquet:quos inutilr̄ amauerūt. Petēti aūt
diuiti vt lazar⁹mitteret ab abraā ꝓtin⁹ reſpōdetur:
vnde ſequit:Et ait illi abraā: Ha.moy.⁊ ꝓphe.audi.
illos CHRY.q.d. Nō ſint tibi magis cure fratres
tui q̄ deo qui eos creauit: ſtatuitq; eis doctores q̄
eos cōmonerēt ⁊ ſolicitarēt. Uocat aūt hic moyſē
⁊ ꝓphetas ſcripta moſaica ⁊ prophetica. AMB.
Quo loco euidētiſſime declarat dn̄s vet⁹teſtm̄ eſſe
fidei firmitatē:retūdēs ꝑfidiā iudeorꝝ:⁊ excludēs ne
quicias hereticorꝝ. GRE.in home. Sed q̄ dei v̄ba
deſpexerat: hoc audire nō poſſe ſuos ſequaces eſti-
mabat.vnde ſequit: At ille dixit: Nō pater abraam
ſed ſiquis ex mortuis ierit ad illos penitētiā agent.
CHRY. Quia.n.audiēdo ſcripturas contēnebat
⁊ fabulas eſſe putabat ex his que paſſus fuerat: ipſe
quoq; diiudicabat de fratrib⁹ GRE.niſſen⁹: Sed
⁊ aliud quoddā dogma docemur:q; lazari quidem
aīa nō ē erga p̄ntia ſolicita: nec retorq̄t ſe ad aliqđ
relictorꝝ. at diues quaſi quodā viſco etiā poſt mor-
tem a vita detinet carnali.nam ſiquis oīo carnalis
ſm̄ mentē fiat: nec poſtq̄ corp⁹ exuerit:remouet a
paſſiōib⁹eius. GRE.in home. Sed mox diuiti ve
raci ſentētia r̄ndet. Sequit enī: Ait aūt illi: Si moy-
ſen ⁊ ꝓphetas nō audiūt:neq; ſiq̄s ex mortuis reſur
rexerit credēt ei. Quia qui verba legis deſpiciūt: re-
dēptoris p̄cepta qui ex mortuis reſurrexit: q̄to ſub-
tiliora ſunt:tāto hic difficili⁹implebunt. CHRY.
q; aūt verū ſit:q; qui nō auſcultat ſc̄pturis:nec mor
tuis auſcultat: oſtēderūt iudei qui nūc quidem vole
bāt occidere lazarꝝ:nūc v̄o inuadebāt ap̄los:cū tn̄ a
mortuis nōnulli reſurrexerit hora crucis. Sꝫ ⁊ illō
cōſidera q; quiſq; mortu⁹ ſeru⁹ eſt.q̄cūq; vero dicunt
ſc̄pture: dicit dn̄s.vn̄ ⁊ ſi reſurgat mortu⁹: ⁊ ſi celitus
deſcēderit angel⁹:oīb⁹ magis ſunt digne fide ſc̄ptu
re. nā angelorꝝ dn̄s viuorꝝ ⁊ mortuorꝝ eas inſtituit.
Si aūt ſciret h̄ de⁹q; mortui reſurgētes ꝓdeſſent vi
uentib⁹nō h̄ omiſiſſet:q̄ ꝑ vtilitate nr̄a ſingula q̄q;
tractat.ſed ⁊ ſi crebro reſurgerēt mortui: h̄ ıterū tpe
cōtēneret:ſed ⁊ diabol⁹ facile introducerēt ꝑuerſa do
gmata. Id quoq; ꝑ organa ſua fingēs: nō q̄dē ſuſci
tās vere defūctos:ſed q̄buſdā fallaciis ſpectātiū fru
ſtrās intuitū: vel ingemēs quoſdā mortē ſimulare.
AVG.de curis ꝓ mortuo hn̄dis: Dicēt aūt aliqs
ſi nulla ē mortuis cura de viuis:quō diues rogauit
lazarꝝ:vt mitteret abraā ad q̄nq; frēs ſuos: Sꝫ nūqđ
q; h̄ diues ille dixit:iō q̄d frēs agerēt:vl̄ q̄d paterēt
in illo tpe ſciuit: ita illi cura ſunt de viuis: q̄uis q̄d
agerēt oīo neſciret:ſic nobis ē cura de mortuis:q̄u-
uis q̄d agāt oīo neſciam⁹. Sed rurſus occurrit qō:
quō h̄ abraā eē ſciebat moyſē ⁊ ꝓph̄as.i.libros eorꝝ
vbi etiā nouerat diuitē illū in deliciis: lazarꝝ v̄o i do
lorib⁹vixiſſe: Uerū nō cū h̄ agerent in viuis:ſed eis
mortuis potuit lazaro indicante cogſcē:ne falſū ſit
qđ ait ꝓpħa: Abraā neſciuit nos. Pn̄t ⁊ ab angel̄ q̄
reb⁹q̄ agūt h̄ p̄ſto ſūt audire aliq̄d mortui.pn̄t etiaꝫ
aliq̄ q̄ nc̄cariū ē eos noſſe:n̄ ſolū p̄terita:veꝝ et futu
ra ſpū dei reuelāte cogſcē. AVG.d q̄.euā. Per al-
legoriā aūt h̄ ſic accipi pn̄t:vt in diuite itelligāt ſup-
bi iudeorꝝ igrātes dei iuſticiā: ⁊ ſuā volētes cōſtitue

Purpura ⁊ byſſus dignitas regni ē̄i ⁊ auferet̄ inq̄t
a vobis regnū dei. epulatio ſplēdida: iactātia legis ē
in q̄ gloriabāt̄ .pl⁹ ad pōpā ʒ elatōis abutētes ea: q̄ꝫ
ad neceſſitatē ſalutis vtētes. Mēdic⁹ aūt noīe laza
rus qui interptat̄ adiut⁹: ſignificat indigētē: l' veluti
gētilē aliquē aut publicanū: qui tāto magl adiuuat̄
q̄to min⁹ de ſuaꝫ copia facultatū pſumit. GRE.
in ho. Lazar⁹ igit̄ vlcerib⁹ plen⁹ gētilē pplm figura-
liter exp̄mit: qui dū ad deū cōuerſus pctā ſua ꝯfite
ri nō erubuit: huic vuln⁹ in cute fuit. Quid. n. ē pec
catoꝝ ꝯfeſſio: niſi quedā vulneꝝ ruptio. ſed lazarus
vulnerat⁹ cupiebat ſaturari de mēſa diuit̄: ⁊ nemo
illi dabat: quia gentilē quenq̄ʒ ad cognitiōem legis
admittere: ſupb⁹ ille popul⁹ deſpiciebat. ⁊ q̄a ea v̄ba
deſluebāt ō ſcia: q̄ſi mice cadebāt de mēſa. AVG.
de que. euā. Canes aūt qui vlcera paupis lingebāt
nequiſſimi homīes ſunt amātes peccata: qui lata li
gua etiā laudare nō ceſſant opa mala: que in ſe ali⁹
gemēs ⁊ cōfitēs deteſtabat̄. GRE. in home. Nō-
nuͫq̄ʒ etiā ſolēt in ſacro eloquio per canes predica
tores itelligi: ſm illud: Ligua canū tuoꝝ ex inimicis
ab ipo. Canū eteni lingua vuln⁹ dum ligit curat: q̄
doctores ſancti duʒ in cōfeſſiōe peccati noſtri nos
inſtruūt: quaſi vuln⁹ mentis per linguā tangūt. Di-
ues autē ſepult⁹ eſt in inferno: in ſinū vero abrae la
zarus ab angelis duct⁹ eſt. i. in ſecretā requiē. de qua
veritas dicit: Multi veniēt ab oriēte ⁊ occidēte: et
recumbēt cum abraam ⁊ iacob in regno celoꝝ: filij
autem regni eiicient̄ in tenebras exteriores. De lōgi
quo autē ad videndū lazarū oculos diues leuat: q̄a
dum p damnatōis ſue ſupplicia infideles in imo
ſunt: fideles quoſq̄ʒ ante diē extremi iudicij ſuper ſe
in requie attendunt: quoꝝ poſt gaudia contēplari
nullaten⁹ poſſunt. Longe vō eſt quod conſpiciūt:
quia illuc per meritū nō attingūt. In lingua auteꝫ
ampli⁹ ardere oſtendit̄: quia infidelis popul⁹ verba
legis in ore tenuit: que opere ſeruare cōtempſit. ibi
ergo ampli⁹ ardebit: vbi ſe oſtēdit ſcire quod facere
noluit. Abraam autem filiū eum vocat: quē tamē a
tormēto nō liberat: qm̄ hui⁹ infidelis populi patres
quia multos a ſua fide deuiaſſe cōſiderāt: eos nulla
compaſſiōe a tormētis eripiūt: quos tamē p carneꝫ
filios recognoſcūt. AVGV. de que. euan. Quiq̄ʒ
aūt fratres quos habere dicit ī domo patris ſui: iu-
deos ſignificauit: qui appellati ſunt quiq̄ʒ: quia ſub
lege detinebant̄ que per moyſen data eſt: qui quiq̄ʒ
libros cōſcripſit. CHRY. Uel habuit q̄nq̄ʒ fratres
.i. q̄nq̄ʒ ſenſus quib⁹ ante ſeruierat: ⁊ ideo lazaruꝫ a-
mare nō poterat: quia illi fratres nō amāt paupta-
tem. Illi te fratres in hec tormēta miſerunt: ſaluari
nō poſſunt niſi moriant̄: alioquin neceſſe eſt vt fra
tres habitēt cum fratre ſuo. Sed quid queris vt mit
tam lazarū: habēt moyſen ⁊ pphetas. Moyſes laza
rus pauper fuit: maiores diuitias eſſe arbitrat⁹ pau
pertatē chriſti q̄ꝫ diuitias pharaonis. Hieremias in
lacū miſſus pane tribulatiōis veſcebat̄: ⁊ oēs pphe
iſtos fratres docēt: ſed iſti fratres ſaluari nō poſſūt
niſi aliquis ab inferis reſurrexerit. Iſti enī fratres
anteq̄ʒ chriſt⁹ reſurgeret: me ducebāt in morteꝫ. ille
mortu⁹ eſt: ſed iſti fratres reſurrexerūt. nunc oculus
meus chriſtū videt: auris eum audit: tact⁹ amplecti-
tur. Ex hoc aūt q̄ð dixim⁹: locū determinam⁹ mar-
tioni ⁊ manicheo qui deſtruūt vetus teſtamentuꝫ.
Uide ergo quid dicat abraam: ſi moyſen ⁊ prophe
tas nō audiūt. q. d. Bene facis eū qui reſurrecturus
eſt expectādo: ſed in illis chriſt⁹ loquit̄: ſi illos audi
es: ⁊ illū auditur⁹ es. GRE. in home. Iudaic⁹ autē
popul⁹ quia moyſi verba ſpiritaliter intelligere con
tempſit: ad eum de quo moyſes locut⁹ fuerat nō ꝑ-
uenit. AMBRO. Uel aliter: Lazar⁹ eſt pauper in
ſeculo: ſed deo diues. neq̄ʒ enī omis ſancta pauptas
aut diuitie crimīnoſe: ſed ſicut luxuria infamat di-
uitias: ita pauptatē cōmēdat ſanctitas. Siue apo-
ſtolic⁹ aliquis paup in verbo: locuples in fide: q̄ ve-
ram teneat fidem: verboꝝ inſulas nō requirit. Cui
ſimilē illū puto: qui ceſus ſepius a iudeis: vlcera ſui
corpis lambēda quibuſdā velut canibus offerebat.
Beati canes in quos vlceꝝ taliū diſtillat humor: vt
impleat cor: quo cuſtodire domū: ſeruare gregē: ca-
uere aſſueſcā lupos. ⁊ quia panis verbū eſt: fides au
teꝫ verbi eſt. mice velut quedā dogmata fidei ſunt
myſteria. ſ. ſcripturarū. Arriani aūt qui ſocietatē po
tentie regalis affectāt: vt impugnēt eccleſie veritatē
nonne tibi vident̄ in quadā purpura ⁊ byſſo iacere
qui cum p veris fucata defendāt: diuitib⁹ abūdant
ſermonib⁹. Diues hereſis euāgelia multa cōpoſuit:
⁊ paup fides hoc ſolū euangeliū tenuit q̄ð accepit.
Diues philoſophia plures ſibi d̄os fecit: paup eccle
ſia vnū deū nouit: nōne ille videt̄ egene diuitie: ⁊ re
dūdare pauptas: AVGV. de q̄. euā. Aliť etiā itel
ligi pōt illa narratio: vt lazarū dn̄m ſignificare acci
piam⁹ iacētē ad ianuā illi⁹ diuitis: q̄ſ ſe ad aures ſu
pbiſſimas iudeoꝝ: incarnatōis hūilitate deiecit: cu
piēs ſaturari de micis q̄ cadebāt de mēſa diuitis. i.
q̄rēs ab eis vel mīma opa iuſticie q̄ ſue menſe. i. ſue
ptāti p ſupbiā nō vſurparēt: q̄ opa q̄uis mīma ⁊ ſi
ne diſciplina pſeuerātie vite bone: ſaltē intuitū vl' ca
ſu facerēt: ſicut mice de mēſa cadere ſolent. Ulcera
paſſiōes ſūt dn̄i. Canes q̄ ea ligebāt: gētes ſūt quos
īmmūdos iudei dicebāt: ⁊ tn̄ paſſiōes dn̄i in ſacra-
mētis corpis ⁊ ſanguis ei⁹ p totū iam orbē ſuauita
te deuotiſſima lambūt. Sin⁹ abrae intelligit̄ ſecretū
patris quo poſt paſſiōem reſurgēs aſſumpt⁹ eſt do-
minus: quo eū portatū ab angelis ideo dictū puto:
quia ipſam receptiōem qua in ſecretū patris acceſ-
ſit: angeli annūciauerūt diſcipulis. Cetera ſm ſupe
riorem expoſitōem accipi poſſunt: quia ſecretū pr̄is
bene intelligit̄: vbi etiā ante reſurrectōem iuſtoꝝ
anime viuūt cū deo. CA.XVII.

Et ait ad diſcipulos ſuos:
Impoſſibile eſt ut nō ueni
ant ſcādala. Ue aūt illi per
quē ueniūt. Utili⁹ eſt illi ſi lapis mo
laris imponat̄ circa collū eius: ⁊ ꝓij
ciatur in mare: q̄ꝫ ut ſcādalizet unū
de puſillis iſtis.

THEO. Quia pharisei exiſtes auari conuitiabā
tur chriſto de pauptate predicāti: induxit parabolā
diuitis ⁊ lazari. Deinde cū diſcipulis cōfert de pha-
riſeis indicās eos ſciſmaticos ⁊ diuine vie impedi-
tores eſſe. vnde dicit̄: Et ad diſcipulos ſuos ait: Im

poſſibile eſt vt nō veniāt ſcādala.i.impedimēta bo
ne ⁊ deo placite cōuerſatōis. CHRY. Sunt aūt
duplicia ſcādala: quorū hec quidē diuine glorie re
fragant̄:hec vero ꝓdeunt ſolū ad irrogandū fratri
bus impedimētū.nam excogitatōes hereſum ⁊ qui
cōtra veritatē fit ſermo:diuine glorie refragantur.
Nō tamē ad pn̄s memorari vident̄ huiuſmodi ſcā
dala:ſed magis ea que cōtingūt inter amicos ⁊ fra
tres:ſicut iurgia:detractōes:⁊ huiuſmodi. vnde po
ſtea ſubdit:Si peccauerit i te frater tuꝰ. THEO.
Uel dicit:ꝙ neceſſe eſt emergere multa predicatio
nis ⁊ veritatis obſtacula:ſicut phariſei impediebāt
chriſti predicatōem.Querūt aūt aliqui:Si neceſſe ē
vt veniāt ſcādala:cur dominꝰ arguit ſcādalorū au
ctorē? Sequit̄ enī:Ue aūt illi per quē veniūt.Quic
quid enī parit neceſſitas veniale eſt.Sed attēde ꝙ
neceſſitas iſta ex libero arbitrio ſortit̄ originē.vidēs
enī dominꝰ qualiter homīes innitunt̄ malo:nec ꝓ
ponūt aliquid boni: dixit ꝙ ꝗ̄tū eſt ex cōſequētia
eorū que vident̄:neceſſe eſt cōtingere ſcādala:ſicut
ſi medicꝰ vidēs quēq̄ȝ mala dieta vtentē dicat:ne
ceſſe eſt hunc egrotare.⁊ ideo inducēti ſcandala ve
dicit:⁊ penā ei cominat̄ dicens:Utilius eſt illi ſi la
pis molaris imponat̄ circa collum eius:⁊ ꝓijciat̄ in
mare:q̄ȝ vt ſcādalizet vnū de puſillis iſtis. BED.
Scdm morē ꝓuincie paleſtine loquit̄: cū maiorū
criminū apud veteres iudeos fuerit pena:vt in pro
fundū ligato ſaxo demergerent̄. ⁊ reuera vtilius ē
innoxiū pena q̄ȝuis atrociſſima tēporali vitā finire
corporeā: q̄ȝ fratri nocentē mortē anime mereri ꝑ
petuā. Recte aūt qui ſcādalizari pōt puſillꝰ appella
tur.qui enī magnꝰ eſt:quodcūq̄ȝ viderit: quodcūq̄ȝ
paſſus fuerit:nō declinat a fide. Inq̄ȝtū ḡ ſine pctō
poſſumꝰ euitare,ꝓximorū ſcādalū debemꝰ. Si autē
de veritate ſcādalū ſumit̄:vtiliꝰ ꝑmittit̄ ſcādalū: q̄ȝ
veritas relinquat̄. CHRY. Per ſcādalizātis autē
penā brauiū ſaluātis addiſce. niſi eī vniꝰ aīe ſalꝰ eēt
ſibi nimiū cure:nō cōminaret̄ ſcādalizātibus tantā
penam.

Attēdite vobiſ. Si peccauerit in te frater tuꝰ: increpa illū: ⁊ſi penitē tiā egerit:dimitte illi. Etſi ſepties i die peccauerit in te: ⁊ ſepties in die conuerſus fuerit ad te dicēs: Peni tet me:dimitte illi.

AMBRO. Poſt diuitē qui cruciat̄ in penis:ſub
iacet ꝓceptū venie largiēde his qui ſe ab errore con
uertūt:ne quē deſpatio nō reuocet a culpa. vn̄ dici
tur:Attēdite vobis. THEO.q.d. Neceſſe eſt ſcan
dala cōtingere:nō tamē neceſſariū eſt vos perire ſi
peccaueritis: ſicut nō eſt neceſſe oues perire lupo
veniēte:ſi vigilet paſtor.Et qm̄ multe ſunt ſcādalizā
tiū differētie:quidā.n.ſunt inſanabiles: quidā ſana
biles:⁊ ideo ſubiūgit:Si peccauerit in te frater tuꝰ:
increpa illū:⁊ſi pn̄iam egerit dimitte illi. AMB.
Ut neq̄ȝ difficilis venia nec remiſſa ſit indulgentia
neq̄ȝ auſtera ꝓcellat inuectio vel cōniuētia:nō inui
tet ad culpā.vnde ⁊ alibi dicitur:Corripe ipm̄ inter
te ⁊ ipm̄ ſolū.plus.n.proficit amica correctio:q̄ȝ ac

cuſatio turbulēta. Illa pudorē incutit:hec idigna
tionē mouet:ſeruetur potiꝰ quod prodi metuat qui
mouetur. Bonū quippe eſt vt amicū magis te qui
corripitur credat:q̄ȝ inimicū. Faciliꝰ enim conſilijs
acquieſcit̄:q̄ȝ iniurie ſuccūbitur. Infirmꝰ cuſtos diu
turnitatis eſt timor: pudor aūt bonꝰ magiſter offi
cij.qui enim metuit repmitur:non emendat̄. Pul
chre autem poſuit:Si peccauerit in te. Non enī eſt
equa cōditio in deum hominēq̄ȝ peccare. BED.
Intuendū eſt autē quia nō paſſim peccāti dimitte
re iubet:ſed penitentiā agenti. hoc enim ordine ſcā
dala declinare poſſumus:ſi nullū ledamus:ſi pecca
tem zelo iuſticie corripimus:ſi penitēti miſericordie
viſcera pādimus. THEO. Sed quereret aliquis:
Si cum pluries indulſerim fratri:iterū fit nocuus
quid agendū eſt ſecū? Ideo queſtiōi huic reſpōdēs
ſubdit: Etſi ſepties in die pecca.in te: ⁊ ſepti.in die
cōuer.fue.ad te dicēs:peni.me:dimitte illi. BED.
Septenario numero nō venie dande terminꝰ poni
tur:ſed vel omnia peccata dimittēda vel ſemꝑ peni
tēti dimittēdū ꝑcipit̄. Solet.n.ſepe ꝑ ſeptē cuiuſq̄ȝ
rei aut tꝑis vniuerſitas indicari. AMB. Uel quia
ſeptia die requieuit deꝰ ab opibꝰ ſuis pꝰ hebdomadā
iſtiꝰ mūdi requies nobis diuturna ꝓmittit̄: vt quēad
modū mala iſtiꝰ mūdi opa ceſſabūt:ita etiā vīdicte
ſeueritas conquieſcat.

Et dixerūt apoſtoli domino: ad auge nobis fidem. Dixit autem do minus: Si habueritiſ fidē ſicut gra nū ſynapis diceti ſ huic arbori moro eradicare:⁊ tranſplātare in mare:et obediet uobis.

THEO. Audiētes diſcipuli dn̄m de q̄buſdā ar
duis diſſerētē puta de pauꝑtate ⁊ ſcādalis euitādiſ
petūt ſibi fidē augeri: ꝑ quā poſſent pauꝑtatē ſeq̄.
nihil.n.adeo cultū ſuggerit pauꝑtati:ſicut credē ⁊ ſpe
rare in dn̄o: ⁊ vt ꝑ fidē ſcādalis valeāt reſiſtē.vn̄ dr̄:
Et dixe.apo.do.adau.no.fidē. GRE.xviii.mora.
Utq̄ȝ iā accepta ꝑ initiū fuerat:q̄ſi ꝑ augmētū gra
duū ad ꝑfectōem veniret. AVG.de q.euā. Pōt q̄
dē intelligi hāc fidē ſibi augeri poſtulaſſe q̄ credūt
ea q̄ nō videt̄:ſȝ tn̄ dr̄ etiā fides rez: qn̄ nō vbis ſed
ipis rebꝰ pn̄tibꝰ credit̄ qd̄ futurū ē: cū iā ꝑ ſpēȝ mani
feſtā ſe ꝯtēplandū ꝓbebit ſancti ipa dei ſapia:ꝑ quā
facta ſūt oīa. THE. Dn̄s aūt oſtēdit eis ꝙ hij pete
rēt: ⁊ ꝙ credē deberēt ꝯſtāt:oſtēdēs eis ꝙ fides multa
pōt.vn̄ ſeq̄t̄:Dixit aūt do. Si ha.fi.ſi.gra.ſy.di.huic
ar.mo.era.⁊ traſplā.i ma.⁊ obe. vobis. Duo magna
ꝯcurrūt in idē:traſpoſitio radicati i t̄ra: ⁊ plātatio
in mari.q̄d.n.in vndis plantat̄:ꝑ q̄ duo vtutē fidei
māifeſtat. CHRY. Mentōem aūt fac̄ ſynapis:q̄a
eiꝰ granū ⁊ſi ſit ꝑuū q̄ȝtitate:ē tn̄ ptāte vtuoſiꝰ oībus
Inſinuat igit̄ ꝙ minū ſue fidei magna pōt. Si aūt
mox nō traſpoſuerūt apl'i:nō calūniet̄.nō.n.dixit
Traſferet̄:ſȝ Traſferre poterit̄:ſȝ noluert: q̄r opꝰ nō
erat cū maiora fecerit. Querē aūt aliq̄s:Quō chriſtꝰ
dicit mīmā ptē eē fidei q̄ mox l' mōtē pōt traſponē
cū paulꝰ dicat:hāc eē oēm fidē q̄ mōtes traſfert. Di
cēdū igit̄ ē ꝙ apl's attbuit toti fidei mōtē traſponē

nõ tanq̃ tota fides ſolũ hoc poſſit: ſed q̃a hoc carnalibꝰ magnũ videbatᷣ ꝓp eminẽtiã corpis. BED. vel fidẽ perfectã dñs hic grano ſynapis ꝯpat: eo q̃ ſit in facie humiliſ: ⁊ in pectore feruẽs. Myſtice aũt ꝑ morũ cuiꝰ colore ſanguineo fructꝰ ⁊ virgulta rubent euãgeliũ crucis exprimiᷣ que ꝑ fidẽ apłoꝝ de gẽte iudeoꝝ in qua velut in ſtirpe generis tenebatur: verbis ꝑdicatõis eradicata ⁊ in mare gentiũ plãtata eſt. AMB. Uel hoc diciᷣ quãdo fides ſpiritũ excludit immũdũ. nã fructꝰ morꝰ ꝑmo albet in flore q̃ inde iam formatꝰ erutilat: maturitate nigreſcit. diabolꝰ quoq; ex albenti angelice flore nature ⁊ ꝑtãte rutilãti ꝑuaricatõne deiectꝰ: retro inhorruit odore ponti. CHRY. Morũ etiã diabolo aptabis. nam ſicut mori frondibꝰ vermes aluntᷣ: ſic diabolꝰ ꝑ cogitatões exortas ab eo: alit nobis vermẽ ꝑpetuũ: ſed hanc morũ poteſt fides ab animabꝰ noſtris euellere ⁊ in abyſſum demergere.

Quis aũt ueſtrũ hñs ſeruũ arantẽ aut paſcentẽ boues qui regreſſo de agro dicat illi ſtatim trãſi: ⁊ recũbe: ⁊ nõ dicit: para q̃ cenẽ: ⁊ p̃cinge te: ⁊ miſtra mihi: donec manducẽ ⁊ bibã: ⁊ poſt hec tu mãducabis: ⁊ bibes? Nũquid grãm habet ſuo illi: quia fecit que ei impauerat? Non puto. Sic ⁊ uos cũ feceritis omĩa q̃ p̃cepta ſũt uob̃ dicite ſui inutileſ ſumuſ. Qđ debuimꝰ facere fecimus.

THEO. Quia fides ꝓpꝛium poſſeſſorẽ facit diuinorũ mãdatorũ obſeruatorẽ: viuificis eũ exornans opibus: exinde videbatᷣ hoiem incurrere poſſe ſupbie vitiũ. vnde ꝑmonuit dñs apłos: ne ſupbiant in virtutibꝰ ſuis ꝑ exemplũ cõueniẽs dicẽs: Quis autẽ veſt. ha. ſer. arã. aut bo. paſ. qui regreſ. de agro di. illi: ſta. trã. ⁊ recũbe. AVGV. de que. euã. Uel aliter: Dic ergo fidẽ ꝑtiſſime veritatis pleriſq; nõ intelligẽtibꝰ videri poteſt dominꝰ: diſcipulis ſuis nõ ad id qđ petierãt reſpõdiſſe. Difficile aũt mihi apparz niſi intelligamꝰ ex fide in fidẽ. i. ex fide iſta qua miniſtraᷣ deo: in eã fidẽ ſignificaſſe trãſferri vbi fruãtur deo. Augebitᷣ enĩ fides cũ ꝑmo verbis ꝑdicãtibꝰ deinde rebꝰ apparẽtibꝰ crediᷣ: ſed illa cõtemplatio ſummã quietẽ habet: que in eterno dei regno retribuitur. Sũma vero quies illa premiũ eſt iuſtorũ laborũ qui eccleſie adminiſtratõe pagunᷣ: ⁊ ideo q̃uis in agro aret ſeruus aut paſcat: hoc eſt in vita ſecularĩ vel terrena verſet negocia: vel ſtultiſ hominibus tanq̃ pecoribus ſeruiat: opus eſt vt poſt illos labores domi veniat: hoc ẽ eccleſie ſocieᷣ. BED. Uel ſeruꝰ de agro egrediᷣ: cum intermiſſo ad tempus opere predicãdi ad conſciẽtiã doctor recurrit: ſua ſecũ acta vel dicta retractãs: cui nõ ſtatim dñs dicit: Trãſi de hac vita mortali. Recũbe. i. in eterna ſede beate vite fouere. AMBRO. Intelligiᷣ eniz quia nullꝰ recũbit niſi ante trãſierit. deniq; ⁊ moyſes ante trãſiuit vt magnũ viſum videret. Sicut ergo tu nõ ſolũ dicis ſeruo tuo Recũbe: ſed exigis ab eo aliud miniſteriũ: ita nec in te patitur dominus vnius vſum eſſe operis ⁊ laboris: quia dum viuimꝰ debemꝰ ſemꝑ operari. vnde ſequiᷣ: Et non dicat ei: para quod cenem: ⁊ p̃cinge te: ⁊ miniſtra mihi donec manducẽ: ⁊ bibam? BED. Iubz parari quod cenet: hoc eſt poſt laborẽ aperte locutõnis humilitatem quoq; cõſideratõnis ꝓpꝛie exhibere: tali cena dominꝰ paſci deſiderat. p̃cingi aũt eſt mentẽ humiliatã ab omnibꝰ fluctuantiũ cogitationũ finibus q̃bus operũ greſſus impediri ſolet cõſtringere. nam qui veſtimẽta p̃cingit: hoc agit ne incedẽs inuoluatur ad lapſum. Miniſtrare vero deo: eſt abſq; gratie eius auxilio nihil viriũ habẽti profiteri. AVG. de que. euan. Miniſtrãtibꝰ etiã hoc eſt euãgelizantibus ſeruis ſuis mãducat ⁊ bibit dominꝰ cõfeſſionem ⁊ fidẽ gentiũ. Sequiᷣ: Et poſt hoc manducabis ⁊ bibes. BEDA: q. d. Poſtq̃ tue predicatiõis opere delectatꝰ: meq; compũctiõis epulis fuero refectus: tũc demũ tranſies ⁊ eternis mee ſapiẽtie dapibꝰ in eternũ reficieris. CIRYL. Docet autẽ dominus q̃ ius poteſtatis dominice: quaſi debitam ſubiectõem requirit a famuliſ: cuz ſudit: Nũq̃d gratiam habet ſeruo illi: quia fecit que ſibi impauerat? Non puto. per hoc morbꝰ ſuperbie tollitur. Quid ſuperbis ignoras: q̃ ſi nõ perſoluis debitũ: ꝑiculuz imminet. Si vero perſoluas: nullã gratiã facis: ſm illud pauli: Si euãgelizauero nõ eſt mihi gloria: neceſſitas enimz mihi eſt: veh mihi ſi nõ euãgeliſauero. Conſidera ergo q̃ qui apud nos dominãᷣ: non referũt gratias: cum aliqui ſubditorũ ſtatuta ſibi pſequũtur obſequia: ſed ex beniuolẽtia ſepius ſuorũ ꝓuocantes affectũ: maiorẽ eis appetitũ ſeruiẽdi aggenerant. Sic ⁊ deus petit quidẽ a nobis famulatum iure ſeruitij. verũ quia clemẽs ⁊ bonus eſt: honores laborãtibꝰ polliceᷣ: ⁊ ſupereminet ſudoribus ſubiectorũ beniuolẽtie magnitudo. AMB. Non ergo te iactes ſi bene ſeruiſti: quod facere debuiſti. Obſequiᷣ ſol: obtempat luna: ſeruiũt angeli: ⁊ nos ergo non a nobis laudem exigamus. vnde concludens ſubdit: Sic ⁊ vos cum omĩa benefeceritis: dicite: Quia ſerui inutiles ſumus: quia quod debuimus facere fecimus. BED. Serui q̃dẽ quia p̃cio empti inutiles: q2 dñs bonoꝝ nr̃oꝝ nõ ĩdiget: vł q̃a nõ ſunt ꝯdigne paſſiões hꝰ tpis ad futurã gloriam. Hec igiᷣ eſt in hoĩbꝰ fidei pfectio: ſi oĩbus que ſunt precepta impletis: imperfectos eſſe ſe nouerint.

Et factũ eſt: dũ iret ieſus ĩ hieruſalẽ trãſibat ꝑ mediã ſamariã ⁊ galileã. Et cũ ingrederetᷣ quoddã caſtellum occurrerũt ei decẽ uiri leproſi. Qui ſteterũt a lõge ⁊ leuauerũt uocez dicẽteſ: Ieſu p̃ceptor: miſerere nr̃i. Quos ut uidit dixit: Ite oſtendite uos ſacerdotibus. Et factũ eſt dũ irent: mũdati ſunt. Unꝰ aũt ex illis ut uidit quia mũdatꝰ eſt: regreſſuſ ẽ

cũ magna uoce magnificãs deum.
Et cecidit in faciẽ ante pedes eius:
grãs agẽs. Et hic erat ſamaritan⁹.
Reſpõdẽs aũt ieſus dixit: Nonne
decẽ mũdati ſunt? Et nouẽ ubi ſũt
Nõ eſt inuẽtus qui rediret: ⁊ darꝫ
gl'iaꝫ deo: niſi hic alienigena. Et ait
illi: Surge uade: quia fides tua te
ſaluum fecit.

AMBRO. Poſt predictã pabolã rep̄hendunt
ingrati. dicit enĩ: Et factũ eſt dũ iret ieſus in hieru.
trãſibat p mediã ſamariã ⁊ galileã. TYTVS: Ut
oſtẽdat q ſamaritani quidẽ beniuoli: iudei vero p-
dictis beneficijs ſunt ingrati: erat enĩ diſcordia int
ſamaritanos ⁊ iudeos: quã ip̄e quaſi pacificãs iter
vtroſq; trãſit: vt vtroſq; cõpingat in vnũ nomẽ ho-
mines. CIRYL. Deinde ſuã gl'iaꝫ ſaluator mani-
feſtat: attrahẽs ad fidem iſrael. vnde ſequit: Et cuꝫ
ingrederet quoddã caſtellũ: occurerũt ei decẽ viri le
proſi: ab vrbib⁹ ⁊ oppidis expulſi: ⁊ quaſi immũdi ri-
tu legis moſaice. TYTVS: Cõuerſabãt aũt ad in
uicẽ: quia fecerat eos vnanimes cõmunitas paſſio
nis: ⁊ preſtolabant tranſitũ ieſu. Soliciti donec ad
uenientẽ chriſtũ viderẽt. vnde ſequit: Qui ſteterũt
a longe: eo q lex iudeoꝝ leprã immũdã iudicat: lex
aũt euãgelica nõ externã: ſed internã aſſerit eſſe im
mundã. THEO. A longe ergo ſtãt quaſi verecũ-
dantes de immũdicia que eis imputabat: putabãt
enĩ q chriſt⁹ nõ faſtidiret ad modũ aliorũ. ſic ergo
abſtiterũt loco: ſed facti ſunt pximi depcãdo. ppe
enĩ eſt domin⁹ omnib⁹ inuocãtib⁹ eũ in veritate. vñ
ſequit: Et leuauerũt vocẽ dicẽtes: Ieſu p̄ceptor mi-
ſerere noſtri. TYTVS: Dicũt nomẽ ieſu ⁊ lucrifa
ciunt rem: nam ieſus interp̄tat ſaluator. Dicũt miſe
rere nobis: ppter experientiã virtutis eius: neq; ar-
gentũ petẽtes: neq; aurũ: ſed vt aſpectũ corpis ſanũ
obtineãt. THEO. Nec ſimpl'r obſecrãt eũ: nec ro
gant eũ vt mortalẽ: vocãt. n. vt p̄ceptorẽ. i. dominũ
quo pene vident hũc opinari deuꝫ. At ip̄e iubet ill'
vt oſtẽderẽt ſe ſacerdotibus. vnde ſequit: Qõ vt vi-
dit dixit: Ite oſtẽdite vos ſacerdotib⁹. Ipſi enĩ expe
riebant ſi mũdati forẽt a lepra vel non. CIRYL.
Lex etiã mũdatos lepra iubebat offerre ſacrificiuꝫ
cauſa purgatõis. THEO. Iubere ergo eis vt irẽt
ad ſacerdotes: nihil aliud innuebat niſi q debebant
curari. vnde ſequit: Et factũ eſt dũ irẽt: mũdati ſũt.
CIRYL. In quo iudeoꝝ põtifices emuli gl'ie ei⁹
cognoſcere poterãt: q inopinate ⁊ mirifice ſanati
ſunt: cõcedẽte chriſto eis ſalutẽ. THEO. Cũ autẽ
decẽ eſſent: nouẽ qui iſraelite erãt ingrati fuerũt: ſꝫ
alienigena ſamaritan⁹ reuerſus: voces emittebat be
nignas. vnde ſequit: Un⁹ aũt ex illis vt vidit: q mũ
datus eſt: regreſſus eſt cũ magna voce magnifi. deũ
TYTVS: Dedit aũt ei appropinquãdi fiduciã ſu
ſcepta purgatio. vnde ſequit: Et cecidit in faciẽ ſuã
ante pedes eius gratias agẽs. Ex pcubitu ⁊ ſuppli-
catõne: fidẽ ſuã ſimul cũ beniuolẽtia pãdẽs. Seq̄t:
Et hic erat ſamaritan⁹. THEO. Hinc poterit qſ-
quis cõijcere: q nihil impedit quẽq; placere deo eſt
de genere pphano pceſſerit: dũmodo bonũ gerat p
poſitũ. Null⁹ etiã nat⁹ ex ſanctis ſupbiat: nouẽ eniꝫ
qui iſraelite erãt: ingrati fuerũt. vnde ſequit: R̄ñdẽs
aũt ieſus dixit: nõne decẽ mũdati ſunt: ⁊ noueꝫ vbi
ſunt? Nõ eſt inuent⁹ qui rediret: ⁊ daret gl'iam deo
niſi hic alienigena. TYTVS: Per hoc oſtẽdit q
pmptiores ad fidẽ erãt alienigene: lent⁹ enĩ ad fidẽ
iſrl'. vnde ſubdit: Et ait illi ſurge: vade quia fides tua
te ſaluũ fecit. AVGV. de que. euã. Myſtice autẽ
leproſi intelligi poſſunt qui ſciam vere fidei nõ ha-
bẽtes varias doctrinas pfitent erroris. Nõ enĩ ab-
ſcondũt impitiã ſuã: ſed p ſumma peritia pferũt in
lucẽ: ⁊ iactantiã ſermonis oſtẽdũt: coloris quippe
vitiũ lepra eſt. vera ergo falſis inordinate pmixta in
vna diſputatõe vel narratõe hoĩs tanq; in vnius
corpis colore apparẽtia: ſignificat leprã tanq; veris
falſiſq; colorũ locis: humana corpa variantẽ atq;
maculantẽ. hi aũt tam vitãdi ſunt eccleſie: vt ſi fieri
poteſt: longi⁹ remoti magno clamore chriſtũ inter-
pellent. q autẽ p̄ceptorẽ eũ inuocauerũt ſatis puto
vere leprã falſam eſſe doctrinã: quã bon⁹ preceptor
abſtergat. Nullũ aũt eorũ quib⁹ hec corpalia bene-
ficia domin⁹ p̄ſtitit: inuenit miſiſſe ad ſacerdotes ni
ſi leproſos. ſacerdotiũ. n. iudeoꝝ figura fuit ſacerdo
tij qd eſt in eccl'ia. Cetera aũt vitia p ſeip̄m interius
in ꝯſcĩa dñs ſanat ⁊ corrigit. Doctrina v̄o vel imbu
endi p ſacramẽta vel cathecizandi p ſermoneꝫ ptãs
eccl'ie tributa eſt. Qui dũ irẽt mũdati ſunt: q gẽti
les ad quos venerat petr⁹ nõdũ accepto baptiſma-
tis ſacramẽto: p qd ſpirital'r ad ſacerdotes puenit:
infuſiõe ſpũſſancti mũdati declarãt. Quiſq; ergo i
eccleſie ſocietate doctrinã integrã veraq; aſſeq̄t: eo
q manifeſtet varietate mẽdacioꝝ tanq; lepra cari-
uiſſe. Hi tñ ingrat⁹ deo mũdatori ſuo grãꝝ agẽdaꝝ pia
humilitate nõ pſternit: ſilis eſt illis de quibus dicit
apl's: q cũ deũ cognouiſſent: nõ vt deũ magnifica-
uerũt aut grãs egerũt: ideo tales in nouenario nũe-
ro tanq; impfecti p̄manebũt. Nouẽ. n. indigẽt vno
vt qdã vnitatis forma coagulẽt vt. x. ſint. Ille aũt q
grãs egit: vnice eccleſie ſignificatõe approbat⁹ ẽ. Et
q illi erãt iudei: amiſiſſe p ſupbiã declarati ſunt re-
gnũ celoꝝ vbi maxime vnitas cuſtodit. Iſte v̄o qui
erat ſamaritan⁹ qd interp̄tat cuſtos: illi a quo acce
pit tribuẽs qd accepit ſ̄m illud: Fortitudinẽ meaꝫ
ad te cuſtodiã: vnitatẽ regni humili deuotõe ſerua
uit. BED. Cecidit aũt in faciẽ: q ex malis q ſe ppe
traſſe meminit erubeſcit: q ſurgẽ ⁊ ire p̄cipit: q qui
infirmitatẽ ſuã cogſcens humil'r iacet: p diuini vbi
cõſolatõem ad fortia opa pficere iubet. ſi aũt fides
ſaluũ fecit eũ qui ſe ad agẽdas gratias inclinauit. g
pfidia pdit eos: qui de acceptis beneficiis deo dare
gloriã neglexerũt. quapp fidẽ per humilitatẽ auge-
ri debere: ſicut in parabola ſupiori decernit: ita hic
ipſis rebus oſtenditur.

Interrogat⁹ aũt a phariſeis quã
do uenit regnũ dei: reſpõdẽs eis di
xit: Non ueniet regnũ dei cum ob
ſuatõe: neq; dicẽt: ecce hic aut ecce
illic. Ecce. n. regnũ dei itra nos eſt.

CIRYL. Cū ſaluator ī ſermonibꝰ quos ad alios di⸗
xerat: frequēter regnū dei meminiſſet: ob hͦ phari
ſei eū deridebāt. vñ dicit: Interrogatꝰ aūt a phari⸗
ſeis: qñ venit regnū dei q̄ſi irriſorie dicerēt: añq̄ ve⸗
niat regnū de quo loq̄ris: mors crucis te occupabit
⁊c. Sed dñs aūt patiam oñdens: icrepatꝰ nō icrepat: ſꝫ po⸗
tius malos ex̄ītes ſuo non dedignat̄ rñſo. Sequit̄
enī: Rñdit eis ⁊ dixit: Nō venit regnū dei cū obſer
uatione. q. d. nō q̄ratis de tēporibꝰ q̄bus iterū inſta
bit tēpus regni celoꝝ. BEDA: Illud. n. tēpus ne
q̄ ab hoībus neq̄ ab angelis pōt obſeruari: ſicut tē
pus icarnatōis ꝓphetaꝝ vaticiniis ⁊ angeloꝝ ē ma
nifeſtatū ꝑconiis. vñ ſubdit: Neq̄ dicēt: Ecce hͦ: aut
ecce illic. Uel aliter: Interrogāt de tēpoꝛe regni dei
q̄ ſicut īfra dicit̄: Exiſtimabāt q̄ veniēte hieroſoly⸗
mam dño: cōfeſtim regnū dei māifeſtaret̄. vñ dñs
rñdet: q̄ regnū dei ñ venit cū obſuatōe. CIRYL.
Solū aūt ad vtilitatē cuiuſlibet hoīs ēē fatet̄ illud
q̄ ſubdit: Ecce. n. regnū dei ītra vos ē. i. i veſtris af⸗
fectibꝰ ⁊ i ptāte veſtra id cape. pōt eī q̄libet hō iuſti
ficatꝰ ꝑ fidē chriſti: ⁊ virtutibꝰ oꝛnatꝰ regnū obtine
re celoꝝ. GRE. nazan. Uel forſitā regnū nobis ī⸗
ſitū dicit īduta aīabus nr̄is leticiā ꝑ ſpiritūſanctū
ea enī ē velut imago ⁊ arra pennis leticie: q̄ i futu⸗
ro ſeculo ſanctoꝝ aīe gaudēt. BEDA: Uel regnū
dei ſeipm̄ dicit ītra illos poſitū: hoc ē in coꝛdibꝰ eo
rum per fidem regnantē.

Et ait ad diſcipulos ſuos: Ueni
ent dies qñ deſideretis uidere unū
diē filij homis ⁊ nō uidebitiſ. Et di
cēt uobiſ: Ecce hic: ⁊ ecce illic. No
lite ire: neq̄ ſectemi. Nā ſicut ful
gur coꝛuſcās deſub celo: i ea q̄ ſub
celo ſūt fulget: ita erit filiꝰ homis in
die ſua. Primū āt oꝫ illū multa pa
ti: ⁊ repꝛobari a generatiōe hac.

CIRYL. Quia dñs dixeꝛat: Regnū dei ītra vos ē:
voluit diſcipulos ēē patos ad patiam: vt effecti ſtrē
nui ītrare valeāt regnū dei. ꝑdicit ergo eis: q̄ añq̄
de celo veniat: ī fine ſeculi ꝑſecutio irruet ſup eos.
vñ dicit̄: Et ait ad diſcipulos ſuos: Uenīēt dies qñ
deſideretis videre vnū diē filij homīs: ⁊ ñ videbitis.
ſignificās q̄ tāta erit ꝑſecutio: q̄ vnū diē eiꝰ videre
cupiāt illiꝰ. ſ. tēpoꝛis: quo adhuc cōuerſabant̄ cum
chriſto: ſane iudei chriſtū multis anguſtiauerūt im
ꝓperiis ⁊ iniuriis: ſꝫ i cōpatiōe maloꝝ maioꝝ mio⸗
ra eligēda vident̄. THEO. Tūc enī abſq̄ ſolicitu
dīe viuebāt: chriſto eos ꝓcurāte ⁊ ꝓtegēte: ſꝫ futuꝝ
erat qñ chriſto abſente traderēt̄ ꝑiculis: ad reges ⁊
p̄ncipes ducti: ⁊ tūc tempꝰ p̄mū cuperēt q̄ſi trāquil
lū. BEDA: Uel diē chriſti dicit regnū dei q̄d ſpe⸗
ramꝰ futurum. ⁊ bñ dicit vnū diē: q̄ i illa btitudīs
gloꝛia tenebraꝝ īterruptio nulla ē. bonū ergo ē diē
chriſti deſiderare: nec tñ magnitudine deſiderij no⸗
bis ſōnia fingē debemꝰ: q̄ſi īſtet dies dñi. vñ ſequit̄:
Et dicēt vobis: Ecce hic: ecce illic. nolite ire: neq̄ ſe⸗
ctemini. EVSE. q. d. Si adueniēte antichriſto fa⸗
ma de eo volet: quaſi appãruerit chriſtꝰ: nō egredia
mini: neq̄ ſequamini: nā īpoſſibile ē cū q̄ ſemel ī ter
ra viſus ē: iterū ī angulis t̄re ꝯuerſari. Erit igit̄ hͦ ꝺ
quo dicit̄ nō verꝰ chriſtꝰ: manifeſtū enī ſignū ſan⸗
cti aduētus ſaluatoꝛis noſtri: hͦ ē q̄ ſubito totū oꝛ⸗
bē claritas eiꝰ aduētus replebit. Nā ſicut fulgur co
ruſcās de ce. ī ea q̄ ſub ce. ſūt fulget: ita erit filiꝰ hoīſ
ī die ſua. Nō eī apparebit ſup terrā ambulās: ſicut
quidā hō cōmunis: ſꝫ vniuerſaliter irradiabit: oñdēſ
cunctis iubar ꝓꝑie deitatis. BEDA: Et pulchꝛe
ait: Coꝛuſcās deſub celo. q̄ iudiciū ſub celo: hͦ eſt in
aeris medio gerēt̄: ſcd̄m illud apoſtoli: Simul rapi
emur cū illis ī nubibꝰ obuiā chriſto ī aera. Si autē
dñs ī iudicio ſicut fulgur apparebit: nullꝰ tūc ī ſua
mēte latere ꝑmittit̄: q̄ ipō iudicis fulgoꝛe penetrat̄
pōt aūt hec dñi rñſio ⁊ de illo eiꝰ aduētu quo quo⸗
tidie venit ī eccleſia accipi. Intantū eī ſepe heretici
turbauerūt eccleſiā: dicēdo ī ſuo dogmate fidē xp̄i
manere: vt fideles illoꝝ tēpoꝝ deſiderarēt dñm vel
vno die ſi fieri poſſet redire ad terras: vt ꝑ ſeipſum
q̄uō ſe habeat fidei veritas ītimaret: Et nō videbitiſ
inq̄t: q̄ nō ē opuſ coꝛpali viſione dñm redibere: q̄a
ſemel ꝑ vniuerſū mūdū euāgelij vigoꝛē exhibuit.
CIRYL. Opinabāt̄ āt diſcipuli q̄ vadēs hieroſoly
mā: ſtati oñderet regnū dei. Hāc igit̄ opinionē reſe
cās notū facit eis: q̄ p̄mo dicebat eū ſalubꝛē paſſio
nē ſufferꝛe: deīde ad patrē aſcendē: ⁊ deſup fulgere:
vt oꝛbē terrarū ī iuſticia iudicet. vñ ſubdit: Primꝫ
aūt oꝫ illū multa pati: ⁊ repꝛo. a gene. hac. BEDA:
Generationē nō tm̄ iudeoꝝ: verū etiā oīm repꝛobo⸗
rū appellat: a q̄bus etiā nūc filiꝰ hoīs ī coꝛpe ſuo: hͦ
ē ī eccleſia multa patit̄ ⁊ repꝛobat̄. Inſerit autē de
ſua paſſiōe loquēs de gloꝛia ſui aduētꝰ: vt doloꝛem
paſſiōis ſpe ꝓmiſſe clarificatiōis mitigarēt: ſimulq̄
ſeipſos pararēt: ſi gloꝛiā regni diligerēt: moꝛtis non
hoꝛrere periculum.

Et ſicut factum ē ī diebꝰ noe: ita
erit ⁊ ī diebꝰ filij homis. Edebāt et
bibebāt: uxoꝛes ducebāt: ⁊ dabant̄
ad nuptias uſq̄ ī diē q̄ ītrauit noe ī
archā: ⁊ uenit diluuiū ⁊ ꝑdidit oēs.
Similr̄ ſicͭ factū ē ī diebꝰ loth. Ede
bāt ⁊ bibebāt: emebāt ⁊ uēdebant:
plātabāt ⁊ edificabāt. q̄ die āt exijt
loth a ſodomiſ: pluit ignē ⁊ ſulphuꝛ
de celo: ⁊ omēs ꝑdidit. Scd̄m hec
erit q̄ die filiꝰ homis reuelabit̄.

BEDA: Aduētū dñi quē fulguri cito trāſuolāti
compauerat: nūc compat diebus noe ⁊ loth: qñ re
pētinus moꝛtalibꝰ ſupueniet īteritus. vñ dicit̄: Et ſi.
fa. ē ī diebꝰ noe: ita erit ī die filij homis. CHRY.
Quia enī tūc nō crediderūt cōminatoꝛiis v̄bis: paſſi
ſūt repēte reale iudiciū. coꝝ aūt incredulitas ex aīa
lēta ꝓcedebat: nā q̄cunq̄ vult aliq̄s ⁊ intēdit: ea ēt
expectat. vñ ſeq̄t̄: Edebāt ⁊ bibebāt: vxoꝛes ducebāt
⁊ da. ad nuptias vſq̄ ī diē q̄ ītrauit noe ī arcā. ⁊ ve⸗
nit diluuiū: ⁊ ꝑdidit oēs. AMBRO. Bñ cām di
luuij de noſtris aſſerit ꝓceſſiſſe peccatis: q̄ deꝰ ma

lũ nõ creauit: ſed noſtra ſibi merita repierũt: nõ q̃a
cõiugia dãnent̃: neq3 enĩ alimẽta dãnant̃: cũ ĩ iſtis
ſucceſſiõis: ĩ illis nature ſubſidia ſint: ſed ĩ omibus
mod⁹ querit̃. q̇cq̇d enĩ abundãtius eſt: a malo ẽ.
BEDA. Myſtice aũt noe arcã edificat: cũ dñs ec-
cleſiã de chriſti fidelib⁹ quaſi lignis leuigatis adunã
do cõſtituit: quã pfecte cõſũmatã igredit̃: cũ hanc
ĩ die iudicij pſentia ſue viſiõis etern⁹ habitator illu-
ſtrat. ſed cũ arca edificat̃: iniq̃ luxuriant̃. cũ vero in
trat̃ itereũt: q: q̃ ſanctis hic certãtibus inſultãt: eis
illic coronatis eterna dãnatiõe plectent̃. EVSE.
Quia vero verſus eſt dñs exẽplo diluuij: ne putaret
aliq̇s futurũ diluuiũ ex aqua: vtit̃ ſcdo exẽplo loth
docẽs modũ pditiõis ĩpiorũ: q: igne dimiſſo celitus
ſupueniet ipſis ira dei. vñ ſubdit̃: Similit̃ ſicut fa-
ctũ ẽ ĩ dieb⁹ loth. edebãt ⁊ bibebãt: emebãt ⁊ vẽde-
bãt: plãtabãt ⁊ edificabãt. BEDA: Pretermiſſo
illo ĩfando ſodomoꝝ ſcelere: ſola ea q̃ leuia vel nul
la putari poterãt delicta cõmemorat: vt ĩtelligas il
licita q̃ali pena feriant̃: ſi licita ĩmoderatius acta
igne ⁊ ſulphure puniunt̃. Seq̇t̃ enĩ: Qua die aũt ex
ijt loth a ſodo. pluit ig. ⁊ ſul. de celo ⁊ oẽs pdidit.
EVSE. Nõ pri⁹ dixit ignẽ celit⁹ decurriſſe ſuper
ĩpios ſodomorũ q̃3 loth exiſſet ab eis: ſicut ⁊ diluui
um nõ pri⁹ terre ĩcolas pdidit q̃3 noe arcã ĩtraſſet:
q: q̃3diu noe vel loth cõuerſabant̃ cũ ipſis: de⁹ non
irrogabat irã: ne vna cũ peccatorib⁹ deperirent. vo-
lẽs aũt eos pdere ſubtraxit iuſtũ: ſic ⁊ ĩ cõſũmatiõe
ſeculi nõ pri⁹ erit finis q̃3 oẽs iuſti ſint ſemoti ab ĩ-
pijs. vñ ſeq̇t̃: Scdm h̃ erit: q̃ die fili⁹ ho. reuelabit̃.
BEDA: Quia q̃ iterim nõ apparẽs oĩa iudicabit:
apparebit aũt iudicatur⁹ eo maxie tẽpore quo cun
ctos iudicioꝝ ei⁹ oblitos: huic ſeculo cõſpexerit eſſe
mãcipatos. THEO. Poſtq̃3 enĩ venerit antichri-
ſtus: hoĩes fiẽt laſciui: dediti enormib⁹ vitijs: ſm il-
lud apoſtoli: Voluptatũ amatores magis q̃3 dei. ſi
enĩ antichriſt⁹ ẽ cuiuſlibet peccati habitaculũ quid
aliud ĩferet miſero tũc tpis hoĩ3 generi niſi ſua. ⁊ h̃
dñs inuit p exẽpla diluuij ⁊ ſodomitaꝝ. BEDA:
Myſtice aũt loth q̃ iterptat̃ declinãs ẽ popul⁹ ele
ctoꝝ: q̃ dũ ĩ ſodomis. i. iter reprobos vt aduena mo
rat̃: quãtũ valet eoꝝ ſcelera declinat. Exeũte ãt loth
ſodoma perit: q: ĩ cõſũmatiõe ſeculi exibũt angeli
⁊ ſepabũt malos de medio iuſtoꝝ: ⁊ mittẽt eos ĩ ca
minũ ignis. Ignis tñ ⁊ ſulphur q̃ de celo pluiſſe cõ
memorat: nõ ipam pennis ſupplitij flãmã: ſed ſubi-
taneũ diei illi⁹ ſignificat aduentum.

**In illa hora q fuerit ĩ tecto ⁊ ua
ſa ei⁹ in domo: ne deſcendat tollere
illa: ⁊ qui in agro ſimiliter non re
deat retro. Memores eſtote uxo
ris loth. Quicũq3 q̃ſierit aĩam ſua3
ſaluã facere pdet illã. Et quicunq3
pdiderit illã: uiuificabit eã.**

AMB. Quia pp ĩprobos neceſſe ẽ vt pbi in h̃ ſe
culo cõtritionẽ cordis animiq3 patiant̃: quo vberi
orẽ mercedẽ accipiãt ĩ futurũ: q̃buſdã remedijs in-
ſtruunt̃ cũ dicit̃: In illa ho. q̃ fue. ĩ tecto: ⁊ vaſa ei⁹
ĩ domo: nõ deſcẽdat tollere illa. Hoc ẽ ſiq̇s ſupiora
iã dom⁹ ſue eminẽtiũq3 virtutũ culmẽ aſcendit: ad
terrena mũdi hui⁹ opa nõ accedat. AVG. ĩ que.
euã. In tecto enĩ ẽ: q̃ excedẽs carnalia tãq3 ĩ aura li
bera ſpiritaliter viuit. vaſa enĩ ĩ domo ſũt ſenſus car
nales: q̃bus ad inueſtigandũ veritatẽ q̃ ĩtellectu ca-
pit̃: multi vtẽtes penit⁹ errauerũt. Caueat ergo ſpi-
ritalis hõ: ne ĩ die tribulationis rurſus vita carnali
q̃ p ſenſus corpis paſcit̃: delectat⁹ ad vaſa hui⁹ mũ
di tollẽda deſcẽdat. Seq̇t̃: Et q̃ ĩ agro ſimi. nõ rede.
retro. i. qui opatur ĩ eccleſiã: ſicut paul⁹ plãtãs: ⁊ ſi-
cut apollo rigãs: nõ reſpiciat ſpe3 ſecularẽ cui renũ-
ciauit. THE. Hec aũt oĩa matthe⁹ ꝓ captiõe hie
roſolymoꝝ a dño dicta fatet̃: vt ſupueniẽtib⁹ roma
nis: nec domi cõſiſtẽtes deſcẽdere deberent ꝓ quo
cũq3 neceſſario: ſed ꝓri⁹ arripe fugã: nec ĩ agro ma
nẽtes redire domũ. Et nimirũ in captiõe hieroſoly-
morũ cõſtat hec eueniſſe. ⁊ iterꝝ fore vẽtura in anti-
chriſti aduẽtu: magis aũt ĩ ipo tpe cõſũmatiõis cu3
⁊ tũc ĩtolerabilis ſit futura calamitas. EVSE. In
nuit ergo p h̃ futurã eẽ pſecutionẽ a filio pditiõis ĩ
chriſti fideles. Diẽ igit̃ illã vocat tp̃us pcedens finẽ
mũdi: ĩ quo q̃ fugit nõ reuertat̃: ⁊ amittẽs bõa ñ cu
ret: nec imitet̃ cõiugẽ loth: q̃ p⁹ fugã ĩ exitu de ciui
tate ſodomoꝝ reuerſa: mortua ẽ ⁊ colũna ſalis effe-
cta. vñ ſeq̇t̃: Memores eſtote vxoris loth. AMB.
Que iõ q: retroſpexit pdidit nature ſue munus. Re
tro enĩ ſathanas: retro. n. ſodoma. q̃pp fuge intẽpe
rantiã declinato luxuriã recordare: q: ille q̃ ſe vete-
rib⁹ ſtudijs ñ reflexit: iõ euaſit: q: puenit ad mõtem.
Illa. n. ad poſteriora reſpexit: nec mariti adiuta ſuf
fragio ad mõtẽ puenire potuit ſ3 remãſit. AVG.
de q. euã. Significat igit̃ vxor loth eos q̃ ĩ tribulati
one retroſpiciũt: ⁊ ſe a ſpe diuine pmiſſiõis auertũt
⁊ iõ ſtatua ſalis facta ẽ: vt admonẽdo homĩes ne h̃
faciãt: tãq3 condiat cor eoꝝ ne ſint fatui. THEO.
Cõſequẽter ſubiũgit ſubſequẽtia pmiſſoꝝ dicẽs: q̃-
cũq3 q̃ſie. ſal. ani. pdet il. q. d. Nõ q̃rat aliq̇s ĩ pſecuti
onib⁹ antichriſti curare ꝓpa3 aĩa3: nã pdet eã. q̇cq̇s
ãt cedib⁹ ⁊ piculis ſe dederit: ſalu⁹ erit. vñ ſeq̇t̃: Et q̃
cũq3 pdiderit il. viuifi. eã. Neq̃3 ſe tyrãno ſubiiciẽs
pp vite amorẽ. CIRYL. Quõ ẽt aliq̇s pdat ꝓpam
aĩam: vt ſaluã eã faciat: mãifeſtat paul⁹ dicẽs de q̃
buſdã q̃ carnẽ ſuã crucifixerũt cũ vitijs ⁊ cõcupiſcẽ
tijs: labore. ſ. ⁊ pietate aggrediẽtes agones.

**Dico uobis: ĩ illa nocte erũt duo
in lecto uno: un⁹ aſſumet̃ ⁊ alter re
linquet̃. Due erũt molẽtes ĩ unũ3:
una aſſumet̃ ⁊ altera relinq̇t̃. Duo
in agro: un⁹ aſſumet̃ ⁊ alter relinq̇t̃
Rñdentes dicũt illi: Ubi dñe? Qui
dixit illis: Ubicũq3 fuerit corp⁹: il
luc cõgregabunt̃ ⁊ aquile.**

BEDA: Dixerat ſupra dñs cũ q̃ ĩ agro ſit retro re
dire nõ debere: q: ne de his tñ q̃ apte de agro redi-
turi: h̃ ẽ palã dñm negaturi ſũt dictũ putares: pgit
oñdere nõnullos eẽ q̃ cũ faciẽ habere ĩ anteriora vi
deant̃: aĩo tñ retro reſpiciũt. vñ dr̃: Dico ãu. vo. In
illa no. erũt duo ĩ lecto vno: vn⁹ aſſumet̃: alter reli

quet. AMB. Pñ nocté dicit: q2 añ chriſtū hora te
nebraꝝ ē: eo ꝙ pectorib⁹ hoīm tenebras antichri/
ſtus īfundat cū dicat ſe eē chriſtū. chriſt⁹ aūt ſicut
fulgur coruſcās fulget: vt ī illa nocte reſurrectionis
gloriā videre poſſim⁹. AVG. de que. euā. vel in il
la nocte dicit: hoc ē ī illa tribulatōe. THEO. Ul
la nocte dicit: hoc ē ī illa tribulatōe. THEO. Uł
inopinatū docet eē chriſti aduētū: quē futurū eſſe
noctu docemur. Cū aūt dixiſſet diuites vix ſaluari:
oſtēdit ꝙ nec oēs diuites pereūt: nec oēs paupes ſal
uant. CIRYL. Per duos. n. exītes ī vno lecto vi
deṫ deſignare diuites qͥeſcētes ī mūdanis delitijs:
lect⁹ nāqꝫ ſignū qͥetis ē: ñ aūt qͥcūqꝫ diuitijs affluūt
ſūt ipiꝫ ſed aliqͥs ē ꝓbus ⁊ ī fide elect⁹. hic aūt aſſu/
meṫ. Alter vero q̄ talis ñ exiſtit dimitteṫ. Deſcēdenſ
eñ dñs ad iudiciū mittēt angelos ſuos q̄ ceteris in
terra derelictis penā paſſuris ſanctoſ ⁊ iuſtos ei ad
ducēt: ſm̄ illud apoſtoli: Rapiemur ī nubib⁹ obuiā
chriſto ī aera. AMB. Uel ex vno ſtrato īfirmita
tis hūane vn⁹ relinqͥṫ. i. iprobaṫ: alter v̄o aſſumiṫ. i.
rapiṫ obuiā chriſto ī aera. Seqͥṫ: Due erūt molē. in
vnū: vna aſſumeṫ: ⁊ altera relinqͥṫ. CIRYL. Per
molētes īnuere videṫ paupes ⁊ p̄ſſos laboribus: ad
qđ etiā ptinet qđ ſubdiṫ: Duo ī agro. vn⁹ aſſumeṫ: ⁊
alter relinqͥṫ. In his eñ modicū differt: nā hi ſarci
nā paupertatis viriliṫ ſuſtinēt: vitā agētes honeſtā ⁊
hūilem q̄ aſſumeṫ. hi vero ſūt ad ꝓphana ꝓmptiſſi
mi q̄ relinqueṫ. AMB. Uel p molētes ſignificari
videṫ q̄ ex occultis alimēta querūt. ⁊ ī apertū ex ī/
teriorib⁹ ꝓferūt. Et fortaſſe mūdus iſte priſtinū eſt:
ī q̄ aīa aūt nr̄a velut quodā carcē īcludiṫ corꝑali. In h̄
ergo piſtino vel ſynagoga: vł aīa obnoxia delictꝭ tri
ticū molēdo madefactū ⁊ graui hūore corruptū nō
pōt īteriora ab exteriorib⁹ ſepare: ⁊ iō relinqͥṫ: q2 e⁹
ſimilago diſplicuit. At v̄o ſancta eccleſia vel aīa nul
lis maculata cōtagiis delictoꝝ q̄ tale triticū moliṫ.
qđ ſol eterni calore torridū bonā ſimilaginē de pe/
netralib⁹ hoīm deo offert. Qui ſint āt agricole: poſ
ſum⁹ repire: ſi aduertamus duas mētes eē ī nobis:
vnā exterioris homis q̄ corrūpiṫ: aliā īterioris q̄ per
ſacramētū renouaṫ. Iſti igiṫ ſūt operātes ī agro no
ſtro: quaꝝ altera bonū fructū diligentia dat: altera
amittit ī curia. Uel duos populos īterp̄temur in h̄
mūdo q̄ agro comparanṫ: quoꝝ alter q̄ īfidelis ē relin
quiṫ. AVG. de que. euā. Uel tria genera hoīm h̄
videṫ ſignificari: vnū eoꝝ q̄ ociū ⁊ qͥetē eligūt: neqꝫ
negocijs ſecularib⁹ neqꝫ eccleſiaſticis occupari: q̄ il
loꝝ qͥes lecti noīe ſignificata ē. alterū eoꝝ q̄ ī plebi/
bus cōſtituti regunṫ a doctorib⁹: agētes ea q̄ ſūt h⁹
ſeculi: quos ⁊ femiarū noīe ſignificauit: q2 cōſilijs ꝑ
latorū regiis expedit: ⁊ molētes dixit: q2 tēporaliū
orbē negocioꝝ atqꝫ circuitū vertūt: q̄ſi tñ ī vno mo/
lētes dixit: inquātū de iſtis reb⁹ ⁊ negocijs ſuis pre
bēt vſib⁹ eccleſie. Tertiū gen⁹ ē eoꝝ q̄ opanṫ ī eccle
ſie miſterio tāqꝫ ī agro dei. In his ergo trib⁹ generi
bus bina ſūt rurſus genera hoīm ī ſingulis: quoꝝ
aliqͥ ī eccleſia pmanēt q̄ aſſumūṫ: aliq̄ cadūt q̄ relin
quunṫ. AMB. Nō eñ iniqu⁹ ē de⁹: vt pares ſtu/
dijs ī ſocietate viuēdi: atqꝫ īdiſcreta actuum q̄litate
meritoꝝ remuneratiōe diſcernat. Nō āt merita ho
minū copule vſus exequat: q2 ñ oēs ꝙ adoriunṫ ef/
ficiūt: ſed q̄ pſeuerauerit vſqꝫ ī finē: hic ſalu⁹ erit.
CIRYL. Quia ergo dixit ꝙ quidā aſſumerenṫ: vtili

ter ⁊ bñ inqͥrūt diſcipuli: quo aſſumerēṫ. vñ ſequiṫ:
Rñdentes dicūt illi: Ubi dñe? BEDA: Duo aūt
ſaluator īterrogat⁹ vbi. ſ. ſint boni aſſumendi: ⁊ vbi
mali reliquēdi vnū dixit: aliud ſubītelligēdū reliqͥt.
vñ ſeqͥṫ: Qui dixit eis: Ubicūqꝫ fuerit cor. il. cōgre. ⁊
aq̄le. CIRYL. q. d. ſicut deiecto cadauere aues q̄/
rū pabulū ſūt carnes ad illud cōueniūt: ita cū vene/
rit fili⁹ homis: tūc oēs aq̄le. i. ſancti cōcurrēt ad eū.
AMB. Iuſtoꝝ eñ aīe aq̄lis comparanṫ: eo ꝙ alta
perāt: hūilia derelinquāt: ⁊ lōgeuā ducere feruntur
etatē. de corpe aūt dubitare nō poſſum⁹: maxime ſi
meminerim⁹ ꝙ a pilato ioſeph corp⁹ accepit: Nō/
ne tibi videnṫ aq̄le circa corp⁹ mulieres apoſtoloꝝ
qꝫ cōuent⁹ circa dñi ſepulturā? Nōne tibi videnṫ
aq̄le circa corp⁹ qñ veniet ī nubib⁹ ⁊ videbit eū oīſ
ocul⁹? Eſt etiā corp⁹ de quo dictū ē: Caro mea ve/
re ē cib⁹. Circa hoc corp⁹ aq̄le ſūt: q̄ circūuolāt ſpiri
talib⁹ alis. Sūt etiā circa corp⁹ aq̄le q̄ credūt ieſum
chriſtū ī carne veniſſe. Eſt etiā eccleſia in qua p ba/
ptiſmi gr̄am renouamur. EVSE. Uł p aq̄las mor
tua aīalia depaſcētes pricipes h⁹ ſeculi denotauit:
⁊ eos q̄ tunc tēporis ſanctos dei pſequentur penes
quos relinquunṫ aſſūptiōis īdigni: q̄ corp⁹ vel ca/
dauer dicunṫ: vel punitrices virtutes q̄ fracture ſūt
īpioꝝ hic p aquilas denotanṫ. AVG. de cō. euan
ge. Hec aūt q̄ lucas hic ponit: nō ī eo ſermōe ī quo
matthe⁹ vel recordaṫ p̄occupādo vt pri⁹ cōmemo/
raret: que poſt a domino dicta ſunt: vel bis a domi
no dicta facit intelligi. CA.XVIII.

Dicebat aūt ⁊ pabolaꝫ ad il
los qm̄ oꝫ ſemp orare ⁊ nō
deficere: dicēs: Iudex qui
dam erat ī quadā ciuitate: q deū nō
timebat: ⁊ hominē ñ reuerebatur.
Uidua aūt quedā erat ī ciuitate illa
⁊ ueniebat ad eū dicēs: Uindica me
de aduerſario meo. Et nolebat per
multū tēpus. Poſt hec aūt dixit in
tra ſe: Et ſi deū nō timeo nec homi
nē reuereor: tñ q2 moleſta ē mihi hec
uidua uindicabo illā: ne in nouiſſimo
ueniēs ſugillet me. Ait auteꝫ dñs:
Audite quid iudex iniq̄tatis dicit:
De⁹ aūt nō faciet uindictā electoꝝ
ſuorū clamātiū ad ſe die ac nocte: ⁊
patientiā habebit ī illis? Dico āt uo
bis: q2 cito faciet uindictā illorum.
Uerūtamen filius hominis ueniēs
putas īueniet fidē in terra.

THEO. Poſtqꝫ erūnarū ⁊ periculorū dñs memi
nit: ſubdit horū remediū: qđ ē oratio iugis ⁊ p̄medi
tata. vñ diciṫ: Dicebat aūt ⁊ para. ad illos: qm̄ opor
tet ſemp orare: ⁊ nō deficere. CHRY. Qui te rede

mit:q̃d te facere voluit demõſtrauit. Nõ vult ceſſa
re a p̃cibus. vult te bñficia meditari duꝫ petis. vult
te rogãdo accipe. benignitas deſiderat imptiri. Nec
nunq̃ꝫ orãti bñficia denegat: q̃ vt orãtes non defici
ant: ſua pietate iſtigat: hortam̃ta dñi libẽter admit
te. quod p̃cipit velle debes: nolle ſi ipe dñs ꝓhiberet
Deniqꝫ cõſidera quãta ẽ tibi cõceſſa felicitas: orati-
onib⁹ fabulari cũ deo: qđ deſideras poſtulare: q̃ ꝛſi
verbis ſilet: tñ bñficijs rñdet. nõ aſpernat̃ qđ petis.
nõ tedet niſi forte tacueris. BEDA: Dicendũ eſt
aũt eũ ſemp orare ꝛ nõ deficere: q̃ canonicis horis
rogare nõ deſiſtit: aut oĩa q̃ iuſt⁹ ſm deũ gerit ꝛ di
cit: ad orationẽ ſũt reputãda. AVG. de que. euã.
Parabolas aũt dñs aut ſm ſimilitudinẽ ponit: ſic̃
de feneratore q̃ cũ duob⁹ debitoribus donaſſet qđ
debebãt: ab eo pl⁹ dilect⁹ ẽ cui pl⁹ donauit. aut de
ipſa ſimilitudĩe aliq̃d ꝓbat: veluti ẽ illud: ꝙ ſi fenuꝫ
agri qđ hodie ẽ: ꝛ cras ĩ clibanũ mittit̃ de⁹ ſic veſtit:
quãtomagis voſ modice fidei. Hic g̃ iniqu⁹ iudex ñ
ex ſimilitudĩe: ſed ex diſſimilitudĩe adhibit⁹ ẽ. de q°
ſubdit̃: Iudex qui. erat in ciui. qua. q̃ deũ nõ time. ꝛ
ho. nõ reuere. THEO. Uide ꝙ ĩpudentẽ erga ho
mines eẽ grauioris ẽ mali ĩdiciũ. Deũ enĩ q̃ꝫplures ñ
timẽt: attñ hũano cohibent̃ pudore: ꝛ iõ min⁹ pec-
cãt. Cũ vͦ fit aliq̃s ĩpudẽs: etiã quo ad hoĩes: tunc
excreſcit cumul⁹ viciorꝫ. Seq̃t̃: Uidua aũt que. erat
ĩ illa ciui. AVG. Iſta vidua põt habere ſimilitu-
dineꝫ eccleſie q̃ deſolata videt̃ donec veniat dñs: q̃
nũc ĩ ſecreto curã ei⁹ gerit. Sꝫ qꝛ ſeq̃t̃: Et venie. ad
eũ dicẽs: vĩdica me de aduer. meo ꝛ nole. p multuꝫ
tẽpus. Hic monet cur electi dei ſe vĩdicare deprecẽ-
tur: qđ etiã ĩ apocalypſi iohãnis de martyribus dr̃:
cũ aptiſſime moneamur vt ꝓ noſtris inimicis ꝛ p-
ſecutorib⁹ orem⁹. Intelligẽdũ ẽ aũt eã vĩdictã eẽ iu
ſtorũ vt oẽs mali pereãt. Pereãt aũt duob⁹ modis:
aut cõuerſiõe ad iuſticiã aut amiſſa p ſuppliciũ po-
teſtate. Itaqꝫ ſi oẽs homĩes ꝯuerterent̃ ad deũ: dia
bol⁹ tñ remaneret ĩ ſeculi fine dãnãdus: quẽ finem
cũ iuſti videre deſiderãt: nõ abſurde vĩdictã deſide-
rare dicũt̃. CIRYL. vel aliter: Quociẽs nobis ab
aliq̃bus irrogant̃ offẽſe: tũc glorioſa eẽ putabimus
obliuionẽ malorꝫ: quotiẽs vero aliq̃ ad ipaꝫ dei glo
riã peccãt: cõtra dogmatis diuini miniſtros bellan
tes: tũc deũ adim⁹ poſtulãtes ſubſidiũ: ꝛ exclaman
tes cõtra ĩpugnãtes gloriã ei⁹. AVG. de que. euã.
Apud iniq̃ſſimũ ergo iudicẽ: vſqꝫ ad affectũ implen
di deſiderij valuit trahere pſeuerãtia depcantis. vñ
ſeq̃t̃: Poſt hec au. di. itra ſe: Etſi deũ nõ timeo: neqꝫ
ho. reuereor: tñ qꝛ moleſta ẽ mihi hec vidua: vĩdica
bo illã: ne ĩ nouiſ. veni. ſugillet me. Multo igit̃ cer
tiores eẽ debẽt: q̃ deũ pſeuerãter rogãt. fontẽ iuſti-
cie atqꝫ miſericordie. vñ ſeq̃t̃: Ait au. do. Audi. q̃d iu.
iniq̃. dicat: de⁹ aũt nõ faciet vindi. ele. ſuo. claman.
ad ſe die ac nocte: ꝛ patiam hẽbit: ĩ illis. THEO.
q. d. ſi iudicẽ ĩbutum quolibet ſcelere demulſit aſſi
duitas: quãtomagis patrẽ miſicordie deũ flectem⁹
ad pietatẽ orãdo. vñ ſeq̃t̃: Dico aũt vobis: qꝛ cito fa-
ciet vin. ill. Tẽtauerũt aũt q̃dã ſubtili⁹ hãc ĩdagare
pabolã: dicũt enĩ viduã eẽ quãlibet aĩam: q̃ priſtinũ
virũ. ſ. diabolũ excludit: ob h̃ ei aduerſantẽ: ꝙ acce-
dit ad deũ iuſticie iudicẽ: q̃ neqꝫ deũ timet: nã ipe ſo
lus ẽ de⁹. ſed nec veret̃ hominẽ: nõ ẽ enĩ apud deuꝫ

pſonarꝫ acceptio. Hui⁹ igit̃ vidue. i. aĩe ſupplicantis
iugit̃ ſibi cõtra diabolũ miſeret̃ de⁹: demulcẽte euꝫ
iſtãtia ei⁹. Poſtq̃ꝫ dñs docuit ꝙ vtẽdũ ſit ĩ tpe con
ſũmatiõis oratiõe ꝓtũc futuris p̃iculis ſubdit: Ue-
rũtñ fili⁹ hoĩs veni. pu. ĩue. fidẽ in ter. AVG. de
ver. do. Dicit aũt h̃ dñs de fide: q̃ pfecta ẽ. Ipa eniꝫ
vix ĩuenit̃ ĩ terra: Ecce plena ẽ eccleſia dei: q̃s huc ac
cederet: ſi nulla eẽt fides: q̃s nõ mõtes tranſferret ſi
plena eẽt fides: BEDA: Cũ aũt oĩpotẽs ꝯditor ĩ
forma filij hoĩs apparuerit: tãta erit raritas electorꝫ
vt nõ tã ob clamorẽ fideliũ q̃ꝫ torporẽ aliorꝫ totius
mũdi ſit accelerãda ruina: qđ aũt dñs hic q̃ſi dubi-
tatiue dicit: nõ dubitat ſed arguit: nã ꝛ nos aliquã
do de reb⁹ quas certas habem⁹: ĩcrepatiue verbum
dubitatiõis ponim⁹: vt ſi dicat ſuo: Cõſidera: forſi
tan dñs tu⁹ ſũ. AVG. de ver. do. Hoc aũt dñs adi
cit: vt oñdat ꝙ ſi fides deficit: oratio perit: g̊ vt ore-
mus credam⁹: vt ꝛ ipa fides nõ deficiat orem⁹. Fi-
des fundit orationem. fuſa oratio fidei impetrat fir
mitatem.

Dixit aũt ꝛ ad quoſdã q ĩ ſe cõfi
debãt tãq̃ꝫ iuſti ꝛ aſpnabãt̃ ceteros
pabolã iſtã dicẽs: Duo hoĩes aſcen
debãt ĩ tẽplũ ut orarẽt: un⁹ phariſe⁹
ꝛ alter publican⁹. Phariſe⁹ ſtãs hec
apud ſe orabat. De⁹ grãs ago tibi:
qꝛ nõ ſũ ſicut ceteri hominũ: rapto
res: iniuſti: adulteri: uelut etiaꝫ hic
publican⁹. Ieiuno bis ĩ ſabbato: de
cimas do oĩm q̃ poſſideo. Et publi
can⁹ a lõge ſtãs nolebat nec oculos
ad celũ leuare: ſꝫ p̃cutiebat pect⁹ ſu
um dicẽs: De⁹ ꝓpiti⁹ eſto mihi pec
catori. Amẽ dico uobiſ deſcẽdit hic
iuſtificat⁹ ĩ domũ ſuã ab illo: qꝛ oĩs
q ſe exaltat humiliabit̃: ꝛ qui ſe hu
miliat exaltabitur.

AVG. de ver. do. Quia fides nõ ẽ ſupborũ ſed hu
miliũ: pmiſſis ſubiecit parabolã de hũilitate. ꝛ ꝯtra
ſupbiã. vñ dr̃: Dixit aũt ꝛ ad quoſ. q̃ ĩ ſe cõfidebãt tã
q̃ꝫ iuſti ꝛ aſpnabant̃ cete. para. iſtã. THEO. Quia
enĩ ſupbia plus q̃ꝫ alie paſſiões verat hoĩꝫ mẽtes: iõ
crebri⁹ de hac monet. Eſt aũt ſupbia dei contẽptus
quotiẽs enĩ aliq̃s nõ deo: ſꝫ ſibi aſcribit bona q̃ fac:
q̃d ẽ aliud q̃ꝫ dei negatio: cã igit̃ ꝯfidentiũ ĩ ſeipis
nõ aũt totũ attribuentiũ deo: ſed ob ea etiã ceteros
contẽnentiũ: parabolã ꝓponit: oñdens ꝙ iuſticia
q̃uis hominẽ approximet deo: ſi tñ aſſumat ſupbiã
ad ĩfimũ deiecit hominẽ. vñ ſeq̃t̃: Duo homi. aſcen.
ĩ tẽplũ vt orarẽt: vn⁹ phariſe⁹: ꝛ alter publicanus.
GRE. Diligẽtiã quidẽ oratiõis docuit nos p viduã
ꝛ iudicẽ: hic aũt p phariſeũ ꝛ publicanũ docet nos:
q̃uo ſint ei dirigẽda p̃camina: ne ſit ĩfructuoſuꝫ ora
tionis negociũ. Condẽnatus ẽ aũt phariſe⁹ cũ ĩcau

te oraret.nã ſequit᷑: Phariſe⁹ au. ſtans hec apud ſe
orabat. THEO. Per h᷒ q̄ dicit Stãs: elatum ei⁹
animũ notat:ip̄o.n.habitu ſupbiſſimus videbat᷑.
BASI. Dicit aũt: Apud ſe orabat:quaſi nõ apud de
um:q2 ad ſeip̄m redibat p peccatũ ſupbie. Sequit᷑
enĩ: De⁹ grãs ago tibi. AVG.de ver.do. Nõ repre
hẽdit᷑:q2 deo grãs agebat: ſed q2 nihil ſibi addi cu-
piebat.Ergo iã plen⁹ es:iã abũdas. nõ eſt quare di
cas:Dimitte nobis debita noſtra. Quis ē igit᷑ q̃ im-
pune obpugnat grãm:ſi rep̄hendit᷑ q̃ ſupbe agit gra
tias: Audiãt q̃ dicit᷑: De⁹ me hominē fecit: ego me
iuſtũ facio. O peior ⁊ deteſtabilior phariſeo q̃ ſuper
be iuſtũ ſe dicebat:ſed tñ ĩde gratias deo agebat.
THEO. Attẽde autē ſeriē oratiõis phariſei. Primo
nãq3 dicit q̃ ei aberãt:deĩde ſubiũgit q̃ habebat. Se
quit᷑ enĩ: Quia nõ ſum ſicut ceteri hoĩm:raptores:ĩ
iuſti:adulteri. AVG.de ver.do. Diceret ſaltē ſicut
multi homĩes: Quid ē ceteri homĩes:niſi oẽs preter
ip̄m: Ego inq̃t iuſt⁹ ſum:ceteri peccatores. GRE.
xxiiii.mor. Quatuor q̃ppe ſũt ſpecies q̃bus omis tu
mor arrogãtiũ demõſtrat᷑: cũ bonũ aut a ſemetip̄is
habere ſe eſtimãt:aut ſi ſibi datũ deſup credunt:pro
ſuis ſe h᷒ accepiſſe meritis putãt:aut certe cũ iactãt
ſe habere q̃d nõ habẽt:aut deſpectis ceteris ſingula
riter videri appetũt habere q̃d habẽt. vñ ⁊ phariſe⁹
hic bonorũ ſibi operũ merita ſingulariter tribuit.
AVG.de ver.do. Ecce aũt ex vicino publicano ma
ior erat ei tumoris occaſio. Seq̃t᷑.n. Velut etiã h᷒
publi.q.d. Ego ſol⁹ ſũ: Iſte de ceteris eſt. CHRY.
Nõ enĩ ſatiauerat contẽtũ ei⁹ tota hũana natura:
ſed ⁊ publicanũ aggreſſus ē. moderati⁹ aũt peccaſſ3
ſi publicanũ excepiſſet. Nũc aũt vno verbo ⁊ abſen-
tes inuadit:⁊ vulnera p̄ntis laceſſit. Nõ ē aũt gratia
rũ actio ĩuectiua aliorũ. Si regratiaris deo: ip̄e tibi
tñ ſufficiat:nec te ad homĩes trãſferas: nec p̄ximũ
condẽnes. BASI. Diſcrepat aũt elat⁹ a conuicia
tore ſola habitudie. Is enĩ ĩ alios vtit᷑ cõuitijs:h᷒ au
tem ſemẽtis temeritate extollit. CHRY. Qui aũt
alijs cõuitiat᷑:ſibi ⁊ alijs multa mala facit.primo.n.
audiẽtē reddit peiorē:q2 ſi ſit peccator:fit letior cri-
minis inuẽto collega:ſi ſit iuſt⁹ extollit᷑:p aliena cri
mina induct⁹ de ſe magna putare. Scd̃o cõmuni-
tatē eccleſie ledit.nõ enĩ oẽs audiẽtes vituperãt eũ
ſolũ q̃ peccauit:ſ3 ritui chriſtiano cõtumelias inne
ctũt. Tertio dei gloriã blaſphemare facit: ſicut eni3
recte agẽtib⁹ nomē dei glorificat᷑: ſic nobis peccan
tibus blaſphemat᷑. Quarto eũ q̃ audiuit obprobria
cõfundit ip̄udẽtiorē eũ ⁊ aduerſariũ faciẽs. Quĩto
ſtatuit ſe pene obnoxiũ:reb⁹ p̄latis q̃ ſibi nõ cõue-
niũt. THEO. Expedit aũt nõ ſolũ declinare a ma
lo:ſed etiã agere bonũ. Et iõ cũ dixiſſet: Nõ ſũ ſicut
adulteri:ſubiũgit p oppoſitũ: Ieiuno bis ĩ ſabbato.
Sabbatũ hi dicebãt hebdomadã ad vltimã diē q̃e-
tis. Ieiunabãt.n.phariſei ſecũda ⁊ q̃nta feria.ſic igi
tur ieiunia obiecit cõtra paſſionē adulterij: nam ex
voluptate ē laſciuia. Rapacib⁹ vero ⁊ iniuſtis oppo
ſuit decimarũ ſolutionē. Sequit᷑ eni3: Decimas do
oĩm q̃ poſſideo.q.d. Adeo rapinas ⁊ neq̃cias refu-
gio:vt etiã mea cõtribuã. GRE.xix.mor. Ecce ciui
tatem cordis ſui ĩſidiãtibus hoſtib⁹ p elationē ape
ruit:quã fruſtra p ieiuniũ ⁊ oratiões clauſit. Incaſſ
ſum munita ſũt cetera:cũ loc⁹ vn⁹ de quo hoſti pa

tet adit⁹ munit⁹ nõ ē. AVG.de ver.do. Querē ãt
ĩ verbis ei⁹: nihil ĩuenies q̃d deũ rogauerit.aſcendit
quidē orare:noluit deũ rogare:ſ3 ſe laudare:⁊ rogã-
ti ĩſultare.publicanũ aũt cordis cõſcientia remoue-
bat:ſed pietas applicabat.vñ ſequit᷑: Et publicanus
a lõge ſtãs nole.nec oculos ad celũ leuare. THE.
Quãuis aũt publican⁹ ſteteriſſe dicat᷑:diſtabat tamē
a phariſeo tã verbis q̃3 habitu:necnõ ⁊ corde cõtri
to.nã verebat᷑ oculos leuare ĩ celũ: cẽſens ĩdignos
viſionis ſupne eos q̃ maluerũt bona terrena ſpecta
re ⁊ querere:necnõ ⁊ pect⁹ tũdebat.vñ ſequit᷑: Sed
pcu.pect⁹ ſuũ.cor quodãmõ pungẽs cã cogitatio-
num prauarũ:necnõ ⁊ excitãs vt dormitãs.vñ non
aliud q̃3 p̄pitiationē petebat. Sequit᷑.n. Dicẽs: De⁹
p̄piti⁹ eſto mihi peccatori. CHRY. Audiuit q̃a ñ
ſum velut hic publican⁹: nec ĩdignat⁹ ē ſed cõpun-
ctus. deterit ille vuln⁹:q̃rit hic medicinã. Nemo igi
tur illud frigidũ p̄ferat verbũ: Nõ audeo: pudoro
ſus ſum apire os. Talis reuerẽtia ē diabolica. Vult
enĩ diabolus obſerare tibi fores acceſſus ad deu3.
AVG.de ver.do. Quid igit᷑ miraris ſi de⁹ ignoſcit:
q̃ñ ip̄e agnoſcit: de lõginquo ſtabat:deo tñ appro
pinquabat:⁊ eũ dñs de p̄pe attẽdebat: Excelſus.n.
dñs ⁊ humilia reſpicit: nec oculos ad celũ leuabat
vt reſpiceret:tremebat:cõſcientia ſpem ſubleuabat:
percutiebat pect⁹ ſuũ:penas de ſeipſo exigebat: pro
pterea dñs cõfitenti pcebat. Audiſti ſuperbũ accu-
ſatorē:audiſti humilē reũ:audi nũc iudicē dicentē:
Amē dico vobis: deſcẽdit hic iuſtificat⁹ ĩ do. ſuam
ab illo. CHRY. Geminos aurigas ⁊ duas bigas ĩ
ſtadio poſitas ſmo p̄ſens p̄ponit.in altera quidem
iuſticiã cũ ſupbia:ĩ altera peccatu3 ⁊ humilitatē.⁊
vides bigã peccati ſupare iuſticiã: nõ p̄prijs virib⁹:
ſed humilitatis cõiuncte. Illã vero deuictã nõ fra-
gilitate iuſticie ſed mole ⁊ tumore ſupbie.nam ſicut
humilitas p ſui eminẽtiã peccati põdus ſupat: ⁊ ſa
liẽs attigit deũ:ſic ſupbia ob ſui molē de facili iuſti
ciã deprimit.ſi ergo plura facta ſtrẽnue geras:putaſ
aũt te poſſe p̄ſumere tota caruiſti oratiõe. ſi v̄o mil
le feras ĩ cõſciẽtia facies reatuũ:⁊ h᷒ ſolum de te cre
das q̄ es ĩfim⁹ oĩm: multã obtinebis añ deum fidu
ciã. Et iõ ſue ſnie cãm aſſignãs ſubdit: q2 oĩs q̃ ſe ex-
altat humi.⁊ q̃ ſe humi.exalta. Humilitatis nomen
multiplex ē. Eſt.n.quedã virt⁹ hũilitas: iuxta illud:
Cor cõtritũ ⁊ humiliatũ de⁹ nõ deſpicias. Eſt ⁊ hu
militas ab erũnis:iuxta illud: Humiliauit ĩ terra vi
tã meã. Eſt ⁊ humilitas a peccatis ⁊ ſupbia ⁊ ĩſatia-
bilitate diuitiarũ. Quid enĩ humili⁹ his q̃ ſe ſubmit
tũt ĩ diuitijs ⁊ potentatu ⁊ hec reputant magna.
BASI. Similiter etiã ⁊ exaltari laudabil'r õtingit:
q̃ñ.ſ.nõ humilia cogitas:ſed mẽs tua ē p magnani-
mitatē ĩ virtute erecta. Talis aũt aĩ celſitudo ē emi-
nẽtia ĩ triſticijs:terrenorũ contẽptus:cõuerſatio in
celis.⁊ videt᷑ huiuſmõi mẽtis ſublimitas eandē ha-
bere differentiã ad elationē: quã arrogantia parit:
quã habet corpulẽtia corpis bñ diſpoſiti ad infla ti
onē carnis cu3 ex hydropoſi tumet. CHRY. Hec
igit᷑ faſt⁹ inflatio ab ip̄is celis põt deprimere ñ ca-
uentē:humilitas vero ⁊ ab ip̄a abyſſo reatuũ homi
nem ſublimare.hec enĩ p̄ phariſeo publicanũ ſalua
uit:latronē añ apoſtolos ĩ padiſum duxit.illa vero
etiã ĩ corporeã igreſſa ē poteſtatē. Ceter3 ſi iuxta de

licta humilitas tā facile currit vt ſupbiā iuſticie trā
ſeat. ſi iuſticie cōiunxeriſ eā: quo nō ibit: aſſiſtet ipa
tribunali diuino ī medio angelorū cū fiducia mul-
ta. Rurſus ſi faſt⁹ cōiunct⁹ iuſticie eā deprimere po
tuit ſi cōiunct⁹ ſit peccato: in quātā gehennā detru
det: hoc dico nō vt negligam⁹ iuſticiā: ſed vt faſtuz
videm⁹. THEO. Sed forſitan mirabit̄ aliqs: quō
phariſe⁹ cū pauca verba ſue laudis ꝓtulerit condē-
natur: Job vero cū plurima fuderit coronat̄: Eo. ſ.
ꝙ phariſe⁹ talia dicebat criminādo alios: nulla rati
one cogēte: iob vero vrgētibus eū amicis ⁊ ꝑſſuris
premētibus coact⁹ ē ꝓprias virtutes referre ad dei
gloriā: ne homīes deſiſterēt a ꝑfectu v̄tutis. BE-
DA: Typice aūt phariſe⁹ ē populus iudeorū q̄ ex iu
ſtificationib⁹ ſuis extollit merita ſua. publican⁹ ve-
ro gētilis ē: qui lōge a deo poſit⁹ cōfitetur peccata
ſua: quorū vn⁹ ſupbiendo receſſit humiliatus: alter
lamētando appropinquare meruit exaltat⁹.

Afferebāt aūt ad eū ⁊ infantes: ut eos tāgeret. Q̄ò cū uiderēt diſci puli icrepabāt illos. Jeſus aūt con uocās illoſ dixit: Sinite pueros ue nire ad me: ⁊ nolite uetare eos. Ta liū ē enī regnū dei. Amē dico uobis qcūqꝫ nō acceperit regnuz dei ſicut puer: nō intrabit in illud.

THEO. Poſt ꝑdictā humilitatē dñs docet p ea
q̄ fecit: nō repellēs: ſꝫ gratāter puulos admittēs. vñ
dicit̄: Afferebāt aūt ad iſtū īfantes vt eoſ tāgeret.
AVG. de ver. do. Cui afferunt̄ tāgēdi niſi ſaluato-
ri: ſed ſi ſaluator ē: ſaluādi offerunt̄ illi qui venit ſal
uuz facere qd̄ pierat. vbi iſti pierant: quātū ad ipos
ptinet inocētes: Sꝫ ſcđm apoſtolū p vnū hominez
itrauit peccatū ī orbē terrarū. Veniāt ergo puuli vt
languidi ad medicū: pditi ad redēptorem. AMB.
Durū aūt aliqbus videri pōt: ꝙ diſcipuli dñm īfan
tulos adire ꝓhibebāt. Seqt̄ .n. Quod cū vidiſ. diſci.
icrepabāt illos. Ubi vel myſteriū intelligas vel affe-
ctū. Neqꝫ enī hoc iuidie aut ī pueros mētis aſpita-
te faciebāt: ſed ſedule ſuitutis obſequia dño defere
bāt: ne cōprimeret̄ a turbis. Reſpuēda qppe ē vtili-
tas noſtra vbi diuinitatis iniuria ē. In myſterio āt
q: pri⁹ ſaluari populū iudeorū ex quo ſcđm carnem
nati fuerāt geſtiebāt. Sciebāt qdē myſteriū ꝙ vtriſ
qꝫ populis vocatio deberet̄. Nā ⁊ ꝓ chananea mu
liere ſupplicarūt ſed fortaſſe adhuc ordinem neſcie
bāt. vñ ſeqt̄: Jeſus au. cōuo. eos di. Sini. puu. veni.
ad me: ⁊ nolite vetare eos: taliū eſt enī re. dei. Non
etas ꝑfert̄ etati: alioqn obeſſet adoleſcē. Cur ḡ pue-
ros dicit aptos eē regno celorū: fortaſſe q: maliciaz
neſciāt: fraudare nō nouerit: referre nō audeāt: ſcu
tari ignorēt: opes: honorē: ambitionē nō apperant:
ſꝫ nō ignorare iſta virt⁹ ē: ſed contēnere. Nō .n. vir-
tus ē nō poſſe peccare ſed nolle. Nō igit̄ puericia
ſed emula puerilis etatis bonitas deſignat̄. BE-
DA: Vñ ſignāter dixit Taliū: .n. Iſtorū: vt oñderet
nō etatē regnare ſed mores: ⁊ his q̄ ſimilē haberent
innocētiā ⁊ ſimplicitatē ꝑmia repromitti. AMB.
Deniqꝫ hꝰ ſaluator expſſit dicēs: Amē di. vo. qcunqꝫ
nō acceperit re. dei ſicut puer: nō itrabit ī ill. Quis
puer imitādus ē apoſtolis chriſti: niſi de q⁹ Yſaias
dicit: Puer nat⁹ ē nobis q̄ cū malediceret̄: nō male
dixit: Itaqꝫ ī puericia ē quedā venerabilis morū ſe
nect⁹: ⁊ ī ſenectute inocēs puericia. BASI. Suſci
piem⁹ aūt regnū dei vt puer: ſi diſpoſiti fuerim⁹ er-
ga doctrinā dñi: vt puer ī diſciplina nequaqꝫ cōtra
dicēs: nec diſputans cū magiſtris: ſed credibiliter ⁊
obediēter ibibēs documēta. THEO. Gētiliū ḡ ſa
piētes querētes ſapiam ī myſterio qd̄ ē regnū dei:
nec volētes hꝰ abſqꝫ fide ſyllogiſtice ꝓbationis ad-
mittere: merito excluſi ſūt ab hoc regno.

Et iterrogauit eū quidā pnceps dicēs: Magiſter bōe qd faciēs uitā eternā poſſidebo: Dixit āt ei ieſus: Quid me dicis bonuz: Nemo bo nus niſi ſol⁹ deus. Mādata noſti: Nō occideſ: nō mechaberiſ: nō fur tū facieſ: nō falſū teſtimoniū dices: honora pr̄ez tuū ⁊ matrē tuā. Qui ait: Hec omīa cuſtodiui a iuuētute mea. Quo audito ieſus: ait ei: Ad huc unū tibi deeſt. Oīa q̄cunqꝫ ha bes uēde ⁊ da pauperib⁹: ⁊ habebis theſaurū ī celo: ⁊ ueni ſequere me. His ille auditis cōtriſtatus eſt: q: diues erat ualde.

BEDA: Audierat pnceps quidā a dño tm̄ eos q̄
puerorū vellēt eſſe ſimiles: regnū dei itraturos: atqꝫ
iō poſcit ſibi nō pabolā: ſed palā qbus operū meri-
tis vitā eternā cōſequat̄ exponi. vñ dicit̄: Et itero.
eū qui. prin. di. Magiſter bo. qd faciē. vi. eter. poſſi-
debo. AMB. Tētator pnceps iſte magiſtrū bonū
dixit q̄ deū bonū dicere debuiſſet. Nā lꝫ ī diuinita-
te bonitas ſit: ⁊ ī bonitate diuinitas: tamē addēdo
Magiſter bone: ī portiōe bonū dixit: nec ī vniuerſi
tate. nā de⁹ ī vniuerſitate bonuſ: homo ex pte. CI-
RYL. Putauit aūt ſe chriſtū cape dū vituparet mo
ſaicū Preceptū: itroducēt vō ſua ſtatura. accedit ḡ
ad magiſtrū ⁊ bonū eū nūcupās: dicit ſe velle doce
ri: q: ergo tētatiue q̄rebat q̄ apprehēdit ſapiētes in
aſtutia ſua: cōuenieter ei rñdet. nā ſeqt̄: Dixit aūt ei
ieſus: qd me dicis bonū: nemo bon⁹ niſi ſol⁹ de⁹.
AMB. Nō bonū ſe negat: ſed deū deſignat. bonuſ
quidē nō ē: niſi plen⁹ veritatis. ꝙ ſi quē moueat: qa
nemo bon⁹: moueat ⁊ illud: niſi de⁹. ꝙ ſi a deo fili⁹
nō excipit̄: vtiqꝫ nec a bono chriſt⁹ excipit̄. nā quō
nō bon⁹ ex bono nat⁹: arbor enī bona fructus bo-
nos facit: Quō nō bon⁹ cū bonitatis ſua ſubſtātia
ex patre aſſūpta nō degenerauit ī filio q̄ nō degene
rauit ī ſpū: Spūs tu⁹ inq̄t bon⁹ deducet me ī terrā
rectā. ꝙ ſi bon⁹ ſpūs q̄ excepit a filio: bon⁹ vtiqꝫ ⁊ il
le q̄ tradidit. Itaqꝫ q: legiſpitus ē iſte q̄ tētat: ſicut ī
libro alio demōſtrat̄. Et bñ dixit: Nemo bon⁹ niſi
vn⁹ de⁹: vt admoneret q: ſcriptū ē: Nō tētabis do-
minū deū tuū: ſed magis cōfiteret̄ dño qm̄ bon⁹.

CHRY. Uel aliter: Auarū quidē dicere hūc princi
pem nō dereboꝛ:nā h̄ chriſt⁹ ei īpꝛoperat: tētatoꝛē;
aūt minime. TYTVS: Ergo cū dicit: magiſter bone
q̄d faciēdo ⁊c.q.d. Bon⁹ es: dignare me riſo ī eo q̄
q̄ro doct⁹ iā vet⁹ teſtamētū:te tñ p̄ſtantioꝛē video.
nō pmittentē terrā:ſed p̄dicantē regnū celoꝝ: Dic
ergo mihi q̄d faciēdo vitā eternā potero poſſidere?
Intētionē igit̄ attēdēs ſaluatoꝛ: q̄ꝛ fides eſt via ad
op̄a cū dixiſſet ille Quid faciā: hac q̄ſtione omiſſa ī
noticiā fidei eū ducit. velut ſi q̄s iterrogaret medicū
q̄d comedā.i.ille rñderet q̄ deberēt cibū p̄cedere.⁊ iō
eū ad patrē remittit dicēs: Quid me dicis bonū: nō
q̄ ipſe bon⁹ nō eēt:erat enī bonū ex bono patre ger
men:bon⁹ boni fili⁹. AVG. de cō. euā. Pōt autē
videri diſtare aliq̄d qḋ ſcḋ matheū dicit̄: q̄d me i
terrogas de bono: qḋ ad illud magis referri poteſt:
quod ait ille querēs: Quid boni faciā? Ibi.n.⁊ bo
nū nominauit:⁊ iterrogatio ē.cōmodiſſime itelligi
tur vtrūq̄ dictū: q̄d me dicis bonū:⁊ q̄d me iterrogaſ
de bono: qḋ ad illud magis referri pōt TYTVS:
Deniq̄ poſtq̄ docuit cognitionē dei ſubiūgit: Mā
data noſti.q.d. q̄ñ pri⁹ deū noueris: tūc optie q̄res:
q̄d faciam. CHRY. Expectante aūt p̄cipe audire
chriſtū dicēte: Recedas a mādatis moſaicis ⁊ meis
attēde ad moſaica eū mittit.vñ ſeq̄t̄: Nō occides.ñ
mechaberis. THEO. Primo quidē lex ea corrigit
ad q̄ facili⁹ labimr̄: vt mechari: cui⁹ incētiuū ē itri
ſecū ⁊ naturale:⁊ occidere: q̄ꝛ imanis belua furoꝛ.
Sed furtū ⁊ falſi teſtimonij culpā raro cōtingit in
currere: ſed ⁊ grauioꝛa illa exiſtūt.⁊ iō ſecūdario fur
tū ⁊ falſū teſtimoniū ponit: vt rari⁹ fallētia ⁊ leuio
ra. Seq̄t̄.n. Nō furtū facies. nō falſū teſtimonium
dices. BASI. Nō ē aūt itelligēdū fures eē ſolum
burſarū ciſoꝛes: vel latrocināte ī balneis. Sed ⁊ ſi
q̄ duces legionū ſtatuti vel cōmiſſo ſibi regimie ci
uitatū gentiū: h̄ quidē furtiȝ tollūt: h̄ vero vi ac pu
blice exigūt. TYTVS: Sed videas ī nō agēdo p̄ce
pta cōſiſtere: qm̄ ſi mechat⁹ nō fueris: caſt⁹ es. ſi nō
furtis: beniuol⁹. ſi falſo nō teſteris: veridic⁹. Atten
de virtutē iā facilē p bonitatē ſtatuētis. Nam mali
fugi igerit: nō boni exercitiū. q̄libet aūt q̄es quoli
bet ē facilioꝛ ope. THEO. Sed q̄ꝛ ī parētes omit
tere quiq̄ magnū ſit crimē raro tñ accidit. P⁹ oia
ponit: Honoꝛa patrē tuū ⁊ matrē. AMB. Eſt aūt
honoꝛ nō ſolū honoꝛificētie: ſed etiā largitatis. Ho
noꝛ enī ē deferre p meritis. Paſce patrē tuū: paſce
matrē: ⁊ ſi paueris: adhuc non reddidiſti doloꝛes ⁊
cruciat⁹ quos p te mater paſſa ē. Illi debes qḋ ha
bes: cui debes qḋ es. quātū iudiciū ſi paſcat eccleſia
quos tu paſcere nolis. Sed dices: Quod erā pentī
bus collatur⁹: eccleſie mallē cōferre. Nō q̄rit deus
donū de fame parentū: ſed vt paſcendos ſcriptura
dicit parētes: ita p̄p deū relinquēdos: ſi īpediāt de
uote mētis affectū. Seq̄t̄: Qui ait: Hec oia cuſtodi
ui a iuuētute mea. HIERO. Mentit̄ adoleſcēs. Si ei
qḋ poſtpoſitū ē ī mādatis: Diliges p̄ximū tuū ſicut
te ipm̄ ope cōpleſſet: quō poſtea audiens: Uade ⁊
vende oia q̄ habes: ⁊ da pauperib⁹ triſtis abſceſſit?
BEDA: Uel nō ē putādus eē mētitus: ſed ſimplici
ter vt vixerit.ſ. exteri⁹ eē confeſſus: alioq̄n nequaq̄
marc⁹ diceret: q̄ ieſus ītuit⁹ eum dilexit eum TY
TVS: Uadit aūt cōſequēter dñs q̄ ſi aliq̄s vetus te
ſtamentū p̄egerit: pfect⁹ nō ē: ſed deeſt ei ſequi chri
ſtū. vñ ſubdit̄: Quo audito ieſus ait ei: adhuc vnū ti
bi deeſſe: oia q̄cunq̄ habes vende ⁊ da paupibus: ⁊
habebis theſau. ī celo. q.d. Queris quō ſit poſſidēda
vita eterna: ſparge facultates paupibus: ⁊ obtinebiſ
illā. Parua ſūt q̄ īpēdis: magna q̄ recipis. ATHA
NA. Nō enī mundū deſpiciētes putem⁹ grādia q̄
dem abdicaſſe: q̄ꝛ tota terra ē in compatiōe celi bre
uiſſima: qua p̄p ſi toti terre dñaremur: ei abrenūciā
tes: nihil dignū eēt ī compatiōe regni celoꝝ. BE
DA: Quicūq̄ ergo pfect⁹ eē voluerit: opoꝛtet vēde
re q̄ h̄ȝ: nō ex p̄te ſicut ananias fecit ⁊ ſaphira: ſed to
tū. THEO. vñ dicēs: Omia q̄ habes. ſummā pau
pertatē ſuadet. Si q̄d enī reſtiterit: illi⁹ ſeru⁹ eſt.
BASI. Nō tñ docet facultates vēdere: eo q̄ natu
raliter ſint p̄uatie: alioq̄n creatura dei nō eſſent. vñ
eas nō tāq̄ malas abijcere: ſed diſponere monuit.⁊
condēnatur aliq̄s: nō q̄ꝛ eas poſſidet: ſed q̄ꝛ eis ab
uſus ē: quo fit vt facultatū ſcḋm mādata dei diſpē
ſatio: ⁊ crimia deleat ⁊ regnū cōferat. vñ ſubdit: Et
da paupibus. CHRY. Poterat quidem de⁹ alere
paupes: ⁊ ſine h̄ q̄ nos miſeremur coꝝ: ſed vult dā
tes dilectiōe aſtrigi accipiētibus. BASI. Dicente
aūt dño: Da pauperibus: puto nō expedire cuiq̄ ne
gligēter gerere ſed oia diligēter diſponere: p̄cipue p
ſeipm: ſi ex p̄te ſe habeat. ſin aūt p eos de q̄bus dſtat
q̄ fideliter ⁊ prudēter diſponāt: maledict⁹.n. qui ne
gligēter pficit opa dñi. CHRY. Sed illud querit̄
quō erogare cūcta paupibus pfectōis eē videt̄: pau
lus aūt abſq̄ dilectiōe h̄ aſſerit eē impfectū: ſed val
de cōſonat qḋ ſubiūxit: Et veni ſeq̄re me. qḋ oñdit̄
ex dilectiōe. In h̄ enī cognoſcēt oēs q̄ mei eſtis di
ſcipuli: ſi dilectionē habueritis adinuicē. THEO.
Cū pauptate enī ceteras quoq̄ virtutes hominē;
habere opoꝛtet. ob h̄ ait: Et veni ſequere. i. in ceteris
eſto me⁹ diſcipul⁹: iugiter me ſequaris. CIRYL.
Priceps aūt ille vini recētis capax nō fuit: vet⁹ vter
exiſtēs: ſed triſticia rupt⁹ ē. vñ ſequit̄. His ille audi
tis cōtriſtat⁹ ē: q̄ꝛ diues erat valde. BASI. Mer
catoꝛ nō triſtat̄ ī nūdinis paciſcēdo q̄ poſſidet: acq
rendo ſibi oppoꝛtuna. Tu vero triſtaris puluerem
dans: vt acquiras vitā beatam.

Uidēs āt ieſus illū triſtē factū di
xit: Q; difficile q̄ pecunias hñt ī re
gnū dei ītrabūt. Facili⁹ ē enī camelū
p foꝛamē ac⁹ trāſire: q̄ȝ diuitē ītrare
ī regnū dei. Et dixerūt q̄ audiebāt:
Et q̄s pōt ſalu⁹ fieri? Ait ill': Que
īpoſſibilia ſūt apō hoīes: poſſibilia
ſūt apō deū. Ait āt petr⁹: Ecce noſ
dimiſim⁹ oia ⁊ ſecuti ſum⁹ te. Qui
dixit eis: Amē dico uob: nemo ē q̄
reliq̄t domū aut p̄entes: aut fratreſ
aut uxoꝛē aut filios p̄p regnū dei: ⁊
nō recipiat multo plura ī hoc tp̄e: ⁊
ī ſeculo futuro uitā eternā.

THEO. Quoniã diues audita opũ abiectiõe tri/
ſtat⁹ fuit: dñs admirãter locut⁹ ẽ. Dicit̃ enĩ: Uidẽs
au. ie. ill. tri. fa. dixit: Quã difficile q̃ pecu. hñt re. dei
ĩtra. Nõ dicit: Impoſſibile ẽ eos ĩtrare: ſed diffici/
le. Poſſũt enĩ ꝑ diuitias adipiſci ſupna: ſed difficile
ẽ: q: viſcoſiores ſũt viſco diuitie: ⁊ vix euellit̃ anim⁹
occupat⁹ ab eis: ſed ſubſequẽter vt ĩpoſſibile h̃ indi
cat cũ dicit: Facili⁹ ẽ enĩ camelũ ꝑ foramẽ ac⁹ trã/
ſire: q̃z diuitẽ ĩtrare ĩ regnũ dei. Nomẽ qd̃ in greco
ponit̃ equocũ ẽ ad aĩal qd̃ camel⁹ dicit̃: ⁊ ad rudẽ/
tem. quocũq; ergo mõ ĩtelligas: ĩpoſſibile eſt. Quid
igit̃ dicẽdũ ẽ. ꝑmo quidẽ ꝙ reuera ita ſe hꝫ. Aliud ẽ
ẽ diues: aliud iconom⁹. nã diues ẽ q̃ ſibi reſuat di/
uitias. iconom⁹ vero ſiue diſpẽſator q̃ ad op⁹ alioꝝ
has tenet. CHRY. Abraã quidẽ poſſidebat opes
pauperib⁹: ⁊ q̃ iuſte eas poſſidẽt: quaſi ſuſcipiẽtes a
deo diſpẽſant ĩ diuinis mãdatis. q̃ vero cõtra deuꝫ
acq̃ſierũt: ⁊ in expẽdẽdo faciũt illud idẽ: meretrici/
bus ⁊ paſitis dãtes: vel humi abſcõdẽtes: egenis v̇o
nihil ĩpendẽtes. Nõ ergo ꝓhibet ditari: ſꝫ opib⁹ fa/
mulari. vult vt neceſſarijs vtamur eis: nõ vt cuſtodi
am⁹: nã famuli ẽ cuſtodire: ſꝫ dñi diſpẽſare. ſi cõſer/
uari eas vellet: nõ tradidiſſet homĩb⁹: ſꝫ ſineret ĩ ter
ra iacere. THEO. Porro attẽdas illud ꝙ diuiteꝫ
quidẽ ĩpoſſibile dicit ſaluari: poſſidẽtẽ v̇o diuitias
difficile: quaſi dicat: diues q̃ capt⁹ ẽ a diuitijs ⁊ fa/
mulat̃ eis nõ ſaluabit̃: habẽs vero illas. ſ. q̃ eis dña/
tur vix ſaluabit̃ cã hũane fragilitatis. Conat̃ ei noſ
diabol⁹ ſupplãtare: quoadu ſq; poſſidem⁹ diuitias
⁊ difficile ẽ aufugere decipulaſ ei⁹. ĩõq; bonũ ẽ pau
pertas ⁊ q̃ſi tẽtatiõe carẽs. CHRY. Nulla ei ẽ di
uitiarũ cõmoditas aĩa patiẽte penuriam: nec leſio
pauptatis: aĩa diuitijs affluẽte. Si aũt diteſcẽtis in
diciũ ẽ nulli⁹ egere: ⁊ paupaſcẽtis ĩdigere: palã ẽ ꝙ
magis eẽ pauperẽ facit magis diteſcere. Facili⁹ ẽ ei
ꝙ q̃s ĩ pauptate q̃z ĩ diuitijs opes cõtẽnet: neq; enĩ
talis ẽ ambit⁹ vt ꝑ magis habere ſedet̃. Sꝫ ꝑ h̃ ꝯſue
uit magis attẽdi: ſicut ignis qñ maiorẽ ſuſcipit eſcã
q̃ aũt mala videnẽ eẽ iopie cõia ſũt: q̃ vero diuitiaꝝ
ꝓpria ſũt eaꝝ. AVG. de que. euã. Diuitẽ ergo hic
appellat cupidũ rerũ tẽporaliũ: ⁊ de talib⁹ ſupbien/
tẽ. his diuitib⁹ cõtrarij ſũt paupes ſpũ quorum ẽ re
gnũ celorũ. Myſtice aũt facili⁹ ẽ chriſtũ pati ꝓ di/
lectorib⁹ ſeculi: q̃z dilectores ſeculi ad chriſtũ poſſe
cõuerti. Cameli. n. noĩe ſe ĩtelligi voluit: q: ſpõte hu
miliat⁹ ĩfirmitatis nr̃e onera ſuſtulit. ꝑ acũ aũt pun
ctiões ſignificat: ꝑ pũctiões dolores ĩ paſſiõe ſuce/
ptos. foramẽ aũt ac⁹ dicit anguſtiam paſſionis.
CHRY. Hic aũt ſmo q̃ſi grauis trãſcendebat diſci/
pulorũ virtutẽ. vñ ſeq̃t̃: Et dixerũt q̃ hec audiebãt:
Et q̃s põt ſalu⁹ fieri: Hoc dixerũt diſcipuli nõ de ſe
ſed de toto mũdo timẽtes. AVG. de que. euã. Cũ
aũt icõpabiliter maior ſit turba pauperũ: q̃ diuiti/
bus ꝑditis põt ſaluari: ĩtellexerũt omẽs q̃ diuitias
amãt: etiã ſi adipiſci nequeãt ĩ diuitũ numero depu
tari. Sequit̃: Ait illis: que ĩpoſſibilia ſũt apud homi
nes: poſſibilia ſũt apud deũ. Quod nõ ita ĩtelligen/
dũ ẽ quaſi diues cũ cupiditate ⁊ ſupbia ĩ regnũ dei
ſit ĩtratur⁹: ſed poſſibile ẽ deo vt a cupiditate ⁊ ſup/
bia ad charitatẽ ⁊ humilitatẽ cõuertat̃. THEO/
PHI. Apud homines ergo quorum ſerpit intẽtio
ad terrena: impoſſibilis eſt ſalus vt dictum eſt: apõ
deum v̇ero poſſibilis eſt. Cum enim homo conſilia
rium habet deum: ⁊ iuſtificationes ⁊ doctrinas
pauptatis ĩbiberit: necnõ ei⁹ auxiliũ ĩuocet: hoc ſiet
poſſibile. CIRYL. Logrue aũt diues cũ multa cõ
tẽpſerit: recõpẽſationẽ expectabit: q̃ vero ꝑua poſſi/
dẽs ea abdicauit q̃d ei ſperandũ eẽt: q̃rere decebat.
vñ ſeq̃t̃: Ait au. petr⁹: ecce dimiſim⁹ oĩa. matthe⁹ ad
dit: q̃d ergo erit nobis. BEDA. q. d. Fecimus qd̃
iuſſiſti: q̃d igit̃ dabis nobis pmij. Et q: nõ ſufficit di
mittere oĩa iũgit qd̃ ꝑfectũ ẽ dicẽs: Et ſecuti ſumuſ
te. CIRYL. Illud aũt neceſſe eſt dicere: ꝙ paucis
abrenũciantes q̃tũ ſpectat ad ꝓpoſitũ ⁊ obediẽtiã
pari lãce cũ opulẽtis pendunt̃: parib⁹ vtẽtes affecti
bus: dũ rerũ quas poſſidẽt abiectionẽ vltro ĩferũt.
vñ ſeq̃t̃: Amẽ dico vobiſ: Nemo ẽ q̃ reli. do. aut pẽ.
aut fra. aut vxo. aut filios aut agros ꝑꝑ regnũ dei: ⁊
nõ recipiat mul. plu. ĩ h̃ tẽpore ⁊ ĩ ſecu. vẽtu. vitam
eternã. Eleuat ad acceptiſſimã ſpẽ oẽs audiẽtes iu/
reiurãdo ꝓmittẽs: dũ apponit ſmoni amẽ. Doctri
na enĩ diuina mundũ vocãte ad fidẽ chriſti: forſitã
aliq̃ reſpiciẽtes parẽtes ĩfideles voluerũt conturba
re veniẽdo ad fidẽ. ⁊ ſimilis ẽ rõ alioꝝ germanoꝝ.
Deſerũt aũt quidã patrẽ ⁊ matrẽ: ⁊ totius parẽtele
amorẽ deſpiciũt ꝑꝑ amorẽ chriſti. BEDA: Sẽſuſ
igit̃ iſte ẽ: q̃ ꝑꝑ regnũ dei ingrendũ oẽs affect⁹ con
tẽpſerit: oẽs ſeculi diuitias delicias riſuſq; calcaue/
rit: multo plura ĩ pñti recipiet. cui⁹ ſentẽtie occaſio
ne quidã iudaicã mille ãnorũ fabulã p⁹ reſurrecti/
onẽ iuſtoꝝ edificãt: qñ oĩa q̃ ꝓpter deũ dimittimuſ
m̃ltiplici nobis ſint fenore reddẽda ⁊ ĩſup vita eter
na donãda. Nec vidẽt inepti ꝙ ſi in ceteris digna
ſit repromiſſio: ĩ vxorib⁹ tñ iuxta alios euãgeliſtas
cẽteris: appareat turpitudo: ꝑſertim cũ dñs ĩ reſur/
rectiõe nõ eẽ nubendũ teſtet̃. Et iuxta marcum ea
que dimiſſa fuerit: ĩ hoc tẽpore cũ ꝑſecutiõib⁹ acci/
piẽda cõfirmet: quaſi illis mille ãnis dogmatizãt.
CIRYL. Hoc ergo dicim⁹ ꝙ omiſſis tẽporalib⁹ ⁊
carnalib⁹: multo maiora ſibi aliq̃s vendicabit: qñ ⁊
apoſtoli cũ pauca dimiſerit: obtinuerũt multiplicia
dona chariſmatũ: ⁊ celebres reputati ſũt vbiq;. Eri/
mus ergo ſimiles illis: ſi domũ q̃s dimittat: recipiat
mãſiones ſupnas. ſi patrẽ: patrẽ hẽbit celeſtẽ. Si a
germanis receſſerit: ĩ fratrẽ hũc recipiet chriſt⁹. Cuꝫ
dimiſerit cõiugẽ: ĩueniet diuinã ſapiam a qua pro/
creabit ſpiritales fruct⁹: ĩueniet hieruſalẽ celeſtẽ q̃ ẽ
mat̃ noſtra. A fratrib⁹ etiã ⁊ a ſororib⁹ ſui ꝓpoſiti
glutino ſpiritali colligatis multo ĩ hac vita gratio/
ſiorẽ recipiet charitatẽ.

Aſſũpſit ãt ieſuſ duodeci: ⁊ ait il
lis: Ecce aſcẽdim⁹ hieroſolymã: ⁊
ꝯſũmabũt̃ oĩa q̃ ſcripta ſũt ꝑ ꝓphe
tas de filio hoĩs. Tradet̃. n. gẽtib⁹
⁊ illudet̃: ⁊ flagellabit̃ ⁊ cõſpuet̃. ⁊
poſtq̃z flagellauerit occidẽt eum: ⁊
die tertia reſurget. Et ipi nihil hoꝝ
ĩtellexerũt. Et erat uerbuꝫ iſtud ab
ſconditum ab eis: ⁊ nõ intelligebãt
que dicebantur.

THEO. Preuidēs ſaluator ex paſſiōe ſua diſci-
puloꝝ animos turbādos: eis lōge ante ꝛ paſſionis
ſue penā: ꝛ reſurrectōis ſue gloriā pdicit. vnde dicit
Aſſumpſit aūt ieſus. xij. ꝛ ait illis: Ecce aſcē. hiero. ꝛ
cōſum. om̄ia que ſcrip. ſunt p. pphe. de filio homis.
BED. Preuidēs eni quoſdā hereticos futuros q̄
chriſtū dicerēt legi: pphetiſq; docuiſſe cōtraria oñ
dit q̄ p. pphetaꝝ pſagia ſue paſſiōis ꝛ poſterioꝝ glo
rie ſit celebrata pfectio. CHRY. Seorſum aūt de
paſſiōe cū diſcipulis cōfert. Nō eni oportebat hūc
ſermonē pluribꝰ diuulgari: ne turbarent. Ob h̄ aūt
pdicebat diſcipulis: vt exercitati p expectatōem fa-
ciliꝰ ſuſtinerēt. CIRYL. Et vt ſciāt: qm̄ paſſionem
pnouit: ꝛ ſpōtaneꝰ ad eā acceſſit ne dicerēt: qualiē
in manꝰ hoſtiū incidit: qui nos pmittebat ſaluare.
vnde ſeriatim ordinē paſſiōis enarrat ſubdēs: Tra-
det eni gentibꝰ: ꝛ illudet ꝛ flagellabit ꝛ cōſpuetur.
CHRY. Hoc iſaias pdixerat dicēs: Obtuli ſcapu-
las meas ad verbera: genas meas ad alapas: ꝛ faciē
meā nō diuerti a ſputoꝝ dedecore. Sed ꝛ crucē pa
tibuli pdixit pph̄a cū ait: Tradidit in mortē aīam
ſuā: ꝛ cū ſceleratis reputatꝰ eſt. vnde ꝛ hic ſubditur
Et poſtq̄ flagellauerit occidēt eū. Sed ꝛ reſurrecti
onē eius dauid pdixit dicēs: Nō derelinq̄s animā
meā in inferno. vnde h̄ ſubdit: Et tertia die reſurget.
ISIDO. Admiror aūt demētiā querētiū cur chri
ſtus ante triduū reſurrexit. ſi. n. reſurgeret tardius q̄
pdixerat: impotētie eēt: celeriꝰ v̄o eſt ſumme v̄tutis
iudiciū. Siquē. n. cū ſpoponderit ſuo creatori poſt
triduū pſoluere debitū: eadē die ſatiſfacientē videri
mus nō fallacē ſed potiꝰ vt veridicū eū mirabimur
Dicā etiā q̄ nō dixit ſe poſt tres dies reſurrecturū
ſed die tertia. Habes paraſceuē: habes ſabbatū vſq;
ad ſolis occaſum: ꝛ poſt ſabbatum reſurrexit. CI
RYL. Diſcipuli aūt nōdū nouerāt exq̄ſite qō pphe
pdixerāt: ſed poſtq̄ reſurrexit aperuit eis ſenſuꝫ: vt
intelligerēt ſcpturas. vnde ſequit: Et ipi nihil horuꝫ
intellexerūt. BED. Quia enim diſcipuli eius vitā
maxime deſiderabāt eius mortē audire nō poterāt
Et quoniā nō ſolū hominē innocentē: ſed ꝛ deum
verū ſciebāt: hūc nullatenꝰ mori poſſe putabant. Et
quia parabolas eū ſepe loquentē audire ꝯſueuerāt
quotiēs aliquid de ſua paſſione dicebat: ad aliō al
legorice referendū eſſe credebāt. vnde ſequit: Erat
aūt verbū iſtud abſconditū ab eis: ꝛ nō intelligebāt
que dicebant. Iudei vero quia in eius necē conſpi
rauerāt: q̄ de paſſione ſua loqueret dicēs in ioban
ne: Oportet exaltari filiū hominis intelligebāt. vn-
de dixerūt: Nos audiuimꝰ ex lege quia chriſtus ma
net in eternū: ꝛ quō tu dicis: Oportet exaltari filiū
hominis?

Factū eſt aūt cum appropinq̄ret
hiericho: cecꝰ quidā ſedebat ſecꝰ uiā
mendicās. Et cum audiret turbaꝫ
pretereūtē: interrogabat qd hoc eēt
Dixerūt aūt ei: q̄ ieſus nazarenus
trāſiret. Et clamauit dicens: Ieſu
fili dauid miſerere mei. Et qui prei
bant increpabāt eū ut taceret. Ipſe
uero multomagis clamabat: fili da
uid miſerere mei. Stans aūt ieſus
iuſſit illū adduci ad ſe. Et cū appro
piquaſſet: interrogauit illū dicens:
Quid tibi uis faciaꝫ? At ille dixit:
Dn̄e ut uideā. Et ieſus dixit ei: Re
ſpice. Fides tua te ſaluum fecit. Et
cōfeſtim uidit: ꝛ ſequebatur illum:
magnificās deum. Et omnis plebs
ut uidit: dedit laudem deo.

GRE. in home. Quia carnales adhuc diſcipuli
nō volebāt cape v̄ba myſterij: venit ad miraculū. an̄
eoꝝ oc̄los cecꝰ lumē recipit: vt eos ad fidē celeſtia
facta ſolidarēt. vn̄ dr̄: Fa. ē aūt cū appro. hie. ce. q. ſe.
ſe. vi. mēdicās. THEO. Et ne inceſſus dn̄i eēt iuti
lis: in via fecit ceci miraculū: h̄ documētū diſcipl̄is
ſuis dās: vt in omnibꝰ ſimꝰ pficui: ꝛ nihil ſit i nobis
ocioſum. AVG. de cō. euā. Poſſemꝰ de appropin
quātibꝰ hiericho ſic intelligere: vt iā inde egreſſi: pro
pe tn̄ adhuc eſſent ad eā ciuitatē: qō tn̄ minꝰ vſitate
dicit. Sed tn̄ videri poſſet hoc dictū: qm̄ mattheus
egrediētibꝰ eis ab hiericho dicit illumiatos duos ce
cos q̄ iuxta viā ſedebāt. De nūero q̄dē nulla eēt qō
ſi alī euāgeliſtaꝝ de vno tacuiſſet vniꝰ reminiſcens
nā ꝛ marcꝰ vnū ꝯmēorat: cū ꝛ egrediētibꝰ eis ab hie
richo dic̄ illuiatū: cꝰ ꝛ nomē dixit ꝛ prēꝫ: vt itelliga-
mus eū fuiſſe potiſſimū: alteꝝ ignotū: vt merito ille
notꝰ ēēt ſolꝰ decēt ꝯmēoraret. Sꝫ qm̄ q̄ ſequit i euā-
gelio ſꝫ lucā: aptiſſime oñdūt illō qō ipe narrat ad
huc veniētibꝰ ipis hiericho fcm̄ eē: nihil aliō reſtat
intelligē: niſi bis eē factū h̄ miraculū. ſemel i vno ce
co: cū adhuc veniret in illā ciuitatē: iteꝝ i duobꝰ cū
egrederet: vt illud vnū lucas: alteꝝ mattheꝰ enarrat
CHRY. Multꝰ aūt erat ppl̄s circa chriſtū ꝛ cecus
eū q̄dē nō nouerat. ſētiebat aūt effectū: ꝛ rapiebat
p affectū: qō nō hauſit aſpectꝰ. vn̄ ſubdit: Et cū au.
tur. pte. inter. q̄d h̄ eēt. Et oculati q̄dē ſm opionē lo
q̄bāt. Seq̄t: Dixe. āt ei: q̄ ie. naza. trāſiret. Cecꝰ v̄o ve
ra clamabat: alia docet: ꝛ alia pdicat. Naꝫ ſeq̄t: Et
cla. di. ie. fi. da. mi. mei. Quis te docuit hec o hō: nō
plegiſti libros puatꝰ luminibꝰ. Unde igit noſti luiare
mūdi: vere dn̄s illuiat cecos. CIRYL. In iudaiſmo
aūt nutritꝰ nō ignorauit: q̄ de pgenie dauid deꝰ ſm
carnē naſceret: ꝛ ideo ei vt deo loquit dicēs: Miſe
rere mei. hūc imitent qui in duo diuidūt chriſtū: hic
. n. chriſtū tanq̄ deuꝫ adit: ꝛ filiū dauid eū nomiat.
Mirent aūt inſtātiā ꝯfeſſiōis eiꝰ. Quidā. n. vt cōfi-
tētē fidē ꝯpeſcebāt. Seq̄t: Et qui pi. icre. eū vt tace.
Sed p inhibitōes hmōi nō impediebat eiꝰ audacia
Nouit. n. fides omnibꝰ repugnare: ꝛ in oīa triūpha
re. vtile. n. eſt p cultu diuino pudorē deponere: naꝫ
ſi cauſa pecunie ſunt impudētes: nōnulli p aīe ſalu
te nō decet bonā induere impudētiā. vnde ſequit:
Ipe v̄o m̄ltoma. cla. Fi. da. mi. mei. Siſtit aūt chri-
ſtū vox inuocātis in fide: ꝛ inuocātes i fide reſpicit
ꝛ ideo merito vocat cecū ꝛ accedere iuſſit. vn̄ ſequtur

Stās aūt ieſus iuſſit illū adduci ad ſe.vt.ſ.q̇ pꝰ fide
eū tetigerat:appropinq̄ret ⁊ coꝛpe. Appropiquātē
cecū dn̄s interrogat. Nā ſeq̄t:Et cū app.iter.il.dicēs:
Quid ti.viſ faciā:Diſpēſatiue īterrogat:nō q̄ſi igno
rās:ſed vt ſcirēt aſtātes q2 nō petebat pecuniā:ſ3 di
uinā efficaciā:vt a deo.vn̄ ſeq̄t:At il.di.Do.vt vide.
CHRY. Vel q2 calūniatoꝛes veritatis iudei poſ
ſent dicē:vt in ceco nato:nō eſt hic ſ3 filiis eius. vo
luit vt cecꝰ pus oſ̄deret defectū nāe: ⁊ tūc cog̃ſcat
g̃re maieſtatē.at vbi petitōnis modū cecꝰ explicuit:
tūc cū ſumma maieſtate p̄cepit ei vt vidēt.vn̄ ſeq̄tur
Et dixit il.ie. Reſpice.qđ redūdabat in crimē pfidie
iudeoꝝ:q̄s.n.ppbaꝝ talia dixit: Aſpice tn̄ q̄d aſſu
mat medicꝰ ab eo cui collata ē ſanitas.Seq̄t.n.Fi
des tua te ſaluū fecit. Pro fide.n.vendūt beneficia:
diffundit enī gr̄a quā ſuſcepit.Et ſicut ab aliqꝰ fon
te hi q̄dē puis vaſis modicū aq̄ hauriūt: hi vero ma
ioꝛibꝰ multū fonte nō diſtiguētē mēſuras: ⁊ ſm fe
neſtras que apiūt magis vel minꝰ ſplēdoꝛ ſol' infun
dit:ita ſm capacitatē intētōis haurit gr̄a:vertit āt
vox chriſti in lucē lāguētis:erat enī verbū vere luci.
vnde ſeq̄t:Et ꝯfeſti vidit.At cecꝰ ⁊ ante beneficiū fi
dē oſ̄dit feruidā: ⁊ poſt beneficiū beniuolētiā obſ
uauit.Seq̄t:Et ſeque.il.magnifi.deū. CIRYL.Et
qꝰ p3 q2 a duplici cecitate libēabat: coꝛpali.ſ. ⁊ itelle
ctuali.neq3.n.gloꝛificaſſet vt deū niſi vere vidiſſet:ſ3
⁊ aliiſ factꝰ eſt occaſio gloꝛificādi deū.Seq̄t:Et oīs
plebs vt vi.de.lau.deo. BED. Nō ſolū ꝓ īpetrato
munere lucis:ſed ⁊ merito fidei īpetrātis CHRY.
Hic aūt neceſſe eſt querere cur chriſtꝰ demoniacū
quidē curatū ſeq̄ volētē ꝓhibet: cecū aūt illumiatū
ſequētē nō ꝓhibet:ſed neutrū irrōnale puto.illū.n
mittit p̄conē:vt ex ſua cōſiſtentia bn̄factoꝛē p̄dicet
erat.n.excellēs miraculū videre ſane mētis effectū.
Cecū vō pmittit ſequi:qn̄ hieroſolymā aſcēdebat p
crucē pfecturꝰ altū myſteriū:vt recētē hūtes miracli
mentōem: nō exiſtimarēt eū infirmitate potius q̄3
nīa pati. AMB. In h aūt ceco typꝰ ppl'i gētiliū ē
qui ſacramēto dn̄ico recepit amiſſi luminis claritatē
Nihil aūt intereſt:vtrū in vno ceco medicinā:an ī
duobꝰ accipiat:qm̄ ⁊ chā ⁊ iaphet noe filiis oꝛiginē
ducēs in duobꝰ cecis duos generis ſui p̄tēdebat au
ctoꝛes. GRE.in ho. Vel cecū eſt genꝰ humanum:
qđ in parēte pmo claritatē ſupne lucis ignoꝛās:dā
natōis ſue tenebras patit. Hiericho aūt interp̄tat
luna:q̄ dū mēſtruis momētis decreſcit:defectū nr̄e
moꝛtalitatis deſignat.Dū igit cōditoꝛ nr̄ appropin
q̄t hiericho:cecꝰ ad lumē redit:q2 dū diuinitas deſe
ctū noſtre carnis ſuſcepit:humanū genꝰ lumen qđ
amiſerat recepit.Qui g̃ eterne lucis claritatē neſcit
cecꝰ eſt.Si aūt iā redēptoꝛē credidit q̇ dixit:Ego ſū
via:iuxta viā ſedet.Si vō credidit:⁊ exoꝛat vt eternū
lumē recipiat:iuxta viā ſedet ⁊ mēdicat. Illi autē q̇
ieſum venientē p̄cedūt:deſignāt carnaliū deſiderio
rū turbas:tumultuſq3 vitioꝝ:qui p̄uſq3 ieſus ad coꝛ
nr̄m pueniat:diſſipāt cogitatōem nr̄ām: ⁊ ī ipa noſ
nr̄a oꝛōe cōturbat. Ipe vō magis clamabat:q2 q̄to
grauioꝛi tumultu cogitationū p̄mimur:tāto oꝛōni
inſiſtere ardētiꝰ debemꝰ. Cū aūt adhuc turbas phā
taſmatū in oꝛōe patimur:ieſum aliq̄tenꝰ trāſeuntē
ſentimꝰ Cū vō oꝛōni vehemēter inſiſtimꝰ:deus in
coꝛde figit: ⁊ lux amiſſa repatur.vel trāſire humani
tatis eſt:ſtare diuinitatis. Cecū igit clamātem dn̄s
trāſiens audiuit:ſtans illuminauit:quia ꝑ humani
tatem ſuā vocibꝰ noſtre cecitatis cōpatiēdo miſtꝰ ē
ſed lumē nobis gratie per diuinitatis potētiā infu
dit.Ad hoc aūt req̄rit quid velit vt coꝛ ad oꝛōem ex
citet.peti enī hoc vult: quod ⁊ nos petere ⁊ ſe cōce
dere p̄noſcit. AMB. Vel interrogauit cecū vt cre
deremus:niſi confitentē poſſe ſaluari GREGO.
in home. Cecus aūt a domino nō aurū:ſed lucē q̄
rit.Et nos non falſas diuitias:ſed lucē queramus:
quā videre cū ſolis angelis poſſimus: ad quā lucē
via fides eſt. vn̄ recte ceco dicit: Reſpice:fides tua
te ſaluū fecit.Qui videt ⁊ ſequit:quia bonū qđ itel
ligit operat. AVGV.de queſtuan.Si autē hieri
cho lunā ⁊ ob hoc moꝛtalitatē interp̄tamur:moꝛti
propinquās dominꝰ iudeis ſolis lumē euāgelii miſ
ſerat p̄dicari:quos ſignificauit ille vnꝰ cecus quē lu
cas cōmemoꝛat.a moꝛte aūt reſurgēs atq3 deſcēdēs
⁊ iudeis ⁊ gētibꝰ:quos duos ppl'os ſignificare vidē
tur duo ceci cōmemoꝛati a mattheo. CA.XIX.

ET ingreſſus pābulabat hie
richo. Et ecce uir nomie za
cheꝰ: et hic p̄nceps erat pu
blicanoꝝ: ⁊ ipſe diues. Et q̄rebat ui
dere ieſum qs eēt: ⁊ nō poterat pre
turba: q2 ſtatura puſillꝰ erat. Et pre
currēs aſcendit in arborē ſicomorū
ut uideret eū: q2 inde erat trāſiturꝰ
Et cū ueniſſet ad locū: ſuſpiciēs ie
ſus uidit illū: ⁊ dixit ad eū: zachee
feſtinās deſcēde: q2 hodie in domo
tua oꝫ me manere. Et feſtinās de
ſcēdit: ⁊ excepit illū gaudēs. Et cū
uiderēt oēs murmurabāt dicētes:
q2 ad hominē peccatorē diuertiſſet.
Stās aūt zacheꝰ dixit ad ieſū: Ec
ce dimidiū bonoꝝ meorum dn̄e do
paupibꝰ: ⁊ ſiquid aliquē defraudaui
reddo quadruplū. Ait ieſus ad eū:
Quia hodie ſaluſ domui huic facta
eſt: eo q2 ⁊ ipſe filius ſit abrae. Venit
eniꝫ filius hominis querere ⁊ ſaluū
facere quod perierat.

AMBRO. Zacheꝰ in ſicomoꝛo:cecꝰ in via:quo
rum alterū dn̄s miſeratꝰ expectat: alterū ſue manſio
nis claritate nobilitat.de quo dicit:Et ingreſ.ieſus
pam.hie. ⁊ ec.vir no.zache. ⁊ hic erat p̄n.publica. ⁊
ipe diues.Et bn̄ p̄nceps inducit publicanoꝝ.Quis
enī de ſe deſpet qn̄ iſte p̄uenit ad gr̄ām: cui ceſſerit
fraude: ⁊ ipe q̄dē diues:vt ſcias oēs diuites auaros
CIRYL. Sed zacheus in his moꝛā non traxit:ſed
factꝰ eſt dignꝰ ꝓpitiatōe dei:qui cecos illuminaret

longiquos vocat. TYTVS: Pullulauerat aūt in
eo ſemē ſalutis: quia cupiebat ieſum videre. vñ ſeqt
Et querebat videre ieſum quis eſſet. Utpote q̄ nūq̄
eum viderat: quia ſi vidiſſet dudū iaʒ receſſiſſet a ne
quicia publicana. Siquis eni ieſum videt: non pōt
nequicijs imorari. Duo aūt erāt impedimēta huic
viſiōi nam retardabat eū popul⁹: nō tam virorūʒ q̄
peccatorū: erat etiā paru⁹ ſtatura. vnde ſequitur: Et
nō poterat pre turba: quia ſta. puſill⁹ erat. AMB.
Quid ſibi vult q̄ nulli⁹ alteri⁹ ſtaturā q̄ hui⁹ expmit
vide ne forte malicia puſill⁹: aut adhuc puſill⁹ fide.
nondū. n. pmiſſor⁹ erat cum aſcēderet: nondū viderat
chriſtū. TYTVS: Sed ille bonū adinuenit inge-
nium: nam pcurrēs in arborē ficomorū aſcendit: ⁊
tranſeūtē ieſum deſideratū videbat. vnde ſequit: Et
pcurrēs aſcēdit in arborē ficomoꝝ vt videret illū
quia inde erat trāſitur⁹. Hic ergo ſolā viſionē deſi-
derauit: ſed qui nouit plus facere q̄ queram⁹ dedit
ei ſupra id quod expectabat. Et cū veniſſet ad locū
ſuſpiciēs ieſus vidit illū. CIRYL. Uidit quidē bo
minis animā pmptiſſime nitentē ad ſancte viuen-
dum: ⁊ euʒ ad pietatē cōuertit. AMBRO. Capit
cum ſe inuitat⁹ inuitat. vnde ſequit: Et dixit ad euʒ:
Zachee feſtinās deſcende: quia hodie in domo tua
oportet me manere. Sciebat eni vberē hoſpitis ſui
eſſe mercedē: ſed tamē ⁊ſi nō vocem: inuitātis audi
erat affectū. BED. Ecce aūt camelus depoſita ibi
ſarcina per foramē acus trāſit: hoc eſt diueſ ⁊ publi
canus relicto amore diuitiarū: contempto ſenſu frau
dum: benedictōem dñice ſuſceptōis accepit. Seqt:
Et feſtinās deſcēdit: ⁊ accepit illū gaudēs. AMB.
Diſcāt diuites nō in facultatib⁹ crimē hre: ſʒ in his
qui eis neſciūt facultatib⁹. Nā diuitie ſicut impedi
mēta ſunt improbis: ita bonis ſunt adiumēta vtutū.
CHRY. Sed cōſidera nimiā ſaluatoris bonitatē
inſontis cū ſontib⁹ cōuerſat. Fons iuſticie cū aua-
ricia que eſt mā prauitatis igreſſus domū publicāi
nulla ex auaricie nebula iiuriā patit: ſed fulgore iu
ſticie auariciā delet. ſed mordaces ⁊ criminationis
amatores innehi tētāt in his que ab eo fiebāt. Seq
tur eni: Et cū vide. om. murmu. dicen. qꝛ ad ho. pec.
diuertiſſet. Ipe vo incuſat⁹ vt epulo ⁊ publicanorū
amic⁹ ignebat hec: vt cōſummaret ppoſitū: qꝛ ⁊ me
dic⁹ niſi patiat ſaniē egrotorū: nō liberat a morbo:
qd ⁊ tūc cōtigit: qñ cōuerſus eſt publican⁹ ⁊ fact⁹
eſt melior. Sequit: Stās aūt zache⁹ dixit ad ieſum:
Ecce dimi. bono. meo. dñe do pau. ⁊ ſiqd ali. defrau
da. red. q̄druplū. Audi mirabile: Nōdū didic: ⁊ obe
dit. Et ſicut ſol p radios infuſus in domū non illu-
ſtrat verbo ſed ope: ita ſol iuſticie neq̄cie fugauit ca
liginē: nā lux in tenebris lucet. Quodlibet āt vnitū
eſt validū: diuiſum aūt debile: ⁊ ideo biptit ſubſtan
tiā. Eſt aūt diligēti⁹ attēdēdū q̄ opes zachei ñ ſoluʒ
erāt iniuſte: ſed etiā ex patrimonio fuerūt cgregate
alioqn quō poterat extorta iniq̄ reſtituē i q̄druplū
Sciebat. n. legē iubētē reſtituē in q̄druplū male ab
lata: vt ſi lex nō terreat: dāna mitigēt. nō q̄ expectat
zache⁹ legis cēſurā: ipe ſibi iudex effect⁹. THE. Sʒ
ſi ſubtili⁹ indagare velim⁹ nihil de ppis reſtabat fa-
cultatib⁹. Data. n. medietate bonoꝝ paupib⁹ ex reſi
duo reddebat leſis in quadruplo: nec ſolū hoc pmit
tebat: ſed faciebat. Nō. n. ait: Dabo medietatē ⁊ re-
ſtituā quadruplū: ſed do ⁊ reddo. At chriſt⁹ illi ſalu
tē annūciat. Sequit: Ait ie. ad eū: qꝛ ho. ſa. huic do.
facta eſt. ipʒ zacheū ſignificās aſſecutū fuiſſe ſalutē:
p domū habitatorē ſignificās. Sequit: Eo q̄ ⁊ ipſe
fili⁹ ſit abrae. Non. n. vocaſſet abrae filiū inaiatā fa
bricā. BED. Fili⁹ aūt abrae zache⁹ dicit: nō q̄a de
eius ſtirpe genitus: ſed quia ei⁹ eſt fidē imitatus: vt
ſicut ille terrā domūq̄ paternā deſeruit: ita iſte bo-
na ſua partiēdo pauperib⁹ relinq̄ret. Pulchre autē
dicit: Et ipe. vt nō ſolū eos qui iuſte vixerāt: ſʒ ⁊ eos
qui ab iniuſticia reſipiſcūt: ad filios pmiſſiōis perti
nere declaret. THEO. Non aūt dixit q̄ fili⁹ erat
abrae: ſʒ qñ nūc eſt. nā pus quādo erat publicanoꝝ
pnceps: nullā ſimilitudinē habēs ad abraā iuſtum:
nō erat abrae filius. Sed quia murmurabāt quidā
eo q̄ moraret cū viro peccatore: ad cpeſcēdoſ illos
ſubdit: Uenit. n. fili⁹ hominis querere ⁊ ſaluū face-
re quod perierat. CHRY. q. d. Quid me crimina-
mini ſi rectifico peccatores. tam eni procul eſt a me
odium peccatorū: q̄ eorū cauſa aduenerim. nā me-
dicus veni: nō iudex. ob hoc conuiua fio languen-
tium: patiorq̄ fetorē: vt preſtē remedia. Queret aūt
aliquis: quomodo paulus iubet: ſiquis frater fuerit
pcat aut auar⁹: cum huiuſmodi nec cibū eē ſumē-
dū. Chriſt⁹ aūt erat publicanorū cōuiua: ſed nōduʒ
prouecti erāt iſti vt fierēt fratres: ſed ⁊ tūc vitare p
cepit paul⁹ fratres cū perſtāt in malo: hi vero erant
mutati. BED. Myſtice autē zache⁹ qui interptat
iuſtificat⁹: credentē ex gentibus populū ſignificat:
qui per occupatōem temporaliū depſſus erat ⁊ mi
nimus: ſed a deo ſanctificatus: qui intrātē hiericho
ſaluatorē videre voluit: dum fidem quam mūdo at
tulit: participare queſiuit. CIRYL. Turba autem
eſt imperite cōfuſio multitudinis: que verticē neq̄-
uit videre ſapiētie. ergo zache⁹ q̄diu in turba eſt: nō
vidit chriſtū: ſed plebeiā trāſgreſſus inſcitiā: meruit
quem deſiderabat aſpicere. BED. Uel turba. i. vi-
tiorū conſuetudo que cecum clamantē increpabat
etiā hūc ſuſcipientē tardat: ſed ſicut ampli⁹ claman
do cec⁹ turbam vicit: ita puſill⁹ terrena relinquēdo
⁊ arborē crucis aſcendēdo: turbā obſtātē trāſcēdit
Sicomor⁹ naq̄ q̄ ē arbor folijs moro ſilis: ſʒ altitu-
dine pſtās: vñ ⁊ a latinis celſa nūcupat. Fic⁹ fatua
dr: ⁊ eadē dñica crux credētes alit vt fic⁹: ab icredu
lis irridet vt fatua. Quā arborē puſill⁹ ſtatura zache⁹
vt coexaltari poſſit aſcēdit: cū q̄libʒ huil' ⁊ ppe cſci⁹
infirmitatiſ clamat: Mihi abſit gloriari: niſi i cruce
dñi nři ieſu chriſti. AMB. Pulchre aūt addidit: qꝛ
illa pre erat trāſitur⁹ dñs: vel vbi ſicomor⁹ vl vbi cre
ditur⁹ vt myſteriū fuaret: ⁊ grāʒ ſeminaret. ſic. n. vene
rat: vt p iudeos veniret ad gētes. Uidit itaq̄ zacheū
ſurſū: iā. n. ſublimitas fidei int fruct⁹ bonoꝝ opū in
ter fecūde altitudinē arboris eminebat. Zache⁹ aūt
ſupra arborē ē: qꝛ ē ſupra legē. BED. Perābulās
aūt dñs venit ad locū vbi zache⁹ ſicomoꝝ aſcēdēat
qꝛ miſſis p mūdū pdicatorib⁹ i q̄b⁹ ipe loq̄bat ⁊ ibat
Uenit ad populū nationū: q̄ paſſiōis ei⁹ fide iā ſub
limiſ erat: quē ſuſpiciēs vidit: qꝛ p grām elegit. Ma
nebat aūt aliqñ dñs in domo pncipis phariſeoꝝ: ſʒ
cū opa digna deo faciētē ligua venenata carpebāt
vñ eoꝝ poſ⁹ facinora diſceſſit dicēſ: Rilinq̄t dom⁹
vřa dſta. Hodie āt i domo puſilli zachei oʒ illū ma-

nere.i.noue legiſ gratia coruſcãte in humiliũ natio
nũ corde q̃ſcẽ. Nõ aũt deſcẽdẽ ð ſicomoro ⁊ ſic mã
ſionẽ in domo pare iubet̃:hoc ẽ quod ait apl's: Etſi
cognouim⁹ ſm carnẽ chriſtũ:ſed iã nũc nõ nouim⁹
Etſi.n.mortu⁹ eſt ex infirmitate:ſ; viuit ex v̾tute dei
Manifeſtũ ẽ aũt iudeos gentiũ ſemp odiſſe ſalutẽ:
ſed ſal⁹ que olim iudeorũ domos ĩplebat: hodie po
pulũ nationũ illuxit:eo q̃ ⁊ ĩpe popul⁹ fili⁹ ſit abrae
credẽdo in deũ. THEO. Sed ⁊ facile eſt h̾ ad mo
ralẽ vtilitatẽ retorq̃re. Quiſq̃s.n.in malicia plurib⁹
ꝑeſt:pu⁹ eſt ſtatura ſpiritali: ⁊ nõ põt vidẽ ieſu; pre
turba. Nam ꝑplex⁹ a paſſiõib⁹ ⁊ ſecl'arib⁹ rebus:nõ
aſpicit ieſum ambulãtẽ.i.in nobis opãtẽ:nullũ op⁹
ei⁹ cognoſcẽs. Aſcẽdit aũt ſup ſicomoꝝ.i.voluptat̃
dulcedinẽ:q̃ ſignificat̃ p ficũ:deꝓmẽs eã.⁊ ſic ſubli
mior fact⁹:videt ⁊ videt̃ a chriſto. GRE. Uel q̃ꝛ ſi
comor⁹ ſic⁹ fatua dicit̃:puſill⁹ zache⁹ ſicomoꝝ ſubijt
⁊ dñm vidit:q̃ꝛ q̃ mũdi ſtulticiã humilit̃ eligũt: ipſi
de his ſapiẽtiã ſubtil'r cõtẽplant̃. Quid.n.in h̾ mũ
do ſtulti⁹ q̃ꝫ amiſſa nõ querẽ:poſſeſſa rapiẽtibuſ re
laxare:nullã p acceptis iniurijs iniuriã reddẽ. Per
hãc aũt ſapiẽtẽ ſtulticiã:⁊ſi nõdũ ſolide vt eſt: iã tñ
p cõtẽplatõis lumẽ dei ſapiẽtia videt̃. THE. Dic̃
aũt ei dñs: Feſtinãs deſcẽde.h̾ ẽ: Aſcẽdiſti p pniam
ad altiorẽ locũ:deſcẽde p humilitatẽ:ne te ſupplãt;
elatio:o;.n.me in humilis domo manẽ. Seminis ãt
bonis in nobis exñtib⁹:corpalib⁹.ſ.⁊ ſpũalilib⁹:cũ
cta corporalia derelinquit iuſtus pauperibus: ſed
ſpiritalia nõ deſerit bona:ſed ſiq̃d exegit ab aliquo
reddit q̃druplũ:ſignificãs p h̾ q̃ ſiq̃s p pniam pgit ĩ
ↄ̃rio tramite pſ̃ce prauitatis:p m'ltiplices v̾tutes ſa
nat oĩa pſ̃tina delicta:ac ſi pmẽt̃ ſalutẽ. Uocat̃ fili⁹
abrae:eo q̃ a ꝓpa cognatõe exierit.ſ.ab ãtiq̃ neq̃cia

Hec illis audiẽtib⁹ adijciẽs dixit
pabolã:eo q̃ eẽt ꝓpe hieruſalẽ: ⁊ q̃a
exiſtimarẽt q̃ ↄfeſtim regnũ dei ma
nifeſtaret̃. Dixit ergo: Homo q̃dã no
bilis abijt in regionẽ longinquã acci
pe ſibi regnũ:⁊ reuerti. Uocatis ãt
decẽ ſuis ſuis:dedit eis decẽ mnas
⁊ ait ad illos: Negociamini du; ue
nio. Ciues aũt ei⁹ oderãt eũ:⁊ miſe
rũt legatõem poſt illũ dicẽtes: No
lum⁹ hũc regnare ſup noſ. Et factũ
eſt ut rediret accepto regno: ⁊ iuſſit
uocari ſuos quib⁹ dedit pecuniã:ut
ſciret quãtũ q̃ſq; negociat⁹ eẽt. Ue
nit aũt pm⁹ dicẽs: Dñe mna tua de
cẽ mnas acq̃ſiuit. Et ait illi: Euge
bone ſue:q̃ꝛ in modico ſuiſti fidelis
eris poteſtatẽ hñs ſupra decẽ ciuita
teſ. Et alter uenit dicẽs: Dñe mna
tua fec̃ q̃nq; mnaſ. Et huic ait: Et
tu eſto ſup q̃nq; ciuitates. Et alter
uenit dicẽs: Dñe ecce mna tua quã
habui repoſitã in ſudario. Timui ei
te:q̃ꝛ homo auſter⁹ es: tollis q̃d nõ
poſuiſti:⁊ metis quod nõ ſeminaſti
Dixit ei: De ore tuo te iudico ſerue
nequã. Sciebas enim q̃ ego homo
auſter⁹ ſum:tollẽs q̃d non poſui: et
metẽs quod non ſeminaui. Et qua
re nõ dediſti pecuniã meã ad mẽſa;
⁊ ego ueniẽs cũ uſuris utiq; exegiſ
ſem illud. Et aſtantib⁹ dixit: Aufer
te ab illo mnã:⁊ date illi qui decem
mnaſ habet. Et dixrũt ei: Dñe:h;
decẽ mnas. Dico aũt uobiſ:quia oĩ
habẽti dabit̃ ⁊ abũdabit: ab eo autẽ
qui nõ habet:⁊ q̃d habet auferet̃ ab
eo. Uerũtamẽ inimicos meos illos
qui noluerũt me regnare ſup ſe: ad
ducite huc:⁊ interficite ante me.

EVSE. Eſtimabãt quidã in pmo ſaluatoris ad
uentu regnũ eius venire: ⁊ hoc putabãt mox tũc fie
ri cum aſcẽſur⁹ erat hieroſolymã: adeo obſtupefece
rãt eos miracula diuina que fecerat. Et ideo iſtruit
eos nõ pus recipe regnũ a patre:q̃ꝫ ab hõib⁹ iret ad
patrẽ. Et ideo dicit: Hec illiſ audiẽtib⁹ adiciẽs dixit
parabolã:eo q̃ eẽt ꝓpe hieruſalẽ:q̃ꝛ eſtimarẽt q̃ cõ
feſtim regnũ dei manifeſtaret̃. THEO. Sed dñs
oſtẽdit eis q̃ vana quedã eſtimarẽ:nõ eñi eſt ſenſi
bile regnũ dei. Oſtendit etiã q̃ quaſi de⁹ nouit cogi
tatões eorũ ꝓponẽs eis ſubſequentẽ parabolã.
vnde ſequit̃: Dixit ergo: Homo quidã nobilis abijt
in regionẽ longinquã accipere ſibi regnũ ⁊ reuerti
CIRYL. Deſcribit aũt ſenſus huius parabole my
ſteria chriſti a primo vſq; ad vltimũ. Homo eñi fa
ctus eſt deus verbũ exiſtẽs:⁊ q̃uis ſeruus factus ſit
eſt tamẽ nobilis ſm ineffabilẽ ortum a patre. BA
SI. Necnon ſolum ſm deitatẽ domin⁹ nobilis eſt:
ſed etiã ſm gen⁹ humanũ ex ſemine dauid ſ; carnẽ
exort⁹. Abijt aũt in regionẽ lõginquã: nõ tã locali
diſtãtia ſepatã q̃ꝫ rex õditõe. Ipe.n.de⁹ ꝓpe eſt vni
cuiq; noſtrum;cũ bona opa nos ei aſtrigũt:⁊ diſtat
quotiẽs nos herẽdo perditiõi elõgamur ab eo. Ad
hãc igit̃ ẽrenã regionẽ acceſſit lõgiquã a deo:vt gẽ
tiũ regnũ acciperet ſm illõ: Poſtula a me ⁊ dabo ti
bi gẽtes hẽditatẽ tuã. AVG. de q̃.euã. Uel regio
lõginq̃ eccl'ia gẽtiũ ẽ:vſq; ad fines terre.abijt eñi vt
plenitudo gẽtiũ intraret:reuertet̃ vt oĩs iſrl' ſaluus
fiat. EVSE. Uel p hoc q̃ ꝓfect⁹ eſt ad regionẽ lõ
ginquã:aſcenſum ꝓpum a terra in celos deſignat
Cu; vero ſubdit: Accipere ſibi regnũ ⁊ redire: ſecun
dam ſui apparitõem gloriosam ⁊ regiam oſtendit.
Et pmo quidẽ hoiem ſe vocat ꝑ natiuitatẽ in car

ne:deinde nobilē:nōdū autē ſe regē appellat:q2 nō
dū in pma apparitōe regia fungebat maieſtate. Sʒ
τ bñ dr̃ obtinē ſibi regnū: nā date p̃re illō obtinuit
ſm illud daniel: Ecce fili⁹ hoīs veniebat in nubib⁹
τ datū eſt ei regnū. CYRIL. Aſcēdēs.n.ad celos:
ſedet ad dexterā maieſtatis in excelſ. aſcēdēs autē
diſpēſauit credētib⁹ i eū diuinoꝝ charismatū diuiſ
ſicut ſuis cōmittit dn̄ice facultates: vt aliq̄d lucrā-
tes famulatus ſui ferāt p̄conia.vñ ſeq̄t: Uoca.autē
decē ſer.ſu.de.il.de.mnas. Cōſueuit ſacra ſcptura
in ſignū pfectōis vti numero denario:quē ſiq̄s nūe-
rando excedē velit ab vnitate iteꝝ inchoabit:q̄ſi de-
nario pducto ad metā.τ iō in diſpēſatōne taletoꝝ
cū q̄ metā attigit diuini officij: decē ait mnas rece-
piſſe. AVG.de que.euā. Uel p.x.mnas legē ſigni-
ficat pp decalogū:decē āt ſuos hos q̄b⁹ ſub illa po
ſitis grā p̄dicata ē. Sic.n.intelligendū eſt eis datas
mnas ad vſum cū intellexerūt legē remoto velami-
ne ad euāgeliū ptinē. BED. Mna nāq3 quā greci
minā vocāt:cētū dragmis appēdit. Et oīs ſcpture
ſmo q̄ vite celeſtis pfectōem ſuggerit: q̄ſi nūeri cē
tenarij pōdere fulgeſcit. EVSE. Significat ergo
p eos q̄ mnas recipiūt ſuos diſcipulos q̄b⁹ mnas ex
hibēs ſingulas parē cūctis diſpēſatiōem cōmittēs
negociari iuſſit. Sequit: Et ait ad il.nego.dū vēio.
Nullū aūt aliud negociū erat niſi dogma regni ſui
ſui inſtētis mortalib⁹ p̄dicatū p ſuos diſcipulos. Idē
aūt eſt oīm documētū:eadēq3 fides: vnū baptiſma:
τ ob h̄ mna ſingulis dat. CIRYL. Multa aūt eſt
hoꝝ dīa ad illos qui inficiati ſunt regnū dei. De q̄-
bus ſubdit: Ciues aūt ei⁹ ode.il. τ miſe.lega.p⁹illuʒ
di. Nō hunc reg.ſup nos.h̄ eſt qō chriſt⁹ ip̄ropauit
iudeis dicēs: Nūc vō viderūt τ oderūt me τ patreʒ.
Rēnuerūt aūt regnū ei⁹ dicētes pilato: Nō hēm⁹ re-
gem niſi ceſarē. EVSE.p h̄.n.q̄ dicit: Ciues eius.
iudeos ſignificat ortos ex eadē pgenie ſm carnē:τ
q̄ ritu legis cū illis piter vtebat. AVG.de que.
euā. Miſerūt aūt legionē p⁹ eū:q2 etiā p⁹ reſurrecti-
onē immiſerūt pſecutōes aplis: τ p̄dicatōem euāge-
lij reſpuerūt. EVSE. Poſtq̄ autē ſaluatoꝝ h̄ do-
cuit ptinētia ad pmū ei⁹ aduētū:cōſequēter glorio-
ſum τ regiū ei⁹ reditū oñdit dicēs: Et fa.eſt vt redi.
acce.re.τ iuſſit vocari ſuos:q̄b⁹ dedit pecu.vt ſciret
q̄ntū q̄ſq3 negociat⁹ eēt. CHRY. Duo regna dei no
uit ſacra ſcptura:alteꝝ quidē ex creatōe:ſm q̄ ē rex
oīm creatōis iure: alteꝝ aūt ex approbatōne:ſm q̄
iuſtis dn̄at: ppa ſpōte eis ſubiectis : τ hoc regnū h̄
dicit accepiſſe. AVGV.de que.euā. Redit etiā ac
cepto regno: q2 in manifeſtiſſima claritate vētur⁹
eſt qui eis humilis appuit cū diceret: Regnū meum
nō eſt de hoc mūdo. CIRYL. Redeūte aūt chriſto
ſumpto regno merebūt p̄conia: τ delectabūt vbi mi
niſtri in ſupnis honorib⁹ q2 multiplicauerūt talētū
plurib⁹ acquiſiti.vnde ſubdit: Uenit aūt pm⁹ dicēs
Dn̄e mna tua decē mnas acq̄ſiuit. BED. Primus
ſuus ordo doctoꝝ eſt in circūciſiōe miſſoꝝ:qui vnā
mnā negociatur⁹ accepit:q2 vnā fidē p̄dicare iuſſus
eſt. Sed hec mna decē mnas acq̄ſiuit: q2 pplm ſub
lege cōſtitutū ſibimet docēdo ſociauit. Seq̄t: Et ait
illi: Euge ſer.bo.q2 in mo.fui.fide.eris ptā.hñs ſuper
decē ciuitates. In modico fu⁹ ē fidelis:q2 nō adul-
terat verbū dei. Quicq̄d.n.in pn̄ti pcipimus dono-
rū:in cōpatōe futuroꝝ paucū eſt. GRECVS: Sʒ
q2 mercedē ppoꝝ bonoꝝ accipit:decē dr̄ ciuitatib⁹
p̄eſſe.de his pmiſſis quidā infime cōiectātes exiſti-
māt ſe p̄turis τ p̄fecturis donari in terrena hieruſa
lē reparata lapidib⁹ p̄cioſis:ſi honeſte in chriſto fue
rint cōuerſati:ambitū p̄tātis τ p̄latōis ab aīa mīme
deponētes. AMB. Sed ciuitates decē ſunt aīe:q̄-
bus iure p̄ponit:q2 pecuniā dn̄i τ eloq̄a caſta pba-
ta ſicut argētū mētibus hoīm feneraueri t: nā ſicut
hieruſalē dr̄ edificata vt ciuitas: ita ſunt aīe pacifi-
ce. Et ſicut angeli p̄ſunt: ita hi q̄ vitā meruerūt āge
loꝝ. Seq̄t: Et al.ve.di. Dn̄e mna tua fe.q̄nq3 mnas.
BED. Seru⁹ ille cet⁹ eſt eoꝝ q̄ p̄putio euāgelizare
miſſi ſunt:cui⁹ mna.i.euāgelica fides q̄nq3 mnas fe
cit:q2 gētes corpis ſenſib⁹ antea mācipatas ad fidei
euāgelice grām cōuertit. Sequit: Et huic ait: Et tu
eſto ſupra q̄nq3 ciuitates.hoc ē ex eaꝝ q̄s imbueras
aīaꝝ fide τ cōuerſatōne ſublimis fulgeas. AMB.
Uel aliter fortaſſe: Iſte qui q̄nq3 mnaſ acq̄ſiuit:mo
ralia h3:q2 q̄nq3 ſunt corpis ſenſus. Ille qui decem
duplicia.i.myſtica legis: τ moralia pbitatis. Poſſu
mus τ hic decē mnas decē verba intelligē.i.leg̃ do
ctrinā:q̄nq3 mnas magiſteria diſcipline:ſed legiſpe
ritū in oīb⁹ volo eſſe pfectū. Bene aūt q2 de iudeis
dicit: Duo ſoli multiplicatā pecuniā deferunt:non
vtiq3 eris ſed diſputatōis vſuris. CHRY. Alia eſt
enī pecunia fenoris:alia doctrine celeſtiſ vſura. In
terrenis.n.opib⁹ non euenit vnū fieri diuitē: niſi al
ter depauper̃.ſed in ſp̄ualib⁹ nō euenit quēq3 ditari
niſi faciat τ aliū locupletē. In corpeiſ.n.pticipatio
minuit:ſed in ſpiritalib⁹ auget. AVG.de q̄.euan.
Uel aliter:q̄ vn⁹ eoꝝ q̄ bñ vſi ſunt.x.acq̄ſiuit: τ al-
ter.v. ſignificat eos eſſe acq̄ſitos in gregē dn̄i a q̄b⁹
iā lex p grām intellecta eſt:ſiue pp.x.legis p̄cepta:ſi
ue q2 ille p quē lex lata eſt:q̄nq3 libros cōſcripſit:ad
hoc ptinēt.x.τ.v.ciuitates quib⁹ eos p̄ponit:multi-
plicatōem.ſ. intelligētie in ipa veritate que de vno
quoq3 p̄cepto vel de vno quolibet libro pullulat: τ
ad vnū reducta q̄ſi ciuitatē facit viuētiū rōnū eter-
narū. Eſt.n.ciuitas nō quoꝝlibet aīantiū:ſed rōna
biliū multitudo leg̃ vni⁹ ſocietate deuicta.q̄ ḡ ſui
reddētes rōem ex eo qō acceperāt:laudāt̃ q̄ lucrati
ſunt:ſignificat eos bonā reddere ratōem q̄ bene vſi
ſunt:qō acceperūt ad augēdas diuitias dn̄i p eos q̄
credūt in eū. Qō qui facere nolūt: in illo ſignati ſūt
qui mnā ſuā in ſudario ſuauit. De quo ſeq̄t: Et ter-
ti⁹ venit dicēs: Dn̄e ecce mna tua quā ha.repo.in ſu
dario. Sūt.n.hoīes hac ſibi puerſitate blādientes
vt dicāt: Sufficit vt de ſe vnuſquiſq3 rōnem reddat
q̄d op⁹ eſt alijs p̄dicare τ miniſtrare: vt etiā ratōem
de ipis q̄ſq3 credē cogat̃:τ cū apud dn̄m etiā illi ſint
inexcuſabiles:quib⁹ lex data nō eſt:neq3 τ q̄ audito
euāgelio nō obediuerūt: q̄a p creaturā poterāt co-
gnoſcē creatorē.vnde ſeq̄t: Timui.n.te:q2 ho.au.es
tol.qō nō po.τ me.qō nō ſeminaſti. Hoc eſt.n.q̄ſi
merē vbi nō ſemiauit.i.eoſ in pietate reos tenē:q̄b⁹
verbū legis aut euāgelij miſtratū nō ē. Hoc aūt ve-
luti iudicij piculū deuitātes pigro laboꝛa vbi mi-
ſtratōe ɔdeſcūt: τ h̄ ē q̄ſi i ſudario ligāē qō accepūt
THEO. Sudario enī mortuoꝝ facies velat̃.meri
to ergo hic piger dicit̃ mnā in ſudario īuoluiſſe: q̄a
eā mortificās τ ocioſam dimittēs:nō tractauit nec

auxit. BED. Uel pecuniā in ſudario ligare: ē pce-
pta dona ſub ocio lēti corpis abſcōdere. Qd̄ aūt pu
tauerat ſe p excuſatōem dixiſſe: in culpā ꝓpā vertiť
vnde ſequiť: Dicit ei: De oꝛe tuo te iu. ſ. neqꝫ. Seru⁹
neqꝫ vocať q̄ſi piger ad exercēdū negociū: ⁊ ſupbus
ad accuſandū dn̄i iudiciū. Sciebas ꝙ ego auſterus
homo ſum: tollēs qd̄ nō poſui: metēs qd̄ nō ſemia-
ui: ⁊ q̄re nō dediſti pecuniā meā ad mēſaꝫ: ⁊ c. Du
rū me eſſe noueras ⁊ aliena ſectari: q̄re nō tibi h̄ co
gitatio incuſſit timoꝛē: vt ſcires me mea diligēti⁹ q̄ſi
turū: Pecunia aūt l' argētū ꝑdicatio euāgelij eſt et
ſermo diuin⁹: q: eloquia dn̄i caſta: argētū igne exa
minatū q̄ ſermo dn̄i dari debuit ad mēſam: h̄ ē ꝑm
ptis cordib⁹ imitari. AVGV. de que. euā. Uel mē
ſa ad quā dāda erat pecunia, ꝓfeſſionē ip̄am religi-
onis accipim⁹: q̄ tanq̄ꝫ publice ꝓponiť ad vſum ne
ceſſariū ſaluti. CHRY. In ſenſibilib⁹ autē diuitiis
debitores ſoli⁹ obſuatōis obnoxij ſunt: q̄tū. n. reci-
piūt tantū eos reddere neceſſe eſt: ⁊ nihil pl⁹ ab eis
queriť. In diuinis aūt eloq̄is nō ſolū ad cuſtodiaꝫ
obligamur: ſed etiā multiplicare monemur. vn̄ ſeq̄ť
Et ego veni. cū vſu. vtiqꝫ exegiſſet illā. BED. Qui
eni verbi pecuniā a doctoꝛe ꝑcipit credēdo: neceſſe
eſt eā cū vſuris ſoluat opando vel vt ex eo qd̄ audi-
uit etiā alia ſtudeat intelligere: que necdū ex ꝑdica
toris oꝛe didicit. CIRYL. Doctoꝝ. n. eſt inſerē au
ditoꝛib⁹ ſalutarē ⁊ ꝓficuū ſermonē: op⁹ autē diuine
virtutis eſt attrahere obediētes ad audiētiā: ⁊ ferti
lem eoꝝ reddere intellectū. Nō eſt aūt hic ſeru⁹ lau
dat⁹: neqꝫ honoꝛē ꝓmeruit: ſed poti⁹ tanq̄ꝫ iners eſt
cōdēnat⁹. vnde ſequiť: Et aſtāti. dixit: Aufer. ab eo
mnā: ⁊ da. il. qui. x. mnas h̄ꝫ. AVGV. de que. euā.
Per qd̄ ſignificať ⁊ illū poſſe amittē mun⁹ dei q̄ ha
bens nō h̄ꝫ. i. eo nō vtiť: ⁊ eo augeri q̄ bn̄s h̄ꝫ. i. bene
vtiť. BED. Myſtice aūt hoc vt reoꝝ indicat itrāte
plenitudine gentiū oēm iſrl' ſaluū futuꝝ: ⁊ tūc abū-
dātiā gratie ſpiritalis quā modo nos tepide exerce-
mus: illi⁹ ꝓpli doctoꝛib⁹ eſſe ꝯferēdā. CHRY. Ideo
aūt dicit aſtātib⁹. Auferte ei mnā: q: nō eſt p̄udētl
animi punire: ſed alio quodā. ſ. miniſtro eget ad pu
niēdū officio iudicis. nā ⁊ de⁹ ip̄emet penas irrogat
ſed mediātib⁹ angelis. AMB. De alijs ſuis ſileť: q̄
q̄ſi ꝓdigi debitores que acceperāt ꝑdiderūt. In duo
bus ſeruis illis qui lucrati ſunt: pauci ſignati ſunt: q̄
p duas vices ad cultores vinee ſunt deſtinati: in re-
liquis omēs iudei. Seq̄ť: Et dixe. il. Dn̄e h̄ꝫ. x. mnas.
Et ne hoc iniuſtū videreť ſubdit: Di. aūt vo. q: ō. ha.
dabiť. THEO. Quia cū decē auxerit decuplādo:
palā eſt ꝙ ⁊ plura decuplās plur' lucri fiet occaſio
dn̄o. A deſide v̄o ⁊ ocioſo qui nō ſatagit augere qd̄
accepat: ip̄m quoqꝫ qd̄ poſſidet aufereť. vnde ſeq̄ť:
Ab eo aūt q̄ nō h̄ꝫ ⁊ qd̄ h̄ꝫ aufe. ab eo. Ne vacet ſen
ſus dn̄ic⁹: cū poſſet dari alijs ⁊ multiplicari. Hec āt
nō ſolū ad ſmonē ⁊ doctrinā referēda ſunt: ſꝫ etiaꝫ
ad moꝛales virtutes: q̄n̄ ⁊ in his dat nobis de⁹ ſua
chariſmata: hūc dotās ieiunio: illū oꝛōe: aliū māſue
tudine vel hūilitate: q̄b⁹ ſi inuigilauerim⁹ m̄tiplica
m⁹ ea: ſi v̄o tepeam⁹ extiguem⁹. Deide de aduerſarijſ
ſubdit: Uerūtn̄ ini. me. il. q̄ no. me regna. ſu. ſe: ad. et
⁊ intfi. an̄ me. AVG. de q̄. euan. Per qd̄ deſignat
ip̄ietatē iudeoꝝ: q: ad eū noluerūt cōuerti. THE.
Quos tradidit moꝛti mittēs eos in ignē exterioꝛeꝫ:
ſꝫ ⁊ in h̄ mūdo mactati ſunt flebil'r ab exercitu rōa
noꝝ. CHRY. Hec ꝯ̄ martōniſtas cōpetūt. nam et
chꝛiſt⁹ dicit: Adducite hoſtes ⁊ occidite coꝛā me: cū
tū illi bonū dicāt chꝛiſtū: deū v̄o veteris teſti malū.
Patet aūt ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ eadē facit. nā pr̄ ad veniā de-
ſtinat exercitū: fili⁹ aūt hoſtes coꝛā ſe trucidari faċ.
Hec aūt q̄ in luca ſcribiť pabola: alia ē ab ea que in
mattheo narrať de talētis. nā h̄ q̄dē ex vno capita
li accepto: varij fuere ꝓuēt⁹: q: ex vna mna accepta
hic quiqꝫ talēta: ille obtulit decem. Sed apud mat-
theū cōtrariū: nā qui duo accepit duo ſupaddidit:
⁊ q̄ q̄nqꝫ tn̄dē: vn̄ ⁊ ꝑmijs donať imparibus.

Et his dictiſ ꝑcedebat aſcēdens
hieroſolymā. Et factū eſt cū appꝛo
pinq̄ſſet ad bethphage ⁊ bethaniā ad
mōtē qui uocať oliueti: miſit duos
diſcipulos ſuos dicēs: Ite in caſtel
lū qd̄ cōtra uos eſt. In qd̄ introeū
tes: inuenietis pullū aſine alligatuꝫ
cui nemo unq̄ꝫ hoim ſedit. Solui
te illum: ⁊ adducite. Et ſiquis uos
interrogauerit quare ſoluitis: ſic di
cetis ei: Quia dn̄s opam ei⁹ deſide
rat. Abierūt aūt qui miſſi erāt: ⁊ in
uenerūt ſicut dixit illis ſtantē pullū
Soluētibus aūt illis pullū dixerūt
dn̄i eius ad illos: Quid ſoluitiſ pul
lum? At illi dixerūt: Quia domin⁹
eū neceſſariū habet. Et duxerunt
illū ad ieſum. Et iactātes ueſtimen
ta ſua ſupꝛa pullū: impoſuerūt ieſū
Eunte autē illo ſubſternebant ueſti
menta ſua in uia.

TYTVS: Quia dn̄s dixerat: Appꝛopinquit re-
gnū dei: vidētes illū in hieruſalē aſcēdētē: putabāt
iō aſcēdē vt regnū dei ichoaret. Cōſūmata ḡ pabo-
la in q̄ errorē ꝑdictū corrixit. Et dn̄o ꝙ nōdū inſi-
diantē ſibi moꝛtē deuicerat: ꝓcedebat ad paſſiōem
aſcēdēs hieroſolymā. BED. Oſidēs ēt de eiuſdeꝫ
ciuitat' euētu pabolā fuiſſe ꝑmiſſā: q̄ ⁊ ip̄m erat oc
ciſura ⁊ hoſtili clade pitura. Seq̄ť: Et fa. ē cū app.
ad beth. ⁊ betha. ad mon. q̄ vo. oli. mi. du. diſci. ſuos.
Bethphage erat loc⁹ ſacerdotū i mōte oliueti: betha
nia quoqꝫ ciuitas ſiue villula ex latē mōt' eiuſdē q̄n
ſtadijs. xv. a hieruſalē. CHRY. Et q̄dē in exoꝛdijs
indifferent' ſe dn̄s ingerebat iudeis: ſꝫ vbi ſufficieť edi
dit ſue ꝑtāt' experimētū: auctē m̄lta ſingla q̄qꝫ pietat
Multa igiť fiūt miracla: ꝑdixit q̄n̄ inuenietis pullū
indomitū. ⁊ h̄ ē qd̄ ſubdiť dicēs: Ite in ca. qd̄ ꝯ̄ vos
ē: in qd̄ itro. inue. pul. aſi. alli. cui ne. vnq̄ꝫ ho. ſedit.
Predicit etiā ꝙ nēo ꝓhibebit: ſꝫ cū audierit ſilebit.
vnde ſequiť: Soluite illū ⁊ adducite. Siqs vos iter
rogauerit: Quare ſoluitis: ſic dicetis ei: Quia domi-

nus operã eius deſiderat. TYTVS: In hoc autẽ
diuinã fore vocatõem patuit: nõ enĩ poteſt aliquis
reſiſtere deo que ſua ſunt euocãti. Diſcipuli autem
iuſſi ducere pullũ: nõ refutauerũt hoc offiĩ vt puũ:
ſi abierũt vt adducerẽt eũ. vñ ſeqẗ: Abi. aũt qui iuſſi
erãt: ⁊ inuene. ſicut dixit pullũ ſtantẽ. BASI. Sic
quoq; docet nos ⁊ infima opa plurimo cũ affectu
⁊ ſtudio aggredi: ſciẽtes φ q̃cq̃d intuitu dei fit: nõ
eſt puũ: ſed dignũ in regno celorũ. TYTVS: Ob⸗
mutecit aũt ob excellentiã fortis virtutis: nequeũ
tes reſiſtere ſaluatoris eloquiis qui ligauerũt aſinũ.
Sequit enĩ: Soluẽtibꝰ aũt illis dixerũt dñi eius ad
illos: Quid ſoluitis pullũ? At illi dixerũt: quia dñs
eũ neceſſariũ habet. Maieſtatiuũ enĩ nomẽ ẽ dñs:
Rex. n. erat vẽturꝰ in ↄſpectu multitudis. AVG.
de cõ. euan. Nec moueat φ mattheꝰ aſinã ⁊ pullũ
dicit: ceteri aũt de aſina tacẽt. vbi. n. vtrũq; factũ põt
intelligi: nulla repugnãtia eſt: nec ſi aliꝰ alia cõme⸗
moraret: q̃to minꝰ vbi alius vnũ: ⁊ alius vtrunq;.
GLO. Nec ſolũ diſcipuli obſecuti ſunt chriſto ĩ
pullo alieno: ſed etiã in pprijs veſtimẽtiſ: q̃ partim
aſino impoſuerũt: ptim ſternebãt in via. vnde ſeqẗ
Et duxerũt illũ ad ieſuz: ⁊ iaciẽtes veſtimẽta ſua ſu⸗
pra pullũ impoſuerũt ieſum. Eeũte aũt illo ſubſter
nebãt veſtimẽta ſua in via. BED. Iuxta alios euã
geliſtas: nõ diſcipuli tm̃: ſed etiã plurimi de turba
veſtimẽta ſternebãt in via. AMBRO. Myſtice
aũt dominꝰ venit ad mõtez oliueti: vt nouellas ole
as in ſublimi vtute plãtaret: ⁊ fortaſſe ipe mõs chri
ſtus eſt: q̃s. n. aliꝰ tales fructꝰ ferret olearũ ſpũſacto
fecũdarũ. ORIGE. Pulchre aũt ciuitates poſite
in mõte oliueti referunẗ: hoc eſt in ipo domino: q̃
vnctionẽ ſpiritaliũ chariſmatũ ⁊ ſciẽtie pietatiſq;
luce refouet. BED. Bethania aũt iterptaẗ domꝰ
obediẽtie: Bethphage vo domꝰ maxillarũ: ſacerdota
lis quidẽ locꝰ. maxille. n. ſacerdotibꝰ dabãẗ: ſicut in
lege pcipiẗ. Illuc võ vbi obediẽtia ibi locꝰ ſacerdo⸗
tiũ mancipaẗ: mittit ſaluator diſcipulos ſuos vt ſol
uãt aſine pullũ. AMB. In caſtello. n. erãt: ⁊ erat
ligaẗ pullꝰ cũ aſina: nec poterat ſolui niſi iuſſu dñi.
Soluit cũ manus apoſtolica: talis actus: talis vita
talis gratia. Eſto talis vt ligatos poſſis ſoluere. ĩ aſi
na quidẽ mattheꝰ euam quaſi matrẽ figurauit erro
ris: hic aũt in pullo generalitatẽ populi gẽtilis ex⸗
preſſit. Et bene: In quo nemo ſedit. quia nullus an
teq; chriſtꝰ nationũ populos vocauit ad eccleſiam.
Alligatꝰ autẽ pfidie vinculis tenebaẗ: in quo addu⸗
ctus domino erroris famulatu: ſed dominatũ vẽdi
care ſibi nõ poterat: quẽ dominũ fecerat nõ natu⸗
ra ſed culpa. Et ideo cũ dominꝰ diciẗ: vnꝰ agnoſciẗ.
Miſera ſeruitꝰ cui vagũ ius eſt. plures enim habet
dominos: qui vnũ non habet. Alieni alligãt vt poſ
ſideant: iſte ſoluit vt teneat: vehemẽtiora enĩ dona
nouit eſſe q̃ vincula. ORIGE. Multi ergo erãt
domini huius pulli anteq; ſaluator eum haberz ne
ceſſariũ. poſtq̃ vẽo ille cepit eſſe dominꝰ plures eſſe
dñi ceſſauerũt: nemo enĩ poteſt deo ſeruire ⁊ mam
mone. Quando malicie ſeruimꝰ: multis ſumꝰ paſſi⸗
onibus vitiiſq; ſubiecti. Neceſſariũ aũt habet domi
nus pullũ: qui cupit nos ſolui vinculis peccatorũ.
ORI. ſuper iohannẽ: Ego aũt opinor nõ fruſtra
caſtellũ eſſe hũc locũ: vbi ſtabat aſina ligata ⁊ pul⸗
lus: quaſi caſtellũ enim reſpectu totiꝰ orbis celeſtis
tota terra deſpicitur abſq; adiectõne alteriꝰ nomis
nũcupatũ. AMBRO. Nec illud eſt ocioſum: φ
duo diſcipuli diriguntur: Petrꝰ ad corneliũ: Paulꝰ
ad reliquos. ⁊ ideo nõ perſonas deſtinauit: ſed nu⸗
merũ diffiniuit. tamẽ ſiquis eſt qui perſonas exigat
poteſt eſtimare de philippo quez ſpũſſanctus miſit
in gazã quãdo cãdacis regine baptiſauit eunuchũ.
THEO. Vel duo miſſi hoc innuũt: φ ad intro⸗
ductõnem gentilis populi ⁊ ſubiectõnez eiꝰ ad chri
ſtum: duos faciũt gradus prophete ⁊ apoſtoli. Du⸗
cunt autẽ eum a quodã caſtello vt innoteat nobis
φ hic populꝰ ruſticanus erat ⁊ indoctus. AMB.
Illi ergo directi cum ſoluerẽt pullũ: nõ ſuis verbis
ſunt vſi: ſed dixerũt ſicut dixerat illis ieſus: vt agno
ſcas φ nõ ſuo ſermone ſed verbo dei: nec pprio ſed
chriſti nomine fidẽ populis infudere gentilibꝰ atq;
aduerſarie ptãtes que ſibi nationũ obſeq̃a vendica
bãt: mãdato ceſſere diuino. ORI. Deinde mittũt
diſcipuli veſtes ſuas ſup aſinũ: ⁊ ſedere faciũt ſalua
torẽ dũ aſſumũt ſermonẽ dei: ⁊ imponũt euz ſuper
aĩas audientiũ. Veſtibꝰ exuũtur: ⁊ ſubſternũt eaſ in
via: quia veſtimẽta apoſtolorũ opera eorum bona ſũt.
Et reuera ſolutꝰ a diſcipulꝭ aſinꝰ ⁊ portãs ieſũ icedit
ſup veſtimẽta aploꝝ: qñ doctrinã eoꝝ imitaẗ ⁊ vitã.
Quis nr̃m ita beatꝰ ẽ vt ſedeat ſup illũ ieſus? AM
BRO. Nõ. n. mũdi dñm geſtari ſup dorſũ aſini de
lectauit: ſ; vt latẽte myſterio in ſecretis aĩaꝝ iterio⸗
re ↄſenſu: myſticꝰ rector inſidẽt regẽs mẽtiſ veſtigia: la
ſciuiã carnis infrenãs: ſmo eiꝰ habena ẽ: ſtimulꝰ eſt.

¶ Et cũ appropiquaret iã ad deſcẽ
ſũ mõtis oliueti: ceperũt oẽs turbe
deſcẽdẽtiũ diſcipꝉoꝝ gaudẽtes lau
dare deũ uoce magna ſup oibꝰ q̃s ui
derãt uirtutibꝰ dicẽtes: Bñdictꝰ q
uenit rex in noĩe dñi: pax in celo: et
gloria in excelſis. Et quidã phariſe
orũ de turbis dixerũt ad illũ: Ma
giſter increpa diſcipulos tuoſ. Qui
bus ipſe ait: Dico uobis: quia ſi hi
tacuerint: lapides clamabũt.

ORI. Quãdiu in mõte fuit dñs cũ ſolꝭ aplĩs mo
rabaẗ: qñ aũt vicinꝰ cepit eẽ deſcẽſui: tũc occurrit ei
turba ppꝉoꝝ. vñ dr̃: Et cũ iã appro. ad deſ. mon. oli.
cepe. om. tur. deſcẽ. diſci. gau. lau. de. voce magna.
THE. Diſcipꝉos vocat nõ ſolũ. xii. aut. lxx. ſ; oẽs q̃
chriſtũ ſeq̃bãẗ ſeu cã miraculoꝝ ſeu ad aliquã dele⸗
ctatõem doctrine: q̃bꝰ igeri pueri potuerũt: vt narrãt
alij euãgeliſte. vñ ſeqẗ: Sup oĩ. q̃s vide. virtutibus.
BED. Multas q̃dẽ vtutes dñi viderãt: ſ; maxĩe la
zari reſurrectõem ſtupebãt. nã vt iohẽs ait: ppterea
obuiã venit ei turba: q; audierũt eũ feciſſe h̃ ſignũ.
Notãdũ. n. ẽ ñ tũc pmũ ſaluatorẽ hieruſalẽ adiiſſe:
ſ; multociẽs ãtea ſic iohẽs ↄmemorat. AMB. Tur
ba igiẗ agnoſcẽs deũ regẽ appellat: pphetiã repetit
expectatũ quoq; ſm̃ carnẽ dauid filiũ veniſſe decla⸗
rat. vñ ſeqẗ: Dicẽtes: Bñdictꝰ q̃ venit rex ĩ noĩe dñi.

BED.i.in nomine dei patris: ꝙuis poſſit itelligi
⁊ in nomine ſuo:quia ⁊ ipe dñs eſt:ſed meliꝰ verba
eius noſtrũ dirigũt intellectũ.quibꝰ ait: Ego veni in
nomīe patris mei:humilitatis eni magiſter ē chriſtꝰ.
Nō aũt rex chriſtꝰ dicit̃ ad exigendũ tributũ:vl̃ fer-
ro exercitũ armãdũ:hoſteſq; viſibiliter õbellãdos:ſꝫ
ꝙ mētes regat:⁊ in regnũ celoꝝ credētes ꝑducat.ꝙ
eni rex eſſe voluit iſrl̃:miſeratõis indiciũ eſt:nõ ꝑtã
tis augmētũ. verũ quia chriſtꝰ in carne totiꝰ mundi
propitiatio illuxit:pulchre ſibi inuicē in laude eius
celeſtia ſimul ⁊ terrena cõcinũt. Eo.n.naſcēte cele-
ſtiũ agmina cãtãt:eodē aũt celis ſe redditurо mor-
tales vicem laudis repēdũt.vnde ſeq̃t̃: Pax in celo
THEO. Hoc eſt bellũ antiquũ quo deo aduerſa
bamur euanuit. Et gloria in excelſis.laudãtibꝰ.ſ.an
gelis deũ in tali recõciliatõe.nã hoc ipm ꝙ deꝰ viſi-
biliter ambulat in territorio inimicoꝝ ſuoꝝ ſignifi-
cat ipm nobiſcũ habere cõcordiã. Sed phariſei hoc
audiētes murmurabãt:eo ꝙ turba eũ regē vocabat
⁊ laudabat vt deũ:referētes nomē regis ad ſeditio-
nē:nomē vo dñi ad blaſphemiã.vnde ſeq̃t̃: Et q̃daꝫ
phariſeoꝝ de turbis dixerũt ad illũ: Magiſter in-
crepa diſcipulos tuos. BED. Mira inuidoꝝ de-
mētia:quē magiſtrũ appellandũ nõ dubitãt:qꝛ ve-
ra docentē nouerãt:huiꝰ diſcipulos quaſi meliꝰ edo
cti redarguēdos eſtimãt. CIRYL. Sed dominus
nõ cõpeſcuit laudãtes eũ vt deũ:ſed magis reprehen-
ſores cõpeſcēs:atteſtat̃ ſibi ſup gloria deitatis.vnde
ſequit̃: Quibꝰ ipe ait: Dico vobis:quia ſi hi tacuerint
lapides clamabũt. THEO.q.d. Nõ ſine cauſa vt
homīes me taliter laudãt: ſed cõmoniti virtutibus
quas viderũt. BED. Crucifixo etiã dño notis eiꝰ
tacentibꝰ pre timore:lapides ⁊ ſaxa canebant:dum
poſtq̃ꝫ emiſit ſpm̃ terra mota eſt:⁊ petre ſciſſe ſunt:
⁊ monumēta apta ſunt. AMB. Neq; etiã mirũ ē
ſi laudes dñi cõtra naturã ſuã ſaxa reſpõdeãt: queꝫ
ſcopulis duriores ꝑdicãt ꝑemptores.ſ.turba pꝰ exi-
guũ crucifixura deũ:negãs affectibꝰ:quē vocibꝰ cõ
fitet̃. Aut fortaſſe quia obmuteſcētibꝰ iudeis pꝰ dñi
paſſiõem viui erãt ſm petrũ lapides clamaturi : qñ
etiã nos tacemꝰ.i.refrigeſcit charitas multoꝝ: lapi
des clamãt: põt.n. deꝰ ſuſcitare de lapidibus filios
abrae. Pulchre aũt turbas laudãtes deũ ad deſcen
ſionē mõtis occurriſſe legimꝰ: vt opatorē myſterij
ſpiritalis ſignificarēt ſibi veniſſe de celo. ORI. De
ſcēdēte etiã domino de mõte oliuaꝝ turbe deſcen-
dũt:quia humiliato mīe auctore neceſſe eſt eos qui
miſericordia indigēt eiꝰ veſtigia imitari.

¶ Et ut appropiquauit: uidēs ciui
tatem: fleuit ſuper illã dicēs: Quia
ſi cognouiſſes ⁊ tu. Et quidē in hac
die tua que ad pacē tibi:nunc auteꝫ
abſcõdita ſunt ab oculis tuiſ. Quia
uenient dies in te: ⁊ circũdabunt te
inimici tui uallo:⁊ circũdabũt te: et
coanguſtabũt te undiqꝫ: ⁊ ad terrã
proſternēt te: ⁊ filios tuos qui in te
ſunt: ⁊ non relinquēt in te lapidem
ſup lapidē : eo ꝙ non cognoueritis
tempus uiſitatõnis tue.

AVGV. Omnes beatitudines quas locutus eſt
ieſus in euãgelio ſuo firmat exemplo: ſicut ꝙ dixe-
rat: Beati mites.probat dicēs: Diſcite a me: qꝛ mitis
ſum. Et quia dixerat: Beati flētes. ipe quoq; fleuit
ciuitatē. vnde dicit̃: Et cũ appropiquauit:vidēs ci-
uitatē fleuit ſup illam. CIRYL. Miſerebat̃ enim
eoꝝ chriſtꝰ qui omnes homīes vult ſaluari:qđ no-
bis nõ patuiſſet: niſi ꝑ aliqđ humanũ fieret euidēs
Effuſe ei lachryme ſunt ſigna triſticie. GREGO.
in home. Fleuit igit̃ pius redēptor ruinã ꝑfide ciui
tatis quã ipa ciuitas ſibi nõ cognoſcebat eē venturã
vñ ſubdit̃: Dicens: Si cognouiſſes ⁊ tu.ſubaudi fle-
res: que modo quia neſcis quod imminet exultas .
vnde ſubdit̃: Et quidē in hac die tua:que ad pacem
tibi. Cũ.n.carniſ ſe voluptatibꝰ daret in die ſua que
ad pacē ei eſſe poterãt habebat. Cur vo bona pñtia
ad pacē habuerit:manifeſtat̃ cum ſubdit̃: Nũc aũt
abſcõdita ſunt ab oculis tuis . Si eni a cordis eius
oculis mala que imminerēt:abſcõdita nõ eēnt: le-
ta in pñtibꝰ ꝓſpis nõ fuiſſet.vnde mox eiꝰ pena que
imminebat adiũcta eſt:cũ ſequit̃: Quia venient dies
in te. CIRYL. Vl̃ aliter: Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu.
Nõ.n.erãt digni ꝑcipe diuinitꝰ inſpiratas ſcripturas
que narrãt chriſti myſteriũ:quotiēs.n.legit̃ moyſes
velamē obnubilat cor eoꝝ. Et quia nõ ſunt intuiti
veritatē: indignos ſe fecerũt ſalute q̃ manat a chri-
ſto.vnde ſequit̃: Et quidē in hac die tua q̃ ad pace
tibi. EVSE. Ubi notat ſuũ aduētũ ad pacē totiꝰ
mũdi factũ fuiſſe. venit.n. ad hoc vt pacē ꝑdicaret
ꝓpiquis ⁊ longiquis.ſed quia annũciatã ſibi paceꝫ
recipe noluerũt:hoc eos latebat.vnde ſubdit̃: Nũc
aũt abſcõdita ſunt ab oculis tuis . Et ideo obſidio-
nem que in breui erat ſupuētura expſſiſſime pnun-
ciat ſubdēs: Quia veni.di.in te: ⁊ circũda.te ini.tui
vallo. GRE. Ubi romani ꝑncipes denũciant̃. Illa
eni hieroſolymoꝝ ſubuerſio deſcribit̃: que a veſpa
ſiano ⁊ tyto romanis ꝑncipibꝰ facta ē.vnde ſubdit̃
Et circũdabũt te:⁊ coangu.te vndi.⁊ ad terrã ꝓſter
nēt te:⁊ filios tuos qui in te ſunt. EVSE. Quõ ãt
hec cõpleta ſint ex his que tradita ſunt a ioſepho:
colligere poſſumꝰ:qui cũ eſſet iudeꝰ:ſingula quoq;
geſta narrauit cõſone his que ſunt a chriſto ꝑdca.
GRE. Hoc quoq; quod addit̃: Et nõ relinquent
in te lapidē ſup lapidē . Et ipa iam eiuſdeꝫ ciuitatis
trãſmigratio teſtat̃:quia dũ nũc in eo loco cõſtru-
cta eſt:vbi extra portã dñs fuerat crucifixꝰ: prior illa
vt dicit̃ hieruſalē funditꝰ eſt euerſa. Cui ex qua cul-
pa euerſiõis pena fuerit illata ſubiũgit̃: Eo ꝙ nõ co
gno.tem.viſitati.tue. THEO.i.mei aduētus.veni
eni viſurꝰ ⁊ ſaluaturꝰ te. Nõ ſi cognoſceres: ⁊ in me
crederes:eſſes pacata romanis:⁊ ex omnibꝰ erepta
piculis:ſicut oēs qui crediderũt in chriſtũ euaſerũt.
ORIGE. Nõ nego igit̃ ⁊ illã hieruſalē ꝓpter ha
bitatoꝝ ſcelera fuiſſe deſtructã : ſed quero ne forte
ad hãc hieruſalē flet̃ iſte princeps. Si.n.pꝰ myſteria
veritatis aliquis peccauerit plangēt. Nemo enim
gentiliſ flet̃ :ſed ille qui fuit de hieruſalē:⁊ eſſe ceſſa
uit. GRE. Redēptor enim noſter ꝑ electos ſuos
plãgere nõ ceſſat:cũ quoſdã ex bona vita ad mores

reprobos pueniſſe cõſiderat: q̄ ſi dãnationē ſuã que
eis iminet agnouiſſent: ſemetipos cū lachrymis ele
ctoꝝ plangerēt. Sua aūt diē hic habet aīa puerſa:
q̄ trāſitorio gaudet ī tēpore: Cui ea q̄ aſſunt: ad pa
cē ſūt: dū ex rebus tēporalib⁹ letaē. hec ꝓuidere fu
tura refugit: q̄ preſentē letitiā pturbent. vnde diciē:
Nūc aūt abſcōdita ſūt ab oculis tuis. ORI. Flec
aūt ⁊ noſtra hieruſalē ꝙ poſt peccata circūdant eā
inimici .i. ſpūs neq̄: ⁊ imitāt ī circuitū eius vallū: ⁊
obſideāt eā: ⁊ lapidē ſup lapidē nō relinquāt: mari
me ſi poſt multā cōtinentiā: ſi poſt aliquot annos
caſtitatis vict⁹ q̄s fuerit: ⁊ blādimētis carnis illect⁹:
paulam pudicitiāq̄ amiſerit: ſi fuerit fornicat⁹: lapi
dē ſup lapidē nō relinquēt ī eo: ſcōm illud: Non re
cordabor primarū iuſticiarū ei⁹. GRE. Uel aliter
Maligni ſpūs animā a corpore exeuntē obſident:
quā ī carnis amore poſitā deceptoriis ⁊ electationi
bus fouēt. q̄ vallo circūdant: q̄ ante mētis ei⁹ ocu
los reductis iniq̄tatibus quas ppetrauit: hāc ſocie
tate ſue dānatiōis coartāt: vt in ipa extremitate vi
te deprehēſa: a q̄bus hoſtib⁹ circūcluſa ſit videat: ⁊
tamē euadēdi aditū īuenire nō poſſit: q̄ opari iam
nō licet bona: que cū licuit agere contēpſit. vndiq̄
etiā aīam coanguſtāt: q̄n ei nō ſolū opis: verū etiā
locutiōis atq̄ cogitatiōis iniq̄tates replicāt: vt que
pri⁹ ſe p multa dilatauit ī ſcelere: in extremū de oī
bus anguſtetē ī retributōe. Nūc aūt aīa p cōditionē
reat⁹ ſui ad terrā cōſterniē: cū caro quā vitā ſuā cre
didit redire ad puluerē vrgeē. Tūc ī morte filij illi⁹
cadūt: cū cogitatiōes illicite que mō ex illa ꝓdeūt:
in extrema vite vltiōe diſſipanē: que etiā cogitatio
nes p lapides ſignificari valēt. Peruerſa eñi mens
cū peruerſe cogitatiōi puerſionē adijcit: q̄ſi lapidē ſu
pa lapidē ponit. ſed cū ad vltionē ſuā aīa ducitur:
oīs cogitationū cōſtructio diſſipaē. Prauā autem
animā de⁹ aſſidue viſitat p̄cepto: aliquādo flagello
aliquādo aūt miraculo: vt vera q̄ neſciebat audiat:
⁊ eā contēnens a dolore conpūcta redeat: aut bñfi
cis deuicta malū qd̄ fecit erubeſcebat. Sed q̄ viſi
tatiōis ſue tēpus nō cognoſcit in extremo vite tra
ditur ſuis inimicis.

¶ Et igreſſus in templū cepit eijce
re vendētes ⁊ emētes: dicens illis:
Scriptū ē: q̄ dom⁹ mea dom⁹ orati
onis ē. Uos autē feciſtis illā ſpelun
cam latronū. Et erat docēs quoti
die in tēplo. Pricipes autē ſacerdo
tū ⁊ ſcribe ⁊ principes plebis quere
bāt illū pdere: ⁊ nō īueniebāt qd fa
cerent illi. Omnis enim populus ſu
ſpenſus erat audiens illum.

GRE. Qui narrauerat mala vētura ꝓtinus tem
plū igreſſus ē: vt de illo vendētes ⁊ emētes eijceret:
oſtēdens ꝙ ruina populi maxīe ex culpa ſacerdotū
fuit. vñ diciē: Et igreſſ. ī tem. cepit eijcere ven. in illo
⁊ emētes. AMB. De⁹ eñi templū ſuū nō mercato
ris vult eſſe diuerſoriū: ſed domicilium ſanctitatis:
nec vēdibili religiōis officio: ſed obſequio gratuito
vſum miniſterij ſacerdotalis informat. ¶ CIRYL.
Erat autē ī templo multitudo mercatorū q̄ vende
bāt aīalia ritu legis mactāda ī hoſtijs: ſed iā aderat
tēpus deſinēdi vmbrā: refulgēdi vero chriſti verita
tem. ob hoc chriſt⁹ q̄ cū patre ſimul colebaē in tem
plo: iuſſit ritus corrigi legis: fieri vero templū orati
onis domū. vñ ſubdiē: Dicēs illis: Scriptū ē: q̄ do
mus mea dom⁹ oratiōis ē: vos aūt feciſtis eā ſpelū
cam latronū. ¶ GRE. Qui eñi ad accipiēda mune
ra ī tēplo reſidebāt: q̄ quibuſdā nō dātibus leſiōes
exquirerēt: dubiū nō erat. ¶ THEO. Hoc etiā domi
nus fecit ī pricipio p̄dicatiōis ſue: vt narrat iohan
nes: ⁊ nūc iterū illud fecit: q̄ ad mai⁹ crimē iudeoꝝ
redūdat: q̄ nō fuerūt ex priori admonitiōe caſtigati
¶ AVG. de que. euan. Myſtice aūt templū ipm̄ ho
minē chriſtū ītelligas: vel etiā adiūcto corpore eius
ꝙ ē eccleſia. ſcōm autē id quod ē caput eccleſie di
ctū ē: Soluite templū hoc: ⁊ triduo ſuſcitabo illud.
ſcōm id vero ꝙ ē adiūcta eccleſia ītelligiē templū
de quo videē dixiſſe: Auferte iſta hic. ſignificauit. n.
futuros ī eccleſia: q̄ ſua negocia poti⁹ agerēt: vel re
ceptacula ibi haberēt ad occultanda ſcelera ſua: q̄
vt charitatem chriſti ſequerentur: ⁊ peccatorum cō
feſſione accepta venia corrigerētur. ¶ GRE. ī hom.
Redēptor vero noſter p̄dicatiōis verba nec īdignis
nec īgratis ſubtrahit. vñ poſtq̄ rigorē diſcipline eij
ciēdo puerſos tenuit: donū his gratie oñdit. nā ſub
diē: Et erat docēs quotidie ī tēplo. ¶ CIRYL. Doce
bat aūt ex his que chriſt⁹ dixerat ⁊ fecerat: eū ado
rare vt deū. ſed ipi nequaq̄ h̄ faciētes: querebāt eū
occidere. Sequiē eñi: Pricipes aūt ſacer. ⁊ ſcribe ⁊
pricipes plebis quere. illū pdere. ¶ BEDA: Uel q̄a
quotidie docebat ī tēplo: vel q̄ latrones eiecerat de
templo: vel q̄ veniēs illuc quaſi rex ⁊ dñs a creden
tiū turba laudē hymni celeſtis accepit. ¶ CIRYL.
Sed popul⁹ grauiorē eſtimationē accepit de chri
ſto q̄ ſcribe ⁊ phariſei ⁊ pricipes iudeoꝝ: q̄ fidē chri
ſti nō acceptātes alios īcrepabāt. vñ ſequiē: Et non
īueniebāt: q̄d facerēt illi. Oīs eñi popul⁹ ſuſpenſus
erat audiēs illū. ¶ BEDA: Quod duob⁹ modis in
telligi pōt: q̄ vel timētes populi tumultū: ⁊ nō īue
niebāt q̄d facerēt de ieſu quē pdere diſpoſuerūt. vel
iō ieſum pdere querebant: q̄ ſuo magiſterio negle
cto plures ad eū audiēdū cōfluere cernebāt. ¶ GRE.
ī ho. Myſtice aūt ſicut templū dei ī ciuitate eſt: ita
ī plebe fideli vita religioſorū. Et ſepe nōnulli religi
onis habitū ſumūt: ⁊ dū ſacrorū ordinū locū perci
piūt: ſancte religiōis officiū ī cōmerciū terrene nego
ciatiōis tradunt. Uēdentes q̄ppe in tēplo ſūt q̄ hoc
qd̄ quibuſdā iure cōpetit: ad premiū largiūē. Iuſti
ciam eñi vēdere ē hāc ꝓ premij acceptione ſeruare.
Emētes vero ī tēplo ſunt q̄ dū hoc pſoluere ꝓximo
qd̄ iuſtū eſt nolūt: dūq̄ rem iure debitā facere con
temnūt: dato patronis p̄mio emūt peccatū. ¶ ORI.
Siquis ergo vēdit eijcieē: ⁊ p̄cipue ſi vendit colum
bas. Si eñi ea que mihi a ſpū ſancto ſūt reuelata et
credita: aut ī vulgus p̄cio vendidero: aut abſq̄ mer
cede nō docuero: q̄d aliud facio niſi columbā .i. ſpi
ritū ſanctū vēdo. ¶ AMB. Generaliter itaq̄ domi
nus docet ſeculares a dei tēplo abeſſe debere cōtra
ctus. Spiritaliter aūt nummularios repulit: qui de

pecunia dñi.i.ſcriptura diuina lucrũ querunt: nec
bona malaq; diſcernũt. GRE.ĩ ho. Qui domum
dei ſpeluncã latronũ faciũt:q2 dũ puerſi homĩes lo
cũ religiõis tenent:ibi malicie ſue gladijs occidunt
vbi viuificare ꝓximos oratiõis ſue ĩterceſſione de-
buerũt. Templũ quoq; eſt ipa mens fideliũ: que ſi ĩ
leſione ꝓximi pũerſas cogitatões ꝓfert: quaſi ĩ ſpe
lunca latrones reſident. Cũ aũt mentẽ fideliũ ad ca
uenda mala ſubtiliter erudit:quotidie veritas ĩ tem
plo docet.

CA.XX.

ET factũ eſt:in una dierũ do
cente illo populũ in templo
ꝛ euangelizãte cõuenerunt
pꝛĩcipes ſacerdotũ ꝛ ſcribe cũ ſenio
ribus: ꝛ aiũt dicẽtes ad illũ. Dic no
bis in qua ptãte hec facis: Aut quiſ
eſt q dedit tibi hãc ptãtem? Reſpon
dens aũt ieſus dixit ad illos: Inter
rogabo uos ꝛ ego unũ uerbuz. Re
ſpõdete mihi: Baptiſm⁹ iohannis
de celo erat: an ex hominibus? At il
li cogitabãt ĩtra ſe dicẽtes: Quia ſi
dixerim⁹ de celo dicet: Quare ergo
nõ credidiſtis illi? Si aũt dixerim⁹
ex hominibus: plebs uniuerſa lapida
bit nos. Certi eni ſũt iohannẽ pro
phetã eſſe: Et reſpõderũt ſe neſcire
unde eſſet. Et ieſus ait illis. Neq;
ego dico uobis ĩ q̃ ptãte hec facio.

AVG.de cõ.euan. Cũ memoraſſet lucas eiectos
de templo emẽtes ꝛ vendẽtes:pͥtermiſit q̃ exibat in
bethaniã: ꝛ regredieba̾ ĩ ciuitatẽ: ꝛ q̃d de ficulnea
factũ eſt: ꝛ q̃ mirãtib⁹ diſcipulis de fidei virtute re-
ſpõſum ẽ. Atq; his pͥtermiſſis: nõ quaſi ex ordine di
es ꝓſequẽs ſicut marc⁹: ĩtulit dicẽs: Et factũ eſt in
vna dierũ docẽte illo populũ ĩ tem. ꝛ euã.cõue.pͥn.
ſacer. ꝛ ſcribe cũ ſenio. Quod dicit factũ ĩ vna dierũ
ea dies ĩtelligi̾: ĩ qua id geſtũ matthe⁹ ꝛ marc⁹ ret-
tulerũt. EVSE. Cũ aũt pͥcipes mirari deberent
docentẽ celeſtia dogmata: ꝛ cognoſcere p dicta ꝛ
facta hũc eẽ chriſtũ quẽ ꝓphete pͥcinerãt: ĩcũbẽtes
ſubuerſiõi populi chriſtũ ꝓhibebãt. Seq̃̾ enim: Et
aiũt dicen. ad illũ: Dic nobis. In q̃ pote. hec facis?
Aut q̃s ẽ q̃ dedit tibi hãc pote. CIRYL. Quaſi di
cãt: Scdm legẽ moſaicã ſolis exorciſtis ex leuitico
ſanguĩe data ẽ auctoritas docẽdi: necnõ ſacrorum
atrioꝝ ptãs: at tu ort⁹ ex iuda ↄmiſſos nobis faſces
vſurpas. Sed ſi nouiſſes o phariſee ſcripturas: reco
leres q̃ hic ẽ ſacerdos q̃ ſm ordinẽ melchiſedech of
fert deo ĩ ſe credẽtes p cultũ q̃ legẽ trãſcẽdit. Quid
igi̾ anxiaris: eiect⁹ ab atrijs ſacris q̃ opportuna vi
deban̾ legalib⁹ victimis: eo vocãte ad verã iuſtifi-
cationẽ p fidẽ? BEDA: Vel qñ dicit: In qua po
teſtate hec facis? de dei dubitãt ptãte: ꝛ ſubintelligi
volũt diaboli eẽ q̃d facit. Addẽtes quoq;: Aut q̃s
ẽ q̃ dedit tibi hãc poteſtatẽ? manifeſtiſſime dei filiũ
negãt: quẽ putãt nõ ſuis: ſed alienis virib⁹ ſigna fa
cere. Poterat aũt dñs apta reſpõſione tẽtatorũ ca-
lumniã cõfutare. ſed prudẽter ĩterrogat: vt ſuo ſilẽ-
tio vel ſentẽtia condẽnen̾. Seq̃̾ eni: Rñdens au.
dixit ad illos: Interrogabo ꝛ ego vos vnũ verbũ: re
ſpõdete mihi. Baptiſm⁹ iohã. de celo erat: an ex ho
mi. THEO. Ut eni oñderet eos ſemp fuiſſe ſpiri
tui ſancto rebelles: ꝛ ne dũ yſaie cui⁹ nõ erat memo
ria: ſed nup viſo iohãni credere noluerũt. Ob h̃ ver
ſa vice opponit eis hãc queſtionẽ: oñdens q̃ ſi tãto
ꝓphete iohãni q̃ apud eos maioꝝ videba̾ minime
crediderũt: ꝓhibẽte teſtimoniũ ei⁹: qualiter ei crede
rẽt reſpõdenti qua auctoritate h̃ faceret. EVSE.
Querit aũt de iohãne baptiſta: nõ vnde erat oꝛiun-
dus: ſed vñ legẽ ſuſcepiſſet baptiſmatis. CIRYL.
Sed illi fugere veritatẽ nõ horruerũt. Deus ſeni mi-
ſit iohannẽ ſicut vocẽ clamãtem: Parate viã domi
no. Timuerũt ãt dicere veritatẽ: ne dicere̾ eis: Cur
nõ crediditis. ꝛ cauẽt reprehẽdere pͥcurſorẽ: nõ me
tu⁹ diuino: ſed populi. vñ ſeq̃̾: At illi cogi. ĩtra ſe di-
centes: Quia ſi dixerim⁹ de celo: dicet: Quare ergo
nõ credidiſtis ei. BEDA.q.d. Quẽ cõfitemini de
celo habuiſſe ꝓphetiã: mihi teſtimoniũ ꝓhibuit. Et
ab illo audiſtis: ĩ qua ptãte hec faciam. Sequi̾: Si
au. dixe. Ex hominibus: plebs vniuer. lapi. nos. Certi
ſunt eni iohãnem ꝓphetã eſſe. viderũt ergo quoli-
bet rñdiſſent: in laqueũ ſe caſuros timẽtes lapidati
onẽ: ſed magis veritatis cõfeſſionẽ. vñ ſeq̃̾: Et rñde
runt ſe neſcire vnde eſſet. Quia ergo nolũt fateri h̃
quod ſciũt repulſi ſũt: vt eis dñs nõ diceret q̃d dice
bat. vñ ſequitur: Et ait illis ieſus: Neq; ego dico vo
bis ĩ qua ptãte hec facio. Ob duas eni cãs maxime
ſciẽtia veritatis eſt occultãda querẽtibus: cũ. ſ. is qui
querit min⁹ capax ẽ ad ĩtelligendũ ea q̃ querit: aut
odio vel contẽptu veritatis ĩdignus eſt cui debeat
aperiri quod querit.

¶ Cepit aũt dicere ad plebez pꝛabo
lam hãc: Homo quidã plãtauit uineã
ꝛ locauit eã colonis: ꝛ ipſe pegꝛe fu
it multis tẽpoꝛib⁹. Et in tẽpoꝛe illo
miſit ad cultoꝛes ſeruum: ut de fru
ctu uinee darẽt illi: Qui ceſuz dimi
ſerũt eũ inanẽ. Et addidit alterum
ſeruũ mittere. Illi aũt hunc quoq;
cedẽtes: ꝛ afficiẽtes contumelia: di
miſerũt inanẽ. Et addidit tertium
mittere: q ꝛ illũ uulnerãte̾ eiecerũt
Dixit aũt dñs uinee: Quid faciaz?
Mittã filiũ meũ dilectũ: forſitã cũ
hũc uiderint uerebun̾. Quẽ cũ ui
diſſent coloni: cogitauerũt intra ſe

dicẽtes: Hic eſt heres. Occidam⁹ illũ: ut noſtra fiat hereditas. Et eiectũ illum extra uineam occiderunt. Quid ergo faciat illis dñs uinee? Veniet ⁊ perdet colonos iſtoſ ⁊ dabit uineã alijſ. Quo audito dixerũt illi: Abſit. Ille aũt aſpiciẽſ eos ait: Quid ẽ ergo hoc qđ ſcriptũ eſt? lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes hic fact⁹ ẽ in caput anguli. Omis q ceciderit ſupra illũ lapidẽ cõquaſſabitur: ſupra quẽ autem ceciderit cõminuet illum.

EVSE. Cõgregatis ĩ vnũ pricipib⁹ populi iudeorũ ĩ ipſo tẽplo: ea que cõtra ipm facturi erãt ⁊ ſupueturũ eis exterminiũ figurate pabolã ꝓtulit. Dicitur eni: Cepit autẽ dicere ad plebẽ pabolam hãc. Hõ plãtauit vineã. AVG. de cõ. euã. Tacuit mathe⁹ ꝑtatis eã qđ lucas nõ tacet: pabolã iſtã nõ ad ſolos pricipes dictã q de ptãte iterrogauerãt: ſʒ ad plebẽ. AMBRO. Plerigʒ aũt varie ſignificationes de vinee appellatiõe derinãt: ſed euidẽter yſaias vineã dñi ſabaaoth domum iſrael eẽ memorat. Hãc vineã qs ali⁹ niſi de⁹ cõdidit? BEDA: Hõ ergo q plãtauit vineã ipſe ẽ q iuxta aliã pabolã cõducit operarios ĩ vineã ſuã. EVSE. Sʒ parabola qua yſaias dicit vineã reprehẽdit. Saluatoris vero pabola nõ ẽ cõtra vineã dicta: ſed de cultoribus vinee de qbus ſubdiť: Et locauit eã colonis.i. ſenioribus populi: ⁊ pricipibus ſacerdotũ: ⁊ doctoribus: ⁊ optimatib⁹ cũctis. THEO. Uel qlibet de populo ẽ vinea. idẽ ẽ etiã cultor: qlibet eni noſtrũ ſeipm colit. Hac igiť vinea cõmiſſa cultorib⁹: abijt.i. dimiſit illos pgredi ſuo arbitrio. vñ ſequiť: Et ipſe peregre fuit multis tẽporib⁹. AMB. Nõ qꝛ ex loco ad locũ pfectus ẽ dñs: q vbigʒ ſemp pñſ ẽ: ſed qꝛ pſentior ẽ diligẽtibus: negligẽtibus abeſt. Multis autẽ temporibus abfuit: ne ꝓpera videreť exactio: nam quo indulgẽtior liberalitas: eo excuſabilior ꝑuicacia.

CIRYL. Uel deus abſentauit ſe a vinea pluriũ annorũ curriculis: qꝛ poſtq̃ viſus eſt ĩ ſpecie ignis deſcẽdiſſe ĩ mõte ſyna: nõ ampli⁹ viſibiliter ꝓbuit eis ſuã pſentiã. Nulla tñ iterpellatio cõtigit qua ñ mitteret deus ꝓphetas ⁊ iuſtos cõmonẽtes. vñ ſequiť: Et ĩ tẽpore vindemie miſit ad cultores ſeruũ: vt de fructu vinee darẽt illi. THEO. Dicit aũt de fructu vinee: qꝛ nõ totũ fructũ: ſed aliqđ de fructu valeat accipere. Nã qđ lucrať de⁹ a nobis niſi ſuã notitiam: que etiã ẽ noſtra vtilitas. BEDA: Bene aũt fructũ poſuit nõ ꝓuentũ: null⁹ eni hui⁹ vinee ꝓuent⁹ iuentus ẽ. Seruus ergo ꝓmus miſſus ẽ moyſes: qui per quadragita annos fructũ aliquẽ legis quã dederat a cultorib⁹ reqrebat: ſed vexatus ẽ ꝓpter eos: qꝛ exacerbauerũt ſpiritũ ei⁹. vñ ſequiť: Qui ceſuʒ dimiſerũt eũ inanẽ. AMB. Factũ ẽ autẽ vt plures alios deſtinaret quos iudei ĩ honores ⁊ inanes ſibi de qbus nihil potuerũt ꝓficere dimiſerũt. vñ ſequitur: Et addidit alterũ ſeruũ mittere. BEDA: Seruus alter dauid ſignificať: q miſſus ẽ vt poſt edicta legalia cultores vinee pſalmodie modulamĩe ad exercitiũ boni operis excitaret. Sed ⁊ cõtra hũc dixerũt: Que nobis ps ĩ dauid: aut que hereditas ĩ filio Iſai? vñ ſequiť: Illi aũt hũc cedẽtes ⁊ afficiẽtes cõtumelia dimiſerũt inanẽ. Sed nec ſic deſtitit. Seqtur eni: Et addidit tertiũ mittere. Per quẽ ꝓphetarũ chorũ ĩtellige: q cõtinuis atteſtationib⁹ populũ cõuenerũt. Sed quẽ ꝓphetarũ nõ ſũt pſecuti? vñ ſequiť: Qui ⁊ illũ vulnerãtes eiecerũt. His aũt tribus ſeruorũ gradib⁹ oĩm ſub lege doctorũ figurã poſſe cõprehẽdi: dñs alibi manifeſtat dicẽs: Quoniã neceſſe ẽ impleri oĩa que ſcripta ſũt in lege moyſi ⁊ ꝓphetis ⁊ pſalmis de me. THEO. Prophetis igitur talia mala paſſis fili⁹ deſtinať. Sequiť enim: Dixit aũt dñs vinee: quid faciã? BEDA: Quod dñs vinee dubitatiue loquiť: nõ de ignorãtia venit: qđ.n. neſciat de⁹ pater? ſed ambigere diciť: vt libera voluntas hoĩs ſeruať. CIRYL. Deliberat etiã ſecũ dñs vinee qđ agat: nõ quaſi carẽs miniſtris. Sed qꝛ pertractato quolibet ĩgenio ſalutis hũane: populo vero nequaq̃ adiuto aliud mai⁹ adiũgit. vñ cõſequẽter dicit: Mittã filiũ meũ dile. forſan cum hũc viderint verebunť. THEO. Dixit aũt hoc ñ tanq̃ ignorans qꝛ pei⁹ eũ eſſent tractaturi q̃ ꝓphetas: ſed qa oportebat filiũ eis fieri reuerendũ. Nõ ſi cõtumaceſ fuerit occidẽdo: hoc cumulat eorũ crimẽ. Ne ergo dicerẽt aliq diuinã pſcientiã neceſſario fuiſſe ĩobedientie cãm: ideo ſic figurat ſermonẽ. AMB. Filiũ igiť vnigenitũ ſibi miſſum pfidi iudei quaſi heredẽ remouere cupiẽtes: occiderunt crucifigẽdo: et eiecerũt negãdo. vñ ſeqť: Quẽ cũ vidiſſẽt coloni: cogitauerũt ĩtra ſe dicẽtes: Hic ẽ heres occidamuꝰ: vt noſtra fiat hereditas. Heres chriſt⁹ ẽ: idemq̃ teſtator. heres qꝛ morti ꝓprie ſuperuixit: ⁊ teſtamentorũ q ipſe cõtulit: tanq̃ hereditaria ĩ noſtris ꝓfectib⁹ emolumẽta cõſequitur. BEDA: Manifeſtiſſime aũt dñs ꝓbat iudeorũ pricipes non per ignorantiã: ſed per inuidentiã crucifixiſſe filiũ dei. Intellexerũt.n. hũc eſſe cui dictũ ẽ: Dabo tibi gẽtes hereditatẽ tuã. Sequiť: Et eiectũ illũ extra vineã occiderũt. Quia ieſus vt ſanctificaret per ſuũ ſanguinẽ populum: extra portã paſſus ẽ. THEO. Sed qꝛ ſuperius populum nõ hieruſalẽ loco vinee ſumpſim⁹: forſan magis ꝓprie dici põt: qꝛ occidit quidẽ eũ popul⁹ extra vineã. THEO.i. extra populi man⁹ paſſus ẽ dominꝰ: qꝛ.ſ. popul⁹ ei nõ ꝓprijs manib⁹ necẽ intulit. ſed tradẽs hũc pilato ⁊ gẽtibus. Quidã autẽ p vineam ſcripturã ĩtellexerũt: cui nõ credẽtes dominum necauerunt. vñ extra vineã.i. extra ſcripturã dicitur dñs paſſus. BEDA: Siue eiect⁹ extra vineã ⁊ occiſus ẽ: qꝛ prius ẽ ab infideliũ corde repulſus: ac dein de cruci addict⁹ ẽ. CHRY. Diſpẽſatiõis aũt ñ negligẽtie ẽ poſt ꝓphetas chriſtũ veniſſe. Non eni deus omia repente ꝓſequitur: ſed condeſcẽdit ꝓpter ſui pietatẽ: quia ſi poſt ſeruos venientẽ filiũ cõtẽpſerũt: multomagis nec antea eũ audirẽt. Qui eniʒ nõ audiebãt minora pcepta: qño audiuiſſent maiora? AMB. Pulchre aũt iterrogat: vt ſua ſeipi dãnent ſentẽtia. Sequiť eni: Quid ergo faciet illis do

minus vince: BASI. Hoc autẽ fit quaſi bis ꝙ dã-
naꝛ nihil habẽtib⁹ opponere euidẽtie iuris. Pro-
priũ aũt eſt diuine miſeratiõis nõ ĩfigere penas ſilẽ
tio: ſed ꝑdicere minis: reuocãdo eos ad penitẽtiam.
vñ ⁊ hic ſequiꝛ: Ueniet ⁊ perdet colonos iſtos ⁊ da
bit vineã alijs. AMB. Uenturũ dominũ dicit vi-
nee: ꝙ ĩ filio aſſit etiã paterna maieſtas: vel ꝙ vlti-
mis tẽporibus ꝑſentioꝛ humanis aſpiret affectibus
CIRYL. Excluſi ſunt igiꝛ iudeoꝝ pꝛimates quaſi
dñice volũtati repugnãtes: ⁊ ſterilẽ reddẽtes vineã
ſibi cõmiſſam. Eſt autẽ dat⁹ cultus vinee ſacerdoti
bus noui teſtamẽti. cũ aũt virtutẽ enigmatis ſenſe-
rũt: recuſant illud pati. vñ ſequiꝛ: Quo audito dixe-
rũt illi: Abſit. Nec tñ euaſerũt ob ſui ꝑtinaciã ⁊ in-
obedientiã erga fidẽ chꝛiſti. THEO. Aliter auteꝫ
videꝛ matthe⁹ dicere: dominũ. ſ. queſiuiſſe: Quid fa
ciet illis cultoꝛib⁹ dñs vinee: iudeos vero reſpõdiſ-
ſe: Malos male ꝑdet. Nõ ẽ autẽ repugnãtia: nam
vtrũqꝫ factũ ẽ. ꝑmo eñi ipi ꝓmulgauerũt illã ſentẽ-
tiam: poſtea ſentiẽtes quo tẽdebat pabola dixerũt
Abſit: vt lucas hic narrat. AUG. de con. euã. Uel
aliter: In illa de qua loquimur turba erãt ꝙ doloſe
dñm ĩterrogauerãt: ĩ qua ꝑtãte faceret: Erãt etiam
ꝙ nõ doloſe ſed fideliter acclamauerũt: Bñdictus
ꝙ venit ĩ noĩe dñi. ac ꝑ hoc erãt ꝙ dicerẽt: ꝑdet illoſ
⁊ vineã ſuã dabit alijs. Que vox recte etiã ipſi⁹ dñi
fuiſſe ĩtelligiꝛ: ſiue ꝓpter veritatẽ: ſiue ꝓpter mem-
broꝝ eius cũ ſuo capite vnitatẽ. Erãt etiã ꝙ talia re
ſpõdentibus dicerent: Abſit qꝛ ĩtelligebãt ĩ ſeipſos
hãc pabolã dictã. Sequiꝛ. Ille aũt aſpiciẽs eos ait:
Quid ẽ ergo qḋ ſcriptũ ẽ: Lapidẽ quem repꝛobaue
rũt edificãtes: hic fact⁹ ẽ ĩ caput anguli. BEDA:
q. d. qũo implebiꝛ hec ꝓphetia: niſi quia chꝛiſtus a
vobis repꝛobat⁹ ⁊ occiſus: crediturís ẽ gẽtibus ꝑdi-
candus: vt quaſi lapis angularis ex vtroqꝫ populo
vnũ ſibi templũ edificet. EUSE. Lapis autẽ diciꝛ
chꝛiſt⁹ ꝓpter terreſtre coꝛp⁹ abſciſus ſine manibuſ
ſm viſionẽ danielis ꝓpter oꝛtum ex virgine. Lapis
aũt nõ argẽteus aut aureus: qꝛ nõ rex aliqͥs glorio-
ſus: ſed hõ humilis ⁊ abiect⁹: ꝓpter quod edificãtes
eũ repꝛobauerũt. THEO. Repꝛobauerũt eñi eum
pꝛĩcipes populi cũ dixerũt: Hic a deo nõ ẽ. Ille vo
tã vtilis fuit: tã elect⁹: vt ĩ capite anguli poneret.
CIRYL. Angulo vero compat ſacra ſcriptura con
curſum vtriuſqꝫ populi: iſraelitici. ſ. ⁊ gẽtilis in vnaꝫ
fidẽ. Cõpegit eñi ſaluatoꝛ vtrũqꝫ populũ ĩ vnũ no-
uum hominẽ: cõciliãs eos ĩ vno coꝛpe patri. Salu-
bꝛis ergo ẽ lapis angulo facto ab eo. Detrimentum
aũt ĩfert iudeis ĩpugnãtibus hũc ſpiritalẽ ꝯcurſuꝫ.
THEO. Duas aũt condẽnatiões cõmemoꝛat. vnã
quidẽ aĩarũ ſuarũ: quã paſſi ſũt ſcãdalizati in chꝛi-
ſto. Et hoc tãgit cũ dicit: Dĩs ꝙ cecciderit ſup illuꝫ
lapidẽ: cõquaſſabiꝛ. Aliã vero captiuitatis ⁊ exter-
minij: quã intulit eis lapis ab ipſis contẽptus. Et h
tangit cũ ſubdit: Supꝛa quẽ aũt ipe ceciderit: cõmi
nuet illũ: vel vẽtilabit eũ. Sic eñi vẽtilati ſũt iudei a
iudea ꝑ vniuerſum oꝛbẽ: vt ab area palee. Et attẽde
oꝛdinẽ: nã pꝛeambulũ ẽ ſcel⁹ ĩ eũ cõmiſſum: ſequiꝛ
aũt iuſta dei vindicta. BEDA: Uel aliꝛ: Qui pec-
catoꝛ ẽ: ⁊ tñ illi credit. cadit quidẽ ſup lapidẽ: ⁊ con
quaſſaꝛ: reſeruaꝛ eñi ꝑ patiam ad ſalutem. Supꝛa
quẽ vero ille cecidit: hoc ẽ cui lapis ipſe irruerit: ꝗa
ipm negauit: cõminuet eũ: vt nec teſta quidẽ rema
neat: ĩ qua hauriaꝛ aq̃ puſillũ. Siue de his diciꝛ: ꝙ
cadũt ſup eũ: ꝙ illũ mõ contẽnunt: iõ nondũ penI-
tus intereũt: ſed cõquaſſanꝛ: vt nõ recti ambulent.
Sup quos aũt cadit: veniet illis deſup ĩ iudicio cũ
pena ꝑditiõis: iõ cõminuet eos: vt ſint tãqꝫ puluis:
quẽ pꝛoijcit vẽtus a facie terre. AMB. Uinea etiã
typus noſter ẽ: agricola ꝗppe oĩpotens pater: vitis
chꝛiſt⁹: at vero nos palmites. Recte vinea chꝛiſti po
pul⁹ nominaꝛ: vel ꝙ crucis ĩ frõte ꝑtexaꝛ indiciũ:
vel ꝙ fruct⁹ ex poſtrema ãni legaꝛ etate: vel ꝙ omi
bus vt oꝛdinib⁹ vinearũ: ita paupibus atqꝫ diuitib⁹
ſuis ⁊ dñis ĩ eccleſia equa dimẽſio nulla diſcretio
ſit. Et vt vitis maritaꝛ arboꝛib⁹: ita coꝛp⁹ aĩe hãc vi-
neã diligẽs agꝛicola fodere ⁊ tõdere cõſueuit: ne lu
xuriet vmbꝛa folioꝝ verboꝝqꝫ ĩfructuoſa iactãtia
maturitatẽ idolis naturalis ĩpediat: decet toti⁹ oꝛ
bis hic eẽ vindemiã: vbi toti⁹ oꝛbis eſt vinea. BE
DA: Uel moꝛali ĩtellectu cuiqꝫ fideliũ vinea quam
excolat locaꝛ: dũ myſteriũ baptiſmi quod exerceat
ſibi cõmittiꝛ. Mittiꝛ ſuus vn⁹: alter: terti⁹: cuꝫ lex:
pſalmodia: ⁊ ꝓphetia legiꝛ. Sed miſſus ſuus cõtu
melijs affect⁹ vel ceſus diciꝛ: cũ ſmo audit⁹ contẽ-
nitur vel blaſphemaꝛ. Miſſum heredẽ quantũ ĩ ſe
ẽ occidit: ꝙ filiũ dei peccãdo cõculcat. ꝑdito malo
cultoꝛe: vinea daꝛ alteri: cũ dono gratie quod ſup-
bus ſpꝛeuit: humilis ditatur.

Et querebãt pꝛincipes ſacerdo
tum: ⁊ ſcribe mittere in illum man⁹
illa hoꝛa: ⁊ timuerunt populũ. Co
gnouerunt enim ꝙ ad ipſos dixerit
ſimilitudinẽ hanc. Et obſeruantes
miſerunt inſidiatoꝛes qui ſe iuſtos
ſimularent ut caperent eũ in ſermo
ne: ⁊ traderent illũ pꝛĩcipatui: ⁊ po
teſtati pꝛeſidis. Et interrogauerũt
eũ dicentes: Magiſter ſcimus: qꝛ
recte dicis ⁊ doces: ⁊ non accipis ꝑ
ſonam ſed uiam dei in ueritate do
ces. Licet nobis tributum dare ce
ſari: an non? Conſiderans autẽ do
lum illoꝛuꝫ dixit ad eos. Quid me
tentatis. Oſtendite mihi denariuꝫ
Cuius habet imaginẽ ⁊ inſcriptio
nem? Reſpondentes dixerunt Ce
ſaris. Et ait illiſ: Reddite ergo que
ſũt ceſaris ceſari: ⁊ que ſũt dei deo:
Et non potuerunt uerbum eius re
pꝛehendere coꝛam plebe: ⁊ mirati ĩ
reſponſo eius tacuerunt.
CIRYL. Decebat quidẽ pꝛĩcipes iudeoꝝ ĩtelligẽ
tes ꝙ de ipſis pabola diceret: a malo ſic diſcedere: ꝗ

ſi de futuris īſtructos: ſed hͣ nõ cõſiderãtes: occaſio
nẽ ſuo₊ colligũt criminũ. vñ dicit: Et querebãt princi.
ſacer. ⁊ ſcribe mit. i illũ man⁹ in illa hora. Nec refre
nauit eos legis pceptũ qd dicit: Innocẽtẽ ⁊ iuſtuꝫ
nõ occides. ſed cõpeſcuit eo₊ nefandũ ppoſitũ ple
bis timor. Sequit enĩ: Et timuerũt populũ. Prefe
rũt enĩ diuine reuerẽtie humanũ timorẽ. Que autẽ
hu⁹ ppoſiti fuerit occaſio ſubdit: Cognouerũt enĩ
q ad ipos dixerit ſimilitudinẽ iſtã. BEDA: Et ita
querẽdo ipm occidere docebãt vera eẽ: que i parabo
la dixerat. Ipſe enĩ ẽ heres cuius iniuſtã necẽ dice
bãt eſſe vindicãdã illi nequã coloni q dei filiũ que
rebãt occidere. Hoc etiã quotidie gerit i eccleſia: cũ
quiſ ſolo nomie frater: eã quã nõ diligit eccleſia
ſtice fidei ac pacis vnitatẽ ppter bono₊ multitu
dinẽ vel erubeſcit: vel timet ipugnare. Et q₊ pricipeſ
ſacerdotes dñm cõpꝛehẽdere: qd p ſe nõ poterãt: p ſiu
dis manib⁹ efficere tẽtabãt. vñ ſequit: Et obſeruan
tes miſe. inſidia. q ſe iuſtos ſimularẽt. CIRYL. Vi
debant enĩ eẽ leues. erãt aũt graues: obliti dei dicẽ
tis: Quis hic q mihi abſcõdit cõſiliũ: Adeũt enĩ chri
ſtũ dñm ſaluatorẽ qſi hominẽ cõem. vñ ſequit: Vt
caperẽt eũ i ſer. ⁊ traderẽt eũ pricipatui ⁊ pote. preſi
dis. THEO. Parauerũt aũt dño laqueos: illaque
ati ſũt tamẽ in eis pedes eo₊. Audi naq₊ aſtutiã: Et
īterrogauerũt illũ dicẽtes: Magiſter ſcim⁹ q₊ recte
dicis ⁊ doces. BEDA: Blãda ⁊ fraudulẽta inter
rogatio illuc puocat reſpondẽtẽ vt magis deũ q₊
ceſarẽ timeat. Sequit enĩ. Et nõ accipis pſonã ho
minis: ſed i veritate viã dei doces. Et hoc dicunt ad
hoc vt dicat nõ debere tributa ſolui: vt ſtatim audiẽ
tes miniſtri pſidis q iuxta alios euãgeliſtas affuiſſe
legunt: ſeditiõis eũ cõtra romanos auctorẽ teneãt
vñ cõſequẽter querũt: Licet nobis dare tributũ ceſa
ri an nõ: Erat enĩ in populo magna ſeditio: dicẽti
bus aliis p ſecuritate qua romani p oĩbus milita
bãt debere tributa pſolui: phariſeis cõtradicẽtibus
nõ debere populũ dei q decimas ⁊ p̃mitias daret:
humanis legib⁹ ſubiacere. THEO. Intendebant
ergo q ſi diceret oportere dari cẽſum ceſari: crimia
rentur a populo qſi ſuituti ſubiiciẽs gentẽ. Si vero
phiberet cẽſum reddere: eũ repſentarẽt vt ſciſmati
cũ p̃ſidi. Ipſe vero laqueos eo₊ effugit. Sequit. n.
Cõſiderans aũt dolũ eo₊ dixit ad eos. Quid me tẽ
tatis: Oſidite mihi denariũ cui⁹ hꝫ imaginẽ ⁊ ſup
ſcriptionẽ: AMB. Docet hͦ loco dñs circũſpectoſ
nos in reſpõdendo aduerſus hereticos vel iudeos
eẽ debere: ſicut alibi dixit: Eſtote aſtuti ſicut ſpẽteſ.
BEDA: Qui aũt putãt īterrogationẽ ſaluatoris
ignorantiã eẽ: diſcãt ex pſenti loco q potuerit ſcire
ieſus cui⁹ imago eſſet i nũmo: ſed īterrogat: vt ad ſ
monẽ eo₊ competẽtẽ: reſpõdeat. Sequit enĩ: Reſpõ
dentes dixerũt: Ceſaris. Nõ putem⁹ ceſarem augu
ſtũ: ſed tyberiũ ſignificari. Oẽs enĩ romani reges a p̃
mo. C. Ceſare. Ceſares appellati ſũt. Et eo₊ aũt re
ſpõſione cõuenientẽr dñs queſtionẽ ſoluit. Sequit
enĩ: Et ait illis: Reddite ergo q ſũt ceſaris ceſari: ⁊ q
ſũt dei deo. TYTVS. q. d. verbis tẽtatis. operibus
obedite. ſubiiſtis ceſaris ſeruitutẽ. ſuſcepiſtis que e⁹
ſunt. Date ergo illi cẽſum: deo timorẽ. Nõ enim exi
git de⁹ denariũ: ſed fidẽ. BEDA: Reddite etiam
deo que dei ſũt: decimas. ſ. p̃mitias: oblationes: ⁊

victimas. THEO. Et attẽde q nõ dixit: Date ſed
Reddite: debitũ enĩ ẽ: tuet enĩ te pꝛĩceps tu⁹ ab ho
ſtib⁹: vitã tuã reddit trãquillã. p his ergo teneris ei
in cẽſu. Sed ⁊ hoc ipm qd offers: nũmiſma. ſ. ab eo
habes. Reddas ergo nũmiſma regiũ regi. De⁹ etiaꝫ
tibi tradidit ītellectũ ⁊ rationẽ: reſtituas hoc ei nõ
comparatus beſtiis: ſed i omibus rationabiliter pce
dẽs. AMB. Tu ergo ſi vis nõ eſſe obnoxi⁹ ceſari:
noli habere que mũdi ſũt. Et bñ pri⁹ q ceſaris ſunt
reddẽda diſcernit. neq₊ enĩ põt qs eſſe dñi: niſi priuſ
renũciauerit mũdo q₊ grauia vicula pmittere deo
⁊ nõ ſoluere. maior eſt cõtract⁹ fidei q₊ pecunie.
ORI. Habet aũt loc⁹ iſte aliqd myſtici. Due. n. ſunt
imagines i homie. vna quã accepit a deo: altera ini
mici. Sicut enĩ denari⁹ habet imaginẽ imperato₊
mũdi: ſic q facit opa tenebrarũ portat imaginẽ eius
cui⁹ habet opa. Dicit ergo: Reddite q ſũt ceſaris ce
ſari: hͦ ẽ: Abiicite terrenã imaginẽ vt poſſitis vobis
imaginẽ celeſtẽ iponẽteſ reddere que dei ſunt deo:
vt. ſ. deũ diligam⁹ ⁊c. q vt moyſes dicit deus reqrit
a nobis. Poſtulat aũt a nobis: nõ quia neceſſariũ
habet vt ei aliqd tribuamus: ſed vt poſtq₊ ei dederi
mus: hoc ipm nobis tribuat in ſalutem. BEDA:
Qui aũt credere debuerãt ad tantã ſapiam mirati
ſũt: q caliditas eo₊ inſidiãdi nõ īueniſſet locũ. vñ
ſequit: Et nõ potuerũt verbũ eius repꝛehẽdere corã
plebe: ⁊ mirati in reſpõſo eius tacuerũt. THEO.
Hoc enim erat quod precipue intẽdebãt: icrepare
eũ coram populo: quod obtinere neqiuerũt ppter
ſapientiſſimã eius reſponſionẽ.

Acceſſerunt autẽ quidã ſaduceo
rum qui negant eſſe reſurrectionẽ
⁊ interrogauerũt eũ dicentes: Ma
giſter moyſes ſcripſit nobis: ſi fra
ter alicuius mortuuſ fuerit habens
uxorẽ: ⁊ hic ſine liberis fuerit: ut ac
cipiat eam frater eius uxorẽ: ⁊ ſuſci
tet ſemen fratri ſuo. Septem ergo
fratres erant: ⁊ primuſ accepit uxo
rem: ⁊ mortuus eſt ſine filijs. Et ſe
quens accepit illã: ⁊ ipſe mortuus
eſt ſine filio. Et tertius accepit illã:
ſimiliter ⁊ omnes ſeptẽ: ⁊ nõ reliq
runt ſemen: ⁊ mortui ſunt. Nouiſ
ſime omniũ mortua eſt ⁊ mulier.
In reſurrectione ergo cui⁹ eorum
erit uxor? Siquidẽ ſeptẽ habuerũt
eam uxorẽ. Et ait illis ieſus: Filij
huius ſeculi nubũt: ⁊ traduntur ad
nuptias: illi uero qui digni habebũ
tur ſeclo illo: ⁊ reſurrectiõe ex mor
tuis: neq₊ nubent neq₊ ducent uxo

res: neq; ultra mori poterunt. Eq̄
les enī angelis ſunt ⁊ filij ſunt dei:
cū ſint filij reſurrectionis. Quia ue
ro reſurgāt mortui: ⁊ moyſes oſtē
dit ſecus rubū: ſicut dicit dominū
deū abraam ⁊ deū iſaac ⁊ deū iacob
Deus autē nō eſt mortuorū ſed ui
uorū. Omēs enī uiuunt ei: Reſpon
dentes aūt quidā ſcribarū dixerūt
ei. Magiſter bn̄ dixiſti. Et ampliuſ
nō audiebāt eū qcq̄ȝ iterrogare.

BEDA: Due erāt hereſes ī iudeis: vna phariſeorū
q̄ traditionū ⁊ obſeruationū ſibi iuſticiā ꝓferebant
vñ ⁊ diuiſi vocabant a populo. Altera saduceorū q̄
interꝑtant iuſti: vēdicātes ſibi qḋ nō erant. Illis er
go abeūtibus hi ad tētandū accedunt. vñ dicit: Ac
ceſſerūt aūt qui. ſaduceorū q̄ negāt eſſe reſurrectio
nem. ORI. Saduceorū hereſis nō ſolū reſurrecti
ōnē mortuorū negat: ſed etiā putat aīam iterire cū
corpe hiſ ergo verbis ſaluatoris īſidiātes: eo tēpore
queſtionē ꝓpoſuerūt quo eū viderūt de reſurrecti
one docere diſcipulos. vñ ſequit: Et iterrogauerūt
eū dicētes: Magiſter ſcripſit nobis moyſes: Si fratꝰ
alicuiꝰ mortuꝰ fuerit habēs vxorem: ⁊ hic ſine filijs
fuerit: vt accipiat eā frater eiꝰ ī vxorē ⁊ ſuſci. ſe. fra
tri ſuo. AMB. Scḋm legis literā nubere cogitur
etiā īuita: vt defuncti ſemē excitet frater. ſpūs autē
magiſter ē caſtitatis. THEO. Saducei autē fragi
le fundamētū ſubſtituētes: nō credebāt reſurrectio
nis ſermonē. Opinātes enī carnalē eē futurā vitā
in reſurrectiōe merito fallebant. ⁊ iō tāq̄ȝ īpoſſibile
calūniantes dogma reſurrectiōis: fingūt hāc narra
tionē dicētes: Septē ergo fratres erat: ⁊ ꝑmus ac
cepit vxorē ⁊ mortuꝰ ē ſine filijs. ⁊ ſequēs accepit il
lam: ⁊ mortuꝰ ē ſine filio. ⁊ tertiꝰ accepit illā: ⁊ ſimi
liter oēs ſeptē. ⁊ nō reliquerūt ſemē: ⁊ mortui ſunt.
Nouiſſime aūt oīm mortua ē ⁊ mulier. BEDA:
Hāc fabulā cōfingūt: que deliramēti arguat eos q̄
reſurrectionē aſſerūt mortuorū. Turpitudinē ergo
fabule opponūt: vt reſurrectiōis denegēt veritatē.
vñ ſubdit: In reſurrectiōe ergo cuiꝰ eorū erit vxor:
ſiquidē ſeptē habuerūt eā vxorē. AMB. Myſtice
hec mulier ſynagoga ē: que ſeptē viros habuit: ſicut
dicit: Samaritāe: q̄nq; viros habuiſti: q: ſamarita
na tn̄ quinq; libros moyſi: ſynagoga ſeptē ſequit
pͥcipaliter: ⁊ de nullo ꝓpter perfidiā ſuā heredita
rie ꝑtātis ſemen accepit. ⁊ iō ꝑtem cū viris ſuis ī re
ſurrectiōe habere nō potuit: q: ſpiritale ꝓceptū ſm
ſenſum carnis īuertit. nō enī frater carnalis aliquiſ
denūciatus ē qui ſemen fratris ſuſcitaret defuncti.
ſed ille de mortuo populo iudeorū: ſapiam ſibi diui
ni cultꝰ aſſciſceret ī vxorē: atq; ex ea ſemē ī apoſto
lis ſuſcitaret: q̄ quaſi defunctorū reliquie iudeorū: in
formes adhuc ī ſynagoge vtero derelicti: ſm electio
nem gratie reſeruari noui ſemīs admixtione merue
rūt. BEDA: Siue ſeptem hi fratres reprobis con
gruūt: q ꝑ totā huiꝰ ſeculi vitā que ſeptē diebꝰ vol
uitur a bonis operibꝰ ſteriles exiſtūt: q̄bus iunctim
morte ꝑreptis ad vltimū ⁊ ipſa mūdana cōuerſatio
quaſi vxor in fecūda trāſibit. THEO. Dñs aūt oñ
dens reſurrectionē nō eē futurā cōuerſationē car
nalē: eorū dogma euulſit ſimul cū fragili fundamen
to. vñ ſequitur: Et ait illis ieſus: Filij huiꝰ ſeculi nu
būt: ⁊ tradunt ad nuptias. AVG. de que. euāge.
Quia cōnubia ꝓpter filios: filij ꝓpter ſucceſſionē,
ſucceſſio ꝓpter mortē. vbi ergo mors nō eſt: neq; cō
nubia. vñ ſequit: Illi vero q̄ digni habebunt ſeculo
illo ⁊ reſurrectiōe ex mortuis: neq; nubūt: neq; du
cūt vxores. neq; enī vltra mori poterunt. BEDA:
Quod nō ita itelligendū ē quaſi ſoli digni vel reſur
recturi vel ſine nuptijs futuri ſint: ſed oēs etiā pecca
tores reſurrecturi ⁊ abſq; nuptijs ſūt in ſeculo illo
māſuri. Dñs autē vt ad reſurrectiōis gloriā inquirē
dam animos icitaret: de electis tn̄ voluit facere ſer
monē. AVG. de que. euā. Sicut aūt nunc ſermo
noſter decedētibus ⁊ ſuccedētibus ſyllabis peragi
tur atq; ꝑficit: ita ⁊ ipſi homines quorū ſmo ē: de
cedēdo ⁊ ſuccedēdo ꝑagunt atq; ꝑficiūt ordinē hꝰ
ſeculi q̄ tēporali rerū pulchritudīe contexit. In illa
autē vita qñ verbū dei quo fruemur: nulla deceſſio
ne atq; ſucceſſiōe ſyllabarū cōplet: ſed omia q̄ ha
bet ſemꝑ manēdo ſimul hȝ: ita ꝑticipes eiuſ quibus
ipm ſolū erit vita: neq; moriēdo decedent: neq; na
ſcēdo ſuccedēt: ſicut nūc eſt ī angelis. vñ ſequit: Eq̄
les enī angelis ſūt. CIRYL. Sicut enī multitudo
angelorū plurima quidē ē: nō aūt ꝓpagata ꝑ gene
rationē: ſed ex creatiōe cōſiſtēs: ita ⁊ his q̄ reſurgūt
nō eſt opꝰ vlteriꝰ nuptijs. vñ ſequit: Et filij dei ſūt:
cū ſint filij reſurrectiōis. THEO. q. d. Quia deꝰ eſt
q̄ opatur ī reſurrectiōe: merito dicūtur dei filij qui
ꝑ reſurrectionē regenerant. nō enī aliq̄d carnale ī
reſurgentiū generatiōe cōſpicit: nō coitus: non ma
trix: non partus. BEDA: Vl' equales angelis ⁊ fi
lijs ſunt dei: q: gloria reſurrectiōis inouati: ſine vl
lo mortis metu: ſine vlla labe corruptiōis: ſine vllo
terreni ſtatus actu: ꝑpetua dei viſione fruuntur.
ORI. Sed q: dñs ī mattheo dicit qḋ hic ꝑtermitti
tur: Erratis: neſciētes ſcripturas. ꝓpono ſcripturā
vbi ſcriptū ſit: Neq; nubēt neq; nubent. Quantū
enī ego eſtimo: neq; ī veteri neq; ī nouo teſtamen
to quicq̄ȝ tale repitur. ſed oīs eorū error de ſcriptu
re lectiōe quā ñ itelligūt ſubrepſit. Dicit enī ī yſaia:
Electi mei bibēt. ⁊ putāt hec ⁊ ſimilia futura eſſe in
reſurrectiōe. Paulꝰ aūt oēs has bñdictiōes ſpirita
liter interpretās ⁊ ſciēs nō eſſe carnales: ad epheſioſ
dicit: Bñdixiſti nos in oī benedictione ſpiritali.
THEO. Vel dñs rōnis ſuprapoſite ſcripture teſti
moniū addit ſubdēs: Quia vero reſurgāt mortui ⁊
moyſes oñdit ſecus rubū: ſicut dicit dñm deū abraā
⁊ deū iſaac ⁊ deū iacob. q. d. Si ſemel redierūt in ni
hilū patriarche ne viuerēt apud deū ī ſpe reſurrecti
onis nō dixiſſet: Ego ſū: ſed fuerā. Cōſueuimꝰ. n. de
rebus corruptis ⁊ ꝑteritis dicere: Erā dñs illius rei.
nūc vero quoniā dixit: Ego ſum: oñdit q viuentiū
ē deus dñs. ⁊ h eſt qḋ ſubdit: Deꝰ aūt non eſt mor
tuorū: ſed viuorū: oēs enī viuūt ei. Quāuis enī crani
mes ſūt: viuūt tamē apud deū ī ſpe reſurgēdi. BE
DA: Vel hoc dicit: vt cum ꝓbauerit aīas ꝑmanere
poſt mortē: qḋ ſaducei negabāt: cōſequēs itroduce

rū ⁊ corpoꝝ reſurrectio: que cū aīabus bona ma-
la ge geſſerit. Eſt aūt vera vita qua iuſti deo viuūt:
etiā quādo corpore moriunt̄. Ad cōprobandā aūt
reſurrectiōis veritatē: multo manifeſtioꝛib⁹ exēplis
ex ꝓpheris vti valuit. ẜ ſaducei qnqꜫ tm̄ libros moy
ſi recipiebāt: ꝓphetaꝝ vaticinia ſ̄puētes. CHRY.
Sicut aūt ſancti cōmunē orbis dn̄m ſibi appropri-
ant: nō derogātes eius dominio: ſed ꝓpriū affectū
pandētes: ſcd̄m morē amantiū q̄ nō patiunt̄ cū mł
tis diligere: ſed volūt precipuā ⁊ ſpecialē quandam
dilectionē exprimere: ſic ⁊ de⁹ ſpecialiter ſe horū deū
dicebat: nō coartādo ſuū dominiū: ſed ampliando.
Nō eni ſic multitudo ſubditoꝝ: ſicut virt⁹ famulā
tium pandit ei⁹ dn̄iū. vn̄ nō ſic gaudet dici de⁹ celi
⁊ terre: ſicut cū dicit̄: Deus abraā: deus iſaac: ⁊ deus
iacob. Et apud mortales quidē a dn̄is denominan
tur famuli. Dicim⁹ eni: Villic⁹ talis ducis. econtra
nō autē deus dicit̄ abrae. THEO. Cōfutatis aūt
ſaduceis: fauēt ieſu ſcribe tāqꜫ ſaduceoꝝ oppoſiti.
vn̄ ſequit̄: Reſpōdentes aūt quidā ſcribarū dixerūt:
Magiſter: bene dixiſti. BEDA: Et qꜫ in ſermoni
bus cōfutati ſūt: vltra n̄ iterrogat. vn̄ ſequit̄: Et am-
plius nō audebāt eū quicqꜫ iterrogare: ſed compre-
henſum romanis tradūt ꝑtāti. Ex quo itelligimus ve
nena inuidie poſſe quidem ſuperari: ſed difficile cō
quieſcere.

Dixit autem ad illos: Quomo
do dicunt chriſtū filium eſſe dauid:
⁊ ipſe dauid dicit in libro pſalmoꝝ
Dixit dominus domino meo ſede a
dextris meis: donec ponā inimicos
tuos ſcabellū pedum tuorum? Da
uid ergo dn̄m illū uocat: ⁊ quomo
do filius dei eſt?

THEO. Quāuis dn̄s ad paſſionē erat itur⁹ ī bre
ui p̄dicat ꝓpriā deitatē: nec hoc tn̄ icaute aut arro
gāter: ſed modeſte querit. vn̄ dicit̄: Dixit āt ad illos:
Quō dicūt chriſtū filiū dauid eſſe. AMB. Nō rep
hendunt̄ hoc loco: qꜫ dauid filiū cōfitent̄: qꜫ cecus
ille dauid filiū cōfitendo meruit ſanitatē. Et pueri
dicētes: Oſanna filio dauid. p̄celſe p̄dicatiōis glo-
riā deo deferebāt: ſed reprehēdunt̄: qꜫ nō credūt fi
liū dei. vn̄ ſubdit: Et ipſe dauid dicit ī libro pſalmo-
rū: Dixit domin⁹ domino meo. Et pater dominus:
⁊ fili⁹ domin⁹: ſed nō duo domini: ſed vnus eſt do
min⁹: qꜫ pater in filio ⁊ fili⁹ ī patre. Ipſe ad dexterā
patris ſedet: qꜫ patri cōſors: nulli ſcd̄us ē. Sequitur
eni: Sede a dextris meis. Nec prefert̄ q̄ ad dextram
ſedet: nec iniuriā patit̄ qui admittit̄, gradus nō q̄ri
tur dignitatis: vbi plenitudo eſt diuinitatis. AV
GV. de ſymbolo: Seſſione aūt iſta nō accipiamus
humanis mēbris poſitū: tāqꜫ pat̄ ſedeat ī ſiniſtra:
⁊ filius ſedeat ad dextrā: ſed ipam dextrā itelligam⁹
poteſtatē quā accepit ille homo ſuſceptus a deo: vt
veniat iudicatur⁹ q̄ primo venerat iudicādus. CI-
RYL. Vel ꝙ ſedet ad dextrā patris ſupernā ei⁹ glo
riam ꝓbat: nā quoꝝ ē tronus equalis ⁊ maieſtas.
Seſſio vero in deo ſignificat regnū ⁊ oīm poteſta-
tem. Sedet ergo a dextris dei patris qꜫ verbū ex pa
terna ſubſtātia ꝓdiens: factū caro diuinā nō exuit
dignitatē. THEO. Manifeſtat ergo ꝙ aduerſa-
rius patris nō ē: ſed ſecū cōcordat: cum pater repu-
gnet aduerſarijs ei⁹. Sequit̄ eni: Donec ponā inimi
micos tuos ſcabellū pedū tuorū. AMB. Ergo ⁊
deū chriſtū ⁊ hominē eē credam⁹: cui a patre ſubij
ciunt̄ inimici: nō ꝑ īfirmitatē ꝑtātis ſue: ſed per vni
tatē nature: qꜫ ī altero alter opatur. nā ⁊ fili⁹ ſubij-
cit īimicos p̄ri: qꜫ patrē clarificat ſup terrā. THE.
Querit ḡ ipe: ⁊ mota dubitatiōe ſinit illos colligere
q̄d ſequat̄. vn̄ ſubdit: Dauid ergo dn̄m illū vocat ⁊
q̄uō fili⁹ ē ei⁹. CHRY. Dauid quidē p̄r chriſti ⁊ ſ
uus: h̄ quidē ſcd̄m carnē: illud ſcd̄m ſpm̄. CHRY.
Et nos ergo nouis phariſeis q̄ nec verū dei filiū: ne
qꜫ deū eē fatent̄. natū ex ſacra v̄gine: ẜ diuidūt vnū
filiū ī duos: talē obiciem⁹ q̄ſtionē: quo pacto filius
dauid dn̄s ei⁹ ē: ⁊ nō hūano dominio: ẜ diuino.

Audiēte autē omi populo dixit
diſcipulis ſuis: Attēdite a ſcribis q̄
uolūt ambulare ī ſtolis: ⁊ amāt ſalu
tationes in foro: ⁊ p̄mas cathedras
in ſynagogis: ⁊ primos diſcubit⁹ in
conuiuijs. Qui deuorāt domos ui
duarū: ſimulātes longā orōnē. Ipſi
accipiēt damnationē maiorē.

CHRY. Nihil aūt ē forti⁹ qꜫ ex ꝓphetis diſputa-
re. h̄ eni ē ⁊ ipis reb⁹ validi⁹: nā chriſto faciēte mira
cula cōtradicebāt multotiēs. cū vō allegauit ꝓphe
tiā tacuerūt: qꜫ nō habebāt q̄d dicerēt. His aūt tacē
tib⁹ cōtra eos iuehit̄. vn̄ dicit̄: Audiēte aūt oī popu
lo dixit diſcipulis ſuis. THEO. Quia eni eos or-
bis doctores mittebat: merito monet nō eē eis imi
tandā phiſeoꝝ ambitionē. vn̄ ſeq̄t̄: Attēdite a ſcri.
q̄ volūt ambu. ī ſtolis. BEDA. i. cultioꝛib⁹ veſtimē
tis īduti ad publicū ꝓcedere: ī quo īter cetera diues
peccaſſe deſcribit̄. CIRYL. Paſſiōes aūt erāt ſcri
barū: amor glorie inanis ⁊ lucri. vt igit̄ tā peſſima
crimia euitarēt diſcipuli: cōmonet eos ſubdens: Et
amāt ſalutatiōes ī foro. THEO. Quod ē a blādiē
tibus venātiū opinionē fame. vel agūt h̄ cā congre
gādē pecunie. Sequit̄: Et p̄mas cathe. ī ſyna. ⁊ pri-
mos diſcubit⁹ ī cōuiuijs. BEDA: Nō primos ſe-
dere vel diſcūbere vetat eos q̄bus hoc officij ordine
cōpetit: ſed eos q̄ h̄ īdebite amāt docet eē cauēdos:
animū vel gradū redarguēs: qꜫuis ⁊ hoc culpa non
careat, ſi idē ī foro litib⁹ velint itereſſe: q̄ ī ſynagoga
magiſtri deſiderāt appellari. Duplici aūt rōne a va
ne glorie cupidis attēdere iubemur: ne vel eorum ſi
mulatiōe ducamur eſtimātes bona eē q̄ faciūt: vel
emulatiōe īflāmemur: fruſtra gaudētes ī bonis lau
dari que ſimulāt. Nō ſolū aūt laudes ab hominib⁹
ſed ⁊ pecunias querūt. Sequit̄. n. Qui deuorāt do-
mos viduarū ſimulātes longā orationē. Iuſtos. n.
⁊ magni meriti apud deū ſe ſimulātes. ab īfirmis ⁊
peccatoꝝ ſuoꝝ conſcia turbatis. q. patroni ꝓ eis ī
iudicio futuri: pecunias accipe non dubitant. CI
RYL. Ingurgitātes etiā ſe viduarū bonis pauptate

atterũt nõ qualitercũq; comedẽtes: ſed deuorantes
⁊ ad prauitatẽ oratiõe vtẽtes: qḋ grauiori pena fac
eos obnoxios. vñ ſeqᷓ: Hi accipiẽt maiorẽ dãnatio
nẽ. THEO. Quia nõ ſolũ mala faciũt ſed ⁊ orati
ones ꝓtendũt: ⁊ virtutẽ faciũt prauitatis excuſatio/
nẽ. Uiduas etiã depauperãt: quaꝝ oportebat miſe/
reri: dũ ob ſui ꝓſentiã eas cogũt exponẽ. BEDA:
Uel quia laudes ab hominibus ⁊ pecunias querunt:
maiori damnatione plectuntur. CA. XXI.

REſpiciẽs aũt uidit eos qui
mittebant munera ſua i ga
zophylatiũ diuites. Uidit
autẽ ⁊ quandã uiduã pauperculam
mittẽtẽ era minuta duo. Et dixit:
Uere dico uobis: q2 uidua hec pau
per pluſq̃ȝ omnes miſit. Nã omẽs
hi ex abundanti ſibi miſerunt in mu
nera dei: hec ãt ex eo quod deeſt illi
oẽȝ uictũ ſuũ quẽ habuit miſit.

GLO. Poſtq̃ȝ domin⁹ redarguit ſcribarũ auari/
ciam: qui domos viduarũ deuorabant: cõmendat
vidue elemoſynã. vñ dicitᷓ: Reſpiciẽs autẽ vidit eos
qui mittebãt munera ſua in gazophilatium diuiteſ.
BEDA: Quia ſermone greco philaxe ſeruare di/
citur: ⁊ gaza lingua perſica diuitie vocantur: gazo/
philatium locus appellari ſolet quo diuitie ſeruan
tur. Erat autem arca foramẽ habẽs deſuꝑ poſita iu
xta altare ad dextrã ingredientibus domũ domini:
in quã mittebant ſacerdotes qui cuſtodiebant ho/
ſtia omnem pecuniã que deferebatur ad templum
domini. domin⁹ autẽ ſicut operantes in domo ſua
diſcutit: ita ⁊ dona ferentes reſpicit: ⁊ quẽ dignum
viderit laudat: quẽ reprobũ dãnat. vñ ſequitur: Ui
dit autẽ ⁊ quandã viduã pauperculam mittentem
era minuta duo. CIRYL. Duos obolos offerebat
quos cũ ſudoribus ad diurnũ victuȝ acquiſierat. vł
que quotidie per aliena poſcit ſuffragia deo donat
oſtendẽs ei ſuã paupertatẽ fructiferã. vincit igiᷓ ali
os ⁊ iuſta cẽſura coronatᷓ a deo. vñ ſequitᷓ: Et ait il/
lis: Uere dico vobis: quia vidua hec pauper pluſ q̃ȝ
omnes miſit. BEDA: Acceptabile enim ẽ deo q̃c
quid bono animo obtulerimus: qui cor ⁊ non ſub/
ſtantiã penſat: nec perpendit quantũ in eius ſacri/
ficio: ſed ex q̃nto proferatᷓ. vñ ſequitᷓ: Nã omẽs hi ex
abundanti ſibi miſerũt in munera dei. hec autẽȝ ex
eo quod illi deeſt: omnem victũ quem habuit miſit.
CHRY. Nõ enim paucitatẽ oblati: ſed copiã affe
ctus intuitus eſt de⁹. Nõ eſt elemoſyna ex plurib⁹
pauca ĩpendere: ſed illud vidue que totã ſibi euacua
uit ſubſtantiã. ꝙ ſi nequis tñ offerre ſicut ⁊ vidua:
offer ſaltẽ totum ſuperfluũ. BEDA: Myſtice au
teȝ diuites qui in gazophylatiũ munera mittebant:
ſignificãt iudeos de iuſticia legis elatoſ: vidua pau
per eccleſie ſimplicitatem que paupercula vocatur:
quia vel ſuperbie ſpiritum vel peccata tanq̃ȝ mũdi
diuitias abiecit: vidua vero quia vir eius ꝓ ea mor/
tem pertulit. Hec in gazophilatium duo era minu/
ta mittit: quia in conſpectu dei apud quem noſtri
operis oblationes conſeruantur: munera ſua defert
ſiue dilectionẽ dei ⁊ proximi: ſiue fidei ⁊ orationis
que cunctis ſuperborum iudeoꝝ operibus ꝓſtant.
Ex abundanti enim in munera dei imittunt iudei
qui de iuſticia ſua preſumunt. Eccleſia autem oẽm
victum ſuum mittit: quia omne quod viuit: dei eſſe
muneris intelligit. THEO. Uel vidua poteſt itel
ligi quelibet anima: orbata quaſi primo viro priſti/
na lege: ⁊ non digna copule verbi dei: que loco ar/
re offert deo fidem ⁊ conſcientiam bonam. plus vi
detur offerre diuitibuſ in ſermone: ⁊ ſuperfluentib⁹
moralibus gentilium virtutibus.

Et quibuſdã dicentibus de tem
plo ꝙ lapidibus bonis ⁊ doniſ exor
natum eſſet dixit: Hec que uidetis
uenient dies: in quibus nõ relinque
tur lapis ſuper lapidẽ qui nõ deſtru
atur. Interrogauerũt autẽ illuȝ di
centes Preceptor: Qñ hec erũt: ⁊
qḋ ſignũ cũ fieri icipiẽt. Qui dixit:
uidete ne ſeducamini. Multi. n. ue
niẽt i noĩe meo dicẽtes q2 ego ſum:
⁊ temp⁹ appropiquabit. Nolite er
go ire poſt illoſ.

EVSE. Quod ſpectãda forẽt. que pertinebant ad
templi ſtructurã mãifeſtãt hyſtorie: ⁊ huc uſq; que/
dã cõſeruanᷓ reliquie: qbus ꝑcipiunᷓ que dudum
erant fabricarũ veſtigia. Sed dñs mirantibus tẽpli
fabricas: ꝓmulgauit ꝙ in eo lapis ſuꝑ lapidẽ ñ ma/
neret. Dicitᷓ. n. Et quibuſdã dicẽtibus de tẽplo ꝙ la
pidibus bonis ⁊ donis exornatũ eſſet dixit: Hec q̃
videtis veniẽt dies: in q̃bus nõ relinquetᷓ lapis ſuꝑ
lapidẽ q̃ nõ deſtruatᷓ. Decebat enĩ locuȝ illũ ꝓpter
cultorũ audaciã oĩmodã deſolationem pati. BE
DA: Diuina etiã diſpẽſatio ꝓcurauit vt ciuitas ipa
⁊ templũ ſubuerterétᷓ: ne quis forte adhuc ꝑuulus i
fide vidẽs illa cõſtare: dũ ſacrificioꝝ ritũ attonit⁹
ſtuperet: raperetᷓ ĩtuitu. AMB. Uerũ igitᷓ dictũ ẽ
de tẽplo manufacto ꝙ eẽt ſubuertendũ. Nihil enĩ
eſt manufactũ: qḋ nõ aut vetuſtas cõficiat: aut vis
ſubruat: aut ignis exurat. Tñ ẽ ⁊ aliud templũ. ſ. ſy/
nagoga: cui⁹ ſtructura vet⁹: eccleſia ſurgẽte diſſol/
uitᷓ. Eſt etiã templũ i vnoquoq; qḋ deficiẽte fide la
bitur: ⁊ maxĩe ſiq̃s falſo chriſti nomĩe obtẽdat: quo
interiorẽ expugnet affectũ. CIRYL. Nequaq̃ȝ au
tem diſcipuli aduerterãt vim dictoꝝ: ſed arbitrabã/
tur de cõſũmatõe ſeculi dictũ eẽ. Et iõ querebãt q⁹
tẽpore deberẽt accidere. vñ ſequitᷓ: Interrogauerũt
aũt illũ dicẽtes: Preceptor: qñ hec erũt: ⁊ qḋ ſignuȝ
cũ fieri ĩcipiẽt. AMB. Matthe⁹ tertiã iterrogati/
onẽ addidit: vt ⁊ templi tẽpora deſtruẽdi: ⁊ ſignum
aduentus ⁊ conſummatio ſeculi a diſcipulis que/
reretur. Interrogatus autem dominus quando tẽ
pli futura eſſet deſtructio: ⁊ qḋ ſignũ eſſet ei⁹ aduẽ
tus: de ſignis docet: de tẽpore ñ curat ĩtimãdũ. Se/
quitᷓ. n. Qui dixit videte ne ſeducamini. ATHA.
Cũ. n. ſint nobis a deo chariſmata ⁊ dogmata q̃ſi

ſup hoiem tradita. ſ. celeſtis cōuerſatōis forma: virtus cōtra demones: ⁊ adoptio ⁊ noticia pr̄is ⁊ vbi: ⁊ ſpiſſancti donū. Aduerſariꝰ nr̄ diabolꝰ circuit: q̄rēs nobis ſurripe inſita ſemina verbi. Dn̄s aūt tāq̄ ſua pcioſa dona in nobis ſua documēta cōcludēs monet: ne ſeducamur. Magnū aūt quoddā donuꝫ tribuit nobis dei verbū: vt nō ſoluꝫ ex apparētibus non decipiamur: ſed etiā ſiqua latētia ſint dijudicemus per ſpiritꝰ grām. Cum enim ſit odioſus diabolus inuētoꝛ malicie: hoc quod ipe eſt occultat: nomen vero cūctis cupitū ſimulat callide: puta ſiquis ſubijcere ſibi volens filios alienos: parētibꝰ abſentibus fingat eoꝝ vultus: ⁊ filios deſiderātes ſeducat. Ergo in vnaquaq; hereſum diabolꝰ figuratus dicit Ego ſum chꝛiſtus: ⁊ apud me veritas eſt. vnde ſeq̄t: Multi eniꝫ veniēt in nomie meo dicētes: quia ego ſum: ⁊ tempus appꝛopiquabit. CIRYL. Ante ſuū enim deſcēſum de celo, pueniēt aliqui: quibꝰ acquieſcere nō opoꝛꝫ. voluit enim vnigenitū verbū dei cū venit vt mūdum ſaluaret latere: vt crucē ſuſtineꝛꝫ p nobis. Sed ſecūdus eius aduētus non erit clāculo vt ante: ſed terribilis ⁊ manifeſtus. deſcēdet eniꝫ in gloꝛia dei patris miniſtrātibꝰ angelis vt mūdum in iuſticia iudicet. vnde cōcludit: Nolite ergo ire poſt illos. TYTVS: Uel foꝛſitan nō dicit pſeudo chꝛiſtos ante cōſummatiōem veniētes: ſed eos qui fuere tempe apoſtoloꝝ. BED. Multi enim imminēte hieroſolymoꝝ excidio pncipes extitere: qui ſe dicāt eē chꝛiſtos: tēpuſq; libertatis appꝛopiquare. Multi etiā in eccleſia hereſiarche diem dn̄i inſtare pdicarūt: quos apoſtolꝰ ad theſſa. damnat. Multi etiā in nomie chꝛiſti venē antichꝛiſti: quoꝝ pm̄ꝰ eſt ſimō magus: cui dicebat: Hic eſt virtus dei que vocatur magna.

Cum autē audieritis p̄lia ⁊ ſeditiones: nolite terreri. Opoꝛtet pꝛimum hec fieri: ſed nondū ſtatī finis Tunc dicebat illis: Surget gens cōtra gentē: ⁊ regnū aduerſus regnuꝫ ⁊ terre motus magni erūt per loca ⁊ peſtilentie ⁊ fames terroꝛeſq; de celo: ⁊ ſigna magna erunt.

GRE. in home. Perituri mūdi pꝛecurrētia mala denūciat dominus: vt eo minꝰ perturbēt venientia: quo fuerint pꝛeſcita. Minus enim iacula feriunt: q̄ puidenꝰ. vnde dicit: Cum autē audietis pꝛelia et ſeditōnes: nolite terreri. Bella ad hoſtes pertinent ſeditōnes ad ciues. Ut ergo nos indicet exteriꝰ interiuſq; turbari: aliud nos fateꝛ ab hoſtibus: aliud a fratribꝰ perpeti. AMBRO. Uerboꝝ autem celeſtium nulli magi q̄ nos teſtes ſumus: quos mundi finis inuenit: quāta pꝛelia: ⁊ quas opiniones accepimus pꝛelioꝝ. GRE. in home. Sed his malis p̄uenientibꝰ quia nō ſtatim finis ſequaꝛ adiungitur: Opoꝛtet hec pꝛimū fieri. Ultima eni tribulatio multis tribulatōibꝰ puenit: quia multa debēt mala precurrere: vt malum valeāt ſine fine nūciare. vnde ſeq̄tur: Tūc dicebat illis: Surget gens contra gentē: ⁊ regnū aduerſus regnū. Quia neceſſe eſt vt alia ex celo: alia ex terra: alia ab elemētis: alia ab hominibus patiamur: h ergo ſignaꝛ perturbatio hominū. Sequitur: Et terremotꝰ magni erūt p loca. Ecce reſpectus ire deſup. CHRY. Terre motꝰ eni q̄nq; ire ſignū ē nā ⁊ quando crucifixꝰ eſt dn̄s: mota eſt terra. Q̄nq; vo, puiſiōis iudiciū: ſicut oꝛātibꝰ apoſtolis cōmotꝰ ē locꝰ in quo erāt cōgregati. Sequiꝛ: Et peſtilentie. GRE. in home. Ecce iequalitas coꝛpoꝝ. Et fames ecce ſterilitas terre. Terroꝛeſq; de celo: ⁊ ſigna magna erunt. ecce ineq̄litas aeris: qd ad eas tempeſtates referendū eſt que nequaq̄ oꝛdinē tp̄uꝫ ſeruāt: q̄ .n. oꝛdinate veniūt ſignū nō ſunt. Omnia enim que ad vſum vite accepimꝰ: ad vſum cōuertimꝰ cl̄pe. Sꝫ cūcta que ad vſum pꝛauitatis inflexinus: ad vſū nobis vertunꝛ vltōnis. AMBRO. Occaſuꝫ ergo ſeculi pꝛecedūt quedā egrotudines mūdi. ſ. fames: peſtilētia: ⁊ pſecutio. THEO. Quidā autē hec nō ſolum in cōſummatōne futura: ſed ⁊ tempe captōnis hieruſalē fuiſſe impleta voluerūt. Auctoꝛe nāq; pacis pempto: merito in eis ſeditōes ⁊ bella locuꝫ habuerūt. Ex bellis autē peſtis ⁊ fames cōſequiꝛ: hec quidē aere cadaueribꝰ infecto: illa incultis manētibus agris. Sed ⁊ ioſephꝰ intolerabiles erūnas euēiſſe recitat, ppter famem: ⁊ tempoꝛe claudij ceſaris fames inualuit: vt in actibꝰ legitur: ⁊ plurima terribilia otigerūt captōem hieruſalē indicātia: vt ioſephꝰ narrat. CHRY. Dicit aūt q̄ non ſtatim finis ciuitatis eueniet: vt. ſ. hieroſolyma capiaꝛ: ſed poſt p̄lia multa. BED. Admonenꝛ etiā apoſtoli ne terreāꝛ his pꝛecurrentibꝰ: ne hieroſolymā iudeāq; deſerāt. Poteſt aūt regnū cōtra regnū: ⁊ peſtilētia coꝝ quoꝝ ſermo ſerpit vt cancer: ⁊ fames audiendi vbi dei: ⁊ cōmotio vniuerſe terre: ⁊ a vera fide ſepatio etiaꝫ in hereticis intelligi: q̄ cōtra ſe inuicē dimicātes: eccleſie victoꝛiā faciūt. AMB. Sūt aūt ⁊ alia bella q̄ vir ſuſtinet chꝛiſtianꝰ: diuerſaꝝ quoq; p̄lia cupiditatū ſtudioꝛūq; cōflictꝰ. Multo etiā grauioꝛes ſūt domeſtici hoſtes q̄ extranei.

Sed ante hec omnia inijciēt uobis manus ſuas: ⁊ perſequētur: tradentes in ſynagogaſ ⁊ cuſtodias: trahētes ad reges ⁊ pꝛeſideſ, ppter nomē meum. Continget autē uobis in teſtimoniū. Ponite ergo in coꝛdibus ueſtris nō p̄meditari queadmoduꝫ reſpōdeatis. Ego eni dabo uobis os ⁊ ſapientiā: cui nō poterūt reſiſtere ⁊ cōtradicere omnes aduerſarij ur̄i Trademini aūt a parētibꝰ ⁊ fratribꝰ ⁊ cognatis ⁊ amiciſ: ⁊ moꝛte afficiēt ex uobis. Et eritis odio oibꝰ hoibꝰ, ppter nomē meū. Et capillꝰ de capite ueſtro non peribit. In patientia ueſtra poſſidebitiſ animas ueſtras.

¶ GREGO. in home. Quia cuncta que predicta
ſunt nō de iniuſticia ferient ſunt: ſ; de merito mūdi
patiētis: facta prauorū hominū prenūciant̄ cum di
cit̄: Sed ante hec omnia iniicient vobis man⁹ ſuas:
ꝛ perſequentur: tradētes in ſynagogas ꝛ cuſtodias:
trahētes ad reges ꝛ preſides, ꝑpter nomē meū. Ac ſi
dicat: Prius corda hominū poſt elemēta turbabū-
tur: vt cum rerū ordo confundit̄: ex qua tribulatio-
ne veniat demonſtret̄. Nam quāuis finis mūdi ex
ipo ſuo ordine pendeat: puerſiores tamē quoſq; in
ueniēs: quia digne ruinis illorū opprimātur inno-
teſcit. ¶ CIRYL. Uel hoc dicit: Quia priuſq; a ro-
manis hieruſalē caperet̄: paſſi perſecutōes a iudeis
diſcipuli incarcerati ſunt: ꝛ preſentati ꝓncipibus.
Miſſus eſt paulus romā ad ceſarē: aſtititq; feſto ꝛ
agrippe. Sequit̄. ¶ Contiget autē vobis in teſtimo-
nium. ¶ GRECVS: In martyriū .i. in martyrij glo
riam. ¶ GREGO. in homel. Uel in teſtimoniū vi-
del; eorū quia vos perſequēdo mortes inferūt: aut
viuēdo non imitātur: vt inde puerſi ſine excuſatiōe
pereāt. vnde electi exemplū capiūt vt viuant: ſed au
ditis tot terrorib⁹ turbari poterant auditorū corda.
vnde ad eorū conſolatōem ſubdit: Ponite ergo in
cordib⁹ veſtris nō premeditari queadmodū reſpon-
deatis. ¶ THEO. Quia .n. idiote erant ꝛ imperiti h
eis domin⁹ dicit: ne cōturbarent̄ reddituri ſapienti-
bus ratiōem. ꝛ cauſam ſubdit: Ego enī dabo vobis
os ꝛ ſapientiā: cui nō poterūt reſiſtere ꝛ cōtradice-
re omnes aduerſarij veſtri. q. d. Statim a me ſortie-
mini facundiā ꝛ ſapientiā: vt nec omnes aduerſarij
veſtri ſi in vnū conueniāt reſiſtere valeāt vobis: nec
in ſapientia .i. vita theoreumatū: nec in eloquentia
ꝛ ſermonis lepore. Sepe enim multi ſapientiā qui-
dem habent in mēte: ſed cum ſint prouocabiles ad
turbatiōem totum confundūt: cum tempus fuerit
proponēdi. nō autē tales fuerūt apoſtoli: ſ; vtriq;
gratioſi fuerūt. ¶ GREGO. Ac ſi domin⁹ ſuis dicat
Nolite terreri. vos ad certamē accedetis: ego pre-
lior. vos verba editis: ſed ego ſū qui loquor. ¶ AMB.
Alibi autē chriſt⁹ in diſcipulis: alibi pater: alibi ſpiri
tus loquit̄ patris. nō diſcordāt iſta: ſed congruunt.
quod vnus loquit̄ tres loquūtur: quia vox eſt vna
trinitatis. ¶ THEO. His autē dictis: ꝛ ꝑpulſo iperi
tie timore: ſubdit ꝛ aliud quiddā; neceſſariū: quod
eorū animos poterat cōmouere: ne ſubito irruens
eos turbaret. Sequit̄ enim: Trademini autē a parē
tib⁹ ꝛ fratrib⁹ ꝛ cognatis: ꝛ morte afficiēt ex vobis.
¶ GREGO. in home. Plus in nobis ea tormenta
ſeuiūt: que ab illis patimur: de quorū mentib⁹ preſu
mebamus: quia cum damna corpis mala nos cru-
ciant amiſſe charitatis. ¶ GRE. niſenus: Conſide-
remus autē ſtatū qui tunc tēporis erat omnib⁹ ſu-
ſpectis: ad inuicē diuidebant̄ cognatōnes inuicem
diſgregate per cultus: ꝛ fili⁹ gētilis ꝓditor fiebat pa
rentū fideliū: ꝛ in filiū qui crediderat: pater infideli
tate obſtinat⁹ accuſator fiebat. Omnis etas erat ex-
poſita ꝑſequētib⁹ fidē: nec mulieribus ſuccurrebat
naturalis ſex⁹ fragilitas. ¶ THEO. His aūt dictis ꝛ
de odio ſubiūgit quod ab omnib⁹ patiētur. Sequit̄
enī: Et eritis odio oībus, ꝑpter nomē meū. ¶ GRE.
in home. Sed quia dura ſunt: que ꝑdicūtur de affli
ctōe mortis, ꝑtin⁹ cōſolatio ſubdit̄ de gaudio reſur

rectōis cum dicit̄: Et capillus de capite veſtro nō
peribit. q. d. martyribus ſuis: Cur timetis ne pereat
quod inciſum dolet: quādo ꝛ illud in vobis perire
nō pōt: quod inciſum nō dolet. ¶ BEDA: Uel alit̄
Capill⁹ de capite diſcipulorū dn̄i nō ꝑibit: quia nō
ſolū fortia facta vel dicta ſanctorꝝ: ſed ꝛ tenuiſſima
cogitatio digna mercede donabit̄. ¶ GRE. v. mo.
Qui aūt patiētiā in aduerſis tenet: inde ꝯtra aduer
ſa, omia fortis efficit̄. vnde ſibi ꝛ ſeipm vincēdo do-
minat̄. vn̄ ſequit̄: In patiē. ve. poſſi. ani. vr̄as. Quid
.n. eſt aīas poſſidere: niſi ꝑfecte in oīb⁹ viuē: cūctiſq;
mētis motib⁹ quaſi ex arce virtutis dn̄ari. ¶ GRE.
in home. Per patiētiā igit̄ aīas nr̄as poſſidem⁹: qa
dū nobiſmetipis dn̄ari diſcim⁹: hoc ipm incipimus
poſſidere qđ ſum⁹. Jccirco aūt poſſeſſio aīe in vtu-
te patiētie ponit̄: qꝛ radix oīm cuſtoſq; vtutū patiē
tia eſt. Patiētia vō eſt aliena mala equanimit̄ ꝑpeti:
ꝯ eū quoq; q̄ mala irrogat nullo dolore morderi.

¶ Cū autē uideritis circūdari ab
exercitu hieruſalē: tūc ſcitote quia
appropiquauit deſolatio eius. Tūc
qui in iudea ſunt fugiāt ad montes
ꝛ qui in medio eius diſcedāt: ꝛ qui
in regionib⁹ non intrēt in eam: quia
dies ultionis hi ſunt: ut impleātur
omnia que ſcripta ſunt. Ue autem
pregnātibus ꝛ nutrientibus in illis
diebus. Erit enim preſſura magna
ſuper terrā: et ira populo huic. Et
cadēt in ore gladij: ꝛ captiui ducēt
in oēs gētes. Et hieruſalē calcabit̄ a
gētib⁹ donec impleant̄ tpa nationū.

¶ BEDA: Hacten⁹ ea que per .xl. annos: necdū fi-
ne aduenientē futura erāt dicta ſunt: hinc ipſe finis
deſolatōnis: que a romano exercitu facta eſt domi
ni verbis exponit̄ cū dicit̄: Cū aūt videritis circūda
ri ab exercitu hieruſalē: tē ſcitote: qꝛ appropinquit
deſolatio ei⁹. ¶ EVSE. Deſolatōem hieruſalē vocat
nō ampli⁹ eā a ſuis nec ſm̄ ritū legalē cōſtituti: ita
ꝙ null⁹ expectet poſt futurā obſidionē aliam inno
uatōem fieri: ſicut accidit tpe regis ꝑſarū: ꝛ illuſtris
antiochi: ꝛ iterū tpe pōpeij. ¶ AVG. ad heſitiū: Hec
aūt dn̄i verba ideo lucas hoc loco cōmemorauit: vt
oſtēdat tūc factā fuiſſe abominatōem deſolatiōis
que a daniele ꝑdicta eſt: de qua matthe⁹ ꝛ marcus
locuti ſunt quādo expugnata ē hieruſalē. ¶ AMB.
Judei enim putauerūt abominatōem deſolatōnis
tunc factā eo ꝙ caput porci in templo iecerūt: illu-
dentes romani iudaice ritum obſeruātie. ¶ EVSE.
Domin⁹ aūt futurā in ciuitate ꝓuidēs famē: mone-
bat diſcipulos ne in futura obſidione in ciuitatem
cōfugerēt: tanq; ad locū tutū: ꝛ a deo ꝓtectū: ſ; ma
gis inde diſcederēt: ꝛ ad mōtes cōfugerēt. vn̄ ſeqt̄:
Tunc qui in iudea ſunt: fugiant in mōtes. ¶ BED.
Eccleſiaſtica narrat hiſtoria: cūctos q̄ in iudea erāt
xpianos iminēte hieroſolymorꝝ excidio ꝯmōitos a

domino loco diſceſſiſſe: ⁊ trãs iordanẽ habitaſſe in
ciuitate quadã pella nomĩe: donec deſolatio iudee
compleret. AVGV. ad heſitiũ: Pro hoc aũt mat
theꝰ ⁊ marcꝰ dixerũt: Et qui ſupra tectũ eſt: nõ deſcẽ
dat in domum. addidit aũt: Nec introeat: vt tollat
aliquid de domo. Pro quo lucas ſubdit: Et qui in
medio eiꝰ ſunt diſcedãt. BEDA: Sed quomodo
ab exercitu ciuitate iam circũdata qui in medio eiꝰ
ſunt diſcedẽt: niſi forte quod pmiſit tũc: nõ ad ipm
tpꝰ obſidiõis referat: ſed ad primũ ante obſidiõem
tẽpus: cũ ſe pmũ miles romanꝰ per galilee vl' ſama
rie fines cepit diffundere. AVG. ad heſitiũ: Pro
eo aũt ꝙ mattheꝰ ⁊ marcꝰ poſuerũt: Et qui in agro
erit: nõ reuertat retro tollere veſtimẽtũ ſuũ. aptius
iſte ſubdit: Et qui in regionibꝰ nõ intrẽt in eã: q̃a di
es vltõis hi ſunt: vt impleant omĩa que ſcripta ſunt.
BED. Dies aũt vltõis hi ſunt: dies videlꝫ domini
ſanguinis vltõem petẽtes. AVG. ad heſitiũ: De
inde ſimiliter lucas pſequit ſicut ⁊ alij duo: Ve aũt
pgnantibꝰ ⁊ nutrientibꝰ in illis diebꝰ. Et ſic ergo lu
cas patefacit quod poterat eſſe incertũ. ſ. id qd̃ dc̃m
eſt de abominatõe deſolatõis: nõ ad ſeculi finẽ: ſed
ad expugnatõem hieruſalẽ ptinere. BED. Dicit g̊
Ve pgnãtibus. pñte captiuitate: Et nutrientibꝰ ſiue
mammãtibꝰ: vt quidã interptant: quarũ vel vteri:
vel manꝰ filioꝝ ſarcina pgrauate: fuge neceſſitatem
nõ minimũ impediũt. THEO. Quidã vero dicũt
dñm p hoc ſignificare filioꝝ eſum: quẽ ⁊ ioſephus
narrat. CHRY. Deinde pdictoꝝ aſſignat cauſam
dicẽs: Erit enim pſſura magna ſup terrã: ⁊ ira pplo
huic. Talia. n. mala eos occupauerũt: vt nulla dein
ceps erũna poſſit eoꝝ calamitatibꝰ edequari: vt ioſe
phꝰ narrauit. EVSE. Qual'r. ſ. aduenĩẽtibꝰ romãis
⁊ vrbẽ capiẽtibꝰ: multe caterue iudaici populi in
ore gladij periere. vnde ſequit: Et cadẽt ĩ ore gladij.
Sed ⁊ plures necati ſunt fame. Hec vẽo accidebãt
pmo quidẽ ſub tyto ⁊ veſpaſiano: poſt hos aũt tpe
hadriani pncipis romãoꝝ: quãdo natale ſolũ iudeiſ
inacceſſibile eſt factũ. vnde ſequit: Et captiui ducẽ
tur in oẽs gentes. Totũ. n. orbẽ iudei repleuerunt: ⁊
vſq₃ ad fines terre puenerũt. ⁊ cũ eoꝝ terra ab alie
nigenis inhabitet: ſolis ipis eſt inacceſſibilis facta.
vnde ſequit: Et hieruſalẽ calcabit a gẽtibꝰ: donec ĩ
pleãt tpa nationũ. BED. Que. ſ. apl's cõmemorat
dicẽs: Cecitas ex pte facta eſt in iſrl': ⁊ ſic oĩs iſrl' ſal
uus fiet. Qui cũ pmiſſa ſalute fuerit potitꝰ ad patriũ
ſolũ reditur non tenere ſperat. AMB. Myſtice
aũt abominatio deſolatiõis aduẽtꝰ antichriſti ẽ: eo
ꝙ ſacrilegijs infaſtis mẽtiũ interiora cõtaminet: ſe
dens iuxta hiſtoriã in tẽplo: vt ſibi vendicet diuine
ſoliũ poteſtatis. Iuxta interptatõem aũt ſpiritalẽ
pulchre inducit: eo ꝙ in effectibꝰ ſinguloꝝ veſtigiũ
pfidie ſue cõfirmare deſideret: ⁊ ſcpturis diſputans
ſe eſſe chriſtũ: tũc apppinq̃bit deſolatio: q2 a vera
religiõe pleriq₃ lapſi deſiſtẽt: tũc erit dñi dies q2 ſi
cut pmꝰ aduẽtꝰ dñi fuit ppter redimẽda peccata: ita
⁊ ſecũdꝰ erit ppter repmẽda delicta: ne plures perfi
die errore labãt. Eſt ⁊ aliꝰ antichriſtꝰ. i. diabolꝰ: qui
hieruſalẽ. i. aiam pacificã obſidere nitat ſue legis ex
ercitu. Ergo quãdo in medio tẽpli eſt diabolꝰ: deſo
latio abominatiõis eſt. Cum aũt vnicuiq₃ laborãti
chriſti pñtia ſpiritalis illuxerit: tollit iniquꝰ ex medio
⁊ incipit regnare iuſticia. Eſt etiã tertius antichri
ſtus vt arrius ⁊ ſabelliꝰ: ⁊ oẽs qui nos praua inten
tione ſeducũt. Ve aũt ſunt pgnãtes quibꝰ ve dicit:
que ad ruinã ſue carnis extendũt: ⁊ quibꝰ intimoꝝ
greſſus pigreſcat animoꝝ ⁊ effete virtutũ: feteq₃ vi
tioꝝ. Sed nec ille pgnantes cõdẽnatõnis exortes
ſunt: que in bonoꝝ actuũ molimine cõſtitute: nec
dum aliquos ſuſcepti opis dedere pceſſus. Sũt que
dei timore cõcipiũt: ſed nõ oẽs pariũt. ſunt. n. q̃ ab
ortiuũ excludũt verbũ anteq̃ pariãt. ſunt etiã que ĩ
vtero chriſtũ habeãt: ſed nondũ formauerũt. ergo q̃
parit iuſticiã: chriſtũ parit. Nos etiã puulos nr̃os
ablactare pperemꝰ: ne nos quaſi impfectoꝝ paren
tes: aut iudicij dies aut mortis inueniat. Nõ ita fit:
ſi oĩa dicta iuſticie in corde cuſtodias: nec ſenectu
tis tempꝰ expectes: ſed in pma etate ſapiẽtia ſine cor
ruptela corpis tui cito cõcipias: cito nutrias. In fi
ne aũt iudea omnis a natõibꝰ credituris ſubijciet in
ore gladij ſpiritalis qui eſt ſmo bis acutus.

**Et erũt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊ ſtel
lis: ⁊ in terris preſſura gentiũ p con
fuſione ſonitus maris ⁊ fluctuum:
areſcentibꝰ hominibus pre timore ⁊
expectatione que ſuperuenient uni
uerſo orbi. Nam uirtutes celorum
mouebunt. Et tunc uidebunt filiũ
hominis uenientẽ in nube cum pote
ſtate magna ⁊ maieſtate.**

BED. Quid impletis nationũ tpibꝰ ſequat ex or
dine manifeſtat dicens: Erũt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊
ſtellis. AMB. Que quidẽ ſigna ſm mattheũ eui
dentiꝰ exprimũt: tũc inq̃t ſol obſcurabit: ⁊ luna non
dabit lumẽ ſuũ: ⁊ ſtelle cadẽt de celo. EVSE. Tũc
. n. cũ vite corruptibilis cõſumatio aget: ⁊ ſm aplm
ſpẽs hꝰ mũdi trãſibit: ⁊ nouũ ſuccedꝫ ſclm: in qº vice
ſenſibiliũ lũminariũ ipe chriſtꝰ fulgebit. q. iubar ⁊ rex
noui ſcli: cuiꝰ erit tãta numis vtꝰ ⁊ glia: vt ſol q̃ nũc
radiat atq₃ lũa ⁊ cetera ſidera: aduẽtu maioris luis
occultẽt. CHRY. Sic. n. in h ſeculo lũa ⁊ ſidera
mox obfuſcãt orto ſole: ſic in glorioſa chriſti appiti
one ſol obtenebraſcet: ⁊ lũa nõ dabit ppriũ iubar: ⁊
ſtelle cadẽt de celo: pore ſpoliate amictu: vt potiori
lucis amictu potiãt. EVSE. Que aũt eueniẽt orbi
pꝰ luiariũ obtenebratõem ex qbꝰ fiet anguſtia gẽtiũ
ↄñter exprimit dicẽs: Et ĩ ter. pſ. gẽ. p ↄfu. ſo. ma. ⁊ flu
ctuũ. Ubi videt docẽ pncipiũ trãſmutatõis vniuer
ſi futurũ: ex defectu ſubſtãtie hũide. Hac. n. pma de
uorata l' ↄgelata: vt nõ apliꝰ audiat ſonitꝰ maris nec
ↄtigãt arenam fluctꝰ eiꝰ cauſa exuberãtis ſiccitatis
cetẽ mũdi ptes nõ ampliꝰ obtinẽtes vaporẽ ſolitũ
emiſſũ ex ſubſtãtia hũida trãmutatiõem patient. ⁊
ſic cũ appitio ſaluatoris cõfutare debeat repugnã
tia deo pdigia: exordiũ ſumẽt furoris pemia ex ſicci
tatibꝰ: vt nec tẽpeſtas nec fremitꝰ maris vlteriꝰ audia
tur. Quo facto ſubſeq̃nt anguſtia ſupſtitũ hoim. vñ
ſeq̃t: Areſcẽtibꝰ. i. tabeſcẽtibꝰ hoibꝰ p ti. ⁊ expe. que
ſup. vni. orbi. Que aũt tũc ingruũt mũdo: ↄñter oñ
dit ſubdens: Nam uirtutes celorum mouebuntur.

¶ THEO. Cum alterabit̃ ſuperioꝛ oꝛbis: ⁊ elemēta
inferioꝛa merito patient̃ iacturā. vnde ſequit̃: Et in
terris p̄ſſura gentiū p̄ confuſiōe ſonitꝰ maris ⁊ flu-
ctuum. q. d. Mare terribiliter fremet: ⁊ littus mari
agitabitur tempeſtate: ita vt ſit populo terre p̄ſſura
.i. cōmunis miſeria: vt tabeſcāt timoꝛe ⁊ expectatio
ne maloꝝ irruentiū mūdo. vnde ſequit̃: Areſcētibꝰ
hominibꝰ p̄ timoꝛe ⁊ expectatiōe que ſupuenient
vniuerſo oꝛbi ¶ AVG. ad heſitiū: Sed dices: Cōfite
ri vos pena veſtra cōpellit adeſſe iam finem: dū im
plet̃ quod p̄nunciatū eſt. Nullā enim patriā: nul
lum locū noſtris tempibus nō affligi aut tribulari
certū eſt. Sꝫ ſi iſta mala que nunc patit̃ genꝰ huma
num certa ſunt indicia iam dominū eſſe venturuꝫ:
quid eſt quod dicit apoſtolꝰ: Cum dixerint: pax et
ſecuritas. Videamꝰ ergo ne forte meliꝰ intelligat̃ nō
eo modo impleri que p̄dicta ſunt his verbis: ſed
tūc potiꝰ eſſe ventura quādo ſic erit tribulatio vni-
uerſo oꝛbi: vt ad eccleſiā pertineat: que vniuerſo oꝛ
be tribulabit̃: nō ad eos qui tribulabūt eam. ipi eni
ſunt dicturi: Pax ⁊ ſecuritas. Nūc aūt iſta mala q̄
tanq̄ ſumma extremaq̄ credūtur vtriq̄ regno: chꝛi
ſti. ſ. ⁊ diaboli videmꝰ eē cōmunia. Pariter q̄ppe his
boni affligūtur ⁊ mali: interq̄ tam mala adhuc vſ-
q̄quaq̄ frequentant̃ luxurioſa cōuiuia. Hoccine
eſt areſcere p̄ timoꝛe: an potiꝰ inardeſcē p̄ libidine:
¶ THEO. Nō ſolū aūt moꝛtales fluctuabūt cū al-
terabit̃ mūdus: ſed etiā angeli ſtupebūt in tā terribi
libꝰ mutatōibꝰ vniuerſi. vnde ſequit̃: Nam virtutes
celoꝝ mouebūt̃. ¶ GRE. in home. Quid. n. virtutes
celoꝝ: niſi angelos: dn̄atōes: ⁊ p̄ncipatꝰ: ⁊ p̄tātes ap
pellat: que in aduētu diſtricti iudicis: noſtris tunc
oculis viſibiliter apparebūt: vt diſtricte tūc a nobis
exigāt hoc quod nos modo inuiſibilis conditoꝛ eq̄
nimiter poꝛtat ¶ EVSE. Cū etiā dei filiꝰ ſit vēturus
in gloꝛia: ⁊ cōfutatur ꝰ elatā tyrannidē filij peccati:
miniſtrātibꝰ angelis celi foꝛes a ſeculo clauſe pate-
būt: vt ſpectent̃ excelſa. ¶ CHRY. Vel virtutes celi-
ce mouebūt̃: q̄ſuis ſibi cōſcie nō ſint. vidētes. n. infi
nitas multitudines cōdēnari: nō intrepide ſtabūt
illic. ¶ BED. Et i iob dicit̃: Colūne celi ꝯtremeſcūt:
⁊ pauēt ad nutū eius. Quid ergo faciāt tabule quā-
do tremūt colūne: quid virgula deſerti patit̃: cū ce
drꝰ padiſi cōcutit̃: ¶ EVSE. Vel virtutes celoꝝ ſūt
que p̄ſunt ſenſibilibꝰ p̄tibꝰ vniuerſi: que quidē tunc
mouebūt̃ vt potioꝛē ſtatū attingāt. Abſoluent̃ eni i
ſeculo nouo a miniſterio: quo deo fuiūt circa ſenſi
bilia coꝛpa ſm̄ coꝛruptōis ſtatū. ¶ AVG. ad heſitiū
Sed ne dn̄s ꝓpinquāte ſecūdo aduētu ſuo: ea p̄ ma
gno p̄dixiſſe videat̃: que huic mūdo etiā ante p̄muꝫ
eiꝰ aduentū fieri cōſueuerāt: ⁊ rideamur ab eis qui
plura in hiſtoꝛia gētiū ⁊ maioꝛa legerūt. Hec q̄ dc̄a
ſunt meliꝰ in eccleſia exiſtimo intelligi. Eccleſia. n.
eſt ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle: cui dictū eſt: Pulchꝛa vt lūa:
electa vt ſol. que tūc nō apparebit p̄ſecutoꝛibꝰ vltra
modū ſeuiētibꝰ. ¶ AMB. Plurimis etiā a religione
deficiētibꝰ clara fides obſcurabit̃ nube p̄fidie: q2 ſol
celeſtis in fide in ea minuit̃ vel auget̃: ⁊ ſicut men-
ſtruis. i. mēſiū defectibꝰ luna vel terre oppoſitu cuꝫ
fuerit ex regiōe ſolis vaneſcit: ſic ⁊ ſancta eccl̄ia cū
lumini celeſti vitia carnis obſiſtūt: fulgoꝛē diuini
luminis de chꝛiſti radijs nō p̄ōt mutuari. nā in p̄ſe

cutōibus lucē diuini ſolis plerūq̄ amoꝛ vite huius
excludit. Cadūt etiā ſtelle. i. gloꝛia micātis viri ſi p̄ſe
cutōnis acerbitas cōualeſcat: que oꝫ fieri donec ec-
cleſie multitudo cumulet̃. ſic. n. p̄bant̃ boni: ſic p̄o
dunt̃ infirmi. ¶ AVGV. ad heſitiū: Qō aūt dictū ē:
Et in terris p̄ſſura gentiū: gētes voluit intelligi: nō
que in ſemine abꝛae benedicēt̃: ſed que ad ſiniſtraꝫ
ſtabūt. ¶ AMBRO. Ergo varij animoꝝ eſtus ita
graues erūt: vt delictoꝝ multitudine male conſcijs
futuri iudicij metu ſacri nobis res fontis areſcat.
Queādmodū aūt dn̄i expectat̃ aduētꝰ vt eiꝰ p̄ſētia in
toto fiat vel hominis oꝛbe vel mūdi: que fit in ſingul̃
cū omnibꝰ affectibꝰ recepis chꝛiſtū: ſic virtutes celo
rū in aduētu domini augmētū gratie cōſequent̃: et
plenitudine diuinitatis ꝓpius ſe infundēte moue-
bunt̃. Sūt etiā virtutes celoꝝ que enarrāt gl̄iaꝫ dei
que plenioꝛe chꝛiſti īfuſiōe mouebūt̃ vt videāt chꝛi
ſtū. ¶ AVG. ad heſitiū: Vel v̄tutes celoꝝ mouebūt̃
q2 impijs p̄ſequentibꝰ quidā fideles foꝛtiſſimi turba
būt̃. Sequit̃: Et tunc videbūt filiū hoīs. ¶ THEO.
Tā fideles q̄ꝫ infideles. Radiabit. n. ampliꝰ ſole tam
ip̄e q̄ꝫ crux eiꝰ: vn̄ ab oībꝰ cognoſcet̃. ¶ AVG. Qō
aūt dicit: Venientē i nube. duobꝰ modis accipi p̄ōt:
ſiue in eccleſia ſua tanq̄ in nube venientē: ſicut nūc
venire nō ceſſat: ſed iō tūc cū p̄tāte magna ⁊ maie-
ſtate: q2 maioꝛ maieſtas ⁊ p̄tās illiꝰ app̄ebit ſanctis
q̄bꝰ magnā v̄tutē dabit ne tāta p̄ſecutiōe vincāt̃: ſi-
ue in coꝛpe ſuo in quo ſedet ad dextrā p̄ris merito
credēdꝰ eſt nō ſolū in eodē coꝛpe: veꝛ etiā i nube vē
turꝰ: qm̄ ſic veniet ſicut abijt: nubes aūt ſuſcepit euꝫ
ab ocul̃ eoꝝ. ¶ CHRY. Semp. n. deꝰ in nube appet̃:
ſm̄ illud: Nubes ⁊ caligo in circuitu eiꝰ. vn̄ ⁊ filius
hoīs in nubibꝰ veniet: vt deꝰ ⁊ dn̄s: nō latēter ſed in
gl̄ia digna deo. Et iō ſubdit: Cū p̄tāte magna ⁊ ma
ieſtate ¶ CIRYL. Intelligēdū ē ſſr magna. Primā
.n. apparitiōem p̄ſecutꝰ ē cū infirmitate ⁊ hūilitate
nr̄a: ſed ſecūdā celebꝛabit cum ꝓp̄a p̄tāte ⁊ magna
maieſtate. ¶ GRE. in ho. In p̄tāte. n. ⁊ maieſtate vi
ſuri ſunt: quē in humilitate poſitū audire noluerūt
vt v̄tutē eiꝰ tāto tūc diſtrictiꝰ ſentiāt: q̄to ceruicem
coꝛdis ad eiꝰ patiētiā nō inclinant.

¶ His autē fieri incipientibꝰ reſpi
cite ⁊ leuate capita ueſtra: quoniam
appꝛopiquat redēptio ueſtra. Et di
xit ill̃ ſimilitudinē: Videte ficulneā
⁊ omnes arboꝛes: cum producūt iā
ex ſe fructū: ſcitis quoniā p̄pe eſt
eſtas. ita ⁊ uos cū uideritis hec fieri
ſcitote q2 ꝓpe eſt regnū dei. Amē di
co uob: qm̄ n̄ p̄teribit generatio hec
donec oīa fiāt. Celuꝫ ⁊ terra tranſi
būt: uerba autē mea non trāſiēt.

¶ GRE. in ho. Quia p̄miſſa ꝯ repꝛobos dicta ſunt
moꝛ ad electoꝝ ꝯſolatōem v̄ba v̄tūt̃. Nā ſubditur:
His aūt fieri incipiētibus: reſpicite ⁊ leuate capita
veſtra: qm̄ appꝛo. redē. v̄ra. Ac ſi dicat: Cū plage mū
di crebꝛeſcunt: leuate capita: id eſt exhilarate coꝛda.

quia dum finitur mūdus: cuius amici nō eſtis ꝓpe
fit redēptio quam queſiſtis. In ſcriptura eni ſacra
ſepe caput pro mente ponitur: quia ſicut capite re-
guntˀ membra: ita cogitatōnes mente diſponūtur.
Capita itaqꝫ leuare: eſt mentes noſtras ad gaudia
patrie celeſtis erigere. EVSE. Uel aliter: Trāſactꝭ
corporalibꝰ aderūt intelligibilia celeſtia. ſ. regnū ſe-
culi non amplꝰ trāſituri: ꝛ tūc dignis ſalubria pro-
miſſa tribuent̄. vnde dicit̄: His autē fieri incipien
tibꝰ reſpicite ꝛ leuate capita veſtra: quoniā appro-
pinquat redēptio veſtra. Acceptis enī dei ꝓmiſſis
que ſperamꝰ erigemur qui ante curui fueramus: et
leuabimꝰ capita noſtra: humiliati quondā: eo ꝙ re
demptio noſtra quā ſperabamꝰ aderit: illa. ſ. quam
tota creatura expectat. THEO. i. pfecta libertas
corporis ꝛ anime. Sicut enim primꝰ aduentꝰ domi
ni fuit ad reformatōem animarū noſtrarū. ſic ſecū-
dus ad reformatōem corporum celebrabit̄. EVSE.
Dicit autē hec ad diſcipulos ſuos: non tāqꝫ ad eos
qui durare deberēt in vita iſta vſqꝫ ad terminū mū
di: ſed quaſi vno corpore exiſtēte ipſis ꝛ nobis ꝛ po
ſteris vſqꝫ ad conſummatōnem mūdi credituris in
chriſtū. GREGO. in home. Qō autē calcari mū-
dus atqꝫ deſpici debeat: prouida compatōne mani
feſtat cum ſubdit: Uidete ficulneā ꝛ omnes arbo-
res: cum ꝓducūt ex ſe fructū: ſcitis quoniā ꝓpe eſt
eſtas. ita ꝛ vos cum videritꝭ hec fieri: ſcitote quoniā
prope eſt regnū dei. q. d. Sicut ex fructu arboris vi
cina eſtas agnoſcit̄: ita ex ruina mūdi prope cogno
ſcit̄ eſſe regnū dei. Et ex hoc oſtendit̄ quia fructꝰ mū
di ruina eſt. Ad hoc enim germinat: vt quecūqꝫ ger
mine aluit: cladibꝰ cōſumat. Bene autē regnuꝫ dei
eſtati compatur: quia tūc meroris noſtri nebule trā
ſeunt: ꝛ vite dies eterni ſolis claritate fulgeſcunt.
AMBRO. Matthèꝰ autē de ſola dixit ficulnea
hic de arboribꝰ omnibus. Duplicē autē habet figu
ram ficulnea: vel cum dura niteſcūt: vel cum pecca
ta luxuriāt. Siue ergo cum fructꝰ omnibus vireſcit
arboribus: ꝛ ficulnea fecūda iam floret. i. cū omis ſy
nagoga confitet̄ deo: confitēte etiā populo iudeo-
rum: ſperare domini debemꝰ aduentū quo tanqꝫ tē
poribꝰ eſtiuis reſurrectōnis fructꝰ metent̄. Siue cū
leuem fragilēqꝫ iactantiā tanqꝫ folia ſynagoge hō
iniquitatis induerit: cōijcere debemꝰ appropinqre
iudiciū: nam remunerare fidem dominꝰ ꝛ delinqn
di finē afferre feſtinat. AVG. ad heſitiū: Cū autē
dicit: Cum videritis hec fieri que intelligere poteri-
mus niſi ea que ſupra memorata ſunt: In his autē
eſt quod ait: Et tūc videbūt filium hominis veniē-
tem. Proinde cum hoc viſum fuerit: nō iam erit re-
gnū dei: ſed prope erit. An dicendū eſt non omnia
que ſupra cōmemorata ſunt eſſe intelligēda vbi ait
Cum videritis hec fieri: ſed aliqua eorū: hoc. ſ. exce-
pto quod dictū eſt: Et tūc videbūt filiū homis. Sed
matthèꝰ aperuit nullis exceptis eſſe accipiendū di-
cens: Ita ꝛ vos cum videritis hec omīa. Inter que
eſt quod videbit̄ filiꝰ homis veniēs: vt intelligat̄ de
aduētu quo nūc venit in membris ſuis tāqꝫ ī nube
magna. TYTVS: Uel aliter dicit: Prope ē regnū
dei: quia dum hec fient: nondū vltimꝰ finis rex eue
niet: ſed iam in finē tendūt. nam ꝛ ipſe aduentꝰ dñi
eliminās omniū ꝓncipatū ꝛ ꝑtātē ꝑpat regno dei.

EVSE. Sicut enim in hac vita ſol hyeme recedē
te ac ſuccedente verum radiū calidū mittens fouet
ac viuificat humi cōdita ſemina exuētia priſcā figu
ram: pullulāt autem noua variū virorē habētia: ſic
ꝛ glorioſus vnigeniti dei aduētus: viuificatiuis ra-
dijs illuſtrans nouū ſeculū dudū condita per totuꝫ
mundū ſemina. ſ. dormiētes in puluere terre potio-
ribus corporibꝰ qꝫ ꝓus ꝓducet in lucem: ac cōfutata
morte regnabit deinceps vita ſeculi noui. GRE.
in home. Omnia autem predicta ſub magna certi-
tudine confirmātur: cum ſubdit̄: Amen dico vobiſ
quia non ꝑteribit generatio hec donec omia fiant.
BED. Multū commēdat quod ita pronūciat. Et
ſi dicere fas eſt: iuratio eius eſt quod dicit: Amē di
co vobis. Amen quippe interꝑtatur verū. Igit̄ veri
tas dicit: Ueruꝫ dico vobis: quod ſi non diceret: mē
tiri omnino non poſſet. Generatiōem aūt aut oēe
humanū genus dicit: aut ſpecialiter iudeorū. EV
SE. Uel generatōem dicit nouam generatōem ec-
cleſie ſancte ſue: oſtendēs duraturū populū fideliū
vſqꝫ ad id tempꝰ quo viſurꝰ ſit omia: ꝛ euentꝰ verbo
rum ſaluatoris oculis apprehēdet. THEO. Quia
enim turbatōnes ꝛ bella: ꝛ alteratiōes tam elemen
torum qꝫ ceterarū rerū futurū eſſe predixerat: ne qs
ſuſpicaret̄ ꝙ ꝛ ipſa chriſtianitas peritura foret ſub-
iungit: Celum ꝛ terra tranſibūt: verba autē mea nō
tranſient. q. dicat: Etſi cūcta commoueātur: fideſ ta
men mea non deficiet. Ex quo innuit eccleſiā ꝑfer-
re toti creature: ſed creatura patietur alteratiōem:
fideliū vero eccleſia ꝛ ſermones euāgelij ꝑmāebūt.
GREGO. in home. Uel aliter: Celuꝫ ꝛ terra trā
ſibunt ꝛc. q. dicat. Omne quod apud nos durabile
eſt: ſine mutatōne durabile ad eternitatē non eſt:
ꝛ omne quod apud me tranſire cernitur: fixū ꝛ ſine
tranſitu tenetur: quia ſine mutabilitate manentes
ſentētias exprimit ſermo meꝰ qui tranſit. BEDA:
Celum autē quod tranſibit: non etherēū ſiue ſide-
reum ſiue aereū: a quo aues celi nominātur intelli
gere debemuſ. Si autē terra tranſibit: quomodo ec
cleſiaſtes dicit: Terra in eternū ſtat: ſed aperta rati
one celum ꝛ terra per eam quā nunc habent imagi
nem tranſeūt: attamē ꝑ eēntiā ſine fine ſubſiſtūt.

Attendite autem uobis ne forte
grauētur corda ueſtra in crapula et
ebrietate ꝛ curis huiuſ uite: ꝛ ſuper
ueniat in uos repētina dies illa. Tā
quā laqueus eni ſuperueniet in om
nes qui ſedent ſuper faciem omnis
terre. Uigilate itaqꝫ omi tempore
orantes: ut digni habeamini fugere
iſta omnia que futura ſunt: et ſtare
ante filium hominis.

THEO. Poſuit ſupra dñs terribilia ꝛ ſenſibilia
malorū indicia que occupabūt peccatores: ſed ꝯtra
hec mala remediū eſt cautelā ꝛ oratio. vnde dicit̄:
Attē. aūt vo. ne for. gra. cor. ve. in crapu. ꝛ ebrietate.
BASI. Singulū animaliū a ꝯditore omniū deo
habet intriſecus cauſas faciētes ad tutelā ꝯſiſtentie

ꝑſe. ꝓpter qđ ⁊ chriſtꝰ nobis dedit hãc mentiõem:
vt que illis a nã: hec nobis auxilio ratõis ⁊ cautela
contigat. Fugientibꝰ quidẽ pecuã: vt irrõnabilia fu
giũt mortifera pabula: inquirẽtibꝰ võ iuſticiã ſic il
la herbas nutritiuas requirũt. ⁊ ideo dicit: Attẽdite
vobis. vt. ſ. diſcernere poſſitis a ſalubri nociuũ. Sed
qm̃ dupl'r contingit attẽdere: hinc quidem corpis
oculis: illinc vero ꝑ itellectiuã virtutẽ: oculꝰ corpis
virtutẽ nõ attigit. Reſtat igif dictũ eẽ de ope intel
lectꝰ: Attendite. h̄ eſt vndiq; circũſpicite vos: puigil
hñtes ad veſtrã cuſtodiã aĩe lumẽ. Neq; aũt dixit:
Attẽdite veſtris aut eis que circa vos ſunt: ſ; vobis
vos. n. eſtis intellectꝰ ⁊ aĩa: veſtrũ aũt corpꝰ ẽ ſenſus
Circa vos aũt opes artes ⁊ reliqua vite ſuppellex:
quibꝰ nõ monet attẽdẽdũ: ſed aĩe cuiꝰ pcipua cura
hñda. Eadẽ võ admonitio egrotãtes ſanat: ⁊ ſanos
pficit: ſeruatores pñtiũ: puiſores futuroꝝ: non alie
noꝝ cẽſores: ſed ſuoꝝ ſcrutatores: nõ dimittẽtes in
tellectũ ſeruũ fieri paſſionũ: ſed irrõnale aĩe ſubiici
entes rõnali. Cur aũt ſit attẽdẽdũ ſubiũgit dicens:
Ne forte grauẽt corda veſtra in crapula ⁊ ebrietate
⁊ curis huiꝰ vite. TYTUS: q. d. Cauete ne lumina
mẽtis veſtre grauẽt. Cura nãq; pñtis vite ⁊ crapu
la ⁊ ebrietas fugãt prudẽtiã: quaſſant fidẽ: operãt
naufragia. BASI. Eſt aũt ebrietas nimiꝰ vſus vini:
crapula võ anxietas ⁊ nauſea que eſt in ebrietate:
a motõe capitis greco vocabolo dicta. Sicut igif ci
bis vt nõ eſuriamꝰ: ſic ⁊ potibꝰ ne ſiti patiamur vtẽ
dũ eſt: vitãdo diligẽtiꝰ lapſum. Fallax. n. ẽ vini inge
ſtio: aĩa aũt vino libera prudẽtiſſima erit ⁊ optima
ſed humecta vini vaporibꝰ q̃ſi quadã nube velatur.
Curioſitas aũt huiꝰ vite q̃uis nihil inhibitoꝝ otinẽ
videaf: ſi tñ ad cultũ diuinũ nõ coadiuuet: vitãda ẽ
Et q̃re h̄ dixerit oñdit ſubdẽs: Et ſupue. in vos repẽ.
di. illa. THEO. Nõ. n. cũ deliberatõe veniet dies
illa: ſed ex improuiſo ⁊ furtim capiẽs tanq̃ laqueꝰ
nõ cauẽtes. vnde ſequif: Tanq̃ la. n. ſupue. i om. q
ſe. ſu. fa. om. terre. Qđ diligẽtius diſcuti põt. Capiet
. n. dies illa ſedẽtes in ſupficie terre q̃ſi impmedita
tos ⁊ iertes. Quotquot võ ſunt ſolertes ⁊ agiles ad
bonũ: nõ ſedẽtes ⁊ ociãtes in terrenis: ſed ſurgẽtes
ab eis ſibi dicẽtes: Surge vade: qm̃ non eſt hic tibi
reqes: talibꝰ nõ eſt illa dies vt laqueꝰ ⁊ diſcrimẽ: ſed
vt dies feſtiuꝰ. EUSE. Predicta igif docuit eẽ at
tẽdenda ad cauendã grauedinẽ inde puenĩẽtez. vñ
ſequif: Uigi. ita. oĩ tpe: orã. vt dig. ha. fuge. iſta om.
que futu. ſunt. THEO. ſ. famẽ: peſtẽ: ⁊ cetã hmõi
que tpal'r electis ⁊ aliis imminẽt: ⁊ ea q̃ poſtmodũ
accidũt eis penniter. Illa. n. aliter cape nõ poſſumꝰ
niſi ꝑ vigilias ⁊ orões. AUG. de cõ. euã. Hec intel
ligif illa figura quã mattheꝰ cõmemorat: que nõ de
bet fieri i hyeme vel ſabbato. Ad hyemẽ ptinent cu
re huiꝰ vite: que triſtes ſunt velut hiẽs. Ad ſabbatuz
võ crapula ⁊ ebrietas: que carnali leticia luxuriaq;
cor ſubmergit atq; obruit: quod malũ ſabbati nõie
ſignificaf: quia illo die iudei deliciis affluũt: dũ ſpi
ritale ſabbatũ ignorãt. THEO. Et quia chriſtianũ
decet nõ ſolũ fugere mala: ſed etiã niti ad gl'iam exe
quendã ſubdit: Et ſtare ante filiũ hoĩs. Hec eſt ei
angelica gloria ſtare ante filiũ hoĩs deũ noſtrũ:
⁊ faciẽ eius iugiter cernere. BED. Et certe ſiquis
ſapiens medicus precipiet attẽdere a ſucco alicuiꝰ
herbe: ne repẽtinꝰ interitꝰ ſuperueniat: magno ſtu
dio medici mãdata ſeruaremꝰ. Nunc aũt ſaluatore
admonẽte ebrietatẽ ⁊ crapulã ⁊ curas ſeculi eẽ ca
uendas: his ſauciari ⁊ oſumi nõ timẽt: qui fidẽ quã
medici dictis pbẽt: dñi verbis pbere cõtẽnũt.

Erat aũt diebꝰ docẽs in templo: noctibꝰ uero exiẽs morabaf in mõte qui uocaf oliueti. Et oĩs ppl's mani cabat ad eũ in templo audire eum.

BED. Que verbis preceperat dominꝰ ſuis ofirmat
exemplis. nam qui nos ante iudicis aduentũ ⁊ icer
tũ ſinguloꝝ exitũ ad vigilãdũ hortatꝰ eſt ⁊ orãduz
⁊ ipſe imminẽte tempe paſſiõis ſue doctrine vigiliis
⁊ precibꝰ inſtat. vnde dicif: Erat aũt diebꝰ docẽs in
templo. In quo ſuo exemplo inſinuat h̄ eſſe digne
deo vigilare: vel dicto vel facto ꝓximis viã veritatis
oſtẽdere. CIRYL. Que aũt erãt que docebat: niſi
tranſcẽdentia cultũ legis. inſtabat. n. tempꝰ quo de
bebat vmbra in veritatẽ trãſformari. THEO. Ta
cuerũt aũt euãgeliſte pleraq; documẽtoꝝ chriſti: q
cum per trienniũ fere pdicauerit: documẽta eius q
conſcripſerũt: dicet aliquis vix ad vniꝰ diei ſmonez
ſufficere. Ex pluribꝰ ergo pauca deſcribẽtes: dederũt
nobis quendã guſtũ dulcedinis doctrine ipſiꝰ. Oñ
dit autẽ nobis dominꝰ q; oporteat noctu ⁊ quiete
alloqui deũ: ⁊ in die pdeſſe hominibꝰ: ⁊ colligere q
dem in nocte: diſtribuere vero collecta in die. vnde
ſubditur: Noctibꝰ vero exiens morabaf in monte q
vocatur oliueti. Non quaſi opus habẽs orõne: ſed
ad exemplũ dãdum hoc egit. CIRYL. Quia vero
eloquiũ eius in poteſtate erat: ⁊ poteſtatiue trãſfe
rebat in ſpiritalẽ cultum que per moyſen ⁊ prophe
tas tradita fuerãt in figuris: populꝰ eum audiꝰ au
diebat. vnde ſequif: Et omnis populꝰ manicabat. i.
mane venire accelerabat Ad euz in templo audire
eum. Populo autẽ ante lucanũ veniẽti ad eum cõ
gruẽerat dicere: Deꝰ deꝰ meus: ad te de luce vigilo.
BEDA: Myſtice autẽ ⁊ nos cum inter proſpera
ſobrie ⁊ pie ⁊ iuſte cõuerſamur: diebꝰ in templo do
cemus: quia formã boni operis fidelibꝰ prebẽtes: no
ctibus vero in mõte oliueti moramur: quia in tene
bris anguſtiarũ ſpiritali conſolatõe reſpiramꝰ: ⁊ ad
nos quoq; populꝰ manicat: cum vel diſcuſſis operi
bus tenebrarũ: vel cunctis nebulis preſſurarũ nos
imitantur.

CA. XXII.

Appropiquabat aũt dies feſtus azimoꝝ qui dr̃ paſcha. Et querebãt pncipes ſacerdotuz ⁊ ſcribe: quomodo ieſũ interficerẽt: timebant uero plebez.

CHRY. Umbra noſtroꝝ fuerũt feſta iudaica: et
iõ ſi q̃ſiueris a iudeo de paſcha ⁊ azimis: nil magni
pferet: ommẽorãs liberatõem ab egypto. Siq̃s aũt a
me q̃ſierit: nõ audiet egyptũ nec pharaonẽ: ſed abſo
lutõez erroꝝ ⁊ tenebraꝝ diaboli: nõ ꝑ moyſẽ ſ; ꝑ filiũ
dei. GLO. Ad cꝰ paſſiõez enarrãdã accedẽs euan
geliſta pmittit de figura dicens: Appropinquabat
autem dies feſtus azimorum qui dicitur paſcha.

¶BED. Paſcha quidē hebꝛaice dicit᷑ phaſe. non a
paſſiōe: ſed a tranſitu nominat᷑: eo ꝙ exterminatoꝛ
vidēs ſanguinē in foꝛib' iſrſelitarū ptrāſierit: nec p
cuſſerit pimogenita eoꝝ. Uel ipſe domin' pbēs auxi/
lium populo ſuo deſup ambulauit. Hoc autē inter
paſcha ⁊ azima diſtat: ꝙ paſcha ipſe ſol' dies appel/
latur: in quo agn' occidebat᷑ ad veſpam: hoc ē. xiiij.
luna pmi menſis. xv. aūt luna qñ egreſſus eſt de egy
pto: ſuccedebat feſtiuitas azimoꝝ ſeptē dieb' vſqꝫ
ad vigeſimā pmā diē eiuſdē menſis: vnde euāgelij
ſcriptura indifferēter vnū p alio ponere ſolet: vnde
hic dicit᷑ dies azimoꝝ qui dicit᷑ paſcha. Significat᷑
aūt p myſteriū ꝙ chꝛiſt' ſemel p nobis paſſus: p to/
tum temp' huí' ſeculi qḋ ſeptē dieb' agit᷑ in azimis
ſinceritatis ⁊ veritatis pcepit eū viuēdū. ¶CHRY.
Pꝛincipes aūt ſacerdotū nefarias res tractāt i feſto
vnde ſequit᷑: Et qre. pn. ſacer. ⁊ ſcri. quō ie. inficerēt
Moyſes qdē vnū pcepit eſſe pncipē ſacerdotū: ⁊ il
lo defuncto creari aliū. Tūc vō cū incipēt iudaici
mo' diſſolui: multi erāt pncipes ſacerdotū annuati
creati. Hi ergo volētes ieſum occidē nō metuūt di/
uinā ne. ſ. ex tpe ſacro mai' incurrāt pcti cōtagiū: ſꝫ
vbiqꝫ timēt humana. vnde ſequit᷑: Time. ve. plebem
¶BED. Nō qdē ſeditōem metuētes: ſꝫ cauētes ne
auxilio ppli de ſuis manib' tollet᷑. Hec aūt ante bi/
duū paſche cōgregatis eis in atrio cayphe matthe'
acta atteſtatur.

¶Intrauit aūt ſathanas in iudā q
cognoiabat᷑ ſcharioth: vnuꝫ de duo
deci: ⁊ abijt ⁊ locut' ē cū pncipib' ſa
cerdotū ⁊ magiſtratib' queadmodū
illū traderet eis. Et gauiſi ſūt: ⁊ pa
cti ſunt pecuniā illi dare. Et ſpopō
dit. Et querebat opportunitatē: ut
traderet illū ſine turbis.

¶THEO. Quia dictū eſt ꝙ pncipes ſacerdotū qre/
bāt modū quo interficiētes ieſum nullū incurrerēt
pꝛiculū: cōſequēter mod' qui eis occurrit narrat᷑ cum
dicit: Intrauit aūt ſathanas i iudā. ¶TYTVS: In
iudā ſathanas intrauit: nō impellēs: ſed patulū in/
ueniēs hoſtiū. nā oblit' oīꝫ q̄ viderat: ad ſolā auari/
ciam dirigebat intuitū. ¶CHRY. Ponit aūt ei' co
gnomē ſubdēs: Qui cognomiabat᷑ ſcharioth. Erat
eni ali' iudas. ¶TYTVS: Subdit aūt: Un' de duo/
decim. Nam numerū adimplebat: nō aūt fungeba/
tur aplica dignitate. ¶CHRY. Uel hoc addit euā/
geliſta velut abſonū qdē: ac ſi diceꝛꝫ. erat de p° cho/
ro diligenti' electoꝝ. ¶BED. Non eſt autem huic
cōtrariū quod iohānes dicit: Poſt buccellā intſſe
in eum ſathanā: quia nūc intrauit: vt quaſi alienuꝫ
tentaret: nūc autē quaſi pꝛopꝛium ad quecūqꝫ vellet
agenda attraheret. CHRY. Attēde aūt magnā iu/
de nequiciā: tum quia per ſe pficiſcit᷑: tum quia p p̄
cio hoc facit. Sequit᷑ enim: Et abijt ⁊ locut' eſt pnci
pib' ſacerdotū ⁊ magiſtratib' queadmodū illū tra/
deret eis. Et gauiſi ſunt. ¶THEO. Magiſtrat' hic
appellant᷑ pꝛepoſiti conſtructionū templi: vel etiaꝫ
illi quos romani populo pꝛefecerāt: ne pꝛuerent in
tumultus: erāt eni ſeditioſi. ¶CHRY. Pꝛopter aua
riciam autē iudas factus eſt talis. Sequit᷑ enim: Et
pacti ſunt pecuniā illi dare. Tales eni auaritia ge/
nerat paſſiones: reddit impios: ⁊ deū ignoꝛare com
pellit: ⁊ ſi millies benefactū ſit eis: ad nocēdū impel
lit. vnde ⁊ hic ſequit᷑: Et ſpopōdit. ¶THEO. i. pepe
git ⁊ pꝛomiſit: ⁊ querebat opportunitatē vt eū tra/
deret ſine turbis. i. querebat eum tradere quādo vi/
deret eum ſeoꝛſum exiſtentē ſine turbis. ¶BEDA:
Multi aūt iude ſcelus exhoꝛrēt: nec tamē cauent.
qui eni charitatis ⁊ veritatis iura ſpnit: chꝛiſtū qui
eſt veritas ⁊ charitas pdit: maxime cum nō infirmi
tate vel ignoꝛātia peccet: ſed ad ſimilitudinē iude q̄
rat opportunitatē: vt arbitris abſentib': veritatem
mendacio: virtutē crimine immutet.

¶Uenit aūt dies azimoꝝ: in qua
neceſſe erat occidi paſcha. Et miſit
petrū ⁊ iohānē dicēs: Eūtes parate
nobis paſcha: ut māducem'. At illi
dixerūt: Ubi uis parem'? Et dixit
ad eos: Ecce introeūtib' uobis in ci
uitatē occurret uobis homo quidaꝫ
amphoꝛā aque poꝛtans: ſequimini
euꝫ in domū in quā intrat: ⁊ dicetis
patrifamilias domus: Dicit tibi ma
giſter: Ubi ē diuerſoꝛiū: ubi paſcha
cum diſcipulis meis manducē. Et
ipſe oſtēdet uobis cenaculū magnū
ſtratum: ⁊ ibi parate. Euntes autē
inuenerūt: ſicut dixit illis: ⁊ paraue
runt paſcha.

¶TYTVS: Ut nobis domin' celeſte paſcha dimit
teret: typicū māducauit: figurā remouēs: vt veritas
locū obtineret. vñ dr̄: Uenit aūt di. azi. in q̄ ne. erat
oc. paſcha. ¶BED. Dies azimoꝝ paſche qrtadecimā
pmi mēſis appellat: qñ fermēto abiecto paſcha. i. a/
gn' occidi ad veſpā cōſueuerat. ¶EVSE. Siqs āt di/
cat: Si pma azimoꝝ diſcipli ſaluatoꝛi parāt paſcha
g° ⁊ eadē die oꝫ nos paſcha celebꝛare. Dicem' h̄ non
fuiſſe monitōem: ſꝫ hiſtoꝛiā facti: qḋ accidit tpe ſa/
lutifere paſſiōis. Aliud aūt ē narrare geſta vetera: ⁊
aliud ſancire: ⁊ poſteris ſtatuta relinquē. Quietiā ſal
uatoꝛ nō egit paſcha cū iudeis qñ agnū imolabāt.
nā illi qdē h̄ egerūt in paſceue: qñ paſſ' ē dñs: vñ ñ
itroierūt in atriū pilati vt māducarēt paſcha. erq°
.n. veritati inſidiati ſūt: vbū veritatis a ſe expulerūt:
ñ pmo die azimoꝝ quo die debebat imolari paſcha
manducātes ſolitum ſibi paſcha. erāt. n. erga aliud
attēti: ſꝫ die ſequēti p' illā que erat azimoꝝ ſecūda.
Dñs vō pma die azimoꝝ: h̄ ē qnta feria ſabbati: pa/
ſcha cū diſcipul' pegit. ¶THEO. Eadē aūt qnta fe/
ria: mittit duos ex diſcipulis ſuis ad parādū paſcha
petrū. ſ. ⁊ iohānem: alteꝝ. ſ. vt diligēteꝫ: alteꝝ vt dile/
ctum. vnde ſequitur: Et miſit petrū ⁊ iohānem di/
cens: Euntes parate nobi paſcha vt manducemus.

Per omnia manifeſtans ꝙ vſq; ad extremum vite
nõ eſt aduerſat⁹ legi. Mittit autẽ eos ad alienã do
mum. nam nulla dom⁹ erat ei neq; diſcipulis ſuis:
alioqñ apud aliquẽ eorũ paſcha celebraſſet. ⁊ ideo
ſubdit: At illi dixerũt: Ubi vis paremus. BED. q̄ſi
dicant: Non hẽm⁹ domiciliũ: nõ habem⁹ taberna/
culũ. audiãt quib⁹ edificãdarũ domorũ cura eſt: co/
gnoſcãt chriſtũ omniũ dominũ: locũ vbi caput re/
clinaret non habuiſſe. CHRY. Cũ aũt ignoraret
ad quem mitterent: ſignũ dedit eis: ſicut ⁊ ſamuel
ſauli. vnde ſubdit: Et dixit ad eos: Ecce introeũtib⁹
vobis in ciuitatẽ: occurret vobis homo: amphorã
aque portãs: ſequimini eum in domũ in quã itrat.
AMBRO. Primũ maieſtatẽ diuinitatis aduer/
te: cum diſcipulis loquit: ⁊ iam nouit quid alibi ſit
futurũ. deinde dignatõem eius intuere: quia nõ p/
ſona diuitis aut potẽtis eligit: ſed pauper ambitur
⁊ anguſtũ hoſpotiũ paupis: ampli⁹ nobiliũ edibus
antefert. Sciebat autẽ domin⁹ nomen ei⁹ cui⁹ ſcie/
bat myſteriũ ⁊ occurſum: ſed ideo ſine nomine deſi
gnat vt ignobilis eſtimet. THEO. Uel ideo mittit
eos ad hoĩem ignotũ: vt oſtendat ꝙ paſſiõem volũ
tarie ſubijt. Qui. n. mentẽ hui⁹ ignoti viri ſubegit vt
eos ſuſciperet: poterat quodcũq; voluiſſet cum iu/
deis tractare. dicũt autẽ quidã: ꝙ ideo nõ dixit no
men hominis: ne ꝓditor cognito nomine domum
panderet phariſeis qui veniẽtes cepiſſent eum pri/
uſq; cena fieret ⁊ ſpiritalia myſteria diſcipulis trdet
ſed quibuſdã indicijs in quandã domũ dirigit eos.
vnde ſequit: Et dicetis patrifamilias dom⁹: dic tibi
magiſter: vbi eſt diuerſoriũ: vbi paſcha cũ diſcipulis
meis mãducẽ. Et ipſe vobis oñdet cenaculũ magnũ
ſtratũ: ⁊ ibi parate. GLO. Quib⁹ ſignis inuẽtis di/
ſcipuli ſolicite que mãdata ei⁹ fuerant implerũt. vñ
ſequit: Euntes aũt inuenerũt ſicut ꝑdixit illis ieſus: ⁊
parauerunt paſcha. BED. Hoc paſcha exponens
apoſtol⁹ ait: Paſcha noſtrũ immolat⁹ eſt chriſt⁹. qḋ
quidẽ paſcha tũc neceſſe erat occidi: quaſi paterno
cõſilio ac diffinitõe ſancitũ: qui ⁊ die ſequẽti hoc ẽ
.xv. luna ſit crucifix⁹: hac tamẽ nocte qua agn⁹ imo
labat a iudeis tent⁹ ac ligat⁹ immolatõis hoc ẽ paſ/
ſionis ſue ſacrauit exordiũ. THEO. Intelligam⁹
aũt diẽ quidẽ azimorũ totã cõuerſatõem que eſt in
luce ſpiritali nullã redolentẽ vetuſtatẽ p̄me preua/
ricatõnis ade: in qua viuẽtes nõ decet delectari in
chriſti myſterijs. Hec aũt myſteria petr⁹ ⁊ iohannes
parant. i. actio ⁊ contẽplatio: feruor celi ⁊ mãſuetu
do pacifica. His aũt paratorib⁹ occurrit homo: qui
per ꝑdicta reperim⁹ ſtatũ hominis qui creatus eſt ad
imaginẽ dei: qui portat amphorã aque q̄ ſignificat
grãm ſpũſſancti. Amphora aũt eſt humilitas cordis
humilib⁹ enĩ dat grãm: qui ſe cognoſcũt eſſe terrã ⁊
puluerẽ. AMBRO. Uel amphora eſt mẽſura ꝑfe
ctior: aqua aũt eſt que ſacramẽtũ chriſti eẽ meruit:
que lauare meruit non lauari. BED. Parãt autẽ
paſcha vbi aque infert amphora: quia temp⁹ adeſt
quo veri paſche cultorib⁹: typic⁹ de limine auferat
cruor: ⁊ ad tollẽda crimina viuifici fontis baptiſma
conſecrat. ORIGE. ſup mattheũ: Ego autẽ puto
ꝙ homo qui ingredientib⁹ diſcipulis in ciuitatẽ oc
currit amphorã aque portãs: erat quidam miniſter
patriſfamilias: portãs mũdatoriam aut potabilem
aquã in vaſe fictili: quẽ puto eſſe moyſen ſpiritalẽ
doctrinã portantẽ in corpalib⁹ hiſtorijs. Qui autẽ
nõ cõſequũtur ſpiritaliter eũ: nõ celebrãt paſcha cũ
ieſu. Attendam⁹ ergo ipſo domino cõſtituto nobiſ/
cũ ad ſuperiorẽ locũ: in quo eſt diuerſoriũ: quod de
mõſtrat ab intellectu qui eſt in vnoquoq; hoĩe pa
terfamilias: diſcipulis chriſti. Hec aũt dom⁹ ſupior
ſit nobis magna vt capiat ieſum verbũ dei qḋ non
capit niſi a magnis ſenſu. Et ſit dom⁹ hec a patrefa
milias. i. intellectu ꝑparata filio dei: ⁊ ſit mundata
nullo modo hñs malicie ſordes. Sit etiã dom⁹ illi⁹
p̄nceps: nõ qualibuſcũq; cognitũ hñs nomẽ. Unde
myſtice dicit ſm mattheũ: Ite ad quendã. AMB.
In ſupiorib⁹ aũt magnũ habet ſtratũ: vt magnũ me
ritum eius aduertas in quo domin⁹ cum diſcipulis
ſublimiũ virtutũ ei⁹ delectatõe requieſcerẽ. ORI.
ſup mattheũ: Scire aũt debem⁹ q̄ꝛ qui in epulatio
nibus ⁊ ſolicitudinib⁹ ſecularib⁹ ſunt: nõ aſcẽdunt
in domũ illam ſuperiorẽ: ⁊ ꝓpterea nõ celebrãt cũ
ieſu paſcha. Poſt ſermones. n. diſcipulorũ quib⁹ ca
thecizauerũt patrẽfamilias. i. intellectũ venit ⁊ diui
nitas coepulãs diſcipulis in domo ꝑdicta.

Et cũ facta eſſet hora diſcubuit
⁊ duodecim apoſtoli cũ eo. Et ait
illis: Deſiderio deſideraui hoc pa
ſcha mãducare uobiſcũ anteq̄ꝫ pati
ar. Dico eni uobis: quia ex hoc nõ
mãducabo illud: donec impleatur i
regno dei. Et accepto calice gratias
egit: ⁊ dixit: Accipite ⁊ diuidite int
uos. Dico enim uobis ꝙ nõ bibam
de generatõne uitis: donec regnũ
dei ueniat.

CIRYL. Poſtq̄ꝫ diſcipuli paſcha parauerãt agi
tur de paſche comeſtiõe. vnde dicit: Et cũ facta eẽt
hora: diſcubuit ⁊ duodecim apoſtoli cũ eo. BED.
Hora mãducãdi paſche deſignat quartãdecimã di
em p̄mi menſis ꝑductã ad veſpam. xv. luna iã terris
apparẽte. THEO. Sed qualiter domin⁹ diſcũbe/
re dicit: cum iudei ſtantes paſcha manducarẽt: Di
cũt ergo ꝙ cum manducauiſſent legale paſcha ac/
cubuerũt ſm cõmunẽ vſum mãducãtes quoſdam
alios cibos. Sequit: Et ait illis: Deſiderio deſidera/
ui hoc paſcha mãducare vobiſcum anteq̄ꝫ patiar.
CIRYL. Quod ideo dicit: quia diſcipul⁹ auarus
ꝓditõis temp⁹ explorabat: ſed ne traderet eum ante
feſtũ paſche: nõ explicauerat domin⁹ domũ vel viꝝ
penes quẽ paſcha pageret: cui⁹ cãm per hec vba oñ
dit. THEO. Uel dicit: Deſiderio deſideraui. q. d.
Hec vltima mihi cena vobiſcũ eſt ꝓpter qḋ ⁊ ama/
bilis eſt mihi: ſicut ⁊ qui pegere ꝓfecturi ſunt vltia
verba ſuis dulcius ꝓferũt. CHRY. Uel hoc dicit:
quia poſt illud paſcha crux imminebat. Inuenim⁹
aũt pluries eũ ꝑdicãtẽ ſuã paſſionẽ: ⁊ eam cupiẽtẽ
euenire. BED. Deſiderat ergo p̄mo typicũ paſcha
cũ diſcipulis mãducare: ⁊ ſic paſſiõis ſue mũdo my
ſteria declarare. EVSE. Uel aliter: Cũ diis nouũ

paſcha celebraret: opportune dixit: Deſiderio deſi
deraui hoc paſcha.i.nouū myſteriū noui teſtamen
ti q̄d tradebat diſcipulis: q̄d plures ante eū ꝓphe
te ⁊ iuſti cupiuerāt. Sed ⁊ ipe ſitiens cōmunē ſalu
tem hoc tradebat myſteriū q̄d toti mūdo compete
ret. Paſcha vero moyſi ſtatutū erat in vno loco.ſ.
in hieruſalē celebrari.vñ non cōgruebat oībus gen
tibus.⁊ iō nō erat deſideratū. EVSE. Et hoc hebi
onitarū clementia de carnis eſu redargui poterat:
cū dō manducare paſcha iudeorū.vñ ſignanter dixit:
hoc paſcha. ne quis ad aliud īuertere poſſet. BE
DA: Sic ergo dñs legalis paſche approbare extitit
⁊ hoc ad ſue diſpēſationis figurā docēdo ptinuiſſe
et ne vltra carnaliter exhiberi.vñ ſubdit: Dico enim
vobis q̄ ex hoc nō mādueabo illud donec implea
tur in regno dei.i.nequaq̄ vltra moſaicū paſcha ce
lebrabo donec ī eccleſia ſpiritaliter ītellectū cōplea
tur. ipa enī ē regnū dei: ſm illud: Regnū dei intra
vos eſt. Ad vetus autē illud paſcha cui finē deſide
rabat īponere ptinet etiam illud q̄d ſubdit: Et acce
pto calice grās egit ⁊ dixit: accipite ⁊ diuidite inter
vos. Ob hoc grās egit q̄ vetera trāſitura ⁊ ventura
fuerāt omia noua. CHRY. Memēto ergo cū ad
mēſam ſederis: q̄ poſt mēſam oportet te orare atq̄
iō ventrē ipleas ſobrie: ne grauat⁹ nequeas genufle
ctere ac ſupplicare deo. Nō igiť poſt eſcas ad lectū
ſed ad orationem vertamur. Euidēter enim h̄ chri
ſtus ſignificauit: q̄ poſt eſcas nō ſomn⁹: nō cubile:
ſed oratio ⁊ ſacrarū lectio ſcripturarū ſuccedere de
beat. Sequiť: Dico enī vobis q̄ nō bibā de genera
tione vitis: donec regnū dei veniat. BEDA: Pōt
quidē hoc ⁊ ſimpliciter accipi: q̄ ab hac hora cene
vſq̄ ad tēpus reſurrectiōis q° ī regno dei erat vētu
rus: vinū bibitur⁹ nō eſſet. poſtea naq̄ cibū potūq̄
ſumpſiſſe eū teſtať petr⁹ dicēs: Qui mādueauimus
⁊ bibim⁹ cū illo poſtq̄ reſurrexit. THEO. Dicitur
et reſurrectio regnū dei: q̄ mortē exterminauit. vñ
⁊ dauid ait. Dñs regnauit: decorē īdut⁹ ē.ſ.formoſi
amict⁹: ſm Iſai ācruta corporis corruptela. Reſur
rectione aūt adueniēte iterū cū diſcipulis bibit: vt
appareret q̄ reſurrectio nō erat phātaſtica. BEDA:
Sed multo ꝯſequētius ē: vt ſicut ſupra typicū agni
eſum: ſic ⁊ potū paſche neget ſe guſtaturum: donec
oſtenſa gloria regni dei: fides mundi adueniat: vt p
duo maxima legis edicta: eſcā.ſ. ⁊ potū paſchalē ſpi
ritaliter imutata: diſceres oīa legis ſacramenta ad
ſpiritalem obſeruantiā fuiſſe transferēda.

Et accepto pane gratias egit: ⁊ fregit: ⁊ dedit eis dicens: Hoc eſt corpus meū: q̄d pro uobis datur. Hoc facite ī meā ꝯmemorationē. Similiter ⁊ calicē poſtq̄ cenauit dicens: Hic eſt calix nouū teſtamentum in ſanguine meo: qui pro uobiſ fundetur.

BEDA: Finitis paſche veteris ſolēnijs: trāſijt ad
nouū q̄d in ſue redēptōis memoriā eccleſiā frequē
tare deſiderat: ꝓ carne agni ⁊ ſanguine: ſue carnis
ſanguiniſq̄ ſacramentū ī panis ac vini figura ſub
ſtituēs: ſacerdos in eternū factus ſm ordinē melchi
ſedech. vñ diciť: Et acce. pane gratias egit. ſicut ⁊ de
veterib⁹ terminādis gratias egerat: nobis exemplū
tribuēs ī omni boni operis inchoatiōe ⁊ pfectione
deū eē glorificandū. Sequiť: Et fregit. Frāgit ipſe
panē quē porrigit: vt oñdat corporis ſui fractionē.
nō ſine ſua ſpōte futurā. Et dedit eis dicēs: Hoc eſt
corp⁹ meū quod ꝓ vobis tradeť. GRE. niſenus:
Panis enī ante ꝯſecrationē cōmunis panis: ſ; vbi
cōſecrať myſterio fit: ⁊ dr̄ corp⁹ chriſti. CIRYL.
Nec dubites an hoc verū ſit eo manifeſte dicente:
Hoc eſt corp⁹ meū. ſed poti⁹ ſuſcipe verba ſaluato
ris in fide. Cū enī ſit veritas: nō mētitur. Inſaniunt
igiť dicētes myſticā benedictionē ſanctificatōe ceſ
ſare: ſique reliquie remāſerint ei⁹ in diē ſubſequen
tem. Nō enī mutabiť ſacro ſanctū corp⁹ chriſti: ſed
virt⁹ bñdictionis ⁊ viuificatiua grā iugis in eo eſt.
Virt⁹ enī viuificatiua dei patris vnigenitū verbū ē
quod caro factū ē: nō deſinēs eſſe verbū ſed efficiēs
carnē viuificatiuā. Si enī in aliquo liquore modi
cū panis īmiſeris: reperies hūc ībibitū qualitati illi
us. Igiť viuificatiuū dei verbū vniēs ſeipm proprie
carni: fecit eā viuificatiuā. Quoniā ergo ⁊ quoniā
ī nobis vita dei eſt: dei verbo exiſte in nobis viuifi
catiuū erit noſtrū corp⁹. Sed aliud ē ſm pticipati
onis habitudinē nos habere in nobis dei filiū: aliō
ipm fuiſſe factū carnē.i.corp⁹ ſumptū ex alma vir
gine ꝓpriū corp⁹ effeciſſe. Decebat ergo eū noſtris
quodāmodo vniri corporib⁹: ꝑ ſacrā ei⁹ carnē ⁊ ꝓ
cioſum ſanguinē que accipim⁹ ī bñdictione viuifi
catiua in pane ⁊ vino. Ne enī horreremus carnē ⁊
ſāguinē appoſita ſacris altarib⁹. cōdeſcendēs de⁹
noſtris fragilitatib⁹ īfluit oblatis vim vite. Conuer
tens ea in veritatē ꝓprie carnis: vt corp⁹ vite quaſi
quoddā ſemen viuificatiuū īueniať ī nobis. vñ ſub
dit: Hoc facite ī meā cōmemorationē. CHRY. ſu
per iohannē: Hoc fecit chriſt⁹ ducēs nos ad maiuſ
amicitie fed⁹: ſuamq̄ claritatē declarās erga nos:
preſtās ſe nō ſolū videri deſiderātibus: ſed ⁊ palpa
re ⁊ cōedere ⁊ amplecti ⁊ totū affectū explere. Igiť
vt leones flāmā ſpirātes: ſic ab illa menſa diſcedi
mus terribiles facti diabolo. BASI. Diſce antem
quo pacto decet edere corpuſ chriſti: in memoriā.ſ.
obediētie chriſti vſq̄ ad mortē: vt q̄ viuūt n̄ ampli⁹
in ſe viuāt: ſed ī eo q̄ pro eis mortu⁹ ē ⁊ reſurrexit.
THEO. Duos aūt calices lucas cōmemorat. de al
tero quidē ſupradixit: Accipite ⁊ diuidite inter vos:
quē dicet aliq̄s eſſe typū veteris teſtamēti: alterum
vero poſt panis fractionē ⁊ diſtributionē ipſe par
titur diſcipulis. vñ ſubdiť: Similiter ⁊ calicē poſtq̄
cenauit. BEDA: Subaudiť: dedit eis: vt ſit plena
cōſtructio. AVG. de cō. euā. Vel q̄ lucas bis de
calice cōmemorauit: pri⁹ anq̄ panē daret: īde poſt
q̄ panē dedit: illud quod ſupius dixit ꝓoccupauit
vt ſolet: illud vero q̄d ordie ſuo poſuit: nō ꝯmemo
rauerat ſupius. Vtrūq̄ aūt cōiunctū eandē ſenten
tiā facit: que illorū ē.ſ. matthei ⁊ marci. THEO.
Nomiāt aūt dñs hūc calicē noui teſtamēti. vñ ſeq
tur: Dicēs: hic ē calix nouū teſtamētū ī ſanguie meo
q̄ ꝓ vobis effundeť. ſignificās nouū teſtamētum ī
ſuo ſanguie ex ordiū ſumere. nā ī veteri teſtamēto

ſanguis animaliũ affuit: cũ data fuit lex: nunc vero
ſanguis verbi dei ſignificat nobis nouũ teſtamẽtũ.
Cũ aũt dicit: Pro vobis. nõ ſignificat ꝓ ſolis apo-
ſtolis corpꝰ chriſti datũ ⁊ ſanguinẽ effuſum fuiſſe:
ſed cã totiꝰ hũane nature. Et vetꝰ quidẽ paſcha ad
remouẽdã ſuitutẽ egypti fiebat: ſanguis autẽ agni
ad primogenitoꝝ cuſtodiã: nouũ vͦo paſcha ad pec
catoꝝ remiſſionẽ: ſanguis aũt chriſti ad cõſeruatio
nẽ eoꝝ q̃ dedicati ſũt deo. CHRY. Hic enim ſan
guis opatur ĩ nobis imagiẽ regiã: nobilitatẽ aĩe ñ
pmittit marceſcere: ptinus irrigãs aĩam: magnãq̧
ĩſpirãs virtutẽ. Hic ſanguis fugat demones: aduo-
cat angelos ⁊ dñm angeloꝝ. Hic ſanguis effuſus
lauit orbẽ ⁊ adibilẽ fecit celũ. Huiꝰ pticipes ſangui
nis ſũt ſupnis virtutibus amicti regio palio: magis
aũt ipo rege ĩduti: Et ſicut ſi mũdus aceſſeris ſalu-
briter acceſſiſti: ſic ſi ĩbutus cõſcientia praua: dãno-
ſe accedis in penã ⁊ ſupplicia. Nã ſi q̃ impatoriã co
inq̃nat purpurã: pari pena plectunẽ cũ eis q̃ diuel-
lũt: abſurdum non ẽ ſi ⁊ q̃ obſcena mẽte corpꝰ chri
ſti recipiũt: pari pena plectunẽ cũ his q̃ illud clauis
trãſfoderũt. BEDA: Quia vero panis confirmat
vinũ vero ſanguinẽ operaẽ ĩ carne: hͦ ad corpuſ chri
ſti: illud referẽ ad ſanguinẽ. Verũ qꝛ ⁊ nos in chri-
ſto: ⁊ in nobis chriſtũ manere oportet: vinũ domi-
nici calicꝭ aqua miſceẽ. teſte enĩ iohãne Aq̃ populi
ſũt. THEO. Primo autẽ daẽ panis: ſecundario
calix. prior enĩ ẽ in ſpiritalibꝰ laborioſus actꝰ velut
panis: nõ ſolũ qꝛ ĩ vultꝰ ſudore laboraẽ: ſed etiã qꝛ
dũ cõeditur: nõ ẽ facilis ad glutiendũ. Deide pꝰ la-
bores ſequiẽ exultatio diuine grẽ que ẽ calix. BE-
DA: Jdͦ ãt tũc cenati cõmunicarũt apoſtoli: qꝛ ne-
ceſſe erat paſcha typicũ añ conſũmari: ⁊ ſic ad veri
paſche ſacramẽta trãſiri. nũc aũt ĩ honorẽ tãti ſacra
mẽti placuit magiſtris eccleſie: priꝰ nos ſpiritalibus
epulis refici: ac deide terrenis. GRECVS: Totũ
autẽ corpꝰ ⁊ ſanguinẽ dñi ſuſcipit etiã ſi myſterio-
rũ partẽ accipiat. Sicut enĩ vnũ ſigillũ diuerſis to-
tã ſuã figurã impartiẽ: ⁊ ĩtegrũ manet poſt diſtribu
tionẽ: ⁊ ſicut vna vox penetrat ad multoꝝ auditus
ſic nulli dubiũ ſit corpꝰ ⁊ ſanguinẽ dñi totũ ĩ omi-
bus reperiri. Fractio autem panis venerãdi paſſio-
nem ſignificat.

Verũtamẽ ecce manꝰ tradentis
me mecũ eſt in mẽſa. Et quidẽ filiꝰ
hominis ſm q̧ diffinitũ eſt uadit.
Verũtamẽ ue homini illi ꝑ quẽ tra
detur. Et ipſi ceperũt querere inter
ſe: quiſ eſſet ex eis q hoc facturꝰ eẽt.

AVG. de cõ. euã. Cũ tradidiſſet dñs diſcipulis ca
licẽ: rurſus de traditore ſuo locutꝰ ẽ dicẽs: Verũtñ
ecce manus tradẽtis me mecũ ẽ in mẽſa. THEO.
Nõ dixit nõ ſolũ vt oñdat ſe ſcire futura: ſed etiã vt
oñdat nobis ꝓprã bonitatẽ: ſm quã nõ ptermiſit
quin pſequereẽ ea que ſpectabãt ad deũ. Dat. n. no
bis exemplũ: vt vſq̧ ad finẽ ſatagamꝰ lucrari pecca
tores: ⁊ vt oñdat ꝓditoris nequiciã: q̃ ⁊ cõuiua fie-
ri nõ erubuit. CHRY. Et pticeps exñs myſterioꝝ
cõuerſus nõ ẽ. fit enĩ ſcelꝰ eiꝰ vtrũq̧ ĩmaniꝰ: tũ q̃a

tali ꝓpoſito ĩbutus adijt myſteria: tũ qꝛ adiẽs meli
or factꝰ nõ fuit: nec metu nec bñficio nec honore.
BEDA: Et tñ nõ deſignat ſpecialiter: ne maniſe
ſtius correptꝰ ĩpudẽtior fieret. Mittit aũt crimẽ in
numero. vt agat cõſcius pñiam. Predicit aũt ⁊ pe-
nã vt quẽ pudor nõ vicerat: corrigãt denũciata ſup
plicia. vñ ſeq̃ẽ: Et qui. fi. ho. ſm q̧ diffinitũ ẽ vadit.
THEO. Nõ quaſi ñ valẽs tueri ſeipm: ſed ſicut de-
finiẽs ſibi mortẽ: ꝓpter humanã ſalutẽ. CHRY.
Sed qꝛ iudas ea q̃ ſũt ſcripta praua intẽtõe agebat
ne q̃s puteẽ eũ ĩnoxiũ tãq̧ diſpẽſatiõis miniſtrum
ſubdit: Verũtñ veh homini illi ꝑ quẽ tradeẽ. BE-
DA: Sed ⁊ veh homini illi q̃ ad mẽſam dñi ĩdignꝰ
accedẽs ĩ exemplũ iude filiũ homĩs tradit: non qui
dẽ iudeis: ſed peccatoribus mẽbris ſuis. Et q̃uis ſci
rẽt. xi. apoſtoli q̧ nihil cõtra dñm cogitarent: qꝛ tñ
plꝰ credũt magiſtro q̃ ſibi: timẽtes fragilitatẽ ſuã
querũt de peccato cuiꝰ cõſciam nõ habẽt. Sequiẽ
enim: Et ipi cepe. querere inter ſe. quis eẽt ex eis q̃
hͦ facturꝰ eſſet. BASI. Sicut enĩ ĩ corporalibꝰ paſ
ſionibꝰ ſũt multe quas nõ ſentiunt patiẽtes: porro
magis adhibẽt fidẽ cõiecture medicoꝝ q̃ ꝓpriã ſen
ſibilitatẽ attẽdant: ſic ⁊ aĩe paſſionibꝰ ſiq̧s ĩ ſe pec-
catũ nõ ſentiat: credere tamẽ debet his q̃ plus poſ-
ſunt cognoſcere ſua peccata.

Facta ẽ autẽ: ⁊ contẽtio iter eos:
q̃s eorũ uidereẽ eſſe maior. Dixit
autẽ eis: Reges gentiũ dominanẽ
eorũ ⁊ q poteſtatẽ habẽt ſup eos be
nefici uocanẽ. Vos aũt nõ ſic: Sed
q maior ẽ in uobis fiat ſicut minor:
⁊ qui p̃ceſſor ẽ ſicut miſtrator. Nã
q̃s maior ẽ: q recũbit: an q miſtrat?
Nõne q recũbit? Ego ãt in medio
ueſtrũ ſum ſicut q miniſtrat.

THEO. Cũ iter ſe quererẽt q̃s eẽt dñm traditurꝰ
cõſequẽs erat adinuicẽ ſibi dicere: Tu ꝓditurꝰ es. ⁊
ex hoc coacti ſũt dicere: ego potior: ego maior: ⁊ ſi-
milia. vñ dr̃: Facta ẽ aũt ⁊ cõtentio iter eos q̃s eor
videreẽ eẽ maior. GRECVS: Vel hec contentio
videẽ habuiſſe motiuũ: q̧ cũ dñs ab hominibus tranſ
migraret: oportebat aliquẽ fieri alioꝝ pricipẽ: qua-
ſi dñi vicẽ gerentẽ. BEDA: Sicut aũt boni ĩ ſcri-
pturis patrũ q̃bus ꝓficiãt ⁊ humilienẽ requirũt: ſic
reprobi ſi q̃d forte ĩ electis reprehẽſibile repererint:
quaſi ſuas ex eo neq̃cias obtecturi libẽter ſolẽt am
plecti. Jdͦ multi ardẽtius legũt: q̧ facta ẽ cõtentio ĩ
ter diſcipulos chriſti. AMB. Si enĩ cõtendebant
apoſtoli: nõ excuſatiõi obtẽdiẽ: ſed cautiõi ponĩẽ
Caueamꝰ ergo ne ĩ ꝓditiõe aliq̃ iter nos de p̃latio
ne poſſit eẽ cõtẽtio. BEDA: Potiꝰ aũt videamꝰ:
nõ q̃d carnales adhuc diſcipuli geſſerit: ſed q̃d iuſ-
ſerit ſpiritalis magiſter. Seq̃ẽ enĩ: Dixit au. eis: Re-
ges gẽtiũ dominanẽ eoꝝ. CHRY. Gentiliũ memi
nit: vt ex hoc rẽ vituperandũ oñdat. Gẽtiliũ ẽ ambi
re primatũ. CIRYL. Sed ⁊ blãdi ſmones eis offe
runẽ a ſubditis. vñ ſequiẽ: Et q̃ ptãtem habẽt ſuper

tos bñfici vocanť. Sed illi qͥdem quaſi extorres a ſa
cris legib⁹ huiuſmõi ſubiacēt morbis: veſtrū autez
culmen ē ī humilitate. vñ ſequiť: Uos aūt nõ ſic: ſʒ
q̄ maior ē ī vobis fiat ſicut iunior. BASI. Non er
go extollat pſidentē dignitas: ne ab humilitat͛ bea
titudine corruat. Illud aūt nouerit ꝙ humilitas ve
ra miniſteriū pluriū ē. Sicut enī q̄ plurib⁹ miſtrat
vulneratis ⁊ abſtergit cuiuſlibet vulneris ſaniē: nõ
ſumit miniſteriū ī cām elationis. Sic multo magis
cui cõmiſſe ſūt cure fraternorū languorum: vt oīm
miſter redditur⁹ ꝓ oībus rationē: cogitare dʒ ⁊ eē
ſolicit⁹. Et ſic q̄ maior ē: fiat ſicut minor. Decet aūt
⁊ corpale obſequiū ab his q̄ pſidēt offerri: exemplo
dñi lauātis pedes diſcipulorū. vñ ſequiť: Et q̄ preceſ
ſor ē ſicut miſtrator. Nõ ē aūt timendū: ne ī ſubdi
to ſoluať humilitatis ꝓpoſitū: dū ei a maiori ſerui
tur: ſed ī imitatiõe pãdiť humilitas. AMB. Con
tendū ē aūt q꞉ nõ oīs honorificētie ſtudio humi
litas definiť. Põt enim deferre alicui ꝓpter ſeculi
gratiā potētie metū: vtilitatiſqʒ cõtuitū. tua edifica
tio queriť nõ alteri⁹: ⁊ iõ vna dať oībus forma ſen
tētie: vt nõ de platiõe iactãtia ſit: ſed de humilitate
cõtentio. BEDA: In hac tñ forma a dño tradita
maiores nõ mīma diſcretiõe op⁹ habēt: ne. ſ. ad in
ſtar regū gentiū dñari ſubiectis: ſeqʒ ab eis gaudeāt
laudib⁹ attolli: ⁊ tñ cõtra delinquētiū vitia p zeluʒ
iuſticie ſint erecti. Ad uerba āt exhortatiõis ſuimet
adiūgit exēplū. vñ ſeqͭ: Nã qͥs maior ē q̄ recūbit: an
q̄ miſtrat: Nõne q̄ recūbit: Ego āt ī medio veſtruʒ
ſum ſicut q̄ miſtrat. CHRY. q. d. Nõ putes diſci
pulū tui egere: te vero ñ illi⁹. Ego enī q̄ nullo egeo:
quo vniuerſa egēt celeſtia ⁊ terreſtria: ad miniſteri
alē gradū cõdeſcēdi. THEO. Oñdit aūt ſe miſtrã
tem eis cū panē ⁊ calicē diſtribuit: cui⁹ miſterij mē
tionē facit: rememorãs eos ſi de eodē pane comede
rūt: ⁊ de eodē calice biberūt ſi ipſe chriſt⁹ oībus mini
ſtrauit: vnū debēt oēs ſentire. BEDA: Uel loqͭ
de miſterio quo ſcõm iohãnē eorū pedes lauit dñs
⁊ magiſter: q̄uis etiã verbo miſtrãdi poſſint oīa q̄
ī carne geſſit ītelligi: ſed ⁊ ſuū ſanguinē ſe ꝓ nobis
effundere miniſtrãdo ſignificat.

Uos aūt eſtis q ꝑmãſiſtis mecū
in tētationibuſ meis. Et ego diſpo
no uobis ſicut diſpoſuit mihi pater
me⁹ regnū: ut edatis ⁊ bibatis ſuꝑ
mēſam meã i regno meo: ⁊ ſedeatis
ſuper thronos iudicanteſ duodeciʒ
tribus iſrael.

THEO. Sicut dñs ꝓditori ꝓnunciauerat veh: ſic
diſcipulis remanētib⁹ ecõtrario bona ꝓnunciat di
cēs: Uos au. eſtis q̄ ꝑmãſiſtis me. ī tēta. meis. BE
DA: Nõ enī ichoatio patiētis: ſed pſeuerãtia cele
ſtis regni gloria donanť: q꞉ pſeuerãtiã q̄ cõſtantia
ſeu fortitudo mētis vocať: dicim⁹ eē cūctarū colū
nã virtutū. Fili⁹ g̃ dei ſecū ꝑmanētes ī tētationib⁹
eternū ducit ad regnū. Si enī cõplãtati facti ſum⁹
ſimilitudini mortis ei⁹: ſimul ⁊ reſurrectiõis erim⁹.
vñ ſequiť: Et ego diſpono vo. ſi. diſpo. mihi pa. me⁹
regnū. BEDA: Regnū dei nõ ē de h̄ mūdo. Non
aūt equalitas ad dñm ſed ſimilitudīs emulatio ē. ſo
l⁹ enī chriſt⁹ plena imago dei ē: ꝓpter expſſam ī ſe
paterne gratitudīs vnitatē. Iuſt⁹ aūt hõ ad imagi
nē dei ē: ſi ꝓpter imitãdã diuine cõuerſatiõis ſimili
tudinē mūdū hūc dei cognitiõe contēnat. vñ ⁊ cor
pus chriſti edim⁹: vt vite eterne poſſim⁹ eē ꝑncipes
pp qõ ſeqͭ: Ut edatis ⁊ biba. ſu. men. meã in regno
meo. Nõ enī vict⁹ ⁊ pot⁹ nobis ꝓmij loco ſpõdeť:
ſed cõicatio gr̃e celeſtis ⁊ vite. BEDA: Uel mēſa
ꝓpoſita oībus ſanctis ad fruendū celeſtis ē gloria
vite: q̄ q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiã ſaturabunť fruēdo
deſiderato gaudio veri boni. THEO. Non aūt h̄
dixit quaſi futuris illic corpalibuſ eſcis: ⁊ q̄ſi regno
ſuo ſēſibili futuro. erit enī illic angelica conuerſatio
ſicut ſaduceis pdixit. Sed ⁊ paul⁹ dicit nõ eē regnū
dei eſcã ⁊ potū. CIRYL. Sed ex his q̄ ſūt apõ noſ
ſpiritalia deſignat. nã ꝓrogatia quadã funguť apõ
reges terrenos: q̄ eis quaſi cõuiue cõſidēt. Ex huma
no ergo iudicio oñdit: q̄ apud eū ī ꝓmis honoribuſ
ſtatuenť. BEDA: Hec eſt enī imutatio dextre ex
celſi: vt q̄ nūc humiles gaudēt miniſtrare cõſeruis:
tūc ſuꝑ dñi mēſam ſublimes: vite ꝑpetue dapib⁹ alã
tur. Et q̄ hic ī tētationib⁹ iniuſte iudicati cū dño ꝑ
manent: illic cū eo ſuꝑ tētatores ſuos iuſti iudices
veniãt. vñ ſequiť: Et ſedea. ſuꝑ thro. xij. iudi. xij. trib⁹
iſrael. THEO. Hoc ē condēnãtes ex duodeciʒ tri
bub⁹ īfideles. AMB. Nõ aūt. xij. throni tãq̄ aliq̄
corporalis ſūt receptacula ſeſſiõis: ſed q꞉ ſcõm diui
nã ſimilitudinē iudicat chriſt⁹ cognitiõe cordiū: nõ
īterrogatiõe factorū: virtutē remunerãs: īpietatē cõ
dēnans. ita apoſtoli ī iudiciū ſpiritale formanť: re
muneratiõe fidei: execratione pfidie: vtute errorem
redarguētes: ſacrilegos odio pſequētes. CHRY.
Nunq̄d aūt illic ſedebit ⁊ iudas. Sed conſidera ꝙ
lex eſt data a deo ꝑ hieremiã: Si q̄d boni ꝓmiſero
ſi cēſearis īdign⁹ mulctabo te. Et iõ loquēs cū diſci
pulis: nõ ſimpliciter ꝓmiſit ſed addidit: Qui ꝑman
ſiſtis mecū ī tētatiõibus. BEDa: Ab ei⁹ ergo ſubli
mitate ꝓmiſſi iudas excipiť. Naʒ ⁊ anteq̄ʒ hec dñs
diceret: exiſſe credēdus ē. Excipiūť ⁊ illi q̄cūqʒ au
ditis incõphēſibilis ſacramēti v̄bis abierūt retro.

Ait autē dñs ſimoni. Simon ec
ce ſathanas expetiuit uos ut cribra
ret ſicut triticū. Ego aūt rogaui ꝓ
te ut nõ deficiat fides tua. Et tu alī
q̄ñ cõuerſus: cõfirma fratres tuos.
Qui dixit ei: Dñe tecū parat⁹ ſum
⁊ in carcerē: ⁊ ī mortē ire. Et ille di
xit: Dico tibi petre: ñ cãtabit hodie
gall⁹: donec ter abneges noſſe me.

BEDA: Ne gloriarenť vndecim apoſtoli: ⁊ ſuis
virib⁹ tribuerēt: ꝙ ſoli pene īter tot milia iudeoꝝ di
cerenť in tētatiõibus ꝑmãſiſſe cū dño: oñdit eos ſi
nõ iuuãtis ſe dñi eēnt opitulatiõe ꝓſterni: eadē pro
cella cū ceteris potuiſſe cõteri. vñ ſequiť: Ait āt do
min⁹ ſimoni: Simon: ecce ſathanas expetiuit vos:
vt cribraret ſicut triticū. i. expetiuit vos tētare: ⁊ ve
lut q̄ triticū purgat vētilãdo cõcuttere. ī quo docet

nulliꝰ fidem a diabolo:niſi deo permittēte tētari.
THEO. Hoc aūt petro dixit:eo ꝙ fortior alijs erat
⁊ ſupbire poterat i his q̄ promiſſa erant a chriſto.
CIRYL. Uel vt oſ̄dat ꝙ homies nihil exiſtes quā
tū ptinet ad hūanā naturā ⁊ lubricū mētis noſtre ſ̄
decet:vt p̄eſſe ceteris velit. ⁊ iō omiſſis ceteris venit
ad petrū ceteris p̄latū.vñ ſeq̄t:Ego au.roga.ꝓ te vt
nō deficiat fides tua. CHRY. Nō aūt dixit:Ego
pmiſi:ſ; Oraui.humiliter enī loquit̄ tēdēs ad paſſi-
onē:vt humanitatē demōſtret.nā q̄ nō depcatione
ſed iperio dixerat:Sup hāc petrā edificabo eccleſiā
meā.⁊ Tibi dabo claues regni celoꝝ. q̄uo opꝰ habe
bat oratōe vt cōcitatā vniꝰ hoīs aiam coerceret?
Nō aūt dixit:Rogaui:vt nō neges:ſed ne deſeras fi
dē. THEO. Nā ⁊ſi paululū agitādus ſis:habes tñ
recōditū ſemē fidei ꝗuis deiecerit folia ſpūs tenta-
toris:viget tñ radix.petijt ergo ſathanas te ledere tā
ꝗ iuidēs tibi de mea dilectiōe. ſed ꝗuis egomet ꝓ
te ſim depcarꝰ:tu tñ delinques.vñ ſeq̄t: Et tu aliqñ
cōuer.cōfir.fra.tuos.q.d. Poſtq̄ me negato plora-
ueris ac penitueris:corrobora ceteros: cū te p̄cipē
apoſtoloꝝ deputauerim. Hoc enī decet te q̄ mecū
robur es ⁊ petra eccleſie. Hoc aūt itelligēdū ē nō ſo
lū de apoſtolis q̄ tūc erāt:vt roborarent̄ a petro:ſ;
⁊ de oībꝰ q̄ vſq; ad finē mūdi futuri ſūt fidelibꝰ:ne
ſ.aliq̄s credētiū diffidat vidēs eū q̄ cū eēt apoſtolus
denegauit:ac iterū p penitētiā obtinuit ꝓrogatiuā:
vt eēt antiſtes mūdi. Admirare igit̄ exuberātiā diui
ne patiētie:ne diffidere diſcipulū faceret:nōdū pa-
trato crimīe largitꝰ ē veniā:ac iterū ipm i apoſtoli-
co gradu reſtituit dicēs: Confirma fratres tuos.
BEDA.q.d. Sicut ego tuā fidē ne deficiat orādo
ꝓtexi:ita tu īfirmiores fratres ne de venia deſperēt
cōfortare memēto. BEDA: Caue ergo iactātiā;:
caue ſeculū. Ille iubet̄ cōfirmare fratres ſuos q̄ di-
xit Uia relinquimꝰ ⁊ ſecuti ſumꝰ te. BEDA: Quia
vero ſe dñs dixerat ꝓ fide petri rogaſſe cōſcius ille
p̄ſentis affectus fideiq; feruētis:ſed futuri caſus ne
ſcius:nō credit ſe vllatenꝰ ab eo poſſe deficere.vñ ſe
quit̄: Qui dixit ei: Dñe te.pa.ſum ⁊ i car.⁊ i mor ire.
THEO. Pre nimia quidē dilectiōe flāmeſcit:⁊ i
poſſibilia ſibi pollicet̄. Decebat aūt audito ſemel a
veritate ꝙ tētandꝰ eſſet nō ampliꝰ contēdere. Sed
dñs vidēs eū p̄ſumptuoſe loquētē:pmit tētatiōis
ſpeciē.ſ.ꝙ negaturꝰ eēt.vñ ſequit̄: Et ille dixit dico
tibi petre nō cātabit hodie gallꝰ:donec ter abneges
noſſe me. AMB. Petrꝰ quidē ⁊ſi ſpū ꝓmptꝰ cor-
poris:tñ adhuc īfirmꝰ affectu denūciat̄ dñm nega-
turꝰ. Neq; enī poterat diuine cōſtantiā itentionis
equare. Paſſio dñi emulos habet: pares nō habet.
THEO. Hic aūt magnā doctrinā haurimꝰ:ꝙ nō
ſufficit humanū ꝓpoſitū abſq; diuio ſubſidio. Pe-
trꝰ enī ꝗuis feruēs eēt:derelictꝰ tñ a deo ſubplāta
tus fuit ab hoſte. BASI. Sciendū aūt ꝙ deo per-
mittēte timorati lapſum patiunt̄ q̄nq; ad faſtꝰ pre
cedētis remediū. Sed ꝗuis idē videat̄ eē delictū ti-
morati ⁊ alioꝝ:refert nō modicū: nā timoratꝰ ex q̄
buſdā īſidijs ⁊ pene ꝓut voluit peccauit. Alij v̄o nl̄
lā gerēdo curā neq; ſui neq; dei peccāt:nō diſtiguē
tes īter peccare ⁊ agere virtuoſe.vñ reor ⁊ iuſſionis
modū i eis debere fore diuerſum. nā timoratꝰ quo-
dā iuuamie īdigēs:⁊ circa eandē rē erga quā pecca-
uit iuſſa debȝ ꝓferre. Alij vero cū totū bonū aīe de
ſtruxerint:affligi ⁊ moueri ⁊ p̄ceptis ſubici debent:
quouſq; ratū ſit illis deū iuſtū iudicē eē ⁊ cōtremi-
ſcāt. AVG.de cō.euā. Hoc aūt qđ hic dicit̄ de pe
tri negatiōe p̄dicta:oēs quidē euangeliſte cōmemo
rāt:ſed nō oēs ex vna eadēq; occaſione ſmones ad
eā cōmemorādā veniūt.nā matthæꝰ ⁊ marcꝰ eā ſub
nectūt poſtea q̄ dñs egreſſus ē ex illa domo vbi mā
ducauerāt paſcha:lucas vero ⁊ iohānes anq̄; inde
eſſet egreſſus. Sed facile poſſemꝰ itelligere aut illos
duos ea recapitulādo poſuiſſe:aut iſtos p̄occupan
do:niſi magis moueret ꝙ tā diuerſa nō tm̄ verba:ſ;
etiā ſentētias dñi p̄mittūt q̄bus pmotus petrꝰ illā;
p̄ſumptionē p̄ferret:vel ꝓ dño vel cū dño moriēdi:
vt magis cogāt itelligi ter eū expſſiſſe p̄ſumptionē;
ſuā diuerſis locis ſmonis chriſti. ⁊ ter illi a dño re-
ſpōſum:ꝙ eū añ galli cantū eſſet negaturꝰ.

¶ Et dixit eis: Quādo miſi uos ſi
ne ſacculo ⁊ pera ⁊ calciamētis: nū
quid aliq̄d defuit uobis? At ille di
xerūt: Nihil. Dixit ergo eis: Sed
nūc q̄ habet ſacculū tollat: ſimiliter
⁊ perā. Et q̄ nō habet uēdat tunicā
ſuā ⁊ emat gladiū. Dico enī uobis
quoniā adhuc hoc quod ſcriptū eſt
oportet ipleri in me: Et cū iniquis
deputatꝰ eſt. Etenim ea q̄ ſunt de
me finē habēt. At illi dixerūt: Do
mine:ecce duo gladij hic. At ille di
xit eis: Satis eſt.

CIRYL. Predixerat aūt dñs petro ꝙ eū eēt nega
turus:tēpore.ſ.ſue captiōis. Sȝ q: ſemel facta ē mē-
tio de captiōe eiꝰ:cōſequēter nūciat ſupuenientem
cōtra iudeos cōflictū.vñ dicit̄: Et dixit eis: Qn̄ miſi
vos ſine ſacculo ⁊ pera ⁊ calciamētis:nūquid aliq̄d
defuit vobis? Miſerat enī ſaluator ſanctos apoſto
los p̄dicare ciuitatibꝰ ⁊ oppidis regnū celoꝝ:p̄cipi
ens vt eūtes nulliꝰ corporaliū curā gererēt:ſed i eo
totā ſpem viuēdi reponerēt. CHRY. Sicut aūt q̄
docēt natare circa p̄cipiū q̄dē manus ſuas ſuppo-
nētes:attētius ſuſtentāt ſuos diſcipulos:poſtea ple
rūq; manū abſtrahētes iubēt vt ſibi opitulētur:q̄n
immo ⁊ paululū emergi pmittūt: ita ⁊ chriſtꝰ fecit
diſcipulis. In exordijs quidē p̄ſto i cūctis eis ade-
rat:parās eis vberrime affluentiā oīm. vñ ſeq̄t: At
illi dixerūt: Nihil. At vbi oportebat ⁊ ꝓprias vires
oſ̄dere:ſubtraxit eis aliquātulū grām: iubēs eis ex
ſe nōnulla p̄agere.vñ ſeq̄t: Dixit ergo eis: ſed nūc q̄
habet ſacculū.quo.ſ.portat̄ pecunia. Tollat ſimilit̄
⁊ perā.qua.ſ.portant̄ cibaria. Et quidē qñ nec calci
amēta nec ʒonā habebāt:nō baculū nec es:nullius
paſſi ſūt penuriā.vt autē marſupiū cōceſſit eis ⁊ pe
rā:eſurire vident̄ ⁊ ſitire ⁊ nuditatē pati:ac ſi eis di
ceret: Hactenꝰ cūcta vobis vberrime affluebāt:nūc
aūt volo vos ⁊ inopiam experiri: iōq; non addico
neceſſitati p̄ſtine legis:ſed mādo ⁊ loculū hr̄e ⁊ po-

rā. Poterat aūt ⁊ deꝰ vſqꝫ in finē eos ī tāta cōſtitue
re copia: ſed noluit ob multas cāſ: pmo quidē vt ni
hil ſibi tribuerēt: ſed recognoſcerent totū emanaſſe
diuinitꝰ: ſcḋo vt moderari ſibi ſciāt: tertio ne maio
ra de ſe opinent. Horū igiť cā permittēs eos īcurre
re multa iopinatorū relaxauit poris legis rigorem:
ne grauis ⁊ ītolerabiľ fieret eis vita. BEDA: Nō
enī eadē viuēdi regula pſecutiōis qua pacis tēpore
diſcipulos īformat: miſſis quidē diſcipulis ad pdi
candū: ne q̇d tollerēt ī via pcepit: ordinās.ſ.vt q̄ euā
geliū nūciat de euāgelio viuat. Inſtāte vero mortī
articulo: ⁊ tota illa gēte paſtorē ſimul ⁊ gregē perſe
quēte: cōgruā tēpori regulā decernit pmittēs vt tol
lāt victui neceſſaria: donec ſopita īſania pſecutorūꝫ
tēpus euāgelizādi redeat. vbi nobis quoqꝫ dat exē
plū: iuſta nōnūqꝫ cā inſtāte: quedā de noſtri ppo
ſiti rigore poſſe ſine culpa ītermitti. AVG. contra
fauſtū: Nulla ergo īſtātia pcipiētis ſed rōne diſpē
ſantis p tēporū diuerſitate pcepta vel cōſilia vel p
miſſa mutanť. AMB. Qui aūt ferire phibet: cur
emere gladiū iubet: niſi forte vt ſit pata defenſio: nō
vltio neceſſaria: ⁊ videri potuiſſe vīdicari ſed nolu
iſſe. vñ ſeqť: Et q̄ nō habet.ſ. ſacculū. Vēdat tunicaꝫ
ſuā ⁊ emat gladiū. CHRY. Quid eſt h̄: q̄ dixerat:
Si q̄s te percuſſerit ī dextra genā: vertas ei ⁊ aliā: nūc
armat diſcipulos: ⁊ ſolo gladio. nā ſi penitꝰ armare
decebat: nō ſolū oportebat gladiū poſſidere ſꝫ ⁊ ſcu
ta ⁊ galeas. Sed ⁊ ſi mille huiuſmōi poſſiderēt ar
ma: p tot īſultibꝰ ⁊ inſidijs populorū: tyrānorū: vr
biū: nationū: qualiter.xi. oparerēt: ⁊ ex ſolo aſpectu
agminū nō cōtremiſcerēt: nutriti ī ſtagnis ⁊ fluuijſ.
Nō ergo putemꝰ eū iuſſiſſe vt gladios poſſiderent:
ſed p gladios innuit iminētes īſidias iudeoꝝ. vñ ſeq̇
tur: Dico enī vo. q̄m adhuc h̄ qḋ ſcriptū ē oportet ī
pleri ī me: Et cū iniq̄s deputatꝰ ē. THEO. Cū.n.
ꝑ iter ſe ſupra de ꝓrogatiuis cōtenderit: Nō eſt in
q̄ tēpus ꝓrogatiuarū imo ꝑiculorū excidiū. nā ego
magiſter veſter ducor ad mortē nō honorabilē cuꝫ
ipſis deputādus. Etenim ea q̄ ſunt de me.ſ. pdicta fi
nē habēt.i. ipletionē. Volēs ergo violentū īſultū i
minētē meminit gladii. nec pſus reuelauit: ne tange
renť accidia. nec pſus obticuit: ne repentinis ag
greſſibꝰ fluctuarēt. ſed poſtea recolētes mirarenť:
quō ſeipm preciū exhibuit paſſioni p ſalute hūana.
BASI. Vel dñs nō iubet portare marſupiū ⁊ pe
rā ⁊ tenere gladiū: ſed pdicit futurū: q̄.ſ. apoſtoli ob
liti tēpore paſſiōis donorū ⁊ legis dñi auderent ſu
mere gladios. ſepiꝰ enī ſcriptura vtiť impatiua ſmo
nis ſpecie loco ꝓphetie. In pluribꝰ tñ libris nō iue
nitur: accipiat: tollat: vel emat: ſed tollet ⁊ emet.
THEO. Vel p h̄ prenūciat eis q̄ īcurrerēt famē ⁊
ſitim: qḋ innuit p perā: ⁊ aduerſitates nōnullas: qḋ ī
nuit p gladiū. Vel aliter: qḋ dñſ dicit: Qui hꝫ ſaccu
lū tollat ſimiliter ⁊ perā. videť ſmo ad diſcipulos
fieri: ſꝫ reuera reſpicit quālibet iudei pſonā. q.d. Si
q̄s iudeorū abundat facultatibus congeſtis omni
bus fugiat. Si aūt q̄s vltima oppſſus penuria colit
regionē: hic etiā amictū vēdat ⁊ gladiū emat. Inua
det enī eos ītolerabilis īpetus pugne: vt nihil ad re
ſiſtendū ſufficiat. Deide pādit horū malorū cām: q̄ꝛ
ſ. paſſus ē penā pphanis debitā cū latronibꝰ cruci
fixus. Et cū ad hoc puentū fuerit: ſumet finē verbuꝫ
diſpēſationis. Perſecutoribꝰ aūt accidēt que a pro
phetis ſūt pdicta. Hec igiť dñs pdixit de futuris re
gioni iudeoꝝ. ſed diſcipuli nō ītelligebāt pfundita
tē dictorū putātes ob futurū pditoris īſultū gladijſ
opꝰ eē. vñ ſequiť: At ille dixe. Dñe ecce duo gladij h̄
At ille dixit eis: Satis ē. CHRY. Et quidē ſi hūa
no eos volebat vti auxilio: nec centū ſufficerent gla
dij. q̄ ſi nolebat eos vti hūano ſubſidio: ⁊ duo ſuper
uacui ſūt. THEO. Noluit ergo dñs eos repħēde
re quaſi nō ītelligētes: ſed dicēs Satis eſt: eos dimi
ſit. Quidā aūt dicūt dñm ironice dixiſſe: Satis ē. q.
d. Et quo duo ſūt gladij ſufficiāt nobis ad tantam
multitudinē: q̄ta nos debet īuadere. BEDA: Vl
duo gladij ſufficiūt ad teſtimoniū ſpōte paſſi ſalua
toris: vnꝰ q̄ ⁊ apoſtolis audaciā pro dño certādi ⁊
dño virtutē medicādi doceret ī eē: alter q̄ nequaq̄ꝫ
vagina exemptus oñderet eos nec totū qḋ potuere
p eius facere defenſione pmiſſos. AMB. Vel q̄a
lex referre nō vetat: fortaſſe petro duos gladios of
ferēti ſatis eē dicit: quaſi licuerit vſqꝫ ad euāgeliū: vt
ſit ī lege eq̄tatis eruditio: ī euāgelio bonitatis perfe
ctio. Eſt etiā gladiꝰ ſpiritalis vt vēdas patrimoniuꝫ
⁊ emas verbū quo mētis penetralia veſtiunť. Eſt ēt
gladiꝰ paſſiōis: vt exuas corpꝰ: ⁊ imolate carnis ex
uuijs emať tibi ſacra corona martyrij. Mouet ad
huc q̄ duos gladios diſcipli ptulerūt ne forte vnū
noui: vnū veteris teſtamēti ſit. Deide dicit dñs: Sa
tis ē: quaſi nil deſit ei quē vtriuſqꝫ teſtamēti doctri
na munierit.

**Et egreſſus ibat ſm conſuetudi
nem in montē oliuarū. Secuti ſunt
aūt illū ⁊ diſcipuli. Et cū peruniſſet
ad locū dixit illis: Orate: ne itretis
in tētationē. Et ipſe auulſus ē ab eiſ
quantū iactꝰ ē lapidis: ⁊ poſitis ge
nibꝰ orabat dicēs: Pater ſi uis trāſ
fer calicē iſtū a me. Verūtamē non
mea uolūtas: ſed tua fiat.**

BEDA: Tradēdus a diſcipulo dñs cōſueti ſeceſ
ſus locū quo facilime repiri poſſit adit. vñ ſeq̇ť: Et
egreſſus ibat ſcḋm ɔſue. ī mō. oli. CIRYL. De die
naqꝫ cōuerſabať hieroſolymis: obſcura vero nocte
ſuccedēte ī montē oliuarū cū ſuis cōuerſabať diſci
pulis. vñ ſubdiť: Secu. ſūt aūt ill. ⁊ diſci. eius. BE
DA: Pulchre aūt ſui corporis myſterijs ībutos ī mō
tē oliuarū diſcipulos educit: vt oēs ī morte ſua ba
ptizatos: ſanctiſpūs chariſmate cōfirmādos eē deſi
gnet. THEO. Poſt cenā aūt nequaqꝫ iertia ⁊ io
cus ⁊ ſomnꝰ occupāt dñm: ſꝫ oratio ⁊ doctrina. vñ
ſeq̇ť: Et cū pue. ad lo. dixit illis: Orate ne ītretis ī tē
ta. BEDA: Impoſſibile q̄dē ē hūanā aīam nō tē
tari. vñ nō ait: Orate ne tētemini. ſꝫ orate ne ītretis
ī tētationē h̄ ē ne tētatio voſ ſuperet vltia. CIRYL.
Sed ne ſolis verbis eis pdeſſet: pcedēs paululum
orabat. vñ ſeq̇ť: Et ipſe auul. ē ab eis. quātū iactꝰ ē la
pidis. vbiqꝫ inuenies eū ſemotū orantē: vt diſcas q̄
aīo attēto ⁊ corde q̇eto colloquendū ē cū deo ſub
limi. Nō aūt quaſi egēs alieni ſuffragij pcibꝰ īſiſte

bat:q̃ ē oĩpotētiſſima virt⁹ patris: ſ; vt diſcam⁹ nō
eē ĩ tētationib⁹ dormitādū:ſed magis orationib⁹ ĩ-
ſiſtēdū. BEDA: Sol⁹ etiā orat ꝓ oĩb⁹:q̃ ſol⁹ erat
paſſur⁹ ꝓ oĩbus:ſignificās tantū orationē ſuā q̃tū
ꝛ paſſionē a noſtra diſtare. AVG. de que. euan.
Auulſus ē aũt ab eis quātū iact⁹ lapidis tāq̃ȝ typi-
ce admonuerit:vt ĩ eū dirigerēt lapidē.i. vſq; ad ipſ;
pducerēt ĩtentionē legis que ſcripta erat ĩ lapide.
GRE. niſen⁹: Quid aũt ſibi vult flex⁹ genuum de
quo dicit̃: Et poſi. geni. ora. Pñantus quidē viſus eſt
ꝓnos terre ſupplicare maiorib⁹:facto oñdētes for-
tiores eē q̃ rogant̃. Palā ē aũt humanā naturā ni-
hil habere deo cōdignū. Et iō honorifica ſigna que
ĩuicē exhibem⁹:fatētes nos humiliores eē reſpectu
excellētie ꝓximi:trāſumpſim⁹ ad obſeq̃a ĩcōpabilis
nature. vñ ille q̃ noſtros lāguores portauit:ac ꝓ no
bis ĩterceſſit ꝑ hominē quē ſumpſit genuflectit orā
do:ſanciēs nō eē ſupbiendū oratiōis tēpore:ſed per
oĩa hũilitati cōformandū:q: de⁹ ſupbis reſiſtit: dat
aũt hũilibus grām. CHRY. Quelibet aũt ars vbis
ꝛ operib⁹ oñditur ab eo q̃ docet:q: ergo dñs vene-
rat doctur⁹ nos q̃libet virtutē:ob h̄ eadē dicit ꝛ fa
cit. vñ q: iuſſerat verbis orare: ne ĩtrarēt ĩ tentatio-
nē:h̄ etiā ope docet. Seq̃t̃ .n. Dicēs: Pr̃ ſi vis tranſ
fer cali. iſtū ā me. Nō dicit Si vis:quaſi ignorās an
patri placeret. neq; enĩ magis ardua cognitio ē:hac
cognitiōe paterne ſubſtātie:quā ipe ſol⁹ ꝑſpicacitez
nouit ſm̃ illud: Sicut nouit me pr̃ : ꝛ ego noui pa-
trē. neq; h̄ dicit quaſi reſpuēs paſſionē. Qui enĩ cō-
minat⁹ ē diſcipulo volēti ei⁹ paſſionē ĩpedire vt ſa
thanā eū vocaret poſt multa ꝓconia:q̃liter crucifi-
gi nolebat? Cur igit̃ ita dictū ē: cōſideres quātum
erat audire:q̄ de⁹ ĩeffabilis:q̃ quēlibet ĩtellectū trā
ſcēdit. voluit vterū ſubire virgineū:lac ſuggere: ꝛ hu
mana queq; pati. Quoniā ergo fere ĩcredibile erat
qō erat futurū:pmo quidē miſit ꝓphetas h̄ nūcian
tes:poſtea ipe ĩdutus carne veniēs vt nō phātaſma
putaret̃:pmittit carnē ferre naturales defect⁹:eſu-
rire:ſitire: ꝛ dormire:laborare:affici: ꝛ anxiari:ob h̄
ꝛ recuſat mortē verā hũanitatē demōſtrās. AM-
BRO. Dicit ergo: Si vis trāſfer a me cali. iſtū quaſi
hō mortē recuſās:q̃ſi de⁹ ſentētiā ſuā ſeruās. BE-
DA: Vel trāſferri a ſe calicē poſtulat:nō quidē tio
re patiēdi : ſed miſericordia ꝓoris populi:ne ab illo
bibat calicē ꝓpinatū. vñ ꝛ ſignāter nō dicit: Tranſ-
fer a me calicē:ſed calicē iſtū:h̄ ē populi iudeorū : q̃
excuſationē ignorātie habere nō pōt : q̃ me quotti-
die vaticinant̃. DIONY. Alexandrin⁹ Vel q̄ di-
cit: Trāſfer calicē iſtū a me. nō ē h̄. nō adueniat mi-
hi. niſi enĩ aduenerit trāſferri nō poterit. Igit̃ vt ſē-
ſit iā ꝑſentē:cepit affici ꝛ triſtari: ꝛ quaſi iā propin-
quante go dicit. Trāſfer calicē hūc. Sicut enĩ qō ꝑ-
terit:nec ĩtactū ē nec pmanēs:ſic ꝛ ſaluator leuiter
ĩuadentē tētationē flagitat pelli: ꝛ h̄ ē nō ĩtrare in
tētationē:qō cōſulit eē orandū. pfectiſſim⁹ aũt mo
dus tētatiōes euitādi manifeſtat̃ cū dicit̃: Verūtñ
nō mea volũtas:ſed tua fiat. de⁹ enĩ ĩexptus eſt ma
lorū. Vult aũt nobis bona largiri ſupra id qō peti-
mus vel ĩtelligim⁹. ergo pfectā volũtatē patris quā
ipe nouerat:petit ſortiri effectū:que eadē ē ꝛ ſua ſe-
cūdū deitatē. Renuit aũt ĩpleri humanā volũtatez
quā dicit ſuā:paterna volũtate minorē. ATHA.
Geminū enĩ hic velle oñdit:alterū quidē hũanū qō
ē carnis:alterū vero diuinū. hũanitas enĩ ob carniſ
fragilitatē recuſat paſſionē: ſed diuin⁹ ei⁹ affectus
affectāter eā ſubiit:eo q̄ nō eſſet poſſibile eū detine
ri a morte. GRE. niſen⁹: Appollinaris aũt aſſerit
q̄ chriſt⁹ nō habuit ſm̃ terrenā naturā ꝓpriā volũ
tatē:ſed ſolū ĩ chriſto ē volũtas dei: q̃ de celo deſcē-
dit. Dicat ergo quā volũtatē vult dñs nequaq̃ȝ eue-
nire? Neq; enĩ deitas aufert ꝓpriā volũtatē. BE-
DA: Appropinquās etiā paſſioni ſaluator:ĩfirman
tiū ĩ ſe vocē ſumpſit:vt cū hoc ĩminet qō fieri volu-
mus:ſic ꝑ ĩfirmitatē petam⁹:vt nō fiat quatenus ꝑ
fortitudinē pati ſimus:vt volũtas cōditoris noſtri
etiā cōtra noſtrā volũtatē fiat.

Apparuit autē illi angel⁹ de celo cōfortās eū. Et fact⁹ in agonia ꝓli xius orabat. Et fact⁹ ē ſudor eius ſi cut gutte ſanguinis decurrētis ĩ ter ram. Et cū ſurrexiſſet ab oratiōe ꝛ veniſſet ad diſcipulos ſuos: ĩuenit eos dormiētes ꝓ triſticia. Et ait illiſ Quid dormitis? Surgite orate:ne ĩtretis in tentationem.

THEO. Vt nobis ĩnoteſceret oratiōis virt⁹:qua
ten⁹ eā aduerſis ꝓponam⁹:orās dñs ab angelo con
fortat̃:vt dicit̃: Apparuit aũt illi angel⁹ de celo cō-
fortās eū. BEDA: Alibi legim⁹ q: angeli acceſſe-
rũt ꝛ miſtrabāt ei. In documēto ergo vtriuſq; natu
re angeli ꝛ:ei miſtraſſe: ꝛ eū cōfortaſſe dicit̃. Crea-
tor enĩ creature ſue nō eguit ꝑſidio:ſed hō factus:ſi
cut ꝓpter nos triſtis ē:ita ꝓpter nos cōfortatur.
THEO. Quidā aũt dicũt:q̃ñ apparuit ei angelus
glorificās eū ꝛ dicēs: Dñe tua ē virt⁹. tu nāq; potes
cōtra mortē ꝛ infernū gen⁹ humanum liberare.
CHRY. Et q: nō phātaſtice ſed vere noſtrā carnē
ſuſcepit:vt approbet diſpēſationis veritatē: ꝛ opilet
hereticorū ora:queq; hũana ſuſtinet. Seq̃t̃ enĩ: Et
fa. ĩ agonia ꝓlixius orabat. AMB. Doſet pleriq;
h̄ loco:q̃ triſticiā ſaluatoris ad argumētum ĩnolite
poti⁹ a ꝑncipio q̃ȝ ſuſcepte ad tēpus ĩfirmitatis ĩdi
nāt. Ego aũt nō ſolū excuſandū nō puto : ſed nuſq̃
magis pietatē ei⁹ maieſtatēq; demiror. Nin⁹ enĩ
ɔtulerat mihi:niſi meū ſuſcepiſſet affectū. Suſcepit
enĩ triſticiā meā vt mihi ſuā leticiā largiret̃. Cōfidē
ter triſticiā nomio. q: crucē ꝑdico. Debuit ergo do
lorē ſuſcipe:vt vinceret. Neq; enĩ habēt fortitudinis
laudē q̃ ſtuporē magis vulnerū tulerit q̃ȝ dolorem.
Nos ergo voluit erudire:quēadmodū mortē: ꝛ qō
ē ampli⁹:future mortis meſticiā vincerem⁹. Doles er
go dñe nō mea:ſed tua vulnera. Infirmat⁹ ē. n. ꝑꝑ
delicta noſtra. ꝛ fortaſſe triſtis eſt iō:q: poſt ade la
pſum tali trāſitu nobis erat ex h̄ ſeculo recedendū
vt mori eēt neceſſe. Nec illud diſtat a vero: Sed tri
ſtis erat ꝓ ꝑſecutorib⁹ ſuis quos ſciebat ĩ malis ſa-
crilegij penas daturos. GRE. xxiiij. mor. Appropi
quāte etiā morte noſtre mētis ĩ ſe certamē expſſit:q̃

ū quandā terroꝛis ac foꝛmidinis patimur: cū per ſolutionē carnis eterno iudicio ꝓpinquamꝰ nec iſ merito: qꝛ aīa poſt puſillū h̄ īuenit qḋ ī eternū mutare nō poſſit. THEO. Qḋ aūt hūane nature fuerat nō diuine ut dicūt arriani. pare pmiſſa oratio: nō aūt diuine vt dicūt arriani. patet etiā ex eo qḋ ſubdit. Seqꝰ enī: Et fa. ē ſu. eiꝰ ſicut gutte ſan. decurrētis ī terrā. BEDA: Nemo ſudore hūc īfirmitati deputet: qꝛ cōtra naturā ē ſudare ſanguinē: ſed potiꝰ itelligat ꝑ h̄ nobis declaratū ꝙ effectū iā ſue ꝓcis obtineret: vt. ſ. fidē diſcipuloꝝ quā terrena adhuc fragilitas arguebat: ſuo ſanguine purgaret. AVG. ī ſentē. ꝓſperi: Orās etiā cum ſudoꝛe ſanguineo dn̄s ſignificabat de coꝛpe ſuo toto qḋ ē eccleſia manatura martyria. THEO. Ut h̄ ꝓuerbialiter dicitꝰ de eo q̇ vehemēter ſudauit: ꝙ ſudauit ſanguinē. Uolēs igitꝰ euāgeliſta innuere ꝙ ꝑfiſſis ſudoꝛū guttis madebat: ſumit guttas ſanguinis ad exemplū. Pꝰ h̄ aūt īueniens diſcipulos doꝛmiētes ꝑ triſticia ipꝛoperat eis: ſimul admonēs vt orarēt. Seqꝰ enī: Et cū ſurrexiſſet ab oꝛa. ⁊ veniſſ. ad diſci. ſu. inenit eos doꝛmiētes ꝑ triſticia. CHRY. Erat enī intēpeſtū noctis: ⁊ diſcipuloꝝ oculi pangꝰſtia ꝑmebantꝰ: ⁊ erat ſomnꝰ nō coꝛpoꝛis: ſed meroꝛis. AVG. de cō. euā. Non aūt expſſit hic lucas quota oratiōe dn̄s ad diſcipulos venerit: nihil tn̄ h̄ mattheo ⁊ marco repugnauit. BEDA: Demonſtrat aūt dn̄s cōſequenter: qꝛ ꝓ diſcipulis orauerit: quos monet orationū ſuarū vigilādo: ⁊ orando exiſtere ꝑticipes. Seqꝰ enī: Et ait illis: Quid doꝛmitis? ſurgite ⁊ orate: ne itretis ī tētationē. THEO. Hꝰ ē ne a tētatiōe ſupentꝰ. Hoc enī ē nō iduci in tētationē: nō demergi ab ea. Uel ſimpliciter nos iubet orare vt trāquilla ſit noſtra vita: nec īmergamur in aliqḋ moleſtū. Diabolicū enī ē ⁊ ſuperbū quenꝗ̄ ſe in tētationē ꝑcipitare. vn̄ ⁊ iacobꝰ nō dixit: Inijcite vos ī tētatiōes: ſed Cū īcideritis: oē gaudiū eſtimate: de inuito volūtariū faciētes.

Adhuc eo loquēte: ecce turba: ⁊ q̄ nocabatꝰ iudas unꝰ de duodecim antecedebat eos: ⁊ appꝛopinquauit ieſu: ut oſcularetꝰ eū. Jeſus autē dixit illi: Juda oſculo filiū homis tradis? Uidētes autē hi q̄ circa ipſum erāt qḋ futurū erat: dixerūt ei: Domine: ſi ꝑcutimꝰ in gladio? Et percuſſit unꝰ ex illis ſeruū pꝛincipis ſacerdotū: ⁊ amputauit auriculā eiuſ dexterā. Rn̄dens autē ieſuſ ait: Sinite uſqꝫ huc. Et cū tetigiſſet auriculā eius ſanauit eū. Dixit autē ieſus ad eos q̄ uenerāt ad ſe pꝛincipeſ ſacerdotū ⁊ magiſtratꝰ tēpli ⁊ ſeniores. Quaſi ad latronē exiſtis cum gladijs ⁊ fuſtibꝰ? Cū quotidie uobiſcū fuerim in tēplo: non extendiſtis manus in me. Sed hec eſt hoꝛa ueſtra ⁊ poteſtas tenebꝛarum.

GLO. Pꝛemiſſa oratiōe chꝛiſti: ſubiicitꝰ de eiꝰ ꝓditione: qua a diſcipulo ꝓditꝰ. Dicitꝰ enī: Adhuc eo loquēte: ecce turba ⁊ q̇ vocatꝰ iudas vnꝰ de. xij. antecedebat eos. CIRYL. Dicit aūt q̇ vocabatꝰ iudas: q̄ſi nomē eiꝰ habēs exoſum: addit autē vnꝰ de. xij. ad ſignificātiā neqcie ꝓditoꝛis. Nā q̇ honoꝛatus fuerat eq̄ apoſtolis factꝰ ē occiſiōis cā ī chꝛiſtū. CHRY. Sicut enī īſanabilia vulnerū nec auſteris medicamētis obediūt: nec demulcētibꝰ: ſic aīa vbi ſemel ē captiuata: ⁊ ſi ipſam dederit cuicūꝗ̄ peccato nullū emolumētū ex admonitiōibꝰ cōſequetur: qḋ ⁊ inde accidit a ꝓditiōe nō ceſſanti: q̄uis oimō doctrine eēt a chꝛiſto cohibitꝰ. vn̄ ſeqꝰ: Et appꝛoꝑquauit ieſu vt oſcularetꝰ eū. CIRYL. Immemoꝛ enī gloꝛie chꝛiſti: putauit foꝛſitā poſſe latēter agere: auſus pꝛecipuū dilectiōis ſignū: oꝛganū efficē doli. CHRY. Nō aūt diſcedēdū ē a fratrū admonitiōe: quāꝗ̄ nihil ꝓpter noſtra verba eueniat: nā ⁊ riuuli ⁊ ſi nullꝰ hauriat fluūt: ⁊ ſi foꝛſan nō ꝑſuaſeris hodie: poteris foꝛſan cras. Piſcatoꝛ enī ꝑ totā diē vacua trahens rhetia: circa ſero piſcē capit. vn̄ dn̄s ⁊ ſi ſciret iudā n̄ cōuertēdū: nō deſtitit facere: q̄ ſua itererat. Sequitꝰ enī: Jeſus aūt dixit ei: Juda oſculo filiū ho. tradis? AMB. Per iterrogationē ꝓnunciandū puto: q̄ſi amātis affectu coꝛripiat ꝓditoꝛē. CHRY. Pꝛopꝛiū aūt nomē ponit: qḋ magis dolētis erat ⁊ reuocātis: q̄ꝫ ꝓuocati ad irā. AMB. Dicit aūt Oſculo tradis: h̄ ē amoꝛis pignoꝛe vulnꝰ īfligis: ⁊ pacis inſtrumēto moꝛtē irrogas: Seruus dn̄m: diſcipulus ꝓdis magiſtrū: electꝰ auctoꝛē. CHRY. Nō autē dicit: Tradis magiſtrū: tuū dn̄m tuū: bn̄factoꝛē: ſed Filiū ho. Hoc ē māſuetū ⁊ mitē: q̇ ſi nō eſſet magiſter ⁊ dn̄s: qꝛ tn̄ tā ſuauiter erga te geſſit: nō eēt a te ꝓdendus. AMB. Magna o dn̄e ſignificatio ꝑtātis: magna diſciplina virtutis: ⁊ cōſiliū ꝓditōis apitur: ⁊ adhuc patiētia nō negatꝰ. Oñdit deū quē ꝓderet: dū occulta manifeſtat. oñdit quē traderet: dū dicit Filiū homīs: qꝛ caro nō diuinitas cōpꝛehēditur. Illud tn̄ plus cōfutat igꝛatuꝫ ꝙ eū tradiderit: q̇ cū eſſet dei Filiꝰ: ꝓpter nos filiꝰ homīs eē voluiſſꝫ. q. d. ꝓpter te ſuſcepi igꝛate qḋ tradis hypocrita.

AVG. Hoc ergo dn̄s cū traderetꝰ ꝑmo dixit qḋ ait lucas: Juda oſculo fi. ho. tra. Deide quod mattheꝰ Amice ad q̇d veniſti? Deide id qḋ iohānes commemoꝛat. Quē queritis? AMB. Oſculatꝰ ē aūt eum dn̄s nō quo ſimulare nos doceat: ſed vt neꝗ̄ ꝓditorē refugere videretꝰ: ⁊ plꝰ afficeret ꝓditoꝛē cui amoris officia n̄ negaret. THEO. Zelantꝰ aūt diſcipuli ⁊ gladios euaginānt. vn̄ ſeqꝰ: Uidētes aūt hi q̇ circa ipm erānt qḋ futurū erat: dixerūt ei: Dn̄e ſi ꝑcutimus ī gladio? Sed qualiter hn̄t gladios: qꝛ mactauerāt agnū: ⁊ a mēſa diſceſſerāt. Alij aūt diſcipuli q̄runt an ꝑcuterēt: ſed petrꝰ vbiꝗ̄ feruēs ꝓ dn̄o perſuaſionē nō expectat: ſed ꝑcutit ſeruū pontificis. vn̄ ſeqꝰ: Et ꝑcuſſit vnꝰ ex illis ſer. pꝛinci. ſacer. ⁊ ampu. auriculā eiꝰ dexterā. AVG. de cō. euan. Qui ꝑcuſſit ſm̄ iohānē petrꝰ erat: quē aūt ꝑcuſſit malchꝰ vo

cabaꝛ. AMB. Erudituſ enī ī lege petrꝰ ꝓmptꝰ affe
ctu: q̄ ſciret phinees reputatū ad iuſticiā ꝙ ſacrile
gos pemiſſet: ꝑcuſſit pͥcipis ſeruū. AVG. de cō.
euā. Deide lucas dicit: Rñdens aūt ieſus ait: Sinite
vſqꝫ huc. Et h̄ ē qͦ̄ mattheꝰ cōmemorat: Conuerte
gla. tuū ī locū ſuū. Nec moueat q̄ſi cōtrariū ſit: qͦ̄
lucas hic dicit dñm reſpōdiſſe: Sinite vſqꝫ huc. q̄ſi
poſt iſtā ꝑcuſſionē ita dictū fuerit: vt placuerit ei vſ
qꝫ huc factū: ſed ampliꝰ fieri noluerit: cū ī verbis q̄
mattheꝰ poſuit: ītelligaꝛ potiꝰ totū factū quo viſus
ē gladio petrꝰ dño diſplicuiſſe. Illud enī veruꝫ ē: ꝙ
cū īterrogaſſēt dicētes: Dñe: ſi ꝑcutimꝰ in gladio:
tūc rñdit: Sinite vſqꝫ huc. i. nō vos moueat qͦ̄ futu
rū ē: ꝑmittēdi ſūt hucuſqꝫ ꝓgredi: h̄ eſt vt me appꝛe
hēdant: ⁊ impleanꝛ q̄ de me ſcripta ſūt. Nō enī di
ceret: Rñdens aūt ieſus: niſi ad īterrogationē eoꝝ
rñderet: nō facto petri. Sed iter moꝛas verboꝝ īter
rogātiū dñm: ⁊ illiꝰ rñdētis Petrꝰ auiditate defen
ſionis ꝑcuſſit. Sꝫ nō potuit ſimul dici: que ſimul fie
ri potuerūt tūc ſicut dicit lucas ſanauit eū: q̄ ꝑcuſſꝰ
erat. Seqͥꝛ enī: Et cū tetigiſſet auriculā eiꝰ ſanauit
eū. BEDA: Nūqꝫ enī pietatis ſue dñs obliuiſciꝛ.
Illi iuſto moꝛtē īferūt iſte ꝑſequētiū vulnera ſanat.
AMB. Sꝫ cū dñs vulnere cruentū deterſit: myſte
ria diuina ſubiecit: vt ſuus pͥncipis mūdi nō natu
re cōditiōe: ſed culpe auris vulnꝰ exciperet: q̄ non au
diſſet verba ſapiētie. Aut ſi petrꝰ volēs ꝑcuſſit aurē:
docuit ꝙ aurē ī ſpem habere nō deberet: quā ī my
ſterio nō haberet. Sꝫ quare petrꝰ: qꝛ iꝑe ligādi ⁊ ſol
uēdi adeptꝰ ē ꝑtātē. ⁊ iō tollit gladio ſpiritali aurē
īterioꝛē male ītelligētis. Sed dñs iꝑe refūdit auditū
demōſtrās ⁊ ipos ſi cōuertanꝛ poſſe ſanari q̄ ī paſ
ſione dñi vulnerati ſūt: eo ꝙ oē peccatū fidei myſte
rijs abluaꝛ. BEDA: Uel ſeruꝰ iſte populꝰ ē iude
oꝝ: pͥncipibꝰ ſacerdotū ī debito mācipatꝰ officio: q̄
ī paſſiōe dñi dexterā auriculā. i. ſpiritalē legis intel
ligentiam perdidit: que ſcilicet auris Petri gladio
deciditur: non ꝙ ille ſenſum intelligendi audienti
bus tollat: ſed diuino ablatum iudicio negligenti
bus pandat. Uerum eadeꝫ dextera auris in his que
in eodem populo crediderunt diuina dignatione
pꝛiſtino eſt reſtituta officio. Sequitur: Dixit autem
ieſus ad eos qui venerant ad ſe pꝛincipes ſacerdo
tum ⁊ magiſtratus templi ⁊ ſenioꝛes: Quaſi ad la
tronem exiſtis cum gladijs ⁊ fuſtibus. CHRYS.
Acceſſerunt enim nocte timentes multitudinis im
petum ⁊ ideo dicit: quid vobis opus erat his armis
in eum qui vobiſcum eſt ſemper. ⁊ hoc eſt quod ſe
quitur: Cum quotidie vobiſcum fuerim in templo
non extendiſtis manus in me. CIRYL. Ubi non
inculpat dominus pꝛeſides iudeoꝝ ꝙ non ſibi
mature parauerant inſidias moꝛtis: ſed arguit eos
qui temere opinabantur eum ſe inuaſiſſe ipſo inui
to: ac ſi dicat: Tunc non cepiſtis me: quia nolebam
⁊ nec nunc poſſetis: niſi me ſponte veſtris ſubijce
rem manibus. vnde ſequitur: Sed hec eſt hoꝛa ve
ſtra id eſt paruum tempus conceſſum eſt vobis ex
ercende in me veſtre ſuperbie patre votis meis fa
uente. Dicit etiam ꝙ hec poteſtas eſt tenebris da
ta id eſt diabolo: ⁊ iudeis inſurgendi ī chꝛiſtum. Et
hoc ē qͦ̄ ſubdiꝛ: Et ꝑtās tenebraꝝ. BEDA. q. d.
Ideo aduerſum me in tenebris cōgregamini: quia
poteſtas veſtra qua ſic contra lucem mundi arma
mini. in tenebris eſt. Queritur autem quomō ieſus
pꝛincipes ſacerdotum: magiſtratus templi: ⁊ ſenio
res qui ad ſe venerunt alloqui dicatur: cum apud
alios euangeliſtas non ipſos veniſſe: veruꝫ in atrio
cayphe expectantes miſtros miſiſſe perhibeantur.
Sed huic contrarietati rñdetur: ꝙ illi non per ſe
ipſos: ſed per eos quos miſerunt ad appꝛehenden
dum chꝛiſtum: in ſue iuſſionis poteſtatem vene
runt.

Cōpꝛehēdenteſ aūt eū: duxerūt
ad domum pꝛicipis ſacerdotuꝫ: pe
trꝰ uero ſeq̄baꝛ eū a lōge. Accenſo
autē igne i medio atrij: ⁊ circūſeden
tibꝰ illis: erat petrꝰ in medio eoꝝ.
Quē cū uidiſſet ancilla quedā ſedē
tem ad lumē: ⁊ cū fuiſſet intuita: di
xit: Et hic cū illo erat. At ille nega
uit eū dicēs: Mulier nō noui illuꝫ.
Et poſt puſillū aliꝰ uidēs eū dixit:
Et tu de illis es. Petrꝰ uero ait: O
hō nō ſum. Et īteruallo facto quaſi
hoꝛe uniꝰ: aliꝰ qdā affirmabat diceſ
Uere ⁊ hic cū illo erat: nā ⁊ galileuſ
ē. Et ait petrꝰ: Hō nō neſcio qd diciſ.
Et cōtinuo adhuc illo loquēte can
tauit gallus. Et conuerſus domi
nus reſpexit petrum. Et recoꝛda
tus eſt petrus uerbi domini: ſicut
dixerat: quia pꝛiuſq̄ꝫ gallus cantet
ter me negabis. Et egꝛeſſus foꝛas
petrꝰ fleuit amare.

AMBROSIVS: Non intellexerunt infelices
myſterium: nec venerati ſunt tam clementem picta
tis affectum ꝙ etiam hoſtes ſuos non paſſus eſt
vulnerari. Dicit enim: Compꝛehendentes autē eū
duxerunt ad domum pꝛincipis ſacerdotum. Cum
legimus teneri ieſum: caueamus ne putemus eum
teneri ſm diuinitatem: ⁊ inuitum quaſi infirmum:
tenetur enim ⁊ ligatur ſcōm coꝛpoꝛis veritatem.
BEDA: Princeps autem ſacerdotum caypham ſi
gnificat: qui ſm iohannem erat pontifex anni illi
us. AVGVSTI. de concoꝛ. euangeliſtaꝝ: Sed pri
mo ad annam ductus eſt ſocerum cayphe: ſicut io
hānes dicit q̄ꝫ ad cayphā: vt mattheꝰ dicit. Marcꝰ
aūt ⁊ lucas nomē nō dicūt pōtificis. CHRY. Iō
autē duciꝛ ad domum pontificis: vt de cōſenſu pꝛi
cipis ſacerdotum ſingula queqꝫ facerent illuc eniꝫ
omnes cōuenerāt chꝛiſtū pſtolātes: magnus auteꝫ
feruoꝛ petri oſtēdiꝛ qui nō aufugit: cū alios fugien
tes vidiſſet. Sequiꝛ enī: Petrꝰ aūt ſequebaꝛ eum a
lōge. AMBRO. Bene a lōge ſequebaꝛ iaꝫ pꝛimꝰ

negaſ: neqꝫ.n. negare potuiſſet: ſi chriſto prim⁹ adheſiſſet. Sed in hoc ſit reuerēd⁹ q̄ dn̄m nō reliquit: etiā cū timeret met⁹ nature eſt cura pietatiſ. BED. Qd aūt ad paſſionē euntē dn̄m a lōge ſequiſ petrus: ſignificat eccl'iam ſecuturā qd eſt imitaturā paſſionē dn̄i: ſed lōge differēter. eccl'ia eñi p ſe patiſ: at ille p eccleſia. AMBRO. Jā aūt in domo p̄ncipis ſacerdotū ignis ardebat. vñ ſequiſ: Accē. aūt igne in me. atrij ⁊ circū. il. erat pe. in me. eorū. Acceſſit petr⁹ et calefacēt ſe: quia clauſo dn̄o calor mētis iā in eo refrigerat. CHRY. Tradite eñi erāt petro claueſ regni celorum: credēda erat ei pplorum innumera multitudo: que eēt inuoluta peccatis. Erat aūt petr⁹ paulo durior: ſicut trūcata ſerui p̄ncipis ſacerdotū declarat auricula. Hic igiſ tam dur⁹ tāqꝫ ſeuer⁹: ſi donū nō peccādi fuiſſet adept⁹: q̄ venia cōmiſſis populis donareſ: quē diuina ꝓuidētia p̄miſit: q̄ p̄mo ipſe laberet in peccatū: quo erga peccātes duriorē ſententiā ꝓpriū caſus intuitu tēperaret. ⁊ cū ſe calefacē vellz ad prunas: acceſſit ad eū puella de qua ſequiſ: Quē cum vidiſſet ancilla quedā ſedentē ad lumē: ⁊ eum fuiſſet intuita dixit: Et hic cum illo erat. AMB. Quid ſibi vult q̄ p̄mo eum prodit ancilla: cum viri vtiqꝫ magis potuerit eum recognoſcere: niſi vt iſte ſex⁹ peccare in nece dn̄i videreſ: vt ⁊ iſte ſex⁹ redimeretur p dn̄i paſſionē. Petr⁹ aūt ꝓdit⁹ negat: malo eñi negaſſe petrū q̄ dn̄m fefelliſſe. vñ ſeqꝗ: At il. ne. di. Mulier nō noui illū. CHRY. Quid ais o petre? Vox tua repēte mutata eſt. os eī plenū fidei ⁊ amoris in odiū ꝑfidiāqꝫ cōuerſum eſt: nō tibi flagella: nōdū ſunt admota tormēta: qui te interrogat: nullus eſt eorum qui auctē ſui poſſit formidinē incutē cōfitenti. mulier te ſimplici voce interrogat: ⁊ forte nec ꝓditura cōfeſſū: nec tamē mulier ſed puella hoſtiaria: vile mācipiū. AMBRO. Sz iō negauit petr⁹ q̄ p̄miſit incaute. nō negat in mōte: nō i tēplo: nō in ſua domo: ſꝫ in p̄torio iudeorum. Ibi negat: vbi ieſ⁹ ligat⁹ eſt: vbi veritas nō eſt. Negās aūt dicit: Non noui illū. temerariū q̄ppe erat: vt dicēt q̄ nouerat eū: quē mēs humana nō pōt ꝯphendē: nemo. n. nouit filiū niſi pr̄. Rurſum ſecūda vice negat chriſtū. Sequiſ. n. Et poſt puſillū ali⁹ vidēs eū dixit: Et tu de illis es. AVG. de con. euā. Intelligiſ aūt q̄ in hac ſecūda negatōe a duob⁹ ē ꝯpellat⁹: ab ancilla. ſ. quā ꝯmēorāt matthe⁹ ⁊ marc⁹: ⁊ ab alio quē ꝯmēorat lucas. Hoc ḡ qd h̄ lucas dicit: ⁊ poſt puſillū iāz egreſſus erat ianuā petr⁹: ⁊ p̄mū gall⁹ cātauerat vt marc⁹ dicit: Jā redierat: vt quēadmodū dicit iohes ad focū ſtās iterū negaret: de q̄ negatōe ſeqꝗ: Pe. vero ait o hō nō ſū. AMB. Maluit. n. ſe negare: q̄ xp̄z aut q̄ videbaſ negare chriſti ſocietatē: vtiqꝫ ſe negauit. BED. In hac aūt negatōe petri dicim⁹ nō ſolū ab eo negari chriſtū q̄ dicit eū nō eē chriſtū: ſꝫ ab illo etiā q̄ cū ſit negat ſe eē chriſtianū. AMB. Tertio quoqꝫ interrogaſ. Seqꝗ. n. Et int. fa. q̄. ho. vnius: ali⁹ q. affir. di. Vē ⁊ h̄ cū il. erat. AVG. de cō. euā. Qd matth. ⁊ mar. dicūt p⁹ puſillū: q̄tū eēt h̄ tempis māifeſtat h̄ lucas dicēdo: Et interuallo facto quaſi hore vni⁹. de hoc aūt interuallo tacet iohānes. Item q̄ matthe⁹ ⁊ marc⁹ non ſingulari ſed plurali nūero enūciāt eoſ q̄ cū petro agebāt: cū lucas ⁊ iohes vnū dicāt: facile ē intelligē: aut pluralē nūerum p ſingulari vſitata locutiōe vſurpaſſe mattheū ⁊ marcū: aut q̄ vn⁹ maxime tanq̄ q̄ eū viderat affirmabat: ceteri autē ſecuti ei⁹ fidē petrū ſit vrgebāt. Jā vo illud qd matthe⁹ ipi petro dictū aſſeuerat: Nōne te vidi i orto: Marc⁹ aūt ⁊ lucas int ſe illoſ de petro locutos aut ſn̄iam intelligim⁹ tenuiſſe eos: q̄ ꝯpellatū dicūt petrū: tātū. n. valet qd de illo corā illo dicebaſ: q̄tū ſi illi diceret: aut vtroqꝫ modo dictū: ⁊ alios hunc alios illū modū ꝯmēoraſſe. BED. Subdit autem Nā ⁊ gali. ē. nō q̄ alia ligua galilei: atqꝫ alia loquerentſ hieroſolymite: q̄ vtriqꝫ fuerūt hebrei: ſꝫ q̄ vnaq̄qꝫ ꝓuicia ⁊ regio ſuas hn̄do ꝓprietates: vſitatū loquēdi ſonū vitare nō poſſit. Seqꝗ: Et ait pe. O homo: ne. q̄d dicis. AMB. Hoc ē ſacrilegia vr̄a neſcio: ſꝫ nos excuſam⁹: ipſe nō excuſauit. Nō. n. ſatis ē inuoluta r̄nſio ꝯfitētis ieſū: ſꝫ apta ꝯfeſſio. ⁊ iō petr⁹ nō de induſtria r̄ndiſſe ſic induciſ: q̄ poſtea recordat⁹ eſt ⁊ tn̄ fleuit. BED. Solet aūt ſacra ſcrptura ſepe meritū cauſarum p meritū deſignare tpū. vnde petr⁹ q̄ media nocte peccauit: ad galli cātū penituit. Seqꝗ. n. Et cōti. il. adhuc lo. gal. cātauit. Quia qd i tenebris obliuiōis errauit: vere lucis rememoratiōe correxit. AVG. de con. euan. Galli autē cantū poſt trinā negatōnem petri intelligimus: ſicut marcus expreſſit. BEDA: Hunc gallum myſtice opinor aliquē doctorū intelligendū: qui iactantes ⁊ ſomnolētos increpat dicens: Euigilate iuſti: ⁊ nolite peccare.

CHRY. Admirare autē curam magiſtri: quia cū vinct⁹ eſſet: multa vtebatur ꝓuiſione erga diſcipulū quem nutu erigens ad lachrymas ꝓuocauit. Sequitur enim: Et cōuerſus dominus: reſpexit petrum. AVG. de con. euange. Quod quo modo accipiēdum ſit: diligenti⁹ conſiderandū eſt. Dicit eñi mattheus: Petrus. n. ſedebat foris in atrio. quod nō diceret: niſi illa cum domino int⁹ agerentſ. Similiter ⁊ in eo qd dixit marcus: Et cum eſſz petr⁹ in atrio deorſum: oſtendit nō ſolū in interiorib⁹: ſed etiam in ſuperiorib⁹ geſta que dixerat: Quomodo ergo reſpexit domin⁹ petrū facie corporali? Quapropter mihi videſ illa reſpectio diuinit⁹ facta. Et ſicut dictū eſt: Reſpice ⁊ exaudi me: ⁊ cōuertere domine et libera animā meam: ita dictū arbitror: Conuerſus dominus: reſpexit petrū. BEDA: Reſpicere nāqꝫ ei⁹ miſereri eſt: quia nō ſolu cū agiſ penitētia: verū etiā vt agaſ dei miſericordia neceſſaria eſt. AMBRO. Deniqꝫ quos ieſuſ reſpicit: plorāt delictū. vnde ſeqꝗ Et recordat⁹ eſt petr⁹ verbi dn̄i quod dixerat: Quia p̄us q̄ gall⁹ cātet: ter me negabis. Et egreſſus foras petr⁹ fleuit amare. Quare fleuit? quia errauit vt homo: lachrymas ei⁹ lego: ſatiſfactiōem non lego. Lauent lachryme delictū: quod voce pudor eſt cōfiteri. Negauit p̄mo ⁊ ſecūdo ⁊ nō fleuit: quia adhuc non reſpexerat domin⁹. Negauit tertio: reſpexit eū ieſus: ⁊ amariſſime fleuit. ⁊ tu ſi veniā vis mereri: dilue lachrymis culpā tuā. CHRY. Non aūt audebat petrus palā flere: ne a lachrymis deꝑhēdereſ: ſꝫ foras exiens lachrymabaſ. Flebat autē nō ꝓpter penam ſed quia dilectū negauerat: quod moleſtius erat ei quolibet ſupplicio.

Et uiri q tenebāt illuz: illudebāt ei cedēteſ. Et uelauerūt eū: ⁊ pcuti

ebāt facię eiꝰ. Et introgauerūt euꝫ dicētes: Prophetiza. Quis eſt q̄ te pcuſſit? Et alia mlta blaſphemātes dicebāt in eū. Et ut factꝰ ē dies: cōuenerunt ſeniores plebis ꝛ pncipes ſacerdotū ꝛ ſcribe: ꝛ duxerūt illū i cōciliū ſuū dicētes: Si tu es chriſtꝰ: dic nob. Et ait ill: Si uob dixero non credetis mihi: ſi aūt ꝛ introgauero nō rn̄debitis mihi: neqꝫ dimittetis. Ex hoc aūt erit filiꝰ hoīs ſedēs a dextris uirtutis dei. Dixerūt aūt oēs Tu ergo es filiꝰ dei? Qui ait: Vos dicitis: qꝛ ego ſum. At illi dixerūt: Quid adhuc deſideramꝰ teſtioniū. Ipi eni audiuimꝰ de ore eius.

AVG. de cō. euā. De petri tētatōe: q̄ int̄ dn̄i cōtumelias facta ē: nō eodē ordine oēs narrāt. Nā illas pmo cōmēorat mattheꝰ ꝛ marcꝰ: deide petri tētatiōnē. Lucas vō explicauit pus tētatōem petri: deide dn̄i cōtumelias dicēs: Et vi. q̄ tene. eū: illu. ei cedētes. CHRY. Celi ꝛ terre dn̄s ceſus ſuſtinet: ꝛ patit̄ impiorꝫ ridicula: formā nobis patiētie pbens. THE. Necnō dn̄s, pphaꝝ vt pſeudo ppha deludit̄. Seqt̄: Et vela. eū ꝛ pcu. fa. eiꝰ: ꝛ inter. eū di. Prophe. no. qſ eſt q̄ te pcuſſit. BED. Hec q̄ſi in cōtumeliā faciebāt eiꝰ q̄ ſe a pplis pphā volūit hri. Sꝫ tūc q̄ ceſuſ ē colaphis iudeoꝝ: cedit̄ etiā nūc blaſphemijs falſorū chriſtianoꝝ. Velauerūt aūt eū: nō vt eoꝝ ille ſcelera nō videat: ſed vt a ſe ipi faciē eiꝰ abſcōdāt. Heretici aūt ꝛ iudei ꝛ mali catholici eū reprobis actibꝰ exacerbātes: q̄ſi ei illudētes dicūt: Quiſ ē q̄ te pcuſſit; dū ab illo ſuas cogitatōes ꝛ opa tenebraꝝ cogſci n̄ eſtimāt. AVG. de cō. euā. Hec aūt intelligit̄ paſſꝰ dn̄s vſqꝫ mane in domo pncipis ſacerdotū: qꝰ pus adductꝰ ē. vn̄ ſeqt̄: Et vt fa. eſt dies: cōue. ſeni. ple. et pn. ſacer. ꝛ ſcri. ꝛ duxe. eū in cōſi. ſu. di. Si tu eſ chri. dic nobis. BED. Nō veritatē deſiderabāt: ſed calūniā pparabāt. Siqdē chriſtū hoiem tm̄mō de ſtirpe dauid vētuꝝ ſperātes: h̄ ab eo q̄rebant: vt ſi diceret: Ego ſū chriſtꝰ: calūniaret̄ q̄ ſibi arrogetꝫ regiā ptātē. THEO. Ipe vō ſciebat eoꝝ pcordia q̄ q̄ nō crediderāt opibꝰ: mltomīnꝰ ſmonibꝰ crederēt. vn̄ ſeqtur: Et ait illis: Si vo. dixe. nō cre. mihi. BED. Sepe ei dixerat ſe chriſtū eē: puta cū dicebat: Ego ꝛ pr̄ vnuꝫ ſumꝰ: ꝛ cetera talia. Si autē interro. nō rn̄. mi. neqꝫ dimittetis. Interrogauerat. n. eos: quō dicerēt chriſtū filiū eē dauid: cū dauid in ſpū dn̄m ſuū illū vocauerit: veꝝ illi neqꝫ dicēti credere: neqꝫ introgāti rn̄dere voluerūt. qꝛ aūt ſemē dauid calūniari q̄rebant plꝰ eſt qō audiūt. Seqt̄: Ex h̄ aūt erit fi. ho. ſe. a dex. vtu. dei. CIRYL. q. d. Nō eſt vobis de cetero tēpꝰ ſmonū ꝛ doctrine: ſed deīceps iudicij tp̄s erit: cū videbitis me filiū hoīs ſedētem a dextris vtutis dei. CIRYL. Cū autē de deo ceſſio dr̄ atqꝫ thronꝰ: regia ꝛ vniuerſis pncipātꝰ dignitas deſignat̄. Nō eni putabamꝰ tribunal qōdā poſitū eē cui credamꝰ inniti dn̄m oīm: ſed nec oīo dextrū l' ſiniſtrū eē peneſ diuinā nām. ppūm. n. eſt corpū figura ꝛ locꝰ ꝛ ſeſſio. Qualr̄ aūt paris honoris: paris quoqꝫ cōſeſſus filiꝰ videbit̄ eē: ſi nō eſt ſm nām filiꝰ: nālē in ſe ppetateꝫ hn̄s pris. THEO. Hoc igit̄ audiētes timere debebāt: ſꝫ illi pꝰ hec verba magis inſaniūt. vn̄ ſeqt̄: Di. āt oēs: Tu ḡ es fi. dei? BED. q̄ ſe filiū dei dixerat: acceperūt in eo qō ait: Erit fi. ho. ſedens a dex. v̄. dei. AMB. Dn̄s aūt maluit ſe regē pbare q̄ȝ dicere: vt odēnādi cām hr̄e nō poſſint: q̄ qō obijciūt h̄ fatet̄. Seqt̄: Qui ait: Vos di. qꝛ ego ſum. CIRYL. Hoc aūt dicēte chriſto: ſuccēſuit phariſeoꝝ cohors vſurpās ignominie vocē. vn̄ ſeqt̄: At il. dix. Quid adhuc deſi. teſti. ipi. n. audi. de ore eiꝰ. THE. Ex qꝰ patꝫ q̄ inobedientes nulla cōmoda ferūt reuelatis ſibi ſecretioribꝰ: ſed maiorē penam acquirūt: pp̄ter quod talia oportet eis eſſe occulta.

CA. XXIII.

Et ſurgēſ oīs mltitudo eoꝝ duxerūt illū ad pilatū. Ceperūt aūt illū accuſare dicētes: Hūc inuenimꝰ ſubuertētē gentē nrām: ꝛ phibētē tributa dari ceſari ꝛ dicētē ſe chriſtū regē eē. Pilatꝰ āt introgauit eū dicēs: Tu es rex iudeoꝝ? At ille rn̄dēs ait: Tu dicis. Ait āt pilatꝰ ad pncipes ſacerdotū ꝛ turbas: Nihil īuenio cauſe in hoc hoīe At illi īualeſcebāt dicētes: Cōmouit populū docēs p vniuerſā iudeā incipiēs a galilea uſqꝫ huc.

AVG. de cō. euā. Poſtq̄ȝ cōpleuit lucas narrādo petri negatōem: recapitulauit q̄ cū dn̄o geſta ſūt circa mane: cōmēorās q̄dā q̄ alij tacuerūt: atqꝫ ita cōtexuit narratōem: ſicut alijs narrās cū dic. Et ſur. ō. mul. eo. duxe. il. ad pilatū. BED. Vt implet̄ ſmo ieſu quē de ſua morte pdixit: Tradet̄ gētibꝰ. ſ. romanis. nā pilatꝰ romanꝰ erat: eūqꝫ romani i iudeā pſidē miſerāt. AVG. de cō. euā. Deide apō pilatū geſta ſic narrat. Ceperūt aūt eum accuſare dicētes: Hūc inue. ſubuer. gē. no. ꝛ phi. tri. da. ceſa. ꝛ di. ſe chri. re. eē. Hoc mattheꝰ ꝛ marcꝰ n̄ dixerūt: cū tn̄ dicāt q̄ eū accuſabāt: ſꝫ iſte ēt ipa crimia q̄ falſo obiecerūt aperuit. THE. Euidēt āt aduerſāt̄ veritati. Nō. n. dn̄s phibuit dari cēſū: ſꝫ magiſ dare iuſſit. Qualr̄ āt ppl'ꝫ ſubuertebat: an vt regnū aggrederet̄: ſꝫ h̄ ē īcredibile cūctis: qꝛ volēte mltitudine tota eū i regē eligē ſciens fugit. BED. Duobꝰ aūt dn̄o obiectiſ. ſ. q̄ ꝛ tributa ceſari dari phibuerit: ꝛ ſe chriſtū regē dicēt: potuit fieri vt illō qō dn̄s ait: Reddite q̄ ſūt ceſariſ ceſari: ēt pilatū audiſſe ptigerit. Ioq̄ȝ cām hāc q̄ſi aptū iudeoꝝ mēdaciū pnipēdens ſolū qō neſciebat: de regni verbo introgādū putauit. Seqt̄: Pila. aūt inter. eū di. Tu es rex iudeoꝝ? THEO. Mihi videt̄ q̄ h̄ a chriſto q̄ſierit ptēptū obiecti crimīs ſubſānādo. q. d.

Tu paup. hūilis: nud⁹: cui null⁹ adiutoꝛ accuſarꝭ te
regē ambitōe: ad qḋ op⁹ ē mltoꝝ adiutoꝝ ꝛ ſūptuū
¶BED. Eodē aūt verbo pſidi: quo ꝛ pncipib⁹ ſacer-
dotū rñdet: vt ppa ſnia cōdēnet. Seqꝛ: At il. rñ. ait
Tu dicis. ¶THEO. Illi aūt cū nihil aliud faueret
coꝝ calūnie recurrūt ad clamoꝝ ſubſidia. Seqꝛ: At
il. inua. dicētes: Cō. popu. do. p vni. iude. inci. a gali.
vſqꝫ huc. q. d. Peruertit pplm: nec in vna pte tm̄: ſꝫ
a galilea incepit: ꝛ hucuſqꝫ puenit: trāſiēs p iudeā:
puto aūt eos nō abſqꝫ cauſa meminiſſe galilee: ſꝫ vo-
lētes incutere timorē pilato. Galilei. n. ſciſmatici fu
erūt: ꝛ noua tētātes: q̄lis fuit iudas galile⁹: cuius in
actib⁹ aplꝛoꝝ fit mētio. ¶BED. His aūt verbis nō il
li: ſed ſe accuſant. Docuiſſe. n. pplm ꝛ a pſtini tpis
ignauia docēdo cōmouiſſe: taliqꝫ actu totā terraꝫ
pmiſſiōis ptrāſiſſe nō criminis ſed indiciū eſt vtutꝭ
¶AMB. Accuſat aūt dñs ꝛ tacet: qꝛ defenſiōe nō
indiget: ābiāt defēdi q̄ timēt vici. Nō ḡ accuſatōeꝫ
tacēdo ꝯfirmat: ſꝫ deſpic̄ nō refellēdo. Quid ḡ tierꝫ:
q̄ nō ābit ſalutē: ſol⁹ vi ſuā pdit: vt acq̄rat oīm.

Pilat⁹ aūt audiēs galileā interro
gauit ſi hō galile⁹ eſſet. Et ut cogno
uit q̄ de herodis ptāte eſſet: remiſit
eū ad herodē: q ꝛ ipe hieroſolymis
erat illis dieb⁹. Herodes autē uiſo
ieſu gauiſus ē ualde. Erat ei cupiēs
ex multo tpe uidere eū eo q̄ audirꝫ
multa de eo: ꝛ ſpabat ſignū aliqḋ ui
deri ab eo fieri. Interrogabat autē
eū multis ſmonib⁹. At ipe nihil illi
rñdebat. Stabāt aūt pncipes ſacer
dotū ꝛ ſcribe cōſtāter accuſantes eū
Spreuit aūt illū herodes cū exerci
tu ſuo: ꝛ illuſit indutū ueſte alba: re
miſit ad pilatū. Et facti ſunt amici
herodes ꝛ pilatus in ipa die: nā an
tea inimici erant ad inuicem.

¶BED. Pilat⁹ de pmiſſa accuſatōe nō interrogā-
du dñm rat⁹: ſed ipm magiſ nacta occaſiōe cupit ab
eo iudicādo liberꝫ reddere. vñ dꝛ: Pilat⁹ aūt au. gali.
interro. ſi hō gali. eēt. Et ne cōtra eū quē inſontē: et
pp inuidiā traditū cognouerat: ſnīaꝫ dare cogeret
herodi eū miſit audiēdū: vt ipe potius eū q̄ ei⁹ patrie
tetrarcha exiſtebat: vel abſoluerꝫ: vel puniret. Seqꝛ
Et vt cogno. q̄ de hero. ptā. eēt remi. eum ad hero.
q ꝛ ipe hiero. erat il. dieb⁹. ¶THEO. In hoc ſequit
legē romanā: que iubebat quēlibet a pncipe ſue iu-
riſdictōis cōdēnari. ¶GRE. x. mo. Chriſti aūt famā
herodes explorare voluit: cui ei⁹ miracula vidē cōcu
piuit. Seqꝛ: Hero. aūt vi. ie. ga. eſt val. Erat. n. cu. ex
mul. tēp. vide. illū. ¶THE. Nō tanqꝫ lucratur⁹ aliqꝫ
vtilitatis ex ei⁹ aſpectu: ſed patiēs nouoꝝ cupidineꝫ
credebat videre quēdā extraneū hoīem: de quo au-
dierat q̄ ſapiēs ꝛ mirific⁹ eēt. vñ ſequit: Eo q̄ audi.

mul. de il. ꝛ ſpe. ſig. ali. vide. ab eo fieri. Volebat etiā
audire ab eo quid diceret: ꝛ idō interrogat eū q̄ſi de-
riſoꝛie ſe hñs ad ipm ꝛ eū ſubſanās. Seqꝛ: Interro.
aūt illū mul. ſermonib⁹. Jeſus q̄ cūcta rōne pegit: et
qui teſte dauid ſuos ſmones in iudicio diſpoſuit: piū
eſſe iudicauit in talib⁹ hre ſilētiū. Sermo. n. platus
ei cui nihil pficit: cōdēnatōis fit cā. vñ ſeqꝛ: Et ipſe
nihil ei rñdebat. ¶AMB. Tacuit ꝛ nihil fecit: quia
nec illi⁹ credulitas merebat videre diuina. Et dñs ia
ctātiā declinabat: ꝛ forte typice in herode oēs impij
ſignificāt: q̄ ſi legi nō crediderit ꝛ pphetiſ: mirabilia
chriſti opa in euāgelio videre nō pnt. ¶GRE. xxij.
mo. Hoc etiā audiētes nos oꝫ addiſcere: vt quotiēs
auditoꝛes nři nřa volūt quaſi laudādo cognoſcere
nō aūt ſua pueꝛſa mutare oīo tacem⁹: ne ſi oſtētati
onis ſtudio verbū dei loq̄mur: ꝛ illoꝝ q̄ erat culpa
eſſe nō deſinat: ꝛ nřa q̄ nō erat fiat. Multa āt ſunt
q̄ audiētis aīm pdūt: maxīe ſi auditoꝛes nři ꝛ ſemp
laudāt qḋ audiūt: ꝛ nūqꝫ qḋ laudāt ſequūt. ¶GRE.
x. mo. Inq̄ſit⁹ ḡ redēptoꝛ tacuit: expectat⁹ miracula
adhibere cōtēpſit: ſeſeqꝫ apud ſe in occultis retinēs
eos quos exterioꝛa q̄rere cōpetit: ingratos foꝛis re-
liq̄t: magis eligēs apte a ſupbiētib⁹ deſpici: q̄ꝫ a non
credētib⁹ vacua voce laudari. vñ ſeqꝛ: Sta. etiā pn.
ſacer. ꝛ ſcri. cō. accu. eū: ſpꝛe. aūt il. hero. cū exer. ſuo:
ꝛ illu. indu. veſte al. ꝛ remi. ad pilatū. ¶AMB. Non
ocioſū q̄ veſte alba induit ab herode: immaculate
tribuēs indicia paſſiōis: q̄ agn⁹ dei ſine macula cuꝫ
gloꝛia mūdi pctā ſuſcipet. ¶THE. Tu tm̄ cōſidera q̄
p ea q̄ facit diabol⁹ impedit: cogerit deriſiōes ꝛ ob
pꝛobꝛia i chꝛiſtū: ex quib⁹ declarat q̄ dñs ſeditioſus
nō fit. alioq̄n nō derideret plebe reddita ſuſpecta: ꝛ
nouitatib⁹ gaudēte. Miſſio aūt chꝛiſti a pilato ad
herodē fit amicitie coīs exoꝛdiū: q̄ſi pilato ñ vſurpā
te ſibi ſubditos ditōi herodis. vñ ſubdit: Et fa. ſunt
ami. he. ꝛ pi. in ipa die: nā an. ini. erāt ad inuicē. At-
tēde diabolū vbiqꝫ cōiūgentē diſiūcta: vt chꝛiſti pa
gat necē. Erubeſcam⁹ ḡ nos: ſi cā nře ſalutꝭ nec ami
cos in ppo federe ꝯfuem⁹. ¶AMB. In typo etiam
herodis atqꝫ pilati: q̄ amici ex inimicꝭ p ieſū chꝛiſtū
facti ſunt: ꝛ plebis iſrl ꝛ ppli gētil figura ſuat: q̄ p
dñi paſſionē vtriuſqꝫ ſit futura ꝯcoꝛdia: ita tm̄ vt pꝰſ
ppls nationū capiat dei vbū: ꝛ ad pplm iudeoꝝ fi-
dei ſue deuotōem trāſmittat: vt illi quoqꝫ glīa ma-
ieſtatis ſue coꝛp⁹ veſtiāt chꝛiſti qḋ ante deſpererāt.
¶BED. Vel hoc herodis ꝛ pilati fedus ſignificat:
qḋ gentiles ꝛ iudei genere ꝛ religiōe ꝛ mēte diſſidē
tes: in chꝛiſtianis pſequēdis ꝯſentiūt.

Pilat⁹ aūt cōuocatis pncipib⁹ ſa
cerdotū ꝛ magiſtratibus ꝛ plebe: di
xit ad illos: Obtuliſtis mihi hūc ho
minē: q̄ſi auertētē populum: ꝛ ecce
ego coꝛā uob interrogās nullā cām
inuenio in hoīe iſto: ex his in quib⁹
eum accuſatis. Sed neqꝫ herodes
Nā remiſi uos ad illū: ꝛ ecce nihil
dignū moꝛte actū ē ei. Emēdatū er
go illū dimittā. Neceſſe aūt hēbat

diſmittere eis per dié feſtū unū. Ex
clamauit aūt ſimꝉ uniuerſa turba di
cés: Tolle hūc: ⁊ dimitte nobis bar
rabā. Qui erat ꝓpter ſeditōem quā
dā factā in ciuitate ⁊ homicidiū miſ
ſus in carcerē. Iterꝝ aūt pilatꝰ locu
tus eſt ad eos: uolēs dimittere ieſū
At illi ſucclamabāt dicētes: Cruci
fige crucifige eū. Ille autem tertio
dixit ad illoſ: Quid eni mali fec̄ iſte
Nullaꝫ cām mortis inuenio in eo.
Corripiā ergo illū: ⁊ dimittā. At il
li inſtabāt uocibꝰ magnis poſtulāteſ
ut crucifigeret̄: ⁊ inualeſcebāt uoces
eoꝝ. Et pilatuſ adiudicauit fieri uo
lūtatē eoꝝ. Dimiſit āt illꝰ eū qui ꝑꝑ
homicidiuꝫ ⁊ ſeditiōem miſſus fue
rat in carcerē quē petebāt. Ieſū ue
ro tradidit uolūtati eorū.

AVG. de cō. euā. Rediēs lucas ad ea que apud
ꝑſidē gerebant̄. vnde digreſſus erat vtꝰ narraret qđ
apud herodē actū eſt ita dicit: Pilatꝰ aūt cōuo. pri.
ſacer. ⁊ magiſtra. ⁊ ple. di. ad eos: obtu. mi. hūc ho. q̄
ſi auer. po. ⁊ ec. ego co. vo. int̄. nl̄. cau. inue. ī ho. iſto
ex his in qui. eū accuſatis. Hic intelligimꝰ eū preter
miſiſſe queādmodū a dn̄o queſierit: qđ accuſatori-
bus reſpōderet. AMB. Hic pilatꝰ chriſtū abſoluit
iudicio: crucifigit miniſterio. ad herodem mittitur:
ad pilatū remittit̄. vnde ſequit̄: Sed neqꝫ hero. nā
remiſi vos ad illū: ⁊ ecce nihil dignū morte actum
eſt ei. Etſi vterqꝫ reū nō ꝓnūciat: ob metū tamē alie
neꝰ crudelitatis ſtudijs pilatus obſequit̄. THEO.
Duoꝝ ergo virorū teſtimonio ieſus inſons oſtēdit̄.
Iudei vero quia accuſabāt nullū teſtē obtulerūt:
cui credere oporteret. Uide ergo quō ſuper veritas
Ieſus tacet: ⁊ teſtant̄ inimici: ꝓclamāt iudei: ⁊ nul
lus eorū atteſtat̄ clamoribꝰ. BED. Pereant ergo
ſcⁱpta que tanto ꝑoſt tempꝰ cōtra chriſtū cōpoſita:
nō illū apud pilatū magice artis accuſatū: ſed com
ponētes apud dn̄m ꝑfidie ⁊ falſitatis accuſaudos
eſſe demōſtrāt. THEO. Lentꝰ ergo pilatꝰ nec ſa-
tis apud veritatē ſeuerꝰ: quia timebat accuſatōnes
ſubiūgit: Emendatū ergo illū dimittā. BED. q. d.
Flagris illū ⁊ ludibrijs quantū iubetis afficiā: dū-
modo innoxiū ſanguinē nō ſitiatis. Seqꝛ: Neceſſe
aūt habe. dimit. eis ꝑ di. feſtū vnū. Neceſſe habebat
nō impalis legis ſancōe: ſed annua gētis cōſuetu-
dine deuictꝰ: cui ꝑ talia gaudebat placē. THEO.
Romani eni iudeis cōceſſerāt ſm̄ legeſ ⁊ ritꝰ ꝓpos
cōuerſari. Mos aūt patriꝰ erat iudeis petere dāna
tos a ꝑncipe: ſicut a ſaule ionathan petiuerūt. vn̄ et
de eoꝝ petitōne nūc ſubdit̄: Excla. aut ſi. vni. tur. di.
Tolle hūc: ⁊ dimit. no. bar. qui erat ꝓpter ſedi. q̄ndā
factā in ciui: ⁊ homi. miſ. in carcerē. AMB. Non

īmerito homicide abſolutōem petūt: qui flagitabāt
innocētis exitiū. tales leges hꝫ iniq̄tas: vt qꝫ oderit
innocētiā: ſcelꝰ diligat. In quo tn̄ nōis interꝑtatio
ſpēm dat figure: barrabas. n. patris filiꝰ latine dicit̄
Illi ergo quibꝰ dicit̄: Uos ex patre diabolo eſtis: ve
ro dei filio: patris ſui filiū. i. antichriſtū ꝑlaturi eſſe
ꝓdunt̄. BEDA: Heret aūt iudeis vſqꝫ hodie ſua
petitio. qꝛ. n. data ſibi optōe: ꝓ ieſu latronē: ꝓ ſalua
toꝛe interfectoꝛē elegerūt: merito ſalutē vitāqꝫ ꝑdi-
derūt: ⁊ latrocinijs ſe ac ſeditōibꝰ itantū ſubiecerūt
vt ⁊ patriā ⁊ regnū ſuū ꝑdiderint. THEO. Sic ḡ
gens olim ſancta furit ad cedēdū: pilatꝰ gētilꝰ cedeꝫ
ꝓhibet. Sequit̄. n. Iterꝝ aūt pila. locu. ē ad il. vo. di.
ieſum. At il. ſuccla. di. Cru. cru. eū. BED. Peſſimo
. n. genere mortis occidē innocētē: hꝰ ē crucifigē de
ſiderāt. Pēdētes. n. ī ligno crucifixi clauis ad lignū
pedibꝰ manibuſqꝫ ꝯfixis ꝓducta morte necabāt̄: ne
doloꝛ citiꝰ finiret̄. Uerū a dn̄o electa erat mors cru
cis quā diabolo ſupato: tanqꝫ trophꝰū in frōtibꝰ fi
deliū erat poſiturꝰ. Tertio aūt pilatꝰ chriſtū abſol-
uit. Sequit̄. n. Ille aūt ter. dixit ad il. Quid. n. mali
fe. iſte: nul. cau. moꝛ. inue. in eo. Coꝛ. ḡ il. ⁊ dimittaꝫ.
BED. Hāc correptiōem q̄ pplo ſatiſfacēt: ne vſqꝫ
ad crucifigendū ſaluatoꝛē ſeuirēt: pilatꝰ q̄rebat: nō
ſolū obtuliſſe: ſed etiam deridēdo ⁊ flagellādo exhi
buiſſe: verba iohānis teſtāt̄. Quia vō totā accuſati
onē quā aduerſus dn̄m detulerūt: ſolicita interro-
gatōe videbāt euacuatā: tandē ad ſolas ꝑces cōuer
tūt. vn̄ ſequit̄: At il. inſta. vo. ma. poſtu. vt cru. ⁊ inua.
vo. eoꝝ. THEO. Tertio clamāt cōtra chriſtū: vt ꝑ
trinā hāc vocē: ſuā eſſe occiſiōem chriſti approbēt:
quā petēdo extorſerūt. Sequit̄. n. Et pila. adiu. fieri
peti. eorū: dimi. aūt eū il. qui ꝓpter homi. ⁊ ſedi. miſ.
fue. inꝰ carce. ie. ve. tradi. volun. eoꝝ. CHRY. Puta
bāt. n. hoc ſe poſſe aſtruere qꝫ ieſus deteriꝰ eēt latro
ne ⁊ adeo neqꝫ: vt neqꝫ ꝑ pietate: neqꝫ ꝑ feſti ꝑꝛo-
gatiua deberet liberari.

Et cū ducerēt euꝫ: apꝑhenderūt
ſimonē quēdā cyrenēſem ueniētem
de uilla: ⁊ impoſuerūt illi crucē por
tare poſt ieſum. Sequebat̄ aūt illuꝫ
multa turba ppl̄i ⁊ mulieꝝ: q̄ plāge
bāt ⁊ lamētabāt̄ eū. Cōuerſus aūt
ad illas dixit ieſus: Filie hieruſaleꝫ:
nolite flere ſuꝑ me: ſed ſuꝑ uoſipas
flete: ⁊ ſuꝑ filios ueſtros. Qm̄ ecce
ueniēt dies in quibus dicēt: Beati
ſteriles: ⁊ uētres qui nō genuerūt:
⁊ ubera que nō lactauerūt. Tūc inci
pient dicere mōtibus: cadite ſuper
nos: ⁊ collibꝰ opite nos. Quia ſi in
uiridi ligno hec faciūt: in arido qđ
fiat? Ducebant̄ aūt ⁊ alij duo neqꝫ
cū eo: ut interficeret̄.

Ca.XXIII.

GLO. Poſita cōdemnatōne chriſti: cōuenie̅ter
agit de eius crucifixiōe cū dicit: Et cū ducerēt eum
apprehenderūt ſimonē quēdā cyrenēſem venientē
de villa: ⁊ impoſuerūt ei crucē portare poſt ieſum.
AVG. de con. euan. Johānes aūt narrat ꝙ ieſus
baiulabat ſibi crucē. vnde intelligit ꝙ ipſe ſibi porta
bat crucē cū exiret in eum qui dicit caluarie locum
Simon aūt in itinere angariat⁹ eſt: cui data eſt por
tanda crux vſqꝫ ad locū. nullus. n. alioꝝ acceptabat
crucē baiulare: eo ꝙ lignū deteſtabile putabatur: et
ideo ſimoni cyreneo quaſi in quādā iacturā impo
ſuerūt crucē portare: quā alij recuſabāt. Hic adiple
illud iſaie: Cui⁹ pncipat⁹ ſup humeꝝ eius. pncipatus
. n. chriſti eſt crux eius: ꝑꝑ quā ſm apoſtolū de⁹ eū
exaltauit. Et ſicut in ſignū dignitatis alij baltheum
alij mitrā portāt: ſic ⁊ domin⁹ crucē. Etſi ingras in
uanes nō aliter in nobis regnare ieſum: niſi ꝑ aſpe
ritates: quo fit vt delicioſi inimici ſunt chriſti crucī
AMB. Chriſt⁹ ergo crucē baiulās: iam tropheum
ſuū victor attulit. crux ſup humeros imponit: quia
ſiue ſimō ſiue ipſe portauerit: ⁊ chriſt⁹ in homine ⁊
homo portauit in chriſto. Nec diſcordāt euangeli
ſtarū ſentētie quādo cōcordat myſteriū. Et hon⁹ or
do noſtri pfect⁹ eſt: vt ꝑus crucis ſue trophea ipſe eri
geret: deinde martyrib⁹ traderet erigēdū. Nō iude⁹
eſt qui crucē portat: ſed alienigena atqꝫ ꝑegrinus:
nec ꝑcedit: ſed ſequit: iuxta hoc qđ ſcptū eſt: Tollat
crucē ſuā ⁊ ſequat me. BED. Simō aūt obediens
cyrene heres interptat. vnde ꝑ eū ppl'i gētium deſi
gnant: q quōdā ꝑegrini ⁊ hoſpites teſtōꝝ nūc obe
diēdo facti ſunt dei heredes. De villa aūt ſimō egre
diens: crucē portat poſt ieſum: cū paganis ritib⁹ de
relictis: veſtigia dominice paſſiōis obediēter āple
ctitur. Villa. n. grece pagos vocat: a qua pagani no
mē trahūt. THEO. Vel ille tollit crucē chriſti q
venit a villa. i. dimittit hūc mūdū ⁊ opera eius: i. hie
ruſalē. i. in ſupernā libertatē tendēs. Ex hoc etiam
nō modicū ſumit documētū. Qui. n. ad modū chri
ſti magiſter eſt: debet ipſe ꝑus tollere crucē: ⁊ timo
re dei ꝓpriam carnē cōfigere: ⁊ ſic ſubditis ⁊ obedien
tib⁹ eam imponere. Sequit aūt chriſtū etiā mltitu
do plebis ⁊ mulieꝝ. nam ſubdit: Sequebat aūt illū
multa turba populi ⁊ mulieꝝ: que plangebāt ⁊ la
mentabant eū. BED. Multa quidē turba crucē
domini: ſed nō vna eadēqꝫ mēte ſequebat. Nā po
pul⁹ qui ei⁹ mortē impetrauerat: vt moriētē let⁹ aſpi
ceret: mulieres vō vt moriturū plorarēt. Nō autem
ideo ſol⁹ mulieꝝ planct⁹ ſequebat: quia nō etiā innu
merus viroꝝ cetus: de ei⁹ erat paſſiōe meſtiſſim⁹: ſꝫ
quia femine⁹ quaſi cōtēptibilior ſex⁹ liberi⁹ poterat
qđ ſenſerat oſtētare. CIRYL. Amās etiā lachry
mari eſt ſemp ſex⁹ femine⁹ ⁊ mentē hñs flexibilē ad
plorare. THEO. Per hoc etiā ſignificabat ꝙ mul
titudo magna iudeoꝝ eſſet poſt crucē itura credēs
in ieſum. Sed ⁊ mens infirma que ſignificat per fe
minā: ſi ſumpta cordis cōtritōe per pniam fleat: ſeq
tur ieſum ꝓpter noſtrā ſalutē afflictū. Flebāt igit
mulieres per cōpaſſiōem. Cui aūt qui vltro patit fle
re nō oportet: ſed magis ei applaudere: ⁊ iō eas fle
re vetat. Sequit. n. Cōuerſus aūt ieſus ad illas di
xit: Filie hieruſalē: nolite flere ſup me. BED. Cu
ius. ſ. vita reſurrectio mortē ſoluere pōt: cui⁹ mors ⁊
omnē mortē ⁊ ipſam mortis deſtructura eſt auctorē.
Notandū aūt cum filias hieruſalē appellat: ꝙ non
ſole que cum eo venerāt a galilea: ſed ⁊ eiuſdē vrbis
ciues ei mulieres adheſerūt. THEO. Mādat de
plorantib⁹ cum in futura mala ꝓſpectū intendere:
⁊ ſup illis flere. Sequit. n. Sup voſipſas flere et ſup
filios veſtros. CIRYL. Significās in futuro mu
lieres liberis eſſe orbādas: nam irruēte bello i terra
iudeorū cūcti ſimul peribūt magni ⁊ pui. vñ ſequit
Quia ecce veniēt dies in quib⁹ dicēt: beate ſteriles:
⁊ vētres qui nō genuerūt: ⁊ vbera q̄ nō lactauerūt.
THEO. Cum. n. femine crudeliter ſuos aſſabunt
filios: ⁊ venter qui ꝓduxerat flebiliter: iterato reci
piet genitū. BEDA: In quo die vēture a romāis
obſidionis ⁊ captiuitatis temp⁹ ſignificat: de quib⁹
ſupra dixerat: Ve pregnātib⁹ ⁊ nutriētib⁹ in ill' die
bus. Naturale eſt aūt imminēte captiuitate hoſtili
alta vel abdita quib⁹ abſcōdant hoīes refugia que
rere. vnde ſequit: Tūc incipiēt mōtib⁹ dicere: Cadi
te ſup nos: ⁊ collib⁹: operite nos. Refert. n. ioſeph⁹
inſiſtentib⁹ ſibi romanis: certatim iudeos cauernas
montiū colliūqꝫ petiſſe ſpelūcas. pōt. n. ꝙ beatificā
das dicit ſteriles de his itelligi q̄ vtrolibꝫ ſexu ſe ca
ſtrauerūt ꝑꝑ regnū celoꝝ: mōtib⁹ collibuſqꝫ dici: ca
dite ſup nos: ⁊ opite nos: cū q̄libꝫ ſue fragilitatī me
mores ignuēte tētationū articl'o: ſublimium quorū
cūqꝫ viroꝝ q̄ſierit exēplis monitī ⁊ ꝑcib⁹ defēdi. Se
quit: Quia ſi i vi. li. h fa. in ari. qđ fiet. GRE. xxi.
mo. Se lignū viride: ⁊ nos lignū aridū dixit: q: ipſe
in ſe vim diuinitatī habuit: nos vō q̄ puri hoīes ſu
m⁹: lignū aridū appellamur. THEO. q. d. iudeis:
Si g̊ in me lignū fructifeꝝ iugit virēs talr ſeuierūt
romani: qđ nō attētabūt erga vos: ꝑplm dico q̄ſi li
gnū aridū: ꝑuatū q̄libꝫ viuificāte vtute: nec vllū fru
ctū ferētē. BED. Vel q̄ſi oib⁹ dicēt: Si ego q̄ pec
catū nō feci: lignū vite appellat⁹ ſine igne paſſiōis a
mūdo nō exeo: qđ putas eis manē tormēti q̄ ſunt fru
ctib⁹ vacui. THE. Malā āt opiōnē d̄ dño inuere
volēs diabol⁹ et latrōes faciebat crucifigi cū eo. vñ
ſeq̄t: Duce. aūt ⁊ alij duo neqꝫ cū eo vt interficerēt.

Et poſtquā venerūt in locuꝫ qui vocatur caluarie: ibi crucifixerunt eum: ⁊ latrones: unum a dextris: alterum a ſiniſtris.

ATHA. Vbi corruptū eſt gen⁹ humanū: ibi chri
ſtus ꝓpium corp⁹ expoſuit: vt vbi ſeminata ē corru
ptio: ibidē incorruptio oriat: ꝑꝑ qđ i loco caluarie
crucifigit. Dicit. n. Et poſtqꝫ vene. in lo. q̄ vo. cal. ibi
cruci. eū. Quē locū doctores iudeoꝝ aiūt eſſe ſepul
chrū ade. BED. Vel aliter: Foris portā loca erāt
in quib⁹ trūcabant capita damnatoꝝ: ⁊ caluarie. i.
decollatoꝝ ſumpſerūt nomē. Et ſic ꝓ oīm ſalute q̄ſi
noxi⁹ inter noxios crucifigat. vt vbi abūdauit pec
catū: ſupabūdet ⁊ gra. CIRYL. Nō aūt ipſe vnige
nit⁹ dei fili⁹ i ꝓpa nā q de⁹ ē: paſſus ē: q̄ ſūt corpis: ſꝫ
magis i nā terrena. Decet. n. vtrūqꝫ d̄ vno ⁊ eodē fi
lio dici. i. ⁊ nō pati diuine: ⁊ paſſum eſſe humanit⁹.
EVSE. Si aūt aliter poſt ꝯuerſatiōem cū hōibus
euaneſcēs ſubito euolaret fugiēs mortē ab hōibus
cōparet phātaſmati. ⁊ quēadmodū ſiqs incōbuſti

bile quoddā nobis vas:⁊ ꝑualēs ignis nāe vellꝫ oſtē
dere:flāme illud tradēt: ⁊ oſtēter a flāma illud illeſuꝫ
extraheret. Sic dei verbū volēs oſtēdere inſtrumētū
quo vſus eſt ad humanā ſalutē eſſe preualēs morti
mortale morti expoſuit ad demōſtrādā eiꝰ naturaꝫ.
deinde poſt modicū a morte illud eripuit in ſignuꝫ
diuine virtutis. Et pⁱma quidē cauſa mortis chriſti
hec eſt:ſecūda vō diuine ptātis oſtēſio: corpꝰ chriſti
inhabitātis. cum.n.antiquitꝰ deificarēt homies cō
munē exitū mortis ſortitos: quos heroas ⁊ diuos
nomiabāt:decuit illū ſolū mortuū veruꝫ deum eſſe
fatendū:quē brauia victorie morte ꝓſtrata decorāt
Tertia ratio eſt victima ꝓ toto genere hominū ma
ctanda:qua oblata tota poteſtas demonū periit:et
error quilibet eſt ſedatus. Eſt ⁊ alia cauſa ſalutifere
mortis:vt diſcipuli oculatā fide cōſpicerēt reſurre/
ctōem poſt mortē:ad quā ꝓpriam ſpem erigere doce
bant:vt mortē cōtemnētes:agonē cōtra errores ini
rent alacriter. ¶ CHRY. Nō aūt ſui mortē quā nō
habebat:cū ſit vita:ſed hoīm venit conſumpturꝰ ſal
uator. vnde nō ꝓpria morte corpꝰ depoſuit:ſed ab ho
minibꝰ illā ſuſtinuit. ſed ⁊ ſi egrotauiſſet corpꝰ eius:
⁊ in cōſpectu omniū ſolueret:incōueniēs erat eū q̄
ſanare alioꝝ lāguores habere ꝓpriū corpꝰ affectū lā
guoribꝰ: ſed ⁊ ſi abſq꜄ aliquo morbo ſeorſuꝫ alicubi
corpꝰ depoſuiſſet:ac deinde rurſuſ ſe offerret nō cre
deret ei de reſurrectōe diſſerēti:oportet enī mortem
reſurrectōem ꝑcedere. Cur ergo reſurrectōem palā
quidē ꝑdicaret:clāculo vero moreret mirū ſi latēter
hec euenſſent: qꝺ excogitarēt hoīes incredulitatis
calūnias: quō pateret chriſti in mortē victoria: niſi
corā oībꝰ eam patiēs ꝑ incorruptōeꝫ corpis ꝓbaſſet
extinctā: Sed dices: Decebat ſaltē glorioſāꝫ morteꝫ
ſibi excogitare:vt euitaret ignominiā crucis. ſed ⁊ ſi
hoc feciſſet:ſuſpectū ſe reddidiſſet:quaſi nō hn̄s vir
tutē cōtra quālibet mortē. Sicut ergo pugil ꝓſter/
nens illū quē hoſtes obtulerit:oſtēdit excellētior oī
bus:ſic oīm vita ab hoſtibꝰ illatā quā putabāt eſſe
dirā ⁊ infamē ⁊ deteſtabilē mortē in cruce ſuſcepit
vt hac interēpta dominiū mortis totalit̄ deſtruat.
ꝓpter quod nō caput ei amputat vt iohāni: neq꜄ ſe
ctus eſt vt iſaias:vt corpꝰ integrū ⁊ indiuiſibile mor
ti ſeruet: ⁊ nō fiat occaſio volētibꝰ eccleſiā diuidere
Volebat etiā ſubportare quā incurreramꝰ maledi/
ctōem:maledictā mortē. ſ. crucis ſuſcipiēdo ſm̄ illō
Maledictꝰ homo qui pēdet in ligno. In cruce etiā
expāſis manibꝰ morit: vt altera quidē manu veterē
populū:altera eos qui ſunt ex gētibꝰ trahat:vtroſq꜄
ſibi cōiūgēs. Moriēs etiā in cruce a demonibus ex
piat aerē ⁊ aſcēſum nobis parat in celū. ¶ THEO.
Quia etiā ꝑ lignū mors intrauerat: neceſſe erat vt ꝑ
lignū exterminaret: ⁊ vt dn̄s ꝑ ligni dolores iuictꝰ
trāſiēs cōfutaret delectatōem ꝓueniētē ex ligno.
¶ GRE. niſenus: Sed ⁊ figura crucis a medio con
tactu in q̄tuor extrema ꝑtita:ſignificat v̄tutē ⁊ ꝓui
dētiā eiꝰ q̄ in ea pependit vbiq꜄ diffuſam. ¶ AVG. de
q̄. no. ⁊ ve. teſtamēti: Nō fruſtra etiā tale genꝰ mor/
tis elegit:vt latitudinis: ⁊ altitudinis: ⁊ lōgitudinis
⁊ ꝓfūditatis: de quibꝰ apl's loq̄t: magiſter exiſteret.
Nā latitudo eſt in eo ligno: qꝺ trāſuerſuꝫ deſup fi/
git: hoc ad bona opa ꝑtinet: quia ibi extēdūt manꝰ.
Lōgitudo in eo qꝺ ab ipo ligno vſq꜄ ad terrā ꝓſpi/
ciū eſt. ibi. n. quodāmodo ſtat. i. ꝑſiſtit ⁊ ꝑſeueratur
qꝺ lōganimitati tribuit. Altitudo eſt in ea ligni ꝑ
te que ab illo qꝺ trāſuerſum figit: ſurſum v̄ſus reli/
quit: hoc eſt ad caput crucifixi: q꜃ bene ſperātiū ſu/
ꝑna expectatio eſt. Iam vō illud ex ligno qꝺ fixum
occultat: vnde totū illud exurget: ꝓfunditatē ſigni
ficat gratuite gratie. ¶ CHRY. Duos etiā latrones
vtrinq꜄ crucifixerūt: vt eoꝝ ſuſpitōis fieret ꝑticeps.
vn̄ ſeq̄t: Et latro. vnū a dex. ali. a ſiniſtris. ſed nō ita
euenit: nā de illis nil dr̄. Nuiꝰ aūt crux vbiq꜄ hono/
rat: reges diademata deponētes aſſumūt crucē: in
purpuris: in diadematibꝰ: in armis: in mēſa ſacrata
vbiq꜄ terrarū crux emicat: nō talia ſunt hūana. Vi/
uētibꝰ. n. iſtis qui egerūt ſtrēnue arridēt ꝓpria geſta.
his aūt pereūtibꝰ pereūt: ſed in chriſto totū cōtrariū
Nā crucē oīa meſta: vt aūt crucifixꝰ eſt: oīa clariora
facta ſunt: vt noſcas nō purū hominē eē crucifixū.
¶ BED. Duo aūt latrones cū chriſto crucifixi: ſigni
ficāt eos qui ſub fide chriſti vel agone martyrij vel
ꝯtinētie artioris inſtituta ſubeūt: ſed qui hec ꝓ eter/
na gloria faciūt dexteri latronis: qui autē humane
laudis intuitu: ſiniſtri latronis acta imitant.

¶ Jeſus autē dicebat: Pr̄ dimitte
illis. Non. n. ſciūt qꝺ faciūt. Diui
dētes vero veſtimēta eiꝰ miſerūt ſor
tes. ⁊ ſtabat ppl's expectās: ⁊ deride
bāt eū ꝑncipes cū eis dicētes: Alios
ſaluos fecit: ſe ſaluū faciat: ſi hic eſt
chriſtꝰ dei electꝰ. Illudebāt aūt ei: ⁊
milites accedētes: ⁊ acetum offeren
tes ei dicentes: Si tu es rex iudeo
rum: ſaluū te fac.

¶ CHRY. Quia dn̄s dixerat: Orate ꝑ ꝑſeq̄ntibꝰ vos
h̄ etiā crucē aſcēdēs fecit. vn̄ ſeq̄t: Je. aūt di. Pr̄ di.
illis. Nō q꜃ nō poſſet ipe relaxare: ſed vt nos ꝓ ꝑſe/
quētibꝰ orare docēt: nō ſolū v̄bo: ſed ⁊ ope. Dic aūt
Dimitte eis. ſi penituerit. Fauet. n. penitētibꝰ ſi vel/
lēt pꝰ tantā neq̄ciā reatꝰ ꝑ fidē diluē. ¶ BED. Neq꜄
putādū eſt eū fruſtra oraſſe: ſed in eis q̄ pꝰ eiꝰ paſſio
nē crediderūt: qꝺ orabat īpetraſſe. Notādū ſane q̄
nō ꝓ eis orauit q̄ filiū dei ītellexerūt crucifigē: nec
ꝯfiteri voluerūt: ſed ꝓ eis q̄ neſciebāt qꝺ facerēt: ze/
lū dei hn̄tes: ſꝫ nō ſm̄ ſciam. vn̄ ſubdit: Nō. n. ſci. qꝺ
faciūt. ¶ GRECVS: Permanētes vō poſt cruceꝫ ī
infidelitate nullꝰ ꝑ ignorātiā iuuari putabit dignis
miraculis ſonora voce eū ꝑdicātibꝰ eē deū. ¶ AMB.
Refert ḡ ꝯſiderare q̄liſ crucē aſcēdat: nudū. n. video
tal' ḡ aſcēdat: q̄ ſclm̄ vincē pat: vt ſclī adiumēta nō
q̄rat. victꝰ ē aūt adā: q̄ veſtimēta q̄ſiuit. vicit ille q̄ te
gumēta depoſuit. ⁊ tal' aſcēdit: quales nos auctor
deo nā formauit. tal' in ꝑadiſo pmꝰ hō habitauerat
tal' in ꝑadiſo hō ſecūdꝰ intuit. Pulchre aūt aſcēſurꝰ
crucē regalia veſtimēta depoſuit: vt ſcias q̄ſi hoīem
paſſū eē: nō q̄ſi deū regē: ⁊ ſi vtrūq꜄ chriſtꝰ. ¶ ATHA.
Qui etiā cūctas cōditōes nr̄as cauſa nr̄i ſuſcepit: i/
duit veſtimēta nr̄a ſigna mortificatōis ade: vt exu/
at illa: ⁊ hoꝝ vice induat nos vitā ⁊ incorruptōem.
Seq̄t: Diuidētes vero veſtimēta eiꝰ: miſerūt ſortes.

THEO. Forſitan.n.plures eorū agebāt vel forte magis ad obprobriū hoc faciebāt: ⁊ ex quadā laſciuia: quid enim precioſum inueniebant in veſtibus?

BEDA: In forte aūt dicit̃ gratia cōmendata: et quia cū ſors mittit̃ nō pſone cuiuſq; vel meritis: ſʒ occulto dei iudicio cedit. AVGV. de con.euan. Hoc quidem breuiter dictū eſt a trib⁹ euangeliſtis. Iohānes diſtincti⁹ hoc explicat: quēadmodū hoc geſtū ſit. THEO. Deludētes igit̃ hoc agebāt. Nā vbi pncipes ſubſannabant: quid dicere oportet de vulgo. Sequit̃ enim: Et ſtabat ppl's. qui.ſ.petierat eū crucifigi. Spectās.ſ.finem: Et deridebāt eū pnci pes cū eis. AVG. de cō.euā. Quia Pricipes dixit nec addidit Sacerdotū: omēs pmates generali no mine cōplex⁹ eſt: vt ibi poſſent intelligi ſcribe ⁊ ſeni ores. BED. Qui etiā nolētes cōfitent̃ ꝙ alios ſaluos fecit. Sequit̃ eni: Dicētes: Alios ſaluos fecit: ſe ipm ſaluū faciat: ſi hic ē chriſt⁹ dei elect⁹. ATHA. Dñs aūt vere ſaluator nō ſaluando ſeipm: ſed creatura liberādo volebat cognoſci ſaluator. Neq; eni medic⁹ quia ſibi medet̃: medicuſ eſſe cognoſcit̃: niſi erga lāguidos artē pbet: ſic dñs ſaluator exñs: non habeat op⁹ ſalutis: neq; deſcēdēdo ō cruce volebat cognoſci ſaluator ſed morādo: multo nāq; maiorē ſalutem mors ſaluatoris affert hōib⁹ q̃ deſcenſus de cruce. GRECVS: Vidēs aūt diabol⁹ nullum eſſe ſibi defenſaculū titubabat: ⁊ quaſi aliud nō valens tētauit vlterius ppinare ſaluatori acetū ad bibēdū. Sequit̃ eni: Illudebāt aūt ei ⁊ milites accedētes: et acetū offerētes illi. qđ cōtra ſeipm faciēs diabolus ignorabat. Nam amaritudinē ire ex puaricatiōe legis factā qua cūctos detinebat ſaluatori prebebat: quā ille ſumēs cōſummebat: vt vice aceti vinū det nobis in potū: qđ ſapiētia miſcuit. THEO. Obtulerunt aūt milites chriſto acetū quaſi regi ſubminiſtrātes. Sequit̃ eni: Dicētes: Si tu es rex iudeorum ſaluū te fac. BED. Et notādū ꝙ iudei vocabulū chriſti ſcripture ſibi auctoritate creditū blaſphemātes irridēt. Milites vō vtpote ſcpturarū neſcij non chriſto: ſed regi iudeoꝝ inſultāt.

Erat aūt ⁊ ſupſcriptio ſcripta ſuper eum litteris grecis: ⁊ latinis: et hebraicis: hic eſt rex iudeorū. Vnuſ autē de his qui pendebāt latronib⁹ blaſphemabat eum dicēs: Si tu es chriſtus: ſaluū fac teipſum et nos? Reſpōdens aūt alter increpabat eū dicēs: Neq; tu times deum: quia in eadē damnatōne es. Et nos quidem iuſte: nam digna factis recipim⁹. Hic uero nihil mali geſſit. Et dicebat ad ieſum: Domine memento mei cum ueneris in regnū tuum Et dixit illi ieſus: Amen dico tibi: hodie mecū eris in paradiſo.

THEO. Aliam attende ſagacitatē demonis agitatam in chriſtū: triplici enim litterarū figura promulgabat accuſatōem ieſu: ne.ſ.quēq; trāſeuntē lateat ꝙ ob hoc ſuſpēſus fuerat: quia ſe regē faciebat Dicit̃ eni: Erat aūt ⁊ ſuprāſcriptio ſcpta ſup illum litteris grecis: latinis: ⁊ hebraicis. Hic eſt rex iudeorū. per quod ſignificabat potētiſſimas gentiū q̃les erant romani: prudētiſſimas quales greci: maxime deum colētes quale fuit iudeoꝝ gen⁹: ſubijci debere impio chriſti. AMBRO. Merito autē ſupra crucem ponit̃ titulus: quia non humani corporis: ſed diuine poteſtatis eſt regnū quod habet chriſtus Lego titulū regis iudeorū cum lego: Regnū meū non eſt de hoc mūdo. Lego cauſam chriſti ſup caput eius ſcptam cū lego: Et deus erat verbū: caput enim chriſti deus. CIRYL. Alter aūt latronū cū iudeis eructabat. Sequit̃ enim: Vn⁹ aūt de his qui pendebāt latronib⁹ blaſphemabat eū dicens: Si tu es chriſt⁹: ſaluū fac teipm ⁊ nos. Alter vero refrenabat voces ipi⁹. Sequit̃ enim: Reſpondēs aūt alt̃ increpabat eū dicēs: Neq; tu times deū: q: i eadē dānatōe es. Sed ⁊ ppum reatū cōfeſſus eſt ſubdens: Et nos quidē iuſte: nam digna factis recipimus. CHRY. Hic fungit̃ vice iudicis condemnat⁹ ⁊ incipit de veritate cēſere: qui corā pilato p multa tormēta cōfeſſus eſt ſcelera. Quia aliud eſt homo cenſor quē latēt intima: ⁊ aliud de⁹ q̇ mētes penetrat. Et ibi quidē poſt cōfeſſionē pena ſubſequit̃: h aūt cōfeſſio fit ad ſalutē: ſed ad chriſtū pnūciat innocētem: Hic vō nihil mali fecit. q.d. Nouā vide iiuriā: honeſtatē damnari cū ſcelere. Nos viuētes cecidimus: hic mortuos ſuſcitauit. nos aliena ſum⁹ furati hic ⁊ ſua iubet tribuere. beat⁹ igit̃ latro aſtātes docebat talia diſſerēs: quib⁹ alterū increpabat. Sʒ vt videt extinctos audit⁹ aſtantiū: redit ɔueniēter ad eū qui nouit pcordia. Sequit̃ enim: Et dicebat ad ieſū Dñe memēto mei cū veneris in regnū tuū. Crucifixū aſpicis: ⁊ dñm pfiteris. cōdemnati vides figurā: ⁊ regis pdicās dignitatē. Mille malis imbut⁹: poſtulas iuſticie fontē: reminiſce tue neq̇cie: ſed dices: video quidē apparēs obprobriū: ſed intueor latens rgnū: ⁊ tu auertis mea publica ſcelera: ⁊ acceptas fidem intētōis occulte. Diſcipulū veritatiſ vſurpauit nequicia: diſcipulū nequicie nō ɔmutabit veritas? GRECVS: In cruce claui man⁹ ei⁹ pedeſq; ligauerāt: nihilq; a penis in eo liberū niſi cor ⁊ ligua remāſerūt. Inſpirāte deo totū ei obtulit: qđ i ſe liberū inuēit: vt iuxta h qđ ſcptū eſt: Corde crederet ad iuſticiā: ore confiteret̃ ad ſalutē. Tres aūt uirtutes q̃s apl's memorat: ſubito replet⁹ grā: ⁊ accepit latro: et ſeruauit in cruce. Fidē nāq; habuit. regnaturū deū credidit: quē ſecū pit̃er moriētē vidit. ſpem habuit: qm̄ rgni ei⁹ aditū poſtulauit. charitatē quoq; i morte ſua viuacit̃ tenuit: q̇ frēm ⁊ collatronē p ſili ſcelere moriētē de iniq̇tate ſua redarguit. AMB. Pulcherrimū aūt dat̃ affectāde cōuerſiōis exemplū ꝙ tā cito latroni venia relaxat̃. Cito ignoſcit dñs: q: cito ille cōuertit̃: ⁊ vberior eſt gratia q̃ precatio. ſemp.n. dñs plus tribuit q̃ rogat̃: ille rogabat vt memor ſui eſſet. De dñō aūt ſequit̃: Et dixit illi ieſ⁹ Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiſo. Vita eſt enim eſſe cum chriſto: ⁊ vbi chriſt⁹: ibi regnū.

THEO. Et quemadmodũ quiſq; rex victorioſus
rediens ex triumpho optima predarũ fert ſecum: ſic
⁊ dominꝰ predatꝰ portõnem diabolicarũ predarũ. ſ.
latronẽ ducit ſecũ in paradiſum. CHRY. Erat er
go videre ſaluatorẽ in medio latronũ: trutinã iuſti
cie trutinantẽ fidem ⁊ infidelitatẽ. Expulit diabolꝰ
de paradiſo adam: chriſtꝰ latronẽ impulit ante to/
tum orbem ⁊ ante apoſtolos. nudo verbo ſola fi/
de in paradiſum introiuit: ne quis poſt errores in/
troitũ deſperaret. Attende celeritatẽ a cruce ĩ celos
a condẽnatõne in paradiſum: vt noueris nõ ad be
niuolentiã illius: ſed ad clementiã dominũ totũ fe/
ciſſe. Si autem iam facta eſt bonorũ retributio: nũ/
quid ſuperuacua erit reſurrectio? Si enim introdu
xit latronẽ in paradiſum: corpus autẽ eiuſ corruptũ
remanſit foris: liquet nõ eſſe reſurrectõem corpum
hec dicũt illi. Sed caro que fuit laborũ particeps:
nũquid priuabiť premijs? audi paulũ dicẽtem. Opor
tet corruptibile hoc incorruptiõem induere. Sed ſi
dominus pollicitꝰ eſt regnũ celorũ: introduxit autẽ
latronẽ in paradiſum: nõdum ei retribuit premia.
Sed dicunt nomine paradiſi regnũ celorũ nomia
uit: vſitato nomine vtens dum alloquereť latronem
qui nihil audiuerat de arduis documẽtis. Quidam
autẽ nõ ſic legũt. Hodie mecum eris in paradiſo. ſꝫ
ſic: Dico tibi hodie. ⁊ cõſequẽter Mecũ eris in pa/
radiſo. Sed adhuc euidentiorẽ ſolutõem ſubiunge
mꝰ. nam medici cum vidẽt aliquẽ deſperatũ: dicũt
iam mortuus eſt. Sic ⁊ latro quoniã nõ amplius
timebatur eius regreſſus ad perditõem: diciť para/
diſum intraſſe. THEO. Hoc tamẽ eſt verius om/
nibus: ꝙ quãuis omnia promiſſa ſortiti ſunt: et la/
tro ⁊ alij ſancti: ne ſine nobis conſumereť: vt diciť
in epiſtola ad hebreos: ſunt tamẽ in regno celorum
⁊ in paradiſo. GREGO. niſenus: Hoc iterum opor
tet diſcutere quomodo latro cenſeať dignꝰ paradi/
ſo cum ſanctis flammea framea ꝓhibeat introitũ.
Sed attende ꝙ ſermo diuinꝰ eam verſatilẽ dicit vt
indignis quidem obuiet: dignis vero liberũ ad vitã
patefaciat aditũ. GREGO. xij. mora. Uel illa rũ/
phea flammea verſatilis diciť: pro eo ꝙ ſciſſet quã/
doq; venire tempꝰ vt etiam remoueri debuiſſet: quã
do. ſ. veniret qui ſue incarnatõis myſterio paradiſi
nobis iter aperiret. AMBRO. Sed ⁊ illud ſoluẽ
dum eſt: quia alij. ſ. matthẽꝰ ⁊ marcus duos conuiti
antes inducũt latrones: iſte vnũ conuitiãtẽ: vnum
regnãtem: fortaſſe ⁊ iſte ꝑus conuitiatꝰ eſt: ſed repẽ
te cõuerſus eſt. Potuit etiã de vno pluraliter dici:
ſicut eſt illud: In caprinis pellibꝰ ambulabãt. Secti
ſunt: cum ſolus helias melotidẽ habuiſſe: Iſaias ſe
ctus eſſe doceatur. Myſtice aũt duo latrones po/
pulos peccatores ſignificãt per baptiſmũ crucifigẽ
dos eſſe cum chriſto: quorũ diſſenſio diuerſitatem
pariter credentiũ ſignificat. BED. Quicũq; enim
baptiſati ſumus in chriſto ieſu: in morte ipiꝰ bapti/
ſati ſumus. per baptiſmũ aũt cũ peccatores eſſemꝰ
abluimur: ſed alij dum deũ in carne paſſum laudãt
coronãť: alij dũ aut fidẽ aut opa baptiſmi hr̃e ren/
nuerũt: dono qd̃ accepere ꝑuanť.

**Erat autem fere hora ſexta: ⁊ te
nebre facte ſunt in uniuerſam terrã
uſq; in horam nonã. Et obſcuratꝰ
eſt ſol: ⁊ uelum templi ſciſſum ẽ me
dium. Et clamans uoce magna ie
ſus ait: Pater: in manus tuas com
mendo ſpiritũ meũ. Et hec dicẽs
expirauit.**

CIRYL. Poſtq̃ cruci tradiderunt dominũ om
niũ: mũdi machina lugebat propriũ dominũ: ⁊ ob/
tenebrata eſt lux in meridie. vnde diciť: Erat autem
fere hora ſexta: ⁊ tenebre facte ſunt in vniuerſa ter/
ra vſq; ad horã nonam. Quod erat manifeſtũ indi/
cium ꝙ forẽt paſſure caliginẽ crucifigentiũ anime.
AVG. de cõ. euan. Hoc aũt quod de tenebris di/
ctum eſt: etiam alij matthẽꝰ ⁊ marcus conteſtãtur.
Addit aũt lucas: Unde facte ſunt tenebre. cũ ſubdit
Et obſcuratꝰ eſt ſol. AVG. iij. de ciui. dei: Quam ſo
lis obſcuratiõem nõ canonico curſu ſiderũ accidiſ/
ſe ſatis oſtendit: tũc erat paſcha iudeorũ: quod ple/
na luna ſolẽniter agitur. regularis autem ſolis defe/
ctio: nõ niſi fine lune contigit. DIONY. ad poli/
carpum: Apud heliopolim enim tũc pñtes inopi/
nabiliter ſoli lunam incidentẽ videbamus. nõ enim
erat cõueniens tempꝰ: ⁊ rurſus ipſam a nona hora
vſq; ad veſpam ad ſolis diametrũ ſupnaturaliť reſti
tutam: eclipſim etiã illam ex oriẽte vidimꝰ inchoatã:
⁊ vſq; ad ſolarẽ terminũ venientẽ poſtq̃ regrediẽ/
tem rurſus nõ ex eodẽ defectum ⁊ repurgatõnem:
ſed ecõtrario ſm̃ diametrũ factã talia ſunt eius tẽ/
poris ſupnaturalia: ⁊ ſoli chriſto qui eſt omniũ cau
ſa poſſibilia. GRECVS: Hoc igiť prodigiũ factũ
eſt vt pateret ꝙ qui mortẽ ſuſcepat; gubernator eet
totiꝰ creature. AMBRO. Sol etiã occidit ſacrile
gis: vt funeſti ſpectaculũ ſceleris obumbraret tene/
bre effuſe ſunt oculis perfidorũ: vt fidei lumẽ reſur/
geret. BED. Uolẽs aũt lucas miraculũ miraculo
adiũgere ſubiũgit: Et velũ templi ſciſſum eſt mediũ.
Hoc expirante domino factũ eſt: ſicut mattheus et
marcꝰ conteſtanť: ſed lucas preoccupãdo narrauit
THEO. Per hoc aũt dominꝰ oſtendebat: ꝙ non
erũt vlteriꝰ ſancta ſanctorũ inacceſſibilia: ſed tradi/
ta in manꝰ romanorũ inquinarenť ⁊ eorũ aditꝰ pa/
teret. AMB. Uelum etiã ſcindiť: quo duorũ po/
pulorũ diuiſio ſynagoge ꝓphanatio declarať. Sci/
ditur velum vetus: vt eccleſia noua fidei ſue vela ſu
ſpendat. ſynagoge velamẽ ſuſpẽdiť: vt religiõis iter
na myſteria reuelata: mentis cernamus intuitu.
THEO. Per hoc etiã oſtẽdiť ꝙ velũ quod ſeque
ſtrabat nos a ſacris que ſunt in celo diſrũpiť. i. dei
inimicitia ⁊ peccatũ. AMB. Deinde etiã vbi aſſũ
pte mortalitatis impletũ eſt omne myſteriũ: ⁊ imor
talitas ſola remãſit. vnde ſequitur: Et clamãs voce
magna ait ieſus; Pater: in manꝰ tuas cõmẽdo ſpm̃
meũ. BED. Patrẽ inuocãdo filiũ dei ſe eſſe decla
rat. ſpm̃ vero commẽdãdo: nõ defectũ ſue virtutis:
ſed cõfidentiã eiuſdẽ cũ patre poteſtatis inſinuat.
AMB. Caro moriť vt reſurgat ſpũs. Patri cõmẽ
dať: vt celeſtia quoq; ab iniq̃tatis vinculo ſolnereť
⁊ pax fieret ĩ celo: quã terrena ſequereť. CIRYL.
Hec aũt vox edocet ꝙ aĩe ſanctorũ nõ deinceps in

inferno clauduntᷣ vt paiꝰ:ſed apud deū ſūt: huiꝰ rei
facto chriſto pricipio. ATHA. Cōmendat .n.pa-
tri pſe vniuerſos mortales i ſe viuificatos.nā ſumꝰ
mēbra eiꝰ:ſcđm illud apoſtoli ad galath. Oēs vnū
eſtis i chriſto. GRE.niſenꝰ: Decet autē querere q̄
liter i codē tēpore dn̄s tripartit ſeipm̄ i viſcera ter-
re vt dixerat phariſeis: In paradiſum dei vt dixit la-
troni:in manus paternas vt nūc dicit. Sꝫ recte cō-
ſideratibus hoc nec queſtiōe dignū videt:nā q̄ vbi-
qꝫ ē ꝑ diuinā potentiā quolibet loco adeſt. AM-
BRO. Cōmendat ergo patri ſpūs:ſed cū ſit i ſupe-
rioribꝰ:illuminat ⁊ iferna:vt vniuerſa redimantur.
omnia enī chriſtus oīa:⁊ i chriſto oīa. GRE. niſenus:
Alia ſolutio ē q tēpore paſſionis neutrā partē hu-
manitatis ſemel vnita diuinitas dimiſit: ſed animā
de corpore ſpōte diſiūxit: ſe tn̄ i vtroqꝫ ꝑmanentem
oſtēdit.nā ꝑ corpꝰ i quo mortē ſuſcepit : confutauit
mortis potētiā:ꝑ animā vero latroni ꝑauit itroituꝫ
paradiſi. Dicit aūt Iſaias de ſupna hieruſalem: que a
paradiſo nō ē alia: Sup manus meas depinxi menia
tua.vn̄ palā ē q exīs i ꝑadiſo manus patris ihabi-
tabat. DAMA. Vel expſſius loquēdo i ſepulchro
erat ſm̄ corpꝰ:in iferno ſm̄ aiam: ſed ſicut deꝰ i pa-
radiſo cū latrone:⁊ i throno erat cū patre ⁊ ſpiritu ſā-
cto. THEO. Clamās vero alta vocē expirat:q in
erat ei ptās ponēdi aiam ſuā:⁊ eā reſumēdi. vn̄ ſeq̄-
tur:Et h̄ dicēs expirauit. AMB.q.d. Tradidit ſpi
ritū:q nō inuitus amiſit.qđ enī emittit:volūtariū ē
quod amittitur neceſſariū.

Vidēs aūt cēturio quod factum
fuerat:glorificauit deū dicēs: Vere
hic homo iuſtus erat. Et oīs turba
eorꝫ qui ſimul aderāt ad ſpectaculū
iſtud:⁊ uidebāt que fiabāt: ꝑcutien
tes pectora ſua reuertebantur. Sta
bant autē omnes noti eius a longe:
⁊ mulieres que ſecute eum erant a
galilea hec uidentes.

AVG.iiij.de trini. Cū poſt illā vocē cōtinuo tra-
didit ſpiritū:h̄ maxime q̄ aderāt ſūt mirati.lōga enī
morte cruciabant ligno ſuſpēſi.vn̄ dicit: Vidēs aūt
cēturio quod factū fuerat:glorificauit deum dicēs:
Vere hic hō iuſtꝰ erat. AVG.de cō.euā. Nō ē āt
cōtrariū q matthēꝰ viſo terremotu:dicit admiratū
cēturionē: cū lucas dicat h̄ eū admiratum fuiſſe q
emiſſa illa voce expiraſſet:oſtendens qm̄ ptātē habuit
qn̄ moreret. In eo aūt qđ matthēꝰ dixit:nō ſolū vi-
ſo terremotu:ſed addidit ⁊ his q̄ fiebāt itegrū locuꝫ
fuiſſe demōſtrauit luce:vt diceret ipm̄ dn̄i mortē fu
iſſe miratū. Qđ aūt lucas etiā ipe dixit: Vidēs autē
cēturio qđ factū erat.in eo genere incluſit oīa q̄ fcā
erāt i illa hora mirabiliter tāqꝫ vnū mirabile factuꝫ
cōmemorās:cuiꝰ quaſi mēbra ⁊ ꝑtes erāt omia illa
miracula. Qđ aūt aliꝰ dixit cēturionē dixiſſe: Vere
filiꝰ dei erat iſte:lucas aūt ait q iuſtus erat : putari
pōt diuerſū:ſed vel vtrūqꝫ dictū a cēturiōe debemꝰ
intelligere:⁊ aliud illū:⁊ aliud iſtū cōmemoraſſe:vel
forſitan lucā exprimere voluiſſe ſentētiā cēturionis:
quō dixerit ieſum filiū dei. forte enī nō eū vnigeni-
tū equalē patri cēturio itellexerat:ſꝫ iō filiū:q iuſtū
crediderat ſicut multi iuſti dicti ſūt filij dei. Iā vero
q matthēꝰ addidit eos q̄ cū cēturiōe erāt:lucas ve-
ro h̄ tacuit:nō ē cōtrariū:cū aliꝰ dicit qđ aliꝰ tacet
⁊ matthēꝰ dixit: Timuerūt valde, lucas aūt non di
xit Timuit:ſed Glorificauit deū:q̄s nō itelligat deū
timēdo glorificaſſe. THEO. Nunc aūt videt effe
ctū ſortiri qđ dn̄s dixerat: Cū exaltatꝰ fuero:oīa ad
me trahā. Exaltatꝰ nāqꝫ i cruce attraxit latronem ⁊
cēturionē:ſed ⁊ quoſdā iudeorū de q̄bus ſequit:Et
oīs turba eorū q̄ ſimul aderāt ad ſpectaculū iſtud:
⁊ videbāt q̄ fiebāt:ꝑcutiētes pectora ſua reuertebā
tur. BEDA: Qđ ꝑcutiebāt pectora:q penitētie ⁊
luctꝰ idiciū pōt dupliciter itelligi.ſiue enī eū cuius
vitā dilexerūt:iniuſte occiſuꝫ dolebāt: ſiue eiꝰ mor
tē ſe ipetraſſe meminerāt:hūc i morte ampliꝰ glori-
ficatū tremebāt. Notandū aūt q gētiles deū timē-
tes:apte cōfeſſiōis voce glorificāt:iudei ꝑcutientes
ſolū pectora ſilētes domū redeūt. AMB. O durio
ra ſaxis pectora iudeorū: Iudex arguit: credit mini-
ſter: ꝓditor ſcelꝰ ſuū morte condēnat: elemēta fugi
unt:terra cōcutit:monumēta reſerātur: iudeorū tn̄
imobilis via manet orbe cōcuſſo. BEDA: Vn̄ me-
rito ꝑ cēturionē fides eccleſie deſignat: q̄ dei filiuꝫ
tacēte ſynagoga cōfirmat. Implet aūt qđ dn̄s pa-
tri cōquerit dicēs: Elōgaſti a me amicū ⁊ ꝓximū:⁊
notos meos a miſeria.vn̄ ſeq̄t: Stabāt aūt oēs noti
eiꝰ a lōge. THEO. Sed feminarū genꝰ olim male
dictū:manet ⁊ videt hec oīa. Seq̄t enī: Et mulieres
q̄ ſecute erāt eū a galilea hec videntes. Et ſic ꝑme re
focillant iuſtificatiōe aut bn̄dictiōe a paſſiōe ꝓflu
ente ſicut ⁊ reſurrectione.

Et ecce uir nomine ioſeph qui
erat decurio uir bonuſ ⁊ iuſtus:hic
non conſenſerat conſilio ⁊ actibus
eorum:ab arimathia ciuitate iudee:
qui expectabat ⁊ ipſe regnum dei.
Hic acceſſit ad pilatum ⁊ petijt cor
pus ieſu ⁊ depoſitum inuoluit i ſyn
done:⁊ poſuit eum in monumento
exciſo in quo nonduꝫ quiſq̄ꝫ poſitꝰ
fuerat. Et dies erat paſceues:⁊ ſab
batum illuceſcebat. Subſecute au
tem mulieres que cum eo uenerant
de galilea uiderunt monumentuꝫ:
⁊ quemadmodum poſituꝫ erat cor
pus eius : ⁊ reuertentes pauerunt
aromata ⁊ unguenta:⁊ ſabbato qui
dem ſiluerūt ſcđm mādatum.

GRE. Fuerat qn̄qꝫ ioſeph occultus chriſti diſcipu
lus.deniqꝫ vinculū timoris rumpēs feruētior factꝰ:
dominicū corpꝰ turpiter pendēs a ligno depoſuit:
compans ꝑcioſam margaritā verborū modeſtia. Et

V

ecce vir nomīe ioſeph q̄ erat decurio. BEDA: De
curio vocatur ꝙ ſit de ordīe curie: ⁊ officia curie ad
miſtret: q̄ etiā curialis a ꝓcurādo mima ciuilia ſolꝫ
appellari. Magne ergo ioſeph dignitatis apud ſe-
culū: ſed maioris apud deū meriti fuiſſe laudaẜ. vn̄
ſeq̄ẜ: Uir bon⁹ ⁊ iuſt⁹: hic nō cōſen. cōſi. i acti. eoꝝ:
ab arimathia ciuitate iudee. Arimathia ipa ē rama-
tha ciuitas helcane ⁊ ſamuelis. AVG. de cō. euā.
Dicit aūt iohānes ꝙ erat diſcipul⁹ ieſu. vn̄ ⁊ hic ſub
diẜ: Qui expecta. ⁊ ipe regnū dei. Merito aūt mo-
net: Cur ille q̄ pp timorē occult⁹ erat diſcipul⁹: au-
ſus ſit petere corp⁹ ei⁹: qd̄ null⁹ eorū q̄ euꝫ palā ſeq̄
banẜ auderet. Sequiẜ enī: Hic acceſſit ad pilatū: ⁊
petijt corp⁹ ieſu. Sꝫ itelligēdū ē iſtū fiducia digni-
tatis hoc feciſſe qua ꝓdit⁹ poterat familiariter itra
re ad pilatū. In extremo aūt illo officio funeri exhi
bēdo min⁹ videẜ curaſſe de iudeis: quāuis ſoleret i
dn̄o audiēdo eorū inimicitias deuitare. BEDA:
Sic igiẜ ꝓ iuſticiā meritorū ſepeliēdo corpi dn̄ico:
dign⁹ fuit ꝓ nobilitatē potētie ſecularis illud impe
trare. vn̄ ſeq̄ẜ: Et depoſitū iuoluit i ſyndo. Ex ſimpli
ci ſepultura dn̄i ambitio diuitū condēnaẜ: q̄ nec in
tumulis quidem poſſint carere diuitijs. ATHA.
Enormiter etiā agūt q̄ cōdiūt corpa mortuoꝝ ⁊ ea
nō ſepeliūt etiā ſi ſācta ſint. q̄d enī ſancti⁹ aut mai⁹
dn̄i corpe: qd̄ tn̄ i monumēto poſitū eſt: donec die
tertia reſurrexit. Seq̄ẜ enī: Et poſuit eū i monumen
to exciſo. BEDA: Si nō de petra ſed ex multis la
pidib⁹ edificatū eēt: poſt reſurrectionē ſuffoſſis tu-
muli fundamētis ablat⁹ furto diceretur. In nouo
etiā poniẜ monumēto. Nā ſeq̄ẜ: In quo nondū q̄ſ
q̄ꝫ poſi. fue. ne poſt reſurrectionē ceteris corpib⁹ re-
manētibus: ſurrexiſſe alius ſuſpicareẜ. q̄ꝛ vero ſexta
die hō fact⁹ ē: recte dn̄s ſexta die crucifix⁹ hūane re
paratiōis ipleuit arcanū. vn̄ ſeq̄ẜ: Et erat dies paſce
ues qd̄ ꝑparatio interp̄taẜ: quo nōie ſextā feriā appel
labāt: q̄ꝛ ea die q̄ i ſabbatū forēt neceſſaria ꝑpabāt.
q̄ꝛ vero ſeptio die reqeuit cōditoꝛ ab ope ſuo: ſabba
to dn̄s i ſepulchro reqeuit. vn̄ ſeq̄ẜ: Et ſabba. illuce-
ſcebat. Supra aūt legim⁹: q̄ꝛ ſtabāt oēs noti ei⁹ a lō
ge: ⁊ mulieres q̄ ſecute erāt eū. his ergo notis ieſu p⁹
depoſitū ei⁹ cadauer ad ſua remeātib⁹ ſole mulierē
q̄ arti⁹ amabāt fun⁹ ſubſecute quo ponereẜ iſpice-
re cupiebāt. Seq̄ẜ enī: Subſecute aūt mulieres que
cū ipo venerāt de galilea viderūt monumētū. ⁊ quē-
admodū poſi. erat coꝛ. ei⁹. vt. ſ. ei tpe cōgruo munus
poſſēt ſue deuotionis offerre. THEO. Neqꝫ tn̄ fi
dē debitā adhuc habebāt: ſꝫ q̄ſi puro homi aroma-
ta ⁊ vnguēta ꝑabāt more iudeoꝝ q̄ talia exhibebāt
defunctis. vn̄ ſeq̄ẜ: Et reuer. pauc. aroma. ⁊ vnguen
ta. BEDA: Sepulto enī dn̄o q̄ꝫdiu licebat opari
. i. vſqꝫ ad ſolis occaſum vnguētis ꝑpandis erāt oc-
cupate. Mandatū aūt erat: vt ſabbati ſilētiū. i. q̄es a
veſpa vſqꝫ ad veſperā ſeruareẜ. Seq̄ẜ enī: Et ſabba-
to q̄dē ſiluerūt ſcd̄m mādatū. AMB. Myſtice āt
iuſt⁹ chriſti corp⁹ ſepelit. Talis enī ē chriſti ſepultu
ra q̄ fraudē iniq̄tatēqꝫ nō habeat. Merito aūt mat
the⁹ hūc diuitē dixit: ſuſcipiēdo enī diuitē neſciuit
fidei paupratē. iuſt⁹ corp⁹ chriſti operit ſyndone ve
ſti: ⁊ tu dn̄i corpus gloria ſua: vt ⁊ ipſe ſis iuſt⁹: ⁊ ſi
mortuū credis: opi tn̄ diuinitatis plenitudīe ſue: ſꝫ
⁊ veſtiẜ eccleſia inocētie gr̄a. BEDA: Ille etiā in
ſyndone mūda iuoluit ieſum q̄ pura eū mēte ſuſce-
perit. AMB. Nec ocioſe ali⁹ euāgeliſta monumē
tū nouū dixit: ali⁹ monumētū ioſeph: eteni tumul⁹
his ꝑatur q̄ ſub lege ſūt mortis. victoꝛ mortis tumu
lū ſuū n̄ habet. Que enī cōicatio tumulo ⁊ deo: ſo-
lus enī tumulo icludiẜ q̄ꝛ mors chriſti ⁊ſi ſit cōmu-
nis ſcd̄m naturā: ſpecialis ē ſcd̄m virtutē. Bn̄ autē
chriſt⁹ i monumēto cōditur iuſti: vt iuſticie habita
tiōe requieſcat: monumētū enī hoc i duricie genti-
lis petra iuſt⁹ excidit: penetralis verbi in nationib⁹
virt⁹ chriſti. Quicūqꝫ in ſe bene humauerit chriſtū:
diligēter cuſtodiat ne eū ꝑdat: ne ve ꝑfidie ſit ingeſ
ſus. BEDA: Quod autē dn̄s ſexta die crucifigiẜ:
ſeptima i ſepulchro quieſcit: ſignificat ꝙ i ſexta mū
di etate: nos ꝓ dn̄o pati: ⁊ velut mūdo crucifigi ne
ceſſe ē. In ſeptima vero. i. poſt mortē corpa quidem
i tumulis: aīe vero cū dn̄o reqeſcūt vſqꝫ nūc. ⁊ mu
lieres ſancte. i. aīe humiles dilectiōe feruētes paſſi-
oni chriſti diligēter obſequūtur. ⁊ſi forte valeāt imi
tari: ſedula curioſitate quo ordine ſit eadem paſſio
cōpleta ꝑpendūt: qua lecta: audita: recordata: mox
ad paranda ſe opera virtutū q̄bus chriſt⁹ delecteẜ
cōuertūt: vt futura p̄ſentis vite paraſceue ⁊ requie
beata: tēpore reſurrectōis occurrē chriſto valeāt cū
aromatib⁹ ſpiritaliū actionū. CA. XXIIII.

Una autem ſabbati ualde
diluculo uenerunt ad mo
numentum portantes que
pauerant aromata: ⁊ inuenerunt la
pidē reuolutū a monumēto: ⁊ igreſ
ſe nō inuenerūt corp⁹ domini ieſu.
Et factū eſt dū mēte cōſternate eſ
ſent de iſto: ecce duo uiri ſteterunt
ſecus illaſ in ueſte fulgēti. Cū time
rent autē ⁊ declinarēt uultū in ter
ram dixerunt ad illas. Quid queri
tis: uiuentē cū mortuis? Nō ē hic
ſed ſurrexit. Recordamini qualiter
locut⁹ ē uobiſ: cū adhuc in galilea eſ
ſet dicēs: Quia oportet filiū homi
nis tradi in manus hominuꝫ pecca
torū ⁊ crucifigi: ⁊ die tertia reſurge
re. Et recordate ſūt uerborū ei⁹: et
regreſſe a monumēto nunciauerūt
hec oīa illis undecim: ⁊ ceteris omi
bus. Erat aūt maria magdalene ⁊
iohāna: ⁊ maria iacobi: ⁊ cetere que
cū eis erāt q̄ dicebant ad apoſtolos
hec. Et uiſa ſunt añ illos ſicut delꝛ
ramētū uerba iſta: ⁊ nō crediderūt
illis. Petr⁹ aūt ſurgēs cucurrit ad

monumētū: ⁊ ꝓcūbēs uidit linthea mina ſola poſita: ⁊ abijt ſecū miranſ quod factum fuerat.

BEDA: Religioſe mulieres nō ſolū ī die paſceue
ſed etiā ſabbato ſancto ſole occidēte: mox vt operā
di licētia remeauit emerūt aromata: vt veniētes vn
gerēt corpꝰ ieſu ſicut marcꝰ teſtaṫ: ꝑoccupāte iā no
ctis articulo monumētū adire nō voluerūt. Et ideo
dicit: Una aūt ſabbati valde diluculo vene. ad mo
numētū port. ā. que paraue. aromata. Una ſabbati
ſiue pma ſabbati pma ē a ſabbato quā diē dn̄icam
poſt reſurrectionē mos chriſtianꝰ appellat. Quod
aūt valde diluculo mulieres venere ad monumen
tū magnꝰ querēdi ⁊ īueniendi dn̄m feruor charita
tis oſtēditur. AMB. Sꝫ magna oriṫ hoc loco ple
riſqꝫ dubitatio. ſiqdē hic valde diluculo: Matthēꝰ
veſpe ſabbati ad monumētū veniſſe dixerūt. ſꝫ euā
geliſtas de diuerſis putes dixiſſe tēporibꝰ: vt pmas
alias mulierū ⁊ alias cōijcias viſiones. Quod autē
ſcriptū ē: Ueſpe ſabbati que luceſcit ī prima ſabba
ti reſurrexiſſe dn̄m: ſic tempandum ē: vt neqꝫ mane
dn̄ica que ē prima poſt ſabbatū: neqꝫ ſabbato reſur
rectio facta credaṫ: nā quō triduū cōpleṫ? Non er
go veſperaſcēte die: ſed veſpe noctis reſurrexit. Deni
qꝫ grecꝰ Sero dixit. Sero aūt ⁊ horā ſignificat ī oc
caſu diei cuiuſlibet tarditatem: quō ſi dicas: Sero
mihi ſuggeſtū ē. Eſt ergo ⁊ ſero tēpus noctis ꝓfun
di. cui ⁊ mulieres ad monumētū accedēdi habēt fa
cultatē cuſtodibꝰ quieſcentibꝰ. Et vt ſcias nocte fa
ctū: mulieres alie ſciūt: alie neſciūt. ſciūt q̄ obſeruāt
noctibꝰ ⁊ diebꝰ: neſciūt q̄ receſſerunt. Neſcit maria
magdalene ſcd̄m iohānē: nā eadem ⁊ an̄ ſcire ⁊ po
ſtea neſcire non potuit. ergo ſi pluresſ marie: plures
eni forſaſſe Marie magdalene: cū illud nomē per
ſone ſit: hoc ſumaṫ a loco. AVG. de cō. euā. Uel
Matthēꝰ a pma pte noctis qđ ē veſpe: ipam voluit
noctē ſignificare: cuiꝰ noctis fine venerūt ad monu
mentū. ⁊ hoc ea de cā: qꝛ iam a veſpe pauerāt: ⁊ lice
bat afferre aromata trāſacto ſabbato. EVSE. Ia
cebat aūt organū verbi extinctū: magnꝰ vero lapis
claudebat ſupulchrū: quaſi mors eū duxiſſet capti
uum. ſed nōdū lapſo triduo vita ſe ꝓmit iterū poſt
ſufficientē mortis cōiunctionē. vn̄ ſeqṫ: Et inuene
rūt lapi. reuo. a monu. THEO. Nā angelus reuol
uerat eū: vt teſtaṫ matthēꝰ. ORI. Amorꝰ ē aūt la
pis poſt reſurrectionē ꝓpter mulieres: vt credāt re
ſurrexiſſe dn̄m: vidētes monumentū vacuū corpo
re. vn̄ ſequiṫ: Et īgreſſe nō īuene. cor. ieſu. CIRYL.
Cū igiṫ nō īueniſſent corpꝰ chriſti qđ reſurrexerat:
ducebanṫ diuerſis cogitatiōibus ⁊ ꝓpter amorem
chriſti ⁊ adhibitā ſolicitudinē meruerūt viſionē an
gelicā. Seqṫ enī: Et dū mēte cōſternate eēnt de iſto:
ecce duo viri aſtiterūt iuxta illas ī veſte fulgenti.
EVSE. Iucūditatis ⁊ gaudij īdicia ſalutifere reſur
rectiōis ⁊ fulgētes amictꝰ preſtātes. Moyſes enim
plagas egyptijs preparans in flāma ignis angelū per
ſpexit. ſed nō tales viſi ſūt mulieribꝰ ī ſepulchro: ſed
mites ⁊ hilares: quales decebat cōſpici in regno ⁊
gaudio dn̄i. Et ſicut ī paſſiōe eclipſatꝰ ē ſol: meroris
⁊ anguſtie ſigna ꝓmens crucifigētibus filiū dei: ita
angeli vite ac reſurrectiōis pcones habitū ſalutiferi
feſti cādidati deſignabāt. AMB. Sed quō marcꝰ
vnū iuuenē ī albis ſedentē: matthēꝰ vnū: iohānes ⁊
lucas duos angelos ī albis ſedētes viſos eē memo
rauerūt? AVG. de cōcor. euā. Poſſumꝰ ītelligere
vnū angelum viſum a mulieribꝰ: ⁊ ſm̄ marcū ⁊ ſm̄
matthēū: vt eas īgreſſas ī monumētū accipiamuſ. ſ.
ī aliqđ ſpatiū: qđ erat aliqua materia cōmunitū an
te illū ſaxei ſepulchri locū: atqꝫ ibi vidiſſe angelū ſe
dentē a dextris: quod dicit marcꝰ. deīde itus ab eis
dū īſpicerēt locū ī quo iacebat corpuſ dn̄i: viſos du
os angelos ſtātes: ſicut dixit lucas locutos ad earū
dem exhortandū animū: ⁊ edificādā fidē. vn̄ ſequi
tur: Cū time. au. ⁊ declina. vul. ī ter. BEDA: San
cte mulieres aſtātibus ſibi angelis nō ī terrā cecidiſ
ſe: ſed vultū dicunṫ ī terrā declinaſſe: nec quēpiam
ſanctorū legimꝰ tēpore dn̄ice reſurrectiōis: vel ipſi
dn̄o vel angelis ſibi viſis terre ꝓſtratū adoraſſe. vn̄
mos obtinuit eccleſiaſticꝰ vt vel in memoriā dn̄ice
vel ī noſtre ſpem reſurrectiōis oībus dn̄icis diebus
⁊ toto q̄nquageſimo tēpore nō flexis genibꝰ: ſed de
clinatis ī terrā vultibꝰ oremꝰ. Nō erat aūt ī monu
mēto q̄ locꝰ ē mortuorū querēdus: ille q̄ ad vitā re
ſurrexit a mortuis. Et iđ ſubdiṫ: Dixerūt ad illas. ſ.
angeli ad mulieres. Quid q̄ritis viuē. cū mor. nō eſt
hic: ſed ſurrexit: Die aūt tertia ſicut ipē iter diſcipu
los tā viros q̄ꝫ femīas pdixit reſurrectiōis ſue triū
phū celebrauit. vn̄ ſeqṫ: Recor. quali. locu. ē vo. cū
adhuc ī galilea eēt dicēs: Quia opor. filiū homi. tra.
ī manꝰ homi. pecca. ⁊ cruci. ⁊ tertia die reſurgē. Die
nāqꝫ paſceue hora. ix. ſpiritū tradens veſpe ſepultus
mane pma ſabbati ſurrexit. ATHA. Poterat ſiq
dē ſtatim ſuſcitare corpꝰ a morte. Sed dixiſſet aliqſ
eū nequāqꝫ fuiſſe: vel nō plene mortem ei īheſiſſe. ⁊
fortaſſe ſi reſurrectio dn̄i fuiſſet dilata: latuiſſet in
corruptiōis honor. Ut igiṫ corpꝰ oſ̄deret mortuū:
vniꝰ īterpellationē diei paſſus ē: ⁊ tertia die corpꝰ
ſuū īcorruptū demōſtrauit. BEDA: Uno etiā die
in ſepulchro ⁊ duabꝰ noctibꝰ iacuit: qꝛ lucē ſue ſim
ple mortis: tenebris duple noſtre mortis adiūxit.
CIRYL. Inſtructe aūt mulieres angelorū affatibꝰ
accelerātes ea retulerūt diſcipulis. vn̄ ſeqṫ: Et recor
date ſūt verborū eiꝰ. Et regreſſe a monumēto: nūcia
uerūt hec oīa illis vndecim ⁊ ceteris oībus. Nanqꝫ
femia q̄ quondā mortis fuit miniſtra: venerandum
reſurrectōis myſteriū pma pcepit ⁊ nūciat. Adeptū
ē igiṫ femineū genꝰ: ⁊ ignominie abſolutionē: ⁊ ma
ledictiōis tripudiū. AMB. Mulieribꝰ aūt doce
re ī eccleſia nō pmittiṫ: ſed domi viros ſuos īterro
gāt. Ad eos ergo femina mittiṫ q̄ domeſtici ſunt.
Que autē fuerit he mulieres oſ̄dit ſubdēs: Erat au
tem maria magdalene. BEDA: Ipſa ē ſoror laza
ri. Et iohāna. vxor cuſe ꝓcuratoris herodis. Et ma
ria iacobi. i. mater iacobi minoris ⁊ ioſeph. Et cōmu
niter de alijs ſubdiṫ: Et cetere q̄ cū eis erāt. Dicebāt
ad apoſtolos hec. Ut enī ppetui reatꝰ apud viros
mulier obprobriū nō ſuſtineret: que culpā viro trāſ
fuderat: trāſfudit ⁊ gratiā. THEO. Eſt aūt natu
raliter īcredibile mortalibꝰ reſurrectiōis miraculū.
vn̄ ſeqṫ: Et viſa ſunt an̄ illos ſicut delyramētū ver
ba iſta: ⁊ nō credebāt illis. BEDA: Quod nō tam
illorū īfirmitas q̄ꝫ noſtra vt ita dicam: futura firmi

tas fuit. Ipſa nãq; reſurrectio illis dubitãtibus per
multa argumẽta monſtrata eſt: que dũ nos legen-
tes agnoſcimus: de eorũ dubitatione ſolidamur.
THEO. Petrus autẽ hoc audiẽs tollit moras: ⁊ va-
dit ad monumentũ: quia nec ignis nouit moras in
geſtus materie. vñ ſequit᷑: Petrus aũt ſurgẽs cucur
rit ad monumentũ. EVSE. Solus enĩ ipſe credit
feminis dicẽtibus ſe angelos vidiſſe: et cũ eſſet exi-
mij affectus pre ceteris: ſedulũ ſe ꝓmebat paſſim cir-
cũſpiciens dñm. vñ ſequit᷑: Et procumbẽs vidit ſola
linteamina poſita. Cũ aũt ad monumẽtũ fuiſſet: h
primo cõſecutus ẽ: vt miraret᷑ que prius ab ipo vel
ab alijs deridebant᷑. vñ ſequit᷑: Et abijt ſecũ mirans
qd̃ factũ fuerat. i. apud ſe mirãs rei euentũ: qualiter
ſola linteamina derelicta fuere corpore mirrha per
uncto: vel quantã oportunitatẽ habuiſſet fur vt ſe
morũ inuoluta dimittẽs circũſtantibus militibus cor
pus auferret. AVG. de cõ. euan. Intelligit᷑ autẽ
hoc lucas recapitulãdo poſuiſſe de petro. tũc enim
cucurrit petrus ad monumentũ quãdo ⁊ iohanneſ
cũ tantũmõ a mulieribus ꝑcipue a maria magdale
ne nũciatũ eis fuerat de corpore ablato. poſtea au
tem facta ſunt hec de viſione angelorũ. Ideo autẽ
lucas petrũ ſolũ cõmemorauit: quia illi primitus ma
ria nunciauerat. Itẽ poteſt mouere ꝙ petrũ non in-
trantem: ſed procumbentẽ dicit lucas ſola linteami
na vidiſſe ⁊ diſceſſiſſe mirantẽ: cum iohãnes dicat
ita ſe linteamina vidiſſe poſita: ⁊ ſeipm̃ poſt petruz
intraſſe. Sed intelligendũ ẽ petrũ primo procũben
tem vidiſſe: quod lucas cõmemorat: iohãnes tacet.
poſt autem igreſſus eſt anteq̃ȝ iohãnes intraret.
BEDA: Iuxta intellectũ vero myſticũ per hoc ꝙ
mulieres valde diluculo veniunt ad monumentũ:
dat᷑ nobis exemplũ: diſcuſſis vitiorum tenebris ad do
mini corpus accedere. naȝ ⁊ ſepulchrũ illud figuram
dñici habebat altaris: i quo corporis chriſti myſteria
nõ in ſerico: nõ in pãno tincto: ſed inſtar ſyndonis
quo cũ ioſeph inoluit in lintheo puro debẽt conſe
crari: vt ſicut ipſe verã terrene nature ſubſtantiã ꝓ
nobis morti obtulit: ita ⁊ nos in cõmemoratiõe ipi
us purũ de terre germĩe: candidũq; ⁊ multimõ qua
ſi mortificatiõis genere caſtigatũ altari linum ipo-
namus. Aromata autẽ que mulieres deferũt: ſignifi
cãt odorẽ virtutũ ⁊ orationũ ſuauitatẽ: q̃bus altari
appropinquare debemus. Reuolutio aũt lapidis in-
ſinuat reſerationẽ ſacramẽtorũ: que tegebant᷑ vela
mine lr̃e legis: que ĩ lapide ſcripta eſt: cuius ablato te
gmine corpus dñi mortuũ nõ iuenitur: ſed viuum
euãgelizat᷑. q2 ⁊ ſi cognouimus ſm carnẽ chriſtũ: ſed
iã nũc nõ nouimus. Dũo autẽ poſito ĩ ſepulchro cor
pore dñi: angeli aſtitiſſe legunt᷑: ita etiã tẽpore cõſe-
cratiõis myſterij corporis chriſti aſſiſtere ſunt credẽ
di. Nos ergo exemplo deuotarũ mulierũ: quotienſ
celeſtibus appropinquamus: ꝓpter angelicã preſen-
tiam ſeu ꝓpter reuerentiã ſacre oblatiõis cũ omni
humilitate vultũ declinemus in terrã: nos cinerem ⁊
terram eſſe recolẽtes.

¶ Et ecce duo ex illis ibãt ipſa die
i caſtellũ qd̃ erat i ſpacio ſtadiorum ſex
agita ab hieruſalẽ noĩe emaus: ⁊ ipi
loq̃bãt᷑ ad iuicẽ de his oĩbus q̃ accide
rãt. Et factũ ẽ dũ fabularẽt᷑: ⁊ ſecũ
q̃rerẽt: ⁊ ipe ieſuſ appropiquãs ibat
cũ illis. Oculi aũt illorum tenebãt᷑: ne
eũ agnoſcerẽt. Et ait ad illos: Qui
ſũt hi ſmones quos ꝯfertiſ ad iuicẽ
ãbulãtes: ⁊ eſtis triſtes? Et rñdẽs
unus cui nomẽ cleophas: dixit ei: Tu
ſolus peregrinus es in hierl'm: ⁊ nõ co
gnouiſti q̃ facta ſũt i illa his diebus?
Quibus ille dixit: Que? Et dixerũt
de ieſu nazareno q fuit uir ꝓpheta:
potẽs i ope ⁊ ſmone: corã deo ⁊ oĩ
populo. Et quõ euȝ tradiderunt ſũ
mi ſacerdotes ⁊ pricipes nr̃i i dãna
tiõeȝ mortis: ⁊ crucifixerunt eum.
Nos aũt ſperabamus: q2 ipe eẽt re
dẽpturus iſrl'. Et nũc ſup hec oĩa ter
tia dieſ ẽ hodie: ꝙ hec facta ſũt. Sȝ
⁊ mulieres q̃dã ex nr̃is terruerunt
nos: que ante lucẽ fuerũt ad monu
mẽtũ: ⁊ nõ iuẽto corpore eiuſ: uene
runt dicẽtes ſe etiã uiſionũ ãgelorum
uidiſſe: q dicũt euȝ uiuere. Et abie
runt q̃dam ex nr̃is ad monumẽtuȝ
⁊ ita inuenerũt ſicut mulieres dixe
runt: ipm̃ uero nõ inenerũt.

GLO. Poſt manifeſtationẽ reſurrectiõis chriſti
ꝑ angelos mulieribus factã: manifeſtat᷑ vlterius eadẽ
reſurrectio per ipſius chriſti apparitionẽ diſcipulis
vñ dicitur: Et ecce duo ex illis ibant ipſa die i caſtel
lum. THEO. Quidam alterũ horũ duorũ lucam
inquiunt eſſe: ⁊ ob hoc ſuum nomẽ occultaſſe.
AMB. Uel duobus diſcipulis ſeorſum dominus
iam ſe veſpere demõſtrat. ſ. ammaoni ⁊ cleophe.
AVG. de cocor. euan. Caſtellũ aũt illud nõ abſur-
de accipimus etiã villã ſm marcũ potuiſſe appellari.
Deinde caſtellũ deſcribit dicẽs: Quod erat i ſpacio
ſtadiorũ ſexagita a hieruſalẽ nomine emaus. BE-
DA: Ipſa eſt nicopolis ciuitas iſignis paleſtine: q
poſt expugnationẽ iudee ſub marco aurelio anto-
nio principe reſtaurata cũ ſtatu mutauit ⁊ nomen.
Stadiũ autẽ quod greci auctore vt dicunt hercule
viaruȝ ſpacia menſurat: octaua eſt pars miliarij. Et
ideo ſexaginta ſtadia: ſeptem milia paſſuũ ⁊ quinq̃-
ginta ſignificat: quod ſpacium itineris eis congruit
qui de morte ⁊ ſepultura domini certi gradiebant-
tur: de reſurrectione domini dubij. nã reſurrectio-
nem que poſt ſeptimã ſabbati facta eſt: octauo nu-
mero cõtineri nullus ambigit. Diſcipuli ergo qui de

domino loquentes incedunt:ſextum miliarium ce-
pti itineris compleuerant : quia illum ſine querela
viuentem vſqȝ ad mortem quam in ſexta ſabbati ſu
bijt:perueniſſe dolebant. Compleuerant ⁊ ſeptimū
quia hunc in ſepulchro non dubitabant quieuiſſe.
Sed de octauo dimidiū tñ peregerant:quia gloriā
iam celebrate reſurrectionis non credeb:it perfecte
THEOPHI. Predicti autem diſcipuli loquebā-
tur de his ad inuicem que acciderāt:non quaſi cre-
dentes ſed ſicut ſtupentes in rebus extraneis . vnde
ſequitur:Et ipſi loquebantur ad inuicem de his oi
bus que acciderāt. BEDA: Loquentes autem de
ſe dominus appropinquās comitatur: vt ⁊ fidē re-
ſurrectionis mentibus eorū incendat: ⁊ quod ſe fa-
cturum promiſerat ipleat.ſ.vt vbi ſunt duo vel tres
in nomine meo congregati: ibi ſum in medio eorū.
vnde ſequitur: Et factum ē dum fabularent: ⁊ ſecū
quererēt:⁊ ipſe ieſus appropinquās ibat cū illis.
THEOPHI. Obtento enī iaȝ ſpiritali corpore nō
obſtat loci diſtantia quin adeſſet quibus volebat:
nec vlteriꝰ naturalibꝰ legibus corpus ſuū regebat:
ſed ſpiritaliter ⁊ ſupra naturā.vnde vt marcꝰ dicit:
ſub alia forma eis videbatur:in qua nō concedeba
tur eis eius cognitio. Sequitur enim: Oculi autem
eorū tenebantur:ne illū agnoſcerēt.vt.ſ. totā ſuam
dubiā intentionē reuelent: ⁊ vulnus detegētes reci-
piant medicinā: ⁊ vt cognoſcerēt ꝙ q̄uis corpꝰ ipȝ
quod paſſum fuerat reſurrexerit: nō tamen ampliꝰ
tale erat vt eſſet omnibus viſibile:ſed tñ ab his a q̄-
bus vellet videri: ⁊ vt nō dubitent quare de cetero
nō cōuerſatur iter plebē:quia.ſ.poſt reſurrectionē
conuerſatio eius nō eſſet digna hominibus:ſed di
uina magis:quod etiā eſt forma reſurrectionis fu-
ture in qua ſicut angeli cōuerſabimur ⁊ filij dei.
GREGO.in home. Cōuenienter etiā eis ſpeciem
qua recognoſcerēt non oſtendit: hoc agens foris ī
oculis corporis:quod apud ipſos agebatur intꝰ in
oculis cordis.ipſi nanqȝ apud ſeipſos intus ⁊ ama
bant ⁊ dubitabāt. De ſe ergo loquētibus preſentiaȝ
exhibuit:ſed de ſe dubitātibus cognitionis ſue ſpe-
cieȝ abſcondit:verba quidē eis cōtulit. Nam ſequi-
tur:Et ait ad illos.Qui ſunt hi ſermones quos con
fertis ad inuiceȝ ambulātes: ⁊ eſtis triſtes ? GRE
CVS:Conferebāt quidē inter ſe quaſi non ampliꝰ
expectantes chriſtū viuentē:ſed doloroſi quaſi per-
empto ſaluatore.vnde ſequitur:Et reſpondēs vnuſ
cui nomen cleophas:dixit ei : Tu ſolus peregrinus
es in hieruſalem:⁊ nō cognouiſti que facta ſunt in
illa his diebus. THEO.q.d. Tu ſolus peregrinus
es:⁊ extra confinia hieruſalē habitās:⁊ expers es eo
rum que in medio eiꝰ contigerūt vt hec ignoras.
BEDA:Uel hoc dicit:quia peregrinū putabāt eū:
cuius vultū non agnoſcebāt.ſed reuera peregrinus
erat eis:a quorū nature fragilitate percepta iam re-
ſurrectionis gloria longe diſtabat ⁊ a quoruȝ fide
tempore reſurrectionis eius neſcia manebat extrane
us.Sed adhuc dominus interrogat:nam ſequitur
Quibus ille dixit: Que? Et ponitur eorum reſpon-
ſio cum ſubditur:Et dixerunt ei : De ieſu nazareno
qui fuit vir propheta. Prophetam fatentur : filium
dei tacent:Uel nondum perfecte credentes : vel ſo-

liciti ne inciderent in manus iudeorum perſequen-
tium:quia neſciebant quis eſſet quod verum crede
bant celantes : Ad cuius commendationē ſubdit:
Potens in opere ⁊ ſermone. THEOPHI. Pri-
mo quidem eſt opus:ſecundo ſermo . nullus enim
doctrine ſermo approbatur:niſi prius is qui docet:
ſe oſtendat auctorem:precedit enim opus aſpectuȝ.
nam niſi mundaueris intellectus ſpeculū per ope-
ra:non emicat decor optatus. Adhuc autē ſubdit:
Coram deo ⁊ omni populo. Nam primo cōplacen
dum eſt deo:deinde curandū quantuȝ poſſibile eſt
de innocentia apud homines: vt precedēte diuino
cultu viuamus ſine ſcandalo plurimoruȝ. GRE-
CVS:Deide aſſignat cauſa triſticie: traditio ⁊ paſ-
ſio chriſti:cum ſequitur: Et quomodo tradiderunt
eum ſummi ſacerdotes ⁊ principes noſtri in condē
nationem mortis: ⁊ crucifixerunt eū. Subditur au-
tem deſperantium vox:cū dicitur: Nos autem ſpe-
rabamus ꝙ ipſe eſſet redemptorꝰ iſrael . Speraba-
mus inquit:non Speramus : ac ſi mors domini ſi
milis eſſet mortibus alioꝝ. THEOPHI. Expecta
bant enim chriſtū ſaluaturū ⁊ redempturū populū
iſrael ab inguentibus malis ⁊ a ſeruitute romano-
rum:ipſum quoqȝ credebant terrenū regē fieri:quē
putabant promulgatā in ſe mortis ſententiā caue-
re potuiſſe. BEDA: Merito ergo triſtes incede-
bant:quia ⁊ ſeipſos quodāmodo arguebant:ꝙ i il-
lo redemptionē ſperauerint: quē iam mortuū vide-
rant:nec reſurrecturum credebant: ⁊ maxime dole-
bant eū ſine cauſa occiſum quē nouerant innocen
tem. THEOPHI. Uident tamen hi viri non oi-
no increduli eſſe per hoc ꝙ ſubditur : Et nunc ſup
hec omnia tertia dies ē hodie ꝙ hec facta ſunt . In
quo videntur habere memoriam eius ꝙ eis domi-
nus dixerat ſe tertia die reſurrecturū. GRECVS:
Porro relatam a mulieribus reſurrectionis famaȝ
cōmemorat:cum ſubditur: Sed ⁊ mulieres quedaȝ
ex noſtris terruerunt nos:que ante lucem fuerunt
ad monumentū: ⁊ non inuento corpore eius vene-
runt dicentes ſe etiā viſionem angelorū vidiſſe: qui
dicunt eum viuere. Dicunt quidē hoc quaſi nō cre
dentes:propter quod referunt ſe territos.i. ſtupefa-
ctos.non enim quod erat eis relatū firmuȝ eſtima-
bant:aut angelicam illuminationem fuiſſe:ſed ſtu-
poris ⁊ turbinis cauſam inde ſumebant. Teſtimo-
nium quoqȝ petri non certum eſtimabant dum di-
ceret: ſe non vidiſſe dominum : ſed reſurrectionē e-
ius conijcere ex eo ꝙ corpus ipiꝰ in ſepulchro non
iacebat.vnde ſequitur: Et abierunt quidam ex no-
ſtris ad monumentum: ⁊ ita inuenerunt ſicut mu-
lieres dixerunt:ipſum vero non inuenerunt. AV
GVSTINVS de concor.euangeliſtarū: Cum au-
tem lucas dixerit petrum accurriſſe ad monumen-
tum: ⁊ cleopham dixiſſe:ipſe retulerit ꝙ quidam eo
rum ierant ad monumentum: intelligitur atteſta-
ri iohanni ꝙ duo ierint ad monumentū:ſed petruȝ
commemorauit : quia illi primitus maria nuncia-
uerat.

¶ Et ipſe dixit ad eos : O ſtulti ⁊
tardi corde ad credendum in omni

bus que locuti ſunt prophete. Nõ
ne hec oportuit pati chriſtum ⁊ ita
intrare in gloriam ſuam? Et incipi
ens a moyſe ⁊ omnibus prophetis
interpretabatur illis in omibus ſcri
pturis que de ipſo erant. Et appro
pinquauerunt caſtello quo ibant: ⁊
ipſe ſe finxit longius ire: Et coege
runt illum dicentes: Mane nobi
ſcum: quoniam adueſpaſcit: ⁊ incli
nata eſt iam dies. Et intrauit cũ il
lis. Et factum eſt dum recumberet
cum eis: accepit panem ⁊ benedixit
ac fregit: ⁊ porrigebat illis. Et aper
ti ſunt oculi eorum ⁊ cognouerunt
eum. Et ipſe euanuit ex oculis eo
rum. Et dixerunt ad inuicẽ: Nõ
ne cor noſtrum ardens erat in nob
dum loqueretur in uia: ⁊ aperiret
nobis ſcripturas? Et ſurgentes ea
dem hora regreſſi ſunt in hieruſalẽ:
⁊ inuenerunt congregatos undecĩ
⁊ eos qui cum illis erant dicentes
q̃ ſurrexit dominus uere: ⁊ appa
ruit ſimoni. Et ipſi narrabant que
geſta erant i uia: ⁊ quomodo cogno
uerunt cũ in fractiõe panis.

THEOPHI. Quia predicti diſcipuli nimia du
bietate laborabant: dominus eos redarguit. vnde
dicitur: Et ipſe dixit ad eos: O ſtulti. Fere enim ea
dem dixerant que ⁊ aſtantes cruci: Alios ſaluos fe
cit: ſeipſum non poteſt ſaluum facere. Et tardi cor
de ad credendum in omnibus que locuti ſunt pro
phete. Contingit enim credere que locuti ſunt pro
phete particulariter quedam: ⁊ non vniuerſaliter
omnia: puta ſi aliquiſ credat que de cruce chriſti di
cuntur a prophetis ſicut eſt illud: Foderunt manꝰ
meas ⁊ pedes meos. que vero ſpectãt ad reſurrecti
onem nõ credãt: ſicut eſt illud: Non dabis ſanctũ
tuum videre corruptionẽ. Decet autẽ in omnibus
fidem adhibere prophetis: tam in glorioſis que de
chriſto predixerunt: q̃ in igloriis: quia ex paſſione
malorum eſt ingreſſus in gloriã. vnde ſequitur: Nõ
ne hec oportuit pati chriſtũ: ⁊ ita intrare in gloriaꝫ
ſuam. ſ. ſm humanitatem. ISIDORVS: Sed tñ
oportebat chriſtum pati: tamen qui crucifixerũt rei
ſunt pene: non enim ſatagebant perficere quod de
us diſponebat. vnde ⁊ eorum executio fuit impia:
dei vero diſpenſatio prudẽtiſſima: qui nequitiã eo
rum in beneficia generis humani conuertit: quaſi
vtens vipereis carnibus ad antidoti ſalutiferi con
fectionem. CHRYSO. Et ideo dominus oſten
dit conſequenter hec omnia non eueniſſe ſimplici
ter: ſed ex dei propoſito ante predeſtinato. vnde ſeq̃
tur: Et incipiens a moyſe ⁊ omnibus prophetis in
terpretabatur illis in omĩbus ſcripturis que de ipo
erant. quaſi diceret: Poſtq̃ eſtis tardi: ergo prom
ptos vos reddam: myſteria ſcripturarum vobis ex
ponẽdo. nam ſacrificium abrae cum iſaac dimiſſo
immolatus eſt aries: hoc prefigurauit. Sed ⁊ i aliis
ſcripturis propheticis ſparſim iacent myſteria cru
cis ⁊ reſurrectionis chriſti. BEDA: Si autẽ moy
ſes ⁊ prophete de chriſto locuti ſunt: ⁊ eum per paſ
ſionem in gloriam intraturũ predixerũt: quomodo
gloriatur ſe eſſe chriſtianum: qui neq̃ qualiter ſcri
pture ad chriſtum pertineant iueſtigat: neq̃ ad glo
riam ſuam cum chriſto habere cupit: per paſſioneꝫ
attingere deſiderat. GRECVS: Quia vero predi
xit euangeliſta: Tenebantur oculi eorũ ne eũ agno
ſcerent: donec ſermo domini mentem eorum mo
ueret ad fidem: cõuenienter opportunum aſpectuꝫ
ſui auditui ſubiungit. vnde ſequitur: Et appropin
quauerunt caſtello quo ibant: ⁊ ipſe finxit ſe longi
us ire. AVGVSTI. de queſtionibus euange. Qð
nõ ad mendacium pertinet. non enim omne quod
fingimus mendacium eſt: ſed quando id fingimus
quod nihil ſignificat: tunc mendacium eſt. cum au
tem fictio noſtra refertur ad aliquam ſignificatio
nem: non eſt mendacium ſed aliqua figura verita
tis: alioquin omnia que a ſapientibus ⁊ ſanctis vi
ris: vel etiam ab ipſo domino figurate dicta ſunt
mendacia deputabuntur: quia ſecũdum vſitatum
intellectum non conſiſtit veritas in talibus dictis.
Sicut autem dicta: ita etiaꝫ fingũtur facta ſine mẽ
dacio ad aliquam reꝫ ſignificandam. GREGO
RIVS in homelia: Quia ergo adhuc in eorum cor
dibus peregrinus erat a fide: ire ſe longius finxit.
Fingere nanq̃ componere dicimus. vnde ⁊ com
poſitores lutifigulos vocamus. Nihil ergo ſim
plex veritas per duplicitatem fecit: ſed talem ſe ex
hibuit in corpore. qualis apud illos erat in mente.
Sed quia eſſe extranei a veritate non poterant: hi
cum quibus charitas gradiebatur: eum ad hoſpitiũ
quaſi peregrinum vocant. vnde ſequitur: Et coege
runt illum. Ex quo exemplo colligitur quia peregri
ni ad hoſpitium nõ ſolum inuitandi ſunt: ſed etiam
trahendi. GLOSA: Nec ſolũ factis eum cogũt:
ſed etiam verbis inducunt. Sequitur eni: Dicẽtes:
Mane nobiſcum: quoniam adueſperaſcit: ⁊ incli
nata eſt iaꝫ dies. ſcilicet ad occaſum. GREGO
RIVS in homelia: Ecce autem cum per membra
ſua chriſtus ſuſcipitur: ſuſceptores ſuos etiam per ſe
metipſum requirit. Sequitur enim: Et intrauit cuꝫ
illis. Menſam ponunt: cibos afferunt: ⁊ deuꝫ queꝫ
in ſcripture ſacre expoſitione non cognouerant: in
panis fractione cognoſcunt. Sequitur enim: Et fa
ctum eſt dum recumberet cum illis: accepit panem
⁊ benedixit ac fregit: ⁊ porrigebat illis: ⁊ aperti
ſunt oculi eorum ⁊ cognouerunt eum. CHRY
SOSTOMVS. Quod non de ſenſibilibus oculis

dictum eſt: ſed de ſenſu mentali. AVGVSTINꝰ
de cõcordan. euangeliſta. Neqꝫ enim clauſis ocu-
lis ambulabant: ſed inerat aliquid quo non ſinerẽ
tur agnoſcere quod videbant: quod. ſ. caligo ⁊ ali-
quis humor efficere ſolet: non quia dominus non
poterat transformare carnem ſuam: vt alia reuera
eſſet effigies: quam ſolebant intueri: quãdoquidem
⁊ ante paſſionẽ transformatus eſt in monte: vt fa-
cies eius clareſceret ſicut ſol. Sed non ita nunc fa-
ctum eſt. non enim incongruenter accipimus hoc
impedimentũ in oculis eorum a ſathana fuiſſe ne
agnoſceretur ieſus: ſed tñ a chriſto facta eſt permiſ
ſio vſqꝫ ad ſacramentũ panis: vt veritate corporis
eius participata: remoueri intelligatur impedimen
tum inimici: vt chriſtus poſſit agnoſci. THEO-
PHILVS: Sed ⁊ aliud innuit: ꝙ. ſ. ſumentibus ſa
crum panẽ aperiũtur oculi vt eum agnoſcant: ma-
gnam enim ⁊ ineffabilem vim habet domini caro.
AVGVSINVS de queſtio. euangeliſta. Uel ꝙ
dominꝰ ſe ire longiꝰ finxit: cum comitaretur diſci-
pulis exponẽs ſacras ſcpturas: vtrũ ipe eſſet ignorã
tibus: ſignificat quia hoſpitalitatis officio ad ſuam
cognitõem puenire poſſe homines intimauit: vt cũ
longiꝰ ipe ab hominibꝰ abſceſſerit ſuper omẽs celos
cum eis tranſit: qui hec exhibent ſeruis eius. Tenet
ergo chriſtũ ne longiꝰ ab eo eat quiſquis cathetiza-
tur verbo in omnibus bonis ei qui ſe cathetizat cõ
municat. Etenim iſti cathetizati erant verbo cuꝫ ex-
poneret eis ſcripturas. Et quia hoſpitalitatẽ ſectati
ſunt: eum quem in ipa expoſitõne ſcpturarum non
cognouerũt: in panis fractõne cognoſcũt. nõ enim
auditores legis iuſti ſunt apud deum: ſed factores
legis iuſtificabũtur. GREGO. in homelia: Quiſ-
quis ergo audita vult intelligere: feſtinat ea que iaꝫ
intelligere potuit: opere implere. Ecce dominus nõ
eſt cognitus dum loqueretur: ⁊ dignatus ẽ cogno
ſci dum paſcitur. Sequiť enim: Et ipſe euanuit ab
oculis eorum. THEOPHI. Non enim tale cor-
pus habebat: vt diutius cum eis cõmorari deberet:
⁊ hoc pariter augeret affectũ eorum. vnde ſequitur
Et dixerũt ad inuicem: Nonne cor noſtrum ardens
erat in nobis: duꝫ loquereť in via ⁊ aperiret nobis
ſcripturas. ORIGENES: Per quod innuit ꝙ
prolati ſermones a ſaluatore accendebant audien-
tium cor ad amorem diuinum. GREGORI. in
home. pentheco. Ex audito eniꝫ ſermone inardeſcit
animꝰ: torporis frigus recedit: mens in ſuperno fit
anxia. Audire libet precepta celeſtia: ⁊ quot mãda-
tis inſtruitur: quaſi tot facibus inflãmať. THEO
PHI. Ardebat ergo cor eorũ vel igne verborum do
mini quibus intendebãt tanquã veris. Uel quia eo
diſſerente ſcripturas: percellebatur intrinſecus cor
eorum: ꝙ ille qui diſſerebat dominus eſſet. Adeo er
go lesati ſunt. vt nullam moram paſſi: mox reuerſi
ſunt in hieruſalem. ⁊ hoc eſt quod ſequitur: Et reſur
gens eadem hora regreſſi ſunt in hieruſalẽ. Surre-
xerunt quidem eadem hora: peruenerũt autem per
plures horas: ſicut oportebat ſexaginta ſtadia tran
ſeuntes. AVGVSTI. de concordã. euãgeliſtarũ:
Iam aũt fama erat ꝙ ſurrexerat ieſus a mulieribus
facta: ⁊ a ſimone petro: cui iam apparuerat. Eteniꝫ
iſti duo hec inuenerunt loquẽtes illos ad quos in
hieruſalem venerunt. Sequiť enim: Et inuenerunt
congregatos vndecim: ⁊ eos qui cum ipis erant di
centes ꝙ ſurrexit dominus vere: ⁊ apparuit ſimoni
BEDA: Omniũ enim virorum primo dominus
apparuiſſe videť petro ex his quos euangeliſte qua
tuor ⁊ paulus apoſtolꝰ cõmemorauerũt. CHRY
SOSTO. Non enim ſimul omnibus ſe manifeſta
bat: vt ſereret fidei ſemina. nam qui pmo viderat et
certꝰ erat: alijs referebat. Deinde ſermo prodiẽs pre
parabat animũ auditoris viſioni: ⁊ ideo pmo digni
ori ⁊ fideliori omnibꝰ apparuit. Erat. n. opꝰ anime
fideliſſime: que pus acciperet huc aſpectũ: vt mini-
me turbareť inopinata viſiõe. Et ideo pmo videtur
a petro: vt qui pmo confeſſus eſt eum chriſtũ: pmo
reſurrectõem videre mereať: ⁊ etiam quia eum ne-
gauerat: pus ei voluit apparere conſolans eum ne
deſperaret. Poſt petrũ vero alijs apparuit: qñdoqꝫ
paucioribus: quãdoqꝫ pluribus: quod duo diſcipu
li confitenť. Sequitur enim: Et ipi narrauerũt que
geſta erant in via: ⁊ quo modo cognouerunt eum
in fractione panis. AVGVSTI. de cõcordã. euã-
geliſta. Quod autem ait marcus annunciauerunt
ceteris: nec illis crediderunt: cum lucas dicat: ꝙ iaꝫ
inde loqbanť vere reſurrexiſſe dñm: quid intelligen
dũ eſt: niſi aliquos ibi fuiſſe qui hoc credere nollẽt.

Dum autem hec loquuntur: ſte
tit ieſus in medio eoꝝ ⁊ dixit: Pax
uobis. Ego ſuꝫ: nolite timere. Cõ
turbati uero ⁊ cõterriti eſtimabãt ſe
ſpm̃ uidere. Et dixit eis: Quid tur
bati eſtis: ⁊ cogitatiões aſcendũt in
corda ueſtra? Uidete manꝰ meas ⁊
pedes: quia egoipſe ſum. Palpate
⁊ uidete: quia ſpũs carnẽ: ⁊ oſſa nõ
habet: ſicˇ me uidetis habere. Et cũ
hec dixiſſet: oñdit eis manꝰ ⁊ pedes

CIRYL. Undiqꝫ reſurrectõis fama per apoſto-
los diuulgata ⁊ affectu diſcipulorũ erecto ad chri-
ſti viſiõem venit deſideratꝰ: ⁊ querẽtibꝰ ⁊ expectãti-
bus reuelať: nec diſceptat vt de alio: ſed euidẽter ſe
offert. vnde diciť: Dũ hec aũt loquũť: ſtetit ieſuſ in
medio eorũ. AVG. de cõcor. euãge. Hãc oſtẽſiõeꝫ
dñi poſt reſurrectõem ⁊ iohãnes commemorat. Sꝫ
quod dicit iohãnes: Non cum illis fuiſſe apoſtolũ
thomam: cum ſcõm lucam duo illi regreſſi in hieru
ſalem: inuenerũt congregatos vndecim: procul du
bio intelligẽdum eſt: ꝙ inde thomas exierit: anteqꝫ
dñs hec loquentibꝰ appareret. Dat. n. lucaſ locum in
ſua narratõe: ꝙ poſſit intelligi dum hec loqueréť:
prius inde exiſſe thomã: ⁊ poſtea dominũ intraſſe:
niſi quis dicat: non illos vndecim qui iam tũc apo
ſtoli vocabantur: ſed diſcipulos illos vndecim fu-
iſſe ex multo numero diſcipulorũ. Sed cum adiun
xit lucas: Et eos qui cuꝫ ipſis erant. Satis vtiqꝫ de

claravit evidenti⁹ illos vndecim apoſtolos qui vo
cabanꝫ apoſtoli: cum quib⁹ ceteri erant. Sed videa
mus cuius myſterii gratia ſm mattheū ꝛ marcum
reſurgens ita mandauerit: Precedam vos in galile
am: ibi me videbitis. Nō ꝛſi completum eſt: tamen
poſt multa completum eſt: cum ſic mandatum ſit:
vt aut hoc ſolum: aut hoc primū expectaretur fie
ri debuiſſe. AMBROSIVS: Unde hoc conue
nientius arbitror: ꝙ domin⁹ quidem mandauerit
diſcipulis: vt in galilea eū viderent: ſed illis ob me
tum intra conclaue reſidentibus ꝑmū ſe obtuliſſe.
GRECVS: Nec hoc ē promiſſi tranſgreſſio: ſed
potius feſtinata ex benignitate impletio propt pu
ſillanimitatē diſcipulorū. AMBROSIVS: Po
ſtea vero confirmatis animis vndeci illos galileā
petiſſe. Uel nihil obſtat ſi dicanꝫ pauciores itra cō
claue: i mōte ꝗ̄plures fuiſſe. EVSEBIVS: Duo
enim euāgeliſte. ſ. lucas ꝛ iohānes ſolis vndeci hūc
ſcribunt apparuiſſe hieruſalem: ceteri vero duo in
galileam properare non ſolum vndecim: ſed etiam
vniuerſis diſcipulis ꝛ fratribus dixerunt angelum
ꝛ ſaluatorem vidiſſe: de quibus ꝛ paulus meminit
dicens: Deinde apparuit plus ꝗ̄ quingentis fratri
bus ſimul. Eſt autem verior ſolutio: ꝙ prius ꝗ̄ i hie
ruſalem latitātibus ſemel aut bis viſus eſt ad eorū
conſolatōnem: in galilea vero non in conclaui aut
ſemel aut bis: ſed cum multa poteſtate oſtenſiōem
ſui fecit: prebens ſe eis viuētem poſt paſſiōem in ſi
gnis multis: vt lucas teſtatur in actibus. AVGV
STINVS de concor. euangeliſta. Uel quod ab an
gelo hoc eſt a domino dictum eſt: prophetice acci
piendum eſt. In galilea enim ſm tranſmigratōnis
ſignificatōem intelligendū occurrit: quia de popu
lo iſrael tranſmigraturi erant ad gentes: quib⁹ apo
ſtoli predicantes non crederēt: niſi ipſe domin⁹ viā
in cordib⁹ hominū ꝑpararet. ꝛ hoc intelligiꝫ: Pre
cedet vos in galileam. Scōm autem illud ꝙ gali
lea interpretaꝫ reuelatio: non iam in forma ſerui in
telligendū eſt: ſed in qua eſt equalis patri: quam ꝓ
miſit electoribus ſuis: illa erit reuelatio tanquā ve
ra galilea: cum videbimus eum ſicuti eſt. Ipa etiā
erit beatior tranſmigratio ex iſto ſeculo in illā eter
nitatem. vnde ad nos veniens non receſſit: et quo
nos precedens non deſeruit. THEOPHILVS:
Primo igitur dominus in medio diſcipulorꝫ ſtans
ſolito pacis affatu eorum turbinem ſedat: oſtēdens
ꝙ ipſe idem eſt magiſter eorum qui hoc verbo gau
debat: quo etiam eos muniuit cum ad predicandū
miſit. vnde ſequitur: Et dixit eis: Pax vobis: ego ſū.
nolite timere. GRECVS: Pudeat ergo nos pa
cis munus deſerere: quam nobis hinc deſcendens
chriſtus reliquit. Pax ꝛ res ꝛ nomen dulce: quā et
dei eſſe accepimus iuxta illud: Pax dei. ꝛ eius eſſe
deum: iuxta illud: Deus pacis. ipam eſſe deū: iuxta
illud: Ipſe eſt pax noſtra. Pax bonum cōmenda
tum ab omnibus: obſeruatum autē a paucis. Que
autem eſt cauſa? Fortaſſis ambitio dominij aut fa
cultatum: aut liuor aut odium: aut contempt⁹: aut
aliquid huiuſmodi ex his que dei ignaros videmus
incurrere. Dei quippe precipue pax eſt: que cōfede
rat omnia: cuius nihil eſt adeo propriū ſicut vnitas

nature ꝛ pacificus ſtatus. Trāſſumitur vero ab an
gelis ꝛ diuinis poteſtatibus: que ad deum ꝛ ad in
uicem pacifice habent. Diffunditur vero per totā
creaturā cuius eſt decor: tranquillitas. in nobis au
tem manat: ſm animam quidem per inueſtigatio
nem virtutū ꝛ communicationē: ſm corpus vero
in membrorū ꝛ elementorū commenſuratōe: quo
rum alterum pulchritudo: alterum ſanitas appella
tur. BED. Diſcipuli autem nouerant chriſtum ve
rum hominem: cum quo tanto tēpore fuerant con
uerſati. ſed poſtꝗ̄ mortuus eſt: non credunt tertia
die potuiſſe veram carnem de ſepulchro reſurgere.
Putant ergo ſe videre ſpiritū quem emiſit in paſſi
one. vnde ſequitur: Conturbati vero ꝛ conterriti:
exiſtimabāt ſe ſpiritum videre. Error ille apoſtolorꝫ
ſecta eſt manicheorū. AMBROSIVS: Adduci
autē virtutum exemplis petrum ꝛ iohannem non
credimus potuiſſe dubitare. Cur ergo lucas indu
cit fuiſſe turbatos? Primo omniū quia paucorum
opinionē ſententia maioris partis includit. Deide
quia ꝛſi petrus de reſurrectōne crediderat: turbari
tamen potuit ꝙ ſe dominus cum corpore vectibu
lis obſeratis: iprouiſus infunderet. THEOPHI.
Uerum quia per verbū pacis non eſt ſedatus tur
bo in animabus diſcipulorū. aliunde indicat eis ſe
filium dei eſſe: qui mentis cognoſcebat archana. vn
de ſequitur: Et dixit eis: Quid turbati eſtis? ꝛ cogi
tationes aſcendunt in corda veſtra? BED. Qua
les vtiqꝫ cogitatōnes: niſi falſe ꝛ pernicioſe? Perdi
dit enim chriſtus fructum paſſionis: ſi non eſſet ve
ritas reſurrectōnis tanquā bonus agricola diceret
quod ibi plantaui inueniam. i. fidem que in cor de
ſcendit: quia deſuper eſt. Cogitatōes autem ille nō
deſuper deſcenderūt: ſed de imo in cor ſicut herba
mala aſcenderūt. CIRYLLVS: Hoc autem fuit
euidentiſſimū ſignum: ꝙ non alius eſt qui videtur:
ſed ille idem quem viderant in ligno mortuum: et
poſitum in ſepulchro: quem non latebat aliquid eo
rum que erant in homine. AMBROSI. Conſi
deremus autem qua gratia ſcōm iohannē apoſto
li crediderunt qui gauiſi ſunt: ſcōm lucam qui icre
duli redarguuntur. Et videtur mihi iohannes quaſi
apoſtolus maiora ꝛ altiora tetigiſſe hec ſequentia
de humanis proxima: hic hiſtorico viſus circuitu: il
le compendio. quia ꝛ de illo dubitari non poteſt:
quia teſtimonium perhibet de his: quibuſ ipe inter
fuit: ꝛ ideo vtrūqꝫ verum putamus. Nā ꝛſi in pri
mo lucas eos non crediidiſſe dicat: poſtea tamen
crediidiſſe demōſtrat. CIRYLLVS: Comprobās
autem dominus deuictam eſſe mortem: ꝛ humanā
naturam iam in chriſto corruptōnem exuiſſe: primo
oſtendit eis manus ꝛ pedes: ꝛ clauorum foramina
vnde ſubdit: Uidete manuſ meaſ ꝛ pedes: quia ego
ipſe ſum. THEOPHILVS: Sed ꝛ aliud ſubiun
git: palpatōnem. ſ. manuum atqꝫ pedum cum dicit
Palpate ꝛ videte: quia ſpiritus carnem ꝛ oſſa nō
habet: ſicut me videtis habere. quaſi dicēt: Uos pu
tatiſ me eſſe ſpiritum id eſt phantaſma: ſicut plures
defunctorum circa ſepulchra videri ſunt ſoliti.
Sed ſcitote ꝙ ſpūs neqꝫ carnē habet: neqꝫ oſſa: ego
aut carnē ꝛ oſſa habeo. AMBRO. Hoc autē do

min⁹ ideo dixit: vt ſpem nobis ſue reſurrectōis oſtē deret: nam quod palpat corp⁹ eſt. In corpore autē reſurgemus: ſed illud ſubtilius: hoc craſſius: vtpote adhuc terrene labis qualitate concretū. Non ergo per incorporeā naturā: ſed per reſurrectiōis corpee qualitatē chriſt⁹ clauſa penetrauit. GREGO. xi. mora. Non. n. in illa reſurrectōis gloria corpus no ſtrū erit impalpabile: cū vento aereo ſubtili⁹ vt euti cius dixit: ſed ſubtile quidē per effectū ſpiritalis po tentie: palpabile autem per veritatē nature. Sequi tur: Et cū hec dixiſſet: oſtēdit eis manus ⁊ pedes. BEDA: Quibus. ſ. indicata clauorū veſtigia cla ruere: ſed ſm iohannē etiam latus eis oſtēdit: cum fuerit lancea perforatū: vt. ſ. oſtenſa vulnerū cicatri ce dubietatis eorū vuln⁹ ſanaret. Solēt aūt in h̄ lo co gentiles calūniam ſtruere: quaſi nō valuerit do minus vulnera ſibi inflicta curare. Quib⁹ respondē dum eſt: quia nō eſt cōſequēs: vt qui maiora feciſſe probat: minora facere nequiuerit: ſed certe diſpēſa tōnis gratia qui mortē deſtruxit: ſigna mortis dele re noluit: pmo quidē vt per hoc diſcipulis fidē ſue reſurrectōnis aſtrueret: deinde vt patri pro nobis ſupplicās quale gen⁹ mortis pro homine pertulerit ſemper oſtendat: tertio vt ſua morte redēptis q̄̄ mi ſericorditer ſint adiuti: propoſitis eiuſdē mortis in ſignijs inſinuet: poſtremo vt in iudicio q̄̄ iuſte dānēt impij denūciet.

Adhuc aūt illis nō credētibus ⁊ mirantib⁹ pre gaudio dixit: Habe tis hic aliquid: quod māducet? At illi obtulerūt ei ptem piſcis aſſi: ⁊ fa uum mellis. Et cū māducaſſ3 corā eis: ſumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eoſ: Hec ſunt uerba que lo cut⁹ ſum ad uos: cū adhuc eſſem uo biſcū: qm̄ neceſſe eſt implere omnia que ſcripta ſunt in lege moyſi ⁊ pro phetis ⁊ pſalmis de me.

CIRYL. Oſtenderat domin⁹ diſcipulis man⁹ et pedes: vt certificaret diſcipulos q̄ corp⁹ quod paſ ſum fuerat reſurrexit. Ut adhuc autē magis certifi caret aliquid manducabile petijt. vnde dicitur: Ad huc aūt illis nō credentib⁹ ⁊ mirantib⁹ p̄ gau. dixit Habetis hic aliquid quod māducet? GREGO. niſſenus: Et iuſſu quidē legis paſcha cū amaricātib⁹ edebatur: quia adhuc amaritudo manebat: poſt re ſurrectiōem vero cibus fauo mellis dulcoratur. vn de ſequit̄: At illi obtulerūt ei ptem piſci aſſi: ⁊ fauū mellis. BED. Ad inſinuandū ergo reſurrectionis ſue veritatē: nō ſolū tangi a diſcipulis: ſed etiam cō ueſci cum illis dignatur: ne arbitrent̄ eū nō ſolide: ſed imaginabiliter ſibi apparere. vnde ſequit̄: Et cū māducaſſet corā eis: ſumēs reliquias dedit eiſ. Mā ducauit quidē poteſtate: nō ex neceſſitate. aliter. n. abſorbet aquā terra ſitiens: aliter ſol calens: illa in digentia: iſte potentia. GRECUS: Si damuſ do minū vere comediſſe: dem⁹ ⁊ omnes homines poſt reſurrectōem vti ciborū fomētis. Sed que ex q̄dam diſpenſatōe fiunt a ſaluatore: nō ſunt regula ⁊ nor ma nature: quoniā in quibuſdā alijs diſpēſauit. Re ſuſcitauit enī3 noſtra corpora incorrupta: qui tamē dereliquit pprij corporis foramina: que claui fora uerant ⁊ lateris cicatricē: vt oſtēdat q̄ manſit poſt reſurrectōem natura corporis: nec eſt in alia3 muta tus ſubſtantiā. BED. Manducauit ergo poſt re ſurrectōem: nō quaſi cibo indigens: nec quaſi in re ſurrectōne quam expectam⁹ cibis egere ſignificans ſed vt eo modo naturā corporis reſurgentis aſtrue ret. Myſtice aūt piſcis aſſus quem chriſtus come dit: ſignificat chriſtū paſſum: ipe enim latere digna tur in aquis generis humani. Capi voluit laqueo mortis noſtre: ⁊ quaſi tribulatōe aſſatus eſt tempo re paſſionis ſue: ſed fauus mellis nobis extitit in re ſurrectōne. In fauo quidē mellis vtrāq3 naturā ex primere voluit perſone ſue. Fauus quippe mellis ī cera eſt: mel vero in cera eſt diuinitas in humanita te. THEO. Uident autē ⁊ comeſta aliud habere myſteriū. q̄ enim māducauit partē piſciſ aſſi: ſignifi cauit q̄ naturā noſtrā in hui⁹ vite mari natantem: aſſans eam igne pprie deitatis: ⁊ exiccās eius humi ditatem: quam a pfundis verbis cōtraxerat: eſcam fecit diuinā: ⁊ eam que p̄uſ erat abominabilis p̄pa rauit deo cibum ſuauē: quod ſignificat fau⁹ mellis. vel per piſcem aſſum ſignificat vitam actiuā conſu mentē noſtrā humiditatē laborū prunis. cōtempla tōem vero ſignificat per fauū mellis: ppter dulcedi nem eloquiorū dei. BED. Poſt q̄̄ aūt viſus eſt et tactus māducauit: ne in aliquo ſenſus humanoſ lu dificaſſe videret̄: miſit man⁹ ad ſcp̄turas. vnde ſeq̄t̄ Et dixit ad illos: Hec ſunt verba que locutus ſū ad vos: cum adhuc eſſem vobiſcū. i. cu3 adhuc eſſem in carne mortali qua eſtis ⁊ vos. tūc quidē in eadem carne reſuſcitatus erat: ſed cū illis in eadē mortali tate non erat. ⁊ ſubdit: Quoniā neceſſe eſt impleri omia que ſcp̄ta ſunt in lege moyſi ⁊ pphetis ⁊ pſal mis de me. AUG. de cōcon. euange. Illud atten dant qui magicis artib⁹ chriſtū tanta potuiſſe: ⁊ no men ad apoſtolos in ſe cōuertēdos arte ipa conſe craſſe delyrāt: vtrū potuit magicis artibus prophe tas diuino ſpiritu anteq̄̄ in terra naſceret̄ implere Neq3 enī3 ſi magicis artibus fecit vt coleret̄ ⁊ mor tuus: magus erat anteq̄̄ natus: cui pphetādo vētu ro gens vna deputata eſt.

Tūc aperuit illis ſenſum: ut itelli gerent ſcripturas: ⁊ dixit eis: Qm̄ ſic ſcriptū ē et ſic oportebat chriſtū pati ⁊ reſurgere a mortuis t̄tia die: ⁊ p̄dicare in noīe ei⁹ pniam ⁊ remiſſi onē peccatorū in omnes gētes: inci pientib⁹ ab hieroſolyma. Uos autē teſtes eſtis horū. Et ego mittā pro miſſum patris mei in uos. Uos au tem ſedete in ciuitate quoadusq3 in duamini uirtute ex alto.

BED. Poſtꝗ̄ prebuit ſe videndū oculis:mani/
bus contractandū: legis cōmemorauit ſcripturas.
conſequēter aperuit ſenſuꝫ:vt intelligatur quod le/
gitur.vnde dicitur:Tūc aperit illis ſenſum:vt intel/
ligerēt ſcpturas. THEO. Alioqn quomodo eorū
anima turbata ⁊ vacillās circa chriſti myſteriū ſtu
duiſſet:ſed ⁊ verbis eos docuit. Sequit enim:Et di
xit eis:qm̄ ſic ſcptū eſt:⁊ ſic oportet chriſtū pati.ſ. ꝑ
lignū crucis. BED. Perdidit aūt chriſt⁹ fructum
paſſionis:ſi nō eſſet veritas reſurrectōis.vnde ſub/
dit:Et reſurgere a mortuis die tertia. Deīde poſt cō
mendatā ſui corpis veritatē:commēdat ecclie vni/
tatem cū ſubdit:Et predicare in nomie ei⁹ pn̄iam ⁊
remiſſiōem peccatorū in omēs gētes. EVSE. Di/
ctū.n.erat: Poſtula a me:⁊ dabo tibi gētes heredi/
tatem tuam. Oportebat aūt cōuerſos ex gētibus ex
piari a quolibet ɔtagio ⁊ macula ꝙ ipi⁹ virtutē:qſi
cōtaminatos ab errore demonū idolatrie:⁊ nuper
quaſi cōuerſos a vita execrabili ⁊ impudica.⁊ ideo
dicit:ꝙ oportet p̄dicari p̄us quidē pn̄iam:cōſequēt
remiſſiōem peccatorū in omēs gētes. Eis.n.qui pri
us ꝗ̄ verā oſtēderūt maloꝝ pn̄iaꝫ ſalubri gratia ve/
niam cōmiſſorū donauit:ꝓ quib⁹ ⁊ mortē ſubijt.

THEO. In hoc vero ꝙ dicit Pn̄iaꝫ ⁊ remiſſiōeꝫ
peccatoꝝ.etiā de baptiſmate memīt:in quo ꝑ depo
ſitōem p̄orū ſcelerū:ſubſequit venia peccatoꝝ. Sed
quo pacto itelliget in ſolo chriſti noīe baptiſma fie
ri:cū alibi mandet hoc fieri in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpi
rituſſancti:Et p̄mo quidē dicim⁹ ꝙ nō intelligit ꝙ
in ſolo chriſti nomie fiat baptiſma:ſed ꝙ chriſti ba/
ptiſmate aliquis baptizet.i.ſpiritaliter:nō iudaice:
nec tali quali iohānes baptizabat ad ſolā pn̄iam:ſꝫ
ad ſp̄us almi ꝑticipatōem:ſicut ⁊ chriſt⁹ in iordane
baptizat⁹ oſtēdit ſpiritūſanctū in ſpecie colūbina.
Porro baptiſma in chriſti nomie.i.morte chriſti in
telligas.ſicut.n.ipe poſt mortē triduo reſurrexit:ſic
⁊ nos ter in aquā mergimur ⁊ cōueniēter emergi/
mur:incorruptibilitatis ſp̄us arrā recipiētes. Hoc
etiā chriſt⁹ nomē cōtinet in ſe:⁊ patrē quaſi vncto/
rē:⁊ ſpm̄ quaſi vnctionē:⁊ filiū quaſi vnctū.ſ. ſꝫ hu
manā naturā. Nō aūt decebat ampli⁹ biptitū eſſe
humanū gen⁹ in iudeos ⁊ gētiles. Et ideo vt omēs
in vnū vniret:mādauit incipe ſermonē a hieruſaleꝫ
⁊ ad gētes terminari.vnde ſequit: Incipi.ab hieru
ſalē. BED. Nō ſolū quia credita ſunt illis eloq̄a
dei:⁊ eoꝝ eſt adoptio filiorū ⁊ gloria. verū etiam vt
gētes varijs erroꝛib⁹ implicate:hoc maxime indicio
diuine pietatis:ad ſpem venie ꝓuocent ꝙ eis qui fi
liū dei crucifixerūt venia cōcedet. CHRY. Inſup
ne dicerent aliqui: ꝙ omiſſis notis iuerūt ſe oſtēta
turos ad extraneos. Ideo p̄us apud ipos occiſores
pandūt reſurrectōis ſigna in eadē ciuitate in q̄ ꝓru
pit temerari⁹ auſus. Vbi.n.crucifixores credere vi/
dent:reſurrectio plurimū demōſtrat. EVSE. ꝙ ſi
ea que chriſt⁹ p̄dixit iam ſortiut effectū:⁊ verbū eius
viuax ⁊ efficax ꝑ vniuerſuꝫ mūdū oculata fide ꝑſpi
citur:tp̄s eſt nō icredulos eē erga eū qui ꝓtulit v̄bū
Eū enī neceſſe eſt diuinā vitā ducere: cui⁹ opa viui/
da verbis cōſona oſtendunt: que quidē miniſterio
apl̄orū impleta ſunt.vnde ſubdit:Vos aūt eſtis te/
ſtes horū.mortis.ſ.⁊ reſurrectōis. THEO. Conſe
quenter ne turbati cogitarēt quomodo nos hoīes
idiote teſtimoniū ꝑhibebim⁹ gentib⁹ ⁊ iudeis qui te
occiderūt:ſubiūgit:Et ego mitto ꝓmiſ.pa.mei i vos
quod.ſ.per ioelem ꝓmiſerat dicens:Effundā ſpiritū
meū ſuper omnē carnē. CHRY. Sicut autē mili/
tes inuaſuros multos nemo dux exire ſinit donec
armati ſint:⁊ ſic diſcipulos ante ſpirit⁹ deſcenſum:
ad conflictū egredi nō permittit.vnde ſubdit:Vos
aūt ſedebitis in ciui.quoaduſqꝫ indua.vir.ex alto.

THEO.i.virtute nō humana:ſꝫ celeſti:nec dixit:
Suſcipiatis;ſed Induamini. integrā tutelā ſpirita
lis velaminis indicans. BEDA: De hac autē vir/
tute.i.ſpirituſancto dicit etiaꝫ angelus marie:Et vir
tus altiſſimi obumbrabit tibi. Et ipe domin⁹ alibi:
Nam ⁊ ego noui virtutem de me exiſſe. THEO.
Cur aūt nō chriſto preſente vel eo diſcedēte ſtatim
ſpirit⁹ venit:Decebat enim eos fieri cupidos rei:et
demū recipe gratiam. tūc enim magis ad deū erigi/
mur:cum incumbit neceſſitas. oportebat enim in/
terim noſtrā cōparere naturā in celo ⁊ federa con
ſummari:ac deinde ſpm̄ aduenire:⁊ gaudia celebra
ri ſerena. Attende etiā ꝗ̄tam eis neceſſitatē impoſuit
hieroſolymis eſſe:in eo ꝙ illic ſpm̄ promiſit largiri.
Ne enim rurſus poſt ei⁹ reſurrectōnem aufugerēt:
hac expectatōe quaſi quodā vinculo omēs ſunt eoſ
ibi detinuit.dicit aūt:Donec induamini virtute ex
alto. Nec expreſſit qn̄ vt ſint iugiter vigiles. Quid
ergo miraris:ſi diē nouiſſimū nō p̄adit: cū diē hūc
ꝓpinquū pandere noluit: GREGO. in paſtora.
Admonēdi ſunt ergo quos a p̄dicatōis officio imp
fectio vel etas prohibet:⁊ tamē p̄cipitatio impellit
nedū ſibi tantū on⁹ officij p̄cipitatōne arrogāt:viaꝫ
ſibi ſubſequētis melioratōis abſcindāt. Ipa enī ve/
ritas que repēte quos vellet reprobare potuiſſet:vt
exemplū ſequētib⁹ darꝫ: ne imꝑfecti p̄dicare p̄ſume
rent:poſtꝗ̄ plene diſcipulos de virtute p̄dicatōnis
inſtruxit:mandauit eis vt in ciuitate ſederēt:donec
induerent virtute ex alto. In ciuitate quippe ſede/
mus:ſi intra mentiū noſtrarū nos clauſtra conſtri
gim⁹:ne loquēdo exteri⁹ euagemur:vt cum virtute
diuina ꝑfecte induimur: tūc quaſi a nobiſmetipſis
foras etiaꝫ alios inſtruētes exeamus. AMBRO.
Conſiderem⁹ aūt quomodo ſm̄ iohannē accepiſt
ſpm̄ſanctū:hic aūt in ciuitate iubent ſedere:quoad
uſqꝫ induant virtute ex alto:ſed ſpm̄ſanctū vel illis
xi.quaſi ꝑfectiorib⁹ inſufflauit:⁊ reliquis poſtea tri
buendū ꝓmittit:vel eiſdeꝫ ibi inſufflauit:hic ſpopō
dit. Nec videt eſſe contrariū:cum diuiſiōes ſint gra
tiarum.ergo aliam inſufflauit ibi operatōnem: hic
aliam pollicetur. Ibi enim remittēdorū gratia tri/
buta eſt peccatorū:quod videt eſſe anguſti⁹.⁊ ideo
inſufflatur a chriſto: vt credas ſpiritūſanctū chriſti
⁊ credas de deo ſpiritū. De⁹ enī ſol⁹ peccata dimit/
tit:lucas autem linguarū grām deſcribit effuſam.

CHRY. Vel dicit:Accipite ſpm̄ſanctū:vt eos ido
neos faceret ad receptōem: aut quod futurū eſt vt
p̄ns indicauit. AVG. xv. de trini. Vel dn̄s poſt re
ſurrectōem ſuā bis dedit ſpm̄ſanctū: ſemel in terra
ꝓpter dilectōem ꝓximorū:⁊ iterū de celo ꝓpter di/
lectōem dei.

Eduxit autē eos foras in betha
niam:⁊ eleuatis manibus ſuis bene

Ca.xxiiii.

dixit eis: Et factuꝫ eſt: dū benedice
ret illis receſſit ab eis : ⁊ ferebatur i
celū. Et ipi adorātes regreſſi ſūt in
hieruſalē cū gaudio magno: ⁊ erant
ſemper in templo laudantes ⁊ bene
dicentes deum. Amen.

BED. Pretermiſſis omnibus que per.xliiii.dies
ag a domino cum diſcipulis potuerūt : primo diei
reſurrectōnis eius coniūgit tacite nouiſſimū diem
quo aſcendit in celū dicens : Eduxit autem eos fo-
ras in bethaniā. Primo quidē propter nomen ciui
tatis que domus obedientie dicitur. qui enim ꝑpter
inobedientam peruerſorū deſcēdit: propter obedien-
tiam conuerſorū aſcendit. deinde propter ſituꝫ eiuſ-
dem ville que in latē montis oliuarū poſita eē nar
ratur: quia videlꝫ obedientis eccleſie domus in ipſius
ſummi montis.i.in chriſti latere: fidei: ſpei: dilectio-
niſqꝫ ſue fundamēto locauit. Eos autem benedicit:
quibus precepta docēdi tradiderat. vnde ſequitur:
Et eleuatis manibus ſuis benedixit eis . THEO.
Forſan vim conuerſatiuaꝫ influens eis vſqꝫ ad ad-
uentū ſpiritus: ⁊ fortaſſis inſtruēs nos: vt quotienſ
recedimus: benedictōnibus ſubditos deo commen
demus. ORIGE. Qō autē eleuatis manibꝫ bene-
dixit eos: ſignificat ꝙ deceat benedicentē quēqꝫ or
natum eſſe varijs operibus ⁊ arduis reſpectu alio-
rum: ſic enim manꝰ tollūtur in altum. CHRY. At
tende autem ꝙ dominꝰ, breuia repromiſſa aſpectu
ſubiicit. promiſerat quidē corporū reſurrectiōem: a
mortuis reſurrexit: ⁊ per.xl.dies diſcipulos certifi-
cat. promittit etiam ꝙ in nubibꝰ rapiemur in aere :
⁊ hoc ipſe patefecit per opera. Sequitꝰ enī: Et factū
eſt dum benediceret illis: receſſit ab eis: ⁊ ferebatꝰ in
celum. THEO. Et helias quidē videbatꝰ quaſi aſ-
ſumi in celum : ſed ſaluator ipſe precurſor omnium
aſcendit in celū: apparituꝰ diuino cōſpectui in ſa-
cro ſuo corpore: ⁊ iam noſtra natura in chriſto ho
noratꝰ a qualibet virtute angelica. CHRY. Sed di
ces: quid intereſt mea: quia ⁊ tu in nubibꝰ ſuſcipie
ris ſimiliter: nam corpus tuū cōnaturale ē illi cor-
pori. Erit igitꝰ ⁊ corpus tuum iam agile vt poſſit trā
ſire per aera. nam ſicut caput: ſic ⁊ corpus: ſicut ꝑn-
cipium: ſic ⁊ finis. Aſpice autē quomodo honoratus
es per hoc ꝑncipium. Infima pars ratōnalis crea-
ture homo erat: ſed pedes effecti ſunt caput : ſubli-
mati in regiā ſedem in ſuo capite. BED. Aſcēden
te autē in celum domino: diſcipuli adorātes vbi ſte
terunt nouiſſime pedes eius: cōfeſtim hieroſolymā
redeūt: vbi promiſſiōeꝫ patris ſunt expectare prece-
pti. Sequitꝰ enim: Et ipi adorātes: regreſſi ſunt ī hie-
ruſalem cum gaudio magno. Gaudia magna agūt:
quia deum ac dominū ſuum poſt triumphū reſur-
rectōnis etiam celos penetraſſe letantur. GRE-
CVS. Et erant vigilātes non degētes in ꝓpijs la-
boribus: ſed expectātes ſupernā gratiam cōuerſan
tur in templo: inter cetera etiā loci honeſtatē addi
ſcentes. vnde dicitur : Et erant ſemper in templo.
THEO. Nondū aderat ſpiritus: ⁊ iam ſpiritalitꝰ
conuerſatꝰ: ꝑus erant recluſi: iaꝫ ſtant in medio ꝑn-
cipum ſacerdotū: nec aliquo diſtrahūtur mūdano:
ſed omnibꝰ cōtemptis iugiter deū laudant. Sequi
tur enim: Laudātes ⁊ benedicētes deum. BED.
Et attende ꝙ lucas inter quatuor animalia celi de
ſignatus accipitꝰ per vitulū: cuiꝰ victima qui in ſacer
dotium eligebantꝰ initiari ſunt iuſſi: eo ꝙ ipſum ſa-
cerdotiū chriſti ceteris amplius exponēdū ſuſcepit:
⁊ euangelium ſuum quod a miniſterio templi per
ſacerdotiū zacharie cepit: in templi deuotōne com
pleuit: ⁊ apoſtolos ibi miniſtroſ noui ſacerdotij fu
turos non in victimarū ſanguine : ſed in laude dei
⁊ in benedictōne cōcluſit: vt in loco oratōis ⁊ īter
laudū deuotiōes promiſſum ſpirituſſancti aduētū
paratis cordibꝰ expectent. THEO. Quoſ nos imi
tātes in ſacra vita ſꝑ degamꝰ: laudātes ⁊ bn̄dicētes
deū: cui eſt gloria ⁊ bn̄dictio et virtꝰ in ſcl̄a Amen.

Dominica prima de aduentu,
Erunt ſigna in ſole ⁊ luna. .xxi.
Dn̄ica quarta Anno q̇ntodecimo impij. .iij.
Dominica poſt natiuitatem domini
Erat ioſeph ⁊ maria. .ij.
In octaua natiuitatis domini
Poſtq̄ꝫ conſummati ſunt dies. .ij.
Dominica prima poſt epiphaniaꝫ
Cum factus eſſet ieſus annorum. .ij.
In ſexageſima Cum turba multa .viij.
In q̇nquageſima Aſſumpſit ieſus.xij. .xviij.
Feria quinta poſt dn̄icam ſecūdā in.xl.
Dixit ieſus diſcipuliſ ſuis parabolā hāc. .xvi.
Sabbato poſt eandem.
Dixit ieſus diſcipulis ſuis: homo quidā. .xv.
Dominica tertia in quadrageſima
Erat ieſus eijciens demonium. .xi.
Feria ſecunda poſt eandem
Dixerūt phariſei ad ieſum: quāta au. .iiij.
Feria quinta poſt eandem.
Surgens ieſus de ſynagoga. .iiij.
Feria quīta poſt dn̄icam quartam in.xl.
Ibat ieſus in ciuitatē que vocatꝰ naim. .vij.
Feria quīta poſt dominicā in paſſione
Rogabat ieſum quidam phariſeus. .vij.
Feria quarta poſt dn̄icā in ramis palmarū
Appropinquabat dies feſtus. .xxij.
Feria ſecūda poſt dominicam reſurrectōnis.
Duo ex diſcipulis ieſu ibant. .xxiiij.
Dn̄ica ꝑma pꝰ pēthe. Eſtote miſericordes. .vi.
Dn̄ica ſecūda Homo quidā fecit cenā. .xiiij.
Dn̄ica tertia Erant appropinquātes. .xv.
Dn̄ica quarta Cum turbe irruerent. .v.
Dn̄ica octaua Homo quidaꝫ erat diues. .xvi.
Dn̄ica nona Cum appropinquaret ieſus .xix.
Dn̄ica decima Dicebat ieſus ad quoſdā. .xviij.
Dn̄ica duodecima Beati oculi qui vidēt. .x.
Dominica tertiadecima
Dum iret ieſus hieroſolymam. .xvij.
Dn̄ica q̇ntadecima Ibat ieſus in ciuitatē .vij.
Dn̄ica ſextadecima Cū intraſſet ieſus. .xiiij.
In dedicatiōibꝰ Egreſſus ieſus ꝑambu. .xix.
In feſto ſancti ſilueſtri pape
Sint lumbi veſtri precincti: ⁊ lucerne ar. .xij.
In feſto purificationis beate marie virginis.

Poſtq̄ impleti ſunt dies. .ij.
In feſto annunciationis ſancte marie
Miſſus eſt angelus gabriel. .i.
In feſto ſancti marci euangeliſte
Deſignauit dominus ieſus ꝛ alios. .x.
In feſto natiuitatis ſancti iohannis baptiſte
Elizabeth impletum eſt tempꝰ pariendi. .i.
In feſto ſancte marie magdalene
Rogabat ieſum quidam. .vij.
In feſto aſſumptionis ſancte marie
Intrauit ieſuſ in quoddam caſtellum. .x.
In vigilia ſancti iohannis baptiſte
Fuit in diebus herodis. .i.
In feſto ſancti apollinaris epiſcopi ꝛ martyris
Facta eſt autem contentio inter diſcipulos. .xxij.
In vigilia aſſumptionis beate marie virginis.
Loquente ieſu ad turbas extollens vocē. .xi.
In vigilia ſancti matthei apoſtoli ꝛ euangeliſte
Vididit ieſus publicanum nomine leui. .v.
In vigilia plurimorum apoſtolorum
Deſignauit dominus ꝛ alios. .x.
In natali vnius martyris
Siquis venit ad me ꝛ non odit.p .xiiij.
In natali plurimorum martyrum.
Deſcedens ieſus de monte. .vi.
Attendite a fermento phariſeorum. .xij.
Dicebat ieſus turbis iudeorū: ve vobis q̄ edi .xi.
Cum audieritis prelia ꝛ ſeditiones: noli. .xxi.
Qui vos audit me audit. .x.
In feſto confeſſorum pontificum
Sint lumbi veſtri precincti: ꝛ lucerne ar. .xij.
Nemo accendit lucernam. .xi.
Nolite timere puſillus grex. .xij.
Homo quidam nobilis abijt in regionē. .xix.
Feria quinta in quatuor temporibꝰ aduētus
Exurgens maria abijt in montana. .i.
In nocte natiuitatiſ domini in ſecunda miſſa.
Paſtores loquebantur ad inuicem. .ij.
Feria tertia poſt reſurrectōem domini.
Stetit ieſus in medio diſcipulorum ſuorum. .xxiiij.
Feria quinta poſt feſtum pentheco.
Conuocatis ieſus. xij. apoſtolis: dedit illis. .ix.
Feria quiata poſt penthe.
Factum eſt in vna dierum. .v.
Sabbato ¶ Surgens ieſus de ſynagoga. .iiij.
Sabbato. iiij. temporū in menſe ſeptembris:
Dicebat ieſus turbis ſimilitudinē hanc. .xiij.
In natiuitate domini ad ſecūdam miſſam
Exijt edictum a ceſare auguſto vt deſcri. .ij.
In letanijs maioribus.
Quis veſtrum habebit amicum. .xi.
Dominica tertia poſt feſtum pentheco.
Erant autem appropinquātes publicani ꝛ. .xv.

Finis tabule.